Egy pásztor, egy nyáj

Igehirdetések, tanulmányok, cikkek

Pándy Bertalan

Köszönet a hollandiai
Jagtspoel Fonds alapítványnak.
Az ő önzetlen támogatásuk tette lehetővé
e könyv megjelenését.

© Pándy Bertalan: Egy pásztor, egy nyáj
ISBN 978-80-971384-4-8

Előszó

Pándy Bertalan református esperes-lelkipásztor, a sacro-sancta teológia tudományának sokszorosan elismert „Magistere", nemzetközi hírű tudósa, a kommunista totális és a globalista pénzügyi diktatúra viszonyai közt kapta Istentől és végezte felelősen örök igei misszióját. A Teremtőtől öt-tálentumos szolgaként érkezett e világba, s tehetségei kegyelmi ajándékokká: karizmákká váltak az Evangéliumot rendíthetetlenül tanúsító életében, Isten irgalmából.

E legutóbbi: „**Egy pásztor, egy nyáj**" címen megjelenő mélyre hatoló és távlatosan kitekintő művében egyszerre megalapoz, előremutat, összegez és betetőz. A saját maga által kezdetben választott bibliai élet-szimbólum: „A meggyújtott gyertya", mely szolgálata lényegére világít rá. Ugyanakkor a maga elmélyülő kibontakozásában parázsló és lobogó oltári lánggá változva jelzi a szerző kiteljesedő igei szolgálatát. S végül földről egekbe csapó villámként távozik az örökkévalóságba Istenhez, aki „úgy szerette e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen".

Ki fogja átvenni világító szolgálatomat az itteni földtekén, ha pályám a látható alá hajlik immár? – kérdi a távozó Nap a leszálló estében. – Megteszek minden tőlem telhetőt! – szól a lángot fogó hófehér gyertya. – És igaza van.

Kijelentések éltető csipkebokor-tüzei, világégések életpusztító lángjai, végső apokaliptikus tűzözön közepette Isten, Lelkének tüzével meggyújtott egy életet. (Hiszen az öngyújtó sem gyújthatja önmagát, csak egy őt megragadó kéz adhat neki szikrát). És ez az élet elkezdett szüntelenül világítani. Nem véka alá rejtezett a veszedelmek elől, de az ő eleve elrendelt gyülekezeti-anyaszentegyházi gyertyatartójába engedte helyeztetni magát a világokat kormányzó Úr által, akinek mindig csak legőszintébben önkéntes lánghordozók teljesíthetik akaratát. Egyszersmindenkorra és mindig újra venni kell Tőle világteremtő és újjá-teremtő Igéje Szellemét. Így az Ő lelkének a mi lelkünkkel egybehangzó bizonyságtételében kiáltjuk: „Abbá, Atyám" (Róma 8,16). S az Isten igei Lelkét vett emberi lélek átéli: a Szellem fénylik. A numinózum mindig luminózum is. És mindig bevilágítja az egész életterületet maga körül.

Pándy Bertalan Istentől kapott Lélek-lángja, hűséges elmélyülő tudós szolgálatával így világítja meg prédikációi textusainak igei mélységet, bibliai kijelentéstörténeti roppant változatait a teremtéstől az örök életig. A kétezer-éves keresztyén egyháztörténetnek e világos-

sággal tárgyalja őskeresztyén, középkori, reformációs, modern ökumenikus vonatkozásait. Kiáll az Egyetemes Magyar Református Zsinat általunk hitelesen képviselt biblikus megalapozása mellett, a valóban rövidzárlatosan halálos, elfogult hazai és nemzetközi ellenkezések ellenére. A XXIII. János pápának, Hans Küng által is kiemelt, protestánsok által is elfogadható evangéliumi katolicizmusát tökéletesen értékeli. Ezzel egy Paul Tillich által jelzett keresztyén jövő irányába mutat. Az apokalypszisban a Küng-i Világ-ethoszra-ra hívja fel a figyelmet: Nincs esélyünk a fennmaradásra világethosz nélkül. – Nincs világbéke vallásbéke nélkül. – Nincs vallásbéke a vallások dialógusa nélkül. – E dialógusban nem a bármilyen megszentelt múlttal rendelkező, de a sürgető életigazságokat elkendőző vagy elodázó hagyományoké a főszerep. Itt csak Istennek emberséget megőrző Krisztus-igei, egyetemes életigazságú akarata dönthet.

Legbelső egyházi-gyülekezeti életünk kérdéseit pedig Hollandiában kiadott anonym írásai, fordításai mellett Énekgyűjteménye, Jehova tanúiról írott „Testvéri szava" kiadványok jelzik. A modern élet szellemi zűrzavarában viszont korunk számára legjelentősebb „Lélekvándorlás" című, minden mai hívő és nem hívő érett ember számára nélkülözhetetlen műve. Geréb Zsolt kolozsvári újszövetségi professzor tárgyilagosan elismerő mély kritikája is ezt hangsúlyozza. Az okkult, a keleti nem-kijelentéses létmisztikán alapuló vallások, a szekták nézetei világos ismertetést és megbízható értékelést kapnak itt. – A meghalásig érlelődés és a feltámadás fordításban közölt témái mindezt megkoronázzák.

„Mindezeknek utána" csak értetlenkedve csodálni lehet azt, hogy e művekért a református egyház szellemi életében nem járt egy teológiai doktorátus... Bár semmi bámulnivaló nincs végül is abban, hogy a kategorikusan ateista diktatúra „teológusai" általában (tisztelet a kivételnek) sokkal inkább egymást doktorlították és tanárlították, mintsem hogy igazi tudományos elismerést adjanak bárki másnak; de külső cím helyett úgy is az igazi tartalom dönt. E tartalmat viszont a külső cím hiánya a közvélemény és az (egyházi) közélet számára – halálosan elszigetelheti. De a hatalomnak épp ez a célja.

*

Ezt viszont az evangélium-hirdető alkotónak mindenképpen vállalnia kell. – A meggyújtott gyertya nemcsak világít, hanem áldozati lánggal csonkig ég. S ha nem „elhagyott üres szobában fogy el lassan", hanem nyilvános áldozatra folyton kész, hivatását mégis betöl-

ti. Éspedig önmagát áldozatosan halálba adva a hozzá közelgetőket is mindhalálig áldozatos életformára készteti egy jézusi és Goethe által megfogalmazott „Boldog vágyakozás”-ban.

„Csak a bölcseknek beszélek.
Mert a többi gúnnyal vár itt:
Akkor éled csak az élet,
Hogyha lánghalálra vágyik.

Szerelemnek estje, melyben
Nemzettél s mely téged nemzett.
Elfog furcsa sejtelemmel
Lánggal égő gyertya mellett.

Téged messzeség se tör le,
Szomjazod a fényeket,
Szállsz, pillangó, megbűvölve
S már a láng elégetett.

És amíg ez nem tiéd:
Élet a halálban,
Bús koldus rongy, nem egyéb
Földön és homályban.”

A döntő kérdés itt csak egy: hogyan lehet élni a halálban, - hathatós hitéletet tanúsítani a hitetlenül halálos kategorikus párt- és pénzdiktatúrában?

Hiszen százmillió-halottasan, szív- és gondolatrezdülésig ellenőrzötten provokációs-besúgásos totális hálózatosan a legroszszabb a legnagyobb mértékig elszabadultan uralkodik itt. **A pessimum elszabadult maximuma ez.** Erről is kimerítően szólnak ez életrajzi művek, egy személyre összpontosított és általános kiterjesztésben. Sokan a lelki tehetetlenség nihiljébe süllyednek emiatt. – Mások beállnak a szellem-lélek-élet gyilkos besúgó hálózatban való munkába: - És mit tesz az Evangélium embere? – Vállalja az **optimum eltökélt minimumát** áldozatos életében. Hatalmi árulás kizárva. Talpalatnyi hely marad az életre. Abban az optimum minimumából nem enged! Élő ige és ima! Ápolt lelkigondozás. Letiltják az énekkart? Az ünnep végén egyetlent és kivonulás alatt mindent énekeljenek el! (Ez a Pándy életrajz locus classicusa). A püspöki szolgálat betelt, a gyülekezet örült, a

titkosrendőr megelégedett, az énekkar dicsőn zengett. Az isteni földi minimum az optimum égi maximumává változik.

*

Mert az áldozati oltár lángja földről égbe-csapó üdvösség-villámá lesz, „a Szeretet szemtől szembe látásában" az író élete teljében.

„Szent Szeretet, hű Szeretet,
Áldozó, vidám Szeretet
Melyben nincsen semmi bűn!
De minden örömöt ismert
Meri megcsókolni Istent,
Imádattal mindig hűn.

S oly nagy e Szeretet lángja
És az égést hogy kívánja,
Hogy kihúnyni sohse fog.
Semmi zápor el nem oltja,
Se folyóvíz el nem fojtja,
Mindig csak jobban lobog.

S ez a láng: maga az Élet,
Másra nem lehet szükséged.
Ami jó még van egyéb;
Nélküle mind nem ér semmit
És elolvad és eloszlik,
Mind csak tűnő semmiség."

*

Az üdvözítő Szeretet bizonyságtételét: Vedd és olvasd!

Dr. Hegedűs Loránt

Keresztelő János születése

Adventi

Főének: 310. dics. Igeolvasás: Lukács 1,5-20

Heródesnek, Júdea királyának idejében élt egy pap, név szerint Zakariás, az Abijá csoportjából; felesége pedig Áron leányai közül való volt, és a neve Erzsébet. Igazak voltak mindketten az Isten előtt, és feddhetetlenül éltek az Úr minden parancsolata és rendelése szerint. Nem volt gyermekük, mert Erzsébet meddő volt, és már mindketten előrehaladott korúak voltak. Történt pedig egyszer, hogy amikor csoportjának beosztása szerint papi szolgálatot végzett az Isten előtt, a papi szolgálat szokott módja szerint, sorsolással őt jelölték ki arra, hogy bemenjen az Úr templomába, és bemutassa a füstölőáldozatot. A nép egész sokasága pedig kint imádkozott a füstölőáldozat órájában. Ekkor megjelent neki az ÚR angyala, és megállt a füstölőáldozati oltár mellett jobb felől. Zakariás amikor ezt meglátta, megrettent, és félelem szállta meg. De az angyal így szólt hozzá: „Ne félj, Zakariás, meghallgatásra talált a te könyörgésed: feleséged, Erzsébet fiút szül neked, és Jánosnak fogod őt nevezni. Örülni fogsz, boldog leszel, és sokan örülnek majd az ő születésének, mert nagy lesz ő az Úr előtt; bort és részegítő italt nem iszik, és már anyja méhétől fogva megtelik Szentlélekkel, Izráel fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz, és őelőtte jár az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a gyermekekhez, és az engedetleneket az igazak lelkületére térítse, hogy felkészült népet állítson az Úr elé.” Zakariás így szólt az angyalhoz: „Miből tudom meg ezt? Hiszen én már öreg ember vagyok, feleségem is előrehaladott korú.” Az angyal pedig így válaszolt: „Én Gábriel vagyok, aki az Isten színe előtt állok. Elküldött engem, hogy beszéljek veled, és meghozzam neked ezt az örömhírt. De íme, amiért nem hittél szavaimnak, amelyek pedig be fognak teljesedni a maguk idejében, most megnémulsz, és egészen addig nem tudsz megszólalni, amíg mindezek végbe nem mennek.”

Mennyei Édesatyánk! Álmélkodással csodáljuk a te végtelen irgalmasságodat, hogy nem fogyatkozik meg a te hűséged akkor sem, amikor mi elfeledkezünk rólad. Hálát adunk hogy a te szeretet akkor is utánunk jön, amikor mi elindulunk a szeretetlenség és hűtlenség útján. Hálát adunk néked, hogy te egészen közel hajoltál hozzánk akkor, amikor eljöttél Jézus Krisztusban, hogy kimentsél minket a bűnnek és a halálnak a sötét mélységéből. Köszönjük, hogy most ezen a helyen is és a föld sok ezer más helyén is hang-

zik az adventi evangélium. Hálát adunk, hogy az elmúlt éjjel adtál megfáradt testünknek megújuló erőt adó pihenést és most lélekben együtt lehetünk sok testvérünkkel, hogy Igéd által mutassad nekünk, gyakran eltévedő gyermekeidnek a keskeny utat. Kérünk, erősítsed hitünket, vésd szívünkbe Igédet és segíts, hogy a világ sokféle változása közben is és a sátán hazugsága áradatában is tudjunk hűséges gyermekeidként megmaradni a hitben. Az Úr Jézus nevében kérünk, áldd meg együttlétünket. Ámen

Igehirdetés előtti ének 312. dics. 1. vers Alapige: Lukács 1,21; 57-64

A nép várta Zakariást, és csodálkozott, hogy késik a templomban.

Amikor pedig eljött Erzsébet szülésének ideje, fiút szült. A nyolcadik napon eljöttek körülmetélni a gyermeket, és atyja nevéről Zakariásnak akarták nevezni. Anyja azonban megszólalt és ezt mondta: „Nem, hanem János legyen a neve." Mire ezt mondták neki: „de hiszen senki sincs rokonságodban, akit így hívnának." Ekkor intettek az apjának hogy minek akarja neveztetni. Az táblát kért és ezt írta rá: „János a neve." Erre mindenki elcsodálkozott. És egyszerre csak megnyílt Zakariás szája, megoldódott a nyelve beszélni kezdett és áldotta az Istent.

Kedves Testvéreim,

A Szentírás tele van arról szóló bizonyságtétellel is, hogy amikor Isten olyan dolgokat cselekszik, amelyek meghaladják az ember értelmét, az emberek nem tudnak mást tenni, csak álmélkodnak, csodálkoznak. Isten a legnagyobb dolgokat is olyan egyszerűen, csöndben szokta kezdeni, hogy az emberek nem is veszik észre, hogy Isten valami nagyot valami áldott dolgot akar cselekedni. Mert ugye milyen egyszerű kicsiny dolog volt az, hogy az ószövetségi gyülekezetnek egyik papja, akit Zakariásnak hívtak, bement a templomba, hogy ott a törvény előírása szerint az éppen akkor rá eső szolgálatot elvégezze. De Zakariás a szokottnál tovább maradt a templomba, mert a templomban történt vele valami. Talán évtizedeken keresztül sokszor hangzott Zakariásnak és feleségének ajkán a könyörgés, hogy Isten ajándékozzon nekik gyermeket. Közben repültek az évek, már az évtizedek is, és emberi számítás szerint már régen lejárt annak az ideje, hogy gyermekük születhessen. Ebben az állapotban, ebben az előre

haladott korban volt már ez a házaspár, amikor Zakariás szolgálattételre bement a templomba, és miközben szolgálatát végezte, különös dolog történt vele: Hirtelen megjelent mellette Istennek egy angyala, követe, és azt a nagyon különös ígéretet közölte vele, hogy nemsokára gyermekük születik. Ezt a gyermeket Isten majd különös feladattal bízza meg. Nem mindennapi küldetése lesz az emberek között, mert ő fogja előkészíteni az eljövendő Megváltónak az útját. Ez a hír felülhaladta Zakariásnak az értelmét. Nem tudta felfogni hogyan kaphatott ő Istentől ilyen üzenetet. Ugye testvéreim mindnyájunk gyarlóságának velejárója az, hogy amikor valami olyat hallunk, amiről lelkünk mélyén talán álmodozunk is, ami után nagyon vágyakozunk, de ha elkezdünk gondolkodni és ismereteinkre támaszkodni, akkor ezt mondjuk; ó ez lehetetlen. Vannak ennek a természeti világnak törvényei, amelyek alól nincs kivétel, és ha valami ismereteink szerint nem lehetséges, arra azt mondjuk, hogy az soha nem fog megtörténni. Zakariás is így gondolkodott. A szívében levő kételkedést fejezte ki akkor, amikor a templomban szolgálata közben neki megjelenő angyaltól, aki azt közölte vele, hogy nemsokára apává válik, azt kérdezte; hogyan történhetik ez meg. Mivel ez a kérdés a szívében lévő kételkedést mutatta, Isten angyala azt mondta neki, hogy megnémul, és egy ideig nem fog tudni megszólalni. Ezért maradt tovább Zakariás a templomban, és azért csodálkozott a templom csarnokában levő nép, hogy hol késik ilyen sokáig a templomi szolgálatot végző pap. A nép Zakariás szolgálatának a befejező részét, az áldást várta, hogy aztán békével térhessen mindenki a maga otthonába. És mivel Zakariás sokáig nem jött, a nép nyugtalankodott és csodálkozott.

Később az Úr Jézus születésének és földi életének az eseményei során különösen sokszor fordult elő, hogy az emberek álmélkodással álltak meg az események mellett. Ugyanilyen csodálkozás töltötte be Mária szívét is, amikor Istennek ugyanez a követe, Gábriel, aki most a templomban Zakariásnak megjelent, hozzá is elment, és így köszöntötte őt: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse." Amikor az angyal elmondta neki azt az értelem feletti titkot, hogy olyan valakinek válik majd az édesanyjává, akit a magasságos Isten fiának fognak nevezni, Mária is csodálkozással forgatta szívében mindazt, amit az angyal mondott neki. A későbbi időkben Jézus mellett is sokan álltak csodálkozással, azok is, akik őt szerették és azok is, akik őt üldözték. Egyszer a főpapok embereket küldtek, hogy fogják meg Jézust, mert sokan mentek utána és hallgatták tanításait. Az elküldött emberek hallották Jézus szavait és látták tetteit, ezért nem merték rátenni a kezüket. Őket is ámulatba ejtették Jézus szavai és tettei és így szóltak elküldőikhez; soha ember még így nem

szólott, mint ez az ember. Hogyan csodálkoztak az emberek, amikor Isten országáról prédikálva betegeket gyógyított meg, halottakat támasztott fel, éhes embereket táplált a kenyér értelemfeletti megsokasításával és közben elmondta, hogy amikor elérkezik Isten országának a teljessége ott már nem lesz többé szenvedés és halál. Ezzel Jézus kifejezte, hogy csodatételei Isten országának az előjelei. Amikor úgy gyógyított egy beteget Jézus, hogy a betegnek ezt mondta: megbocsáttattak néked bűneid, akkor sokan csodálkoztak, vagy zúgolódtak. Ott volt szívükben a kérdés; kicsoda ez a Jézus, hogy a bűnöket is meg tudja bocsátani. Amikor például a tanítványok viharba kerültek, amikor a hullámok elnyeléssel fenyegették őket, de Jézus szavára elcsendesedett a vihar és mindjárt a túlsó oldalra értek, akkor megdöbbent csodálattal kérdezték sokan, kicsoda ez, hogy még a viharok is engednek néki. Amikor befejezte földi életét és a kereszt kinjai után az Atya kezébe tette le lelkét, akkor a kivégzését vezénylő pogány katonatiszt, látva a földindulást és a sziklák megrepedezését, csodálkozva mondta, bizony, ez az ember Isten Fia volt.

Amikor Isten a földi történelem folyamán üdvösségünket készítő terveinek részleteit valósítja meg, sokszor ejti ámulatba az embert. Már az Ószövetség korában is sok értelem fölötti dolgot vitt véghez, és így cselekedte ezt Jézus Krisztus útkészítőjének a születésekor is. Isten gyermekeinek a szívében ott van az a hitből fakadó bizonyosság, hogy Istennek minden tette, még akkor is, ha azt nem mindig értjük meg, javunkat szolgálja. Sokszor vannak szívünkben kérdések, hogyanok és miértek, de életünk viharaiban is legyen vigasztalásunk, hogy Isten a jajt is jóra, a szenvedést is örömre tudja változtatni.

Isten ígéretet megtartó Isten. Megtartotta az angyalon keresztül Zakariásnak mondott üzenetet is. Zakariás és felesége Erzsébet, istenfélő emberek voltak. Éveken át kérték Istentől, hogy gyermekáldással ajándékozza meg őket. De ez a természet törvényeit is ismerő házaspár feladta a reménységet, amikor úgy gondolták, hogy a természet törvényei szerint már nem születhet gyermekük. Arra talán nem is gondoltak, hogy az, aki teremtette a világot, aki adta a természeti törvényeket, meg is tudja azt változtatni. Pedig akkor, amikor Isten az emberiség üdvösségét készítő tervében új fejezetet kezd, nem a Zakariás esetében változtatta meg először a természet törvényét. Így történt ez az Ábrahám esetében is. Már ő is régen feladta a reménységet, hogy gyermekük születik. De őt nem büntette meg Isten, amikor hitében elbizonytalanodott. Zakariást talán éppen azért büntette némasággal egy ideig, mert neki, mint papnak, mélyebb hittel kellett volna tudatosítani, hogy Isten imádságot meghallgató Isten, még akkor is, ha a meghallgatással sokáig vár, vagy nem úgy teljesíti a kérést, ahogyan

azt az ember gondolta. Az ebben való kételkedés miatt kellett Zakariásnak megnémulnia. És ez a némaság csak akkor szűnt meg, amikor a gyermek megszületett, és nevet kellett neki adni. Már akkor is, az Ígéret földjén is az volt a szokás, hogy a szülők gyermekeiknek a szülők, esetleg nagyszülők, vagy valamelyik más közeli rokonnak a nevét adták. Ebben a családban ezt a gyakorlatot megváltoztatták. Az apa még néma volt ezért az anya mondta, hogy a gyermeket nem Zakariásnak, hanem Jánosnak fogják nevezni. A rokonság méltatlankodott. Arra hivatkoztak, hogy a rokonságban senkit sem neveznek Jánosnak. Ezért intettek az apának, döntse el, hogyan akarják nevezni a gyermeket. Az apa egy kis táblát kért, amelyre a rokonok csodálkozására ezt írta: „János lesz a neve". Zakariásnak pedig azonnal megszűnt a némasága, és elkezdte Istent magasztalni. A jelenlevők mindnyájan észrevették, tudatosították, hogy itt Isten Lelke munkálkodik. Valóban ezt a nevet Gábriel angyal által Isten adta a gyermeknek. Így jutott kifejezésre, hogy Jánosnak nemcsak Zakariás családjának a lelki örökségét kell folytatni. Rajta keresztül Isten új utat nyit országa építésében. Ez a név: „János," azt jelenti: Isten kegyelmet ad. Keresztelő János, amikor felnőtt, ennek a kegyelemnek az elfogadására hívogatta az Istentől elforduló népet. Keményen hangzott ajkán az ébresztő üzenet: „A fejsze már a fák gyökerére vettetett, minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágattatik és a tűzre vettetik."

A Keresztelő János születésének a történetén keresztül is arra emlékeztet bennünket Isten, hogy ott, ahol az ember elkezd a maga bölcsességére építeni, ahol tele van a szívünk miértekkel és hogyanokkal, mert nem értjük Istennek a tetteit, ott előbb utóbb elnémulnak az ajkak. Sajnos, ezen a földön sok ezer süket és néma ember van, mert nem hallanak, és nem tanulhatnak meg beszélni, de sok millió ember lelkileg süket és néma, mert a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által. Aki nem hallja, mert nem akarja hallani Isten Igéjét, azért marad néma, mert nem tudja szívébe zárni Istennek üdvösségre gyógyító Igéjét. Nem tudnak imádkozni, Istennek hálát adni. Aki nincs Istennel beszélő viszonyban, mert nem hallgatja Isten beszédét, és nem tud arra szívből fakadó imádsággal, hálaadással vagy könyörgéssel válaszolni, az Isten előtt néma. Pedig azért hangzik most is az adventi evangélium, mert Isten szívünkbe akarja vésni az örömhírt, hogy ő eljött minket Krisztusban megváltani, földi életünket is megszentelni és örök örömre vezetni.

Zakariás családjának a szomszédai és ismerősei látták mi történt. Látták, hogy Zakariás megnémult, azt is, hogy hihetetlen körülmények közt megszületett a gyermek. Amikor megtörtént a legújabb csoda is, hogy a megnémult Zakariásnak megoldódott a nyelve, istenfélelem töltötte be a szí-

veket. Vajon mit akar Isten ezzel a gyermekkel? Sokszor a mi szívünkben is ott van ez a kérdés, amikor Isten szeretteink körében valamelyik családot új élettel, gyermekkel ajándékozza meg. A szülőkkel, nagyszülőkkel, családtagokkal együtt bennünk is felvetődik a kérdés; mi lesz ebből a földi életútra induló gyermekből? Mi vár rá ebben a világban, sok öröm és boldogság, vagy sok küzdelem és szenvedés? Milyen lesz az élete, megéri az élet késő őszét, vagy hervadó virágsziromként hullik le az élet fájáról? Mindenkinek a szívében, akik Istentől gyermekáldást kap, ott van az őszinte kívánság és Isten felé forduló könyörgés, hogy gyermekeink Isten áldott gyermekeivé legyenek, hogy ne legyen sok könnyel és szenvedéssel terhelt az életük. Keresztelő János valóban Isten áldott gyermeke lett. Emberi részről is erre az életútra segítették őt az Isten ígéreteit most már ismét nagyon komolyan vevő szülők, akik boldogok voltak, hogy gyermekük a Megváltó útkészítője lesz az emberi szívekben. Tudjuk-e Testvéreim, hogy Isten mindnyájunkat egy áldott életútra indított, amikor megszületünk. Tudjuk-e, hogy nekünk mindnyájunknak, akik Isten gyermekeinek a családjában születtünk és akiket Isten már csecsemőkorunkban eljegyzett a keresztség Sákramentumában kegyelme pecsétjével, szintén az a kiváltságunk és küldetésünk, hogy Jézus Krisztusnak útkészítői legyünk? Ez azzal kezdődik, hogy életünk vándorútján mi magunk is a Krisztus nyomdokait követjük. Akik az ő nyomdokain járnak, azok egész életükön át munkatársai lehetnek Jézus Krisztusnak Isten országa építésében. Még akkor is, ha egyszer megfáradunk. Talán betegek, gyengék leszünk, és nem tudjuk már szeretteinket Krisztus nyomdokain vezetni. De egyet mindig megtehetünk: Imádságainkban hordozhatjuk mindazokat, akiknek a kezét már nem foghatjuk meg, mert távol vannak tőlünk

Így kell szívünkben hordozni egymás életét és az Istentől kapott erő mértéke szerint munkálni azt, hogy velünk együtt szeretteink is a Jézus Krisztus követői legyenek, hogy a nemes harcot a földi élet próbáiban is megharcolva megérkezhessünk abba a dicsőségbe, amelyet Megváltónk üdvözítő kegyelemmel készített az őt követőknek. Ámen

Édesatyánk, magasztalunk téged örök hűségedért, hogy nem vonod vissza ígéreteidet, hanem beteljesíted azokat. Hálát adunk néked, hogy az advent a te ígéretednek, a te földre hajló üdvözítő szeretetednek a beteljesedését jelenti. Azért is hálát adunk, hogy ez a mi egész földi életünk is advent lehet, hogy várhatjuk az ő visszajövetelét, dicsőséges második adventjét, amelyre nézve ígéretet adott övéinek, mielőtt távozott ebből a világból. Megköszönjük Atyánk, hogy ott lehet szívünkben az adventi reménység, hogy

visszajön ide dicsőséggel üdvözítő Urunk, és újjáteremtett világodban nem lesz már semmi, ami ellentétes lenne a te megváltó szereteteddel. Szívünknek ezzel a reménységével köszönjük ezt a mai adventi vasárnapon hirdetett Igét, és könyörgünk, vésd azt úgy szívünkbe, hogy életünk hétköznapjainak a gondjai, terhei és kísértései közt is reménységgel tudjuk járni utunkat, tudva, hogy az a Krisztusban készített kegyelem által életünk mély völgyein keresztül is életre vezet. Áldd meg anyaszentegyházadat, amelyre nézve Urunk, amikor a szenvedések útját járta, azt az ígéretet adta, hogy a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat. Áldd meg családi életünket, hogy a Krisztus szeretete és békessége töltse be otthonunkat is. Áldj meg mindnyájunkat, hogy odakint a világban járva is, a változó élet hullámverései közt is legyen elég hitünk, erőnk, bátorságunk, Urunk nyomdokain járni. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 309. dics. 1-4 vers

Imhol jön a vőlegény

Adventi

Főének: 304. dics. 1-6 vers Igeolvasás: Máté 25,1-10

„Akkor hasonló lesz a mennyek országa a tíz szűzhöz, akik fogták lámpásukat, és kimentek a vőlegény fogadására. Öt közülük balga volt, öt pedig okos. A balgák ugyanis amikor magukhoz vették lámpásukat, nem vittek magukkal olajat, az okosak viszont lámpásukkal együtt olajat is vittek korsóikba. Mivel pedig a vőlegény késett, mindnyájan elálmosodtak, és elaludtak. Éjfélkor aztán kiáltás hangzott: Íme, a vőlegény! Jöjjetek a fogadására! A balgák így szóltak az okosakhoz: Adjatok nekünk az olajotokból, mert lámpásunk kialszik. Az okosak így válaszoltak: Hátha nem lesz elég nekünk is meg nektek is: menjetek inkább a kereskedőkhöz, és vegyetek magatoknak. Amíg azok távol voltak vásárolni, megjött a vőlegény, és akik készen voltak, bementek vele a menyegzőre. Azután bezárták az ajtót.

Dicsőítjük a te örökkévaló szent nevedet mindenható Isten, gondviselő Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Hálát adunk néked, hogy te nemcsak megteremtetted ezt a hatalmas világmindenséget, hanem amikor bűnbe estünk, megkönyörültél rajtunk és

elküldted a földre egyszülött Fiadat, hogy senki, aki benne hisz el ne vesszen, hanem örök életet vegyen. Köszönjük jó Atyánk, hogy te minden ígéretet beteljesítesz, hogy Igéd és Szentlelked által mindig eljössz hozzánk, hogy szívünket nyitogassad, életünket gyógyítgassad és mutasd nekünk az életnek az útját. Köszönjük, hogy most ebben az ünnepi órában is, ebben a templomi csöndességben is áldott találkozásunk lehet üdvözítő Urunkkal, aki örök szeretettel jön hozzánk gyarló elesett gyermekeihez. Köszönjük, hogy életünk elmúlt napjaiban is azzal a reménységgel hordhattuk napjaink terheit, hogy te soha nem hagysz bennünket magunkra. Jó igédből hallanunk, hogy szabad nékünk gondjainkat tereád vetnünk, mert néked gondod van reánk. Kérünk Atyánk, vésd szívünkbe most is a te Igéd örömüzenetét és segíts, hogy Igéd hű hallgatói és megtartói lehessünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 25. zsoltár, 2. vers Alapige: Máté 25,10-13

Később megérkezett a többi szűz is, és így szóltak: Uram, uram, nyiss ajtót nekünk!

Ő azonban így válaszolt: Bizony, mondom nektek, nem ismerlek titeket."

„Vigyázzatok tehát, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, amelyen az embernek Fia eljön!"

Kedves Testvéreim,

Ezekben az igeversekben az Úr Jézus Krisztus szavait hallottuk, aki visszajöveteléről, második adventjéről beszél. Mindnyájan tudjuk, hogy a földön az Isten által megígért advent, Jézus eljövetele már kétezer évvel ezelőtt megtörtént. Akkor lépett bele Isten üdvözítő szeretete Jézus Krisztusban ebbe a mi földi világunkba. Ő földön jártában elmondta, hogy hozzánk jövetele az első lépés ahhoz, hogy ezen a földön is Isten országa legyen. De Isten országának a teljessége csak akkor válik valósággá, amikor ő még egyszer visszajön erre a világra. Akkor azonban már nem úgy érkezik ide, mint jászolban szállást találó kis gyermek, hanem úgy, mint a világ örökkévaló Ura, mint ítélő bíró . Akkor majd minden embernek meg kell jelenni az ő ítélőszéke előtt a meghaltaknak is, és az akkor élőknek is. Az ő országának a teljessége új eget és új földet jelent. Ott már nem lesz többet semmi, ami itt a földi életet sokszor nehézzé, szenvedéssé teszi. Ott már nem lesz többé hatalma a sátánnak, a bűnnek, a halálnak. Ezekről a

dolgokról azért beszél az Úr Jézus, mert szívünkbe akarja vésni, hogy az idő, ami az ő első eljövetelétől a második eljövetelig tart, kegyelmi idő. Az tölti ezt az időt Isten szíve szerint, aki tudatában van, hogy ez az egész életünk advent. Isten ígéretei beteljesedésének, Jézus visszajövetelének a várása. Azért drága kincse, nagy ajándéka Istennek a mi földi életünk, mert itt készít találkozást életünk Urával, a Megváltó Krisztussal, hogy a hitünkkel megragadjuk az üdvösség ajándékát. Ezer gond és próbatétel között is áldott itt az életünk, ha tudjuk mondani; Uram jöjj, tisztogasd szívemet, gyógyítgasd roskadozó, botladozó életemet, hogy én is megszentelt életű, megváltott gyermeked lehessek.

Hogy Isten üdvözítő szeretetének a terveit jobban megérthessük, és Isten országának a titkai számunkra egyre jobban megfejtett titokká váljanak, Jézus, ahogyan az Igében hallottuk, most is példázatban beszél erről. Mi Megváltónknak ezt a tanítását a menyegzőről szóló példázatnak nevezzük. Úgy beszél a menyegzőről, mint Isten országa teljességének halvány előképéről. Abban az országban, ahol az Úr Jézus élt, az volt a szokás, hogy amikor a fiatalok házasságkötésének az ideje elérkezett, a vőlegény estefelé, vagy a nagy meleg miatt sokszor egészen este elindult a szülői házból, rendszerint néhány barátjával együtt a menyasszony otthona felé. Ez, ha a menyasszony távolabbi községben, vagy városban lakott, sok időt igényelt. Útjának célja az volt, hogy a menyasszonyt szülei otthonából a saját otthonába vigye. A menyasszony ünnepi ruhába öltözve várta vőlegényét. De nemcsak a menyasszony várt, hanem a menyasszonynak a barátnői is. Ők is ünnepi ruhát öltve gyülekeztek össze a menyasszony otthonában, és elindultak azon az úton, amelyen a vőlegénynek érkeznie kellett, hogy egy kis darabon elé menve várják őt. Mivel ezek a lakodalmak este voltak és mindig számítani lehetett rá, hogy a vőlegény néha azzal is próbára teszi menyasszonya szeretetét és türelmét, hogy szándékosan később érkezik, a lányoknak fel kellett készülni az éjszakai vőlegényvárásra. Ez a felkészülés úgy történt, hogy erre az alkalomra mindegyikük vitt magával egy lámpást, hogy amikor a vőlegény megérkezik, meggyújtott lámpásokkal menjenek a vőlegényt fogadni. Annak a kornak a lámpásai, ahogyan a kortörténeti leírásokból tudjuk, olyanok voltak, hogy a benne levő mécses nagyon kicsiny volt, nem sok olaj fért bele. Éppen ezért a lámpásokhoz hozzátartozott egy kis olajos korsó, amit az útra kelőknek, vagy éppen a vőlegényt váróknak, ajánlatos volt magukkal vinni, hogy világító lámpással ünnepélyesen fogadhassák az érkező vőlegényt. A példázatban elmondja Jézus, hogy a menyasszony tíz barátnője is világító lámpásokkal indult a vőlegény fogadására, de közülük csak öten készültek el, hogy akkor is világító lámpással fogadhassák a vőlegényt, ha az késve érkezik. Így történt

aztán, hogy mivel a vőlegény nagyon későn érkezett a tíz barátnő elaludt, de azért vigyáztak arra, hogy valaki közülük őrségben álljon és észrevegye a vőlegény érkezését. A vőlegény csak éjfélkor érkezett és akkor hangzott el az ébresztő kiáltás; jön a vőlegény, menjünk őt fogadni.

Jézus azért mondta ezt a példázatot, mert az ő visszajövetelére várást és a készenlétet akarja az emberek szívébe vésni. Az ószövetségi nép a próféták üzenetén keresztül már tudta, hogy Isten az ő népével való kapcsolatát a menyasszony és a vőlegény, a férj és a feleség kapcsolatához hasonlította. Jézus azt fejezi ki ebben a példázatban, hogy ő az a hozzánk jövő vőlegény, aki szeretett menyasszonyához egyszer megérkezik, és akkor Isten népének a reménysége és régi vágya egy jobb, egy áldottabb, egy teljesebb és boldog élet után beteljesül. Földi emberi kapcsolataink nyomán is tudjuk, hogy milyen reménységes várakozással, szeretettel, és sokszor türelmetlenséggel van tele az idő, amikor a jegyesek az esküvőhöz készülődnek, de hogy ez megtörténhessen, néha még sok dolgot kell elrendezni, ezért az esküvőre még sokat kell várni. Addig is találkoznak időnként egymással, készülnek a nagy naphoz, de tudják, hogy a teljes szeretetközösséghez csak akkor érkeznek el, amikor megérkeznek az elkészített közös otthonba. A példázatban elmondja Jézus, hogy a menyasszony tíz barátnője indult el az érkező vőlegény fogadására. A Szentírásban a tízes szám a teljességnek egyik szimbóluma, tehát itt Krisztus gyülekezetének az egészére mutat. A menyasszony tíz barátnőjének a várakozása tehát intő példa a mi adventi várakozásunkra is. Mert mind a tíz lány felkészült a vőlegény fogadására, mindnyájan égő lámpásokkal indultak, de a vőlegény késése miatt mindnyájan el is aludtak. E miatt az elalvás miatt Jézus nem mond egy dorgáló szót se. Nem az a baj, hogy a késő éjszakába hajló időben elaludtak, hanem az, hogy nem mindnyájan készültek el rendesen a vőlegény fogadására. Mert amikor a vőlegény megérkezett csak öten tudtak kivilágított lámpással indulni az érkező vőlegény fogadására. Ötnek a lámpásából kiégett az olaj és mivel a korsócskában nem vittek olajt az utána töltésre, nem tudták fogadni az érkező vőlegényt. A barátnőktől hiába kértek, mert azok arra gondoltak, hogy a hosszú útra nekik is sok olajra van szükségük, hogy bemehessenek a vőlegénnyel a menyegzői házba, ezért kölcsönkérő barátnőiknek a kérését nem teljesítették..

Amikor így halljuk Urunknak ezt a példázatos tanítását, szükséges, hogy ott legyen a mi szívünkben is a kérdés, vajon mi hogyan készültünk el életünk vőlegényének, örök Urának a fogadására? Urunk nem mondta meg, mikor jön vissza erre a földre. Azt mondta, hogy a napot és az órát csak az Atya tudja. De beszédeiben emlékeztet arra a lehetőségre, hogy esetleg sokáig fog késni. Mi is úgy érezzük, hogy világunkra, környeze-

tünkre egyre jobban ráborul a sötét éjszaka. A sátáni lélek által terjesztett sokféle sötétségnek, a hitetlenségnek, a szeretetlenségnek, a gonoszságnak az éjszakája. Kegyelem az, hogy ebben az éjszakában is, itt közöttünk is hangzik a kiáltás; jön a vőlegény, jöjjetek elébe. Jön, mert itt is van Krisztusnak gyülekezete, ha szorongattatások között is, de van egyház és hangzik a Krisztus adventjét hirdető evangélium. Hogy életünk nagy sötétségében fény ragyoghasson fel, ahhoz szükség van Szentlélekre. A példázatban az olaj a Szentléleknek a jelképe. Az Ószövetségben olajjal kenték fel az Isten különös szolgálatában élő embereket, a prófétát, a főpapot és a királyt. Ezeknek nem az volt a küldetése, hogy uralkodjanak, hanem az, hogy a nép között Istennek szolgáljanak. Amikor Isten pünkösdkor kitöltötte a tanítványokra a Szentlelket, annak az volt az első gyümölcse, hogy a Péter ajkán elhangzott a Krisztus megváltó hatalmáról és bűnbocsátó kegyelméről szóló evangélium. Az Istentől elszakadt életű emberek szívében, amikor abban az első igehirdetésben meghallották, hogy ők a megígért Megváltót nem fogadták, hanem megölték, feljajdult a kérdés; mit cselekedjünk? Erre a kérdésre az ott elhangzott Igehirdetésben kaptak választ: Térjetek meg mindnyájan a bűnök bocsánatára és veszitek a Szentlélek ajándékát. A megtérés visszatérést jelent a sokféle sátáni sötétség éjszakájából a bűnbocsátó Istenhez. Az Istenhez visszatérés az első lépés ahhoz, hogy megszentelődjön az életünk. A „szent" szó Isten szolgálatára elkülönítettet jelent. Az Istenhez visszatérő, kegyelmét elfogadó ember, hálás szívvel szolgál Istennek az emberek között. Ezért készül a visszatérő Krisztus fogadásához, hiszen ő éppen azért jön, hogy megváltásunk művét befejezze és megváltottait a földi élet szenvedései, és a nemes harc után az új teremtésben megajándékozza az örök örömmel és boldogsággal.

A vőlegény a példázatban éjfélkor érkezett. Utalás ez arra, hogy éjfél után megkezdődik az új nap. A bűn, a sátáni sötétség után Krisztussal megérkezik az új nap hajnala, hogy övéit bevigye az Atya menyegzői hajlékába. Ezért nem mindegy, hogy övéi hogyan készülnek el fogadására. A példázatbeli tíz szűz közül csak öten készültek fel úgy, hogy az érkező vőlegényt világító lámpásokkal fogadhatták. Pedig a többiek is elindultak a vőlegény fogadására. Égő lámpásokkal indultak, de a hosszú éjjeli várakozásban a lámpásból kiégett az olaj. Ennek megdöbbentő következménye lett. Amikor az éjjeli olajszerzés után ők is megérkeztek a menyegzői házhoz, hiába zörgettek, az ajtó csukva maradt. A vőlegénytől ezt a választ kapták: „Nem ismerlek titeket".

Jézus a Hegyi beszéd végén is beszél arról, hogy az utolsó leszámoláskor majd sokan megdöbbenve fogják hallani az ő szavát; „nem ismerlek titeket". Pedig ezek arra hivatkoznak majd, hogy ők a Jézus nevében hir-

dették az Igét (prófétáltak,) ördögöket űztek, hatalmas dolgokat műveltek az ő nevében. Jézus mégis ezt mondja majd nekik: „..Távozzatok tőlem ti gonoszt cselekvők". És Jézusnak e szavaival egybecsendül az, amit már megdicsőülése után üzen a szeretet apostolán, Jánoson keresztül: „Légy hű mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját". Ha az éjszakában kialszik a hit lámpása, mert elfogyott a fényt tápláló olaj és nincs miből utánatölteni, sötét lámpással nem lehet várni életünk érkező Urát, Jézus Krisztust. Az ember ott marad a külső sötétségben.

A kortörténeti leírásokból tudjuk, hogy amikor a vőlegény és menyasszonya, akit a szülői házból virágokkal díszített hordozható ágyon vittek ki addigi otthonából, a vőlegénnyel és kíséretükkel együtt megérkeztek a vőlegény otthonába, ott azonnal megkezdődött a menyegzői ünnep. Az asztalokon mécsesek világítottak, a menyegzői nép felállt, és a vőlegény a „hálaadás poharát" felemelve megköszönte Istennek, hogy őt hitvestárssal ajándékozta meg, és hitvesi életükre Isten áldását kérte. Az ajtókat pedig becsukták.

Vajon mi hogyan várjuk örök Urunkat, mennyei vőlegényünket Testvéreim? A példázatban az olaj a Szentlelket jelképezi. Az olaj nélküli kiégett mécses pedig a hit nélküli lélektelen életet. Adventet ünnepelünk. Az Igén keresztül most még üdvözítő szeretettel ébresztet bennünket Isten. Hogy megdicsőült Urunkként mikor jön vissza hozzánk hatalommal és dicsőséggel, nem tudjuk. Kérjük őt; erősítse hitünket, hogy hálás hittel fogadjuk őt, és bemehessünk vele az Atya menyegzői hajlékába. Ámen

Atyánk, hálát adunk néked, hogy naponta megújítod életünkön gondviselő jóságodat. Tudjuk, hogy minden nap, amellyel megajándékozol, kegyelmes szeretetednek az ajándéka. Hálát adunk, hogy ma ismét olyan napra virrasztottál fel bennünket, amelyen levethetjük nemcsak a munkaruhát, hanem munkás életünk minden gondját és terhét is. Kérünk, tedd szívünkben áldottá Igédet, hogy az ne térjen vissza hozzád üresen, hanem teremje meg bennünk a rád figyelő engedelmes hitnek, és a neked engedelmeskedő szeretetnek a gyümölcseit. Köszönjük Atyánk, hogy Igédben kitárod előttünk atyai tervedet, és tanítasz, hogy te Jézus Krisztusban üdvözítő szeretettel jössz hozzánk. Köszönjük emlékeztetésedet, hogy az egész életünk advent, kegyelmi idő, amelyet most is azért ajándékoztál nekünk, hogy készüljünk megváltó Krisztusunk, menynyei vőlegényünk őszinte hittel való fogadására, hogy bemehessünk vele a menyegzői házba, országod teljességébe. Atyánk, csak te tudod, kinek meddig tart a földi élet kegyelmi ideje, ki mikor áll

majd meg Krisztus Urunk és ítélő bíránk előtt. Jó volt most is Igéd üzenete által megvigasztalódni, és köszönjük a szívünket betöltő reménységet, hogy nincs semmi kárhoztatása azoknak, akik az ő megváltó kegyelmében bízó hittel állnak meg előtte. Atyánk, te ismered minden lelki testi nyomorúságunkat, gyarlóságainkat könyörgünk, könyörülj rajtunk, áldd meg életünket. Életünk Ura, Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 462. dics. (1979.)

Íme, eljövök hamar

Advent

Főének: 307. dics. Igeolvasás: Máté 7,7-20

Kérjetek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyittatik nektek. Mert aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyittatik. Ugyan ki az közöttetek, aki ha kenyeret kér a fia, követ ad neki, vagy ha halat kér, kígyót ad neki? Ha tehát ti gonosz létetekre tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább ad jókat a ti mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle?" „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük, mert ez a törvény, és ezt tanítják a próféták." „Menjetek be a szoros kapun! Mert tágas az a kapu, és széles az az út, amely a kárhozatba visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik azt megtalálják." „Óvakodjatok a hamis prófétáktól, akik juhok ruhájában jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok. Gyümölcseikről ismeritek meg őket. Tüskebokorról szednek-e szőlőt, vagy bogáncskóróról fügét? Tehát minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem hozhat a jó fa rossz gyümölcsöt, rossz fa sem hozhat jó gyümölcsöt. Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják, és tűzre vetik. Tehát gyümölcseikről ismeritek meg őket."

Örökkévaló Isten, mennyei Édesatyánk, adventi reménységgel, várakozva vágyakozó szívvel csöndesedünk el még egyszer előtted ebben a kegyelmedből megkapott adventben. Hálát adunk, hogy szívünkbe vágyakozást adtál Igéd után, életünk Megváltójának a szavai után, és köszönjük, hogy az Igében már hallottuk

is üzenetét, hogy aki vágyakozik utána, aki őt keresi, az meg is találja őt. Hálát adunk, hogy ahol ezen a földön megváltottai az ő nevében gyülekeznek össze, ő jelen van övéi közt. Hálát adunk azért a hitbeli bizonyosságért, hogy most is, velünk is itt van, Igéjében megszólít és vezet. Kérünk Atyánk, szenteld meg adventi készülődésünket, és segíts meg, hogy sokféleképpen sötét világunkban tudjunk azzá lenni, amivé atyai akaratod szerint lennünk kell, a föld sójává és a világ világosságává. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 312. dics. 4. vers Alapige: Jelenések 3,20

Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek: Ha valaki meghallja hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem.

Kedves Testvéreim,

Már csak néhány nap választ el bennünket Megváltónk földre jövetelének az ünnepétől, és ezen az adventvasárnapon újra belecsendül ebbe a templomi csöndbe Igéje: „Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek." Mi, akik itt éljük a bölcső és koporsó közötti életidőt, ahol nagyon gyorsan repülnek az évek, sokszor úgy érezzük, hogy ez a mi egész földi életünk parányi jelenség ebben a nagy világmindenségben. Ha az ember csak egy kicsit is figyeli a világmindenséget, és utána magunkra nézünk, rádöbbenünk, hogy csak itt ebben a mi földi világunkban, amely pedig csak egy paránya a hatalmas világmindenségnek, olyan jelentéktelenek vagyunk, mint egy csepp víz az óceánban, mint egy homokszem a sivatagban. És ezen a földön, ahol több mint ötmilliárd ember él, olyan alig észrevehető jelentéktelennek tűnő dolog a mi életünk. Néha az ember meg is kérdezi önmagától: Más lenne ez a világ, ha én nem lennék itt, más volt, amíg nem voltam itt, és más lesz, amikor kilépek belőle? Több ez a világ, hogy én is vagyok, gondolkodok, dolgozok? És mégis csodálatos ajándéka Istennek ez az élet, mert ő ezt azért adja nekünk, hogy elinduljunk a teljes élet felé. Mert ez a földi élet csak bekezdés. Elindulunk valahová. De minden itt élő embernek számot kellene vetnie önmagával: Hová indult el, hova akar megérkezni? Bárcsak mindenki tudná itt ebben az adventi gyülekezetben mondani: Én oda akarok megérkezni, ahová elment az én Megváltóm, hogy ott az Atya hajlékában nekem is helyet készítsen. Az Igében hallottuk: Megváltónk most is szívünk ajtajánál áll és zörget. De ott sok mindenféle más akarat,

gondolat és lelkület is zörget. És mindaz, amit itt látunk, ami körülvesz, valamilyen formában arra törekszik, hogy bevegye a szívünket, hogy szállásadó gazdájává legyünk. Sok minden dübörög körültünk, hogy hangjára felfigyeljünk, hogy befolyásolja a gondolkodásunkat, érzéseinket. Jó, ha ezt átgondolva tudatosítjuk Isten Igéjének azt a figyelmeztetését is, hogy nekünk itt ebben a világban nem mindenekelőtt test és vér ellen van tusakodásunk, hanem lelki hatalmasságok ellen, a sötétség világbírója, a sátán ellen. És ez a sötét lelki nagyhatalom sok szép színes képet tár elénk, hogy rá hallgassunk, neki engedelmeskedjünk. Aki hagyja magát elbűvölni a szép képek által, és ajtót nyit, az csapdába esik. A sátán sohasem azt mondja, hogy ő meg akarja rontani az életünket, kelepcébe akar csalni. A sátán kitűnő védőügyvéd. Bizonyítgatja, hogy javunkat akarja. Az Édenben azzal kezdte az ember eltántorítását Istentől, hogy kétségbe volta Isten parancsának a helyességét és igazságát. Ezt mondta az első emberpárnak: Ne féljetek, nem haltok meg, ha szakíttok a tiltott gyümölcsből. Éppen ellenkezőleg, ti is olyanok lesztek, mint az Isten, mindent tudni fogtok. Azóta is ez az ember örök vágya; nagy és hatalmas akar lenni.

Sokszor panaszkodunk, hogy szörnyű világban élünk, amely telve van rosszakarattal, gonoszsággal. Egyik ember gyötrelmessé tudja tenni a másik ember életét. Pedig a lelke mélyén minden ember azt szeretné, hogy ne ilyen legyen ez a világ, hogy ne kelljen félni senkinek az embertársától, hogy megrövidíti, becsapja, megcsalja, veszélybe sodorja. Lelke mélyén minden ember vágyakozik a jóság, békesség és a szeretet után. De miért ilyen ez a világ? A sok mindenre visszaemlékező idősebb testvérek, akik „a megszépítő messzeség" távlatából látják a múltat, néha ezt mondják: Régen más volt a világ, jobbak voltak az emberek. De ha más volt, miért volt más? Ez csak egy része az igazságnak, mert az emberek mindig emberek voltak. Ha visszagondolunk porladozó szeretteinkre, régen itt élt kedveseinkre, akkor talán évtizedek ködén is kirajzolódik előttünk áldott emlékű édesanyánk könnyes arca, vagy édesapánk szomorúsága, amikor szinte belerokkant az erejét meghaladó sok küzdelembe. Ők is átmentek a szenvedések mély völgyén, számukra sem volt Éden ez a földi élet. És ha mi mégis kedvesnek, meghittnek, melegnek éreztük egyszerű otthonainkat, az azért volt, mert azok a mi néhai szeretteink nem a világ lelke előtt nyitottak ajtót, hanem Isten előtt. Nem a sátáni védőügyvéd előtt, hanem Jézus Krisztus előtt. Ők is hallották Jézus Krisztus szavát, amit most ezen az adventvasárnapon mi is hallunk: Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek. Az életünk milyensége azon múlik, hogy a szívünkben szeretet és békesség van-e, hogy otthonunkban, családunkban szeretetközösség van-e, a hol a családtagok vonzzák, jó irányba segítik, és gyógyítják egymás életét. Nem

mindegy, hogy milyen lélek zörgetése előtt nyitjuk meg otthonaink ajtaját. Hogy mennyire a lélek, vagy az Isten Lelke, vagy a világ lelke formálja otthonaink, családjaink lelkiségét, az éppen abban mutatkozik meg, hogy nagy különbség van az otthonok lelkisége között. Mert egy családi otthonban nem azon múlik a családi élet szépsége, melegsége és boldogsága, vagy ridegsége, léleksebző feszültsége vagy közönyössége, hogy az otthon egyszerű szerény hajlék-e, vagy fényesen berendezett modern lakás. Életünk szépsége és boldogsága azon múlik, hogy a szívünkben mi van. Akinek életét nem Isten Lelke irányítja, ezért szívében gyűlölet és gonoszság van, az szép fényes otthonban is pokollá teszi a saját életét, és a körülte élők életét is.

A múlt héten váratlanul két holland testvérünk érkezett hozzánk. Beszélgettünk anyaszentegyházunk és egyéni életünk dolgairól, örömeinkről is és keserveinkről is. Éppen arról is, hogy mennyiféleképpen zörget a világ lelke mindnyájunk szívének az ajtaján. Ezek a testvérek, akik egy nagyvárosi gyülekezetnek a tagjai, elmondták, hogy náluk tizedannyi televízió készülék sincs a családoknál, mint nálunk. Pedig anyagi helyzetük sokkal jobb, mint a mi családjainké. Nagyon kevesen vásárolnak ilyen készüléket, de nem azért, mert ők maradiak, nem is azért, mert nem akarják tudni, milyen események zajlanak a világban, hanem azért, mert nagyon mélyen átgondolják, hogy ezeken a készülékeken keresztül soksok rossz dologgal befolyásolják az emberek tudatát, érzelmeit, akaratát, és életszemléletét. Fel tudnak korbácsolni indulatokat, ösztönöket, tudnak gyűlöletre uszítani, belső békességet felkavarni. Elmondták, hogy náluk, az ő gyülekezetükben csak azok vásárolnak televízió készüléket, akik biztosak a hitükben, akik tudnak a családban ilyen dolgokban is rendet tartani. Akik biztosak benne, hogy náluk nem fordulhat elő, hogy amikor be van kapcsolva a készülék, és egy olyan program következik, amely a gyermekeknek nem való, azt a gyermekek mégis végignézik, amely aztán felmérhetetlen lelki kárt okoz a gyermekek lelkivilágában, gondolkodásmódjában. Ahol ott van a lakásban a készülék, könnyen bálvánnyá válik. Nincs idő a munka után meghitt esti csöndességet tartani, egymás előtt kitárulkozni, szeretettel elbeszélgetni, Igét olvasni, együtt imádkozni. Ezek a holland testvérek azt is elmondták, hogy lehetne az áldás is, hiszen lehetne hallgatni istentiszteleteket, jó tanításokat, tudományos értekezéseket, tehát jó dolgokat is. De kevés család van, ahol ebben a dologban rendet tudnak tartani, és így a televízió olyan lélekmételyező manipulációs eszközzé válik, amely naponta behozza a családba az Isten igéjét figyelmen kívül hagyó gondolatokat, tanításokat, és életgyakorlatot. Ők úgy viszonyulnak ehhez is, mint az alkoholproblémához, amely nem jelent veszélyt

ott, ahol tud az ember az életében rendet tartani. Isten Igéje nem tiltja meg egy kevés szeszes ital fogyasztását. Pál apostol egyenesen azt tanácsolja ifjú munkatársának, hogy gyomrára és betegeskedésére való tekintettel éljen egy kevéske borral. De önismeretre van szükség. Ha valaki tudja magáról, hogy egy kevés szeszes ital fogyasztása számára a több után vágyakozás veszélyével jár, nincs más megoldás, csak a radikális lemondás.

Milyen jó, hogy miközben a világ sok kísértése akarja bevenni a szívünket, jön Jézus Krisztus, zörget, hogy ajtót nyissunk előtte, és meggyógyítsa sok kísértés veszélyének kitett életünket. Mondd Testvérem, te kinek nyitsz ajtót? Ha úgy érzed, hogy neked nincs szükséged Krisztusra, nincs szükséged gyógyító szeretetre, ha neked mindegy, hogy utad az örök élet, vagy a kárhozat felé halad, akkor csak engedd be életedbe azt a sokféle szennyes hullámot, amely ostromol ebben a világban. De ha komolyan veszed az életet, és tudod, hogy minden nap drágakincs ajándéka Istennek, amelyet arra adott, hogy te is vívd meg a nemes harcot, hogy elnyerd az örök élet koronáját, akkor legyen a szíved nyitva Jézus Krisztus zörgetése és Igéje előtt. Csodálatos ajándék, hogy Krisztus az idők teljességében eljött hozzánk, bűnbeesett emberekhez. Mi a legtöbb esetben akkor megyünk embertársainkhoz, ha szükségünk van valamire, aminek a rendezésében a meglátogatott embertárs segítségünkre lehet. Akkor kopogtatunk be az ajtaján, és ha fogad bennünket, akkor adjuk elő ügyünket, kérésünket. Jézus Krisztus nem azért jött az idők teljességében a földre, hogy kérjen, hanem azért, hogy adjon. A legnagyobbat, az életét adta nekünk megváltó áldozatul, hogy a halálból az életbe vezessen. De közben, amíg itt volt a földön, elmondta az embereknek, hogy Isten nem elérhetetlen fenség, hanem szerető Atya, akinek megesett a szíve bűnbe esett gyermekein, és azért lett Isten létére földi emberré, hogy ne csak hirdesse, hanem valósítsa is meg az Atya szeretetből fakadó megváltó tervét. Azóta is jön Szentlelkével, és Lelke által hangzó Igéjével. De velünk akar lenni a látható Igében, a Sákramentumokban is. Azért készít minket a szeretet ünnepén kegyelme asztalához, hogy velünk vacsorázzon, és mi ővele. Zörget, hogy bejöhessen. Pedig rendelkezik a kulcsok hatalmával. Mégsem akar semmit erőszakkal véghezvinni, még a megváltást sem. Ezért kell nekünk megnyitni az ajtót, ha akarjuk, hogy bejöjjön, hogy megváltson.

Legyen mindnyájunk szívében és ajkán az őszinte hála kifejezése, és megváltó szeretete elfogadásának jele kedves énekversünk:

Ó Jézus, szólsz s a szívhez a szó szelíden ér:
„Így bánsz velem? – teérted hullt testemből a vér!”
Bús szégyennel behívunk, az ajtónk nyitva már.
Jőjj, Jézus, jőjj, ne hagyj el, a szívünk várva vár. Ámen

Mindenható Isten, könyörülő Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban, nem tudjuk mi megköszönni azt a megtartó kegyelmet és azt az üdvözitő szeretetet, amellyel a mi méltatlan életünket naponta átöleled. Jó nekünk gyermeki hálaadással elcsöndesedni előtted, visszatekinteni életünk elmúlt napjaira és boldogan emlékeztetni önmagunkat, hogy most ebben az adventi időben is életünk minden új napja a te ajándékod. Töredelmes szívvel valljuk meg előtted azt is Atyánk, hogy bár naponta újra vesszük tőled drága ajándékként az életet, nem tudunk minden nap azzal a gyermeki hittel és szent elhatározással indulni kötelességeink teljesítése felé, hogy mi a te kegyelmedért azzal adjunk hálát néked, hogy akaratod szerint éljünk. Igéd üzeneteit, pedig amit most is hallottunk, ajkunkkal és életünkkel továbbitjuk. Te tudod Atyánk, hogy szívünkből nagyon gyakran kihullik a tovább nem adott igemag, erőt vesz rajtunk a világ a maga sokféle kisértéseivel, a sátán igéreteivel, vagy fenyegetéseivel és mi is hamar az anyag istennek való elsőbbséget adás veszélyébe kerülünk. Köszönjük, hogy most is szívünkbe vésted, hogy életünk azért áldott örök advent, mert még hátra van az emberiség történetének legnagyobb eseménye, Megváltónknak második jövetele a feltámadás az örök életre. Adj szívünkbe hűséget és engedelmességet, hogy mindaz, amit szívünkbe vésel, ne sodorja el életünből a világ vihara, a sátán kísértése, hanem az formálja életünket, hogy minden tettünkben is meglátszodjon, hogy a te hűséges szeretetednek a továbbadói, megváltó Urunknak tanitványai vagyunk. Megváltó Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 357. dics. 3. vers

Meglátták szemeim üdvösségedet

Főének: 281. dics. Igeolvasás: Lukács 2,21-33

Amikor a nyolc nap elmúlt, és körül kellett őt metélni, a Jézus nevet adták neki, ahogyan az angyal nevezte őt, mielőtt még anyja méhében megfogant. Amikor leteltek a tisztulásnak a Mózes törvényében megszabott napjai, felvitték Jézust Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak, amint meg van írva az Úr törvényében, hogy „minden elsőszülött fiúmagzat az Úrnak szenteltessék;" és hogy áldozatot adjanak az Úr törvényében foglalt rendelkezés szerint: „egy pár gerlicét vagy két galambfió-

kát." Íme, élt egy ember Jeruzsálemben, akinek Simeon volt a neve. Igaz és kegyes ember volt, várta Izráel vigasztalását, és a Szentlélek volt rajta. Azt a kijelentést kapta a Szentlélektől, hogy nem hal meg addig, amíg meg nem látja az Úr Krisztusát. A Lélek indítására elment a templomba, és amikor a gyermek Jézust bevitték szülei, hogy eleget tegyenek a törvény előírásainak, akkor karjába vette, áldotta az Istent, és ezt mondta: „Most bocsátod el, Uram, szolgádat beszéded szerint békességgel, mert meglátták szemeim üdvösségedet, amelyet elkészítettél minden nép szeme láttára, hogy megjelenjék világosságul a pogányoknak, és dicsőségül népednek, Izráelnek." Apja és anyja csodálkoztak a róla mondottakon.

Atyánk, a te kegyelmednek ajándéka volt ez a végéhez közeledő esztendő. Te adtál napjainkhoz napokat, te adtál erőt, értelmet feladataink végzéséhez, te áldtad meg reménységeinket, te szentelted meg örömeinket, és te szárítottad fel könnyeinket egész eddigi életünkben. A te kegyelmednek az ajándéka szívünknek az a reménysége is, hogy te akkor is velünk maradsz, amikor ennek az esztendőnek napjai is elmúlnak. Hálát adunk neked, hogy most újra megszólítsz bennünket örök Igédben. Kérünk, erősítsd hitünket, növeld szívünkben azt a gyermeki bizalmat, hogy minket semmiféle hatalma ennek a világnak, még a gyorsan elszálló idő sem szakíthat el a te üdvözítő kegyelmedtől. Ne engedd Atyánk, hogy a hazugság fejedelmének, a nagy kísértőnek hatalma lehessen fölöttünk. Szentelj meg minket most is a te igazságoddal, mert a te Igéd igazság. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 277. dics. 1. vers Alapige: Lukács 2,30

Mert meglátták szemeim üdvösségedet

Kedves Testvéreim

Még bizonyára visszhangzik szívünkben a karácsonyi evangélium, amelyet Isten az elmúlt ünnepekben közöttünk is hirdettetett. Hallottuk, hogyan hajolt le Isten üdvözítő szeretete földi világunkhoz, hogyan lépett be Isten Jézus Krisztusban a földi történelem színterére, hogy nekünk beszéljen Isten üdvözítő jóságáról, megváltó szeretetéről. Hallottuk, hogy hogyan teljesedtek be szinte lépésről, lépésre Istennek Megváltót ígérő próféciái. Hallottuk a napkeleti bölcsek hazatérésének a történetét és azt is hallottuk, hogy a testet öltött Igében Jézus Krisztusban megjelent Isten üdvözítő kegyel-

me minden embernek. Azt is hallottuk, hogy Isten megjelent üdvözítő szeretetének folytatódnia kell a mi mindennapi életünkben. Aki nemcsak úgy ünnepelte a karácsonyt, hogy a karácsonyi történeten keresztül régi eseményeket melengetett fel lelkében, hanem a szívében is megszületett Jézus Krisztus, annak az életében megkezdődik az az új élet amelyet Isten Krisztusban teremt meg. Isten gyermeke már boldogan mondhatja a saját életére nézve is, hogy a régiek elmúltak, és íme újjá lett minden.

Ha Isten úgy jött volna Krisztusban erre a világra, hogy az engedetlenné lett emberi élet megkapja méltó büntetését akkor a karácsonyi angyalok Betlehemben nem a nagy örömhírt, hirdették volna ki a földön élő embereknek, hanem az ítéletet. Jézus nem azért jött, hogy végrehajtsa az isteni ítéletet, hanem azért, hogy az elesett bűnbeteg embert meggyógyítsa, új életre vezesse. Isten úgy gyógyít, hogy szeret. Amikor mi méltók lennénk a büntetésre, akkor ő magához ölel. Isten nem azért mutatja meg jóra nevelni akaró szeretetét, hogy mi könnyen vegyük a bűnt, és felelőtlenül viselkedjünk, mondva, hogy Isten úgy is megbocsát, hanem azért, hogy Isten megbocsátó kegyelmét mi is hálás szeretettel viszonozzuk.

A felolvasott Igeversekben a földre jött Jézus élete történeteinek egy kis szakaszát hallottuk. Azt a szakaszt, amikor Jézus szülei elvitték Jézust a jeruzsálemi templomba, hogy mindazt, amit Isten az Ószövetségben a Mózes könyvében elrendel, megcselekedjék. A törvény szerint az elsőszülött fiúgyermekeket el kellett vinni a jeruzsálemi templomba, hogy bemutassák az Úrnak. Az Egyiptomból való szabadulás után elrendelte Isten, hogy amikor a nép majd erre az eseményre emlékszik, ölje le a páskabárányt az ünnepi megemlékezés vacsorájára. Az Egyiptomból való szabadulásnak azon a nevezetes éjszakáján ugyanis Isten legsúlyosabb büntetése az volt, hogy az országban minden családban meghaltak az elsőszülött gyermekek, csak ott nem, ahol az ajtófél vérrel volt meghintve. Ez volt a jel arra nézve, hogy ott Isten népének a tagjai élnek és ott az elsőszülöttek életben maradtak. Ilyen körülmények között indulhatott sok hiábavaló azelőtti próbálkozás után Izrael népe az Ígéret földje felé. Isten ennek a szabadításnak az emlékét úgy is be akarta írni Izrael népének a szívébe, hogy elrendelte: akkortól fogva Izrael népének a családjai elsőszülött gyermeküket az Úrnak szenteljék. Ezért vitték a szülők elsőszülött gyermeküket a templomba, és ezért mutatták ott be az erre az alkalomra elrendelt áldozatot. Ez az ilyenkori templomba menetel kettős ünnepet is jelentett a családban, mert ekkor ünnepelték az édesanya tisztulásának az ünnepét is. A törvény szerint az anyáknak szülés után negyven napig kellett tisztulniuk. Ez előtt a határidő előtt az anyának sehova, még a templomba se lehetett menni.

Sok igeolvasó és az Igét mélyen szívében forgató ember úgy érzi, amikor a Szentírásban ezt a történetet olvassa, hogy valami ezzel az eseménynyel kapcsolatban nem világos. Többen fel is teszik a kérdést: hogyan vihették a szülők a gyermek Jézust a templomba, ha Heródes amikor a napkeleti bölcsek a királyi palotában érdeklődtek, hogy hol született az új király, amelynek csillaga őket Jeruzsálem felé vezette, azt az utasítást adta a bölcseknek, hogyha megtalálják a gyermeket jelentsék neki születése helyét, mert ő is el akar menni, hogy tisztességet tegyen az új királynak. A bölcsek azonban, mint a karácsonykor hallott történetből még frissen tudjuk, nem mentek vissza Heródeshez, mert Isten erre intette őket. Így a bölcsek más úton tértek vissza hazájukba. Miután Heródes sokáig hiába várta őket tudta, hogy a bölcsek nem hallgatták meg parancsát, és hatalmát féltő kegyetlenséggel kiadta a parancsot, hogy Betlehemben és környékén minden két évesnél fiatalabb gyermeket meg kell ölni. De Isten nemcsak a bölcseket intette, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, hanem Józsefet is, hogy vegyék a gyermeket és az anyát és még azon az éjszakán elindultak, hogy Egyiptomba meneküljenek a vérszomjas Heródes elől. A Szentírásban ezek az események le vannak írva, és akik ezt olvassák, és nem ismerik a helyzeti és történelmi körülményeket, nem értik meg, hogyan vihették Jézust szülei születése után negyven nap múlva bemutatni az Úrnak a templomba mikor a szülők a gyermekkel Egyiptomba menekültek. Hogy ezt a történetet jobban megértsük, tudnunk kell, hogy amikor az a fényes csillag megjelent, és a napkeleti bölcsek elindultak, ennek a hosszú útnak a megtételére néhány hétre volt szükségük. Az utat bizonyára teveháton tették meg, hiszen az új királynak tisztességet tenni mentek, és ehhez hozzátartozott a gazdag ajándék is, amit magukkal vittek. Az emberek gondolkodásában ott van a tévedés; azt hiszik, hogy a pásztorok látogatása után, akik az angyali örömhír vétele után Betlehembe mentek, hogy a született Megváltónak tisztességet tegyenek, nemsokára megérkeztek a napkeleti bölcsek is, hogy a született gyermek királynak tisztességet tegyenek. Pedig a bölcsek, akiknek a hosszú út megtételéhez sok időre volt szüksége, bizonyára jóval később érkeztek Jeruzsálembe. A gyermek Jézussal a szülei bizonyára jóval a napkeleti bölcsek megérkezése előtt eleget tettek a törvényben előírt kötelességnek a jeruzsálemi templomban. A gyermek Jézust bemutatták az Úrnak, elvégezték az előírt áldozatot, a templomban csodálatos találkozásuk volt az agg Simeonnal és Anna próféta asszonnyal. Ha ezeket a dolgokat időbeli sorrendben átgondoljuk, csodálnunk kell Istennek a Jézus életét mentő szeretetét és annak eredményét.

József, Mária és Jézus megjelenése a templomban csodálatos események és próféciák alkalmává vált az agg Simeon és Anna próféta asszony

életében. Simeonnak Isten tudtul adta Szentlelke által, hogy nem hal meg addig, amíg nem találkozik a próféták által régen hirdetett eljövendő Megváltóval. Nem természetes az, hogy a templomban, ahol naponta annyi gyermeket vittek bemutatni az Úrnak, Simeon megismerte a gyermek Jézusban a világ Megváltóját. Ezt a megismerést még az sem gátolta meg, hogy József és Mária a templomban a szegények áldozatát mutatták be. Az Igében hangsúlyos, hogy Simeon azon a napon is, amikor József és Mária Jézust magukkal vitték a templomba, a Lélek indítására tette meg a templomba vezető utat. Ez azóta is így van minden hitben élő ember életében. Aki a templomba indul ennek a közvetlen, vagy közvetett ihletője Istennek a Lelke. Gyülekezeteinkben is gyakran előfordul, hogy vannak itt testvérek, akik úgy vannak itt a templomban, hogy nem gondoltak a templomba jövetelre, de valaki, a szülők, a nagyszülők vagy testvérek emlékeztették, vagy kérték őt, hogy ő is szentelje meg a nyugalom napját. Talán olyanok is vannak itt ebben a templomban, akiket nem a Lélek ihletett, hogy ebben az esztendőben még egyszer jöjjenek Isten házába, hanem a templomba jövést olyan régi hagyománynak tartják, amit - úgy érzik – hogy meg kell tartani. De akárhogyan is történik, hogy valaki ott van a templomban, amikor szól az Isten, ott létében valamilyen formában mégis ott van Isten Lelkének a munkája. Mint ahogyan egy másik lélek munkájának az eredménye, hogy sokan, akik itt lehetnének, hiszen talán olyan családhoz tartoznak, amelynek tagjai tudtak áldozatot is hozni azért, hogy Isten Igéje kedvező és kedvezőtlen körülmények között is hangozzon ebben a templomban, nincsenek itt. Az a másik lélek, amely visszahúz a világnak a lelke.

Simeon, Isten régi ígéretét hordozta szívében, hogy nem fog addig meghalni, ameddig nem találkozik a Megváltóval és ez a régi ígéret őt minden lehetséges alkalommal templomba menésre késztette. Isten arról is gondoskodott, hogy ez a régi ígéret újra figyelme középpontjába kerüljön Simeonnak. Mert ott volt akkor is a templomban, amikor Isten angyala megjelent az öreg Zakariás papnak a templomban, és elmondta neki, hogy a régen megígért gyermek, az eljövendő Megváltónak az útkészítője rövidesen megérkezik Zakariás családjába. Bizonyára ott volt abban a gyülekezetben is, amikor kijöttek a templomból az angyal megjelenése után, és Zakariás nem tudta megáldani az áldásra várakozókat, mert kételkedett, amikor az angyal megmondtat neki, hogy feleségének életük késő őszén még gyermeke születhet. Isten ezeken az eseményeken keresztül is újra emlékeztette őt, hogy rövidesen megérkezik a Megváltó, akinek az érkezésére ő már régen vár. Amikor a szülei ezt a gyermeket Isten törvénye szerint a templomba vitték, Simeon megismerte és boldogan magához ölelte

őt. Akkor hangzott el ajkán a mély értelmű mondat: „Mostan bocsátod el Uram a te szolgádat békességgel, mert látták az én szemeim a te üdvösségedet." Pedig Simeon még nem láthatta mindazt, amit mi, mint Krisztus egyházának tagjai, már történelmi valóságként ismerünk Megváltónk életéből. Simeon még nem látta, hogyan fogja Jézus véghezvinni a megváltást, hogyan fogja hirdetni Isten országának a titkait, hogy lesz egész élete szent hívogatássá, hogy fogja lefizetni a bűnnek a váltságdíját, hogyan győzi le a félelmek rettegett királyát, a halált, és hogy fogja majd kihirdetni: Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is él az. Simeon mind ezeket nem láthatta testi szemeivel, de hitével átélte és ez őt boldoggá tette. Tekintsünk testvéreim mi is ilyen hittel életünk múló esztendeire, és az idő Urára, Istenre, aki napjainkhoz napokat toldott és ebben az esztendőben is megtartotta életünket. Az ő váltságműve megáldja és megszenteli földi életünket, örömeinket is bánatainkat is, és hittel magunkhoz tudjuk ölelni Urunk ígéretét gyászunkban is, hogy aki hisz benne él akkor is, ha utolsót dobban a szíve. A múló évekkel egyre közelebb vagyunk mindnyájan ahhoz az élethez, amelyben nincsen már több éjszaka, amelyben már nem lesz több szenvedés és nem lesz többet halál. Kérjük Istent, hogy ha kegyelmes szeretete életünket még megtartja, tudjuk elhagyni gyarlóságainkat. Kérjük őt, segítsen, hogy mint megváltott gyermekei tudjuk embertársaink javára élni, és hogy:

Bűn ruháját vessük el, a szövetség vére által.
Vétkeink fedezzük el, tőled nyert fehér ruhánkkal;
Hogy hitünk legyőzze majd, mind a bajt. Ámen

Örökkévaló Isten, Édesatyánk: Hálát adunk néked, hogy nem szűnsz meg idehajolni hozzánk, gyarló, méltatlan, gyengehitű gyermekeidhez. Hálát adunk, hogy Igéden keresztül most is visszavezettél abba a korba, amikor ebben a bűnnel, bajjal, háborúsággal és sötétséggel terhelt világunkban itt járt a világ világossága és Szentlelke által ma is munkálja, hogy aki őt követi ne járjon sötétségben. Hálát adunk, hogy üdvözítő szereteted történelmi eseményein keresztül mutattad meg, hogy az örök szeretet, amely Jézusban testet öltött, ma is él, és bennünk akar testet ölteni, hogy mi se járjunk a szeretetlenség sötétségében, hanem a keskeny utat járjuk, amely az életre vezet. Köszönjük Atyánk, hogy Jézus Krisztus, aki az idők teljességében itt járt ezen a földön, tegnap és ma és örökké ugyanaz. Hálát adunk, hogy ismét együtt lehettünk a te Igéd körül és kérünk Atyánk, maradj velünk mindig gondviselő, megsegítő, áldó kegyelmeddel. Kérünk, áldd meg és szenteld

meg családi életünket, gondolatainkat, cselekedeteinket, egész földi pályafutásunkat.. Kérünk, vigasztald a gyászolókat, erősítsd a gyengéket, vezesd haza az eltévedteket és segíts, hogy lehessünk egyre engedelmesebb, hűségesebb, Igédet hallgató és akaratodat cselekvő gyermekeiddé. Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 489. dics.

Anna próféta asszony

Főének: 455. dics. Igeolvasás: Lukács 2,33-38

Simeon pedig megáldotta őket, és ezt mondta anyjának, Máriának: „Íme, ő sokak elesésére és felemelésére rendeltetett Izráelben, és jelül, amelynek ellene mondanak, - a te lelkedet is éles kard járja majd át -, hogy nyilvánvalóvá legyen sok szív gondolata." Volt ott egy prófétanő is, Anna, Fánuel leánya, Áser törzséből. Nagyon előrehaladott korú volt; csak hét évig élt férjével hajadonkora után, és már nyolcvannégy éve özvegyasszony volt. Nem távozott el a templomból, mert böjtöléssel és imádkozással szolgált éjjel és nappal. Abban az órában ő is odaállt, hálát adott az Istennek, és beszélt róla mindazoknak, akik várták Jeruzsálem megváltását. Miután mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatértek városukba, a galileai Názeretbe.

Hálát adunk Atyánk, hogy újra együtt lehetünk Igéd körül gyermekeidnek ebben a gyülekezetében. Hálát adunk, hogy újra terelgeted ezt a te könnyen szétszóródó nyájadat, hívogatod az erőseket is a megfáradtakat is, az erőtleneket is. Bocsásd meg nekünk, ha sokszor gyenge a hitünk, könnyen sodor bennünket a világ szele, és a világ viharával sodródva sokszor nem halljuk meg Igéd halk és szelíd szavát. Kérünk Atyánk, légy irgalmas hozzánk abban is, hogy most, amikor elcsöndesedünk Igéd körül, érje az el szívünket, és formálja, gyógyítsa az életünket. Ne engedd, hogy tékozoljuk a gyorsan múló időt, hogy eltékozoljuk életünket, hanem vezess megújuló életre, hogy életünket Igéd által Szentlelked vezesse, és éljünk, mint megváltott gyermekeid embertársaink javára és nagy neved dicsőségére. Megváltó Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 487. dics. 3. vers Alapige: Lukács 2,39

A gyermek pedig növekedett és erősödött, megtelt bölcsességgel, és az Isten kegyelme volt rajta.

Kedves Testvéreim,

A felolvasott igeversekben még Simeon beszédének az utolsó mondatait hallottuk, amit akkor mondott, amikor Jézust szülei a templomba vitték, hogy bemutassák az Úrnak, és elvégezzék érte a Mózes törvényében elrendelt áldozatot. Simeon, amikor a gyermek Jézust magához ölelte, boldogan mondta, hogy nem élt hiába, mert találkozott a világ Megváltójával, aki neki is Megváltója, mert ő is hittel várta őt. Nagyon áldott dolog az, ha valaki tudja mondani: nem éltem hiába. Van az életemnek értelme, és most már látom a célt is, mert én nem a magamé vagyok, hanem az én Uramé, aki szeret és megváltott engem is. Simeon azonban tudta azt is, hogy Istennek hozzánk lehajló nagy kegyelme, az, hogy szabadítót ajándékozott nékünk, nagy veszélyt is jelent sok emberre nézve, de ez a veszély nem Isten akaratából, hanem az ember engedetlenségéből származik. Egy világban, amelyben már az első karácsony óta hangzik Isten üzenete, hogy megszületett a világ Megváltója, már nem kellene senkinek elkárhozni. Isten Jézusban mindenkinek üdvösséget akar adni, tehát ezen a földön nem kellene senkinek elkárhozni, ítéletre menni. Isten Jézusban minden ember életének értelmet akar adni, minden elesésből fel akar emelni, minden életet meg akar gyógyítani. Jézus hívása feléd is hangzik, ő téged is magához akar ölelni, a te szívedből is ki akarja venni a félelmet, fájdalmat, reménytelenséget és bizonytalanságot. Aki ezt a hívást nem akarja hallani, aki szívét és otthonát bezárja előtte, aki hagyja magát sodorni a világ sötét szellemi erőinek a hullámverésével, annak nincs Megváltója. Az evangélium hangerősítőjén keresztül Isten ezt mondja a Megváltóról: „Az övéihez jött, de az övéi nem fogadták be őt.” De ezt is mondja: „Akik befogadták őt, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekeivé legyenek.” Maga Jézus mondja azoknak, akik őt nem fogadják be, hogy az ítéletkor nem ő fogja majd ítélni őket, hanem azok a beszédek fognak bizonyságot tenni ellenük, amelyeket ő a földön élőknek hirdetett és hirdet. Ha valaki nem gondol a földi életidőben az üdvösségére, arra az vonatkozik, amit ő Jeruzsálemben népének mondott: „Jeruzsálem, Jeruzsálem, hányszor akartalak összegyűjteni téged, mint a kotlós a csirkéit, de te nem akartad!” Ezért mondta Simeon, amikor a gyermek Jézust karján tartotta: „Ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelen, és jegyül, akinek sokan elle-

ne mondanak." Erre az elszomorító állapotra mutat rá az apostoli bizonyságtétel is: „A keresztről, tehát a megváltásról szóló beszéd bolondság azoknak, akik elvesznek, de azoknak, akik megtartatnak, életnek ereje."

Életünk folyamán sokszor válik nyilvánvalóvá, - és erről Krisztus Urunk is beszél, hogy a döntő választó vonal az emberek életében ott van, hogy az egyiknek a szívében hit, a másikéban pedig hitetlenség van. Krisztus nem azoknak adja az elkészített kegyelmet, akik együtt élnek talán egy családban, vagy munkahelyen, vagy a kötelesség a teljesítés más területén, hanem azoknak, akik ezt a kegyelmet hálás hittel elfogadják. Azért nem mindegy, hogy a családban tudnak-e a családtagok, hitvestársak, gyermekek, testvérek hitben együtt élni, Isten előtt naponta elcsöndesedni, hogy tudják-e együtt mondani és énekelni a kedves ének szavaival: Érzem, hogy az örök élet már a földön az enyém lett. Isten arról is beszél az Igében, hogy az evangélium sokaknak az életnek illata, de némelyeknek a halálnak az illata. Gondoljunk csak az első pünkösdi gyülekezetre, amelyben óriási sokaság ünnepelt együtt, és csak háromezren figyeltek oda komolyan Istennek az Igéjére, a Krisztusban készített kegyelem örömhírére. Ezek is megijedtek, amikor az apostol határozott szavakkal emlékeztette őket, hogy néhány héttel az előtt, azon a nagypénteken, halálbüntetést hozattak Jézusra, akiben Istennek a prófétákon keresztül évezredek óta hirdetett megváltó szeretete öltött testet. Amikor megértették, hogy ők megölették a Messiást, akit Isten megváltásunkra küldött, felszakadt ajkukon a kérdés: „Mit cselekedjünk"? Az apostoli válasz is világos volt: „Térjetek meg és keresztelkedjetek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevére és veszitek a Szentlélek ajándékát és az örök életet". De ez a háromezer ember, akik odafigyeltek az Igére és azt szívükbe zárták a sok tartományból odasereglett nagy sokaságnak csak egy kis része volt csupán. Boldogan hallották az igehirdetésben, hogy Isten olyan kegyelmes, hogy a bűnbánó embernek kész megbocsátani és Krisztus áldozatáért az ítélet helyett kegyelmet, életet adni.

Jézus, amikor egyszer bement a gazdag fővámszedő Zákeushoz, és az visszatekintve addigi életére őszinte bűnbánatot tartott és kifejezte őszinte akaratát, hogy mindent, amit rosszul, vagy gonoszul cselekedett kész jóvátenni, Jézus ezt mondta neki: „Ma lett üdvössége ennek a háznak. Mert azért jött az embernek fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett". Így lesz Jézus Krisztus sokaknak elestére, és sokaknak új életre, örök életre érkezésre. János apostol előbb idézett Jézusról szóló bizonyságtételének az előzőkben csak az első felét hallottuk, a másik fele így hangzik: „Akik pedig befogadták őt, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekeivé legyenek".

Azon a nevezetes napon, amikor az agg Simeon prófétai lélekkel egy kicsit előre vetítette az ölében tartott gyermek Jézus életútját és kifejezte hitbeli bizonyosságát, hogy Jézus által életre mennek sokan, de sokak számára Jézus el nem fogadott szeretete ítéletté válik, ott volt a templomban egy Anna nevű prófétaasszony is. Az Igében csak annyit hallunk róla, hogy nyolcvannégy esztendős volt, és ebből hét évet élt házasságban, de mikor férje meghalt Isten szolgálatára szentelte életét. Ez a prófétaasszony is hálát adott az Úrnak, hogy Jézusban Megváltót adott nekünk, és szólt felőle mindenkinek, akik Jeruzsálemben a megváltást várták.Ő is hálaénekben öntötte ki szívét Isten előtt az elküldött Megváltóért. Ennek a hálaéneknek a szövege nincs meg a Szentírásban, de bizonyára összecsendült mind azzal, amit Isten angyala Máriának Jézusról elmondott, és amit a próféták az eljövendő Megváltóról évezredeken át hirdettek.

Ez a két prófétalelkű ember, Simeon és Anna szinte egész életükön át várták az eljövendő Messiást. Mindketten naponta ott voltak a templomban. Ki tudja, hányszor beszélgettek egymással arról az akkori nehéz történelmi idők sokféle viharában – hiszen az országot a hatalmát minden módon biztosítani akaró Római birodalom tartotta megszállva - , és vigasztalták egymást Isten Igéjének Messiás érkezését hirdető üzeneteivel. Bizonyára sokszor zárták úgy életüknek egy- egy napját, hogy önmagukban emberileg okuk lett volna a szomorúságra, de ők tudták egymást vigasztalni azzal a vigasztalással, amit Isten Szentlelke a szívükbe írt; hogy Isten megkezdi egy új világnak a teremtését, mert jön-jön erre a sok bűnnel és bajjal vívódó világba a Messiás, az üdvözítő szeretet.

Mi már boldogan vallhatjuk, hogy az üdvözítő szeretet belépett nemcsak világunkba, hanem az életünkbe is, hogy minket megváltson, és végül elhozza nekünk Isten országának a teljességét. Ámen

Örökkévaló Isten gondviselő Édesatyánk, hálát adunk néked, hogy a te Igéd ezen a napon is hangzik a földön sok ezer gyülekezetben. Hálát adunk néked, hogy kijelented üdvözítő akaratodat és elküldted erre a világra szent Fiadat. Köszönjük a szívünkbe adott reménységet, a Szentlelked által szívünkben meggyökerezett hitet, hogy Jézus Krisztusban a te hitben élő gyermekeidnek nem elvettetést, hanem megváltást és ennek már itt földi életünkre kiáradó békességét boldogságát és áldását adod. Köszönjük Atyánk, hogy te újra és újra elmondod Igédben, hogy a te akaratod minden földön élő emberre nézve az élet és a békesség. Sokszor nehezednek itt ránk küzdelmek, harcok, veszedelmek és mi ezekben megfáradunk, elcsüggedünk és jó, hogy Igéd-

ben ott van a vigasztalás, hogy akik benned bíznak, erejük megújul, futnak és nem fáradnak el, mennek és nem lankadnak meg. Kérünk Atyánk, ne engedd, hogy harcainkban elcsüggedjünk, keresztjeink alatt roskadozzunk, hanem tedd Igédet, amit most is szívünkbe írtál életet formáló erővé, gyógyító orvossággá életünkben. Vezess Szentlelkeddel, hogy szívünkben mindig szeretet és békesség legyen, és soha ne fogyatkozzon el a hitünk, hogy mi a te szeretett és megváltott gyermekeidként tölthetjük ezt az ideigvaló földi életet is. Imádkozunk jó Atyánk szeretteinkért, családtagjainkért, anyaszentegyházadért, embertársainkért, azokért is, akik nem hallják Igédet, hogy Lelked által vezesd őket is új életre. Tedd szívünkre örök atyai vigasztalásodat, hogy te életünk mély völgyében is velünk vagy és Krisztusban a halálon át is életre vezetsz. Ezt a hitet erősítsd bennünk könyörülő Istenünk Üdvözítőnk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Záróének: 194. dics.

Mózes halála

Az év utolsó vasárnapja

Főének: 77. zsoltár Igeolvasás: 5. Mózes 34,1-5

Ezután fölment Mózes a Móáb síkságáról a Nebó hegyére, a Piszgá csúcsára, amely Jerikóval szemben van, és az ÚR megmutatta neki az egész országot: Gileádot Dánig, az egész Naftálit, Efraim és Manassé földjét, meg Júda egész földjét a nyugati tengerig, továbbá a Délvidéket a Jordán környékét és a pálmák városának, Jerikónak a völgyét Cóarig. És mondotta neki az ÚR: Ezt a földet ígértem oda esküvel Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, és ezt mondtam: a te utódaidnak adom. Megmutattam neked, de nem mehetsz be oda.Ott halt meg Mózes, az ÚR szolgája, Móáb földjén, az ÚR akarata szerint.

Gyermeki hálaadással tárjuk ki előtted szívünket mindenható Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Jó nekünk az esztendőnek ezen az utolsó estéjén megköszönni néked, hogy megtartottad életünket, elégséges erőt adtál feladataink végzéséhez, megszentelted örömeinket, felszárítottad könnyeinket és az esztendő utolsó estéjén újra itt állhatunk előtted, hogy múló

életidőnknek ezen az estéjén újra belecsendüljön életünkbe a te Igéd. Atyánk, kihez mehetnénk máshoz, amikor fogy napjaink száma, ha nem tehozzád, aki Ura vagy a múló időnek is, az örökkévalóságnak is. Tudjuk, hogy nincs itt maradandó lakásunk, nincs itt örök hazánk, de jó szívünkbe zárni atyai bíztatásodat, hogy te itt ebben az ideigvaló világban elkészítetted az örökkévalót. Megköszönjük, hogy te örökkévaló szeretettel szeretsz minket, és azért küldted erre a földre szent Fiadat, hogy megtanítson minket akaratod szerint szépen élni, és utána atyai hajlékodba érkezni. Segíts, hogy tudjunk most is odafigyelni szent Igédre, hogy hálaadással megköszönve a múltat, reménységgel nézhessünk a jövőbe, azzal a gyermeki bizalommal, hogy te nem hagysz el bennünket. Urunk nevében Kérünk, áldd meg szívünkben ennek az esztendőnek utolsó igehirdetését is. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 396. dics. 3. vers Alapige: 5. Mózes 34,5

Ott halt meg Mózes, az ÚR szolgája, Móáb földjén, az ÚR akarata szerint.

Kedves Testvéreim,

A Mózes ötödik könyve 31. részében olvashatjuk Mózes búcsúbeszédének jelentékeny részét, amelyet élete 120. esztendejének születésnapján mondott. Ezen a napon mondta meg neki Isten, hogy földi életének ez az utolsó napja. Megmutatta nekik azt a földet, amelyet megígért az atyáknak, és utasította Mózest, hogy jelölje ki utódját, aki a népet bevezeti az országba, amelynek ő, Mózes, csak az ország határáig mehetett. Mielőtt meghalt, még egyszer összefoglalta nekik, szívükbe véste Isten fontos figyelmeztetéseit. Elmondta nekik: Isten elétek adta az életnek az útját, és a halálnak az útját, válasszatok. Az életnek az útja az lesz, ha engedelmeskedni fogtok Istennek, Igéjét komolyan veszik, akaratát megcselekszik. Akkor áldott lesz bemenetelük abba az országba, és áldott lesz ott lakásuk. De azt is elmondta, hogy ha pártot ütnek Isten ellen, ha a bálványok karjába kapaszkodnak, ha elfelejtik Isten akaratát és önző, gonosz életet fognak élni, akkor nem sokáig lesz hazájuk az Ígéret földje, Isten szét fogja őket szórni a népek közé, akik utálni fogják őket. Mózes Istennek azt az ígéretét is elmondta, hogy ha az engedetlenség útjáról megtér népe, kegyelmet ad nekik.

Ha a ma élő népek, akik ismerik az ószövetségi népnek a történelmét, évezredek távlatából nézik ennek a népnek az életútját, akkor, ha semmi

más nem emlékeztetne bennünket Isten ígéreteinek a komolyságára, elég emlékeztetés ennek a népnek az életútja, történelme. Ezen a népen szinte szó szerint beteljesedett minden, amit Isten Mózesen keresztül elmondott a jövőjéről. Ígéretét teljesítve népének valóban odaadta a megígért országot. Azt azonban nem nagyon sokáig tarthatta saját tulajdonának, mert a nép hamar elfeledkezett Uráról, bálványistenek után futott. Isten rendeléseit nem tartotta meg, akaratának nem engedelmeskedett. Ennek sok viszontagság után aztán az lett a következménye, hogy az ország gyakorlatilag megszűnt, és közel kétezer éven át nem létezett. Isten megbüntette hűtlen népét, a hűtlenség esetére megígért ítélet nem maradt el, de amikor az időt elérkezettnek látta, azt is megmutatta, hogy nem felejtette, nem vetette el népét, hanem kegyelmet adott nekik. Ennek a kegyelemnek az ajándékaként, sok tárgyalásnak az eredményeként született meg a második világháború után Izrael országa. Megindult a világban szétszóródott zsidók sok országból való elindulása, átköltözése abba az országba, amelyet évezredekkel ezelőtt Isten adott atyáiknak, és ahonnan hűtlenségük miatt szétszóródtak a világ minden részébe.

Mózes hosszú búcsúbeszédében a messze múltba visszamenően emlékeztette népét Isten kegyelmes szeretetére. Ez a nép már az Egyiptomból szabaduláskor is, a pusztai vándorlás évtizedeiben is sokszor átélte Isten hatalmának csodáit, kegyelmes szeretetének jeleit. De hűtlensége és engedetlensége miatt már ott is meg kellett tapasztalnia Isten büntető ítéletét.

Búcsúbeszéde után Mózes egy nagyon szép és mély hálaéneket mondott, amelyben valójában visszatekint egész életútjára, a 120 éves életidőre, amelynek, amikor hálaénekét mondta, utolsó óráit élte. Ebben a hálaadó visszapillantásban boldogan beszél Mózes arról, hogy hányféleképpen élte át Isten hatalmának és kegyelmének csodáit. Elmondja, hogy Isten hatalmas és igazságos. Szereti az övéit, szereti engedelmes népét, de megbünteti a gonoszt, ítéletet mond az engedetlenség felett. Mózes egész élettapasztalatát beleönti ebbe a hálás és szelíd szívből fakadó énekbe, amelyben megvallja hitét, hogy sehol ezen a világon nincs olyan hatalmas teremtő és mindenható Úr, mint Isten, aki népét tejjel mézzel folyó új hazába vezeti. Mózes lélekben még egyszer áttekinti elmúló életének hosszú képsorát, emlékezik. Ezeket a képeket mélyen a lelkébe véste. Látja magát, mint csecsemőt, aki mint minden zsidó gyermek halálra volt ítélve. Ezért helyezték őt életét menteni akaró szülei egy gyékénykosárba. Isten csodálatosan gondoskodott róla, mert az uralkodó lánya húzta ki a vízből, és talált fiaként akarta őt felnevelni. Így lett dajkájává az édesanyja, aki bizonyára lelkébe véste, hogy ő nem pogány, Isten elhívott népéhez tartozik, neki is, még az uralkodói udvarban is, Isten akaratának kell engedelmes-

kedni. Ezt ő meg is akarta tartani, ezért ment ki gyakran a rabszolgamunkát végző testvéreihez. Igazságot akart köztük szolgáltatni, és emiatt el kellett menekülnie. Így lett pásztorrá és negyvenévi pásztorélet után ott szólította őt meg Isten, hogy legyen népének az egyiptomi rabságból kiszabadítójává. Lélekben bizonyára átélte, hogy halmozott Isten csodát csodára, hogy a fáraót akaratának a teljesítésére kényszerítse. A nép sokféleképpen átélte Isten szabadító szeretetének a csodáit, mégis zúgolódott Isten ellen és Mózes ellen. Az Egyiptomból kiszabadított nép, részben engedetlensége miatt majdnem teljesen kihalt a pusztai vándorlás évei alatt. A 120 éves Mózes is csak az Ígéret földjének a határáig vezette a népet. Az atyáknak megígért országot a hegyről még megláthatta, és miután népének törzseit is megáldotta, ő is meghalt.

Az utóbbi években nagyon sokan keresik fel ezt az országot, hogy láthassák az Úr Jézus életének, a bibliai eseményeknek a színhelyeit. Sokan feljutnak arra a hegyre is, ahonnan Mózes még megnézhette a hegyről belátható területeket. A távcsővel és teleobjektív lencsékkel felszerelt kirándulók azonban sokkal nagyobb területet láthatnak meg az országból, mint annak idején Mózes. A teleobjektíves fényképezőgéppel készített képeken csodálatos szépséggel tárulkoznak ki a nézők előtt azok a helyek, amelyekről a felolvasott Igében hallottunk.

Földi életünk során mi is sokszor érkezünk határokhoz, sokszor lépünk át időbeli, vagy térbeli határokat. Isten napjainkhoz napokat toldó jóvoltából most egy időhatárhoz, egy év utolsó napjának az estéjéhez érkeztünk. Mindnyájan számláljuk esztendőinket. Nem sok van belőle, könnyű megszámlálni. Éppen ezért egy év jelentékeny része földi életünknek. Egy év alatt sok minden történik velünk, körültünk. Próbáljunk most ebben az év végi templomi csöndben elcsöndesedni Isten előtt, és megköszönni neki mindent, amivel ezen az éven és egész eddigi életünkön át megajándékozott. De egy ilyen számvetésnél mindjárt észrevesszük, hogy nem tudunk mindent számba venni. Minden nap kapunk egy új napot új lehetőségekkel, feladatokkal, örömökkel, vagy bánatokkal. Boldog, aki tudja mondani: Engem minden nap körülvesznek már a családban emberek, akikkel jó együtt lenni, egymás életét szeretetünkkel vonzani, formálni, ha szükséges, gyógyítani. A gyermekek örülnek a testi-lelki gyarapodásnak, a növekedésnek. A fiatalok örülnek, ha a lelkükben formálódó jövőkép kezd kibontakozni, és a reménylett cél eléréséhez nem kell túl nehéz harcokat vívni. Örülnek, ha életük árnyéka még a hátuk mögött van és igyekezetük eredményének a lépcsőjén felfelé haladnak. Az élet deléhez érkezők örülnek, ha még elégséges erőt kapnak a szükséges nemes harc megvívásához, és ha megbékélt lélekkel, hitbeli bizonyossággal tudják a saját életükre és szeret-

teik életére vonatkoztatva idézni az Igét: „A mi munkánk nem hiábavaló az Úrban.” Vannak itt köztünk testvérek, akik már érzik az ősz közeledését, s miközben örülnek az életük nyári virágainak, már a költővel együtt mondják: „Íme, sötét hajam őszbe vegyült már, s a tél dere már megüté fejemet.” A nyári virágok, a gyermekek még sok színben pompáznak, sokan közülük már szülővé váltak, talán saját otthonban élnek, de nagy öröm van a családban, ha gyermekeikkel együtt benyitnak a szülői házba. A szülők, nagyszülők egyre jobban érzik az esztendők súlyát, jaj, talán az egyedül maradás szomorúságát is, de jó örülni életünk, munkánk sokféle gyümölcsének és jó életünk felhői alatt is megvigasztalódó reménységgel mondani a kedves ének-imádságot: „Múlnak az évek, csügged a lélek. Nálad keres vigaszt Atyánk. Hozzád szárnyal buzgó imánk, Benned remélünk, Jöjj biztass kérünk. Mondd, hogy múlnak bár tőlünk az évek, Fenn örök élet koronája vár.” Nem tudjuk, ki hány évnek a határát lépheti még át, de azt hittel valljuk, hogy ha azon az utolsó évhatáron átlépünk, a sír csak átmeneti pihenő hely. Megváltott gyermekeire „kitárt karjával vár az Úr.” A sírban porsátorunk egy darabig pihenni fog, de Megváltónk új világot, új életet teremtő szavára elmúlik a mulandóság, és megérkezik az örökkévalóság, Isten országának a teljessége. Ezzel a hívő reménységgel, megvigasztalódott szívvel nézzünk vissza az elmúló év eseményeire. Köszönjünk meg Istennek mindent, amivel az elmúló évben megajándékozott. A gyászolók zárják kegyeletes szeretettel szívükbe elköltözött kedveseik emlékét. Ott fognak ők élni, és talán majd a mi emlékünk is így fog élni itt maradó kedveseink szívében mindaddig, míg Megváltónk új életet teremtő ébresztő szavára újra testet öltünk Isten országának örök örömére.

Mózesnek szép hosszú és tartalmas életet adott Isten. Sok küzdelme volt, de nagy volt Istennek a próbatételeken átsegítő kegyelme is. Bennünket, ha engedelmes gyermekei vagyunk, egész földi életünkben az ő Krisztusban elkészített országa felé vezet. Szüleink akaratából, hitük indíttatásából a keresztségben már gyermekkorunkban eljegyzett kegyelme pecsétjével. A konfirmációkor, kétévi előkészület után fogadalmat tettünk, hogy ezt a kegyelmi örökséget hálás szívvel elfogadjuk, és mint Jézus Krisztus megváltottai, anyaszentegyháza hű tagjai leszünk.

Mózes nem ment be abba az országba, amelyet megláthatott. A honfoglalás feladatát már utódjának, Józsuénak kellett elvégezni. Küldetését hű szívvel betöltötte, és megérkezett, mint Isten engedelmes szolgája, követe, abba az anyagi világon túli világba, ahová Isten engedelmes gyermekeit vezeti. Múltba visszatekintő búcsúbeszédében, hálaadó himnuszában megköszönte Istennek elhívó kegyelmét. Isten őt úgy vezette, hogy emberi gyarlóságai ellenére ő is képes volt a népet vezetni.

Gondoljunk arra Testvéreim, hogy egyszer nekünk is vissza kell pillantani elmúló életünkre. Isten nem adja meg mindenkinek azt, amit Mózes megkapott. Nem kapja meg mindenki, hogy az utolsó pillanatig teljes értelmi tudattal érkezik meg a meghalás küszöbéig. Nem kapja meg mindenki, hogy friss értelemmel vissza tudjon tekinteni egész földi élete lepergő filmjére. Mondd Testvérem, ha te most visszatekintesz eddigi életutadra, és ha majd visszatekinthetsz, ha Isten ad hozzá világos öntudatot, elégséges lelki testi erőt az egész életedre, el fogod tudni mondani, hogy: Köszönöm Istenem, hogy ilyen csodálatosan velem voltál, vezettél. Gyermekkoromtól veled járhattam, sok jót adtál, bajaimban, szenvedéseimben is velem maradtál, letörölted könnyeimet; Köszönöm hogy megáldottad törekvéseimet, adtál mellém jó embereket is, megértő társakat is. Áldott az életünk, ha úgy töltjük életünk hamar elmúló esztendőit, hogy nem hagyjuk magunkat a világ sokféle viharával a széles útra sodorni. Járjunk mindvégig a keskeny úton, amelynek sok tövise van, de amelyről tudjuk, hogy az a kegyelem és örök élet örök Urához vezet. Ámen

Mindenható Isten, gondviselő Édesatyánk, hálát adunk néked hogy ennek az esztendőnek utolsó estéjén még egyszer itt lehettünk szent házadban, és a gyorsan múló időben hallhattuk örök Igédet. Köszönjük néked, hogy életútunkon velünk jársz. Hálát adunk hogy te ebben az évben is adtál elég erőt feladataink végzéséhez, hogy bajainkban, jajainkban is velünk voltál, és gyászunkban is szívünkbe vésted örök vigasztalásodat, hogy megváltott gyermekeidet a halálon át is életre vezeted. Jó volt minden nap azzal a hittel indulni munkáink végzésére, hogy velünk vagy, meg tudod áldani igyekezetünket, munkánkat. Hálát adunk, hogy akkor is velünk maradsz, ha terveinket nem tudjuk megvalósítani, ha reménységeink nem válnak valóra. Közelséged és Igédben hirdetett atyai szereteted elűzi félelmeinket, és még a gondok, próbák között is megmarad reménységünk, és belső békességünk. Megköszönjük, hogy ha botladozó gyermekeid vagyunk is, és az elmúló évben sem éltünk mindig hálaadással Igéd hallgatásának elkészített alkalmaival, nem engedtél eltévedni, idegen útra térni. Hálát adunk, hogy ebben az ideigvaló, múló időben is, munkálkodik a te új világot készítő kegyelmed. Kérünk, hogy maradj velünk kegyelmeddel akkor is, ha néhány óra múlva elmúlik ez az év is, Te légy az új évben is gondviselő Édesatyánk, könnyeinket felszárító, és a ránk leselkedő veszélyekben is megtartó Urunk. Az Úr Jézus nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Senki sem él önmagának

Főének: 231. dics. Igeolvasás: Róma 14,7-14 Jelenések 5,11-14

Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal meg önmagának; mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk. Mert Krisztus azért halt meg, és azért kelt életre, hogy mind a holtakon, mind az élőkön uralkodjék. Akkor te miért ítéled el testvéredet? Vagy te is, miért veted meg testvéredet? Hiszen mindnyájan oda fogunk állni Isten ítélőszéke elé. Mert meg van írva: „Élek én, így szól az Úr, bizony előttem fog meghajolni minden térd, és minden nyelv magasztalni fogja Istent."Tehát mindegyikünk maga fog önmagáról számot adni az Istennek. Többé tehát ne ítélkezzünk egymás felett, hanem inkább azt tartsátok jónak, hogy testvéreteknek se okozzatok megütközést vagy elbotlást. Tudom, és meg vagyok győződve az Úr Jézus által, hogy semmi sem tisztátalan önmagában, hanem ha valaki valamit tisztátalannak tart, annak tisztátalan az.

És láttam, és sok angyal hangját hallottam a trónus, az élőlények és a vének körül, számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer volt; és így szóltak hatalmas hangon: „Méltó a megöletett Bárány, hogy övé legyen az erő és a gazdagság, a bölcsesség és a hatalom, a tisztesség, a dicsőség és az áldás!" És hallottam, hogy minden teremtmény, a mennyben és a földön, a föld alatt és a tengerben, és minden, ami ezekben van, ezt mondta: „A királyi széken ülőé és a Bárányé az áldás és a tisztesség, a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké?"A négy élőlény így szólt: „Ámen!" És a vének leborultak, és imádták őt.

Könyörülő Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban, Gyermeki hálaadással állunk meg ezen a kegyelmedből megkapott napon a te szentséges színed előtt. Amikor gondviselő kegyelmed felvirrasztott erre a napra, öröm volt szívünkben, hogy a nyugalom napját ünnepelhetjük, amelyet testünk pihenésére, lelkünk épülésére, hitünk erősítésére ajándékoztál nekünk. Az is a te ajándékod, hogy időt adsz nekünk mindennapi munkánk végzéséhez, és megadod az ahhoz szükséges erőt is, de amikor a munkanapok terhét hordozva megfáradunk, jó letenni a munkaruhát, és jó örülni annak, hogy te rendelsz olyan napokat is, amelyeket lelkünk táplálására ajándékoztál nekünk. Jó volt most is Igéd által magunk elé tárni azt a képet, hogy a te hazaérkezett gyermekeid, akik már letették a földi munka terhét, ott vannak a megöletett, de feltámadt Bárány-

nak, Jézus Krisztusnak a trónusa körül, ahol atyai jóságod már minden könnyet letöröl, minden fájdalmat megszüntet. Köszönjük jó Atyánk, hogy te minket is erre készítesz, ahol majd örök öröm és békesség vár megváltottaidra. Kérünk Atyánk, tégy bennünket most is Igéd figyelmes hallgatóivá és megtartóivá. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 178. dics. Alapige: 2. Korinthus 1,3-4

Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja és minden vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságban, hogy mi is megvigasztalhassunk másokat minden nyomorúságban azzal a vigasztalással, amellyel az Isten vigasztal minket.

Kedves Testvéreim,

Isten Igéjének ebben a mondatában, amelyet a Rómabeliekhez írt levélből hallottunk, elmondja nékünk a mi mennyei Atyánk, hogy az ember, aki az ő Szentlelkét vette, nem él önmagának, hanem Istennek, Krisztusnak. És az ember, aki ezt a földi életet így éli, ha majd egyszer utolsót dobban a szíve, nem hal meg önmagának. Nemcsak az történik, hogy befejeződik és visszahozhatatlanul lezárul ez a földi élet, hanem hogy véget ér vándorutunk, és hazaérkezünk. Életünknek Urához megyünk, aki egész földi életünkben vésegette szívünkbe Igéjét, és készítgette számunkra a drága örökséget. Mert Istennek az Igéjében az is ott van, hogy fiak vagyunk, és mint fiak, örökösök is. Örökösei Istennek és örököstársai az Úr Jézus Krisztusnak. Áldott az ember, aki már nem magának él. Jó tudni, hogy sajnálatosan megromlott ugyan a világ, de azért ezen a földön az első keresztyének idejétől kezdve mindig voltak emberek, akik nem maguknak akartak élni, akik idejében rádöbbentek az önző életnek az ürességére és hiábavalóságára, és odaadták szívüket Istennek, hogy neki éljenek és neki szolgáljanak.

Bizonyára tudunk mindnyájan arról a német orvosról és lelkipásztorról, Schweizer Albertról aki kitűnő képességeit és tudását arra fordította, hogy odaszentelte mindenét Isten legelesettebb gyermekeinek a lelki-testi gyógyítására. Hogy ezt megtehesse, elhagyta hazáját, kiment egy afrikai őserdőbe, és ott Lambarenben, ahol igen nagy volt az ott élő négerek nyomorúsága, lelki testi elesettsége, elkezdte hirdetni köztük a Jézus Krisztus evangéliumát. Missziója nyomán keresztyén gyülekezetek formálódtak. Közben, hogy a betegeket gyógyítgathassa az őserdőben elkezdett kórházat építeni és minden jövedelmét ennek az építésébe fektette. Amikor az épít-

kezést nem folytathatta, mert elfogyott a pénz visszament hazájába orgona hangversenyeket tartott, kihirdetve, hogy annak jövedelmét afrikai betegei részére épülő kórházába akarja befektetni. A kórház különböző osztályokkal való bővítését egész életén át folytatta. Mint orvos eljutott odáig, hogy annak a világrésznek legborzalmasabb betegségét, a leprát ő tudta már megnyugtató módon gyógyítani. Nagy doktornak nevezték őt és sokan imádkozó szeretettel vették ajkukra a nevét. Komolyan vette Isten Igéjét, hogy az embernek nem az a küldetése, hogy magának éljen, hanem, hogy Istenre figyelő lelkülettel embertársainak a javára élve áldássá legyen ott ahol él.

Németországban a két világháború közt egy egyszerű, de nagyon tehetséges gazdálkodó ember nagyon megszívlelte Isten Igéjének ezt a mondatát, hogy nem élünk önmagunknak. A templomban ahol, ez az igehirdetés elhangzott, a lelkipásztor azt is hangsúlyozta, hogy jaj nekünk, ha önző szívvel magunknak akarunk élni, mert Jézus arra is emlékeztetett, hogy aki önző módon úgy akarja megtartani az életét, hogy ragaszkodik az anyagi világ minden megragadható javához, elveszíti azt. Ez a gazdálkodó ember úgy válaszolt Istennek az Igéjére, hogy nem eladta a javait, hanem vett egy nagy mezőgazdasági területet. Megépítette a gazdasághoz szükséges épületeket is, és elkezdett a Szentírásból beszélgetni a faluban élő emberekkel. Elmondta az embereknek, hogy ő itt egy olyan életet szeretne formálni a gazdaságában, amelyben mindenki mindenkinek a testvérévé válik. Egyre többen társultak ehhez a szép tervhez és a végén jóval többen, mint százan voltak. A napi munkakezdés előtt énekeltek és imádkoztak és gazdaságukat Isten tulajdonának tartották. Az akkori Németországnak az uralkodója, Hitler, nem nézte jó szemmel, hogy ezek a köztiszteletben álló derűt és békességet árasztó emberek Jézus Krisztust vallják életük Urának, mert ő Jézus Krisztust csak egynek tartotta a sok zsidó közül, akiket ő gyűlölt, és később elkezdte pusztításukat. Ezért ezt az egész új gazdálkodó közösséget kiutasította az országból. A közösség tagjai, miután elhagyták szülőföldjüket Angliában telepedtek le. Mindenüket ott kellett hagyni, de ragaszkodtak kincsükhöz, hitükhöz és elkezdtek kitartó szorgalommal ott is új életet formálni. Gazdaságuk egy néhány év múlva virágzó gazdasággá lett, és ott is Isten gyermekeinek a boldog örvendező életét élték. Az ország hatalmasai azonban, akik pedig hívő, vagy legalább is vallásos embereknek tartották magukat ott sem nézték jó szemmel ennek a közösségnek új szellemiséget árasztó életét. Ennek az lett az eredménye, hogy innen is kiutasították őket. Az angol kormány rendelkezésükre bocsátott két hajót és az útra szükséges élelemmel ellátta őket. Javaikat, ami befért a két hajóba magukkal vihették. Dél Amerikában egy legszegényebb területen, Paraguayban telepedtek le. Ott az ottani körülményekhez szabottan kellett új

életet kezdeniük. Munkájukat az őserdő irtásával kezdték. Egy néhány év leforgása alatt ott is virágzó életteret építettek ki. Az ottani lakosság közül is sokan lettek Krisztus követőivé, hívő emberekké. Közösségük létszámban is erősen növekedett. Példás összefogással egy hatalmas kórházat is építettek és a szegény bennszülött lakosságot ingyen gyógyították.

Ez a közösség szép példát adott arra, hogy egy nagyon világias, sok szeretetlenséggel és sötétséggel terhelt világban is lehet önzetlen, nemcsak magunkkal törődő életet élni. A keresztyén egyházak, a mi protestáns egyházaink is világszerte sok szeretet intézményben, aggmenházakban, árvaházakban, kallódó fiatalok otthonában igyekszik, a krisztusi szeretetből fakadó életlehetőséget megteremteni sok olyan ember számára, akivel nincs ki törődni, akit nincs ki szeretni. Egyre több ilyen segítségre szoruló ember van mindenütt környezetünkben. Nemcsak olyanok kerülnek öregek otthonába, vagy más szeretetintézménybe, akiknek meghaltak hozzátartozóik, hanem olyanok is, akiknek vannak hozzátartozóik, de nincs idejük, vagy nem is akarnak a megfáradt, talán gondozásra is szoruló családtagokkal, szülőkkel, nagyszülőkkel foglalkozni. Inkább vállalják a szeretetintézményekben élő családtagok ellátásának anyagi terheit hordozni, és örülnek, hogy szeretteik az intézményekben hívő közösségben vannak, és szeretetteljes gondozásban részesülnek. Ma is vannak ilyen Istennek élő emberek, akik hitükből fakadó szeretetükkel igyekeznek ott állani a segítségre szoruló embertársak mellett. Ma is az ilyen lelkületű emberek válnak sóvá és világossággá ebben a sok gonddal, problémával vívódó társadalomban.

Így válik valósággá az, amiről az Igében beszél Isten, hogy az ő gyermekei, akik ilyen lelkülettel élnek ebben a világban, kapnak és adnak vigasztalást. Szívünkben hordozzuk a konfirmációi káténkban elől leírt tanítást, hogy mi nem a magunkéi vagyunk, hanem az Úr Jézus Krisztusnak a tulajdonai, aki megváltó életét adta értünk. Ebből a hitbeli bizonyosságból fakad az a lelkület, hogy ugyanazzal az indulattal akarjuk mi is vigasztalni szomorú, vagy szenvedő embertársainkat, amellyel Megváltónk vigasztal minket, azzal hogy élete ideáldozásával és feltámadásával Isten atyai hajlékában készített nekünk helyet. Földi életünk sokféle szorongatottságában mindnyájunknak jólesik, ha van valaki, aki megértéssel, együtt érző szeretettel áll meg mellettünk. De a vigasztaló szavaknak különös ereje van akkor, ha azt olyan embertársunk mondja, aki a szenvedésnek, betegségnek, vagy szorongatottságnak ugyanazt az útját járta végig, amely minket éppen most szorongat. Erőt ad a vigasztaló szó, amely ezt tudja mondani: testvérem, barátom, én ugyanebben a betegségben voltam. Már az orvosok sem bíztak gyógyulásomban, de Isten megkönyörült rajtam, és meggyógyított. A mi legfőbb gyógyítónk és orvosunk, Jézus, ettől

sokkal többet tud mondani, nemcsak azt tudja mondani, hogy ő is hordozta azt a szenvedést, amit mi hordunk, hanem azt is, hogy ő helyettünk, értünk vette magára az örök halálra vivő bűn-betegséget, hogy a mi osztályrészünk az ő érdeme által az életre gyógyulás legyen.

Ugye testvérem, ha te vásárolsz valamit, amiért drága árat kellett fizetned, talán évekig kellett takarékoskodnod, hogy azt a számodra fontos és szükséges dolgot megvásárold, vigyázol rá. Mi is azért vagyunk Istennek nagyon becsesek, mert drága árat fizetett megváltásunkért. Azért óv bennünket, féltő szeretettel vigyáz ránk, hogy a sátán tőrébe ne jussunk. Istennek ez a féltő szeretetből fakadó figyelmeztetése visszhangzik egyik kedves énekünkben is: *„Lám a sátán serge talpon, szembetörni kész. Jól vigyázz, mert akit elkap teste-lelke vész."*

Ez a mi földi életünk tele van útvesztőkkel, a világ tele van toborzásokkal. Eszmék, társaságok, pártok, és az általa félrevezetett embereken keresztül maga a sátán toboroz. A hívó szó sok oldalról hangzik: „Hozzánk jöjjetek." Minden toborzó csapat tetszetős jelszavakat ír a zászlajára, jobb jövőt, tisztesebb megélhetést, igazságosabb társadalmi rendet ígér. De ezek a jelszavak csalókák. Az idősebb testvérek tudják, hányféle zászlót lengetett már a szél a mi nekünk kedves szülőföldünkön is. Változtak a zászlók, változtak a toborzó jelszavak, de majdnem mindegyikben csalódnunk kellett, mert a szép jelszavakból és a hozzá fűzött ígéretekből alig valósult meg valami. A hitben élő emberek tudják, hogy ezen a földön toboroz a testet öltött és Lelke által mindig velünk levő szeretet is; Jézus Krisztus. Amit ő mond, amit ő ígér, az mindig egyformán hangzik, mert minden korban, minden nemzedék szívében ott van a vágyakozás a nyugodt, békességes és szeretetben gazdag élet után. Ezért hívogat mindnyájunkat, minden munkában megfáradt, bűnnel és bajjal terhelt embert magához, hogy nekünk adja önmagát, mert meg akarja bocsátani bűneinket, hogy így töltse be szívünket és otthonunkat az ő minden ember értelmet felülhaladó békessége és szeretete. Aki hozzá tér, aki rá hallat, az nem csalódik.

Az ember társas lény. Jólesik, ha olyan emberrel találkozunk, aki előtt kitárhatjuk minden örömünket és minden bánatunkat. Mert a megosztott bánat fél bánat, a megosztott öröm kettős öröm. Szükség van erre, mert sok ember úgy érzi, hogy nagyon ránehezedik élete bánatsúlya, amit jólesik megosztani. Az ilyen ember szívében felvetődik az egyik kedves énekünkben megcsendülő kérdés: *„Szenvedés mért van oly sok, és boldogság kevés. Mért fájó búcsúzások és a sok rettegés. Mért csukódik le sok szem és némul el sok száj, s az örömre vágyó szív fáj, és újra csak fáj."* Sok embernek azért hullnak befelé a könnyei, mert nincs ki előtt kitárulkozni. A kitárulkozás gyógyít. Nálunk nincs gyóntató szék, hogy a lelkileg magányos ember ilyen módon

tárhatná ki egy embertárs előtt a szívét. Ezért lenne áldott dolog, ha gyülekezeti tagjaink a lelkipásztorban találnák meg azt a lelki testvért, aki előtt kitárulkozhatnak, és aki testvéri bizonyságtétellel Krisztusra mutat, Krisztusra, aki feloldoz minden bűn köteléket. Ez pedig meggyógyítja a lelki magányt.

Mai igeolvasásunkban is hallottunk a földi élet sok szenvedése után hazaérkező emberek és az angyalok örömének éről, akik boldogan borulnak le a bűneinket elvevő Bárány-Krisztus előtt. Ott már minden bűnbilincstől megszabadulva zeng ajkukon a hálaadó ének. Isten azért engedett bepillantást János apostolnak abba, hogy hol vannak azok, akik ebből a földi életből már kiléptek, hogy gondoljunk erre a képre, amikor kegyeletes szeretettel megállunk eltávozott szeretteink sírjánál. Csak földi porsátoruk pihen a sírban, de ők már egy örömteljes istentiszteleten vannak, és Krisztust magasztaló ének zeng az ajkukon. Ha ezt tudjuk, ha ezt magunk előtt látjuk, akkor ezt a vigasztalást tovább tudjuk adni szomorkodó embertársainknak. Áldott ajándéknak érezzük földi életünket örömben is és bánatban is, ha tudunk megvigasztalt vigasztalókként élni. Ámen

Magasztalunk téged, mennynek és földnek teremtője, gondviselő Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Magasztalunk téged megtartó kegyelmedért, hogy felvirrasztottál minket erre az új napra, mert tudjuk, hogy meg-megújul minden napon a te nagy irgalmad. Köszönjük, hogy ezt a napot arra teremtetted, hogy legyen ez a hét munkanapjai után a nyugalom napja, hogy a testünk megpihenjen, lelkünket pedig tápláld az örök élet eledelével. Kérünk, hogy Igéd által erősítsd hitünket, hogy kegyelmed talajába gyökerező hitünk az idő viharában is élő hit maradjon, és mi mindnyájan hálás és engedelmes gyermekeidként élhessünk. Hálát adunk neked, hogy drága neked ez a mi repedezett nádszál életünk, és te minket alkalmassá tudsz tenni arra, hogy ne magunknak, hanem embertársainkkal való szeretetközösségben munkálkodva a te dicsőségedre éljünk. Kérünk, tégy minket a világban azon a helyen ahol élünk, romlástól megóvó sóvá. Kérünk jó Atyánk, szenteld meg szívünkben Igédet, hogy tudjunk egymás terhét hordozó szeretettel neked élni a családban is, és akkor is, ha odakint a világban újra ránk nehezedik hétköznapi életünk sok gondja. Ha néha úgy érezzük, hogy hiábavaló minden igyekezetünk, vésd szívünkbe azt a gyermeki hitet, hogy a mi szeretettel és jóakarattal végzett munkánk nem hiábavaló az Úr Jézus Krisztusban. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 455. dics. 1-4 vers (2001.)

Anániás és Szafira

Főének: 12. zsoltár Igeolvasás: Ap. Csel. 5,1-11

Egy ember, név szerint Anániás, feleségével, Szafirával együtt eladott egy birtokot, és árából feleségének tudtával félretett magának, egy részét pedig elvitte, és az apostolok lába elé tette. Péter azonban így szólt: „Anániás, miért szállta meg a Sátán a szívedet, hogy hazudj a Szentléleknek, és félretegyél magadnak a föld árából? Ha megmaradt volna, nem neked maradt volna-e meg, és miután eladtad, nem te rendelkeztél-e az árával? Mi indította szívedet ilyen cselekedetre? Nem embereknek hazudtál, hanem az Istennek." Amint meghallotta Anániás ezeket a szavakat, összeesett, és meghalt. Erre nagy félelem szállta meg mindazokat, akik ezt hallották. Az ifjak pedig felálltak és betakarták őt, majd kivitték és eltemették. Mintegy három óra múlva a felesége is bement, mit sem tudva a történtekről.

Péter megkérdezte tőle: „Mondd meg nekem, ennyiért adtátok-e el a földet?" Ő így felelt: „Úgy van, ennyiért."Péter erre így szólt hozzá: „Miért egyeztetek meg abban, hogy megkísértitek az Úr Lelkét? Íme, azok, akik a férjedet eltemették, az ajtó előtt állnak, és kivisznek téged."Az asszony pedig azonnal összeesett a lába előtt, és meghalt. Amikor bejöttek az ifjak, halva találták, kivitték őt is, és eltemették a férje mellé. Erre nagy félelem szállta meg az egész gyülekezetet és mindazokat, akik hallották ezeket.

Édesatyánk, életünk minden napja és minden röpke pillanata a te ajándékod. Megköszönjük néked, ha adsz elég erőt, hogy mindennapi munkánkat végezzük. Most pedig azt köszönjük meg, hogy a munka terhének a hordozását ma abbahagyhattuk, hogy előtted elcsöndesedjünk. Kérünk Atyánk, úgy tedd áldottá ezt a templomi órát, hogy Igédnek ne csak hallgatói, hanem megtartói is lehessünk. Bűnbánattal valljuk meg neked Atyánk, hogy mi jobban el tudunk merülni a munkába, mint Igéd figyelmes hallgatásába. Kérünk azért, segíts meg bennünket, hogy ma, és minden pihenésre és Igéd hallgatására rendelt napon, tudjuk letenni minden gondunkat és tervünket, hogy csak Igéd üzenete töltse be szívünket, hogy a hétköznapok forgatagában legyen erőnk nemcsak a ránk váró sok munka végzéséhez, hanem akaratod gyermeki örömmel való teljesítéséhez is. Kérünk, szenteld meg ma is minden imádkozó hittel feléd forduló gyermekedet, hogy Igéd teremje rideg világunkban a szeretet, jóság és békesség áldott gyümölcseit. Urunk nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 512. dics. 1. vers Alapige: Ap. Csel. 5,12-15

Az apostolok által sok jel és csoda történt a nép között. Mindnyájan a Salamon csarnokában tartózkodtak egy akarattal,de mások közül senki sem mert hozzájuk csatlakozni. A nép azonban magasztalta őket. Az Úrban hívők száma egyre növekedett, férfiak és nők tömegével.

A betegeket is kivitték az utcákra, ágyakra és fekvőhelyekre tették le őket, hogy ha arra jár Péter, legalább az árnyéka vetődjék rá valamelyikükre.

Kedves Testvéreim,

Ez a felolvasott igerész egy olyan szakasza Isten Igéjének, amely elgondolkodtat és megdöbbent. Emlékeztetés ez arra, hogy Istennek a szentsége és hatalma nem lehet az emberek játékszerévé. Isten tud ítéletet tartani gyermekei fölött, akik fél szívvel fordulnak hozzá.

Az előző fejezetben olvashatjuk, hogy az örvendetesen növekedő gyülekezetben egy csodálatosan szép új életrend volt kibontakozóban. Sokan kezdték megérteni, hogy nemcsak az életünk, hanem mindenünk és mindenki, aki hozzánk tartozik, Isten ajándéka. Ennek a kibontakozó új életnek az egyik, Lélek által ihletett megnyilvánulása az volt, hogy a *„hívők közössége szívében és lelkében egy volt. Mindenük közös volt. Nem volt közöttük szűkölködő, mert akinek földje vagy háza volt, eladta azt, az árát átadta az apostoloknak, akik azt mindenkinek a szükséglete szerint osztották szét."*A gyülekezet tagjai az ilyen önzetlen jótevőket tisztelték, szerették.

Mai igeszakaszunkban is arról olvastunk, hogy egy földtulajdonos házaspár eladott egy darab földet. A férjet Anániásnak hívták. Ez a név anyanyelvünkön azt jelenti: Kegyelembe fogadott. Nekünk hitünkből fakadó vigasztalás az, hogy tudjuk: Isten Krisztus áldozatáért, mindenkit kegyelmébe akar fogadni, aki azt hittel elfogadja. Mi már az újszövetségi gyülekezet tagjai vagyunk, és már történelmi tényként vallhatjuk, hogy: *„Úgy szerette Isten a világot, hogy elküldte egyszülött Fiát, hogy aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen."* Anániásnak a feleségét Szafirának hívták. Ez a név azt jelenti: szép, szépség. Ez a név nem jelent kitüntetést, vagy kiemelést, mert minden emberben van valami szépség. Ezen az általánosan ismert tényen kívül azt is tudjuk, hogy van külső szépség, és van belső szépség is. A belső szépséget nem vesszük észre azonnal, mert az nincs úgy a szemünk előtt az első pillantásra, mint a külső szép-

ség. A belső szépségnek a tartalma: Isten iránti engedelmesség, élő hit, és a Lélek gyümölcsei az életünkben. A külső szépség is Istennek az ajándéka, amit meg kell köszönni, mint minden ajándékát Istennek. De a külső szépség ideig való. Talán egy kicsit tovább tart, mint a virágok, amelyek egy ideig szépek, színesek, de aztán elkezdnek hervadni, szirmaik lehullnak, és elszáradnak. A belső szépség maradandó, még a sír, a halál sem veheti el örök értékét. A külső szépséget megmutatja a tükör mindenkinek, aki elé áll. Vigyáznunk kell külsőnk rendezettségére is. De még ennél is sokkal fontosabb a belső énünk rendezettsége, ezért arra még jobban kell vigyázni. Azért kell belenézni naponta a belső énünket, a lelkületünket megmutató tükörbe, Istennek az Igéjébe. Ennek alapján ismerjük meg, hogy Isten milyennek lát, milyennek ismer bennünket. A testi énünket megmutató tükörbe mindenki belenéz, valaki gyakran megteszi ezt. De a lelki tükörbe kevesen néznek bele. Így nem ismerik igazi énjüket, nem veszik észre életük rendezetlenségét, rendetlenségét, és szennyét. És aki ezt nem teszi, nem is próbálja, nem is tudja magát rendbe szedni. Isten azért hívogat mindenkit magához, azért hangzik az Ige, mert ő akarja, hogy mindenki belenézzen Igéje tükrébe, és ha meglátja tisztátalanságát, keresse a megtisztulást. Ha őszintén látni akaró vággyal nézzünk ebbe a lelki tükörbe, sokszor megdöbbenünk, megijedünk magunktól. Ilyenkor gyógyulást hozó áldás, ha tudjuk*: „Jézus Krisztus vére megtisztít minket minden bűntől."*

Anániásnak és Szafirának a története megdöbbentő. Isten ebben az Igében arra is rámutat, hogy ő tud az ő lelkigondozásra elhívott gyermekeinek olyan képességet is adni Szentlelke által, hogy valamikor, – talán csak egy néhány pillanatra - belelásson a másik embernek a szívébe. Isten ezt a különös képességet adta ott abban az órában Péter apostolnak, aki előtt Anániás, majd jóval később Szafira megjelent. Ez a házaspár látta, hogy azok az emberek, akik áldozatot hoznak a gyülekezetért, és azért adják el egy darab földtulajdonukat, hogy annak árát odaadják a gyülekezet szükségleteinek a fedezésére, köztiszteletben állnak, szeretik őket az emberek. Ez természetes, mert ezek az emberek nem kis áldozatot hoztak azért, hogy ne legyen közöttük éhező, vagy valami szükséges dolgot nélkülöző testvér. Ezért tudták odaadni eladott földjüknek az árát – ma így mondanánk – Isten dicsőségére, hogy Isten országa növekedjen a gyülekezetben. Ezt a tiszteletet, ezt a többlet szeretetet kívánta meg Anániás és Szafira. Nagyon szépen indultak el. De közben a földdarab árának egy részét visszatartották maguknak, és egy részét adták oda a gyülekezet megsegítésére. Az adománynak az átadásakor adatott meg Péter apostolnak, hogy belelásson Anániásnak a szívébe, és ezt tudta mondani: *„Anániás, miért szállta meg a sátán a szívedet,hogy hazudj a Szentléleknek, és félretegyél*

magadnak a föld árából? Ha megmaradt volna, nem neked maradt volna-e meg, és miután eladtad, nem te rendelkeztél-e az árával? Mi indította szívedet ilyen cselekedetre? Nem embereknek hazudtál, hanem az Istennek." Te most azt a látszatot akarod kelteni a gyülekezet előtt, hogy teljes áldozatot hoztál, amit eladtál, annak az árát egészen idehoztad Isten országának az építésére. Ezek a szavak úgy hatottak Anániásra, mint a mai korban az, ha valaki megérinti a magasfeszültségű vezetéket; holtan rogyott össze. Jöttek a fiatalok, és elvitték ezt a tragikusan meghalt embert, hogy eltemessék őt. Az Igében hallottuk, hogy így fejezte be életét a felesége, Szafira is. Az Igében nincs leírva, miért ment a gyülekezetbe ő is, mintegy három órával a férje oda menetele után. Valószínűleg azért, mert már nem győzte várni késlekedő férje hazamenetelét. Talán azt ment megnézni, miért maradt férje ilyen sokáig a gyülekezetben. Szafirának Isten már alkalmat készített arra, hogy bűnbánatot tartson. Hiszen Péter megkérdezte tőle: mondd, ennyiért adtátok el a földet? Akkor Szafira bizonyította; igen ennyiért. Így vált nyilvánvalóvá, hogy Anániás és Szafira megállapodtak, milyen eladási árat valljanak be a gyülekezet előtt. Így érintette Isten ítéletének halálos áramütése Szafirát is. Így lett ő is férje mellé temetve. Anániás, aki névlegesen kegyelembe fogadott volt, hazugságával eltékozolta ezt a kegyelmet. Szafira névlegesen szépség volt, de ez a szépség egy szempillantás alatt porba hullott.

S ha most itt ebben a gyülekezetben ott lenne valakinek a szívében a kérdés, miért kellett ennek a házaspárnak meghalni? Hiszen jó szándékú emberek voltak, készek voltak Isten ügyéért áldozatot is hozni, akkor erre a kérdésre már meg is adta a feleletet Péter apostol. Válaszának az a lényege, hogy senki nem kényszerítette őket a föld eladására és áldozathozatalra, de Isten nem tud olyan áldozathozatalt elfogadni, ami össze van kötve képmutató hazudozással. Már Jézus is figyelmeztette annakidején tanítványait: „Óvakodjatok a farizeusok kovászától." Ezek a farizeusok igyekeztek azt a látszatot kelteni az emberekben, hogy ők nagyon kegyes és buzgó emberek, de a szívekbe látó Jézus leleplezte látszatkegyességüket, és így jellemezte őket: „Olyanok vagytok, mint a meszelt sírok, amelyek kívül szép fehérek, de belül telve vagytok a halál pusztításával." A kívülről szépen megmosott edényekhez is hasonlította őket, amelyek kívülről szépen ragyognak, tiszták, de belülről szennyesek. Az Anániás és Szafira életében is e fölött a hazug látszatkegyesség fölött mond ítéletet Isten. Ez azért is megdöbbentő ítélet, mert ha Isten ma is ilyen szigorú igazságossággal ítélné a mi életünket, akkor közülünk senki nem élne már ezen a világon. Sok gyarlósággal terhelt életünknek minden napja Isten kegyelmének kegyelmi ajándéka, amit azért ad, hogy ne magunknak, hanem neki éljünk. De

őszintén neki élni akarásunkhoz is hozzátartozik az, hogy nem az embereknek akarunk tetszeni mindenekelőtt. Ezért vagyunk kénytelenek néha kemény szavakat is mondani, mint ahogyan kemény szavakat mondott az Úr Jézus a templomban azoknak, akik kufár lelkületükkel és magaviseletükkel megszentségtelenítették az imádság házát, a templomot.

Ebben a történetben azt is látjuk, hogy Isten nemcsak a hatalmát mutatta meg, hanem a maga irgalmas szeretetét is. Sokszor felvetődik bennünk a kérdés; hogy van az, hogy Isten népének az életében ma nem látszik Isten ítéletének ez a szigora, és nem látszanak úgy, mint az apostoli korban Isten Lelkének a gyümölcsei sem. Nem úgy néz ki sokszor az egyház, mint egy feszültség nélküli elektromos hálózat, amelyik megvan ugyan, de hiányzik belőle az áram. Pedig az áram, mint életünknek szinte minden területén látjuk, hatalmas dolgokat tud véghezvinni. Fényt áraszt, gépeket hajt, gyógyító és pusztító sugarakat ad ki, és sok-sok már hasznos munkát végez az ember javára. De ha valaki avatatlanul hozzányúl a magas feszültségű vezetékhez, az megöli az embert. Így van ez Isten Lelkének a munkájával is. A Lélek megelevenít ott is, ahol már alig van élet. De ha megtörik az életünkben a hit, a szeretet és jóság vezetékének a folyamatossága, akkor a mi életünkben is könnyen rövidzárlat keletkezik. Ez pedig ítéletet jelent. Istennek olyan ítéletét, mint amilyenről Anániás és Szafira története beszél. Istennek a mai egyházában is van azért áram, de sokszor úgy érezzük, hogy ez gyenge áram. Fel-felvillannak benne fények, hiszen van az egyháznak diakóniai szolgálata, részt vesz az árvák, özvegyek, megfáradt és beteg emberek körüli szeretetszolgálatban. Tehát nem lehet azt mondani, hogy nem munkálkodik Isten Lelke. De úgy érezzük, hogy kevés embernek az életében munkálkodik. Vajon miért? Azért, mert a hit és engedelmes, Istenre és emberre figyelő szeretet vezetéke sok helyen megszakadt. Kevés az összeköttetés a központi erőteleppel, Isten szeretetével és kegyelmével.

Ott van lelkünk mélyén néha az a kérdés is, miért nem ismétlődnek úgy Isten csodálatos jelei, mint az apostoli kor egyházában. A Szentírásban bizonyára több helyen is találunk választ erre a kérdésre, mi most gondoljunk arra a Józsué könyvében leírt történetre, hogy mikor az ószövetség népe már az Ígéret földjéhez érkezett, egyszer, amikor már Jerikót bevették, és Isten ígérete alapján a győzelmek sorát várták, egy kis városban, Ai-ban vereséget szenvedtek. A nép megrémült, és azt gondolta, hogy Isten nem teljesíti ígéretét. Az Isten által elrendelt nyomozás során aztán kitudódott, hogy a nép közül egy ember nem teljesítette Isten parancsát. Isten ugyanis elrendelte, hogy a hadizsákmányból nem szabad senkinek semmit eltulajdonítani. Az Isten tulajdona legyen. És egy harcos, magának és családjának bizonyos kívánatos és értékes dolgokat elvett a zsákmányból. Ez

az ember és családja aztán életével fizetett Isten akaratának a megszegéséért. A gyülekezet halálra kövezte őket. De az Istennek engedelmeskedő nép, ezután győzelmesen vehette birtokába a soron levő területeket.

Hogy Isten kegyelme nagyobb, mint ítélete, azt mai Igénkben is látjuk. Az apostolok körül olyan hatalmas sokaság jött össze naponként, hogy sokan már annak is nagyon örültek, ha az arra elmenő Péter apostolnak legalább az árnyéka érte őket. Isten a gyógyulások csodáit vitte véghez köztük. Nem Péter gyógyított, nem is Péternek az árnyéka, hanem Istennek a kegyelme. Isten, aki már a Tízparancsolatban elmondta, hogy megbünteti az atyák vétkét a fiakban harmad és negyedíziglen, de irgalmasságot cselekszik ezer íziglen azokkal, akik az ő parancsait megtartják. Ebből a kegyelemből élünk mindnyájan. Az Igében halljuk, hogy az Anániás és Szafira esete után a gyülekezetből nem mertek hozzájuk csatlakozni. Igen, mert azok, akik szerettek volna részt venni a gyülekezet örömében, boldogságában és szívesen lettek volna részesei a gyülekezet megbecsülésének és szeretetének, de nem volt ott szívükben a hitbeli készség, azok a történtek után nem mertek hozzájuk csatlakozni. De a hitben bátrak naponta csatlakoztak hozzájuk. Itt már nem olvasunk a csatlakozók számáról, hanem arról, hogy asszonyoknak és férfiaknak sokasága csatlakozott hozzájuk.

A gonosz lelkek légiói ma is sok emberben végzik a maguk megtántorító munkáját. Szükségünk van arra, hogy szálljon szívünkből az imádság: „Győzhetetlen én kőszálom, Védelmezőm és kővárom. A keresztfán drága áron, Oltalmamat tőled várom Ámen

Hálát adunk néked, könyörülő Isten, mennyei Édesatyánk, hogy szabad volt itt előtted összegyülekezni, és ennek a templomnak ünnepi csöndjében hangzott közöttünk örök Igéd. Magasztalunk téged türelmes jóságodért, hogy most is kegyelmed elfogadására hívogatsz, de közben megmutatod ítélő hatalmadat, szent felségedet is. Megköszönjük, hogy te kegyelmedet ezer nemzedéken át is megújítod gyermekeid életében, akik szeretnek téged, és megtartják parancsolataidat. Atyánk, hozzád visszük életünk nyomorúságait. Kihez mehetnénk, mikor örök életnek a beszéde egyedül tenálad van. Te ismered gondjainkat, testi és lelki erőtlenségeinket. Te tudod, kinek mi fáj, hogy mi, vagy ki hiányzik az életünkből. Kérünk, könyörülj rajtunk. Segíts, hogy tudjuk Igédet szívünkben forgatni, és arra törekedni, hogy odakint a világban is látszódjon életünkön, hogy Igédnek nemcsak hallgatói vagy hirdetői, de hűséges megtartói is vagyunk. Vigasztalj meg minket akkor is, ha bánat felhője borul az életünkre. Légy vigasztalója testvéreinknek, akik gyászban

járnak, hogy a hit reménységével lássák velünk együtt a halálon túl is az életet, amit Krisztusban készítettél megváltott gyermekeidnek. Kérünk Atyánk, áldd és szenteld meg anyaszentegyházadat széles e világon, hogy mindig és mindenütt hangozzon benne az örök élet örömüzenete. Áldd meg otthonainkat, családjainkat, hogy legyen az otthonunk is templommá, és legyen templomunk is kedves otthonunkká, ahol jó testvéri szeretettel Igédre figyelni. Krisztusért kérünk, hallgass meg minket. Ámen

Záróének: 391. dics. (1999.)

Pál apostol útiterve

Főének: 28. zsoltár Igeolvasás: Róma 1,7-17

Mindazoknak, akik Rómában vannak, akik az Isten szerettei, akiket ő elhívott és megszentelt: Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól. Először is hálát adok az én Istenemnek Jézus Krisztus által mindnyájatokért, hogy hiteteknek az egész világon híre van.Mert tanúm az Isten, akinek teljes lelkemmel szolgálok az ő Fia evangéliumával, hogy szüntelenül megemlékezem rólatok, és szüntelenül kérem imádságaimban, hogy Isten akaratából egyszer már el tudjak menni hozzátok.

Mert szeretnélek látni benneteket, hogy megerősítésetekre valamilyen lelki ajándékot adjak nektek,

vagyis, hogy együtt bátorodjunk meg közöttetek egymás hite által, a tietek és az enyém által.

Szeretném, testvéreim, ha tudnátok: sokszor feltettem magamban, hogy elmegyek hozzátok, de mindeddig megakadályoztattam abban, hogy közöttetek is legyen munkámnak valami gyümölcse, ahogy a többi nép között is volt.

Görögöknek és barbároknak, bölcseknek és tudatlanoknak egyaránt adósa vagyok.

Azért szívem szerint kész vagyok az evangéliumot hirdetni nektek is, akik Rómában vagytok.

Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az, minden hívőnek üdvösségére, elsőként zsidónak, de görögnek is,

mert Isten a maga igazságát nyilatkoztatja ki benne hitből hitbe, ahogyan meg van írva: „Az igaz ember pedig hitből fog élni.”

Dicsőséges, szent, örök Isten, könyörülő Édesatyánk, gyermeki örömmel és hálával állunk meg szent hajlékodban, hogy megköszönjük néked gondviselő jóságodat, életünket megtartó kegyelmedet, amelyet naponta megújítasz rajtunk, amikor új napra virrasztasz fel bennünket.

Hálát adunk Atyánk, hogy lélekben együtt lehetünk sok testvérünkkel, akik ezen a szent napon a világ országaiban kitárulkoznak örök Igéd előtt. Ne engedd Atyánk, hogy Igéd szívünkben kősziklára hulljon, ahol az igemag nem tud gyökeret ereszteni és gyümölcsöt teremni. Kérünk, segíts kegyelmeddel, hogy atyai szeretetednek a mélységeit és országod titkait egyre jobban megérthessük, és gyermekeidhez méltó életet élhessünk. Kérünk, ezt munkáld itt is és sok más helyén is a földnek Igéd és Szentlelked által, könyörülő Istenünk, üdvözítőnk, az Úr Jézus Krisztus szent nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 445. dics. 1. vers Alapige: Róma 1,16 -17

Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az, amellyel minden hívőt üdvözít, elsősorban zsidót, de görögöt is, mert Isten a maga igazságát nyilatkoztatja ki benne hitből hitbe, ahogyan meg van írva, az igaz ember pedig hitből fog élni.

Kedves Testvéreim,

Isten Igéjének ebben a néhány versében arról hallottunk, hogy Isten gyermekei, akik már valamilyen módon tudnak egymásról, jóllehet sohasem látták egymást, mégis közelebbi kapcsolat fűzi őket egymáshoz, mint azokat az egymás mellett élő embereket, akik szúrós szavaikkal vagy szeretetlen tetteikkel naponta megsebzik egymást. Ahol a Szentlélek közösséget formál, ott a távolságok áthidalódnak, a szívek egybekötődnek, az emberek együvé tartoznak. Így tartozott Pál apostol is lélekben a Rómában élő keresztyénekhez is. Pedig a római gyülekezet nem az ő missziói munkájának a gyümölcse volt, mégis nagyon boldog volt, amikor meghallotta, hogy az akkori világ fővárosában, Rómában, Krisztusnak megváltottai élnek, akiknek a híre távoli országokba is eljutott. Ezért írta meg nekik, hogy ő szeretné őket megismerni, mert vágyott a velük való találkozásra. Hogy a Rómában élő testvérek szívéből minden kételkedést kivegyen, Istent hívta tanúnak vágya őszinteségének az igazolására. Pál apostolnak ez a lépése nagyon komoly figyelmeztetés azok felé, akik a Szentírásból kiragadnak egy-két szót vagy mondatot, és azt olyan

hangsúllyal mondják tovább, mintha az Istennek mindenütt érvényes örök parancsa lenne. Így emelik ki némelyek Jézusnak az esküvést megtiltó szavait, hogy „ne esküdjetek." Ezeket a szavakat mindnyájunknak meg kell szívlelni, mert ezek bizonyos helyzetekre, és Isten nevét könnyelműen felvevő emberekre nézve nagyon komoly figyelmeztetések. Ugyanakkor az Úr Jézus is tudta, hogy sokszor nagyon hiányosak vagy szakadozók az emberi kapcsolatok. Néha nemcsak a világban, hanem a gyülekezetben is ott van a bizalmatlanság. Adódnak olyan helyzetek, amikor valaki valamit nagyon őszinte szívvel az embertársat jó cél felé segíteni akarva mond, de az embertárs ezt fenntartással fogadja, vagy egyenesen visszautasítja. Isten ilyenkor nem tiltja meg gyermekeinek, hogy azokhoz, akikhez szólnak, de szavukat fenntartással fogadják, mert nem, vagy nem eléggé ismerik őket, Istent hívják tanúul. Gyakorlatilag ezzel a fenntartással fogadott beszélő ezt fejezi ki: nézzétek emberek, ti nem ismertek engem eléggé, nem ismeritek jó szándékomat, nem értitek, hogy az, amit munkálok, mindnyájunk javára munkálom. De Isten ismer engem, ő belelát a szívembe, ismeri törekvésemet, és én, mint az ő megváltottja hívom őt tanúul, a ti javatokra. Így mondja el Pál apostol levelében a Rómaiaknak, hogy ő szereti őket. Örül, hogy ők is megismerték Krisztus áldozatát, hit által ők is az ő tanítványai. Az apostol nem dicsekszik magával, sem missziói útjainak az eredményével, és azt sem mondja, hogy ő, ha majd eljut hozzájuk, nagy dolgokra tanítja meg őket. Ő egyszerűen kifejezi szeretetét, és elmondja: azért vágyik a velük való találkozás után, mert szeretné, hogy egymás hite által épüljenek. Az apostol hálát adott Istennek a római testvérek hívő életéért. Vajon mi tudunk-e egymásért hálát adni Istennek? Mi akik együtt élünk, Lélekben néha messzire szakadunk egymástól. Hiányzik szívünkből a hitből fakadó szeretet, a testvéri bizalom, és ez is oka annak, hogy nem ver gyökeret a szívekben az elvetett igemag. Így aztán a gyülekezet nem gyarapszik, hanem fogy. Pedig minden ember, aki a maga életterületén szívvel lélekkel dolgozik, aki egész lényével munkálja egy-egy jó ügynek az előrehaladását, vágyakozik az után, hogy munkájának gyümölcse legyen. Pál apostol is vágyakozott.

Az Ige nyomán mi is gyakran beszélünk arról, hogy mi mindnyájan magvetők vagyunk. Magvetők a szülők, akik szinte csecsemőkortól hintik gyermekeik szívébe a jó magvakat. Magvetők a hivatásos nevelők, a pedagógusok, és mindenkinek készít Isten alkalmat arra, hogy a szívében levő jót, a szeretet, öröm, jóság és szelídség magvát szórja-szórja, ebben a sokszor sziklás, tövises, elvadult és gazos világban. Isten az apostolon keresztül elmondja, hogy az evangélium olyan tőle kapott drága kincs, hogy azt

hirdetni kell, akkor is, ha annak hirdetőjét szeretik, de akkor is, ha megvetik vagy kerülik. Az evangélium kincse Isten hatalma, Isten ereje minden hívőnek üdvösségére. Ezért vallja be az apostol is egy javarészt pogány világban is, hogy nem szégyelli a Krisztus evangéliumát.

A mai kor embere ismeri az erőt. Olyan technikai alkotásokat hoz létre, amelynek ereje szinte kiszámíthatatlan. A motorok teljesítményét lóerővel fejezik ki. Ha a földön már készen levő pusztító eszközökre, bombákra, rakétákra gondolunk, egyenesen megborzadunk, mert vannak olyan erejű pusztító eszközök, amelyből három – négy darab elég lenne egy ilyen országban minden élet elpusztítására. A szellemi erőt nem tudjuk mértékegységgel megmérni, de ez is óriási erő. Tudunk az okkult szellemi erőkről, hiszen napjainkban egyre többet hallunk erről az erőről is. Isten már az ószövetségi korban megtiltotta ezeknek az erőknek az alkalmazását, sőt a velük való kapcsolatot is, mégis vannak emberek, akik ezt teszik. Sötét lelki erőkkel, tehát nem Isten Lelkével szövetkeznek, és eszközzé is válnak ennek az erőnek a szolgálatában. Sokan, nem is tudva felmérni ennek a lépésnek a veszélyességét és komolyságát, asztaltáncoltató összejövetelekre mennek, és így keresik a földöntúli világgal való kapcsolatot. Ez az egész földi világunk egy hatalmas erőtér, de ezeknek az erőknek nagy része pusztító erő.

Az Újszövetség görög nyelvén az erő szó Dünamis-nak van írva. Ebből származik a dinamit szó. Az ókorban ezt volt az a hatalmas robbanó erő, amely a sziklát is megrepesztette. A mai robbanótöltetek sok ezerszer erősebbek az egykori dinamitnál. De az evangélium, mint Istennek ereje hatalmasabb minden emberkéz alkotta erőforrásnál és az ember minden szellemi erejénél. Milyen beláthatatlan következménye lenne annak, ha egy nagy nemzetközi konferenciára egy tudós azzal a bejelentéssel menne, hogy magával hozta az aktatáskájában azt a feltalált új erőt, azt a csodaszert, amely ezen a földön minden betegséget megszüntet, meggyógyít. Nem lesznek többé testet-lelket felőrlő rettegett betegségek, amelyek sok szenvedést és fájdalmat, szédüléseket és ólmos fáradságot hoznak az ember egyre gyengülő életére. Az emberiség ősidők óta vágyakozik az után, hogy ha meg is kell halni, ne legyen az a néhány évtized, amit itt tölthetünk egyre több szenvedéssel, jajjal és bajjal terhelt. Szeretné az emberiség, hogy éljen az ember, amíg élhet, ameddig Isten rendeli életidőnket, aztán csöndesen aludjon el. Szeretné megtalálni, keresi az ember a minden betegséget gyógyító orvosságot, de nincs ilyen emberi erőfeszítés által készített csodaszer, ezért nem lehet azt megtalálni. Amire nem képes az ember, azt már elkészítette az ember számára Isten, úgy hogy Krisztus halálával és feltámadásával legyőzte a halált. A Krisztus kihulló vére, a halálon keresztül is életre juttat. Minden más emberi gondolat, vágy, vagy akarat a halál

legyőzésére, álom. De a legkuszáltabb álomban is van valami földi létünk realitásaiból, ha mi azt nem is tudjuk kibogozni.

Van olyan emberi álmodozás is, hogy egyszer eljön az óra, amikor egy földi ember előáll, és ezt fogja mondani: Kezemben van az eszköz, az erő, amely a világon minden pusztító eszközt felkutat és elpusztít. Ha mélyebben elgondolkodunk, felfedezzük, hogy ez az álom ma még csak álomnak tűnik, de van valóság alapja. Van, mert eljött már erre a világra a testet öltött szeretet, s amikor ő ígérete szerint visszajön, hogy az új teremtést befejezze, ott már nem lesznek pusztító és pusztuló emberek. Nem lesz tehát szükség többé pusztító eszközökre. A soha el nem fogyó szeretet hatalma véget vet a pusztító eszközök korának.

De most még itt vagyunk ebben a földi világban. Talán már egészen közel vagyunk az álmok, és az álmok valóra válásának a mezsgyéjéhez, Isten országának a teljességéhez. Most még földi porsátorunkban vagyunk és tudjuk, hogy az ismét porrá lesz. Ez a test és vér nem örökölheti Isten országát. De az az erő, amelyről Isten az Igében beszél, él és hat. Ez az erő nem elpusztít, nem megsemmisít, hanem újjáteremt. Ez az erő akkor bontakozik ki a maga teljességében, amikor Jézus Krisztus visszajön, mindnyájan megállunk színe előtt, és kihirdeti megváltottainak az általa ajándékozott kegyelmet. Mi el tudjuk-e mondani, testvéreim, hogy naponta vágyunk az után, hogy ez az erő, az evangélium ereje formálja újjá az életünket? De ez az erő csak úgy formálja újjá az életünket, ha azt hittel magunkhoz öleljük. *„Mert az igaz ember hitből él."* Áldott dolog, ha a hitnek vannak szavakban megnyilvánuló bizonyságtételei. De a hit nem szavakból áll, hanem mindenek előtt az életünk bizonyságtételében. Mert a hit, élet, amelyben Krisztus nyomdokain járunk.A hit nem a mi érdemünk, mert az Isten ajándéka, és a mi kiváltságunk, hogy ezt az ajándékot elfogadhatjuk. Valahogy úgy van ez, mint amikor egy több emeletes ház valamelyik emeletén tűz üt ki, amely gyorsan terjed. Előbb a füst kezdi csípni a lakásban levők szemét, de aztán a lakásban lángba boruló bútorok tüze veszélyezteti az ott levők életét. Emberileg nincs menekvés. Mégis, több ilyen reménytelen helyzetben menekültek meg emberek, mert még mielőtt késő lett volna, hirtelen életmentő ember, vagy emberek jelentek meg a lakásban, akik egy magas emelőszerkezet segítségével jutottak a veszélyben levő emberekhez, és kimentették őket. – Ilyen veszélyben van sokszor a mi életünk is. Miközben körülvesznek minket is a sátán tüzei, a vészterhes időben eljut hozzánk Isten mentő szeretetének az evangéliuma. Az ilyen tüzes helyzetbe került ember ilyenkor annyit tehet, hogy elfogadja a mentő szeretetet. Sok ember mégis az ellenkezőjét cselekszi.

Az evangélium Istennek olyan ereje, amelyben ő kinyilatkoztatja a maga igazságát. Az igazság miatt sok harc van az emberek között, mert minden-

ki a maga igazságát hangoztatja. Közben elfelejtjük, hogy csak egy teljes és tökéletes igazság van, és ez Jézus Krisztus, aki út, élet és igazság. Nekünk, embereknek annyiban van igazságunk, amennyiben él bennünk Krisztus.

Adjunk hálát Istennek, hogy az evangélium, mint Istennek ereje és igazsága most is hangzott közöttünk. Ámen

Örökkévalóság Ura, gondviselő Édesatyánk, csodálatos a te jóságod, hogy idehajolsz hozzánk, gyakran eltévedő, botladozó, méltatlan gyermekeidhez. Megköszönjük néked, hogy az evangélium erejét, most is, ebben az ünnepi gyülekezetben is azért ajándékoztad nekünk, hogy bűnben bolyongó életünket újjá teremtsed. Megvalljuk előtted Atyánk, hogy odakint a világban naponta sok pusztító erő vesz körül bennünket, amely ki akarja ragadni szívünkből a hitet, amely meg akarja ölni bennünk a rád figyelő engedelmességet. Könyörülj rajtunk, hogy ne legyen hatalma fölöttünk semmiféle gonosz erőnek, amelyek legdrágább lelki kincseinket szeretnék elrabolni. Segíts kegyelmeddel, hogy legyen erőnk a hit nemes harcát vívni, hogy megkaphassuk az életnek koronáját. Kérünk, szenteld meg földi életünket, hogy legyen erőnk mindig életünk bizonyságtételével megmutatni, hogy mi a te hűséges és engedelmes gyermekeid akarunk lenni. Áldd meg életünket, amikor otthon vagyunk, hogy a szülők tudják gyermekeiket hozzád vezetni, és áldj meg mindnyájunkat, amikor kint a világban végezzük feladatainkat, hogy ott se szégyelljünk hitünkről vallást tenni az emberek előtt. Az Úr Jézus nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 239. dics. (1984.)

Isten haragja

Főének: 247. dics. Igeolvasás: Róma 1,18-23

Isten *ugyanis a haragját nyilatkoztatja ki a mennyből az emberek minden hitetlensége és gonoszsága ellen, azok ellen, akik gonoszságukkal feltartóztatják az igazságot. Mert ami megismerhető az Istenből, az nyilvánvaló előttük, mivel Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Ami ugyanis nem látható belőle: az ő örök hatalma és istensége, az a világ teremtésétől fogva alkotásainak értelmes vizsgálata révén megláthatő. Ennélfogva nincs mentségük, hiszen megismerték Istent, mégsem dicsőítették vagy áldották*

Istenként, hanem hiábavalóságokra jutottak gondolkodásukban, és értetlen szívük elsötétedett. Akik azt állították magukról, hogy bölcsek, azok bolonddá lettek, és a halhatatlan Isten dicsőségét felcserélték emberek és madarak, négylábúak és csúszómászók képével.

Hálát adunk néked, mennynek és földnek teremtő Istene, hogy te napjainkhoz napokat ajándékozol, és kegyelmes szereteteddel azért adod nekünk az időt, hogy még ebben a világban elinduljunk az örökkévalóság útján. Hálát adunk, hogy most arra adtad ezt az ünnepnapot, a nyugalomnak a napját, hogy levessük a hétköznapi gondokat, és hogy most, amikor itt állhatunk előtted ebben a te szent nevedben összegyülekezett közösségben, ne legyen szívünkben semmi más vágyakozás, csak az, hogy gyakran elbizonytalanodó életutunkon ragyogjon fel előttünk a te Igéd fénye. Segíts Atyánk, hogy mindig lássuk a hazafelé vezető utat, és ne tévedjünk el bűneink bozótjában,ne sebezzék életünket tévedéseink tövisei. Kérünk, bocsásd meg nékünk, ha valamikor mégis letérünk útjaidról, és gyarlóságaink homályában nem látjuk, hová jutottunk. Ne engedd, hogy Igéd itt maradjon e templom falai közt, hanem segíts, hogy vigyük azt magunkkal, otthonunkba, és majd munkahelyünkre is, hogy mindenütt a te akaratod formálhassa életünket, az szabjon irányt terveinknek és tetteinknek. Így áldd meg bennünk most is Igédet könyörülő Istenünk, Megváltónk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 25. zsoltár 2. vers Alapige: Róma 1,18-20

Mert Isten haragját nyilatkoztatja ki a mennyből az emberek minden hitetlensége és gonoszsága ellen, akik gonoszságukkal feltartóztatják az igazságot. Mert ami megismerhető az Istenből, az nyilvánvaló előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Mégpedig úgy, hogy ami nem látható belőle: örök hatalma és istensége, az a világ teremtésétől fogva alkotásainak értelmes vizsgálata révén megláthatóvá.

Kedves Testvéreim,

Az Igének ebben a szakaszában Isten haragjáról van szó. Nekünk nagyon jólesik, ha Isten Igéjében azt halljuk, hogy Isten szeret bennünket, gyarló embereket, mert embervilágunkban a szeretet a legkereset-

tebb hiánycikkek közé tartozik. Jó tudnunk, hogy nem vagyunk magunkra hagyva, még akkor sem, ha sokszor egyedül vagyunk. Jó hallani, hogy Isten tud rólunk, szeret bennünket. De nem szabad elfelejtenünk, hogy Isten az ő Igéjében az ő haragjáról is beszél. Ha ez történik, jelzés ez arra nézve, hogy Isten veszélybe sodródottnak látja az életünket, mert olyan úton vagyunk, amely az ítéletre, vezet. A harag –sajnos- nagyon ismerős dolog emberi kapcsolatainkban is. Sokszor, és sokféleképpen van ilyen harag-szakadék az emberi szívek között. Az ember haragja lehet nagyon veszélyes, mert mi mindnyájan gyarló emberek vagyunk, és haragunkban is ott van az a gyarlóság, hogy hamar észrevesszük embertársaink szemében a szálkát, és a magunk szemében a gerendát is nehezen vesszük észre. A harag azért is veszélyes, mert nem tudja senki, amikor este lepihen, hogy reggel felébredhet-e. Bizonyára mindnyájan álltunk már olyan embertársaink koporsójánál, akik este lefeküdtek, és nem keltek fel többé. Ezért mondja Igéjében Isten: *„Ám, haragudjatok, de ne vétkezzetek. A nap ne menjen le a ti haragotokon."* A testet öltött szeretet, Jézus Krisztus is tudott haragudni. Haragjában korbácsot is font, hogy kiűzze a templomból azokat, akik nem imádkozni mentek oda, hanem a templomban is a maguk hasznát keresték. Jézus nem maga miatt haragudott, hanem a miatt, hogy azok az emberek se tisztelték Istent, mint Istent, akiket kiűzött a templomból. Haragudott, ha az emberek az időt és alkalmakat nem arra használják, amire azt Isten adta, és így a saját örökségüket, Isten országát tékozolják. Amennyire rajtunk múlik, kerüljük a haragot, és keressük a megbékélést. A szívünkben levő harag azonban jelentheti azt is, hogy fáj nekünk a gonoszság, az ok nélkül ránk zúduló rosszakarat. Mert ha a gonoszsággal terhelt világban is úgy élnénk, hogy sohasem lobbanna fel szívünkben a harag, akkor az azt jelentené, hogy megalkudtunk a gonosszsal. Már nem is vesszük észre, hogy a rossz valóban rossz. A gonosszal csak úgy tud valaki együtt járni, ha előzőleg már megegyeztek.

Amikor az Igében Isten haragjáról van szó, az egészen más, mint az ember haragja. Az ember haragját sok minden befolyásolhatja. Néha egészen különös módon tud fellobbanni, vagy elmúlni az ember haragja. Van ezen a világon egy titkos hatalom, amelyet mindenki ismer. Sokszor előfordul, hogy amikor ez a rejtettségben levő hatalom, amit pénznek hívnak, előtűnik, a harag kezd szűnni, a szigorúság kezd enyhülni, sokféle becsukott ajtó kinyílik, sokféle kinyitott ajtó becsukódik, sok mindent el lehet általa érni. Az emberek ilyenek, a haragjukban is, meg a szeretetükben is befolyásolhatók. De Istent nem lehet semmivel befolyásolni, őt nem lehet lefizetni, mert ő megkérdi tőlünk: *„Mid van, amit nem kaptál*?" Hiszen mindenünk és mindenkink tőle van.

Nagyon oda kell tehát figyelnünk, amikor ő azt mondja, hogy: *„Méltán van Istennek a haragja a mennyből."* Ő azt is megmondja, hogy miért: *„Minden hitetlenségért és minden hamisságért."* Lehet, hogy amint most így halljuk az Igét, sokan fellélegeznek, és ezt mondják; hála Istennek, ez nem vonatkozik rám. Én nem vagyok hitetlen, mert tudok imádkozni, a Bibliát is szoktam olvasni, és néha még a templomba is elmegyek. Nagyon áldott dolog az, ha valaki ezeket nyugodt lelkiismerettel el tudja magáról mondani. De mondd testvérem, meg tudod minden nap kérdezni Istentől, amikor napi munkád végzésére indulsz: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Tudsz e mindenért és mindenkiért, aki valamilyen formában hozzád tartozik hálát adni Istennek?

Isten haragszik minden hamisságért is, halljuk az Igében. Menynyi hamisság, mennyi rosszakarat, mennyi nem őszinte szó, és mennyi nem őszinte tett van ezen a világon. Amikor Isten ezeket a dolgokat így elmondja nekünk, ezzel is a javunkat munkálja. Ez azért lehet áldássá a mi életünkben, mert ezzel rámutat igazi állapotunkra. Sok esetben nem tudja az ember, milyen bajban van, milyen veszedelem fenyegeti az életét. A mi országainkban az orvosok azt az etikai módszert alkalmazzák, hogy ha egy embernek az életében valami súlyos válság következik be, ha valaki gyógyíthatatlan betegségbe esett, az orvosok ezt nem mondják meg a betegnek. Az orvosok azzal indokolják ennek a módszernek az alkalmazását, hogy nem kell elvenni a betegnek azt a kis életkedvét, ami még megvan. Ne gyötörje magát azzal a gondolattal, hogy rohamosan rövidül életideje. Hagyni kell, hogy a hátralévő heteket, hónapokat, esetleg egy-két évet töltse még el reménységgel. Sok országban azonban már egy más módszert alkalmaznak. Ennek az a lényege, hogy a betegnek minden esetben, tehát a gyógyíthatatlan betegségek esetében is meg kell mondani az igazságot. Azonban nem mindegy, hogy ezt az igazságot hogyan mondják meg. Az orvosnak egy kicsit lélekbúvárrá is kell lennie, meg kell ismernie betegeinek a lelki világát. Gondos figyelemmel és gyöngédséggel rá kell vezetni a beteget helyzete komolyságának az ismeretére. Mert nagyon sok ember úgy érkezik az életének az alkonyához, hogy nagyon sok rendezetlen dolga van. Az idő múlik, peregnek a napok, elszállnak az évek, és ha valaki mindvégig abban a tudatban él, hogy nincs itt semmi baj, dolgainak, ügyeinek a rendezését halogatja. Pedig az Igében ott van Isten figyelmeztetése az ember felé: *„Rendeld el a te házadat, mert meghalsz, és nem élsz."* Sokan nem rendezik az életüket. Sokan nem adják szívüket Istennek. Anyagi dolgaikkal kapcsolatban sem rendelkeznek, szívük lelki kincsét nem osztják meg gyermekeikkel, és nem adnak tanácsot, vagy útmutatást itt maradó szeretteiknek. Ezek az orvosok azt mondják, hogy

nagy áldás, és azért nagyon fontos, hogy a betegek kellő időben megtudják; készülődni kell.

Ezt cselekszi velünk Isten is, amikor megmondja, hogy halálosan veszélyes az állapotunk. Ez a figyelmeztetés azért nagy ajándék, mert ezzel nemcsak a bűn és hamisság miatti ítéletet hirdeti ki, hanem nyújtja felénk a megkegyelmező levelet is. Azt az örömhírt, hogy bűneink büntetését már elszenvedte értünk Jézus Krisztus, és ezt az áldozatot mi hívő szívvel elfogadhatjuk. Ezért nincs menekvés a kegyelmet el nem fogadó ember számára. Isten ezt a kemény tényt úgy mondja el, hogy az ember nem találhat kibúvót hitetlenségének az indoklására. Sok olyan embertárs él körültünk, akik tudatosan Istennélkülinek, ateistának vallják magukat. Ők nem akarnak tudni, nem akarnak hallani Istenről. A hozzájuk emberileg közel állók, amikor Istennek a haragjáról hallanak, úgy próbálják őket mentegetni, hogy azt mondják: Hogyan büntethetné Isten azt az embert, aki nem tud róla, aki őt nem ismeri. Ez valami olyan dolog lenne – mondják - mintha mi megharagudnánk egy vak emberre, aki fehér botjával egy bizonyos útszakaszon el mer indulni, az úton találkozik velünk, és nem köszön. De hogy köszönjön, amikor nem lát, nem ismer bennünket! Éppen azért mondja el Isten az Igében, hogy nincs olyan körülmény, amellyel a hitetlenséget indokolni lehetne. Hiszen ez az Isten által teremtett világmindenség Istenről beszél. Ami Istenben láthatatlan, az ő alkotásaiban, teremtő munkájának az eredményeiben láthatóvá válik. A hatalmas világmindenségben uralkodó harmonikus rend Isten hatalmáról és nagyságáról beszél. Mert nincs alkotás alkotó nélkül. Ha pl. egy szép alkotást, talán egy bútordarabot, vagy házat látunk, önkéntelenül is megkérdezzük: Ki készítette ezt? És ha az alkotót ismerjük, akkor ezt mondjuk: igen, ez az ő munkája, rajta van a keze nyoma. Ilyen ez a hatalmas világegyetem, rajta van az alkotónak a keze nyoma. Ezért mondja Isten, hogy aki a teremtett világ szépségében, és az egymást kiegészítő összefüggések értelmünket meghaladó rendjében nem látja meg Istent, az menthetetlen. Igaz, a természeti világ nem teljes kijelentése Istennek, de meg lehet őt ismerni ebben is. Sőt, Isten megajándékozott minden embert egy különleges ajándékkal, amely által mindenki különbséget tehet a jó és a rossz között. Általa megérzi és tudatosítja az ember, ha valamely szavunk vagy tettünk nincs összhangban Isten világrendjével. Ez az isteni ajándék a lelkiismeret. De sem a teremtett mindenség, sem a lelkiismeret nem ad nekünk teljes kijelentést Isten tervéről és szeretete titkáról. Ezt Isten csak Jézus Krisztusban adja. A teremtésben kijelenti teremtő hatalmát, de ebben a hitetlen ember nem ismeri meg Isten jóságát, és megváltást készítő kegyelmét. A természeten és a lelkiismereten keresztül mindenki eljuthat odáig, hogy tud Istenről, de odáig, hogy Isten úgy szereti az embert, hogy a meg-

érdemelt ítélet helyett kegyelmet készített, csak Jézus Krisztus Isten országáról mondott csodálatos tanításain, és megváltó áldozatán keresztül ismeri meg az ember. Ehhez már hitre van szükség. Isten éppen azért jelentette ki magát a világmindenségben, hogy az ember ezt látva keresse a teljes életet. Hogy megismerhesse, Isten nemcsak azt a néhány évtizedet adja, amit itt töltünk ebben a világban.Mégis sok ember olyan, mint a törtszárnyú madár. Szárnya van, mégse tud örök magasságok felé repülni. Közben pedig tudományos világnézetű embereknek tartják magukat. Rájuk utal az Ige ezekben a mondatokban: *„Hiábavalóságra jutottak gondolkodásukban, és értetlen szívük elsötétedett…Ezért kiszolgáltatta őket az Isten szívük vágyai által a tisztátalanságra, hogy meggyalázzák egymás testét."* Ezek az emberek a tudományra hivatkozó magabiztossággal éppen azt kerülik ki, azt tagadják meg, akitől van a tudomány is, az élet is, és életterünk, a világ is. Mert nincs ember, akinek az életében ne lenne valami függőség, aki ne érezné szükségét, hogy belekapaszkodjon valamibe, amit magánál erősebbnek, hatalmasabbnak tart. Így kapaszkodnak bele, mivel a teremtő Istent nem ismerik, a teremtett világnak valamelyik kis részébe, valamilyen teremtett valóságba. Ezért lett az embervilágnak az évmilliók során annyi bálványistene. Azért mondta Isten választott népének a Tízparancsolat kezdetén: *„Én vagyok az Úr a te Istened,…ne legyenek néked idegen isteneid én előttem."*

A mai kor tudományára és nagykorúságra büszke emberének is sok bálványa van. Valakinek bálványa a munka, vagy a gyermek, valakinek az élvezetek hajhászása, vagy a pénz, az érvényesülés, a hatalom. Ezek egyszer mind kihullnak az ember kezéből. Semminek nincsen megtartó isteni hatalma. Áldott az életünk, ha tudjuk, hogy Isten ugyan haragvó Isten is, de mindenekelőtt kegyelmes mennyei Atyánk. Nem elveszteni akar, hanem felébreszteni. Nem azért tárja fel előttünk nyomorúságainkat, hogy elszomorítson bennünket, hanem azért, mert ki akar szabadítani nyomorúságunkból. Hogy az Istentől elfordult életnek milyen következményei vannak, azt ismerjük mindennapi életünkből, de erről fogunk hallani a következő igehirdetésben is. Zárjuk mostani együttlétünket az Ige körül azzal, hogy kérjük kegyelmes Istenünket, legyen hozzánk irgalmas, hogy tudjuk megismerni gyarlóságainkat, hogy tudjuk alázattal lerakni előtte mindazt, ami elválaszt ő tőle, és ami elválaszt egymástól. Kérjük őt, hogy áldja meg minden őszinte igyekezetünket. Ámen

Szent vagy te Atyánk, mindenható Isten. Hódolattal és gyermeki alázattal csöndesedünk el előtted, és megköszönjük Igéd most elhangzott üzenetét is. Köszönjük, hogy emlékeztettél, hogy te haragszol az ember minden hitetlenségére és hamisságára,

de úgy szeretsz bennünket, hogy meg akarsz tisztítani minden hitetlenségtől és hamisságtól. Kérünk jó Atyánk, Lelked és Igéd által vezess mindnyájunkat olyan életre, hogy szívünket ne a hamisság és gonoszság töltse be, hanem Urunk igazsága, békessége és a Szentlélek által való öröm. Ilyen életre segíts bennünket, hogy legyen bennünk is az az indulat, amely volt a mi Urunkban, az Úr Jézus Krisztusban. Atyánk, te ismered minden gyarlóságunkat, ismered keresztjeinket, sebeinket, erényeinket és hitbeli elbizonytalanodásainkat. Légy irgalmas hozzánk, ha roskadozunk a magunk életének a keresztje alatt, és adj erőt annak hordozására. Tisztítsd meg szívünket, hogy bűn terhét lerakva könnyebb legyen keresztünk terhe. Légy kegyelmes gyógyítónk testi és lelki erőtlenségeinkben, vívódásainkban, szomorúságainkban tedd szívünkben erőt adó vigasztalássá Igédet: Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak. Áldd meg életünket, hogy tudjunk egymás terhét is hordozva tenéked élni. Áldd meg emberi kapcsolatainkat is, hogy legyenek azok is őszinték, tiszták, és atyai szíved szerintiek. Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 195. dics. (1984)

Hiábavaló gondolkodás

Főének: 394. dics. Igeolvasás: Efézus 4,17-29

Mondom tehát, és tanúsítom az Úr nevében, hogy többé nem élhettek úgy, ahogyan a pogányok élnek hiábavaló gondolkodásuk szerint. Az ő elméjükre sötétség borult, és elidegenedtek az Istennek tetsző élettől, mert megmaradtak tévelygésükben, és megkeményedett a szívük. Ezért erkölcsi érzékükben eltompulva, gátlástalanul mindenféle tisztátalan tevékenységre vetemedtek nyereségvágyukban. Ti azonban nem így tanultátok a Krisztust; ha valóban úgy hallottatok róla, és kaptatok felőle tanítást, ahogyan az megvalósult Jézusban. Vessétek le a régi élet szerint való óembert, aki csalárd és gonosz kívánságok miatt megromlott; újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltsétek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtetett. Ezért tehát vessétek le a hazugságot, és mondjatok igazat, mindenki a felebarátjának, mivelhogy tagjai vagyunk egymásnak. „Ha haragusztok is, ne vétkezzetek": a nap ne menjen le a ti haragotokkal, helyet se adjatok az ördögnek. Aki lopni szo-

kott, többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, és saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek. Semmiféle bomlasztó beszéd ne jöjjön ki a szátokon, hanemcsak akkor szóljatok, ha az jó a szükséges építésre, hogy áldást hozzon azokra, akik hallják.

Dicsőítünk téged, mennynek és földnek teremtő Istene, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. A te dicsőségedet hirdeti a világmindenség, hatalmadról beszélnek a csillagok, a föld, a tenger, a sokféle kincs, amit a föld mélyében rejtettél el. Hálát adunk neked, hogy minket azért teremtettél, hogy földi világunkban hirdessük dicsőségedet, és tegyünk bizonyságot a te üdvözítő szeretetedről. Bocsáss meg nékünk Istenünk, ha mi sokszor nem töltjük be rendeltetésünket, és a tőled kapott időt mással töltjük, mint amire azt te adtad. Köszönjük, hogy mégis engeded, hogy naponta tapasztaljuk gondviselő jóságodat, napjainkhoz napokat ajándékozó szereteted. Megköszönjük, hogy szívünkbe vágyat adtál Igéd után, és most újra gyermekeidként lehetünk itt együtt, hogy meghallgassuk, és szívünkbe zárjuk a te beszédedet. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 226. dics. 2. vers Alapige: Róma 1,24-29

Ezért kiszolgáltatta őket az Isten szívük vágyai által a tisztátalanságnak, hogy meggyalázzák egymás testét.

Akik az Isten igazságát hazugsággal cserélték fel, azok a teremtményt imádták és szolgálták a Teremtő helyett, aki áldott mindörökké. Ámen

Ezért Isten gyalázatos szenvedélyeknek szolgáltatta ki őket. Mint ahogy asszonyaik felcserélték a természetes érintkezést a természetellenessel,

ugyanúgy a férfiak is elhagyták a női nemmel való természetes érintkezést, és egymás iránt gerjedtek fel kívánságukban; férfiak férfiakkal fajtalankodtak, de el is veszik tévelygésük méltó jutalmát önmagukban.

És mivel nem méltatták Istent arra, hogy megtartsák ismeretükben, Isten kiszolgáltatta őket az erkölcsi ítéletre képtelen gondolkodásnak, hogy azt tegyék, ami nem illik.

Ezért tele vannak mindenféle hamisággal, gonoszsággal, kapzsisággal, viszálykodással, álnoksággal, rosszindulattal; besúgók, rágalmazók, istengyűlölők, gőgösek, dicsekvők, találékonyak a

rosszban, szüleiknek engedetlenek, kíméletlenek, szószegők, szeretetlenek és irgalmatlanok.

Kedves Testvéreim,

A Római levél első részének előző szakaszából hallottuk, hogy Isten életünket kegyelmes szeretettel átölelő Atyánk, de haragvó Isten is. Szereti az embert, de haragszik a hitetlenségre és a hamisságra, ezért ha ezek a gonosz lélektől származó tulajdonságok gyökeret vernek az ember szívében, meg akarja tisztítani szívünket, hogy ne kelljen ránk haragudnia. A gyermekeiket szerető földi szülőktől is hallunk ilyen mondatokat, amikor a növekedő vagy felnőtt gyermek egész más utakon jár, nem azon, amelyen a szülők útnak indították őket: Gyermekem, ezért haragszom. A most olvasott Igében bizonyára észrevettük, hogy itt a Tízparancsolat két táblájáról van szó. Mindnyájan tudjuk, hogy az egyik táblán az Isten iránt, a másik táblán pedig az emberek iránti kötelességeinkről van szó. Az Isten iránti kötelességünk ebben a rövid mondatban foglalható össze: *„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és minden erődből."* Az Igében azt mondja Isten, hogy ő azért haragszik, mert az ember nem ezt cselekszi. Pedig a legtöbb ember meg van elégedve magával, és jónak tartja Istennel való kapcsolatát is. Szinte dicsekedve mondja: Néha azért elmegyek a templomba is. Ezt úgy mondják, mintha egy-egy templomba menésükkel szívességet tennének Istennek, és ezért ők Istentől dics.et érdemelnek. Pedig ennek az ellenkezője indokolt. Nem Istennek kell dicsérni minket, azért mert meghallgatjuk Igéjét, hanem nekünk kell dicsérni Istent, valahányszor Igéje körül összegyülekezünk, hogy szól hozzánk, mert mindig javunkat akarja. Elvégezte értünk a legnagyobb jót, amikor Krisztusban megváltott, és ezzel a halálon keresztül is életet ad. Ezért a nagy jóért kell neki egész életünkkel hálát adni, és az ő jóságát és szeretetét kell embertársainknak tovább adni. Földi életünk is az ő ajándéka. Mindenünk és mindenkink, akikkel, és akikért áldott dolog élni, tőle származik. Ha ő adja a földi életet, és míg itt vagyunk, ő tanít, ő vezet szép életre, utána pedig ő adja az örök életet, akkor nem lehet más az életünk középpontjában, csak ő. A vele való lelki közösségünk tehát nem lehet számunkra másodlagos, vagy harmadlagos ügy, az kell, hogy szívügyünk legyen. Az élet minden területén másképp néz ki annak a munkája, aki ott azon a helyen, hová Isten állította, hittel, istenfélelemmel és embertársai iránti szeretettel végzi a rá bízott feladatot.

A Rómában élő keresztyének többsége, akiknek az apostol ezt a levelet írta, pogány származású volt. Ezek bizonyára emlékeztek rá, hogy mikor pogányok voltak nem ismerték Istent, és nem tudták, hogy a földet, a csil-

lagokat és az egész világmindenséget Isten teremtette. Isten azonban nem azért beszél az ő haragjáról, hogy elrémítsen, megfélemlítsen bennünket, hanem azért, hogy keressük az ő szabadító kegyelmét. Ezért beszél arról, hogy akik őt nem ismerik, azok az ő dicsőségét felcserélik emberek, madarak, vagy állatok képével. Az Istent nem ismerő embereknek a szívében mindig van valami félelem. Csodálja ezt a hatalmas világot, és ebben a nagyvilágban kicsinek, jelentéktelennek érzi magát, akit a „sorskerék" egy szempillantás alatt úgy eltaposhat, mint a kerék az úton áthaladó hangyákat. Sokan a csillagokat is isteni hatalmasságoknak tartják, amelyeknek hatalma van az ember fölött. Akik a csillagokat imádják, nem is tudják, hogy a Teremtő dicsőségét cserélték fel Isten teremtett világa egy részének a dicsőségével. Némelyek emberek által elképzelt isteneknek a szobra, képe, vagy egy erős állatnak, madárnak a képe előtt borulnak le. A madarakat ősidőktől foga csodálták és irigyelték az emberek. Többnek tartották önmaguknál, mert a madarak tudnak repülni, és a veszélyek elől a magasba szállhatnak. Ennek a csodálatnak és a repülés utáni vágynak a gyümölcsekét jutott el az emberiség oda, hogy korunk gépmadaraival az ember is szárnyra kelhet.

Az Igében említett cserének borzalmas következményei vannak az emberi kapcsolatokban is, amelyek napjainkban a társadalmi élet Istentől rendelt alapközösségének, a családnak a létét is veszélyeztethetik. Nem a mai kornak a termékei ezek, mert az Istenre nem hallgató, a kísértőnek engedelmeskedő bűnbe esett emberek nagyon korán erkölcsi fertőbe hajszolták magukat. Nem ok nélkül adta Isten az özönvíz ítéletét. Nem véletlenül nevezik napjainkban is az erkölcsi féktelenség, az ösztönélet tombolásának a helyeit Sodomának és Gomorának. A hosszútűrő Isten ott is megmutatta haragját. Mai Igénkben Isten egy borzalmas bűnlajstromot tesz elénk. Ezzel a bűnlajstrommal Isten egy nagy csoportképet ad a kezünkbe, mintha mindnyájunknak mondani akarná: Keresd meg rajta magad. Mert minden embernek a szívében van valami gyökere e bűnök valamelyikére való hajlamnak. Nagyon áldott dolog, ha e bűnlajstromot olvasva vagy hallva a legtöbb rubrikán nyugodt lelkiismerettel átfuthatunk, és mondhatjuk, hogy ez nem a mi esetünk, engem ez a bűn nem rontott meg. De ha mélyebben belenézünk a lelkünkbe, őszintén be kell vallanunk, hogy azért mi sem vagyunk teljesen mentesek e bűnök valamelyikétől, vagy az arra való hajlamtól. Talán valamelyik rubrikánál meg kell állanunk, és azt mondanunk, mint akkor, amikor egy talán régi csoportképen megtaláljuk magunkat: Ez én vagyok. Amikor Isten egy ilyen képet, egy ilyen lajstromot tár elénk, ő ezt is féltő szeretettel teszi. Önismeretre akar segíteni, hogy észrevegyük, hogyha valamikor életünk valamelyik területén meg-

botlunk, hol van ennek a botlásnak a kezdete. Nem az a mi fő bajunk, hogy valamilyen bűnnek, gyarlóságnak a gyökere bennünk van. Ez már következmény. Annak a következménye, hogy valamikor valamiben nem vettük komolyan Isten Igéjét, atyai tanácsát, vagy talán már intését sem. Még jobban résen kell lennünk, ha egy ilyen önvizsgálatnál már több ilyen komolyan nem vett Ige emléke kerül a felszínre. A bennünk levő gyarlóság, talán az önzés, vagy szeretetlenség, vagy viszálykodási hajlam mindig akkor kezdődik az ember életében, amikor kezd szívesebben odafigyelni a kísértőre, mint Istenre. Ha komolyan veszi annak hazug és megnyugtató szavait. Az Édenben is így bukott el az ember.

Emlékezzünk csak a tékozló fiúnak a történetére. Az is egy olyan tanítása Isten Igéjének, amelyhez valamilyen vonatkozásban gyakran vissza kell térnünk. Annak a fiúnak az elesése nem azzal kezdődött, hogy vagyonát eltékozolta a barátaival és barátnőivel való dőzsölésben. Ez már nem a kezdet volt, hanem folytatása annak, hogy nem érezte magát jól az atyai háznál. Teher volt neki az atyai ház rendje és munkája. Könnyebb, szabadabb élet után vágyott. Ha nem így lett volna, akkor nem kérte volna az atyjától, hogy adja ki neki a vagyonból az ő örökségét. A szülők nem szokták kiadni gyermekeiknek az örökséget. A szülők elkészíthetik végrendeletüket, meghatározhatják, hogyan osztják el javaikat gyermekeik között, de az örökséget csak a szülők halála után kapják meg. Ez az apa mégis kiadta fiának a kért örökséget. A Szentírásban nincs részletezve az örökség kiadásának a története. Ez a fiú valószínűleg hosszabb időn át zaklatta atyját az örökség miatt. Az is valószínű, hogy az apa kérlelte a fiát, hogy ne menjen el, ne kérje az örökséget. Az viszont biztos, hogy ez az apa nagyon jó apa volt, mert amikor a fiú minden áron meg akarta kapni az örökséget, bár erre nem kényszerítette semmi törvény, kiadta a fiának a vagyonrészét. A szentírásból csak annyit tudunk, hogy a fiú rendetlen életet élt, a vagyonát eltékozolta, szolgasorsra jutott, és éhezett. Ez a nagy nyomorúság indította bűnbánatra, és az atyához való visszatérésre. Tudta, hogy az örökségét ő már eltékozolta, de azt is tudta, hogy jó atyjának a hajlékában a szolgák se éheznek, és már az is atyja jóságát mutatná, ha őt szolgájának elfogadná. De az atya tékozló fiúként is visszafogadta őt.

Mennyei Atyánknak is sok tékozló gyermeke van. Ő minden gyermekének elkészíti a drága örökséget, és míg földi életünk tart, hívogatja magához gyermekeit. Munkát is ad mindenkinek az ő szőlőskertjében. Aki tékozlóvá lett gyermekei közül még idejében tudatára ébred, mit tékozolt el, amikor hátat fordított az Atyának, tudja; nem méltó arra, hogy Atyja visszafogadja. Sok mai tékozló gyermek fél visszatérni az Atyához, mert tudja, hogy súlyos büntetést érdemelne. Isten tud adni azt is. Azon-

ban a Római levél mai fejezetében mégis valami egészen másról hallunk. Úgy tesz velünk is Isten, mint a példázatbeli tékozlóvá lett fiával. Amikor valaki sokáig nem akar oda figyelni szavára, amikor Igéjét, atyai hívogatását figyelemre sem méltatja, amikor a fia egész magatartása azt mutatja, hogy nincs már semmi közössége az atyai házhoz tartozókkal, talán szomorúan, de ezt mondja az Atya: fiam, nyitva van az ajtó. Nem tartja viszsza erőszakkal a fiát, de hazavárja. Életünk minden bajának a családi életben is, odakint a világban is, minden kuszáltságnak és minden szenvedésnek a gyökere az, hogy meglazultak, jaj, talán el is szakadtak az Istennel összekötő kötelékek. Így kezd elhalkulni az imádság, és így kezd kihűlni a szeretet. Rendszerint kis dolgokkal kezdődnek a nagy bűnök. Az ember a bűneset óta gyarlósággal terhelt, de talán sohasem sodortak annyi embert a kor viharai, mint napjainkban. Sok őszintén jóra törekvő ember mondja közöttünk is szomorú lemondással Pál apostol vallomását: *„Nem a jót cselekszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok."* Új jelenség, hogy sokan azok közül is megdöbbennek, amikor a mindennapi élet veszélyes torzulásait látják, akik pedig a közelmúltban még nagyon hangosan helyeseltek bizonyos jelszavakat, és igyekeztek különösen a gyermekeket, a fiatalokat a korszellem irányába terelni. Jó reménységre indítanak, hogy ezek közül némelyek már próbálják egyik másik hitben élő embertársnak mondani: Segítsetek. Össze kell fogni, mert sok fiatal rakoncátlan, szabados életet él, és ha ez így folytatódik, akkor nagy bajok lesznek. Inkább tanítsátok az iskolában a hittant, hogy emberséges nemzedék nevekedjen fel.

Ezek a megnyilatkozások még csak peremjelenségek. De létezése éleszsze szívünkben a reménységet, hogy Isten nem szűnik meg a jó magot vetni, még akkor sem, amikor mi elkeseredünk, hogy sok igemag hullik az emberszívek keményre taposott, tövises, vagy sziklás talajára. Ilyen körülmények közt is szabad szívünkben tartani azt a hitet, hogy a mi igyekezetünk, lelkiismeretesen végzett munkánk és életünk nem hiábavaló az Úrban. Ámen

Irgalmas Istenünk, mennyei Édesatyánk, jó nekünk előtted elcsöndesedni, és megköszönni neked, hogy te nem bánsz velünk érdemeink szerint, hanem akkor is, amikor haragodról beszélsz, ébresztgetsz minket, mert te üdvözítő szeretettel ki akarsz minket menteni az égő házból, a kárhozat sötétségéből. Köszönjük figyelmeztetésedet, hogy milyen következménye van annak, ha a te gyermekeid elfordulnak tőled. Megdöbbent szívvel látjuk saját életünkben az idegen lélek munkáját; a megátalkodottságot, a kérlelhetetlenséget, a szív keménységét, az engedetlenséget, a hálátlanságot, az önzést, a sokféle rosszakaratot, és könyörgünk, légy

irgalmas hozzánk. Segíts, hogy Igéd és Szentlelked formálja úgy az életünket, hogy ne csak látszólag legyünk gyermekeid, hanem legyünk szív szerint megváltott és életünkkel téged dicsőítő, néked élő népeddé. Megköszönjük Atyánk, hogy te küldetést adsz, minden néked élő gyermekednek. Kérünk, szenteld meg minden jó igyekezetünket, áldd meg hűséges fáradozásainkat. Cselekedd, hogy otthon a családban is, és odakint a világban is legyünk bizonyságtevő követeiddé, áldott népeddé. Adj felelősségérzetet az emberek szívébe, akiknek hatalma van az emberek fölött, hogy ne uralkodni, hanem szolgálni, segíteni akarjanak. Kérünk, légy velünk és áldd meg igyekezetünket, amikor gyermekeinket neveljük, hogy ne tékozolják el drága örökségüket, amelyet Krisztusban nekik is elkészítettél. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 209. dics. (1984.)

Gamáliel tanácsa

Főének: 300. dics. Igeolvasás: Ap. Csel. 5,17-39

Ekkor megjelent a főpap és egész kísérete, a szadduceusok pártja, és irigység fogta el őket. Elfogták az apostolokat, és hatósági őrizetbe vették őket. De az Úr angyala éjszaka megnyitotta a börtön ajtaját, és kivezetve őket ezt mondta nekik: „Menjetek, álljatok fel a templomban, és hirdessétek a népnek ennek az életnek minden beszédét." Ők engedelmeskedtek, korán reggel bementek a templomba, és tanítottak. Amikor megérkezett a főpap és kísérete, összehívták a nagytanácsot, Izráel véneinek egész testületét, és elküldtek a börtönbe, hogy vezessék elő őket. A szolgák elmentek, de nem találták őket a börtönben; ezért visszatérve jelentették: „A börtönt ugyan gondosan bezárva találtuk, az őrök is az ajtó előtt álltak, de amikor kinyitottuk, bent senkit sem találtunk." Amint a templomőrség parancsnoka és a főpapok meghallották ezeket a szavakat, zavarba jöttek: vajon mi lehet ez? De valaki odament és jelentette nekik: „Íme, azok a férfiak, akiket börtönbe vetettetek, ott állnak a templomban, és tanítják a népet." Ekkor elment a parancsnok a szolgákkal, és elővezették őket, de minden erőszak nélkül, mert féltek a néptől, hogy megkövezi őket. Bevitték, és a nagytanács elé állították őket, a főpap pedig elkezdte kihallgatásukat: „Szigorúan megtiltottuk nektek, hogy tanítsatok annak nevében, és íme, betöltitek az egész Jeruzsále-

met tanításotokkal, és ránk akarjátok hárítani annak az embernek a vérét." Péter és az apostolok így válaszoltak: „Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek. A mi atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit ti fára függesztve kivégeztetek. Az Isten őt fejedelemmé és üdvözítővé emelte fel jobbjára, hogy megtérést és bűnbocsánatot adjon Izráelnek. Mi pedig tanúi vagyunk ezeknek az eseményeknek, és tanúja a Szentlélek is, akit azoknak adott az Isten, akik engedelmeskednek neki." Amikor ezt meghallották, dühükben a fogukat csikorgatták, és arról tanácskoztak, hogy végeznek velük. De felállt a nagytanácsban egy farizeus, név szerint Gamáliél, az egész nép előtt tiszteletben álló törvénytudó, és egy kis időre kivezettette az embereket. Azután így szólt a nagytanácshoz: „Izráelita férfiak! Jól gondoljátok meg, hogy mit akartok tenni ezekkel az emberekkel. Mert nem is olyan régen felkelt Teudás, és azt állította magáról, hogy ő valaki, csatlakozott is hozzá mintegy négyszáz ember, de végeztek vele; akik pedig bíztak benne, azok mind elszéledtek, és megsemmisültek.

Hadd szálljon ajkunkról dicséret és hálaadás a te szent nevedre, mindenható Isten gondviselő Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Hálaadással magasztalunk téged, hogy napjainkhoz napokat toldasz, és az elmúlt hét forgatagában, munkáink végzése közben velünk voltál, munkáink végzéséhez erőt munkáinkban pedig előrehaladást adtál. Hálát adunk, hogy szabad nekünk imádkozó szívvel előtted elcsöndesedni ezen a te tiszteletedre szentelt napon, és megáll ígéreted, hogy aki hozzád megy, azt nem veted el magadtól. Magasztalunk téged hűségedért, hogy te nem érdemeink szerint bánsz velünk, mert a te szívünk rejtelmeit ismerő tekinteted előtt nincsenek elrejtve gyarlóságaink sem, és tudod, hogy több a bűnünk, mint az erényünk, és ezért büntetést érdemelnénk. Kérünk, szenteld meg most szívünkben az Ige utáni vágyakozást azzal, hogy atyai szódat vésd mélyen a szívünkbe és segíts, hogy azt meg is tudjuk tartani. Így áldd meg szívünkben Igédet most is, könyörülő Istenünk Megváltónk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 294. dics. 1. vers Alapige: Ap. Csel. 5,38-42

A mostani esetre is azt mondom: hagyjátok békén ezeket az embereket, és bocsássátok el őket. Mert ha emberektől való ez a szándék vagy ez a mozgalom, akkor megsemmisül;

ha pedig Istentől való, akkor úgy sem tudjátok megsemmisíte-

ni őket, és még úgy tűnhettek fel, mint akik Isten ellen harcoltok." Azok hallgattak rá, előhívták az apostolokat, megverették őket, azután megparancsolták nekik, hogy ne szóljanak Jézus nevében, és azzal elbocsátották őket.

Ők pedig örömmel távoztak a nagytanács színe elől, mert méltónak bizonyultak arra, hogy gyalázatot szenvedjenek az ő nevéért; és nem hagytak fel a naponkénti tanítással, és hirdették a Krisztus Jézust a templomban és házanként.

Kedves Testvéreim,

Mai igeolvasásunkban arról hallottunk, hogy miután az apostolokat börtönbe vetették, mert a tilalmi parancs ellenére is bátran hirdették Jézus Krisztust, Isten kiszabadította őket a börtönből. De nem haza mentek, nem a felelősségre vonás elől menekültek, hanem az Úr angyalának a parancsára templomba mentek, hogy ott újra hirdessék az evangéliumot. Miután az őket börtönbe vető törvényhozó testület, a nagytanács összejött, a szolgák elmentek, hogy a börtönből kihozzák, és bíráik elé állítsák őket, de azok azzal a hírrel jöttek vissza, hogy a börtön ugyan csukva van, az őrök is a helyükön állnak, de a csukott börtönajtó mögött nem találtak senkit, mert az apostolok nincsenek ott. Amikor aztán valaki hírül vitte nekik, hogy az apostolok a templomban vannak és tanítják a népet, elküldték a szolgákat, hogy a nagytanács elé állítsák őket. Ebből a történetből az válik nyilvánvalóvá, hogy Isten akarata szerint a tanítványoknak a széles nyilvánosság előtt, tehát a templomban kellett hirdetni a Krisztusban készített megváltás üzenetét. Az Igéből azt is hallottuk, hogy a nagytanács tagjai az apostoloknak a templomból kihozásánál kíméletes bánásmódot rendeltek el, nem erőszakot, nem durva módszereket, mert féltek a néptől, hogy megkövezik őket. A nép szerette az apostolokat, mert azok a megváltás csodálatos dolgairól beszéltek nekik, és az általuk hirdetett Jézus nevében gyógyulások, csodák történtek. Érezte a nép, hogy itt Isten visz véghez hatalmas dolgokat, és ha a nagytanács tagjai azokat akarják büntetni, akik köztük Isten eszközeiként váltak áldássá, akkor, aki ilyet cselekszik, Isten ellen kel fel. Ezért félt a nagytanács a néptől, de féktelen haragjukat is kénytelenek voltak palástolni és az apostolokat zaj nélkül előállíttatni. Az apostolok nem tiltakoztak, feletteseik parancsát zúgolódás nélkül teljesítették, és engedték magukat a nagytanács elé állítani, hogy azok ott, a néptől távolabbi zárt teremben rendeljenek el szigorúnak tervezett büntetést az apostolokra. A főpap azzal kezdte a tárgyalást, hogy megdorgálta az aposto-

lokat, hogy a Jézus nevében prédikálás szigorú tilalmát nem tartották be. Péter azonban azzal utasította vissza a vádat, hogy Isten, Krisztusban nekik a prédikálás parancsát adta, és ha az emberek mást parancsolnak, mint amit Isten akar, akkor ők nem engedelmeskedhetnek. A főpap, a nagytanács sérelmesnek tartotta Péter igehirdetését, hogy a keresztre feszített Jézusról elmondta: Ő az a Megváltó, akit Isten az atyáknak megígért, akit fejedelemmé tett, aki által van bűnbocsánat és örök élet, de aki előtt majd mindenkinek meg kell állni számadásra. Péter apostol, aki társaival együtt tanúja Isten üdvterve megvalósításának, a Szentlélek bizonyságtételéről is beszél, akit Isten az ő engedelmes embereinek ad. Ebben az is benne van, hogy a nép vezetői, akik nem kaptak Szentlelket, nem értik meg Isten tervét, és nem hirdetőivé, hanem ellenségeivé lettek Isten üdvözítő tervének.

Ekkor azonban váratlan dolog történt. Felállt egy a nagytanács tagjai közül, egy köztiszteletben álló törvénytudó és tanítómestere a népnek, akit Gamálielnek hívtak. Beszélni akart, de előbb kivezettette az apostolokat, és azután figyelmeztette a tanácstagokat, hogy jól gondolják meg, milyen ítéletet hoznak az odarendelt apostolokra. Ezt azért mondta, mert nem akarta, hogy a nagytanács halálra ítélje az apostolokat. Két azelőtt szervezkedő emberről beszélt, akik magukat nagynak tartották, és akikhez sok ember csatlakozott a népből. Új tanokat hirdettek, az őket követők ezeket magukévá tették, és kiszakadtak a gyülekezetből. De miután a két embert kivégezték, a hozzájuk csatlakozók szétszóródtak, és a mozgalom, amelynek élére álltak, megsemmisült. Erre a mindnyájuk előtt ismert mozgalomra emlékeztetett Gamáliel, és ezt azért tette, hogy elmondja nekik: Ez a két mozgalom azért semmisült meg, mert nem Istentől volt. Ha Isten akaratából lett volna a szervezkedés, Isten megtartotta volna, nem engedte volna, hogy megsemmisüljön. Gamáliel arra gondolt, hogy annak a mozgalomnak a vezetőjét, Jézust, akit az apostolok követnek, és akikhez naponta sokaság csatlakozik, szintén megölték. Ezért nem akarta, hogy a nagytanács elítélje az apostolokat, mert azt mondta, hogy ha ez a dolog, az apostolok körüli mozgalom nem Istentől van, akkor ez is megsemmisül. Nem kell tehát az apostolokat büntetni, hanem el kell őket bocsátani, békét kell nekik hagyni. Ha pedig ez az apostolok körüli mozgalom Istentől van, akkor ők semmi módon nem tudják azt megsemmisíteni, sőt, a kívülállók úgy tekintenének rájuk, hogy Isten ellen harcolnak. A Gamáliel szavának súlya volt. Hiszen Gamáliel, mai szóhasználatunk szerint egy teológiai intézetnek a professzora, sőt dékánja volt. Később van még szó róla az Apostolok cselekedeteiről írt könyvben, azzal összefüggésben, hogy az ő iskolájának a hallgatója volt Saulus is, aki mint

jól képzett farizeus lett a krisztuskövetőknek fanatikus üldözője. Isten később éppen ezt a fanatikus Krisztus üldözőt tette Krisztus apostolává, amikor megszólította őt a damaszkuszi úton.

Nem is lett volna könnyű kimondani az apostolokra a halálos ítéletet, mert akármilyen fanatikus haraggal volt tele a szívük, arra nagyon kellett vigyázniuk, hogy ítéletüknek meglegyen a törvényes látszata. Akkor is vigyáztak erre, amikor ugyanez a nagytanács – nem is régen- Jézus felett akarta kimondani és kimondatni a halálos ítéletet. A törvény szerint csak úgy lehetett egy vádlott felett törvényes ítéletet hozni, ha két tanú egybehangzóan tanúskodott a vádlott ellen. A Jézus elleni vádnak is voltak tanúi, de ítélethozatalra nem kerülhetett sor addig, amíg nem volt két egybehangzó vád. Végül jött két hamis tanú, akik egybehangzóan mondták, hogy Jézus így beszélt: *„Romboljátok le a templomot, és én három nap alatt felépítem azt."* Isten templomának a lebontására való bujtogatás istenkáromlásnak számított, ami miatt már ki lehetett mondani a halálos ítéletet. Jézus valóban mondott ilyet, de ő ezzel a képes beszéddel megöléséről és feltámadásáról beszélt. E vallomások alapján a nagytanácsnak meg volt a törvényes alapja, hogy Jézusra halálos ítéletet követeljen. Viszont a pogány Pilátus előtt már politikai bűnténnyel vádolták Jézust, amikor azt mondták, hogy ez az ember királynak vallja magát. Így akarták a politikai hatalom képviselőjétől is kikövetelni Jézusra a halálos ítéletet. Jézus tanítványai esetében már nem alkalmazhatták ezeket a módszereket. A tanítványok, mint Jézus küldöttei csak egyszerűen bizonyságot tettek Uruk üdvözítő szeretetéről. A Jézusról szóló bizonyságtételt Isten a gyógyítás és a hitre jutás csodájával jutalmazta, és Krisztus gyülekezete gyarapodott. A nagytanácsnak nem volt tehát semmilyen törvényesnek nyilvánítható indoka, amely elégséges lett volna ahhoz, hogy az apostolokra halálos ítéletet hozzanak és így meghallgatták a köztiszteletben álló Gamálielnek a tanácsát. Az apostolokat azonban nem bocsátották el büntetlenül, hanem előbb megkorbácsoltatták őket, azután pedig ismét megparancsolták nekik, hogy többé ne szóljanak a Jézus nevében. A korbácsolás, amely a megbüntetettek hátán véres nyomokat hagyott, szenvedéssel járó büntetés volt. Az apostolok nem keseregtek, hanem örömmel mentek el a nagytanács színe elől, mert méltóknak bizonyultak arra, hogy a Jézus nevéért szenvedjenek. A tilalmi parancsot pedig nem tartották meg, hanem tovább hirdették a Krisztus evangéliumát. A történelem viharaiban, ahol a sátán is munkálkodik, sokszor kerültek azóta is a Krisztus evangéliumának hirdetői nehéz helyzetbe. Sőt, a büntetéseket is igyekeznek a hatalom emberei a szélesebb nyilvánosság megkerülésével alkalmazni. Sokszor nem is tudja meg igazán Isten népe, hogy vezetői, lelki őrállói milyen malom-

kövek közt őrlődnek. Jézus is előkészítette tanítványait, hogy küldetésük betöltése nyomán szenvedés vár rájuk. Többször mondott ilyeneket: *„Elküldlek titeket, mint juhokat a farkasok közé… Legyetek azért szelídek, mint a galambok, és okosak, mint a kígyó… Ha engem üldöznek, titeket is üldözni fognak majd.. Nem feljebbvaló a tanítvány az ő mesterénél."*

Gamáliel akkor a nagytanács előtti felszólalásával védelmébe vette a tanítványokat, tehát jó dolgot cselekedett, áldott ügynek a szolgálatában állt. Ehhez abban a közegben bátorság is kellett.Ez a Gamáliel mégis, minden tudásával, minden emberi nagyságával, és minden köztiszteletben állásával együtt is egy sajnálatra méltó ember volt. Miért? Azért, mert az amit a nagytanács előtti szavaiban kifejezett, azt jelzi, hogy a lelke mélyén érezte, hogy ez a Jézus ügy, amelynek szolgálatában az apostolok munkálkodtak, Isten ügye. Az apostolok már bizonyságot tettek róla, hogy Jézus eljövetelében, igehirdetésében, és megváltó áldozatában Istennek az ősatyáknak mondott ígéretei, és a róla mondott prófétai bizonyságtételek valósultak meg. Ő azt is látta, hogy mint ahogyan azt a két külön hitcsoportot szervező említett embert kivégezték, úgy végezték ki éppen a főpapok, a nagytanács akaratából, Jézust is. Azt is látta, hogy annak a két előző vezetőnek a halála után a követői szétszéledtek, ügyük nem folytatódott, hanem megsemmisült. Viszont a Jézus halála után nő Jézus követőinek a gyülekezete, és egy csodálatos új világ távlatai kezdenek kibontakozni. A meghalt Jézus tehát él, és Lelke hatalmas dolgokat művel. A szeme már megnyílt ezeknek a tényeknek a meglátására, de a szíve nem nyílt meg Jézus Krisztusnak a befogadására. Ha a szíve is megnyílt volna, akkor nemcsak a tanítványokat fenyegető életveszélyeztetést igyekezett volna bölcs és értelmes szavaival meggátolni, hanem rangos tanácsbeli társainak megpróbálta volna a szemét és szívét nyitogatni arra a felismerésre, hogy Jézusban Isten világmegváltó akarata indult el a megvalósulás útján.

Köztünk is élnek ilyen Gamálielek. Ezek nem a vallásos emberek nagytanácsának a tagjai. Őket nem az érdeklődésük, hanem az érdekük egy ellentétes szellemiségű táborba vezette. De azért a hitben élő embertársaktól sem tudnak, vagy nem is akarnak elszakadni. Így aztán alkalom adtán ezek az embertársak szívesen hangoztatják a hívő emberek iránti megbecsülésüket, a másik tábor felé pedig semlegességüket.

Ezek az emberek tudnak jót tenni és a gyülekezet felé irányuló rossz szándékokat hatástalanítani. Ezért köszönetet érdemelnek. Mi azért mégis minden ilyen Gamáliel lelkületű embertársnak szeretettel adjuk tovább Jézus Krisztus üzenetét: *„Bárcsak hideg lennél vagy hév."* Mert ő ezt is mondja: *„Aki vallást tesz rólam az emberek előtt, arról én is vallást teszek az én mennyei Atyám előtt."*

A hitben élő ember komolyan veszi, hogy ha nagyon sok dolgunk és kötelezettségünk van is, a szívünk középpontjában nem lehet más, csak Isten, az ő országa, az ő evangéliuma. Rendkívüli körülmények a leghűségesebb Ige után vágyakozókat is megakadályoznak valamikor abban, hogy ott legyenek a gyülekezetben, amikor ott Isten alkalmat készített Igéje hallására. De nincs minden nap rendkívüli körülmény senkinek az életében sem. Ne hivatkozzunk azért a sok dologra, ami miatt olyan sokan elmaradnak a gyülekezetből. Ugye testvérem, akármilyen sok dolgod van, arra azért szakítsz időt, - minden nap többször is - hogy abbahagyd a sok tennivalót, és kinyújtsad a kezed a kenyér, és a különböző más táplálékok után. Ha ezt nem felejted el, gondolj arra is, hogy a lelkednek is szüksége van a táplálékra.

Amikor a nagytanács elé vitt apostolokat a főpap felelősségre vonta, hogy a tiltó parancs ellenére is tovább beszélnek Jézusról, Péter természetes nyugalommal mondta: *„Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek."* Mi azzal engedelmeskedünk Istennek, ha az életünk értékrendjében Isten kerül az első helyre.

Fakadjon szívünkből a buzgó könyörgés:
Jöjjön el a te országod,
Töltse be uralkodásod,
Ó, mi királyunk, e földet,
Szaporítsad seregedet.
Drága Igédnek kész szállást,
Adj mindenütt szabad folyást. Ámen

Magasztalunk örök hűségedért jó Atyánk, hogy amikor mi elindulunk a tévedéseknek az útján, és amikor körülvesznek minket a kísértések, és mi könnyen megtántorodunk, elesünk, te nem akarod, hogy mi elesett, elveszett gyermekeid maradjunk. Köszönjük, hogy te most is arra ajándékoztad nekünk ez a szent napot, és azért adtál szívünkbe vágyakozást, hogy itt lehessünk gyermekeidnek ebben a gyülekezetében, imádságban hozzád emelhessük szívünket és meghallhassuk Igéd üzenetét, hogy te szent Fiadban felemelsz bennünket elesettségünkből, megbocsátod minden bűnünket, gyarlóságunkat. Köszönjük, hogy szent Fiadat úttá tetted számunkra a te országodba, hogy általa meg tudod szentelni ezt a mi földi életünket is, és bűneinket az ő áldozatáért eltörölve, megigazított gyermekeidként állítasz bennünket magad elé. Segíts kegyelmesen, hogy amikor a nagy hitető a hazugságot nevezi igazságnak, mi ezt észrevegyük, és ne lépjünk az útra, amelyen

ő akar vezetni. Atyánk, te látod, mennyi gond, teher, próbatétel, kísértés és szenvedés nehezedik itt az életünkre. Te ismered szavakká nem lett sóhajtásainkat is, betegségeinket és gyengeségeinket is, kérünk légy velünk erősítő és gyógyító kegyelmeddel. Te ismered a halottukat siratók gyászát, kérünk, engedd, hogy találják meg Igédben Jézus Krisztusnak azt a minden gyászkönnyet felszárító vigasztalását, hogy aki hisz őbenne, az él akkor is, ha már nem dobog a szíve. Édesatyánk, mi múló életünk minden napján megtapasztaljuk gondviselő jóságodat, szabadító hatalmadat és megbocsátó kegyelmedet. Jézusunk nevében könyörgünk, tégy mindezért hálás gyermekeiddé bennünket. Ámen

Záróének: 215. dics. (1986.)

Törvény nélkül - Törvény alatt

Főének: 470. dics. Igeolvasás: Róma 2,12-29

Akik ugyanis törvény ismerete nélkül vétkeztek, a törvény nélkül veszнek el, és akik a törvény ismeretében vétkeztek, azok a törvény alapján kapják meg majd az ítéletet. Hiszen nem a törvény hallgatói igazak Isten előtt, hanem a törvény megtartói fognak megigazíttatni. Mert amikor a pogányok, akik nem ismerik a törvényt, természetes eszük szerint cselekszik azt, amit a törvény követel, akkor ezek a törvény nélküliek önmaguknak szabnak törvényt. Ezzel azt bizonyítják, hogy a törvény cselekedete be van írva a szívükbe. Erről lelkiismeretük és egymást vádló vagy éppen védő gondolataik együtt tanúskodnak majd,azon a napon, amelyen megítéli Isten az emberek rejtett gondolatait az én evangéliumom szerint Krisztus Jézus által. Ha pedig te zsidónak nevezed magadat, aki a törvényre hagyatkozol, és az Istennel dicsekszel, és ismered az ő akaratát, és meg tudod ítélni, mi a helyes, mert megtanultad a törvényből; és meg vagy győződve arról is, hogy te a vakok vezetője vagy, meg a sötétben járók világossága, az oktalanok nevelője, és a kiskorúak tanítója, mivel tied a törvényben az ismeret és az igazság teljessége: ha tehát mást tanítasz, magadat nem tanítod? Aki hirdeted, hogy ne lopj, lopsz? Aki azt mondod, hogy ne paráználkodj, paráználkodsz? Aki utálod a bálványokat, templomrabló vagy? Aki a törvénnyel dicsekszel, a törvény megszegésével gyalázod az Istent? Bizony „miattatok káromolják az Isten nevét a pogányok között”, úgy amint meg van írva. A körülmetélkedés valóban használ, ha

megtartod a törvényt; de ha törvényszegő vagy, akkor körülmetéltséged körülmetéletlenséggé lett. Ha pedig a körülmetéletlen megtartja a törvény rendelkezéseit, nem tekinti-e Isten a körülmetéletlenségét körülmetéltségnek? Még a származása szerint körülmetéletlen is, aki betölti a törvényt, el fog ítélni téged azért, mert az Írás és a körülmetélés ellenére törvényszegő vagy. Mert nem az részesül dics.ben, aki külsőleg zsidó, aki testén külsőleg van körülmetélve, hanem az részesül dics.ben - mégpedig nem emberektől, hanem Istentől -, aki belsejében zsidó, aki nem betű szerint, hanem szívében a Lélek által van körülmetélve.

Új nap, új hét virradt ma ránk, vedd hálánkat Édesatyánk. Öröm nekünk ünnepelni, színed előtt megjelenni. Letehetjük munkánk terhét, meghallgathatjuk szent Igéd. Segíts, hogy míg testünk pihen, hitünk szárnya hozzád vigyen. Hogy Igédet szívvel értsük, szent törvényed meg ne sértsük. Akaratod vésd szívünkbe, s adj örömöt a lelkünkbe. S legyen a te Igéd nekünk, a sötétben szövétnekünk. Ne engedd, hogy eltévedjünk, hogy méltatlanokká ne legyünk. Hanem éljünk, mint te néped, szívünkbe zárva Igédet. Hogy az gyümölcsöt teremjen, s szent egyházad növekedjen. Így áldd meg Atyánk népedet, áraszd ki ránk kegyelmedet. Tedd áldássá ünneplésünk, Krisztusunkért erre kérünk. Ámen

.

Igehirdetés előtti ének: 377. dics. 3. vers Alapige: Róma 2,1

Akik ugyanis törvény ismerete nélkül vétkeztek, azok a törvény nélkül vesznek el, és akik a törvény ismeretében vétkeztek, azok a törvény alapján kapják meg majd az ítéletet. Hiszen nem a törvény hallgatói igazak Isten előtt, hanem a törvény megtartói fognak megigazulni.

Kedves Testvéreim

A Római levél második részének előző fejezetében így hangzik az utolsó mondat: *„Mert nincsen Isten előtt személyválogatás."* Isten ebben a mondatban arra hívja fel a figyelmünket, hogy nem az a mi feladatunk, hogy panaszkodjunk a világ gonoszságára. Gyakran hangzik ez a panasz; rosszak az emberek, gonosz a világ, sok az önzés sok a sötétség. Ezek a gonosz dolgok az életet összetörik, tépik. Az így beszélő ember ilyenkor mindig másokra gondol, mintha ő nem is lenne része ennek a gonosz világnak és ő maga minden rosszaságtól mentes lenne. Sokan arra hivatkoznak,

amikor rosszallóan beszélnek a gonosz világról, hogy igen, a világ gonosz, de én tagja vagyok az anyaszentegyháznak a gyülekezetnek. Ezek a testvérek ezekkel a szavakkal panaszkodnak is, de közben szinte önmagukra mutatva azt mondják, hogy én nem ide tartozom, hanem egy gyülekezethez. Az apostolon át Isten éppen az ószövetségi, vallásukra büszke emberekre mondja: Te menthetetlen vagy, ha keményen ítéled az embereket és közben nem nézed meg a magad életét, hogy igazán nincsen-e szívedben önzés, rosszakarat, gonoszság. Te igazán Istennek élsz, és ha Isten az Igében tudtodra adja, hogy ő tőled gyermekeihez méltó tiszta életet vár, akkor azt mintha nem is hallanád, éled tovább a magad önző, közönyös és talán szeretetlen életét. Talán valóban igaz az, hogy hűségesen jársz a templomba, igyekszel ott lenni minden lehető alkalommal, de a templomból hazaindulva már az ajtónál kihullik szívedből az odavetett Igemag és odakint a mindennapi életben nem látszik meg rajtad, hogy te Istennek az Igéjét hallgattad. Ezért mondja Isten mindenkinek, aki gyülekezeti tagságával dicsekszik, de hideg önző, közönyös életet él, hogy nincs mivel dicsekednie. Boldog az az ember, aki nyugodt lelkiismerettel tudja mondani, hogy életemet Megváltó Krisztusom kezébe tettem és nem magamnak élek, hanem embertársaim terhét is hordozva Istennek. Mert ha másképpen élünk, akkor hiába élünk. Mert Isten nem azt nézi mindenekelőtt, hogy ki tagja valamelyik gyülekezetnek és ki tartozik egy egészen más felfogású közösséghez. Hiszen abban a római gyülekezetben körül voltak véve a pogányok tömegével, hanem Isten a szívünket nézi, a szavainkat, az életvitelünket, a lelkületünket. Isten pedig ezzel azt akarja a szívünkbe vésni, hogy a bűn, az Isten iránti engedetlenség, a magát hívőnek vallót is, meg a pogányt, vagy hitetlent is a kárhozat felé sodorja. Pál apostol is sokszor hallotta hittársaitól a magukat buzgó zsidónak valló testvéreitől a kérdést, hogy mi előnyük van nekik, hogy Isten népéhez tartoznak, hogy minden szombaton ott vannak a zsinagógában, rendszeresen hallgatják a törvény tanítását és közösen imádkoznak? Isten az Igén keresztül világos választ ad, amikor azt mondja, hogy Isten népéhez tartozni a gyülekezet tagjává lenni drága kiváltság. Azért drága kiváltság, mert Isten népe, a gyülekezetben élők hallhatják minden alkalommal az életük minden területére nézve útmutatását Istennek. A gyülekezethez tartozók újra és újra hallják Isten Igéjéből, hogy Isten szeret minket, hogy eljött Krisztusban megváltani és ezekben a böjti napokban különösképpen emlékezünk arra, hogyan vette fel a keresztet, hogyan szenvedett és hogy végezte el az Atya akarata szerint megváltó munkáját. Hiszen egész életútja a Golgota felé vezetett és közben betegeket gyógyított, sok könnyet felszárított, sok csodálatos tanítást mondott Isten országáról. Még azoknak is készítgette a kegyelmet és hívogatott

annak elfogadására, akik az életére törtek. Mindezt nem tudja az, aki nem ismeri, nem ismerheti Istent, mert más népközösséghez tartozik, pogány, vagy hitetlen és sohasem hallotta Istennek az Igéjét. Nagy kiváltság az, hogy Isten népe tudja, hogy nem gazdátlan, Ura van, aki kijelenti akaratát, és engedelmes népének ezt mondja: „ti vagytok a világ világossága, ti vagytok a föld sója". Ugyanakkor elmondja az Igében Isten, hogy a gyülekezethez tartozás önmagában véve nem jelent semmit. Mert hiába ismeri valaki Istennek az akaratát, a Tízparancsolatot is jól megtanulta. Éppen az Isten ismerete, a népéhez tartozás az, ami arra hívja el, arra kötelezi Isten népét, hogy éljen is Isten akarata szerint. *„Hiszen nem a törvény hallgatói igazak Isten előtt, hanem a törvény megtartói fognak megigazulni."* Jakab apostol aztán ezt így fejezi ki*: „Az Igének megtartói legyetek, ne csak hallgatói, megcsalván magatokat."* Jó lenne, ha tudatosítanánk, milyen nagy ajándéka Istennek, hogy ma is, itt is hallhatjuk Isten Igéjét. Ez nem természetes. Ajándék, hogy van ki hirdetni, és ajándék, hogy van ki hallgatni, mert Isten azoknak, akik hallgatják vágyakozást adott a szívükbe Igéje után. Ez a vágyakozás is akkor válik igazán áldássá, ha azok, akik hallgatják, tudják kérni Istent: „Istenem, köszönöm Igédet és kérlek, adj több hitet és erőt, hogy tudjam is cselekedni a te Igédben kijelentett akaratodat."

Isten tehát azt akarja most szívünkbe vésni, hogy a csak név szerinti, formai vallásosság nem tesz bennünket kedvessé Isten előtt. Ő mindnyájunkban a szív szerinti hitet keresi. Mai Igénkben is nyilvánvalóvá válik, hogy a pogányok is istenkereső vallásos emberek. Valószínűleg nagyon kevés pogány van a világon, akik még soha sem hallottak a világot teremtő mindenható Istenről. Hallottak róla, de nem jutottak odáig, hogy őt jobban megismerjék. Az etiópiai királynő vagyonkezelője, akiről az Ap. Csel. könyvében olvasunk, éppen azért indult el szekerén Jeruzsálembe, és vállalta a mintegy ezer kilométeres nem veszélytelen utat, mert már hallott valamit Istenről, és többet akart tudni róla. Isten ezt a vágyakozását megáldotta, mert eljutott Jeruzsálembe. Gazdag ember lévén meg is tudott venni egy bibliai könyvtekercset, amelyen keresztül Filep evangélista igemagyarázata nyomán megismerte Istent és a Krisztusban készített megváltást.

Az Igében itt is van szó arról, hogy Isten egy belső bírót teremtett minden embernek az életébe, amely által mindenki tudja, hogy mi a jó és mi a gonosz. Ez a belső bíró, a lelkiismeret, megszólal, ha az ember rosszat tesz, Isten akarata ellen cselekszik. A lelkiismeret tehát a pogányokban is megszólal és ébresztget. Isten ezzel is fékezi az embert, hogy ne rohanjon könnyen önnön vesztébe, és ne tegyen kárt a másik embernek, az embertársnak az életében sem. Ugy-e testvérem, te is ismered a lelkiismeret szavát. Áldás az, ha Isten azokat, akik már régen nem hallották az ő szavát, a tőle kapott

belső bíró, a lelkiismeret által ébresztgeti. Erre az isteni ajándékra is vigyáznunk kell. Kis gyermekeinkkel jót teszünk, ha –amikor fáradtak- elaltatjuk őket. De önmagunkban nagy kárt teszünk, ha a lelkiismeretünket próbáljuk elaltatni. Isten az Igében ezt mondja: *„Ha valaki tudna jót cselekedni, de nem cselekszi, bűne az annak."* Isten mindnyájunknak készít alkalmakat jócselekedetre, segítő szeretetre. Ha mi mégse élünk egy-egy ilyen alkalommal vagy lehetőséggel, megszólal a lelkiismeretünk. Olyankor, amikor elmulasztjuk a jót, és szóljuk vagy cselekedjük a rosszat, a lelkiismeret vészcsengőként szólal meg. Áldott dolog, ha ez a vészcsengő nemcsak ébresztget, hanem fel is ébreszt. Mert ennek az a következménye, hogy elkezdünk jobban vigyázni magunkra, szavainkra és tetteinkre is, és jobban figyelünk embertársunkra is. Észrevesszük annak könnyét, baját, segítségre szorultságát. De talán jobban odafigyelünk Istenre is, és gyakrabban megkérdezzük tőle: *„Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?"* Nagy ajándéka tehát Istennek a lelkiismeretünk is. Ezzel is meg akar állítani a kárhozat felé vezető úton, ezzel is üdvösségünket munkálja. De ő nekünk a Jézus Krisztus megváltó szeretetében a teljességet, a megigazító kegyelmet adja.

Nem ok és cél nélkül emlékeztet Isten az Igében arra, hogy eljön az idő, amikor életünk minden rejtett tusakodása, minden nemes vagy nemtelen harca, amelyet néha még legközelebbi szeretteink sem vesznek észre, mert nem látnak a szívünkbe, nyilvánvalóvá válik. Az életünk kuszált eseményei között ránk zúduló bántások és keserűségek hátterében néha sötét erőket sejtünk, amelyben egy embertárs a mozgató erő, aki ok nélkül zúdítja ránk sebző nyilait. Földi világunkban borzalmas munkát végez a nagy „keresztül kasul dobáló," aki maga körül mindig homályt támaszt, hogy amikor összekeveredik világunkban - jaj, néha talán bennünk is - a jó és a rossz, a kedvesség és a hamisság, mi magunk se lássuk világosan, hogy milyen világban élünk. Jellemző korunkra, hogy amikor világunk zűrzavarában egy esemény lezajlik, az emberek, történészek vagy kutatók, elkezdik kiértékelni az események mozgató rugóját, célját, eredményét, vagy eredménytelenségét. Ez sokszor szinte lehetetlen, mert az események színterén még lezajlásuk után is sokáig sötét erők homálya gátolja a tisztánlátást. Néha évtizedek, vagy évszázadok múlva térnek vissza egy-egy régi eseményhez, és csak akkor tudnak felszínre hozni dolgokat, amelyek sokáig lehetetlenek voltak. A tisztánlátásra vágyó ember sok esetben nem éri meg az élete átélt nehéz eseményeinek a tárgyilagos kiértékelését. Isten Igéje az ilyen helyzetekben is fényt áraszt, amikor ezt mondja: *„Nincs olyan elrejtett dolog, amely napvilágra ne kerülne, és nincs olyan titok, amely ki ne tudódna és ismertté ne válna*." Amit Isten Pál apostolon keresztül a pogányokról mond a számukra még homályba vesző dol-

gokról, az ránk is vonatkozik, amikor a napot említi, „ *amelyen megítéli az Isten az emberek rejtett gondolatait az én evangéliumom szerint Krisztus Jézus által.”*

Felvetődhet bennünk a kérdés: evangélium ez? Igen, evangélium. Gondoljunk arra testvéreim, hogy az a sok minden, amely miatt sokszor ott van a lelkünk mélyén a kérdés, hogy ez miért történt, miért a bántások, a gonosz szavak, törések, egyszer mind-mind napvilágra jönnek. Akkor majd lehull minden titok-lepel. Ő hozza nyilvánosságra a rejtett dolgokat, aki mindent világosan lát. Nyilvánvalóvá válik életünknek minden mozzanata és minden gondolata. Azért van ez evangéliumnak nevezve, hogy akkor Isten minden fájó kérdésünkre is választ ad. Akkor válik nyilvánvalóvá, kinek vezette életét Isten Lelke, kit sodort a világ szele, és ki szövögette a saját érdekei fonalát, hogy vitorlát készítsen magának, amely által vágyai magaslatára emelkedhet, hogy nagy legyen, hogy emberek felett uralkodhasson. Mert a világ sokféle szele, sőt már a fuvallata is, csak a földön lévő könnyű dolgokat, szemetet, hulló faleveleket sodorja messzire magával. De akiket Isten Lelke vezet, azok mint jó fák termik a Lélek gyümölcseit, a szeretetet, örömet, békességet és jóságot. A látszat-vallásosság a nagy számadáskor senkin sem segít. Az ószövetségi nép magabiztos büszkeséggel hirdette, hogy csak ő Istennek a szövetséges népe. De a szívekbe látó Jézus azt mondta nekik: *„Jóllehet a pohárnak és tálnak a külső részét megtisztítjátok; de a belsőtök rakva ragadománnyal és gonoszsággal.”* Ezért mondta nekik ezt is*: „Miattatok káromoltatik Isten neve a pogányok között.”*

Egy fának a gyümölcsét még egy faluban is csak a közel levők ismerik. De Isten ismeri szívünk rejtett titkait is. Ezért lehet Isten hitben élő gyermekeinek emberi gyarlóságaink ellenére is reménységgel énekelni a kedves éneket:

Szenteknek szentje vagy, ó Isten s nincs hiba,
Szent akaratodnak határozásiba.
Megáll igazságod, ha tartasz törvényszéket,
Mivel jól ismered a szívet és veséket;
Mégis, a bűnösnek halálán te nem örülsz,
Inkább nagy irgalmad szerint rajta könyörülsz. Ámen

Édesatyánk, megköszönjük néked, hogy itt állhatunk előtted, és minden gyarlóságunkban igy gyülekezetedként csöndesedhetünk el színed előtt. Megköszönjük, hogy te Igéd és Lelked által ma is gyűjtöd gyermekeid seregét, és földünkön ma is több száz nyelven hangzik kegyelmed hívó szava, útmutatásod és ébresztgetésed. Hálát adunk néked jó Atyánk, hogy minket is emlékez-

tettél, te azért adtad Igédet, azért jöttél üdvözítő szeretettel, hogy a mi szívünkben is ott legyen az a tőle tanult indulat és szeretet, amely az ő szívét is betöltötte, amikor testet öltve itt járt a földön. De te látsz sok minden mást is, ami hozzátapad földi életünkhöz. Sok erő akar minket elszakítani tőled, életünk tele van szakadékokkal, megkeményedik a szívünk, és sokszor nincs benne Krisztusunk békessége. Könyörgünk, munkálkodj bennünk Szentlelked által. Áldd meg ezt a világot, amelyben most is sok a háborúság, a gond az önzés és a tőled való elfordulás. Tedd áldássá a világban anyaszentegyházadat, hogy tudjon hegyen épített város maradni, és segíts, hogy legyünk mi mindnyájan, még ha valaki el is indult s tékozló fiú útján, hazatérő gyermekeiddé. Hálát adunk neked Atyánk, hogy vissza lehet térni, hogy van kegyelem, mert azért küldted szent Fiadat, hogy minket megszentelt földi életre és örök életre vezessen. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 264. dics. (1982.)

Teljesítem az Úrnak tett fogadalmaimat

Főének: 138. zsoltár Igeolvasás: Dániel 5. (válogatott versek).

Bélsaccar király nagy lakomát rendezett ezer főrangú emberének, és az ezer emberrel együtt itta a bort. A bor hatására megparancsolta Bélsaccar, hogy hozzák elő azokat az arany- és ezüstedényeket, amelyeket apja, Nebukadneccar hozott el a jeruzsálemi templomból. Azokból akart inni a király főrangú embereivel, feleségeivel és ágyasaival együtt. Elő is hozták az aranyedényeket, amelyeket a jeruzsálemi templomból, az Isten házából hoztak el, és a király azokból ivott főrangú embereivel, feleségeivel és ágyasaival együtt. Itták a bort, és közben dicsőítették az aranyból, ezüstből, rézből, vasból, fából és kőből csinált isteneket. Egyszerre csak egy emberi kéz ujjai tűntek fel, és írni kezdtek a királyi palota festett falára, a lámpatartóval szemben; a király pedig nézte a kezet, ahogyan írt. Közben a király arca elsápadt, gyötrő gondolatai támadtak, dereka elernyedt, és még a térdei is reszkettek. A király hangosan kiáltozott, hogy vezessék eléje a varázslókat, a csillagjósokat és a csillagászokat. Azután így szólt a király a babiloni bölcsekhez: Akárki legyen is az az ember, aki elolvassa ezt az írást, és meg tudja nekem magyarázni, az bíborba öltöz-

het, aranyláncot kap a nyakára, és rang szerint harmadik lesz az országomban. Akkor eljöttek a király bölcsei mindnyájan, de nem tudták az írást elolvasni és megmagyarázni a királynak. Ezért Bélsaccar király még jobban megrémült, arca elsápadt, és a főrangú emberek is tanácstalanok voltak. Az anyakirálynő azonban hallva a királynak és főrangú embereinek a beszédét, bement a mulatozókhoz, és ott így szólt a királyné: Király, örökké élj! Ne gyötörjenek téged gondolataid, és az arcod se legyen sápadt! Van országodban egy férfi, akiben szent, isteni lélek van. Atyád idejében őt úgy ismerték meg, mint akinek világos értelme van, és olyan bölcsessége, amilyen az istenek bölcsessége. Atyád, Nebukadneccar király a mágusok, a varázslók, a csillagjósok és a csillagászok elöljárójává tette; igen, a te atyád, ó király! Mert Dánielben, akit a király Baltazárnak nevezett el, rendkívüli lélek, tudás, értelem, továbbá álommagyarázó, titkot feltáró és rejtélyeket megfejtő képesség van. Most azért hívatni kell Dánielt, majd ő megadja a magyarázatot!...Dánielt tehát a király elé vezették.…Dániel így válaszolt a királynak: Ez az írás, amelyet fölíratott: mené mené tekél ú-parszin. Ez pedig a szavak magyarázata: A mené azt jelenti, hogy számba vette Isten királyságodat és véget vet annak. A tekél azt jelenti, hogy megmért téged mérlegen, és könnyűnek talált. A perész azt jelenti, hogy felosztotta királyságodat, és a médeknek meg a perzsáknak adta. …Még azon az éjszakán megölték Bélsaccart, a káldeusok királyát.

……

Mindenható Isten, gondviselő Édesatyánk, jó nekünk szívünk gyermeki reménységével elcsöndesedni színed előtt, megköszönni a megköszönhetetlent, az életet, amelynek ma új napjára virrasztottál, és ezt az Ige hallgatására rendelt nyugalom napját. Megköszönjük, hogy része lehetünk a te népednek, amely ma ismét sok-sok helyen figyel atyai szódra, hívogatásodra, ébresztésedre. Atyánk, mi odakint a világban a hétköznapok sodrásába kerülünk, és könnyen eltévedünk. Sokszor sodor magával a világ, hitünkben sokszor megtántorít a sátán, sokszor elhomályosul előttünk a cél, ahova te akarsz vezetni bennünket, és így válunk tévedések erdejében bolyongó gyermekeiddé. Hálát adunk neked, hogy te Igéd kereső kiáltásával utánunk jössz, mert nem akarod, hogy elvesszünk. Megköszönjük, hogy szabad nékünk a mi bűneink büntetését felvevő Jézust a szenvedések útján kísérni, és hangzik köztünk a vigasztalás, hogy az ő szenvedéséből a mi életünkre élet és áldás árad. Kérünk Atyánk, erősítsd most is hitünket, hogy követhessük Megváltónkat, akinek a nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 171. dics. Alapige: Zsoltárok 116,12-14

Mit fizessek az Úrnak a sok jóért, amit velem tett? A szabadulásért fölemelem a poharat és az Úr nevét hirdetem. Teljesítem az Úrnak tett fogadalmaimat, egész népe jelenlétében.

Kedves Testvéreim,

Sokféleképpen lehet csoportokra osztani az embereket, de itt most vessünk egy rövid pillantást az emberi szív hálájára, és hálátlanságára. Vannak a magukat hitben élőnek mondó emberek közt is, akik nem érzik, hogy Istennek mindnyájan adósai vagyunk. Istent a világ teremtőjének vallják, de miközben ezt kimondják azt is hozzáteszik, hogy rájuk nem sok gondja van. Az ilyen embertársak panaszkodnak életük gondjai, bajai miatt és irigykedve beszélnek másokról, akik könnyebben élnek, eredményeket érnek el, az ő életük pedig tele van veszteségekkel csalódásokkal. Az ilyen embertársak szíve, akik ilyen érzéseket, gondolatokat fejeznek ki, rendszerint hamar elfásul, lassan egészen elszakad Istentől és az embertársaktól is. Van az embereknek olyan csoportja is, akik nagyon érzékeny lelkülettel beszélnek arról, hogy sok mindent kaptak Istentől, hiszen minden nap az ő ajándéka, mindenki, akivel jó itt ezen a földön együtt élni, egymás terhét hordozó szeretetben járni, szintén az ő ajándéka. Az ilyen embereknek a szívében aztán ott van az a kérdés: mit adjak én Istennek azért a sok jóért, amivel megajándékoz. Közben visszhangzik szívében Isten Igéjének ez a mondata is: „Mid van, amit nem kaptál?" Az a tudat, hogy mi mindent Istentől kapunk még fokozza az érzést, hogy akkor mi igazán nem tudunk mit adni Istennek. Hisz az életem, az erőm, a tudásom, a körülvevő jóemberek mind az ő ajándékai. Már pedig az érzékeny szívű ember a jót valami jóval akarja viszonozni. Emberi kapcsolatainkban sem ismeretlen ez a néha előjövő érzés. Egyrészt örülünk, ha valaki valamilyen formában kifejezi, hogy kedvesek vagyunk neki, hogy szeret, tisztel minket, de a szeretettel megajándékozott embernek a szívében ott van a kérdés, hogy ő mivel viszonozza a megtapasztalt jót. Korunkban, amikor sok ember szíve abba fásul bele, hogy az ember jótettért sem várhat jót, ritkán előforduló nemes igyekezet mind Isten, mind embertársaink felé a viszonosság. Ez a törekvés fokozott mértékben ott van annak a szívében, aki nemcsak azt tudatosítja, hogy mindene és mindenkije Istennek az ajándéka, hanem azt is, hogy Isten mind ezeken a földi, anyagi dolgokon túlmenően elkészítette nekünk az örök kincset, az elvehetetlen értéket a Krisztusban készített megváltást. Ezekben a hetekben is szabad Isten felé forduló lelkülettel

kísérni a testet öltött szeretetet, megváltó Urunkat a Golgota felé vezető útján. Jó hallani az Igéből, hogy ő azért megy oda meghalni, hogy nekünk életünk legyen. Megváltó tette azt jelenti, hogy nem ér véget a földi élet az utolsó szívdobbanással, ő csodálatos folytatást készített megváltottainak. Sok jó szándékú hitben élő ember úgy gondolja: ő úgy törleszti Isten iránti adóságát, hogy jár a templomba. Számomra nagyon emlékezetes az egyik sok évvel ezelőtti vasárnap, amikor az egyik beszolgált gyülekezetben a nagyon szorgalmas, tisztességes és becsületes egyházfi, amikor istentisztelet előtt már szót váltottunk némelyekkel, ezzel a mondattal fordult hozzám: tessék jönni, menjünk be a templomba, tudjuk le a magunkét. Ezzel kifejezte, hogy a templomba menés Isten iránti adósságunkból eredően kötelességünk, amit le kell tudnunk. Sok embernek a lelke mélyén van ez a gondolat, talán egy kicsit azzal a mellékgondolattal is, hogy a templomba menéssel jót teszünk Istennek. Pedig ezzel a gondolattal az ember önmagát csapja be. Isten nem azért készít nekünk alkalmakat, amikor Igéje köré hívogat bennünket, mert arra Istennek van szüksége, hanem azért, mert arra nekünk van nagy szükségünk. Ő hirdeti szeretetének örömhírét, életünk sok útvesztőjében, keresztútjaink bizonytalankodása közben ő mutatja nekünk a jó utat, hogy el ne tévedjünk, vesztünkbe ne rohanjunk. A templomba menéssel nem visszafizetünk Istennek, hanem minden alkalommal új ajándékokat, lelki kincseket kapunk tőle.

Mai igeolvasásunkban hallottuk a Dániel próféta könyvének egyik nevezetes történetét. Arról van benne szó, hogy a babilóniai király országa fő embereinek egy nagy vendégséget rendezett és ott nem akármilyen edényekből, hanem a jeruzsálemi templomból elrabolt, ma mi így fejeznénk ki, hogy Úr asztali edényekből itták a bort, és dicsérték, magasztalták a királyt. Ekkor jelent meg a palota nagy termének a falán egy titokzatos kéz, amely egy titokzatos mondatot írt a falra, amit aztán egyedül Dániel tudott megfejteni. A mondat a királynak szóló üzenet volt, amelyet Dániel az ott fogságban levő Isten követe így fordított le: *„Megmérettél a mérlegen és híjával találtattál, számba veszi az Úr a te királyságodat és a médeknek, meg a perzsáknak adja."* A magabiztosan tivornyázó király megrémült, remegett, kincset, hatalmat, gazdagságot ígért az írás megfejtőjének. Nem tudatosította, hogy ő már semmit nem adhat senkinek, mert azon az éjszakán véget ér élete. Egyszer minden embernek az életében eljön az idő, amikor rá kell döbbennie, hogy ő most már senkinek semmit nem adhat. Most már csak arra van ideje, hogy elfogadja azt az egyetlen egyet, ami még segíthet rajta, ami által még lehetne élete. Az életnek ez az egyetlen útja a kegyelem elfogadása. Isten az Igén keresztül is, és sokféle élethelyzet által is emlékeztet arra, hogy mi semmit nem tudunk visszafizetni neki.

Ez azonban mégse jelenti azt, hogy a hívő ember is tétlen nyugalommal nézi, hogy zajlik körültünk a világ, az élet. Mai Igénkben Isten világosan megmondja, hogy az egyetlen dolog, amit az ember adhat Istennek: a hála. Minden nap van miért hálát adnunk. Az Igében maga az Isten mondja: *„Mindenért hálát adjatok."*

Az ószövetségi népnek, amikor már nagyon ránehezedett az egyiptomi rabszolgasors igája, Isten úgy mentette meg az életét, hogy kiszabadította őket Egyiptomból. A megszabadításnak erre az eseményére a nép akkor is emlékezett, amikor már évszázadok óta az Ígéret földjén élt. Ennek az emlékére ünnepelték a páskabárány ünnepét Jézus és tanítványai is. Ez az ünnep azzal fejeződött be, hogy hálaadással poharat emeltek Isten szabadító kegyelmének az emlékére. Amikor az áldozati halálhoz készült Jézus nagycsütörtök este, akkor ezt úgy ünnepelte tanítványaival együtt, hogy a hálaadás poharát felemelve emlékeztette övéit arra, hogy akkortól kezdve a hálaadás poharának a felemelésekor már nemcsak annak a páskabáránynak a kiontott vérére kell emlékezniük, amelyet az Egyiptomból szabadulás éjszakáján Istennek áldoztak. A hálaadás poharának felemelésekor tudtára adta övéinek, hogy *„Ő Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit."*. Így lett az ószövetségi gyülekezet páskabárány vacsorájából az újszövetségi gyülekezetben Úrvacsora, amelyen az ő bűneinkért kiontott vérére emlékezünk hálaadással. Megváltónk rendelkezését megtartva azért állunk meg mi is minden alkalommal a kegyelem asztalánál, és értünk megtört testének a jegye után az ő értünk kiontott vérének a jegyét is gyermeki hálaadással fogadjuk.

Megváltott életünk Isten kegyelmének az ajándéka. Ezért kell imádságunkkal is és életünkkel is ezt megköszönni neki.

Hogy a hálaadás ne váljon csak kedves ünnepi cselekménnyé, ezért van szó az Igében a fogadalomról is: *„Az Úrnak tett fogadalmaimat teljesítem az ő egész népe előtt."*Mert odáig sok hívő ember eljut, hogy jó egyháztagnak tartja magát, jár a templomba, és vannak gyülekezeti életünkben kedves különleges alkalmak is, amikor az ajkunkon fogadalom hangzik. Mielőtt az Úrvacsorával élnénk, mindig elhangzik az ajkunkon a fogadalom, hogy mi Istennek azért a kegyelméért, hogy ő minket Jézus Krisztus áldozata által megváltott; *„hálából egész életünket az Úrnak szenteljük és már e jelenvaló világban, mint az ő megváltottai az ő dicsőségére élünk."* Igyekszünk, hogy fogadalmunkat teljesítsük az Úr egész népe előtt? Vagy emlékszünk még rá, hogy amikor eljött az ideje, mi is odaálltunk a gyülekezet elé, hogy hitünkről vallást, Krisztus egyházához való hűségünkre fogadalmat tegyünk. Konfirmációkor sok gyülekezetben elhangzik a konfirmálók ajkán az énekben elmondott Krisztusra vonatkozó fogadalom:

„Rá tekintünk, máshová nem, Isten úgy áldjon meg, Ámen” Mindnyájan megtartjuk ezt a fogadalmat? A házasságkötés is nagy és kedves alkalom mindenkinek az életében, akit Isten hitvestárssal ajándékoz meg. Odáig gyülekezetünkben a nehezítő körülmények ellenére minden házaspár eljutott, hogy le akarta tenni Isten és a gyülekezet előtt a házastársi esküt, a hűség fogadalmat. Egy szépnek remélt életút szép megkezdése ez, de minden hitvestárs ehhez szabja az életét? Igyekeznek a hitvestársak betölteni egymás életét szeretettel, hűséggel és jósággal, hogy a családi élet gondok és próbák közt is szép és áldott legyen?

Aki tudja, hogy életünk és mindenünk és mindenkink, aki hozzátartozik valamilyen formában az életünkhöz, Isten ajándéka, az egész életén át megtapasztalja, nincs olyan időszaka az életünknek, amelyben ne lenne okunk arra, hogy hálát adjunk Istennek. Nemcsak az örvendezőknek, az élet napos oldalán élőknek, nemcsak az eredményeseknek. Nemcsak azoknak, akiknek nem kellett megjárni a szenvedések mély völgyeit, akik nem ismerik a szükséget, hanem mindenkinek, még a betegeknek, az élet késő őszére jutottaknak is, akik előtt már óriássá nőnek az alkonyati árnyak. Nem hiába mondja például a betegségében gyógyulásért imádkozó Pál apostol éppen akkor, amikor Isten látszólag nem hallgatta meg imádságát, nem vette ki testéből a betegség tövisét, hogy amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős. Isten nem gyógyította meg, de kivette szívéből a belső nyugtalanságot, és ennek a belső békességnek a birtokában már másnak látta az életét. A gyógyulást azért kérte, hogy többet munkálkodhasson, apostoli küldetését nagyobb erővel és eredménnyel végezhesse. Apostoli élete alkonyán, amikor visszanézett a megtett útra, az elvégzett munkára, boldog megelégedéssel tudta mondani, hogy többet dolgozott, mint a többi apostol együttvéve. Megtapasztalta, hogy Isten tud a nagyon roskatag testbe is erős lelket adni és boldogan élte át, hogy amikor testben gyenge volt, akkor lett igazán áldott eszközzé, hogy Isten Lelke által áldott munkát végezzen. Ezékiás király, amikor Isten Jeremiás prófétán keresztül megüzente neki, hogy meg fog halni, nagyon elkeseredett és imádságos sóhajtások között készült a halálhoz. Amikor aztán Isten mégis megkönyörült rajta, nem panaszolta fel Istennek keserveit, hanem ezt mondta: *„Áldásul volt nekem a nagy keserűség, mert megmentetted lelkemet az enyészet vermétől, és hátad mögé vetetted minden vétkemet.”*

Ezékiás örült a még meghosszabbított életidőnek, de tudatosította, hogy Istennek még ettől is nagyobb ajándéka a bűnbocsánat, a kegyelem. Isten Krisztusban ezt készítette el. Ezért van miért mindnyájunknak hálát adni Istennek. Ámen

Világot teremtő Isten, gyermeki hálaadással magasztaljuk szent nevedet, hogy te ezt a földi világot azért teremtetted, hogy nekünk, itt élő embereknek, akik a kísértőre hallgatva bűnbe estünk, terített asztalunkká legyen. Köszönjük Atyánk, hogy közvetlen vagy közvetve a földből nyerjük ételünket, italunkat, otthonainkat, és mivel mi mindnyájan porból vett emberek vagyunk, tőled kaptuk a velünk földön élő embertársakat, szeretteinket, családtagjainkat is. Hálát adunk Atyánk, hogy te nemcsak a földi élet anyagi javait ajándékozod nékünk, hanem Jézus Krisztusban, akit most lélekben mindnyájan a Golgota felé kísérünk, ahova értünk meghalni megy, elkészítetted a minden értelmet felülhaladó örök jót, az üdvösséget is. Ezért szeretnénk mi egész lényünkkel, érzéseinkkel, gondolatainkkal és tetteinkkel a te nevedet magasztalni, néked hálád adni. De megvalljuk előtted jó Atyánk, hogy mi az elgondolt jónak, az akaratod szerinti életnek a megvalósításához is gyarlók vagyunk. Ehhez is szükségünk van a te Szentlelked vezetésére. A mi erőnk kevés s a bűn erős nagyon. Kérünk, tisztítsd meg szívünket, erősítsd hitünket és tégy minden jóra alkalmassá minket. Tégy alkalmassá arra is, hogy kegyelmedet elfogadjuk, és mint megváltott gyermekeid hálás szívvel a te dicsőségedre éljünk. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 421. dics. (1996.)

Krisztus helyettes áldozata

Főének: 335. dics. Igeolvasás: Zsidók 10,1-18

Mivel a törvény az eljövendő javaknak csak árnyékát, de nem a mennyei dolgok valóságos alakját tartalmazza, ezért azokkal az áldozatokkal, amelyeket évenként rendszeresen bemutatnak, sohasem tudják tökéletessé tenni az odajárulókat. Különben megszűnt volna az áldozatok bemutatása, hiszen akik áldoztak, és egyszer megtisztultak, többé nem éreztek volna semmi bűntudatot. De az áldozatok évről évre a bűnökre emlékeztetnek. Mert lehetetlen, hogy bikák és bakok vére bűnöket töröljön el. Ezért, amikor eljön a világba, így szól: „Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem; égő- és bűnért való áldozatot nem kedveltél. Akkor ezt mondtam: Íme, itt vagyok, amint a könyvtekercsben meg van

írva rólam, hogy teljesítsem a te akaratodat, Istenem." Előbb azt mondta: „Áldozatokat és ajándékokat, égő- és bűnért való áldozatokat nem akartál, nem is kedveltél" (ezeket a törvény szerint mutatják be), de azután így szólt: „Íme, itt vagyok, hogy teljesítsem a te akaratodat." Megszünteti az elsőt, hogy helyébe állítsa a másodikat: az ő akarata szentelt meg minket Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra. Minden pap naponként szolgálatba áll, és sokszor mutatja be ugyanazokat az áldozatokat, amelyek sohasem képesek bűnöket eltörölni. Ő ellenben, miután egyetlen áldozatot mutatott be a bűnökért, örökre az Isten jobbjára ült, és ott várja, hogy ellenségei zsámolyul vettessenek lába alá. Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszenteltelteket. De bizonyságot tesz nekünk a Szentlélek is, mert ez után az ige után: „Ez az a szövetség, amelyet kötök velük ama napok múltán", így szól az Úr: „Törvényemet szívükbe adom, és elméjükbe írom; bűneikről és gonoszságaikról pedig többé nem emlékezem meg." Ahol pedig a bűnbocsánatról van szó, ott nincs többé bűnért bemutatott áldozat.

Örökkévaló Isten, gondviselő Édesatyánk, a te teremtő hatalmadról beszél minden ebben a hatalmas világmindenségben. A te hatalmadról beszél a pattanó rügy, a nyíló virág, és mi, földön élő gyermekeid mégis sokszor némák vagyunk, és nem beszélünk a te jóságodról, a te üdvözítő szeretetedről. Köszönjük, hogy te bennünket arra hívtál el, és azért adtad a beszélni tudás ajándékát, hogy ne csak egymás előtt tudjuk kitárni szívünket, hanem előtted, gondviselő Édesatyánk előtt is. Segíts, hogy tudjunk mi is, mint teremtett világodban sok minden, emberi nyelven bizonyságot tenni rólad, mint világunk, életünk és mindenünk Uráról. Hálát adunk neked, hogy most Igéd hallására lehetünk itt együtt, és ismét kitárod előttünk megváltó szereteted mély titkait, amelyet kijelentettél és véghezviszel Jézus Krisztusban. Az ő nevében kérünk hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 483. dics. 6. vers Alapige: Zsidók 9,27-28

És amint elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik, úgy Krisztus is egyszer áldoztatott fel, hogy sokak bűnét elvegye, másodszor majd bűn hordozása nélkül fog megjelenni azoknak, akik várják őt üdvösségükre.

Kedves Testvéreim,

Az Igén keresztül most arra emlékeztet Isten, hogy ez a mi földi életünk, amelyet itt töltünk a bölcső és a koporsó közötti években, egy megismételhetetlen, visszahozhatatlan egyszeri alkalom. Soha többet nem lehet visszahozni a letűnt percet, a letűnt napot, és nem lehet soha többé jóvátenni azt a vétket, amit azok ellen követtünk el, akik már kiléptek ebből a földi életből.

Az alapigében elhangzott szavak Istennek nem első hozzánk intézett szavai, de nem is az utolsók. Az Ige: *„Elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak”,* nem első szavai Istennek, mert Isten teremtő tervében az élet akarása kapott először hangot. Isten nem azért teremtette a világot és nem azért teremtette a teremtés koronájaként az embert, hogy a világ is meg az ember is elenyésszen, hanem azért, hogy a világ is, meg az ember is éljen. Isten első szava a teremtéskor így hangzott: legyen. Legyen világosság, Aztán: legyen boltozat, mert azt akarta, hogy minden, amit teremtett, legyen. Isten életre teremtette a világot és az embert, de Istennek ebbe a teremtő rendjébe, a jónak teremtett világba belelépett a hitető, a sátán, és vele együtt belépett a világba az enyészet és a halál. Isten a bűneset után mondta az embernek; *„orcád verítékével egyed a te kenyeredet, amíg visszatérsz a porba, amelyből vétettél.”* Azóta enyészetre hullik a föld, a természet, az ember, az élet.

Az embert ősidők óta foglalkoztatja és nyugtalanítja az elmúlás, az enyészet, a halál gondolata. Az emberi öntudat fejlődése, a föld különböző területein kialakuló sokrétű kultúra, amelynek mozgató rugója a környezet vallási képzeteinek színessége volt, sok mindent megpróbált, hogy meneküljön a halál gondolatától, vagy, hogy annak okát, lényegét, megfejtse. A valószínűleg sokmillió év múltra visszatekintő, kutató, fürkésző ember sokféle titok zárát kinyitotta már, de az elvesztett életet nem találta, nem találhatta meg. Érdekes mítoszokat szült ez a nyugtalan keresés, elméletek születtek, amelyek nem juthattak túl a hipotézisek határán. Némelyik elmélet már tanrendszerré alakult, és osztódással szaporodik. Ezeknek különböző változatait napjainkban még a médiumok is népszerűsítik. Legismertebb köztük a lélekvándorlás gondolata. Indiából indult ki, és a gondolat az ember álom fölötti tépelődése során született. Elgondolkodtak azon az ismerős tényen, hogy az ember álmában sokszor olyan dolgokra is képes, amire a valóságban képtelen. Tud például a földről felemelkedni, és repülni. Miközben az alvó ember teste szinte mozdulatlanul pihen, álmában néha távoli tájakon jár, beszélget, alkot, dolgozik. Erre az ismerős tényre magyarázatot keresve valaki azt a képzetet melengette magában, hogy amíg az ember alszik, a lelke, legalább is részben, útra kel, és önálló életet él. Ez a gondolat folytatódott aztán azzal az elképzeléssel, hogy

amikor az ember meghal, akkor a lelke már nemcsak részben, hanem egészen eltávozik a testből és vándorol. De nem vándorol örökké, mert egy idő múlva, - ez az idő lehet rövid is, de akár évszázadokig is tarthat, - visszatér a földre, és egy újszülöttben testet öltve, a földön újrakezdi az életet. E szerint az elképzelés szerint tehát az ember nem egyszer születik és nem egyszer hal meg. Az, hogy ki mennyi idő múlva kezdi újra a földi életet, és milyen körülmények közt fog a földön ismét megszületni, attól függ, hogy milyen életet élt előzőleg a földön. Elképzelésük szerint ugyanis a meghalt ember lelke a halál után az „igazság kérlelhetetlen törvénye elé kerül," ami Indiában a „karma" nevet viseli. A karma ítélete alapján és az általa meghatározott körülmények között kell aztán a földön megszületnie. Aki rendetlenül élt, az rosszabb körülmények közé születik, mint azelőtti életében. Ha valaki nagyon elrontotta az életét, gonosz, tolvaj és züllött volt, annak lelke egy állatba költözhet, és akár ragadozó vad, oroszlán, hörcsög vagy patkányként kell élnie a földön. Aki viszont jótékony, segítőkész életet élt, az egy magasabb rendű élethelyzetbe születhet bele.

Ez az életről és a halálról vallott indiai gondolat eljutott Európába is: Sokan örömmel fogadták a gondolatot, hogy a meghalás után újra lehet élni a földön. Viszont megrémültek a gondolattól, hogy a megismétlődő életek sora mélységes nyomorba döntheti az embert, vagy egyenesen állati életre kárhoztatja. A 18. században egy német bölcselő és író (E.Lessing) aztán új ruhába öltöztette ezt a több mint háromezer éves elméletet. Ő is a maga elképzelésével változtatta meg ezt a régen hullámzó gondolatot. Hevesen tiltakozott a gondolat ellen, hogy a születések során az ember alacsonyabb rendű, vagy állati életbe süllyedhet. Azt mondta: a halál után azért vándorol az ember lelke, hogy a születések során mindig tisztultabb, nemesebb, magasabb színvonalú életre jusson. A lélekvándorlás tehát az emberiség jobb, emberségesebb, tisztább, nemesebb életre jutásának az ügyét szolgálja.

Ez az újított gondolatsor már messzire vándorolt a lélekvándorlás gondolatának az eredeti változatától is, és nagyon távol áll attól az ismerettől, amire minket Isten a Szentíráson keresztül eljuttat. Mert amit az ember az élet és halál titkáról a maga lehetőségei által sohasem ismerhetett volna meg, azt Lelke által kijelentette Isten a Szentírásban, majd az Isten létére emberré lett Jézus Krisztusban. És éppen általa tudjuk, hogy a világ fölött nem egy személytelen, kérlelhetetlen és kegyetlen törvény uralkodik, amely minden bűnért kiszabja a szigorú büntetést, hanem a világot teremtő Isten, aki nekünk Krisztusban mennyei Édesatyánk lett. Ő szerető Atya. Amikor az életre teremtett ember és világ elindult a halál útján, ő Krisztusban lefizette bűneink váltságdíját. Ő nem megbüntetni akar, hanem megbocsátani. Ő nem azt akarja, hogy meghaljunk, hanem azt, hogy hoz-

zá térjünk és éljünk. Az ember nem tud életelixírt gyártani, de az ő megbocsátó szeretete a halálon keresztül is életet tud adni.

Isten nekünk az Újszövetségben már azt is elmondja, hogy az egész teremtett világ sóvárogva nyög és sóhajt, és várja Isten fiainak a megjelenését. Isten gyermekei, az újszövetségi gyülekezet már tud a megváltásról, azért van ott a Római levélben, hogy Isten fiai is azért szomorkodnak, mert várják testünknek a megváltását is. Mert Isten nemcsak lelki üdvösséget ad. A bűnbe esett ember testestől, lelkestől elveszett és Isten kegyelme a testileg, lelkileg elveszett embernek a Krisztus áldozata által teljes megváltást készít. A gyászban járó hívő emberek sokszor azzal vigasztalják magukat, hogy a földi életből kilépett kedvesük lelki üdvösségre érkezett. Isten Krisztusban azonban nemcsak lelki üdvösséget, hanem teljes üdvösséget készített. Amikor most a Krisztus szenvedésére emlékezés heteiben hálás szeretettel emlékezünk Megváltónk értünk hordozott szenvedésére, akkor azt kell tudatosítani, hogy a Golgotán nemcsak egy borzalmas gyilkosság történt, nemcsak egy emberi gonoszság által szított ítélet történik, ott mind ezeken keresztül Jézus Krisztus hajtja végre életének bűneinkért való ide áldozását. Benne Isten áldozza ide egyszülött Fiát értünk. Sokszor halljuk az Igében, hogy minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről a tökéletesség Atyjától származik. Az Atya legnagyobb ajándéka a Krisztusban készített kegyelem. Nemcsak a mi földi napunk, ami a földi életnek sok más, Istentől adott körülménnyel együtt előfeltétele, mert simogató melege nélkül nem lenne fény, nem csirázna ki az elvetett mag, nem lenne kenyér és sok minden más. Nem véletlenül mondta Jézus, hogy ő az életnek a kenyere. Benne, általa Isten örök életre táplálja gyermekeit. Mert szép ez a világ, mert Isten szépnek és jónak teremtette, áldott lehet ez a földi élet, ha úgy éljük azt, ahogy azt Isten a szívünkre kötötte. Mi ezt a szépnek, jónak teremtett életet is elrontjuk, ha letérünk az Isten által rendelt útról. Ezért adja mindnyájunknak, mint bűn útjára tévedt gyermekeinek Isten Krisztusért kegyelemből az életet. Ha nem jött volna a földre a mennyből alászállott kenyér Jézus Krisztus, akkor Isten Igéjének a hozzánk szóló üzenete abba maradt volna azzal, amit ő a bűneset után mondott: *„Visszatérsz a porba, amelyből vétettél, mert por vagy te és ismét porrá kell lenned."* De Isten Igéje így nem maradt abba, mert Isten tovább mondja, és ez Krisztusban így hangzik: *„Én élek és ti is élni fogtok."* Mai Igénk utolsó mondata így hangzik: *„Krisztus is egyszer áldoztatott fel, hogy sokak bűnét elvegye. Másodszor majd a bűn hordozása nélkül fog megjelenni azoknak, akik várják őt üdvösségükre."* Ő először is bűn nélkül jött, hiszen Isten létére lett emberré, mindenben hasonlatos volt hozzánk kivéve a bűnt. Amikor emberré lett neki is fájt a fájdalom, ugyanúgy érezte az éhséget, ugyanúgy szenvedett,

ugyanúgy hordozta az emberi lét minden terhét, mint mi mindnyájan. Ő maga tökéletes volt, de magára vette a mi bűneinket. Amikor másodszor eljön, már nem vesz magára bűnt, mert akkor azokhoz jön, akik áldozatának a kegyelmét elfogadták és őt várják üdvösségükre, hogy ezzel a kegyelem műve befejeződhessen. A benne megváltottaknak már nem lesz ítélete, azok felé a kegyelem hívó szava hangzik: *„Jertek Atyámnak áldottai örököljétek az országot, amelyet számotokra elkészítettem."*

Ez visszhangzik szívünkben, ezért tudjuk életutunk harcai közben is reménységes hittel énekelni:

A földi harc után vár a jutalom,
Mit a hű harcosnak megad Jézusom.
Majd túl a Jordánon üdvöt ad s áldást,
Magához ölel, nem okoz csalódást. Ámen

(Énekgyűjtemény 79. oldal, 3. vers)

Édesatyánk, nagy öröm nékünk megvigasztalódott szívvel elcsöndesedni előtted, amikor hangzik köztünk hozzánk szóló üzeneted. Jó nekünk hallani Atyánk, hogy Igédnek nem az a végső kicsengése, hogy te visszatérítesz bennünket a porba, amelyből vétettünk, hanem az, hogy nekünk Jézus Krisztusban üdvösséget, áldást készítettél. Hálát adunk néked, hogy azért szólsz hozzánk Igéden keresztül, mert akarod, hogy mindennapi életünk próbatételei közt is tudjunk úgy élni, mint gyermekeid, és életünk legyen bizonyságtétellé, hogy mi Igédnek nemcsak hallgatói, hanem megtartói is igyekszünk lenni. Segíts Atyánk, hogy szívünkben hálás szeretet legyen és így kerüljünk egyre közelebb Jézusunkhoz is és egymáshoz is, mint Megváltónknak hű követei és egymásnak jó testvérei. Légy velünk oltalmazó szereteteddel, mikor életünk küzdelmei közben megfáradunk és elcsüggedünk, hogy a kísértő el ne tántoríthasson a te utadról, és ne tékozoljuk el legdrágább kincsünket, üdvösségünket. Nagy vigasztalás számunkra a tudat, hogy te akkor is velünk vagy, amikor életünket a gondok és bajok viharai tépik, hogy kegyelmed napja ott van életünk viharfelhői mögött is, és ha a felhők elvonulnak, ránk ragyog kegyelmed napja. Kérünk, áldd meg hétköznapi munkáinkat is, segíts, hogy tudjuk Megváltónkat gyermeki hittel követni a szenvedések útján. Kérünk, általa szenteld meg mindnyájunk életét. Ámen

Záróének: 426. dics. (1999.)

Áldozatok

Főének: 116. zsoltár 8-11. vers Igeolvasás: 3. Móz. 9,1-8; 5. Móz. 16,8-16

A nyolcadik napon szólította Mózes Áront és fiait, meg Izráel véneit. Ezt mondta Áronnak: Végy egy borjút a vétekáldozathoz, egy kost pedig az égőáldozathoz; hibátlanok legyenek. Azután áldozd fel őket az ÚR előtt. Izráel fiaihoz pedig így szólj: Fogjatok egy kecskebakot a vétekáldozathoz, meg egy borjút és egy bárányt az égőáldozathoz, egyévesek és hibátlanok legyenek; gyúrt ételáldozatot, mert ma megjelenik előttetek az ÚR. Odavitték tehát a kijelentés sátra elé, amiket Mózes parancsolt. Az egész közösség is odajárult, és megállt az ÚR színe előtt. Ekkor azt mondta Mózes: Ezt a dolgot kell cselekednetek az ÚR parancsa szerint, amikor majd megjelenik előttetek az ÚR dicsősége. Hat napig kovásztalan kenyeret egyél! A hetedik napon, Istenednek, az Úrnak ünnepnapján ne végezz semmi munkát!

Számolj azután hét hetet. Attól fogva kezdd számolni a hét hetet, hogy sarlóval kezdenek aratni. Akkor tartsd meg a hetek ünnepét Istenednek, az ÚRnak, és adj önkéntes áldozatot aszerint, ahogyan megáld Istened, az ÚR. Örvendezz Istenednek, az ÚRnak színe előtt fiaddal és leányoddal, szolgáddal és szolgálóddal meg a lévitával együtt, aki a lakóhelyeden él, és a jövevénnyel, az árvával és özveggyel együtt, akik veled vannak azon a helyen, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy ott lakjék az ő neve. És emlékezz arra, hogy szolga voltál Egyiptomban, azért tartsd meg, és teljesítsd ezeket a rendelkezéseket! Tarts sátoros ünnepet hét napig, amikor megtörténik a betakarítás szérűdről és borsajtódból. Örvendezz ezen az ünnepen fiaddal és leányoddal, szolgáddal és szolgálóddal együtt, meg a lévitával és jövevénnyel, az árvával és az özveggyel együtt, akik lakóhelyeden élnek. Hét napig ünnepelj az ÚR előtt, Istened előtt azon a helyen, amelyet kiválaszt az ÚR. Mert megáldja Istened, az ÚR minden termésedet és kezed minden munkáját, örvendezz hát! Évenként háromszor jelenjék meg minden férfi Istenednek, az ÚRnak a színe előtt azon a helyen, amelyet ő kiválaszt: a kovásztalan kenyér ünnepén, a hetek ünnepén és a sátoros ünnepen. De senki se jelenjék meg üres kézzel az ÚR színe előtt. Mindenki aszerint vigyen ajándékot, amilyen áldást kapott Istenedtől, az ÚRtól, aki adja azt neked.

Csodálatosak a te tetteid, mindenható Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Csodálatos, hogy teremtő szóddal világot formáltál és csodálatos az is, hogy te teremtő Igédet tovább

akarod mondani. Nemcsak megteremtetted ezt a világot, hanem újjá is teremted Jézus Krisztusban, akiben eljöttél minket megváltani. Megköszönjük néked mindazt a lelki jót is, amellyel minket ebben a gyülekezetben is, ezen a napon is megajándékoztál. Kérünk légy irgalmas hozzánk, ismered indulatainkat, számon tartod gondolatainkat és tudod, hogy sokszor hiányzik belőlünk az engedelmesség, hűség és szeretet. Cselekedd, hogy amikor most Igéd üzenetét hallgatjuk, akkor minden más legyen távol a szívünktől, és hogy Igéd meghallgatása után az életünk odakint a világban is a te Szentlelked vezetése és Igéd útmutatása nyomán történjen. Kérünk, tedd Igédet lelkünkben élővé és életünket formálóvá. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 370. dics. 3. vers Alapige: 3. Mózes 9,7

Áronnak pedig ezt mondta Mózes: Járulj oda az oltárhoz, és készítsd el vétekáldozatodat és égőáldozatodat, és végezz engesztelést magadért, meg a népért. Azután készítsd el a nép áldozatát, és végezz engesztelést értük az ÚR parancsa szerint.

Kedves Testvéreim,

A felolvasott igeversekben az Isten arra ad népének utasítást, hogy hogyan és milyen áldozatokat kell ennek a népnek bemutatnia teremtőjének. Amikor a nép megérkezett az Ígéret földjére, Mózes felment a Sinai hegyre és ott kapta Istentől a Tízparancsolatot. Isten azonban ezen túlmenően elrendelte népének, hogy az általa mutatott minta szerint készíteni kell a vándorló népnek egy templomot is. Amíg Mózes a Sinai hegyen volt, a türelmetlen nép arra kényszerítette Áront, hogy készítsen nekik egy istenszobrot, olyat, amilyet az egyiptomi pogányoknál láttak. Így öntötte meg a nép követelőzése nyomán Áron az arany borjút. Isten Mózesen keresztül igen szigorúan megbüntette ezt a bálványisten szobrot készíttető és azt ujjongva körülvevő népet. A templom, amit az Isten által mutatott minta szerint elkészítettek, nem kőből, hanem különös mestermunkával szövetekből készült. A pusztai vándorlás során sehol sem tartózkodhattak sokáig, Isten ezért készíttetett népének sátor templomot. A Mózes 3. könyvében a vándorló nép szent sátorban végzendő szertartásairól és áldozatairól beszél Isten. Ahogy az Igében hallottuk, hogy mennyi féle áldozatot kellett bemutatni Isten népének a mai kor embere csodálkozva kérdezi, vajon hogyan tudtak olyan sok áldozatot bemutat-

ni abban a templomban. Rendszeresen bemutatták Istennek az étel áldozatokat, ital áldozatokat, bűnért való áldozatot, hála áldozatot újra és újra leölték az áldozati állatokat és az oltáron égett az áldozati tűz. Isten azt is megparancsolta a népnek, hogy az áldozati állatok épek és hiba nélküliek legyenek. Az áldozatokkal emlékeztette Isten a népet, hogy milyen elesett emberekké lettek engedetlenségük által és az állatok odaáldozása által jó előre kiábrázolta azt az eljövendő Megváltót, aki már nem különböző állatokat, kecskéket, bárányokat, ökröket, borjakat fog feláldozni, hanem önnön magát fogja oda áldozni az emberiség bűneiért. Isten azért követelte, hogy az áldozati állatok tökéletesek legyenek és nem engedte, hogy beteg silány állatokat áldozzanak neki, mert azt akarta, hogy az emberek olyat adjanak, ami nekik is kedves, ami értékes. Ezzel azt is el akarta érni Isten, hogy az áldozat ne lehessen letudandó kényszerkötelesség, amit az emberek kényszerből le akarnak tudni, hanem legyen éppen azért igazi áldozattá, hogy az ember olyan valamit áldoz oda Istennek, ami neki is értékes, ami neki is kedves. És ezeken az áldozatokon keresztül azt is érzékeltetni akarta Isten az emberrel, hogy életünk minden napja és minden pillanata Istennek az ajándéka. Isten elő akarta készíteni az Ószövetségi áldozatokkal népét arra, hogy amikor majd megérkezik a Megváltó, aki bűneinkért odaáldozza önmagát, ezt a Megváltót és a megváltást fogadja az ember hálás szeretettel. Hogy a Szentírásnak ezeket a részeit jobban megérthessük Isten atyai tervének a részleteit az áldozatokkal kapcsolatban is jobban megismerhessük nagyon áldott dolog lenne, ha odahaza minden család szentelne ezen a vasárnapon egy kis időt arra, hogy Isten előtt elcsendesedve elolvasnák Mózes 3. könyvének a 8-9. fejezetét, valamint a Mózes 5. könyvének a 16. fejezetét.

Isten nemcsak azt parancsolta meg, hogy épek legyenek az áldozati állatok, hanem azt is, hogy tiszták és Isten akaratához alkalmazkodók legyenek azok az emberek is, akik az áldozatokat bemutatják. Isten, szolgáló rendeket rendelt el az ő házában. Az Ószövetségi gyülekezetben kétféle szolgálati csoport teljesítette az Isten házában és ház körüli szolgálatokat. Az egyik csoport volt a Lévitáknak a csoportja. A másik rész pedig papoknak a csoportja volt. A Léviták kötelessége volt Isten házának, a szent sátornak a tisztántartása. Az ő kötelességük volt, hogy az áldozati oltáron lévő hamut naponta többször eltakarítsák. Ők tisztogatták a szent edényeket is. Amikor egy helyről tovább kellett menniük, akkor nekik kellett a szent sátor szétszedésének nem kis munkáját elvégezniük. A templom részeit gondosan rendszerezve magukkal vitték, fel kellett venni a szövetség szent ládáját is, és imádsággal, áhítatos énekkel indultak mindig az út folytatására. Ahol megálltak és talán csak egy kis

időre, de letelepedtek, akkor újra össze kellett szerelni a sátortemplomot, elhelyezni benne az áldozati oltárt és az új helyen is folyt tovább az áldozatok bemutatása az istentiszteleti élet. Az áldozatokat a papi rend tagjai mutatták be Istennek. Ők vigyáztak a szent lángra, hogy az ne aludjon ki soha és szigorúan be kellett tartaniuk Istennek a tisztálkodási parancsait. Isten és a gyülekezet színe elé csak az előírt tisztálkodási szertartás után lehetett odaállni.

Az Ószövetségben a papi rend öltözeti előírásait is meg kellett tartani. A papnak hosszú fehér szoknyát kellett viselnie, amelyre sötétkék felsőkabátot vett fel. A papi öltözethez hozzá tartozott a szépen díszített süveg, amelyen ott volt ez a felirat: az Úrnak szentelt. A főpapnak különösen díszes volt az öltözete. Fel kellett vennie az efódot, az efódon volt a nép tizenkét törzsére emlékeztető drágakődíszítés, a ruhának a szélén tizenkét kis arany gránátalma volt. Ehhez a főpapi öltözethez hozzátartoztak a kis arany csengők is. Amikor a főpap ment be a szentek szentjébe, ahol évente egyszer mutatta be a nagy engesztelő áldozatot önmagáért és a népért, akkor a nép már messziről hallotta a kis arany csengők szép hangját, és tudta, hogy a főpap jön, hogy bemehessen a szentek szentjébe.

A szentírásban le van írva az előírt ünnepeknek a rendje is. Nagyon fontos és szigorú rendhez kötött volt a nyugalom napjának a megünneplése. Isten azért adta ezeket a törvényeket, hogy amikor a munkás hétköznapok után megérkezik a nyugalom napja, az ő népe rakjon le kezéből minden munkát, és szívéből minden tervet, minden tépelődést, hogy mindenki egész nyugodt szívvel tudjon figyelni Isten Igéjének az üzenetére. Minden ünnepléshez, hetenkénti szombatünnepléshez is hozzátartozott az öröm, hogy az ember a munka terhét letéve Istenre figyelhet, hogy teljesíthesse Isten akaratát. S az örömhöz hozzátartozott az az érzés is, hogy Isten az ünnepet azért adja, mert az ember testének, lelkének egyaránt szüksége van a kikapcsolódásra, az Isten előtti elcsendesedésre.

Az Igében le van írva az is, hogyan rendelte el Isten az egyiptomi rabságból való szabadulásnak az emlékére, a kovásztalan kenyerek ünnepét. Ezen az ünnepen mindig felelevenítették annak az emlékét, hogyan kényszerítette Isten a keményszívű fáraót arra, hogy a tizedik csapás miatti félelemből elengedte Izráel népét Egyiptomból. Ez a kivonulás olyan hirtelen történt, hogy a tészta nem érkezett megkelni és így vitték magukkal. Isten azt is megparancsolta, hogy a nép az ünnepekkel kapcsolatos eseményeket jegyezze meg, hogy a családokban a szülők és nagyszülők nemzedéke, mindig tudja elmondani az ünnep történetét, hogy azt a gyermekek is már gyermekkorukban szívükbe véssék és felnőtt korukban is

örömmel és hálaadással megünnepeljék. Isten nagyon lelkére köti népének, hogy ha a hétköznapok sok munkája közben nem is lenne nyugodt idejük, az ünnepeket arra is szenteljék, hogy akkor vessék szívükbe gyermekeiknek, hogy azon az ünnepen milyen szabadítását mutatta meg az ősöknek Isten. Nagyon áldott dolog lenne, ha a mi családjainkban is gondos szeretettel végeznék ezt a munkát a szülők, hogy a szülőkkel együtt a gyermekek is mindig és mindenütt örömmel készülnének az ünnepekre és minden családtag tudna minek az emlékére adta Isten azt az ünnepet. Ez talán hozzá segítene ahhoz, hogy ünnepeink alkalmához ahol csak lehetséges úgy készüljünk fel, hogy a templomi ünneplés ne lehessen csak sietve kiszakított néhány perc, hogy a templomba menés idejét ne zavarja meg semmi ünnepen kívüli problémának a gondja, hanem nyugodt lélekkel, derűs szívvel lehessen az ünnepet ünnepelni. Mi már sokkal többet tudunk mondani gyermekeinknek, mint az Ószövetség népe, mert annak a népnek még csak reménysége volt arra, hogy eljön a világra a Megváltó, de a mi nemzedékeink hosszú sorának már az az öröm tölthette és töltheti be a szívét, hogy a Megváltó már itt járt a világon és mi már Isten megváltott népe lehetünk.

Isten elrendelte az új kenyérért való hálaadásnak, ill. az aratás befejezésének az ünnepét. Az aratást akkor még sarlóval végezték és az első sarlóvágástól számított 6-7 hét múlva tartották az aratásért a kenyérért való hálaadásnak az ünnepét. Az első pünkösd ünnepén, amikor Jézus visszatérve az Atyához elküldte a megígért Szentlelket, Isten úgy adta, hogy Szentlelkét akkor töltette ki, amikor Jeruzsálemben a környező tartományokból is jelen voltak az aratási ünnepen. Azért élték át ott olyan sokan a Szentlélek kitöltésének a csodáját.

A sátorok ünnepét a lakásokból kiköltözve, rendszerint az udvaron vagy a lakás közelében készített sátorokban ünnepelték. Imádkozva emlékeztek arra, hogy amikor Isten őseiket az Ígéret földje felé vezette nem volt az ősöknek szilárd fundamentumú otthona.

Az ünneplések és az áldozatok rendjét hallva felvetődik a kérdés Szentírást kevésbé ismerőkben, hogy miért voltak régen ezek az áldozatok és miért maradtak el és nem tartjuk azokat napjainkban. Miért nincsenek oltárok a templomokban, amelyeken ég a tűz az áldozati állatok egy részének elhamvasztására? Hiszen Isten a múltban is és a jelenben is ugyanaz. A Szentírást ismerők már tudnak választ adni ezekre a kérdésekre. Az Újszövetségben, különösen a Zsidókhoz írt levélben van leírva, hogy az Ószövetségi áldozatok után, ígéretét megtartva elküldte Isten az Isten bárányát, aki elveszi a világ bűneit. Ez az Isten báránya volt Jézus Krisztus és az ő egyszeri áldozata mindenki számára, aki azt

hittel megragadja elkészítette Isten országának a teljességét, a megváltást. Ezért nincs szükség többé oltártüzekre, véres áldozatra. Isten azonban a megváltottaitól más áldozatot vár. Reformátorunk szépen foglalta ezt össze ebben az ismert mondatban: „Szívemet, mint egy égő áldozatot neked adom Uram."

Amikor az Ószövetségi főpap ment a szentek szentjébe bemutatni az áldozatot, érkezését főpapi ruhájának arany csengettyűi jelezték. Amikor az örök főpap Jézus Krisztus érkezett, érkezését angyal ének tudatta a betlehemi mezők fölött. Ámen

Hálát adunk néked jó Atyánk, hogy te Igéden keresztül visszavezettél a letűnt évezredekbe, amelyek során szabadító tetteidnek és kegyelmes szeretetednek az áldott eseményeit tártad fel előttünk. Megköszönjük néked, hogy te a teremtés óta atyai kezedben tartod ezt a világmindenséget és nem szűnsz meg elmondani Igéden keresztül minden nemzedéknek ezen a földön, hogy te tegnap és ma és örökké ugyanaz maradsz, mint a teremtés hajnalán voltál és örök szeretetedet abban mutattad meg legáldottabban, hogy te magad mutattad be bűneinkért a megváltás áldozatát, így készítve el nekünk Krisztusban az üdvösséget. Hálát adunk Atyánk, hogy életútunk kanyargós szerpentinjein, nagy mélységek fölött azért adtad örök Igéd védőkorlátjait, hogy megóvj bennünket a halál mélységébe való zuhanástól. Vezess bennünket Szentlelkeddel Atyánk a te utaidon, hogy tudjunk, mint gyermekeid, neved dicsőségére és embertársaink javára élni. Megköszönjük néked, hogy Szentlelkeddel egyházat formáltál és abban nemzedékről nemzedékre hangzik a testet öltött örök szeretet Jézus Krisztus hívogatása: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megvagytok fáradva és meg vagytok terhelve, és én megnyugosztallak titeket." Kérünk, tedd Krisztus szavát lábainknak szövétnekévé, űzd el világunkból és szívünkből a sötétséget és engedd megtapasztalnunk az örömet, hogy akik Urunkat követik, nem járnak sötétségben, mert ő a világ világossága. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 454. dics. (2000.)

Áldozatos szeretet

Főének: 229. dics. 1-2 vers

Világot teremtő Isten, életünket gondviselő atyai kezedben tartó Édesatyánk, hálás szívvel csendesedünk el előtted ebben a testvéri közösségben azért a kegyelemért, hogy ezen a helyen most így együtt lehetünk Igéd körül. Kérünk, erősítsd bennünk azt a tudatot, hogy mi együvé tartozunk, mert egy testnek, a te egyetemes egyházadnak a tagjai vagyunk, mert egy a mi fejünk, az Úr Jézus Krisztus, és jó nekünk édes anyanyelvünkön magasztalni szent nevedet, mert mi egy nép vagyunk, még akkor is, ha emberi kezek határokat húztak közénk. Hálát adunk neked, hogy Krisztusban megváltottál, és a bűn miatt ránk váró halálból örök életre gyógyítottál meg minket. Cselekedd Szentlelkeddel jó Atyánk, hogy legyen ez az együttlétünk is a bűn halálából való gyógyulásnak áldott alkalmává, hogy a világ széles útján való járást elhagyva, az Ige által mutatott keskeny úton járjunk. Így áldd meg együttlétünket könyörülő Istenünk, Megváltónk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Alapige: Róma 12,1-2

Kérlek azért titeket testvéreim az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda testeteket élő, szent és Istennek tetsző kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket.

És ne szabjátok magatokat a világhoz, hanem változzatok el elmétek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.

Kedves Testvéreim,

Valahányszor otthonunk csendjében, vagy egy testvéri közösségben kinyitjuk a Szentírást, vagy összegyülekezünk, hogy Isten Igéjét hallgassuk, Isten szólít meg minket, ő beszél hozzánk. Isten többféleképpen meg tudja szólítani földön élő népét. Beszél hozzánk a teremtett világmindenség által. Az ő teremtő hatalmát, mindenható voltát hirdeti a bolygók és csillagok mirriádja, amelyek között a mi földünk olyan, mint egy homokszem a sivatagban. A múlt század első felének egyik mélyhitű felvidéki énekírója ezt így fejezte ki: „Az ég a föld telve veled, legyen áldott a te neved.“ Istenről beszél a világmindenségben lévő csodálatos rend, a cso-

dálatos összefüggések a világrendben, amely által itt a mi földi világunkban élni lehet. Isten szól hozzánk a bennünk teremtett lelkiismeret által. Aki nem engedi, hogy a lelkiismeretét a sátán elaltassa, Isten a lelkiismeret által ébresztgeti, ha rossz útra tért, ha embertársát megbántotta, ha rosszat cselekedett. Istennek ezt a beszédét mindenki, még a pogányok is megérthetik. Azonban legtöbbet elmond üdvösségünket munkáló szeretetéről, üdvözítő kegyelméről a Szentlelke által ihletett Igében. Az írott Ige belecsendült a világba a prófétákon keresztül már az Ószövetség népének az évezredeiben is. Isten már rajtuk keresztül is beszélt megváltó tervéről, üdvözítő akaratáról. De legtöbbet elmond arról, hogy ő mit akar ezzel a világgal és mit készített nekünk embereknek, akkor, amikor ő Isten létére emberré lett, az Ige testté lett, és ő, a testté lett Ige, nemcsak beszélt Isten országáról, az Atya szeretetéről, benne elkészített kegyelméről, hanem ideáldozta magát, hogy mint Isten Báránya, elvegye a mi bűneinket.

De Istennek erről a kibeszélhetetlen kegyelméről nem tud mindenki. Megváltónk azt a parancsot adta övéinek, hogy tegyék tanítvánnyá a pogány népeket is. A pogánymisszió ma is folytatódik a pogány népek közt. A köztük szolgáló missziós testvérek beszámolnak róla, hogy a pogány népek közül sokan még ma is nehezen értik meg az Igét, hogy Isten szereti az embert. Az igehirdetés akkor érinti meg hosszú missziói munka után a bennszülöttek lelkét, amikor tudatára ébrednek, hogy a misszió népes munkatárs csapata mennyi áldozatot hoz értük. Mert a missziói munkát nemcsak igehirdetők végzik, hanem mennek velük az élet különböző területének a szakemberei is. Pl a "Bázeli misszió" azzal kezdi a missziói munkát, hogy a misszióba kiküldendő munkatársaknak nyelvtanfolyamokat tart, hogy a misszió területén élő, sokszor túlnyomórészt szegény és alacsonyműveltségű néppel tudjanak beszélni. De a missziói csoport mérnökei és különböző szakemberei viszik az őket kiküldő egyház népének az áldozatkészségéből vett gépeket is, hogy a sok helyen még faekével szántó bennszülötteket megtanítsák a traktorvontatású ekével, majd az építkezésekhez szükséges gépekkel is dolgozni. Először egyszerű házakat, majd iskolákat és lazaretteket, egyszerű kórházakat építenek. Így tanítgatják a gyermekeket, sokszor a felnőtteket is, emberibb életmódra, Isten szeretetének a megértésére. Templom építésére rendszerint csak akkor kerül sor, amikor az értelmesedő bennszülöttek eljutnak odáig, hogy megértik, hogy a keresztyén missziósok igen nagy áldozatot hoznak értük. Ekkor aztán már elmondják nekik a miszszió emberei, hogy ők azért képesek ilyen áldozatot hozni idegen emberekért, mert a világot teremtő Isten úgy szeret bennünket, hogy Jézus Krisztust ideadta nekünk, és Jézus értünk hozott áldozatával megszaba-

dít minket az örök haláltól, a kárhozattól. Ezek a bennszülöttek ekkor már megértik, hogy minden ember a kárhozat sötétségébe rohan, amíg hitével meg nem ragadja Isten üdvözítő kegyelmét, és mind Isten, mind embertársai felé nem viszonozza Isten hozzánk hajló szeretetét. Amikor a pogányok már így megértik Isten szeretetének a dimenzióit, megindul a templomépítés is. Az építkezést a misszió szakemberei vezetik, de a település apraja- nagyja képessége és ereje szerint ott serénykedik az építkezés munkájánál.

Mi már nem vagyunk pogányok. Őseink már ezer évvel ezelőtt csatlakoztak a Krisztust követő népekhez. De az emberi erőszak általi megszegényedést, a hitünk és lelki szellemi örökségünkhöz ragaszkodás miatti negatív megkülönböztetettség keserveit mi is mindnyájan átéltük a második világháború utáni évtizedekben. Azokban a nehéz évtizedekben azok a nyugati testvérek, akik Krisztus Urunk missziói parancsa nyomán a pogány világrészekbe vitték és viszik a legnagyobb kincset, az örök evangéliumot, és az Ige hirdetésének az ügyéhez kapcsolódó anyagi szükségleteket, mint jó testvérek, minket, felvidékieket is megkerestek szorongatottságainkban. Ezek a testvérek nem kis kockázatot vállaltak, amikor meglátogattak bennünket, mert tudták, hogy amikor hozzánk indulnak, nem mindig érkeznek meg. A határon valamikor a gondos szeretettel elrejtett szállítmányokat is megtalálták, a szállítókat letartóztatták, és országuk kormánya csak diplomáciai erőfeszítések után tudta őket kiszabadítani. Nyugat-európai, mindenekelőtt a holland testvéreink tehát köztünk is, mint nehéz helyzetbe került testvérek közt, nem kevés áldozathozatallal teljesítették az egymás terhét hordozó krisztusi szeretet parancsát.

Isten azzal, hogy távoli testvérek áldozathozatala által segített bennünket a nehéz időkben, és ez a szeretetszolgálat ma is folytatódik, arra akar mindnyájunkat ébreszteni, hogy ezt az egymás terhét hordozó szeretet szolgálatát a magunk egyéni, családi és közösségi, egyházi életében nekünk is folytatni, gyakorolni kell. Nincs olyan egyszerű élethelyzetű szegény ember, sem olyan valamiben szükséget szenvedő közösség, hogy ne vehetne észre a maga környezetében még magától is nehezebb helyzetben élőket. Pál apostol is tár elénk ilyen példát, amikor a jeruzsálemi szegény gyülekezet megsegítésére indított mozgalomban azt írja a Macedóniában levő gyülekezetről, hogy igen nagy szegénységük, jószívűségük gazdagságává növekedett (2. Kor. 8).

Felolvasott igeversünkben is áldozatról, Istennek tetsző áldozatról van szó. Református népünk közt az áldozat, vagy áldozás szó egy kicsit szokatlanul hangzik. Ez azért van így, mert amikor mi ezeket a szavakat halljuk, ezt csak Megváltó Krisztusunk áldozatára vonatkoztatjuk, aki önma-

gát áldozta ide bűneink váltságára. Tudjuk, hogy ezt az áldozatot nem lehet, nem kell megismételni, mert Urunk ezzel az áldozatával minden bűnünkért tökéletesen eleget tett. Miközben ezt hálás szívvel elfogadjuk, sokan egészen megfeledkeznek arról, hogy Isten megváltott gyermekeinek az élete a Szentlélek gyümölcseit termi, és ezek közül első a szeretet.

"*Mert akiket Isten Lelke vezet, azok Istennek gyermekei.*" Mindnyájan tapasztalatból tudjuk, hogy mennyi, sokszor erőnket meghaladó áldozatot igyekszünk hozni gyermekeinkért. Az áldozatos szeretet leckéjét vési hallgatóinak a szívébe Jézus a Hegyi beszédben is, amikor így tanít: „*Ti vagytok a föld sója, ..Ti vagytok a világ világossága, ..Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényt áraszszon mindenkire, akik a házban vannak.*" A só csak úgy ad ízt az ízetlen ételnek, ha feloldódik benne. A mindnyájunk környezetében sokféle formában megjelenő sok gonoszságot és önzést látva, a rablások és gyilkosságok pusztítások hírét hallva, mi is keserűen mondjuk: sötét ez a világ! Ilyen vonatkozásban is megáll az, amit Pál apostol a Római levélben mond, hogy "*a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak a megjelenését.*" Isten gyermekeinek a küldetése és kiváltsága, hogy a rideg, hideg, a csak magával törődő emberek világába vigye a segítő szeretet melegét, és a hitnek gyűlöletet, hitetlenséget és hazugságok sötétségét oszlató gyertyafényét. Ez az az Istennek tetsző szent és kedves áldozat, amelyről Igénkben szó van. A hitben élő ember, miközben a maga gyertya életét elégeti, szebbé, jobbá, emberségesebbé, és ez által Isten akarata szerintivé igyekszik formálni a maga környezetét. Ez az életstílus a református gyertyaszentelő. Mi Krisztus áldozatát nem ismételjük meg dogmává merevedett liturgikus áldozatban, hanem a hitünk szeretetből fakadó életáldozatával akarunk Istennek áldozni. Így válik a hívő ember egész élete is istentiszteletté.

Nagyon komolyan kell venni azt a gyakran ismételt igazságot, hogy ha ketten mondják ugyanazokat a szavakat, vagy ketten egyformán cselekszenek, az nem ugyanaz. Napjainkban is sok fiatalnak kérdése, szabad-e bárba, vagy hasonló szórakozó helyekre mennie. Akit a világ lelke vezet, az azért megy ilyen helyekre, hogy éljen a neki élvezeti cikket jelentő italokkal. Akit Isten Lelke vezérel, az egész más szándékkal megy el az ilyen helyekre. Az evangéliumi egyházak iszákos mentő missziójának több országban vannak lelkesen szolgáló munkatársai, akik például áldozatos szeretettel mennek el gyakran ezekre a szórakozóhelyekre. Némelyeknek már kialakult kapcsolata van olyan embertársakkal, akiket káros és életpusztító szenvedély tüze visz ezekre a helyekre. De a mentő misszió munkatársai nem azért mennek oda, hogy szenvedély tüzében égessék életüket, hanem azért, hogy akik ezt cselekszik, azokat a Lélek által megpróbálják más útra téríteni. Mulatozá-

suk helyén leülnek melléjük és beszélgetnek velük. Szeretetteljes szavakkal emlékeztetik őket arra, hogy otthon várja őket a hitves, sok esetben a gyermekek, akiknek az egész életét megkeseríti a családfő családot szenvedésbe és szegénységbe döntő életmódja. Sok esetben sikerül ezeknek a szenvedélybeteg embertársaknak a lelkiismeretét felébreszteni, és hazavinni őket a családjukhoz. Sok már-már pusztulás útjára sodródó egyén és család kezdett ezeknek a testvéreknek a szolgálata nyomán új életet. Életet, amelyben a halál nem örök éjszaka, hanem átmenetel a halálból az életre. A hit, amely áldozatos szeretettel szolgáló életre vezet, a Szentlélek ajándéka, amelynek örök életre gyógyító gyümölcsei vannak.

Pál apostol éppen ebben a Római levélben tárja elénk a kegyelemből való megigazulás üzenetét. Az ószövetségi gyülekezetben volt egy vallásos közösség, -ezek voltak a farizeusok-, amelybe Pál apostol is beleszületett. Ez a közösség valamikor az elvilágiasodó zsidó vallásosság elleni tiltakozásként, mint ébredési mozgalom kelt életre. Ezek a farizeusok a Jézus korában már odáig jutottak önmagukkal elégedett büszkeségükben, hogy nem is tartották testvérnek azokat, akik nem fogadták el törvénymagyarázatukat, és másképpen éltek, mint ők. Jézus többször is szemükre vetette önelégült büszkeségüket, és külsőséggé lett fanatizmusukat így jellemezte: *„Megkerülitek a földet, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek, és ha azzá teszitek, a gyehenna fiává teszitek..”*

Amikor Jézus és az apostolok megtérésre hívogattak, akkor a Krisztusban készített kegyelem elfogadására hívogatnak. Mert az ember elbukott. Ezzel a kísértőre hallgató engedetlenséggel elszakadt az élet forrásától, Istentől, és vele együtt a halál és enyészet útjára került a természet világa is. Az Éden közepén levő két fa csodálatos ajándéka volt Istennek. A Szentírásban a teremtés leírásánál is sok jelkép van. A két fán keresztül Isten az örök élet ajándékát készítgette elő a teremtés után megáldott ember, és a világ számára. Az egyik fának a gyümölcsével Isten örök életre táplálta az embert, a másiknak a gyümölcsét az engedelmes hit, vagy engedetlenség próbájaként adta. Az életnek a fája és az Édenből kifolyó négy ágra szakadó folyóvíz tehát Istenre mutat, őt jelképezi. Ott még áldott közösségben élt az ember a neki ajándékozott hitvessel és teremtő Istenével. Addig volt boldog az ember, addig nem ismerte a rosszat, a szenvedést, a félelmet, a fájdalmat és a halált, ameddig csak Isten életet teremtő és megtartó Igéjével táplálkozott. Amikor engedte magát megkísérteni, elszakadt az élet forrásától, és elindult a halál útján. A Szentírás mély összefüggése alapján válik világossá, hogy Isten nem azért űzte ki a bűnbeesett embert az Édenből, hogy ne szakítson az élet fájának a gyümölcséből, hanem azért, hogy bűnbeesése után már ne szakíthasson erről a fáról gyü-

mölcsöt. Még elképzelni is borzalmas, milyen lenne a világ, ha a minden gonoszságra kész, sátáni lélek által vezetett emberek töltenék be a világot, és ezek örökké élnének.

Isten a bűnnek ezzel a büntetésével már meg is kezdte a Krisztusban megvalósítandó kegyelem és örök élet útjának az előkészítését. Ezt a munkát folytatta azzal, hogy Krisztust elküldte a világra, aki elmondta az Atya szeretetből fakadó kegyelmi tervét. Krisztus megváltó áldozata és Szentlelkének kitöltése óta pedig hangzik a hívogatás a királyi menyegzőre, amelynek halvány előképe a Megváltónk által elrendelt Úrvacsora. Nagy ajándéka Istennek, hogy Igéje reflektorfényénél megláthatjuk elesett állapotunkat, de hit által láthatjuk az újjáteremtett világot, Isten országának a teljességét, a lelki testben feltámadásnak a csodáját, tehát azt a világot, *„amit szem nem látott, fül nem hallott, emberi értelem fel sem tud fogni."*

Most még a Szentírás fényénél is tükör által, homályosan látunk. Sok mindent nem látunk, nem értünk. A Szentírás utolsó oldalain felvillan előttünk Isten országának értelmünket meghaladó szépsége, újra előtűnik az életnek a fája, sőt életnek fái, az élet vízének tiszta folyója, amely a Bárány királyiszékéből jön ki. Az élet vize mentén zöldülnek a fák, havonta gyümölcsöt teremnek, és leveleik a népek gyógyítására valók. Mindezekben a szimbolikus képekben Isten kegyelmének minden képzeletet felülmúló távlatai tárulkoznak ki előttünk. Ezekben a képekben felsejlik előttünk az is, hogy ezt az elkészített kegyelmet, amelynek elfogadására Isten mindnyájunkat hívogat, el lehet tékozolni, el lehet veszíteni is, ha engedjük, hogy a világ szelei úgy sodorjanak bennünket, mint ősszel a fák sárguló, lehulló leveleit. A tét nagy. Ezért mondja Isten ebben az igeversben is*: „Ne szabjátok magatokat ehhez a világhoz, hanem változzatok el elmétek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata."*

Könyörgésünket mondjuk el a kedves ének-imádság szavaival.

Szentlelkedet töltsd ránk ki, mint hajnal harmatát,
És adj fejünkre tőled nyert ékes koronát,
Hogy áldozatra felgyúlt, megszentelt életünk
Oltárodon elégjen, Királyunk, Mesterünk! Ámen
(229. dics. 3. vers)

Atyánk, Istenünk, megköszönjük neked, hogy ebben a testvéri közösségben még egyszer szóltál hozzánk a mai napon ezen a helyen. Jó nekünk hálás hittel hallgatni Igédet, és kérünk, segíts Szentlelkeddel, hogy Igédnek erre az üzenetére is tudjunk küldetésünk hűséges betöltésével felelni. Adj elégséges lelki-testi erőt,

hogy ez a földi testben való életünk is lehessen neked tetsző szent és kedves áldozattá. Legyen áldott szent neved, hogy te most is, amikor földi vándorlásunk útvesztőiben járunk, és folyton fogy napjaink summája, kegyelmedből az örökkévaló élet távlatait tárod fel előttünk. Kérünk, segíts, hogy ha ebben a küzdelmektől, próbatételektől, szenvedésektől sem mentes életünkben néha meglankad erőnk, megfogyatkozik a reménységünk, csendüljön fel a mi szívünkben is a prófétai szóban nekünk is küldött üzeneted, hogy akik benned bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak, és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el. Légy velünk jó Atyánk hétköznapjainkban is, hogy a ránk bízott talentumokkal, a nekünk adott lelki, szellemi és anyagi javakkal tudjunk hűségesen sáfárkodni. Legyen kedves előtted ünneplésünk, adj szívünkbe Igéd hallgatása utáni vágyat, és engedelmességet, hogy Igédnek ne csak hallgatói, hanem megtartói is lehessünk. Áldd meg széles e világon anyaszentegyházadat, családjainkat, közeli és távoli szeretteinket, gyógyítgassad betegeinket, és vigasztald a gyászolókat az örök élet evangéliumával. Jézusunk nevében kérünk, maradj velünk mindig, mindenütt, mindenben kegyelmeddel. Ámen

Záróének: 198. dics.

A próféta gyarlósága

Főének: 274. dics. Igeolvasás: Jeremiás 15,10-21

Jaj nekem, anyám, mert arra szültél, hogy perlekedjem és vitázzam az egész országgal! Nem adtam és nem kaptam kölcsönt, mégis mindenki átkoz engem. Az ÚR mondta: Javadat munkáltam, közbeléptem érted a veszedelem és nyomorúság idején az ellenséggel szemben. El lehet-e törni a vasat, az északi vasat és rezet? Vagyonodat és kincseidet prédára vetem - nem kapsz érte semmit! sok vétked miatt, melyeket országszerte elkövettél. Ellenségeid szolgájává teszlek olyan országban, amelyet nem ismersz, mert lángra lobbant haragom, miattatok ég. Te ismersz, Uram! Gondolj velem, és fogd pártomat, állj bosszút üldözőimen! Ne légy tovább türelmes, mert elfognak engem! Tudd meg, hogy érted szenvedek gyalázatot! Ha eljutott hozzám igéd, én élveztem, igéd vidámságot szerzett nekem és szívbeli örömöt, hiszen rólad neveztek el engem, Uram, Seregek Istene. Nem ültem vigadozva a tréfálkozók körében. Magamra maradtam, mert

kezed rám nehezedett, bánattal töltöttél el. Miért tart fájdalmam szüntelen, miért nincs gyógyulás súlyos sebemre? Olyan vagy hozzám, mint a csalóka patak, amelyben nincs állandóan víz. Erre így szólt az ÚR: Ha megtérsz, megengedem, hogy újból szolgálatomba állj. Ha értékes dolgokat beszélsz értéktelenek helyett, akkor szószólóm lehetsz. Nekik kell hozzád térniük, nem neked hozzájuk.

Örökkévalóság Ura, gondviselő Édesatyánk. Gyermeki öröm van a szívünkben, hogy most újra gyermekeidként állhatunk meg színed előtt és kérünk, szólj hozzánk Igéden keresztül. Odakint a világban körül vagyunk véve útvesztőkkel, mert a sátán sok akadály szemétjét sodorja lábaink elé, amikor a hit útján tovább szeretnénk menni. A hit útján való járásban sokszor válik akadállyá a saját kényelmünknek a keresése, a szívünk megkeményedése, a reménységünk elvesztése. Ezért nagy kincsünk, hogy miközben a sátán az Igéd hallgatásától való távolmaradásra indít, te mégis hívsz bennünket, hogy Igéd előtt elcsendesedjünk és atyai szódat szívünkbe zárjuk.

Kérünk, add most is a biztatást, hogy a te Igéd nem tér vissza hozzád üresen, hanem megtermi a maga gyümölcsét, hogy Igéd megtartói és akaratod cselekvői legyünk. Megváltó Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 445. dics. 1. vers Alapige: Jeremiás 15,20-21

Bevehetetlen ércfallá teszlek ezzel a néppel szemben. Harcolni fognak ellened, de nem bírnak veled, mert én veled leszek: megsegítlek és megmentelek - így szól az ÚR.

Megmentelek a gonoszok kezéből, megszabadítlak hatalmukból.

Kedves Testvéreim,

Isten Igéjének ez a néhány verse, amit a Jeremiás próféta könyvéből hallottunk, sok embernek a szívében olyan érzést kelt, hogy ilyen kemény szavaknak nem kellene ott lenni Istennek az Igéjében. Pedig Isten Szentlelkének éppen csodálatos munkája által lett a Szentírás az életnek a könyvévé. Mert Isten a Szentírásban úgy tárja elénk az életet a maga teljes és sokszor nagyon kemény valóságában, amint az van. A Szentírás nem egy népnek az eposza. Az eposzok az eposz népét nagynak, hősnek, erősnek

és győzedelmesnek mutatják be. Isten az Igében az ő népét, sőt az ő népének különösen elhívott embereit az ő elküldött követeit is úgy mutatja be, ahogyan vannak. Így történik meg az, hogy a próféták is, nemcsak úgy állnak előttünk, mint a hit rendíthetetlen hősei, mint mindig élvonalban álló emberek, hanem ők is mindig úgy állnak az emberi közösségben, mint emberek. Embernek lenni pedig azt jelenti, hogy sokszor beborul felettünk az ég, meg-megfogyatkozik a testi és lelki erőnk is. Néha erőt vesz rajtunk a csüggedés, a szívünk telve van szorongással és a hívő embernek az ajkán is ott van sokszor a nyugtalan kiáltás: Uram miért? Így áll előttünk Isten Igéjének a felolvasott verseiben Jeremiás próféta is. Nagyon kemény szavakat mond, de azt mondja, ami a szívében van. Nem takargatja igazi érzéseit, nem leplezi a hitnek a takarójával a maga gyarlóságait, hanem nyomorúságaival együtt is Isten elé tárja igazi énjét. Pedig ez a próféta igen áldott és hatalmas eszköz volt Isten kezében és mégis, ez a próféta szinte szemére veti Istennek, hogy miért hozta őt édesanyja erre a világra, mert úgy érzi, hogy neki fel kell venni a harcot az egész őt körülvevő világgal. Szinte megkérdezi Istentől, hogy ő küzdelmek férfijául született erre a világra? Elpanaszolja Istennek üldözöttségét, létbizonytalanságát. Jeremiás az akkori világ egyik ismerős motívumát említi, amikor azt mondja, hogy ő nem adott senkinek kölcsönt és nem vett senkitől kölcsön és mégis üldöznek és szidalommal vesznek körül az emberek. A kölcsönvétel és a kölcsönadás abban a korban is nagyon kényes tevékenység volt. Ha valakinek pénze volt és kölcsönkértek tőle és ő nem adott, mert nem bízott a kölcsönkérő becsületességében, akkor azért szidták. De gyakran szidalom szállt azokra is, akik kölcsön adtak, mert a kölcsönző emberek úgy, mint napjainkban a bankok cselekszik, kamatot szednek azoktól, akik tőlük kölcsönt vesznek fel. De a magas kamat miatt is szidalom érte az akkori kölcsönzőket.

A Jeremiás próféta élettörténetének az összefüggéseiből tudjuk, hogy a próféta élete komoly válságba jutott éppen azért, mert nagyon hűséges továbbadója volt Isten Igéjének. Nem is távoli idegen emberek keserítették meg az életét, hanem azok, akikkel gyermekkorában együtt járt az iskolába, akikkel együtt játszadozott. Nagyon elkeserítette, hogy azok, akiket régi jóbarátnak tartott, ellenséggé lettek és már-már az életét veszélyeztették. Ezért tette fel Istennek a kérdést: *„Miért tart fájdalmam szüntelen, miért nincs gyógyulás súlyos sebemre? Olyan vagy hozzám, mint a csalóka patak, amelyben nincs állandóan víz."* Ezekre a panaszokra szeretett volna Istentől gyógyírt kapni. Arról is beszélt a próféta, hogy ő nem üldögél a nevetgélőknek a csapatában, nem azért mintha ő nem szeretné az Istentől kapott földi életnek a vidámságait, hiszen minden józanul gondolkodó ember szívesen van együtt alkalom adtán örvendező talán valamit ünneplő

embertársakkal. A hívő ember az ilyen alkalmakat is ajándékként veszi Isten kezéből. Az Igében nem egyszer mondja Isten az övéinek: örüljetek. Maga ez a szó, hogy evangélium azt jelenti: örömhír. Minden örömünknek a forrása az, hogy Isten szeret bennünket és eljött minket Jézus Krisztusban megváltani. Ezért hangzik a Filippi levélben is a kedves felhívás: *„Örüljetek az Úrban, ismét mondom örüljetek."* Jeremiás mégsem tudott akkor együtt lenni örvendező társakkal. Azokkal már régen nem tudott együtt lenni, akik kárörvendő csúfolódással álltak meg Isten előtt. De most már azért sem tud együtt lenni régi kedves társakkal, mert azok ellenségeivé lettek, elhagyták őt. Nem ő hagyta el egykori társait, hanem a társak fordultak el tőle. Nem azért mert valakinek valami rosszat tett, hanem azért mert nagyon hatalmasan hangzott ajkán Istennek általa küldött üzenete. Egyértelműen elmondta az embereknek, hogy nem szabad Istentől elszakadni, nélküle berendezett életet élni. Nem szabad a világnak minden szennyével együtt úszni és az így élő embereket ráadásul még nagyon ügyesnek, jól alkalmazkodónak, eredményes embernek tartani. Jeremiás próféta nem ilyen ember volt, ha ilyen lett volna kedves lett volna régi barátai előtt. Ő komolyan vette az életet, komolyan vette a szolgálatot, amit Isten rábízott és azt nem hivatalból, hanem hivatásból végezte el. Sajnos, napjainkban sem mindenki hallgatja szívesen Isten életünket irányítani akaró Igéjét. Nehezen viseli a mai kor embere is, ha Isten Igéje belevilágít élete sötét zugaiba és felfedi az elrejtett takargatott igazságtalanságokat, embertelenségeket. Korunk emberének egy része oda jutott, hogy nemcsak embertársától nem fogadja el a figyelmeztetést, még a jóindulatú tanácsot sem, hanem még Istentől sem. Ezért lett ilyen magára hagyott és nem szeretett emberré ez a próféta.

Ez a megkeserített lelkület tette Jeremiás prófétát majdnem lázadozóvá az Istentől kapott küldetés ellen. Ez tükröződik ebben az Isten felé forduló mondatában, amelyben elpanaszolja, hogy Isten olyanná lett neki, mint a csalóka vizű patak, amelyben nem mindig van víz. Az ország, ahol Jeremiás próféta volt, majd Jézus Krisztus is élt, lényegesen melegebb éghajlatú, mint a mi szülőföldünk. Abban az országban a nyári forróságban előfordul, hogy a patakok kiszáradnak. A fáradt utas, amely ott úton volt, sokszor azzal a reménységgel közeledett az ismerős patak felé, hogy ott felüdülhet és szomjúságát is csillapíthatja. De amikor oda érkezik, ha előzőleg hosszú meleg időszak volt, csak a patak kiszáradt medrét találta. Csalódottan kellett folytatni az útját. Ezt a képet használja a próféta, amikor azt mondja Istennek, hogy olyan lett hozzá, mint a csalóka vizű patak, amelynél nem lehet mindig felüdülni, vagy szomjúságot csillapítani.

Szabad egy hitben élő embernek így viszonyulni Istenhez? Ez a történet azért van a Bibliában leírva, hogy megmutassa, milyen csodálatosan

türelmes Isten. És mennyit el tud viselni megkeserített gyermekeitől. Isten nagyon megérti életünknek lelki viharait is. Ezt az is mutatja, hogy Isten válaszol ennek a zúgolódó követének, és ebben a válaszban nincs semmi nyoma a haragnak a dorgáló Isteni szónak. Isten szelíden felel ennek a megkeseredett szívű gyermekének. Ebben a feleletben benne van az is, hogy Isten miért hallgatott sokáig, amikor Jeremiás kesergett, mert Jeremiás ugyan Isten szolgája volt, de ő sem volt mentes az emberi gyarlóságoktól. Nem ok nélkül rendelte el Isten, hogy amikor az ószövetségi főpap bemutatta a nagy engesztelő áldozatot, akkor mielőtt ezt a szertartást a nép bűneiért végezte volna el, a saját bűneiért való áldozatot kellett bemutatnia. Utalás ez arra, hogy még a legjobb szándékú őszinte szívvel Istennek szolgálni akaró ember sem képes tökéletesen teljesíteni Isten akaratát. Ezért mondja a zúgolódó Jeremiásnak is Isten: Ha teljesen visszatérsz hozzám, újra szólhatod üzenetemet. Isten nem azt akarta, hogy a próféta menjen a méltatlanul viselkedő emberek után, hanem azt ígérte neki, hogy őt bevehetetlen ércfallá teszi. Ez azt jelenti, mint ahogyan az ércfalról visszapattannak a nyilak, úgy hullik majd vissza ő róla is a gonosznak minden támadása. Áldott biztatása ez Istennek.

Mi már tudjuk, hogy járt már ezen a világon valaki, akinek Jeremiás is, és Istennek sok más hűséges követe is csak halvány ószövetségi előképe. Már járt itt Jézus Krisztus, akiről Isten az Ószövetség évezredeiben olyan sokszor beszélt. Ő emberré lett, hogy mi áldozatos szeretete által Isten megváltott gyermekeivé lehessünk. Engedelmes szeretettel járta végig az utat, amelyet az Atya elé adott, a keserű pohár kiürítése közben kereszten elszenvedett haláltusájában, ő maga is így kiáltott Isten felé: *"Én Istenem én Istenem miért hagytál el engemet?"* Jézus akkor fizette le bűneinkért a váltságdíjat. Isten úgy válaszol kiáltására, hogy küldetését kínok közt is elvégző szeretett fiát feltámasztotta a halálból. Jézus áldott ígéretet adott, hogy nemcsak ő támad fel a halálból, hanem amikor ő újra visszajön az ő megváltottai is mindnyájan életre kelnek. Ha közben nekünk is vannak keservek miatti kiáltásaink Isten felé, a Krisztusban készített váltságban Isten tehát nekünk is válaszol. Ezzel a hitbeli bizonyossággal vehetjük tehát ajkunkra a kedves éneket:

„A töredelmes szívet, Te, Uram szereted. Az engedelmes lelket Soha meg nem veted. Ezzel a reménységgel tehozzád óhajtunk. Légy, kérünk, segítséggel És könyörülj rajtunk." Ámen

Hálát adunk néked örökkévaló Isten gondviselő Édesatyánk, hogy te alkalmas és alkalmatlan időben szólsz hozzánk Igéd által. Akkor is, amikor mi emberi gyarlósággal azt mondjuk: Ez az idő

alkalmatlan, te akkor is alkalmat készítesz, hogy nyugtalan, zaklatott életünkbe a te békességet árasztó kegyelmes atyai üzeneted belecsendüljön. Kérünk Atyánk, tedd Igédet szívünkben élővé és életünket formálóvá. Kérünk, áldd meg életünket. Te látod Atyánk, milyen sokszor van ott a mi lelkünkben is a kikívánkozó kiáltás: Miért Uram? Te látod, milyen sokszor nem értjük mi sem a te útaidat, terveidet és akaratodat. Sokszor mi is el vagyunk keseredve, bocsásd meg, ha ilyenkor nem hozzánk méltó szó hangzik az ajkunkon. Légy irgalmas hozzánk, ha valamikor ilyen nyugtalan lelkiállapotba kerülünk. Enyhítsed keresztjeinket betegségeinkben, bajainkban adj kegyelmes Istenünk gyógyulást. A gyászolóknak add vigasztalásodat, hogy Jézus Krisztus az örökkévalóság Ura, és akik a szívüket földi életükben odaadják neki, azoktól soha nem szakad el, sem ebben a földi életben, sem az örökkévalóságban. Kérünk Atyánk, hogy ahol családjainkban a szívek között hidegség, szeretethiány van, te gyógyítsd meg ezt az állapotot, hogy a mieink közt senki ne járja a maga útját, hanem tudjunk járni mindnyájan a te atyai szeretettel mutatott utadon. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének : 195. dics. (2000.)

Reményteljes szenvedés

Fekete vasárnap

Főének: 338. dics. Igeolvasás: Jób 42,10-16 Jakab 5,11-16

Az ÚR jóra fordította Jób sorsát, miután Jób imádkozott barátaiért, és kétszeresen visszaadta az ÚR Jóbnak mindazt, amije volt. Elment hozzá minden férfi- és nőrokona, és minden régi ismerőse, és együtt étkeztek vele házában. Részvéttel vigasztalták azért, hogy olyan sok bajt bocsátott rá az ÚR. Adott neki mindegyik egy pénzt és egy aranykarikát. Az ÚR pedig jobban megáldotta Jóbot azután, mint azelőtt. Lett neki tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer igás ökre és ezer szamara. Lett még hét fia és három leánya is. Első leányát Jemimának, másodikat Keciának, harmadikat Keren-Happúknak nevezte el. Országszerte nem voltak olyan szép nők, mint Jób leányai. Apjuk nekik is adott örökséget fiútestvéreikkel együtt. Ezután Jób még százhetvenöt esztendeig élt, és meglátta fiait és unokáit negyedíziglen. Öregen halt meg Jób, az élettel betelve.

* * *

Vegyetek példát, testvéreim, a szenvedésben és a türelemben a prófétákról, akik az Úr nevében szóltak. Íme, boldognak mondjuk azokat, akik tűrni tudtak a szenvedésekben. Jób állhatatosságáról hallottatok, és láttátok, hogyan intézte a sorsát az Úr; mert igen irgalmas és könyörületes az Úr. Mindenekelőtt pedig, testvéreim, ne esküdjetek se az égre, se a földre, se más egyébre. Hanem legyen a ti igenetek igen és a ti nemetek nem, hogy ítélet alá ne essetek.

Örök dicsőségű Isten, könyörülő Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban, hálatelt szívvel csöndesedünk el előtted ebben az ünnepi órában, hogy megköszönjük ezt az új napot is és azt is, hogy ezt a napot Igéd hallgatására ajándékoztad nekünk. Segíts, hogy itt is, és a földön minden helyen, ahol Igédet gyermekeid hittel szólják és hallgatják, néped zárja szívébe a te eligazító, ébresztő, biztató, könnyet törlő, hazafelé hívogató üzenetedet. Atyánk, szeretnénk mi mindid kitárni előtted szívünket, és elmondani neked mindazt, ami szívünkben, mint hála, öröm vagy bánat van, de te szíveket vizsgáló Isten látod, hogy a mindennapi életharcban milyen hamar elfáradunk, a lelkünket pedig elaltatja a hazugság fejedelme a sátán. Életünk naponkénti küzdelmeinek a zajában nem mindig tudunk csöndes helyet és időt találni, hogy kitárjuk előtted szívünket. Azért nagy ajándék számunkra az ünnepi templomi óra, hogy lelkileg növekedjünk, hitünkben erősödjünk. Kérünk Atyánk, áldd meg szívünkben Igédet. Ámen

Igehirdetés előtti ének a 174. dics. Alapige: Jakab 5,11-14

Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekeljen dics.et! Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében. És a hitből fakadó imádság megszabadítja a szenvedőt, az Úr felsegíti őt, sőt ha bűnt követett is el, bocsánatot nyer.

Kedves Testvéreim,

Ezt a virágvasárnap előtti vasárnapot, amelyen lélekben a Golgota felé vezető úton kísérjük Megváltónkat, feketevasárnapnak nevezzük. Hitben élt elődeink az ünnepes félévnek ettől a vasárnapjától kezdve, aki tehette, fekete ruhában mentek az ünnepi istentiszteletre. A fekete a gyásznak, de ugyan-

akkor az ünneplésnek a színe is. Az Úr Jézus, amikor földi életének utolsó évében készülődött az egyiptomi rabságból való szabadulás emlékét idéző pászka bárány ünnepéhez, egyre többet beszélt közelgő haláláról. Közben szinte az utolsó percekig hirdette Isten országának az evangéliumát, gyógyította a betegeket, és ezzel Isten országának a jeleit tárta hallgatói elé. A tanítványok döbbenettel és értetlenkedő szomorúsággal hallgatták szavait. Amikor egyszer Jézus ismét arról beszélt, hogy őt meg fogják ölni, Péter tiltakozva mondta: Mentsen Isten Uram, nem történhet ez meg veled. Jézust sem a sátán kísértése, sem a tanítványok féltő szeretete nem állította meg a halál felé vezető szenvedés útján. Ő tudta, hogy a meghalás keserű poharának a kiürítése számára az örök dicsőségbe visszaérkezésének az alkalma is lesz. Jézus nyomdokain járva mi is reménységgel hordjuk a szenvedések keresztjét, mert általa mi is az Atya menyegzői vendégségébe vagyunk hivatalosak. Életutunk céljának ezt a kettősségét fejezi ki a fekete öltözet, amely a gyászra is utal, de az atyai hajlékba menés örömét és dicsőségét is jelképezi.

Az apostoli levélen keresztül is kifejezi Isten Igéje azt az örömet és bizodalmat, amely a Jézus szívét is betöltötte, amikor a szenvedések útját járta. Ez az öröm és ez a reménykedő bizalom tölti be Jézus ma élő követőinek az életét is. Már évszázadokkal előbb a szenvedések közt is türelmesen reménykedő életlátást akart Isten népe kegyeseinek a szívébe vésni, amikor azok büszkén vallották magukat Ábrahám fiainak, és Jézus származását illetően bizonytalanságban voltak. Ezért mondta nekik Jézus: *„Mielőtt Ábrahám lett volna, én voltam."* Isten Ábrahám magván keresztül ígérte az áldást, a megváltást a föld népeinek. Ábrahám hittel fogadta Isten szavát, a hit pedig a nem látott dolgok valósága. Ezért mondta népe kegyeseinek, hogy Ábrahám látta az ő napját. A szenvedések közt is türelmes reménység forrása az a hit, amely tudja a jövőt Isten kezébe tenni. Ezért emlékeztet Jakab apostol is Jób türelemmel hordozott szenvedésére. Jób türelmes szenvedése is egyik halvány ószövetségi előképe az Úr Jézus szenvedésének. Ha Jób csodálatos javakat kapott újra, amikor Isten véget vetett szenvedéseinek, mennyivel többet kapott vissza Jézus akkor, amikor Isten létére emberré lett ugyan, így vette magára a mi bűneinknek a keresztjét, de utána visszakapta azt a dicsőséget, amely övé volt már a világ teremtése előtt is, amikor együtt volt az Atyával. Ezért valljuk meg hitünket az Apostoli hitvallásban, hogy Jézus az Atya jobbján van, ahonnan majd eljön vissza a földre ítélni eleveneket és holtakat.

Az Igében aztán egy olyan dologról beszél Jakab apostol, amelyről már Jézus is beszélt a hegyi beszédben. Figyelmeztetés ez arra, hogy mindent, az esküvésről mondott tanításokat is komolyan kell venni Isten népének, de úgy hogy figyelemmel kell lennünk mind arra, amit Isten az esküvéssel

kapcsolatban mondott és cselekedett. Mindig félrevezető az, ha a Szentírásból úgy idézünk szavakat vagy mondatokat, hogy azokat kiragadjuk az egész Szentírás összefüggéséből. Minden figyelmes igeolvasó tudja, Isten a Szentírásban többször beszél arról, hogy ő esküdött. Mivel a teremtett mindenségben ő a legnagyobb, önmagára esküdött. Amikor lehajolt a földi emberhez, és szövetséget kötött vele, megesküdött, hogy ezt a szövetséget örök szövetségként megtartja. Több olyan történet van a Szentírásban, amelyben le van írva, hogy emberek esküt tesznek Isten nevére. A komolyan hitben élő embert is több körülmény késztetheti eskütételre. Például esküdnek az emberek olyan körülmények közt is, amikor valami jót őszinte igyekezettel akarnak és fontosnak tartanak, és megesküsznek, hogy azt meg fogják tartani. A hegyi beszédben Jézus meg is mondja, hogy milyen alapokra helyezi ő az eskü eltiltását. Ezt mondja: *„A ti beszédetekben az igen legyen igen, a nem pedig nem, ami pedig túlmegy ezen, az a gonosztól van.” Ezt* azért mondta Jézus, mert látta, hogy az eskü a hazug emberek hazudozása miatt hitelvesztetté lett. A hazugok, akik elvesztették szavuk hitelét, mert az emberek nem hittek nekik, úgy akarták szavukat hihetővé tenni, hogy elkezdtek Istenre, égre, földre esküdözni. Ezzel pedig megszegték Isten törvényét is, hogy: *„Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd.”* Jézus úgy akarta megszüntetni a könnyelmű esküdözést, hogy hitelképessé akarta tenni az ember szavait. Azt akarta, hogy az igen legyen igen és a nem, nem. Ezzel olyan önfegyelemre akart nevelni a beszédben is, hogy soha senkinek a szívében ne lehessen kételkedés szavaink hitelességét illetően. Isten népének a szavai legyenek megbízhatóak. De ez nem jelenti azt, hogy életünk nagy fontosságú dolgaiban ne tegyünk esküt Isten előtt.

Az Igében aztán a szenvedő ember imádkozásáról van szó. A szenvedő ember könnyen magába zárkózik, tudva, hogy a mi szenvedésünket nem veheti magára senki más. De az Istennel való imádságos közösség kiragad a magunkra maradottság érzésétől. Isten néha azért ad ránk szenvedést, hogy magához hívogasson. A jólétben sok ember nem gondol Istenre. Ha van ereje, egészsége, javai, könnyen elkezd úgy gondolkodni, hogy már nincs semmire, senkire szüksége. Még Istenre se. Így lehet a szenvedés Istenhez szorító áldássá. –Az örömben aztán dics.éneklésre buzdít az Igében Isten. Isten gyermekeinek az ajkán zeng a Lélek indításából fakadó ének, a dics., a könyörgés, a hálaadás. Ahol pedig Isten gyermekei fogyatkoznak, ott elhalkul az ének. A világ fiai nem nagyon énekelnek, nekik elég, ha hallgatják másoknak a jó vagy rossz énekét, zenéjét. Sajnálatosan fogy közöttünk azoknak száma, akiknek tele van a szíve dalba ömlő imádsággal, dics.mondással, hálaadással a mindenható Isten felé. Gyülekezeteinkben is sok helyen halkulnak az énekek. Elszomorító, hogy temetéseinken, amikor egy-egy

hazahívott testvérünk porsátorát helyezzük a feltámadás reménységével síri pihenőre, alig van ki énekelni. Figyelmeztető jelzés ez arra nézve is, hogy gyülekezeteinkben sokkal nagyobb hangsúlyt kell helyezni az énektanításra.

A gyülekezet betegei között való lelkigondozásra is áldott tanítás hangzik az Igében: *„Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, s kenjék meg olajjal az Úr nevében."* A gyülekezet vénei, az Újszövetség eredeti nyelvén presbiterei, a hitben idősebb emberek. Ez nem mindig jelent testileg időst, áldott dolog, ha valaki már fiatal korában érett a hitben, mert az egyetlen kősziklára, Krisztusra építette az életét. A beteg, aki éppen betegsége miatt nem lehet jelen a gyülekezetben és hiányzik neki a testvéri közösség, ne várjon arra, hogy meglátogatják-e őt a testvérek, akikkel együtt énekelt, imádkozott a templomban, hanem hívassa megához a gyülekezet véneit. Igen, a beteg testvért foglalkoztatja a gondolat: gondolnak rám a gyülekezetben élő testvérek, vagy már elfelejtettek? Életünk örök hajszájában –sajnos- sokszor halasztódnak a szükséges és hozzánk illő beteglátogatások. De a beteglátogatásig eljutó testvéreknek, a lelkipásztornak is vannak valahol olyan tapasztalatai, hogy hívatlan vendégeknek érzik magukat. Mert nem minden beteg vágyakozik az Ige, az imaközösség után. Szívesebben vállalja a mindennapi élet dolgairól való felszínes beszélgetést. Ezért jó az, ha a beteg testvér üzen. Így az üzenetet megkapók, a presbiterek és a lelkipásztor tudja, hogy várnak rájuk. Ott kell az Ige üzenete, az imaközösség, a testvéri elbeszélgetés. Ilyenkor jó a magunk hitének a erősítésére is, és a beteg testvér vigasztalására is arról beszélgetni, hogy Isten országában már nem lesz betegség, szenvedés. Jézus földre jövetelével megtette Isten az első lépést e felé az állapot felé azzal, hogy felkínálja mindenkinek azt, ami minden bajnak, szenvedésnek, enyészetnek a gyökere: a bűnbocsánatot, a kegyelmet. Második eljövetelekor pedig nyilvánvalóvá teszi, hogy az újrateremtett világban, amelyben a hittel elfogadott kegyelem által a gonosznak már minden gyökere elpusztult, nincs többé semmi, ami az „ó világban" gyötrelmessé tette az életet.

Az olajjal való megkenést abban a korban sok esetben gyógykezelésként is alkalmazták, de az mai Igénk összefüggésében a Szentlélek újjáteremtő hatalmára utal. János apostol is erre emlékeztet első levelében, amikor ezt írja: *„Az a kenet, amelyet kaptatok, bennetek marad."* A presbiterek és a lelkipásztor beteglátogatása, a beteg testvérrel együtt hallgatott Ige és imádkozás, amelynek alkotórésze a bűnvallás és a bocsánatért való könyörgés is, hozzátartozik a gyülekezet lelkigondozói szolgálatához. Az orvos, ha azt is hívatja a beteg, jó szolgálatot végezhet a beteg testi gyógyulására nézve. De a lelki terhektől való könnyebbülést az orvos

munkája nem tudja elősegíteni, ehhez lelki közösség, lelkigondozói szolgálat szükséges. Az embernek mindkettőre szüksége van.

Jézus is beszél a Hegyi beszédben a kölcsönös bűnvallásról. Ezt olyan fontosnak tartja, hogy elé helyezi a templomban való Isten előtti megállásnak. *„Ha tehát áldozati ajándékodat az oltárhoz viszed, és ott jut eszedbe, hogy atyádfiának valami panasza van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj el, békülj ki előbb atyádfiával, és csak azután térj vissza, s ajánld fel ajándékodat."* Ez a kölcsönös bűnvallás különösen fontos a betegségben szenvedőknek, akik talán életük határához közelednek. Áldott ígéretünk van Megváltónktól, hogy a földön megbocsátott bűnök, a mennyben is meg vannak bocsátva. Azt az utolsó ítéletkor Urunk már kiegyenlített számlának tekinti. A megbocsátott bűn már nem terhel.

Az a tény, hogy Isten a Szentírásban ezekre a dolgokra nézve is útmutatást ad, azt jelenti, hogy emberi gyarlóságaink miatti botlásaink ügyét igyekeznünk kell itt egymással rendezni, hogy amikor majd eljön a nagy számonkérés napja, amikor visszatérő Urunk megérkezik dicsőségben, a megbánt bűnök megbocsátásának az örömével állhassunk meg előtte. Ámen

Teremtő Istenünk, világunk és életünk Ura, jó volt nekünk gyermekeid gyülekezetében együtt lenni és jó volt hallani, hogy te mindig, mindenütt és minden élethelyzetünkben velünk vagy. Köszönjük, hogy velünk vagy akkor is, ha beborul az ég és szenvedés gyötör. Akkor is, ha vad vihar dühöng s villám öldököl. És ha szelek zúgnak, Krisztus van velem. Vigasztalva mondja; ne félj gyermekem. Hálát adunk Atyánk, hogy most is erősítetted hitünket, és a hitből fakadó imádság szárnyán hozzád emelkedhetünk, és a szenvedések felhőit letakarod kegyelmed palástjával. Megköszönjük, hogy lgéddel most is azt munkáltad, hogy senki, aki hisz bűnbocsátó kegyelmedben, el ne vesszen, hanem üdvösségre érkezzen. Kérünk, taníts minket szívből imádkozni, hogy legyen az életünk is imádkozó hálaadássá, és neked kedves életünk által is szenteltessen meg a te neved. Gyógyítsd meg beteg szeretteinket, áldd és szenteld meg családi életünket, és tedd ezt a gyülekezetet is egy nagycsaláddá, amely a te szereteted melegségét és örömét tudja továbbadni ebben a közönyös és hideg világban. Kérünk, ne törd még le repedezett nádszál életünket, hanem erősíts meg minket akaratod szerinti életre, hogy lehessünk áldássá azon a helyen ahová te küldtél bennünket. Megváltó Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 345. dics. (2007.)

Áldott, aki jön az Úrnak nevében

Virágvasárnap

Főének: 331. dics. Igeolvasás: Lukács 19,28-40

Miután ezeket elmondta, továbbhaladt Jeruzsálem felé. Amikor közel ért Betfagéhoz és Betániához, az Olajfák hegyénél elküldött tanítványai közül kettőt, és ezt mondta nekik: „Menjetek a szemben fekvő faluba, és amikor beértek, találtok egy megkötött szamárcsikót, amelyen még nem ült ember: oldjátok el, és vezessétek ide. Ha pedig valaki megkérdezi tőletek: Miért oldjátok el? - mondjátok ezt: Az Úrnak van szüksége rá." Ekkor a küldöttek elmentek, és mindent úgy találtak, ahogyan megmondta nekik. Miközben eloldották a szamárcsikót, gazdái ezt kérdezték tőlük: „Miért oldjátok el a szamárcsikót?" Ők így feleltek: „Mert az Úrnak van szüksége rá." Azután elvezették azt Jézushoz, felsőruhájukat ráterítették a szamárcsikóra, és felültették rá Jézust. Amint ment tovább, az emberek az útra terítették felsőruhájukat. Mikor pedig már közeledett az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész sokasága örvendezve fennhangon dicsérni kezdte Istent mindazokért a csodákért, amelyeket láttak, és ezt kiáltották: „Áldott, a király, aki az Úr nevében jön! A mennyben békesség, és dicsőség a magasságban!" A sokaságból néhány farizeus ezt mondta neki: „Mester, utasítsd rendre tanítványaidat!" De ő így válaszolt: „Mondom nektek, ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani."

Igehirdetés előtti ének: Hozzád jövünk Uram ó segíts
(Énekgyűjtemény 108. oldal, 2. vers) Alapige: Jeremiás 17,9-10

Csalárdabb a szív mindennél, javíthatatlan; ki tudná kiismerni?! Én, az ÚR vagyok a szívek vizsgálója, a lelkek megítélője, mindenkivel úgy bánok, ahogyan élete és tetteinek a gyümölcse szerint megérdemli.

Kedves Testvéreim,

Minden ember életében van egy néhány olyan nap, amelyre egész életén keresztül szeretettel gondol vissza. Elszállnak az esztendők, peregnek a napok, de ezek a kedves emlékek maradandóan a szívünkbe vésődnek. Bizonyára mindnyájan vissza tudnánk egy kicsit pergetni az életünknek a filmjét, hogy találjunk egy néhány kedves napot, amelyek emléke bennünk él. Lehetnek ezek különböző alkalmak, de valamilyen formában mégis for-

dulópontot jelentettek az életünkben. Ezek az emlékezetes napok valaminek a kezdetét vagy a végét jelentették az életünkben. Jó ezekre időnként visszaemlékezni. Az Úr Jézus életének egyik ilyen nevezetes napja volt a virágvasárnap. Ez volt az egyetlen olyan nap, amikor engedte, hogy nyilvánvalóvá legyen: ő az a Messiás, akiről Isten a prófétán keresztül már évszázadokkal azelőtt elmondta, hogy szamárháton fog bevonulni népének a fővárosába. Aki figyelmesen olvasgatja Istennek az Igéjét, az tudja, hogy Jézus egész élete, születése, tanítása és a szenvedésének a története jó előre meg voltak írva a próféták által. Tehát virágvasárnap sem valami váratlan esemény történt, hanem Isten ígéretei egyikének a beteljesülése. Akkor fogadták úgy, hogy pálmaágakkal fejezték ki örömüket ruházatuk egy-egy darabját terítették az útjára és köszöntötték, mint érkező királyukat. De miközben mi is úgy emlegetjük a virágvasárnapot, hogy az egy kedves napja volt Jézus életének, mert nagyon sokan fogadták őt szeretettel és örömmel, ugyanakkor azt is tudatosítanunk kell, hogy ezzel a kedves ünnepnappal kezdődik Jézus szenvedésének legnehezebb szakasza. Az evangéliumok éppen életének erről a sok szenvedéssel teljes részéről számolnak be a legrészletesebben. Sok áldott dolgot elmondanak az életéből is, a tanításaiból is, Isten országának a csodálatos üzeneteiből, de legaprólékosabban leírják életének ezeket az utolsó napjait. Ha az előttünk álló nagyhéten a templomban is, otthonainkban is olvasgatni fogjuk Jézus életének az eseményeit, egyre világosabban fogjuk látni, hogy mennyire úgy van, ahogyan most a Jeremiás próféta könyvéből olvastuk, hogy csalárdabb a szív mindennél.

Az Úr Jézust hozsánna kiáltással fogadták Jeruzsálemben. Ez a szó hozsánna egy nagyon gazdag jelentésű szó. Jelentésében ott van ez a könyörgés: Segíts meg. Ott van azonban ennek a szónak a jelentésében ez a bizonyosság is: Te meg fogsz segíteni. Miközben az ünneplő sokaság hozsánnát kiáltott Jézus felé, a mi Urunk, aki örült is ennek az ünnepi fogadtatásnak, a lelke mélyén elszomorodott. Azért szomorodott el, mert ő mindig látja, mi van az embernek a szívében. Tudta, hogy az örvendező kiáltás nem Isten hálás gyermekeinek a szívéből fakad, hanem önző szívekből. Tudta, hogy őt most azért fogadják királyként az emberek, mert úgy gondolták, hogy megjött az idő, amelyre vártak, itt van a Messiás, aki legyőzi az őket leigázó Római birodalmat és kezébe veszi a hatalmat, amit ebből a kézből nem vehet ki senki sem. Ez a király tud kenyeret teremteni, országában nem lesz éhező ember. Ennek a királynak a szavára még a vihar is elcsendesedik és egy ilyen király boldoggá teszi országa népét. Ennek a népnek tehát kellett az a hatalom, amilyet Jézus el tud hozni, kellett a jólét és a gazdagság, de nem kellett, mint

Üdvözítő. Ezért volt szomorúság is Jézusnak a szívében. Látta mennyire csalárd az emberek szíve. Mert a csalárd ember önző szívű, aki mindig önmagára gondol, a maga előmenetelére, a maga érvényesülésére. Mindig és mindenben ott van a középpontban az „én". Nem azért szomorodott el Jézus, mert ő nem akarja az embereknek a jót, hanem azért, mert az emberek önző szívvel ragaszkodnak sok ideig való jó dologhoz és nem ragaszkodnak ahhoz az örök jóhoz, az Isten országához, amit Jézus hoz el erre a világra. Hiszen Jézus azért jött, hogy az övéinek élete legyen, és bővölködjenek. Hogy bővölködjenek szeretetben, és teremjék a Szentléleknek többi áldott gyümölcsét is. Ameddig a szív csalárd, mert nem adjuk oda Istennek, mint örök szeretetnek, addig hiába vágyunk a békességes, szép boldog élet után.

Az ember szívének a csalárdságával kapcsolatban vessünk egy néhány pillantást az evangéliumokban leírt nagyhéti történet néhány nevezetes szereplőjére: Emlékezzünk például a tanítványok egyikére, Júdásra. Tanítványtársaival együtt sok áldott tanítást kapott Isten országának csodálatos dolgairól. Értelemfeletti csodákat élt át, amelyeket Jézus vitt véghez, hiszen szavára halottak támadtak fel. Egy kevéske kenyérből ezreket táplált és reménytelenül beteg embereket is meggyógyított. A szíve mégis elfordult Jézustól. Arra gondolt, hogy amit Jézus mond, az mind szép és jó, de neki több pénzre lenne szüksége. Nagyon vágyott a csengő ezüstök után, és ennek az lett a következménye, hogy amikor a kovásztalan kenyerek ünnepi vacsoráját tartották, felállt, otthagyta Jézust és a tanítványtársakat, és kiment az éjszakába. A szívében is éjszakai sötétség volt. Elment a főpapokhoz, és megállapodott velük, hogy 30 ezüstért a kezükbe juttatja Jézust. Ilyen csalárd a szív. Egy ember, aki annyi áldott dolgot látott és hallott Jézustól, pénzért kiszolgáltatta őt azoknak, akik már régen életére törtek, csak az alkalmat és módot várták, amikor ezt megtehetik. Akinek a szíve középpontjában az a vágy van, hogy minden áron pénzt akar szerezni, az ezért mindenre képes. Annak semmi sem drága, semmi se szent, csak a saját céljának az elérése. Júdás gazdag akart lenni, és ennek az lett a következménye, hogy hamarosan halottá lett, mert a későn felébredt lelkiismeret a halálba űzte őt.

Krisztus szenvedése történetének résztvevője volt Pilátus is. Nem véletlenül került bele a neve a keresztyénség Apostoli hitvallásába is. Pogány ember volt, a Római birodalom palesztinai helytartója. A Szentírás nagyhéti történetét olvasva úgy tűnik, hogy az a főrangú pogány tisztviselő emberségesebb ember volt, mint a zsidó nép vallási életének a vezetői. Pogány létére világosan látta, és ezt világosan meg is mondta, hogy Jézus, akit a zsidó főpapság azért adott kezébe, hogy mondja ki

fölötte a halálos ítéletet, ártatlan. A Jézus halálát követelő tömegnek ezt így adta tudtára: „Én nem találok benne semmi bűnt." Amikor azonban a zsidó főemberek azt mondták, hogy ha nem ítéli el Jézust, akkor ellensége a császárnak, annak ellenére, hogy biztos volt Jézus ártatlanságában, mégis halálra ítélte őt. Arra gondolt, hogy Jézus ugyan ártatlan, de ha a zsidó főemberek azt jelentik a császárnak, hogy Jézus neki ellensége, akkor a császár őt nem tartja meg tovább helytartóként, hanem hazarendeli vagy talán ki is végezteti. Meg akarta tartani a hatalmát, hogy biztosan életben maradhasson. Sok ember napjainkban is hazugságok árán jut hatalomhoz, vagy ilyen módon akarja azt megtartani. A lelkiismeretlen ember könnyen megtagadja az igazságot. Ilyen csalárd volt Pilátusnak a szíve is.

Ugyanilyen csalárd volt Heródesnek a szíve is. Ő is azért akart Jézussal találkozni, mert gondolta, hogy vallatás közben valamilyen csodát fog látni Jézustól. Szeretett volna valami szenzációnak a részesévé válni. Pedig Heródes Izráel népéhez tartozott. Ismernie kellett az Ószövetséget, a próféták írásait, akik olyan sokszor írtak az eljövendő Messiásról, a Megváltóról.

Nem véletlenül adta tehát Isten Lelke Jeremiás prófétának az ajkára ezt az üzenetet, az ember szívének csalárdságáról. Ezt ő is sokszor megtapasztalta. Királyok és helytartók, főemberek és közemberek egyaránt hajlamosak a csalárdságra, ha az által hatalomhoz, pénzhez, vagy pozícióhoz jutnak. Heródes uralkodói hatalomra jutott, tagja volt az ószövetségi népnek, ismernie kellett Isten üdvözítő tervét, és tudnia kellett, hogy Istennek az a követe, a Messiás, aki eljön, nagyobb hatalom, mint ő, aki egy kis ország egy darabján uralkodik, mégsem tudott fejet hajtani az előtt, aki maga a testet öltött örök igazság.

Próbáljuk meg Isten Igéjének ennél a fényénél megvizsgálni a saját életünket, emberi kapcsolatainkat. A csalárdságok sötét mélységei közt vezet életutunk. Sok szépen induló családi életet tett már tönkre a szív csalárdsága. Sok szép ígéretes terv, amely sok embernek lett volna a megélhetés forrásává, összeomlott azért, mert azok kivitelezői közt voltak csalárd szívűek, akik a maguk nagyobb hasznát keresve, egzisztenciális veszélybe sodortak egy nagy közösséget. A szív csalárdsága sokszor éppen a legközelebbi emberi kapcsolatok területén mutatkozik meg a legszívbemarkolóbban. Napjainkban gyakran látunk fiatalokat, akik a széles nyilvánosság előtt, mozgalmas utcák forgatagában is megmutatják, milyen nagyon szeretik egymást. Amikor az ember ilyen megnyilvánulásokat lát, arra gondol; milyen jó lenne ezeket a fiatalokat tíz-húsz év múlva is ilyen szeretetben együtt látni. Vajon akkor is ilyen ragaszkodó szeretettel keresik egymás közelségét? Elszomorító valósága az életünknek, hogy országunkban a statisztikai adatok szerint a házasságok 30%-a válás-

sal végződik. Azt pedig csak Isten tudja, hogy a családokban, ahol együtt maradtak a házastársak, a családok hány százalékában élnek a házastársak egymás terhét önzetlen szeretettel hordozó meghitt közösségben egymással. Mert a csalárd szívű ember lépten-nyomon sebet ejt a hitvestárs és talán a többi családtag szívén is. Azért van ott az Igében az elszomorító ténymegállapítás után, hogy az ember szíve csalárd, ez a kérdés is: kicsoda ismerheti azt meg? Ha őszinték vagyunk, alázattal meg kell vallanunk, hogy nemcsak a mások szívét, de még a saját szívünket sem ismerjük igazán. Az ember képes arra, hogy önmagát is megcsalja, vagy magának is csalódást okozzon. Ki ne ismerné azt a lelkiállapotot, hogy meggondolatlanul hozott döntések, szavak, vagy tettek következményeit hordozva, megdöbbenve kérdezzük önmagunktól; hogy mondhattam, hogy tehettem ilyet? Tehát a saját szívünket sem ismerjük igazán, mennyivel kevésbé másoknak a szívét. De azért vannak helyzetek, amikor az ember belelát a másik embernek a szívébe is. Ez azok közt van, akik valóban önzetlen szeretettel szeretik egymást. Az ilyen emberek sokszor olvasnak egymás gondolataiban, szavak nélkül is megértik egymást. Amire az egyik gondol, a másik már meg is kezdi annak megvalósítását. Ahol azonban a szeretet hiányzik, és helyette ott van a szívekben a gyűlölet, ott még a szavakból is nehezen értik meg egymást. Ilyen esetekben az is Isten ajándéka, hogy nem látunk bele egymás szívébe. Milyen zokon esne, ha megtudnánk, hogy valaki gonosz lelkületből fakadó valótlanságokat beszélt rólunk. A csalárd szív képes rágalmazni. Jobb ezt nem tudni, mert ezzel az embertárssal nehezünkre esne, ha találkoznánk vele, hallgatni is, és beszélni is. Különösen, ha ezt olyan embertárs teszi, akit mi jó testvérnek, vagy barátnak gondoltunk. Mert a csalárd szívű ember tud kedvesen mosolyogni arra is, akit a háta mögött rágalmaz. A kedvesség ilyen esetben lepel, amivel letakarja igazi énjét. A virágvasárnapi történetben is beszél Jézus emberekről, akiknek a templomba menése is lepel. Igazi énjét leplezi el vele az ember. Ez nemcsak a pénzváltókra, vagy az áldozati állatok árusaira vonatkozik.

Jézus virágvasárnap megtisztította a templomot. Ő meg tudja, és meg akarja tisztítani minden embernek a szívét, a miénket is, hogy tiszta szívvel és őszinte hittel énekelhessük: *„Áldott a király, aki az Úr nevében jön! A mennyben békesség, és dicsőség a magasságban!" Ámen*

Hálát adunk néked jó Atyánk a virágvasárnapi evangéliumért. Hálát adunk az Igédből kicsendülő vigasztalásért, hogy te eljöttél az idők teljességében erre a földre, amikor Krisztusban emberré lettél. Hálát adunk, hogy Igédben most is te szólítottál meg bennünket, és kérünk légy velünk, amikor üdvözítő Urunkat lélekben

kísérni akarjuk a Golgota felé vezető úton. Segíts, kegyelmes Istenünk, hogy csalárdságra hajlamos szívünk tudjon előtted őszinte bűnbánattal kitárulkozni, és megköszönni, hogy Szent Fiad azért jött a földre, hogy teljesítse a te üdvözítő akaratodat. Fájó szívvel valljuk meg előtted Atyánk, hogy sokszor mi is süketek vagyunk Igéd meghallására, és gyarlók vagyunk akaratod cselekvésére. Légy velünk megsegítő, erősítő kegyelmeddel, ha megfogyatkozik testi vagy lelki erőnk, hogy tudjuk mi is engedelmes szívvel mondani: Itt vagyok Istenem, hogy cselekedjem a te akaratodat. Segíts, hogy a ránk következő nagyhéten hittel tudjuk mondani: *„Buzdítsd fel Uram lelkemet, Hogy dicső fejedelmemet, Kit, míg a mérték betelt, Sok szenvedés felszentelt. Kísérjem a Golgotára, Hol igazságod oltára, De a körül kegyelmednek Jó illatjai terjednek.”* Megváltónk nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen

Záróének: 192. dics. (2000.)

Tisztítsátok meg lelketeket

Főének: 299. dics. Igeolvasás: János 8,34-47

Jézus így válaszolt nekik: „Bizony, bizony, mondom néktek, hogy aki bűnt cselekszik, a bűn szolgája. A szolga pedig nem marad a házban örökre: a fiú marad ott örökre. Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” „Tudom, hogy Ábrahám utódai vagytok, de ti meg akartok ölni, mert az én igémnek nincs helye bennetek Én azt mondom, amit az én Atyámnál láttam, és ti is azt teszitek, amit a ti atyátoktól hallottatok.”Ezt mondták neki: „A mi atyánk Ábrahám.” Jézus így szólt hozzájuk: „Ha Ábrahám gyermekei volnátok, Ábrahám cselekedeteit tennétek. De ti meg akartok engem ölni, olyan valakit, aki azt az igazságot hirdettem nektek, amelyet az Istentől hallottam: Ábrahám ezt nem tette volna. Ti ugyanazt cselekszitek, mint atyátok.” Ezt mondták neki: „Mi nem paráznaságból születtünk: egy atyánk van, az Isten.” Jézus így szólt hozzájuk: „Ha az Isten volna a ti Atyátok, szeretnétek engem, mert én az Istentől indultam el, és tőle jövök; nem magamtól jöttem, hanem ő küldött el engem. Miért nem értitek az én beszédemet? Mert hallani sem bírtátok az én igémet. Ti atyátoktól, az ördögtől származtok, és atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Embergyilkos volt kezdettől fogva, és nem állt meg az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor a hazugságot szólja,

a magáéból szól, mert hazug, és a hazugság atyja. Mivel pedig én az igazságot mondom, nem hisztek nekem. Közületek ki tud rám bűnt bizonyítani? Ha az igazságot mondom, miért nem hisztek nekem? Aki az Istentől van, hallja az Isten beszédeit; ti azért nem halljátok, mert nem az Istentől valók vagytok."

Hálaadással köszönjük meg néked ezt az új napot, könyörülő Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Jó nekünk ezen az ünneplésre szánt napon elcsöndesednünk szent színed előtt, és miközban múló földi életünknek a percei peregnek, te hirdeted nekünk az örök élet evangéliumát, a kegyelem hívó szavát, az üdvösség üzenetét. Megköszönjük azt a sok ideig való és örökkévaló jót, amellyel egész eddigi életünkben is megajándékoztál, Hálát adunk, hogy örömeinket te szenteled meg, bánatainkban te adsz vigasztalást, és így midig érezhetjük, hogy te sohasem hagysz bennünket magunkra. Kérünk, szólj most újra hozzánk Igédben, hogy akik köztünk szenvednek, gyászban járnak, száradjanak fel könnyeik, akik döntés előtti bizonytalankodásban vannak, találják meg a helyes szavakat, amelyre talán vár valaki, és találja meg a helyes utat, amely hozzád vezet. Ezt munkáld bennünk Igéd által, és ilyen útra segíts Lelked által könyörülő Istenünk, Üdvözítőnk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 173. dics. Alapige: 1. Péter 1,22-25

Tisztítsátok meg lelketeket az igazság iránti engedelmességgel képmutatás nélküli testvérszeretetre, egymást kitartóan, tiszta szívből szeressétek, mint akik nem romlandó, hanem romolhatatlan magból születtetek újjá, Isten élő és maradandó igéje által. „Mert minden test olyan, mint a fű, és minden dicsősége, mint a mező virága: megszárad a fű, és virága elhull, de az Úr beszéde megmarad örökké". Ez pedig az a beszéd, amelyet hirdettek nektek.

Kedves Testvéreim,

A Péter apostol levelének a most felolvasott versei előtt arról van szó, hogy hogyan hívogatja Isten földön élő gyermekeit engedelmességre, akarata hűséges teljesítésére. A részben elmondja azt is, hogyan szabadított ki minket a hiábavaló életből. Mert az az élet, amit nem Krisztus és nem Isten Szentlelke irányít, még akkor is hiábavaló élet, ha valaki nagyon magasra

jutott a társadalmi ranglétrán. A hiábavaló életnek az első ismertető jele az, hogy az ember önmagát állítja az élet középpontjába, és mindenkit, aki kívül az önszeretet szűk körén, közönnyel kezeli, vagy egyenesen ellenségnek tartja. Az önzés várába húzódó ember előbb-utóbb elkezd harcolni a maga környezetével, mert önmagát akarja érvényesíteni, a maga akaratát, a maga jövedelmét, a maga előmenetelét, a maga kényelmét akarja megvalósítani. Az ilyen módon előre jutó ember elfelejti, hogy így elérhet ugyan az ember bizonyos eredményeket, de eltékozolja a legnagyobbat, aminek ez a földi élet előcsarnoka lehetne, az üdvösséget. Nem tudatosítja, hogy ez a földi élet Istennek olyan drága ajándéka, hogy egymás terhét hordozva töltsük be a Krisztus törvényét. Talán a füléig sem, de a szívéig még kevésbé jut el Urunknak az az emlékeztetése, hogy aki meg akarja tartani a maga életét, az elveszíti azt, de aki az emberek közt szeretettel szolgálva áldozza oda életét Isten dicsőségére, az megtalálja azt. Áldott az az emberi élet, amely meggyújtott gyertyaként tudja elűzni maga körül a rosszakarat, gyűlölködés és gonoszság sötétségét, és sóvá tud lenni abban a sokféle romlásnak kitett világban, amelyben élünk.

Mai Igénkben így folytatja Péter apostol Isten üzenetét: *„Tisztítsátok meg lelketeket az igazság iránti engedelmességgel képmutatás nélküli testvérszeretetre, egymást kitartóan szívből szeressétek.“* Ahhoz, hogy életünk élhetővé legyen, mindnyájunknak szüksége van szeretetre. Megváltónk is ezt nevezte övéi elsődleges ismertető jelének. Pál apostol így tanít: *„Ha angyaloknak vagy embereknek nyelvén szólanék is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc, vagy pengő cimbalom.”* Szépen szólni, hangokat kiadni a holt anyagból készülő lélektelen húrok is tudnak. Isten a föld porából teremtette testünket és a saját lelkéből lehel az anyag testbe életet. A lélek által van életünk, és a Szentlélek által van új életünk. Az első Korinthusi levélben olvassuk, hogy az ember az emberi lélek által ismerheti meg magát. De a lélek által van nemcsak az ismeret, hanem az értelem, az érzelem, az akarat, a gondolat, tehát minden, a mi által magunkat, és a világban lévő dolgokat megismerhetjük. Ez a lélek nagyon hamar beszennyeződik, mert halandó testben lévén, a test gyarlósága hatással van a lélekre is. Ebben a kölcsönhatásban a lélek is könnyen beszennyeződik. Ha valahol egy emberi közösségben hiányzik az őszinte képmutatás nélkül való szeretet, ez azt mutatja, hogy szükség van lelki megtisztulásra. A lélek tisztátalansága úgy hat az ember életére, mint a durva szennyeződés az elektromos vezetékre, mint szigetelés, amely miatt néha elakad az elektromos áram folyamatossága. A szeretet krisztusi parancsát nem tudja az ember önnön lényén tovább vezetni, ha a lelke beszennyeződött. Ezért van szükség előbb a lélek megtisztítására, hogy a testvéri szeretet áramkö-

re tovább mehessen a körültünk lévők felé. Erre a megtisztítására az igazság iránti engedelmességgel van szükség. A Szentírás első lapjaiból tudjuk, hogy az emberiség elbukását, az élet helyett a halál útjára lépését a sátáni hazugságra alapozott engedetlenség okozta. Isten atyai szeretetből tiltotta meg az embernek, hogy szakítson az élet fájának a gyümölcséből. Isten szabad akarattal ajándékozta meg az embert, de azt, hogy mi az, ami az ember javát szolgálja, és mi az, ami az ember életét veszélyezteti, ő akarta mindig megmondani az embernek. Ezért várt ráfigyelő engedelmességet az embertől. De jött a sátán, aki Istent hazugnak bélyegezte. Isten azt mondta az embernek: ha szakítasz ennek a fának a gyümölcséből, meghalsz. A sátán pedig isteni minden-tudást ígért az embernek. Az ember nem az igaz Istenre, hanem a hazug kísértőre hallgatott, és ezzel elindult a halál útján. Isten olyan irgalmas, hogy beszennyeződött lelkű gyermekét is meg akarja tisztítani. A megtisztulás pedig Isten akaratának való engedelmességgel kezdődik.

A hazug hitetőre hallgatás gyümölcse az a képesség, hogy az ember nemcsak a szavaival, hanem az életével is tud hazudni. Álarcot visel. Ezt az álarcot mai Igénk így nevezi: Képmutatás. Az ember nem az igazi arcát mutatja, hanem egy egészen más arcot, ál-arcot, ami eltakarja az igazi arcot, az irigységet, az önzést, a gyűlöletet. Az ember tud mosolyogni, kedvességet színlelni, pedig a szívében nincs szeretet. Ezért a lelket meg kell tisztítani mindentől, ami elszigetel a testvértől. Az Istenre, Krisztusra hallgató, és ez által megtisztított lélek tudja engedelmesen cselekedni Isten akaratát. Nem ok nélkül mondta Megváltónk: „Én vagyok az út, az élet, és az igazság." Isten szava, Krisztus beszéde, teremtő, újjáteremtő hatalom. Ezért mondta Jézus a szőlőtőkéről és szőlővesszőről szóló példázatában a tanítványoknak: „Ti már tiszták vagytok mindnyájan a beszédek által, amelyet szóltam néktek." Nagycsütörtök este, amikor Jézus megmosta tanítványai lábát és Péter először tiltakozott, hogy az ő lábát is megmossa, Jézus az őt hallgató és követő tanítványokra is mondta, hogy ők már tiszták, de Júdásra gondolva ezt is hozzátette: „de nem mindnyájan." Júdás nem hagyta magát megtisztítani, kiment az éjszakába.

Éppen övéitől való búcsúzás közben véste szívükbe, hogy a hozzá tartozóknak ismertető jele a kölcsönös szeretet. Pedig Jézus nagyon jól tudta, milyen világba küldi tanítványait. Akik igazán az övéi, azok még egy sötét önző világban is, szeretik egymást. Azt is jelenti ez, hogy akik nem szeretik egymást, azok nem az övéi. Akik tudnak egymással civakodni, akik nem akarják megteremteni az egymás közötti békességet, kitartanak a nem jóban, a szeretetlenségben, azok nem tartoznak hozzá. Vajon ott van-e ez az ismertető jel a mi életünkben, hogy egymást tiszta szívből őszintén sze-

retjük? Mert ott, ahol az ember szíve és lelkiismerete nem tiszta, nem lehet őszinte testvéri szeretet. Pedig köztünk is hangzik Istennek lelkünket tisztogatni akaró Igéje. Itt-ott talán el is éri a szíveket, talán ott is van néha egy pillanatra a magunkba szállás, amikor az Isten előtt templomi csendben a beismerés, hogy Isten itt az én gyarlóságomat tárja fel, és úgy érezzük, hogy ezen az állapoton változtatni kell. De a hallott Ige nem mindenkinek a szívében ver gyökeret. Az Ige magvetése után sok szívben az a folyamat játszódik le, mint a Jézus magvetőről szóló példázatában az útszélre, köves helyre, vagy tövisek közé hullott magvak esetében. Valami miatt nem tud mély gyökeret ereszteni. Ha engedelmes szívvel hallgatjuk az Igét, akkor lélekben letisztulnak, eltűnnek a szennyes foltok, mert Isten a Lélek által hangzó Igén keresztül megtisztítja, örök életre gyógyítja. Ha azonban lelkünkben ott marad az engedetlenség, mert a bűnbánat szalmalángként hamar ellobban, akkor nem változik semmi az életünkben. Minden marad úgy, ahogyan azelőtt volt, és mi rohanunk tovább a kárhozat felé vezető széles úton.

Isten arra is emlékeztet Péter apostol által, hogy az Ige, valahányszor olvassuk vagy hallgatjuk az ő beszédét, nem romlandó, hanem romolhatatlan mag. Ez örök Ige. A mi földi életünk mulandó, halandó élet, de az örök Ige örök életre szül újjá bennünket. A Szentírásban, amelyben le van írva, hogy ebben a mi földi világunkban minden mulandó, két dologról van hangsúlyosan kiemelve, hogy megmarad. Az egyik az Isten Igéje, a másik a szeretet. „Mert elmúlik a világ és annak ábrázata, de Isten Igéje megmarad örökre. Ugyanezt halljuk a szeretetről: „A szeretet soha el nem múlik." Isten ezzel az örök, élő Igével, életnek beszédével jön hozzánk. Ezért nagy Isten előtt az igehirdető, a lelkipásztor felelőssége, hogy kérje a Szentlélek örök élet Igéjét küldő ajándékát, hogy ajkán mindig az örök életre újjászülő élő Ige hangozhasson, amelyben a mindig velünk levő Isten szólít meg minket. Bizonyára ezért idézi Péter apostol az Ézsaiás próféta könyvből az Igét: *„Minden test olyan, mint a fű, és miden dicsősége, mint a mező virága: megszárad a fű, és virága elhull, de az Úr beszéde megmarad örökké."* Az emberiség a történelem évezredeiben sokszor képzeli magát nagynak, büszke a kultúrájára, bölcsességére, tudományára, de mindez nem változtat azon, hogy az embernek minden dicsősége olyan, mint a mező virága. Elhervad és porba hullik. Ezért olyan nagy és csodálatos az, hogy ebben az elenyésző világban most is hangzik köztünk a mindig megmaradó Ige, és ha Isten életünket megtartja, hangzani fog az előttünk álló hét minden napján is. Isten alkalmat készít, hogy készüljünk kegyelme asztalához, és legyenek ezek a napok áldott alkalommá arra, hogy *„lelkünket az igazság iránti engedelmességgel képmutatás nélküli testvérszeretetre tisztítsuk meg és egymást kitartóan, szívből szeressük." Ámen*

Dicsőítjük a te szent nevedet, mindenható Isten, aki Jézus Krisztusban Atyánkká lettél. Megköszönjük néked, hogy te Igédben újra megszólítasz minket, és kérünk, tégy minket Igéd figyelmes hallgatóivá, és akaratod engedelmes cselekvőivé. Te tudod Atyánk, hogy mi egy olyan világban élünk, amelyben a sátán is szüntelenül gyűjti a maga seregét, hogy tőled eltántorítson, és tévútra vezessen. Segíts atyánk, hogy tudjunk járni engedelmes gyermeki szívvel, kegyelmedért esdő lélekkel, a bűnbánat, a megtisztulás, és a szeretet útján. Köszönjük, hogy Krisztusban az élet útját tárod elénk, hogy elkerülhessük a bukás, a halálra hullás útját. Könyörülj rajtunk Atyánk, és segíts, hogy velünk létedet érezve legyen hitünk erősebb, reménységünk megingathatatlanabb, hogy te nem azt akarod, hogy elessünk, hanem azt, hogy hozzád térjünk, és életünk megszentelődött életté legyen. Légy velünk betegségünkben gyógyító kegyelmeddel, bánatunkban, gyászunkban légy velünk vigasztalásoddal, hogy meghalt szeretteinknek is helyet készített Megváltónk a te országodban. Áldd és szenteld meg családi otthonunkat, hogy tudjunk egymással ott is szeretetben és békességben élni. Légy velünk, amikor mindennapi munkánkat végezzük, hogy feladatainkat is tudjuk embertársaink javára, és neved dicsőségére végezni. Jézusunk nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen

Záróének: 195. dics. (1977.)

Választás a jó és a rossz között

Főének: 366. dics. Igeolvasás: 1. Móz. 1,26-31 és 1. Móz. 2,8-17

Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlóvá: uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, az állatokon, az egész földön és mindenen, ami a földön csúszik-mászik. Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket. Isten megáldotta őket és ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és hódítsátok meg a földet. Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és a földön mozgó minden élőlényen! Azután ezt mondta Isten: Nektek adok az egész föld színén minden maghozó növényt, és minden fát, amelynek maghozó gyümölcse van: mindez legyen a ti eledeletek. Minden földi állatnak, az ég minden madarának és minden földi csúszómászónak pedig, amelyben élet van, eledelül adok min-

den zöld növényt. És úgy történt. És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó. Így lett este, és lett reggel: hatodik nap.

***

Ültetett az ÚRisten egy kertet Édenben, keleten, és ott helyezte el az embert, akit formált. Sarjasztott az ÚRisten a termőföldből mindenféle fát, szemre kívánatosat és eledelre jót; az élet fáját is a kert közepén, meg a jó és a rossz tudásának fáját. És fogta az ÚRisten az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze. Ezt parancsolta az ÚRisten az embernek: A kert minden fájáról szabadon ehetsz,de a jó és a rossz tudásának fájáról nem ehetsz, mert ha eszel róla, meg kell halnod.

Hálát adunk néked Atyánk, hogy te nem úgy bánsz velünk, ahogyan érdemelnénk. Amikor tetteink arról beszélnek, hogy mi nagyon hamar elfelejtünk sok mindent Igéd üzenetéből, még azt is, hogy megváltottaid vagyunk, nem ítéletet hirdetsz nékünk, hanem kegyelmes hívogatással szólsz hozzánk. Megköszönjük a szent vasárnapot, amelyre felvirrasztottál, és amelyen ma is sok ezer gyülekezetben hangzik a te Igéd. Atyánk, te látod, tudod, hogy életünk bozótjában sokan közülünk milyen hamar eltévednek, és újra hangzik felénk kiáltásod; ember, hol vagy!? Bocsásd meg nékünk, ha nem ott vagyunk ahová állítottál, ha megfogyatkozott szívünkben a szeretet, az engedelmesség. Magunknak akarunk élni, és elfelejtjük, hogy mi a földön a te követeid vagyunk, hogy anyaszentegyházadban országodat építsük. Cselekedd velünk kegyelmes Istenünk, hogy mi magunk épüljünk fel szent templomoddá, hogy legyen az életünk mágnessé, amely vonzza az embereket tehozzád. Atyánk, mi magunk nem vagyunk erre képesek, kérünk, add Szentlelkedet, vezess, amikor életünk sok terhe alatt roskadozunk, hogy küldetésünket betölthessük. Kérünk Atyánk, áldd meg most is szívünkben Igédet. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 171. dics. Alapige: 2. Királyok 21,7-16

A felesége, Jezábel ezt mondta neki: Hát nem te uralkodsz most Izráelben? Kelj föl, egyél, és légy jókedvű! Majd én megszerzem neked a jezréeli Nábót szőlőjét. Ekkor leveleket írt Aháb nevében, lepecsételte annak gyűrűjével, és elküldte a leveleket azoknak a véneknek és nemeseknek, akik Nábóttal egy városban laktak.

Vele szembe pedig ültessetek két hitvány embert, akik így tanúskodjanak ellene: Átkoztad Istent és a királyt! Azután vigyétek ki, és kövezzétek agyon. A város polgárai, a vének és a nemesek, akik

abban a városban laktak, úgy is tettek, ahogyan Jezábel megüzente nekik, és ahogyan a nekik küldött levelekben írta.

Böjtöt hirdettek, és Nábótot a nép élére ültették. Odajött a két hitvány ember is, leültek vele szemben, és ezek a hitvány emberek így tanúskodtak Nábót ellen a nép előtt: Átkozta Nábót Istent és a királyt! Ezért kivitték őt a városból és agyonkövezték.

Azután ezt az üzenetet küldték Jezábelnek: Agyonkövezték Nábótot. Amikor Jezábel meghallotta, hogy agyonkövezték Nábótot, így szólt Jezábel Ahábhoz: Kelj föl, vedd birtokba a jezréeli Nábót szőlőjét, amelyet nem akart pénzért neked adni, mert nem él már Nábót, hanem meghalt.

Amikor Aháb meghallotta, hogy Nábót meghalt, fölkelt Aháb, lement a jezréeli Nábót szőlőjébe, és birtokba vette azt.

Kedves Testvéreim,

Ez a szomorú eseményről szóló bibliai tudósítás úgy hangzik, mintha napjainkban történt volna, pedig több, mint két és félezer évvel ezelőtt játszódott le. A Szentírásban több olyan történetről vagy eseményről olvashatunk, amelyekben igazságtalanságról, hamisságról, cselszövésről, hazugságról vagy gonoszságról van szó. Hiszen a Biblia központi üzenete, Jézus Krisztus földi életének a vége felé zajló események is tele vannak ilyenekről szóló tudósításokkal. Ilyen események közt fejezte be életét az emberré lett Isten Fia, a világ Megváltója is. Pedig ennek a hívő emberek számára legdrágább kincset jelentő könyvnek a kezdetén arról olvasunk, hogy ez a hatalmas világmindenség Istennek olyan alkotása, amelyben minden jó. A teremtés koronája, az Isten képmásaként teremtett ember is jó volt, akit Isten megáldott. A Szentírásban azonban már ott van annak a leírása is, hogy milyenné lett az ember. Beszél emberről, „aki azon gondolkodik, hogy gonoszságot cselekedjen," akik „elhagyják az egyenes ösvényeket, és sötét utakon járnak. Örülnek, ha rosszat tehetnek, vigadnak a gonosz fonákságokon, ösvényeik görbék, útjaik hamisak."

Bizonyára sok ember szívében felvetődik a kérdés, hogyan lett ilyenné az ember? Ha mélyen elgondolkodunk, találunk választ erre a nehéz kérdésre is. Mert abban, hogy Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtette az embert, „kevéssel tette őt kisebbé Istennél," az is benne van, hogy ő egyéniségeket teremtett, akiknek megadta azt a „méltóságot", azt a kiváltságot, hogy legyen akaratuk, dönthetnek életük dolgaiban. Isten ezt a kiváltságot tudtára is adta az embernek az Édenben, amikor ezt mondta neki: „*A kert minden fájáról szabadon ehetsz, de a jó és a rossz tudá-*

sának a fájáról nem ehetsz, mert ha eszel róla, meg kell halnod." Pedig Isten az embert nem halálra teremtette, hanem életre. Azért volt ott a kert közepén a másik gyümölcstermő fa, az *„életnek a fája."* Ezt nem tiltotta meg Isten, hiszen ezt a fát azért teremtette, hogy az embernek folyamatos életközössége legyen teremtőjével. Figyelmeztetés volt ez, hogy ennek a fának gyümölcse táplál a teljes életre. A többi fának a gyümölcse szükséges a testünk számára, mert testünket anyagi valóságból, a föld porából teremtette. Amikor Jézust megváltó munkájának a kezdete előtt megkísértette a sátán, Jézus azért nem hallgatott a sátánra, mert tudta, hogy *„nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden Igével, amely Isten szájából jön."* Azzal, hogy Isten az embert a döntés képességével ajándékozta meg, próbára is tette. Amíg az ember Istenre hallgatott, az Igére, amelyet Isten mondott, boldog életet élt. Az Éden gazdag termésében Isten megmutatta gondviselő jóságát. Hitvestársi közösségben, egymást szeretve, az Édent őrizve és gondozva élhettek, nem ismerték a gondot, a szenvedést, a gonoszt. Addig csak a jót ismerték. De amikor Isten helyett a kígyóként odacsúszott kísértőre hallgattak, elindultak a sok szenvedést hozó és halállal végződő úton. Ennek a gyümölcse, következménye mindaz a szörnyűség, ami betölti földi világunkat.

Egy a sok szörnyűségből, amely mai világunkban fokozott mértékben sokasodik, és sokféle változatban ismétlődik, emlékeztető ébresztésként is áll előttünk a jezréeli Nábótnak és szőlőjének a történetében. Sok mindent nem tudunk róla, de azt tudjuk, hogy volt valamennyi földje, és egy szőlőskertje, Akháb király palotájának a szomszédságában. A király szemet vetett Nábót szőlőjére, és azzal az indoklással, hogy neki az a terület jó lenne veteményes kertnek, meg akarta tőle vásárolni. Nábót nem akarta eladni, sem elcserélni szőlőjét a királlyal. Indoklásából megtudjuk, hogy ezt nem akaratosságból tette, hanem azért, mert ismerte, és komolyan vette Isten szavát. A Mózes törvényében van egy ilyen rendelkezés, hogy az atyai örökséget nem szabad idegennek adni, Nábót tehát Isten parancsát akarta betartani. A királyt ez úgy felbosszantotta, hogy lefeküdt, arcát a fal felé fordította, és nem evett. Ezzel a magatartásával Nábót példaként áll előttünk. Isten parancsából ismerte a szülők tiszteletének a parancsát is, és kedves volt neki a föld, amelyre szüleik, elődeik is verítéküket hullatva kapták Istentől ételüket, italukat. Isten legnagyobb parancsolata; „szeresd az Istent és szeresd felebarátodat," valamint a szülők iránti tisztelet parancsa miatt, nem adhatta szőlőjét a királynak, se pénzért, se cserébe. Ezzel a hálás tisztelettel kell nekünk is megtartanunk elődeink lelki szellemi nyelvi kincseit is. Azt nem tehetjük vásári portékává, alkudozások tárgyává.

Mikor a király pogány felesége, Jezábel megtudta, mi okozza királyi férjének a szomorúságát, büszke öntudattal így vigasztalta: *„Majd én megszerzem néked a jezréeli Nábót szőlőjét."* Meg is szerezte, de erre a királyi hatalommal történt megszerzésre ráment Nábótnak az élete. Jézábel leveleket írt a jezréeli előjáróknak, megparancsolta, hogy hirdessenek böjtöt, és ültessék Nábótot a nép élére. Ültessenek Nábóttal szembe két hamis tanút, akik azt fogják vallani, hogy Nábót átkozta Istent és a királyt. Isten és a király átkozásáért, ha azt két tanú bizonyítja, halálra kövezés a büntetés. Ezt a királyi pecséttel lepecsételt utasítást Jezréel előljárói végrehajtották, Nábótot halálra kövezték.

Jezréel előljárói nagyon jól tudták, hogy a kivégzés cselszövés eredménye volt. Nem szólalt meg senkinek a lelkiismerete? Lehet, hogy igen, de szólni senki sem mert. Az ország, vagy más emberi közösség vezetőjétől kapott utasítást még napjainkban is ritkán meri valaki nem teljesíteni. Ott is nyilván a saját, esetleg gyermekeik további jó elhelyezkedési lehetőségeire gondoltak az előljárók. Ezért bólintottak „igent" a gonosz tervre. A gonoszságnak ez a kígyómérge ma is pusztít ebben a világban. De az ember szívében ilyen szörnyűségek láttán vagy hallatán ott van ez a kérdés is: Hogyan engedhet meg ilyen szörnyűségeket Isten? Ő nem látná, nem hallaná, milyen borzalmas események sorozata zajlik ebben az általa jónak teremtett világban? Tolsztojnak egyik könyvében van ez a mondat: „Isten látja az igazságot, de nem mindig szól azonnal". Néha hagyja kiteljesedni a dolgokat, hagyja, hogy a konkoly is beérjen. Szent Fia esetében is ezt cselekedte. Hagyta, hogy ő is elszenvedje a keresztre feszítés kínját. Hagyta, hogy magára vegye a kígyóméreg áldozataként halálba rohanó emberiség büntetését, hogy mindenki lássa, mivé teszi az Isten iránti engedetlenség a világot. Ezt azért teszi, mert szívünkbe akarja vésni, hogy rajtunk csak az ő kegyelme segít. Krisztus áldozati halálára igent mondott azzal, hogy feltámasztotta őt a halálból, és ezzel tudtunkra adja, hogy a Krisztusban készített kegyelem mindenkié, aki azt hálás hittel elfogadja.

Az ember gyarló. Pál apostol, aki a damaszkuszi úton éppen akkor találkozott Krisztussal, amikor ő a Krisztust követőket üldözni ment oda, eljutott odáig, hogy megkérdezte az őt megszólító Krisztustól: „Mit akarsz Uram, hogy cselekedjem?" Meg is cselekedte, amit Krisztus mondott néki. Kárnak és szemétnek mondott mindent, amit addig cselekedett, és vállalta Krisztusért a rá váró üldöztetést. Tehát áldott eszközzé lett Krisztusnak a szolgálatában, mégis sok harca volt az ó emberével, és ezt alázatosan be is vallotta, amikor ezt mondta: „Nem a jót cselekszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok. Neki is szüksége volt az erőnek

és a vigasztalásnak Lelkére. Isten a teremtéskor az életnek lelkét adta az embernek. Amíg nem jött a kísértő, az ember engedelmes jó gyermeke volt Istennek. De a kísértésben az ember elbukott, az Isten képére teremtettség beszennyeződött. Sokasodott a bűn, a baj, a gonoszság. Ezért Isten embereket hívott el, akiknek Lelkét adta, akik Isten üzenetét tolmácsolták, leleplezték a bűnt, a gonoszságot. Ezek az Isten Lelke által vezetett emberek voltak a próféták. Illés is Isten prófétája volt. Amikor Nábótot halálra kövezték, Isten Illésen keresztül hirdetett ítéletet Akháb király háza felett, amikor a király ment, hogy birtokba vegye Nábót szőlőjét. A próféta által hangzó Isten ítélete megrendítette a királyt, megszaggatta ruháit, és zsák ruhát öltve, böjtölve tartott bűnbánatot Isten előtt. Isten ezért kegyelmi időt adott neki az ítélet végrehajtásáig. A Szentlélek ajándékát az ószövetségi prófécia és Jézus ígérete szerint Isten pünkösdkor küldte a tanítványokra, hogy hirdessék Isten Krisztusban készített kegyelmi ajándékát, a bűnbocsánatot, és az örök életet. Megváltónk megígérte, hogy az Atya ad Szentlelket mindenkinek, aki azt kéri tőle. Mert Isten nem akarja, hogy elrontsuk az életünket, hogy engedetlen gyermekei legyünk, hanem hogy kérjük Szentlelke vezetését, hogy hozzá térjünk és éljünk. Pünkösd vasárnapja előtt mondjuk azért együtt a dalba ömlő hálaadást Isten minden kegyelmi ajándékáért, és könyörögjünk áldásáért:

Nagy Lelked élt Uram, a prófétás időkben.
Ő fénylett át a szent s apostol életén;
Áldj meg s kegyelmedet reám is töltsd ki bőven,
Hogy Jézust nézzem és ővéle győzzek én. Ámen
(445. dics. 6. vers)

Hálát adunk néked Édesatyánk, hogy Igéd és Szentlelked által most is velünk vagy. Bűnbánattal valljuk meg előtted, hogy mi nem vagyunk méltók arra, hogy hozzánk jöjj. Hozzánk, akik olyan sokszor megyünk a magunk útján, a világ, a közöny, a hitetlenség és engedetlenség útján. Hálát adunk, hogy te mégis jössz hozzánk, hogy ébresztgessél, magadhoz hívjál, kegyelmet kínáljál. Hálát adunk, hogy nem veszed le rólunk atyai kezed akkor sem, ha mi sokszor nem vagyunk hűségesek hozzád. Köszönjük, hogy te nem az ítélet tüzében, hanem a Szentlélek tüzében akarod életünket mássá tenni. Köszönjük, hogy te nem akarod elhagyni azokat sem, akik elhagytak téged. Kérünk Édesatyánk, könyörülj rajtunk. Te látod életünk sokféle gyarlóságát, a közönyt, a tőled való elfordulást, a hitetlenséget. Te ismered testi gyöngeségeinket is, a betegségeket, a szenvedéseket, a könnyhullatásokat. Könyörgünk

betegeinkért, akik betegségükben hozzád kiáltanak, és azokért is, akik olyan gyöngék, hogy csak sóhajaikat küldik hozzád. Mutasd meg gyógyító hatalmadat és üdvözítő szeretetedet. Add mindnyájunknak atyai biztatásodat, hogy mi ugyan nem mindig értjük a te akaratodat, útjaidat, terveidet, de te világosságot tudsz gyújtani szívünkben és értelmünkben, hogy megértsük, közelebbről megismerjük és megszeressük azokat. Kérünk, áldd meg ezen a földön lgédet, amely ma is hangzott templomaidban, hogy az teremjen a szívekben áldott gyümölcsöket. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 446. dics. (2008.)

Mert néktek lett az ígéret és gyermekeiteknek

Pünkösd

Főének: 375. dics. Igeolvasás: Ap. Csel. 2,29-40

Atyámfiai, férfiak! Nyíltan megmondhatom nektek ősatyánkról, Dávidról, hogy meghalt, és eltemették, sírja is nálunk van mindmáig. De próféta volt, és tudta, hogy az Isten esküvel fogadta neki, hogy véréből valót ültet a trónjára; ezért előretekintve, a Krisztus feltámadásáról mondta azt, hogy nem marad a halottak birodalmában, és teste sem lát elmúlást. Ezt a Jézust támasztotta fel az Isten, aminek mi valamennyien tanúi vagyunk. Miután tehát felemeltetett az Isten jobbjára, és megkapta az Atyától a megígért Szentlelket, kitöltötte ezt, amint látjátok is, halljátok is. Mert nem Dávid ment fel a mennyekbe, hiszen ő maga mondja: Így szólt az Úr az én uramhoz: Ülj az én jobbomra, amíg ellenségeidet lábad zsámolyává teszem. Tudja meg tehát Izráel egész háza teljes bizonyossággal, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten: azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek." Amikor ezt hallották, mintha szíven találták volna őket, ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: „Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?" Péter így válaszolt: „Térjetek meg, és keresztelkedjetek meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Mert tiétek ez az ígéret és gyermekeiteké, sőt mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk." Még más szavakkal is lelkükre beszélt, és így kérlelte őket: „Szabaduljatok meg végre ettől az elfajult nemzedéktől!"

Örökkévalóság Ura, mennyei Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban, Magasztalunk téged, hogy te az Úr Jézus Krisztusba lejöttél földi világunkba, és miután Urunk ideáldozta magát a mi bűneinkért és feltámadt a halálból, Szentlelked is kitöltötted, hogy Lélekben Urunk is mindig velünk legyen. Köszönjük Istenünk, hogy Szentlelked által ma is sok ezer templomban hangzik az Ige, és köszönjük, hogy itt lehetünk ebben a gyülekezetben, amely kicsiny, de reménységünk szerint áldott része a te népednek. Légy irgalmas hozzánk, hogy amikor Igédet hallgatjuk, tudjuk átérezni, hogy Megváltónkkal együtt járva, már itt megkezdődik számunkra az üdvösség. Segíts kegyelmeddel, hogy lehessünk mindnyájan ennek az új életnek, amelyet Igéd és Szentlelked által formálsz, a kovászává. Kérünk, tedd szívünket Igéd befogadására áldott talajjá, hogy tudjuk életünkkel is magasztalni a te szent nevedet. Így munkálkodj közöttünk Igéden keresztül Szentlelked által könyörülő Istenünk, Üdvözítőnk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 166. dics. Alapige: Ap. Csel. 2,41

Akik pedig hittek beszédének, megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk

Kedves Testvéreim,

A felolvasott igeversekben egy újabb részt hallottunk Péter apostol pünkösdi igehirdetéséből. Mikor Jézus búcsúzott tanítványaitól, és készítette őket elő a rá és tanítványaira váró szenvedésre, többek közt ezt is mondotta nekik: „Ama Pártfogó, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam néktek." Jézus csodálatos dolgokat, áldott tanításokat mondott el tanítványainak Isten országa titkairól és a rájuk váró apostoli küldetésükkel kapcsolatban is jó tanácsokat adott nekik. De mindnyájan tudjuk, mennyi igazság van abban a mondásban, hogy amit a szem nem lát, a szív hamar elfelejti. Amíg az ember együtt van valakivel, akinek a szavai, tettei nagy hatással vannak rá, szívünkben tudjuk tartani a lenyűgöző szavakat és tetteket, de amikor az együttlét valamilyen körülmény folytán megszakad, az egykor talán megcsodált szavak és tettek emléke is könnyen feledésbe merül. Ezt Péter is átélte a Szentlélek kitöltetése előtt néhány héttel, nagycsütörtökön, amikor Jézus a közelgő szenvedéseiről beszélt nekik, és arról, hogy amikor ez bekövetkezik, a tanítványok eltávoznak tőle, sőt

meg is tagadják őt. Amikor ezt a tanítványok hallották, éppen Péter volt az, aki fogadkozott, hogy ha mindenki ezt tenné is, ő nem teszi ezt. Azon az éjszakán Péter mielőtt a kakas megszólalt volna, háromszor megtagadta Jézust. Ilyen gyarló az ember. A néha hamar változó élethelyzetek hamar elfeledtetik véle azt, amit azelőtt fontosnak tartott, amire az életét is kész lett volna letenni. Nagyon szüksége volt tehát a tanítványoknak arra, amit Jézus búcsúbeszédében ígért, hogy elküldi a Szentlelket, az erőnek, vigasztalásnak és bátorságnak a Lelkét, amely eszükbe juttat majd mindent, amit Jézus mondott nékik. Péternek a Szentlélek kitöltetése utáni igehirdetése áldott példa arra, hogy mennyi mindenre tudja a Szentlélek képessé tenni az esendő, gyarló, bűnös embert. A tanítványok először is bátorságot kaptak, hogy odaálljanak a sokaság elé, és beszéljenek Isten üdvözítő tettének tényeiről. Péter volt az első szószólójuk.

• Mai igeszakaszunkban Péter először Dávidról beszél, akinek a zsoltáraiban, és több más helyen a Szentírásban elhangzik a prófécia az eljövendő nagy királyról, akinek uralma örökkévaló, akinek teste nem lát enyészetet. Ez az uralkodó Dávid házából származik, aki próféta lélekkel beszélt róla. Nem Dávid ez az örökkévaló uralkodó, hiszen Dávid meghalt és eltemették. Jeruzsálemben ma is sok turistacsoportot vezetnek el Dávid sírjához. Péter arról az egyetlen örökké uralkodóról, a Messiásról, Jézus Krisztusról beszélt, akinek a teste nem látott rothadást, mert Isten harmad napra feltámasztotta őt a halálból. Ennek ők, a Jézus tanítványai a tanúi, akik vele járták az országot, hallották tőle Isten titkainak a kijelentését. Péter elmondta, hogy Jézus visszament az Atyához, és ők ennek a visszamenetelnek is tanúi voltak. Most ott ül az Atya jobbján, és elküldte a megígért Szentlelket, amelynek már az ott levő sokaság is szemtanúja volt. Péter apostol igehirdetésében tehát kitárulkozott a hatalmas sokaság előtt, hogy az a Messiás, akit az ószövetség népe évszázadok óta epekedve várt, már itt volt a földön. Általa megvalósultak azok a jelek is, amelyet Izráel népe az eljövendő Messiástól várt; hogy a sánták járnak, a vakok látnak, és a szegényeknek az evangélium hirdettetik. Péter tehát az Isten ígéreteinek, és az ígéretek Jézus Krisztusban való megvalósulásának a tényét tárta a felkorbácsolt lelkiismeretű sokaság elé. Ennek lényegét ebben a mondatban foglalta össze: *„Tudja meg tehát Izráel egész háza teljes bizonyossággal, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten. azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek."* Ezek olyan tények, amelyeket minden hallgatónak tudomásul kell venni, és ehhez a tényhez kell formálni az életét. A Messiást tehát nem kell tovább várni, mert már itt van, a Szentlélek kitöltetésével pedig megkezdődtek az utolsó idők. A gyülekezetnek tehát meg kellett érteni, hogy Isten teljesítet-

te ígéretét, elküldte a Messiást, aki jelek és csodák által is jelezte Messiás voltát, és ők a Messiást elvetették és megölték. Akik ezt komolyan vették és tudatosították szörnyű tettüknek súlyát, azoknak fájdalom nyilallt a szívébe és feltört belőlük a kétségbeesett kérdés: *„Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?”* Mit várhat az, aki megölte Isten Felkentjét, az örökkévaló Urat? Kérdésükre bizonyára ilyen választ vártak: Ti mindnyájan elveszett emberek vagytok! Egészen más választ kaptak*: „Térjetek meg és keresztelkedjetek meg valamennyien Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát.”* Tehát nem az ítélet kihirdetése hangzott feléjük, hanem a kegyelem evangéliuma. Nem kell meghalni. Az elkövetett rosszat meg lehet bánni, új életet lehet kezdeni, új úton lehet járni, amely Isten felé vezet. Van kegyelem, és Krisztus által van bűnbocsánat. A megkeresztelkedés, amely egy folyóban vízbemártással történt, nem üres formaság. Ehhez az a belső elhatározás kellett, hogy az ember megbánja addigi szennyes életmódját, meg akar tisztulni, másképpen akar élni. Az első lépés a kegyelem felé a bűnök megtérés általi megbánása. Péter nem azt mondja az őt kérdezőknek, hogy kérjetek Szentlelket, hanem azt, hogy térjetek meg, adjátok jelét őszinte megtisztulni akarásotoknak, és ti is megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Aki Istennek hátat fordít, az hiába kéri a Szentlélek ajándékát. Amíg úgy hozzátapadunk földi életünk sokféle dolgához, az életünk iránya nem a cél felé halad, hanem ellenkező irányban, nem várhatjuk, hogy célhoz érkezünk. De aki odaadta a szívét Jézus Krisztusnak, aki értünk életét áldozta, az már komolyan veszi Megváltónk szavát, hogy: „keressétek először Isten országát és annak igazságát” - annak életcélja Isten országa.

• Isten országa felé nemcsak sajátmagunk miatt haladunk, hanem azért is, hogy akiket szeretünk: gyermekeink, családtagjaink, velünk együtt oda érkezzenek. Az a hatalmas sokaság, amelyik az első pünkösdkor hallgatta Péter apostol igehirdetését, annak minden tagja az ószövetségi gyülekezetnek volt a tagja. Sokan voltak ott a Római Birodalom különböző tartományaiból, és sokan, akik régen idegenben éltek, már az anyanyelvüket sem tudták megtartani, de a hitüket az idegenben is megtartották. Mindnyájan Isten ószövetségi népének vallották magukat, tehát mindnyájan ismerték Isten üdvözítő tervét, mindnyájan várták a Messiást. Az Igében azt is elmondja Isten, hogy Isten ígéretei nemcsak rájuk, hanem gyermekeikre is vonatkoznak. Amikor Isten egy embert a maga szolgálatába állít, mert azt akarja, hogy mindnyájan az ő követeiként éljünk ezen a világon, és az ember Isten szíve szerint segíti hitre élete példájával a családját, ott a mag, a gyermekek is részesei Isten ígéreteinek. Mert mint ahogyan nem tud egy kínai szülő magyar gyerme-

ket nevelni, mert mindkettőnek más a nyelve is, a lelki-eszmei világa is, ugyanúgy nem tud a hívő ember hitetlen gyermeket nevelni. Nem mindig hallgatja meg a gyermek a szülői szót, nagyon sokszor és sok változatban ismétlődik meg a bibliai tékozló fiú története, de azért amikor mélyre süllyedt, a tékozló fiú is megbánta, amit tett, és visszament az atyai hajlékba. Istennek a gyermekekre vonatkozó ígérete alapján szabad nekünk is megkeresztelni a hitben élő szülők gyermekeit. Egyházi életünknek ezen a területén – sajnos – gondok vannak. Azon az első pünkösdön, ahol háromezer embert kereszteltek meg, az azért volt indokolt, mert mindnyájan tagjai voltak az őszövetségi gyülekezetnek, hiszen a sokaság jelentékeny része hosszú utat tett meg, hogy az aratási hálaadó ünnepen, amelynek ünneplésekor kitöltetett a Szentlélek, ott lehessen. Mindezeken túlmenően erre a keresztelésre azért volt szükség, mert akiknek szívében az Ige hallgatása nyomán ott volt a kétségbeesett kérdés, hogy mit cselekedjenek, ez már az őszinte bűnbánat jele volt. Később, amikor az apostolok missziója során egyre több pogány ismerte meg Isten üdvözítő szeretetét, és Krisztus követővé akart lenni, azok már csak hosszú ideig tartó előkészítés után részesülhettek a keresztség sákramentumában. Előbb meg kellett ismerni Isten kijelentett akaratát, Isten ígéreteit és parancsát, majd a Jézus Krisztusban készített kegyelmet, és csak ezek megismerése, és hitük megvallása után keresztelkedhettek meg. Természetes, hogy akkor még csak felnőtteket kereszteltek, mert a Krisztust elfogadó zsidóknak is meg kellett a későbbiekben ismerni Jézus tanításait, üdvözítő kegyelmét, és keresztség előtt hitükről vallást kellett tenniük. De ezt nem minden esetben követelték meg. A Kornéliusz házában összegyűlt Krisztus után vágyakozók, mindjárt megkeresztelkedtek.

• Péter apostol pünkösdi igehirdetésének következő kérése így hangzott: „*Szabaduljatok meg végre ettől az elfajult nemzedéktől.*” Ez a mondata az Igének nagyon világos üzenet arra nézve, hogy az Isten kegyelmét elfogadó ember nem élhet úgy, mint a hitetlen. Bárhol él, bármilyen emberek veszik körül, az életét nem az mozgatja, hogyan élnek, milyen szellemiségűek a körültük levő emberek, hanem az, hogy mit akar az életemmel Isten. Tudja: küldetésünk az, hogy Istennek éljünk, embertársaink javára. A világ tele van önzéssel, sokféle gonoszsággal és hazugsággal, az Istenre figyelő ember nem lehet ennek részese. Ahhoz valóban a Szentlélek vezetése szükséges, hogy az ember a világ gonoszságától elszakadjon, de az Istentől neki rendelt helyet se hagyja el. A gonosz nemzedéktől való elszakadás nem azt jelenti, hogy hátat fordítunk a körültünk zajló életnek, bezárkózunk a magunk kegyes világába, és kesergünk a világ rosszasága, gonoszsága miatt. A középkorban

ilyen szándékkal keltek életre a szerzetesrendek. Csöndes helyre, kolostorokba vonultak, hogy ott majd élhetik a maguk kegyes életét. De ez nem megoldás, mert a kolostorba vonultak is sokszor azt tapasztalták, hogy a gonosz világ, ami elől menekülnek, ott is utoléri őket. A lelki vonalnak kell bennünk erősödni. A hitnek, hogy én nem a magamé vagyok, hanem Isten tulajdona, és ez olyan ajándék, amit úgy köszönhetek meg, hogy nem magamnak, hanem Istennek élek. Jézus a világba, a mindig és mindenütt gonoszsággal terhelt világba küldte a tanítványokat. Ez ránk is vonatkozik. Főpapi imájában azt mondja az övéiről: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól." Isten nem ad előírásokat, hova menjen, és hova ne menjen el a hívő ember. Azt mindenkinek magának kell érezni, hol van számára a kísértés határa. Akadnak emberek, akik a hozzájuk közelállók lakodalmi meghívását is visszautasítják, mert ott bor van az asztalon, és úgy gondolják, ez a magatartás kedves Istennek. Pedig Jézus is elment a Kánában élő rokonok lakodalmába, és ott tette első csodáját azzal, hogy a vizet borrá változtatta. Jézus mindenüvé elment, ahová őt szeretettel hívták. Azért vádolták őt kora kegyesei azzal, hogy ő vámszedők és bűnösök barátja. Akinek a szívében Jézus él, az a legsötétebb helyre is magával viszi a világ világosságát. Az első pünkösdi gyülekezetben is sok sötét lelkű vallásos ember volt. Azoknak a szívébe nem nyilallt belé a fájdalom, és nem kérdezték: „mit cselekedjünk." Akik ezt tették, azok lettek a Krisztus gyülekezetének első tagjaivá. *„Azon a napon, mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk."* A többiek hallgattak vagy kimosolyogták a hallott Igét, és az apostolokat édes bortól megrészegült embereknek tartották.

• A sötétségben felvillanó fények áldássá válnak, ezért a hitben élő ember munkája sohasem hiábavaló az Úrban. Ámen

Megalázzuk magunkat szentséges színed előtt, mindenható Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Megalázzuk magunkat, mert Igéd tükrében látjuk, milyen gyenge hitű gyarló gyermekeid vagyunk. Te látod jó Atyánk, hogy mi akkor nevezzük magunkat bölcseknek, amikor alkalmazkodunk a világhoz. Így lettünk mi bölcselkedve balgatagokká, mert segítettünk az éjszakát meghosszabbítani. Köszönjük, hogy Igédben ébresztgettél bennünket, hogy ki kell szakadnunk a világ gonoszságából, hogy tudjunk hű szívvel neked élni, és neked szolgálni. Légy irgalmas hozzánk, ha nem mindig látjuk be gyarlóságainkat, ha eredménytelenségeink miatt zúgolódunk. Te ismered, milyen sokféle szél akar min-

ket magával sodorni. Kérünk, erősítsd hitünket, hogy ne legyen hatalma fölöttünk a kísértőnek, és tudjuk mi is mondani neki: távozz tőle sátán, mert ártásomra vagy nékem. Ezen a földön minden elmúlik, véget érnek a meghitt ünneplés csöndes órái is, és kérünk, hogy vezess Lelkeddel akkor is, amikor ott leszünk kint a zajos világban, ahol gyakran kísért a sátán. Szívünket töltse be, kegyelmed ereje buzgósággal, hogy legyen benne mindig, amikor alkalmat készítesz Igéd hallására vágyakozás Igéd, és az Ige körül összegyülekező testvéri közösség után, hogy kijelentett akaratodat tudjuk cselekedni is. Könyörgünk, áldd meg gyermekeid szívében a ma hallott Igét is, hogy az áldott gyümölcsöket teremjen nagy neved dicsőségére. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 376. dics. (1985.)

Dániel és társai Babiloniában

Gyermekek hittanvizsgája

Főének 475. dics. Igeolvasás: Dániel 1,1-13

Jójákim júdai király uralkodásának harmadik évében eljött Nebukadneccar, Babilónia királya Jeruzsálem ellen, és körülzárta azt.

Az Úr a kezébe adta Jójákimot, Júda királyát és az Isten háza fölszerelésének egy részét; ő pedig elvitte a fölszerelést Sineár földjére, a maga isteneinek a templomába, és isteneinek a kincstárában helyezte el.

A király meghagyta főudvarmesterének, Aspenaznak, hogy válasszon ki Izráel fiai közül királyi vérből való, vagy nemesi származású

ifjakat, akiknek semmiféle fogyatékosságuk nincs, hanem szép arcúak, fogékonyak minden bölcsességre, taníthatók az ismeretekre, megértik a tudományt, és így alkalmasak arra, hogy majd a királyi palotában szolgálatba álljanak. Meg kellett őket tanítani a káldeusok írására és nyelvére is.

A király elrendelte, hogy adjanak nekik mindennap a király ételéből és abból a borból, amit ő szokott inni. Így kellett őket nevelni három esztendeig, hogy azután a király szolgálatába álljanak.

Voltak közöttük júdaiak is: Dániel, Hananjá, Mísáél és Azarjá.

A főudvarmester ilyen neveket adott nekik: Dánielt Baltazárnak, Hananját Sadraknak, Mísáélt Mésaknak, Azarját pedig Abédnegónak nevezte el.

Isten a főudvarmestert jóindulatra és szeretetre indította Dániel iránt, de azért ezt mondta a főudvarmester Dánielnek: Félek az én uramtól, a királytól, mert ő rendelkezett így ételetekről és italotokról. Mi lesz, ha azt látja, hogy ti soványabbak vagytok, mint a veletek egykorú ifjak? Még bajba kerülök miattatok a királynál!

Akkor Dániel ezt mondta annak a felügyelőnek, akit a főudvarmester rendelt Dániel, Hananjá, Mísáél és Azarjá mellé:

Tégy próbát szolgáiddal tíz napig! Engedjék meg, hogy zöldségféléket együnk, és vizet igyunk.

Azután mutassanak meg neked minket és azokat az ifjakat, akik a király ételéből esznek, és amit majd látsz, aszerint bánj szolgáiddal!

Örökkévaló Isten, gondviselő Édesatyánk, hálát adunk néked ezért a kegyelmedből megért napért, és a vágyakozásért, hogy megálljunk ismét szent színed előtt, hogy Igéd elérje szívünket, formálja életünket. Atyánk, te ismered mindnyájunknak a szívét, a lelkületét az életét, az örömét és bánatát, és te tudod, milyen sok fizikai munka terhe után vágyakozunk előtted elcsöndesedni, hogy Igéd által erősítsd hitünket és szeretetünket. Kérünk, szólj hozzánk Igéden kersztül, hogy mi mindnyájan megérezzük hozzánk hajló, üdvözítő, és bűneink terhe alól feloldani akaró szeretetedet. Kérünk Atyánk, segíts, hogy míg itt együtt vagyunk szent hajlékodban az imádság házában, tudjunk minden gondot és minden lelki terhet letenni, hogy a szívünkben is csönd és békesség legyen, és Igéd üzenete bennünk gyümölcsöt teremjen. Igy áldd meg bennünk Igédet könyörülő Istenünk, Üdvözítőnk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 512. dics. 5. vers Alapige: Dániel 1,14-15

Az hallgatott rájuk ebben a dologban, és próbát tett velük tíz napig.

Tíz nap múlva szebbnek látszottak, és kövérebbek voltak azoknál az ifjaknál, akik a király ételéből ettek.

Kedves Testvéreim,

Isten Igéje az ószövetségi gyülekezet történelmének egyik legszomorúbb korszakába vezett bennünket vissza. Az a korszak volt ez, amikor egy nagy pogány birodalom uralkodója, Nabukodonozor többszöri fenyegetés után körülfogta hadseregével Jeruzsálemet, ostromolta és bevette azt. A templo-

mot lerombolta, a kegyszereket, a szent edényeket elvitte a maga országába, Babiloniába, és bevitte a maga bálványisteneinek a templomába. A lakosság nagy részét pedig hadifogolyként elhurcolta, hogy Babiloniában dolgozzanak, felejtsék el szülőföldjüket, anyanyelvüket, és vallásukat. A győzelmes birodalmak uralkodói azóta is sok esetben gyakorolják ezt a módszert. Nabukodonozor nagyon jól tudta, hogy egy jól felszerelt nagy birodalom hadserege le tudja győzni a kisebb népeket. Ő is könnyen bevette Isten ószövetségi népének a fővárosát, és ezzel az egész országot hatalmába kerítette.

Ahogyan így olvassuk ezt a történetet, megdöbbenünk, és felvetődik bennünk a kérdés; miért engedte meg Isten, hogy az ő választott népét egy pogány birodalom legyőzze. Hiszen az akkori világ pogány világ volt. A nagy és kis népek, akik sok esetben még törzsi közösségben éltek, mind pogányok voltak, akik sok bálványistent imádtak. Egyetlen nép volt a világon, Ábahám leszármazottai, Izráel népe, akik tudtak Istenről, mert Isten kijelentette magát nekik, szövetséget kötött velük, törvényt adott nekik, hogy tudjanak Isten akarata szerint szép életet élni. És Isten ezt az ő választott népét odaadta egy őt nem ismerő pogány birodalom uralkodójának a kezébe. Sokakban ma is felvetődik a kérdés; hogyan engedhette meg Isten hogy az ő népét legyőzzék a pogányok, miért nem védte meg a ő népét?

De aki ismeri a Szentírást és így ismeri Isten üdvözítő szeretete történetének a részleteit is, hogy Isten mindig oltalmazó segítő szeretettel fordult az ő népéhez és sokszor mondta nekik féltő szeretettel: Hallgassatok rám, a világ teremtő Istenére, az élet ajándékozójára és Urára. Én elétek adtam az életnek az útját és a halálnak az útját, ne válasszátok a halál felé vezető utat! Isten emlékezette népét sok jótéteményére, amelyeket velük és értük tett. Emlékeztette őket velük kötött szövetségére, amelyet azért kötött meg velük, hogy ez a nép legyen a világ népeinek missziós népe, hogy ismertessék meg a népekkel őt, a mindenható Istent, és legyenek jó példává a népek között. Istennek ez a választott kedves népe alig figyelt oda Istenre. Csak a nép egy kis része vette komolyan és cselekedte Isten akaratát. A többség mindig hozzátapadt a környezetében uralkodó állapotokhoz, a kor változó szellemiségéhez, a különböző szellemi áramlatokhoz. Isten türelmes szeretettel várt. Lelke által embereket ragadott meg, ezek voltak a próféták, akiken keresztül ébresztgette népét, hogy térjenek vissza hozzá. De ez a nép nem mindig hallgatott a prófétákra sem. Ezért vetett véget Isten a hosszú kegyelmi időnek. Nem véletlenül lett ez a nép leigázottá és nem hiába szállta meg országát egy pogány világhatalom.

Isten néha kegyelmes szertettel bünteti meg az ő engedetlen népét, hogy népe felébredjen az Isten nélküli élet kábulatából, hozzá térjen és éljen. Így lett a babiloni király ostorrá Isten kezében. Sokszor ismétlődik

ez az emberiség történelmében, de Isten egyetlen ostort sem akar örökké a kezében tartani. Az ő kezében még a fájdalmas sebeket ejtő ostor is a gyógyítás, a gyógyulás eszközévé akar válni. Isten az ilyen módon győzelmet arató hatalmasoknak sem engedi meg, hogy hatalmuk örök hatalom legyen. Nem engedi, hogy elbizakodjanak, hogy örök hatalomról és örök dicsőségről álmodozzanak. Isten a kezébe vett ostort is elveti, ember kezébe örök hatalmat soha sem adott . Csak az Isten létére emberré lett Jézus Krisztus mondta el magáról, hogy neki adatott minden hatalom égen és földön. A mi népünk történelmének közelmulti eseményei is mutatják, hogy Isten milyen váratlan hirtelenséggel leteszi ezeket az ostorokat. Nálunk is örök hatalomról beszélő hatalmasok vesztették így el hatalmukat. Isten minket is így akar ébresztgetni.

Nabukodonozor babilóniai király nagyon jól tudta, hogy egy hatalmas hadsereg által elért győzelem még nem jelenti az ország népe fölött aratott győzelmet. Tudta, hogy van valami, ami fölött a fegyvereknek nincsen hatalma. Hiába győz le egy hadsereg egy országot, hiába csatolja azt a maga felügyelete, vagy fennhatósága alá, ha az ott élő embereknek a szívében valami egészen más gondolat, akarat és cél van, mint az őket leigázóknak a szívében, akkor a győzelem egy idő múlva vereséggé válhat. Ezért gyakorolja ma is sok katonai győzelem után a győző ország hatalmassága, hogy amikor a fegyverek elcsendesednek, a háború megszűnik, akkor egy új hadjáratot indít. Mert a győztesek tudják, hogy a hatalommal és erőszakkal megszállt területeket csak úgy tudják megtartani, ha diadalmaskodni tudnak az emberek szellemisége, szivében hordozott lelki kincse és célkitüzése fölött. Az Úr Jézus egy alkalommal ezt mondta az őt hallgatóknak: Aki nem az ajtón megy be a juhok aklába az tolvaj és rabló. Mert az emberi szívben csak a szeretet ajtaján keresztül lehet belépni. Ezért igyekeznek a győzedelmes hatalmak szépen hangzó ideológiába csomagolt szavakkal meghóditani az emberi szíveket, hogy győzelmüket tartóssá tegyék. Ezzel a céllal adta ki Babilónia királya a rendeletet, hogy hozzanak a megszállt országból értelmes, előkelő származású fiatalokat, vigyék őket az ő királyi udvarába és biztositsanak nekik olyan életmódot, hogy ne érezzék magukat hadifoglyoknak, hanem szabad embereknek, akit az ország királya is tisztel, és különös kiváltságokkal ajándékoz meg. Így vitték a királyi udvarba Izráel népe előkelő származású, értelmes ifjainak egy kis csoportját, akik között a legértelmesebb volt Dániel. Ezeknek a fiataloknak azért akart biztosítani a király minden kényelemmel együtt járó előkelő életmódot, még azt is, hogy ők is a király konyhájának az ételeit és italait fogyasszák, hogy ezek az értelmes fiatalok szivesen tanulják a káldeusok nyelvét. Az is célja volt a királynak hogy megismerjék pogány hitrendszerüket és azt a jólét szemüvegén keresztül szépnek és helyesnek lássák.

A végső célja pedig az volt a királynak, hogy miután a lelki világát, életszemléletét ezeknek a jólétben tartott fiataloknak megváltoztatja, ezek a fiatalok aztán az új nyelvvel és hittel telített ideológiai és hitbeli rendszert propagálják Izráel népe között, hogy az így bevett szíveken keresztül az egész nép babilóniai pogánnyá váljon. A király nagyon jól tudta azt is, hogyha ezt az átnevelést közvetlenül ők maguk, tehát a babilóni nevelők vennék a kezükbe, akkor azt az izráeli nép nem fogadná el. Számukra az idegen és ellenszenves lenne, ezért akarta először az értelmes izráeli fiatalokat átnevelni a király. A babilóni királynak ezt az átnevelő módszerét azóta is sok más országot megszálló hatalom gyakorolja, nem közvetlenül, hanem a megszállt ország emberein keresztül akarja szívébe vésni a népnek a maga ideológiáját, tanrendszerét, hitét, vagy hitetlenségét. Az Igében olvassuk, hogy a királynak az udvarmestere ezeknek az izráeli fiataloknak még a nevét is megváltoztatta, hogy ezek a fiatalok az idegen nyelv és az idegen életszemlélet megtanulásával és elfogadásával együtt az anyanyelvüket és ifjúkori hitüket is elfelejtsék. A történelmi változások sodrában mi szülőföldünkön élő emberek is olyan helyzetbe kerültünk, hogy mi is alanyaivá lettünk ilyen átnevelési törekvéseknek. Sokan már a mi testvéreink közül is szinte elfelejtik a saját eredeti keresztnevüket, már ezt sem anyanyelven mondják és ezt arra hivatkozva teszik, hogy ilyen világban élünk, ezért változik a nevük is. Pedig a lelki-szellemi örökségnek drága kincse a név, amit úgy kell megtartanunk, ahogyan azt szüleinktől, elődeinktől átvettük.

Mindnyájan ismerjük az Ószövetségből azt a történetet, amikor az ószövetségi nép egyik királya, aki pogány feleségének a hatására maga is pogány lelkülettel gondolkodott, szemet vetett egy nyári palotája mellett levő föld-darabra, amelyet szeretett volna magáévá tenni. A tulajdonosnak akit Nábótnak hívtak azt mondta, hogy megveszi tőle a földet, vagy másat ad helyette. Emlékszünk rá mit válaszolt a királynak Nábót a föld tulajdonosa?: Király ez a föld nekem apai örökségem. Isten őrizzen attól, hogy én az apai örökségemet eladjam. Igen Isten mindnyájunknak ad drága lelki, szellemi örökségeket, amelyeket nem szabad eladni, nem lehet megtagadni, vagy elfelejteni. Ezek a Babilóniába vitt zsidó fiatalok nem mondták, hogy mi nem tanuljuk meg a káldeusok nyelvét. Tudomásul vették, hogyha Isten ilyen helyzetbe hozta őket, akkor meg kell tanulniuk a babilóniaiak nyelvét, de féltő szeretettel kell megtartani, ápolni és tovább adni az édes anyanyelvet. És ott ahol egy családban más az anyanyelve az édesapának és édesanyának mindkét nyelvet egyforma szeretettel kell továbbadni, hogy azt majd gyermekeink is tovább adhassák gyermekeiknek, mert a lelkiismeretes és szeretetteljes örökség átadás ezt, csak ezt az utat járhatja. Az idegenbe hurcolt Dániel és társai is ezt cselekedték. A nekik idegen nyel-

vet engedelmesen megtanulták, de lelkiismereti ügyüknek tartották a hitük és anyanyelvük megtartását. Ilyen indittatásból nem fogadták el a királyi eledelt és a királyi italt sem. Minden feladatot lelkiismeretesen elvégeztek, de a hitüket lelki, szellemi, szülői örökségüket nem engedték befolyásolni.

Ma itt állanak előttünk kedves gyermekeink, akiket a gondoskodó szülői szeretet hittantanításra küldött. Most a gyülekezet előtt számot fognak adni, mit vettek át abból a lelki, szellemi örökségből, amire őket a szülők és nagyszülők nemzedéke tanította. A világi hatalmasságok is nagyon jól tudják a régi jelszót, hogy akié az ifjúság azé a jövő. Ezért tartsuk Isten nagy kegyelmi ajándékának, hogy gyermekeink, akiknek már a szülei is egy idegen ideológiának a tanrendszerében nevelődtek, itt állanak előttünk, hogy bizonyságot tegyenek arról, hogy vették át szeretett elődeink, jó szüleink, nagyszüleink lelki örökségét, amit ők is meg akarnak őrizni.

Hallgassuk meg őket imádkozó szeretettel. Ámen

Örökkévaló Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban hálát adunk néked, hogy naponta irgalmas szeretettel fordulsz hozzánk, mint gyermekeidhez. Hálát adunk, hogy ebben a világban, amelyben olyan hatalmasan munkálkodik a sátánnak a lelke is, újra és újra belecsendül a te Szentlelked által életre kelt örök Ige, hogy általa szívünkbe vésd örök atyai üzenetedet, tanításodat, útmutatásodat. Hálát adunk, hogy Igéd és Szentlelked vezethet bennünket és gyermekeinket és kérünk, tarts meg mindnyájunkat az életnek, az üdvösségnek az egyenes útján. Hálát adunk, hogy Igédben most is elmondtad: Itt köztünk is drága lelki kincset bíztál népedre, hogy azt szeretettel adjuk tovább az utánunk következőknek. Kérünk, vezess bennünket mindíg Szentlelked által, hogy miközben a világ szelei bennünket is más irányba akarnak elsodorni, mi kapjuk meg tőled a lelkek megvizsgálásának az ajándékát, hogy minden gondolatot is odahelyezzünk Igéd mérlegére és csak azt tartsuk meg, amit Igéd jónak nevez. Kérünk, gyarapítsad gyülekezetünket most vizsgázott gyermekeink hűsége és hite által is, és add, hogy legyenek közöttünk sokan hűségesek a kapott lelki örökséghez, hogy hittel tudják imádkozni: Hinni taníts Uram kérni taníts. Áldd meg a hűséges szülőket, a lelki kincsek megtartóit és tovább adóit, és áldd meg a te egész népedet, hogy minden gyermeked szívébe be legyen írva Igéd: Légy hű mind halálig és néked adom az életnek koronáját. Jézusunk nevében kérünk hallgass meg minket. Ámen

Záróének: Nem hagyjuk el a Bibliát, Énekgyűjtemény 68. oldal (1990.)

SVÁJCBAN NÉMETÜL ELHANGZOTT IGEHIRDETÉSEK

A teremtett világ sóhaja

(A berni egyetemen, a fakultások hallgatóinak a gyülekezetében)

Alapige: Róma 8,18-25

Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk. Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. A teremtett világ ugyanis a hiábavalóságnak vettetett alá, nem önszántából, hanem az által, aki alávetette, mégpedig azzal a reménységgel, hogy a teremtett világ maga is meg fog szabadulni a romlandóság szolgaságából Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára. Hiszen tudjuk, hogy az egész teremtett világ együtt sóhajtozik és együtt vajúdik mind ez ideig. De nemcsak ez a világ, hanem még azok is, akik a Lélek első zsengéjét kapták, mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására. Mert üdvösségünk reménységre szól. Viszont az a reménység, amelyet már látunk, nem is reménység; hiszen amit lát valaki, azt miért kellene remélnie? Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor állhatatossággal várjuk.

Kedves Testvéreim,

Életünkhöz úgy hozzátartozik a szenvedés, mint a nappalhoz az éjszaka. Nem szívesen gondolunk erre a józan igazságra, ezért döbbenünk meg, ha egyszer a mi életünkben is megérkeznek a nehéz idők, a szenvedések. Szeretnénk, ha mindig az öröm és a boldogság napfényében élhetnénk. Pedig ha mindig nappal lenne, ha sohasem borulna ránk az éjszakai sötétség, az emberiség talán meg ma sem tudná, hogy csillagok is vannak. Mert az öröm és a jólét fényében az ember csak önmagát és a maga kis világát látja, de a szenvedések sötétjében fel tudunk fedezni soha nem sejtett távoli dimenziókat is.

A Rómában élő keresztyéneknek sok nehézséggel kellett küzdenie. A keresztyéneket az első időszakban egy zsidó szektának tartották, a zsidókat pedig Klaudius császár egy 49-ben kiadott rendeletével kiutasította Rómából. Ez a rendelkezés néhány év múlva érvényét vesztette, de a Rómában élő keresztyének továbbra is veszélyeztetett életet éltek az akko-

ri világnak ebben a fővárosában. Két tűz között éltek. Üldözte őket az államhatalom is, de üldözte őket előző, ószövetségi néphez tartozásuk idejének lelki szellemi öröksége is. A küzdelmek zűrzavarában pedig könnyen elcsügged az ember. A szenvedéseknek ebben a tüzében szüksége volt a bajokkal vívódó gyülekezetnek az apostolnak arra a vigasztalására, hogy a nemes harcot vívókat Isten megdicsőíti.

Csodálatos ez a szó: dicsőség. Mert a dicsőség isteni sajátosság. Lehetséges az, hogy az ember is megdicsőüljön? Hiszen az ember nagyon mélyre süllyedt. Már a teremtés hajnalán odajutott az ember, hogy az első szülők egyik gyermeke megölte a saját testvérét! A Nóé korában már telve volt a világ az ember gonoszságával. Később, amikor Isten elküldte a földre egyszülött Fiát, az ember úgy válaszolt Isten kegyelmes szeretetére, hogy a Megváltót is megölte. Az emberiség történelmének évezredei során mindig volt, és mindig van valahol háború. Valahol szinte szüntelenül embervér folyik, és sokasodnak az árvák, özvegyek, a hazájukból elhurcoltak, a deportáltak. Mindez azért történik, mert az ember uralkodni akar, nemcsak a természet, hanem a másik ember felett is. Az élet bizonyos területein a fejlődésnek a csodálatos alkotásaival tud dicsekedni az ember, az élet más területein; hitben, emberségben, szeretetből fakadó jóakaratban viszont nem halad, hanem állva marad az ember, vagy egyenesen őskori szintre süllyed. Pedig a technikai fejlődés által elért nagyobb lehetőségek nagyobb felelősségtudatot igényelnek. Tehát önmagunkban, úgy ahogy vagyunk, ahol élünk, nem járunk a megdicsőülés útján, még akkor sem, ha vannak közöttünk emberek, akik szeretnek sok mindennel dicsekedni. Ha mai Igénkben Isten mégis azt a reménységet hirdetteti, hogy dicsőségbe érkezhetünk, akkor az Isten kegyelmének az ajándéka. Az csak úgy lehetséges, hogy Isten Jézus Krisztus szeretetével néz ránk, és részesít bennünket az ő értünk hozott áldozatának a gyümölcseiben. Ezért ennek az eljövendő dicsőségnek tükröződnie kell jelenlegi földi életünkben is. Az Igében egyértelműen le van írva, hogy ez a hiábavalóság alá vetett föld sóvárogva vár Isten fiaiak a megjelenésére. Felvetődhet bennünk a kérdés; kik ezek az Isten gyermekei? Én az vagyok? A hitvesem, a szomszédjaim, a főnököm, a munkatársaim Isten gyermekei? Mi nem tudjuk ezt hitelesen megmondani kik Isten gyermekei. Nem tudjuk, mert a saját erényeinket felnagyítjuk, másoknak pedig a gyarlóságait nagyítjuk meg. Észrevesszük az embertárs szemében a szálkát, de nem nagyon vesszük észre, ha a saját szemünkben gerenda van. Sajnálatos állapot, ha valaki nem is igyekszik Krisztus nyomdokain járni, de az sem sokkal jobb, ha valaki úgy dicsekszik a saját hitével, hogy közben kifejezésre juttatja azt a véleményét, hogy a maga környezetében csak ő

igazán Isten gyermeke. Az embertársakkal kapcsolatban mindig van valami fenntartása, valami kifogásolni valója. Pál apostol a Római levél most olvasott fejezetében választ ad arra a kérdésre, hogy kik Isten gyermekei. A 14. Versben ezt olvassuk: *„Mert akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai."* A János apostol evangéliumában azt olvassuk, hogy Krisztus az övéihez jött, de az övéi nem fogadták őt be. Akik azonban befogadták őt, azoknak hatalmat adott, hogy Isten fiaivá legyenek. Itt tehát világosan ki van fejezve, hogy akiket Isten Lelke vezet és hisznek, azok Isten fiai. Isten Lelkének a gyümölcsei nélkül az életünk üressé és terméketlen sivataggá válna. Földi életünkben szükségünk van földi, anyagi javakra is, de csak azokra nem építhetjük az életünket, mert azok nem tesznek boldoggá, és nem adnak életünknek értelmet. Mit ér a gazdagság, a szép modern lakás, amelybe technikai fejlettségünk minden vívmánya bele van építve, ha az ott élőknek a szívéből hiányzanak Isten Lelkének a gyümölcsei, a szeretet, az öröm és a békesség. Ezek nélkül a gyümölcsök nélkül a legszebb lakásban is gyötrelmessé válik az ott lakó család élete. Ez nemcsak a családban van így, hanem a világban is. Mert a világ és az ember együvé tartoznak. Az ember bűne miatt van az egész teremtett mindenség hiábavalóság alá vetve, és azért nyög sóhajtozva napjainkban is. Ennek a hiábavalóság alá vetett világnak szüksége van Isten gyermekeire. Mindig van valahol valamilyen békétlenség, ahova vissza kell hozni az elveszett békességet. Mindig van valahol valami hiány és szükség, amely segítség után kiált. Mindig vannak a földön népek vagy embercsoportok, akik szorongatottságban élnek, amelyből ki kell őket szabadítani. Mindig vannak emberek, akiknek naponta könnyes a kenyere, mert valakinek vagy valakiknek a lelkiismeretlensége miatt szenvednek, és ezeket a könnyeket fel kell szárítani. Ki végezné el mindezeket a szolgálatokat, ha nem Jézus Krisztus gyülekezete, amelynek tagjai az ő követei, és akik azért kapják Istentől a lelki és anyagi javakat, hogy azokkal, mint hű sáfárok Uruknak szolgáljanak az embertársak között. Mi nem tudjuk újjáteremteni a világot. Mi nem tudjuk se magunkat, sem a világot kiszabadítani a hiábavalóság bilincseiből, de ha akarunk, tudunk itt a segítő szeretet szabadságával embertársaink közt Isten szíve szerint való szolgálatokat végezni. Krisztus gyülekezete azonban nem tudja napjainkban minden további nélkül végezni ezeket a szolgálatokat, mert azt sok visszahúzó erő nehezíti meg. Az első akadály az a tény, hogy mi keresztyének, Krisztus gyülekezete is gyenge és gyarló emberek vagyunk. Mi is halandó testben élünk. Minket is meg-megkötöz a fáradtság, a betegség és az erőtlenség. Mi sem vagyunk célhoz ért emberek, mi is útban vagyunk az üdvösség, az örökkévalóság felé.

Szolgálatunk hűséges betöltésének második akadálya az értelmünk. Mi is modernnek nevezett korunk gyermekei vagyunk, és amikor Isten Igéjét hallgatjuk, gondolkodás nélkül készek vagyunk elvetni mindent, ami nincs összhangban a mi értelmünkből fakadó gondolatokkal. Mi Istent, teremtő művét és kijelentését is a magunk emberi értelmével akarjuk mérni. Azért hangzanak ajkunkról Isten felé is ilyen kérdések: Miért? Hogy lehet az, hogy... Közben elfelejtjük, hogy rész szerint van bennünk az ismeret. Az nem baj, nem rossz, ha az ember a világot és a természet törvényeit mindig jobban szeretné megismerni, hiszen ezt magától Istentől kaptuk feladatul. A Zsoltárok könyve 8. részében ezt olvassuk: *„Urrá tetted őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vetettél."* Az sem rossz dolog, ha az ember jobban meg akarja ismerni Istent és ezért a Szentírást is tudományos módszerekkel *kutatja*. János apostol így beszél erről: *„Az pedig az örök élet, hogy megismerjünk téged, egyedül igaz Istent, és akit te elküldtél, Jézus Krisztust".* Kálvin azt mondja, hogy Isten és önmagunk megismerése hozzátartozik az ember boldogságához. De tapasztalatból tudjuk, hogy amikor erre törekszünk, mindjárt az elején elakadunk. Mert az ember nem képes önmagát sem igazán megismerni. Különböző tudományos területeken, például az antropológia, az anatómia, a pszichoanalízis területén kutatunk, de ezek által sem kapunk minden kérdésünkre feleletet. Annyira gyengék vagyunk, hogy nem vagyunk képesek a saját gyengeségünket sem megismerni. Ezért nem rögzítődik szívünkbe Ézsaiás próféta könyvének az a mondata sem, amelyet Istenről és az emberről mondott: *„Az én gondolataim nem a ti gondolataitok, a ti utatok nem az én utam, mondja az Úr, mert amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én gondolataim a ti gondolataitoknál és az én útjaim a ti útjaitoknál."* Baj van tehát velünk, mert mi sem önmagunkat, sem Istent nem tudjuk igazán megismerni. Ezért van az életünkben néha dac és magabiztosság, néha pedig félelem és reménytelenség. Egy hitben élő embernek azonban nem kell sem dacosnak sem reménytelennek lennie.

Igénkben azt olvassuk, hogy az egész teremtett mindenség Isten szeretete által szabadul meg a rothadandóság állapotából. Istennek ez a szabadító szeretete testet öltött Jézus Krisztusban. Ő az új teremtésnek a kezdete. Reménységünk és megváltásunk tehát Jézus Krisztusban öltött testet. Igéje és Szentlelke által gyűjti össze nyáját és építi ma is egyházát. Mi is, ma is, modernnek nevezett korunkban is hallhatjuk hívó szavát: *„Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve és én megnyugosztallak titeket".* Mégis sokan nem akarnak hozzá menni. De az övéi hallják szavát és követik őt. Jézus gyülekezetének a harca mindig erőnk feletti harc, de napról napra át élhetjük Igéje igaz-

ságát: „ *És én veletek maradok minden napon a világ végezetéig.* ” Azért élhet ez a nyáj minden megrázkódtatás, harc és fenyegetettség közepette is reménységben. Ezért látja Krisztus gyülekezete ott is az életet, ahol mások már csak a halált látják. Reménységben látjuk az örökkévalóságot már itt ebben az ideigvaló világban. Azért hiszi gyülekezete a próbatételek idején is, hogy Isten ad ugyan sebeket is, de az ő kezei azokat meg is tudják gyógyítani.

A hitetlen embereknek is van valamilyen reménysége. Ez a reménység azonban telve van bizonytalansággal és félelemmel. Ez a reménység olyan, mint a ház fundamentum nélkül, vagy mint a fa gyökerek nélkül. Ez a reménység a látható dolgokra épül, amelyekről Isten Igéjében azt olvassuk, hogy azok mulandók.

Szülőföldem népe az elmúlt évtizedekben is megtapasztalta, hova vezet az, ha az ember minden reménységét az ideigvaló anyagi dolgokra építi. A háború folyamán, majd a háború utáni kemény változások idején sok veszteség érte népünket. Sokan az életüket vesztették el a háborúban és a háború után sokan elvesztették minden vagyonukat. A gyárosoktól elvették a gyárat, a gazdálkodóktól a földet és a kézműves iparosoktól a műhelyt. A pénz egy hirtelen elrendelt pénzcsere által elvesztette értékét. A gazdagság megszűnt. Sokan kétségbe estek és keseregve kérdezték önmaguktól, van e még értelme az életnek. Amiért eddig éltek, dolgoztak, amire reménységüket építették elveszett, és aki elveszti a reménysége fundamentumát, az elveszti a reménységét is. Sokan a reménységgel együtt elvesztették az életüket is. Egy változó korban könnyen ez történik azokkal, akik reménységüket a fennálló életrendre, anyagi javakra helyezik. Az ezekbe helyezett reménység egy veszélyes öncsalás. A háború utáni idők viharos megrázkódtatásai minden próbatételét is azok élték át, akik a nagy veszteség közepette sem vesztettek el mindent. Nem veszíthettek el mindent, mert volt a szívükben valami, amit nem lehet elvenni. Ez a „valami” a hit, annak a komolyan vétele, amit mai Igénkben is vallunk; *„hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk.”* A megrázkódtatások idején reménységet adó erővé lett gyülekezeteinkben Isten Igéjének ez a mondata, *„ne félj, csak higgy.”* Éppen a megrázkódtatást hozó változásokban látszik meg megdöbbentő módon, hogy ez a világ hiábavalóság alá vetett világ. Itt nincs örök állandóság. De a hitnek a reménysége a változó élet zűrzavarában is olyan erő, amely az embert józan életszemlélethez vezeti.

Itt Svájcban már csaknem kétszáz év óta békességben élhet az ember. Az embertársak sokféle szorongattatásáról, amelyek a különböző országokban kemény valósággá válnak, itt csak a külföldi hírekből hallanak

az emberek. A svájci népnek nagyon van miért Istennek hálát adni. Itt emelkedik a jólét, de ez a szüntelenül emelkedő életszínvonal ne vezessen senkit önhittségre, magabiztosságra. Borzalmas következménye lehetne, ha az itt élő testvérek az itt természetesnek tartott jólétre építenék a reménységüket.

A reformáció korában Svájcból az életet gyógyító evangélium ereje áradt a világba. Hazánkat, Magyarországot, megszállták a törökök. A háborúk miatt az ország egy része szinte pusztasággá lett. Akik átélték a háborús katasztrófákat, az erdőkben kerestek menedéket. Ebben a sötétségben ragyogott fel hirtelen a fény. Ezt a fényt Isten Igéjének a hirdetői gyújtották meg, akik abban az időszakban Svájcból és Németországból tértek vissza hazájukba. Isten ezeken az igehirdetőkön, ezeken a reformátorokon keresztül a nép anyanyelvén szólította meg a lakosságot. Akkor értette meg a mi népünk is, hogy Isten kezében még a katasztrófák is áldott eszközökké lehetnek az örök életre gyógyuláshoz. Így lett a katasztrófák ideje az új reménység kezdetének az idejévé. A Második Helvét Hitvallás, amelyet őseink Svájcból magukkal hoztak ma is áldott útjelző hazánkban a hívő élet útján. Svájc a reformáció korában áldott fényhordozója volt a „világ világosságának." Nagyon örülnék, ha Svájcból én is drága lelki kincseket vihetnék haza a mi ma is szorongatottságban élő népünknek.

Világosan látnunk kell, hogy nincs örök értékű reménység ott, ahol azt emberekre, vagy anyagi dolgokra építik. A mai korban is csak Isten adhat a szorongatottságban élő népeinek igazi szabadulást. Semmi gazdagság és semmiféle úgynevezett világi nagyhatalom nem hozhat szabadulást. A „nagyok" mindig uralkodni akarnak, és hogy hatalmukat megtarthassák együttérző szeretet nélkül kiszolgáltatják a kicsinyeket. Ezek a nagyok önmagukat sem szabadíthatják meg. A mi egyedüli szabadítónk Isten. Az idők változnak, de Jézus Krisztus, akiben Isten szabadító szeretete jelent meg a földön, tegnap és ma és örökké ugyan az. Ő hű marad, és jósága örökkévaló. Az egyháznak éppen az az egyik legfontosabb feladata, hogy a gyűlölet és a közöny mély szakadéka fölé hidat építsen, azzal a reménységgel, hogy a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban. Ő a világ reménysége és boldogok vagyunk, ha mi ezt az Evanston–i jelmondatot személyes hitvallásunkként így tudjuk mondani: Ő a mi reménységünk. Ámen

Ne félj, mert megváltottalak
(Kirchlindach)

Alapige: Ézsaiás 43,1-2.

De most így szól az ÚR, a te teremtőd, Jákób, a te formálód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg.

Kedves Testvéreim,

A félelem mindenekelőtt gyermeki sajátosság. A gyermek, ha egy kivilágítatlan szobában este egyedül marad, fél. Talán délután küldték, vagy tették őt ágyba szülei, hogy aludjon, és ha amikor felébred, már sötét van, hívja a szülőket, mert nem akar a sötétben egyedül maradni. De ha a szülők bemennek hozzá, megszűnik félelme. Az emberiségnek is megvolt a maga gyermekkora. A bűneset után egy rejtelmesen sötét és ismeretlen világban élt az ember. A természeti jelenségeket még nem tudta megérteni. Csak később, amikor Istentől kapott értelmével valamennyire megismerkedett az élet és a világ dolgaival, kezdett el a maga nagykorúságáról beszélni. Az emberiség évezredeken át abban a tudatban élt, hogy ha világának és környezetének a törvényszerűségeit egyre jobban megismeri, nem lesz többé félelem az életében. Kiskorúságának korszakában szoros kötelék fűzte az embert a természethez és az embertársakhoz, de a Teremtőhöz is, aki ezt a csodálatosan szép, és titokzatos nagyvilágot teremtette.

A felfedezések és a sokasodó találmányok által aztán kezdte egyre kisebbnek érezni a világot. Ismeretlen világrészek lettek ismerőssé, és a technikai alkotások által a messze, a nehezen elérhető is közelivé, könnyen elérhetővé lett. Korunk embere már néhány óra alatt is nagy távolságokra tud eljutni. De nemcsak a föld lett kisebb, hanem a közösséget formáló hit is. Szívesen hangsúlyozzuk emberi méltóságunkat, akaratunkat minden áron meg akarjuk valósítani, és ennek sokszor az a következménye, hogy elszigetelődünk embertársainktól. Ennek pedig az az eredménye van, hogy a tőlünk távol élők lelkileg talán közelebb vannak hozzánk, de a közelünkben levők, a velünk együtt élők elhidegülnek tőlünk. De sokszor sóhajtoznak emberek, akiknek minden életlehetősége meg van ahhoz, hogy kiegyensúlyozott és boldog legyen az életük, és ők mégis szerencsétlennek, és elhagyottnak érzik magukat! Az állatok iránti túlzott szeretet

sok esetben onnan ered, hogy az ember elhagyottnak, magára hagyottnak érzi magát. Mindnyájan vágyakozunk a konfliktusok nélküli szép élet után. Mindnyájan szeretnénk, hogy embertársaink szeressenek minket, és hogy bennünk se legyen semmi akadálya annak, hogy a kapott szeretetet és jóságot viszonozni tudjuk. Az állatok iránti szeretettel sok esetben kárpótlást vesz az ember magának, mert az emberek felé már alig van a szívében szeretet.

A világűr kutatása nyomán óriási távlatok nyílnak meg előttünk. A technikai vívmányok által mintha kissebbé lett volna a föld, de a világűrkutatásban a technikai fejlődés eredményeként megtudta az ember, hogy a világmindenség nagyobb, mint eddig gondoltuk. Az ember évezredeken keresztül abban a tudatban élt, hogy a föld a világmindenség középpontja, a nap és a csillagok csak csillogó díszek, amelyek megvilágítják a földet. Ma már minden iskolás gyermek is tudja, hogy a föld a világmindenségnek csak parányi része. A világmindenségben fényévszázadokkal mérhető távolságok, naprendszerek, csillagok és bolygók vannak, amelyek közül sok többszöröse a föld nagyságának. Ebben a nagyvilágban pedig kicsinnyé lett az ember, aki minden eget ostromló tervével, fejlett tudományával és alkotásai ellenére is egy kis teremtmény. Előbb vagy utóbb mindenkinek el kell jutnia annak a felismerésére, hogy az ember nem lehet a világmindenség ura, hiszen a saját életét sem tudja megtartani. A fejlődés során az ember sok mindent megismert, nagyobb lett a tudás, de a félelem ma sem tűnt el a földön élő ember életéből. Sőt, lehet mondani, hogy a sokasodó ismeret által nemcsak a világ, hanem a félelem is nagyobb lett. Ki gondolt régen a különböző sugárzásokra, amelyről mi már tudjuk, hogy azok komolyan veszélyeztetik az életünket. Vagy gondoljunk csak a szennyezett levegőre és szennyezett vizekre. Hiszen a motorokból kipufogó gázok és a gyárkéményekből messzire szálló füst állandóan mérgezik a levegőt, amelyet mi minden pillanatban belélegzünk.

Örülünk a hosszú kísérletek után előállított gyógyszereknek, amelyek gyógyíthatják testünk valamelyik betegségét, de közben halljuk a szakemberek, az orvosok figyelmeztetését, hogy ezekkel a gyógyszerekkel nagyon óvatosan kell bánni, mert miközben azok szervezetünk egy beteg szervét gyógyítják, a testünknek egy másik területén bajt okozhatnak. Vannak gyógyszerek, amelyekről a kutató szakemberek sem tudják egyértelműen megmondani, hogy azok nem fejthetnek-e ki káros hatást a születendő utódok életében. A modern mezőgazdaság vegyszerekkel küzd a veteményekből kikelő növények kártevői ellen, mert akarják, hogy a termést hozó növények egészségesek legyenek. Fennáll azonban a veszély,

hogy a vegyszerekből valami a növények termésébe, gyümölcsébe is tartós hatékonysággal felszívódik, és a termés egészségre ártalmatlansága nem biztosítható.

Ezek az említett dolgok csak egy részét képezik az emberi egészség újabbkori veszélyeztetésének, amely az emberben félelmet vált ki. Mindennapi életünk során sok más életet veszélyeztető körülmény is forrásává válhat a félelemnek. Az utazás, különösen, ha kedves embertársakhoz, rokonokhoz utazunk, élvezet és öröm, de ugyanakkor veszéllyel is jár. Nincs teljes biztonság sem az utakon, sem a levegőben, se a hajón. Mind ezeken túlmenően sok más dolog miatt is szorongathatja az embert a félelem. Az anyagi javak, a munkahely elvesztése miatti félelem. Nincs egy olyan kiegyensúlyozott életvitelű ember sem, akit élete változásai közben, betegség esetén ne szorongatna a legnagyobb félelem, a halálfélelem. Az a tudat, hogy egyszer mindent és mindenkit itt kell hagyni, és porból vett testünk ismét porrá lesz. Ha az ember mindezeket átgondolja, rádöbben kicsinységére. Ezt átgondolva sok ember a másik végletbe esik, és kétségbe esve megkérdőjelezi az élet értelmét. De ez is áldássá lehet életünkben, mert a kis ember megfoghatja a nagy Isten kezét, aki megváltottainak még a porbahulláson keresztül is életet készít.

Csodálatos Isten gondviselő jósága. Ő nem akar minket az enyészet félelmében hagyni. Igéje és Szentlelke által eljön hozzánk, sokféleképpen megfélemlített, kétségbe esett emberekhez. Ő belekiáltja most is, ebben a gyülekezetben is, ezen az istentiszteleten is, félelmeink és bizonytalanságaink sötétségébe Igéjét: *„Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívlak téged, enyém vagy te."* Itt valami olyan dolog történik, mint amikor egy sötét szobába belép félelmében remegő gyermekéhez az apa, fényt gyújt, és mosolyogva ezt mondja: Ne félj gyermekem, itt vagyok. Ha valahol egy kétségbe esett ember, egy szorongatottságban élő nép Istennek ezt az Igéjét komolyan veszi, újra és újra megismétlődik az, amit Isten Ézsaiás prófétán keresztül mond ebben az Igében: *„ A nép, amely sötétségben van, lát nagy világosságot, és akik a halál árnyékának a völgyében vannak, fény ragyog fel fölöttük."* Isten hozzánk hajlik, és atyai szeretettel mondja*: „Te az enyém vagy."* Isten ezt nemcsak mondja, hanem meg is magyarázza, miért vagyunk az ő gyermekei. Először is azt mondja, hogy az övéi vagyunk, mert ő teremtett minket, életünk is az ő ajándéka. Földi szüleink eszközök voltak az ő kezében és mi ezen a földön az ő követei vagyunk. Másodszor azt mondja, hogy ő megváltott minket. Krisztusban emberi testet öltött és eljött erre a földre, hogy minket megváltson, és új életre vezessen. Ez által a megváltás által lehettünk mi az ő gyermekeivé.

Igénk így folytatódik: Ő nevünkön szólít minket. Ő már a keresztség sákramentumában nevünkön szólított minket, és azóta újra és újra nevünkön szólít bennünket. Az igehirdetésben nemcsak úgy általánosságban szól az emberiséghez vagy a gyülekezethez, hanem egészen személyesen hozzánk is. Így szól hozzánk akkor is, amikor Igéjét a családban, otthonunk csendjében olvassuk. Jézus Krisztusban újra felkínálja nekünk a könnyelműen visszautasított örök élet ajándékát. Sajnos, ezt az ajándékot sokan visszautasítják. A Római levélben azt olvassuk, hogy; *„A hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéjének hirdetése által."* Az igehirdetés hallgatása után azonban nem mindenki vágyakozik, és ennek következménye, hogy fogy a hitben élő emberek száma. Sokan eltékozolják a legdrágább atyai örökséget, mert nem akarnak Isten gyermekeiként élni. János apostol azt írja evangéliumában, hogy Isten azoknak, akik hisznek Jézus Krisztusban, hatalmat ad, hogy Isten gyermekeivé legyenek. Gyermekeinek pedig ezt a csodálatos ígéretet adja Isten: *„Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el."* Ezt a nagy ígéretet még a hitben élő ember is alig meri elhinni, mert az nincs összhangban az értelmével. Pedig itt Isten egyszerűen azt fejezi ki, hogy ő hatalmasabb, mint ennek a világnak bármilyen ereje, amely az életünket fenyegetheti. Ha erős hitünk van, senki sem szakíthat ki minket az ő kezéből. Bármilyen világnézeti hulláma is jönne az eszmei viharoknak, vagy bármilyen áradata az Isten nélküli életformának vagy a változó szokásoknak, mi megállunk hitünkben. Krisztus iránti szeretetünket, belé vetett hitünket nem ingatja meg semmi. Mi olyan rendíthetetlenek maradunk, mint a viharos tenger sziklaszigetei. Mert a hitben élő ember életformáját nem a divatokkal együtt változó környezet, hanem Istennek az Igéje irányítja. Ha életünkben döntésekre kerül sor és döntéseinket végre is hajtjuk, akkor nem az számunkra a fontos, hogy mit szólnak hozzá a környezetünkben élő emberek, hanem az, hogy mit szól hozzá Isten. Őszintén arra törekszünk, hogy szavaink, döntéseink és tetteink kedvesek lehessenek Istennek. Nekünk nagyon kell vigyázni arra, még akkor is, ha környezetünkben sokan a kényelmesebb széles úton járnak, hogy mi megmaradjunk az üdvösség örök életre vezető keskeny útján.

Mai Igénkben azt mondja Isten, hogy ő meg tudja szabadítani gyermekeit az izzó tűzből a lobogó lángokból is. Ebben a hitben élt a babiloni király udvarába került három ószövetségi néphez tartozó fiatal is, és Isten értelem fölötti módon meg is szabadította őket az erősen befűtött tüzes kemencéből. A magát felvilágosodottnak tartó ember a maga nyugodt kényelmének az árnyékában élve hajlamos arra, hogy kimosolyogja a tüzes kemencéből való szabadítás történetét. Pedig mindig élnek ezen a földön olyan embertársak, akiket Isten szenvedések tüzéből szabadított ki,

és mint ilyenek tudnak bizonyságot tenni Isten ígéretének az igaz voltáról a maguk életében. Százezrek élnek köztünk ma is, akiket Isten a háború tüzéből kiszabadított. Én is átéltem Isten tűzből is kiszabadító kegyelmének az ajándékát. Hányszor mondtuk a háború tüzének a hevében, hogy ezt a tüzet senki sem fogja közülünk átélni! Voltak órák, amelyekben, lélekben szinte pillanatonként elbúcsúztunk otthon lévő szeretteinktől. Tűz hullott ránk felülről, és két oldalról is tűz alá vettek a földön. A bombák és aknák robbanását, az ágyúk és gépfegyverek tüzét emberi látás szerint lehetetlennek tűnt átélni. De Istennek semmi sem lehetetlen. Ő a tűzből is kiemelt bennünket.

Isten néha azért vezet keresztül bennünket a szenvedés tüzén, mert alkalmassá akar tenni az örök élet elfogadására. A szenvedés próbái, amelylyel feledékeny gyermekeit meglátogatja néha az ő szeretetének a jelei. Tehát mind a jó, mind a nehéz időben vigasztalás számunkra Igéje: „*Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítlak téged, enyém vagy.* Ámen

(1970.)

Isten vigasztal meg

(Kirchlindach)

Alapige: Ézsaiás 66,13.

Mint férfi, akit az anyja vigasztal, úgy vigasztallak titeket én.

Kedves Testvéreim,

Az ószövetségi nép egyik nevezetes királyának, a bölcs Salamonnak a tolla alól került ki ez a mondat: A könyvek írásának sohasem lesz vége. Pedig az ő korában még nem sok könyv volt, mert a könyveket kézzel írták. Egy könyvtekercsnek a könyvnyomtatás feltalálása előtti évezredekben még igen nagy értéke volt. Csak a középkorban feltalált könyvnyomtatás elterjedése után vált a könyv minden ember számára elérhetővé. A könyvekből sokat tanulhat az ember, de lehet a könyvolvasás kellemes időtöltés, szórakozás is. Minden könyvre nézve érvényes a megállapítás, hogy azt emberek írták. Az ember írja le tapasztalatait, örömeit, szenvedéseit, vagy ismereteit. De van egy kivétel. Van, mert a könyvek sokaságában van egy könyv, amely azért egészen más, mint a többi könyv, mert abban Isten szól hozzánk, emberekhez. Ez a könyv a Szentírás, a Biblia. A betűket ugyan abban is embe-

rek írták, de a kezdeményezés Istentől ered. Istennek választott emberei az ő Lelke által tesznek benne bizonyságot arról, hogy mit tett és mit mondott Isten. A tudósok és teológusok sokat beszélnek napjainkban is arról, hogyan keletkezett valójában ez könyv, de semmiféle emberi elmefuttatás nem változtat azon a tényen, hogy a Biblián keresztül Isten szól. Aki kereső lélekkel olvassa a Szentírást, megtapasztalja, hogy ebben a könyvben Isten nem mindig egyformán beszél. Vannak benne tudósítások egészen egyszerű mindennapi eseményekről, viszálykodásokról és háborúkról is. Az ember és tettei ebben a könyvben nincsenek szépítgetve. Így az ember is olyan gyarlónak gyengének van leírva, mint a valóságban, de le van írva Isten, mint a világ teremtője, aki teremtményeit tanítja, irányítja, vigasztalja, új életre hívja és megváltja. Isten mindig úgy beszél az emberhez, ahogyan az embernek arra éppen szüksége van, és Isten mindig tudja, mire van teremtményeinek szüksége. Ezért fordul elő, hogyha Isten teremtményeit megítéli, mi felháborodunk, és nem ismerjük el, hogy a büntetést megérdemeltük.

Sokszor a vigasztalást se akarjuk Istentől elfogadni. Úgy gondoljuk, hogy vigasztalásra csak annak van szüksége, aki nagy bajban van, vagy akit nagy veszteség ért. Isten azonban tudja, hogy nekünk, mindnyájunknak szükségünk van az ő vigasztalására. Ebben a dologban is sokszor megcsaljuk környezetünket is, de önmagunkat is. Sokszor magunkba zárkózunk, belső vívódásainkat, szorongásainkat takargatjuk, nem beszélünk róla. Isten azonban nemcsak az életünk felületét ismeri, hanem a szívünket is. Ismeri nyugtalanságainkat, nyilvánvaló, vagy rejtett bánatainkat is. Tudja, hogy nagyvonalúságunk, nevetésünk, vagy látszólagos tündöklésünk által csak leplezzük magunkat, sokszor szomorúságunkat, sebeinket. Ha úgy egyszer nyíltan önnön szívünkbe néznénk és kitárnánk, hogy mi minden fáj nekünk, mennyi minden szorongat, magunk is meglepődve látnánk, mennyi elrejtett titkos teherrel vagyunk naponta megterhelve. Ha pedig ilyen állapotban van az életünk, akkor tudni kell Istennek megvallani: Atyánk, szükségünk van a te vigasztalásodra. Adjuk azért oda nyugtalan szívünket, szorongatott életünket neki, aki mai Igénkben is ezt mondja; „„én megvigasztallak téged." Igénkben Isten nagyon szép képet tár elénk azokról, akik ezen a világon mindenkinél jobban tudnak vigasztalni. A mai Igében így olvassuk: „ *Mint férfi, akit az anyja vigasztal, úgy vigasztallak titeket én.* " Mint az anya! Sajnos nem minden felnőtt gyermek tudja megtapasztalni, milyen csodálatos erő van az édesanya vigasztaló szavaiban. Akik édesanyjukat korán elvesztették, ezt már nem tudják megtapasztalni. Azok, akiknek megadatott, hogy még együtt élhetnek az édesanyjukkal, de ők csak a régi idők ittmaradt maradványának tartják őt, nem is akarják megtapasztalni. Sajnos vannak gyermekek, akik felnőtt korukban nem

tisztelik, nem szeretik a szülőket. Milyen jó, hogy reménységünk szerint nem sok ilyen gyermek van. A legtöbb felnőtt gyermek is tudja, átéli és megvallja, hogy az édesanya csodálatosan tud vigasztalni. Még ebben a mi hidegen józan világunkban is sok esetben az történik, hogyha a távol élő felnőtt gyermeknek valami gondja van, ha sebeket kap, ha fájdalmát már nem tudja egyedül hordozni, akkor haza megy, hogy az édesanya előtt kitárhassa a szívét, vigasztalást kapjon.

Érdemes egy kicsit közelebbről megnéznünk, hogyan vigasztalnak az édesanyák. Talán mindnyájan emlékszünk a saját gyermekkorunkra. Sokszor előfordult, hogy önfeledt gyermekjátékaink közben elestünk és megeredt a könnyünk. Ha a közelben volt, futott hozzánk az édesanyánk, átölelt, felemelt és talán megcsókolt bennünket. És a mi kis világunkban újra minden rendben volt. A könnyek felszáradtak, az elesést elfelejtettük, újra vidáman nevetgéltünk és tovább játszottunk. Mit adott nekünk ilyenkor az édesanyánk? Látszólag semmit és mégis nagyon sokat. Önmagát adta nekünk, egész lényét, szeretetét. Lehet, hogy csak ennyit mondott ne félj gyermekem, én itt vagyok, és ez egy gyermeknek mindig elég.

Hasonló módon vigasztal Isten is minket. Ő is önmagát adja, gyermekei lehetünk. Milyen nagy ajándék gyermeknek maradni és magunkat őszülő fejjel is gyermeknek nevezni. Isten Jézus Krisztusban adja nekünk önmagát. Benne lehajolt hozzánk, ebbe a mi földi világunkba. Ezt nemcsak akkor tette, amikor közel kétezer évvel ezelőtt emberi testet öltve itt járt közöttünk, hanem ma is. Ő ma is nemcsak azt mondja az övéinek, hogy velünk van, hanem ettől sokkal többet is mond. „*Veletek maradok minden nap a világ végezetéig.*" Ezt egy anya se mondhatja a gyermekeinek. Mi földi szülők emberi számítás szerint csak egy ideig maradhatunk gyermekeink közelében. Nemzedékek születnek és sírba szállnak, a világ telve van szüntelen változásokkal, de Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz. Ő ma is hív, megvigasztal és gyógyítgatja gyermekeit. S ha valaki az életét nélküle akarja berendezni ez vészkiáltás Krisztus után, mert akkor égetően szükségünk van rá. Közönyünk, hitetlenségünk, vagy langymeleg hitünk segélykiáltás az ő segítsége az ő vigasztalása után.

Korunkban sok embernek van sajnálatos életszemlélete. Mi nagy súlyt helyezünk a magunk terveire és számunkra megnyugtatás és vigasztalás, ha terveinket megvalósíthatjuk. Ha valamikor gondolunk Isten vigasztalására, ezt a vigasztalást abban látjuk, ha megadja nekünk mindazt, ami után vágyakozunk, ami nekünk tetszik. De érdeklődési körünk a legtöbb esetben ideigvaló értékekre korlátozódik. Vágyaink alig lépnek túl azon, hogy mindenki szeretne egy szép lakást a modern technika minden vívmányával. Szeretnénk kényelmes életfeltételeket, elismerést, és sokan még hatalmat és

sok minden mást, amit korunkban az eredményes emberek elérhetnek. Egy szebb és gazdagabb élet után való vágyakozásunk lehet egészséges emberi törekvés. Nekünk hálás szívvel el lehet fogadni mindazt, amit Isten ad, és hálaadással lehet azokkal élni. Baj van azonban gondolkodásunkkal, ha mi csak azután vágyakozunk, amit Isten tud adni nekünk, de Isten után nem vágyakozunk. Isten tudja, hogy nekünk földi szükségleteink vannak és meg is akarja azokat nekünk adni. De gondolkozzunk csak el, mivel vigasztalhat minket ez a világ, ha egyszer eljön életünk utolsó napja. Mi hasznát veszszük mind annak, ami után úgy vágyakoztunk itt; pénz, hatalom, elismerés, emberi nagyság ott már nincs többé. Az emberi, földi javak akkor nem hogy nem tudnak vigasztalni, hanem talán éppen nehezebbé teszik az elszakadást ettől a világtól. Az egyedüli vigasztaló, aki minket ott is vigasztalni tud Jézus Krisztus. Azért ő, mert ő legyőzte a halált. Ő általa mehetünk át ebből az ideigvaló világból az örökkévaló világba. Egyedüli reménységünk tehát Jézus, aki önmagát adta értünk, aki ezt a földi életünket is szeretetével gazdagítja, hitet ad, mely által látjuk az örökkévalóság távlatát.

Mai Igénkben nemcsak arról van szó, hogy ki és hogyan vigasztal meg minket, hanem arról is, hogy hol kaphatunk vigasztalást. Ez a rövid mondat így hangzik: *„Jeruzsálemben vesztek vigasztalást."* A városok sem mind egyformák. Minden városnak van valami sajátossága, nevezetessége. Valamelyik várost a környezetének a természetes szépsége teszi nevezetessé. Valamelyiknek nevezetesek a gyárai, iskolái, vagy üzletei. A fővárosoknak rendszerint nevezetes helye a parlament és az államok követségei. Jeruzsálemnek abban az időben legnevezetesebb helye volt a templom. Azért volt nevezetes, mert ott volt az egész ország vallási életének a központja, ahova igyekezett minden izraelita évente legalább egyszer, még a legtávolabbi helyekről is eljutni, hogy ott bemutassa áldozatát, és hallhassa Isten Igéjét. A templom volt az igazi szövetség háza, mert Isten ott újra és újra hirdette népével kötött szövetségét. A prófétákon keresztül ott hirdette ki Isten a megbocsátó kegyelmet és a szövetség megújítását. Ott hangzott el sokszor Istennek a Megváltó eljövetelét ígérő üzenete. Oda zarándokolt a nép és vitte mindenki a maga megoldatlan problémáját, ott tárták ki Isten előtt félelmeiket, gondjaikat, és ott hallgathatták Isten Igéjének az örömüzenetét: „Ne félj, Isten Megváltót küld, aki megszabadít téged." Aki a templomban kitárulkozó szívvel imádkozott, áldozott, és hallgatta Isten Igéjét, az megvigasztalódott szívvel mehetett haza. Ilyen értelemben volt az ószövetségi nép számára Jeruzsálem valóban Jeruzsálem, a béke városa. Isten ott adott népének Igéje örömüzenetében és az abból hangzó vigasztalás által valóban békességet. Azért hangzik a felolvasott Igében: Jeruzsálemben vesztek vigasztalást.

A babiloni fogságban lévő népnek különösen sokat jelentett ez az ígéret, mert abban az is benne volt, hogy Isten ki akarja népét a fogságból szabadítani, hazamehetnek rég elhagyott otthonukba, ahol atyáik, őseik éltek. Istennek ez az ígérete a népnek akkor azt jelentette, hogy valóra fog válni legszebb reménységük.

Kedves Testvéreim, nekünk is van Jeruzsálemünk. Amit abban az időben az ószövetségi nép számára Jeruzsálem jelentett, azt jelenti számunkra ma a gyülekezet, a templom, az istentisztelet. A templom ma is az a hely, ahol Isten minket is meg akar szólítani, mert tanítani és vigasztalni is akar bennünket. Ami az ószövetségi nép számára akkor még csak ígéret volt, az számunkra már beteljesedett valóság. Mi már az akkor ígért és várt Megváltónak, Jézus Krisztusnak a népe vagyunk. Ő egy értelmünket meghaladó ajándékot ígér nekünk: az örök életet. Az örök élet evangéliuma a mi legnagyobb vigasztalásunk. Sokszor vannak erőnket meghaladó terheink, megoldhatatlan problémáink, de Istennek a Jézus Krisztusban megjelent kegyelme, amelyet Isten a mi Jeruzsálemünkben, a templomban hirdet nekünk, megerősít, megvigasztal minket. Sajnálatos, hogy mégis sokan hordják nyilvánvaló vagy titkolt terheiket, amely alatt sokan már-már roskadoznak, és nem jönnek a templomba, hogy erőt kapjanak, vigasztalást merítsenek.

Isten mindenütt jelen van, ő meg tud minket mindennapi munkáink közben, vagy otthonunk csendjében is szólítani, hogy megvigasztaljon, vagy tanítson bennünket. Ő meg is teszi ezt minden olyan helyen, ahol mi őszinte lélekkel keressük őt. De ez a lehetőség nem teszi feleslegessé a gyülekezetben az együttlétet, ahol testvéri szívvel erősíthetjük egymást. Vigasztalást lel, aki a zsoltáríróval együtt tudja mondani:" *Boldogok, akik lakoznak a te házadban, és dicsérhetnek téged szüntelen*." Ámen

(1970.)

Bartimeus

(Kirchlindach)

Alapige: Márk 10,46-52

Azután Jerikóba értek, és amikor Jézus tanítványaival és elég nagy sokasággal kifelé ment Jerikóból, egy vak koldus, Bartimeus, a Timeus fia ült az út mellett. Amikor meghallotta, hogy a názereti Jézus az, így kiáltott fel: „Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtam!" Többen is rászóltak, hogy hallgasson, ő azonban annál inkább kiálto-

zott: „Dávid Fia, könyörülj rajtam!" Jézus megállt és ezt mondta: „Hívjátok ide!" Odahívták a vakot ezekkel a szavakkal: „Bízzál! Kelj fel! Hív téged!" Ő pedig ledobta felsőruháját, felugrott, és odament Jézushoz. Jézus megkérdezte tőle: „Mit kívánsz, mit tegyek veled?" A vak ezt mondta: „Mester, hogy újra lássak." Jézus ekkor így szólt hozzá: „Menj el, a hited megtartott téged." És azonnal újra látott, és követte őt az úton,

Kedves Testvéreim,

Nagy kincs az egészség. Egy azok közül a legnagyobb ajándékok közül, amivel Isten meg tud bennünket ajándékozni. Minden más jó, amihez az ember ragaszkodik, aminek tud örülni, veszít az értékéből, vagy egyenesen értéktelenné válik, ha az ember elveszti az egészségét, erejét. Sokszor úgy vagyunk az egészségünkkel is, mint életünk sok más dolgával, hogy amíg megvannak, életünk természetes tartozékainak tartjuk, és nem becsüljük meg, nem értékeljük azokat. Talán köztünk is vannak olyan embertársak, hogy sok mindenük nincs, ami után vágynak, amit birtokolni szeretnének, és irigykednek azokra, akiknek a neki hiányzó dolgok megvannak. De az ilyen embernek el kellene gondolkodni azon, hogy ő milyen kincset kapott azzal, hogy ép tagokat kapott. Milyen nagy ajándék az, hogy lába van és tud járni, hogy keze és értelme van, és meg tudja keresni magának és családjának a mindennapi kenyeret, hogy szeme van, és láthatja Istennek csodálatos világát, és mindent, és mindenkit, ami az embernek kedves. Hogy milyen nagy gazdagság az, hogy látni, menni, imádkozni és dolgozni tudunk, csak akkor tudjuk igazán értékelni, ha tudjuk, hogy milyen sok olyan ember él közöttünk, akiknek ez a gazdagsága sincs meg maradéktalanul. Ezek a szegényeknek gondolt emberek sokszor gazdagabbak, mint a gazdagok. Gazdagok hitben és reménységben.

Példaként ma Bartimeus áll előttünk az Igében. Bartimeus vak volt. Mi, akiknek Isten egészséges látást ajándékozott, még elképzelni is alig tudjuk milyen szomorú állapot vaknak lenni. Az ilyen ember élete örök éjszaka. Életüknek a sötétsége sötétebb, mint az éjszakának a sötétsége, mert a legsötétebb éjszakában is van valami fény. Ha szemünket becsukjuk, úgy érezzük, sötét van, nem látunk semmit, de ez a sötétség sem teljes sötétség, mert az ember emlékezetében, tudatában, ott van a fény emléke, és gondolatban el tudja képzelni az ismerős arcokat, tárgyakat és az ismert környezetet. De aki életében soha sem ismerhette meg a fényt, akinek nincs semmi tapasztalata arról, hogy néz ki a világ, az emberek, az teljes sötétségben él. Ennek a szomorú állapotnak a súlyosságát a régi időkben még az is fokoz-

ta, hogy az ilyen emberek nem kaptak semmiféle szervezett segítséget, hogy a szükséges dolgokat és a mindennapi kenyeret megszerezhessék. Dolgozni nem tudtak, és nem maradt számukra semmi más lehetőség, mint az, hogy az utak szélén maradjanak és az úton járóktól alamizsnát kérjenek, kolduljanak. Ezt tette Bartimeus is. Akár hideg volt, akár meleg, ott állt az útszélen, Jeruzsálem és Jerikó között és koldult. Neki csak annyija volt, amit a könyörülő szívű emberek adtak. Az irgalmasság pedig, mint az irgalmas Samaritánus történetéből tudjuk, abban a korban is ritka emberi tulajdonság volt. Bartimeusnak tehát nagyon nehéz volt az élete.

Egyszer azonban valami történt vele. A Jerikó és Jeruzsálem közötti úton sok ember közeledtének a zaja hallatszott. A vak koldus megkérdezte mi ez a lárma, ez a különös zaj. Amikor megtudta, hogy Jézus és tanítványai mennek az úton, elkezdett kiáltani: *„Jézus Dávidnak fia könyörülj rajtam."* Erről a csodálatos mesterről, erről a vándor prófétáról már az útszéli koldus is tudott. Ő is hallott nagy tetteiről, ezért fordult felé imádságos kiáltással, hogy Jézus könyörüljön rajta. Ezzel a kiáltással kifejezi azt a hitét is, hogy ő Jézust nemcsak egy különleges orvosnak, nem is csak egy nagy prófétának, hanem a világ Megváltójának, Messiásnak vallja. Hitte, hogy ott, ahol minden más emberi segítség tehetetlen és hiábavaló, Jézus még tud segíteni.

Vessünk egy rövid pillantást a Jézust kísérő tanítványokra és a népre is. Ezek nem akarták, hogy a szegény vak koldus odamenjen Jézushoz. El akarták őt hallgattatni. Tehát ezek az emberek sem értették meg igazán az Úr Jézust. Jézus segítségét, emberfölötti képességét csak a saját részükre akarták igénybe venni. Ők tehát Krisztus után menve is önző emberek voltak. Bartimeus nem hagyta magát lerázni. Amikor el akarták hallgattatni még hangosabban kiáltott. És ekkor Jézus magához hívta őt. Az úton egymás mellett állottak a világ megváltója és a vak koldus. Bartimeus pedig, aki egész életében mindig csak kért, itt is kérni kezdett. Most nem úgy kért, mint máskor, mert nem alamizsnáért, nem egy darab kenyérért és nem pénzért könyörgött. Ő sokkal többet várt Jézustól. Ezért tőle fényt kért sötétségbe borult életére. Kérte, hogy Jézus nyissa meg szemeit. Jézus pedig látva Bartimeus hitét, megadta neki a látás ajándékát.

Vajon mit gondolt ez a meggyógyult Bartimeus a tanítványokról és az úton Krisztust követő emberekről, akik őt, amikor Jézushoz kiáltott, dorgálták és a Jézushoz jutását lehetetlenné akarták tenni? Önmagában bizonyára megállapította, hogy Jézus nagyon jó ember, hogy végtelen az irgalmassága, de a többiek annak ellenére, hogy Jézust követik az úton, a tanítványok hozzátartozónak tartják magukat, mégis érzés nélküli, irgalmatlan emberek. Sajnos sok vonatkozásban ma sem változott ez az állapot.

A legnagyobb háborúkat, amelyben sok millió ember vesztette el az életét, és amelyek annyi nyomorúságot és szenvedést hoztak a világra, keresztyén népek robbantották ki. Nemcsak a hatalmasok, hanem nagyon sok egyszerű ember is figyelmen kívül hagyja mindennapi életében a szeretet evangéliumát. És ezt nemcsak az egyháztól elidegenedettek, hanem az egyházban élők is sokszor cselekszik ugyanígy. Hallják ugyan Isten Igéjét, de mindennapi életük cselekedeteit, döntéseit nem ez irányítja. Megnyugtatják lelkiismeretüket azzal, hogy néha elmennek a templomba, úgy gondolják ezzel eleget tettek keresztyéni kötelességüknek, de életükben folytatódik minden a régi módon. Ezért került ilyen megrendült állapotba a keresztyénség hitele a világban. Pedig tudatosítanunk kell, hogy a nem keresztyének és a hitetlenek éles bírálattal figyelik tetteinket, különösen, ha egyházi vezetők követnek el méltatlan tetteket.

A könyörgő vak koldus nemcsak kérni, hanem adni is tud. Szép példát, és megszívlelendő tanítást ad arra nézve, hogyan kell kitartóan imádkozni. Amikor ő Jézust kérte, úgy tűnt, mintha Jézus tovább akarna menni, anélkül, hogy meghallgatná kérését, de ő nem szűnt meg kiáltani. Ő sejtette, amit mi már tudunk, hogy Jézus irgalmas, szerető szívű és hatalmas, aki segíteni akar, ha egy ember a nagy mélységből kiált hozzá. Remélte, hogy Jézus senkit sem akar az út szélén hagyni, hogy ő mindig kész segíteni és gyógyítani. Bartimeus valószínűleg már hallott Jézus Názáretben mondott prédikációjáról, ahol ő Istennek a Messiásról szóló jövendölését magára vonatkoztatta. Ott így prédikált: *„Az Úrnak Lelke van rajtam, mert felkent engem, és elküldött, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, a foglyoknak szabadulást, és a vakok szemeinek a megnyitását."* Mi már sokkal többet tudunk Jézusról, mint akkor Bartimeus. Mi már ismerjük Urunknak ezt az ígéretét is:*"Kérjetek és adatik néktek."* Vajon mi tudunk-e olyan kitartóan imádkozni, mint Bartimeus?

Az imádság sok ember életében csak egy gyermekkorból megtartott szokás. Korunk emberének nincs mikor imádkozni. Az ember reggel felkel, köszönetet kellene mondani Istennek megőrző kegyelméért, de sürget az idő, sok a tennivaló, sietni kell és imádságra már nem mindig marad idő. Utána az egész nap tele van tennivalóval és mikor eljön az este az ember olyan fáradt, hogy imádságos elcsöndesülésre már alig van ereje, kedve. Az így elfáradt ember lefekszik talán azzal a gondolattal, hogy az ágyban fog imádkozni, de sokszor csak az imádság kezdetéig jut el, mert elalszik. Így marad el lassanként sok ember életéből az imádság. A mechanikusan elmondott imádság, amelynél az ajkak mozognak ugyan, de szív és a gondolatok a mindennapi élettel vannak lekötve, öncsalás. Imádkozni, teljes szívvel könyörögni, gyermeki bizalommal kell, mert ilyen imád-

ságra vonatkozik Urunknak az ígérete: *„Kérjetek és adatik néktek."* Az ember nem mindig azt kapja Istentől, amit szeretne, de ő mindig azt adja nekünk, ami végül is javunkat szolgálja. Pál apostol gyógyulásért imádkozott és kegyelmet kapott. És később ő maga adott ezért hálát Istennek. Bartimeus kitartó imádsága nyomán megkapta Jézustól a látás ajándékát.

Nekünk is mindig van olyan hiányunk, amit kérnünk kell, és érte hálát kellene adnunk. Nekünk egészséges szemeink vannak, sokszor mégis vakok vagyunk. A vak gyermek még az édesanyját sem látja, még akkor sem ha mellette áll és a hangját is hallja. A vak ember nem látja a napot, még akkor sem, ha fényét ránk árasztja és melege az arcunkat simogatja. Balgaság lenne, ha a vak gyermek, vagy a vak ember azt mondaná, hogy nem létezik semmiféle anya, vagy semmiféle nap, mert ő nem látja. Az emberiségnek egy jelentékeny része mégis ebben a balgatag állapotban leledzik. Ezeknek az embereknek a balgasága éppen abban mutatkozik meg, hogy lelki vakságukból általános érvényű következtetést vonnak le. Hallhatná Isten szavát, érezhetné a saját életén Isten szeretetének a melegségét, ő mégis azt mondja: nincs Isten. Az ember mindent Istentől kap. Tőle származik minden tökéletes ajándék. A nehéz órákban is ő ad erőt és vigasztalást. Mégis sokan megtagadják őt. Ilyen a teljes vakság. Az emberiség, amelyik vakságának és hitetlenségének a sötétségében él, nemcsak Istentől idegenedik el, hanem az emberektől is. Nem ismeri fel az embertársban a testvért, a felebarátot. Ezért van tele az emberiség történelme tragédiákkal, háborúkkal és keservekkel.

Így áll a dolog velünk, emberekkel. Az emberek jelentékeny része ez elszomorító tények ellenére is felvilágosultnak vallja magát és azt mondja, hogy ő tisztán lát. Pontosan így vélekedtek önmagukról az ószövetségi nép farizeusai, és művelt tudósai. Mit tud Jézus az ilyen embereknek mondani? Ő ki akarja őket és minket is józanítani, illúzióikból, amikor ezt mondja: *„Ha vakok lennétek, nem lenne bűnötök. Mivel pedig azt mondjátok, látunk, ezért bűnötök megmarad."*

Mindnyájunknak szüksége van Jézus Krisztus evangéliumának szemgyógyító balzsamára, hogy meglássuk valóságos állapotunkat. Mi szeretnénk életünk megújulását látni. Szeretnénk az önmagunk és szeretteink üdvösségét látni. Szeretnénk egy szebb, jobb, igazságosabb világot látni, amelyben szeretet, öröm, békesség és szép együttélés jellemzik az életet. De körülöttünk, és sajnos bennünk is, sokszor sötétség van. Lehet ezen a helyzeten segíteni? Van még megoldás ennek az elesett állapotnak a gyógyítására? Igen van. Könyörögjünk, mi is mint Bartimeus teljes gyermeki bizalommal, e szavakkal: Uram könyörülj rajtunk és gyógyíts meg minket, hogy lássunk. Ámen

(1970.)

Ember hol vagy?
(Kirchlindach)

Alapige: 1. Mózes 3,8-9

Amikor azonban meghallották az Úr Isten hangját, amint a napi széljárás idején a kertben járt-kelt, elrejtőzött az ember és felesége az Úr Isten elől a kert fái között. De az Úr Isten kiáltott az embernek, és ezt mondta: hol vagy?

Kedves Testvéreim,

Isten néha úgy beszél Igéjében az emberhez, mint a szülők kis gyermekeikhez. A gyermek, aki környezetét, a maga kis világát meg akarja ismerni, tele van kérdésekkel. A szülőknek nem kis gondot okoz néha, ha a sokszor meglepően érdekes, néha nehéz és kényes kérdésekre feleletet kell adniuk. Közben oda kell hajolni a gyermekhez, vigyázva arra, hogy az elhangzott kérdésre a gyermek szellemi képességéhez mérten válaszoljon. Vigyázniuk kell arra, hogy mindig az igazságnak megfelelően szóljanak, de ezt az igazságot leegyszerűsítsék. Az életünk dolgai sokszor bonyolultak, nem lehet a gyermeknek mindent részletesen elmagyarázni, mert nem tudna mindent felfogni és az aprólékos magyarázatok esetleg károsak is lehetnének. Az értelmes szülők vigyáznak arra, hogy a gyermekek olyan feleletet kapjanak, hogy azok életük későbbi szakaszában is áldott útmutatások legyenek számukra a szép és józan életrend megvalósítására. Isten is így cselekszik velünk.

Az emberiség ma már büszkén hangoztatja nagykorúságát. Az ember valóban sok titkát felfedezte már a földi élet lehetőségeinek. Ez nem véletlenül van így. Már a zsoltáríró is csodálattal néz az ember lehetőségeire, amikor Istenre nézve ezt mondja: *„Urrá tetted őt kezeid munkáin és mindent lábai alá vetettél."* Isten már az Szentírás első lapjain elmondja, hogy nemcsak a nagy emberi lehetőségek, hanem ez az egész hatalmas világmindenség is ő tőle származik. Isten nem akar a Bibliában természettudományos előadást tartani a világról, hanem be akarja mutatni az embernek teremtett világát és kijelenteni akaratát. Fejlődése során az ember már eljutott odáig, hogy sokat tud, de ez a sok még mindig nagyon kevés. Isten világának, és a mi életünknek a titkaiból mindig annyit jelent ki, amennyi elégséges ahhoz, hogy ha Igéjét komolyan vesszük, akkor szép és boldog életet élhetünk ezen a földön és utána üdvösségre érkezhetünk. Évezredek óta kutatja és kérdezi az ember; hogyan keletkezett ez a világ. Az ember kuta-

tásának az eredményei azonban nem adnak megnyugtató végleges feleletet erre a kérdésre. Érvényes útmutató üzenetet csak Isten ad a Bibliában, amelyben kijelenti, hogy világunkat és minket, embereket ő teremtett. A világ teremtéséről szóló tudósításban Isten különösképpen úgy beszél hozzánk, mint az apa a kiskorú gyermekeihez. Mi még így se tudunk Istennek ebben a tudósításában mindent megérteni, ismereteink hézagosak maradnak. Viszont, ha tudatosítjuk, hogy a teremtés hat napja nem hat földi napot jelent, hanem hat korszakot, és az ember csak a teremtési folyamat végén jelent meg a földön, akkor a bibliai tudósítások és a tudományos kutatások eredményei közel kerülnek egymáshoz. Ennek a kérdésnek nem szabad túl nagy jelentőséget tulajdonítanunk. Az emberi feleletek csillapíthatják ugyan kíváncsiságunkat, de nem tudnak bennünket szebb, és üdvösségre vezető élethez segíteni. Isten pedig éppen ezt akarja adni nekünk.

A Szentírás teremtéstörténetének a végén az áll, hogy minden, amit Isten teremtett, nagyon jó volt. Isten tehát egy szép és tökéletes világot teremtett. A földet az ember kezébe adta, hogy éljen és alkosson rajta. Istennel közösségben élve öröm és boldogság lehetett az ember élete. Mi még elképzelni is alig tudjuk, milyen csodálatosan szép volt ez a világ az édeni boldogság korában. Akkor ugyan még nem léteztek technikai korunknak a vívmányai, nem volt neonvilágítás, telefon, rádió, televízió gépkocsi és repülőgép. Az emberek világűrutazásra még nem gondolhattak. De nem volt szenvedés, fájdalom, félelem, könnyhullatás és halál sem. Az ember zavartalan összhangban élt Istennel.

De ebben a szép világban megjelent a kísértő, a kígyó. A kísértőnek a létezése az ember számára megoldatlan problémát jelent. Az ember felteszi a kérdést, hogy honnan jött, hol vette a bátorságot és az erőt a kísértéshez, nem tudjuk. A Bibliában erre nézve nincs egyértelmű kijelentés csak utalások vannak rá, hogy honnan származik a gonosz. De eljött és az ember elesett. Azóta a kísértés az ember életének a legszomorúbb realitása. Ma a legtöbb esetben már könnyű dolga van velünk a kísértőnek. Mi már egy megkísértett, félrevezetett világba születtünk bele. Az első bűneset óta, nem mondhatjuk, hogy ez a világ jó világ. Ma már mindnyájunk vérében ott van a hajlandóság az elbukásra. Istennek a Krisztusban készített kegyelme nélkül, akiben megváltani jött minket, az életünk reménytelen élet lenne.

Olyan a helyzetünk, mint azoknak a kis országoknak a helyzete, akiknek a területét egy nagyhatalom hadserege szállta meg. Ezekben a megszállt országokban nem nagyon mutatkoznak a széles nyilvánosság előtt a megszállók, mert tudják, hogy az ott élő nép nem szereti őket. Inkább visszahúzódnak állomáshelyükre, vagy az egyenruhát levetve civilbe öltözve járnak

a nép között. Az ország népe ritkán látja őket, pedig a háttérben mindenütt ott vannak. Meghagyják a népnek azt az illúziót, hogy ők szabadok, sőt ezt éppen ők hirdetik az ott élő embereknek hangosan; ti szabadok vagytok, mi nem is akarunk a ti dolgaitokba beleavatkozni. De a valóságban, ezekben a megszállt országokban mindenütt az történik, amit ők akarnak, amit parancsolnak. Az embereknek csak úgy szabad élni, gondolkodni, vagy beszélni, ahogyan az nekik tetszik. A kis nép pedig tehetetlenül hordja megszállott életének ezt az elesettségét. Hasonló helyzetben vagyunk a kísértővel is, aki ott áll mindenütt életünk hátterében. Barátunknak vallja magát, és ha az életünknek nincsen szilárd fundamentuma, akkor ezt elhisszük neki és elbukunk. A szilárd fundamentum az Istenbe vetett hit. Annak a tudata, hogy Isten szeret minket, életünket csak ő válthatja meg és csak ő adhat életünknek értelmet és győzelmet a gonosztól. Ezt a tudatot azért kell szívünkben hordani, mert a kísértő jótevőnknek mutatja magát és be akarja bizonyítani, hogy ő nekünk jobb életet tud adni, mint Isten. Ősi módszere ez a kísértőnek. Ez a módszer vezetett eredményhez az első kísértésnél is. Nem ok nélkül van mai Igénkben: *„A kígyó pedig ravaszabb volt a föld minden állatánál."* A Szentírásban találóan van leírva a kísértő neve: Kígyó. Halkan és észrevétlenül tud az emberhez közeledni. Így kezdte munkáját az Édenben is. Csendesen, ravaszul, bejelentkezés és meghívás nélkül érkezett meg, és így beszélt: ne vedd komolyan Isten beszédét, többre mégy, jó dolgod lesz. A kísértő kitűnő festő is, aki tud szép jövőképet állítani az ember elé, egyben pedig ügyes és rettenetes diplomata, aki álomszép jövendőt ígér azoknak, akik neki engedelmeskednek. Ilyen módon érte el az eredményt már az Édenben is. Az asszony engedelmeskedett neki. Tetszett neki az ígéret, hogy olyan lesz, mint az Isten, jónak és gonosznak tudója. Eddig az ember csak a jót ismerte, hiszen Isten közelében az ő oltalmában, félelem és szenvedés nélkül élve jó volt az élet. Az Istennel való közösségük, az Istenre figyelésük, az élet fájáról való táplálkozás volt. A bűneset után rögtön elkezdtek félni. Olyanná akartak lenni, mint Isten, ezért elvesztették a maguk vidám boldog ember életét. És a világ, amelyet Isten nagyon jónak és szépnek teremtett, egy félelmekkel teljes, sötét és a saját elbukott emberi képességével, csak halálba rohanni tudó világgá lett.

A tudás is Isten ajándéka. Ő nem akarta az embert tudatlanságban hagyni. Hiszen ő ajándékozta az értelmet és ő adta a hatalmat, hogy uralkodjon a földön élő minden állaton. Ő adta szívünkbe a lelkiismeretet és ezzel a jó ismeretének a törvényét. Ezen az ismereten keresztül nemcsak földi örömöket, hanem örök életet is akar ajándékozni nekünk. Megváltónk így imádkozott főpapi imájában: *„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, Jézus Krisztust."* De az isme-

ret engedelmesség nélkül, Istenbe vetett hit nélkül pusztulásba vezet. Mert hit nélkül nincs igazi szeretet. Ha egy embernek a szívében szeretet van, annak a fundamentuma Isten szeretete. Mi azért szerethetjük embertársainkat, mert velünk együtt ők is Isten gyermekei. Nemcsak a hozzánk közel állók, hanem a távol élők is. Mi azért lehetünk házastársakká, szülőkké, gyermekekké, testvérekké, mert Isten szeretete egymásnak ajándékozott minket. És ahol az embereket ez az igazi szeretet köti össze, ezek az emberek érzik az egymásért való felelősséget. Ez által az Istentől kapott szeretet által akarunk mi minden tudásunkkal és minden erőnkkel azoknak segíteni és azoknak szolgálni, akiknek az életéért is felelősnek érezzük magunkat. A szeretettel alkalmazott tudás, áldássá válhat embertársaink részére. Az első varrógép úgy készült el, hogy egy szegény technikus nagyon szerette a feleségét. Felesége szegénységük miatt nagyon sokat dolgozott, hogy családját szinten tarthassa. Késő éjszakákba hajlóan varrta és javítgatta az alsó ruházatot és a felső ruhadarabokat is gyermekeiknek. Férje szerette volna ezt a munkát megkönnyebbíteni, hogy több ideje lehessen a pihenésre. Sok ideig tartó gondos kísérletezések után így jutott el odáig, hogy elkészítette az első varrógépet. Tudása és szeretete ezen a módon igen nagy segítséggé lett nemcsak a felesége részére, hanem a későbbi nemzedékek részére is. A felfedezések történetében sok hasonló példát találunk.

Más a helyzet ott, ahol a tudás nem párosul Istenre figyelő engedelmességgel, tehát hitből fakadó szeretettel. Ott a tudás nem veszi figyelembe, mi lenne javára a másik embernek, hogyan lehetne könnyíteni a terhén. Ez a szeretet nélküli tudás, pusztulásba sodorhatja a világot. Elrettentő példát adnak erre a háborúk. Milyen hasznos, milyen gyors összekötő eszköz lehet pl. a repülőgép békeidőben. De a háborúban borzalmas eszközzé válhat. Mi sok légiriadót éltünk át, és láttuk az ember tudásának a szomorú következményeit. Fent a repülőgépen valaki csak egy gombot nyom meg, hogy a bombákat kioldja és néhány pillanat múlva házak dőlnek romba, apák, anyák és gyermekek vére omlik a gyűlölet gyümölcseként.

Gondoljunk a tudomány egyik legújabb termékére, az atomenergiára. Ez az energia elképzelhetetlenül széppé és gazdaggá teheti az emberiségnek a jövőjét, de elrettenő módon elpusztíthatja a földet és rajta minden életet. Ha ezt az energiát egy kritikus helyzetben valakinek talán rossz lelkiállapotában szeretetlen felelőtlenséggel alkalmazzák, az világkatasztrófához vezethet. Hit és szeretet nélkül tehát ilyen következményei és távlatai lehetnek az emberi tudománynak.

Ha nem vagyunk vakok, az Isten iránti engedetlenség gyümölcsét mai világunkban is láthatjuk. De még nem veszett el minden. Isten mentőszeretete engedetlen gyermekeit is át akarja ölelni. Isten ma is, felénk is kiáltja: „*Ember*

hol vagy." Ez a kiáltás nemcsak az Édenben élt Ádámra és Évára vonatkozik, hanem ma is mindnyájunkra. Ő ismeri nemcsak a testünket, a lelkületünket, hitünket, vagy gyűlöletünket is. Ő ismeri a mi dacos, fényes és üres életünket. Az első emberpár az Éden fái mögött akart előle elrejtőzködni. Sokan közülünk a sokat emlegetett nagykorúság és korszerűség jelszava mögött akarják magukat elrejteni. De Isten elől nem lehet elrejtőzködni. Isten számadásra hív bennünket. Ebben a felelősségre vonó kiáltásban azonban már benne van a kegyelem hívogatása is. Kegyelmi időben élünk. Ne hárítsuk egymásra bűneinket, mint az első emberpár az Édenben. Valljuk meg Isten előtt gyarlóságainkat, és kérjünk tőle tiszta szívet és új életet. Ámen

A ház őrizője

Alapige: Zsoltárok 127,1-2

Ha az Úr nem őrzi a házat, hiába dolgoznak azon annak őrizői. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őriző. Hiába néktek korán felkelnetek későn feküdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek! Szerelmesének álmában is ad eleget.

Kedves Testvéreim,

Az ember csak egy módon teheti széppé, példássá és vonzóvá az életét: Úgy hogy gyermeki bizalommal figyel Istenre, és engedelmeskedik akaratának. Az Istentől távolra szakadt emberek ezt a gondolatot nem fogadják el, mert azt korszerűtlennek, világ-idegennek tartják. Pedig annak megvalósítását jó lenne mindenkinek megpróbálni. Azok, akik életüket más módon akarják széppé és vonzóvá tenni, nem tudják ezt a kijelentést megcáfolni. Nem tudják, mert mindennapi életvitelükből nyilvánvalóvá válik, jóllehet erről nem nagyon beszélnek, hogy sok eredményt értek ugyan el életvitelükkel, sok mindenben előre haladtak, a szívükben mégsincs békesség és öröm. Viszont akik életüket a hit és az Isten iránti engedelmesség fundamentumára építették, boldogan vallják meg, hogy az Isten közelében való életben, annak ellenére, hogy nekik is vannak harcaik és nehézségeik, nincs reménytelenség.

Az élet elrontásának azonban sok módja, sokféle lehetősége van. Egyik legismertebb módja ennek az aggodalmaskodás, az elcsüggedés. Mai igehirdetésünkben erről van szó. Az aggodalmaskodás, az elcsüggedés nagy megrontója az életünknek. Az aggodalmaskodó ember minden élethelyzetben talál valami okot az elcsüggedésre, a szívében mindig van valami

félelem, valami keserűség, ami miatt soha sem tud igazán és önfeledten örülni. Ha ma jól alakulnak élete dolgai, akkor aggodalmaskodik a holnap miatt. Fél, hogy a mai lehetőségek, a ma még megkapott erő, egészség, összeköttetések, anyagi javak, holnapra elveszhetnek. A naponta változható élet eseményei közben állandóan riogatja nyugtalan lelkét, mert a változás rémét látva arra gondol, hogy a holnap rosszabb lesz, mint a ma. Az aggodalmaskodás a hit hiányából fakad, mert az ember nem számol komolyan Isten gondviselő jóságával. Az ilyen ember úgy él, mintha az élet minden problémáját egyedül kellene megoldania. Nem hallja meg az Igét: *„Hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítalak téged, és te dicsőítesz engem.*" Nem meri komolyan venni Istennek a prófétán keresztül mondott üzenetét, amelyet mi is a közelmúltban hallottunk az Igében: *„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítlak, enyém vagy".*

Nem csoda, ha az ember, aki csak a maga erejével a maga lehetőségével és mindig mindenben csak világi tényezőkkel számol, kétségbe esik. Mert az egész világ és benne a mi életünk is alá van vetve a változandóságnak. Az ember a hajszában elveszti az erejét, megfárad. De Isten nem fárad el sohasem. Ő ad erőt a megfáradtnak és a gyengének az erejét megsokasítja. Ezt felejtjük mi el sokszor, azért van tele az életünk nyugtalansággal, és feszültséggel. Sokan reggelenként, amikor felébrednek, nem szakítanak időt az imádságra, mert mindig van valami sürgős tennivaló, sietni kell. Sokan azért nem tudnak éjszaka sem pihenni, aludni, mert a holnapi munka, amit reggel folytatni kell, még aludni sem hagyja őket.

Akik egész életükben nagyon sokat dolgoztak és öregségükben elérték az időt, hogy élvezzék a megérdemelt nyugalmat, akkor sem akarnak megpihenni. Valóban nem jó a munkát egyszerre abbahagyni, egy kis tennivaló a megfáradtak életében is jót tehet, és általa az idősek áldássá válhatnak a fiatalok mellett, miközben átadják nekik gazdag élettapasztalatukat. Ha a fiataloknak tanácsot adnak, és segítő tetteikkel is melléjük állnak, ez nekik is jót tesz. Az az érzés, hogy az ember tanácsot adni, segíteni, alkotni tud, erőforrássá válik a további élethez. Az ember nem érzi magát fölöslegesnek. Sokan azonban idős korukban is összeszedik még meglévő erejüket, hogy többet dolgozhassanak. Őket már nem az alkotás öröme, vagy az életerő lendülete hajtja, hanem az az aggodalmaskodás, hogyha nem dolgoznak, akkor szükségbe jutnak. Isten pedig sietségünk és rohanásunk közben is megszólít minket, hogy csöndesedjünk el. Figyeljünk oda, mit mond ő nekünk, maradék erőnket is összeszedő rohanó embereknek, akik mindent a maguk munkájának az eredményére akarnak építeni: *„Hiába néktek korán felkelnetek, későn feküdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek. Szerelmesének, álmában is ad eleget."*

Istennek ez az Igéje nem azt jelenti, hogy ő tétlenségre akar bennünket biztatni. Ő nem tétlenségre, hanem hívő gyermeki bizalomra akar bennünket nevelni. Nem akarja elvenni tőlünk a munka eredményének az örömét, hanem meg akar minket szabadítani az aggodalmaskodástól, az elcsüggedéstől. Nem azt mondja, hogy ne alkossunk, hanem azt mondja, hogy hogyan ne merüljünk el az alkotásban. Teremtő tervében igen nagy szerepet tervezett a mi emberi munkánknak is. Gondoljunk csak például a Thesszalonikabeliekhez írt levél egy mondatára: *„Intünk titeket testvéreink, hogy becsületbeli dolognak tartsátok, hogy csendes és nyugodalmas életet éljetek és szükségleteiteket kezetek munkájával szerezzétek meg."* Tehát Isten csendes és nyugodalmas életre akar segíteni. Csak az tud derűs lélekkel dolgozni, aki becsületesen elvégzett munkája után Istentől várja az eredményt. Tanuljuk meg azt az egyszerű és mégis mély életbölcsességet, hogy emberé a munka Istené az áldás. Hiába a mi nagyot akarásunk, gigantikus terveink, örök sietségünk, ha kihagyjuk terveinkből az Istent. Mert mindenünk, amink van, az erőnk is és a munkánk gyümölcse is az ő kegyelmének az ajándéka.

Az evangéliumból mindnyájan ismerjük Péter apostol és halász társai eredménytelen munkájának a történetét. Egész éjszaka hiába dolgoztak. De később, amikor Krisztus parancsa szerint vetették be hálójukat a vízbe, az tele volt halakkal. Akkor már nem volt a munkájuk hiábavaló. Péterék ezen az eseményen keresztül tudatosították erőtlenségüket, és kicsinységüket. Sokféle munka van, amelyeknél az alkotásaira büszke ember nem ismeri fel, hogy az elért eredmény Isten ajándéka. Az ember kész magával dicsekedni, bölcsességét, erejét, és ügyességét dicsérni. Mi gyakran egészen elfelejtjük, hogy minden eredménynek az előfeltétele, az élet, az idő, az erő, az értelem, mind, mind Istennek az ajándéka. Talán a földműves ember tudja legjobban felismerni, hogy Isten áldása nélkül minden emberi igyekezet hiábavaló erőpazarlás. Hiába töltene az ember nappalt és éjszakát a bevetett földeken, a pusztító fagyot elhárítani, a viharfelhőket elűzni, vagy a vihar által okozott kárt megakadályozni, semmi emberi erővel nem lehet.

A hívő ember számára azonban ez a tény sem okoz félelmet. Tudjuk, hogy a nap, a föld, a csillagok és a viharok annak engedelmeskednek, aki minket halandó embereket arra méltat, hogy itt ezen a földön munkatársai lehetünk. Ha ezt tudjuk, akkor nem leszünk olyan büszkék magunkra, az eredményeinkre és nem leszünk olyan kétségbe esettek a próbatételek, az eredménytelenségek és a veszteségek esetén. Akkor javainkra, tudásunkra, erőnkre és eredményeinkre nézve nem fogunk önmagunkkal dicsekedni, mert tudjuk, hogy az eredmények nem mindenekelőtt a

mi erőfeszítéseinknek, hanem Isten jóságának a gyümölcsei. Igy a nehéz időkben sem vesz erőt rajtunk a csüggedés, az elkeseredés, mert valljuk, hogy Isten gondviselő édes Atyánk. Ő a félelmet is örömmé, a rosszat is jóvá és a halált is életté tudja változtatni. Hozzátartozva, közelében, még a próbatételek idején is van reménységünk és örömünk. Tudjuk, hogy a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban. A hiábavaló munka nagy büntetés lenne számunkra. Az ókorban azzal büntettek bizonyos elítélteket, azzal súlyosbították büntetésüket, hogy értelmetlen munkát végeztettek velük. Például üres malmot kellett hajtaniuk, vagy nagy kődarabokat kellett felcipelni egy magas hegynek a csúcsára és onnan leengedni. Ilyen munkákat kellett ismételniük, amelynek senki nem vette hasznát. Isten Igéje hirdetőinek néha az az érzése, hogy hiábavaló munkát végeznek. Hányszor panaszkodtak a próféták, hogy az emberek nem akarják hallani Istennek az Igéjét, és a meghallott Igének nem engedelmeskednek. A hűséggel hirdetett Ige is sokszor talál süket fülekre. Nagypénteken úgy tűnt, hogy Jézus Krisztus egész életműve hiábavaló volt. Hiszen ő értünk lett emberré, hogy minket Isten gyermekeivé tegyen és az ember megölte őt. De sok helyen nem akarják ma sem hallani Istennek az Igéjét, mert annak úgy sem akarnak engedelmeskedni. Az igehirdetés munkája sok helyen hiábavaló munkának tűnik. A valóság azonban az, hogy ez a munka nem hiábavaló, mert Krisztus nem maradt a halálban. Él, és neki adatott minden hatalom mennyen és földön. Ebben a sok hálátlansággal terhelt világban is mindig vannak emberek, akik vágynak Isten Igéje után és hűséggel igyekeznek cselekedni akaratát. Megáll Istennek az az ígérete, hogy az ő Igéje nem tér hozzá vissza üresen, hanem gyümölcsöt terem. Nem kell tehát aggodalmaskodással végezni munkáinkat, ha Istennel járunk, nem hiábavaló a munkánk. Ő azonban olyan kegyelmes hozzánk, hogy nekünk nemcsak a munkára, hanem a pihenésre is ad időt. A vasárnap az ő ajándéka, hogy lelkünket táplálja és testünket pihentesse. Az Istentől adott életrend, amelyben a munka és a pihenés, a hétköznapok és az ünnepek ritmikusan váltják egymást, testi erőnk megtartását és hitünknek az erősítését akarja munkálni. Nem fog szorongatni az aggodalmaskodás, ha hittel tudjuk vallani, hogy Isten megáldja munkánkat és erőfeszítéseink jó gyümölcsöket teremnek. Mi ugyan nem tudjuk megtartani még a magunk életét sem, de amit Isten ránk bízott, azt végezzük el mindig hűséggel.

Az ilyen hittel végzett munka áldott eredményt hoz a társadalom részére is. A történelemben erre is sok példa van. A középkorban, Franciaországban a hugenották lelkiismeretes munkája nyomán szépen emelkedett az életszínvonal és a jólét. Később XIV. Lajos fanatikus király kiűzte az országból a hugenottákat és Franciaország hamarosan lesze-

gényedett. A hugenottáknak üres kézzel kellett menekülni az országból, de a szívük nem volt üres. Mindent szülőhazájukban hagytak, de magukkal vitték a hitüket. Ezek a hontalan menekültek áldássá lettek azokban az országokban, ahol letelepedtek. Munkájuk nyomán Hollandiában, Németországban és Svájcban virágzó ipar és kereskedelem jött létre. Ezek az emberek, akik maguk szegények voltak, elérték azt, hogy új hazájukban a szegények részére menedékházakat, árvaházakat, és aggmenházakat építettek.

Svájcban a puritán mozgalom formált új életet. Először Genfben, majd Zürichben és más városokban is. Vasárnap minden vendéglőt becsuktak, csak a legszükségesebb munkát végezték. Korunkban sok ember azt gondolja, hogy ahhoz, hogy egy ember nagy dolgokat vigyen véghez, nincs szükség Istenre. Nagy emberi tévedés ez. Mi nem mindig tudunk belelátni az események összefüggésébe. A Bábel tornyának az építői szintén Isten nélkül akartak nagyot építeni, magasra emelkedni. Egy ideig ment is ez a munka, már valóban jó magasra emelkedtek, de aztán nem tudták egymást megérteni, nem tudták tovább építeni a tornyot és az egész munka hiábavalóvá lett. A mi munkánk azonban nem hiábavaló, ha otthonainkban, az egyházban, és odakint a világban Isten gyermekeiként élünk. Az így élőknek mondja Isten az Igében: „*Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságotokban minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt. És az Istennek békessége, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” Ámen*

(1970.)

A kegyelem mindenre elégséges

Alapige: 2. Korinthus 12,7-10

Ezért tehát, hogy el ne bizakodjam, tövis adatott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bizakodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. De ő ezt mondta nekem: „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” Legszívesebben tehát az erőtlenségeimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem. Ezért a Krisztusért örömöm telik erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldöztetésekben és szorongattatásokban; mert amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős.

Kedves Testvéreim,

A felolvasott igeszakasz kilencedik versének egyik mondata így kezdődik: *„Elég néked az én kegyelmem.”* Mi mindnyájan örülünk, ha azokból a dolgokból, amelyekre minden nap szükségünk lehet, van elég. Szükségünk van elég eledelre, táplálékra, hogy testünk könnyen lankadó ereje megújuljon. Hogy a beütemezett szükséges feladatokat feszültség nélkül elvégezzük, szükségünk van elég időre. Hogy testi életünknek a szükséges egyensúlya meg ne romoljon, szükségünk van elég időre a pihenésre és elég időre, a munka elvégzésére. Ahhoz, hogy a ránk váró különböző feladatokat elvégezzük, mindenekelőtt elég erőre, egészségre van szükségünk. Az elégedetlenkedő emberek azonban úgy érzik, hogy a nekik sokszor legszükségesebb dolgokban is hiányt szenvednek. Kevés a pénzük. Erre rendszerint akkor hivatkoznak, amikor a szükségbe került embertársak iránti szolidaritásról kellene bizonyságot tenni. Kevés az idejük, különösen, ha valakinek valamiben testvéri szívvel segíteni kellene. Az elégedetlenkedő és hálátlan természetű ember nem szívesen adja jelét az embertársak iránti szolidaritásnak. A nem kívánatos dolgokhoz viszont egészen másképpen viszonyulnak az ilyen emberek. Ezekből még a hálás természetű, segítőkész embereknek is hamar elege van. Szeretnénk, ha a szenvedésből minél kevesebb jutna nekünk. Ha valamikor ágyba dönt a betegség, a rövid idő is hosszúnak tűnik. Egy álmatlanul átvirrasztott éjszaka ott végtelenül sokáig tart. Még azok is, akik a rájuk nehezedő szenvedést, betegséget vagy megalázást türelmesen hordozzák, kerülhetnek olyan lelki állapotba, hogy egyszer csak azt mondják: Most már ebből elég, most már szeretnék ettől a tehertől megszabadulni. Pál apostol is került ilyen lelki állapotba. Ő azt a nagyon szép, de nagyon nehéz feladatot kapta Istentől, hogy hirdesse az evangéliumot, hogy a Jézus Krisztusban adott megváltás örömhírét vigye el a pogányokhoz is. Amióta őt Jézus a damaszkuszi úton ezzel a feladattal bízta meg, teljes erőbevetéssel igyekezett teljesíteni ezt a feladatot. De közben Isten, aki ezt a szép feladatot rábízta, betegséggel is meglátogatta. A Szentírásban nincs leírva, hogy milyen betegsége volt, és erről maga az apostol is csak annyit mond, hogy tövis adatott a testébe, amellyel a sátán angyala gyötörte őt. Ilyen tövissel sebzetten végezte már éveken keresztül a pogánymisszió szolgálatát. Szeretett volna meggyógyulni, hogy munkáját, az igehirdetés szolgálatát, a pogányok közötti evangelizációt minél távolabbi népekhez elvihesse, és azt teljesebb erővel végezhesse. Hogy ennek a feladatnak a terhét elhordozhassa, kihez fordulhatott volna máshoz, mint az Úrhoz, az orvosoknak és a betegeknek orvosához. Ezért könyörgött

háromszor is hozzá. És Isten válaszolt. Isten mindig válaszol gyermekeinek az imádságára. Nem mindig olyan gyorsan, és nem mindig úgy, ahogyan mi szeretnénk, de válaszol. Mert Isten jobban tudja, mint mi, hogy nekünk mi tesz jót, mi szolgál javunkra. Nekünk ez sokszor zokon esik, de Isten semmit sem cselekszik cél nélkül. Isten felelete nem az volt Pál apostolnak, hogy meggyógyította a betegségéből, hanem ez az Ige: *„Elég néked az én kegyelmem."* Pál apostol úgy gondolta, hogy neki már elég volt a tövisből, a betegségből, de Isten azt mondta, hogy elég neki az ő kegyelme. Mi meg tudjuk érteni Istennek ezt a mondatát? Sokan úgy gondolják, hogy ez a mondat egy sablonos, vallásos mondat, amit a mai kor embere már nem szívesen hallgat. A kegyelem azt jelenti, hogy mi az életünket minden nap újra megkapott ajándékként vesszük Istentől. Mi sokszor vagyunk szeretetlenek, hűtlenek és önzők. Bennünket az öröklött és a magunk által elkövetett bűnök a halál felé sodornak. Mi úgy, ahogy vagyunk halálra ítélt emberek lennénk, de Jézus Krisztus magára veszi bűneinknek a büntetését. Ő azért halt meg, hogy mi élhessünk. Ezt nevezzük kegyelemnek, Isteni amnesztiának. Ha az újságban azt olvassuk, hogy valamelyik talán távoli országban egy halálra ítélt amnesztiát kapott - tudomásul vesszük, de ez a hír nem érint bennünket érzékenyen, mert bennünket személyesen nem érint. De a megkegyelmezettnek a kegyelem többet jelent, mint a világnak bármilyen más eseménye, mert az számára az életben maradást hozza. Csak Isten beszél Igéjében arról a kegyelemről, amely mindnyájunkra vonatkozik. Ez az, amit Isten nekünk naponta új ajándékként ad ide. Mert kegyelem, hogy minden nap felkelhetünk és folytathatjuk munkánkat. Kegyelem, hogy szerethetjük egymást és segíthetünk egymásnak. Mindenünk, amink van, és akink van Isten kegyelmének az ajándéka. Ez a kegyelem mindenre elégséges. Ifjú munkatársának, Titusnak azt írja Pál apostol, hogy megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek. De az üdvösség megkezdődik már itt a földi életben, mert a kegyelemnek életformáló hatalma van. Az említett levélben azt írja az apostol, hogy az nevel minket, és az áthatja, formálja az egész életünket. Isten gyermekeivé formál bennünket. A kegyelem elfogadja az embert úgy, ahogy van. De nem hagyja olyannak, hanem naponta formál rajta valamit. Úgy nevel bennünket, hogy mi már itt ebben a földi életben: *„Megtagadjuk a hitetlenséget és mértékletesen, igazán, és szentül éljünk a jelenvaló világon."*

Az a kegyelem, amit a világi hatalmasok adhatnak egy elítéltnek, csak a földi életre vonatkozik. Emberi kéz tovább nem érhet. Aki öregségében, vagy betegségében hálátlan gyermekeire van utalva, rendszerint nehéz élete van. Az ilyen gyermekektől kapott kenyér, keserű kenyér. Az Istentől

kapott kegyelem azonban nemcsak szép földi életre, hanem örök életre táplál bennünket. Isten kegyelme hűséges és felelős földi életvitelre segít bennünket. Az apostolnak nem vette ki Isten a testéből a tövist, a betegség és a testi gyengeség megmaradt. De megkapta a kegyelem ígéretét. A jó egészség, a testi erő kívánatos volt Pál apostolnak is, mint ahogyan mi is ezt kérjük legtöbbször Istentől. Nekünk is kell az erő, hogy hivatásunknak, sokféle kötelességünknek eleget tehessünk. De Isten kegyelmére még nagyobb szükségünk van. Az erő és egészség is részei Isten kegyelmének. Ha az egészséges ember, a megerősített ember vesztébe rohanásra használja erejét, visszaél Isten kegyelmével. Aki a maga erejében bizakodik, aki testi, vagy szellemi erejével dicsekszik, és úgy gondolja, hogy ő elég erős az élete dolgait rendben tartani, az veszélyes úton jár. Úgy gondolja, hogy a maga ereje mindenre elég, nincs szüksége senkire és semmire. Így akarja életét mindenkitől, még Istentől is függetlenné tenni. Ellenben a gyenge ember tudja, hogy nem bizakodhat a saját erejében, ezért minden napot Isten ajándékaként fogad. Amikor reggelenként elindul a nap harcai felé, akkor ezt mindig Isten nevében cselekszi. A munkához szükséges erőt Isten csodálatos módon meg tudja adni. Az ilyen ember örül, hogy övéiért minden nap áldozatot hozhat, hogy valakinek örömet szerezhet, és övéinek segíteni, szolgálni tud. Az ilyen ember olyan gazdaggá válik, hogy mindenkinek, akivel élete egy-egy napja folyamán valami ügye van, gyengédséget és szívének szeretetét tudja osztogatni. Az ilyen ember áldás a családban, a munkatársak között és az anyaszentegyházban is. Életében valósággá válik ma hallott Igénk, hogy Istennek az ereje erőtlenség által végeztetik el. Így élte ezt át Pál apostol is. Tovább hordozta a betegség tövisét a teste tovább is gyönge volt, de nem lázadt fel Isten ellen, hanem megköszönte az életében munkálkodó isteni kegyelem erejét. Lehetséges-e az, hogy valaki a gyengeségével dicsekedjen? Hiszen Korinthusban, ahova az apostol ezt a levelet írta egy nagyon is ismert rossz szokás volt a dicsekvés. Az ottaniak szeretnek dicsekedni származásukkal, tudományukkal, erejükkel, sőt nem titkolt büszkeséggel még azzal is, hogy ők már betekintést nyertek Isten titkainak a világába is. Ilyen dicsekvők voltak az ottani új igehirdetők, akik Pál apostolról úgy beszéltek, hogy ő csak egy kis gyenge ember, aki tulajdonképpen prédikálni se nagyon tud, tehát nem is igazi apostol. Pál apostol válaszol nekik erre a beszédre, ebben a levelében. Emlékezteti őket a Krisztus követségében járó élete szenvedéseire és fáradalmaira. Emlékeztet hajótöréseire, üldöztetéseire, sokszori megverettetésére, az elszenvedett éhségre és szomjúságra, amelyekben része volt. Ezek után beszél arról, hogy ő is kapott betekintést Istennek kibeszélhetetlenül csodálatos világába. Erről nagyon szerényen harmadik sze-

mélyben beszél. Elmondja, hogy olyan dolgokat látott, amelyeket emberi szem nem látott, emberi nyelv nem is tud kimondani. De erről a látásáról tizennégy évig senkinek sem beszélt. Nem akart dicsekedni. Csak amikor a korinthusi hamis apostolok dicsekedtek ilyenekkel, akik egész életükön át a Krisztuskövető életükért és az evangélium hirdetéséért semmit sem szenvedtek és munkájuk eredményét sem tudták felmutatni, beszélt erről a neki is megadatott mennyei látomásról. Lett volna tehát oka a dicsekvésre, de nem teszi ezt. Ehelyett gyöngeségével dicsekszik. Ő ebben a gyengeségben Isten kegyelmének a megnyilvánulását látja. Isten őt, ezáltal a gyengeség által őrizte meg az elbizakodott dicsekedéstől. Így tudott ő áldozatosan Krisztus-követő ember maradni. Igy lett Isten áldott eszközévé Krisztus egyházának az építésében.

Az Ószövetségben gyakran olvasunk arról, hogy Isten szövetséges kis népét gyakran szorongatták világi nagy hatalmak. Emberileg ilyen esetekben ennek a kis népnek nem volt semmi esélye arra, hogy legyőzze az ellenséges nagy nép hadseregét. De amikor ez a kis nép őszinte szívvel könyörgött Istennek, Isten győzelmet adott nekik, megszabadította őket. Ismerjük mindnyájan Gedeon történetét, akit egy nagy ellenséges sereg támadott meg, ő is sereget toborzott és Isten azt a parancsot adta neki, hogy a nagy sereget hagyja otthon és csak háromszáz emberrel menjen a Midiániták nagy serege ellen. Isten azt mondta, hogy ő népének ez által a kis sereg által készít szabadítást. Ezt Isten azért cselekedte így, mert így akarta kikerültetni népével az önmagával való dicsekvést. A Midiániták fölött aratott győzelem után nem mondhatta Izráel kis csapata, hogy mi voltunk ügyesek, hősiesen vívtuk a harcot és mi vívtuk ki a győzelmet. Ez ma sincs másképpen. Az erős ember, a nagy nép mer a maga erejére és hadserege erejére támaszkodni. Megcsalják magukat, amikor magukat mindenre képesnek gondolják. Ma is sok ember és sok nép készítgeti Isten nélkül élve így a maga sírját. Hol van ma például a világhódító Római birodalom, amely annak idején Jézus Krisztus egyházát olyan irgalmatlanul üldözte. Ez a világbirodalom szétesett. De Krisztus üldözött egyháza, amelynek egyetlen fegyvere és hatalmának ereje a kinevetett evangélium volt, és amely magát naponta Isten kegyelmére bízta, ma is él és szolgál Istennek. Az egyház éppen akkor volt a legerősebb, amikor kicsiny és üldözött volt. Kicsinysége és erőtlensége által lett Isten kegyelméből erőssé. A hatalmasok hatalma mindig csak ideigvaló, de Isten kegyelme örökké megmarad. Azért jaj azoknak, akik hatalmukkal és erejükkel büszkélkednek. Boldogok azok, akik erőtlenségüket és megalázott állapotukat még idejében felismerik és bizalmukat Isten kegyelmébe vetik. Ámen

Egy az Isten és egy a közbenjáró

Alapige: 1. Timótheus 2,4-6

Aki azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére.
Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus,
aki váltságul adta önmagát mindenkiért tanúbizonyságként a maga idejében.

Kedves Testvéreim,

Egy iskolában, ahol a tanulóknak év végén vizsgázniuk kell, nagy az izgalom. A tananyag rendszerint sok, az idő kevés, és ha a tanuló a tanév, vagy tanévek folyamán nem jól használta ki az időt, és a tananyag lelkiismeretes tanulmányozása helyett a szórakozásra szentelt több időt, reszketve gondol az év vége felé bekövetkező vizsgára. Minél nagyobb jelentőségű egy vizsga, annál nagyobb előtte az izgalom. Egy érettségi előtt álló osztályban év vége felé nő a feszültség. Minden szaktanár már hónapokkal a vizsga előtt készítgeti a tételeket, amelyekkel kapcsolatosan a kérdések majd elhangzanak a vizsgán, de ezeket a tételeket mindegyik tanár titokban tartja, és igyekszik a már előkészített tételeket gondosan elrejteni. Érettségi előtt a diákok mindent elkövettek, hogy az elrejtett tételekhez hozzá jussanak, de ez a legritkább esetben sikerült. Esetleges esély arra, hogy legalább egy tantárgyból megtudják, vagy legalább megsejtsék a tételt, csak egy olyan osztályban lehetett, ahol valamelyik tanárnak a fia vagy lánya éppen egy érettségiző osztály tanulója volt. Az érettségiző osztálytársak akartak a többieknek segíteni, és mindent elkövettek, hogy az édesapjuk tantárgyának a tételeiből kinyomozzanak valamit. Ez azonban nagyon ritkán sikerült, mert a szigorú tanárok még a gyermekeiktől is elhatárolódtak, a tételeket pedig jól elrejtették.

A mi egész életünk is iskola. Az élet iskolájának mindnyájan, nemcsak a fiatalok, hanem az öregek is, tanulói vagyunk. Itt mindenki megkapja a maga feladatát. Ezt a sokrétű feladatot ebben az egy rövid mondatban lehet kifejezni. „*Szeresd az Istent és szeresd embertársadat, mint önmagadat.*” Minden tettünket ennek az aranyszabálynak kell alárendelni. Bárhol élünk, a családban, mint szülők, gyermekek vagy testvérek, a munkahelyen, a nagycsaládban, a gyülekezetben, vagy a társadalom bármelyik rétegében, és akármilyen feladatot kell elvégeznünk, az Isten Igéjéből fakadó

szeretet szabályának az útmutatása szerint kell élnünk. Ennek a szabálynak engedelmeskedve kell végeznünk feladatainkat otthonainkban, a gyárban, a hivatalban, a mezőn, az építkezéseken, a bányában, és mindenütt. Gondoljunk arra, hogy magatartásunk és életmódunk is egy kis vizsga, de a nagy vizsga, az összefoglaló számadás is minden nap közeledik. Hogy fogunk ezen a nagy vizsgán megállni? Aki itt az utolsó nagy vizsga előtt nem arra használja az időt, hogy a rábízott feladatokat lelkiismeretesen elvégezze, hanem az élvezetek után fut, mert szabad utat enged szenvedélyeinek, és életét Isten akarata elleni életmóddal tölti, milyen eredményt várhat ezen a nagy vizsgán!? Hiszen ez előtt a vizsga előtt még azok is érzik tökéletlenségüket, akik a rájuk bízottakban igyekeznek helytállni, feladataikat igyekeznek elvégezni, és küldetésüket becsülettel betölteni. Egy mindenre kiterjedő vizsgán még a legjobbaknak is szüksége van egy kis segítségre, jóakaratra.

Igénkben éppen arról van szó, hogy Isten nekünk Jézus Krisztusban az utolsó nagy vizsgán nemcsak egy kicsit segít, hanem tökéletes segítséget ad. Isten nem tesz úgy a vizsga előtt, mint a szigorú tanárok, akik elrejtik a vizsgatételeket. Isten az emberiség történelmének évezredei folyamán mindent tudtunkra adott, ami szükséges ahhoz, hogy szép életet éljünk. Hogy életünk útkeresztezéseinél el ne tévedjünk, hogy életünk ne hulljon, életveszélyes szakadékokba, adta nekünk a törvény útjelző tábláit és védőkorlátjait. Akaratát tudtunkra adta a próféták által. Utána Jézus Krisztusban maga is emberré lett, hogy örök életre vezessen bennünket. A Zsidókhoz írt levélben ezt olvassuk ezzel kapcsolatban: „*Miután régen sokszor és sokféleképpen szólt Isten az atyákhoz a próféták által, ezekben a végső időkben a Fiú által szólt hozzánk, akit örökösévé tett mindennek, aki által a világot teremtette. Ő Isten dicsőségének a kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget, aki miután minket bűneinktől megtisztított, a mennyei Felség jobbjára ült.*”

Megváltó Urunk, amikor Isten országának a dolgairól beszélt maga is hangsúlyozta, hogy ő azt mondja el nekünk, amit az Atyánál látott. Ő azért jött a mennyből a földre, beleszületett a legalacsonyabb emberi sorsba, hogy megjelentse nekünk az Atya akaratát. Mint ember lett Istennél közbenjárónkká, mert ő velünk, emberekkel szolidaritást vállal. Azért tudja Isten előtt az egész emberiséget képviselni, mert életét váltságul adta az ember bűneiért. Tehát az Isten és az ember közötti szakadékot semmiféle emberi teljesítmény nem tudja áthidalni, csak Jézus Krisztus az egyetlen közbenjáró, aki igaz Isten létére lett valóságos emberré. Már a neve is, hogy: Jézus Krisztus kifejezi, hogy ő valóságos ember és valóságos Isten. A Jézus név általánosan használt emberi név, amely ezt jelent:

Isten megszabadít. A Krisztus név azt jelenti Megváltó. A hidegen számító emberi értelem nagyon nehezen tudja megérteni, hogy miért lett Isten Jézus Krisztusban emberré. De Isten nem hidegen számító ember, hanem szerető Atya. Ha nem maga jött volna a földre, ha nem egy embert küldött volna ide, az emberek azt mondanák, hogy lehetetlen úgy élni, ahogy azt Isten elvárja. Az ember a maga emberi minőségében nem tudja teljes szívvel szeretni az embertársát, sőt még az ellenséget is, nem képes érte áldozatot hozni, mert arra csak egy angyal képes. De miután Jézus nem angyallá lett, hanem emberré, példát adott arra, hogy Isten az embertől nem kíván lehetetlent. Emberi nyomorúságai közepette földi életében megismerte a szükséget is, az éhséget is, a hontalanságot is. Nem ok nélkül mondta: *„A rókáknak barlangjuk van, az égi madaraknak fészkük, de az ember fiának nincs hova fejét lehajtania."* Olyan országban élt, amelyet egy idegen nagyhatalom hadserege szállt meg, tehát az ország népe elnyomatásban élt. Olyan nagyon megalázta magát, hogy a bűnössé lett emberi nemzedéknek minden bűnét magára vette. Ebben a megalázott, szegénységet vállaló állapotban adta szívének a gazdagságát és Isten Igéjének örök értékét, kincsét. Teljes mértékben vállalta az emberrel való közösséget és a mennyei Atya iránti engedelmességet. Az ember tehát nem mondhatja, hogy egy ilyen gonosz világban nem lehet Isten akarata szerint élni. A világ akkor se volt jobb, mint ma, és ő abban a gonosz világban is szép példát adott arra nézve, hogyan lehet egy bűn által sötétté lett világban egymást szeretni és Istennek engedelmeskedni.

A szükségben szenvedő embert megérteni, szeretni és neki önzetlenül segíteni csak olyan ember tud, aki maga is megismerte a nyomorúság mélységeit. Aki egész eddigi életében egészséges volt, nem tudja magát beleképzelni egy betegnek a helyzetébe, nem érti meg őt. Aki minden nap terített asztalhoz ülhet, aki még nem tapasztalta meg, hogy mit jelent éhezni és az éhség miatt síró gyermeknek nem tudni egy darab kenyeret adni, az érzéketlenül megy el minden emberi nyomorúság mellett. Akinek megadatik, hogy boldogan élhet azzal együtt, akit szeret, akinek még soha senkijét nem kellett eltemetni, az nagyon nehezen tud a gyászolóval együtt érezni. Aki maga nem ismerte meg a szükséget és ezért nem tud együtt érezni a nélkülözővel, annak a vigasztalása olyan lesz, mint Jób barátainak a vigasztalása. Jóbról tudjuk, hogy köztiszteletben álló kegyes és gazdag ember volt. De mindenét elvesztette. Először a vagyonát, utána tíz gyermekét és utána az erejét, és egészségét is. Tetőtől talpig fekélyek borították a testét és egy cserép darabbal vakarta magát hamuban ülve. Akkor mentek hozzá a barátok, hogy őt vigasztalják. Emberileg talán azt mondhatnánk, hogy ezek a vigasztalni akaró embertársak nagyon rendesek voltak, mert

nem hagyták magára a bajba került barátot. Vigasztalásuk azonban lassan vádbeszéddé vált. Szenvedő barátjuknak kegyes elméleteket soroltak szeretetlenül. Azt bizonygatták, hogy Jób titkos gonoszságokat követett el, tehát nem véletlenül van ebben az elesett helyzetben, mert Isten senkit sem büntet ok nélkül. Tehát Jób maga okozta azt a nyomorúságot, amibe esett. A szenvedő kegyes Jób, aki barátainak a vigasztalása által még jobban megsebződött, ilyen szavakra fakadt vádló barátai felé: *„Mindnyájan nyomorult vigasztalók vagytok, ha az én helyzetemben lennétek, másképpen beszélnétek."* Az igazi segítség és szolidaritás azzal kezdődik, hogy az ember együttérző szeretettel hajlik oda a szenvedő embertárshoz. Megváltó Urunk ezt cselekedte velünk. A mennyből hajolt le hozzánk a földre, hogy minket a bűn és a halál nyomorúságából az örökélet áldott helyzetébe vigyen. Tehát Krisztus népének is így kell a szenvedő embertárs iránti szeretetet gyakorolni. A magas életszínvonalat elért gazdag népekre ezen a területen nagy feladat vár. A saját tulajdon nem nevezhető minden további nélkül saját tulajdonnak. A huszonnegyedik zsoltárban ezt mondja Isten: *„Az Úré a föld és annak teljessége; a föld kereksége és annak lakosai."* Mi csak sáfárai vagyunk az Istentől kapott javaknak. Velünk együtt mindenünk, amink van, Istennek a tulajdona. A gonosz szőlősgazdáról szóló példázatban megmondja Urunk, hogy mi történik azokkal, akik a kapott javakat önző szívvel maguknak akarják megtartani. Egyetlen nép sem élvezheti nyugodtan a jólétet, amíg a földön szükség miatt szenvedő és elnyomott népek vannak. A gazdag emberek számára a szükségnek a jelenléte jó lehetőség arra, hogy kinyilvánítsák szolidaritásukat és testvéri segítő készségüket. Mert ennek a lehetőségnek az elmulasztása bármikor ítéletté válhat. Az én szülőföldemen mi most ez alatt az ítélet alatt vagyunk. Ha a szükség és a nyomor közötti kiegyenlítés nem a Krisztustól tanult szeretet, hanem erőszak által valósul meg, az borzalmas lehet.

A legjobb akaratú segítség is, amit mi emberek adni tudunk, csak részmegoldás. Sok mindenben tudunk mi emberek egymásnak segíteni, de a legfontosabbat, az üdvösséget, az örökkévalóságot senki sem adhatja oda a másik embernek. Ezt mindnyájan, a szegények úgy, mint a gazdagok csak elfogadni tudjuk. Üdvösséget csak Megváltónktól kaphatunk. Ő az egyedüli közbenjáró Isten és köztünk emberek között. Ő nemcsak az Atya titkait mondta el nekünk, nemcsak az utolsó nagy érettségi vizsgatételeit, amikor majd nyilvánvalóvá lesz, hogy örökéletre, vagy ítéletre értünk meg, hanem ő megoldotta nekünk a feladatot is, azzal, hogy meghalt bűneinkért. Szeretete, tanítása, szolidaritása és gyógyításai mélyen megindíthatnak bennünket. De mit használna nekünk, ha ő csak egy rendkívüli nagy ember, kitűnő tanítómester és orvos lenne, aki földi életünket szép-

pé teszi és meggyógyítja, ha az utolsó szívdobbanás után megváltás nélkül örök sötétségbe hullana az életünk. Ha ő csak ember lenne, akkor mi is olyan állapotba kerülnénk, mint mikor a tengeren, ahol vihar tombol az elsüllyedő hajó utasai egy másik elsüllyedő hajó utasaitól kérnének segítséget. De Krisztus földi életünk viharaiban és harcaiban erőt ad, amikor ezt mondja: *„A világban szorongattatásotok lesz, de bízzatok én meggyőztem a világot."* Ő nemcsak a világot győzte le, hanem a halált is. Általa a földi életben is, és a földi élet után is Istenhez tartozhatunk. Hiszen ő a mi közbenjárónk. Ha áldozatát hittel elfogadjuk, ha neve és evangéliuma számunkra nemcsak jelentés nélküli jelszó, hanem általa engedelmesebb, tartalmasabb életet tudunk élni, akkor a múló évek során egyre teljesebben megérünk mi is az örök életre. Így érkezik majd el Isten vándorló népe az atyai házba. Ezt Megváltónk így ígérte meg nekünk: Elmegyek, hogy helyet készítsek számotokra. Ámen

Nikodémus

Alapige: János ev. 3,1-7

Volt a farizeusok között egy Nikodémus nevű ember, a zsidók egyik vezető embere. Ő egy éjjel elment Jézushoz, és így szólt hozzá: „Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul, mert senki sem képes megtenni azokat a jeleket, amelyeket te teszel, hacsak nincs vele az Isten." Jézus így válaszolt: „Bizony, bizony, mondom néked: ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát."Nikodémus ezt kérdezte tőle: „Hogyan születhetik az ember, amikor vén? Bemehet anyja méhébe és megszülethetik ismét?" Jézus így felelt: „Bizony, bizony, mondom néked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába. Ami testtől született, test az, és ami Lélektől született, lélek az. Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam neked: Újonnan kell születnetek.

Kedves Testvéreim,

Nikodémus a zsidó nép egyik vezető embere volt. Mint ilyen, a népnek ahhoz a csoportjához tartozott, akik nem szerették Jézust. A farizeusoknak, mint a nép vallási vezetőinek, hatalmuk volt a nép felett. Azonban Istennek az Igéje, amely akkor még csak az Ószövetség volt, inkább a fejükben volt, mint a szívükben. Ezért tették Isten törvényét a nép számára

elhordozhatatlanná és azt úgy magyarázták, hogy az inkább a nép felé fordított fegyver, mint hitüket erősítő eledel volt. A Jézus ajkáról hangzó Ige viszont az emberek számára az élet kenyerének bizonyult. Az emberek, akik tőle hallották az Igét, ha azt nyitott szívvel hallgatták, új erőt kaptak. Az evangéliumokban azt olvassuk, hogy az ő beszédét halló sokaság, amikor az ő tanítását hallotta, csodálkozott, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, nem úgy, mint az írástudók. Azért akarták őt az írástudók a nép közül eltávolítani. Azért küldték hozzá a szolgáikat, hogy őt megfogják, de amikor azok Jézusnak az igehirdetését hallották, nem mertek rá kezet emelni. Amikor a farizeusok megkérdezték tőlük, hogy miért nem vitték el Jézust hozzájuk, azt a választ adták: Soha ember úgy nem beszélt, mint ez az ember.

De azért a farizeusok sem voltak mind egyformák. Köztük is voltak elmélyülő, kereső emberek. Nikodémus ilyen volt. Felvetődik a kérdés, hogy nem volt-e ez a Nikodémus mégis gyáva, hogy az éj sötétjében ment Jézushoz? Ha a szívekbe látó Jézus ezt nem rótta neki fel, akkor nekünk sem kell ezt tennünk. Valószínű, hogy Nikodémus inkább nyugtalanná lett ember volt. Talán újra hallott valamit Jézus igehirdetéséről és tetteiről, amelyek őt olyan mélyen érintették, hogy aludni sem tudott. Akinek vannak álmatlan éjszakái, amikor nyugtalanító gondolatok és kérdések forognak az ember szívében és fejében, az megérti Nikodémust. Kihez fordulhatna ilyen esetben az ember? Nikodémus a legjobb megoldást találta, amikor Jézushoz fordult. Ha Isten Igéjét mi is őszintén kitárulkozó szívvel hallgatjuk, akkor az a mi hamis békességünket is sokszor felkavarja. Akkor mi sem tudunk a magunk langyos magabiztosságában maradni, és feltámad bennünk a vágy egy tartalmasabb, egy értékesebb élet után. Ha ilyen dolog történik velünk, akkor nekünk is Jézushoz kell mennünk. Ő megmutatja nekünk egy szebb, szeretetben gazdaggá lett, és így szolgáló életnek a lehetőségeit. Ő segít, hogy már a földi életben megtapasztaljunk valamit az üdvösségre érkezés örömének az előízéből. Senki nem tudja úgy, mi hiányzik nekünk, mire van szükségünk, mint Jézus. Ő a legfontosabbat, amire mindnyájunknak szüksége van, Nikodémusnak is megmondta, amikor azon az éjszakán meglátogatta őt. A Szentíráson keresztül nekünk is megmondja: *„Szükség néktek újonnan születnetek."* Nem azt mondja, hogy egy kicsit javulnunk kellene. Ő ismeri szívünket, gondolatainkat, törekvéseinket. Ő tudja, hogy soknak közülünk a gyülekezethez tartozás sem szívügy. Tudja, hogy sok minden más után jobban vágyakozunk, mint az Ige után. Arra sok esetben csak akkor gondolunk, ha nincs semmi más betervezett programunk, és közben azzal is magunkat csaljuk meg, hogy alkalmi templomba menésünket Isten előtti érdemnek és ren-

dességünk bizonyítékának valljuk. De az életünkben nincs semmi megújulás, jó változás. Ezért mondja nekünk Urunk, hogy újjá kell születnünk. Nikodémus bizonyára elcsodálkozott, amikor Jézustól ilyen szavakat hallott. A test szerint élő ember csak a testi születésről tud, és tudja, hogy a felnőtt, az idős ember nem lehet ismét anyaméhben levő csecsemővé. A megfáradt, évtizedek terhét hordozó ember már nem kezdheti újra az életet. A megfiatalodás, a betegségtől és fájdalmaktól való megszabadulás teljesülhetetlen régi álma az emberiségnek. Az ember úgy tekint életének a múltjára, mint lezárt életszakaszra, amelyen már nem lehet változtatni. A múltat nem lehet visszahozni.

Az önmagát is vizsgáló ember az évek folyamán észreveszi, hogy valami nincs rendben az életében, valamit valahol elrontott. A gonosztevők egyike, akit Jézussal feszítettek keresztre, életének utolsó napján vette észre, hogy gonosz életet élt. Új életet kezdeni akkor már nem tudott, de kegyelmet kapott. Hányszor sóhajtoznak emberek elrontott életüknek a romjain. Sokan mondják ilyenkor: Ha újra kezdhetném az életemet, sok mindent másképpen tennék, de most már késő, már nem tudok változtatni az életemen! A gondtalan gyermekkort már valóban nem hozhatjuk vissza, testileg nem kezdhetjük újra az életet. Isten a Szentlélek által akar új életet adni nekünk. A Szentlélek által való újjászületés az új életnek a kezdete. A földi életidő meghosszabbítása, ami után sokan vágyakoznak, talán jó lenne, de mit használna nekünk, az életünknek mondjuk 50 évvel való meghosszabbítása, ha utána kárhozat lenne az osztályrészünk. A Szentírásban azt olvassuk, hogy Istennél ezer esztendő annyi, mint egy nap. Isten sokkal többet akar nekünk adni, mint csak földi életünk meghosszabbítását. Életünknek az értéke nem az életidő hosszától, hanem az élet lelki mélységétől függ. Az Istennel való mély kapcsolat hit által szeretetközösséget formál az embertársakkal, akiknek a sorsáért felelősséget érzünk, és ha szükséges, testvéri szeretettel segítünk rajtuk. A mi legnagyobb gazdagságunk az Istenbe vetett hitünk, és az ebből származó szeretetünk felebarátaink iránt. Gyermekeinknek úgy adjuk a legjobb örökséget, ha őket Krisztushoz vezetjük. A szerető szívű, hitben élő emberek haláluk után nemcsak Krisztusnál élnek tovább, hanem földön maradó szeretteiknek az emlékezetében is. A csak maguknak élő emberek emléke nem sokáig él az itt maradó hozzátartozók szívében. Hol vannak azok az egykori hatalmasok, akiktől valamikor milliók reszkettek! Elfelejtették őket, vagy szidalommal emlegetik nevüket. Viszont az egykori egyszerű ács, a szeretett és szerető szívű Mester, aki születésekor egy istálló jászlában, barmok közt érkezett a világra, és akinek, amikor már tanítványaival járva hirdette Isten országának az evangéliumát, nem min-

dig volt hol álomra hajtani a fejét, kétezer év múltával is él sok milliárd embernek a szívében. Ő úgy szeretett, hogy életét adta értünk és legyőzte a halált. Azért hangzik ma is, hozzánk is Igéje, hogy újjá kell születnünk. Mindnyájan tudjuk, mit jelent az, ha valami kell, mert nagy szükség van rá, de nincs. A vérző sebre kell a kötés, mert a kötés nélküli nyílt sebből elvérzik az ember. Az éhes embernek kell a táplálék, az étel és ital, mert ha sokáig nem kapja meg, mert nincs, éhen hal. Ha valami nagyon kell és nincs, vagy valamit tennünk kellene, aminek megtételén az életünk múlik, és nem tesszük, annak végzetes következménye lehet. Ha Megváltónk azt mondja, hogy újjá kell születnünk, mert ha nem tesszük, elveszítjük megváltottságunk örökségét, akkor gyorsan cselekedni kell.

Urunknak ez a követelése egyben nagy ígéret is. Ő nem követel tőlünk semmi lehetetlenséget. Ha azt követeli tőlünk, hogy újjá kell születnünk, akkor ez azt is jelenti, hogy van lehetőség az újjászületésünkre. Az idősek is kezdhetnek új életet. Nekünk ez lehetetlennek tűnik, de a Szentlélek képes új életet teremteni. A Szentlelket csak kérni, és elfogadni kell. A Lélek láthatatlan, de ebben a világban éppen a láthatatlan dolgok a legfontosabbak. A levegő is láthatatlan, de ha nem lenne egy néhány percen belül meghalnánk. Az ember nem látja a levegőt, de ha mozgásban van, ha mint szél fú, mindjárt megtapasztalja az ember az erejét. Az így mozgó levegő képes fákat kicsavarni, házakat romba dönteni. Hasonló a helyzet Isten Lelkével is. Magát a Lelket nem látjuk, de annak hatása, munkájának eredménye mindenütt felismerhető, ahol azt az ember elfogadja. Általa megújul az élet. A Krisztus követése már nem teher lesz, hanem öröm. Ahol a szeretet legyőzi a gyűlöletet, ahol a jóság erősebb, mint a gonoszság, ott mindenütt Isten Lelke munkálkodik. Világunk hasonlít egy olyan csatatérhez, amelyen két nagyhatalom szüntelenül egymás ellen harcol. Ez a két nagyhatalom: az Isten Lelke és a sátán lelke. Ez a harc azonban nemcsak úgy általánosságban a világban zajlik le, hanem egyéni életünkben, a mi lelkünkben. A Szentlélek újjá akar bennünket teremteni. Fel akar ébreszteni a hirdetett Ige által. Szeretetre, örömre, békességre, jóságra, hűségre, szelídségre vezet bennünket. Tehát már a földi életünket is, széppé, tartalmassá akarja tenni. Ez által távlatot nyit előttünk az örök életnek a teljességére. A sátán lelke viszont el akar szakítani Istentől. Hitető, kísértő munkáját rendszerint észrevehetetlenül kezdi. Amikor a hívő ember az Isten Igéjét hallgatja, akkor ilyen gondolatot sugall: Igen mindaz, amit itt hallunk szép, de hát azért ezt nem kell komolyan venni. Később aztán, amikor már az ember lelkében elfojtotta az Ige utáni vágyakozást, egy kicsit *tovább* megy, ezt sugallja: Te még templomba akarsz menni? Erre neked már nincs szükséged. A templom ma már szükségtelen, és ha te valamiben

mégis hiszel, legyen az a te magánügyed, ahhoz templom se kell. A sátán így vezet lépésről lépésre közönyre, hitetlenségre. Ennek a következménye az, hogy ez a világ úgy néz ki, mint ha itt a gonoszság, a hazugság, az erőszak uralkodnának. Ha a hazugság lelke már az egyházban élőket is így félrevezeti, nem csoda, ha világuralomra tör. Már a második Zsoltárban így olvassuk: *„A föld királyai felkerekednek és a fejedelmek együtt tanácskoznak az Úr ellen és az ő felkentje ellen: Szaggassuk le az ő bilincseiket és dobjuk le magunkról köteleiket."* A hatalmasoknak ez a mozgalma félelmetes módon szinte világmozgalommá lett. Krisztus népe pedig úgy viselkedik, mint Júdás. Mert Júdás a maga nem komolyan vett hitével már azoknak a fejedelmeknek az oldalán állott, akik egymással az Úr ellen tanácskoztak. Vajon milyen jövő vár a földre, amelyen így viselkedő fejedelmek és emberek élnek? Lehetséges ilyen helyzetben a teljes pusztítás rémét elhárítani és a kívánatos békét diadalra juttatni? Isten az Igében erre a kérdésre is ad feleletet: *„De a bűnösök olyanok, mint a háborgó tenger, amely nem tud megnyugodni, iszapot és sarat kavarnak hullámai. A bűnösöknek nincs békességük! - mondja Istenem."* Nem nyilallik bele a szívünkbe, amikor Istennek ezt az Igéjét halljuk? Állapotunk kétségbeejtő lenne, ha mi csak magunkra lennénk utalva. Isten azonban nem akarja a bűnösnek a halálát, ő ki akar bennünket szabadítani belőle, ezért küldte a földre Jézus Krisztust, aki magára vette a bűneinknek a büntetését. Néha úgy tűnik, hogy az Ige kiáltása pusztába kiáltó szóként hangzik el. Pál apostol Korinthusbeliekhez írott levelében ez így van leírva: *„Mert a Krisztus keresztjéről való beszéd bolondság azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk Istennek ereje."* Ez az erő, amely által a hirdetett Ige áldottá formálja életünket, a Szentlélek. Az egyház épülésének az ügyét szívükben hordozók napjainkban felteszik a kérdést, hogy hogyan lehetne új lendületre segíteni az egyházi életet. Némelyek azt mondják, gazdagabbá kell tenni a liturgiát. Mások azt mondják, vonzóbbá kell tenni az éneklést. Lehet, hogy mindezek a dolgok hasznosak lennének, de ezek által nem történne meg Isten népének az újjászületése. Ezt tudva zárjuk még mélyebben szívünkbe Megváltó Urunknak ezt az üdvösségünket és szép életre gyógyulásunkat munkáló üzenetét: *„Szükség néktek újonnan születnetek."* Ámen

Jézus bűnbánatra hív

Alapige: Lukács 13,1-9

Voltak ott abban az időben néhányan, akik hírt adtak neki azokról a galileaiakról, akiknek a vérét Pilátus az áldozatukéval elegyítette. Jézus megszólalt, és ezt mondta nekik: „Azt gondoljátok, hogy ezek a galileai emberek bűnösebbek voltak a többi galileainál, mivel ezeket kellett elszenvedniük? Nem! Sőt - mondom nektek -: ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen vesztek el. Vagy azt gondoljátok, hogy az a tizennyolc, akire rádőlt a torony Siloámban, és megölte őket, vétkesebb volt minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik? Nem! Sőt - mondom nektek -: ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy vesztek el." Azután ezt a példázatot mondta: „Egy embernek volt egy fügefája a szőlőjében, és kiment, hogy gyümölcsöt keressen rajta, de nem talált. Azt mondta erre a vincellérnek: Íme, három éve, hogy idejárok gyümölcsöt keresni ezen a fügefán, de nem találok. Vágd ki, miért foglalja a földet hiába? De az így válaszolt neki: Uram, hagyd meg még ebben az évben, míg körülásom és megtrágyázom, hátha terem jövőre, ha pedig nem, akkor vágd ki."

Kedves Testvéreim,

Jézus korában még nem léteztek újságok és tömegkommunikációs eszközök, amelyek a távol élőkkel is gyorsan tudatták volna az események hírét. Nem volt annyi baleset sem, mint napjainkban, mert nem voltak gyors közlekedési eszközök sem, amelyek korunkban sok balesetet okoztak. Az események hírei, ha sokkal lassabban is, mégis messzire eljutottak, mert azokat az emberek szájról szájra adták tovább. Így adták át két tragikus balesetnek a hírét egy alkalommal Jézusnak is: Elbeszélték neki, hogy egy galileai csoport Jeruzsálembe ment, hogy ott a templomban áldozatot mutassanak be Istennek, de Pilátus megölette őket a templomban. Állítólag azzal vádolták őket, hogy lázadást szítottak a rómaiak ellen. A világban mindig zajlik valami változás, új eszmék és új divatok jönnek és a régiek feledésbe merülnek, de a megszálló hatalmak mindig és mindenütt egyformák maradnak. Mindig félnek, ha az egyszerű kis emberek valamit mernek szólani, amelyről feltételezik, hogy mozgolódásuk az ő hatalmuk ellen irányul, és ilyen esetekben irgalmatlanok.

A másik hír egy balesetről szólt. A Siloah tava mellett ledőlt az öreg torony és ennél a szerencsétlenségnél meghalt tizennyolc ember, akik

éppen a tóban fürödtek. Ezeket a híreket azonban nemcsak azért mondták el Jézusnak, mert azok új események voltak, hanem azért is, hogy őt ezekkel az eseményekkel kapcsolatban állásfoglalásra késztessék. Ezzel is csapdát akartak neki állítani. Ha ezekre a hírekre Jézus azt mondta volna, hogy a szerencsétlenül járt embereket azért érte ez a baj, mert bűnösök voltak, és haláluk a bűnök büntetése volt, akkor erre azt mondhatták volna, hogy Jézus egy szívtelen, irgalmatlan ember, aki ellensége a saját népének és inkább a megszálló hatalmat támogatja.

A szenvedéssel kapcsolatban a farizeusoknak és írástudóknak ugyanis saját teológiai elméletük volt. E szerint az elmélet szerint a szenvedés mindig valamilyen bűn büntetéseként gyötri az embert. Azt mondták, hogy a szenvedés még akkor is, ha látszólag kegyes és jó embereket sújt, bizonyíték arra nézve, hogy a sújtott ember titkos bűnöket követett el. Ezek a farizeusok tehát a szenvedés okát kutatták, és arra nem is gondoltak, hogy azt azért bocsájtja Isten az emberre, mert azzal valami célja van. Nem tudták megérteni, hogy a szenvedés nemcsak és nem feltétlen a bűnnek a következménye, hanem hogy Isten az által bennünk vagy általunk valamit el akar érni. A János evangéliumában a tanítványok egy vakon született emberről beszéltek Jézussal. Ebből a beszélgetésből kiderül, a szenvedést a tanítványok is a bűn következményének tartják és azért kérdezték meg az Urat: „*Mester ki vétkezett, ez-é, vagy ennek szülei, hogy vakon született? Jézus így felelt: Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei, hanem hogy nyilvánvalóvá legyenek benne az Isten dolgai.*” Istennek a dolgai mindjárt ott a helyszínen Jézusnak a jelenlétében nyilvánvalóvá lettek, amikor Jézus ennek a vaknak a szemeit megnyitotta. Vagy gondoljunk Pál apostol ismerős történetére. Testileg ő is szenvedő, gyenge, beteg ember volt. De éppen, mint ilyen gyenge, szenvedő ember lett Isten kezében áldott eszközzé, mert gyengesége által mutatkozott meg Istennek az ereje. Isten ószövetségi prófétái is üldözött és szenvedő emberek voltak. Maga Jézus, a világ Megváltója is szenvedő ember volt. Nemcsak a kereszten, hanem sokkal előbb is. A nép vezetőinek a hamis buzgósága, önteltsége és lelki vaksága, amellyel halálbüntetését készítgették, valamint az emberek külső és belső nyomorúsága sok szenvedést okoztak neki. Aki őt követi, aki az övéit, az őt követő embereket úgy szereti, mint ő szerette, ma is sokat szenved. Aki szeret, szeretné a neki kedves és szeretett embertársat jónak, tökéletesnek látni. Ilyen körülmények okoznak sokszor szenvedést a jó szülőknek is, akik sok áldozatot hoznak gyermekeikért. Természetes, hogy szeretnék áldozatos szeretettel nevelt gyermekeiket kedvesnek, engedelmesnek, józannak és tisztelettudónak látni. S ha látják, hogy gyerekük egész más úton jár, ha a féltő szeretettel nevelt gyermek minden

gondoskodó jóságukat figyelmen kívül hagyja, magatartásával szenvedést okoz a szülőknek. Sok szülő átérzi ilyenkor Jézusnak a lelkiállapotát, aki nagycsütörtök este odáig ment a gondoskodó szeretetben, hogy tanítványainak a lábait is megmosta. Amikor látta a tanítványok értetlenkedését, így beszélt hozzájuk: *„Amit én cselekszem, most még nem értitek, de majd megértitek ezután."* Mi se mindig értjük, amikor ránk nehezedik valamilyen kereszt, hogy mért kell szenvednünk, betegséggel vívódnunk, vagy miért kell a megaláztatás szenvedését viselnünk. Ha valamikor egy-egy testvéri közösségben megnyílnak a szívek, és elmondják embertársaink is a maguk keservét, akkor látjuk meg, hogy alig akad ember, akinek ne lenne valami nyilvánvaló vagy titokban hordott fájdalma. Ezért akad nehezen olyan ember is, aki életünk hullámveréseiben, a veszteségekben és szenvedésekben, remegve vagy sóhajtozva ne tenné fel Istennek a kérdést: Uram, miért, miért?!

Ez a kérdés volt azoknak az embereknek a szívében is, akik Jézusnak a jeruzsálemi templomban és a Siloah taván történt tragédiákról hírt adtak. Ezért várták feszült érdeklődéssel Jézus válaszát. Vádat mond a rómaiakra, akik a Galileabelieket a templomban megölték? Fogja mondani, hogy ezek azért pusztultak el, mert bűnösök voltak? Jézus meghallgatta ezeknek az embereknek a hírmondását, de olyan választ adott, amelyet valószínűleg nem vártak. Nem vádolta a rómaiakat, de azt se mondta, hogy a Galileából jött emberek nem voltak bűnösök. Szavaival szinte aláhúzza azt, amit a hírmondók vártak tőle; igen, ezek az emberek bűnösök voltak. De, - és itt jön a kijózanító igazság – de nem voltak bűnösebbek, mint a többiek, akik életben maradtak. Nem, - mondta Jézus – sőt, ha nem tértek meg, ti is hasonlóképpen elvesztek. Urunknak ezt a figyelmeztetését ma is, nekünk is komolyan kell venni. A baleseteknek, katasztrófáknak, veszteségeknek, és mindennek, ami nekünk szenvedést okoz, nemcsak oka van, hanem célja is. Ezek Isten figyelmeztető jelei. Ő így óv bennünket a hamis elbizakodottságtól. Az ilyen dolgokkal is figyelmeztet, így akarja tudtunkra adni, hogy nem vagyunk urai a magunk életének. Tudtunkra akarja adni, hogy büntető ítéletét mindnyájan megérdemelnénk. Ha az ő igazságos ítéletét nem tartaná vissza az, hogy szeret bennünket, akkor ezen a földön már nem élne ember. Ez a világ már sivár pusztaság lenne, bűnösök, tehát emberek nélkül. Ki tudja, hogy a legutóbbi nagy világháború, amelyben sokmillió ember elpusztult, nem volt-e ennek a büntető ítéletnek a kezdete!? Ha belegondolunk, milyen mélységes szakadék felé rohan a mai emberiség, technikai és atomfizikai fejlettségével együtt, meg kell rettennünk. Azok a rettenetes pusztító eszközök, amelyek ma már az ember tulajdonában vannak, elpusztítanának minden életet a földön. De a

felfedezett energia, ha emberséggel és szeretettel alkalmaznák, csodálatosan széppé, és öröm tanyájává tenné ezt a földet. A maghasadásból fakadó energia alkalmazásánál az eddigiekben, - sajnos - nem a Krisztustól tanulható, áldozatot is vállaló szeretet a mozgató rugó. Ennél sokkal nagyobb szerepet játszik a hatalomvágy, az uralkodni akarás. Ebben a helyzetben valóban sok múlik azon, hogy a felfedezett erőt a Szentlélek által vezetett szerető szívű emberek, vagy hidegen számító, netán hatalmuk elvesztése miatt kétségbeesett emberek fogják alkalmazni. A világ azért van veszélyben, mert miközben a technikai fejlődés nagy alkotásokat hoz létre, az ember elbizakodottságában elszakad Istentől, a szeretet Urától, és ezzel elveszti felelősségtudatát az embertársak felé. Úgy tűnik, hogy már ma is sok ember van, akinek szíve, jóllehet húsból van, úgy működik, mint nagy műtétek esetén a vérkeringést mozgató mechanikus pumpa. Az ilyen szívben már nincs se szeretet, se hit, se semmi magasztos emberi érzés. Az ilyen lelkületű emberek által sokasodnak a konfliktusok, és háborúságok az emberek és népek között. Ha azt gondoljuk, hogy mi minden emberi tragédiának és szenvedésnek semleges szemlélői lehetünk, tévedünk. Megváltónk figyelmeztetése felébreszt bennünket minden illúzióból, amikor ezt mondja: *„Ha nem tértek meg, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek."*

Isten vár az életünk gyümölcseire. A terméketlen fügefáról szóló példázatban erre emlékeztet bennünket Isten. Ő keresi rajtunk, bennünk az ő Lelkének a gyümölcseit. A terméketlen gyümölcsfa kivágásra van ítélve. Egy tulajdonos sem akar a kertjében sokáig egy terméketlen gyümölcsfát meghagyni. Elfoglalja a helyet és a termőtalaj nagy érték. A terméketlen élet érett az ítéletre. De közénk és a tulajdonos közé, tehát közénk és Isten közé odaáll a mennyei kertész, Jézus Krisztus. Ő közbenjár értünk Isten előtt és ezt mondja: Én Igédet még mélyebben szívébe akarom vésni és öntözni akarom őt kegyelmed harmatával. Talán úgy termőre fordul, és nem kell kivágni. Ki tudná megmondani, hányan maradtak még életben közülünk is csak azért, mert Isten türelmes szeretettel vár, mert nem akarja, hogy elkárhozzunk. Ezért hosszabbítja meg kegyelme idejét, azért szól hozzánk Igéjében, azért hívogat a világ széles útjáról, az önzés és hitetlenség útjáról a keskeny útra, az evangélium, az áldozatos szeretet és az örök élet útjára.

Napjaink mozgalmas eseményei közepette ma is megmutatja nekünk Isten, hogy nem vagyunk ura a saját életünknek sem. A modern hírközlő eszközökön keresztül naponta érkeznek hozzánk hírek tragédiákról, háborúkról, konfliktusokról és balesetekről. Méreteiket tekintve ezek közt sokszor nagyobbak is vannak, mint a zarándokok megöletése a jeruzsálemi templomban, vagy a Siloah tónál történt szerencsétlenség.

Valahol a földön most is háború dúl, és naponta embervér folyik. Az egyik helyen egy nagy vihar, a másik helyen földrengés dönti romba a házak tömegét, és a romok alatt emberek sokasága veszti életét. Naponta hallunk híreket az utakon a gyárakban, a bányákban és sok más helyen történt balesetekről. Sokan halnak meg hirtelen halállal, akik még egy néhány perccel előbb nem gondoltak erre az életből való kiszakadásra. Isten ezeken az eseményeken keresztül mindnyájunkat figyelmeztet. Mégis, mennyien töltik napjaikat könnyelmű tervezgetésekkel, nagy terveket forgatnak magukban, és nem is jut eszükbe hogy Istenhez térjenek, a könnyen elvesző helyett örök kincset gyűjtsenek, mert holnap már késő lehet. Ezért vegyük komolyan Isten Igéjét, amikor ezt mondja: *„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg szíveteket. …Járuljunk azért bizalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk alkalmas időben való segítségül." Ámen*

Szállj alá hamar

Imanap és Úrvacsora. Hálaadás az év terméséért

Alapige: Lukács 19,1-9

Ezután Jerikóba ért, és áthaladt rajta. Élt ott egy Zákeus nevű gazdag ember, aki fővámszedő volt. Szerette volna látni, hogy ki az a Jézus, de kistermetű lévén, nem láthatta a sokaságtól. Ezért előre futott és felmászott egy vadfügefára, hogy lássa őt, mert arra kellett elmennie. Amikor Jézus odaért, felnézett, és így szólt hozzá: „Zákeus, szállj le hamar, mert ma a te házadban kell megszállnom."Ekkor sietve leszállt, és örömmel befogadta. Akik ezt látták, mindnyájan zúgolódtak, és így szóltak: „Bűnös embernél szállt meg." Zákeus pedig előállt, és ezt mondta az Úrnak: „Uram, íme, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit kizsaroltam, a négyszeresét adom vissza neki." Jézus így felelt neki: „Ma lett üdvössége ennek a háznak: mivelhogy ő is Ábrahám fia. Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet."

Kedves Testvéreim,

Zákeus sok éven át úgy élte az életet, hogy kemény szívvel halmozta a földi javakat és nem tudott semmiért hálát adni. A hála abban is megmutatkozik, hogy az ember áldássá akar válni az embertársak között. Soha

nem szabad elfelejtenünk, hogy mindenünk Isten ajándéka, ezért hálánkat úgy kell Isten iránt kifejeznünk, hogy az ő akarata szerint élünk. Az Isten iránti hálánknak meg kell látszania az embertársak iránti kapcsolatunkban is. Mi azonban nem vagyunk tökéletesek semmiben, még a hálaadásban sem. Isten minden nap eláraszt minket szeretetének javaival, de szeretetének ebben az áradatában mi úgy élünk, hogy Isten szeretetének a jeleit sokszor elzárjuk embertársaink elől. Szigetelők vagyunk Isten szeretetének az áramkörében. Bűnbánattal kell bevallanunk, hogy mi nem vagyunk mindig hű sáfárai Isten javainak. A bűnbánatnak nemcsak szavakban, hanem megújuló életünkön, emberi magatartásunkon is meg kell mutatkozni. Saját erőnkből nem tudunk új emberré válni, Az új életet kérni kell. Azért mondta Jézus is a tanítványoknak: *„Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek."* Mi most ezen a verőfényes késő őszi vasárnapon imanapot tartunk, és egyben hálát adunk Istennek az év terméséért, a mindennapi kenyérért, az ételért és italért, valamint a naponta megújuló, életünket megtartó irgalomért. Nemcsak az év egy napján, hanem minden nap van miért hálát adni, van mit megköszönni Istennek. Legyen azért életünk minden napja a hálaadó imádságnak, a bűnbánatnak, és a bűneink megbocsátásáért való örömnek a napja. Önző világunkban erre azért van nagy szükség, hogy Isten óvjon meg minket a világgal való sodródástól. Mert az önző ember nem gondol Istenre se, embertársára se. Ő csak a saját hasznát keresi, és nem törődik vele, mit vár tőle Isten, és mire lenne szüksége valamelyik közel élő embertársnak. Zákeus, a fővámszedő, ilyen ember volt. Izráel népe gyűlölte a vámszedőket, mert munkatársai voltak az őket megszállva tartó Római birodalomnak. A rómaiak a megszállt országokban is jó úthálózatot építettek, hogy háború esetén gyorsabban eljussanak oda, ahova menni akarnak. Az utak használatáért a népnek vámot kellett fizetni. A vámszedők ott álltak az utak szélén, és igyekeztek az emberektől magas vámot kérni. Nemcsak maguknak zsaroltak, hanem az őket megszálló hatalomnak is. Amikor a vámot kérték, sok zsidó nem is szólt hozzájuk, hanem a követelt pénzt odadobták az asztalra, és szó nélkül tovább mentek. Így a vámszedők hamar meggazdagodtak. Igénkben is azt olvassuk, hogy Zákeus fővámszedő volt, és gazdag.

Egyszer eljött az életében az idő, amikor már nem tudott örülni gazdagságának. Sokasodott a pénze, de ő már nem tudott örülni a csillogó aranyaknak, mert nem volt senki az emberek között, aki őt szerette volna. Vágyakozott egy szebb, egy tartalmasabb élet után. Amikor meghallotta, hogy az úton, amelyen ő a vámot szedi, a nevezetes vándorpróféta, Jézus és az őt követő sereg van elvonulóban, felmászott egy fügefára, amely az út szélén volt, hogy ő is megláthassa Jézust, mert alacsony termetű ember

volt, és a sokaság miatt egyébként nem láthatta volna őt. De így az arra menő Jézus nemcsak meglátta, hanem meg is szólította őt, akivel az emberek szóba se akartak állni. Ezt mondta neki: *„Zákeus, hamar szállj alá, mert ma nékem a te házadnál kell maradnom."* Zákeusnak ez a találkozása Jézussal, fordulópontot jelentett az életében. Mindent jóvá akart tenni, amit eddig rosszul cselekedett.

Ha Zákeus történetét figyelemmel kísérjük, négy időszakot különböztetünk meg az életében. Az első életszakasznak az önzés volt a jellemzője, amikor mohón gyűjtötte a pénzt, halmozta a vagyont, nem törődve azzal, hogy kapzsiságával sok honfitársát megrövidíti. A második időszaknak az a jellemzője, hogy feltámadt szívében a vágyakozás egy más, egy szebb élet után, az után, hogy szeressék őt az emberek, és neki is legyen kit szeretni. Erre az időszakra jellemző a vágyakozás Jézus után. Hiszen a fügefára azért ment fel, mert látni akarta Jézust. Ez a Jézust látni akarás már szavak nélküli imádságos magatartás, amely ezt fejezi ki: Uram, könyörülj rajtam, adj az életemnek értelmet és tartalmat. A harmadik időszak a bűnbánatnak az ideje. Közel került Jézushoz, és Jézus közelében észreveszi az ember a maga gyarlóságát és elesettségét. Zákeus bevallja, hogy az emberek iránti magatartása nem volt becsületes, mert igazságtalanul magas vámot szedett. Életének a negyedik időszaka a hála ideje. Háláját úgy juttatja kifejezésre, hogy egész másképpen akar viselkedni. Zákeus ezt így fejezi ki: *„Uram, íme, minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom és, ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe."* Ezek az időszakok sok embernek az életében ma is megfigyelhetők, de sajnos sok ember fél úton abbahagyja a megkezdett jót. Jézus Krisztus az áldott orvos így diagnosztizálja a bűnbánatot tartani nem tudó hálátlan embereket: Ők elveszett emberek. Az emberek, akik Istentől olyan sok mindent kaptak, és akik még többet szeretnének kapni, akik olyan habzsolva gyűjtik a vagyont, mintha abból valamit a sírba is magukkal vihetnének, elveszett emberek. Rettenetes lenne, ha Urunk csak ennyit mondott volna. De ő többet is mondott. Ezt a többet nekünk is újra a szívünkbe írja: *„Ő azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet."* Neki a mi földi életünk is drága. Azért adja meg szükségleteinket, amelyekre ebben az életben szükségünk van. A hitves, a gyermek, a testvér, az otthon, a napfény, az eső, a lakás, az étel és az ital és mindenünk, amink van, aminek tudunk örülni az ő ajándéka. Mi mindezeket a dolgokat életünk természetes tartozékainak gondoljuk. Csak akkor látjuk, amikor Isten valamit, vagy valakit elvesz, hogy azok nem természetes velejárói az életünknek, hanem Istennek az ajándékai. A legtöbb svájci állampolgár természetesnek tartja, hogy itt ebben az országban, békében és jólétben élhetnek. Hányszor zúdult már a világra, háborúknak, forra-

dalmaknak, különböző megpróbáltatásoknak a hulláma mialatt itt Svájcban mindenki nyugodtan élhetett és dolgozhatott és ezt teheti ma is. Csak a második világháborúban sok millió ember halt meg a csatatereken és sok tízezer ember lett otthonában bombatámadás áldozata. Gyermekek milliói lettek árvákká és asszonyok milliói lettek özvegyekké. Szinte minden környező államban lobogott a háború tüze. Mindenütt vér és könny folyt és milliók lettek otthontalanokká. Svájcban megmaradt az áldott csöndesség. Ez az ország hála Istennek sértetlen maradt. Hány országban élnek ma az emberek elnyomatásban, idegen hatalmak hadseregei által megszállva, kisebbségi sorsra ítélve, ahol a szabadság, a semlegesség, sőt a békesség is elérhetetlen állomnak tűnik. Milyen jó, hogy itt nem kellett megismerni ezeket a veszteségeket és szenvedéseket. Ma is milliók éheznek, akiknek legfőbb vágya, hogy egyszer igazán jóllakhassanak. Isten nekünk minden nap megadja a szükséges kenyeret. Csak a nagy Indiában gyermekek ezrei halnak meg naponta, mert nem jutnak táplálékhoz, a mi gyermekeinknek minden kívánsága teljesülhet. Svájc népe különösen sokat köszönhet Istennek. Nem elég azonban hálánkat csak szavakban kifejezni. Az Isten iránti hálának a szenvedő embertársak iránti szolidaritásban kell kifejezésre jutnia. Hiszen éppen Urunk mondja Igéjében, hogyha valaki szóval, vagy tettel odaáll a szenvedő ember mellé, megosztja kenyerét vele, ezt ő neki adott, illetve az ő ügyéért végzett jótéteménynek tekinti.

Jaj nekünk, ha az Isten iránti hálaadás dolgában is feledékeny emberek vagyunk. A hálátlanság megdöbbentő példáját állítja elénk Jézus a megtisztított bélpoklosokról szóló elbeszélésében. Akkor tíz bélpoklost gyógyított meg ebből a borzalmas betegségből, amelyben évtizedekig tartóan hull le az ember testéről a hús. Ezek a betegek hozzámentek, gyógyulásért könyörögtek, de amikor visszaadta egészségüket, elfelejtettek neki köszönetet mondani. Tízen gyógyultak meg és csak egy tért vissza hozzá, hogy háláját kifejezze. Az az egy is idegenekhez tartozott, akiket a zsidók lenéztek. A választott nép, akinek Isten az évszázadok folyamán olyan hatalmasan megmutatta kegyelmét, gyógyító Urától hálátlanul elfordult. Hogy fejezi ki háláját Svájc népe, akit Isten az elmúlt kétszáz év folyamán olyan kegyelmesen gyógyítgatott, védelmezett és megőrzött, hogy békében élhet? Vannak itt mélyhitű emberek, akik őszinte hittel Krisztus nyomdokain akarnak járni. Vannak itt mozgalmak, szervezetek, akik nyitott szemmel és hálás szívvel látják mit adott Isten ennek a népnek, és igyekeznek a népet hálás szolidaritásra ébreszteni. Ezeknek az egyéneknek és szervezeteknek a testvéri segítsége sok sebet begyógyított és sok könnyet felszárított. Én is egyike vagyok azoknak, akinek a svájci egyház stipendiumot adott és a svájci egyetemen mélyíthetem el teológiai ismeretemet. Mi ezért hálásak

vagyunk svájci testvéreinknek. Személyes köszönetemet én úgy fejezem ki, hogy ez év júniusától testvéri szeretettel végzek szolgálatot az itteni gyülekezetben. Mégis, ebben a gyülekezetben is meg kell vallanom, hogy mi néha nagyon hálátlanok vagyunk. Mi se vagyunk mindnyájan Isten Igéje után vágyakozó, hálás és segítőkész gyermekei Istennek. Túl sokat foglalkozunk a magunk dolgaival és Isten részére, aki nekünk az időt adja, és azt bármikor visszaveheti tőlünk, sok embernek itt alig van ideje.

Most mindenekelőtt az ebben az esztendőben is megkapott mindennapi kenyérért akarunk hálát adni Istennek. Nem volt hiábavaló a földművesek munkája. Hogy milyen ajándéka Istennek a nekünk adott kenyér és a föld minden gyümölcse és termése, az érti meg legjobban, akinek a kenyeret is nélkülöznie kellett élete egy-egy időszakában. Egyik írónk megindítóan írja le a nehéz időkből származó emlékezéseit, amikor a szülői házban aratás előtt már elfogyott a kenyér. Egy általános jóléti társadalomban viszonylag a szegények is megélnek valahogy, de a válságos időben sokkal előbb észreveszik a hiányt, mint a többiek. Ennek az írónak a szülei szintén kenyér és pénz nélkül maradtak. Ő még gyermek volt és egy kis segítőmunkáért egy gazdag asszony egy szelet vajas kenyeret adott neki. Boldog volt, hogy most végre ő is vajas kenyeret ehet. Már kinyitotta száját, hogy harapjon a kenyérből, de gondolatban feltűnt előtte édesanyjának sápadt arca. Nem ette meg a kenyeret, haza futott és azzal az ürügygyel adta a kenyeret édesanyjának, hogy ő egy darabot már megevett. De a kenyeret az édesanyja se ette meg. Másnap reggel, a nélkül, hogy valamit is szólt volna, a nehéz mezei munkára induló férjének csomagolta be. Este ez a máskor szomorú és fáradt férfi feltűnően ragyogó arccal ment haza, magához hívta kisfiát és ezt mondta: Gyere kisfiam hoztam neked madárlátta kenyeret. És a kisfiú megkapta a vajas kenyeret, amelyet előző nap ő adott az édesanyjának. Egymást így szeretni, és egymásért ilyen áldozatot hozni, csak a szorongatott helyzetben levő szűkölködő emberek tudnak.

Isten, aki testünk táplálására kenyeret ad, adja nekünk az örök élet kenyerét is. Jézus Krisztus az élet kenyere. Írott és hirdetett Igéje által naponta hívogat bennünket magához. Ő a gyermekeket is hívja, amikor ezt mondja: *„Engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket, és ne tiltsátok el őket tőlem, mert ilyeneké a mennyeknek országa.* Ő hívja a felnőtteket is: *„Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik meg vagytok fáradva és meg vagytok terhelve, és én nyugalmat adok néktek."* Most kegyelme asztalához hív mindnyájunkat. Nekünk is mondja, amit egykor Zákeusnak mondott: *„Jöjj hamar, mert nekem ma nálad kell maradnom."* Zákeus örömmel fogadta őt, megvallotta neki bűneit, és ígéretet tett, hogy jóvátesz mindent, amit egész eddigi életében rosszul cselekedett.

Az önszeretet és az embertársak iránti közöny Zákeust nagyon messzire sodorta Istentől. Sokáig élte a maga önző életét. Az ilyen életre való hajlam ma is ott van bekódolva milliók génjében. De mi kérhetjük Istent; adjon erőt, hogy letérhessünk erről az útról, és tudjuk megvallani a tékozló fiúval együtt: *" Atyánk, vétkeztünk az ég ellen és teellened."* Olyan nagy az ő kegyelme, hogy nekünk is kész megbocsátani. Mi mindezért csak hálát tudunk adni néki. A kegyelembe fogadott bűnbánó ember lelkületével mondjuk neki ezt a szívünkből fakadó hálaimát*:*

„Mindenünk, amink van,
Szívünkben, házunkban
Te adtad Istenünk.
Fogadd köszönetünk." Ámen

Közösség a Lélek által

Alapige: Filippi 1,27; 2,1-5

Csakhogy a Krisztus evangéliumához méltóan viselkedjetek, hogy akár odamegyek és látlak titeket, akár távol vagyok, azt halljam rólatok, hogy megálltok egy Lélekben, egy szívvel, együtt küzdve az evangélium hitéért, Ha tehát van vigasztalás Krisztusban, ha van szeretetből fakadó figyelmeztetés, ha van közösség a Lélekben, ha van irgalom és könyörület, akkor tegyétek teljessé örömömet azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjetek. Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál; és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is. Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt.

Kedves Testvéreim,

Mai Igénk ezzel a mondattal kezdődik: *„ Csakhogy a Krisztus evangéliumához méltóan viselkedjetek."* Ez a szó: Evangélium, azt jelenti; örömhír, örömüzenet. Mindenki szeret örömhírt hallani. Az evangéliumban nem akármilyen örömhírt hallunk, hanem egy olyan örömhírt, amely mindenkit személyesen érint. Az evangéliumnak a tartalma ebben a bibliai versben van a legszebben összefoglalva: *„ Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, hogy senki, aki hisz, el ne vesszen, hanem örök*

élete legyen." Itt Isten értelemfeletti szeretete van kihirdetve. Itt egészen rólunk van szó. Isten szeret bennünket akkor is, ha nem érdemeljük meg. Ő azt akarja, hogy ne vesszen el senki. A veszteségek miatt mindig szomorkodunk, de a mi esetünkben nemcsak az a veszély áll fenn, hogy valamit elvesztünk, hanem az, hogy mi veszünk el. Isten ezt nem akarja. Ő azt akarja, hogy földi életútja végén mindenki örök életre érkezzen. Mindenki, tehát én is, mi is. Ez az örömhír hangzik felénk az evangéliumban. Az idézett igeversből azonban azt érezzük ki, hogy Isten mindenkit üdvözíteni akar, de azért ennek mégis van egy feltétele; a hit. Hit nélkül nincs örök élet. De a hit már maga is következmény, eredmény. Mert a hit már az ember felelete Isten szeretetére. Ilyen értelemben hangzik mai Igénkben, hogy a Krisztus evangéliumához méltón kell viselkednünk. Akkor viselkedünk az evangéliumhoz méltóan, ha egész életünk az Isten szeretetét tükrözi. Mint ahogyan egy gyermek, aki minden nap tapasztalja szülei szeretetét, nem tehet mást, csak azt, hogy engedelmességével viszonozza ezt a szeretetet, így kell nekünk is Isten szeretetére cselekvő engedelmességgel válaszolni. A mi engedetlenségünk azonban abban mutatkozik meg, hogy mi Isten szeretetét elfelejtjük. Nem vágyakozunk Igéje után. Hűtlenségünket, szeretetlenségünket és mulasztásainkat aztán azzal próbáljuk indokolni, hogy sok a dolgunk, fáradtak vagyunk. Sok mindenre tudunk mi hivatkozni, de nem akarunk önvizsgálatot tartani, és mulasztásainkat bevallani.

Annak, hogy az evangéliumhoz méltóan viselkedünk-e vagy ennek az ellenkezőjét tesszük, messzemenő következményei vannak. Maga Jézus beszél arról, hogy Isten világában az angyalok figyelik, hogyan vívja itt egy-egy ember a maga életének a harcát. Isten a földön az ő gyermekei által, tehát mi általunk akarja előbbre vinni országának az ügyét. Ezért nagy a felelősségünk. Nem ok nélkül figyelmezteti Igéjében mindenkori tanítványait: *„Úgy ragyogjon világosságotok az emberek előtt, hogy látván jó cselekedeteiteket dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat."* Azonban, ha nem az evangéliumhoz méltóan viselkedünk, akkor az már nemcsak a mi személyes ügyünk, mert viselkedésünk által fékezzük Isten ügyének az előmenetelét. Erre az állapotra is van számunkra figyelmeztetése Isten Igéjének, amit meg kell szívlelni: *„Ti vagytok a földnek a sója. Ha pedig a só megízetlenül nem való semmire, csak arra, hogy az emberek kidobják és eltaposssák."* Az őskeresztyének szép példát adnak arra nézve, hogyan kell az evangéliumhoz méltóan viselkedni. Hiszen az őket körülvevő pogány világ csodálattal figyelte, hogy szeretik egymást a keresztyének.

Mennyi megoldatlan problémája, mennyiféle bizonytalansága van ma a világnak és benne az egyháznak és a társadalomnak! A modern életnek a forgatagában gyakran elveszítjük jobbik énünket. Sok seb begyó-

gyulna, és sok probléma megoldódna, ha hagynánk, hogy döntéseinket és életünket Isten Igéje formálja. Sokféle kötelezettségünk, de mulasztásaink és meghidegülő szeretetünk is nagyon megterhelik az életünket. Isten ismeri a helyzetünket.Tudja, hogy nem tartunk ki mindnyájan egy lelkülettel a hitben és nem vívjuk a nemes harcot mindnyájan az evangélium ügyéért. Ezért van szükség a Krisztusban való figyelmeztetésre. Napjainkban gyakran láthatjuk a bibliai tékozló fiú modern változatának a megismétlődését. Nemcsak a bibliai tékozló fiú tékozolta el atyja vagyonát, hanem mi is. Mennyei Atyánk csodálatos örökséget készített nekünk Jézus Krisztusban, de mi hajlamosak vagyunk ezt az örökséget eltékozolni. Sok mindent magunkévá akarunk tenni a földi javakból. Élvezni akarjuk az életet, és elfelejtjük, mit mond nekünk a mi Urunk: *Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkében pedig kárt vall? Avagy milyen váltságot adhat az ember az ő lelkéért?"* Jó, ha az így viselkedő ember mellett van valaki, aki tudja őt figyelmeztetni. Ez a figyelmeztetés azonban nem lehet ítélgetés. Az ítélet nem a mi feladatunk, azt Istenre kell hagynunk, aki mindnyájunkat igazságosan ítél meg. A figyelmeztetés sohasem eredhet a magunk igazságának a beképzeléséből. Annak csak őszinte testvéri szeretetből történő segíteni akarásból szabad fakadnia. –Igénkben arról is szó van, hogy helye van Krisztusban a szeretet vigasztalásának. Szeretettel vigasztalni, bátorítani valójában csak Krisztus követői tudnak igazán. Mi sok mindenben tudunk egymásnak segíteni. Segíthetünk egymásnak az életét szebbé és emberibbé formálni, de az élete döntő nagy csatáját mindenkinek magának kell megvívnia. Abban nem nagyon tudunk egymásnak segíteni. Különösen, amikor Isten elszólít a földi életből és az utolsó harcunkat vívjuk, nincs külső erő, amely befolyásolhatná utunkat. Akkor már szeretetteljes ragaszkodásunk, amellyel vissza akarnánk tartani kedves hozzánk tartozónkat, amikor az végső harcát vívja, eredménytelen marad. De a halálban sem maradunk egyedül. Szeretteinktől el kell válnunk, de Krisztus velünk marad. Nélküle szörnyű lenne ez a harc. De ő legyőzte a halált. Így mi is mondhatjuk az apostollal együtt: *„Közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal meg önmagának; mert akár élünk, akár halunk az Úréi vagyunk."* Ez minden vigasztalásnak a koronája.

Igénkben szó van a lélekben való közösségről is. Mindnyájan tudjuk, mit jelent a közösség, mert mi mindnyájan beleszületünk egy közösségbe, egy családba. Életünknek ebben az első közösségében, a családban is csak akkor köti össze a családtagokat igazi szeretet, és akkor van békesség és boldogság, ha nemcsak testi, vérbeli, hanem lelki kötelékek is összekötik a családtagokat. A vérségi kapcsolat önmagában nem elég.

Azok tartanak egy darabig, de azután elszakadnak. Találóan mondta egy nevezetes teológus, hogy nekünk nem kötelékekre, hanem hidakra van szükségünk, hogy elmehessünk egymáshoz. Olyan lelki kapcsolatokra, hogy egyik a másikra a nehéz körülmények közt is számíthasson. Hidak kellenek, amelyeken keresztül mély hullámok fölött is elmehetünk egymáshoz. Igazi élő és növekedésre képes közösség csak Isten Lelke által kelhet életre. E nélkül a Lélek nélkül az otthon is elveszíti belső derűjét, marasztaló varázsát. Olyanná válik, mit egy szálloda, amely talán szépen be van rendezve, de az ott lévő embertársak idegenek, esetleg távoli ismerősök. Az ilyen emberek nem tudnak egymással közösségben lenni. Isten Lelke nélkül a sok ember is csak tömeg. Hatalommal, külső erőszakkal nem lehet az embereket sokáig összefogni, együtt tartani. Az erőszakkal létrehozott engedelmesség rövid életű. Az erőszak tud fenyegetni és büntetni, de a szíveket nem tudja bevenni. A keresztyének anyanyelvét, a szeretetet, csak Isten Lelke által lehet elsajátítani. Arról, hogy ezt a nyelvet minden hitre jutott ember megérti, éppen az első pünkösd tesz bizonyságot.

Az egyház éppen azért más, mint minden más emberi csoportosulás, mert az Isten Lelke által kelt életre. A Szentlélek azonban nemcsak életre keltette az egyházat, hanem vezeti és meg is tartja azt. Ha az egyház kétezer éves történelmét kutatjuk, akkor látjuk, hogy abban minden emberi gyarlóság ellenére is Isten Lelke munkálkodik. Nero és Diokletianus császárok uralkodása idején erősen üldözték és pusztították az egyházat, de az egyház a véres üldözések ellenére sem pusztult el. Ennek éppen az ellenkezője történt; az üldözött őskeresztyén egyház napról napra gyarapodott, és hitében erősödött. A középkor sötét századaiban, amikor az egyház majdnem teljesen elfelejtette, hogy mi a küldetése, és a hit helyett a babonaság növekedett, akkor Isten Lelke a reformáció által gyógyította ezt az állapotot. Ez a lélek lobbantotta lángra az elfelejtett Ige fényét.

A legutóbb időben, amikor sokféle egységmozgalom van kibontakozóban, az egyház ezekben az egységtörekvésekben elől jár. Az Ökumenében ma már több mint kétszáz egyház keresi a Krisztus egyháza belső egységének az útját. Az emberek itt is csak eszközök, de az egységet munkáló erő az Isten Lelke.

Isten népét sok körülmény választja el egymástól ezen a világon. Ez a nép különböző országokban él, amelyeken különböző társadalmi rendszerek vannak. Elválasztanak bennünket egymástól több ezer kilométeres távolságok és tengerek, de összeköt Isten Lelke. Jézus Krisztus nemcsak tegnap és ma, és mind örökké, hanem itt, és ott, és a világ minden részén ugyanaz. Vannak köztünk szabad népek, de vannak köztünk elnyomott

népek is, akiknek a szabadságért harcolni kell, de olyanok is vannak, akiknek ezért még harcolni sem szabad. Nagyon különböző életkörülmények közt élünk, de Isten Lelke által egyek lehetünk.

Ennek a szeretetteljes egységnek azonban vannak akadályai is. Mert Isten Lelke összeköt és egységet teremt, de a sátán Lelke önzést és szeretetlenséget munkálva szétszakít egymástól. Itt igen nagy feladat vár az Isten Lelke által vezetett emberekre. A legszebb és legjobb autót sem lehet mozgásba hozni, ha hiányzik belőle az üzemanyag. A keresztyének is egy helyben maradnak a szeretet és az egység útján, ha már régen nem kaptak hajtó anyagot. Ha egy autóval utazni akar az ember, akkor meg kell nyitni a tartályt és üzemanyagot vételezni. Ha mi a testvéri egység útján előre akarunk menni, akkor meg kell nyitni a szívet és a legértékesebb hajtó anyagot, Istennek a Szentlelkét kell vételezni, hogy tovább mehessünk. Ezért nem szabad soha az istentisztelet alkalmait elmulasztani. Ezeknek az elhanyagolása mind egyéni, mind családi életünkben megbosszulja magát. Meghidegül a szeretet és a közösségi szálak szétszakadoznak. De az említett feladatunk egyben áldott lehetőség is. A Szentlélek erejével szerető szívű emberek maradhatunk, a szereteté, amely hosszútűrő, kegyes nem fuvalkodik fel, nem keresi a maga hasznát, mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, és amely soha el nem fogy. Így lesz életünk áldássá mind a családban, mind a gyülekezeti közösségben, mind a világban.

Mi ezt talán nehéz feladatnak tartjuk. Korunkban, ahol sok minden az erőszakra és az önzésre épül, úgy gondolják sokan, hogy nem lehet ilyen életet élni. Magunktól valóban képtelenek vagyunk erre, de a Szentlélek képessé tesz az ilyen életre. A Lélek erejével tudjuk egymást testvérileg inteni. A szeretet vigasztalását továbbadni, és a Lélek közösségét örömmel munkálni. Ámen

Belsazár halála

Alapige: Dániel 5,3-6; 24-30

Elő is hozták az aranyedényeket, amelyeket a jeruzsálemi templomból, az Isten házából hoztak el, és a király azokból ivott főrangú embereivel, feleségeivel és ágyasaival együtt. Itták a bort, és közben dicsőítették az aranyból, ezüstből, rézből, vasból, fából és kőből csinált isteneket. Egyszerre csak egy emberi kéz ujjai tűntek fel, és írni kezdtek a királyi palota festett falára, a lámpatartóval szemben; a király pedig nézte a kezet, ahogyan írt. Köz-

ben a király arca elsápadt, gyötrő gondolatai támadtak, dereka elernyedt, és még a térdei is reszkettek. A király hangosan kiáltozott, hogy vezessék eléje a varázslókat, a csillagjósokat és a csillagászokat. Azután így szólt a király a babiloni bölcsekhez: Akárki legyen is az az ember, aki elolvassa ezt az írást, és meg tudja nekem magyarázni, az bíborba öltözhet, aranyláncot kap a nyakára, és rang szerint harmadik lesz az országomban. Ez az az írás, amelyet fölíratott: mené mené tekél ú-parszin. Ez pedig a szavak magyarázata: A mené azt jelenti, hogy számba vette Isten királyságodat, és véget vet annak. A tekél azt jelenti, hogy megmért téged mérlegen, és könnyűnek talált. A perész azt jelenti, hogy felosztotta királyságodat, és a médeknek meg a perzsáknak adta. Akkor Bélsaccar parancsára Dánielt bíborba öltöztették, nyakára aranyláncot tettek, és kihirdették, hogy rang szerint ő a harmadik az országban. Még azon az éjszakán megölték Bélsaccart, a káldeusok királyát.

Kedves Testvéreim,

Mi mindnyájan magvetők vagyunk, még akkor is, ha egy gyárban, háztartásban, hivatalban, laboratóriumban, vagy bárhol másutt dolgozunk. Egész életünk, az, ahogyan viselkedünk, ahogy gondolkodunk, beszélünk, vagy hallgatunk, megteszünk, vagy nem teszünk meg valamit, az mindmind magvetés. Életmódunk magvetése észrevétlen a környezetünkben élő embereknek a lelkébe hullik, akikkel találkozunk, együtt dolgozunk, vagy beszélgetünk. Az így elvetett mag a lelkekben lassan növekedni kezd, és lassan aratásra érik. Vagy az örök életnek, vagy az ítéletnek az aratására. Azért gondoljunk meg minden tettünket mielőtt valamit végrehajtunk, vagy beszélünk. Ezt a tényállást mindenkinek, de különösen a szülőknek, nevelőknek és tanítóknak meg kell szívlelni. Igen nagy a felelősségük Isten előtt és az emberek előtt. Ezért a rájuk bízott örök értékekkel, az emberi lelkekkel, nagy gondossággal és bölcsességgel kell bánni. A szülők igyekeznek gyermekeiknek a legjobbat adni. Sokszor túlfeszítik erejüket, hogy nekik jobb jövőt biztosítsanak. Talán nem adhatnak gyermekeiknek kincseket, de ha őket nem vezetik Krisztushoz, akkor rosszul vannak előkészítve az értékes élethez. A pedagógusok, akik a gyermekeket vagy ifjakat nevelik, csodálatos távlatokat tárhatnak eléjük, de ha nem tanítják meg velük, hogy minden bölcsesség kezdete az Úrnak a félelme, akkor rossz szolgálatot végeznek. Vigyázniuk kell, nehogy konkoly magot szórjanak. Istent nem lehet megcsúfolni, amit vet az ember, azt fogja aratni is.

Nabukodonozor a hódító babilóniai király istentelenséget vetett gyermekei lelkébe. Ez a király az ószövetségi nép országát is meghódította, Salamon csodálatosan szép templomát kirabolta és felgyújtotta. A templomot, Jeruzsálem falait és házait rommá tette, és a nép jelentékeny részét Babilon-i fogságba hurcolta. A templom arany és ezüst szent edényeit is magával hurcolta. A megszállott országokban kemény kézzel uralkodott. Azt akarta, hogy az emberek őt Istenként imádják, de Isten csodálkozásra késztette őt Dániel és fogolytársai által, akik a királyi udvarban éltek. Ezek a hívő emberek, akik a pogány királyi udvarban Isten egyházát képviselték, nem voltak hajlandók őt imádatban részesíteni. Amikor őket ezért a tüzes kemencébe vetették, és Isten kiszabadította őket a tűzből, ez a hatalmaskodó király a fogoly bizonyságtevőkön keresztül már megismerte ugyan Istent, de mély hitre nem jutott el. Egy ideig meg volt rendülve, amikor látta Isten megszabadító hatalmát, de hamar elfelejtette ezt az eseményt, és újra nagynak és elég gazdagnak érezte magát ahhoz, hogy maga fölött semmiféle más hatalmat ne ismerjen el. Dániel bátran hirdette neki Isten tervét és akaratát, de azt nem vette tartósan komolyan. Isten aztán ezt a dölyfös királyt úgy alázta meg, hogy egy időre kivetették az emberi társadalomból, és csak élete végén jutott el odáig, hogy Istenről így beszéljen: *„Most dicsérem és magasztalom az egek királyát, akinek minden tette igazság és minden munkája jó."*

Fiának a lelkébe azonban már érett a büszkeségnek az elvetett magva. Uralkodását túlhangsúlyozott öntudattal kezdte. Egy ünnepi alkalommal ezer főemberének egy nagy vendégséget és zajos mulatságot készített. Ezen a mulatságon meg akarta mutatni nagyvonalúságát és hatalmát. Feleségeinek is tudtára akarta adni, hogy milyen hatalmas ura ő országának. Erre a mulatságra odavitette azokat az arany és ezüst szent edényeket, amelyet atyja a jeruzsálemi templomból hozott el, és vendégei azokból ittak. Szent edények egy dáridón! Így akarta ez a király megmutatni, hogy ő nem ismer semmiféle szentséget, ő önmagának az istene, és nem hagyja magát semmiféle vallásos előítélettel befolyásolni. De amikor a mámoros hangulat már tetőfokára lépett, valami olyan dolog történt, amire a király nem számított. Egy kéz jelent meg és a palota termének falára érthetetlen szavakat írt. Isten jelt adott. A láthatatlan kigúnyolt Isten kijelentette magát. Ez az írás Istennek utolsó jeladása volt Belsazárnak és mulatozó népének, hogy a világ fölött Isten uralkodik. Az írás már ítéletet hirdetett ugyan, de az ítélet beteljesedése előtti idő a király számára még kegyelmi idő lehetett volna. Hiszen a Jézussal együtt megfeszített gonosztevő még az ítélet órájában is kegyelmet kapott, mert bűnbánatot tartott. Belsazár azonban a bűnbánat helyett csak a félelemig jutott el. A rémülettől lábai remegtek. Tudni akarta mit jelentenek a falra írott szavak, de senki se tud-

ta megfejteni ezt a rejtélyt. A bölcsek bölcsessége elégtelennek bizonyult. A megrémült király még mindig adni akart: kitüntetéseket, aranyláncot és uralkodói jogot akart adni annak, aki megfejti az írásnak az értelmét. Tehát ő akkor is adni akart még, amikor utolsó alkalmat kapott arra, hogy most már ő fogadjon el valamit. Időt kapott arra, hogy kérje és elfogadja Isten kegyelmét. Ő azonban elmulasztotta ezt az utolsó alkalmat is. A végső kétségbeesésben az öreg királyné tanácsára elő kellett jönni Isten elfelejtett öreg szolgájának, Dánielnek.

Így van ez mindig ebben a világban, amikor minden jól megy, amikor az ember egészségben és békés időkben , jólétben élheti a maga életét, kevesen gondolnak Istenre, akkor nincs rá szükségük. A jólét és fejlődés idején, az ember a maga emberi méltóságát hirdeti, dicsekszik eredményeivel és büszkén ürítgeti a mámor poharát. A próbatételek is az ő kegyelmének a jelei. Mi Isten jóságára sokszor hálátlansággal felelünk, csak amikor már gyülekeznek Isten ítéletének a felhői, a bölcsek minden bölcsessége eredménytelen, csak akkor akarunk Istenhez fordulni, Igéjét meghallgatni és akaratát kérdezni. Az én hazámban a háború idején, amikor sokszor a föld is rengett, amikor a falvakba is gyakran jöttek harctéri tudósítások azoknak a névsorával, akik a harcmezőn elestek, eltűntek, vagy megsebesültek, akkor templomaink zsúfolásig megteltek, azok is a templomba igyekeztek menni, akik azelőtt nem nagyon gondoltak Istenre.

A hívó szóra Dániel megérkezett, de már csak Isten ítéletét tudta hirdetni. A palota trónterménak a falára írt szöveg így hangzott: *„Mene Mene Thekel Upharsin”*azt jelenti, hogy a kegyelmi idő véget ért, királysága és élete elvész. A királyi palotában tehát mámoros büszke emberek között, akik a templomi szent edényeket mulatozásra használták, elhangzott Isten ítélete. A királynak utolsó számadásra kellett menni.

Isten egyszer mindnyájunkat számadásra szólít. A királynak azon az éjszakán azt mondta, hogy megméretett a mérlegen és híjával találtatott. Mi is mindnyájan Isten mérlegén vagyunk. Szeretetünk, vagy szeretetlenségünk, hűségünk, vagy hűtlenségünk minden jó és rossz tettünk, tehát egész életvitelünk le lesz mérve Isten mérlegén. Jézus az utolsó ítéletkor csak ki fogja hirdetni azt, amit mi egész életünkön keresztül cselekedtünk. Próbáljuk meg megmérettetésünket egy korszerű példa által megérteni: A modern számítógépek minden alkalommal beírják a benyomott számokat. A számítási folyamat végén már minden adat benne van a számítógépben, de hogy a végeredményt megkapjuk, meg kell még nyomni egy gombot. Tehát mi mindnyájan meg vagyunk mérve, minden fel van írva és mi mindnyájan elveszett emberek lennénk, ha Isten nem nyomná meg a kegyelem gombját. Ezért nem szabad nekünk a kegyelem idejét eltékozolni.

Nóé idejében az emberek látták a bárkát, de amikor Nóé Isten ítéletéről beszélt nekik, valószínűleg kimosolyogták őt. A nap minden nap felkelt, úgy, mint azelőtt. Az emberek házasodtak- férjhez mentek, adtak-vettek, mint azelőtt és úgy tűnt, hogy minden rendben van. De aztán megérkezett az özönvíz, Nóé és családja megmenekültek, a többiek pedig, akik Isten szavát nem vették komolyan elpusztultak.

A királyi menyegzőről szóló példázatban Jézus a szüzekről beszél, akik éjszaka a vőlegényt várták, de mivel lámpásukból már kifogyott az olaj és még az éjszaka folyamán vásárolni akartak, nem mehettek be a vőlegénnyel a menyegzői házba. Az ajtó bezáródott. Az idők jelei figyelmeztetnek bennünket. Isten óráján közeledik a mutató a tizenkettes számhoz. Korunk éjszakájában sok embernek elaludt a hite, mint amikor a szüzek lámpájában kifogyott az olaj. Sokan ma is dáridókat tartanak, mint Belsazár király és vendégei. Ebben a helyzetben Dániel, tehát az egyház, mint Isten akaratának a szószólója, nemkívánatos. Akik a hitetlenség álmát alusszák, nem hagyják magukat zavartatni. A mulatozók szintén nem akarnak Isten ítéletének a mérlegére gondolni, de Isten nem hallgat. Még hangzik szeretetből fakadó mentő kiáltása: *„Ébredj fel, aki alszol, kelj fel a halálból és felragyog néked Krisztus."*

Belsazárt azon az éjszakán megölték. Isten szeretete bennünket, sokféle mámorunk bódulata közben új életre hívogat. Ezért hangzik Igéjében: *„Meglássátok, mi módon bölcsen járjatok, nem, mint balgatagok, hanem mint bölcsek. Áron is megvegyétek az alkalmakat, mert a napok gonoszak."* Ámen

Az igazság szolgálata

Alapige: Róma 6,17-23

De hála az Istennek, hogy csak voltatok a bűn szolgái, de szívetek szerint engedelmeskedtetek annak a tanításnak, amelynek követésére adattatok! Miután tehát megszabadultatok a bűntől, az igazság szolgáivá lettetek.Emberi módon beszélek, mivel erőtlenek vagytok. Ahogyan tehát átadtátok tagjaitokat a tisztátalanságnak és a törvénytelenségnek a törvénytelenség szolgálatára, úgy most adjátok át tagjaitokat az igazság szolgálatára, hogy szentek legyetek.Mert amikor szolgái voltatok a bűnnek, szabadok voltatok az igazságtól. De milyen gyümölcsöt termett ez akkor nektek? Bizony, most szégyenkeztek miatta, mert ennek vége a halál! Most

azonban, miután a bűntől megszabadultatok, és az Isten szolgái lettetek, már ez meghozta nektek gyümölcsét, a szent életet, amelynek vége az örök élet. Mert a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

Kedves Testvéreim,

Az ember élete állandó szolgálat. Mindenki szolgál valakinek, de nem mindenki szívesen vallja be, hogy ő szolga. Gyarlóságunknak éppen az az egyik jellemzője, hogy mi magunkat függetleneknek, tehát szabadnak és nagynak valljuk. Nemcsak most van ez így, ez régen is így volt. A zsidók is megneheztelték Jézusra, amikor szolgának, a bűn szolgájának nevezte őket. Akárcsak közülünk sokan, ők is az ősökre, az atyákra hivatkoztak. Azt mondták, hogy ők Ábrahám fiai, Ábrahám az ősatyjuk, tehát ők soha senkinek nem szolgáltak. Pedig az igazság az, hogy szolgáltak. Mi is szolgálunk testvéreim, de a kérdés az, hogy kinek?

Ne adjuk erre a kérdésre meggondolatlan feleletet. A Szentírásban ezzel kapcsolatban az van, hogy *„Aki a bűnnek szolgál, szolgája a bűnnek*." A kérdésre, hogy kinek szolgálunk, az életünkkel kell válaszolnunk. Üdvösségünk, vagy elveszett voltunk tehát attól függ, hogy kinek szolgálunk. Döntenünk kell, hogy ebben a mulandó életünkben, a bölcső és a koporsó közti időben, amíg itt dolgozunk és küzdünk, kinek adjuk oda a szívünket. Jaj nékünk, ha a szívünk bűnnel terhelt, ha gondolatainknak és terveinknek az a mozgató rugója. A bűnben maradás azt jelenti, hogy tudatosan a sátánnak szolgálunk. Ennek a szolgálatnak azonban rettenetes bére van. *„Mert a bűn zsoldja a halál*." A sátán mindig embereket keres, akik készek neki szolgálni. A sátán tud ígérni, tudja kívántatni a tiltott gyümölcsöt, és a gonoszt jónak feltüntetni. Akik hajlandók neki szolgálni, gazdagságot, vagy hatalmat ígér, és aki ezt elfogadja, rámegy az üdvössége.

A mai kor embere csak azt fogadja el létező valóságnak, amit láthat, vagy megfoghat. Azért van annyi hitetlen, akik nem hisznek Istenben, mert Isten sem látható. Azért nevezi Jézus a sátánt a hazugság atyjának, mert a sátán nemcsak Istent, hanem a saját létét is megtagadtatja. Azt mondja: Nincs Isten és nincs sátán, ezért nyugodtan élhet az ember úgy, ahogy neki tetszik, nem kell félnie semmiféle felelősségre vonástól, semmi számadástól. Ilyen tanítást is ad az embernek: Tetteidet ne a mások, hanem a saját akaratod szerint valósítsd meg. Ami neked hasznot hoz, ami neked kívánatos, azt tedd, ne törődj mással, csak magaddal. – Istent valóban nem láthatjuk, és nem látjuk a sátánt sem. De mindkettőjük munkájának látjuk az eredményét. Isten teremtette a világot, és azt szépnek és jónak terem-

tette. A sátán pedig tévútra vezette, és ezzel halálos veszedelembe sodorta a teremtés koronáját, az embert. Isten Lélek, és ha az ember Isten Lelkének a gyümölcseit termi, tud szeretetben élni, és gondterhelt időkben is megmarad az öröme és a belső békessége. De a sátán is lélek, és aki hagyja, hogy életét ez a lélek, tehát a tagadásnak és hazugságnak a lelke vezesse, az vesztébe rohan. A sátán lelkének engedelmeskedő emberek élete telve van keserűséggel, bánattal, és békétlenséggel. A rá hallgató ember a bűnnek szolgál. A bűneset óta a sátánnak szolgálás veszélye fenyegeti az embert, akit Isten a teremtés hajnalán szép életre teremtett. Ennek az eredményeként ér bennünket életutunkon sok kellemetlen meglepetés. Az ember keresi a boldogságot, és sokszor könnyek forrásához érkezik. Az ember úgy látja, hogy sok szép és életünk kényelmét szolgáló dolog van a világon, erejét megfeszítve küzd, hogy a modern technika vívmányai által tegye könnyebbé és élhetőbbé az életét, és sokszor mégis megdöbbenve tapasztalja, hogy ez nem sikerül. Szeretet nélkül, és a lélek derűje nélkül, vagyis üres és sötét szívvel nem tud az ember boldoggá lenni.

De ez a sajnálatos állapot, ha az ember idejében észreveszi, hogy tévútra sodródott az élete, már a gyógyulásnak a kezdete. Mert amikor az ember tudatosítja, hogy jó szándékkal, reménységgel indulva is rossz úton halad, legyen vigasztalássá, hogy a széles útról van összekötő ösvény a keskeny út felé. Nekünk is ad Isten józanságot és hitet, hogy Pál apostollal együtt mi is ajkunkra vegyük a kiáltást: *„Ó én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?”* Isten vár erre a kiáltásra. Ő a töredelmes szívet, a bűnbánó embert nem veti meg. A hazatérő tékozló gyermeket örömmel fogadja. Csodálatos Istennek ez a tékozló gyermeket is szeretettel fogadó kegyelme! Nem magától értetődő, hogy ez a kegyelem egész a földre lehajlik, hogy minket a bűnből és a halálból kiszabadítson. Jött, hogy a nép, amely sötétségben van, lásson nagy világosságot. Jött, hogy a megterhelteket magához hívogassa, és az elveszetteket megszabadítsa. Jött, hogy meghaljon értünk. Ezt cselekedte Jézus Krisztusban értünk Isten kegyelme. Áldott az életünk, ha ezt neki szolgáló életünkkel köszönjük meg. Csodálatos lehetőség az Úrnak szolgálni. A világnak szüksége van a hitben élő embereknek, az egyháznak a szolgálatára. A hitben élők az embertársakon keresztül szolgálnak az Úrnak. A világ tele van feszültségekkel. Az egyik oldalon itt vannak a magas életszínvonalra emelkedett országok, a másik oldalon viszont ott van az úgynevezett harmadik világ, szegénységgel, éhséggel, elesettséggel. A statisztikusok kimutatták, hogy a föld lakosai harmadának a kezében van az anyagi javak háromötöd része. A földön és földben sokféle gazdagság van. Elég kenyeret tud adni minden embernek. Mégis naponta milliók éheznek, mil-

liók alultápláltak és naponta százak halnak éhen. A világon rengeteg erdő van, sok kő és más építőanyag, az emberek jelentékeny része mégis kunyhókban, pincékben, vagy a szabad ég alatt él. A modern vegyi üzemekben folyamatosan gyártják a gyógyszereket. Ha ezeket nem tudják elég gyorsan eladni, megsemmisítik, miközben milliók szenvednek gyógyító, vagy fájdalomcsillapító szerek nélkül. A szenvedő és szegénységben élő népek gyűlölettel néznek azokra, akik fényűző életet folytatnak, és nem tudnak együttérezni a szenvedő embertársakkal. Isten az emberiségnek a földön és a földben annyi sokféle gazdagságot adott, hogy az mindenkinek a megélhetését biztosíthatná, ha lenne igazi szeretet. Éppen ez az igazi szeretet hiányzik. A legtöbb esetben csak önszeretet van. Ez az állapot még elviselhető lenne, ha mondhatnánk, hogy az, amit az eddigiekben elmondtunk a pogány világrészekre vonatkozik, de ez nem így van. A magas életszínvonalat elért népek javarészt keresztyének, tehát a keresztyének élik az önző életet. Az ember csodálkozva kérdezi, hogy lehetséges az, hogy ezek a keresztyénnek nevezett népek nem látják, hogy szakadék peremén állnak, és nem veszik észre, hogy nagy lehetőségeikkel együtt a pusztulás felé haladnak? Hogy lehet az, hogy az evangélium kovásza nem melegíti át, tehát hidegen hagyja ezeket az embereket és nem serkenti őket önkéntes szeretetből fakadó cselekvésre.

De mi nem akarunk senki fölött ítéletet mondani, hiszen a mi keleti országainkban mi is Isten ítélete alatt vagyunk. Mi már évtizedekkel ezelőtt tapasztaltuk, hogy tud Isten ítéletet tartani. Mi a nagy szomszéd országban már láttuk Isten ítéletét azok fölött, akik az Istentől kapott javakkal nem az embertársak javát és ez által nem Isten ügyét szolgálták. Mi ezt láttuk és mégsem tanultunk belőle. Tovább is hamis illúziókban ringattuk magunkat. A gazdagok még nagyobb gazdagságra törekedtek, és a szegények még mélyebb szegénységbe süllyedtek. Hitünk és szeretetünk olyan gyenge volt, hogy ezen az állapoton semmit sem segítettünk. Isten tehát ítéletet tartott felettünk, hogy bennünket józan belátásra, szolidaritásra és szolgálatra ébresszen.

Az Újszövetségben gyakran olvassuk, hogy Isten a nagy pogány szomszéd népeken keresztül ítélte meg keménynyakú népét. Mivel Izráel nem akarta komolyan venni Isten Igéjét, megbüntette engedetlen népét, hogy bűnbánatra ébressze őket. Isten nem szívesen büntet. Földi életünk ideje alatt tartott ítéletében mutatja meg a legláthatóbban Isten az ő kegyelmét. Mert így akar bennünket az utolsó ítélettől megóvni. Mi most kegyelmes ítélete alatt vagyunk. Sok mindent elvett tőlünk, de meghagyott, és adott is sokat. Meghagyta az életünket, hogy neki szolgáljunk. Adott időt, munkát és embertársakat. Munka által akarja megadni mindennapi kenyerün-

ket és mindent, amire földi életünkben szükségünk van. Az embertársakat azért adta, hogy szeressük egymást, segítsünk egymásnak és egymás számára áldássá lehessünk. De Isten mindenekelőtt Igéjét adta és abban azt az ígéretet, hogy ő hű marad. Velünk van, Igéje által vezet, és akkor is Urunk marad, ha kilépünk ebből a világból. Jézus Krisztusban kiszabadított bennünket a bűn hatalmából. Tehát mindent megkaptunk ahhoz, hogy hálaadással szolgáljunk neki. Életünk nem értelmetlen és nem céltalan, de nem is kényelmes séta, hanem feladat. Aki sétál, azzal előfordulhat, hogy megy, de útjának nincs határozott célja. Az egyszerűen mozogni akar, és friss levegőt akar lélegzeni. A cél, ahova el akarunk érni az örök élet. Az üdvösséget Isten kegyelmes szeretettel elkészítette nekünk, mégis fennáll annak a veszélye, hogy azt elveszíthetjük. Ez a mi életünknek a dialektikája.

Hadd mondjak el egy eseményt a saját életemből, amit sohasem fogok elfelejteni. A háború folyamán szülőföldemről elhurcoltak, a háború végén marha-vagonokba préseltek, és mint hadifoglyokat, a Szovjetunióba hurcoltak. Még mindenütt feszültség és rendetlenség volt. Már második nap nem kaptunk semmi ennivalót. Amikor vonatunk az Erdélyben (Romániában) lévő Kolozsváron megállt, éppen én álltam a vagon szűk ablakánál. Az ottani lakosok már várták a hadifogoly vonatot, mert akartak nekünk valami ennivalót adni. Egy idős magyar asszony egy kis kenyeret nyújtott fel nekem. De abban a pillanatban ott termett az orosz őrkatona, és kiütötte kezemből a már megfogott kenyeret. Gondolatban már a kis kenyér elosztásával foglalkoztam, de még nem érkeztem a kenyeret elég erősen megmarkolni és így elvesztettem. Tehát tovább is éhezni kellett. Valahogy így van ez a mi örökkévalóságunkkal, üdvösségünkkel is. Ez készen van, mert Jézus elkészítette számunkra, de az ördög még kiütheti a kezünkből, ha nem markoljuk meg elég erősen. Krisztus az örökélet kenyere, tartsuk őt erős hittel szívünkben. Világunkban, a mi közelebbi életterünkben is sok lehetőség adatik nekünk arra, hogy az Úrnak szolgáljunk. Úgy szolgáljunk neki, hogy amikor majd kilépünk ebből a földi világból, az itt maradóknak a szívében a mi szolgálatunk által is több szeretet, több reménység és több hit legyen, mint volt akkor, amikor még nem érkeztünk erre a világra. Egész életünk alkalom erre a szolgálatra.

Milyen jó, hogy Isten nekünk, akik ezt a feladatot gyakran elfelejtjük, Igéjén keresztül mutatja az utat és segít, hogy neki szolgálhassunk. Helyezzük tehát életünket gyermeki bizalommal mennyei Atyánk kezébe, hogy amikor majd innen el kell mennünk, reménységgel mondhassuk: *„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltétetett nékem az igazság koronája, melyet megad nékem ama napon Úr, az igaz bíró”. Ámen*

Isten gyermekei vagyunk

Alapige: János 3,1-3

Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk. Azért nem ismer minket a világ, mert nem ismerte meg őt. Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk. Tudjuk, hogy amikor ez nyilvánvalóvá lesz, hasonlóvá leszünk hozzá, és olyannak fogjuk őt látni, amilyen valójában. Ezért akiben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, mint ahogyan ő is tiszta.

Kedves Testvéreim,

Bizonyára mindnyájan ismerjük azt a közmondást, hogy a megosztott öröm kettős öröm, a megosztott bánat pedig fél bánat. Az ember nem akar az örömével egyedül maradni. Ha tele van a szív örömmel, akkor nem tudunk hallgatni, nem tudjuk örömünket magunkba fojtani. Jó ilyenkor a kikívánkozó örömnek szabad utat engedni, és azt legalább a hozzánk legközelebb állóknak elmondani. Így hirdette János apostol egykori hallgatóinak, és a Szentíráson keresztül így hirdeti ma is a szívében levő nagy örömet, mert akarja, hogy mi is örüljünk: *„Lássátok, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten gyermekeinek neveznek minket, és azok is vagyunk."* Tehát nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek is, nemcsak a fiatalok, hanem az öregek is Isten gyermekei lehetnek.

A hitben élők tehát Isten gyermekei. A gyermek nem mindig tudatosítja, milyen jó gyermeknek lenni. Mivel a gyermek nem képes mindenre, amire a felnőttek képesek, gyermek voltát korlátozott állapotnak tekinti, és szeretne minél hamarabb felnőtté, naggyá és önállóvá válni. Gyermeki képzeletében egy szép jövőkép bontakozik ki előtte, és arról álmodozik, hogy milyen szép lesz, ha majd egyszer álmai megvalósulnak. A gyermekeknek gazdag képzeletvilága van, és csak később, felnőtt korban tapasztalja meg, hogy a gyermeki álmok ritkán valósulnak meg, a gyermeki képzelet szép képei a múló évek során megfakulnak, a gyermeki gondolatokat nem lehet megvalósítani. A felnövő gyermek az élet harcában gyakran sebeket kap, kemény valóságok ostorcsapásai alatt az egykori örvendezve játszó gyermekből egy hideg, kemény, és örömtelen emberré lesz. A felnőttek, akiket a szülői házban gyermekkorukban sok szeretet-

tel neveltek, úgy emlékeznek a gyermekkorra, mint életük legszebb idejére. A gyermek még nem ismeri az élet gondjait, mert szükségleteiről a szülők gondoskodnak. A világ változása, az élet kedvezőtlen fordulatai nem szorongatják a gyermekeket, mert ők a szülők szeretetének a melegében élnek. Gyermeknek lenni tehát jó.

Amíg a szülők élnek, az ember gyermeknek érzi magát. De a szülők ritkán kísérik gyermekeiket végig a földi életen, csak akkor, ha a gyermek nem éri el az öregkort. Egyébként a szülők mennek el előbb a földi életből. Az oltalmazó atyai kezek porrá válnak, de Isten mindig velünk marad, Ő Krisztusban ezt mondja övéinek: *„ nem hagylak titeket árvákul, eljövök tihozzátok."* Ő eljön hozzánk. Igéje által most is, itt is velünk van, most is kijelenti szeretetét. Gyermekek lehetünk akkor is, ha a földön már nincsenek szüleink. Ilyen nagy az ő szeretete. A szeretet a világ legnagyobb hatalma. A gyűlölet megsebez, kárt tesz, pusztít és rombol. Mi ezt átéltük a háború borzalmaiban. A szeretet azonban gyógyítani, örömöt készíteni, megvidámítani, áldozatot hozni és segíteni akar. Isten megajándékozott minket a legnagyobb szeretettel. Szeretetének a nagysága nagy áldozatában válik nyilvánvalóvá. Hisz ő ideadta nekünk Jézus Krisztust. Általa lehetünk Isten gyermekeivé, általa szabad őt így megszólítanunk: „Atyánk. " A világ, amelyiknek nincs atyja sajnálatra méltóan árva világgá vált. A bibliai tékozló fúnak is jó atyja volt, de ő ezt az atyát elhagyta és úgy élt, mintha nem lenne atyja. Önállóan akarta élvezni az életet, nagylábon élt távol az atyától. Azért süllyedt olyan mélyre. A világ, az emberiség, amely nagykorúságra hivatkozik, élhet egy darabig nagylábon, de utána következik a mélyre süllyedés. Ez az Istentől elidegenedett világ úgy néz képzelt modernségének a magaslatáról, az imádkozók és templomba járó emberek csapatára, mint a múltból itt felejtett régi időknek a maradványára. Azonban ez az embervilág árvává lett világ, atya nélkül, Isten nélkül. Igénkben ezt így olvassuk: A világ azért nem ismeri Isten gyermekeit, mert nem ismeri Istent.

A gyermeki létben benne van az utalás arra, hogy valami még nem fejeződött be, még nincs egészen kész. A gyermek növekszik. Mögötte még csak egy rövid múlt van, de van reménysége egy szép hosszú jövőre. A gyermek, ha kérdezik, szívesen megmondja, hogy kinek a gyermeke. De ha azt kérdezzük tőle, mi akarsz lenni, ha majd nagy leszel, kora szerint mindig más feleletet ad. Mindig valami más tetszik neki, mindig új álmai vannak, és csak lassan érik meg benne a gondolat, mi szeretne lenni. Ez természetes. A gyermek még nem tudja a felnőttek világának a zűrzavarában áttekinteni az élet összefüggéseit. Ez a világ számára még titokzatos. A lehetőségek távlatai valóban csak lassanként bontakoznak ki előtte.

Hasonló a helyzet velünk felnőttekkel is, akik magunkat Isten gyermekeinek nevezzük. Az már életünknek áldott lépcsőfoka, ha annyit már tudunk, hogy kihez tartozunk, kinek a gyermeke vagyunk. De távolabbra mi se látunk tisztán. Az örökkévalóságnak a titkait, amely Isten gyermekei részére készen van, mi is csak lassanként tanuljuk meg. Szükség van a hitben való növekedésre, hogy belepillanthassunk Isten örök terveinek a mélységeibe. De míg ebben az ideigvaló világban vagyunk, ismeretünk továbbra is csak töredékes, rész szerint való lesz. Mai Igénkben így hangzik az erre való utalás: „*Most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk. Tudjuk, hogy amikor ez nyilvánvalóvá lesz, hasonlóvá leszünk ő hozzá, és olyannak fogjuk őt látni amilyen valójában.*" Mi mindnyájan útban vagyunk a teljesség felé, amikor megvalósul rajtunk Isten akarata. Az ő akarata pedig az örök élet. „Hiszen azért adta egyszülött fiát, hogy aki hisz benne el ne vesszen, hanem örök élete legyen." Azért hív bennünket magához, és azért hirdeti közöttünk szeretete evangéliumának az üzenetét. Isten gyermekeinek Isten vándorló gyülekezetének is megvan a maga múltja. Ez a múlt nem mindig szép, mert mi gyakran vagyunk engedetlen gyermekei Istennek. Ezért Isten néha ítéletének a tüzében tisztogatja engedetlen népét. Nálunk a kelet európai országokban nagyon ismerős Istennek ez a tisztogató ítélete. Így akar képessé tenni arra, hogy az örök örökséget, amelyet mi könnyelműen eltékozolnánk, elfogadhassuk.

Múlt, jelen, jövő; ezek a mi életutunknak az állomásai. A jelen egy röpke pillanat, egy soha meg nem ismerhető villanásnyi idő, amit Isten azért ad nekünk, hogy neki éljünk és egymást szeressük. A jelen minden pillanatban múlttá válik. Az idő múlása szüntelenül változásokat hoz magával. Itt mindennek rendelt ideje van. Ezen a földön semmi sem marad meg eredeti állapotában. Most Isten gyermekei vagyunk, és örökösei leszünk Isten kibeszélhetetlenül csodálatos örökségének.

Az idő múlásával együtt járó változások néha örömet okoznak nekünk. A gyermek örül, hogy az idő múlásával növekedhet. Örül, ha az iskolaév véget ért, jön a vakáció, mert tudja, hogy a következő iskolaévben már felsőbb osztályba léphet. A fiatalok örülnek, ha beteljesül reménységük, hitvestársat, majd gyermekeket kapnak. Sokan örülnek választott hivatásuknak és annak is, ha a munkával szerzett tapasztalat nyomán előléptetik őket. A betegek örülnek, ha véget ér egy szenvedéssel terhelt álmatlan éjszaka. Az üldözöttek, az elnyomottak a foglyok örülnek, ha végre elérkezik a szabadság órája. Milyen borzalmas lenne egy olyan világ, amelyben nem lenne változás. Ha nem lenne semmi lehetőség arra, hogy javul a helyzet, ha nem lenne reménység a változásra, hogy az, ami ma fáj hol-

nap már nem fog fájni. Élet változás nélkül, már maga az ítélet lenne. Ezt érzékeljük Jézus szavaiból is, amikor a gazdag emberről és az ajtaja előtt alamizsnára váró szegény Lázárról beszél. Urunknak e szavaiból tudjuk, hogy a gazdag csak ott a földi életen túl döbbent rá, hogy a földön töltött életét könnyelműen eltékozolta.

Azért nagy ajándék az élet, mert az ember itt nemcsak a külső körülmények javulását, hanem a saját életének a változását is megérheti. Mert földi világunkban nemcsak az időjárás változhat, amely néha viharos, felhős, vagy hideg, majd egy kis idő múlva ismét szép napfényes meleg lehet, hanem mi emberek is változhatunk. A mi hideg önző szívünket, elérheti Isten szeretetének a napja, itt megtörténhet életünkben, és ha életünket nem akarjuk eltékozolni meg kell történnie az újjászületésnek.

Vannak azonban olyan változások is, amelyek miatt az ember elszomorodhat. Mindnyájan minden nap idősebbekké válunk. S amikor az ember az évtizedek és a betegség terhét már egyre nehezebben viseli, amikor az élet napja már hátulról világit, és előttünk egyre nagyobbá válnak az árnyak, sokan szorongva kérdezik: mi következik most, mit hoz a holnap? Isten a mai Igében éppen arra mutat rá, hogy hova vezet földi gyermekei életének ez az utolsó változása. Egy kicsit félre húzza a titkok fátyolát, amikor azt mondja, hogy amikor nyilvánvalóvá lesz, hogy mivé leszünk, akkor meg fogjuk látni Istent úgy, amint van. Sőt ebben a levélben az apostol azt is elmondja, hogy mi is hasonlókká leszünk ő hozzá. Tehát nem örök sötét éjszaka, nem a reménytelen enyészet vár ránk, ha egyszer majd lezárulnak szemeink, hanem a mi Urunk. Részeseivé lehetünk az ő örök dicsőségének.

Urunk a Hegyi beszédben azt is elmondta, kik azok a boldog emberek, akik Istent meglátják. Ezt mondta: *„Boldogok a tiszta szívűek, mert ők az Istent meglátják."* Urunknak ezt a kijelentését talán egy kicsit jobban megértjük, hogy mi várna reánk, ha velünk ennek az ellenkezője történne. Ez így hangzana: Boldogtalanok a szennyes szívűek, mert ők sohasem fogják Istent meglátni. Szívünket pedig csak Isten Lelke és Igéje tisztíthatja meg. Csak ezek által tisztulhatunk meg úgy, hogy boldogan mondhatjuk: *„Élek többé nem én, hanem él bennem Krisztus. És, amely életet e testben élek azt az Isten fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem."*

Vegyük azért naponta ajkunkra a zsoltáríró imádságát: „Tiszta szívet teremts bennem ó Isten és az erős lelket újítsd meg bennem." Ámen

Kandake királynő kincstárnoka
(Kirchlindach)

Alapige: Ap. Csel. 8,26-39

Az Úr angyala pedig így szólt Fülöphöz: „Kelj fel, és menj dél felé a Jeruzsálemből Gázába vezető útra, amely néptelen." Ő felkelt, és elindult. És íme, egy etióp férfi, a kandakénak, az etiópok királynőjének udvari főembere, aki egész kincstára fölé volt rendelve, és Jeruzsálemben járt az Istent imádni, visszatérőben hintóján ülve olvasta Ézsaiás prófétát. Ezt mondta a Lélek Fülöpnek: „Menj oda, és csatlakozz ahhoz a hintóhoz."Amikor Fülöp odafutott, hallotta, hogy Ézsaiás prófétát olvassa, és megkérdezte tőle: „Érted is, amit olvasol?" Erre az így válaszolt: „Hogyan érteném, amíg valaki nem magyarázza meg?" És megkérte Fülöpöt, hogy szálljon fel, és üljön mellé. Az Írásnak az a szakasza, amelyet olvasott, ez volt: „Amint a juhot levágni viszik, és amint a bárány néma a nyírója előtt, úgy nem nyitja meg a száját. A megaláztatásért elvétetett róla az ítélet, nemzetségét ki sorolhatná fel? Mert élete felvitetik a földről."Fülöp beszélni kezdett, és az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki Jézust. Amint tovább haladtak az úton, valami vízhez értek, és így szólt az udvari főember: „Íme, itt a víz! Mi akadálya annak, hogy megkeresztelkedjem?" (Ezt mondta neki Fülöp: „Ha teljes szívedből hiszel, akkor lehet." Ő pedig így válaszolt: „Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.") Megparancsolta, hogy álljon meg a hintó, és leszálltak a vízbe mind a ketten, Fülöp és az udvari főember, és megkeresztelte őt. Amikor kijöttek a vízből, az Úr Lelke elragadta Fülöpöt, és nem látta őt többé az udvari főember, de örvendezve haladt tovább a maga útján.

Kedves Testvéreim,

A Szentírásnak ebben a szakaszában újra beigazolódik Megváltónknak ez a mondata: „*Aki keres, az talál*." A mi egész életünk telve van kereséssel. Itt mindenki keres valamit. Az egyik ember örömöt keres, a másik a saját kényelmét. Valaki pénzt, vagyont, egy jó állást, tekintélyt vagy hatalmat keres. Azok, akik az élet csataterén már nagyon megfáradtak, mindenekelőtt nyugalmat keresnek. Minden erőfeszítésnek, minden keresésnek a hátterében ott van a boldogság utáni vágyakozás. Az ember szeretne boldog lenni. Az is előfordul, hogy az ember valójában nem tudja, mit

keres. A lélek mélyén, a tudati és a tudat alatti határán kifejezhetetlen sejtelmek és vágyak rejtőznek, amelyek az idők folyamán lassan érlelődnek, lassan a mélyből a felszínre emelkednek és nyugtalanítják az embert. Ha az ember ezt a belső hangot nem nyomja el durván, - ami sajnos gyakran megtörténik - tennie kell valamit, hogy elérje lelkének kívánt békéjét és örömét.

Az etiópiai királynő kincstárnoka, akiről Igénkben hallunk, engedelmeskedett ennek az őt nyugtalanító belső hangnak, azért indult hazájából távoli útra. Vágyakozott az öröm és a boldogság után. Neki megvolt mindene, amire sokan törekszenek, mert azt hiszik, hogy azoknak a dolgoknak a megszerzése örömöt és boldogságot hoz életükbe. Ő, mint hazája királynőjének a kincstárnoka, gazdag ember volt. Egy ideig bizonyára jól érezte magát ebben a nagy tekintéllyel együtt járó helyzetében. De aztán úgy érezte, hogy valami mégis hiányzik az életéből. Már nem tudott örülni az arany csillogásának és tekintélyes állásának sem. Tudta, hogy egyszer neki is itt kell hagyni minden földi kincsét. Érezte, hogy az aranynak és tekintélynek ott már nem lesz értéke. És mikor ezekre a dolgokra gondolt, bizonyára ott volt lelke mélyén a nyugtalanító kérdés: Mi lesz az után. Mi lesz, ha utolsót dobban a szíve. Csak annyi, hogy teste elenyészik, és vár rá a sír örök sötétsége? Vagy létezik még a világmindenségben valami, vagy valaki, aki erősebb, mint a minden embert porba döntő halál? Ki adhatott volna neki választ ezekre a lelke mélyéből feltörő kérdésekre? Hazájában senki, mert az is pogány ország volt. De hallott valamit egy távoli országról, amelynek fővárosát Jeruzsálemnek nevezik. Azt is hallotta, hogy annak az országnak a népe ismeri a mindenható Istent, aki ezt a hatalmas világmindenséget teremtette. Azt is hallotta, hogy ez a hatalmas Isten a prófétákon keresztül kinyilatkoztatta a világ és az emberiség jövőjét illető akaratát és terveit. Szeretett volna többet hallani erről a mindenható Istenről, ezért vágott neki a hosszú útnak, hogy elmenjen abba az országba, ahol tudnak Istenről. Ez az erős ezer kilométeres út nemcsak költséges, sok törődéssel járó, de veszélyes vállalkozás is volt. A mai gyors közlekedési eszközök még nem léteztek. Lovas kocsival indult, amellyel az út hegyeken, pusztákon és folyókon keresztül hetekig tarthatott. Ilyen hosszú úton ki volt téve a rablótámadás veszélyének is. A kincstárnok vállalta ezeket a veszélyeket, mert örök értékek, el nem avuló kincs után vágyakozott. Eljutott Jeruzsálembe, és ott a templom előcsarnokában egy könyvtekercset vásárolt. Egy ilyen könyvtekercs nagyon drága volt, mert a könyveket kézzel írták, de ő minden áldozatot meg akart hozni, hogy a kívánatos célt elérje. Útközben hazafelé a megvásárolt könyvtekercsből a kor szokása szerint halk hangon olvasni kezdett. Nem hiába keresett. Megtapasztalta, hogy aki keres, aki örök értékek után kutat, az megtalál-

ja azt. Az Istent kereső emberek ma is megtalálják Istent, mert Isten is keresi az embert. Ő már a bűneset után elindult az ember után. Istennek az akkor elhangzott kiáltása; *„ember hol vagy”, v*isszhangzik az emberiség történelme évezredeinek hosszú során át. Ő prófétákat ihletett meg Lelkével, hogy azok mutassák felé az utat. Azután Fiát küldte a földre megváltásunkra, és benne hatalmasan megmutatta az ember üdvösségét munkáló szeretetét. Hiszen ő maga mondta: *„Az embernek Fia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet*.” Isten szeretete Krisztusban nemcsak úgy általánosságban öleli magához a világot, hanem az őt keresőket személyesen. Ő az a jó pásztor, aki ha nyájának egy juha elvész, utána megy, keresi, és nagy örömmel viszi vissza a nyájhoz. A világ napjainkban tele van rablókkal, akik nemcsak pénzt, anyagi dolgokat rabolnak, hanem sokkal értékesebb dolgokat is: El akarják rabolni az ember reménységét és Istenbe vetett hitét is. Ezt úgy cselekszik, mint a mai kor némelyik betörője, akik elrabolnak dolgokat, de nem azért, mert szükségük van rá, hanem azért, hogy megsemmisítsék. Környezetünk, világunk, telítve van olyan eszmékkel, olyan gondolatokkal, amelyek ki akarják törölni az emberek gondolatából és érzelemvilágából a hitet. Ezek naponta kísértenek bennünket otthonainkban is, a tömeghírközlő eszközökön keresztül. Ezeknek az erős hangzavarában alig hallják meg az emberek a jó pásztor hangját, aki pedig ma is, és nekünk is mondja: *„Az én juhaim hallják az én szómat és én ismerem őket, és ők követnek engem. És én örök életet adok nekik és nem vesznek el soha, mert senki sem ragadhatja ki őket az én kezemből.”* Igéje és Szentlelke által ma is gyűjti nyáját. Kedves énekünkben ezt így énekeljük: *„Kihívott minden népből, egy lelki népet itt, kit egy Úr egy keresztség és egy hit egyesít.”* Ki tudná megmondani, hol és kitől hallott az etiópiai kincstárnok Istenről! Isten útjai kifürkészhetetlenek. Isten kereső szeretete őt is, és Fülöpöt is úgy vezette, hogy az úton találkozzanak egymással. Fülöp egyike volt a hét diakónusnak, aki mint ilyen, hirdetője volt az evangéliumnak. A gazdag kincstárnok már útban volt Jeruzsálemből hazafelé, és a szekéren ülve útközben olvasott a Jeruzsálemben vett könyvtekercsből. Az Ézsaiás próféta könyvéből a Megváltó eljöveteléről szóló próféciát olvasta, de nem értette, kinek az eljöveteléről van szó, ki az a szenvedő ember, akiről a könyv tudósít. Nem értette, hogy miért veszi magára az a szelíd szenvedő ember a mi bűneinket. Sok mindent nem értett, de odament hozzá Fülöp, a diakónus, és felszállva hozzá a szekérre, az olvasott verseken keresztül hirdette néki a Krisztusról szóló evangéliumot. Elmondta neki, hogy az a szenvedő szelíd ember, akiről a próféta már évszázadokkal ezelőtt írt, eljött már erre a világra. Ami az Ószövetség könyvében még Isten ígére-

teként hangzott, az már megtörtént. Isten áthidalta a szakadékot, ami az elbukott embert elválasztotta tőle. Azzal hidalta át, hogy Jézus Krisztus magára vette a mi bűneinknek a büntetését. Isten tud adni sokkal többet és sokkal nagyobbat is, mint a földi gazdagság. Ő tud adni üdvösséget, örök életet is. Elmondta neki, hogy ez a mi egész földi életünk csak egy egyszeri, megismételhetetlen alkalom arra, hogy elfogadjuk Istennek ezt a legnagyobb ajándékát.

Hogy megörült ez a gazdag fekete pogány ember, amikor ezt az örömhírt hallotta. Megismerte és megértette Isten tervét, és kifejezte, hogy ennek a Megváltó Jézus Krisztusnak ő is szeretne követője lenni. Miután vallást tett Krisztusról, Fülöp megkeresztelte őt, és nem ment tovább a kincstárnokkal az úton. Isten azt a feladatot bízta Fülöpre, menjen más városba, Asdódba és környékére, és ott hirdesse az evangéliumot. Az etiópiai kincstárnok nem látta őt többé, de miután megtalálta azt, ami után vágyott, örömmel ment tovább a hazafelé vezető úton. Örült, hogy nem hiába tette meg a fáradságos és veszélyes utat Jeruzsálembe. Fülöp nem tett semmi mást, csak fellépett a szekerére, hirdette neki a Jézus Krisztus evangéliumát, majd mikor hitéről vallást tett, és megkeresztelte őt, magára hagyta őt, és ment tovább az Istentől neki rendelt úton.

Kedves Testvéreim, Most egy néhány hónapig és is veletek mentem, útitársatok voltam életetek útján. Én sem tudtam, és nem is akartam köztetek mást tenni, mint hirdetni a Krisztus evangéliumát. Csak azt igyekeztem elmondani, hogy zajos világunknak ebben a nyugtalan korszakában, itt, ahol az éjszakák sötétségét neonfények űzik el, de ahol a jövőt illetően nappal is a félelem sötét felhői gyülekeznek, az egyetlen megtartója és reménysége életünknek Jézus Krisztus. A mi helyzetünk sok mindenben különbözik az etiópiai királynő kincstárnokának a helyzetétől. A mi őseink már mintegy ötven nemzedékre visszamenőleg keresztyének voltak. Mi már gyermekkorunktól Krisztus egyházának a tagjai vagyunk. De mi feledékenyek vagyunk. Mi is olyanok vagyunk sokszor, mint Jézus egykori tanítványai, akik sokszor látták az Úr gyógyító, és kenyeret is megsokasító csodáit, de ha valamikor ismét veszélybe kerültek, újra elcsüggedtek, mert az előző bajból való szabadítást már elfelejtették.

A feledékenység veszélye azonban fennáll a szép napokban, a jólét idején is. Ha az életünk dolgaiban előre haladunk, ha zavartalanul élhetünk munkánk gyümölcseivel, és a megszokott életritmust semmi zavaró körülmény nem rontja meg, elfelejtjük, hogy viharok is lehetnek, és hogy életünket nem a mi erőnk vagy ügyességünk, hanem Isten kegyelme tartja meg. Ő ad egészséget, békességet, és szép csöndes nyugodt időket is, de ő velünk van, és Ura az életünknek a szenvedések és a próbatételek idején is.

Most véget ért az az út, amelyen én egy ideig együtt mehettem ezzel a gyülekezettel. Rám már szülőföldemen várnak gyülekezeteim. De ha van ebben a gyülekezetben valaki, aki örömmel tud tovább menni a maga életútján, mint az etiópiai királynő kincstárnoka, és ezt azzal a hittel teszi, hogy minket semmiféle változás se szakít el a mi Urunktól, akkor nem voltam itt hiába. Kívánom a gyülekezetnek, hogy hívő örömmel tudjon tovább menni élete útján, és maradjon meg Isten kegyelmében, mind a földi életben, mind az örökkévalóságban. Ámen

(1970.)

Álljatok meg a hitben

(Kirchlindach – Esküvői)

Alapige: 1. Korinthus 16,13-14

Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek! Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!

Kedves ifjú Testvéreim,

Az első szó, amelyet Isten ennek az ünnepélyesen feldíszített templomnak a csöndjében a szívetekbe akar vésni, így hangzik: Vigyázzatok! Eddigi életetekben bizonyára sokszor hallottátok már ezt a szót. A gyermek, amikor a szülői házból valahova elindul, gyakran hallja szüleitől ezt a figyelmeztető szót; gyermekem vigyázz magadra. Ezt a figyelmeztetést a szülők nemcsak a kis gyermekeknek mondják, hanem felnőtt gyermekeiknek is. Amikor munkába, vagy iskolába indulnak, sokszor ismétlik ezt a figyelmeztetést a jó szülők. De vajon miért mondják ezt olyan sokszor gyermekeiknek? Nem azért, mert gyermekeik szabadságát korlátozni akarják, hanem azért mert szeretik gyermekeiket. A szülők már ismerik gyermekeiket és tudják, hogy gyermekeik odakint a világban sok veszélynek vannak kitéve, ezért kérik őket óvatosságra.

Kedves ifjú pár, most ti is útnak indultok. Isten azt akarja, hogy elindulásotok és közös életutatok boldog legyen. Ezért mondja nektek atyai szeretettel; vigyázzatok magatokra. Ő ismeri világunkat. Tudja, hogy ebben a világban nemcsak szeretet, nemcsak jóság, hanem gonoszság és téves útra sodorni akaró szándék is van. Isten figyelmeztetése azt jelenti, hogy egymáshoz mindig kedvesek és jóakaratúak legyetek, de a gonoszság irányába legyetek mindig kemények és határozottak. A gonosz kísértésétől sen-

ki sem menekül meg. Ő a házastársakat is megkísérti, úgy, hogy először Istentől, azután egymástól is elhidegíti. Nem hiába mondja tehát Isten most nektek az útravaló Igében; vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek. Életünk egyetlen szilárd alapja, az Istenbe vetett hit. Mi mindnyájan az ő követei vagyunk a földön, és egyszer elé állunk számadásra. Szeretete átöleli az életünket. Jézus Krisztusban elkészítette számunkra az üdvösséget. Tőle jön minden jó adomány és minden tökéletes ajándék. Benneteket is ő ajándékoz most egymásnak. Kibeszélhetetlenül nagy dolog Isten ajándékává lenni. Csak mint Isten ajándékai lehettek egymás számára is áldássá egész életeteken át. Csak az tud megállani az élet forgatagában őszülő fejjel is, aki a hitvestársát Istentől kapott ajándékként fogadja. Csak így fogjátok tudni, ha Isten életeteket megtartja évtizedek múlva is egymásnak mondani; kedvesem, hitvesem.

Útravaló Igéteknek második része így hangzik felétek: Minden dolgotok szeretetben menjen végbe. Most bizonyára úgy érzitek, hogy ezt könnyű lesz megtartani. Ha nem szeretnétek egymást, akkor nem lennétek most itt egymás mellett a templomban, házasságkötési szándékkal. Most bizonyára nagy öröm számotokra, hogy egymást szerethetitek, és egymásért áldozatot hozhattok. De az igaz szeretetről azt mondja Isten a Bibliában, hogy az soha el nem fogy. Tehát kell, hogy nemcsak az ifjúság éveiben, hanem a későbbi évtizedekben is frissen éljen szívetekben az áldozatos szeretet. Ahol a hitvestársak hagyják, hogy a szeretet külső körülmények miatt meghidegüljön a szívükben, a szép házasélet gyötrelemmé, és a kedves otthon fogházzá válik. A hitvestársaknak öregkorukban is meg kell kérdezni egymástól, hogy nem hanyagoltak-e el egymás iránt valamit, és hogy a segítőkészség, a megértés, a szeretet nem langyosodott-e meg. A szeretet melege a mindennapok teherhordozásai közben az élő hit által marad mindig friss. Nem véletlenül van a Bibliában sok helyen egymás mellett ez a két szó; hit és szeretet. A ti útravaló Igétekben is így van ez: Álljatok meg a hitben, tegyetek mindent szeretetben. A hívő ember, aki minden nap vágyakozik az Ige után és minden vasárnap vágyakozik az után, hogy hallhassa Istennek az Igéjét, újra és újra útmutatást és erőt kap a szeretet táplálására. Hiszen az Evangélium az Isten szeretetének az örömüzenete. Azért van ott benne ez a mondat is: *„Ha Isten így szeretett minket, akkor nekünk is szeretnünk kell egymást."* Isten megbocsátja bűneinket, nekünk is meg kell bocsátani egymásnak. Ha nem tápláljuk az égő tüzet, nemsokára kialszik. Egy kis idő múlva csak egy kis hamu marad belőle. Ha nem fogjátok táplálni minden nap a szeretet tüzét, akkor az is kialszik. Ezért maradjatok meg a hitben, ezért hallgassátok hűségesen Isten szeretetének az evangéliumát, hogy általa a saját szívetekben levő szeretet

is erősítést nyerjen. Nem csoda, hogy házastársak, akik nem olvassák, és nem hallják Isten Igéjét, akik nem imádkoznak együtt, a napok feszültségében és rohanásában elvesztik a kölcsönös szeretet melegét. Így történik sok esetben az, hogy házastársak, akik egy szép boldog életről álmodoztak kezdenek egymástól elhidegülni, vagy egymáshoz gyűlölettel viszonyulni. A gyermekeknek egy ilyen családban nincs kitől a szépet, és a jót megtanulni.

Azért kedves ifjú testvéreim ezt a mai esküvői Igét tartsátok mindig, mint értékes útravalót a szívetekben. Cselekedjetek mindent szeretetben. Nemcsak az ünnepi órák kedvességében, amikor olyan jó egymás szívének a dobogását hallani, hanem az élet sokszor kemény feladatai között is. Ha valamelyiketek odakint az élet harcában sebet kapna, a másik álljon mellette gyógyító szeretettel. Akkor bárhogy változnának a körülmények, bármilyen nehézségek is lennének odakint a mindennapi életben, mindig könnyebb lesz a teher, ha a változások között is szerető szívűek maradtok egymás iránt. A saját erőtökből nem tudnátok az életeteket széppé tenni, de vigasztalódjatok, nem kell mindent egyedül véghezvinnetek. Nemcsak azért nem vagytok egyedül, mert Isten egymásnak ajándékozott benneteket, hanem azért, mert ő nálatok akar maradni. Úgy lesz az életetek valóban szép, ha egymás iránt mindent szeretettel cselekedtek, és egész életetekben szeretettel szolgáltok Istennek. Ámen

(1970.)

KAZUALIÁK

KERESZTELÉSI IGEHIRDETÉSEK

Az Úr törvénye

Alapige: Jeremiás 8,7

Még a gólya is, az égen, tudja költözése idejét, a gerlice, fecske és a daru is vigyáz, mikor kell megjönnie.

Kedves Testvéreim,

Isten ajándékozó szeretete drága kincset ajándékozott nektek: Egy életet. Bizonyára ott van szívetekben az öröm, sok reménység és öröm előzte meg ennek a gyermeknek az érkezését. De kell, hogy ott legyen szívünkben az Istennek köszönetet mondó hála azért, hogy ő az életet nektek, nekünk, mindnyájunknak nemcsak azért adta, hogy itt töltsünk a földön néhány esztendőt, hanem azért, hogy itt elinduljunk az örökkévalóság felé. Ez a földi életidő hamar lejár. Nagyon közel van a bölcsőhöz a koporsó. De Isten üdvözítő szeretete Jézus Krisztusban örök életet készít. Ilyenkor, nyár vége felé, mindnyájan figyeljük a vándormadarakat. Ezek már augusztus végén, szeptember elején, készülődnek. Tudják, hogy jön az ősz, a tél, neki kell vágni a hosszú útnak, hogy amikor közeledik nálunk a tavasz, visszatérjenek. Mi itt születtünk, itt élünk ezen a földön, itt vívjuk meg harcainkat, de egyszer megérkezik a mi életünknek a tele is, nekünk is el kell innen menni. De Isten nekünk is adott egy más hazát, ahol sohasem fúj a halál dermesztő szele. Ahol Isten üdvözítő jóságának a melege veszi körül a hazaérkező lelkeket. Ugye ifjú testvéreim, ti már azt is megtanultátok Isten Igéjéből, hogy Jézus Krisztus még egyszer visszajön a földre, és a feltámadásban lelki testet kapva, újra együtt lehetnek azok, akiket ő nem arannyal vagy ezüsttel, hanem értünk kiontott vérével megváltott a halálból. Addig, amíg Krisztus a mennyben van, és csak mustármagként van ezen a földön Isten országa, mi azt mondjuk az Ige szavaival, hogy a mi országunk a mennyben van. De amikor Jézus Krisztus visszajön dicsőséggel, és ujjáteremti a világot, és az újjáteremtett föld Isten országának egy darabjává válik, jó lesz megdicsőült lelki testben megköszönni Istennek testünk-lelkünk megváltását. Ez az Isten országában tejességre jutó élet a földön való születéssel kezdődik. Azért kimondhatatlan nagy ajándék itt édesanyává, és édesapává válni. Azért kell a keresztség

sákramentumának a felvételekor a szülőknek és keresztszülőknek fogadalmat tenni, hogy életük példaadásával is, szavaikkal és tetteikkel is hívő életre fogják segíteni gyermekeiket. Mert Krisztus megváltásának, az üdvözítő szeretetnek az áldásaiban azok részesülnek, akik azt hitükkel magukhoz tudják ölelni. Istentől kapott kiváltságotok és szent felelősségetek, hogy ennek tudatában éljetek, ezek felé a távlatok felé készüljetek, és készítsétek gyermekeiteket is. Legyen szívetekben sok szeretet, hogy tudjatok örülni gyermeketek testben, lélekben és hitben való növekedésének, és a ti jóságotok és szeretetetek által megismerhesse Istennek neki is üdvösséget készítő kegyelmét. Ámen

A kegyelem pecsétje

Alapige: Róma 6,4

A keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk.

Kedves Testvéreim,

Drága dolog az emlékezés. A hitben élő ember számára különösen drága, mert minél több emléket tudunk megőrizni a múltból, annál világosabban látjuk, hogy Isten üdvözítő szeretete öleli át egész életünket. Kár, hogy a múló idővel sok olyan emlék is kiesik az emlékezetünkből, amelyre pedig jó lenne, ha emlékeznénk. Különösen a korai gyermekkor emlékeit nem tudja a gyermek megőrizni, amíg azok emberi szavakba nem fogalmazódnak meg a gyermeki lélekben, amely segít az emlékek rögzítésében. Azért emlékszik nagyon kevés ember a gyermekkorának arra az idejére, hogyan kezdett tanulni járni. Nagy esemény volt életünkben, hogy mi, akik addig még csak csúszkálni tudtunk, szeretteink közül valaki, rendszerint édesanyánk, vagy édesapánk megfogta a kezünket, és vezetett minket. Ez úgy kezdődött, hogy valaki pár lépésnyire tőlünk szemben állott velünk, kinyújtotta felénk a kezét, és ezt mondta: jöjj. Gyermeki értelemmel is nagyon jól tudtuk, hogy azok, akik így tanítanak bennünket járni, szeretnek minket. Kinyújtott kézzel várnak, és ha elesnénk, megragadnak, felemelnek, és ha fájna az elesés ijedelme, azt csókjaikkal gyógyítják meg.

Amikor egy újszülött megérkezik erre a világra, Isten új élettel ajándékoz meg egy családot, mint most titeket kedves testvéreim, akkor jó tudni, hogy Isten, a mennyei Atya, kinyújtja felé kezét, és azt akarja, hogy minden

földön élő gyermeke tudja; engem kitárt karokkal vár az én mennyei Atyám. Nem akarja, hogy elessek. Nem akarja, hogy a kárhozat mélységébe hulljon az életem. Hogy mennyire nem ezt akarja, mutatja a keresztség sákramentuma. Ő azt akarja, hogy ameddig Krisztus nem jön vissza, tehát amíg nem érkezik meg országának teljessége, hangozzon a földön az ő Igéje, hogy az a szülőkön keresztül elérje a gyerekek szívét is. Nektek is áldott kiváltságotok, kedves szülők és keresztszülők, hogy amint majd növekedik ez a gyermek testben és lélekben, és kezdi megismerni a világnak és az életnek dolgait, amelyek kitárulkoznak előtte, beszéljetek neki róla, az örökkévaló szeretetről, a láthatatlan Lélek Istenről, akiről a kedves karácsonyi énekben így éneklünk: „Nem éltem még a föld színén, te értem megszülettél. Terólad mit sem tudtam én, tulajdonoddá tettél. Még meg sem formált szent kezed, már elválasztál engemet, hogy társam légy e földön." Ez a gyermek még nem vesz tudomást semmiről, ami vele vagy körülötte történik. Ő még nem tud Jézusról, de mivel elhoztátok őt ide, hogy a keresztség sákramentumában részesüljön, Jézus őt már a sákramentumban eljegyezte, tulajdonává tette. Ajkatokon elhangzik a fogadalom, hogy őt szavaitokkal és életetekkel Isten megismerésére fogjátok segíteni. Tehát gyermeketekről, amint a keresztség sákramentumában részesül, nemcsak azt mondhatjátok, hogy ő a ti gyermeketek, hanem azt is, hogy ő Isten gyermeke. Hogy valóban azzá lehessen, rátok még szent, és méltóságteljes feladat vár. Mert a keresztség által Jézus az ő bűneit is magával vitte a halálba, tehát az ő bűnéért is elszenvedte a büntetést. Jézus a feltámadáskor már új, lelki testet kapott, amelyen nincs többé hatalma a halálnak. Urunk ígérete szerint a feltámadáskor az övéi is dicsőséges lelki testet kapnak. Ilyen csodálatos Istennek az életünket átölelő szeretete, és bűnbocsátó kegyelme. Ámen

Az élet ajándéka

Alapige: János 1,2

Mert megjelent az élet, mi pedig láttuk és bizonyságot teszünk róla, és ezért hirdetjük néktek is az örök életet, amely ezelőtt az Atyánál volt, most pedig megjelent nékünk.

Kedves Testvéreink,

Ennek az Igének a szavai mindenekelőtt az Úr Jézus Krisztusra vonatkoznak, mert mint az evangéliumban olvassuk, ő ott volt az Atyával a világ teremtésénél, és minden ő általa lett, ami lett. De most vonatkozik a ti kis

családotokra is, mert Isten néktek is egy drága életet ajándékozott. A néktek ajándékozott élet azonban a teremtéskor még csak teremtendő lényként volt jelen Isten tervében. Az élet drágakincs ajándéka Istennek. Hogy milyen drága, azt akkor értjük meg, és éljük át legmélyebben, amikor valaki szeretteink közül kilép a földi életből. Ha a mi kezünkben lenne az élet, mi egy-egy kedves hozzánk tartozót szívesen tartóztatnánk még, mert minden kedvesünknek a távozásával mi vagyunk árvábbak, szegényebbek. Amikor Isten egy új élettel ajándékoz meg minket, jó hálaadással megköszönni őt Istennek, akitől jön minden jó adomány, mert ő az Ura mindnyájunk életének. Isten az embert életre teremtette. A halál útjára jutás a bűnbeesett ember büntetése lett. Isten megszánta a bűnbeesett embert, és azért küldte a földre egyszülött Fiát, hogy mi helyettünk ő szenvedje el a bűn büntetését. Jézus vállalta ezt az áldozatot, és megváltó életével lefizeti bűneink váltságdíját, hogy megtörje és lefegyverezze az embert bűnre csábító sátánt, és az ember életének utolsó ellenségeként legyőzze és eltörölje a halált. Így akarja Isten kiiktatni az ember életéből a szenvedést, ami a bűn miatt nehezedett az emberiség életére. Ilyen nagyon szeret bennünket Isten, hogy kész megbocsátani megbánt bűneinket, és minket kegyelmével megajándékozni. - A mi emberi szeretetünk az ő atyai szeretetének a visszatükröződése. Az ő szeretete nem fogy el soha. A mi emberi szeretetünk olyan, mint a gyenge akkumulátor, hamar kimerül. Életünk eseményein keresztül Isten szeretet-kötelezettségre ébreszt. Ilyen esemény családjainkban, amikor Isten egy új élettel ajándékozza meg a családot. A család szeretettel készül a fogadására. Legyen ruhácskája, legyen takarója, legyen mindene, amire szüksége van egy újszülöttnek. Naponta körülveszitek gondoskodó jósággal, életét féltő szeretettel, mert nem tudna élni, ha nem vennétek körül gondozó szeretettel. Így hajlik hozzánk gondoskodó jósággal Isten az Úr Jézus Krisztusban. Mindent elkészít nekünk, hogy akarata szerinti szép életet éljünk. Amikor a gyermek megérkezik erre a világra, kicsinyke és tehetetlen, és mégis sok mindent hoz magával. Hozza előttünk élt családtagok lelkiségének egy-egy mozzanatát. Vonásai még az anyaméhben megformálódtak, és a tiétek annak az öröme, hogy melyik elődre fog hasonlítani, és kinek a tulajdonságai, adottságai vannak a lelkében. Sok esetben régebben élt elődök genetikai adottságai folytatódnak az újszülöttben. A gyermek fejlődésével rejtett titkok lepleződnek le a családtagok előtt. Mert a gyermek születésekor a génjeiben levő adottságok, hajlamok érkeznek a világra, de hogy milyen emberré válik, az nagymértékben függ attól, hogy milyen környezetben fog élni. Nem mindegy, hogy milyen életet élnek a gyermeket nevelő szülők. A ti kiváltságotok és kötelességetek, kedves szülők és keresztszülők, hogy ez a gyermek a sze-

retetnek, a hitnek és a jóságnak a légkörében éljen, az hassa át a lelkét, az mozgassa egész életét. Kívánjuk, hogy tudjátok ezt a küldetéseteket betölteni hálás hittel, és Isten iránti hálaadással. Ámen

Az élet fundamentuma

Alapige: Máté 7,24

Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát.

Kedves Testvéreim,

Ezt a mondatot, amelyet a felolvasott igeversben hallottunk, a világ Megváltója, Jézus Krisztus mondta. Azért mondta, mert ő Isten létére lett emberré, hogy megtanítson minket az Isten akarata szerinti élet titkaira, mert az ember jóval az ő földre jövetele előtt megmutatta, hogy nem tanulta meg az Isten akarata szerint élet titkát. Pedig Isten Atyai áldásával bocsátotta az embert a földi életútra, kijelentette neki akaratát, megmondta neki mivel tenne rosszat magának, és az ember nem a jót cselekedte, hanem a rosszat, amit Isten megtiltott. Tehát az ember mögött már ott volt az a bukás, amit bűnbeesésnek nevezünk. Azért van itt különös súlya Jézus szavainak, hogy az okos ember, ha nem akarja tönkre tenni a jövőjét, nem építheti azt ingatag talajra. Szilárd talajra, igazi kősziklára pedig az épít, aki életét, jövőjét Jézus Krisztusra építi.

Amikor ti most ezzel az Istentől kapott új élettel itt álltok Isten színe előtt, akkor azt cselekszitek, amit ő a keresztség sákramentumának elrendelésekor meghagyott övéinek. Ezzel arról tesztek bizonyságot, hogy ti Krisztus népéhez tartozónak valljátok magatokat, és akarjátok, hogy ez a gyermek is az ő drága vérén megváltott népéhez tartozzon. Mert elbukott emberi életünk egyetlen szilárd fundamentuma Jézus Krisztus. Amikor ő a keresztség sákramentumának az örökségét az egymás után következő nemzedékek számára is elrendelte, azt akarta szívébe vésni övéinek, hogy az élet Istennek a drága ajándéka. Azért olyan drága ajándék ez az élet, mert ő nemcsak egy néhány földi esztendőt akar nekünk ajándékozni, hanem azt akarja, hogy az ő megváltott gyermekei akkor is éljenek, amikor már véget ér ez a földi élet. Amióta Jézus ezen a földön járt, hangzik minden nemzedék közt az ő hívó szava: jöjjetek. Ő mindenkit hívogat; jöjjetek megfáradtak, jöjjetek megterheltek, jöjjetek mindnyájan, akinek az élete

megoldatlan gondokkal terhelt, én megnyugtatlak, megvigasztallak titeket. Ő azért hívogat magához, mert azt akarja, hogy az a fény, amely az ő életéből árad, betöltse az övéinek az életét is. Hiszen ő a világ világossága, akinek az életéből fény árad, és azt akarja, hogy az övéi vigyék tovább ebben a sokszor sötét világban az ő szeretetének, jóságának, emberségének a melegségét és fényét. Ő azt akarja, hogy az a szeretet, amely az ő életét betöltötte, amikor eljött, hogy ideáldozza magát a bűnös emberért, betöltse a mi szívünket is. Igyekezzetek ezt a Krisztustól tanult áldozatos szeretetet továbbadni növekedő gyermeketeknek is, hogy ő is megtudja: Krisztus által ennek a földi életnek folytatása van, és ebben a folytatásban Urunk ígérete szerint már nem lesznek könnyek és sóhajtások, mert az már Isten országának a teljessége lesz. Jézus, amikor itt a földön befejezte a megváltás művét, azért ment vissza a mennyei Atyához, hogy ott övéinek helyet készítsen. Így lehet nektek is, és majd gyermekeiteknek is megszentelt földi élete, és áldott örök élete. Ámen

ESKÜVŐI IGEHIRDETÉSEK

Legnagyobb a szeretet

Alapige: 1. Korinthus 13,13

Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet. e három: ezek közül pedig legnagyobb a szeretet.

Kedves ifjú Testvéreim,

Életetek legszebb órájához érkeztetek most, amikor szeretteitektől körülvéve itt vagytok Isten házában, hogy házasságotokra Isten áldását kérjétek. Bizonyára ott van szívetekben a vágyakozás, hogy az öröm és boldogság, amelyet most éreztek, soha ne múljon el. Isten Igéje még ebben a kedves ünnepi órában is arra emlékeztet, hogy ebben a földi világban nincs állandóság. Isten többször elmondja az Igében, és ti ezt már tapasztalatból is tudjátok, hogy egyszer minden elmúlik. Egy mélyhitű költő egyik kedves versében ezt így írja le: „Minden mi földi, egyszer elmúlik, kialszik egyszer minden földi láng. Minden kötelék is meglazul egyszer, és el fog hervadni minden szép virág." A változandóságnak ebben a világában

azonban Isten maradandó kincset akar adni nektek. Ezért beszél az Igében a hitről, a reménységről, és a szeretetről. Az együttindulásnak ebben az órájában ez a hit emlékeztessen benneteket arra, hogy ti egymás életét, szívét és szeretetét Istentől kaptátok. Ő örökkévaló szeretettel szeret bennünket. Jézus Krisztusban az ő üdvözítő szeretete öltött testet. Ezért ő nem akarja, hogy életünket eltékozoljuk, hanem azt akarja, hogy minden földi gyermeke hozzá térjen, és szép életet éljen. Kiváltságotok, hogy ti már együtt mehettek hozzá, és együtt kérhetitek, hogy áldjon meg titeket, és adjon néktek gondok és próbák közt is megszentelt és boldog házas életet. Annak, hogy most együtt jöttetek ide a templomba, hogy házasságot akartok kötni, meg van a története. Ne felejtsétek el soha, hogy minden mögött, ami eddig történt az életetekben, hogy odaadtátok egymásnak szíveteket, ott van Isten. Ő ajándékozott benneteket egymásnak. Ha ezt ez utáni életetekben is így fogjátok vallani, és egymást mindig Istentől kapott drága ajándéknak fogjátok tartani, szép és boldog lesz az életetek. Akkor a ti életetekben is úgy lesz, ahogyan az említett költő írja versében: „Azelőtt egymás kedves arcát, hosszú időn át nem is láttuk. Egymás felé gondolatunk se szállt, és nem volt egymásról semmi álmunk. Isten most mégis, szívünket, kezünket, Egymásnak adja, és összeköt minket."

Isten az Igében arról is beszél, hogy megmarad a hit. A hitben élő ember azért boldog, mert tudja, hogy Isten mindig velünk van. Embertársaink közül senki sem tud mindig és mindenütt velünk lenni. Még a szeretett hitvessel sem tudunk mindig együtt lenni, mert valamikor különböző kötelességeink vannak. A házaséletbe is ilyen gondolatokkal indulnak némelyek: Fiatalok vagyunk, van munkánk, szüleink mellettünk állnak, otthonunk van, szeretjük egymást. Nem lesz itt semmi baj. A munka, az otthon, a kölcsönös szeretet, mind fontos, szükséges és jó dolgok, de hitünknek a fundamentuma Isten. Az, hogy ő, aki eddig áldott védett, ezután is ő ad segítséget. Ahol nincs ez a hit, ott a szeretet is hamar megfogyatkozik. Még ma is sok családi otthonban ott van a szépen bekeretezett „Házi áldás" amelynek első mondata így hangzik: „Hol hit, ott szeretet." És így folytatódik: „Hol szeretet ott béke, hol béke ott áldás, hol áldás ott Isten hol Isten, ott szükség nincsen." Tehát boldogok a hitben élő családok.

A hitnek a következménye a másik maradandó ajándék: a reménység. Ez is azért marad meg, mert ennek is fundamentuma van. Ez a fundamentum a Jézusban hozzánk lehajló örök szeretet. Az apostol is örvendező szeretettel mondja „Lássátok, milyen nagy szeretetet adott nékünk az Atya, hogy Isten gyermekeinek neveztetünk. Jézus maga is megígérte: „Én veletek maradok minden napon, a világ végezetéig. Jön Igéjével, jön Szentlel-

kével, jön vigasztalásával, utat mutat az útvesztők között, és azt munkálja, hogy életünk ne a tékozló fiú bolyongó élete legyen, hanem őt kövessük.

Isten a hit és szeretet mellé a harmadik tartóoszloppal is megajándékoz benneteket, amikor azt mondja, hogy megmarad a szeretet. E három ajándék közül legnagyobb a szeretet. Gyorsritmusú életünk sok sietsége közt is vegyetek naponta egy kis csöndességet, és csöndes perceitekben olvassátok el gyakran Isten Igéjének ezt a fejezetét, amelyből ma ezt az útravaló üzenetet hallottátok. Isten csodálatos dolgokat mond itt a szeretetről. Az emberek, különösen a különböző művészetek szakemberei, sok szép dolgot tudnak mondani a szeretetről, de ez az egyetlen, amely az emberi dimenziót összeköti az isteni dimenzióval, és ezért soha el nem fogy. Egész földi életünkön végigkísér bennünket a hit, ha azt nem tékozoljuk el, és a hit testvéreként betölti szívünket a reménység. De a hit és a reménység csak a földi életben maradnak meg. A hitnek és a reménységnek az ideje lejár, amikor kilépünk ebből a világból. Akkor már a látásnak az időtlenségébe érkezünk, amikor találkozunk a Szentháromság egy igaz Istennel. A földi életben egy mustármagnyi hiten át is megismerhetik embertársaink a hívő emberben Isten homályos képmását, de tisztán látásra a hívő ember is csak Isten országának teljességében jut.

Vigyázzatok tehát ifjú testvéreim erre az örökkévalóságba is átívelő szent tűzre, a szívetekben levő szeretetre. Vigyétek azt naponta a szeretet Urához, csöndesedjetek el előtte naponta imádkozó szívvel, hallgassátok Igéjét, és cselekedjétek akaratát. Köszönjétek meg Istennek mindazoknak az életét, akik eddig is szerettek, neveltek. Köszönjétek meg szüleitek gondoskodó szeretetét, köszönjétek meg Istennek egymás életét. Úgy induljatok a házasélet útján, hogy miközben földi életeteket betölti a hit és a reménység, legyen a ti szívetekben is a legnagyobb a szeretet. Ámen

Nem jó az embernek egyedül lenni

Alapige: 1. Mózes 2,18-20

Nem jó az embernek egyedül lennie, alkotok hozzáillő segítőtársat. Formált tehát az Úristen a földből mindenféle mezei állatot, mindenféle égi madarat: és odavitte az emberhez, hogy lássa, minek nevezi: mert minden élőlénynek az a neve, aminek az ember nevezi. Így adott az ember nevet minden állatnak, az égi madaraknak és minden mezei élőlénynek, de nem talált az emberhez illő segítőtársat. Mély álmot bocsátott az Úristen az ember-

re és az elaludt. Akkor kivette az egyik oldalbordáját és húst tett a helyére. Az emberből kivett oldalbordát asszonnyá formálta az Úristen, és odavitte az emberhez. Akkor ezt mondta az ember: Ez már csontomból való csont, testemből való test, asszonyember legyen a neve, mert férfiemberből vétetett.

Kedves ifjú Testvéreim,

Életeteknek ebben az ünnepi órájában sok jókívánságot hallottatok azoktól, akik szeretnek benneteket, akik felneveltek, és veletek együtt éltek. Most az Igében Istennek a hangját hallottátok, aki titeket mindenkinél jobban szeret. Ő adja mindnyájunknak az életet, csak ő tudja azt megtartani és megáldani is, és ti most az ő áldását kérni jöttetek ebbe a templomba, mert egymás szívével, egymás életével ajándékozott meg benneteket. Az Igében most egész közel hajlik hozzátok Isten, hogy megmondja néktek: ő minden földi gyermekét meg akar áldani, boldoggá akar tenni. Ő úgy mutatta meg szeretetét, hogy eljött Jézus Krisztusban megváltani a bűnből és a kárhozatból. Így akarja megszentelni földi életünket is.

Az Igében hallott biztató és bátorító szavakat Isten a teremtés hajnalán mondta, amikor végignézett teremtett művén, és örömmel állapította meg, hogy amit teremtett minden igen jó. A teremtés végén, amikor már embert is teremtett, de még hitvestársa nem volt, Isten sajnálattal látta, hogy az embernek nem jó egyedül lenni. Az ember hatalmat kapott, hogy minden élőlénynek ő adjon nevet, de az embert ez nem vigasztalta meg, mert sem örömét, sem bánatát nem volt kivel megosztani. Ezért teremtett hozzá Isten feleséget, hitvestársat is, hogy legyen neki ki előtt kitárni a szívét. Eddigi életetekben, a ti szívetekben is volt olyan érzés hogy magányosak vagytok. Jó volt szeretteitekkel együtt lenni, de amikor feltámadt a szívetekben a hitvestárs utáni vágy, az addigi jó kezdett nem egészen jó lenni. Amikor az idő eljön, Isten azért adja a hitvestárs utáni vágyat, hogy az ember keresse meg azt a hitvestársat, akivel ő meg akar ajándékozni. Ide is vonatkozik az Ige, keressetek és találtok, zörgessetek, és megnyittatik nektek. Adjatok hálát Istennek, hogy ti már megtaláltátok egymást, és fogadjátok egymást Istentől kapott ajándékként. Aki szereti a hitvestársát, az ezzel is kifejezi, hogy szereti Istent, aki neki hitvestársát ajándékozta. A házasság Istennek a legdrágább ajándéka, amellyel ő meg akarja ajándékozni az embert. Ad ő nekünk sok más ajándékot is, és a házasélet ajándéka sem adatik meg mindenkinek. Sokan nem lehetnek édesanyákká, édesapákká, akik éppen így válnak áldott eszközzé Isten kezében árvák, özvegyek, vagy megfáradt embertársak gondozásában. A Szentírásban Isten úgy mondja el Éva terem-

tésének a történetét, mint ahogyan mi szoktuk két-hároméves gyermekeinknek elmondani olyan dolgokat, amelyet a gyermekek még nem képesek megérteni. De Isten az Ige egyszerű szavaival áldott útmutatást ad a házasélet belső rendjére vonatkozólag. Isten elaltatta Ádámot, hogy ne érezze Isten műtéti beavatkozásának a fájdalmát, és úgy vett ki az oldalából egy bordát. Azzal, hogy Isten Ádámnak az oldalából vett ki egy csontot, azt fejezte ki, hogy a hitvest Ádám mellé adta. Tehát a hitves egyenértékű a férjével. A férj és a feleség a házaséletben különböző rendeltetést kapott, hiszen a férfinak apává, a nőnek anyává kell lenni. De küldetésüket csak úgy tudják Isten akarata szerint betölteni, ha őszinte kötődéssel ragaszkodnak egymáshoz, ha szeretik egymást. Isten nem Ádámnak a lábából, vagy a fejéből vett ki egy csontdarabot. Tehát a hitves nem lehet értéktelen kisebbrendű lénnyé, akinek nem lehet köze a férje dolgaihoz, aki nem is tudhat mindent a férje gondjairól vagy örömeiről, de nem is uralkodhat rajta. Egymás számára mindig legyen időtök. Ne múljon el egy nap sem életetekben, amelyen ne válna nyilvánvalóvá, hogy nem fogyatkozott meg szívetekben a szeretet. Mert a szeretet olyan virág, amelyet naponta locsolni kell, hogy ne hervadjon el, hogy ne érezze magát a hitvestárs melletted is egyedül. Úgy éljetek, hogy tudatosan igyekezzetek betölteni egymás életét szeretettel, jóakarattal, hogy ha Isten magas életkorral ajándékozna is meg benneteket, késő vénségetekben is tudjátok mondani egymásnak kedvesem, te egész életünkben Isten drága ajándéka vagy nekem. Az ilyen házaséletben egyik hitvestársnak sincs külön gondja, külön terve, mert ahol mindig üde a szeretet, ott a külön saját gondok is közösek. Az ilyen házaséletben sohasem hagyja magára a férj a feleséget, a feleség a férjet. Az Isten akarata szerinti házasélet a szeretet megtanulásának és gyakorlásának áldott iskolája. Gyermekeinknek is a szülők az első tanítómesterei. Ahol a felnövekvő gyermekek a szülők életében gyermekkoruktól azt látják, hogy szüleik figyelmes szeretettel töltik be egymás életét, ha felnőnek, remélhetőleg követik majd szüleik jó példáját. Az ilyen otthonban már gyermekkorukban megtanulják a gyermekek, hogy azok, akik szeretik egymást, nem maguknak élnek, hanem egymásnak, egymásért. Az ilyen családban élő gyermekek azt is előbb-utóbb észreveszik, hogy honnan veszik szüleik naponta az új erőt ahhoz, hogy figyelmes segítő szeretettel töltsék be egymás életét. Észreveszik gyermekeink, hogy van a földön a szeretetnek egy kimeríthetetlen forrása. Akik ehhez a forráshoz járnak, akik ebből a vízből merítenek, azok soha nem fáradnak bele a segítő szeretet gyakorlásába. A szeretetnek ez a forrása Isten. Ez a szeretet öltött testet Jézus Krisztusban, hogy minket, akik elindultunk a bűn és halál útján, üdvösségre vezessen. Őt követve lehet áldott a ti életetek is. Ámen

A kánai menyegző

Alapige: János 2,5

Amit mond nektek, megtegyétek.

Kedves ifjú Testvéreim,

Ez a rövid mondat, amely most itt együtt indulásotoknak ebben az ünnepi órájában szól hozzátok, valószínűleg a legrövidebb esküvői prédikáció, ami ezen a földön elhangzott. Nem akárki mondta ezt a kánai menyegzőn, hanem az Úr Jézus Krisztus édesanyja, Mária. Ő is ott volt a menyegzőn Jézussal és tanítványaival együtt, mert rokonai voltak a menyegzőjüket ünneplő fiataloknak. Jézus is mindig szívesen vett részt rokoni, vagy családi összejöveteleken, ha meghívták őt. Ezt a mondatot Mária akkor mondta az asztalok körül felszolgálóknak, mikor észrevette, hogy a vendégseregben valami feszültség van. Ezt a feszültséget az okozta, hogy elfogyott a bor. Ekkor mondta Mária szeretett Fiára, Jézusra mutatva: „Amit mond nektek, megtegyétek." Így történt aztán, hogy Jézus szavára a vedrekbe öntött víz borrá változott. A hiány miatti feszültség elmúlt, a vendégek örültek a kitűnő minőségű bornak, és a fiatalok is nyilván örültek, hogy menyegzőjükre nem kell majd hiányérzet emlékével visszagondolni, hanem az marad az ünneplő rokonság emlékezetében, hogy azon a menyegzőn vitte véghez az első csodát egy kedves rokon asszonynak a Fia, Jézus, aki már tanítványaival együtt volt ott azon a menyegzőn. Jézus ott adta tudtára először az embereknek, hogy az ő ajkáról hangzó Ige, teremtő hatalom, és hogy a legáldottabb erő ezen a világon a szeretet.

Amikor két egymást szerető szívű ember összeköti egymással az életét, hogy ezután együtt legyenek, sok kedves útravaló jó tanácsot kapnak azoktól, akik szeretik őket. Jó az ilyen szeretetből fakadó jó tanácsokra odafigyelni, azokat meghallgatni, mert azok mögött már sok élettapasztalat van, amit a fiatalok még nem ismernek, mert azokat nem élték át. Mégis a legfontosabb az, hogy azt hallgassátok meg mindig, amit Jézus mond. Fontos, hogy életünknek egy ilyen tartalom-dús napján, mint számotokra ez a mai nap, amikor olyan sok gondolat, terv, akarat, vágy és reménység préselődik össze az ember lelkében, hogy nem vagyunk képesek mindent egyszerre elraktározni magunkban, odajáruljunk ahhoz, aki minket legjobban szeret. Ő a mindennapi élet forgatagában is tud rólunk, ismeri indulatainkat és gondolatainkat, és ha rábízzuk életünket, még útkereszteződésben

is meg tudja mondani, melyik a számunkra helyes út. Ő, aki olyan nagyon szeret, hogy megváltó életét értünk áldozza, maga biztat, hogy az életünk minden helyzetében zörgethetünk nála. Ha netalán a békességünket vesztettük volna el, ő megmutatja a helyet, ahol megtaláljuk. Azért kell őt mindig megkérdezni, meghallgatni, és amit mond megtenni.

Jézus szavaiból tudjuk, hogy az Atya, aki őt is elküldte a földre, hogy megváltson minket, bűnbe esett embereket, Szentlelket is ad mindenkinek, aki azt kéri tőle. Mert akiket Isten Lelke vezet, azok az ő gyermekei. Sajnos, nem mindenki kéri. Az is kegyelem, hogy gondoskodó szeretete mindig ad embereket, akiket az ő Lelke vezet, és amit ezek a Lelke által vezetett emberek mondnak, vagy leírtak, az az ő üzenete. Ezért nagy ajándék a Szentírás, és azért áldott alkalmak a gyülekezeti összejövetelek. Éljetek ezekkel a lehetőségekkel gyors ritmusú életünk örök sietsége között is. Legyenek ezek számotokra a lelki felüdülésnek az alkalmaivá. A gyülekezet, az anyaszentegyház, Jézus Krisztus teste. Kedves énekünkben erről így éneklünk: „Ő a fő, mi néki tagja, ő a fény, mi színei. Mi cselédek, ő a gazda. Ő miénk, övéi mi." Így a gyülekezetben átélhetjük az azokkal való lelki közösséget is, akik test szerint nincsenek velünk a földön, de mikor itt voltak, Krisztus testének a tagjai voltak, és mióta meghaltak, Krisztus gyülekezetének mennyei tagjai. Mert akár élünk, akár meghalunk, mindenütt az övéi vagyunk.

A napok nem egyformák. Minden napnak 24 órája van ugyan, de változik a testi-lelki teherbíró képességünk. A környezetünkben levő különböző sugárzások, a légköri változások és más körülmények megváltoztatják testi-lelki állapotunkat. Néha túlterheltek vagyunk, pattanásig feszülnek az idegek, és ilyenkor olyan szavak is kicsúsznak ajkunkon, amit máskor nem engednénk meg magunknak. Tudatosítanunk kell, hogy gyarló, esendő emberek vagyunk mindnyájan, ezért mindig készen kell lennünk a kölcsönös megbocsátásra. Hiszen rossz lelkiállapotunkban talán éppen azokat bántjuk meg, akiket szeretünk, akiknek a gyógyítására rendelte Isten az életünket. Vigyázzatok magatokra és egymásra testvéreim, hogy ha lenne is életetekben ilyen állapot, soha ne engedjétek, hogy kifogyjon szívetekből a jóság és a szeretet. Hogy mindez így lehessen az életetekben, váljon életszükségletetekké a naponkénti együtt imádkozás. Két egyháznak a tagjai vagytok, de mindnyájunk életének egy Ura van. Krisztus mindnyájunknak Megváltója, akik kegyelmét és szeretetét hívő szívvel elfogadjuk. Hogy ne legyen életeteknek egyetlen haraggal lezárható napja sem, imádkozzátok mindig az Úr imádságát is: „Bocsásd meg vétkeinket, amint mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek. "

Zárjátok azért mélyen szívetekbe Isten útravaló üzenetének mondatát, hogy amit Krisztus mond nektek, azt cselekedjétek. Ámen

Egymás terhe

Alapige: Galaták 6,2

Egymás terhét hordozzátok: így teljesítitek a Krisztus törvényét.

Kedves ifjú Testvéreim,

Ennek a szónak törvény, szigorú csengése van, ezért egy ifjú párnak a menyegzői ünnepén nem nagyon szoktunk a törvényről beszélni. Azért a lelkünk mélyén azt is tudatosítjuk, hogy ezen a földön sokféle törvény van, és köztük olyan is, amelyikről, különösen a fiatalok, szívesen beszélnek. Ez a természetnek a törvénye. Örülünk, és természetesnek tartjuk, hogy tél végén, amikor már elolvadt a hó, és a nap egyre melegebben simogatja a lombtalan fák kopár ágait, az ágakon rügyek pattannak, és néhány nap múlva a gyümölcsfák egy része olyan, mint egy szép menyasszonycsokor. Erre a szemet-szívet gyönyörködtető folyamatra azt mondjuk, hogy ez a természet törvénye. Nagyon szépen fejezte ki ezt a költő: „A virágnak megtiltani nem lehet, hogy ne nyíljon, ha jön a szép kikelet."

A természetnek ez a törvénye kibontakozik, megvalósul az ember életének a tavaszán is. Ez nem kívülről nyúl bele az ember életébe, mint az olyan törvények, amelyek által az emberi társadalomban szeretnének valamilyen rendet kialakítani, mert annak indítéka az ember legbensőbb lényében van. Ez a szeretetnek a törvénye. Ez a törvény munkálkodott lelketekben, amikor kezdtetek érdeklődni egymás iránt, amikor kezdtétek egymást szépnek, kedvesnek látni, ami aztán ahhoz vezetett, hogy akartatok egymással beszélni, majd azt is megmondani, hogy mi van a szívetekben. A szeretetnek ez a gyöngéd, és mégis erős törvénye vitt benneteket egymáshoz közelebb, ami belső kényszerítő erőként hat, amikor egymást látni akarjátok. Az egymásnak tetszésnek ebben a stádiumában van szükség arra, hogy a két egymáshoz közeljutott fiatal együtt vizsgálja meg, hogy mi van a szívükben. Egymással őszintén szót értve kell kitapogatni, hogy a természetnek ez a törvénye elég erős e ahhoz, hogy egy egész életre összekössön. Mert a természetnek ezt a törvényét nem mi töltjük be, hanem ez a törvény tölti be az egész lényünket, mozgatja érzéseinket, gondolatainkat, tehát mi válunk ennek a törvénynek eszközeivé. Azért hangzik most kedves ifjaim Isten Igéje egy más törvényről hozzátok. Ez a más törvény, a Krisztus törvénye. Nagy jót tesz önnön életének és jövőjének az a házaspár, aki Krisztus törvényéhez igazodva formálja az életét.

A Krisztus törvénye nem kívülről nyúl bele az életünkbe, mint a polgári törvények. A társadalmi együttélés elviselhetővé tételére szükségesek ezek az életünkbe kívülről belenyúló törvények, egy szeretetközösségben élő család életét más lelkületű, és mélyebb életérzésre segítő törvénynek kell szabályozni. Krisztus törvényéből pedig nem hiányzik sem a bensőséges szeretet, sem a hitvestárs emberi méltóságának a tisztelete. Ezért egy hitben élő család életének az iránytűje csak Isten Krisztusban emberré lett törvénye lehet. Ő mindig az igazságot, a jóra segítő tanácsot adja. Amikor ő most útravaló üzenetként azt köti a lelketekre, hogy egymás terhét hordozzátok, így teljesítitek Krisztus törvényét, akkor éppen a mai kor emberének egyik legérzékenyebb problémáját akarja gyógyítani. Amikor most ti szerető szívvel egy egész életútra indultok együtt, tudatában vagytok, hogy az élet nemcsak kedves és örömteljes ünnepekből áll, hanem lesznek benne szürke hétköznapok is. Kedves énekünkben így éneklünk ezekről a köznapokról: „Minden nap hoz új küzdelmet, vállainkra rak sok terhet." Ki áll hozzánk ilyenkor is a legközelebb, ha nem a hitvestárs, aki részt vállal a teherhordozásban. Ha a hitvesi közösség köteléke csak a test és vér, csak a természet törvénye, csak az egykori mosolygós arc, és a már csak emlékké lett fiatalság lenne, nem lehetne elvárni a hitvestárstól megfáradtan is és törötten is a hűséget, szeretetet.

A házasságoknak nagy erőpróbája a fiatal életkor hanyatlása, a szépség hervadása, az erő meggyengülése. Sokan azok közül, akik az esküvő után szép álmokkal, merész reménységgel, de kevés áldozatos szeretettel és hűséggel indultak, szétszakították a házastársi köteléket. Sokan közülük árvábbak az árva gyermekeknél. Korunknak ez az egyik legnagyobb betegsége, a megszentelt, és a megfáradtan is boldog hitvesi életek hiánya. Pedig a házasságkötéskor minden együtt induló fiatal párnak a szívében ott van a tisztes öregkor reménységének az álma. Egy otthon, ahol van, aki szeretettel hazavár, ahol van ki meghallgatni, ahol minden reménységemet vagy bánatomat elmondhatom. De nem is az az életünk legnagyobb ügye, mi hogyan vélekedünk életünkről, mert tudjuk, hogy egyszer mindnyájan megállunk Urunk előtt, aki majd számon kéri, ott álltunk-e embertársunk, hitvesünk mellett, amikor segítségre volt szüksége. Induljatok azért a remélt szép és hosszú életútra, azzal a szándékkal, hogy amennyire rajtatok múlik, mindent elkövettek annak az érdekében, hogy a nagy számadáskor is hálás szeretettel gondolhassatok majd vissza életutatokra, hitvesi hűségetekre, és egymás terhét hordozó szeretetetekre. Ámen

Engedelmesség

Alapige: Ap. Csel. 9,6

Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?

Kedves ifjú Testvéreim,

A boldogság utáni vágy minden ember szívében megvan. Amikor egy fiatal párnak megérkezik az esküvője napja, ott van a szívekben a reménység, hogy boldogok lesznek. Ezen a napon sokan úgy gondolják, hogy ők már elindultak ebben az irányban és most teszik az első lépéseket ezen az úton. Az ilyen szavak arról beszélnek, hogy az így beszélő testvérek tudatosítják, hogy a boldogság, és az esküvő, közel van egymáshoz. A Szentírásból bizonyára mindnyájan ismerjük annak a gazdag ifjúnak a történetét, aki azzal a kérdéssel ment Jézushoz: mit kell cselekednie, hogy örök életre jusson. Jézus első válasza megnyugtatta ezt az ifjút, mert Jézus azt mondta, hogy tartsa meg az Isten törvényét és részese lesz az Isten országának. De a szívekbe látó Jézus mást is mondott ennek az ifjúnak. Beszédét ezekkel a szavakkal folytatta: Menj el, add el minden vagyonodat, árát oszd szét a szegények közt, és eljutsz az Isten országába. Az ifjú ezt azonban már nem tette meg, hanem szomorúan továbbment. Pedig szeretett volna Isten országába jutni. Érdeklődésével ezt nyilvánvalóvá is tette. De elszomorodásával és Jézustól eltávozásával azt is nyilvánvalóvá tette, hogy jobban vágyott a gazdagság és az anyagi javak után, mint az Isten országa után. Már közel volt Isten országához, és mégse jutott be oda, mert az áldozathozatalt nem merte vállalni. A boldogság eléréséhez még sokkal inkább szükség van áldozathozatalra, mert a házasság két egymást szerető embernek a szövetsége. A szeretet pedig mindig adni akar. A gyűlölet, és az erőszak elveszi a másét, a szeretet odaadja a magáét is. Ha a házaséletben a szeretet összekeveredik az önzéssel, veszélybe kerülhet a házasság. Úgy hatnak egymásra, mint a víz a tűzre, az önzetlen szeretet özöne eloltja a durva szenvedélyek tüzét. Ismerjük a Szentírásból az együttélés egyik aranyszabályát „A tiszteletadásban egymást megelőzők legyetek.” Ez fokozott mértékben érvényes a szeretetre is, mert a szeretet meg akarja előzni azt, akit szeret a gyöngédségben, a figyelmességben, örömszerzésben. Az lesz a családi szeretetközösségben mindig a boldogabb, aki előbb boldogítani akarja hitvesét. Még az sem mindig megoldás, ha a hitvestársak az együtt induláskor megállapodnak, hogyan fogják elosztani egymás között a közös terheket. Nekem nagyon emlékezetes

marad egy egykori nagyvárosi gyülekezetünknek az idős gondnoka, aki egy egyházi összejövetel után, hozzánk, akkori fiatalokhoz jött egy kicsit elbeszélgetni. Jóságos lelkű, művelt ember volt, aki a saját fiatalságának az idejéből idézett epizódokat. Elmondta, hogy ő annak idején, még az esküvő előtt megállapodott a menyasszonyával, hogyan fogják megosztani egymás között közös gondjaikat. Leszögezték, hogy minden nagy dologban ő, a férj dönt, és minden kis dologban a feleség szava az irányadó. Már ötven évet töltöttek együtt, és ezt a megállapodást mindig betartották. Így aztán egész szép hosszú életük folyamán nem is volt köztük semmi súrlódás, békés szeretetközösségben töltötték életüket. Míg ezt elmondta, elfáradt egy kicsit, egy rövid szünetet tartott, majd így fejezte be az addig mondottakat: „De ez alatt az ötven év alatt nem akadt családjukban egyetlen nagy ügy sem. Tehát mindig a feleség döntött". Ezen az utolsó mondatán a gondnok testvérnek azonban a humorban is ott volt a szomorúság, mert ebből azt éreztük ki, hogy azért volt harmonikus, súrlódások nélküli az életük, mert ő, mint szerető férj, csöndesen elhordozta felesége uralkodó természetét. Ezt az állapotot pedig csak sok lemondással és sokszor talán sebzett lélekkel tudja a nagyon szerető hitves is elviselni. Tehát az sem mindig megoldás, ha a hitvestársak csak egymással állapodnak meg, mert a szeretettel is vissza lehet élni. A harmonikus szeretetközösség egy hitben élő családban úgy valósítható meg, hogy a hitvestársak naponta együtt csöndesedjenek el Isten előtt, és megkérdik őt: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? A Szentírást ismerő emberek tudják, hogy ez a kérdés egy magát nagyon buzgónak valló embernek, Saulusnak az ajkán hangzott el, Jézus Krisztus felé a damaszkuszi úton. Ez a fanatikusan buzgó ember gyűlölte és üldözte Krisztust és gyülekezetét. Damaszkuszba is a keresztyéneket üldözni ment, azért kérdezte őt meg a neki megjelent Krisztus, hogy miért üldözi őt. Amikor a válaszból megtudta, hogy őt Krisztus szólította meg, néhány napra megvakult, hogy aztán amikor megjött a szeme világa, már másképpen lássa az életet, világot és a saját küldetését is. Ezen az eseményen keresztül megtudta Saulus, hogy aki tudja az embertársat gyűlölni, vagy nem tud igazán szeretni, az vak. Amikor Krisztus válaszát meghallotta, kárnak és szemétnek ítélte egész azelőtti szeretet nélkül való életét. Így lett ő Pál apostollá. Azért kell a szeretetközösséget drága kincsnek tartó hitveseknek is naponta megkérdezni őt: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Ott, ahol a hitvestársak naponta együtt kérdik meg Istentől, hogy mit cselekedjenek, egyikük sem fogja akarni keresztülvinni a maga akaratát, és ott nem lesz helye a nehezen teljesíthető, vagy teljesíthetetlen elvárásoknak egymás felé. Így szentelődnek meg a sokszor gondterhelt hétköznapok, és így válnak örömteljes nyugalom napjaivá az ünnepek.

Hogyan tudjuk meg, hogy mit akar Isten? Úgy hogy ő naponta meg akar szólítani Igéjében, és ünnepeink csöndjében a gyülekezeti közösségeinkben is kijelenti akaratát. Övéinek szent hagyatékként kötötte lelkére: „Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok. ” Isten azért áldozta értünk szent Fiát, mert nem akarja, hogy elvesszünk, hanem azt akarja, hogy hozzá térjünk és éljünk. Ő mindent megtett azért, hogy egymást szeretve néki éljünk, és hozzá segítsük mindazokat, akiket Isten, a mi gondoskodó szeretetünk által akar hozzá vezetni. Mi veletek együtt kérjük Isten áldását életetekre, és mindazoknak az életére, akik eddig gondoskodó szülői szeretettel álltak mellettetek. Ámen

Ne félj

Alapige: Ézsaiás 43,1

Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!

Kedves ifjú Testvéreim,

Életetek ez ünnepi órájának különös öröme, amikor itt Isten színe előtt egymás kezét megfogjátok, és egy egész életre hűséget esküdtök egymásnak, hogy utána egymás felé fordulva boldogan mondhatjátok egymásnak: kedvesem, te az enyém vagy. Az enyém vagy szeretetteddel, hűségeddel, szépségeddel, erőddel, kedvességeddel és gyarlóságoddal együtt. Csodálatos varázsa van ennek a rövid mondatnak, mert ez most már azt jelenti számotokra, hogy szabad egymás életét Isten ajándékozó kezéből elfogadni. Ezt eddig a szüleitek mondták rólatok boldogan, nemcsak gyermekkorotokban, hanem ha jó gyermekei voltatok szüleiteknek, később is: ez az én lányom, ez az én fiam. Ha Isten házaséleteteknek gyümölcsöt ajándékoz, ti is boldogan fogjátok magatokhoz ölelni csemetéiteket, mondva nekik: gyermekeink, ti a mieink vagytok. De szeretteinken kívül is sok minden van az életünkben, amelyeket szívesen nevezünk magunkéinak. Ha Isten megáldja közös életutatokat, és gyarapodnak majd közösen szerzett javaitok, örüljetek munkátok minden gyümölcsének, de köszönjetek meg mindent Istennek. Mert emberé a munka, de Istené az áldás. Az ő kezében van az idő, ő adja az életet, az erőt, az akaratot, ezért az ő ajándéka munkánknak minden gyümölcse. Ha a magunk erejére, ügyességére, igyekezetünkre alapozva látjuk szépnek, jónak, biztosítottnak a holnapot, a jövendőt, akkor homokra építjük jövendőnk hajlékát, mert a mi életünknek az ideje is az ő kezében van. Úgy vagyunk

mi a legkedvesebb, leghosszabb élettartamúnak gondolt anyagi dolgainkkal is, mint a téli időben a frissen hullott hóval. Csodálatosan szép a frissen hullott hótakaró, különösen, ha rásüt a téli nap, és csillognak a hótakaró hókristályai. De ha ezekből a csillogó hókristályokból felveszünk egy maroknyit, a szép hókristályok kezünkben olvadni kezdenek, és ha tovább a kezünkben tartjuk, teljesen elolvadnak, a kezünk pedig hideggé és vizessé válik. Valahogy hasonlóan történik ez sok más anyagi javunkkal is, amellyel valamikor boldogan dicsekedtünk. Földi világunkban semmi sem értékálló. Kedves ajándék a szépség, de egyszer a szépség is elkezd hervadni. Nagyra becsült és mindig szükséges ajándéka Istennek az erő, mert itt mindenhez erő kell. De elszállnak az évek, lankad az erő, megfáradunk, elgyengülünk. Nagyon sok minden, ami örömet okozott, ami után valamikor sokáig sóvárogtunk, megfakul, kopik, a ruhát megeszi a moly a vasat a rozsda. Aki ezekre a dolgokra helyezi az életét, a jövőjét, a boldogságát, az egyszer fájó szívvel döbben rá, hogy élete összeomló élet. Ti is ismeritek már életünknek ezeket a mindig velünk járó árnyékait, azért legyen számotokra nagy öröm, hogy életeteknek ebben az ünnepi órájában megszólít benneteket a mindenható Isten és ezt mondja néktek: Ne féljetek. Véssétek mélyen szívetekbe Istennek ezt az üzenetét, mert csodálatos vigasztalás, bátorítás és erősítés van benne. Tudom, hogy most telve van a szívetek örömmel, szeretettel és reménységgel. Ma sokan kívánnak nektek boldogságot, szép életet, békességet és egészséget. Ti magatok is melengetitek szívetekben a reménységet, hogy életetek szeretetben és örömökben gazdag élet lesz. De azért bizonyára ott van a szívetekben a félelemnek az árnyéka is: Elég erős lesz a szeretetem, hogy el tudjam hordozni hitvesemnek nemcsak az erényeit, hanem a gyarlóságait is? Mert nincs ezen a földön egyetlen tökéletes ember sem. Mi mindnyájan gyarló, részre hajló emberek vagyunk. Nem véletlenül van a Szentírásban ez a mondat is: „Szenvedjétek el egymást szeretetben." Mert ember voltunknak vele-járója, hogy néha amiatt az embertárs miatt is szenvedni kell, akit szeretünk. Feszültséggel terhelt életünkben sokszor túlfeszítettek idegeink. Ilyenkor könnyen elpattan a türelem húrja, és hangzanak a sebeket tépő, éles, bántó szavak. Éppen ezzel van próbára téve szeretetünknek az ereje. A szerető szívű embereknek a csöndes békesség napjaiban kell megfogadni egymásnak, hogy ha valamikor valamelyikük szívében elpattanna a türelem húrja, véget vetnek a sebző szavaknak, csöndben maradnak, és utána bocsánatot kérnek egymástól. Hitvestársak soha ne hordjanak napokig haragot a szívükben. Isten minket bűnbánatra, és a bűnbocsánat fölötti örömre nevel. A szerető szívű hitvesek a szeretet melegével formálják, gyógyítják egymásnak az életét.

Isten azért akarja kivenni a félelmet a ti szívetekből is, mert a házasélet útjának a kezdetén sokféle kérdés vetődik fel hitvestársak szívében: Lesz egészségünk? Lesz a földön békesség? Akik most velem vannak, szeretnek, sokáig kísérhetnek még életutunkon? Minden ilyen és ehhez hasonló kérdésre válaszol Isten ebben az útravaló üzenetben, amikor ezt mondja: „Ne félj, mert megváltottalak." Istennek ez a vigasztalása értelmünket meghaladó hatalmas kincs. Több mint nagy gazdagság, vagy fényes karrier. A mai kor embere már alig érti ezt a szót: „megváltás". Évezredeken át mindenki értette, mert az emberiség jelentékeny része rabszolga volt. A rabszolgának csak akkor volt elviselhető élete, ha gazdája emberséges ember volt. A kegyetlen rabszolgatartók azonban gyötrelmessé tették rabszolgáik életét. A rabszolgát el lehetett adni, gazdája életnek és halálnak ura volt, és ha megölte, nem tartozott érte számadással senkinek. Néha azonban előfordult, hogy egy rabszolgának volt egy szabad ember hozzátartozója, aki elment a rabszolgatartóhoz, és egy meghatározott összegért megváltotta a rabszolgát. Ez a megváltott ember szabad emberként élte hátralevő életét. Isten mindjárt az ember bűnbeesése után elvégezte, hogy a bűn és halál rabszolgaságába került embert megváltja. Isten nem aranyért, vagy ezüstért váltotta meg az embert a bűn és halál rabszolgaságából, hanem Jézus Krisztus kihulló vérén. Így lehettünk mi Istennek megváltott szabad gyermekeivé.

Így ti most azzal az örömhírrel mehettek haza a templomból, hogy szívetekben öröm és békesség van, mert Isten útravaló üzenetként szívetekbe véste Igéjét, hogy nem kell félnetek, mert ő titeket is megváltott, titeket is neveteken szólított, és ti Isten gyermekeiként indulhattok a házas élet útján.

Köszönjétek meg Istennek azoknak az életét, akik titeket jó szülőkként féltő szeretettel neveltek. Köszönjétek meg, hogy Ő egymásnak ajándékozott titeket, és úgy bánjatok egymással, mint Istentől kapott drága ajándékkal. Ámen

TEMETÉSI IGEHIRDETÉSEK

Krisztusban élni

Alapige: 2. Korinthus 5,14-15 és 17

Mert a Krisztus szeretete szorongat minket, mivel azt tartjuk, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor mindenki meghalt, és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt. Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme, új jött létre.

Kedves gyászoló Testvéreim, gyászoló Gyülekezet,

Messzehangzó gyászharangszó hívott most bennünket ide, hogy megálljunk gyülekezetünk szeretve tisztelt gondnokának, K. B.-nak a koporsójánál. Gondnok testvérünk, aki váratlan hirtelenséggel szakadt ki földi világunkból, nagyon szerette hallgatni a harangszót, a harangokét, amelyek ma már az ő temetésére hívogattak. Olyan munkaköre volt, hogy gyakran még vasárnap is munkába kellett mennie, de amikor így volt, igyekezett munkáját úgy beosztani, hogy amikorra itthoni templomunkban beharangoznak, itt lehessen velünk együtt a templomban. Élete utolsó napjának az estéjén még egy fontos beszélgetésünk volt egymással új gyülekezeti otthonunk építésével kapcsolatban, és egy néhány óra múlva kaptam a megdöbbentő hírt, hogy ő nincs már az élők sorában. Életünknek az ilyen nehéz óráiban Istenhez menekülünk, mert kire nézhetnénk másra, ki reménnyel tudná biztatni szívünket, és ha vérzünk, kegyelmével tudná gyógyítani sebünket.

Pál apostol, akin keresztül Isten Szentlelke a felolvasott sorokat írta, azelőtti üres és Krisztust üldöző élete után tudta meg, milyen nagyon szeret bennünket Jézus Krisztus. Eddigi életében Saul éppen azért üldözte Jézust, mert őt, mint bűnöst ítélték halálra. Most pedig a Szentlélek megvilágosította látását, hogy meglássa: Krisztus tökéletes és bűntelen ember volt, de ő magára vette az emberiség bűnét. Hogy őt Krisztus szeretete szorongatja, azt jelenti, hogy őt, és Krisztus követőit, az a mérhetetlen szeretet indította hitre, új gondolkodásmódra és új életre, amely Krisztust arra késztette, hogy ezekért a bűn, és így a halál útjára tévedt emberekért letegye megváltó életét. Mert ennek a megváltó életnek a szeretetből való letétele, ez a mindnyájunkért odaáldozása, megmenekülést, kegyelmet, életet jelent min-

denkinek, aki Krisztus üdvözítő szeretetét elfogadja. Ezért amikor valaki földi vándortársaink közül kidől a sorból, amikor porsátora összeomlik, amikor fájó szívvel síri pihenőre helyezzük őt, akkor azért Jézus a mi egyedüli reménységünk, mert ő áldozta magát bűneinkért, hogy nekünk életet adjon. Ezen a földön sok olyan ember van, akiknek a különböző országokban az emberek fölött hatalma van. De olyan hatalma nincs senkinek, hogy bennünket a halál hatalmából kiszabadítson. A magunk kis életének a területén mindnyájan megtapasztaljuk, hogy nem azoknak az embereknek van hatalma fölöttünk, akik sok ember fölött uralkodnak, hanem azoknak, akik minket szeretnek. Még a messzire menő tékozló fiút is visszahúzta az atya szeretete. Egy darabig az is élvezte az önállóságot és szabadságot. Egy ideig, amíg el nem tékozolta örökségét, tetszett az idegen világ, de amikor már éhezett, és a sertések vályúiáig süllyedt az élete, vissza akart menni az atyai hajlékba, mert eszébe jutott, hogy atyja hajlékában még egy béres is jobban él, mint ő az idegenben. Az Atyánál még a tékozló fiú is kegyelmet kap.

Jézus azokért is meghalt, akik őt keresztre szegezték, tehát az ellenségeiért is. Az áldozatot, mint Messiás, Megváltó hozta. Az helyettünk, feltámadása pedig nekünk történt. Kedves énekünkben énekeljük: „Jézus él, mi is élünk." De ez az élet már kegyelmi ajándék. Kétszeresen is az, mert Krisztus értünk történt halálával, ha azt hívő szívvel elfogadjuk, már megkezdődik az örök életünk. Ezért ezt az életet már nem magunknak éljük, hanem annak, aki szeretett minket, és önmagát adta érettünk. Az Ószövetség korában a különösen fontos küldetésű embereket hivatásuk gyakorlására felkenték. A felkenés olajjal történt, és azt fejezte ki, hogy a felkent főpap, próféta és király Istennek szolgál a nép között. A főpap mutatta be minden évben a nagy engesztelő napon a bűnért való áldozatot önmagáért és népéért. A próféta az élet különböző területén mondta Isten üzenetét a népnek, a király, akit Isten az Ószövetségi népnél először nem nagyon akart, mert az e néppel kötött szövetsége azt is kifejezte, hogy ennek a népnek a vezetője, uralkodója, maga Isten. De amikor már ennek a népnek is királya volt, tudnia kellett, hogy a király is Isten szolgája. Egyedül Jézus Krisztus volt Istennek az a követe, aki mindhárom hivatást betöltötte. Ő népének egyetlen örök főpapja, aki nem áldozati állattal, hanem egyszeri tökéletes áldozatával szerzett engesztelést az ember bűneiért. Mint próféta, hirdette Isten üdvözítő szeretetét, Isten országának az evangéliumát. Elmondta, hogy ő megváltó szeretettel végzi a világon az újjáteremtés munkáját, mert azt akarja, hogy az ember megtérjen és éljen. Mint király, nem egy földi országnak, hanem Isten országának örökkévaló királya.

Krisztus azzal, hogy önmagát adta értünk, példát is adott arra, hogy lehet egy önző, ütközésekkel teli világban is nem önmagunknak élni.

Istennek ezt a leckéjét tanulja meg talán korunk embere a legnehezebben. Krisztusban lenni azt jelenti, hogy nem magunkat állítjuk életünk középpontjába, hanem őt, mert ő, Krisztus, úgy szeret minket, hogy önmagát adta értünk. Az van Krisztusban, aki minden nap úgy indul feladatainak végzésére, hogy tudja mondani: „Itt vagyok Uram, hogy teljesítsem a te akaratodat." Krisztus az újjáteremtés munkáját ma is, köztünk is végzi Igéje és Szentlelke által. Hisszük, hogy ez a munka ma sem, köztünk sem hiábavaló. Nem ok nélkül mondja tehát nekünk is az apostol: „Aki Krisztusban van, új teremtés az, a régi elmúlt, és íme, új jött létre." Az újjáteremtésnek ebben a folyamatában mindenki, aki életét átadta Krisztusnak, és szavait, tetteit az ő Lelke mozgatja, már a leendő világhoz tartozik. Mert az örök élet hittel kezdődik. Így értjük meg teljesebben Megváltónk szavait is: „Aki hisz énbennem, ha meghal is él az." Ez legyen a vigasztalásunk Köblös Béla gondnok testvérünk koporsójánál is. Krisztus halálával meghalt a mi ó-emberünk is, és feltámadásával, a feltámadás hitünkkel való megragadásával kel életre az új ember. Vigasztaljuk azért egymást ezekkel a beszédekkel.

A koporsóban nyugvó gondnok testvérünk életéről nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy ő nem magának élt. Mint gondos apa, mindent megtett azért, hogy övéinek, gyermekeinek az életére ne nehezedjenek nehéz gondok. E gyülekezet tagjai és községünk polgárai is gyakran fordultak hozzá ügyükben segítség-kéréssel, és ha csak volt rá lehetőség, egy kérést sem akart figyelmen kívül hagyni. Legutóbbi gondnokválasztásnál is megnehezítette a választást az, hogy mindenki túl elfoglalt, mindenkinek sok dolga van, többlet terhet nehezen vállalnak az emberek. Ő ennek a szolgálatnak a feladatait is szívesen vállalta, és nagyon szívén viselte a sok problémát hozó gyülekezeti otthon építésének az ügyét is. A második Korinthusi levélben olvassuk az Igének ezt a mondatát is: „mert ahol az Úrnak a Lelke van, ott van szabadság." Mert ahol a Szentlélek munkálkodik, ott válik szabaddá az ember arra is, hogy másoknak, ha arra szükség van, jót tegyünk, embertársaink között áldássá váljunk, és egymás terhét hordozva töltsük be a Krisztus törvényét.

Váratlanul gyászolóvá lett Testvéreim, felesége, gyermekei, családtagok, rokonok, presbitertársai, szomszédok, köszönjétek meg Istennek a hűséges szerető férj, a gondos apa életét, aki ha távol voltatok mindig szeretettel várt haza benneteket. Munkatársai, és mindnyájan, akik őt szerettétek, köszönjetek meg mindent amit Isten rajta keresztül adott néktek. Ő legyen veletek vigasztaló kegyelmével. Ámen

Krisztus békessége

Alapige: János 9,39 és 14,23-27

Jézus pedig azt mondta: Én ítéletre jöttem erre a világra, hogy akik nem látnak lássanak, és akik látnak, vakká legyenek. „Ha valaki szeret engem, az megtartja az én Igémet: azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála. Aki nem szeret engem, az nem tartja meg az én Igémet. Az Ige pedig, amit hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki elküldött engem." „Elmondom ezeket nektek, amíg veletek vagyok. A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek; de nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen".

Kedves gyászoló Család, gyászoló Gyülekezet,

A felolvasott igeversekben a meghaláshoz készülő Jézus búcsúbeszédének egy részét hallottuk. Köztünk is vannak családtagok, akik, amikor érzik, hogy közeledik életük vége, maguk köré gyűjtik szeretteiket, és elmondják nekik, ami a szívükben van. De azt is tudjuk, hogy vannak halálhoz készülő testvérek, akik a búcsúszavakat sokáig lelkükben hordozzák, de halogatják annak elmondását. Ez azért történik néha, mert remélik, hogy ad még nekik Isten egy néhány napot, és nem akarják szeretteiket búcsúzásukkal elszomorítani. Ennek néha az a következménye, hogy a búcsúzás elmarad, mert elfogy az erő, akadozik az öntudat, már nem képesek búcsúzni. Amikor most elcsödesedünk B. I.-né koporsójánál, akinek Isten 90 és fél évnyi földi életet adott, és halljuk Jézusnak a tanítványokhoz mondott búcsúszavait, akkor tudatosíthatjuk, hogy Jézus szavai kifejezik mindazt, amit egy hitben élő ember, búcsúzóul lelkére szeretne kötni itt maradó szeretteinek. Erre is gondolva hallgassuk meg üdvözítő Urunk búcsúszavait. Fogadjuk tőle ezt is drága örökségként, drága hagyatékként. Ő búcsúzik és mégis ő vigasztal. Mindenekelőtt a földi életünk sok sebét gyógyítani képes szeretetnek a szükségességét köti övéi lelkére, amikor ezt mondja: „Aki szeret engem, megtartja az én Igéimet: azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála. Itt is elmondhatjuk, hogy mindaz, amit a koporsóban nyugvó nevelőanya és nagyanya Krisztustól kapott lelkülettel, szeretettel és hittel az egész veletek töltött időn át elmondott, amikor vigasztalt,

amikor tanított, amikor kérlelt, az nem tűnt el ebből a házból nyomtalanul, az itt van, és azt Isten lelke újra és újra eszetekbe juttatja. Jézus Krisztus egyházának különböző csoportjai közt sokszor képezi beszélgetés tárgyát, hogyan is adja Isten az embernek az üdvösséget? Hogy van az, hogy a gyarló földi ember, élete mulasztásai, botlásai után is üdvösségre érkezhet? Ezekre a kérdésekre csak a Szentírásban kaphatunk választ. Vannak a Szentírásban olyan üzenetek, amelyek azt hangsúlyozzák, hogy kegyelemből és hit által kaphatjuk meg az üdvösséget. Vannak azonban olyan üzenetek is, amelyek felhívják a figyelmünket arra, hogy Isten számon tartja minden embernek az életét, és keresi az életünk jótéteményeit is. Tehát a hitet és a jócselekedeteket nem szabad egymással szembe állítani. Hiszen a hitben élő ember belső szükségszerűségből akar jót cselekedni. De azt is komolyan kell vennünk, hogyha a bűneset után Isten nem könyörült volna rajtunk úgy, hogy Jézus Krisztust megváltónkként küldte a világra, menthetetlenül elveszett emberek lennénk. Krisztus ebben a búcsúbeszédében azt is szívünkbe akarja vésni, hogy aki vette az ő Szentlelkét, tehát az életét nem a világban fújdogáló szelek sodorják, annak az kisugárzik a tetteiből is. Ez van összhangban azzal, hogy aki szereti őt, azt szereti az Atya is, és szállást készítünk magunknak azoknál. Az ilyen családban Jézus nem ideiglenes vendég, hanem családtag. Ilyenné lett, és ilyen maradhat ez a ti otthonotok, ha veletek lakik Jézus. Ő azoknak ment el helyet készíteni az Atya hajlékában, akik már a földön is vele éltek. Akik naponta vele élnek, azok naponta átlátják a saját életüknek a gyarlóságát, és megijednek önmaguktól. Ezt élte át Péter apostol, amikor egy egész éjszakai halászása eredménytelen volt, de amikor a Jézus parancsára újra halászni kezdtek, tele volt a háló halakkal. Ekkor jajdult fel Péter, és ekkor mondta: menj el tőlem Uram, mert én bűnös ember vagyok.

A koporsóban nyugvó testvérünk több évig tartó részleges látás után elveszítette szeme világát, de ezt a nehéz állapotot is megnyugvással fogadta Isten kezéből. Sőt, tudott arról is beszélni, hogy amióta testi szemeivel nem lát, még mélyebben átéli életében Isten gondviselő jóságát és szeretetét. Isten megadta neki az álomban látás ajándékát. Jó volt neki így látni rég nem látott szeretteit, családtagjait. Az övéitől búcsúzó Jézus drága örökségként az ő békességét is az övéire hagyta. A világ békessége békétlenség. A világon valahol mindig ropognak a fegyverek, és ahol ropognak, ott háború van. De mindnyájan tapasztaljuk, hogy mennyi békétlenség van ott is, ahol nem ropognak a fegyverek. Ahol a szívekben nincs Jézus Krisztus békessége, ahol nem a Szentlélek vezeti a gondolatokat és az indulatokat, ott könnyen csattan a sebző szó, ott háború van akkor is, ha nincs vérontás. A hitben élő ember hite is meginog néha, a mi ajkunkon is elhangzik

néha a kérdés; Istenem, miért nehezedett rám ez a kereszt? De a lelkünk mélyén akkor is ott van a hitbeli bizonyosság, hogy bennünket semmi nem szakíthat el a mi Urunktól, Krisztustól. Mi pedig, ha néha botladozva is, de az ő útján járunk. Ő a legnagyobb szenvedések között sem zúgolódott, tudatosan vállalta a keserű pohár kiürítését, és imádkozott azokért, akik nem tudták, mit cselekszenek, amikor őt gúnyolják és keresztre feszítik. Ez a krisztusi békesség legyen a ti szívetekben is kedves gyászoló testvéreim, és gondoljatok azokra a szeretetet, békességet és jóakaratot árasztó szavakra, amelyeket ő mondott ebben az otthonban, amíg veletek élt. Sokszor elmondta: jó neki, hogy egyedül maradva sincs egyedül. Naponta unokákként veszik őt körül a gyermekek, és nem múlik el este, hogy valamelyik közülük ne olvasna a Szentírásból, és amikor már nem látott olvasni, az imádságot is együtt mondtátok. Örömmel beszélt arról, hogy unokái, amíg csak volt annyi ereje elkísérik őt a templomba. Amikor már nem volt ereje, kinyittatta szobája ablakát, és mivel a templom egész közel van, lélekben így élte át a gyülekezettel való közösséget. Az ő hűsége, és Isten Igéjéhez ragaszkodása késztetett engem, a lelkipásztort arra, hogy istentiszteleteinket hangszalagra vegyük, hogy így az igehirdetések hozzá, és más templomba jönni nem tudó beteghez, aki akarja, eljussanak. (Ezeknek a hangfelvételeknek köszönhető, hogy ezek az igehirdetések, a politikai fordulat után a lelkipásztor Monte-Carlo, majd Trans World rádióban, és svájci gyülekezetekben elhangzott igehirdetéseivel együtt, három kötetben kiadásra kerültek.)

Kedves gyászoló család, gyászoló gyülekezet, mivel is fejezhetnénk be Isten Igéjének a hirdetését B.I.- né testvérünk koporsójánál, mint azzal a kéréssel, hogy vigyük magunkkal otthonainkba mindnyájan Krisztusnak azt a békességét, amely az ő életét betöltötte. Csöndes és békés élete beszédes tanítás lehet arra nézve, hogy lehet a mai feszültséggel és zajjal telt világban is csöndes, és nyugodalmas életet élni. Nem kell hozzá más, csak az, hogy szívünkbe zárjuk Krisztusnak a békességét, amelyet ő nekünk egész életünkön át felkínál, és amit sokan egész életükön át sem hallanak meg.

Csak légy egy kissé áldott csendben. Magadban békességre lelsz. . . Az Úr rendelte kegyelemben. Örök, bölcs célnak megfelelsz. . . Ki elválasztá életünk Jól tudja, hogy mi kell nekünk. Ámen

Ne feledd el, mennyi jót tett veled

Alapige: Zsoltárok 103,1-5 és 105,1-4

Dávidé. Áldjad, lelkem, az URat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad, lelkem, az URat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled! Ő megbocsátja minden bűnödet, meggyógyítja minden betegségedet, megváltja életedet a sírtól, szeretettel és irgalommal koronáz meg.

Adjatok hálát az Úrnak, hívjátok segítségül nevét, hirdessétek tetteit a népek közt! Énekeljetek zengjetek zsoltárt neki, emlegessétek minden csodáját! Dicsőítsétek szent nevét, szívből örüljenek, akik keresik az Urat!

Kedves gyászoló Testvéreim, gyászoló Gyülekezet,

Vasárnap délelőtt így hangzott ezen a helyen a Jézus Krisztus üzenetének első mondata: Én vagyok az első és az utolsó, aki halott voltam, és íme, élek. A későbbiekben aztán így hangzott az Ige: Tudom a te dolgaidat, ismerem szenvedéseidet, és szegénységedet, de te gazdag vagy. Kimondhatatlan nagy ajándéka megváltó Urunknak, hogy emberré lett, hirdette a földön az Isten országának az evangéliumát. Amikor megváltó művét befejezte a Golgotán, visszament az Atyához a mennybe, de Igéje és Szentlelke által itt van velünk, és onnan is szól hozzánk. Így hallhatjuk most is, a gyászban is vigasztalást adó Igét: Íme, én halott voltam és élek. Tehát a koporsó nem örök ágy, a halál nem örök álomra szenderülés, mert az ő feltámadása záloga a mi feltámadásunknak. A meghalással csak a földi élet fejeződik be. A testünk elporlad, de a feltámadásban Megváltónk új, lelki testet ad. Ezt minden megváltott gyermeke megkapja, aki hitével megragadja kegyelmét. A hit az az örök kincs, az igazi gazdagság, amiről Megváltónk beszél, amikor a smirnai szegény gyülekezetnek azt mondja: „De te gazdag vagy." A földi, anyagi javak is Istennek ajándékai, de magukban rejtik azt a veszélyt, hogy a gazdag ember Isten helyett abban bízik. Aki pedig anyagi javakban bízik, és ahhoz jobban ragaszkodik, mint Isten országához, elveszítheti a legnagyobb jót, az Isten országát. Amikor utolsót dobban a szívünk, minden földi, anyagi gazdagság elveszti számunkra jelentőségét. Ott már örök kincsre, hitre van szükség ahhoz, hogy üdvösségünk, örök életünk legyen.

Id. E. J. testvérünknek már megszűnt dobogni a szíve. Betegsége miatt néhány hét óta már nem vezette érces hangjával gyülekezetünk énekét. Vasárnap, amikor az előbb idézett Ige hangzott közöttünk, ő már nem

lehetett itt velünk a gyülekezetben. Gyülekezetünk záróénekének utolsó verse így hangzott: „Kegyelemből dicsőségbe Szállj, hited majd szárnyat ad. S az örök menny fénykörébe Bevezet majd szent Urad. Véget ér itt küldetésed, Elszáll vándor életed. Üdvösséggé lesz reményed, Égi látássá hited." Gondoltunk beteg kántor testvérünkre, de nem gondoltuk, hogy amikor az idézett Ige és ének hangzott a templomban, ő már csöndesen készülődik a nagy útra. Már nagyon kevés idő választotta el attól, hogy „üdvösséggé váljon reménye, és égi látássá hite." Élete, az örömök és gondok, amit mint presbiterrel is, vele együtt átéltünk, fiatal kora óta végzett kántori szolgálata és igyekezete, hogy közben megtanult az orgonán is játszani, sokáig kedves emléke marad gyülekezetünknek. A gyülekezetben végzett közös szolgálat mozgalmas évtizedei voltak gyülekezetünk életének, hiszen az egyházi épületekből csak a hétszáz éves templomunk maradt a régi, de annak tornya, és az időközben megrepedt egyik harangja is, valamint külseje és belseje is megújult. Most a koporsójánál hangzó Ige is hálaadásra, és emlékezésre hív mindnyájunkat. A gyászoló ember, a gyászoló család úgy érzi, hogy ilyenkor a gyász fájdalma szorongatja a szíveket. Ha arra gondoltok kedves gyászoló testvéreim, hogy az együtt töltött évtizedek alatt mennyi lelki kinccsel, és nehéz, háborúval terhelt években, és az utána következő idők változásai közt is Isten mindig megadta, amire szükségünk volt, és sok mindenben éppen a koporsóban nyugvó hitves és apa volt a legerősebb segítőtárs, van miért hálát adni, van mit megköszönni. Ti tudjátok gyászoló testvéreim, hogy Isten az előttetek tornyosuló gondokban sokszor az ő erős karján és erős akaratán keresztül adott megoldást. Most a koporsó melletti gyász csöndjében Isten emlékeztet arra is, hogy a vele töltött években, amikor mint hitves, édesapa és testvér, veletek volt, mennyi jót tett veletek az ő kegyelmes szeretete, amit még együtt élhettetek át. A sok jó közt a legnagyobb jó, hogy megbocsátja bűneinket. Mi mindnyájan az ő megbocsátó kegyelméből élünk. Elvárja bűnbánatunkat, de a megbánt gyarlóságot háta mögé veti. Ha nem ezt tenné, tele lenne az életünk ítéleteinek az ostorcsapásaival.

Ő meggyógyítja minden betegségünket. Amikor az Igének ezt a mondatát halljuk, készek vagyunk ezt mondani: Milyen jó lenne, ha így lenne. Fel tudnánk sorolni, hány betegséget neveznek gyógyíthatatlannak az orvosok is. Ez valóban így van, mert még az Isten országa teljessége megérkezése előtti időben élünk. És addig van egy betegség, amely gyógyíthatatlan. Ez pedig a bűn. Mert míg az ember nem esett bűnbe, nem volt halál. Isten ezt az elesett állapotot megkezdte gyógyítani azzal, hogy megváltó áldozatáért megbocsátja minden bűnünket. De ez a megváltás akkor fejeződik be, amikor Megváltónk második eljövetelével megérkezik Isten országának a tel-

jessége az új teremtésben. Akkor törli el a halált. Isten erről többször beszél a Szentírásban. A Szentírásból nyomon követhetjük, hogy Isten mindent teljesített, amit megváltásunkkal kapcsolatban ígért. Ez kezesség arra, hogy ezt az utolsó lépést is teljesíti. Ebben a tudatban zárjuk szívünkbe Istennek a mostani időre vonatkozó emlékeztetését: „Idő előtt semmit se ítéljetek addig, amíg el nem jön az Úr." Ő megváltja életünket a sírtól, mint ahogy megáldja földi életünk munkáit, letörölte könnyeinket, megerősített, amikor roskadoztunk, és erőt ad küzdelmeinkhez. Ezekért adjunk hálát. Köszönd meg hitvestársa a vele együtt töltött évtizedeket, hogy volt kire támaszkodni, hogy harcotok nemes harc lehetett. Gyermekei, ti is köszönjétek meg Istennek hogy eddig gondos apaként mellettetek állhatott, a sok áldozatos igyekezetet, amellyel gyermekkorotoktól kezdve jövőtök útját egyengette. Amikor minderre emlékeztet Isten, nemcsak azt akarja szívünkbe vésni, hogy földi életünk változásai közben milyen sokféleképpen tapasztaljuk meg az ő gondviselő jóságát. Ő azt is akarja, hogy mindannak az emlékét, ami életetekben szép és jó volt, vigyétek tovább olyan kedves emlékként, hogy emlékeitek által is erősödjön szívetekben az Isten iránt bizalom, hogy a hitves, édesapa elment ugyan, de ő, Isten veletek marad, és meg tudja áldani minden nemes erőfeszítéseteket. Tehát van értelme földi életünk nemes harcának, mert ezen a földön már itt járt Jézus Krisztus, aki magáról mint jó pásztorról is beszélt, és ezt is mondta: „Az én juhaim hallják az én szómat. Én ismerem őket, és ők követnek engem, én örök életet adok nékik, és nem vesznek el soha." Ez az örök élet itt kezdődik a földi életben azzal, hogy aki hallja Jézus szavát, hisz neki, és követi őt.

A koporsóban nyugvó testvérünk az éneklés talentumát kapta Istentől. A 105. zsoltárban is éneklésre buzdít a zsoltáríró: „Énekeljetek, zengjetek zsoltárt neki,emlegessétek minden csodáját! Dicsőítsétek szent nevét." Őt nem kellett kérlelni, hogy dicsőítse Isten szent nevét, hogy énekeket és zsoltárt zengjen neki. Ha úgy adódott szívesen eljött velem különböző gyülekezeti alkalmakra egy-egy távoli, még szlovák nyelvű gyülekezetbe is. Éneklése által több helyen születtek testvéri, baráti kapcsolatok, és ezeket a kapcsolatokat igyekezett ápolni, megtartani is. –Mondjunk most már utolsó Isten veledet távozó testvérünknek abban a hitben, hogy koporsóban porladozó szeretteink közel vannak hozzánk. Mert akik hit által Krisztuséi lettek, azok közel vannak egymáshoz. Azok vannak távol egymástól és tőlünk, akik a földön Isten üdvözítő kegyelme, és Krisztus megváltó szeretete nélkül éltek és haltak meg. -Isten üdvözítő kegyelme legyen koporsóban nyugvó testvérünkkel, és hitet erősítő szeretete legyen veletek, velünk, a földi harcot még folytató hitvestársa, lánya, fia, unokái, testvére, presbitertársai és az egész gyászoló gyülekezettel. Ámen

A szeretett beteg

Alapige: János 11,20-26

A nővérei megüzenték Jézusnak: „Uram, íme, akit szeretsz, beteg." Márta, amint meghallotta, hogy Jézus jön, elébe ment, Mária azonban otthon maradt. Márta ekkor így szólt Jézushoz: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem. De most is tudom, hogy amit csak kérsz az Istentől, megadja neked az Isten." Jézus ezt mondta neki: „Feltámad a testvéred!" Márta így válaszolt: „Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor, az utolsó napon." Jézus ekkor ezt mondta neki: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha. Hiszed-e ezt?" Márta így felelt: „Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, akinek el kell jönnie a világba."

Kedves gyászoló Testvéreim, gyászoló Gyülekezet,

Gyászotokban együttérző szívvel állunk meg mindnyájan ennél a koporsónál. Tudjuk, hogy az emberi szó, az emberi akarat gyenge ahhoz, hogy gyászotokban megvigasztalódjatok. Hagyjuk azért, hogy Isten Igéje elvezessen egy kedves családhoz, ahol a családtagok sírnak, mert előbb megbetegedett, majd meghalt a család egyetlen férfi tagja, akit Lázárnak hívtak. És onnan menjünk el együtt ahhoz, aki minden könnyet le tud törölni, és minden gyászt meg tud gyógyítani. Ő az Úr, az egyedüli, akinek hatalma van, hogy meggyógyítsa a léleksebeket, eltörölje a halált, és visszaadja az életet. Amikor Lázár meghalt, akik őket ismerték, szerették, elmentek a nőtestvérekhez, hogy vigasztalják, erősítsék őket. Mindkét nőtestvér hitben élt, de különböző egyéniségek voltak. Mindnyájan szerették Jézust, aki ha Jeruzsálem környékén járt, szívesen betért hozzájuk, tanítványaival együtt. Ha ilyen kedves vendégeik voltak, Márta, a mozgékonyabb nőtestvér, igyekezett, hogy legyen mivel megkínálni a vendégeket. Mária azonban leült Jézus lábainál, és önfeledten hallgatta a sok mély titkot, amelyet mindig Isten országáról mondott Jézus, aki onnan jött a földre, és annak az országnak csodálatos dolgait, nagy mélységeit akarta megismertetni a földön élő emberekkel.

Amikor Lázár megbetegedett, Jézus nem volt náluk, és a nővérek igyekeztek értesíteni Jézust, hogy akit ő szeret, beteg. Már ebből a rövid üzenetből is kiérződik, hogy a hitben élő emberek az egészség és beteg-

ség dolgában tévednek, amikor azt gondolják, hogy Isten azokat, akik istenfélők, hitben élnek, megkíméli a betegségtől, a szenvedéstől. Az ember úgy szeretné, hogy aki közel áll Istenhez, ne legyenek az életében megrázkódtatások, könnyek, bajok, hanem legyen az élete békés, és eredményes. Ez a történet is azt mutatja, hogy Isten az ő hitben élő gyermekei is végigvezeti a megpróbáltatások és bajok mélységein. Az emberek tévedése onnan ered, hogy túl szoros összefüggést látnak a betegség és a bűn között. Ha valaki megbetegedett, rögtön azt kezdték fürkészni; ki vétkezett. Az-e, aki megbetegedett, vagy az elődei. Szinte biztosra vették, hogy a betegség, a bajok, Isten büntetései valamilyen elkövetett bűnért. Ezen a történeten keresztül Isten azt is tanítja, hogy a baj, a betegség nem jelenti azt, hogy Isten nem szeret bennünket, és azért büntet ítélettel. Azért van sokszor a mi szívünkben is az Istent szinte számon kérő kérdés: Uram, miért? Miért kell szenvednem, miért nehezednek rám keresztek? Isten Igéje úgy válaszol, hogy odavezet Jézushoz, aki maga az örök szeretet. Ezek a nővérek is, először Márta, azután Mária is hozzá mentek, és amikor a falu végén találkoztak vele, Márta ezzel a mondattal fogadta Jézust: „Uram, ha itt lettél volna nem halt volna meg a testvérem." Megvallotta hitét, hogy Jézusnak hatalma van az élet és a halál felett. De a következő mondatában már olyan vigasztalása hangzik Jézusnak, amely azóta is sok hulló könynyet felszárított. Ez a szeretetet és halál fölötti hatalmat kifejező mondat így hangzik: „Én vagyok a feltámadás és az élet, és aki hisz énbennem, ha meghal is él az." Aki hisz Jézusban, annak már földi életében megkezdődik az örök élet. Tudjuk, hogy földi porsátorunkat le kell vetni, de tőle új testet kapunk. Mégis olyan mély fájdalommal álluk a koporsónál, ha az, aki a koporsóban nyugszik, betöltötte az életünket, és nélküle üresnek és sötétnek látjuk a világot. Egyetlen vigasztalásunk a gyászban az Ige, amit már konfirmáló gyermekeinknek is igyekszünk a lelkébe vésni, hogy életünkben is, és halálunkban is, nem a magunkéi, hanem Jézus Krisztus tulajdona vagyunk, aki szeretett minket, és önmagát adta értünk. Ez a hit vigasztal, mert valljuk, ha valaki, akit szerettünk, vagy majd mi magunk is kiszakadunk ebből a világból, nem fejezzük be az életet, hanem Krisztus tulajdonaiként átmegyünk a mulandó életből az örök életbe. Nagy mélységeit tárja fel itt Isten a hitnek, és adjuk hálát a mi Urunknak, hogy most, amikor koporsó mellett álltok és szívetekbe nyilallik a gyász és a veszteség fájdalma, Isten most ezt a vigasztalást újra eszetekbe juttatja. Jézus, amikor búcsúzott övéitől, elmondta nekik, hogy ha lesznek majd életükben nehéz idők, mert fog fájni a szívük, üldözni fogják őket, ne essenek kétségbe. Mert ők sohasem maradnak ebben a világban egyedül, magukra hagyottan mindig lesz Pártfogójuk, a Szentlélek, amely majd eszükbe juttatja a

szót, vagy vigasztalást, amire életüknek egy adott helyzetében szükségük lesz. Amikor a konfirmáció előtt az egyetlenegy vigasztalásról szóló Igét szívetekbe véste, amit akkor szépen megtanultátok, nem gondoltatok arra, hogy ő ezt az Igét újra eszetekbe juttatja, és mély gyászotokban ezzel az egyetlenegy vigasztalással gyógyítsa sebzett lelketeket. Isten talán éppen ezen a gyászon keresztül juttat el benneteket arra, hogy amit akkor megtanultatok, most mélyebben megértsétek, és belőle erőt merítsetek.

Éppen ebben a kedves családban, Mária, Márta és Lázárék családjában hangzott el Jézusnak egy másik emlékeztetése valamikor. Jézus szerette ezt a hitben élő családot, és alkalom adtán szívesen betért hozzájuk. Azt is észrevette, hogy ez a két nőtestvér mennyire nem egyforma. Amikor Jézus betért hozzájuk, és beszélt Isten országáról, ez Máriát annyira lekötötte, hogy leült, és hallgatta Jézust. Márta nem tudott olyan nyugodtan leülni mikor Jézusék ott voltak, mert őt a vendégfogadás előkészítése foglalkoztatta. Jézus látta ezt, és örült, hogy mindkét nővér a maga módján fejezi ki ragaszkodását és szeretetét. Meg is dicsérte Mártát szorgalmáért, vendégfogadó szeretetéért. De azért emlékeztette is Mártát, hogy egy a szükséges dolog: és ez Isten országa. Ide kell igyekeznünk. Földi életünk folyamán sok minden leköti az időnket. Különbözőek a célok, és különbözőek az utak, ahogy az ember el akarja érni célját. De bármilyen cél felé is rohan az ember, ha az nem Istennek az országa, elrontotta az életét.

Jézus, amikor a testvérek üzenetét megkapta Lázár betegségéről, nem indult azonnal útnak. Az üzenet tartalmát eszköznek tartotta, hogy az által is növekedjen Isten dicsősége. Akkor akart megérkezni Lázárék családjába, amikor már csak Isten segíthet. Amikor Betániában Lázár halálának a hírével fogadták, megváltói nyugalommal mondta Mártának „Feltámad a te testvéred". A negyed napja sírban levő Lázár pedig Jézus hívó szavára kijött a sírból. Jézus isteni hatalommal cselekedett, és így jelezte, hogy ő a feltámadás és az élet, aki hisz benne, ha meghal is él az. Ilyen erős Krisztus Isteni hatalma. Ezért lehet reménységetek gyászotokban nektek is kedves testvéreim. Koporsóban nyugvó fiatok, testvéretek megvallotta hitét Jézus Krisztusban. Isten gyógyítsa meg fájó szíveteket, hogy tudjátok megköszönni fiatok, testvéretek életét, és Isten Igéjének a koporsója fölött elhangzott vigasztalását. Ámen

A Fiú látása

Alapige: János 6,37-47

„Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön, és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el; mert nem azért szálltam le a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem, hanem hogy annak az akaratát, aki elküldött engem. Annak pedig, aki elküldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit se veszítsek el, hanem feltámasszam az utolsó napon. Mert az én Atyámnak az az akarata, hogy annak, aki látja a Fiút, és hisz benne, örök élete legyen; én pedig feltámasztom őt az utolsó napon." A zsidók ekkor zúgolódni kezdtek ellene, mert ezt mondta: „Én vagyok az a kenyér, amely a mennyből szállott le" - és azt kérdezték: „Nem Jézus ez, a József fia, akinek ismerjük apját és anyját? Akkor hogyan mondhatja: A mennyből szálltam le?" Jézus így válaszolt nekik: „Ne zúgolódjatok egymás között! Senki sem jöhet énhozzám, ha nem vonzza őt az Atya, aki elküldött engem. Én pedig feltámasztom az utolsó napon. Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek. Aki az Atyától hallott és tanult, az mind énhozzám jön. Nem mintha bárki látta volna az Atyát: csak aki az Istentől van, az látta az Atyát. Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz, annak örök élete van.

Kedves gyászoló Testvéreim, gyászoló Gyülekezet,

Amikor egy földi vándortársunk szíve utolsót dobban, és mi megállunk a koporsójánál, hogy meghallgassuk Isten Igéjének a vigasztalását, Isten kitárja előttünk szívét, és tanítva vigasztal. Ő most is ezt teszi. Elmondja, hogy földi életünkben sok mindennel megajándékoz minket az ő szeretete, amelyek közül némelyekhez nagyon ragaszkodunk, de ajándékai között a legdrágább kincs, amelyet ő mindnyájunknak adni akar, a hit. A mi földi életidőnk az ő örökkévalóságához képest olyan, mint egy hamar elszálló álom, vagy mint a forró nyári napokon a síkság fölött feltűnő, és hamar eltűnő délibáb. Bármennyi értékes, és a földi élethez szükséges anyagi jót kapnánk is a földi életben, amint földi életünk véget ér, számunkra elveszíti jelentőségét, értékét. De értékállóak maradnak a lelki kincsek, amelyek közül a két világ „határán" legfontosabb a hit, mert nélküle nem jutunk át a túlsó oldalra. Pedig Jézus Krisztus azért lett Isten létére emberré, azért tette le megváltó életét, hogy bűneinket megbocsátva, nékünk kegyelmet

adva, kiszabadítson a kárhozat mélységéből. Földi életünk után egyedül a hit az a kinyújtott kéz, amellyel át tudjuk venni, el tudjuk fogadni Istennek ezt a kegyelmi ajándékát. Amikor Urunk a földön járt, nemcsak tanított Isten országának értelmünket meghaladó dolgairól, hanem meg is mutatta, hogy neki hatalma van meg is tenni, amiről tanít. Nemcsak mondta, hogy ő az életnek a kenyere, hanem a kevéske kenyeret megáldva ezreket táplált a pusztában, nem is csak egy alkalommal, és miután mindnyájan jóllaktak, kosarakba gyűjtötték össze, ami megmaradt. Nemcsak hirdette, hogy ő a feltámadás és az élet, hanem halottakat támasztott fel a halálból, amelynek több esetben szem és fül-tanúi voltak, és magasztalták Istent ezekért a hatalmas tettekért. Sok mindent láttak, hallottak és átéltek, és sokan mégis hitetlenek maradtak. Némelyek bizonygatták, hogy ők akarnának hinni, de mutasson nekik Jézus valami hatalmas jelt. Pedig Jézus olyan hatalmas dolgokat cselekedett, amelyről az ószövetségi próféták előre megmondták, hogy azok az eljövendő Isten országának a jelei lesznek. Amikor Keresztelő János hitében elbizonytalanodva kérdeztette Jézustól, hogy ő-e az eljövendő Messiás, vagy mást várjanak, Jézus éppen a próféták idézésével válaszolt a kérdésre: „A vakok látnak, a sánták járnak, és a szegényeknek az evangélium hirdettetik." Azért mondja Jézus az evangéliumban: „láttatok engem, és mégsem hisztek." Amikor Jézus azt mondja az Igében, hogy akiket neki adott az Atya, azok hozzá jönnek, és akik hozzá mennek, ő nem küldi el őket magától, sok keménynek maradt szívben lehet ott a fájdalmas feljajdulás. Akik soha nem jutottak odáig, hogy Jézushoz mentek volna, és talán éppen egy temetésen egy kicsit mégis megérinti őket az evangélium, arra hivatkoznak, hogy ők nem tudnak változtatni magukon. Őket nem vonzza az Ige, őket tehát az Atya nem adta Jézusnak, és életük sok más dolga sokkal jobban érdekli őket, azért unalmas nekik a prédikáció. A saját gyarlóságát kész és képes az ember mindenki másra hárítani, akár Istenre is, mert nem akarja őszintén megvallani, hogy az ő szíve maradt kemény, ő mer játszani a kegyelemmel. Amikor egy ember szívében ott van a keménység, akkor nem igazolhatja magát azzal, hogy őt Isten nem vezette Jézushoz.

Akik Isten Igéjét mélyebben ismerik, azok tudják, hogy Isten az Igében kétféle elhívásról, kiválasztásról beszél. Van Istennek egy különösképpen való elhívása, mert az így elhívottakra Isten különösen fontos feladatot akar bízni. Mielőtt Jeremiást prófétául hívta el, így szólt hozzá: „Mielőtt az anyaméhben megalkottalak, már ismertelek, és mielőtt az anyaméhből kijöttél, megszenteltelek, prófétának rendeltelek a népek közé". Ezekre vonatkozik különösképpen, hogy akiket kiválasztott, megszenteli. De ott van Istennek az Igéjében az is, hogy ő mindenkit hív

kegyelme elfogadására. Egész egyértelműen le van írva a János evangéliumában: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy senki, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen." Isten ezt mindenkinek akarja adni, Jézus Krisztus mindenkit hív magához. Tehát senki nem hivatkozhat arra, hogy Isten őt nem adta Krisztusnak. Isten azért hirdetteti az evangéliumot, mert az alvókat is fel akarja ébreszteni, hogy megtérjenek és éljenek. Mindenki, aki akarja, hallhatja az Igét, hogy Jézus Krisztus azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett. Tékozló fiúként is mindenki visszamehet az atyai házhoz, aki rádöbbent tékozló élete ürességére, és bűnbánattal tudja mondani: Atyám, vétkeztem, légy irgalmas hozzám.

Isten így akarja megláttatni velünk ennél a koporsónál is, hogy milyen drága ajándékként adja ő nekünk a földi életet, hogy még tart számunkra a kegyelmi idő, még nem vagyunk a koporsóban, még lehet új életet kezdeni. Jézus az Igében azt is elmondja, hogy ő az Atya akaratát cselekedni jött a földre, az Atya akarata pedig az, hogy aki látja a Fiút, és hisz benne, örök élete legyen, és ő feltámassza azt az utolsó napon. Földi életünknek egyik nagy nyomorúsága az, ha az ember a maga akaratát akarja cselekedni, és ezt sokszor Isten akarata ellenére, vagy embertársai akarata ellenére teszi. Azért van tele földi életünk feszültségekkel és ellenségeskedésekkel, mert az emberek nem akarják együtt a jót, tehát Isten akaratát cselekedni. Isten tud nekünk sok jót adni, hiszen minden jó adomány tőle származik, de ő nemcsak anyagi javakat, még nem is csak szerető szívű jó embertársakat, hanem örök életet akar adni megváltott gyermekeinek. A bűnben megromlott ember nem örökölheti Isten országát, Isten azért Krisztus által újjáteremti a világot, hogy mi koporsón, enyészeten, halálon keresztül is örök életre érkezzünk. Test szerint már kétezer éve nincs a földön Jézus. De ő éppen mennybemenetele előtt mondta övéinek: „Én veletek maradok minden napon, a világ végezetéig". Ő ezt az ígéretét is megtartja. A templomainkban gyakran megszólaló harangok hozzá hívogatnak. Tanítványai ma is hirdetik Igéjét. Kegyelmének jelei ma is betöltik életünket. Tehát ma is látható és hallható az Igéje és Szentlelke által velünk levő Jézus. Csodálatos dolog a látás. Mindenki azt látja meg, azt fedezi fel először, ami után vágyakozik. Mi nem tudjuk, mi után vágyakozott a koporsóban nyugvó testvér, milyen vágyak, akaratok, reménységek, vagy reménytelenségek töltötték be az életét. De azt tudjuk, hogy ő is hivatalos volt, mint ahogyan mi is hivatalosak vagyunk az örök élet kegyelmi ajándékának az elfogadására. Legyen érte áldott Isten szent neve. Ámen

Áldjad én lelkem az Urat

Alapige: Zsoltárok 90,1-4 és 146,1-5

Mózesnek, Isten emberének imádsága. Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre. Mielőtt hegyek születtek, mielőtt a föld és a világ létrejött, öröktől fogva mindörökké vagy te, ó Isten! A halandót visszatéríted a porba, és ezt mondod: Térjetek vissza, emberek! Mert ezer esztendő annyi a szemedben, mint a tegnapi nap, amely elmúlt, mint egy őrváltásnyi idő éjjel.

Dicsérjétek az URat! Dicsérd, lelkem, az URat! Dicsérem az URat, amíg élek, zsoltárt zengek Istenemnek, míg csak leszek. Ne bízzatok az előkelőkben, egy emberben sem, mert nem tud megtartani. Ha elszáll a lelke, visszatér a földbe, és azonnal semmivé válnak tervei. Boldog az, akinek Jákób Istene a segítsége, és Istenében, az ÚRban van a reménysége.

Kedves gyászoló Testvéreim, gyászoló Gyülekezet,

Körülöttünk frissen hullott hólepel borítja a földet és az álomra szenderült természet várja a tavaszt, az ébresztést. Itt, ebben a koporsóban síri álomra szenderedett K. A. 84 és egy negyed évet élt testvérünk, és ő is várja a tavaszt, az új életnek a tavaszát, amikor visszatér a mi Urunk, és új életre ébreszti hatalma és kegyelme által az elszenderedetteket, a porrá letteket. Milyen nagy Istennek a kegyelme, aki földön élő gyermekeit Igéjén keresztül a koporsó mellett is megszólítja, vigasztalni tudja. Milyen jó, hogy Isten nem hallgatag, hogy Isten beszél. Hogy Isten jön, és az Igén keresztül szól hozzánk. Az az ember tud szép emberi életet élni, akinek itt megnyílik a szíve és füle Isten Igéjének a meghallására. Az ilyen ember boldog, még akkor is, ha itt néha könnyei hullnak, még akkor is, ha sokszor nehéz a kereszt, és meg nem értő emberek vesznek körül, de akinek az életét Isten Igéje vezeti, annak ez az élet áldott élet, drága kincs, annak ez a földi pályafutás Istentől kapott drága ajándék. Nem minden ember tudja így élni ezt az életet, és ezért nem minden embernek az élete megbékélt élet. A koporsóban nyugvó testvérünk még fiatal korában szívébe véste Isten Igéjéből a megértett Igét, hogy a hitben élő ember Isten követe ezen a földön. A 90. zsoltárból megértette, hogy amikor a földi életidő lejár, az hívja vissza földi gyermekeit, aki valamikor ide küldte őt, aki valamikor ezt a földi életet azért ajándékozta, hogy az ő békessége és szeretete töltse be itt a szívünket. Mindenki, akinek a fejére hullott a keresztség

sákramentumában a Krisztus értünk kiontott vérének a szent jegye, tudja kérni tőle, hogy ő tanítson úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk. Mert mindnyájan számláljuk esztendeinket, mivelhogy nem sok van belőle. A koporsóban nyugvó testvérünknek 84 évet ajándékozott Isten. Nem mindegy, hogy ezt a földön tölthető életidőt, bölcs szívvel töltjük-e el. Az tölti az időt bölcs szívvel, akinek életét Isten Igéje irányítja. A világ fiainak a gondolata szerint azokat nevezik bölcsnek, akik sok mindent ki tudnak maguknak kaparni, akik el tudják érni a célt, amelyet kitűztek maguknak, még olyan áron is, ha közben az őket akadályozókat félre tolják, hogy ne gátolják őket a haladásban. A törtetők magasra emelkednek, a szerények lemaradnak. Isten nem a mi gondolataink szerint kormányozza a világot. Az ő mértéke szerint egyetlen egy tiszteletet érdemlő rang van ezen a földön, és ezt úgy nevezik, hogy Isten gyermeke. Minden más hivatás, vagy munkakör, akkor igazán érték, ha annak birtokosa egyben Isten gyermeke is. Boldog ember az, aki szíve belső békességével tuja megvallani: én Isten gyermeke vagyok. Mert azért jött Krisztus emberi testet öltve a földre, hogy testünket- lelkünket megváltsa, hogy a halálban is velünk maradjon, és a túlsó oldalon is, mint megváltott gyermekeit magához öleljen. Ahogy múlnak az évek, és egyre nehézkesebben mozognak testünk tagjai, talán úgy érezzük, hogy emberi értékünk is megkopott, mi már nem sokat érünk, de ha nagyon meg is vagyunk fáradva, míg Isten életünket megtartja, azt mindig megtehetjük, hogy imádkozó szeretettel tárjuk Isten elé azoknak a testvéreknek az életét, akik, míg magunk is erősebbek voltunk, áldott társaink voltak a nemes harc megvívásában. Ez is áldott szolgálat lehet.

Isten Igéjének második része a 146. zsoltárból hangzott. Azért ebből, mert ez is nagyon kedves éneke volt a koporsóban nyugvó testvérünknek. Amikor néhány nappal ezelőtt az Úrvacsora sákramentumával kívánt élni, és a szentség kiszolgáltatása közben énekeltünk is, ezt a zsoltárt is akarta énekelni. Olyan nagyon akarta, hogy annak éneklését ő maga kezdte el.: „Áldjad én lelkem az Urat, hirdessed dicséretét." Megható percek voltak ezek. Egy halálhoz készülő testvér ajkán, aki életében utoljára élt az Úrvacsora szentségével, felcsendült az ősi zsoltár. Így adott hálát Istennek, hogy egész életében, amely háborúkkal és háború utáni megpróbáltatásokkal terhelt nehéz korszak volt, megtartotta, megsegítette, és hányattatások közt is megáldotta életét, és övéinek életét Isten kegyelme. Visszapillantás volt ez letűnő életére, és előrenézés Istenre, akitől földi életét vette, akinek lelkét visszaadni készült, és aki hozzá és szeretteihez egy nehéz korszakban, annak örömében és jajában irgalmas volt. Amikor a temetési gyászszertartáson lepereg előttünk a síri pihenőre térő testvér életének a filmje,

különösen egy sok próbatételen keresztülment testvéré, nagyon nehezen tudunk az érzéseinken uralkodni. Őt is elsodorta hazulról a háború viha-ra és hadifogságba került. Két gyermeküket még kisgyermekként temették el. A háború utáni idők vihara ismét kiszakította őt az otthonból. Idegen-ben volt akkor is, amikor szeretett édesapját itthon temették. Az esemé-nyek forgatagában változtak a fölöttük hatalmaskodók is. Ott is átélte az Ige igazságát, hogy emberekben, még hatalmas emberekben bízni is hiába-való, mert minden ember halandó. Bizodalmunk tárgya csak Isten legyen, mert ő tegnap, és ma, és mindig ugyanaz.

Ez a Kr. utáni 20. század két, nemcsak Európát érintő, tehát világhá-borúk százada volt, amely sokmillió emberéletet követelt. Ezért ennek a századnak a fiatal nemzedéke is megismerkedett a szenvedéssel. A fia-talok, akik a testi-lelki szenvedéseket és megrázkódtatásokat csak a régi filmekről ismerik, nem szívesen hallgatják, ha szüleik, nagyszüleik, átélt szenvedéseikről beszélnek. Pedig Isten nem véletlenül köti ószövetségi gyülekezete idősebb nemzedékeinek a lelkére, hogy az ő isteni segítségét, hatalmas tetteit és csodáit beszéljék el a fiatalabb nemzedékeknek, mert imádságra, Isten hatalmas tetteire, szabadító csodáira minden nemzedék-nek szüksége van.

Síri pihenőre térő testvérünk, míg ereje engedte, nagyon hűséges és figyelmes hallgatója volt Isten Igéjének. Az igehirdető látja, ha valaki ige-hallgatás közben is másfelé kalandozik gondolatban. Ő a hallgatóknak ahhoz a csoportjához tartozott, aki az Igének a lelkére gyakorolt hatá-sát egy-egy mozdulattal, sajátos arckifejezéssel vagy mosollyal is ki tud-ják fejezni. A mindennapi életében is igyekezett megvalósítani azt a sze-lídséget, közvetlenséget, segítőkészséget és jóakaratot, mit az Igén keresz-tül Jézus Krisztustól tanult. De amikor mi egymásról, vagy önmagunk-ról beszélünk, azt is tudatosítanunk kell, hogy azért mi mindnyájan, még a legáldottabb ember is, gyarló, esendő emberek vagyunk. Ha életünkben tükröződik valami Urunk szelídségéből, jóságából és áldozatkészségéből, az Tőle kapott ajándék, amivel nem dicsekedni, hanem élni kell. A kopor-sóban pihenő testvérünk is ezt tette.

Ti pedig gyászoló család, gyászoló gyülekezet, köszönjétek meg Isten-nek mindazt a jót, amit Isten rajta keresztül ajándékozott nektek. Hitve-se, köszönd meg a 62 évi hitvesi közösséget. Lánya, férjeddel és gyerme-keitekkel együtt, a sok kedves apai, és nagyapai szeretetet, és unokái, a tőle tanult imádságokat. Emlékét őrizzétek kegyeletes szeretettel. Ámen

ANYÁK NAPJA

Az anyai szeretet ereje

Főének: 390. dics. Igeolvasás: Máté 15,21-28

És ekkor egy ***kánaáni asszony, aki arról a környékről jött, így kiáltott: „Uram, Dávid Fia! Könyörülj rajtam! Leányomat kegyetlenül gyötri a gonosz lélek!” De ő így felelt: „Én nem küldettem máshoz, csak Izráel házának elveszett juhaihoz.” Az asszony pedig odaérve leborult előtte, és ezt mondta: „Uram, segíts rajtam!”Jézus erre így válaszolt: „Nem jó elvenni a gyermekek kenyerét, és odadobni a kutyáknak.” Az asszony azonban így felelt: „Úgy van, Uram! De hiszen a kutyák is esznek a morzsákból, amelyek uruk asztaláról hullanak.” Ekkor így szólt hozzá Jézus: „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod!” És meggyógyult a leánya még abban az órában. Jézus azután eltávozott onnan, elment a Galileai tenger mellé, felment a hegyre, és ott leült.***

A te nagy neved dicsőségét hirdeti itt minden a te teremtett világodban, és mi is azért hajtunk térdet és fejet előtted jó Atyánk, hogy megköszönjük életünknek azt a rendjét, amelyet beleteremtettél ebbe a világba. Hálát adunk neked, hogy amikor a teremtés munkáját befejezted, atyai örömmel láttad, hogy minden, amit teremtettél nagyon jó. Hálát adunk, hogy azt is láttad, hogy teremtésed koronájának, az embernek nincsen hozzá illő társa, egyedül van. Hálát adunk neked, hogy társat, hitvest teremtettél mellé, hogy így töltse be a tőled kapott küldetést, hogy a most már nem magányos emberpár szeretetközösségben éljen együtt, szülőkké váljanak, és gyermekeket neveljenek. Kérünk Atyánk, tartsd meg köztünk a családi szeretetközösségben együttélés szép rendjét, hogy a sátán ne tudja összekuszálni a rendet, amelyet te formáltál. Jézusunk nevében kérünk, áldd meg szívünkben lgédet, hogy az bennünk áldott gyümölcsöt teremjen. Ámen

Igehirdetés előtti ének: Énekgyűjtemény 108. old. 2. vers
Alapige: Máté 15,28

Ekkor így szólt hozzá Jézus: „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, ahogyan kívánod.”

Kedves Testvéreim,

Ebben az evangéliumi igeszakaszban olyan eseményről van szó, amelyet bizonyára mindnyájan ismerünk. Most, ezen a vasárnap délelőtti istentiszteleten mivel ma az anyák napját ünnepeljük, szóljon hozzánk úgy Isten Igéje, hogy mindnyájan átérezzük; milyen drága ajándék édesanyává lenni, és milyen áldott kiváltság gyermekeket nevelni, gyermekeket indítani a jövendő felé. Sok a szörnyűség, amely miatt szorongva nézünk a jövő felé, éppen azért, mert mindnyájan szeretnénk egy jobb holnapot, tisztább jövendőt, hogy a gonoszság fogyjon, a jóság növekedjen, az élet élhetőbb legyen. Hogy mindez megtörténhessen, azért senki olyan sokat nem tehet, mint az édesanyák. A holnapi csatáknak az eredménye ott van a gyermekeket nevelő édesanyáknak a szívében. Az édesanya az a minden hadvezérnél alkalmasabb lény, aki hadakozik az ellen a gonosz lélek ellen, amely a jelent borússá teszi.

Az Igében hallottuk, hogy egy Tirusz és Szidón környéki kánaánita asszony, így kiáltott Jézus után: „Uram, Dávid Fia! Könyörülj rajtam! Leányomat kegyetlenül gyötri a gonosz lélek!" Ez az asszony pedig pogány volt, de látta lányának szenvedését, és pogány létére is tudta azt is, hogy Jézus Dávid leszármazottja, és azt is, hogy az a lélek, amely leányát gyötri, sátáni lélek. Jézus is megtudta az asszony szavaiból, hogy miről van szó, hiszen a sátán messiási munkája megkezdése előtt magát Jézust is háromszor megkísértette, és azt nem könnyen hagyta abba, a pogány asszony segítségért kiáltására mégsem válaszolt. Jézus így tette próbára ennek a pogány asszonynak a hitét. A tanítványok kérték, hogy bocsássa el az utánuk kiáltó asszonyt, A tanítványok kérését Jézus azzal hárította el, hogy ő csak Izráel házának elveszett juhaihoz küldetett. Jézus tudta, hogy az atya őt az emberiség megváltójául küldte, de azt is tudta, hogy megváltó tette végrehajtásának még nem jött el az ideje. Golgotai áldozata és feltámadása után már ő maga mondta a tanítványoknak: „Menjetek széles e világra, és tegyetek tanítvánnyá minden népet." Jézus nagyon figyelt, hogy el ne mulassza Isten akaratának a teljesítését, de betartotta az Atya által rendelt időpontokat. A kánaáni asszony érezte, hogy Jézus próbára teszi a hitét, de gyermeke gyógyulásáért meg akart mindent tenni, amit tehetett. Utolérte Jézust, hallotta szavait, hogy nem jó a gyermekek kenyerét elvenni és a kutyáknak adni, de ezért sem haragudott meg, sőt igazat adott neki, amikor így válaszolt: „Úgy van uram, de hiszen a kutyák is esznek a morzsalékokból, amelyek uruk asztaláról hullnak." Ezzel az asszony hitének a vizsgája lezáródott, és Jézus megdicsérte őt. Ez a pogány asszony nemcsak tudott valamit Istenről, de volt benne valami a belé vetett hit szik-

rájából is. Ezt ismerte fel Jézus, amikor így szólt hozzá: „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, ahogyan kívánod." Ezzel teljesítődött kívánsága is. Lánya meggyógyult, nem gyötörték többé a gonosz lelkek. Boldogok azok az anyák, akiknek a gyermekükért vívott harcban Isten a szövetségesük. Ez a szövetséglevél Krisztus kihulló vérével van lepecsételve. Isten így emlékeztet erre: „Én megváltottalak, neveden szólítlak, enyém vagy te." Amelyik anya ezt tudja, az megérti az Ige üzenetét, hogy nekünk itt nem mindenekelőtt hússal és vérrel, hanem a sötétséggel, a gonosz lelkekkel van tusakodásunk, amelyekkel tele van ez a teremtett világmindenség. Ez a lélek a világosság angyalának tudja álcázni magát, a Szentírásban több helyen van szó arról, hogy ez a lélek hatalmas csodákat és jeleket tesz, hogy elhitesse az embereket. A sátán az Isten majma. Amikor Isten megbízta Mózest és Áront, hogy vezessék ki Izráel népét az egyiptomi rabságból, Mózesnek és Áronnak képességet adott arra is, hogy dolgokat mássá változtasson. Mózes botja pl. kígyóvá változott. Mikor Mózes és Áron véghezvitték első átváltoztató csodájukat, összehívta a fáraó is a varázslókat, a varázslók is véghezvitték azokat. De a harmadik Egyiptomot sújtó csapás után a varázslók nem tudták megismételni Mózes csodáit. Nyilvánvalóvá lett, hogy Isten nem varázsló, és a varázslók nem Istenek. Amikor Jézus az Isten országát megelőző jelekről beszélt, azt is mondta, hogy hamis Krisztusok és hamis próféták lesznek, hogy elhitessék, ha lehet még a választottakat is, de ne hallgassanak rájuk.

Az anyaság hivatásához készülni kell. Azt már az ókorban is tudták a szakemberek, hogy a sportolóknak a különböző versenyek előtt önmegtartóztató életet kell élni, mert aki erre nem figyel, nem jut el a győzelmi dobogóra. Ma már azt is tudják a különböző tudományágak tudósai, nemcsak az orvosok, hanem pl. a pszichológusok is mondják, hogy még a sportolóknál is sokkal nagyobb körültekintéssel, figyelemmel és szeretettel kell készülni az anyai hivatáshoz. Egy embernek az élete igen erős mértékben függ attól, hogy milyen körülmények közt, és milyen életet élt egy leendő anya, amikor magzatát még a szíve alatt hordozta. Nem mindegy, hogy a szívében és a családban milyen nyugalom és békesség volt. Milyen hatások érték a leendő anyát a terhesség hónapjaiban. Szeretettel, vagy durván szóltak-e hozzá, és ő milyen érzéssel viszonyult a környezetéhez. Amikor megszületik a gyermek, fokozott mértékben növekedik a családban zajló élet hatása a gyermek életére. Különösen az élet első 5-6 évében olyan a gyermeki lélek, mint egy tiszta fehér papír, amelyen minden benyomás, gondolat vagy akarat, amely a gyermeket érinti, nyomot hagy. Azért kell fokozott gondot fordítani arra, hogy a családban elhangzó szavak kedvesek, melegek, szeretetteljesek, a tettek pedig követésre méltók legyenek.

Amint fejlődnek, növekednek gyermekeink, úgy sokszorozódik az élmények, emlékek tapasztalatok sokasága a fiatal nemzedék lelkében. És ebben rejlik a ma élő szülők és nagyszülők életének sok gondja. Mert egyre elszomorítóbb élményeket, tapasztalatokat raktároz lelke mélyén a környezeti hatás eredményeként a fiatal nemzedék. Nem tudjuk, hány gyermekeit és unokáit szerető szülő hordja szívében ma is a fájdalmas felismerést, amit a kánaáni pogány asszony kiáltott Jézus után: Uram, könyörülj rajtam, mert fiamat, lányomat kegyetlenül gyötri a gonosz lélek, vagy más idegen lélek, a gyűlölködésnek, a hitetlenségnek, a tisztátalanságnak vagy embertelenségnek a lelke. Ez a lélek azért tud elszakítani embereket egymástól, mert előbb elszakította őket Istentől. Nagyon érezzük mindnyájan a sátán munkájának a hatását, de legyen vigasztalásunk, hogy Jézus Krisztus azért jött, hogy lerontsa a sátán munkáját. Hogyan? Az Úr leleplezi a látszatvallásosságot. Tudta, hogy a vallásos máz alatt sok minden van, aminek semmi köze a hithez és így az anyákat sem segítheti abban, hogy gyermeküket Istennek való engedelmességre, hitben elmélyülésre segítse. A kor hordalékaként sok zagyva gondolat, sok nem Isten népéhez való alkalmazkodási hajlam ver gyökeret a szívekben. Azért mutat ő más irányt. Ezért mondja meg népének egyértelműen, hogy minden palánta, amelyet nem a mennyei Atya plántált, kitépetik. Minden ember, aki olyan nevelésben részesül, hogy nem volt ki szívébe ültetni az egymás terhét is hordozni tudó szeretetnek, az Isten akaratát gyermeki engedelmességgel cselekedni akaró hitnek a palántáját, akadályozó közeggé válik Isten népe között abban, hogy a nép betöltse Istentől kapott küldetését. A sokféle irányból fertőzött ember sok mindent akar, és erős akarattal sok mindent el is ér, és később jön rá, hogy amit hajszolt, amit elért, vesztére tette. Azért áldás, hogy életünk nagy útkereszteződéseinél Isten ma is népe elé teszi Igéje útjelző tábláját a régi felirattal: „Ime, én eléd adom az életnek az útját, és a halálnak az útját." Összekuszált világunk és életünk tényein keresztül is hadd mutasson rá Isten Igéje nyomatékosan arra, hogy a gyermekeket nevelő édesanyák drága kincseink, és korunk nehéz kihívásai között szükség van arra, hogy őket imádságban hordozzuk, hogy Isten adjon nekik elégséges lelki-testi erőt hivatásuk hűséges betöltéséhez. Bárcsak családjaink mindegyike imádkozó közösség lenne. De ma ez is elérhetetlen álomnak tűnik, mert korunk családjainkat is megosztotta. Nem minden családtag tud és akar imádkozni. Sok szeretetre és erős hitre van szükség ahhoz, hogy a család egy megosztó világban is lelki közösség maradjon. Vigasztalásunk, hogy Istennek semmi sem lehetetlen. Ezért nekünk is azt kell cselekednünk, amit Isten így üzen a Zsidókhoz írt levélen keresztül: „Ezért tehát mi is, akiket a bizonyságtevőknek ekkora fellege vesz körül,

tegyünk le minden ránk nehezedő terhet, és a bennünket megkörnyékező bűnt, és állhatatossággal fussuk meg az előttünk levő pályát. Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére, aki az előtte levő öröm helyett – a gyalázattal nem törődve – vállalta a keresztet, és az Isten királyi székének jobbjára ült." A családokat is megosztó világban nagy áldás és segítség az, ha az édesanya mellett ott áll az édesapa, a hitben élő hitvestárs. Ilyen családban tudnak zajos korunkban is minden nap egy kicsit csöndet teremteni, amelyben olyan jó imádkozó szívvel Istenhez fordulni, a családi szeretetközösséget naponként ápolni. Mert ahol ez a naponta Isten előtt elcsöndesedő, imádkozó szeretetközösség nincs meg a családban, fennáll a családi közösség felbomlásának a veszélye. Sajnos, sok ilyen széthullott családban árván nőnek fel a gyermekek akkor is, ha mindkét szülő él.

Kérjük Istent, hogy áldja meg családjainkat. Adjon a hitvestársaknak egymás felé forduló megértő szívet, és mindent megbocsátani tudó hitvesi szeretetet. Áldja meg gyermekeinket, a kicsinyeket és a nagyokat egyaránt, hogy legyenek egymásnak jó testvérei, szüleiknek engedelmes gyermekei, és ha szükség van rá, mind szüleiknek, mind egymásnak hűséges segítőtársai. Segítsen mindnyájunknak, hogy családjaikat ne csak testi, vérségi kapcsolatok kössék össze egymással, mert a test fölött hatalma van a bűnnek, hanem a Szentlélek is, hogy így családjaink is kis gyülekezetté, a Szentlélek templomaivá lehessenek. A kánaáni pogány asszony hitét Megváltónk kemény próbára tette. Az asszony beszédéből és Jézus válaszából nyilvánvalóvá lett, hogy Jézus ennek az asszonynak nemcsak a hitét nevezte erősnek, hanem a szerénységét és alázatosságát is felismerte. Ez az asszony lelke mélyén felmérte, hogy Jézus kegyelemben és szeretetben olyan gazdag, hogy ő megelégedhet a fiak asztaláról lehulló morzsalékokkal is. Hitte, hogy lánya meggyógyulására ez is elég. És mint az Igéből látjuk, elég volt, mert a szeretett leányt Jézus meggyógyította. Nekünk szabad hinni, hogy ha mi olyan erős hittel hiszünk Jézus Isteni hatalmában, mint ez a pogány asszony, és olyan reménykedő lélekkel kérjük a mi gonosz lélektől gyötört gyermekeinknek a gyógyulását, mint ő, Isten a mi veszélyeztetett gyermekeinket is meggyógyítja. Krisztus ezen a történeten keresztül is megmutatja, hogy ő mindenekelőtt hitet keres, és nem személyválogató. Kérjük a kegyelmes Istent, hogy legyen hozzánk irgalmas, és segítsen gyermekeinket olyan hívő szeretettel hitre segíteni, hogy ők a Krisztusban elkészített drága életnek, az örök életnek a várományosai lehessenek. Ámen

Örökkévaló Isten, hálát adunk néked, hogy örökkévaló a te irgalmad. Megköszönjük az anyai szíveket, akikre ma szeretettel gondolunk, és megköszönjük, hogy ők még a síró gyermekarcokra

is mosolyt tudnak varázsolni. Könyörgünk Atyánk, hogy áldd meg a gyermekeinket nevelő édesanyákat, és azokat, az édesanyákat, akik már felnevelték gyermekeiket, akik már bekapcsolódtak a földi élet nagy vérkeringésébe, és gyermekeik életére kérik megtartó, kegyelmedet, gondviselő jóságodat. Kérünk, áldd meg az édesapákat is, hogy tudjanak gondokat megosztani tudó szeretettel hitvestársuk mellett állani, és a nevelés gondját közösen hordozni. Cselekedd, hogy tudják ezt a lelki feladatot örömmel, reménységgel és kegyelmedért hálát adni tudó lélekkel végezni. Add Atyánk, hogy ebben a sok kísértéssel teli világban, ahol a sátán sokféle módszerrel igyekszik az embereket elszakítani tetőled is, egymástól is, tudjanak a szülők egy akaraton lenni egymással is és teveled is Atyánk, hogy gyermekeink nevelésében is legyen meg a te akaratod, hogy a sátán lelke kényszerüljön távozásra. Hálát adunk Atyánk, hogy apostolod által is arra neveled népedet, hogy a sátánt ellenállással kell eltávolítani magunktól. Mindenkori kísértéseinkben ehhez is kérjük atyai segítségedet. Így munkálkodj bennünk is, általunk is az anyaszentegyházban, könyörülő Istenünk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Záróének: 167. dics. (1987.)

Szavalatok. Gyermekműsor az anyák köszöntésével.

Jézus édesanyja

Anyák napja

Főének: 480. dics. Igeolvasás: Lukács 2,39-52

Miután mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatértek városukba, a galileai Názáretbe. A gyermek pedig növekedett és erősödött, megtelt bölcsességgel, és az Isten kegyelme volt rajta. Szülei évenként elmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. Amikor tizenkét éves lett, szintén felmentek Jeruzsálembe az ünnepi szokás szerint. Miután pedig elteltek az ünnepnapok, és hazafelé indultak, a gyermek Jézus ott maradt Jeruzsálemben. Szülei azonban ezt nem vették észre. Mivel azt hitték, hogy az útitársaik körében van, elmentek egy napi járóföldre, és csak akkor kezdték keresni a rokonok és az ismerősök között. De mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, és ott keresték tovább. Három nap múlva találták meg a temp-

lomban, amint a tanítómesterek körében ült, hallgatta és kérdezte őket, és mindenki, aki hallotta, csodálkozott értelmén és feleletein. Amikor szülei meglátták, megdöbbentek, anyja pedig így szólt hozzá: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én nagy bánattal kerestünk téged.” Mire ő így válaszolt: „Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?” Ők azonban a nekik adott választ nem értették. Jézus ezután elindult velük, elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja mindezeket a szavakat megőrizte szívében, Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben.

Hálát adunk néked, és dicsőítünk téged jó Atyánk, hogy Krisztusban eljöttél erre a mi elesett világunkra, mert nem akarsz bennünket kárhozatban hagyni. Megköszönjük neked kibeszélhetetlen szeretetedet, és kérünk, hogy amikor most újra együtt lehetünk szent hajlékodban, szólj hozzánk és emlékeztess minket, hogy az édesanyák áldozatos szeretetén keresztül milyen drága kincset ajándékozol családjainknak. A sátán mindig hitető volt és ma is a széles útra csalogat, amelyen sokan járnak, mert nem veszik komolyan, hogy az az út, a veszedelembe vezet. Áldott küldetés ezen a világon gyermekek kezét megfogni, tehozzád vezetni, életeket, szíveket arra az útra segíteni, amely keskeny is, tövises is, de tehozzád vezet. Világot teremtő mindenható Isten, aki örökkévaló szeretettel hajoltál hozzánk, amikor eljöttél az Úr Jézus Krisztusban, kérünk, könyörülj rajtunk. Adj hűséges és engedelmes szívet mindnyájunknak, hogy tudjunk mi is és szeretteink is zúgolódás nélkül járni a hozzád vezető úton. Megváltó Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 174. dics. Alapige: Lukács 2,49

Mire ő így válaszolt: Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?

Kedves Testvéreim,

Aki naponta táplálkozik a lelki kenyérrel, Istennek az Igéjével, tudja, milyen sok helyen beszél a Szentírásban Isten az édesanyákról. A közelmúltban mi is hozzájutottunk egy néhány példányban egy könyvkiadványhoz, amelyet ma, anyák napján, szét is fogok osztani gyermekeink közt, amelyben nagyon szépen le van írva, hogy a jövőt nem a nagy poli-

tikusok, nem is a hadvezérek, hanem az édesanyák formálják. Az önzetlen szeretet mindig hősi feladat volt, de napjainkban különösen az, mert egyre jobban megfogyatkozik a szívekben a szeretet. Mindenekelőtt az édesanyák azok, akik tudnak áldozatot hozni, akik tudnak, ha kell éjszakai pihenésről lemondani, és a saját életerejük és idejük odaáldozásával tudják úgy nevelni az emberpalántákat, hogy ha ők bekerülnek a kor harcainak a sodrásába, legyen hitük és bátorságuk megharcolni a nemes harcot. Sok családból korán kirepülnek a gyermekek, mint ősszel a melegebb tájra repülő vándormadarak Az édesanyák szeretete megmarad akkor is, ha gyermekeik hamar megkezdik a világjárást. A gyeremekek számára a szülői ház marad az élet legstabilabb pontja, ahol őket mindig szeretik, mindig visszavárják. Talán az is gyakran előfordul, hogy az így szeretett ifjak egy ideig megfeledkeznek a szülői szeretetről, ha belekerülnek az élet sodrásába, talán még az anyai imádságot is elfelejtik, de aztán felébrednek, és a szeretet meg tud tartani az élet és a hit útján.

Ismerjük az Ézsaiás könyvéből azt az üzenetet, hogy a leghatásosabban ezen a földön az anyák tudnak vigasztalni. Nemcsak a gyermekeket, hanem a már megfáradt időseket is. Sokszor nem is tud egy édesanya mit mondani gonddal-bajjal vívódó megfáradt fiának, de ha nem is tud neki semmit mondani, oda tudta adni szerető szívét, és ez mindennél nagyobb kincs még a megfáradt, őszülő gyermeknek is. Mert az anya szeretete, megértése, önmagát adása a legdrágább gyógyír a fájdalmakra, amely a könnyeket is fel tudja szárítani. A felolvasott Igében a legáldottabb édesanyának, az Úr Jézus édesanyjának az élettörténtéből hallottunk egy fontos mozzanatot. Jézus gyermekkoráról a Szentírásban nem sokat olvashatunk. Az evangélisták sok tanítását leírják Jézusnak Isten országáról, az üdvtörténeti eseményekről, de Jézus gyermekkoráról a Heródes haragja miatti menekülésen túlmenően, a Lukács evangéliumában is csak a ma hallott történet van leírva. Azt tudjuk, hogy amikor Heródes meghalt, Jézust hazahozták szülei Egyiptomból, és Názáretben telepedtek le. Az egyiptomi meneküléshez az akkori nem könnyű körülmények közt, bizonyára a napkeleti bölcsek által vitt gazdag ajándék szolgáltatott anyagi alapot. Isten így gondoskodott a gyermek Jézusról, hogy ne essen áldozatul Heródes vérszomjas kegyetlenségének. Azt tudjuk, hogy Józsefnek, aki ácsmester volt, Názáretben volt műhelye, de minden jel arra utal, hogy ő fiatalon meghalt, Jézus a kereszthalál kínjai közt mondott szavaiban édesanyját János szeretetébe ajánlotta. Józsefnek a Názáreti ácsműhelyben végzett munkájáról hallunk egy-egy mozzanatot Jézus tanításában. Például amikor Jézus az ő igájáról beszél, hogy az gyönyörűséges és az ő terhe könnyű, a hasonlatot az apának, Józsefnek az ács- műhelyéből veszi, de annak lelki tartal-

mat ad. A mai fiatal nemzedékből valószínűleg kevesen tudják, hogy mi volt az iga, amit járomnak is neveztek. Az egy olyan eszköz volt, amelyet igavonó állatok, ökrök, vagy tehenek nyakára tettek, hogy azok annak a segítségével tudják húzni a terhet. Ezt az eszközt nagyon finoman kellett kidolgozni, az állat nyakával érintkező részeknek a nyak alakjához kellett simulni, tehát simának és fényesnek kellett lenni, mert különben kisebezte volna az állat nyakát. Jó igát csak jó mesterek tudtak készíteni, mert ez a munka egy kicsit művészet is volt. Jézus ezzel a hasonlattal arra hívta a népet, hogy vegyék magukra az ő szeretetének az igáját, mert a zúgolódással hordott teher nehéz, a szeretettel hordott teher pedig könnyű. Sokszor és sokféle módon tapasztalják ezt a szülők gyermekeik nevelése közben. Már a kis gyermekkorban megkezdődik az, hogy a gyermek a szülőnek „nemet" mond. Jelzés ez, hogy a gyermeknek már van saját akarata. Talán játék közben van a gyermeknek valami gondolata a folytatással kapcsolatban, és ha a szülő mást akar, a gyermek nem akar engedelmeskedni. Sok türelmes szeretetre van szükség, míg a gyermek felismeri, hogy a szülő mindig javát akarja, mert csak türelmes szeretettel lehet a gyermeki ellenállásokat legyőzni, és sok szülői önuralom árán jut el a gyermek odáig, míg megszereti azt, ami igazán jó. A hitben élő ember tudja, hogy a legnagyobb jó Isten szeretete. A hitben élő édesanya naponkénti sok feladata közt az legyen a legfontosabb, hogy minden nap imára kulcsolja gyermekeinek a kezét. Úgy kell szeretni gyermekeinket, hogy mélyen a szívükbe véső djön: szüleik szeretete, az édesanya szeretetből fakadó csókja azért legyen drága kincsükké, mert a szülők Isten szeretetének a tovább adói. Aki tudja, hogy ő Isten szeretetének a tovább adója, az embertársainak is mindig jót akar. Jézus születése történetének a Szentírásban való leírása nyomán tudhatjuk, hogy a legáldottabb édesanya, Mária is imádkozó szeretettel nevelte Jézust, és bizonyára testvéreit is. Hiszen angyali üzeneten keresztül közölte vele, hogy őt különös kegyelmi ajándékban részesíti, áldott ő az asszonyok között, és áldott az ő méhének gyümölcse. Mária nem értette, emberi értelemmel nem is érthette Isten üzenetének a mélységeit, - volt ezzel kapcsolatban kérdése is az angyalhoz – és teljes alázattal elfogadta, és imádságban köszönte meg Istennek magasztos küldetését. Ennek az áldott édesanyának éppen abban van az emberi nagysága, hogy alázatos tudott maradni, magasztos küldetésének tudatában sem nevezte magát az ég királynőjének, hanem az Úr alázatos szolgálójának. Szinte egész életében sem tudta egészen tisztázni önmagában küldetésének nagyságát. De Jézus mennybemenetele után, a megígért Szentlelket váró imádkozó gyülekezetben, - mint az Apostolok cselekedeteiről írt könyv első részéből tudjuk – már ott volt Mária, Jézus édesanyja, Jézus testvéreivel együtt.

Jézus személyének a titkát azonban egész életében nem értette teljesen az áldott édesanya. Ez kiérződik a későbbiekben Jézusnak és édesanyjának néhány szavából is. Az első ilyen alkalom volt a Kánai menyegző, ahová a rokonsághoz tartozó család Jézust, és a tanítványokat is meghívta. Ott a lakodalom folyamán a vendéglátó család zavarba jött, mert elfogyott a boruk. Mária ezt észrevette, és szólt Jézusnak. Jézus azonban úgy érezte, és ezt édesanyjának is megmondta, hogy ennek rendezése nem az ő ügyük, nem jött még el az ő cselekvésének az órája. Mária azonban számolt azzal, hogy Fia nem fogja cserben hagyni a bajban levő rokonokat, ezért a szolgáknak is szólt, hogy amit Jézus mond nekik, cselekedjék meg. Első csodájaként így változtatta Jézus ott azon az estén a vizet borrá.

Amikor Jézus 12 éves lett, úgy érezték a szülők, hogy most már elvihetik gyermeküket a templomba, amely számukra több napos zarándokút volt, hogy a törvényben előírt ünnepi áldozatokat bemutassák. Ezek az ünnepek 7 napig tartottak. Az ünnep után a rokonsággal együtt elindult Mária és József is haza és csak egy napi gyaloglás után vették észre, hogy Jézus nincs a rokonok közt sem. Visszamentek Jeruzsálembe, ahol végül Jézust a templomban találták meg. A szülők szelíd szemrehányására a gyermek Jézus szinte csodálkozva kérdezte, hogy miért keresték őt, mikor neki az Atya dolgaival kell foglalkoznia. Napjainkban is sok szülő keresi szomorúan a gyermekét, mert úgy érzi, gyermeke elveszett. Bárcsak a mai gyermeküket kereső szülők is a templomban találnák meg gyermeküket. Legyen a gyermeküket kereső szülőknek a szívében ma is az a reménység, hogy az imádkozó szülői szeretet visszahozza elveszettnek vélt gyermekeiket.

Bizonyára ismerjük azt a bibliai történetet is, hogy egy alkalommal, amikor szintén nagy sokaság vette körül Jézust, valaki a sokaságból szólt neki, hogy anyja és testvérei keresik őt. Az akkori anyai keresés is féltő szeretetből fakadt, de azt is elárulja, hogy ez a féltő szeretet még akkor sem értette igazán, amit a jeruzsálemi templomban maradt gyermek Jézus mondott szüleinek, hogy neki az Atya dolgaival kell foglalkozni. Az édesanya akkor azért akarta hazavinni fiát, mert hallották, hogy Jézust szinte naponta sokaság veszi körül, akiknek hirdeti Isten országának a titkait, és akiknek gyakran meggyógyítja betegségeit. Mindezeken túlmenően tudta, hogy Jézus ébresztő szavára már koporsóból is térnek vissza halottak. Az édesanya féltette a Fiát, mert arra gondolt, hogy egy ember nem veheti magára egy sokaság szenvedésének, betegségének a gyógyítását, mert az emberfeletti feladat, és nem értette a titkot, hogy az Atya Jézusnak emberfeletti erőt adhat. Jézus nem ment haza az őt féltő édesanyjával. De miután meghallotta, hogy édesanyja és testvérei keresik őt, elmondta az őt körülvevő sokaságnak, hogy van

egy kötelék az emberi kapcsolatokban, amely erősebb minden vér szerinti kapcsolatnál. Tudjuk, lelkileg is milyen messzire szakadnak sok esetben a felnövő gyermekek a szülőktől. A testvérek is sok családban megharagszanak egymásra, sokszor talán a szülői örökség nem akaratuk szerinti elosztása miatt. Jézus szerette a szüleit. Az Igében is azt olvassuk, hogy amikor 12 éves korában a hazatért a jeruzsálemi zarándok útról, engedelmes, jó, szerető és szeretett gyermeke volt szüleinek is, és Istennek is. Amikor azon a nevezetes napon szerettei haza akarták őt vinni, a sokaságnak még elmondta, hogy a vérségi kapcsolatnál fontosabb a lelki kapcsolat, és mindenkit testvérének, és anyjának nevezett, aki a mennyei Atya akaratát cselekszi.

Nekünk, mint édesanyáknak és édesapáknak példát kell adni gyermekeinknek. Szükséges, hogy gyermekeink lássák; szerető, és Isten akaratát cselekvő szülőkként úgy akarjuk formálni az életüket, hogy ők értékes lelki kincsekkel induljanak ki a szülői házból. Ha nem ezt tennénk, ha hit nélkül, Krisztus nélkül csak anyagi szükségleteikre gondolva indítanánk őket a világba, akkor olyan szegényen indulnának, mintha a sarkvidéki dermesztő hidegben, a forró nyári napokra való ruhát adnánk nekik. Gyermekeinket fel kell készíteni arra, hogy ahol a sátán toboroz, ott számítani kell a szeretetlenség, gyűlölet, az embertelenség és istentelenség csontvelőkig ható hidegére. Ezért kell gyermekeink szívébe a hit és szeretet melegét tárolni, hogy tudják majd ők is a maguk nemes harcát megharcolni. Ezért különösen drága az édesanyai küldetés és a szülői példaadás, mert áldott eszközökké tudnak lenni Isten kezében, a fiatal nemzedék hitre és szeretetre való segítésében, hogy az Isten által megszentelt földi életúton járva, Isten örök országának a teljességébe érkezzünk. Ehhez adjon Isten kegyelme az édesanyáknak, édesapáknak családtagjainknak, mindnyájunknak hűséget, hitet, szeretetet és Atyai áldást. Ámen

Megköszönjük neked mennyei Édesatyánk, hogy te ezen az édesanyák tiszteletére szentelt vasárnapon is szóltál hozzánk Igédben. Kérünk gyermeki reménységgel, hogy tedd mindnyájunk szívét áldott termőtalajjá, amelyben csirát hajt, növekedik és termést hoz az elvetett igemag. Áldd meg Istenünk a szülők gyermekeinkért mondott naponkénti imádságát is, hogy legyen az minden családunkban, és az egész gyülekezetben a szeretetközösségnek, és az összetartozás érzésének az erősítésévé. Kérünk, segítsd az imádkozni most tanuló gyermekeket is, és a felnövő ifjúságot is hálás szeretetre, hogy szüleik áldozatos szeretetének az emléke maradjon meg szívükben, és tudják azt engedelmességgel és szeretettel viszonozni. Tartsd meg a gyermekkori szerete-

tet a felnőtt nemzedék szívében akkor is, amikor már porladozni fognak a kezek, amelyek az ő gyermeki kezüket imára kulcsolták, és szeretetüket tudják kifejezni porladozó szeretteik sírjának a gondozásával. Vezesd itteni gyermekeidet is a közös lelki anya, az anyaszentegyház szeretetére, hogy emlékezzenek meg mindazokról, akik nekik az anyaszentegyházban Isten Igéjét hirdették, tanították, konfirmálták vagy házaséletükre Isten áldását kérték. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 462. dics. (1988.)

A gyermekek szavalatokkal köszöntik az anyákat. Gyermekek műsora.

Hittel imádkozni

Anyák napja

Főének: 479. dics. Igeolvasás: Márk 11,22-26

Jézus így válaszolt nekik: „Higgyetek Istenben!
Bizony, mondom néktek, hogy aki azt mondja ennek a hegynek: Emelkedjél fel, és vesd magadat tengerbe! - és nem kételkedik szívében, hanem hiszi, hogy amit mond, az megtörténik -, annak meg is adatik az. Ezért mondom nektek: higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértek, megkapjátok, és meg is adatik nektek. És amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket. (Ha pedig ti nem bocsátotok meg, mennyei Atyátok sem bocsátja meg vétkeiteket.)”

Kegyelmes Istenünk, mennyei jó Atyánk! A te nagy neved dicsőségét hirdeti a te egész teremtett világod, és mi hálatelt szívvel csöndesedünk el előtted, hogy megköszönjük megtartó jóságodat, gondviselő szeretetedet. Hálát adunk neked, hogy te úgy munkálkodsz ezen a világon, hogy szíveket fordítsz magadhoz, hogy ezeken a szíveken keresztül tovább áradjon a te jóságod és szereteted. Kérünk, add Szentlelkedet, hogy legyenek a te szeretetednek különösképpen átadói az édesanyák, akik áldozatos helytállásukkal, gyermekeket nevelő és otthonainkban is rendet tartó igyekezetükkel nemcsak nevelői, hanem példaképei is lehetnek gyermekeinknek. Felelősségteljes munkájukban tedd az édesapá-

kat, a közös terheket közös szeretettel hordozó munkatársakká. Adj mindnyájunknak szolgáló szeretetben kiteljesedő hitet, hogy a családi otthonaink is lehessenek szent házzá, és hogy Igéd hirdetésének megszentelt helye, ez a templom is legyen mindnyájunk közös lelki otthonává, ahol együtt növekedhetünk élő templommá. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 165. dics. 6. vers Alapige: Márk 11,24

„Ezért mondom nektek: higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértek, megkapjátok, és meg is adatik nektek."

Kedves Testvéreim,

Lehetetlen az Igének ezt a mondatát, amely az Úr Jézus ajkán hangzott el, úgy hallgatni, hogy bele ne markoljon szívünkbe a kérdés, tudok-e én igazán imádkozni? Ha most erre a kérdésre itt a templomban lehetne válaszolni, bizonyára majdnem mindenki azt válaszolná: hogyne tudnék, hiszen jó édesanyám még gyermekkoromban megtanított imádkozni. Ma anyák napját ünnepeljük, és ilyenkor gyermekeink itt a templomban is kedves ünnepi műsorral, szavalatokkal és közös énekléssel köszöntik az édesanyákat. Jó ilyenkor hallani a gyermekek ajkán elhangzó köszönetet, amelynek elsődleges címzettjei az édesanyák, de ahol rendben vannak a család dolgai, természetszerűen hozzátartoznak az édesapák is. Amikor elődeink kiejtették ezt a szót: „ család", akkor a lelkük mélyén ez a szó szinte egyet jelentett a családi tűzhellyel. Ez a két szó egy meghitt lelki közösséget jelentett, ahol jó volt szeretetben együtt lenni, azt boldogan a „mi otthonunknak" nevezni, ahova a családtagok, ha nem vagyunk otthon, szeretettel hazavárnak. A családi tűzhelynek az őre otthonainkban az édesanya volt. Nemcsak azért mert a naponként újra beinduló élet az ő tűzrakásával kezdődött, hanem azért is, mert a hitves, feleség és édesanya szeretetének a melege volt a családi élet éltető ereje. Az élet, a világ változik. Sok minden más, mint régen volt. De keresztyén hitünk életrendjében a „családi tűzhely" őre a család lelkiségében irányadó, a gyermekek nevelésében, az imádságra tanításban, hitre segítésben az édesanya. Szívből kívánjuk, hogy életünk Ura adjon nekik küldetésük betöltéséhez hűséget és erőt. Gondoljunk szeretettel a közöttünk, velünk levő édesanyákra, és a porladozó édesanyákra is, akik szívük minden szeretetével tanították gyermekeiket imádkozni. A néhai édesanyák is szívébe vésték gyermekeiknek, hogy ezen a földön, ahol minden változik, minden mozog, néha még a föld is, bárhová kerülnek is világban, soha

ne felejtsék el, hogy ezen a világon csak egyetlen szilárd szikla van, amelybe mindig lehet kapaszkodni: a mindenható, világot teremtő, életünket itt, és majd odaát kezében tartó kegyelmes Isten.

De azt is tudjuk, hogy földi életünkben, amelyben sok minden történik velünk, próbák, nehéz küzdelmek, viharok, amelyek áthullámzanak az életünkön, sok emberszív megkeményedik. Sokszor úgy belekerülnek az emberek az élet sodrásába, hogy igazabb énjüket elveszítve sodródnak az árral és lelkükben kárt vallanak. Nagyon áldott lelki kincset jelentenek a gyermekkorban megtanult imádságok, ha azokat Isten felé forduló szívvel, hittel imádkozzuk. De sok embernek a szívéből már a gyermekkori imádságok is kiszóródtak. Akik a gyorsritmusú élet sodrásában nem tudnak maguk körül csöndet teremteni az Isten előtti elcsöndesedésre, önmaguktól raboltatják el a sátánnal a legdrágább kincset. Sok esetben az imádság is úgy marad abba, hogy az ember fáradtan lefekszik, kezd imádkozni, de imádság közben elalszik. Ha ez többször megismétlődik, elmarad az imádság. A gyermekkorban tanult imádkozáshoz is szükséges egy kis csöndesség, és figyelmes átgondolása annak, amit imádkozunk. Ha ez nem történik, értelem nélküli szócsépléssé válik az imádság, ezért erre vigyázzunk. Konfirmandus gyermekeinkkel minden csoporttal próbálkoztunk azzal, hogy mindenki úgy imádkozzon saját szavaival, mint ahogyan beszél otthon egy családtaggal. Nagyon nehezen megy gyermekeinknek, alig tudnak többet mondani, mint egyetlen mondatot. Sajnos sok családban hiányzik az imádkozó családi közösség. A szülők, ha imádkoznak, ezt csak csendesen gyakorolják és a gyermekek nem is tudják, mert nem hallják, hogy milyen imádságot tárnak a szülők az Isten elé. Az Úr Jézus hangsúlyozza, hogy imádkozni hittel kell, hogy Isten azt meghallgassa. Az Igében Jézus képes beszédként mondja tanítványainak, hogyha akkora hitük lenne, mint egy mustármag, és azt mondanák a hegynek, hogy menj a tengerbe, az is megtörténne. Ezzel azt fejezi ki Jézus, hogy Istennek semmi sem lehetetlen. Vannak emberek, akik arra hivatkoznak, hogy Isten minden ember életútját elkészíti, tehát Istennek tervei vannak minden emberrel és ezek a tervek már bele vannak írva az embernek a génjeibe, tehát megvalósulnak és ezekre a gondolatokra hivatkozva teszik fel a kérdést, hogy van-e értelme az imádságnak, ha minden ember életútjának kész programja van, akkor azon nem tud senki változtatni. A Szentírásban sok olyan történet van, amiből tudjuk, hogy Isten mindnyájunk életének Ura, és mint teremtő, az általa alkotott törvényeket, meg is tudja változtatni. Gondoljunk csak Sodoma és Gomora történetére. Ez a nép elfordult Istentől, sötét bűnökbe hullott az élete és Isten elhatározta, hogy ezt a gonosz népet elpusztítja. Isten el is küldte a büntető angyalokat, akik közben bementek Ábra-

hámhoz, aki Istennek kedves, szövetséges embere volt, és akin keresztül a világ megváltását készítette elő. Amikor Ábrahám megtudta az angyaloktól, hogy Sodoma és Gomora fölött ítéletet akarnak tartani, Ábrahám kérte az angyalokat, hogyha van Sodomában és Gomorában ötven igaz ember, nem kegyelmeznek az ötven miatt a többinek is? Az angyalok azt mondták megkegyelmeznek. De Ábrahám tovább kérlelte őket, hogyha van ott negyven vagy harminc, húsz, tíz igaz ember, akkor nem kegyelmeznek meg a városnak? Tehát Isten angyalai Isten nevében megbocsátásukat ígérték. Nem változhatatlanok Istennek a határozatai, mert ő nem gyönyörködik a bűnös ember halálában, hanem azt akarja, hogy az ember megtérjen és éljen. De Sodomában és Gomorában nem volt tíz Istenre figyelő ember sem, ezért az ítélet végre lett hajtva. Sokan a természetben uralkodó törvényszerűségekre hivatkozva kérdőjelezik meg az imádság értelmét. Azt mondják, természeti törvény, hogy az emberek születnek, hogy mindenki, aki megszületett meg kell halnia. Ezen nem lehet semmit változtatni. Az így vélekedők, megfeledkeznek arról, hogy a meghalás nem a természet törvényeinek, hanem a bűnnek a következménye. Sokan a sorsról beszélnek. Azt mondják, ami a sors könyvében megvan írva, az megváltozhatatlan. A sors pogány fogalom. A hitben élő ember életét nem valamiféle személytelen vak sors mozgatja, hanem Isten, mint életünk személyes Ura. Az imádság éppen azért nagy ajándék és kiváltsága az embernek, mert beszélhetünk Istennel, kérhetünk tőle és ígéretet kapunk, hogyha őszinte gyermeki bizalommal és hittel kérünk, Isten megadja amit kérünk. Ez a kapcsolat Isten és az ember között nem egy irányú, mert Isten is szólítgat, ébresztget, hívogat, jó útra akarja terelni az életünket, mint jó atya gyermekeinek az életét. Köztünk gyarló emberek között is sokféle gondolat van, ezzel az ember és Isten közötti vonallal. Némelyek azt mondják; én nem tudom, hogy van ez az emberi imádságokkal, de azért biztonság okáért én mégis csak fogok minden nap egy kicsit imádkozni. Ha Isten meghallgatja jó, ha nem hallgatja meg én megtettem a magam kötelességét. Az ilyen imádság nem imádság, hiszen Jézus éppen azt mondja, Istennek minden lehetséges, ha teljes hittel kérjük. De ha ott van az ember szívében a kételkedés, ott az imádkozás nem történik hitből. Jézus sem azzal a gondolattal állott meg a negyednapja sírban pihenő Lázár sírjánál, hogy hátha feltámasztja Isten Lázárt, hanem azzal a szilárd hittel, hogy az atya őt meghallgatja. Az imádsággal kapcsolatban is sok bizonytalanság van az ember szívében, hiszen maga Jézus is úgy imádkozott nagycsütörtök éjjel a Gecsemáné kertben: Atyám, ha lehetséges múljon el tőlem ez a keserű pohár, de mind az által ne úgy legyen ahogy én akarom, hanem ahogy te akarod. Emberi testében ő is remegett a kereszthalál szenvedéseitől, de tudta, hogy az atya őt az embe-

riség megváltására küldte a földre. Ezért volt akkor is ott az imádságban az Isten akaratában való megnyugvás. Jézus azonban azt is kéri tőlünk, hogy ha mi kérjük Istentől a bűneink megbocsátását nekünk is készséggel meg kell bocsátanunk, ha embertársaink vétettek ellenünk. Amikor feltették Jézusnak a kérdést, hogy hányszor lehet az embertársnak megbocsátani, ha bocsánatot kér, Jézus azt mondta, hogy még hetvenhétszer is.

Jézus azt is kéri az embertől, hogy imádságainkban az ő nevében kérjük az Atyát, hogy könyörgésünket hallgassa meg. Az ő nevében nem lehet akármit kérni. Az ószövetségi törvényben még vannak átkot kérő imádságok is. Ott még elfogadott jelszó volt szemet szemért, fogat fogért. Az ószövetségi törvényt Jézus a maga élete példájával megváltoztatta. A Jézus Krisztus gyülekezetében már úgy hangzik a parancs, hogy ha téged valaki megbánt azt jóval viszonozd. Ha valaki megdob kővel, dobd viszsza kenyérrel. Így lehettek Isten gyermekei, aki felhozza napját a jókra és gonoszokra egyaránt. Imáinkban ne felejtsük el Jézus imádságának ezt a mondatát sem: Legyen meg a te akaratod. Vannak élethelyzetek, amikor ezt csak könnyek között tudjuk imádkozni. Ő maga mindig mindenben maradéktalanul akarta teljesíteni az Atya akaratát. Ezzel kapcsolatban is sokszor vannak ott az ajkunkon a miértek, mert mi nem tudjuk áttekinteni sem Istennek a szeretetét, sem Isten tekintetének egész világot átölelő méreteit. Ezért sokszor nem teljesülhet a mi akaratunk. Ebbe sokszor belefájdul a szívünk és kicsordul a könnyünk. Sok mindent nem értünk meg Isten akaratával kapcsolatban. A János apostol leveléből annyit tudunk, hogy Krisztusban Isten szeretete öleli át az életünket, és ha ez a szeretet bennünk is megvan, Isten gyermekei vagyunk. Az Igében ott azt is olvassuk, hogy még nem lett nyilvánvalóvá, mivé leszünk, de ha nyilvánvalóvá lesz, meglátjuk őt, amint van. Tehát az örökkévalóságban minden, ami számunkra rejtély, világossá válik. Onnan visszanézve tudjuk majd meg, mit miért cselekedett Isten földi életünk folyamán úgy, ahogy cselekedett. Akkor tudatosítjuk majd, hogy sok mindenből, ami nekünk fájdalmat okozott, amit nem értettünk, Isten jót hozott ki.

Hitben járva reménységgel énekelhetjük tehát kedves énekünket:

Mind jó, amit Isten tészen,
Ha oly pohárt innék is,
Amelynek íze szívemnek.
Nagy keserűn esnék is.
De eltűröm, mert víg öröm
Felváltja azt végtére,
Sok búm enyhítésére. Ámen
(272. dics. 5. vers)

Édesatyánk, jó nekünk előtted elcsöndesedni, Igédet meghallgatni, és azzal a reménységgel távozni otthonainkba, hogy Igédnek mai magvetése sem volt hiábavaló munka. Megköszönjük igéd üzenetét, hogy te örökkévaló szeretettel szeretsz bennünket, még akkor is, ha ismered gyarlóságainkat. Hálát adunk, hogy Jézus Krisztusban úgy adtad magad egészen nekünk, mint a jó édesanya egész lényét, szeretetét adja, amikor hallja gyermeke sírását, és mindjárt mellette van, hogy megvigasztalja könnyező gyermekét. Mi is gyakran eleső gyermekeid vagyunk. Elesésünk után, mikor tudatára ébredünk, hogy szavainkkal, tetteinkkel vagy mulasztásainkkal téged bántottunk meg jó Atyánk, mi is elszomorodunk, mert tudjuk, te szeretsz bennünket, gyakran méltatlan gyermekeidet, és mi mégis hálátlanságunkkal szomorítunk meg téged, Atyánkat. Hálát adunk neked, hogy Jézus Krisztusban úgy adtad nekünk magad, hogy az ő áldozatának az érdeméért megbocsátod minden bűnünket. Mi is szeretettel gondolunk ma ezen az anyák tiszteletére szentelt vasárnapon az édesanyánkra és édesapánkra, aki nevelésünkben mellette állott, és megköszönjük neked, hogy ők megtanítottak bennünket imádkozni. Kérünk Atyánk, őrizd meg szívünkben, és gyarapítsd ezt a lelki kincset, hogy azt el ne veszítsük, hanem hálás szeretettel adhassuk az utánunk következő nemzedéknek. Tartsd meg szívünkben a reménységet, hogy ez a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 274. dics.

Szavalatok és gyermekműsor.

Feleség keresés Izsáknak

Anyák napja

Főének: 35. zsoltár. Igeolvasás: 1. Mózes 24,1-26

Ábrahám élemedett korú, öreg ember lett, és az ÚR mindennel megáldotta Ábrahámot. Egyszer azt mondta Ábrahám háza öreg szolgájának, aki mindenét kezelte: Tedd a kezedet a csípőm alá, hadd eskesselek meg az ÚRra, az ég és föld Istenére, hogy fiamnak nem a kánaániak leányai közül hozol feleséget, akik között lakom, hanem elmész hazámba, a rokonságomhoz, és onnan hozol feleséget a fiamnak, Izsáknak! De a

szolga ezt mondta neki: Hátha az a leány nem akar követni engem erre a földre? Akkor visszavigyem a fiadat arra a földre, ahonnan eljöttél? Ábrahám így válaszolt neki: Őrizkedj attól, hogy oda visszavidd a fiamat! Az ÚR, az ég Istene, aki kihozott engem atyám házából és rokonságom földjéről, aki beszélt velem, és így esküdött meg nekem: A te utódaidnak adom ezt a földet! - Ő elküldi majd angyalát előtted, hogy onnan hozz a fiamnak feleséget. Ha a leány nem akar követni téged, akkor mentes leszel a nekem tett eskü alól, de a fiamat nem viheted vissza oda.Ekkor a szolga odatette kezét urának, Ábrahámnak a csípője alá, és megesküdött neki erre a dologra. Azután kiválasztott a szolga tíz tevét urának a tevéi közül, hogy elmenjen, és vitt magával urától mindenféle értékes dolgot. Elindult, és elment Aram-Naharaimba, Náhór városába. A városon kívül megpihentette a tevéket egy kútnál, estefelé, amikor az asszonyok vizet meríteni jártak. Akkor ezt mondta: URam, Ábrahámnak, az én uramnak Istene! Adj eredményt még ma, és mutasd meg hűségedet az én uram, Ábrahám iránt! Ideállok a forrás mellé, amikor a városbeli leányok kijönnek vizet meríteni. Legyen úgy, hogy ha azt mondom valamelyik leánynak: Nyújtsd ide a korsódat, hadd igyam! - ő pedig azt mondja: Igyál, sőt még a tevéidet is megitatom - akkor őt rendelted szolgádnak, Izsáknak, és ebből tudom meg, hogy megmutattad hűségedet uram iránt! Még be sem fejezte szavait, máris jött Rebeka, korsóval a vállán. Ő Betúélnak, Milká fiának volt a leánya; Milká pedig Ábrahám testvérének, Náhórnak volt a felesége. A leány igen szép arcú volt, hajadon, akinek férfival még nem volt dolga. Lement a forráshoz, megtöltötte a korsóját, és feljött. Ekkor a szolga odafutott, és azt mondta: Adj nekem egy korty vizet a korsóból! A leány így felelt: Igyál, uram! És gyorsan levette korsóját a kezébe, és inni adott neki. Miután eleget adott neki inni, így szólt: Tevéidnek is merítek, míg eleget nem isznak. Sietve beleöntötte a korsó vizet a vályúba, azután ismét odafutott meríteni a forráshoz. Így merített valamennyi tevének. Az ember közben némán figyelte, hogy megtudja, szerencséssé tette-e útját az ÚR, vagy sem. Miután a tevék már eleget ittak, elővett a férfi egy fél sekel súlyú aranyfüggőt, és a leány kezére való két karperecet, tíz aranysekel súlyút, és ezt kérdezte: Kinek a leánya vagy? Mondd meg nekem, van-e számunkra éjszakára hely apád házánál? Ő azt felelte: Betúél leánya vagyok, Milká fiáé, akit ő Náhórnak szült. Azt is mondta neki: Van nálunk bőven szalma is, abrak is, meg hely is van éjszakára. Akkor meghajolt az a férfi, leborult az ÚR előtt és ezt mondta: Áldott az ÚR, Ábrahámnak, az én uramnak Istene, aki nem vonta meg hűséges szeretetét uramtól! Az ÚR vezérelt engem ezen az úton az én uram testvérének házához.

Hálaadással magasztaljuk szent nevedet örökkévaló Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Köszönjük, hogy újra ránk ragyog áldott napod, amely ezen a földön egyike az élet forrásának. Köszönjük, hogy az életnek a magva nemcsak kertjeinkben és mezőink talajában hajt csirát, hanem a te Igéd magva is csirát tud hajtani, és termést tud hozni. Könyörgünk Istenünk, te, aki életünk elmúlt napjaiban is velünk voltál, aki azt a reménységet is megadod, hogy nem hiábavaló Igéd magjának a szívek talajába vetése sem, áldd meg mostani együttlétünket is, hogy Igédnek az a magvetése is, amely a mai igehirdetésben történik bő termést hozhasson. Ne engedd, hogy Igéd szívünkben útszélre, köves talajba, vagy tövisek közé kerüljön. Add, hogy ebben a világban, amelyben sok gyűlölködés és sátáni magvetés is van, ne a te Igemagod, hanem a sátán magvetése ne tudjon kihajtani, és gyümölcsöt teremni. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 25. zsoltár 2. vers Alapige: 1. Mózes 24,51-52 és 57-59

Lábán és Betúél így válaszolt: Az Úrtól van ez a dolog, mi nem mondhatunk neked sem rosszat, sem jót. Itt van Rebeka, vidd és menj! Legyen urad fiának a felesége. Amikor meghallotta Ábrahám szolgája a beszédüket, földre borult az Úr előtt. .. Azok ezt mondták: Hívjuk ide a leányt, és kérdezzük meg őt magát. Odahívták Rebekát és megkérdezték tőle: Elmész-e ezzel az emberrel? Ő azt felelte: Elmegyek! Elbocsátották tehát húgukat, Rebekát, és a dajkáját, meg Ábrahám szolgáját, embereivel együtt.

Kedves Testvéreim,

Az az esemény, amelyről a felolvasott igeversekben hallottunk, az ószövetségi nép múltjának majdnem az egyik bölcsődala. Akkor játszódott le ez az eseménysorozat, amikor a hívők Atyja, Ábrahám, akinek felesége Sára késő vénségében megszülte az Isten által évtizedekkel azelőtt ígért gyermeket, a felnőtt Izsáknak feleséget akart találni. Már Sára is meghalt, akinek temetése előtt egy temetkezési helynek való parcellát vásárolt, hogy ott Sárát eltemesse, és majd ott legyen az ő, és szeretettei nyugvóhelye is. Ez volt Ábrahámnak az egyetlen földtulajdona abban

az országban. Miután Sára, akinek a neve is azt jelenti: mosolygós, meghalt, nem volt már kivel megbeszélni életük dolgait. Ábrahám nagyon komolyan vette annak a felelősségét, hogy vele Isten szövetséget kötött, és az ő magvában valami nagyot, valami újat akar kezdeni az emberiséggel. Mert ha az ő magvában megáldatnak a föld népei, ez valami rendkívüli eseményt jelent majd a földön. Ezért akarta fiának, Izsáknak a jövendő életútját egyengetni. Már ez a „mag" is közel negyven éves volt, és még nem volt családja. Isten kemény próbára tette Ábrahám hitét, amikor azt kérte tőle, hogy fiát, az ígéret örökösét áldozza fel neki, de az utolsó pillanatokban egy áldozati bárányt ajándékozott neki, hogy az legyen az áldozat. Ábrahám úgy gondolta, hogy Izsák csak úgy fogja tudni betölteni küldetését, ha olyan feleséget kap, akinek a szívében hit van. Aki kész odafigyelni Istenre, aki megtanul imádkozni. Megborzadt attól a gondolattól, hogy Izsák az új hazájukban élő fiatalok közül válasszon feleséget, pedig ott is bizonyára sok helyes fiatal lány volt. De ezek bálványimádó pogányok voltak. Ha ezek közül választana feleséget, az fiát is bizonyára visszaterelné a pogányságba. Azért akarta megpróbálni, hogy fia az ő őshazájából, Mezopotámiából kapjon feleséget. Mert a házasságkötés nemcsak két embernek az ügye. Ahhoz köze van annak is, aki az életet adta. Ilyen döntő fontosságú ügyről való elhatározás előtt azért meg kell kérdezni Istent is. Mert a feleségnek elsődleges küldetése, hogy édesanya legyen. Nemcsak a háztartás vezetője, nemcsak munkaerő, hanem édesanya, aki első a gyermekek nevelésében, és aki a szívében levő hitet, vagy hitetlenséget tovább adja. Aki úgy nevel, hogy az életével, a szavaival, egész lényével bizonyságot tesz arról, akinek a szolgálatában él. Azért akarta Isten, hogy az az anyajelölt, aki annak a népnek az ősanyjává lesz, akiből kiindulva az Ábrahámmal kötött szövetség által ki akar magának nevelni egy népet, ne pogány legyen. Ezért fordult bizalommal a család öreg szolgájához. Ez az öreg szolga, aki már szinte családtagként élt velük, Ábrahám bizalmi embere volt. Őt küldte a mintegy ezer km-re lévő őshazájába Ábrahám, aki kiválasztott tíz tevét, sok értékes dolgot rakott rájuk, hogyha megérkezik majd gazdája régi hazájába, és találkozik ott élő rokonaival, akkor a tevékre rakott értékes dolgokkal tudjon a a kialakuló helyzetnek megfelelően bánni. A nekünk ma már ismerős közlekedési eszközök akkor még nem voltak, ezért tevékkel, és néhol valószínűleg gyalog vágtak neki a nagy útnak. A hű szolga fogadalmat tett gazdájának, hogy megbízatását igyekezni fog hűségesen elvégezni. Ábrahám kérésére azt is megígérte, hogy ha megérkezik Ábrahám régi hazájába, és találkozik a rokonokkal, de a számításba jöhető lány nem akarna hazulról eljönni, Ábrahám fiát nem viszi vissza a régi hazába. A hű szolga útköz-

ben is imádkozott, és kérte Istent, hogy útját tegye eredményessé, sikeressé. Még azt is kérte Istentől, hogy mi legyen a jel, amely megmutatja, amelynek alapján megtalálja azt a lányt, aki Isten akarata szerint felesége lehetne Izsáknak. Isten részleteiben is csodálatosan meghallgatta a szolga kérését, megtalálta azt a lányt, aki jószívűségével, szerénységével, szorgalmával és segítőkészségével jelét adta, hogy ő olyan lelkületű lány, amilyet az öreg szolga kért Istentől. Ez a lány Rebeka volt, aki mikor az öreg szolga vizet kért tőle, szívesen adott, sőt felajánlotta, hogy a tevéket is megitatja. Pedig tíz tevét megitatni nem volt könnyű feladat. A szolga hálát adott Istennek, hogy minden kérését teljesítette, különösen, amikor megkérdezte Rebekától, hogy kinek a lánya, és tisztázódott, hogy Isten őt egyenesen Ábrahám testvérének a családjához vezeti. Később azt is megtudta, hogy Rebeka Ábrahám Nákhor nevű testvérének az unokája. A szolga arany ékszerekkel ajándékozta meg a neki olyan szívesen segítő lányt, aki örömmel ment haza, és otthon elmondta a családnak, mi történt a kútnál. Volt Rebekának egy Lábán nevű testvére, aki kiment a forráshoz, meghívta házukhoz az ott ácsorgó szolgát, helyet készített a tevéknek is, és szívesen hívták meg asztalukhoz messziről érkezett vendégüket. Lábán neve a luna szóból származik, ami holdat jelent. Ez a név tehát azt jelzi, hogy az ott lakó nép hold-imádó pogány nép volt. De Ábrahám lelkének a mélyén ott volt még annak az emléke, hogy ennek a népnek a tudatából nem veszett még ki egészen a teremtő Istenről való tudat, vagy legalább sejtelem. Hiszen a teremtés befejezésekor, amikor Isten az embert az Édenben helyezte el, az embernek közössége volt Istennel. Ez a közösség akkor szakadt meg, amikor az ember megszegte Isten parancsát, mert szakított a tiltott gyümölcsből. Ezért kellett elhagynia az Édent és az ember elindult az elpogányosodás útján.

A Lábánék családja a holdimádás vallásos örökségét kapta az ősöktől, de ott volt bennük a sejtelem, hogy a hold, és az égboltozat csillagai nem lettek önmaguktól. És ez a sejtelem megerősödött bennük, amikor Ábrahám szolgája az asztalnál az Úrról, mint Ábrahám Istenéről beszélt. Ez a szolga azzal, hogy az asztalnál nem fogott hozzá jókedvűen enni, hanem előbb el akarta mondani, hogy ő ki, és miért jött hazájukból ilyen messzire, a vendéglátókat megsértette volna, de észrevették, hogy a szolga nagy és fontos küldetést kapott, ezért hagyták őt beszélni. Mikor megtudták, hogy Ábrahám a régi hazából akar fiának, Izsáknak feleséget venni, és minden jel azt mutatta, hogy az a feleség az ő Rebekájuk lenne, nem volt ellenvetésük. A szolga szóhasználatát átvéve ők is azt mondták, hogy ez az Úrtól van. Ha pedig így van, ők csak egyet tehetnek: tudomásul veszik, hogy ebben a dologban már egy tőlük sokkal nagyobb hatalom döntött:

Isten. Éppen ezért, ennek a családnak azt is meg kell értenie, hogy amikor ez a szolga, Ábrahám megbízásából, Kánaánból Mezopotámiába jött, nemcsak emberi küldetésben jár, hanem Isten követségében is. Mert Ábrahám Isten szövetségese, és Istennek abban az ígéretében, hogy Ábrahám magva által Isten meg fogja áldani a világot, Rebeka, ha Izsák feleségévé lesz, a leendő áldásban részestárs lesz. A szolgának ezt a beszédét Rebeka is hallotta. Már nemcsak azt tudta meg, hogy annak a szolgának az ura, aki őt, és később a család többi tagját is drága ékszerekkel ajándékozta meg, gazdag ember, hanem azt is, hogy ennek az embernek a fia, akinek ő feleségévé lehet, egy értelem feletti, világ feletti isteni hatalomnak az eszköze is. Érthető, hogy ennek a jószívű és segítőkész lánynak a szívében feltámadt a vágy, hogy elmenjen abba a távol lévő ismeretlen országba, ahonnan ez az öreg szolga jött, és tagjává legyen ennek az ismeretlen családnak. Ábrahám szolgája tehát nagyon jó szolgálatot végzett, amikor annál a mezopotámiai terített asztalnál úgy beszélt ura fiáról, hogy Rebeka annak a férfinak feleségévé akart lenni. Mi már tudjuk, hogy Jézus Krisztus Ábrahámnak az a magva, akit Isten ígért. Bárcsak mi is úgy tudnánk az ő nagy családjába, az anyaszentegyházba, a gyülekezetbe hívogatni, hogy aki beszédünket hallja, ennek a családnak tagjává akarna válni. Amikor Ábrahám szolgája mindent elmondott az asztalnál, amit el akart mondani, a család tagjai úgy érezték, hogy a menyasszonyszerzés egész folyamatát, a tervet, a kivitelezést, az imádságokat és annak meghallgatását Isten adta. Ők pedig Istennek ezt a tervét és annak megoldását elfogadták. Mielőtt nyugovóra tértek, Ábrahám szolgája még sok szép ékszer-ajándékot osztott szét a család tagjai közt.

Reggel azonban nagy meglepetés érte a vendéglátó családot. Ábrahám szolgája, és vagyonának gondozója kiadta a szolgáknak a parancsot, hogy nyergeljék fel a tevéket és induljanak haza. Azért lepődtek meg, mert azokban az országokban ilyen esetben az volt a dolgok rendje, hogy a menyasszonynak joga volt egy év előkészületi időre, hogy szükséges dolgait elvégezze, és lelkileg-testileg felkészüljön a családi életre. Rebeka váratlan hirtelenséggel lett menyasszonnyá, és másnap reggel már vinni akarták a menyasszonyt. A szolga hálát adott Istennek, hogy feladatát elvégezte. Isten küldetését eredményessé tette, és kérte a családot, hogy tovább ne marasztalják őket. Az ügyet végül is Rebeka zárta le, aki a családnak arra a kérdésére, hogy elmegy-e az őt vinni akaró emberrel, így válaszolt: Elmegyek! A család tagjai megáldották tehát Rebekát, útnak indították őt és dajkáját, valamint Ábrahám szolgáját embereivel együtt.

Ábrahám szolgája küldetését hű szívvel betöltő követté, Rebeka Izsáknak hű feleségévé, gyermekeiknek pedig áldott életű édesanyjává lett.

Kérjük Istent, hogy abban a családban, ahová Isten állított minket, mint édesanyákat, édesapákat, testvéreket és családtagokat, tudjuk mindnyájan Istentől kapott küldetésünket hű szívvel betölteni. Ámen

Édesatyánk, Hálát adunk néked ezért a kegyelmedből most is megkapott templomi csöndességért, amelyben újra megszólítottál bennünket. Hálát adunk, hogy emlékeztettél: mi azon a helyen, ahová állítottál bennünket, a családban, a munkahelyen és mindenütt ahova járunk, dolgozunk vagy beszélünk, ha szívünket már neked adtuk, semmi sem szakíthat el minket a mi Urunktól, Jézus Krisztustól. Hálát adunk, hogy életünk emmausi útján utitársunkká lett, és a hétnek ezen az első napján bennünket is, még dorgálásoddal is vigasztalsz, gyászunkban is vigasztalsz. Te az Atya akaratából jöttél hozzánk, hogy drága véreden válts meg minket. Megköszönjük néked, hogy életünkben is, amikor bűneink homályában nem látjuk jól az utat, te jössz utánunk Igéd reflektor fényével, hogy ne tévedjünk el. Add Atyánk, hogy amikor földi gyermekeid életében elérkezik a hitvestárs választásának az ideje, ez a keresés is Igéd fényében történjen, hogy a hitvesek imádkozó közösségben is legyenek egymással, hogy életük naponta megújulhasson a szeretetben. Ajándékozd meg földi gyermekeidet naponta szeretettel, hogy teremjék mindig a szeretet és a jóság gyümölcseit. Áldd meg és vigasztald Atyánk az egyedül maradókat is hogy szívükben ne aludjon ki a szeretet tüze, hogy tudjanak ők is akaratod szerinti szép életet élni. Így áldd meg kegyelmesen életünket könyörülő Istenünk. Üdvözítőnk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Záróének: Estenként ha harang csendül - Énekgyűjemény 85. oldal. (1987.)

A gyermekek szavalatokkal köszöntik az édesanyákat. Gyermekprogram.

KATOLIKUS-PROTESTÁNS ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELETEK

Ökumenikus istentisztelet

Kedves Testvéreim,

Szeretettel köszöntöm ennek az ökumenikus istentiszteletnek minden résztvevőjét, minden kedves testvérünket, mindenekelőtt a görög katolikus és római katolikus gyülekezetnek a lelkipásztorait a református templomban. Hálát adunk Istennek hogy itt most együtt lehetünk, és együtt hallgatgatjuk Istennek az Igéjét. Ezeknek a testvéri együttléteknek, amelyre nálunk most került sor először, az elsődleges célkitűzése, hogy egymást jobban megismerjük, és szeretettel hallgassuk meg a másik egyház lelkipásztorának az igehirdetését is. Így tudatosítjuk mélyebben, hogy mi mindnyájan az egy teremtő Istennek a gyermekei és az egy megváltó Krisztusnak a megváltottai vagyunk, ugyanaz a kegyelem ölel át mindnyájunkat, és mindnyájunknak csak Isten kegyelméből van életünk, holnapunk és üdvösségünk.

Isten népének a közösségében, az anyaszentegyházban a többrétegűség majdnem olyan idős, mint maga az egyház. Már az ószövetségi gyülekezetben nagyon korán ott volt a több apró csoportosulás mellett a két nagy, az egymástól külön vált izraelitáknak és a szamaritánusoknak a csoportja. Ezek a népek pedig igazán testvérek voltak, mert mindnyájuknak Ábrahám volt az ősatyja, és mindnyájuk hitének közös alapja volt a Szentírás, amely Krisztus koráig csak az Ószövetségből állott. Mégis hamar eljött az idő, amikor ez a két csoportja a népnek kezdett egymástól eltávolodni. Sokat lehetne arról beszélni, miért távolodtak el egymástól. Mindkét csoport magát tartotta igaznak, a másikat pedig lenézte. A gyűlölet szakadéka fölött nem volt összekötő híd. Olyan mély volt a gyűlölet, hogy ha egy zsidó menni akart valahova, de szamaritánus falvakon keresztül vezetett volna útja a kitűzött cél felé, a szamaritánus falvakat nagy ívben kikerülte, hogy ne is találkozzon szamaritánussal. De Jézus szívében, amikor a földön volt mindkét népcsoport felé szeretet volt.

Bizonyára mindnyájan ismerjük azt a Bibliában leírt történetet, hogy Jézus, amikor egy alkalommal útban volt tanítványaival, Sikár városába érkezett, és míg tanítványai elmentek élelmet vásárolni, ő egy kicsit megpihent az ott lévő nevezetes kútnál, a Jákób kútjánál. Közben egy szamaritánus asszony ment a kúthoz vizet meríteni, és nagyon meglepődött, hogy

Jézus őt megszólította és vizet kért tőle. Ez a szamaritánus asszony még jobban meglepődött, amikor észrevette, hogy ez az őt megszólító zsidó ember belelát a szívébe, ismeri az ő elrontott beszennyezett múltját, egész életét. Amikor az asszony ezt felfedezte, Jézust prófétának vallotta, és megragadta az alkalmat, hogy megkérdezze tőle, melyik az a hely ahol Istent igazán imádják az emberek. Mert a zsidók Jeruzsálemet tartották Isten igaz imádása helyének, ahol áldozataikat is bemutatták, a szamaritánusok pedig a Garizim hegyet tartották Isten igaz imádása helyének, amely az ő vallásos életüknek a középpontja volt. Jézusnak tehát arra a kérdésre kellett választ adni, hogy melyik az igaz hit, melyik az igaz vallás, kik imádják Istent helyesen. Jézus csodálatos választ adott, amikor ezt mondta: „Eljön az óra, és már el is jött, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. ..Az Isten Lélek, és akik őt imádják, szükséges, hogy lélekben és igazságban imádják." Tehát nem az a lényeges hogy hol, hanem az, hogy milyen szívvel, milyen lelkülettel. Bármelyik templomba is megy valaki, ha szívében ott van a szeretetlenség, ha nem zárja szívébe és nem adja tovább Isten szeretetének az evangéliumát, imádsága nem lehet kedves Isten előtt. Mert Isten nem szereti azt, - olvassuk az Igében -, aki csak ajkával közelget felé, szívével pedig távol van tőle. Ez után az esemény után nem sokkal később mondta el Jézus az egyik legszebb tanítását az irgalmas szamaritánusról. Ebben a tanításban Jézus elmondja, hogy az útszélen hagyott, kirabolt megsebzett emberrel nem népének a papja és lévitája cselekedett Isten szíve szerint, hanem az a zsidók által lenézett szamaritánus, aki könyörült a veszélybe került embertárson, és minden tőle telhetőt megtett érte. Használjuk azért ki most is ezt az Isten által készített alkalmat arra, hogy hallgassuk, és zárjuk szívünkbe Isten Igéjét, hogy aztán kint a világban tudjuk mindnyájan cselekedni mennyei Atyánk akaratát, és éljünk egymással őszinte testvéri szeretetközösségben. Isten áldja meg együttlétünket.

Katolikus énekek és liturgia
A közös imahét kitűzött Igéi: Róma 12,3-5; 1. Korinthus 12,11-27

A nekem adatott kegyelem által mondom tehát közöttetek mindenkinek: ne gondolja magát többnek, mint amennyinek gondolnia kell, hanem arra igyekezzék mindenki, hogy józanul gondolkozzék az Istentől kapott hit mértéke szerint. Mert ahogyan egy testnek sok tagja van, de nem minden tagnak ugyanaz a feladata, úgy sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai.

Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is. Hiszen egy

Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok és mindnyájan egy lélekkel itattattunk meg. De mindezt egy és ugyanaz a Lélek munkálja, aki úgy osztja szét kinek-kinek ajándékát, amint akarja. Mert a test sem egy tagból áll, hanem sokból. Ha ezt mondaná a láb: „Mivel nem vagyok kéz, nem vagyok a test része", vajon azért nem a test része-e? És ha ezt mondaná a fül: „Mivel nem vagyok szem, nem vagyok a test része", vajon azért nem a test része-e? Ha a test csupa szem, hol lenne a hallás? Ha az egész test hallás, hol lenne a szaglás?Márpedig az Isten rendezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, ahogyan akarta. Ha pedig valamennyi egy tag volna, hol volna a test? Így bár sok a tag, mégis egy a test. Nem mondhatja a szem a kéznek: „Nincs rád szükségem", vagy a fej a lábaknak: „Nincs rátok szükségem!"Ellenkezőleg: a test gyengébbnek látszó részei nagyon is szükségesek, és amelyeket a test tisztességtelen részeinek tartunk, azokat nagyobb tisztességgel vesszük körül, és amelyek ékesség nélkül valók, azok nagyobb megbecsülésben részesülnek: az ékeseknek azonban nincs erre szükségük. Isten szerkesztette így a testet egybe: az alacsonyabb rendűnek nagyobb tisztességet adva, hogy ne legyen meghasonlás a testben, hanem kölcsönösen gondoskodjanak egymásról a tagok. És így ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül valamennyi. Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai. De mindezt egy és ugyanaz a Lélek munkálja, aki úgy osztja szét kinek-kinek ajándékát, amint akarja. Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is. Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg. Mert a test sem egy tagból áll, hanem sokból. Ha ezt mondaná a láb: „Mivel nem vagyok kéz, nem vagyok a test része", vajon azért nem a test része-e? És ha ezt mondaná a fül: „Mivel nem vagyok szem, nem vagyok a test része", vajon azért nem a test része-e? Ha a test csupa szem, hol lenne a hallás? Ha az egész test hallás, hol lenne a szaglás? Márpedig az Isten rendezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, ahogyan akarta. Ha pedig valamennyi egy tag volna, hol volna a test? Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai.

Katolikus ének

Dicsőítjük örökkévaló szent nevedet, világot teremtő Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Köszönjük, hogy újra szólsz hozzánk Igéden keresztül, és a földön sokmillió lelki testvérünk-

kel együtt mi is szólhatunk hozzád imádságunkban. Hálát adunk néked, hogy a Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, és egy Lélekkel itattattunk meg, és mint ilyenek hallgathatjuk most együtt atyai üzenetedet, örök Igédet. Köszönjük néked a munkás hétköznapok ajándékait, az erőt és értelmet, amellyel feladatainkat végezhetjük, a munkát, amelyeknek elvégzéséhez a múlt héten is elég erőt adtál, a megértő embertársakat, és szeretteinket, akik életünk gond-terheit szeretetükkel és jóságukkal tudják enyhíteni. Azt is köszönjük Atyánk, hogy adtál elég türelmet a szeretetlen szívű embertársaknak az elhordozásához is. Hálát adunk azért is, hogy emberi gyarlóságaink között is szabad nékünk gyermeki reménységgel rád tekinteni, hogy te nem kegyetlen szigorúsággal, hanem kegyelmes szeretettel nézed életünket, és várod engedelmes feléd fordulásunkat. Kérünk Atyánk, vésd Igédet szívünkbe, és add, hogy annak termése szeretet, békesség és egyetértés legyen mindnyájunk életében. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Kedves Testvéreim,

Ezen a héten, ezekben a napokban ökumenikus imahetet tartanak az anyaszentegyházak tagjai, és ezeken az összejöveteleken ma sok ezer templomban hangzik Isten Igéjének az üzenete a gyülekezetekről, az anyaszentegyházról. Az itt is felolvasott igeversek egy részét képezik a ma, és az előttünk álló napokban elhangzó tanításoknak, amelyekben Isten mindenekelőtt azt mondja el népének, hogy az egyházat nem emberek alapították, hanem Isten Lelke. Az Igében ez így hangzik; „*egy Lélek által egy testté kereszteltettünk meg mindnyájan*." A Szentlélek kitöltetésének első gyümölcse az volt, hogy hangzott az Ige, és ennek az lett a következménye, hogy az Igét hallgató emberek egy része, akik azelőtt egész más életet éltek, megkeseredett lélekkel tették fel a kérdést; „mit cselekedjünk?" Azért keseredtek meg, mert Isten Igéje belevilágított életük sok rejtett zugába, és rádöbbentek, hogy tetteikkel, életmódjukkal Isten ellenségei lettek. Pedig akkor éppen mind kegyes, vallásos emberek voltak ott együtt, hiszen az egyik nevezetes ünnepre, az aratás utáni hálaadó ünnepre sereglettek össze Jeruzsálemben. Isten így gondoskodott róla, hogy a Szentlélek kitöltése után sok hallgatója legyen az Igének. Isten a Lélek által hangzó Igében emlékeztette őket, hogy ő régi ígéretét teljesítette akkor, amikor Megváltót küldött a világra, aki nemcsak tanított, nemcsak könnyet törölt, a betegeknek egészséget, a meghaltaknak életet adott

vissza, hanem a saját életét is ideadta értünk, hogy bűneinknek váltságdíját lefizetve bennünket a kárhozat mélységéből kiszabadítson. Akkor tört fel szívükből a kétségbeesett kérdés, hogy mit cselekedjenek, ha az, akit ők keresztre feszítve megöltek, a világ Megváltója volt?! Van-e még menekvés Isten büntetése elől. És az Igéből meghallották a kegyelmes Isten könyörülő szeretetből fakadó vigasztalását is: Van. Az első lépés az, hogy engedelmes szívvel vissza kell térni Istenhez. Meg kell keresztelkedni az Úr Jézus nevére, és akkor a könyörülő Isten megbocsátja bűneinket, és nekünk is adja a Szentlélek ajándékát. A Szentlélek mélyebben megismerteti a hozzá térőkkel, hogy kicsoda Isten és kicsoda Jézus Krisztus. Így lesz Isten népe egy testté, amelynek feje Jézus Krisztus.

A ma hallott Igében is elmondja Isten, hogy az egyházban is úgy alakul és formálódik az élet, mint a mi testünkben. Ha valaki orvosi atlaszt tanulmányozgat, még megszámolni is nehezen tudja, hány része van az ember testének, és milyen csodálatos élettani folyamatok játszódnak le bennünk mindig, még akkor is, amikor alszunk. Ez a sok részből álló, és bonyolult élettani folyamatokat produkáló test, egy test, egy szerves egység. Az Igében elmondja Isten, hogy ha a test egyes részei nem töltenék be a Teremtőtől kapott küldetésüket, ha meghasonlás, viszály és engedetlenség lenne köztük, akkor elakadna az élet. Mert azért van, és addig van élet a testben, ameddig minden szerv, minden rész, betölti küldetését. Így van ez az egyházzal is. Minden egyes tagja, ugyanazon testnek, a Krisztus testének a tagja. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy Jézus Krisztus ezen a földön tagjai által munkálkodik. Az ő szeretete, az ő jósága, Szentlelke gyümölcseinek új életre tápláló ereje, minden áldás és minden jó igyekezet, amit Isten ő általa készített nekünk, önmagunkban kárhozat felé induló és porba hulló gyermekeinek, rajtuk keresztül kell, hogy áradjon ki a világba. Jézus Krisztus az ő testének tagjain keresztül akar szeretni, gyógyítani, áldássá válni. Azért hangzik a Római levél 12. részének az elején a kérés: *„Az Isten irgalmára kérlek tehát titeket testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek."* Isten Lelke sok drága ajándékot, sokféle talentumot, képességet ad az embernek. Valakinek többet valakinek kevesebbet, de mindenkinek ad valamennyit. Te is kaptál testvérem. Amit kaptunk, arra kaptuk, hogy szolgáljunk vele embertársaink közt Istennek. Aki a tanításnak az ajándékát kapta, az tanítson jóra és szépre, aki az éneklés ajándékát kapta, annak legyen az egész élete dalba ömlő imádsággá Istent magasztaló és neki hálát adó életté. Aki az építés képességét kapta az építsen boldog örömmel otthonokat azzal a kívánsággal, hogy az általa épített otthonokban zengjen a hálaének és áldást kérő imádság. Építse a templomokat azzal a reménységgel, hogy ott Isten

hálás hívő népe szeretettel fogja hallgatni a szeretet örök Urának az Igéjét, és az, amit ott hall, legyen mindig fénnyé életútjára, hogy soha senki, aki ott az Igét hallgatja, ne bolyongjon sötét utakon, ne járjon sötétségben. Építsen iskolákat, hogy ott kicsinyek és nagyok tanulják a földi életben szükséges ismereteket is, de igyekezzen megismerni Isten országának csodálatos dolgait is, hogy megkaphassa földi hazánk mellett, Isten országának az állampolgárságát is. Építsen jó reménységgel kórházakat is, hogy ott arra talentumot kapott emberek gyógyítgassák megfáradt, beteg földi vándortársainkat, de az életút végére érkezőket emlékeztessék, hogy a földi életút a földi léten túl folytatódik, ehhez is készülni kell. Mindnyájan úgy éljünk az Istentől kapott sokféle talentummal, a lelki ajándékokkal, hogy az nekünk magunknak is és embertársainknak is áldássá legyen. Vessük most mélyen a szívünkbe, hogy Krisztus teste tagjának lenni, Istennek a drága ajándéka, amit nem azért kaptunk, hogy dicsekedjünk vele, hanem azért, hogy éljünk vele hálaadással. Nem azért vagyunk keresztyének- keresztények, hogy legyünk büszkék a vallásunkra, hanem azért, hogy Krisztusnak a szeretete, akitől a nevünket vettük, a mi szeretetteljes életünk által is tegye szebbé és jobbá a világot. Ez a mi küldetésünk.

Mindnyájan tudjuk, hogy mennyi nyugtalanságot okoz, ha testünknek egy szerve, vagy tagja, nem tölti be küldetését. Egy kis vérrög az ereinkben veszélyeztetheti az életet. Ha testünk egy tagja kezd fájni, vagy meglankadni, az az egész testben tovább áramlik, és nehézzé, vagy egyenesen gyötrelmessé teheti az életünket. Próbáltunk már elgondolkodni azon, hogy mi, mint Krisztus testének földön élő tagjai, betöltjük-e küldetésünket, tudunk-e, készek vagyunk-e a tőle kapott lelki ajándékokkal a gyülekezet épülésére élni? Nem vagyunk mi is vérrögök, vagy mészlerakódások Krisztus testében, amelyek nehézzé teszik, vagy valamikor talán akadályozzák a testben a jó életrend folytatását? A szeretettel végzendő munkát a gyülekezetben nem helyettesíti a bölcselkedés, a tett helyett mondott kifogások pedig egyenesen hátráltatják azt. Ilyen körülmények között akar gyógyuláshoz segíteni az Ige, amikor azt akarja mindenkinek a szívébe vésni, hogy a gyülekezetben nem bölcselkedni kell, hanem a jó ügyet a hit mértéke szerint elő kell segíteni. Így válik az egyház sóvá és világossággá. Ahol a gyülekezeti tagok nem tudnak egy akarattal együtt munkálkodni, ahol viszálykodás van, és emiatt akadozik a jó ügy előmenetele, a viszálykodó tagok levágják magukat Krisztus testéről. A testi életünk törvényszerűségeiből tudjuk, hogy ha testünk valamelyik részét sokáig nem használjuk, az még erőtlenebbé, betegebbé válik. Aki például nem használja a szemét, mert otthonába kevés fény jut, ezért nem is szokott rá az olvasásra, annak a szeme gyengébb, a látása még rosszabb lesz. Ha vala-

ki sokáig nem használja az izmait, az izmok ernyedtté, lazábbá erőtlenebbé válnak. Aki nem használja az Istentől kapott talentumokat, képességeket, az valamilyen formában megbosszulja magát. Megváltónknak a talentumokról szóló példázatában az egyik szolga nem gyümölcsöztette, hanem elásta a talentumot. A gazda, amikor hazajött, és elszámoltatta szolgáit, ki hogyan sáfárkodott a kapott talentumokkal, a szolga, aki elásta a talentumot, nemcsak dorgálást, hanem büntetést is kapott. Urunk előtt egyszer mindnyájunknak számot kell adni, hogyan töltöttük a kapott életidőt, hogyan gazdálkodtunk a talentumainkkal. Mert a talentumokat, bármely egyházhoz tartozunk, gyümölcsöztetni kell.

Ökumenikus törekvésre nem azért van szükség, hogy mi munkáljuk Jézus Krisztus egyházának az egységét, hanem azért, mert Jézus Krisztus ezt az egységet már elkészítette. Azért az egyház egy. Akármilyen földi keretben él, bárhogyan is nevezi magát, az egyház, amely Krisztust tartja Urának, Megváltójának, egy. Az Apostoli hitvallásban ezt a hitüket így fogalmazták meg őseink: „Hiszem az egy, egyetemes keresztyén Anyaszentegyházat, szenteknek közösségét. Latinul: Credo unam sanctam catolicam, Az „egyetemes" szó, amelyet anyanyelvünk régi szóhasználatában „közönségesnek" mondtak, latinul úgy hangzik, hogy „katolikus". Mert Krisztusnak a földön csak egy teste van; az egyház. De ez az egy egyház a földön kialakult történelmi folyamatokban többféle néven elnevezett közösségekké formálódott. Szervezetileg azért nem maradt az egyház egy, de a különböző nevű keresztyén egyházaknak tudatosítani kell a lelki együvé tartozást, a lelki egység szükségességét. Mert ha az egyháznak a földön egy teste van, és egy feje; Jézus Krisztus, az ő testének a tagjait csak a szeretet kötheti össze, mert Krisztus nevében nem gyűlölködni, hanemcsak szeretni lehet. Az egyházban azért nem lehet gyűlölködni, mert meg kell szívlelni az Igének ezt a mondatát is: *„Rész szerint van bennünk az ismeret."* Ez pedig azt hozza magával, hogy Isten világának, Isten országának a titkait senki sem ismeri tökéletesen. Viszont Isten, Krisztus szeretet-parancsa mindenkire vonatkozik. Legyen Krisztusban eggyé lett életünknek minden egyházban a közös hitvallásává és törekvésévé az életstílus, amelyet kedves énekünk így fejez ki:

Isten szívén megpihenve, forrjon szívünk egybe hát.
Hitünk karja úgy ölelje, édes Megváltónkat át.
Ő fejünk mi néki tagja, ő a fény mi színei.
Mi cselédek, ő a gazda, ő miénk, övéi mi.
Ámen
1988.
Katolikus liturgia és közös ének.

Akiket Isten Lelke vezet, azok Istennek gyermekei

Ökumenikus istentisztelet

90. zsoltár éneklése

Görögkatolikus liturgia

Igeolvasás: Róma 8,9-25

Ti azonban nem test szerint éltek, hanem Lélek szerint, ha Isten Lelke lakik bennetek. De akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé. Ha pedig Krisztus bennetek van, bár a test a bűn miatt halott, a Lélek életet ad az igazság által. Ha pedig annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halottak közül, akkor az, aki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halottak közül, életre kelti halandó testeteket is a bennetek lakó Lelke által. Ezért, testvéreim, adósok vagyunk, de nem a testnek, hogy test szerint éljünk. Mert ha test szerint éltek, meg kell halnotok, de ha a Lélek által megölitek a test cselekedeteit, élni fogtok.Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljetek, hanem a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atya!" Maga a Lélek tesz bizonyságot a mi lelkünkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk. Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek és örököstársai Krisztusnak, ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk. Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk. Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. A teremtett világ ugyanis a hiábavalóságnak vettetett alá, nem önszántából, hanem az által, aki alávetette, mégpedig azzal a reménységgel, hogy a teremtett világ maga is meg fog szabadulni a romlandóság szolgaságából Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára. Hiszen tudjuk, hogy az egész teremtett világ együtt sóhajtozik és együtt vajúdik mind ez ideig. De nemcsak ez a világ, hanem még azok is, akik a Lélek első zsengéjét kapták, mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására. Mert üdvösségünk reménységre szól. Viszont az a reménység, amelyet már látunk, nem is reménység; hiszen amit lát valaki, azt miért kellene remélnie? Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor állhatatossággal várjuk.

Örök Isten, szent Atyánk, aki az idők teljességében beléptél testet öltve az Úr Jézus Krisztusban ebbe a földi világba, hálaadással magasztalunk téged és úgy köszönjük meg néked ezt a testvéri találkozót, amelyet ma számunkra elkészítettél. Hálát adunk, hogy itt most ebben a templomban, mint három egyházadnak tagjai lehetünk együtt, és így hallgathatjuk atyai szódat, örök távla-

tokat feltáró üzenetedet. Atyánk, te ismered mindnyájunk életét, tudod, mi minden viharzik át a lelkünkön, a gondolatainkon. Te látod, mennyi gond, mennyi kísértés, mennyi hiábavalóság, szenvedés és engedetlenség tölti be életünket, amíg itt vagyunk földi világodban, ebben a bölcső és koporsó közötti időben. Hálát adunk, hogy te a kísértéseknek, a bajoknak, gondoknak és örömöknek ebben a világában szüntelenül velünk vagy, hogy életünket megáldjad, Lelked által vezess és szívünkbe add azt az örömöt, hogy kegyelmedből megváltott gyermekeid lehetünk. Most is ezt munkáld Igéd és Lelked által bennünk, könyörülő Istenünk, megváltó Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: Hozzád jövünk Uram
(Énekgyűjtemény 108. oldal, 2. vers) Alapige: Róma 8,23

Hiszen tudjuk, hogy az egész teremtett világ együtt sóhajtozik és vajúdik mind ez ideig. De nemcsak ez a világ, hanem még azok is, akik a Lélek első zsengéjét kapták, mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására.

Kedves Testvéreim,

Az ökumenikus imahétnek az utolsó napjához érkeztünk, és az igeszakasz, amelyet ma hallottunk Pál apostolnak a Rómaiakhoz írt leveléből, ennek az imahétnek az előkészítő közössége által kitűzött igeszakasza. Ezt az igeszakaszt, most is egy katolikus és protestáns egyházi vezetőkből álló közösség állította össze. Imádkozó hittel keresgették és olvasgatták azokat az Igéket, amelyek alapján ezekben a napokban kellene, hogy hangozzanak a tanítások és igehirdetések minden országban és minden egyházban, ahol az ökumenikus imahetet megtartják. Ez azért nagyon fontos és áldott dolog, mert egy ilyen imádkozó közösség döntötte el, hogy a vezérigéje ennek az imahétnek az legyen, hogy **„akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek a gyermekei”.** Reménységünk szerint ez egy áldott előrelépés az egyházak életében, mert az eddigiekben egyszerű egyháztagok és egyházi vezetők ajkán is gyakran hangzottak el ilyen mondatok: „Akiket a mi egyházunk főpapjai vezetnek, azok Istennek gyermekei. Akik hozzánk tartoznak, azok tartoznak Isten népéhez.” Áldott dolog, hogy a mostani ökumenikus imahét előkészítse során arról hallhatunk, hogy a különböző egyházak vezetői közt most már olyanok is vannak, akik döntéseikben érzékeltetik, hogy nem elsődleges fontosságú dolog az,

hogy egy- egy egyház főpapjai mit mondanak, hanem az, hogy mit mond Isten Igéje. Nagyon áldott dolog odafigyelni az egyházak vezetőire, ha azok Isten Igéjének hűséges tolmácsai, ha azt mondják, amire Isten az ő népét ébresztgeti. Bárcsak ez a mostani döntés gyökeret eresztene, és sok gyümölcsöt teremne, hogy Krisztus egyházának mind vezetői, mind vezetettjei egy szívvel és hittel tudnák vallani; „Akiket Isten Lelke vezet, azok Istennek gyermekei."

Egy embernek, az egyéneknek az életében is hatalmas dolog, ha valaki el tudja mondani önmagáról: Engem már Istennek a Lelke vezet. Odáig sok ember eljut, hogy ezt mondja: Én nem vagyok hitetlen, én vallásos vagyok. De mit jelent a vallásosság? A vallásosság a legjobb esetben is csak annyit jelent, hogy az ember akarja a jót, keresi az Istent, de a csak vallásos ember életében gyakran az történik, amit az apostol a saját életére nézve is megvall, hogy akarja a jót, de annak véghezvitele sokszor nem sikerül. De miért van ez így, miért nem hajtja végre az akart jót? Hiszen tisztultabb perceiben szinte minden ember érzi, hogy sok minden nincs rendben az életében. Mert mindenki szeretné, hogy legyen meghitt, bensőséges légkör az otthonában. Mindenki vágyakozik azután, hogy a munkahelyen is, a rokoni kapcsolatokban is legyen jó megértés és békesség. Isten Igéje felel miértjeinkre ebben a vonatkozásban is. Azt mondja, hogy a jó tervek, a jó gondolatok megvalósítása azért nem sikerül, mert a testnek a törvénye véghez akarja vinni a maga akaratát. A testi énünkbe mélyen be van írva a világ lelke által irányított érzés, akarat és ösztön. Ezért a világ lelke által vezetett embernek az életében ott van a háttérben, néha talán az előtérben az önzés, a hitbeli elbizonytalanodás, rosszakarat, irigység, és sok más terméke a világ lelkének, ami miatt az ember elhidegül a másik embertől, és amely el akarja szakítani őt az Istentől is. Vannak azért körültünk jóakaratú, szerető szívű emberek is, akik figyelmeztetnek: kedvesem, ezt ne folytasd tovább. Az orvos is mondja sokszor egy-egy elrontott életrend miatt összekuszálódott életű embernek: Ha nem akarja önnön életét pusztítani, hagyja abba azt, ami ronccsá teszi az életét. Napjainkban egyre több a szenvedélybeteg, a szenvedélyfüggő ember. A tudomány nevében beszélők a sajtóban és médiumokban hirdetik: A nikotin méreg. A dohányzás lassú önmérgezés, ami előbb utóbb megboszszulja magát azokon, akik azzal élnek. Igaz a régi népi mondás, hogy minden elszívott cigaretta egy szög az ember koporsójában. Ezt a legtöbb ember tudja. Valakiben meg is fogamzik a döntés: Én abbahagyom a dohányzást. De ezt sok ezzel próbálkozó közül kevesen tudják megvalósítani. A dohányzás csak egy a sok szenvedély közül. Sok ember rabja az alkoholnak. Nem kevés családban azért gyötrelmes a családtagok élete, könnyes

a kenyere, mert valaki a családban nem is akar kiszabadulni az alkohol rabságából. A test törvényének a hatalma sokféle jó kezdeményezést nem enged az embernek megvalósítani. Azért mondja Isten az Igében, hogy aki már eljut odáig, hogy nemcsak vallásos, nemcsak akarja a jót, nemcsak néhanapján figyel oda Istenre, amikor minden körülmény lazít egy kicsit a szenvedély kötelékein. A televízióban sincs jó műsor, ami miatt otthon akarna maradni a templomba menés helyett. Aki minden emberi gyarlósága, szenvedélyektől való függősége mellett is jó embernek, vallásosnak vallja magát, nem szabadul ki a saját akaratából készített csapdából. Igazán csak akkor válhat Isten gyermekévé valaki, amikor őszinte megbánással ki tudja tárni gyarlóságait Isten előtt és tudja kérni Isten szabadító kegyelmét minden rabságból, ahonnan az ember a saját erejéből nem tud kiszabadulni. Kérni kell a világ lelke által megrontott életrend helyett Isten lelkének a vezetését. Boldog ember az, aki élő hittel tud már könyörögni: „Isten élő lelke jöjj, áldva szállj le rám." Kérni kell: „Jövel mi hozzánk is, részeltess ajándékidban. Lakozzál mibennünk, mint élő templomaidban. Adj hitet adj jó reménységet. Adj szentid között egyességet, Békességet és idvességet."

Jézus Krisztus azt ígérte övéinek, hogy az Atya adja Szentlelkét mindenkinek, aki azt kéri tőle. A különböző egyházrészek közt is csak Isten Lelke tud egymás különbözőségét szeretetben elhordozni tudó közösséget teremteni. Jézus az övéi elsődleges ismertető jelének a szeretetet mondta: *„Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok*." Amíg valakinek a szívében más érzések vannak, nem a szeretet, hanem talán az önzés, a gyűlölet, ott a világ lelkének a törvénye uralja az életet. Nagy elesettség jele az, ha egy családnak a tagjai nem tudnak mindent elfedező szeretettel együtt lenni, hanem durva, szeretetlen szavakkal becsmérelik, vagy lenézik egymást. Ugyanilyen elesettség jele az, ha Krisztus egyházának tagjai nem tudnak szeretetben együtt lenni, hanem magukat a másiknál különbnek, többnek tartják. Az arról tanúskodik, hogy az ilyen lelkületi embereket nem Isten Lelke vezeti. Az önmagát magasztaló fanatizmus nem hit, hanem ellensége a hitnek. Ezért marasztalta el Jézus a fanatikusan misszionizáló zsidókat. Elmarasztaló szavai arra figyelmeztettek, hogy vallásos büszkeségükkel a pogányokat, akiket meg akarnak nyerni a maguk hite számára, ellenkező irányba indítják útnak. A kísértés megvan ugyan Isten gyermekeinek az életében is, az is megbotlik néha, de akiket valóban Isten Lelke vezérel, azok nem maradnak elesett állapotban, mert az ilyen embernek az életét már nem a világ lelke, hanem Isten Lelke irányítja, vezeti. Hogy megbotlott Péter nagycsütörtök éjszakán! Pedig amikor Jézus arról beszélt, hogy övéi elhagyják őt, Péter

magabiztosan mondta, hogy ő soha nem hagyja el Jézust. De mikor mégis megtagadta őt, fájt neki, hogy ezt tette, megbánta tagadását és elkezdett keservesen sírni. A legnagyobb veszély az, amikor a magát Isten népéhez tartozó ember méltatlanul viselkedik, szavaival, tetteivel, vagy mulasztásával arról tesz bizonyságot, hogy nem sok köze van Istenhez, Krisztushoz és méltatlan viselkedését nem tudja megbánni, elsiratni. Az apostol ezt így írja le a Római levélben: *„Isten Lelkének a törvénye megszabadít engem a bűn és a halál törvényéből."* Igen nagy kiváltsága a Lélek által vezetett embernek, hogy Istent így szólíthatjuk meg: Atyánk, Édesatyánk. Hiszen a gyermekek öröklik az Atya javait.

Községeinkben a háború előtti időben sok olyan család volt, amelyben a családnak a tagjai nem voltak képesek elvégezni minden munkát, amely a mezőkben, vagy a gazdálkodó élet sok más területén elvégzésre várt. Ilyen családokban úgy pótolták a kevés munkaerőt, hogy fogadtak egy embert, egy szolgát, aki megkapta a maga bérét, és segített végezni a naponkénti munkát. A sürgős és fontos munkákat sokszor a család tagjai és a szolga együtt végezték. Ha a szolga jó ember volt akkor szépen becsületesen végezte mindig a rábízott munkát. Féltő gonddal vigyázott arra, hogy a gazda legyen vele meg elégedve. A szolgának a lelke mélyén tehát egy kicsit mindig ott volt a félelem, hogyha a rábízott munkát nem végzi a gazda megelégedésére, elveszítheti a biztos megélhetést jelentő munkát. De a családtagnak, a fiúnak nincs ilyen félelem a lelkében, mert tudja, hogy a gyermekek a szülők örökösei.

Ez az egész föld Istennek a szőlőskertje. Az Isten Lelke által vezetett emberek Isten gyermekei, és örökösei mindennek, ami az Atyáé. Az Atya, aki Ura az életnek, gyermekeinek tehát Jézus Krisztusban a legdrágább örökséget, az életet készítette. A Római levélből hallottuk az emlékeztetést, hogy ez a teremtett világ nyög és sóhajt mind idáig, mert fiúságot várunk, testünknek a megváltását. A világnak a nyögését és sóhajtását a történelem során mindig érezték az emberek, de talán soha olyan mértékben, mint éppen ebben a legújabb időben. Mert hogyne lenne sóhajtozás egy jobb, egy szebb, és emberségesebb életlehetőség után egy olyan korban, ahol naponta történnek gyilkosságok, merényletek, rablások, hazugságok, amelyek sok egyén, család és a társadalom széles rétegét is beárnyékolják és sokszor könnyessé, gyötrelmessé teszik az életet. De ez a szebb, jobb, nyugodtabb, emberségesebb élet nem jön önmagától. Ez csak ott jön, és akkor jön, ahol megnyílik a szív Isten előtt és ahol egy ember életének a vezetését átveszi Istennek a Lelke. Ez a Lélek világunkban, amely ezt a világot Isten megváltott gyermekeinek a tanyájává teszi, ahol olyan jó együtt lenni egymással, jó Istenre figyelni, jó szeretni és jó megszentelt életet élve boldogan tud-

ni, hogyha földi porsátorunk összeomlik, átvehetjük az örökséget, amely megváltott gyermekeit várja. A teremtett világban nemcsak azért nyögnek és sóhajtanak az Isten Lelke által vezetett emberek is, mert ebben a világban sötét sátáni erők gyötrelmessé teszik az életet, hanem azért is, hogy a testünknek a megváltását is várjuk. Áldott dolog a hit bizonyosságával várni, hogy ha porsátrunk összeomlik, Isten lelkünket Krisztus áldozata által, üdvözíti, de Krisztus, amikor legyőzte a halált, a testünket is megváltotta. Ennek beteljesülését Krisztus visszajövetelével az új teremtés teljességre jutásával várjuk. Akkor szűnik meg a könnyhullatás és a sóhaj.

Ezt várja Isten Krisztusban megváltott népe gyermeki reménységgel. Ámen

Római katolikus liturgia responsoriummal.

Imádság.

Ökumenikus istentisztelet

A gyülekezetek közös éneklése: Hadd menjek Istenem mindig feléd.

A gyülekezetek és lelkipásztoraik köszöntése

Hadd köszöntsem szeretettel minden kedves testvérünket, akik eljöttek erre a közös istentiszteletre. Szeretettel köszöntöm római katolikus lelkésztársamat, aki a mai napra kitűzött Ige egy részét tárja a testvérek elé. Sajnáljuk, hogy görög katolikus lelkésztársunk más elfoglaltsága miatt nem lehet itt köztünk, és örömmel látjuk, hogy mindhárom gyülekezetből szép számmal vannak itt testvérek. Egy évvel ezelőtt, amikor először volt Csicserben közös istentiszteletünk, arról beszéltünk, hogy közös istentiszteleteinknek nagy ajándéka és áldása az, hogy jobban megismerhetjük egymást. Az emberi életben igen sok jó célnak, és sok szenvedésnek okozója volt az, hogy az emberek az élet különböző területein nem tudják egymást szeretetben elhordozni. Sok fájó emlék van sok testvérnek a szívében amiatt, hogy néha még egy gyülekezet keretén belül is, de még inkább a különböző gyülekezetek tagjai között hiányos a szeretet. Sokan úgy gondolják, hogy ha ők Istennel kapcsolatban vannak, mert imádkoznak, mert járnak a templomba is, akkor minden rendben van. Isten pedig ezzel kapcsolatban azt mondja, hogy az emberi kapcsolatok töréseit előbb az embertársakkal kell rendezni. Mert ha valaki azt mondja, hogy szereti Istent, de gyűlöli az embertársát, az hazug, mert hogyan szeretheti az Istent, akit nem lát, ha gyűlöli embertársát, akit lát. Tévedés, hogy lehet rendezni az elromlott emberi kapcso-

latot Istennel, mert Jézusunk emlékeztet, hogy amit megkötünk a földön, a mennyben is kötve lesz, és amit feloldozunk a földön, a mennyben is fel lesz oldozva. Az embertárs felé elkövetett rosszat meg kell bánni, bocsánatot kell kérni, és egymásnak a megbánt rosszat meg kell bocsátani. Csak abban az esetben kell kérni Istentől az embertárs megbántásáért a bocsánatot, ha a megbántott embertárs már nem él. Mert a meghalt embertárstól már nem tudunk bocsánatot kérni. Ezért kell az emberi kapcsolatokban esett minden sebet idejében meggyógyítani. Óvakodjunk a vallásos elfogultságtól, mert az elfogultság nagyon messzire sodor a valós tényektől, és ezért nagyon érzékenyen megsebzi az embertársat. Ez az elfogultság képes volt arra is, hogy Jézusnak, aki megváltó szeretettel jött a földre, ilyet mondott: „Ördög van benned." Ezt azért mondták neki, mert Jézus belelátott a szívükbe és leleplezte gonosz tervüket.

Az elmúlt évi közös imaheti istentiszteletünk óta nagy változás történt közép-európai térségünkben. Akkor még az volt a folytatása együttlétünknek, hogy közös istentiszteletünk híre a titkosrendőrségre jutott, akik először is engem vontak felelősségre. Kérdéseikre volt mit válaszolnom, és mivel politikai hatalmuk közben erősen hanyatlott, békén hagytak. Mi pedig elhatároztuk, hogy ha Isten életünket megtartja, jövőre is megtartjuk az ökumenikus imahetet. Így került sor erre a mai közös ünneplésünkre.

Mi már tudjuk, hogy Jézus azért lett Isten létére emberré, hogy minket Isten gyermekeivé tegyen, megváltson. Az ő Lelkének, amelyet az Atyától küld, első gyümölcse a szeretet. Kérjük mi is együttlétünkre is Isten Szentlelkét, hogy teremje életünk annak első gyümölcsét, a szeretetet. És ha mi Isten Igéjére figyelő szeretettel tudunk most itt is együtt lenni, a Lélek megtermi életünkben a többi áldott gyümölcsöt; az örömöt, békességet, szívességet, és jóságot, hogy együttlétünk után tudjuk mondani: Jó volt itt együtt lenni, áldd meg Atyánk életünket otthonainkban, családjainkban, és odakint a világban jártunkban is. Ámen

Rövid katolikus liturgia és éneklés. Igeolvasás: Máté 11,25-30

Az Igét olvasta Gábor Bertalan rk. lelkipásztor

Abban az időben megszólalt Jézus, és ezt mondta: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és értelmesek elől, és felfedted a gyermekeknek. Igen, Atyám, mert így láttad jónak. Az én Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú akarja kijelenteni. Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagy-

tok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám boldogító, és az én terhem könnyű."

Először a rk. lelkipásztor hirdetett Igét.

Nagy vagy te Isten, nagy a te hatalmad. Teremtő szóddal világot formáltál, és amikor mi emberek elestünk, akkor könyörülő kegyelemmel jöttél hozzánk Jézus Krisztusban, aki a sátán ellen felvette a harcot, és legyőzte az életünket megkötöző bűnt, félelmet és halált. Hálát adunk, hogy irgalmas szereteted naponta megújítod az életünkben, hogy gyermekeidként élhessünk, és ebben az ökumenikus közösségben újra hallgathassuk atyai szódat, örök Igédet. Segíts Atyánk, hogy Szentlelked és Igéd által gyógyuljon meg életünk minden jónak a cselekvésére, és tudjunk óvakodni mindentől, ami nincs összhangban a te akaratoddal. Cselekedd, hogy megértsük Igéd üzenetét, hogy szívünket hassa át a te szereteted, hogy életünk legyen ebben a sok kísértéssel teli világban példaadó életté. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 487. dics. 3. vers Alapige: Efézus 4,11-24

És ő „adott" némelyeket apostolokul, másokat prófétákul, ismét másokat evangélistákul, vagy pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére. Míg eljutunk mindnyájan a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra. Hogy többé ne legyünk kiskorúak, akik mindenféle tanítás szelében ide-oda hányódnak és sodródnak az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszságától; hanem az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől őhozzá, aki a fej, a Krisztus. Az egész test pedig az ő hatására egybeilleszkedve és összefogva, a különféle kapcsolatok segítségével, és minden egyes rész saját adottságának megfelelően működve gondoskodik önmaga növekedéséről, hogy épüljön szeretetben. Mondom tehát, és tanúsítom az Úr nevében, hogy többé nem élhettek úgy, ahogyan a pogányok élnek hiábavaló gondolkodásuk szerint. Az ő elméjükre sötétség borult, és elidegenedtek az Istennek tetsző

élettől, mert megmaradtak tévelygésükben, és megkeményedett a szívük. Ezért erkölcsi érzékükben eltompulva, gátlástalanul mindenféle tisztátalan tevékenységre vetemedtek nyereségvágyukban. Ti azonban nem így tanultátok a Krisztust; ha valóban úgy hallottatok róla, és kaptatok felőle tanítást, ahogyan az megvalósult Jézusban. Vessétek le a régi élet szerint való óembert, aki csalárd és gonosz kívánságok miatt megromlott; újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltsétek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtetett.

Református igehirdetés.

Kedves Testvéreim,

Ezen a vasárnapon a keresztyén egyházak gyülekezetei világszerte az ökumenikus imahét záró istentiszteletére gyülekeznek össze. Így most lélekben mi is együtt vagyunk sok millió testvérünkkel, akik a különböző egyházakban Isten Igéjének azokra az üzeneteire figyelünk, amelyet a közös katolikus, protestáns közösség az imahét napjaira elkészített. Ezekben az előkészített igeszakaszokban arról van szó, hogy Isten Szentlelke azért formált gyülekezetet és rendelt a gyülekezetekben lelki vezetőket, hogy az egyházban mindenütt hangozzon az Ige és folytatódjon a sokféle szeretetmunka. A Krisztus egyháza lelki vezetőinek feladata, hogy felkészítsék a szenteket szolgálatuk végzésére a Krisztus testének az építésében. A szent szó a Szentírásban nem jelent különleges érdemeket szerzett embert Isten előtt, hanem arra utal, hogy szent az, aki kitárulkozó lélekkel Isten Igéjére figyel, és aki tudatosítja, hogy élete Istennek az ajándéka, amit arra kap az ember, hogy ne magának éljen, hanem annak, aki szeret és megváltott minket. Jézus Krisztus azért jött hozzánk a mennyből a földre, hogy földi életünket is széppé, próbák és gondok között is áldássá tegye embertársaink részére. Krisztus az ő hűséges megváltottai által, testének tagjai által építi ezen a földön gyülekezetét, anyaszentegyházát. Isten azért hirdetteti egyházában az Igét, hogy hangozzon üdvözítő szeretetének az örömhíre, hogy eljussunk mindnyájan az Isten Fia megismerésének az egységére, a lelki felnőtt korra a Krisztus teljességére eljutó nagykorúságra. Akik tehát Isten gyermekeiként élik ezt a földi életet, azoknak nagyon drága alkalom minden nap arra, hogy életükben mutassák meg, hogy ők Isten gyermekei. Ezt a krisztusi életformát úgy tárja elénk Isten az Igében, hogy ezt mondja: *„Ne legyetek tovább kiskorúak, akiket ide s oda hány a tanításnak akármilyen szele."* Már a bibliai korban is nagyon

sok eszmei tanhirdető volt a földön. Amikor az apostolok megkezdték az Úr Jézus által elrendelt missziói munkát, mindjárt megindult egy olyan folyamat, amely az evangélium hirdetőit üldözte, és éppen ez az üldözés tette hatékonyabbá és gyorsabban terjedővé a keresztyén egyházat. Amikor az apostolokat, majd azok követőit el- üldözték lakóhelyükről, szívükben vitték az evangéliumot. Így az üldözések a sok kegyetlen pusztítás ellenére is a Krisztus egyháza növekedéséhez vezettek. Az elüldözött igehirdetők életmódja olyan szép és vonzó volt, hogy szelídségük, jóságuk, emberségük sok pogányban felébresztette a vágyat, hogy ők is ilyen életet szeretnének élni. Pedig nem volt könnyű a Krisztus egyháza tagjává lenni. Az evangélium hirdetői éveken át tanítgatták kis csoportokban a megtérőket, és csak akkor nyilvánították őket keresztyéneknek, amikor nemcsak megismerték, hanem cselekedték is azt, amit Krisztus életének a példaadásából tanultak.

Amit az Igében hallottunk, az gyakorlatilag arra segítette a krisztusi életmód után vágyakozókat, hogy ne figyeljenek arra a sokféle idegen tanításra, ideológiára és okkult tevékenységre, amely körülveszi őket, hanem Krisztusra figyeljenek. Ezek a sokszor tetszetős idegen tanítások akkor is, de napjainkban még erőteljesebben vagy hatalmi parancsszó, vagy törvényesen szentesített ideológia támogatásával keletkeztek, vagy vallásos köntösben jelentkeztek. A legújabb korban mindkét terjesztési mód ismerős. Az ateista ideológia országainkban az elmúlt évtizedekben szerette volna kipusztítani az Istenbe vetett hitet. Ennek elérése érdekében minden hatalmi eszközt bevetettek. Az eszközök közt ott volt a félelemkeltés is, a szebbnek hirdetett jövő ígérete is és a pénz is. Az utóbbi időben sokféle vallási mezbe öltöztetett, sok esetben Isten, Krisztus nevével visszaélő tanítás igyekszik a krisztusi életformát jelentéktelenné tenni. E tanítások jelentékeny részének közös vonása az, hogy az ember meg tudja váltani a maga életét, az ember összekötődik a világmindenséggel, a kozmosszal, amelyben isteni erők hatnak és ezeket az energiákat az ember a maga életének a gyógyítására istenibbé tételére alkalmazhatja. Nincs tehát szükség Megváltóra, megváltásra. Az emberek jelentékeny részének tetszenek ezek a tanítások, sok keresztyén egyháztag nem is veszi észre, hogy mi történik körülöttünk ezek által a különös vallásos mezbe öltözött tanítások által, amelyek veszélyesebbek lehetnek az egyház jövőjére nézve, mint az ateista eszmetan. Mégis van reménységünk, mert Urunk kősziklára helyezte anyaszentegyházát, amelyen a pokol kapui sem vehetnek diadalmat. Azért szükséges, hogy a keresztyén hitben élő embereknek az élete mélyen gyökerezzen a hit talajába, az evangéliumi tanítás mélységeibe. Szükségünk van az Ige figyelmeztetésére, hogy ne sodorhasson

el bennünket az idegen tanítások szele. Itt is halljuk az Igében a figyelmeztetést, hogy az egyház Krisztusnak a földön levő teste. Mi pedig, mint ennek a testnek a tagjai egy nagy lelki közösség vagyunk, amelynek a feje Jézus Krisztus. A mi testi életünkben is a fejben születnek a gondolatok, akaratok és tervek, amelyeket az agy rögzít, és az idegpályákon keresztül tudomásul veszik a test tagjai, amelyeknek részt kell venni a gondolat megvalósításában. Ha például az agyban ott van a gondolat, hogy most az elvégzendő munkához szükség van egy bizonyos szerszámra, a láb már indul is a munkaeszköz helyére, és amint a munkaeszköz közelébe érünk, a kéz már nyúl is a szükséges eszköz felé. Az egyházat Szentlelke és Igéje által építő Krisztus nem törvényeket erőltet földi teste tagjaira, hanem hirdeti nekik megváltó szeretetét és ez által akarata engedelmes cselekvésére indítja őket. Ez nem szigorú törvényként hangzik, amelynek szigorától megrettenve az ember kényszerítve érzi magát bizonyos parancsok megtartására, és úgy dönt, hogy a jövőben kerülni fogja bizonyos szavak használatát, megembereli magát, nem fogja tovább rossz szokásait gyakorolni. Isten nem akar bennünket erkölcsi nyomás alá helyezni, hanem atyai szeretettel emlékeztet, hogy ha hozzá tartozunk, benne élünk, akkor nem kell magunkon erőszakot venni, hanem azért nem gyakoroljuk a rosszat, és azért gyakoroljuk a jót, mert a szívünk telve azzal a szeretettel és jósággal, amely a Szentlélek gyümölcse, és amelyet Jézus Krisztus életének a példája vésett belé. Csodálatos távlatait tárja itt fel Isten a földi életnek, és földi élet idején hittel megragadott üdvösségnek. Ilyen módon hangzik a gyülekezetek felé, hogy ők nem élhetnek úgy, mint a pogányok, a maguk hiábavaló gondolkodása szerint. A pogányok élete azért van tele hiábavalósággal, mert nem ismerik Istent, és ezért nem tudják megismerni az Istennek tetsző életet sem.

Nagy ajándéka Istennek, hogy mi ismerhetjük Isten üdvözítő szeretetét, és akaratát is. Azért lenne áldott dolog, hogy minden nap, amikor letesszük munkáink terhét, mielőtt álomra hajtanánk fejünket, imádságra elcsöndesedésünk előtt, elmondanánk ezt a kérést is: Istenem, adj világosságot értelmembe, hogy világosan lássam, cselekedtem-e az elmúló napon a te akaratodat. Neked tetsző volt az életem? Vigyáztam a nap zajló eseményeinek a sodrában, hogy a kísértő ne tévesszen meg, hanem tudjam cselekedni és szólani azt, ami neked kedves, és ami embertársainkat sem károsítja és szeretteimet sem szomorítja meg? Aki életének napjait úgy fejezi be, hogy nincs Isten előtti elcsöndesedése, az hamar odajut, hogy már nem fáj neki az Istentől kapott igeolvasási és igehallgatási alkalmak elmulasztása. Ez aztán természetes életrendjévé válik, és lassan egészen elidegenedik Istentől. Egy ideig még talán ott van gondolatainak a hátteré-

ben a kicsit fel-felébredő lelkiismeretnek a megnyugtatása azzal az önámítással, amely azt sugallja neki: Te azért rendes ember vagy, tagja vagy az egyháznak, de neked nincs időd mindig a templomba járni. Így lassan egészen elalszik a lelkiismerete, és az ember zuhan a hitetlen élet mély szakadéka felé. Mit mond Isten Igéje az ilyen életmódot folytató emberrel kapcsolatban? *„Az ő elméjükre sötétség borult, és elidegenedtek az Istennek tetsző élettől, mert megmaradtak tévelygésükben, és megkeményedett a szívük."* Az a sok sötét tett, a gonoszságok, ravaszságok, rablások, gyilkosságok, és az élet sok területén megnyilvánuló embertelenségek, mind-mind az Isten nélküli életnek a gyümölcsei. Ezért élünk egy olyan világban, amelyben valahol szinte mindig ropognak a fegyverek, borzalmas méreteket öltenek a terrorcselekmények, és amelyben sehol, sem az utakon, sem a munkahelyeken, sem az otthonában nem érezheti magát biztonságban az ember. Az ilyen „életharcban" való részvételtől akar minket megóvni Istennek a szeretete.

Ha elmegyünk a lelki betegek kórházába, amelynek nem zárt osztályán látogathatók a betegek, sajnálattal állunk meg egy-egy ott kezelt testvérünk mellett, mert szavaikból vagy tetteikből az válik nyilvánvalóvá, hogy nem tudják, mit cselekszenek, mit szólnak. Mai Igénkben Isten azt mondja el, hogy nemcsak a kórházban levő lelki betegek nem tudják, mit cselekszenek, hanem azok a talán otthonaikban élő emberek sem, akik az Isten nélküli, és ezért lélektelen életrendet tették magukévá. Ezek közül sokan fejlett szellemiségűnek, bölcsnek, okosnak tartják magukat, és a maguk nemében valóban azok. De Isten Igéje ezt mondja róluk *„Elméjükre sötétség borult, erkölcsi érzékükben eltompulva, gátlástalanul mindenféle tisztátalan tevékenységre vetemedtek nyereségvágyukban."* Mert az Istentől elidegenedett ember nagyon könnyen kerül a hazugság atyja tanácsának az útvesztőjébe. Nem ok nélkül van a zsoltárban: *„Aki nem jár hitlenek tanácsán, és meg nem áll a bűnösök útján, a csúfolóknak nem ül ő székébe, de gyönyörködik az Úr törvényében. És arra gondja mind éjjel nappal az ily ember nagy boldog bizonnyal."* A Szentírás teremtéstörténetéből tudjuk, hogy a kísértő hazugság által tántorította el az embert az Istenre figyeléstől és így került az ember a halál útjára. Tehát a hazugság által indult el minden rossz a világnak, az emberiségnek az életébe. Nemcsak az hazudik, aki nem az igazságot mondja, hanem az egész élet is hazuggá, hazugsággá változhat. Júdás a szeretet jelével, csókkal árulta el Jézus Krisztust. Sokszor a mosoly is a belső nyugtalanságnak a takarója. Ezért olvassuk az Igében: *„Nevetés közben is fáj a szív."*

Isten gyermeke azért nem élhet hazudozó életet, mert mi, mint sokszor hallottuk, Krisztus testének a tagjai vagyunk. Ez azt is jelenti, hogy-

ha testünk valamelyik tagja beteg, akkor a beteg helyről sok esetben szinte az egész testet áthatja a fájdalom. Egy kis vérrög az érrendszer valamelyik helyén nemcsak fájdalmat okozhat, hanem veszélyezteti az életet is. Ugyanígy egy gyülekezeti tag hazugsága áthatja az egész testnek az életét. Azért hangzik az Igében a figyelmeztetés: *„Szóljatok egymásnak igazságot."* Mert szükség van arra, hogy a gyülekezet belső rendjét, tisztaságát, békességét és életét ne veszélyeztessék a hazugságnak életveszélyes vérrögei. Legyen Isten Igéjének ez az üzenete is egy áldott, új életúton indulásnak a kezdetévé mindnyájunk számára. Ámen

Az ökumenikus istentisztelet responsorikus liturgiával, és a két lelkipásztor áldásmondásával fejeződött be.

(1990.)

Ökumenikus istentisztelet

A református lelkipásztor szeretettel üdvözölte római és görög-katolikus lelkésztársait, híveiket és mindenkit. Az Istentisztelet görög-katolikus liturgiával kezdődött.

Bejelentette, hogy most ref. istentisztelet következik, és a szertartás a három lelkipásztor áldás-mondásával fejeződik be.

Istennek dicsőség

Főének: 122. zsoltár

Igeolvasás: Zsoltárok 122
Jelenések 5. vál. versek
Zofóniás 3,8-9

Zarándokének. Dávidé. Örülök, ha ezt mondják nekem: Az ÚR házába megyünk!

Lábunk megáll kapuidban, Jeruzsálem. Jeruzsálem, te szépen épített város, részeid jól illenek egymáshoz! Oda járnak a törzsek, az ÚR törzsei. Izráelnek szóló rendelkezés az, hogy ott magasztalják az ÚR nevét. Mert ott állnak a bírói székek, Dávid házának székei. Kívánjatok békét Jeruzsálemnek! Legyenek boldogok, akik téged szeretnek! Legyen békesség falaidon belül, legyen boldogság palotáidban!

Testvéreimért és barátaimért mondom: Békesség neked!

Istenünknek, az ÚRnak a házáért is jót kívánok neked!

*

És láttam a trónuson ülő jobb kezében egy könyvet, belül és kívül teleírva, hét pecséttel lepecsételve;

és láttam egy erős angyalt, aki hatalmas hangon hirdette: „Ki méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és feltörje pecsétjeit?”

És nagyon sírtam, mert senki sem bizonyult méltónak arra, hogy felnyissa a könyvet, és hogy beletekintsen.

Ekkor a vének közül egy így szólt hozzám: „Ne sírj! Íme, győzött az oroszlán Júda törzséből, a Dávid utóda, és felnyitja a könyvet és hét pecsétjét”.

A Bárány odament, és átvette a könyvet a trónuson ülő jobb kezéből;

és amikor átvette a könyvet, a négy élőlény és a huszonnégy vén leborult a Bárány előtt - mindegyiknél hárfa volt és aranycsésze, tele füstölőszerrel: a szentek imádságai ezek -,

és új éneket énekeltek ekképpen: „Méltó vagy arra, hogy átvedd a könyvet, és feltörd annak pecsétjeit, mert megölettél és véreddel vásároltad meg őket Istennek minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből;

és így szóltak hatalmas hangon: „Méltó a megöletett Bárány, hogy övé legyen az erő és a gazdagság, a bölcsesség és a hatalom, a tisztesség, a dicsőség és az áldás!”

Dicsőítjük szent nevedet, mindenható Isten, Édesatyánk és megköszönjük neked, hogy új napra virrasztottál. Megköszönjük, hogy ez az új nap a nyugalom napja, amelyet arra rendeltél, hogy megfáradt testünk pihenjen, sóvárgó lelkünk pedig Igéd által felüdüljön. Megköszönjük, hogy akkor is szólni akarsz hozzánk, mikor a magunk útján járunk, amikor sodor magával minket is a világ, és azt érdemelnénk, hogy megharagudva ránk elküldj magadtól, és te mégis, méltatlan gyermekedet is hívogatsz magadhoz. Hálát adunk, hogy hívogatsz, mint a sűrű ködben eltévedt utasokat, akik nem tudják, hogy jó irányba mennek-e. Szükségünk van Igéd útmutatására, mert utunkon gyakran hozzánk csatlakozik a sátán, aki már sokszor tévútra vezetett bennünket. Kérünk Atyánk, vesd Igéd tiszta magját szívünkbe, és tedd azt jó termő talajjá, hogy az bennünk jó gyümölcsöt teremjen. Kérünk maradj velünk kegyelmeddel, hogy az Ige tiszta magjának a gyümölcsét tudjuk tovább adni szeretteink között, hogy sok helyen dicsőíttessen szent neved. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 174. dics. Alapige: Zofóniás 3,8-9

Mert úgy döntöttem, hogy összegyűjtöm a népeket, és kiöntöm rájuk bosszús haragomat. Akkor majd tisztává teszem a népek ajkát, mindnyájan az Úr nevét hívják segítségül, és őt tisztelik egy akarattal.

Kedves Testvéreim,

Mint tudjuk, januárnak a heteiben esztendőnként imádságos közösségeket, imaheti istentiszteletet tartanak világszerte a keresztyének, Istennek Krisztusban megváltott gyermekei. Ezek különböző szervezésű imahetek a januári hetekben nem minden országban egy időpontban vannak, de Isten Igéjének a terv szerint ugyanazon bibliai versek alapján kell hangzani. Mi most ahhoz a közösséghez csatlakozunk, akik ma kezdik az imahetet, most mi is az imahétre mára kitűzött Igéket hallottuk. Isten a felolvasott igeverseken keresztül arra akar bennünket nevelni, hogy Isten gyermekeinek soha sem szabad elfelejteni, hogy mindnyájan Krisztusban megváltott emberek, tehát testvérek vagyunk. Mindenki, aki a Jézus Krisztustól tanult imádságot mondva Istent így szólítja meg: mi Atyánk; Isten gyermeke. Isten pedig azt akarja, hogy az ő gyermekei ezen a földön szeretetteljes, hitben elmélyülő szép életet éljenek.

A Zsoltárok könyvében Jeruzsálem felé ez a jókívánság hangzik el: Legyen a te kőfalad között csendesség és jó békesség. Jónak és gyönyörűségesnek van nevezve a testvérek egy akarattal való együttléte. Sajnos, ebben a városban évek óta nincs igazi csendesség és jó békesség. Ebben a városban volt először Isten népének szilárd alapra épített temploma. Ha mi kiejtjük ezt a szót: Isten népe, már nemcsak Jeruzsálemre gondolunk. Amióta Jézus Krisztus itt volt a földön, megváltó áldozata után tanítványait már azzal a paranccsal küldte a világra, hogy tegyenek tanítvánnyá minden népet. Az evangélium azóta már majdnem az egész világba eljutott. Vannak kontinensek, ahol szórvány jellegű a keresztyénség, de minden világrészen jelen van Krisztus népe. Tehát a zsoltárokból Jeruzsálem felé hangzó imádságként mondott jókívánság, hogy legyen kőfalain csendesség és jó békesség, nemcsak Jeruzsálemre vonatkozik, hanem Istennek az egész világon szétszórva élő gyülekezetére. Egy családban is, ahol a családtagok szeretetben együtt élnek, az a szülők legnagyobb boldogsága, hogy a családban nincs széthúzás, szakadás, mert mindnyájan egy akaraton vannak. Fájó dolog, ha a hitben élő családokban sincs mindig csendesség és jó békesség. Jézus pedig adja övéinek a lelki kincseket, de azt el kell fogadni. Jaj nekünk, ha Isten csak azt tudja mondani rólunk, hogy „ez a nép csak szájával tisztel engem, de a szívével távol van tőlem. Ne akar-

jon közöttünk senki más egyházhoz tartozó hívő testvér lelkiismeretének a bírája lenni. Kerüljük mindnyájan a lelki gőgöt, az olyan megnyilatkozásokat, hogy az a másik nem is igazán keresztyén, én az ő templomukba nem megyek, nem vállalok vele közösséget. Isten titkait illetően áldott tükör nekünk a Szentírás, mégis, néha ebben a tükörben is úgy látunk, mint a valahai fém-tükrökben: homályosan. Biztos, hogy egyik egyháznak a tanrendszere sem tökéletes, jóllehet annak minden alkotója tökéletességre törekszik, de nincs tökéletes ember, ezért alkotásunk se lehet tökéletes. Azért is jó testvéri közösségre vágyó, más egyházhoz tartozó testvérekkel együtt lenni, és az Ige fényében keresni a helyes utat. Ilyen módon juthatnánk közelebb ahhoz az eszményi állapothoz, amit Krisztus Urunk így hirdetett ki: „Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok."

Nem csoda, hogy sokféle elesettségünket és gyarlóságunkat látva Isten már a prófétai korban olyan üzenetet küldött az emberhez, mint mostani imaheti textusunkban Zofóniás által: „Összegyűjtöm a népeket, és kiöntöm rájuk bosszús haragomat, és felindulásomnak tüze pusztítja majd az egész földet". Isten népének, az egyháznak áldott küldetése van a földön, de ha azt nem töltjük be hűségesen, kitesszük magunkat annak a veszélynek, hogy megízetlenült sóvá válunk, amelyre nézve azt mondja megváltónk, hogy az már nem való semmire, csak arra, hogy kidobják, és eltaposssák az emberek. Ez ítéletes állapot lenne ránk nézve. De Isten nem ezt akarja. Büntetése és dorgálása ébresztő üzenet. Ezt a reménységet gyújtja fel szívünkben Isten az idézett prófécia következő versében: „Akkor majd tisztává teszem a népek ajkát, mindnyájan az Úr nevét hívják segítségül, és őt tisztelik egy akarattal. A mi énekeskönyvünkben van egy nekünk kedves ének, amelynek egyik sora így hangzik: „Azt bünteti, kit szeret, másként ő nem is tehet." A szülők sem azért büntetik meg néha büntetést érdemlő gyermekeiket, mert nem szeretik őket, hanem azért, mert nagyon szeretik őket, és azt akarják, hogy gyermekük ne a széles úton járjon, amely a kárhozatra vezet, hanem a keskeny úton, amely az életre vezet. Ez a cél néha szentesíti az eszközt. Isten is a büntetés tisztító tüzén vezeti keresztül népét, mert azt szükségesnek és hasznosnak látja. Ő látja a büntetés eredményét is. Tudja, hogy a szenvedések tisztító tüze után megtisztul a nép ajka, és egy akarattal fogják kérni az Úr segítségét. Borzalmas az, ha mi, csak akkor tudunk együtt lenni, ha valamilyen veszedelem fenyeget. Ady Endre egy ilyen vonatkozású versének ezt a címet adta: „Nekünk Mohács kell".Pedig Isten minket szabadságra hívott el, és mi nem tudunk élni a tőle kapott szabadsággal. Nem ott van szabadság, ahol

azt hangos köszönésben kívánják, hanem ott, ahol Isten Lelke vezet, Ő irányítja az emberek gondolatát és cselekvését. Ott van szabadság, ahol az ember tudatára ébred, és hittel vallja, hogy Isten levette a szívemről a bűn és önzés bilincsét, és szabaddá tett arra, hogy jót tegyek, szeressem embertársaimat, és segítsek mindenütt, ahol Isten arra lehetőséget és alkalmat készít. Ahol nem Isten Lelke vezet, ahol a lelkekben nem Isten Lelkének a gyümölcsei érlelődnek, ott hamar terjednek a gonoszságok, amelyekkel az ember Istent haragra gerjeszti, és ha az ember nem figyel Isten ébresztő szavára, megérkezik Isten közbevetett ítélete is. Mert Isten kihirdette már az utolsó ítéletet is, de az előtt vannak Istennek közbevetett ítéletei is. Már az ószövetségi gyülekezet is több, ilyen közbevetett ítéletet élt át, hiszen Ábrahámot, illetve családját ugyan az életmentő szeretet juttatta Egyiptomba, egy ideig jó volt nekik ott, de változtak az idők és rabszolgasággá lett ottani életük. Isten megszabadította őket onnan, de az Ígéret földjén is sokszor voltak engedetlenek Istennek, és Isten közbevetett ítéletei nem maradtak el. Ezek után tudta a nép egy ideig Isten segítségét kérni.

A Jelenések könyvéből hallott Igén keresztül Isten azt mondja el, hogy az ő végső célja az emberiséggel nem a pusztulás, hanem az élet. Itt is beszél Isten arról, hogy ő egyszer valóban összegyűjti a népeket, amikor majd minden térd meghajol előtte, a mennyeieké, földieké, és a föld alatt valóké, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr mindörökké, az Atya Isten dicsőségére. Isten megengedte János apostolnak, hogy egy látomásban megláthassa a jövendőt, amit ő népének készített. A felolvasott versekben azt a szakaszt hallottuk, amikor a nagy mennyei istentiszteletet pillantotta meg a szeretet apostola. Egy trónt látott, amelyen a mindenható Istent látta. A neve nincs leírva, de az összefüggésből egyértelmű, hogy róla van szó. Kezében egy hét pecséttel lepecsételt könyvtekercs, amelyben le van írva Istennek az emberiség, a világ jövőjéről szóló ismerete. Annak az ünnepi mennyei gyülekezetnek minden tagja tudta, mi van az Isten kezében levő könyvtekercsben, de nem nyúlt hozzá senki. Nem volt méltó senki, hogy átvegye a könyvet, és megkezdje feltörni annak pecsétjét. János apostol sírva fakadt, hogy senki sem méltó a könyvtekercs átvételére, de egy a gyülekezetben levő vének közül kezdte őt vigasztalni. Vigasztalását ezekkel a szavakkal kezdte: Ne sírj. Az Igében többször halljuk Istennek ebből a két szóból álló üzenetét: Ne sírj, vagy ne félj. Felhívta a figyelmét arra, hogy a gyülekezetben jelen van a Júda törzséből való oroszlán. János is felfedezte őt, a különös lényt, a Bárányt, aki mintha meg lenne ölve. Róla mondta az őt megszólító vén, hogy ő felnyitja a könyvet, és hét pecsétjét. Amikor aztán a Bárány valóban átvette a királyi széken ülőnek

jobb kezéből a könyvtekercset, a négy élőlény és a huszonnégy lelkes állat, akiknek kezében hárfa és egy arany csésze volt tele füstölő szerrel, amely a szentek imádságát jelképezi, leborult a Bárány előtt, és felcsendült a Krisztus dicsőségét zengő új ének. De nemcsak ezek énekeltek, mert abban a mennyei gyülekezetben egy nagy sereg is, akik a földről jutottak oda, minden törzsből, nyelvből, nemzetből és népből, és dicsőítették a megöletett Bárányt, aki drága vérén váltotta meg a népeket Istennek. Az új ének nem azt jelenti, hogy azt a közelmúltban szerezte valaki, hanem azt, hogy akik Krisztusban újjá lettek, mert kegyelmét elfogadták, azoknak egész lénye ezt a dallamot árasztja. Áldott dolog lenne, ha itt ebben a három egyházból egybegyülekezett közösségben készek lennénk életünket odatenni Isten Igéjének a mérlegére, és számot vetnénk magunkkal, hogy a mi életünk a Krisztus kegyelméből megváltott új életnek a dallamát árasztja-e. A testvéri közösség megszületéséhez nem az a legfontosabb, hogy mindnyájan egynevű egyházhoz tartozzunk, hanem az, hogy mindnyájan mint Krisztus megváltottai éljünk új életet.

Így maradunk közösségben egymással a földi és a mennyei gyülekezetben. A földön élő gyülekezeteknek akkor nagyon nehéz helyzete volt, mert éppen egy kegyetlen császár uralkodott. Akkor, amikor a földön a Krisztus népe nyögött és sóhajtott, nagy erőforrás volt az a reménység, hogy nem lesz ez mindig így, mert Isten Krisztus által újjáteremti ezt a világot, és akkor már nem lesz fájdalom.

Az Igében Isten többször beszél erről az újjáteremtésről. A régiek elmúlnak, hogy újjá lehessen minden. Ez az elmúlás tehát nem az enyészethez, hanem az új élethez vezet. A reggel felé az éjszakán át vezet az út. Ne rettentsen meg minket földi életünk sokszori éjszakai sötétsége. De mi ne maradjunk a sötétségben, hiszen az új nap reggele felé közeledünk. Szívünkben már hajnali fény derenghet, ha mint Krisztus megváltott népe szeretetben tudunk együtt lenni, együtt imádkozni, együtt énekelni, és megköszönni Istennek, hogy erre az együttlétre most is alkalmat készített. Ámen

Magasztalunk téged, mindenható Isten, világot teremtő szent fenség, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban gondviselő jóságodért, megtartó kegyelmedért. Hálát adunk néked, hogy ebben a hónapban ima-hetet tarthatnak a világ minden részén élő népeid, és részekre szakadt egyházad püspökei és érsekei együtt készíthették elő ezt az imahetet. Hálát adunk neked, hogy az egyházfők imádkozással kérték Szentlelked Megvilágosító hatal-

mát, hogy ebben az évben a Szentírás mely részein keresztül akarod tanítani, ébresztgetni és közös hitvallásra hívogatni a te Krisztust követő népedet. Nagy ajándékod Atyánk, hogy most köztünk is úgy hangzik Igéd, hogy egyházad három különböző nevű közösségéből lehetünk itt együtt, hogy Igédet hallgatva, énekelve és imádkozva kérjük áldásodat és segítségedet. Te abban is meg tudsz segíteni, hogy egymást jobban megismerhessük, és egy akarattal járhassunk szeretetben megváltó Krisztusunk nyomdokain, és ne adjunk okot közbevetett ítéleteidre. Add Atyánk, hogy szent Igéd ezen az imahéten se térjen hozzád visszza üresen, hanem legyen annak gyümölcse az őszintébbé váló testvéri közösség. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 170. dics. (1996.)

Illés a Hóreb hegyén

Főének: 247. dics. Igeolvasás: 1. Királyok 19,1-18

Amikor Aháb elmondta Jezábelnek mindazt, amit Illés tett, és hogy a prófétákat megölte karddal, Jezábel követet küldött Illéshez ezzel az üzenettel: Úgy bánjanak velem az istenek most és ezután is, hogy holnap ilyenkorra azt teszem veled, ami azokkal történt!

Illés megijedt, elindult és elment, hogy mentse az életét, és elérkezett a júdai Beérsebába. Legényét ott hagyta, ő pedig elment a pusztába egynapi járóföldre. Odaérve egy rekettyebokorhoz, leült alá, meghalni kívánt, és ezt mondta: Elég most már, URam! Vedd el életemet, mert nem vagyok jobb elődeimnél! Azután lefeküdt, és elaludt a rekettyebokor alatt. De egyszer csak egy angyal érintette meg, és ezt mondta neki: Kelj föl, egyél! Amikor föltekintett, látta, hogy a fejénél forró kövön sült lángos és egy korsó víz van. Evett és ivott, majd újra lefeküdt.

Az ÚR angyala másodszor is visszatért, megérintette, és ezt mondta: Kelj föl, egyél, mert erőd felett való út áll előtted! Ő fölkelt, evett és ivott, és annak az ételnek az erejével ment negyven nap és negyven éjjel az Isten hegyéig, a Hórebig.

Itt bement egy barlangba, és ott töltötte az éjszakát. Egyszer csak így szólt hozzá az ÚR igéje: Mit csinálsz itt, Illés? Ő így felelt: Nagyon buzgólkodtam az ÚRért, a Seregek Istenéért, mert Izráel fiai elhagyták szövetségedet, lerombolták oltáraidat, prófétáidat pedig fegyverrel ölték meg. Egyedül én maradtam meg, de az én életemet is el akarják venni. Az ÚR ezt mondta: Jöjj ki, és állj a hegyre az ÚR színe elé! És amikor elvonult az ÚR, nagy és erős szél szaggatta a hegyeket, és törte a sziklákat az ÚR előtt; de az ÚR nem volt ott a szélben. A szél után földrengés következett; de az ÚR nem volt ott a földrengésben. A földrengés után tűz támadt; de az ÚR nem volt ott a tűzben. A tűz után halk és szelíd hang hallatszott. Amikor Illés ezt meghallotta, palástjával eltakarta az arcát, kiment, és megállt a barlang bejáratánál. Egy hang pedig így szólt hozzá: Mit csinálsz itt, Illés?

Ő így felelt: Nagyon buzgólkodtam az ÚRért, a Seregek Istenéért, mert Izráel fiai elhagyták szövetségedet, lerombolták oltáraidat, prófétáidat pedig fegyverrel ölték meg. Egyedül én maradtam meg, de az én életemet is el akarják venni. Ekkor azt mondta neki az ÚR: Menj, kelj ismét útra a pusztán át, Damaszkuszba, és amikor odaérsz, kend fel Hazáélt Arám királyává. Azután Jéhút, Nimsi fiát kend fel Izráel királyává; Elizeust, az ábél-mehólái Sáfát fiát pedig kend fel prófétává a magad helyébe! És aki

majd megmenekül Hazáél kardjától, azt Jéhú öli meg, és aki megmenekül Jéhú kardjától, azt Elizeus öli meg.

De meghagyok Izráelben hétezer embert: minden térdet, amely nem hajolt meg a Baal előtt, és minden szájat, amely nem csókolta meg azt.

Örök irgalmú Isten, mennyei Édesatyánk, hálát adunk néked megtartó jóságodért, és mindazért az örökkévaló és ideigvaló javakért, amivel az elmúlt héten is megajándékoztál minket. Megköszönjük, hogy megadod mindennapi kenyerünket, hogy adtál erőt munkáink végzéséhez, hogy valamikor a munkanapok fáradalmai közt is együtt lehettünk Igéd körül. Könyörgünk, hogy azt a sok mindent, ami bennünket egymástól is és tetőled is elválaszt, tudjuk lerakni, hogy most, amikor újra együtt lehetünk szent házadban, érje el a szívünket a te Igéd, hogy amikor odakint járunk a világban, tudjunk a te megváltott gyermekeidhez méltóan élni és szólani. Vésd szívünkbe életformáló Igédet Üdvözítőnk az Úr Jézus Krisztus szent nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 162 dics. 7. vers Alapige: 1. Királyok 19,13

És mikor Illés ezt hallotta, befedte arcát palástjával és kiment, megállott a barlang ajtajában, és íme, szózatot hallott: mit csinálsz itt Illés?

Kedves Testvéreim,

A felolvasott igeszakaszban az Ószövetség-i nép egyik prófétájának Illésnek az életéből hallottunk egy kicsinyke részt. Akkor, amikor ezek az események történtek már éppen lejátszódott a Kármel hegyi istenítélet, amelyben Isten olyan hatalmasan megmutatta, hogy élet, jövendő, a természet minden adománya, amire a pogányok hivatkoztak, nem valamilyen bálvány istennek az adományai, mert az a mindenható Isten atyai kezéből származik. A Kármel hegyi történet ítélettel és áldozattal fejeződik be. Ennek az lett a következménye, hogy az ország kegyetlen uralkodója Akháb király, aki pogány felesége indíttatására maga is a bálvány istenek előtt hajlongott, elfordult Istentől. A pogány feleség kívánsága szerint a király üldözte a prófétákat, tehát Isten Igéjének a tolmácsolóit. Vérontás, pusztulás, szörnyűségek sora töltötte be az országnak, a gyülekezetnek az életét. Illés ilyen körülmények közt is Isten szolgálatában állott. A királyi család megüzente neki, hogy meg kell halnia, ugyanaz a sors lesz osztályrésze, mint a Baál papoknak a Kármel

hegyén. Akkor zajlott le az az esemény, hogy fáradtan és szorongó lélekkel ment a pusztába, leült egy fa alatt és így sóhajtott Istenhez: Uram, elég. Nincs semmi értelme, hogy még éljek. Küldetésemet betöltöttem, tolmácsoltam üzenetedet, és a te gyermekeidet mégis halálra keresték, most pedig az én életemet akarják kioltani. Vedd el te az én életemet, mert én sem vagyok jobb, mint atyáim. Nagy megfáradásában, keserűségében meg akart halni. Az élet nehéz fordulói során sok testvér átéli, amit akkor Illés próféta átélt. Nagyon sok ember kerül ma is hasonló lelki állapotba. Mert megfáradnak a legkülönbek is, ellankadnak a legerősebbek is. Sokan vészeltünk már át ilyen kétségbeesett, reménytelennek tartott élethelyzetet. Ilyenkor könnyen azt mondja az elcsüggedt, kilátástalan helyzetben levő ember: nincs értelme, hogy tovább vonszoljam életemet. De Isten gondoskodott róla, hogy ez a nagyon megfáradt, tépett életű gyermeke új erőt nyerjen. Pihenőt adott neki, és táplálta őt. Pihenés és táplálkozás után nekiindult egy hosszú útnak. Még az ország határát is átlépte, hiszen egészen a szövetségkötés hegyéig, Hórebig, ismertebb nevén a Sinai hegyig ment. Ez az újabb szövetségkötés akkor történt, amikor Isten már kiszabadította népét az egyiptomi rabságból és a Tízparancsolat törvényét adta nekik. A Tízparancsolatban írásban is kijelentette Isten népének, hogy ő az Úr, aki kiszabadította őket Egyiptomból, ezért az Ígéret földjén ne boruljanak le bálványistenek előtt. Erre a helyre ment vissza Illés. Bement ott egy barlangba, és ott szólította meg őt Isten: Mit csinálsz itt Illés?

Miért pont arra a helyre ment Illés ahol megújította Isten azt a szövetséget, amelyet több mint négyszáz esztendővel azelőtt Ábrahámmal kötött. Vannak olyan helyek az ember életében, amelyeknek az élet későbbi szakaszában szinte mágneses vonzó ereje van. Nagyon sokan nem ott élik le az életüket ahol születtek. Sokan messzire elsodródnak, már évtizedeket töltenek idegenben és egyszer csak feltámad szívükben a vágy, hogy visszamenjenek oda, ahol a bölcsőjük ringott, a szülőföldre. Jó ilyenkor kegyeletes szeretettel megállani szüleink, nagyszüleink sírjánál, hálával emlékezni azokra, akik gyermekkorunkban életünk gyámolítói, jó útra segítői voltak. Ezeknek a szép gyermekkori élményeknek az emlékét jó néha egy kicsit felújítani. Vannak megdöbbentő emlékek is, bűntények is, amelyeknek elkövetői egy idő után ösztönös vágyat éreznek, hogy visszamenjenek az elkövetett, sokszor borzalmas bűntények színhelyére. Az ilyen eseményeket például a bűnüldöző szervek, akik nyomozásaikba pszichológusok segítségét is beiktatják, néha éveken át figyelik, és ezek alapján leplezik le az egykori események után talán sok év múlva az egykori bűntényt.

Illés azért ment vissza a Sinai hegyhez, mert az kitörölhetetlen emlékű helye volt számára Isten atyai szeretetének. Isten a Tízparancsolatot is féltő szeretettel adta népének. Nem azért, hogy korlátozza emberi szabadságukat, hanem azért, hogy legyen számukra életük meredek szakadékai peremén védő korlát, amely megóvja őket a mélyre zuhanástól. Azért kérdezte meg a barlangban meghúzódó Illést Isten: Mit csinálsz itt Illés? Isten ismeri a szívünket és tudja, hogy milyen gondolatok, vágyak, akaratok mozgatják a tetteinket. Ő bizonyára látta az Illés szívében készen lévő választ erre a kérdésre: Uram, eljöttem ide szeretetből fakadó szövetséged megújításának erre a helyére, mert a te néped hűtlen lett hozzád. Uram én elfogadtam a küldetést, amivel megbíztál továbbadtam a szót, amelyet nékem adtál - és az eredmény az, hogy a te gyermekeid elhagytak téged, oltáraidat lerombolták, szolgáidat, a prófétákat kipusztították. Egyedül maradtam és nékem is az életemre törnek. Illés úgy látta, hogy Isten népe elhagyta Urát, elpártolt tőle, nincs itt már értelme, hogy én a te Igédet tovább prédikáljam, hogy tovább magyarázzam ennek a népnek a te akaratodat. Ezek után a keserű szavak után szólította ki Isten Illést a barlangból és azt mondta neki: Állj a kősziklára. Isten egy figyelmeztető leckét akart adni szolgájának, a természeti erőknek a megnyilvánulásával. Illés kiállt a sziklára, erős szél támadt, amely szaggatta a hegyeket és törte a sziklákat, de az Úr nem volt ott a szélben. Aztán megmozdult a föld, de az Úr nem volt ebben a földrengésben sem. Utána tűz támadt, de az Úr nem volt a tűzben sem. A tűz után Illés halk és szelíd hangot hallott. Lement a barlang lejáratához palástjával eltakarta az arcát és Isten ismételt kérdésére kiöntötte búsulását Isten előtt népének hűtlensége miatt. A természeti jelek Isten jelei voltak, követek, amelyek azt jelezték, hogy Isten itt van, közeleg, mint az Igében halljuk mindezek az Úr előtt mentek. A jelekben Isten hatalma nyilvánul meg. Illés aztán visszament a barlangba, közben csendesség lett és ebben a csendben újra hallotta Illés Isten kérdését: Mit csinálsz itt Illés?

Áldott dolog, hogy Isten tud csöndességeket adni az életünkbe. Arról majdnem mindnyájan tudnánk beszélni, hogy nemcsak az Illés életében volt ott a Hóreben szél, vihar, földindulás, hanem a mi életünkben is vannak ilyenek. Korunk embere is gyakran kerül viharokba, sokszor ellenszéllel küzd. Gyakran megrendül a reménységünk, a bizalmunk, a hitünk, a bajok és szenvedések tüzét is mindnyájan ismerjük. Mindezek Istennek figyelmeztető, ébresztő követei. De Isten ad áldott csöndességeket is az életünkbe. Azonban korunk emberének egyik nagy baja az, hogy nem tud igazán csendben lenni, Isten előtt csendben maradni. Zajos korban élünk. Zaj az utcákon, a munkában, a műhelyekben, a gyárakban. Zaj a szórako-

zóhelyeken, az otthonokban, ahol sokszor messziről jött hangok zajongnak. A fiatal nemzedék szinte a hangos zajba menekül, és ezzel menekül Isten halk és szelíd szavának a meghallásától. Bárcsak jobban keresnénk öregek és fiatalok egyaránt életünknek a csöndességeit, hogy ebben a csendben minden ember meghallhassa Isten üdvösséget munkáló, halk és szelíd szavát. Isten tőled is megkérdi testvérem: Mit csinálsz te itt? Jó jel, áldott dolog, hogy itt vagy, de mi hozott most ide ebbe a templomba? Mit keresel: Békességet, vigasztalást, örömöt, testi-lelki gyógyulást? Illés az Isten ügye miatt búsult, Isten népének a közönye, a keménysége és sok esetben Isten nélküli életmódja miatt. Életmódunkkal mi is sokszor elszigeteljük magunkat egymástól és Istentől. Mert ahol megfogyatkozik a hit, a szeretet az Istenre figyelő lelkület, ott az ember magányosságra ítéli magát még akkor is, ha sokan élnek együtt egy otthonban.

Illést aztán megvigasztalta Isten. Bárcsak a mi szívünkben is ott lenne az Isten ügye miatti szomorúság, amikor annak okozói mi magunk vagyunk. Szükség lenne őszinte önvizsgálatra. Mit tanulnak tőlünk gyermekeink, nemcsak szavakban, hanem életünk példaadásában is, akkor, amikor az Istenre való figyelésről, Isten szeretetéről, Jézus Krisztus halálra menő áldozatáról és Isten országáról van szó? Isten azzal is megvigasztalta Illést, hogy tudtára adta; Illés, te nem vagy egyedül. Akármennyire hatalmaskodik a király, igyekszik kipusztítani a prófétákat, akármennyire is hűtlen a nép, „Ő meghagyott magának Izráelben hétezer embert. Minden térdet, amely nem hajolt meg a Baal előtt és minden szájat, amely azt nem csókolta meg". Illés már le akarta tenni a szolgálatot, mert nem tartotta érdemesek annak folytatását. Isten pedig azt mondja Illésnek, mivel már megfáradt ember volt, hogy kenje fel utódjául Elizeust, hogy utána majd ő legyen helyette a prófétaság tovább-vivője.

Gyülekezeteinkben is nagy veszély a csüggedés, lemondás a hitben való életről és a hívő életrendhez tartozó kötelességeknek a teljesítéséről. Mindenki végezze a maga munkáját, a maga helyén, ahová őt Isten állította, mert ez a mi küldetésünk. A többi gondot pedig hagyjuk hívő szívvel a kegyelmes Istenre. Ámen

Alázatos bűnbánattal csöndesedünk el szentséges színed előtt, könyörülő Isten, irgalmas Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Sokszor fölöttünk is beborul, sokszor körültünk is köd van, és nem látjuk kegyelmed napját, sokszor elcsüggedünk, elkeseredünk, megfáradunk. A világ köde olykor a hitünk látását is elhomályosítja. Könyörülj rajtunk Atyánk. Jó nekünk, amikor küzdelmekkel, bajokkal botlásokkal terhelt életünkbe belecsendül a te atyai szód.

Nyomában kezdjük másképpen látni a világot. Körültünk kezd felszállni a hitünkben elbizonytalanító köd, fölöttünk oszlik a kétségek felhője, és kezd előtűnni és ránk ragyogni a te szeretetednek a napja. Ilyenkor olyan jó feléd forduló hittel átélni Atyánk a kedves énekversben levő igazságot: Szólj és csitítsd a bút, mert bú és gond gyötörnek. Szólj, hogy legyen szavad ír, s gyógyító erő. Szólj, dicsőséged úgy még szebben tündökölhet, és mindörökre nő. Mutasd meg köztünk is a halk és szelíd szónak a hatalmát, hogy az meg tud újítani szíveket, és meg tud változtatni embereket. Te tudod, ki milyen viharból jött most ide a templomba, hogy Igéd szelíd szava csöndesítse a szívében is dúló vihart, hogy legyen ott is békesség. Légy irgalmas hozzánk, ha a betegségnek a fullánkját hordozzuk testünkben vagy lelkünkben és gyógyítsd meg betegségünket. Vigasztald a gyászolókat, hogy megváltó Krisztusunk kitárt karokkal várja a túlsó oldalon hazaérkező megváltottait. Áldd meg otthonainkat, hogy ott egymás életét vonzó és gyógyító szívű emberek tegyék széppé egymásnak az életét. Adj népednek és egyházadnak rád tekintő, benned bízó, a te követségedben élő hűséges vezetőket. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 488. dics. (1987.)

Igehirdetés sorozat a Jelenések könyvéből

Prófétai Ige

Főének: 450. dics. Igeolvasás: Jelenések 1,1-6

Ez Jézus Krisztus kinyilatkoztatása, amelyet Isten adott neki, hogy közölje szolgáival mindazt, aminek hamarosan meg kell történnie, és amelyet angyalával elküldve kijelentett szolgájának, Jánosnak. Ő pedig bizonyságot tett Isten igéjéről és Jézus Krisztus bizonyságtételéről; mindenről, amit látott. Boldog, aki felolvassa, és boldogok, akik hallgatják ezeket a prófétai igéket, és megtartják azt, ami meg van írva bennük: mert az idő közel van. János, az Ázsiában levő hét gyülekezetnek: Kegyelem néktek és békesség attól, aki van, és aki volt, és aki eljövendő, és a hét lélektől, akik trónusa előtt vannak; és Jézus Krisztustól, a hű tanútól, aki elsőszülött a halottak közül, és a föld királyainak fejedelme; aki szeret minket, és vére által megszabadított bűneinktől, aki országa népévé tett minket, papokká az Isten, az ő Atyja előtt: övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen

Örökkévalóság Ura, könyörülő Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. A te kegyelmi ajándékod, hogy felvirrasztottál erre az új napra és mi hálaadással köszönjük ezt az ajándékot. A te ajándékod, hogy ma újra együtt lehetünk Igéd körül és kitárulkozó szívvel hallgathatjuk a te atyai üzenetedet. Kérünk, bocsásd meg, ha sokszor jobban leköti figyelmünket sok más beszéd, amely a világban hangzik körültünk, mint a te Igéd. Légy irgalmas hozzánk, hogy amikor a hazugság fejedelme a sátán megkörnyékez bennünket, tudjuk mi is mondani Urunk szavait, hogy távozz tőlem sátán, mert ártásomra vagy nékem. Ne engedd, hogy olyanná váljunk, mint ősszel a hulló falevelek, melyeket hol ide, hol oda sodornak a szelek. Munkálkodj Lelked által szívünkben most is, hogy itt hallott Igédnek legyen folytatása az életünk, hogy legyen mélyebb a hitünk, őszintébb és tisztább a szeretetünk. Kérünk, áldd meg ennek az órának a folytatását is, és segíts, hogy hű gyermekeidként tudjunk élni otthon a családban szeretteink közt, és odakint a világban is látszódjon rajtunk, hogy Igéd szívünkben gyökeret vert, és gyümölcsöt terem. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 226. dics. 2. v. Alapige: Jelenések 1,1-3

Ez Jézus Krisztus kinyilatkoztatása, amelyet az Isten adott neki, hogy közölje szolgáival mindazt, aminek hamarosan meg kell történnie, és amelyet angyalával elküldve kijelentett szolgájának, Jánosnak. Ő pedig bizonyságot tett az Isten Igéjéről és a Jézus Krisztus bizonyságtételéről, mindenről, amit látott.

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyve a Szentírásnak egyik legcsodálatosabb része. Az egész Szentírás csodálatos, mert az nemzedékek hosszú során át készült, első és utolsó sorainak az írása között valószínűleg jóval több, mint ezer esztendő van, és az mégis minden kor minden emberét megszólítja, aki azt kereső értemmel, és hittel olvassa. Az értelem és a hit egyformán fontos. Ahhoz, hogy a csecsemőből felnőtt legyen, időre van szükség. Ahhoz hogy a kiskorú emberiség érett bölcs emberiséggé váljon, évezredekben is nehezen kifejezhető időre van szükség. Korunk embere már sokfelé ágazó tudományos ismerettel dicsekedhet, de ha a különböző antropológiai, pszichológiai és pedagógiai irányzatú tudósok azt a feladatot kapnák, hogy adjanak ki igazságos bizonyítványt korunk emberének az érettségéről, bölcsességéről és emberségéről, ezek a tudósok aligha adhatnának ki más osztályzatot, mint alig elégségest, vagy elégtelent. Miért? Mert korunk embere már sok mindent tud, de nem tud szeretetben, becsületességben, emberségesen, tartósan és józanul együtt élni egymással. Sokan teszik tönkre a maguk és embertársaik életét. Országaink vezetőinek az élcsapatában sokasodnak a milliókat eltüntető korrupciós botrányok, sokasodnak a rablások, gyilkosságok, és a börtönlakók. Pedig Isten a teremtés hajnalán szép és jó világot teremtett. Teremtése koronájának, az embernek Édenkertet adott és megadta az utasítást is a szép és jó életre. De az ember nem tartotta meg Isten útmutatását. Ezért elvesztette az Édent, és az Édenen kívül hamar elfelejtette Istent is.

A bűnnel viaskodó embernek sokasodtak a problémái, hiszen egyre jobban megismerte világát és a veszélyeket, amelyek az embert fenyegetik. Amikor Isten érettnek tartotta az időt, választott egy embert, akinek leszármazottain keresztül majd Megváltót küld a földre, aki áldássá lesz egész világra. Így lett Ábrahám népéből az ószövetségi gyülekezet. Kemény-nyakú és sokszor engedetlen nép volt ez, de ez a nép már tudott a teremtő Istenről a sok Istent elképzelő pogány világban. Ebben a gyülekezetben már sokan tudakozódtak Isten akaratát illetően, és aki őt kere-

si, megtalálja. Isten sokszor megszólított némelyeket az őt keresők közül. Hiszen a földön élő embernek sok kérdése, sok megoldatlan problémája van. Ki adjon feleletet pl. az ember ősi kérdésre, hogyan jött létre a világ, mi az emberi élet értelme, és mi lesz, ha ez véget ér? A népek között már sokan tépelődtek ilyen emberi kérdésekkel, és mivel ezekre nem tudhat senki feleletet adni, a gondolkodók leírták a maguk elképzelését a kérdéssel kapcsolatban. De minden ilyen kérdésre adott válasz csak elképzelés, hipotézis. Nem véletlenül kezdődik a Szentírás ezzel a mondattal: „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld kietlen és puszta volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött." Tehát a teremtésnek nincs emberi tanúja és Isten megváltó akarata emberi életünkre nézve is Isten szívében született meg.

A Jelenések könyvében pedig a teremtett mindenségről, Isten megváltást készítő kegyelméről, a világ és az ember jövőjéről van szó. Isten Igéje nem menetrend, amelyből ki lehet pontosan olvasni, hogy mikor érkezik a világ Isten országának a teljességéhez, és Isten akarata megvalósulásához. Életünk, világunk sok megrázkódtatáson át halad az Isten által kitűzött cél felé. Közben a sátán is végzi hitető munkáját, és sok csatát megnyer. A Szentírásban, különösen a Jelenések könyvében már erről is szó van, de arról is, hogy a hazugság fejedelme végül elveszti a háborút. Megvalósul az, amit a mennyei Atyához visszatérő Krisztus mondott mennybemenetele előtt: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön."

A Jelenések könyvéről a legtöbb bibliakutató azt írja, hogy azt Jézus legfiatalabb tanítványa, a szeretet apostola írta a Kr. utáni kilencvenes évek elején, tehát idős korában. Akkor már a Római birodalom is rossz szemmel nézte a krisztuskövetőket, mert nem borultak le állami ünnepeken a császár képe előtt. Az ószövetségi gyülekezetben Isten a prófétákat ihlette Lelke által írásra, ebben az esetben Jézus kedves tanítványát, Jánost, külön a lelkére kötve, hogy amit látott és hallott, azt írja meg egy könyvben. Az Isten Lelke által ihletett ember nem azt írja, amit ő kigondol, hanem azt, amit Isten a szívébe, vagy szájába helyezett. Így a Szentírás betűit is emberek írták, de azok az emberek Isten Lelke által vezetett eszközök voltak. Ezért van a Szentírásban felelet minden olyan emberi kérdésre, amelyre csak Isten válaszolhat. Ezek között a kérdések között van a jövendő kérdése is. Az ember sok mindent megtesz, hogy a jövőt kifürkéssze, de a jövő Isten kezében van, és az ember csak annyit tud belőle, amennyit Isten kijelent, amennyiről ő oldalra húzza titkainak takaróját. Azért nevezzük a Szentírás prófétai könyveit kijelentésnek, leleplezésnek, apokalipszisnek. Isten azonban a jövőt nemcsak leleplezni tudja, hanem formálni, megváltoztatni is, mert egyedül ő az örök létező. A jelen min-

den pillanatban múlttá változik, minden elmúlik, de ő örökkévaló. A 90. zsoltárban ezt így valljuk meg: „Te voltál és te vagy erős Isten, és te megmaradsz minden időben." A hit számára ez nagy vigasztalás. Mert az örök Isten bűnt büntető szent fenség, aki a bűn áradatának nem adhat szabad utat, és azért küldte a világra szeretett fiát, hogy ő fizesse le a váltságdíjat a bűn rabságába került emberért. Jézus Krisztus ezt gyermeki engedelmességgel megtette. Így lett ő Isten akaratából Megváltónkká. Letette értünk életét. Hogy Isten ezt az áldozatot elfogadta, azzal mutatta meg, hogy szent Fiát feltámasztotta a halálból. Ez a feltámadás előlege minden ember feltámadásának, aki hitével ezt az áldozatot elfogadja. Ezért nagy öröm, hogy Megváltónk visszatérését ígérte. Az utolsó idő, a teljes megváltás akkor fejeződik be, amikor hatalommal és dicsőséggel visszatér Jézus Krisztus. Krisztusban Isten újjáteremti a világot, és ennek az újjáteremtésnek egy mozzanata lesz az Ige bizonyságtétele szerint a feltámadás.

Amikor tehát a Jelenések könyvét olvasva vagy hallgatva a jövő felől szeretnénk ismereteket szerezni, akkor tekintsünk hittel és reménységgel Jézus Krisztus felé. Mert a világnak, az emberiségnek a jövője nem valami személytelen hatalomnak, nem a vak sorsnak, hanem Jézus Krisztusnak a kezében van, aki szeret minket, és életét adta megváltásunkért. Mert a szeretet szépnek és jónak akarja látni azt, akit szeret, és ha nem az, azzá akarja tenni. Gondoljunk csak arra, milyen türelmes szeretettel fürészti az anya kisgyermekét naponta. S ha a gyermek naponta többször beszennyezi a ruháját, az anya naponta többször leveti róla a szennyes ruhát és tisztát ad helyette. A sok tennivaló és gond között honnan veszi hozzá az erőt? Ez az erőforrás a szeretet. Gyors ritmusú életünk hajszájában gyakran kapunk lelki sebeket. De azt is megtapasztalhatjuk, hogy még nagy és mély lelki sebek is könnyen gyógyulnak az olyan sebesültek esetében, aki mellett van valaki, aki önzetlen szeretettel tudja adni a sérültnek önmagát, megértését, jóságát, szeretetét. Igénkben azt mondja Isten, hogy ő szeret és vére által megszabadított minket bűneinkből, és tett minket királyokká és papokká, Istennek, az Atyának. A királyok uralkodnak. De övéinek Jézus azt mondja, hogy ez ne így legyen közöttük. A hívő ember uralkodása azzal kezdődik, hogy tudunk uralkodni önmagunkon. Ez nehéz feladat. Másoknak könnyebben parancsol az ember, mint önmagának. Milyen nehezen tudnak uralkodni a különböző szenvedélyek rabságában élők önmagukon. Pedig vannak szenvedélyek, amelyek összetörik egy családnak a békességét, boldogságát és örömét. Gondoljunk csak a kártya, játékautomaták, alkohol, kábítószerek, és a nikotin szenvedélyére! Azzal, hogy tudunk uralkodni szenvedélyeink fölött, csak kezdődik, de nem fejeződik be a hívő ember uralkodása. A Szentírásban van egy ilyen mondat is: „Ami-

kor a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenik, vele együtt ti is megjelentek dicsőségben." A mai igeversben az is elhangzik, hogy Isten nemcsak királyokká, de papokká is teszi övéit. Az ószövetségi gyülekezetből származók ezt nagyon jól megértették, mert ismerték az Ószövetség e mondatát is: „A pap szájából törvényt vár a nép." Ez azt jelenti, hogy a pap egyik küldetése az emberek tanítása volt. A fő küldetése az ószövetségi papnak az volt, hogy újra és újra bemutatta Istennek a gyülekezet tagjainak sokféle áldozatát. Az Újszövetségben is van szó áldozatról, de Isten tőlünk már nem kíván étel és italáldozatok, sem semmi más olyan áldozatot, ami elő van írva az ószövetségi Törvényben. Isten tőlünk „életáldozatot" kíván. Reformátorunk a saját életére nézve így vall erről: „Szívemet, mint egy égő áldozatot, neked adom Uram." Egész testben való életünk okos istentiszteletté, Istennek tetsző életáldozattá válik, ha szavainkkal is, munkánkkal is Istennek szolgálunk azon a helyen, ahova Isten állított minket. Ilyen áldozatokkal válunk mindnyájan papokká. Isten azért tudott olyan nagy áldozatot hozni értünk, mert nagyon szeret bennünket. Boldog ember az, aki azt tudja mondani: Engem van ki szeretni. Szeret a családom, szeret a hitvestársam, szeretnek a gyermekeim. Aki ezt így el tudja mondani, annak nem kell átélni az emberi lét egyik legelszomorítóbb szükségét, a szeretetnek a hiányát. Sokan el tudják mondani életük borús, felhős, szeretethiányos időszakaiban a költővel együtt: „Szeretném, hogyha szeretnének, s lennék valakié.." De a hívő ember szívét nem töltheti el ez a szomorúság, mert ha olyan nagyon egyedül lennénk is ott van a szívünkben a bizonyosság, hogy Isten szeret bennünket. Már a gyermek is szomjazza a szeretetet. A szülők néha átélik gyermekeik ilyen szomorúságát; ha a gyermek valami rosszat tesz, és az anya vagy apa azt mondja: rossz voltál, nem szeretlek, a gyermek szomorkodik. Ez a megbánás jele. Egy idő után a szomorú gyermek rendszerint odamegy az anyához vagy apához és megkérdezi, hogy szeretik-e már őt? Ha a válasz az, hogy a szülő odahajlik hozzá, és megcsókolja, szomorúsága örömmé változik. A felnőtt már nem nagyon kérdez, még a mennyei Atyát is nehezen kérdezzük, hogy szeret-e minket. De ő kérdés nélkül is mondja, az Igén keresztül most is mondja, hogy ő szeret minket, és megmosott bennünket a Krisztus vére által. Szeret, mert ő teremtett és ő váltott meg minket. Szeret, mert az ő gyermekei, talán méltatlan gyermekei vagyunk.

János, miután megadatott néki, az egyház és a világ jövendőjének látomása, ezt, mint egy terjedelmes levelet, a Kis-Ázsiában levő hét gyülekezetnek küldte el. Ezekben a gyülekezetekben bizonyára ismerős volt a neve, nem volt rá szükség, hogy többet írjon magáról. Egykori szeretett gyülekezetétől, ahol a krisztusi misszió szolgálatát végezte, a tenger,

és erős 100 kilométer távolság választotta el. Nem tudjuk hogyan küldte el ezt a drágakincsnél is értékesebb küldeményt, hiszen ő száműzetésben volt a szigeten, de Isten, aki akarta, hogy a látomás le legyen írva, gondoskodott róla, hogy az eljusson a címzettekhez, sőt arról is, hogy a könyv a Szentírásnak részévé váljon.

A Jelenések könyve a mai kor emberének nehéz olvasmány. Nehézzé teszi a keleti népeknél ma is alkalmazott képes beszéd. Ezt a próféták is alkalmazták. A Jelenések könyvében alkalmazott képek és kifejezések az Ezékiel, Dániel, Ézsaiás, Hóseás és más próféta könyveiben is megtalálhatók. Sok kifejezés, fogalom, vagy akár szám megértéséhez a más kultúrkörhöz tartozó mai kor emberének meg kell ismerkednie egy kicsit a letűnt évezredek kultúrájának a történetével. A mai Igében is említett hetes szám pl. a teljességet jelenti. A hét gyülekezet, hét lélek is ilyen értelemben értendő. Az első század vége felé már jóval több volt Kis-Ázsiában a gyülekezetek száma hétnél, tehát ezek a levelek ma is minden gyülekezethez szólnak. Ilyen lelki hozzáállással olvassuk mindnyájan a Jelenések könyvét. Ámen

Magasztalunk téged jó Atyánk, hogy kegyelmedet és szeretetedet újra és újra kijelented nékünk. Megköszönjük, hogy lélekben ma is elvezettél minket szent Fiad, az Úr Jézus Krisztus keresztjéhez és elmondtad, hogy az a kihulló vér, amely ott bűneinkért való váltságdíjként folyt ki, megmossa, megszenteli és megújítja életünket. Hálát adunk, hogy így lehetünk mi a te megváltott gyermekeiddé, hogy nem kell elvesznünk, nem kell kárhozatra hullani az életünknek, és lehetünk itt királyokká, papokká. Segíts kegyelmes Istenünk, hogy királyként tudjunk uralkodni önmagunkon, hogy ne essünk el gyarlóságainkban, hanem a te akaratod szerint tudjuk eltemetni bűneinket. Köszönjük, hogy neked élhetünk, neked szolgálhatunk, a te követeid lehetünk. Kérünk, adj testi-lelki erőt, hogy mint a te Krisztusban megváltott néped, tudjuk életáldozattal dicsőíteni a te szent nevedet és így legyünk lelki papsággá mindenütt, ahová te állítottál bennünket. Életünket te vezesd Szentlelkeddel, hogy tudjunk egészen akaratod szerinti életet élni, a jóra életünkkel példát adni, hogy általunk is dicsőíttessen a te szent neved. Oltalmazzad Urunk egyházadat, amelyen keresztül hangzik ezen a földön atyai üzeneted, útmutatásod, tanácsod. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 300. dics. (1999.)

Első látomás

Főének: 261. dics. Igeolvasás: Jelenések 1,9-20

Én, János, testvéretek és társatok Jézussal a szenvedésben, a királyságban és az állhatatosságban, a Patmosz nevű szigeten voltam az Isten Igéjéért és Jézus bizonyságtételéért. Lélekben elragadtattam az Úr napján, és hátam mögött hatalmas hangot hallottam, mintha trombitáltak volna, amely ezt mondta: „Amit látsz, írd meg egy könyvben, és küldd el a hét gyülekezetnek: Efezusba, Szmirnába, Pergamonba, Thiatirába, Szárdiszba, Filadelfiába és Laodiceába". Megfordultam, hogy lássam, milyen hang szólt hozzám, és amikor megfordultam, hét arany gyertyatartót láttam, és a gyertyatartók között az Emberfiához hasonlót: hosszú palástba volt öltözve, mellén aranyövvel körülövezve; feje és haja fehér volt, mint a hófehér gyapjú, szeme, mint a tűz lángja; lába hasonló volt a kemencében izzó aranyérchez; hangja olyan, mint a nagy vizek zúgása; jobb kezében hét csillagot tartott, szájából kétélű éles kard jött ki, és tekintete olyan volt, mint amikor a nap teljes erejével fénylik. Amikor meglátam, lába elé estem, mint egy halott, ő rám tette jobbját, és így szólt: „Ne félj, én vagyok az első és az utolsó, és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai. Írd meg tehát, amiket láttál: amik vannak, és amik történni fognak ezek után; a hét csillag titkát, amelyet jobb kezemben láttál, és a hét arany gyertyatartót: a hét csillag a hét gyülekezet angyala, a hét gyertyatartó pedig a hét gyülekezet."

Mindenható Isten, aki voltál akkor is, amikor még sem föld sem ég nem volt formálva, és leszel akkor is amikor az ég és a föld elmúlik, hálát adunk neked teremtő hatalmadért, és életünket oltalmazó gondviselő jóságodért. Hálát adunk, hogy te azért adsz napjainkhoz napokat, hogy betöltsük küldetésünket, amellyel a világra küldtél minket. Atyánk, te a magad képére teremtettél minket,mégis azt kell látnod, hogy a földön fájó valóság az, hogy sok ember nem ismeri a te lgédet, és ezért nem ismeri atyai akaratodat sem, ami a te jóságod és szereteted megismerésének a fényforrása. Kérünk, adj hitet és erőt, hogy úgy tudjuk betölteni küldetésünket, hogy életünkkel, szavainkkal és tetteinkkel tudjuk érzékeltetni annak a szeretetnek a melegségét és fényét, amelyről Megváltó Urunk beszélt, amikor ezt mondta: Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy azok látván a ti jó cselekedeteiteket, dicsőítsék mennyei Atyátokat. Küldetésedben járva adunk hálát életünknek min-

den napjáért is. Azokért is, amelyeken letehetjük a hétköznapok munkaeszközeit, és megállhatunk előtted csöndes imádságra, Igéd hallására, és azokért is, amelyeken munkánkkal és életünkkel tehetünk bizonyságot arról, hogy gyermekeid vagyunk. Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének 512. dics. 5. vers Alapige: Jelenések 1,17-20

Amikor megláttam, lába elé estem, mint egy halott, ő rám tette jobbját, és így szólt: „Ne félj, én vagyok az első és az utolsó, és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai. Írd meg tehát, amiket láttál: amik vannak, és amik történni fognak ezek után; a hét csillag titkát, amelyet jobb kezemben láttál, és a hét arany gyertyatartót: a hét csillag a hét gyülekezet angyala, a hét gyertyatartó pedig amelyet láttál, a gyülekezet.”

Kedves Testvéreim,

A szeretet apostola itt összefoglalva írja le prófétai szolgálatra elhívásának történetét. Patmoszi száműzetésében bizonyára sokszor volt együtt lélekben szeretett gyülekezeteivel, akik őt ismerték, szerették. Míg lehetett, nagy odaadással nevelte őket szeretetre. Most azonban a hatalom úgy akarta elnémítani ajkán a Jézus Krisztus evangéliumát, hogy a pásztort száműzte. Ez az elhívás vasárnap történt. A Szentírásból tudjuk, hogy az akkor formálódó keresztyén gyülekezet Krisztus feltámadása után már nem a szombatot, hanem a vasárnapot ünnepelte a nyugalom napjaként. Az a szombat, amikor Jézus a sírban feküdt, a tanítványoknak már nem a nyugalom, hanem a nyugtalanság napja volt. Sőt, még a feltámadás hírének a meghallása után is ott volt némelyeknek a szívében a nagy öröm mellett a szorongás, a nyugtalanság is, mert amikor Jézust a Gecsemáné kertben letartóztatták, a tanítványok majdnem mindnyájan szétfutottak. Péter elkísérte őt a főpap palotájáig, de azon az éjszakán háromszor megtagadta Mesterét. Örömük csak akkor lett teljes, amikor többször találkoztak feltámadott Mesterükkel, beszélgettek vele, és missziói küldetésükben megerősítette őket.

Korunk kételkedésre hajlamos emberében felvetődik a kérdés, hogyan szólította meg Isten a prófétákat? Az emberi szívek zárjának a kulcsa a szeretet. A vas, és ma már az elektronikus zárakat a rablók is ki tudják nyitni. Az emberi szívet a szerető szívű embereken kívül csak Isten. Mert Isten szeretet. És amely szívet Isten nyit ki, ott nem rablás történik, hanem áldás,

isteni adományoknak az ajándékozása. Emberi tapasztalat, hogy kölcsönös kapcsolatainkban az egymást szerető szívű emberek, szavak nélkül is megértik egymást. Néha egyszerre mondják ki a szavakat, amikor tudtára akarják adni a szerető és szeretett társnak, hogy kölcsönösen tudják, mit akar, vagy mit gondol a másik. Hogyne tudná akkor megszólítani a mindenki gondolatát, vágyát és akaratát ismerő mindenható Isten az embert. Jánossal kapcsolatban külön is említés történik a Szentírásban arról, hogy őt Jézus szereti. A hatalom őt el akarta hallgattatni, és Isten sokkal többre hívja őt el, mint amennyit a hatalom elvett. Mert nagy ajándék, ha Isten hű követei szólják az Igét, de az emberi élet rövid, a szavak elröpülnek, az írás megmarad. Ezért kapta János nem is csak egyszer a parancsot: „Írd meg tehát, amiket láttál: amik vannak, és amik történni fognak ezek után." Tehát a Bibliának ez az utolsó könyve is a teljes Szentírással együtt Isten akaratából lett írva. Ő tárja ki övéi előtt a sok szenvedéssel is terhelt jövendőt, és a végül megérkező Isten országának a teljességét. János prófétai küldetésében is, a gyülekezettől elszakítottan is a gyülekezethez, a Krisztusban megváltottak közösségéhez tartozónak vallotta magát. A gyülekezet akkor már két oldalról is veszélyeztetve volt. Ahogy múltak az évtizedek, az ószövetségi gyülekezet egyre világosabban kifejezésre juttatta, hogy nem tartja testvérnek a Krisztust követőket. Ellenségesen viszonyultak hozzájuk a zsidók, és üldözték őket a császárok, akik népeiktől megkövetelték, hogy őket Istenként tiszteljék alattvalóik. Kis-Ázsiában a 20. században sok mindennel együtt felszínre kerültek hatalmas gyertyatartók, amelyek beszédes bizonyságai a megkövetelt császárkultusznak. Két nagy gyertyatartó közé, amely egymással össze volt kötve, odahelyeztek egy császárképet, hogy a nép az előtt leboruljon, és imádja a magát imádtató császárt. Hogy a gyertyatartók nem az ószövetségi nép istentiszteleti céljaira készültek, az arról is felismerhető, hogy a gyertyatartókra csak egy gyertya helyezhető, tehát nem hétkarú. János a császárkultusszal összefüggő, a gyülekezetre nehezedő szenvedésben is részestársnak érezte magát. Az ószövetségi prófétáknál ez nem így volt. Azok sokszor magányosan, vagy a saját népüktől üldözötten tolmácsolták Istennek a figyelmeztető üzenetét. János tudta, hogy Isten őt feladattal bízza meg. Először egy hangot hallott, amely a háta mögül hangzott. Meg kellett fordulnia, hogy lássa, hallja mindazt, amit Isten közölni akar vele. Sokszor úgy vagyunk mi, ma élő emberek is, hogy háttal fordulunk Istenhez, és hogy meghalljuk, megértsük, milyen feladatot akar ránk bízni Isten, arccal és szívvel felé kell fordulnunk. Amint János megfordult, mindjárt megjelentek előtte az első mozzanatai annak a képsornak, amelyben Isten az emberiségre zúduló eseményeket tárja a szeretet apostola elé. János először

is hét arany gyertyatartót látott. A sötétséget elűző gyertyatartók közt ült trónján egy lény, amelyről János azt írja, hogy „Az Emberfiához hasonló volt: hosszú palástba volt öltözve, mellén aranyövvel körülövezve. Feje és haja fehér volt, mint a hófehér gyapjú, szeme, mint a tűz lángja, lába hasonló volt az aranyérchez, amely kemencében izzik; hangja olyan, mint nagy vizek zúgása jobb kezében hét csillagot tartott; szájából kétélű éles kard jött ki; és tekintete olyan volt, mint amikor a nap teljes erejével fénylik."

Ezeken a képeken bizonyára mindnyájan ráismerünk Jézus Krisztusra. Ő, mint Emberfia, azt a képet tárja elénk, amely a tanítványok lelkébe véződött, amikor az Olajfák hegyén tőlük búcsúzva ezt mondta: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön." Isten népe ezen a földön sokszor eszik keserű kenyeret, de a legnagyobb hatalommal, a szeretet hatalmával visszatérő Urunk új világot teremt, amelyben már nem lesz szenvedés. Ebben az örömüzenetben felszárítja Isten minden szenvedő gyermekének a könnyét. Az egyház megmaradásának a titka, - hogy az egyház az évszázadok annyi viharában, amelynek során a változó idővel együtt különböző gondolatrendszerek filozófiák és ideológiák sodrásába is belekerült és nem sodródott el, - a feltámadt Jézus Krisztus jelenléte. Megtartja ígéretét, hogy ahol az ő nevében jönnek össze emberek, jelen van, szól az övéihez, ébresztgeti, tévutakról is visszahozza, pásztorolja őket. Erre utal az, hogy János mindjárt a jövőről szóló képsor elején ott látja őt az arany gyertyatartók, a gyülekezetek között. Mert az egyház nem azért egyház, mert ott olyan emberek vannak, akik tudnak Jézus létezéséről és beszélnek is róla, hanem azért, hogy ott elhívott, és Lelke által vezetett gyermekein keresztül ő maga pásztorolja nyáját. Embereken keresztül, akikre vonatkozik ígérete: „aki titeket hallgat, engem hallgat." A szeretet apostola úgy látta őt, mint akinek már öltözete is elárulja, hogy Jézus pap és király. Mint pap, a legdrágábbat, életét áldozta, hogy minden kegyelmét elfogadó ember a halálon át is örök örömre érkezzen. Mint király, ő hozza el a szeretet és igazság uralmát. Pilátus kérdésére, hogy ő igazán király-e, megvallotta, hogy igen, azonban hozzátette azt is, hogy az ő országa nem ebből a világból való. Ezt nem azért mondta, hogy megnyugtassa Pilátust, hogy az ő királysága nem fenyegeti az ő, vagy császárja hatalmát, mert Pilátus is féltette hatalmát. Emberileg volt is alapja ennek a félelemnek, mert a zsidó vezetőemberek megfenyegették, hogy ha Jézust elbocsátja, nem barátja a császárnak. A pogány Pilátus pedig nem ismert mást, csak földi országot. De Jézus bizonyára azért is válaszolt úgy Pilátusnak, ahogy válaszolt, mert mégiscsak érzékeltetni akarta vele, hogy van egy más ország is, (Isten országa) ahol más törvények uralkodnak, mint a bűnnel terhelt földön. Ha az ország, amelynek ő a királya, teljességre jut,

ott igazság, békesség és szeretet lesz az uralkodó alapelv. Ezt Pilátus nem értette volna meg. Azt meg különösem nem értette volna meg, hogy a földön, amelyen akkor Jézus és Pilátus egyidejűleg éltek, azért játszódnak le szörnyű események, mert az ember megszegte Isten utasítását, és neki, mint a szeretet, békesség és igazság királyának azért kell a földön meghalni, hogy ez az új életrend a földön teljességre juthasson.

Dániel próféta úgy beszél az akkor még csak eljövendő Krisztusról, és ezt így írja János apostol is, aki majd a felhőn fog visszajönni a földre, és akinek a haja fehér, mint a gyapjú. (7,9;13) Amikor Isten az ószövetségi gyülekezetet, az Ígéret földjére vezette, felhőbe burkolózott, mert az ember nem tudta volna elviselni Isten dicsőségének a ragyogását. Jézus, amikor az idők teljességében a földre jött, megalázta magát, Isten létére emberré lett, és mint király is alázatosan vonult be Jeruzsálembe. De mielőtt visszatért az Atyához, megmondta tanítványainak nemcsak azt, hogy ő visszajön, hanem azt is, hogy nem úgy jön vissza, mint amikor először jött, hanem hatalommal és dicsőséggel. Először azért jött, hogy megkezdje, másodszor azért jön, hogy befejezze a megváltás művét. Első földön létekor a megdicsőülés hegyén egy kis ideig látta őt három tanítványa mennyei dicsőségben, visszajövetelekor papi palástja, a mellét körülövező királyi aranyöve, fehér haja és feje, tüzesen fénylő szeme fogják kifejezni hatalmát és dicsőségét. A tüzesen fénylő szemek arra emlékeztetnek, hogy a megváltás befejező részéhez hozzátartozik az ítélet is, amely nemcsak a tárgyi, anyagi dolgokat látja, hanem az érzéseket, gondolatokat és indulatokat is. Az ítélet eszközévé válik a kétélű kard is, amely az Igének a jelképe, mert az el nem fogadott kegyelem, a meg nem szívlelt Ige ítéletté válik. Az ítélettől azonban nem kell remegni annak, aki ismeri gyarlóságait, de őszintén megbánt bűneit át tudja adni Megváltójának, aki azért jött, hogy megváltó halálával lefizesse bűneink váltságdíját, és megváltottainak kegyelmet adjon. A földi életet ilyen lelkülettel élő embereknek az ítélet nem kárhoztatást jelent majd, hanem az elfogadott kegyelem kihirdetését. „Mert nincs immár semmi kárhoztató ítélet azok fölött, akik a Krisztus Jézusban vannak, mert az élet Lelkének a törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől”.

Ezek a jövendőt kiábrázoló első képek megrendítették Jánost, hiszen ezeken a képeken már az isteni hatalommal és dicsőséggel visszaérkező szeretett Mestere volt előtte, és elaléltan földre rogyott. De Mestere a régi szeretettel tette fejére a kezét, és vigasztaló szavaival felidézte a múltat és a jövőt. „Ne félj, én vagyok az első és utolsó, az élő, pedig halott voltam, de élek örökkön örökké, és nálam vannak a halál és pokol kulcsai.” Mintha szavai nyomán eloszlott volna a múltnak, a nagypénteki kereszt-

re feszítésnek a sötétsége, reményteljesebbé vált volna a jelennek a szenvedéssel terhelt bizonytalansága, és felragyogna a jövő örök dicsősége, a szeretet apostola visszakapta erejét, és tudomásul vehette a látottak és hallottak megírásának ismételt parancsát. A képen a megdicsőült Krisztus jobb kezében tart hét csillagot, amely egyes írásmagyarázók szerint szintén Jézus Krisztusnak a világegyetem fölötti hatalmát jelképezi. A Szentírásban az angyalok úgy állnak előttünk, mint az embertől magasabb rendű lények, akik fontos eseményekről közvetítik Isten üzenetét a földön élő embereknek. Az „angyal" szó követet, küldöttet jelent, és lehetséges, hogy itt a gyülekezetekben Isten Igéjét hirdető vezetőkről van szó.

Ha Isten életünket megtartja, egy néhány vasárnapon át a Jelenések könyvén keresztül hangzik köztünk Isten Igéje. Fogadjuk Isten üzenetét ezen a könyvön keresztül is szeretettel és legyen az számunkra életünk sok bizonytalanságának a sötétjében fel-felvillanó fénnyé Isten országának a teljessége felé vezető életútunkon. Ámen

Hálát adunk néked örökkévaló Isten Édesatyánk, hogy örök Igéd újra belecsendült ideigvaló életünkbe. Hálát adunk, hogy Igéden keresztül ma újra hallottuk az emlékeztetést, hogy te szeretsz, és Jézus Krisztusban megváltottál bennünket. Megvalljuk, hogy mi olyanok vagyunk sokszor, mint a törött szárnyú madarak, amelyek törött szárnyuk miatt nem tudnak kéklő magasságok felé szárnyalni. Nekünk nem a szárnyunk tört meg, hanem a hitünk, és ezért válik töredezetté az imádságunk is. Kérünk, Atyánk segíts, hogy amikor ebben a testvéri közösségben Igédet halljuk, mindig gyógyuljanak megtört szárnyaink. Erősítsd hamar lankadó hitünket, hogy tudjunk az imádság szárnyán szent színed elé szállani, és mint szeretett gyermekeid, tudjunk úgy szolgálni néked, hogy életünk által áldásod szálljon embertársaink életére is. Kérünk Atyánk, hogy ha ez az előtted való elcsöndesedésedre rendelt nap is elmúlik, légy velünk a munkanapok erőfeszítéseiben is oltalmazó hűségeddel, őriző szereteteddel. Ne engedd, hogy életünk sok erőfeszítése között, amikor szükségesnek gondolt javak után rohanunk, elfelejtsük azt a jövőképet, amelyet mai Igénkben is elénk tártál. Kérünk, tedd gyülekezeteinket áldott gyertyatartókká, és add átéreznünk, hogy e gyertyatartók közt most is itt jár Megváltónk, hogy Igéjét szívünkben megáldja, és Szentlelkével vezessen bennünket. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 229. dics. (1999.)

Levél az efézusi gyülekezethez

Főének: 33. zsoltár Igeolvasás: Jelenések 2,1-7

„Az efezusi gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az, aki jobb kezében tartja a hét csillagot, aki a hét arany gyertyatartó között jár: Tudok cselekedeteidről, fáradozásodról és állhatatosságodról, és arról, hogy nem viselheted el a gonoszokat, és próbára tetted azokat, akik apostoloknak mondják magukat, pedig nem azok, és hazugnak találtad őket. De az a panaszom ellened, hogy nincs meg már benned az első szeretet. Emlékezzél tehát vissza, honnan estél ki, térj meg, és tedd az előbbiekhez hasonló cselekedeteidet, különben elmegyek hozzád, és kimozdítom gyertyatartódat a helyéből, ha meg nem térsz. Az viszont megvan benned, hogy gyűlölöd a nikolaiták cselekedeteit, amelyeket én is gyűlölök. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek! Aki győz, annak enni adok az élet fájáról, amely az Isten paradicsomkertjének közepén van.

Dicsőítünk téged mennynek és földnek teremtő Ura, könyörülő Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Hálát adunk néked, hogy te akkor se feledkezel el rólunk, amikor mi életünk viharaival sodródva sokszor megfeledkezünk terólad. Tudjuk jó Atyánk, jaj lenne nékünk, ha te egyetlen pillanatra megfeledkeznél mirólunk. Köszönjük, hogy te megtartó jóságodat, könyörülő szeretetedet, életünk minden pillanatában megmutatod nékünk. Letűnő napjainkhoz új napokat ajándékozol, adsz a feladataink végzéséhez elégséges erőt, bajainkban velünk vagy, betegségeinkben gyógyítgatsz, és ha életünk útja nagy mélységek fölött halad el, szabad hittel magunkhoz ölelni Megváltónkat, aki földi életünk legnagyobb szakadékán, a síron keresztül is tehozzád vezet, mert a bűn mélységéből megszabadított, és feltámadásával legyőzte a halált. Kérünk, tedd most is áldássá szívünkben Igédet, hogy általa mélyüljön a hitünk és gyógyuljon bűnnel fertőzött életünk. Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 25. zsoltár 6. vers Alapige: Jelenések 2,3-4

Tudom, hogy van benned állhatatosság, terhet viseltél az én nevemért, és nem fáradtál meg, de az a panaszom ellened, hogy nincs meg már benned az első szeretet.

Kedves Testvéreim,

Abban a levélben, amelynek tartalma a Jelenések könyve, és amelyet Isten akaratából Jézus Krisztus íratott a szeretet apostolával, az első megszólított gyülekezet Efézus. A levelekben hét gyülekezet van név szerint is megszólítva, de a Szentírásban, mindenekelőtt a Jelenések könyvében a hetes szám a teljesség kifejezője, a levél tartalmát képező üzenetek minden gyülekezetre vonatkoznak. Az első fejezetben le van írva a keleti országokban ma is gyakran alkalmazott képes beszédbe, hogy a feltámadt Jézus Krisztus itt jár a gyülekezetek, tehát az aranygyertyatartók közt. Azt pedig már földi életében elmondta, hogy ahol az őt követők az Isten országának az evangéliumát hallani akarók az ő nevében gyülekeznek össze, ő jelen van köztük. A gyertyatartókat már abban a korban is úgy készítették, hogy annak az erős talpra helyezett szára hosszú legyen, és a belé helyezett gyertyák a földtől elég magasra kerüljenek. Az így készített gyertyatartókról messzire látszik, messzebbre árad a fény. Jézus azért nevezi az egyházat gyertyatartónak, mert Isten népének az a küldetése, hogy belőle messzire áradjon Isten szeretetének, a szeretet evangéliumának a fénye. Minden gyülekezet annyi karú gyertyatartó, amennyi Krisztust szív szerint követő, hívő tagja van. Sokszor mi, hitben élő emberek, egyháztagok is panaszkodunk, hogy ez a világ, amelyben élünk, sötét világ. A technikai fejlődés mai fokán az ember egyre nagyobb fényerejű fényforrásokat tud készíteni, de ez nem változtat azon az elszomorító tényen, hogy az emberiség ma is a gonoszságok, ravaszságok, hazugságok, szörnyű tettek, gyűlölködések, vagy a közöny és hitetlenség megdöbbentő sötétségében él. Ezek a fájó tények bennünket hitben élő embereket is nagyon elszomorítnak, különösen, ha azt tapasztaljuk, hogy világunknak ez a sötétsége itt, ott az egyházba is belopakodik, sőt hangadóvá válik. Ahol ez történik, még megdöbbentőbbé teszi a helyzetet, hogy ezt a külső sötétségből importált állapotot még sötétebbé téve, azt érdemnek tüntetik fel, és kegyes hazugságok fényes papírjába csomagolva, a maguk részéről mindent megtesznek annak érdekében, hogy a valós tények ismertetése minél kevesebb emberhez jusson el. Ez pedig elsötétítés egy arra rendelt közösségben, amelynek Istentől kapott rendeltetése, hogy belőle fény áradjon. Mert az egyháznak nem az a küldetése, hogy panaszkodjon a sötétség miatt, hanem az, hogy a krisztusi szeretet gyakorlásával, emberségével, az igazság miden irányban való bátor kimondásával, és a hivatalos dolgok tiszteletre méltó ügyintézésével, életünk minden területén száműzze a sötétséget. Megváltó Urunk mondta először önmagáról, majd a tanítványokról is, hogy ő, illetve ők a világ világossága. Tehát ha mi az ő követségében járunk, nekünk

is fényforrássá kell lennünk, mert a mi emberi magatartásunk gyümölcse lehet vagy az, hogy életünket látva mások is dicsőítik mennyei Atyánkat, vagy pedig az, hogy káromolják mennyei Atyánkat. Vegyük azért komolyan küldetésünket.

Ezekben a gyülekezetekhez szóló üzenetekben, tehát az efézusiakhoz írt levélben is elhangzik Urunk emlékeztetése, hogy ő ismeri életünket, egyéni és közösségi gondjainkat és örömeinket. Jézus korában sokszor volt olyan helyzet, hogy nemcsak a tanítványok, hanem egy nagy sokaság is megtapasztalta: Jézus belelát a szívünkbe, ismeri érzéseinket és gondolatainkat is. Ennek a ténynek az ismerete és annak komolyan vétele valakit örömmel tölt el, valakit pedig megrémít. Nagyon különbözőek az emberi életutak. Sok családban átélik azt az örömteljes állapotot, hogy egy fiatal kéri és megkapja Istentől a hitvestársat, egy idő múlva gyermeksírás és gyermekkacaj tölti be a házat, egy nemzedékváltásnyi idő után talán unokák is érkeznek. Változatos szép családi élet alakul ki örömökkel és gondokkal. De a gyorsan pergő időben előbb a gyermekek, majd az unokák eljutnak odáig, hogy a saját önálló életútjukat járják és szétszóródnak. Ha ez úgy folytatódik, hogy a szétszóródott fiatalok egyikének sem jut ideje arra, hogy a már megfáradt szülőkre, nagyszülőkre rányissák az ajtót, akkor azok sóhajtoznak: Ránk már nem gondol senki, minket már nem tart számon senki, egy ilyen élethelyzetben a megfáradt öregeknek - ha hitben éltek – egyetlen öröme és vigasztalása lehet: Isten tudja a mi dolgainkat, számon tart és szeret bennünket. De azoknak az esetében, akik életüket Isten nélkül élték, vagy emberi vonalon is sok mulasztás, igazságtalanság és szeretetlenség terheli a múltjukat, Isten Igéjének ugyanez a mondata: „Tudom a te dolgaidat", - késő bánattal, vagy rémülettel tölti el szívüket.

Az Efézusban élő gyülekezet több körülmény miatt érdemel dicséretet. Ez a dicséret részben bizonyára az ott szolgáló egykori elődök munkájának a gyümölcse is. A gyülekezetet Pál apostol alapította. Távozása után Timóteus, majd hosszú időn keresztül János apostol pásztorolta, valószínűleg száműzetéséig. Nem csoda tehát, hogy ezeket a hozzá legközelebb álló testvéreket szólítja meg először ebben a gyülekezetekhez írt üzenetben. Ő ismeri őket, de még jobban ismeri Isten, Krisztus, aki belelát a szívekbe is. A gyülekezetekhez szóló üzeneteket ő csak közvetíti. Csak Isten mondhatja: Tudok fáradozásodról és állhatatosságodról, és arról, hogy nem viselheted el a gonoszokat. A gonosz szó itt nem a minden emberben és közösségben meglévő gyarlóságokra utal, hanem a gyülekezetben kérés nélkül fellépő tévtanok terjesztőiről. Nem tudjuk pontosan, kik voltak ezek a nikolaiták, mert tanításuk nincs leírva a Szentírásban, de ha Isten nem szerette és gonoszoknak nevezte őket, akkor annak súlyos

oka van. Valószínűleg a hellénizmusnak nevezett sokrétű pogány eszmeáramlathoz tartozó csoport volt, amely tanrendszerébe beiktatta Jézus Krisztus nevét is, de nem akart hallani arról, ami a Szentírásban le van írva, hogy Krisztusban lakozik az istenség teljessége. A Krisztus nevét ajkukra vevő, de Isten voltát tagadó vallásos csoportok száma ma is növekedik. Az efézusiak próbára tették, megvizsgálták ennek a tanításnak a tartalmát, és mivel az nem egyezett az apostolok tanításával, elvetették. Pedig annak terjesztői is apostoloknak nevezték magukat, de amikor az efézusiak összehasonlították azt az eredeti apostoli tanítással, nem fogadták el, és annak tartalmát hazugságnak, terjesztőit pedig hazugoknak nevezték. Nem azért vállalták a szembenállás bizonyára nekik sem kedves szerepét, hogy vitatkozzanak a más evangélium hirdetőivel, hanem azért, mert tudatosították, hogy itt az igazság védelméről van szó, tehát nem szabad a hazugságnak és gonoszságnak szabad utat adni. Az ilyen lelkülettel végzett ellenállásban nem fáradtak el.

Efézusban nem volt könnyű öntudatos krisztusi életet élni, mert ott volt a pogány világ nagyhírű központja, az óriási méretű Artemisz (Diana) templom is, és mivel oda folyamatosan zarándokoltak a zarándokok, a templom az akkor ismert világ egyik kulturális központja lett. A Krisztust követő efézusi gyülekezet azonban ilyen erős, különböző irányú szellemi hullámverések közt is állhatatosan megmaradt a Krisztusban való hitben, és nem hagyta magát különböző irányú szelek által elsodorni. A teher, amelynek hordozását a gyülekezet zúgolódás nélkül vállalta, nemcsak szellemi erőpróba volt, mert ezen a földön minden közösség fenntartásának anyagi kötelezettségei is vannak. Az efézusi gyülekezet ezt a teherhordozást is vállalta. Egy idegen vallási és kulturális közösségben, különösen, ha azt a lakosság nagy többsége alkotja, és van ereje a kisebbséget elnyomni, diszkriminálni, nem könnyen tűrik el a másságot. Ha valamilyen körülmény mégis arra készteti őket, hogy eltűrjék, azt nem engedik meg, hogy a kisebbség beleszóljon a mindnyájukat egyformán érintő dolgokba. Ahhoz már lelki-szellemi nagykorúság kell. Ilyen esetben a kisebbség arra kényszerül, hogy nyilvánvalóvá tegye a saját szellemi nagykorúságát, és ezt úgy fejezi ki, hogy nem hagyja magát sodorni a többség áradatával. A folyókban is csak a már nem élő halak úsznak együtt az árral, az élők árral szemben úsznak. Ezért volt szükség az efézusi keresztyén gyülekezetben is állhatatosságra, a gonoszságokkal szemben pedig a határozott „nem” kimondására.

A szívekbe is belelátó Krisztus azonban ebben a sok mindenben dicséretre méltó gyülekezetben talált okot a dorgálásra is. „Az a panaszom ellened, hogy nincs meg már benned a régi szeretet.” A gyülekezeti élet fája

még kivirít és még jó gyümölcsöket is terem. Csak a mindent látó szem veszi észre, hogy a mélyben, a gyökerekben, amelyeken keresztül a fa az éltető táplálékot kapja, valami nincs rendben. Beteg. A betegség okozója az első szeretet elhagyása. A kezdeti lelkesedés a Krisztus ügyéért, a szeretettség boldogsága, a megváltottság öröme és az abból adódó lendület a missziói munkában kezd lanyhulni. Ennek pedig a jövőben súlyos következményei lehetnek. Hogy ezek ne következzenek be, úgy lehet a bajt meggyógyítani, hogy vissza kell térni a kezdeti állapothoz. Nagy kérdése a hívő keresztyén életnek, hogyan lehet áthidalni a bűnös ember szeretésének, s a bűn gyűlölésének az ellentmondását. Azt is csak Krisztus parancsának megtartása által. Isten úgy fejezte ki a bűnbeesett emberiség iránti szeretetét, hogy áldozati bárányként adta ide érte egyszülött Fiát, hogy ő egyetlenegy áldozatával a világ bűneit elvegye. A feltámadt Jézus pedig a Golgotán elvégzett áldozat után és az Atyához vissza menetele előtt, azt parancsolta tanítványainak, hogy menjenek ki a világba, és hirdessék az evangéliumot minden népnek. Az evangélium örömüzenetének a tartalma pedig az, hogy aki bűneit megbánja, és Krisztus értünk hozott áldozatát hittel elfogadja, annak Isten kegyelmet ad. A bűnbánathoz Megváltónk parancsa szerint hozzátartozik a még földön élő embertársaink esetében a bocsánatkérés általi jóvátétel. Az áldozatot Isten végezte el Krisztusban, a bocsánatkérés pedig a mi feladatunk. A tanítványok, az igehirdetők feladata pedig a kegyelemből kapott bűnbocsánatnak a hirdetése azzal az örömmel és alázatos hittel, hogy a hirdetett kegyelemnek mi is elfogadói vagyunk.

Az első szeretetről szóló szavak képes beszédként a gyülekezet Krisztus iránti szeretetére vonatkoznak.

A keresztyének hitükben állhatatosak voltak. De kezdett meglankadni az egymás terhét hordozó szeretet. A hithez hozzá kell tartoznia az áldozatos szeretetnek is. Ezért a figyelmeztetés. A szeretetben munkálkodó hitnek a jutalma lesz, hogy az ember újra szakíthat az élet fájának a gyümölcséből. Az élet fája termi az örök élet gyümölcsét. Ha az ember engedelmesen megtartotta volna, amit Isten parancsolt, nem esett volna bűnbe, maradhatott volna az Édenben, és tovább is élhetett volna az élet fájának gyümölcsével. Igy azonban beteljesedett Isten ítéletes ígérete, és az ember elindult a halál útján. Krisztus itt azt mondja, hogy Isten országának a teljességében újra ott lesz az élet fája, amely az embert az örök életre táplálja. Azért nem lesz ott többé gyász és fájdalom.

Mi most még az első időben élünk. Még tombol a bűn, ezen a földön még sok a könny, és sok vér kiömlik a sátáni sötétség sok kísértése miatt. De Krisztus első földrejövetelével megkezdődött ennek a világkorszaknak

a vége, amely Megváltók második jövetelével ér véget. Egy új világkorszak következik: Isten országának a teljessége. Erről a Jelenések könyvében hangsúlyosan beszél Megváltónk. Ezért kell nagyon komolyan vennünk üzenetét: „Akinek füle van, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek." Ámen

Nagy a te kegyelmed jó Atyánk, hogy nekünk, könnyen megbotló, könnyen tévútra vezethető gyermekeidnek most is alkalmat készítettél, és örök szereteted evangéliumának az üzenetét most is hallhattuk. Hálát adunk, hogy szereteted sem múlik el soha, és arra is nevelsz bennünket, hogy ez a szeretet még akkor is javunkat szolgálja, amikor minket büntetéssel sújt. Mi nem mindig tudjuk, mi a jó és mi a rossz, és tudatlanságból rossz útra térünk. De azt is megvalljuk előtted, hogy sokszor önmagunkkal is harcolunk, mert szívünk szerint akarjuk a jót, útjaidon akarunk járni, de a test és vér törvénye mégis idegen utakra sodor. Köszönjük, hogy halló fülekkel ajándékoztál meg minket, és kérünk, adj engedelmes szívet is, melyen nem tud a hitető erőt venni, hogy Igédet meghallva és szívünkbe zárva, tudjuk cselekedni a te akaratodat. Kérünk, segíts olyan életre, hogy már most érezhessük országod eljövendő teljességének az előízét, annak örömét és békességét. Áldd meg Úristen a te népedet, Kik téged szeretnek, s tartsd meg közöttük, a gyülekezetet. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: Áldott Igéd szelíd fénye (Énekgyűjtemény 84. old. alul.) (1998.)

Az egyház veszélyeztetettsége

Főének: 455. dics. Igeolvasás: Jelenések 2,8-11

„A szmirnai gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az első és az utolsó, aki halott volt, és életre kelt: Tudok nyomorúságodról, és szegénységedről, pedig gazdag vagy, és azok káromlásáról, akik zsidóknak mondják magukat, pedig nem azok, hanem a Sátán zsinagógája. Ne félj attól, amit el fogsz szenvedni. Íme, az ördög börtönbe fog vetni közületek némelyeket, hogy próbát álljatok ki, és nyomorúságotok lesz tíz napig. Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek! Aki győz, annak nem árt a második halál."

Kire nézzünk, ki reménnyel biztassa szívünket, s hogyha vérzünk, kegyelmével gyógyítsa sebünket. Te vagy az élet ajándékozója mindenható Isten mennyei Édesatyánk, és csak te tudod azt megtartani és meggyógyítani is. Azért tanácstalanságainkban, bizonytalanságainkban és kísértéseinkben tehozzád folyamodunk. A te ajándékod, hogy nem tárod ki előttünk a jövendő árnyait, amelyek majd rávetítődnek az életünkre, mert nem akarod, hogy sokáig félelem töltse be szívünket. A te ajándékod hogy Igédben most is rámutatsz ilyen árnyakra, amelyek nem hullanak az életünkre, ha odafigyelünk Igédre és cselekedjük akaratodat. Köszönjük, hogy így is arra tanítasz minket, hogy atyai figyelmeztetésed is kegyelmi ajándékod, amelyek által sebesülésektől és veszélyektől akarsz minket megóvni. Atyánk, adj nekünk most is engedelmes szívet, hogy figyelmesen hallgathassuk Igédet, és tudjuk cselekedni akaratodat. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 19. zsoltár 4. vers Alapige: Jelenések 2,10

Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyvének ebben az üzenetében a Szmirnában lévő gyertyatartó, az ott élő gyülekezet tagjaihoz, annak az angyalához, vezetőjéhez szól a megdicsőült Megváltó. Szmirna egy Kis-Ázsia-i nagyváros volt, amelyben azonban csak egy kis gyülekezete volt Jézus Krisztusnak. A gyülekezetek üzenete mindegyikéből kitűnik, hogy milyen nagyon ismeri Jézus minden gyülekezetét, annak életkörülményeit és környezetét. A szmirnai gyülekezetről is tudta, hogy az nemcsak kicsi, de szegény is. Mégis ez az egyetlen gyülekezet az üzenetet kapó gyülekezetek között, amelynek Jézus egyetlen dorgáló szót sem mondott. Ennek a gyülekezetnek tehát igen nagy örömöt jelentett, hogy Jézus ismeri a helyzetét és vigasztaló szeretettel áll meg mellette. Jézus így fejezte ki a gyülekezet iránti együttérzését: „Ismerem a te nyomorúságodat”. Olyan szó ez, amelyet a mindennapi életben már nagyon ritkán használunk. Azt a nyomorúságot, amit a válságos nehéz időszakokban sokan átéltek, ma már a mi környezetünkben nem ismerjük. A háborúkat, gazdasági válság éveit átélt idősebb nemzedék szegényebbjeinek az ajkáról ilyen panaszok hangzottak el akkor: Még csak most kezdődik az aratás, de nekem már elfogyott a

búzám, elfogyott a lisztem, elfogyott a kenyerem. Mások tél közeledtével ilyen szavakba öntötték szorongásukat: Családunknak nincs meleg öltözete, valakinek téli kabátja sem, nincs tüzelő, a télen is dideregni fogunk. Legyen érte hála Istennek, hogy az ilyen nyomorúságot mi most nem ismerjük. De azért a mi életünkben is vannak szükségek, hiányok. Korunk emberének egyik legnagyobb hiányérzete abban van, hogy nincs békessége, sokszor önmagával sem, nincs nyugalma sokszor még az otthonában sem. A másik hiányérzethez vezető állapot, hogy kevés a szeretet.Az ember közönyössé, agyonhajszolttá válik sokszor olyan mértékben, hogy a túlfeszített munkával megszerzett jónak sem tud már örülni. Az egykori közvetlen hangvételű személyi és családi látogatások, szeretetteljes beszélgetések helyett ott vannak otthonainkban a hangos képes technikai alkotások, de közben sok családban nem ismerik a családtagok egymás gondjait, életterhét, megoldatlan problémáit. Ez másféle nyomorúság.

Jézus feltámadása, a Szentlélek kitöltetése és Megváltónk visszamenetele után az Atyához az Isten üdvözítő szeretetéről szóló bizonyságtételek nyomán formálódtak a keresztyén gyülekezetek, amelyek az első egy két évtizedben igazi testvéri szeretetközösséget alkottak. Az esténkénti szeretetvendégségekben a tehetősebb gyülekezeti tagok vigyáztak arra, hogy senkinek ne kelljen éhen nyugovóra térni. Hamar jöttek azonban az üldözések és a Római birodalom részéről indított üldözés sok fajtája között az egyik az volt, hogy kiadták a parancsot: a keresztyéneket nem szabad semmiben támogatni, vagy nekik valamiben segítséget nyújtani. Így a kereskedők például hiába várták üzleteikbe a vevőket azok lassanként teljesen elmaradtak. A munkahelyeken keresztyéneket csak a legnehezebb munka végzéséhez vettek fel. Nem volt munka, tehát nem volt fizetés és így a keresztyén családok elszegényedtek. Szmirnában sem volt már tehetős család és így az estenkénti szeretetvendégségek is elmaradásra kényszerültek.

Más körülmény is nehézzé tette a gyülekezet életét. Az egykori hittestvérek, a zsidók gyűlölték és ahol azt megtehették üldözték a keresztyéneket. Gyűlöletüknek a fundamentuma fanatikus zsidó hitük volt. Arra hivatkozva, hogy egyedül ők Isten szövetséges népe csak magukat tartották méltónak arra, hogy üdvözüljenek. Amikor Pál apostol azt hirdette, hogy a pogányok, akik elfogadják a Krisztusban készített kegyelmet ugyanúgy üdvözülnek mint a többi Krisztusban hívők, meg akarták őt ölni. A jeruzsálemi zsinat után aztán a többi apostol is azt hirdette, hogy a hitre jutott pogányok is üdvözülhetnek. A Jelenések könyvében Jézus is megüzeni a szmirnai zsidóknak, hogy ők, akik zsidónak nevezik magukat nem zsidók, hanem a sátán zsinagógája a sátán gyülekezete. Mert sátá-

ni dolog olyan közösségben élni, amely Istenbe vetett hitével dicsekszik, és nem engedelmeskedik Isten akaratának. Jézus különös módon vigasztalta ezt a sok és nehéz terhet hordozó gyülekezetet: úgy, hogy felkészítette őket egy újabb próbatételre. Megmondta, hogy szenvedés vár rájuk. Néhányat közülük tömlöcbe fog vetni az ördög. Azt viszont nem mondta meg, milyen indokkal fogja ezt az ördög tenni. Arra is lehet gondolnunk, hogy miután az előzőkben Jézus a sátán zsinagógájának nevezte a zsidókat, akkor itt nagy valószínűséggel róluk van szó. Ha tehát ezt az ördögi tettet a zsidók hajtják végre, akkor a tömlöcbe vettetésnek a szenvedése azt jelentené, hogy szenvedésük még egy ideig megmarad. A vigasztalás Jézus ígéretének az a része, amikor a börtönbe-zárás idejét tíz napig tartónak mondja. Mi nem tudjuk kiszámítani emberi mértékkel mérve menynyi ideig tart a tíz nap. Nem is kell ezen tépelődnünk. Jézus, amikor arról beszélt, hogy visszamegy az Atyához, azt mondta, hogy visszajövetelének a napját senki nem tudja. A képes beszédként kimondott számokat nem kell akarnunk megfejteni, mert az nem a mi feladatunk. A szmirnaiaknak a tíz nappal azt a vigasztalást adja, hogy az a szenvedésük a börtönben nem fog sokáig tartani, a börtönbe vettetés nyomorúsága véget ér. Isten nem hagyja őket tovább próbára tenni, mint amennyit el bírnak viselni Lehet, hogy nekünk ellentmondásnak tűnik Jézus üzenetének ez a része: „Tudom a te dolgaidat, nyomorúságodat és szegénységedet, de gazdag vagy." Ismeri szegénységüket, de ugyanakkor gazdagnak nevezi őket. Szegény embereket, akiknek alig van meg a betevő falatja, akik a nyilvánvaló szegénységnek a nyomorúságát hordozzák, gazdagnak is nevezi. Értjük ezt testvéreim? Jézus azért tudta ezt mondani, mert a legnagyobb gazdagság, a hit, ott volt ezeknek az embereknek a szívében. Lehet valakinek sok mindene, kincse, gazdagsága, de ha üres a szíve, mert nincs benne hit és szeretet, az nagyon szegény ember. Vajon te testvérem gazdag szegény, vagy szegény gazdag vagy?

Isten megpróbálja az övéit, de nem hagyja el, azért hangzik a vigasztalás: „Légy hű mind halálig és néked adom az élet koronáját." Az élet napos oldalán járva könnyű az összetartozóknak az egymás iránti hűséget megtartani. Így a szenvedés tehát a hűségnek a próbája. Még nem messze van mögöttünk az a több mint négy évtizedes korszak, amikor az egyházi életet igyekeztek minél szűkebb keretekre szűkíteni, mondván, hogy az magánügy és azt nem kell közösségi üggyé tenni. Ez a gondolkodásmód sok akkori fiatalnak zavarta meg a hívő életét és sok lelki kárt okozott a már felnőtt korba lépett nemzedékeknek, ezért féltő szeretettel kell a ma konfirmáló fiatalokat is a Krisztussal és egymással összekötő hűségre és szeretetteljes életvitelre segíteni.

Jézus a próbatételek és szenvedések közt is hűséges követőinek jutalmat ígért. Az élet koronája azt jelenti, hogy a földi pályafutás végeztével nem ér véget az élet. Jézus minden levélben hangsúlyozza: „Én vagyok a kezdet és a vég, aki halott voltam, és íme, élek." És mikor a megholt Lázár koporsójához hívták a fájó szívű gyászolók akkor vésték szívükbe az értelemfölötti és minden könnyet felszárító vigasztalást: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is él az." Azért mondja Jézus a szmirnai gyülekezetnek írt vigasztalása befejezéseként, hogy aki győz, annak nem árt a második halál. A második halál alatt a feltámadás utáni állapotra kell gondolni. Mert Jézus azt mondja erről az állapotról, amikor az ítéletről beszél, hogy lesznek, akik a jobb keze felől állanak, akik a szenvedő embertárshoz odahajoltak, az éhezőnek eledelt adtak, a szomjazónak vizet, az úton járónak szállást, tehát mindenkinek azt, amire életének abban az állapotában éppen szüksége volt. Amikor erről beszélt Jézus azt is tudta, hogy ha az-az idő megérkezik és ő visszajön a földre, hogy a megváltás művét befejezze, és az ítéletet kihirdesse, akkor nemcsak a jobb keze felől, a bal keze felől is sokan fognak állni. Ott azonban azok fognak majd állni, akik mindazt a jót, amit a jobb keze felől állók megcselekedtek, nem cselekedték meg. Nem arra használták a földi élet próbaidejét, amire Isten adta. Nem figyeltek oda, amikor Isten Igéjén keresztül ezt mondta: „Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket." Azt se akarták meghallani, amikor Isten Igéje így hangzott a földön: aki nem szereti a testvérét, az halálban van. Aki gyűlöli a testvérét, az embergyilkos, azt pedig tudjátok, hogy az embergyilkosnak nincs örök élete. Sokan egész életükön át nem hallották Isten szavát, mert soha sem keresték a helyeket és az alkalmakat, ahol atyai szeretettel szólt, hogy földön élő népét életre segítse. Azért ezeket a balkéz felől állókat ítéletre küldi majd. Amikor a szmirnai gyülekezetnek írt üzenetében az írja Jézus, hogy aki győz, annak nem árt a második halál, akkor arra emlékeztet, hogy az első halál akkor következik be, amikor a szív megáll, a biológiai élet befejeződik, egy életszakasznak vége. A földi test a koporsóba kerül és elenyészik. Éppen a Jelenések könyvéből halljuk, hogy a Lélek Krisztusnál, Istennél van. Több bibliai leírásból azt is megtanulhatjuk, hogy a halottak lelke megtartja a földi életben hordott régi vonásokat. Amikor Isten a megdicsőülés hegyén találkozást adott Jézusnak Mózessel és Illéssel, még Jézusnak a három ott lévő tanítványa is hallotta beszédüket, és a tanítványok szívesen építettek volna egyszerű hajlékokat a dicsőség fényében tündöklő Jézusnak, Mózesnek, és maguknak. Istennek ezek a nem is egy időben élt követei megismerték egymást, beszéltek egymással. A második halál tehát Urunk üzenetének értelme szerint

akkor és azoknak az életében következik be, akiket az ítéletkor Jézus ítéletre küld. Tehát a feltámadáskor feltámadnak a halottak, de - mint az Igében olvassuk – némelyek az életnek a feltámadására, némelyek pedig a halálra. Tehát ez az ítélet utáni halál a második halál. A jobb kéz felől állók ezt a második halált kikerülik, mert a Krisztusban megváltottaknak már nem árt a második halál. Az Igében ez áll a szmirnai gyülekezetnek szóló üzenetben: Aki győz, annak nem árt a második halál. Nagy vigasztalás ez a sokat szenvedett, szegénységen és próbatételeken átment gyülekezetnek. Ezt a győzelmet nem mi gyarló emberek vívjuk ki magunknak, hanem Jézus Krisztus, aki győzött a bűn és a halál fölött, és győzelme erejét és érdemét kegyelemből nekünk ajándékozza.

Megváltó Urunk ezt így egy élet-halál harcot vívó, sok szenvedésen és próbatételen keresztül ment gyülekezetnek üzeni, hogy szívébe írja ott küzdő népének, hogy harcuk nem hiábavaló abban az Úr Jézus Krisztusban, aki övéinek is átadja a halál fölötti győzelem kegyelmi ajándékát. Ámen

Légy irgalmas hozzánk, örökkévaló Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztus által. Te, aki irgalmas szereteteddel velünk voltál, megfáradt testünknek az elmúlt éjjel pihenést adtál, és erre a vasárnapra felvirrasztottál, hálát adunk néked minden jótéteményedért. Számunkra most az volt a legnagyobb jótétemény, hogy itt lehettünk gyermekeidnek a gyülekezetében, és szóltál hozzánk Igéden keresztül. Megvalljuk előtted Atyánk, hogy a testi táplálékkal minden nap élünk, de az örök élet táplálékával, az élet kenyerével kevesebbszer táplálkozunk. Köszönjük, hogy ő mindenütt jelen van, de különösen ott akar lenni mindenütt ahol az ő nevében gyülekezünk össze. Köszönjük, hogy az az üzenete jutott el hozzánk, amelyet ő először a szmirnai gyülekezetbe küldött. Nekünk is szükségünk van a lelki táplálékra, mert mi is olyan helyen lakunk, ahol a Sátán zsinagógája van, ezért nekünk is kell az ő figyelmeztetése: „Légy hű mindhalálig, és én neked adom az élet koronáját.” Köszönjük vigasztalásodat, hogy aki hisz az Úr Jézus Krisztusban, azt részesíted az ő bűn és halál fölött aratott győzelme kegyelmi ajándékában. Kérünk, áldd és szenteld meg életünket, és erősítsd hitünket, hogy tudjuk mindenütt cselekedni a te akaratodat. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 261. dicséret (1998.)

Idegen kovász

Főének: 300. dicséret Igeolvasás és alapige: Jelenések 2,12-29

„A pergamoni gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az, akinél a kétélű éles kard van:Tudom, hol van a lakóhelyed: ahol a Sátán trónusa van, de ragaszkodol a nevemhez, és nem tagadtad meg az én hitemet Antipász napjaiban sem, aki hű tanúm, akit megöltek nálatok, ahol a Sátán lakik. De egy kevés panaszom van ellened; mert vannak nálad olyanok, akik Bálám tanítását tartják, aki arra tanította Bálákot, hogy tőrbe csalja Izráel fiait, hogy bálványáldozati húst egyenek és paráználkodjanak. Így nálad is vannak olyanok, akik szintén a nikolaiták tanítását tartják. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek! Aki győz, annak adok az elrejtett mannából, adok neki fehér kövecskét is, és a kövecskére írva új nevet, amelyet senki sem tud, csak az, aki kapja.” „A thiatirai gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az Isten Fia, akinek olyan a szeme, mint a tűz lángja, és a lába hasonló az aranyérchez: Tudok cselekedeteidről, szeretetedről és hitedről, szolgálatodról és állhatatosságodról, és arról, hogy az utóbbi cselekedeteid többet érnek az elsőknél. De az a panaszom ellened, hogy eltűröd Jezábelt, azt az asszonyt, aki prófétának mondja magát és tanít, és eltántorítja szolgáimat, hogy paráználkodjanak és bálványáldozati húst egyenek; pedig adtam neki időt, hogy megtérjen, de nem akar megtérni paráznaságából. Íme, betegágyba vetem őt, és a vele paráználkodókat nagy nyomorúságba, ha meg nem térnek cselekedeteikből; gyermekeit pedig megölöm döghalállal, és megtudja valamennyi gyülekezet, hogy én vagyok a vesék és a szívek vizsgálója, és megfizetek mindnyájatoknak cselekedeteitek szerint. Nektek pedig, a többi thiatirainak, akik nem fogadjátok el azt a tanítást, akik nem ismertétek meg a Sátán mélységeit - amint azt nevezik -, ezt mondom: nem vetek rátok más terhet, de amitek van, azt tartsátok meg, amíg eljövök. Aki győz, és megtartja mindvégig az én cselekedeteimet, annak hatalmat adok a pogányok felett, hogy legeltesse őket vasvesszővel, törje őket össze, mint a cserépedényeket; ahogyan én is hatalmat kaptam erre az én Atyámtól, és annak adom a hajnalcsillagot. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!”

Örök Isten, mennyei Édesatyánk, hálaadással köszönjük neked ezt az új napot, amelyre felvirrasztottál. Életünk minden napja új ajándékod, új alkalom arra, hogy néked éljünk. Hálát adunk néked, nemcsak a felkelő nap fényét ajándékozod nekünk, hanem a világ világosságát is, aki azt ígérte, hogy ahol gyermekeid az ő nevében vannak együtt, ott ő is jelen van. Hálát adunk, hogy itt lehetünk, és Igéden keresztül te szólsz hozzánk, hogy mindig bizonytalanságban leledző világunkban kitáruló szívvel hallgassuk biztatásodat, útmutatásodat, atyai tanácsodat. Kérünk, ne engedd, hogy gondolataink elkalandozzanak, hanem segíts, hogy Igédet hallgatva erősödjön a hitünk, hogy tudjunk ellenállni a sátán kísértésének. Ne engedd, hogy Igéd üresen térjen hozzád vissza, és segíts, hogy az a mi életünkben is Szentlelked gyümölcseit teremje. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 19. zsoltár 4. vers
Alapige a már felolvasott igeszakasz: Jelenések 2,12-29

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyvében Isten a jövő felé fordítja figyelmünket, mert a mindig sok bizonytalansággal terhelt világban az ember szorongva gondol a jövőre. A javarészt pogány környezetben hamar eljött az idő, amikor veszélyes volt Krisztus követőjének lenni. Pergamon városa Kis-Ázsia egy részének egykori fővárosa, és mint ilyen, pogány kultuszok keveredésnek a helye volt. Sok temploma közt különösen nevezetes volt Zeusznak, a főistennek a temploma, és Asklepiosnak, a gyógyítás istenének a temploma, amelyet a gyógyulni akaró zarándokok serege látogatott meg naponta. Már Kr.e. 29-ben temploma volt ott Augusztusnak, amely a császárkultusz központjává lett. Ebben a környezetben nagyon nehéz helyzete volt a keresztyén gyülekezetnek. Ezért mondja Jézus a pergamoni gyülekezethez írt üzenetében: „Tudom, hogy hol laksz." Ahol az uralkodó embert parancsra isteni tiszteletben részesítik, ott a sátán trónja van, ahol az egy örök Istent imádókat üldözik. Pedig a gyülekezet ragaszkodott hitéhez, megtartotta az Isten létére emberré lett Megváltó tiszteletét, még akkor is, amikor egy hitvalló társukat, Antipászt megölték. Az általános keresztyénüldözés később kezdődött, de Antipász egy azt megelőző megfélemlítő akciónak az áldozata lett.

Jézus ezt a vértanúságig hű hitbeli ragaszkodást megdicséri, hogy hitükben erősítse őket. Mégis, ennek a hűséges gyülekezetnek is szüksége

volt arra, hogy Jézus őket is emlékeztesse egy őket is fenyegető lappangó veszélyre: Köztük is vannak emberek, akik a Bálám tanácsát követik. Bálám egy pogány származású emberként varázslással és jövendőmondással foglalkozott. Közben hallott a világot teremtő mindenható Istenről, és elkezdett hozzá imádkozni. Isten pedig meghallgatta imádságát. Ettől kezdve ő is Istenhez imádkozott. Messze vidékekre híre ment, hogy átokmondásainak foganatja van. Amikor Isten kiszabadította népét Egyiptomból, és az Ígéret földje felé vezette őket, Izráel népének harci eredményei elrémítették az útba eső népek királyait. Pedig ez a nép rabszolgasorsban élt Egyiptomban, és mint ilyen, nem volt lehetősége hadakozást tanulni. De harci eredményeik miatt az az érzés támadt a népekben, hogy ennek a vándorló népnek az ereje az őket segítő hatalmas Istenben van. Amikor Izráel népe a moábiták országának a határához ért, az ország királya, akit Báláknak hívtak, nem mert velük megütközni. Úgy akarta kikerülni a háborút, hogy ez ellen a nép ellen valami emberfeletti erőt próbált mozgósítani. Ezért folyamodott Bálámhoz, az ismert nevű átokmondóhoz. Két ízben is rangos királyi követeket küldött hozzá. Bálám szerette volna magáévá tenni a kilátásba helyezett bőséges jutalmat, de azt mondta, hogy ő csak Isten akarata szerint cselekedhet. Végül mégis elment, de Isten akaratának engedelmeskedve Izráel népére nem átkot, hanem háromszor is áldást mondott. Akkor tehát becsületesen helytállt Isten előtt, de a pénz bűvölete aztán mégis olyan tanácsadásra vitte őt, amelynek alkalmazása hosszabb folyamat ugyan, de általa egy nép magába olvaszthatja a másikat. Bálám ugyanis azt tanácsolta Báláknak, hogy pogány lányaik hívják meg az áldozati szertartások után tartott lakomákra a zsidó fiukat. Ezek az áldozati lakomák olyan alkalmak, ahol a gazdagon terített asztal ételeit és italait fogyasztva felkorbácsolódnak az érzéki vágyak, amelyeknek a kiélése szinte alkotó részévé válik az Amor istennőjének szentelt áldozatnak. A termékenység istennőjének nagy örömére, minden ilyen áldozati lakoma után növekedett a népszaporulat. Az Igében azért hangzik Jézusnak ez a mondata: „Mert vannak nálad olyanok, akik Bálám tanítását tartják, aki arra tanította Bálákot, hogy tőrbe csalja Izráel fiait, hogy bálvány áldozati húst egyenek és paráználkodjanak." A Szentírásban gyakran van szó a lelki paráználkodásról. Ez azt jelenti, hogyha Istennek a népe eltér Urától Istenétől, nem figyel oda szavára, nem engedelmeskedik neki, hanem idegen istenekhez, tehát a különböző bálványokhoz fordul, ezzel megcsalja Urát Istenét, Megváltóját. A bálvány áldozati lakomákon lezajló folyamat az érzékiségnek szabad utat enged és annak gyakorlatát szinte istentiszteleti szertartásnak minősíti. Így a testi és lelki paráználkodás egy folyamatban történik. Itt az Igében egymás után, tehát egymással

összefüggésben vannak említve a Nikolaiták és a Bálám tanítása. Így tehát még valószínűbb az a feltételezés, hogy a nikolaiták tanítása a hellenisták egyik olyan ágazata volt, akiknek a gondolkodásmódjában a testi és a lelki paráználkodás határai elmosódtak. Pál apostol a Korinthusi gyülekezetben találkozott ezzel a problémával, mégpedig annak egy nagyon súlyos megnyilvánulásával. Ennek a gondolkodásmódnak a követei valóban nem tudják, mit cselekszenek, amikor Isten Igéjét figyelmen kívül hagyva a maguk által helyesnek gondolt téves utat járják. Ennek a gondolkodásmódnak tartozéka a lelki gőg is. Ez itt azt jelenti, hogy az így gondolkodó ember magát magasabb rendűnek tartja és lelki magasabbrendűségének a tudatában hangoztatja, hogy az ő lelki élete olyan magas színvonalú, amit nem változtathat meg semmilyen a testi életre vonatkozó logikátlan erkölcsi parancs. Ez másképp kifejezve azt jelenti, hogy a testi ösztönök kiélése is magasztos dolog, ami nem szennyezi be a lelki életet. Megdicsőült Krisztusunk azonban egészen mást mond erre az állapotra. Határozott parancs így hangzik: „Térj meg tehát különben elmegyek hozzád hamar és harcolok ellenük számnak kardjával." Krisztus szájának kardja az általa mondott Ige, amely mindig azt akarja munkálni, hogy az életünk magvetése mindig tiszta legyen, és ne legyen összekeverve a hazugság és a gonoszság konkolyával. Az Igében azt ígéri Jézus, hogy aki győz, annak ad az elrejtett mannából és ad neki egy fehér kövecskét is, amelyre új név lesz írva és azt az új nevet csak az ismeri, aki azt kapja. A Jelenések könyvében itt hangzik el először ez a szó: új. Iránymutató jelzés ez arra nézve, hogy Isten országának a teljességében, amikor megérkezik minden új lesz. Az olimpiai győztesek már abban az időben is nagy megbecsülésben részesültek és a győzelmi koronán kívül kapták a fehér kövecskét is. Az új név, amely erre a kövecskére fel lesz írva, azt fogja kifejezni, hogy annak tulajdonosa az újjáteremtett világrend tagja, Isten megváltott gyermeke.

A győzőnek Jézus ebben a levélben részesedést ígér az elrejtett mannából is. A mannával és a végső időkkel kapcsolatban többféle zsidó értelmezés létezik, de János apostol már keresztyén értelemben üzen erről a mannáról. A pusztai vándorlás során a nép számára a manna volt az életnek a kenyere. Nekünk az Újszövetségben Megváltónk egyértelműen szívünkbe vési: „Én vagyok az életnek a kenyere."

A thiatirai gyülekezetnek írt üzenetében Jézus dicséri a gyülekezet munkáját, szeretetét, hitét, szolgálatát és állhatatosságát. Dicsérő szavait azzal fejezi be, hogy utóbbi cselekedetei többet érnek az előzőknél. A panasz, ami e felé a gyülekezet felé hangzik hasonló a pergamoni gyülekezethez elhangzott panaszhoz, ami azt jelenti, hogy a sátán köztük végzett munkájának a szellemisége ugyanaz, mint Pergamonban. Az indító

nyomaték mindkét helyen eltérő, de a gyülekezetet ez is olyan irányba tereli, ami felé elindult a pergamoni gyülekezet is. Itt az indító nyomaték nem a Bálám tanácsa és a nikolaiták gondolatrendszere, hanem Jézábelnek a tanítása. Jézábel, Akháb zsidó királynak pogány felesége volt, aki új tanokra akarta tanítani a zsidó népet. Prófétának tartotta magát, mert el akarta tántorítani a zsidó népet is a Teremtő Istentől és a zsidó népet arra ösztönözte, hogy Istentől eltérve vegyenek részt a pogány bálványáldozati lakomákon és az azzal együtt járó kicsapongásokon. Jézus ezt az állapotot itt is paráznaságnak és paráznaságra csalogatásnak nevezi. Jézus megtérésre inti őket is, és ha az nem történik meg, kilátásba helyezi a megérdemelt büntetést. A szándék mind a két gyülekezetben a tőrbe csalás, a félrevezetés volt. Bálám fiatal lányokkal, Jézábel pedig királynéi hatalmával visszaélve, magát prófétának tartva igyekezett a tőrbe csalást megvalósítani. De Bálám külföldi volt Jézábel pedig a zsidó királyi családnak a tagja, és ez a körülmény Thiatirában még nehezebbé tette a védekezést, mert a belső ellenfél ellen különösen, ha az családtag is, sokkal nehezebb a védekezés, mint a külső ellenfél ellen. Jézábel igyekezett a királyi hatalmat is kisajátítani és kiirttatta az ország próféta növendékeit. Illés próféta, aki kortársa volt Akhábnak, már abban a hitben menekült a Kármel hegyi Isten-ítélet után egészen a Hóreb hegyéig, hogy egyedül maradt Isten Igéjének a szolgálatában és nem érdemes már tovább küzdeni. Illésnek szüksége volt akkor Isten vigasztalására, hogy nem maradt egyedül, mert Isten meghagyott hétezer utódot, akik nem hajtottak térdet a termékenység istene, Baál előtt.

A többi thiatirainak, akik nem indultak el a Jézábel által tanított úton nem ad Jézus új utasításokat, de azt üzeni nekik, hogy amíg ő vissza nem jön, tartsák meg azt, ami náluk van. Jézus tehát itt hangsúlyozza övéinek, hogy Isten új világrendje, az új teremtés folyamatban van, várjuk annak megérkezését reménykedő hittel. Itt is jutalmat ígér azoknak, akik győznek, de kifejezésre juttatja, hogy azok győznek, akik a más irányba sodró körülmények között is Jézus Krisztust tartják életük mintaképének és hozzá hasonlóan igyekeznek élni. A győzőknek Jézus hatalmat ígér a pogányok felett. Kedves virágvasárnapi énekünkben mi már így énekelünk a Jeruzsálembe szamárháton bevonuló Jézusról: Vasvesszővel bírja ellenségét, de szelíden őrzi örökségét. Jézus a győzőnek még a hajnalcsillagot ígéri. A hajnalcsillag feljövetele az új nap érkezését hirdeti. Az ókorban a hajnalcsillag (Vénusz) a győzelem és az uralkodó hatalom jelképe volt. Ebben az összefüggésben nagy vigasztalás és erőforrás a szorongatott helyzetben levő gyülekezeteknek az igeszakasz utolsó mondata, amely a többi gyülekezet felé is elhangzik: Akinek van füle hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek. Ámen

Nehezen találunk szavakat jó Atyánk, hogy megköszönjük néked, aki a földet és a hatalmas világmindenséget teremtetted, hogy te minket, porból vett gyermekeidet megszólítasz. Megvalljuk előtted Atyánk, hogy mi földi életútunk folyamán életünk rengetegében gyakran eltévedünk, mert a sátán elfordítja életutunkon az irányjelző táblákat, és mi sokszor késve vesszük észre, hogy rossz helyen járunk, eltévedtünk. Ezért áldott ajándékod a vasárnap, mert ilyenkor munkában megfáradt testünk megpihenhet, és te hívsz minket Igéd hallására, előtted való imádságos elcsöndesedésre. Ebben az előtted való ünnepi csöndben vesszük észre sokszor, amikor Igédet halljuk, hogy a sátán újra eltájolt bennünket, újra eltévedtünk. Adj mindnyájunknak gyarapodó hitet és bölcsességet, hogy a sátán ravaszsága semmiféle kívánatos csalétekkel se tudjon tőrbe csalni. Kérünk, áldd meg családjainkat, hogy otthonunkban is legyen életünket megszépítő és megszentelő hatalom a Jézus Krisztustól tanult szeretet. Az ő nevében kérünk, áldd és szenteld meg életünket. Ámen

Záróének: 466. dics. (1998.)

Ébredj fel és erősítsd meg a többieket

Főének: 366. dics. Igeolvasás: Jelenések 3,1-13.

„A szárdiszi gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az, akinél az Isten hét lelke és a hét csillag van: Tudok cselekedeteidről, hogy az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy. Ébredj fel, és erősítsd meg a többieket, akik halófélben vannak, mert nem találtam cselekedeteidet teljesnek az én Istenem előtt. Emlékezzél tehát vissza, hogyan kaptad és hallottad: tartsd meg azt, és térj meg! Ha tehát nem ébredsz fel, eljövök, mint a tolvaj, és nem tudod, melyik órában jövök el hozzád. De vannak nálad néhányan Szárdiszban, akik nem szennyezték be a ruhájukat, és fehérben fognak járni velem együtt, mert méltók rá. Aki győz, azt öltöztetik fehér ruhába, annak a nevét nem törlöm ki az élet könyvéből, hanem vallást teszek nevéről az én Atyám előtt és angyalai előtt. „A filadelfiai gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja a Szent, az Igaz, akinél van a Dávid kulcsa, és amit kinyit, senki nem zárja be, és amit bezár, senki nem nyitja ki: Tudok cselekedeteidről. Íme, nyitott ajtót adtam eléd, amelyet senki sem zárhat be, mert bár kevés erőd van, mégis megtartottad az én igémet, és nem tagadtad meg az én nevemet. Íme, neked

adok némelyeket a Sátán zsinagógájából, azokból, akik zsidóknak mondják magukat, pedig nem azok, hanem hazudnak: íme, megteszem velük, hogy eljöjjenek, és leboruljanak a te lábad előtt, és megtudják, hogy én szeretlek téged. Mivel megtartottad állhatatosságra intő beszédemet, én is megtartalak téged a kísértés órájában, amely el fog jönni az egész világra, hogy megkísértse azokat, akik a földön laknak. Eljövök hamar: tartsd meg, amid van, hogy senki el ne vegye koronádat. Aki győz, azt oszloppá teszem az én Istenem templomában, és onnan nem kerül ki többé, felírom rá az én Istenem nevét, és az én Istenem városának, az új Jeruzsálemnek a nevét, amely a mennyből száll alá az én Istenemtől, és az én új nevemet. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!"

„A laodiceai gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az Ámen, a hű és igaz tanú, Isten teremtésének kezdete: Tudok cselekedeteidről, hogy nem vagy sem hideg, sem forró. Bárcsak hideg volnál, vagy forró! Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg: kiköplek a számból. Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, meggazdagodtam, és nincs szükségem semmire; de nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, a szánalmas és a szegény, a vak és a mezítelen: tanácsolom neked, végy tőlem tűzben izzított aranyat, hogy meggazdagodj, és fehér ruhát, hogy felöltözz, és ne lássék szégyenletes mezítelenséged; és végy gyógyító írt, hogy bekend a szemed, és láss. Akit én szeretek, megfeddem és megfenyítem: igyekezz tehát, és térj meg! Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énvelem. Aki győz, annak megadom, hogy velem együtt üljön az én trónusomon; mint ahogy én is győztem, és Atyámmal együtt ülök az ő trónusán.

Gyermeki hálaadás van szívünkben Atyánk, hogy felvirrasztottál erre a napra, amelyet arra rendeltél, hogy Igéd hallgatása által legyen ez a nap megszentelve. Jó nekünk ma újra a gyülekezetben előtted elcsöndesedni. Segíts, hogy mi a te megtartó jóságodat, gondviselő szeretetedet úgy tudjuk meghálálni, hogy igyekezzünk minden nap, mint gyermekeid, embertársaink javára és neved dicsőségére élni. Kérünk Atyánk, áldd meg most is Igéd hallgatásának ezt az alkalmát, vésd szívünkbe atyai útmutatásodat, és segíts, hogy odakint a világban is Igéd üzenetét visszhangozza szívünk, és azt adja tovább az ajkunk. Te tudod Atyánk, milyen hamar kihullik szívünkből az igemag, milyen könnyen megszédít a sátán, és pehelyként sodródunk a világ szelével. Kérünk, tedd Igédet életformáló erővé, hogy az szívünkben gyümölcsöt teremjen. Urunk nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 78. zsoltár 1. vers Alapige: Jelenések 3,2

Ébredj fel

Kedves Testvéreim,

Alapigénk, ez a rövid ébresztő mondat, amit Jézus Krisztus üzen, ma is időszerű sok gyülekezet felé. Először a szárdiszi gyülekezetnek mondta, de a Jelenések könyvén keresztül ma is mondja sok halál közeli állapotban levő gyülekezetnek. Jézus dorgál, mert szeret. A gyülekezet akkor, amikor boldog örömmel hallgatta az Igét, hogy Jézus szeretete, ha azt szívükbe zárják, őket is megváltotta, elindult az élet útján. Egy pár évtized múlva pedig, a megdicsőült Krisztus ezt az elszomorító diagnózist mondja a gyülekezetnek: „Az a neved hogy élsz, pedig halott vagy." Azért ébreszti őket, hogy erősítsék a halódókat, hogy egyikük se haljon meg, hanem mindnyájan életben maradjanak. Jézus szeretete életre ébresztő szeretet. Erre csak neki van hatalma. Aki a bűn álmában marad, halott marad, az az utolsó napon nem mint Megváltójával, hanem mint ítélő bírájával találkozik vele. Ezért kell visszatérni hozzá, mert az idő megtérésre sürget.

A mindvégig hűeknek, a győzőknek ígéri Jézus a fehér ruhát. Utalás ez a Megdicsőülés hegyén történtekre, ahova Jézus és három tanítványa felment, és ott találkozott Jézusnak a földi életből már évszázadokkal előbb eltávozott szolgáival, Mózessel és Illéssel, és beszélgettek. A hegyen levő három tanítvány meglepődve látta Jézus fénybe és fehér ruhába öltözött megdicsőült lényét. A Jelenések könyvéven tehát az üdvösségre feltámadt emberek öltözete a fehér ruha. Ha a szárdiszi halódó keresztyének megtérnek Urukhoz, nevük benne marad az életnek könyvében. Tehát ők azok a győzők, akikről Jézus azt mondja, hogy ha bűnbánatot gyakorolnak, üdvözülhetnek. A nevek beírása az élet könyvébe képes beszéd, azt fejezi ki, hogy Isten nem felejt el semmit, ígérete beteljesedése biztos. Az ókorban a nevezetes nagyvárosok, amelyek egyben város-államok is voltak, polgáraiknak különös kiváltságokat, előjogokat biztosítottak. Akik egy ilyen város polgárainak a névjegyzékébe be voltak írva, azoknak még a leszármazottai is igényt tarthattak az előjogokra abban a városban. A beírás tehát kezességet jelentett a jogok gyakorlására. Azért mondta Jézus a próbaszolgálatra kiküldött tanítványoknak, akik aztán azzal dicsekedtek, hogy még az ördögök is engedtek nekik: „Ne annak örüljetek, hogy a lelkek engedelmeskednek nektek, hanem inkább annak, hogy a ti nevetek fel van írva a mennyben." Önmagára nézve lemondó szolidaritással beszél erről a beírásról már az Ószövetségben Mózes is, amikor a Sinai hegynél a

nép Áronnal aranyborjú bálványistent készíttetett. Mózes azt kérte, hogy Isten bocsássa meg hűtlenné lett népének ezt a bűnt, és ha ezt nem tenné, akkor törölje ki az ő (Mózes) nevét könyvéből.

A gyülekezetnek szóló üzenetben azonban halljuk, hogy ebben a haló-dó gyülekezetben is voltak néhányan, akik nem szennyezték be ruhájukat. Ez azt jelenti, hogy hűségesek maradtak Istenhez, tehát nem tértek vissza a bálványistenekhez. Ezeknek Jézus megígéri a győzedelmeseknek ígért fehér ruhát, tehát az üdvösség ajándékát.

A filadelfiai gyülekezetnek a mindenki szívébe belelátó Jézus nem üzen egyetlen dorgáló szót sem. Inkább bátorította, vigasztalta és erősítette őket. A kis gyülekezet veszélyeztetett közösség volt. Hogy a bátorítás és vigasztalás hatékony legyen, különös hangsúlyt kap, kitől érkezik ez az üzenet, ki a feladója. Jézus így nevezi meg magát: „A Szent, az Igaz, akinél van a Dávid kulcsa, és amit kinyit, senki sem zárja be, és amit bezár, senki sem nyitja ki. Tudok cselekedeteidről: Íme, nyitott ajtót adtam eléd, amit senki sem zárhat be. Mégis megtartottad az én Igémet, és nem tagadtad meg az én nevemet." Ő, akinek adatott minden hatalom mennyben és földön, nagyra értékeli, hogy a kicsi és egyszerű gyülekezet, akinek valószínűleg nem voltak neves vezetői, a rájuk nehezedő erős nyomás ellenére sem tagadták meg hitüket, mert Jézusban megismerték a megígért Messiást, aki Isten Bárányaként ideáldozta magát értünk, és Isten az ő áldozatáért megkegyelmez, bűnbocsánatot ad mindenkinek, aki hisz benne. A filadelfiai Krisztust követő gyülekezet életét éppen azok keserítették meg, akik azt hirdették, hogy Isten gyűlöli azokat a zsidókat, akik Jézus áldozata által várják Istentől bűneik bocsánatát, az Atya hajlékában való létnek az örömét. Ezekről beszél Jézus ebben az üzenetben, akik azt mondják magukról, hogy zsidók pedig nem azok, tehát hazudnak. Azért nevezi Jézus őket a Sátán zsinagógájának, mert a zsinagóga a zsidóknak az áldozat bemutatása nélküli istentiszteletnek a helye. Ezt nem tudjuk másképpen értelmezni, mint úgy, hogy aki nem fogadja el Istennek az akaratát, hogy ő Jézusnak az emberért hozott helyettes áldozatáért ad bűnbocsánatot, az, amikor a zsinagógába megy, sátántiszteletre megy oda. Mert a sátán nem akarta, hogy Jézus az Isten áldozati bárányává legyen, ezért kísértette meg őt háromszor is, mielőtt megkezdte megváltó munkáját. Jézus azért akarja, hogy ezek a zsidók is megtudják: Isten szereti az őt követő zsidókat. Az Ézsaiás 22,20-ban is kulcsokról, zárásról és nyitásról van szó. Messiási értelmezéssel. A zsi-dóság ezt az Igét az eljövendő Messiásra vonatkoztatta. Ott ugyan Dávid királyi házáról és annak gondnokáról van szó, aki köteles volt a palota minden lakóját ellátni a szükséges javakkal. Messiási értelmezéssel azon-

ban nem földi, anyagi javakról, hanem lelki kincsekről, Dávid népének az üdvösségről van szó. Jézus éppen ezt a munkát végzi. Megkezdte a földi Jeruzsálemben, amikor a Golgotán a megváltást elvégezve tette az Atya kezébe lelkét, és bevégzi a mennyei Jeruzsálemben, Isten országának a teljességében, amikor elhangzik ajkáról az üdvösségre hívogatás Igéje: „Jertek Atyámnak áldottai, és örököljétek az országot, amit elkészítettem számotokra." Amióta Jézus a megváltást elvégezte, ha lassan és sok akadállyal vívódva bár, folytatódik ezen a földön a teljesség felé közeledés. Mert akinek szívében Krisztus az élet Ura, az már megérkezett. Aki győz, annak Jézus azt ígéri, hogy oszloppá teszi Isten templomában és ráírja mindnyájuk új nevét. Az évezredek folyamán sok oszlopsoros pogány templom omlott már össze a földrengések által. Az oszlopok összetörtek, ledőltek. Az újjáépítéskor a romokat kihordták elvitték valahova. Az Igében azonban Isten templomáról, élő templomról van szó. Hiszen a testünk is templom, Isten Lelkének a temploma. Egy élő gyülekezetben minden hitben élő ember oszloppá válhat. Minden gyülekezetben szükség van élő hitű, a gyülekezetben sok szeretettel szolgáló testvérekre, akik oszlopai a gyülekezetnek. Ezekre az oszlopokra rá lesz írva Istennek, a mennyből alászálló Isten városának, Jeruzsálemnek, és Jézusnak az új neve. A Szentírást hívő szívvel, tudományos segédeszközökkel kutató olvasók abban reménykednek, hogy ebben a hármasságot is jelölő új névben feleletet találunk életünknek egy, még nem eléggé tisztázott kérdésére, a Szentháromság titkára. Erre is vonatkozik Megváltónk egyik nagycsütörtök este mondott mondata: „Ti ezt most még nem értitek, de majd megértitek ez után."

A hetedik gyülekezet, amelyet a mindent számon tartó, minden egyén és minden gyülekezet tetteit és gondolkodásmódját ismerő Jézus a hét kisázsiai gyülekezethez írt üzenetben megszólít, a laodiceai gyülekezet. A szentíráson keresztül ezek az üzenetek minden gyülekezetet megszólítanak, ébresztenek, megtérésre hívogatnak, vigasztalnak, és erősítenek. De üzenetének minden részében; az ébresztgetésben, dicséretben, dorgálásban és ígéretben ott van az ő áldozatos szeretete, amely őt arra késztette, hogy Isten létére emberré legyen, és minket megváltson. Hogy ki hogyan viszonyul ehhez a mindenkit üdvözíteni akaró szeretethez, a gyülekezetek és annak tagjai hogyan ragadják azt meg, vagy nem is törődnek vele, az tükröződik ezekben a levelekben. Az egyetlen gyülekezet, amelyben Jézus nem talált semmi dicséretre méltót, a laodiceai gyülekezet. Ennek a gyülekezetnek az állapota azért nagyon sajnálatos, mert nincs meg benne sem a megváltó szeretetet megköszönő hála forrósága, sem az az elől elzárkózás, a visszautasítás hidegsége. Langymeleg. Ez a gyülekezet a gazdagok

magabiztosságában élt, és öntelten tudta mondani; „nincs szükségem semmire." A gazdagság Istennek az ajándéka, de áldássá csak ott válik, ahol a gazdag is úgy tudja megköszönni mindenét Istennek, mint a hitben élő szegény. Nem véletlenül teszi fel Pál apostol a szintén gazdag Korinthusiaknak: mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, miért dicsekszel vele úgy, mintha nem kaptad volna? A szegénységgel küzdő, de hitét megtartó szmirnai gyülekezetnek tudta azt mondani Jézus: „de te gazdag vagy." A gazdagságával dicsekvő, de hitében meghanyatlott laodiceai gyülekezetnek pedig ezt mondja: „Nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, a szánalmas és a szegény a vak és a mezítelen." A hit meghidegülése nagy veszély, mert nélküle az ember igazán szegénnyé, vakká és mezítelenné válik. Azért tanácsolja Jézus a nekik küldött üzenetében, hogy tőle vegyenek tűzben megpróbált, izzított aranyat hogy meggazdagodjanak. A tűzben megpróbált, izzított arany már valóban arany, színarany, mert a tűzben izzítás azt megtisztította a lelőhely minden más anyagától. Isten néha azért vezeti övéit is a szenvedések tisztító tüzén keresztül, hogy hitben, szeretetben és jóságban gazdaggá legyenek. Akik a szenvedések olvasztó kemencéjén keresztül mentek, más szemmel nézik a világot, az életet, és hiányzik belőlük a laodiceai gőg. Jézus azt tanácsolja üzenetében, hogy tőle vegyenek szemgyógyító írt és fehér ruhát is. Laodicea gazdagságának a forrásai között ott volt az ipar, a kereskedelem és a gyógyszerkészítmények is. Jézus tehát azt is megmagyarázza nekik üzenetében, hogy az ő gazdag szegénységükön, elesett állapotukon nem segítenek a világi piac legkitűnőbb termékei sem. Vakságukat nem gyógyítja meg a híres laodiceai gyógyír sem. Másra van szükség. Ahhoz, hogy térjenek vissza bűnbánattal hozzá, hogy hitük megerősödjön, lelki vakságuk meggyógyuljon, és fogadják el tőle a kegyelem fehér ruháját, hogy élhessenek laodiceai gyülekezetében, mint Istennek kegyelemből megigazult gyermekei. Üzenetében megdorgálja őket, de dorgálása szeretetének a jele. A földi atyák is megdorgálják gyermekeiket, mert szeretik őket.

Mindnyájan szeretjük, ha valaki megdicsér minket. Isten Igéjének a hirdetését is akkor hallgatjuk gyülekezeteinkben a legszívesebben, ha van benne valami felénk irányuló dicséret. Isten, aki nemcsak tetteinket, hanem rejtett érzéseinket és gondolatainkat is ismeri, meg is dicsér, ha talál bennünk valami dicséretre méltót. De ha nem talál is, zörget. Ezért mondja: „Ime, az ajtó előtt állok és zörgetek." Ő nem akar senkinek az életébe erőszakkal betörni. Még az üdvösséget sem akarja senkire ráerőszakolni. Nekünk kell ajtót nyitni, hogy bejöjjön, és velünk vacsoráljon és mi övele. Mert ez az együtt vacsorálás az Isten országa teljességének az örök örömében való együttmaradást jelenti. Ámen

Hálaadással csöndesedünk el előtted mindenható Isten, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Hálát adunk, hogy ezen a szent napon újra hangzott közöttünk a Te Igéd, megszentelt életre hívogatásod, ébresztgetésed és dorgálásod. Megköszönjük, hogy újra emlékeztettél; előtted nyitott könyv az életünk, és te ismered nemcsak cselekedeteinket, hanem gondolatainkat, érzéseinket és titkos vágyainkat is. Megvalljuk előtted, hogy néha zúgolódva hordjuk keresztjeinket, mert nem értjük, miért nehezedik ránk próbatételeket ránk bocsátó kezed. Ez nekünk zokon esik, és jó volt Igédben hallani, hogy te szeretsz minket, és te szeretett gyermekeidet is átvezeted a szenvedések tisztító tüzén, mert azt akarod, hogy olyanokká legyünk, mint a tűzben megpróbált arany. Hálát adunk, hogy te megváltó Urunkban adtál elénk egy nyitott ajtót, az üdvösség ajtaját, amelyet ha te kinyitod, senki sem zárhat be előttünk. Hálát adunk, hogy emlékeztettél; a kegyelem fehér ruháját visszautasítók előtt becsukod az ajtót. Ezért könyörgünk Atyánk, erősítsed gyenge hitünket. Segíts, hogy vágyakozzunk hitünket erősítő Igéd után, és kitárulkozó szívvel hallgatott Igéd formálja az életünket. Így segíts mindnyájunkat, hogy tudjuk megtartani, amit nekünk adtál, ami nálunk van. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 479. dics. (1998.)

A világ központja

Főének: 459. dics. Igeolvasás: Jelenések 4,1-2; 5,1-14

Ezek után láttam, hogy íme, nyitva van egy ajtó a mennyben, és az előbbi hang, amelyet olyannak hallottam, mint egy trombitáét, beszél velem, és így szól: „Jöjj fel ide, és megmutatom neked azokat, amiknek meg kell történniük.” Azonnal elragadtattam lélekben, és íme, egy trónus állt a mennyben, és a trónuson ült valaki. És láttam a trónuson ülő jobb kezében egy könyvet, belül és kívül teleírva, hét pecséttel lepecsételve; és láttam egy erős angyalt, aki hatalmas hangon hirdette: „Ki méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és feltörje pecsétjeit?” De sem a mennyben, sem a földön, sem a föld alatt nem tudta senki felnyitni a könyvet, sem beletekinteni abba.

És nagyon sírtam, mert senki sem bizonyult méltónak arra, hogy felnyissa a könyvet, és hogy beletekintsen. Ekkor a vének közül egy így szólt

hozzám: „Ne sírj! Íme, győzött az oroszlán Júda törzséből, a Dávid utóda, és felnyitja a könyvet és hét pecsétjét". És láttam, hogy a trónus és a négy élőlény közelében, a vének között, ott áll a Bárány: olyan volt, mint akit megöltek; hét szarva volt, és hét szeme: az Isten hét lelke az, akiket elküldött az egész földre. A Bárány odament, és átvette a könyvet a trónuson ülő jobb kezéből; és amikor átvette a könyvet, a négy élőlény és a huszonnégy vén leborult a Bárány előtt – mindegyiknél hárfa volt és aranycsésze, tele füstölőszerrel: a szentek imádságai ezek -, és új éneket énekeltek ekképpen:

„Méltó vagy arra, hogy átvedd a könyvet, és feltörd annak pecsétjeit, mert megölettél és véreddel vásároltad meg őket Istennek minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből; és királysággá és papokká tetted őket a mi Istenünknek, és uralkodni fognak a földön".

És láttam, és sok angyal hangját hallottam a trónus, az élőlények és a vének körül, számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer volt; és így szóltak hatalmas hangon:

„Méltó a megöletett Bárány, hogy övé legyen az erő és a gazdagság, a bölcsesség és a hatalom, a tisztesség, a dicsőség és az áldás!"

És hallottam, hogy minden teremtmény, a mennyben és a földön, a föld alatt és a tengerben, és minden, ami ezekben van, ezt mondta:

„A királyi széken ülőé és a Bárányé az áldás és a tisztesség, a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké!"

A négy élőlény így szólt: „Ámen!" És a vének leborultak, és imádták őt.

Megváltó Krisztusunk, aki a Golgotán drága véreden váltottál meg minket, és miután elküldted a megígért Szentlelket, hogy az mindig velünk legyen, vigasztaljon és eszünkbe juttassa mindazt amit te mondtál, amikor a földön voltál, hálát adunk néked megváltó szeretetedért. Hálát adunk, hogy nekünk helyet készíteni mentél vissza az Atya hajlékába. Hálát adunk, hogy te e felé a hajlék felé készítesz bennünket mindig, amikor itt hirdeted az örök élet evangéliumát. Köszönjük, hogy Jézusban eljött erre a földre az élet kenyere és te hívogatsz bennünket ezzel a kenyérrel való táplálkozásra is. A te ajándékod a mindennapi földi kenyér is, amit Urunktól tanult mindennapi imádságunkban kérünk tőled. Kérünk, adj lelki-testi erőt, hogy földi feladatainkat is tudjuk minden nap áldással végezni, embertársaink javára, és a te dicsőségedre élni. Tedd most is szívünket jó termőtalajjá lgéd befogadására, hogy az gyümölcsöt teremjen, áldássá legyen. Megváltónk nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen

Igehird. előtti ének: 208. dics. 5. vers Alapige: Jelenések 4,1

Jöjj fel, és megmutatom neked mindazt, aminek meg kell történnie.

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyvének első mondata így hangzik: „Jézus Krisztus kinyilatkoztatása, amelyet Isten adott neki, hogy közölje szolgáival mindazt, aminek hamarosan meg kell történnie, és amelyet angyalával elküldve kijelentett szolgájának, Jánosnak." Jézus Krisztus kijelentésének az első része a kisázsiai gyülekezeteknek küldött üzenet volt. János engedelmesen teljesítette Jézus parancsát, és a könyv első három részében ezeket az üzeneteket olvashatjuk. János ezután egy nyitott ajtó látomását kapta, és újra hallotta az üzenetközvetítő erős trombita hangú angyalnak a szavát: „Jöjj fel ide, és én megmutatom neked mindazt, aminek meg kell történnie." Isten Lelke elragadta Jánost a mennybe, ahol csodálatos dolgokat, embereket és más lényeket látott, amelyekről János is csak képekben, és hasonlatokban tud beszélni. Nemcsak azért, mert a földön élő ember még nem volt a mennyben, ezért annak csodálatos voltát még elképzelni sem tudja, hanem azért is, mert az apostoli korban élt emberek is csak nagyon hiányosan ismerték az azelőtti évezredekben élt emberiség kultúráját, pogány hiedelmekkel átitatott művészi alkotásait és ábrázolásait. Jánosnak a képek, szimbólumok, hasonlatok alkalmazásánál, amelyek bizonyos mértékig mindig az adott kornak a szellemiségét tükrözik, már voltak előfutárai. Mert előfutárok voltak azok a próféták, akiknek Isten egy-egy adott történelmi helyzetben már beszélt megváltó tervéről, és ezzel együtt a föld, az emberiség és a világ jövőjéről. Ezékiel, Dániel, Hóseás, Ézsaiás és több más prófétán keresztül, több apró és összefüggő mozaikot tárt már Isten az emberek elé az eljövendő eseményekről, sőt a megváltott világról is.

Jánosnak tehát nem kellett minden képet, ábrázolást és hasonlatot magának alkotni. Neki bizonyára gyötrelmes terhe volt az őt késő vénségében sújtott száműzetés, mert szeretett volna azok között maradni, akiknek olyan boldogan beszélt Isten Krisztusban testet öltött szeretetéről. A gyülekezeteknek írt levelein, különösen az első levélen átragyog az öröm, hogy ők szem és fültanúi voltak mindannak, amit Jézus mondott, és cselekedett. Száműzetésének nehéz napjait bearanyozta, hogy ezt is írhatta egykori gyülekezeteinek. „Mert megjelent az élet, mi pedig láttuk és bizonyságot teszünk róla, és ezért hirdetjük nektek is az örök életet, amely az előtt az Atyánál volt, most pedig megjelent nekünk." Isten népe, amelynek akkor már elsődleges része volt a keresztyén gyülekezet, már tudta,

hogy az örök élet, az üdvösség, Istennek a kezében van, ki is akarta magának sajátítani és abból mindenki mást kizárni, de most Krisztus személyében eljött a földre, és annak mindenki boldog birtokosa lehet, aki azt tőle, Krisztustól hívő szívvel elfogadja.

A mennybe ragadtatott János egy különös mennyei istentiszteletnek lett a résztvevője. Az a kegyelem is megadatott neki, hogy látta Istent, és nem kellett meghalnia. Bizonyára mindnyájan ismerjük Ézsaiás próféta elhívásának a történetét. Ő is egy istentiszteleten vett részt a jeruzsálemi templomban. A liturgia folyamán olyan mélyen átélte Isten közelségét, hogy látta Istent, és megrémült, hogy emiatt meg kell halnia. De Isten őt éppen ezen a bensőséges élményen keresztül hívta el prófétai szolgálatra. János is Isten szolgálatában állott, amikor a mennyei istentiszteleten találkozott Istennel. Mert a mennyei istentisztelet egy nagy trónteremben volt, amelynek a közepén volt az a trón, amelyen Isten ült. Isten neve nincs leírva ennek a mennyei istentiszteletnek az említésénél, mert az ószövetségi nép úgy fejezte ki Isten iránti tiszteletét, hogy még a nevét is félt az ajkára venni. Istennek itt sem a nevét olvassuk, isteni nevének a nagysága drágakövek nevének az említésével van kifejezve, és a trónt körülvevő szivárvány is drágakövek nevéhez van hasonlítva. A trónt megközelíthetetlen fény, mennydörgés és villámlás veszi körül. A szivárvány, amit Isten az özönvíz után az emberiséggel kötött szövetség jelének nevezett, Isten jó szándékát fejezi ki, a villámlások és dörgések pedig az ő figyelmeztető szeretetének a jelei.

Ennek az igehirdetésnek ezt a címet adtuk: A világ központja. Sok királyi trón, vagy uralkodói szék volt már a földön, és az azokon ülők némelyike örök dicsőségről álmodozott, vagy istenként imádtatta magát. Mind porba hullott, de az az uralkodó, aki a Szentíráson keresztül szól hozzánk, örökkévaló. Teremtő művének porszemnyi része a föld, és ebben a hatalmas világmindenségben minden az ő szavára jött létre, ő az Ura. Azért adtuk annak a helynek, ahol az örök Isten trónja van, a világ központja címet. Ő, a titokzatos és hatalmas Szentháromság Isten, tegnap és ma, mindig és mindenütt ugyanaz. Az ő kezében van, és ő maga a jövendő. Ezért nagy ajándék, hogy ebben az ingatag világban ő beszél világa, emberisége, gyülekezete jövőjéről. A trónteremben, ahová János elragadtatott, és ahol Isten nagy trónja van a középpontban, több más trón is van. János így számol be az ott látottakról: „A királyi szék körül láttam huszonnégy királyi széket, és a királyi székeken huszonnégy vént, amint ott ültek fehér ruhába öltözve, és a fejükön aranykorona. A királyi szék előtt pedig hét lámpás égett lobogó lánggal, az Isten hét lelke. A királyi széknél középen négy élőlény, elől és hátul szemekkel tele.” A huszonnégy vént illetően megoszlik a Szentíráskutatók véleménye. Némelyek a Zsidókhoz írt levél 1. 14-re és Ézsaiás 24. r. 23. versére hivat-

kozva angyali hatalmaknak tartják őket, de ennél sokkal mélyebb gyökerű az a hit, hogy itt az ószövetségi pátriárkákról, tehát a Jákób fiairól elnevezett ószövetségi nemzetségek 12 képviselőjéről, és Jézus Krisztus elhívott 12 tanítványának a képviseletéről van szó. Ezen a módon is kifejeződik Isten ígéreteinek a beteljesülése, az Ó és az Újszövetség Isten által munkált egysége. A szemekkel tele négy élőlény azt ábrázolja, hogy Isten mindent lát, mindent észrevesz, tehát előtte nem lehet sem a sötétben véghezvitt cselekedeteket, sem az érzéseket vagy gondolatokat elrejteni. Előtte nincs titok.

Ezen a mennyei istentiszteleten - mint az Igében halljuk – ott vannak az eddig említetteken kívül az angyalok, és a földi élet megpróbáltatásai után a mennyei hazába jutott emberek megszámlálhatatlan sokasága is, és dicsérik Istent teremtő hatalmáért, gondviselő jóságáért, és a Krisztusban véghezvitt áldozatáért. A mennyben élők, (angyalok) és a földi élet után odaérkezettek, ismerik Istent. A földön csak azok ismerik őt, akik itt élő hitre jutottak. A hit az emberi szemnél sokkal többet lát, mert a hit számára az emberi szemmel még nem látható dolgok már valóságok. Ilyen emberi szemmel még nem teljesen látható dolog Isten ígéreteinek a beteljesedése. Amit Isten a bűneset után ígért, amikor az ember már elindult a halál és kárhozat útján, már majdnem mindent teljesített. Megváltót ígért, aki rátapos a kígyó fejére. Az idők teljességében elküldte őt. Jézus végigjárta a szenvedések útját, helyettünk, értünk elvégezte az engesztelő áldozatot, Isten áldozati bárányává lett, amikor bűneinkért letette megváltó életét. Már csak az utolsó lépés van hátra: Jézus visszajövetele, hogy feltámassza a halottakat, hogy azokat, akik földi életükben megragadták üdvözítő kegyelmét, lelki testbe öltöztetve örök életre vigye. János éppen azért kapott egy nyitott ajtót és azért ragadtatott el a mennybe, hogy lelepleződjenek előtte a jövő rejtelmei. Az ötödik részben a figyelem arra összpontosul, hogy a trónon ülőnek a jobb kezében egy könyvtekercs van, és egy erős angyalnak az ajkán elhangzik a kérdés: „Ki méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és feltörje annak pecsétjeit." De azt sem a mennyben, sem a földön, sem a föld alatt nem tudta felnyitni senki. Az emiatt sírva fakadó Jánost végre egy a vének közül megvigasztalta azzal, hogy győzött a Júda törzséből való oroszlán, Dávidnak a sarja, ő felnyitja a könyvet. János is akkor vette észre, hogy a vének között egy bárány áll a középen, mintha meg lenne ölve: hét szarva volt és hét szeme. A hét szarv azt jelenti: nagyhatalmú. A bárány odament a trónhoz, és átvette Isten kezéből a könyvet. A könyvben Istennek az utolsó időkre vonatkozó üdvözítő terve van beírva, amelynek végrehajtását ő Jézus Krisztusra bízta. Ő végezte el a megváltó áldozatot, ezért ő a világ reménysége. A könyvtekercs átvétele után leborultak a Bárány előtt a mennyei istentisztelet résztvevői, a sokezer angyal és Isten hatalmas világának minden teremt-

ménye, hogy új éneket zengjenek, hálaimát mondjanak a világ teremtő és megváltó Urának.

A mennyei istentiszteletnek ezt a látomását, amely már egy részlet Isten országának a teljességéből, bizonyára nem véletlenül vetíti Isten már az apostoli kor kezdetén az emberiség elé. Már azóta is sok minden történt a világon, amióta a trónon ülőtől, Istentől, átvette a Bárány Krisztus, Isten üdvözítő terve látomásának a könyvtekercsét, és ebben a tekercsben éppen a Jelenések könyvében leírt események vannak benne. Isten ezt a látomást adta a prófétai lelkű Jánosnak, amikor megparancsolta neki, hogy amit lát és hall, azt írja le. Bizonyára azt akarta, hogy ebben a képsorban legyen az első a mennyei istentisztelet képe, hogy a sátán munkájának a szörnyűségeit bemutató képeket látva ne rémüljenek meg, ne essenek kétségbe megváltott gyermekei. Mert aki a mennyei istentiszteleten lezajló eseményeket hittel látja és hallja, az már látja, hallja, mi felé vezeti Isten az emberiséget. Még a földön tombol a sátán. „A teremtett mindenség sóvárogva nyög és sóhajt mind idáig." A földön sokszor folyik a könny és a vér, az önző, törtető és szeretetlen szívű emberek egymás életét keserítik meg. A földön már sokan nem tudnak imádkozni, a mennyben Isten megváltott gyermekei hálás hittel borulnak le a teremtő Isten és a megváltó Krisztus előtt, hogy megköszönjék az új életet, amelyet Isten kegyelmes szeretete teremtett újjá Jézus Krisztusban. Ámen

Szent, örök, igaz Isten, világok teremtője megtartója és Megváltója, hálaadással borulunk le mi is, földön élő, gyarló, de hinni akaró gyermekeid, a te szentséges színed előtt. Hálát adunk neked, hogy az Igében elénk tárt képeken és hangokon keresztül mi is résztvevői lehetünk annak az istentiszteletnek, amely a mennyben történik, ahol az angyalok seregével, és mennyei világod lakóival együtt énekelhetjük az új éneket, a hálaadó himnuszt. Kérünk, vezess Szentlelkeddel, hogy legyen ez a mi földi életünk, szavaink és tetteink is dicséretedet zengő magasztalássá, megváltó kegyelmedért hálát adó köszönetté. Ezzel a vággyal imádkozzuk kedves énekünket:

Küldd ránk Atyánk Szentlelkedet. Míg itt előtted állunk.
Vedd kedvesen hódolatunk. Ó mi örök királyunk.
S amíg szólunk teveled. Dicsőítve szent neved.
Megköszönve szent Igédet. Áldd meg Uram a te néped.
Ámen

Záróének: 446. dics. (1998.)

A hét pecsét

Főének: 78. zsolt. Igeolvasás: Jelenések 6,1-17

És láttam, amikor a Bárány feltörte a hét pecsét közül az elsőt, és hallottam, hogy a négy élőlény közül az egyik mennydörgéshez hasonló hangon szól: „Jöjj!" És láttam: íme, egy fehér ló, a rajta ülőnek íja volt, és korona adatott neki, és győzelmesen vonult ki, hogy újra győzzön. Amikor feltörte a második pecsétet, hallottam, hogy a második élőlény szól: „Jöjj!" És kijött egy másik ló, egy tűzvörös, és a rajta ülőnek megadatott, hogy elvegye a békességet a földről, sőt hogy öldössék egymást az emberek; és nagy kard adatott neki. Amikor feltörte a harmadik pecsétet, hallottam, hogy a harmadik élőlény szól: „Jöjj!" És láttam: íme, egy fekete ló, a rajta ülőnek mérleg volt a kezében. És hallottam, hogy egy hang szól a négy élőlény között a középen: „Egy mérce búza egy dénár, és három mérce árpa egy dénár, de az olajat és a bort ne bántsd". Amikor feltörte a negyedik pecsétet, hallottam a negyedik élőlény hangját, amint így szól: „Jöjj!" És láttam: íme, egy fakó ló, a rajta ülőnek neve Halál, és a Pokol követte őt; és hatalom adatott nekik a föld negyedrészén, hogy öljenek karddal, éhínséggel és döghalállal, és a föld vadállatai által. És amikor feltörte az ötödik pecsétet, láttam az oltár alatt azoknak a lelkét, akiket az Isten igéjéért öltek meg, és azért a bizonyságtételért, amelyet megtartottak. És hatalmas hangon kiáltották: „Urunk, aki szent és igaz vagy, meddig nem ítélsz, és meddig nem állsz boszszút a mi vérünkért azokon, akik a földön laknak?" Akkor fehér ruha adatott mindegyiküknek, és megmondatott nekik, hogy nyugodjanak még egy kis ideig, amíg teljes nem lesz azoknak a szolgatársaiknak és testvéreiknek a száma, akiket ugyanúgy megölnek, mint őket. És láttam, amikor feltörte a hatodik pecsétet: nagy földrengés támadt, és a nap elsötétült, mint egy fekete szőrcsuha, a telihold olyan lett, mint a vér, és az ég csillagai lehullottak a földre, ahogyan a fügefa hullatja éretlen gyümölcsét, amikor nagy szél rázza; az ég is eltűnt, mint egy felgöngyölődő papírtekercs, minden hegy és sziget elmozdult a helyéről.A föld királyai, a fejedelmek és a vezérek, a gazdagok és a hatalmasok, a szolgák és a szabadok mind elrejtőztek a barlangokban és a hegyek szikláiban,és így szóltak a hegyekhez és a sziklákhoz: „Essetek ránk, és rejtsetek el minket a királyi trónuson ülő arca elől, és a Bárány haragja elől, mert eljött az ő haragjuk nagy napja, és ki állhat meg?"

Gyermeki hálaadással köszönjük meg neked ezt az új napot jó Atyánk.. Amikor munkás hétköznapokra virraszt fel gondviselő kegyelmed, akkor azt kérjük Atyánk, hogy adj elégséges lelki tes-

ti erőt, napi munkáinkat tudjuk elvégezni. De a mai napot arra rendelted, hogy előtted elcsöndesedjünk, magunkba szálljunk, és könyörögjünk; áldd meg a köztünk hirdetendő Igét, és adj mindnyájunknak hálás és engedelmes szívet, hogy tudjuk akaratodat teljesíteni. Adj bátor szívet, hogy tudjuk hittel vallani: Nem szégyelljük a Krisztus evangéliumát, mert Isten hatalma az, minden hívőnek üdvösségére. Tedd Igédet vigasztalássá ott, ahol szomorúság van, útmutatássá ott, ahol valaki szeretteink közül azért tévedt idegen utakra, mert nem hallotta a te útmutatásodat. Kérünk, áldd és szenteld meg szívünkben Igédet, hogy az ne térjen vissza hozzád üresen, hanem gyümölcsöt teremjen. Megváltó Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtt: 197. dics. 3. vers
Alapige: Az igeolvasás teljes szövege – Jelenések 6. rész

Kedves Testvéreim,

A Római levélben (1,18) olvassuk az Igében, hogy méltán van Istennek a haragja az embernek minden hitetlensége és hamissága ellen. Ha ehhez hozzáolvassuk az Igének azt a megállapítását, hogy az ember szívének az indulata szüntelen csak gonosz, akkor Istenre csak úgy gondolhatnánk, mint haragvó Istenre, mert szüntelen oka lenne a haragra, de ő nem a haragban kitartó, hanem a megbocsátásban. Az egész Szentírás tele van az arról szóló bizonyságtétellel, hogy Isten jó, könyörülő, és szeret minket. A róla szóló legrövidebb bizonyságtétel így hangzik: „Az Isten szeretet." Ezért jött el minket Krisztusban megváltani. Így lett ő a testet öltött szeretet, aki ideáldozta magát bűneinkért, mint Istennek Báránya.

Az előző fejezetben hallottuk a Jelenések könyvében, hogy amikor a Bárány, aki egyedül volt méltó arra, hogy átvegye a trónon ülő kezéből a hét pecséttel lepecsételt könyvtekercset, és megkezdte a pecséteket felnyitni, mindjárt az első pecsét feltörése után elhangzott az élőlények egyikének az ajkán a mennydörgő hang: jöjj. Ezzel kezdődött meg azoknak az eseményeknek a képsorozata, amelyek Isten üdvözítő tervének a könyvtekercsében le vannak írva. Ilyen módon kapta János a látomást, amelyet le kellett írnia. Az első négy pecsétnek a feltörése után, amikor a mennyei istentiszteleten résztvevő élőlények egyikének a parancsára mindig megjelenik egy más színű lóval (fehér, tűzvörös, fekete, és hullaszínű) egy lovas. Ezeket a lovasokat az eseményeket kibogozni próbálók „démoni négyes"-nek nevezik. Hogy itt ezek egymás után jelennek meg, nem jelent

történelmi egymásutániságot. Éppen azért nem szabad a Jelenések könyvét Isten üdvterve, és Isten országa teljessége megérkezésének a menetrendjeként alkalmazni. Bizonyos események egyidejűsége és átfedettsége az eseményeket számon tartók szerint egyértelmű.

Az első pecsét feltörése után tehát az élőlény parancsára megjelent egy lovas fehér lovon, kezében íjjal, és fején koronával. Az íráskutatók e kép alapján először arra gondoltak, hogy ez a kép Krisztusra mutat, aki az evangéliumok bizonyságtétele szerint győzelmesen vonult keresztül a világon. De aztán mélyebben elgondolkodtak a dolgon. Krisztus, mint Istennek Báránya jelent meg a színen, aki méltó lett arra, hogy a trónon ülőnek a jobb kezében levő könyvtekercsnek a pecsétjeit feltörje. Nem lehet tehát, hogy mint ilyen, parancsolni hagy magának, egy szárnyaival csapkodó élőlénynek. Krisztus lénye más lényegű, mint a démoni négyes tagjai. Így formálódott meg bennük a kép, hogy a démoni négyessel az Antikrisztus egylényegű. Az hiteti el a világot, és ha sikerül néki, még a hitben élőket is, hazugsággal és álcázással. A Jelenések könyvben is (2-3 r.) előttünk állnak olyan erők, amelyek hazugság és csalás által hatnak a körülöttük levő emberekre. Maga a fehér ló is álca, mert a fehér a mennyei dicsőség színe. A fegyvere is azt mutatja, amit már Ezékiel prófétán keresztül is leíratott Isten, (39) hogy Isten népének az ellensége az utolsó időben íjjal fog harcolni Isten népe ellen. Maga János is írja, hogy Góg és Magóg utolsó ellensége Isten népének. Az Atikrisztust a Jel. 19-ben Góggal azonosítja, és serege vereségének leírását átveszi az Ezékiel 39-ből. A fehér lovas győzni jött a föld színterére. Az Antikrisztus a földön a jó és a gonosz közötti harcban már sok csatát megnyert. Isten népének a királya, Jézus Krisztus is harcolt. Fegyvere az Ige és a szeretet volt. A döntő csatát a Golgotán kezdte. Ott végezte el megváltásunkat. Harmad napon feltámadásával fejezte be. Nagypénteken legyőzte a bűnt, és a sötétség hatalmát, húsvétkor pedig legyőzte a halált. A legyőzött ellenség még létezik, de már elhangzott fölötte az élet királyának a halálos ítélete.

A második pecsét feltörése után jelent meg az élőlény szavára a következő lovas, tűzvörös lovon. Ez is az antikrisztusi hatalom képviselője. Már a ló színe is arról beszél, ennek a démoni hatalomnak a küldetése a vérontás, és a gyújtogatás. Örül, ha munkája, az egyének és a népek egymás ellen uszítása eredményes. A háború mindig az ördög munkájának a gyümölcse. Ha arra gondolunk, hogy nemcsak ott van háború, ahol ropognak a fegyverek, hanem ott is, ahol szavakkal sebzik meg az emberek egymást, mert ahol hiányzik a szeretet, ott hiányzik a békesség is. Van egészen csöndes háború is, ahol annyira nem szeretik egymást az emberek, hogy nem tudnak egymáshoz még szólani sem.

A harmadik pecsét feltörése után jelent meg egy fekete lovon ülő lovas, kezében mérleggel. A mérleg a szűkösségnek, a hiánynak a jele. Vannak dolgok, amelyeknek a hiányát hosszabb ideig is elbírja viselni az ember, de vannak szükségletek, amelyeknek hosszabb ideig tartó hiánya az élet elvesztésével jár. Ilyen a kenyér, az élelem. Nem véletlenül hangzottak a szavak, amikor a fekete lovon ülő mérleggel a kezében megjelent a színen: „Egy mérce búza egy dénár, három mérce árpa egy dénár." Ez a normális árnak négyszerese volt, és azt jelentette, hogy kevés a kínálat és nagy a kereslet, tehát kevés a búza és sok az éhes ember. Ez az állapot a történelem folyamán gyakran előfordult a föld különböző részein. A legutóbbi két nagy háború már olyan nagyméretű volt, hogy világháborúnak nevezzük őket. A háború mindig nagy vérveszteséggel jár, sok ember meghal. Ez különösen nyáron, vagy meleg égöv alatti országokban fertőző járványos betegségeket hozhat. Háború idején gyakran fordul elő, hogy egy terület hosszabb ideig harctér, nem lehet vetni, aratni. A körülmények csökkentik a termést és növelik a szükségletet. A legutóbbi háború idején, sőt egy ideig még utána is, jegyrendszer volt bevezetve a legszükségesebb élelmiszerekre, mindenkinek dekára ki volt szabva a napi élelmiszer adagja. Szükség volt tehát a mérlegre. A háború végén e sorok íróját is elhurcolták szülőföldjéről a győztesek. Sok próbatétel, megaláztatás és nem kevés éhezés után érkeztünk meg a romániai Foksányba. Akkor nap nem kaptunk semmi élelmet a vagonokban. Már közel volt az este, amikor megérkeztünk, és ott sem várt még vacsora, mert akkor kezdtek főzni valamilyen levest. A táboron belül, ahova minket fegyveres őrök vittek be, volt egy néhány asszony, akik kenyeret árultak. Mint hazulról hirtelen elhurcoltak, alig akadt köztünk valaki, akinek volt valami eladni valója. Talán hárman szánták rá magukat, hogy éhségük csillapítására eladták arany karikagyűrűjüket, és kaptak érte kb. egy másfél kilós kenyeret. Én még csak 18 éves voltam, még karikagyűrűm sem volt. Biztos, hogy abban az időben, ilyen helyen jó néhányan az embertársak szorult helyzetéből gazdagodtak meg.

A negyedik pecsét feltörése után előtűnő lovas hullaszínű lovon érkezett. A negyedik élőlény szavára ez is indulhatott, hogy elvégezze, ami neki rendeltetett. A ló színe már ki is fejezi, hogy a halál tűnt elő, amelyet a halottak birodalma követ. Ez is az ártó démoni hatalmakhoz tartozik, amely hatalmat kapott, hogy öljön a föld negyedrészén kard, éhínség, döghalál és vadállatok által. Az emberölésnek a módja szerint tehát háború, az ahhoz gyakran társuló éhezéssel, a háborút gyakran követő fertőző betegséggel, és az ilyen ártalmak miatt elnéptelenedett területeken pedig a vadállatok által. Tehát ez a pusztító hatalom még tud a meghagyásról

is, nem öl meg mindenütt mindenkit. Hatásköre csak a föld területének a negyedén van, és ebben a sötét pusztító erőknek és hatalmaknak a meglétét jelentő jelek mellett, van egy kis vigasztalás is. Ezekkel az erőkkel és hatalmakkal életünk gondjai és örömei közt mi is találkozunk. Néha ilyenkor megrémülünk, néha reménykedünk. De az életünk ilyen hullámai közt se felejtsük el soha, hogy azok a sokszor talán nagyon sötét erők és akaratok fölött van egy bennünket szerető, javunkat munkáló hatalom, Isten. és az övé a döntő szó. Tudjuk, mert évszázadok tapasztalata van mögötte, hogy a katona, ha besorozták és felvette az egyenruhát, sok mindenben nem ura a saját akaratának. Hatalom alatt áll és végre kell hajtania egy idegen akaratot. Ezt még az a pogány katonatiszt is tudta, aki, amikor szolgája megbetegedett, Jézust kérte, hogy gyógyítsa meg a szolgáját. Azért kérte Jézust, mert pogány létére is hitte, hogy Jézus hatalmasabb minden földi hatalomnál. Nem is akarta Jézust a beteghez fárasztani, mert hitte, hogy Jézus szava távolról is gyógyító hatalom. Nekünk is hinnünk kell, amikor sötét erőkkel tusakodunk, hogy a bennünket szorongató sötét erőnél sokkal hatalmasabb Isten. A gyeplő az ő kezében van, ő az életünk örökkévaló Ura.

Az ötödik pecsét feltörése után nem jelent meg semmiféle ló, hanem János látta azoknak a lelkét az oltár alatt, a mennyei templomban, akiket az Isten Igéjéért öltek meg, és azért a bizonyságtételért, amelyet megtartottak. Ezek a lelkek az után vágyakoztak, hogy a szent és igaz Isten hozza felszínre mindenütt az igazságot, és ne legyen már tovább hatalma azoknak a sötét erőknek, amelyek által elnémítva, lehetetlenné téve vívták harcukat földi életükben, és azóta is úgy uralkodnak, mintha az igazság bajnokai lennének. Ki tudja hány millió földön élő embernek van a szívében ugyanaz a vágy, mint azoknak az igazságszolgáltatásra vágyó lelkeknek, akik reménytelenül vívott harcban is, mint Jézus azon a nagycsütörtök éjszakán, egyedül maradtak. Előbb a vigyázással megbízott tanítványok aludtak el, a Jézus elfogása után pedig a többiek is szétfutottak. A Szentírás az ő titkainak a kijelentése, de az embernek csak annyit jelent ki Isten, ami szükséges ahhoz, hogy ha az ember azt meghallgatja és cselekszi, kiegyensúlyozott, szép és boldog életet élhetne. De az emberek akkor is, amikor a világosság már a világra jött, jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot. Ezért marad az életünkben sok bizonytalanság, homályban tapogatózás. Még a Szentíráson keresztül is csak homályosan látunk. Azok a lelkek földi életükben Isten kegyelmének és szeretetének a bizonyságtevői voltak, de ők sem tudták, hogy Istennek az ő országa teljességének a megérkezésére nézve is terve van. Azért hangzott feléjük a kérés még egy kis türelemre, és azért kapták meg azonnal a kegyelem elfogadása, és megváltottságuk jeleként a fehér öltözetet.

A hatodik pecsét feltörésével megkezdődött az eddigi, a régi világ fundamentumainak a megrendülése. A nap olyanná vált, mint egy szőrcsuha, a hold, mint a vér. A csillagok lehullottak az égboltozatról, a hegyek és a szigetek elmozdultak. Az ó világ megrendülésének és elmúlásának ezek a jelei megrémítették az embereket. A félelemben elsőkként van szó a királyokról, a hatalmasokról, akik alattvalóikon uralkodtak. Most remegő félelemmel keresnek rejtekhelyet. De a többiek is; a gazdagok, a magabiztosak, az egykor kegyetlenek, a szabadok és a szolgák mindnyájan egyformán menekültek a barlangokba és a sziklák közé. Kívánták, hogy a hegyek essenek rájuk, és rejtsék el őket a királyi széken ülő arca elől, és a Bárány haragja elől. Ahogy a kijelentésnek e verseit olvassuk, bizonyára észrevesszük, hogy Jézus, amikor az utolsó időről beszél az evangéliumban, szinte ugyanezeket mondta. Itt is látjuk: A Bárány a pecsétek feltörésével maga indította el azt a folyamatot, amelynek a végén nyilvánvalóvá lett, milyen hatalmi erőt képviselnek a különböző színű lovon megjelenő lovasok. A fehér lovon megjelenő íves harcos még jót akaró győzedelmes harcosnak látszhatott. A többi lovon megjelenők által azonban egyre nyilvánvalóbb lett, hogy ezek démoni hatalmak, amelyek pusztulásba viszik a világot, az embert. A báránybőrbe öltöző farkas, ha így leplezve van, nyugodtan végezheti hitető munkáját, de ha lehullik a lepel, ezt már nem teheti. Ez a leleplezés a Krisztus szeretetből hozott golgotai áldozatának a gyümölcse. Így készítette Krisztus szeretete azt a folyamatot, amelynek folytatása győzelem a hazugság fölött, és a testet öltött Igazság végső győzelme. Ámen

Atyánk, hálát adunk néked, hogy naponta megújítod életünkön a te gondviselő jóságodat. Hálát adunk ezért a mostani előtted eltöltött csöndességért, amelybe ismét belecsendülhetett a te atyai üzeneted. Hálát adunk Igédért, hogy reménységgel várhatjuk Megváltónknak, a Bárány Krisztusnak a visszaérkezését, akiben újjáteremted ezt a világot. Megköszönjük, hogy te Igéd és Szentlelked által már itt a földi életben munkálod szívünkben a te országod eljöveteléhez való készülődést. Kérünk, adj szívünkbe mindig a Te Igéd után való vágyakozást, és segíts, hogy Igédet meghallgatva tudjuk életünket Szentlelked vezetése szerint élni. Áldd meg életünket az anyaszentegyházban, hogy tudjuk a szeretet krisztusi törvényét betöltve egymás terhét hordozni. Megváltó Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 495. dics. (1998.)

Az elpecsételtek

Főének: 392. dics. Igeolvasás: Jelenések 7,1-15.

Ezután láttam négy angyalt állni a föld négy sarkán, amint féken tartották a föld négy szelét, hogy ne fújjon szél a földre, se a tengerre, se a fákra. Láttam egy másik angyalt is feljönni napkelet felől, akinél az élő Isten pecsétje volt, és hatalmas hangon odakiáltott a négy angyalnak, akiknek megadatott, hogy ártsanak a földnek és a tengernek, és így szólt: „Ne ártsatok a földnek, se a tengernek, se a fáknak addig, amíg homlokukon pecséttel meg nem jelöljük a mi Istenünk szolgáit". És hallottam a pecséttel megjelöltek számát: százegyvennégyezer pecséttel megjelölt Izráel fiainak minden törzséből: Júda törzséből tizenkétezer pecséttel megjelölt, Rúben törzséből tizenkétezer, Gád törzséből tizenkétezer, Ásér törzséből tizenkétezer, Naftáli törzséből tizenkétezer, Manassé törzséből tizenkétezer,Simeon törzséből tizenkétezer, Lévi törzséből tizenkétezer, Issakár törzséből tizenkétezer, Zebulón törzséből tizenkétezer, József törzséből tizenkétezer, Benjámin törzséből tizenkétezer pecséttel megjelölt. Ezek után láttam: íme, nagy sokaság volt ott, amelyet megszámlálni senki sem tudott, minden nemzetből és törzsből, népből és nyelvből; a trónus előtt és a Bárány előtt álltak fehér ruhába öltözve, kezükben pedig pálmaágak, és hatalmas hangon kiáltottak: „Az üdvösség a mi Istenünké, aki a trónuson ül, és a Bárányé!" Az angyalok mind ott álltak a trónus, a vének és a négy élőlény körül, arcra borultak a trónus előtt, és imádták Istent eképpen: „Ámen! Az áldás, a dicsőség és a bölcsesség, a hálaadás és a tisztesség, a hatalom és az erő a mi Istenünké örökkön-örökké. Ámen"

Ekkor megszólalt egy a vének közül, és megkérdezte tőlem: „Kik ezek a fehér ruhába öltözöttek, és honnan jöttek?" Ezt mondtam nekik: „Uram, te tudod". Mire ő így válaszolt: „Ezek azok, akik a nagy nyomorúságból jöttek, és megmosták ruhájukat, és megfehérítették a Bárány vérében. Ezért vannak az Isten trónusa előtt, és szolgálják őt éjjel és nappal az ő templomában, és a trónuson ülő középen, királyi szék mellett van, legelteti őket, és elvezeti őket az élet vizének forrásaihoz, mert aki a királyi széken ül velük lakik."

Nagy ajándékai életünknek azok az órák Atyánk, amelyeket itt tölthetünk elhívott népednek ebben a gyülekezetében, és kérünk, tedd Igédet szívünkben hitünk erősítőjévé, életünk gyógyítójává. Legyen áldott Atyánk ez a hely, ahol most elcsöndesedünk. Ne engedd, hogy Igéd pusztába kiáltó szó legyen, itt se, és sehol

se, ahol ma néped őszinte hódolattal áll meg előtted. Cselekedd kegyelmes Istenünk, hogy miközben mi itt Igéd üzenetére figyelünk, és miközben múlnak a percek, és minden pillanattal rövidül földi életutunk, legyen szívünkben a gyermeki bizonyosság, hogy mi ezen az úton tovább mehetünk, és nem a sírral, nem a koporsóval fejeződik be ez a mi földi életünk, hanem ott, ahol Jézus Krisztus helyet készített megváltottainak. Add, hogy töltse be szívünket Krisztus békessége, amelyet ez a világ nem adhat nekünk, de ha ő megadja azt, nem veheti el tőlünk senki sem. Az ő nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen,

Igehird. előtti ének: 231. dics. Alapige: Jelenések 7,16-17

Nem éheznek, és nem szomjaznak többé, sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi más hőség mert a Bárány, aki középen a királyi szék mellett van, legelteti őket, elvezeti őket az élet vizének forrásaihoz, és az Isten letöröl szemükről minden könnyet.

Kedves Testvéreim,

Az Ige felolvasott verseinek a fényénél kibontakozik előttünk a Bárány Krisztus láthatatlan egyházának a valósága. A látható egyházat ismerjük, benne élünk, és ha valamikor idegen hullámok sodorják, mi is ki vagyunk téve a veszélynek, hogy nem vagyunk elég erősek ahhoz, hogy ne sodródjunk. Miután a Bárány a hatodik pecsétet felnyitotta, megkezdődtek a látomásban az első teremtés felbomlásának a jelei, de Isten ezt a folyamatot megszakította, mert neki a világban megváltott gyermekei vannak. A veszélyessé váló élethelyzetekben szüneteket tart, hogy előkészítse övéinek a védelmét. Mert ő soha sem ígérte, hogy övéinek ezen a világon mindig nyugodt zavartalan élete lesz, hanem előkészítette őket a rájuk váró szenvedésre. Jézus úgy küldte szolgálattételre tanítványait, hogy ezt mondta nekik: „Elbocsátlak titeket, mint juhokat a farkasok közé, legyetek azért szelídek, mint a galambok, és okosak, mint a kígyók. Főpapi imájában sem azt kérte, vegye ki övéit a világból, hanem azt, hogy szabadítsa meg őket a gonosztól. Pedig amikor ezt kérte, tudta, hogy emberileg ő maga is a főpapok gonoszságának az áldozata lesz, de ő tudatosan áldozta fel magát.

János ebben a fejezetben először négy angyalról beszél, akik azért jöttek a föld négy sarkára, hogy arról a helyről, ahol állnak bocsássanak szelet a földre. De mielőtt ezek szelet indítottak volna, hogy ártsanak a fölnek és a

tengernek egy más angyal is érkezett napkelet felől, aki pecsétgyűrűt tartott a kezében, hatalmas hangon odakiáltotta a négy angyalnak: *" Ne ártsatok a földnek se, tengernek se, és az élő fáknak se addig, amíg pecséttel meg nem jelöljük a mi Istenünk szolgáit."* Ez az ötödik angyal tehát Isten angyala volt és a kezében levő pecsétgyűrűvel pedig Istentől kapott felhatalmazást arra, hogy Isten szolgáit Isten tulajdonául pecsételjen el. Az így Isten tulajdonává lett emberek meghallják Isten szavát: *„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítlak téged, te enyém vagy."* A négy szélben tömörítve jelképeződnek azok a negatív erők, amelyek bűneset óta benne vannak a világban, és amelyekről a prófétákon keresztül Isten már több esetben beszélt. Ezek az erők azonban a Jézus földre jövetele, tehát az utolsó idők kezdete óta fokozódnak, és ehhez az emberiség nemcsak elrontott életvitelével, hanem technikai fejlődésével is hozzájárul. Hiszen ma már azok a pusztító erők, amelyek már az Ószövetségben is elénk rajzolónak, jelentékeny részben az ember kezében is megvannak. Az ember már el tudná pusztítani önmagát és világát, de magát megtartani nem tudja. Különösen nem tudná magát megtartani az emberiségnek a kisebbségi csoportja. Már pedig a jövőt ismerő Jézus is úgy beszél Isten megváltott népéről, mint kisebbségről, de olyan kisebbségről, amelyre Istennek az emberiség nagy megrázkódtatása idején is külön gondja van. Ezért mondja: „ne félj te kicsiny nyáj, mert tetszett az Atyának, hogy néked adja az országot". Ez pedig azt jelenti, hogy ha egyszer megvalósulnak azok az események, amelyekben Isten a prófétákon keresztül a föld létének a megszűnéséről beszél, és amelyekről Jézus, a világ Megváltója, és János apostol, Isten újszövetségi prófétája szól, Isten a jelenlegi földi világra váró viharok, pusztulást hozó megrázkódtatásain keresztül megtartja az övéit. De mielőtt a viharok tetőfokra érnek, az övéit pecsételéssel akarja megjelölni. Ez a pecsét azonban nem valami kívülről is látható jelkép. A szívekbe látó Isten azokat jelöli meg így, akik Krisztus áldozatos szeretetét hitükkel megragadják, és vallják, hogy őket „sem halál, sem élet, sem magasság, sem mélység nem szakítatja el Isten szeretetétől." Mi is jelnek és pecsétnek nevezzük a sákramentumokat. Gyülekezeteinkben a keresztség szentségének a kiszolgáltatása után gyakran énekeljük az „Eljegyzél kegyelmed pecsétjével, a keresztségnek drága vizével (430,3. v.)" kezdetű éneket. Isten a gyülekezet keretében jegyzi el a megkereszteltelteket, de ez csak az első lépés. Utána következni kell annak, hogy a szülők jó példaadásukkal, hívő életmódjukkal segítsék hitre gyermekeiket, hogy Isten is részesítse őket a Szentlélek keresztségében. Keresztelő János is ezt remélte azokra nézve, akiket megkeresztelt.

A pecsételés folyamata nincsen leírva. Jákób fiainak, a tizenkét pátriárka tizenkét törzsének mindegyikéből tizenkétezren, összesen tehát

százegyvennégyezren lettek megpecsételve. Ebből nem kell következtetéseket levonni, mert az jelképes jelentőségű. A Jákób leszármozattainak a felsorolásánál az ószövetségi névsorokkal összehasonlítva az a különbség van, hogy abban Ruben, mint idősebb testvér neve helyett először Júda neve van írva (1. Krón. 2, 3.) mert ebből a törzsből származott Dávid, tehát Jézus is. A tizenkét törzs nevének a felsorolása összefügg a zsidóknak azzal a reménységével, hogy az utolsó időkben az Északi birodalmak népei is előkerülnek, és így megtörténik Izráel népének teljes helyreállítása (Ézsaiás 49,6). Ez a reménység azonban már nem a zsidó népre, hanem az utolsó idők Isten népére, a lelki Izráelre vonatkozik (Galaták 6,16). Tehát zsidókból és pogányokból álló gyülekezet Istennek a lepecsételt gyülekezete, amely minden megrázkódtatás és szorongattatás közt is Isten oltalma alatt marad. Pál apostol is több helyen hangoztatja, hogy nem Ábrahám leszármazás szerinti utódai Isten gyermekei, hanem az ígéret gyermekei számítanak az ő utódainak. A Jelenések könyvében is hallunk Ábrahám utódairól, akik azt mondják magukról, hogy zsidók, de nem azok, hanem a sátán zsinagógája. Maga Jézus beszélt arról, amikor tudta, hogy az ő népe büszke a vallására, de nem cselekszi Isten akaratát, hogy sokan jönnek majd napkeletről és napnyugatról, északról és délről, és asztalhoz ülnek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal együtt az Isten országában.

Az írásmagyarázók megfigyelték, hogy amikor János a Jelenések könyvében bizonyos események leírása után az új bekezdést így kezdi; „ezek után", az nemcsak azt jelenti, hogy az előző események leírása befejeződött, hanem azt is, hogy a megkezdett új esemény leírásának a színhelye is más. A 144000 ember elpecsételésének a színhelye a föld volt, hiszen a földön élő, és a hit nemes harcát harcoló embereket pecsételtetett el Isten az angyal által. És ezek után látott János egy hatalmas sereget, amelyet senki sem tudott megszámolni. De ezt a sereget, akik fehér ruhában érkeztek, és kezükben pálmaág volt, a mennyei istentisztelet résztvevőiként látta János. Ezen az istentiszteleten ott álltak mind az angyalok a királyi szék, a vének és a négy élőlény körül, leborultak a királyi szék előtt, és hangos szóval imádták az Istent. Az Ige leírja róluk, hogy ezek az emberek minden népből, törzsből, nyelvből voltak. A kezükben levő pálmaágak mindenki előtt érthetővé tették, hogy egy diadallal megvívott harc van mögöttük. de azt, hogy honnan jöttek, János se tudta biztosan. Pedig egy a vének közül éppen őt kérdezte meg: *„Kik ezek a fehér ruhába öltözöttek, és honnan jöttek?"* János nem tudott biztos feleletet adni, ezért megvárta, hogy a vén mondja meg neki, aki a feltett kérdésre így válaszolt: *„Ezek azok, akik a nagy nyomorúságból jöttek, és megmosták ruhájukat és megfehérítették a Bárány vérében. Ezért vannak az Isten királyi széke előtt és imádják őt*

éjjel és nappal a templomban, és a királyi széken ülő lakik velük." János tehát a a megkérdezett vén helyzetjelentéséből tudta meg azt, amit eddig mindenekelőtt a kezükben levő pálmaágakat látva sejtett, hogy a nagy sereg egy győzelem után érkezett a mennyei istentiszteletre. De bizonyára észrevette azt is, hogy amit ennek a sokaságnak az érkezésekor látott és hallott, és amely most már a Jelenések könyvében van (7,9) „a vértanúk minden nemzetből" címszó alatt leírva, mind a kép, mind a hang egyezik azzal, ami a Jelenések 5,9-ben van leírva, amit ő annak idején hallott. De a hallott hang és a most látott kép alapján sem lehetett biztonságosan megállapítani, hogy amit sejt, az valóság. Mert ezek az emberek ugyanazok, akikről ő a Jelenések könyve elején, mivel magát is velük együtt szenvedő társnak tartotta, így írt: „társatok a szenvedésben." Jánosnak még egy nagy feladatot adott Isten, azt, hogy amit lát és hall, írja le egy könyvbe. Ezzel szép hosszú földi életéhez még több időt adott. A most érkezettek egy kis ideig még harcolták a nemes harcot, amit vértanúhalállal fejeztek be. A szorongattatások és a nyomorúság ideje számukra lejárt, és mint Istennek megváltott gyermekei magasztalják Istent a mennyei istentiszteleten. Ilyen természetes egyszerűséggel szól János apostol a meghalásról. Mintha azt mondaná: Most átköltözöm a másik lakásba.

A megváltás tényét a mennyei istentiszteletre érkezettekkel kapcsolatban így írja le: *„Megmosták, megfehérítették ruhájukat a Bárány Krisztus kihulló vérében." E*zt a képes beszédet mindnyájan értjük. A vér nem fehérít, hanem pirosra fest, de Krisztus, mint Istennek Báránya, a mi bűneinket vitte a keresztre. És ezért az értünk is kiontott vérért Isten mindenkinek kegyelmet ad, aki azt kéri és elfogadja. Ezek az emberek sok mindenben különböztek egymástól. A sokféle népből és törzsből származó sokaság tagjai különböző nyelven beszéltek. Az életkörülményeik is bizonyára különbözőek voltak. Egyetlen dolog kötötte össze őket: Az, hogy tudtak a világot teremtő Istenről, és az emberiségért szeretetből életét odaáldozó Megváltóról. Tudták, hogy az életük akkor nem hullik az enyészetre, ha hitükkel megragadják ezt a teremtő és megváltó szeretetet. Mindenki vágyik szeretetre, jóságra, emberségre, örömre, békességre, igazságosságra és tisztaságra. Ebben a világban mindezek hiányosan vannak meg. Ezek helyett sokasodik a háborúság, a gonoszság és a gyűlölködés sötétsége. Ezért adták oda életüket Istennek hogy mivel mi mindezeket a dolgokat nem tudjuk sem kiérdemelni, sem kiharcolni, kapjuk meg kegyelmi ajándékként a megváltó szeretettől. A megváltó szeretet a középpont. Ha egy körben mindenki a kör közepéhez közeledik, akkor az, bármely irányból indult, a kör más helyéről indult embertársához is közeledik. Az a sokaság sok helyről indult Krisztus felé, ezért az ő közelében szeretetközösséggé

lettek. Benne eggyé válva pedig ledőlnek az elválasztó falak. Protestáns egyházainkban velem együtt sokan örültek, amikor a katolikus egyház 2. Vatikáni zsinatán megszületett a döntés, hogy az egyházi élet középpontjába kell helyezni a Szentírást. Volt nekik Bibliájuk azelőtt is, de nagyon kevesen olvasták. Az egyházi élet középpontjában a liturgia, a szent hagyományok álltak. Még száz-száztíz évvel ezelőtt külön püspöki engedély kellett ahhoz, hogy egy gyülekezeti lelkipásztor Igét hirdessen. Amikor ez a zsinati határozat kijött, az első ökumenikus istentiszteleten községünk katolikus templomában, ahol én hirdettem az Igét, ezek a mondatok is elhangzottak: Testvéreim, egyházrészeink most kezdenek elindulni egymás felé. A középkorban, amikor protestáns elődeink kezdték a formálódó egyházi életnek az irányát meghatározni, kiadták a jelszót: Egyházi életünk középpontja és zsinórmértéke csak a Szentírás lehet. A belőle jobban megismert Krisztus egymáshoz vezet minket. De ehhez idő kell.

A Krisztushoz, mint Isten Bárányához megérkezett emberek boldogok, mert ő azért jön vissza a földre, hogy befejezze a megváltást és elhozza Isten országának a teljességét. Ez pedig azzal kezdődik, hogy elmúlik a világ, ami megrázkódtatásokkal és ítélettel jár. Isten megváltott népének mégsem kell kétségbe esni, mert Isten országának a teljessége egyben egy új teremtésnek, egy új világnak a kezdete. Mert Isten Báránya, mint pásztor együtt marad megváltott népével. Ő maga mondta, amikor a földön járt: „Én vagyok a jó pásztor, aki életét adja a juhokért." Ezt az áldozatot már elvégezte, és a feltámadásban új életre ébresztett népét legelteti. „Elvezeti őket az élet vizének forrásaihoz, és az Isten letöröl szemükről minden könnyet." Ámen

Imádandó szent örök Isten, Atyánk az Úr Jézus Krisztusban, magasztalunk téged, mert te teremtettél minket, és amikor életünk bűnbe esett, szent Fiad kihulló vére által váltottál meg minket. Hálát adunk néked Atyánk megtartó hűségedért, hogy te életünket gondviselő kegyelmedben tartottad akkor is, amikor mi elfelejtkeztünk rólad, mert minket is megszédített az ősi kígyó, a hazugság fejedelme. Bocsásd meg, hogy Igédet is sokszor elfújja szívünkből a világ vihara, és mi akaratod cselekvése helyett hagyjuk, hogy minket is sodorjon a világ változó irányú szele. Megköszönjük, hogy te akkor is, amikor sodródunk, utánunk jössz kereső kiáltásoddal. Megváltó Jézusunk szent nevében kérünk, hogy a hűtlenség betegségéből gyógyíts meg minket irgalmasan. Ámen

Záróének: 466. dics. (1998.)

A templom megmérése

Főének: 165. dics. Igeolvasás: Jelenések 11,1-19

Ekkor bírói pálcához hasonló, mérővesszőt adtak a kezembe, és ez a szó hangzott: „Kelj fel, és mérd meg az Isten templomát, az oltárt és az ott imádkozókat; de a templom külső udvarát hagyd ki, és ne mérd meg, mert megadatott a pogányoknak, hogy a szent várost tapodják negyvenkét hónapig. Az én két tanúmnak pedig megadom, hogy ezerkétszázhatvan napig prófétáljanak zsákruhába öltözve". Ez a kettő pedig a két olajfa és a két gyertyatartó, amelyek a föld Ura előtt állnak. Ha valaki bántani akarja őket, tűz tör elő szájukból, és megemészti ellenségeiket, és ha valaki bántani akarja őket, annak így kell megöletnie. Nekik megvan az a hatalmuk, hogy bezárják az eget, hogy ne essék eső prófétálásuk napjaiban; és van hatalmuk arra, hogy a vizeket vérré változtassák, és megverjék a földet mindenféle csapással, ahányszor csak akarják. És amikor bevégzik bizonyságtételüket, a fenevad, amely feljön az alvilágból, hadat indít ellenük, legyőzi és megöli őket. Holttestük a nagy város utcáján hever, amelynek neve lelki értelemben Sodoma és Egyiptom, ahol az ő Urukat is megfeszítették. A népek és törzsek, a nyelvek és nemzetek fiai látják az ő holttestüket három és fél napig, de nem engedik sírba tenni. A föld lakói pedig örülnek ennek és vigadnak, ajándékokat küldenek egymásnak: mert ez a két próféta gyötörte meg a föld lakóit. A három és fél nap elmúltával azután az Istentől az élet lelke szállt beléjük, és lábra álltak. Nagy félelem fogta el azokat, akik látták őket. És hatalmas hangot hallottak a mennyből, amely így szólt a két prófétához: „Jöjjetek fel ide!" És ellenségeik szemeláttára felmentek a felhőben a mennybe. Abban az órában nagy földrengés támadt, és a város tizedrésze összedőlt, a földrengés megölt hétezer főnyi embertömeget, a többieket pedig rémület szállta meg, és dicsőítették a menny Istenét. A második jaj elmúlt: íme, a harmadik jaj eljön hamar. A hetedik angyal is trombitált, és hatalmas hangok szólaltak meg a mennyben: „A világ felett a királyi uralom a mi Urunké, az ő Krisztusáé lett, és ő fog uralkodni örökkön-örökké". Ekkor a huszonnégy vén, akik Isten előtt ülnek trónjaikon, arcra borultak és imádták Istent, és így szóltak: „Hálát adunk neked, Urunk, mindenható Isten, aki vagy, és aki voltál, hogy kezedbe vetted nagy hatalmadat, és uralkodsz. Haragra lobbantak a népek, de eljött a te haragod és a halottak felett való ítélet ideje, hogy megadd a jutalmat szolgáidnak, a prófétáknak és a szenteknek; és azoknak, akik félik a te nevedet, a kicsiknek és a nagyoknak, hogy elpusztítsd azokat, akik pusztítják a földet."

A te megtartó kegyelmednek drága ajándéka életünk minden napja, ez a nap is, amelyre atyai jóvoltodból felvirradtunk. Teremtő hatalmadat hirdeti ez a hatalmas világmindenség, amelyben minden a te dicsőségedről beszél. Mi is azért jöttünk szent házadba, hogy hálát adjunk megtartó jóságodért. Te adod az erőt, hogy a ránk váró feladatokat naponta végezhessük, hogy munkánk nyomán meglegyen nekünk és szeretteinknek a mindennapi kenyere. Megköszönjük, hogy Igédben arra is emlékeztetsz minket, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem lelki táplálékkal is. Megvalljuk előtted, hogy bűnnel fertőzött életünkben csak annyi jóság, hit, szeretet és békesség van, amennyit könnyen megtántorodó hitünkkel Igédből tudunk meríteni. Ezért kérünk, ne hagyd lankadozni hitünket. Áldd meg életünket otthon a családban, hogy tudjuk egymást jóra segíteni, odakint a világban, amikor munkáinkat végezzük, és a gyülekezetben, hogy legyen a templom mindnyájunk közös lelki hajlékává. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 214. dics. 2. vers Alapige: az igeolvasás teljes szövege

Kedves Testvéreim,

A prófétalelkű János, teljesítve a kapott parancsot, folytatja azoknak a látomásoknak leírását, amelyeken keresztül Isten a jövőbe mutat. Ebben a fejezetben is különös képeken keresztül szól az Ige olvasóihoz Isten. Csak az ószövetséget is ismerők előtt sejlik fel valami abból, hogy ezeken a képeken keresztül mire figyelmezteti népét az Isten. János egy mérő pálcát kapott, egy angyal állott mellette, és ez a parancs hangzott el: „*Kelj fel, és mérd meg az Isten templomát és az oltárt, és azokat, akik ott imádkoznak. De a tornácot, amely a templomon kívül van, hagyd ki, és azt ne mérd meg, mert a pogányoknak adatott, és a szent várost tapodják negyvenkét hó*napig.” A Szentírásban nem most hangzik el először ilyen parancs. Hasonló feladatot kapott valamikor Ezékiel próféta is. Ott egy remélt templom építészeti adatai vannak csodálatosan szépen leírva, itt pedig azért hangzik a parancs, hogy megállapítást nyerjen, hogy egy megépült templomban mi, illetve ki tartozik Isten népéhez. Mert Jánosnak meg kellett mérnie az oltárt és az imádkozókat is. Itt valószínűleg a Heródes féle templomról van szó, amelyet ő építtetett át, és amelyre nézve az a parancs vonatkozik, hogy a templom külső udvarát hagyd ki, azt ne mérd meg, mert megadatott a pogányoknak, hogy a szent várost tapodják negyvenkét hónapig.

Ez Kr.u. 70-ben lett történelmi valósággá, amikor a rómaiak megszállták Jeruzsálemet. A város védelmét a zélóták vezették, és egy ideig meg volt az a reménységük, hogy ha a várost megszállják is a rómaiak, de a templom épségben megmarad. Ez a reménység – sajnos – nem teljesedett be, de János a kapott mérési feladatot még elvégezhette, mielőtt beteljesedtek Jézus szavai Jeruzsálem pusztulásáról és a nép pogányok közé hurcolásáról (Lukács 21,24). Ez a mérés előremutató jellé lett. A jeruzsálemi templom aztán porrá és hamuvá lett, de Isten Krisztusban megváltott népe, az élő templom, a keresztyén gyülekezet, folytatta Istennek lélekben és igazságban való imádatát. Így szüntette meg Isten az ószövetségi áldozatokat, amikor Krisztus Isten Bárányaként önmagát áldozta értünk. János azt a parancsot kapta, hogy a mérés során nem kell megmérni a templom falán kívül levő külső udvart, ahol a zsidó gyülekezet istentiszteleteit tartotta, mert az nem tartozik a szent hajlékhoz. Az írásmagyarázók szerint ez arra utal, hogy Isten lemond arról, annak gazdái a pogányok lesznek. Így tehát a gyülekezet is, amely ott gyülekezett össze, elveszti szentségét, nem tartozik Isten népéhez. Az elválasztó vonal által, amelyet János a szent ház és az udvar, valamint a templomban imádkozók és az udvaron imádkozók közé vont, ki van mondva a templom lerombolása. Ha az udvar a szentélytől levált és a pogányok fennhatósága alá került, a gyülekezet nem jöhet össze a templomban, és a papok sem végezhetik el a templomban elvégzendő feladatokat. Izráel áldozatainak a bemutatása tehát megszűnik, templomának az ideje lejárt. Amit Isten a saját házaként, saját oltáraként, és saját imádóiként alkotott, az teljes egészében megmarad, mert azon rajta van az isteni maradandóságnak a pecsétje. A jeruzsálemi templom lángok martaléka lett, de Isten temploma megmarad. Ezért nem némul el Isten imádata, és ma is megvan a (lelki) papság, amely neki szolgál. Isten nem engedi, hogy valami elvesszen abból, ami, vagy aki az ő szolgálatára van szentelve.

Isten nem hagyta el népét akkor sem, amikor ítéletével sújtotta. Akkor sem, amikor kiválasztottsága jelét is, amire büszke volt, templomát, amelylyel szívesen dicsekedett, szabadságát, sőt államiságát közel 2000 évre elvesztette. Jeruzsálemben ma is hangzik Jézus Krisztus evangéliuma a keresztyén templomokban. Kapernaumban, egy új katolikus templomban e sorok írója is hirdette Jézus Krisztus evangéliumát. Ezekben a templomokban, vagy Jézus életének más nevezetes helyein néha zsidó idegenvezetők beszélnek Jézus életének egy-egy eseményéről. Ezek javarészt nem missziói szolgálatok, mert a zsidó misszióhoz hozzátartozik a bűnbánatra hívogatás is. Ez a bűnbánatra hívogatás János apostolnak a jövőt látomásokban feltáró igehirdetésében sem marad el. Ő is beszél két prófétalelkű tanúról. Már az öltözetük, a zsákruha arról beszél, hogy ők

az embereket bűnbánatra hívogatják. Igehirdetésük a Zakariás 4-ből vett lámpatartó, két olajfa és mécsesekről szóló tanításra épül. A tanítás üzenete az, hogy a nagy eredmények nem az erőszaknak, a hatalmi parancsszónak, hanem Isten Lelkének a gyümölcsei. A próféciában Isten két felkentjéről, a papról, az uralkodóról és a népnek Isten nevében való vezetéséről van szó.

Kik voltak ezek a bűnbánatra hívogató igehirdetők, akiknek Isten különös hatalmat adott, hogy ha támadás érné őket, tűz jön ki szájukból, amely megöli a támadót, vagy hatalma van arra, hogy míg akarják, ne essen eső a földre? Hatalmuk van arra is, hogy a vizeket vérré változtassák, és megverjék a földet akármi csapással. Ez a két bizonyságtevő tanú; Mózes és Illés. Hogy az írástudók Illés visszajöveteléről beszéltek, ezt olvashatjuk a Szentírásban is. Mózesről és Illésről a Biblián kívüli zsidó hagyomány azt mondja, hogy mint a Messiás előfutárai, megjelennek majd a földön. Mi az evangéliumokból azt is tudjuk, hogy Mózes és Illés valóban jártak itt a földön, amikor megjelentek Jézusnak és három tanítványának a megdicsőülés hegyén, amikor Jézus lénye mennyei fényben ragyogott előttük. Közben a tanítványok is hallhatták a mennyből hangzó üzenetet, hogy Jézus Isten Fia, őt kell hallgatni. A Lukács evangéliumából azt is megtudjuk, hogy Mózes és Illés Jézusnak a Jeruzsálemben bekövetkező áldozati haláláról beszéltek vele.

De a mélységből, az alvilágból elindul egy vadállat, hogy antikrisztusi hatalommal hadakozzon a Krisztusról bizonyságot tevő, bűnbánatra hívogató próféta lelkű tanúk ellen. A vadállat harca győzelemmel végződött, mert Krisztus két tanúját megölte (Dániel 7, 21 f.), és holttestük három és fél napig ott maradt a nagyváros utcáján. Ez a város Jeruzsálem, a szent város volt, amely ez által a legyőzése által a tanúknak lelkileg Sodomává és Egyiptommá, az erkölcsi züllöttség és az Isten népét rabságban szorongató és megalázó hellyé lett. Ugyanúgy telve volt gonoszsággal és engedetlenséggel, mint minden más város. A tanúk teste megalázott, meggyalázott állapotba került. Az emberek nem szerették ezt a bűnbánatra hívogató két embert, és ezért amikor látták, hogy azok már meghaltak, tehát nem fogják már őket ébresztgetésükkel háborgatni, örömükben ajándékokat küldözgettek egymásnak.

A gyülekezet, de különösen Krisztus népe, amely éppen a Dániel próféta könyvéből tudja, hogy a Krisztus ellenségének, az Antikrisztusnak mennyi sok király, milyen sok uralkodó fog még szolgálni az emberiség történelme folyamán, azt is tudja, hogy a végső győzelem nem az ördögé, hanem Istené: Aki pedig ezt tudja, az a gonosz uralkodók uralkodásának az idején sem fog elcsüggedni és feladni a reménységet, hanem szívében hordozza Urunk szavát; „Bízzatok, én meggyőztem a világot." Istennek,

Krisztusnak sok ilyen reménységet erősítő Igéje van. Csak kettőt idézünk: „Ne félj te kicsiny nyáj, mert tetszett az Atyának, hogy néked adja az országot. Légy hű mindhalálig és én néked adom az életnek koronáját." Jézust éppen az a nép ölte meg, aki őket halálig tartó hűségre tanította. A sátán mindent megtesz, hogy az embert Istentől eltántorítsa, de Jézust, nem sikerült Istentől eltántorítani akkor sem, amikor ezt megváltói munkájának a kezdetén megpróbálta. Jézus, a testet öltött megváltó szeretet engedelmességével járta végig a szenvedések útját. De a szentnek nevezett nép, a szentnek nevezett város gyilkossá lett, Jézus gyilkosává, és Jézus tanúi meggyilkolásának a helyévé. Ezzel elvesztette kiváltságos helyzetét, és olyanná lett, mint a többi Istentől elfordult gonosz nép.

A temetés a keleti népeknél megtörtént rendszerint néhány órával a meghalás után. A temetetlenül hagyást abban a korban azok a népek nagy megalázásnak tartották. A gyűlölt, vagy büntetésből megölt emberek testét azért sokszor szándékosan nem temették el hogy a kutyák, vagy a vadállatok falják fel húsukat. – A temetetlenül hagyás azért volt nagy megalázás, mert azt tartották, hogy ha egy ember meghal, és holtteste nem kap helyet a holtak birodalmában, mert nem engedték őket eltemetni, az nagyon gonosz ember volt. Arimáthiai József, Nikodémus és a Jézushoz közel álló asszonyok azért igyekeztek Jézust tisztes és kegyeletteljes temetésben részesíteni, és azért került bele az Apostoli hitvallásba is, hogy Jézust megfeszítették, és ez az ítélet a gonoszok közé sorolást jelentette, de eltemették, és feltámadt a halálból.

A krisztusellenes lelkület hatalmas összefogó erővel fogta egybe azokat, akiknek a Krisztushoz, Istenhez hívogatás nyűg volt, mert arra emlékeztette őket, hogy nem a maguk urai, van valaki, aki Ura ennek a világnak. Amikor ezek az Úrhoz hívogatók meghaltak, felszabadultnak érezték magukat minden fölöttük uralkodni akarás veszélyétől, azért örültek. A bűnbe esett ember szeretne a maga ura lenni.A világ fiainak ez az öröme három és fél nap múlva rémületté változott. Isten nem feledkezett meg két hűséges szolgájáról. Az Antikrisztus hatalmának három és fél napja elmúlt. Ez jeladás arra, hogy Isten országának az eljövetele közel van. Ő, aki volt, aki van, és eljövendő, nem késik soká, megérkezik. Isten nem sírásókat rendelt oda, hogy két hű tanúját eltemessék, hanem az életnek a lelkét adta nekik, hogy feltámadjanak. Isten már Ezékiel prófétán keresztül is küldött egy hasonló üzenetet. Nem az eltemetett emberi test porrá válásának a folyamatát írja le, hanem azt, hogy hogyan válnak a száraz csontok is élő emberré, ha Isten az életnek Lelkét adja nekik. Ezekiel azt mondja, hogy a száraz csontok Izráel háza. Az új Izráelben már ott vannak a népek, a pogányok is. És ott van ebben az ígéret is, hogy Isten az új Izráel megszáradt csontjait is bizonyságtevő gyülekezetté, tanújává tud-

ja tenni, ha kitölti rájuk az életnek a Lelkét. Amikor Isten feltámasztotta a két tanút, a két prófétát, úgy szólt hozzájuk a mennyből, hogy azt a város lakói közül sokan hallották: *„Jöjjetek fel ide”* Az Igében aztán így folytatódik: *„És ellenségeik szemeláttára felmentek a felhőben a mennybe.”* Így fogja elhozni és bevégezni Megváltónk, ha egyszer megérkezik, ellenségeinek szemeláttára Isten országának teljességét, és övéinek megváltását.

Ez a jövőt kiábrázoló prófécia nagyon különösen fejeződik be: Amikor a két hű tanú mennyberagadtatásának a folyamata tartott megrendült a föld, és az emberek tizedrésze elpusztult. Ebben a megrendítő próféciában ott van Isten kegyelmének a figyelmeztetése is. Jézus, amikor egyszer sok halálos áldozatot követelő szerencsétlenségek hírét vitték hozzá, és a hírvivők arra a kérdésükre szerettek volna Jézustól választ kapni, hogy azok, akik a szerencsétlenségnél meghaltak bűnösek voltak-e, így válaszolt: „Nem, sőt mondom néktek, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen vesztek el.” Isten néha kegyelmes szeretettel figyelmeztet, mert ő Krisztust azért küldte, hogy kegyelmét elfogadjuk, és éljünk általa. Ámen

Hálaadással köszönjük meg neked jó Atyánk, hogy naponta megújítod életünkben gondviselő jóságodat, könyörülő szeretetedet. Hálát adunk, hogy Szentlelkeddel gyülekezetet, anyaszentegyházat formáltál, és mi Krisztus által téged Atyánknak, egymást pedig testvérnek nevezhetjük. Töredelmes szívvel valljuk meg néked Atyánk, hogy mi a gyülekezetben egymást testvérnek nevezzük, mégis sokszor hiányzik szívünkből az egymás terhét megértéssel hordozni akaró őszinte testvéri szeretet. Megköszönjük neked, hogy Igédben ma arra is emlékeztettél, hogy te naponta mérlegre veted az életünket. Vannak életünknek dolgai, amit mi magunk is mérünk. Mi is számon tartjuk esztendeinket. Tudjuk, hogy minden, az életünk napjai, esztendői is a te atyai kezedben vannak. Köszönjük, hogy ma arra is figyelmeztettél Igédben, hogy te lelki énünket, hitünket, szeretetünket, emberségünket, reménységünket is meg tudod mérni. Megvalljuk előtted Atyánk, hogy mi lelki énünknek a mérésében hibát ejtünk. Sokszor meglátjuk a testvér szemében a szálkát, a magunkéban pedig a gerendát sem. Kérünk, növeljed hitünket, hogy tudjuk Megváltónkat hűbb szívvel követni, és áldd meg életünket, és segíts meg, hogy tudjunk mindenütt és mindenben akaratod szerint élni. Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 475. dics. (1998.)

A napba öltözött asszony

Főének: 286. dics. Igeolvasás: Jelenések 12,1-18

Ekkor nagy jel tűnt fel az égen: egy asszony a napba öltözve, és a lába alatt a hold, a fején pedig tizenkét csillagból álló korona; várandós volt, és vajúdva, szüléstől gyötrődve kiáltozott. Feltűnt egy másik jel is az égen: íme, egy hatalmas tűzvörös sárkány, amelynek hét feje és tíz szarva volt, és a hét fején hét diadém; farka magával sodorta az ég csillagainak egyharmadát, és ledobta a földre. És a sárkány odaállt a szülni készülő asszony elé, hogy amikor szül, felfalja a gyermekét. Az asszony fiúgyermeket szült, aki vasvesszővel legeltet minden népet. A gyermek elragadtatott az Istenhez, az ő trónusához, az asszony pedig elmenekült a pusztába, ahol Istentől előkészített helye volt, hogy ott táplálják ezerkétszázhatvan napig. Ezután háború támadt a mennyben: Mihály és angyalai harcra keltek a sárkánnyal, és a sárkány is harcra kelt angyalaival együtt, de nem tudott felülkerekedni; és azért többé nem volt maradása a mennyben. És levettetett a hatalmas sárkány, az ősi kígyó, akit ördögnek és sátánnak hívnak, aki megtéveszti az egész földkerekséget; levettetett a földre, és vele együtt angyalai is levettettek. Hallottam, hogy egy hatalmas hang megszólal a mennyben: „Most lett a mi Istenünké az üdvösség, az erő és a királyság, a hatalom pedig az ő Krisztusáé, mert levettetett testvéreink vádlója, aki a mi Istenünk színe előtt éjjel és nappal vádolta őket. Legyőzték őt a Bárány vérével és bizonyságtételük igéjével azok, akik nem kímélték életüket mindhalálig. Ezért vigadjatok egek, és akik bennük lakoztok: jaj a földnek és a tengernek, mert leszállt hozzátok az ördög nagy haraggal, mivel tudja, hogy kevés ideje van". Amikor látta a sárkány, hogy levettetett a földre, üldözőbe vette az asszonyt, aki a fiúgyermeket szülte; de az asszonynak a nagy sas két szárnya adatott, hogy a pusztába repüljön az ő helyére, hogy ott tápláltassék ideig, időkig és idő feléig a kígyó elől elrejtve. A kígyó pedig a szájából folyónyi vizet árasztott az asszony után, hogy elsodortassa az árral. De segített a föld az asszonynak: megnyitotta a föld a száját, és elnyelte a folyót, amelyet a sárkány árasztott a szájából. Megharagudott a sárkány az asszonyra, és elment, hogy hadat indítson a többiek ellen, akik az asszony utódai közül valók, akik megtartják az Isten parancsait, akiknél megvan a Jézus bizonyságtétele, és odaállt a tenger fövenyére.

Hálaadással dicsőítünk téged örökkévaló Isten Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. A te ajándékod földi életünknek minden napja, a te ajándékod, hogy újra itt állhatunk színed előtt és a te ajándékod,

hogy akarjuk cselekedni a te akaratodat. Légy irgalmas hozzánk, hogy ne legyen hiábavaló Igéd üzenete, hogy az ne legyen pusztába kiáltó szó, hanem legyen áldott magvetéssé mindnyájunknak a szívében. Cselekedd, hogy legyen folytatása mindnyájunk életében annak, hogy itt vagyunk, hogy előtted elcsöndesedhetünk, hogy Igéd üzenete hangzik, hogy gyermekeidként reád figyelhetünk egy olyan világban, amelyben hatalmasan munkálkodik a gonoszság fejedelme a hitető, a sátán. Kérünk, áldd meg most is Igéd által életünket és tégy akaratod szerint engedelmes gyermekeiddé bennünket. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 241. dics. 1. vers Alapige: Jelenések 12,12

Ezért vigadjatok egek, és akik bennük lakoztok. Jaj, a földnek és a tengernek, mert leszállt hozzátok az ördög haraggal, mivel tudja, hogy kevés ideje van.

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyvének ennek a szakaszában az egyház, a világ jövendőjének egy újabb képét tárja elénk Jézus Krisztus. Isten tehát az Igén keresztül felkészíti övéit mindazokra az akadályokra, küzdelmekre, próbákra, amelyek itt ebben a világban népe előtt állnak. Mindezekre a próbákra nézve mondta Megváltónk: „Bízzatok én meggyőztem a világot". Jézus, amikor tanítványaival együtt járt az országban mindig Isten országáról beszélt. Azért beszélt Isten országáról, mert a világ és annak országai, ez az egész teremtett mindenség sötét mélységbe jutott, és a sötét mélységben való életnek az állapota, ideigvaló állapot. Jézus nem akarja ezt állandósítani. Ő elkészítette övéi számára ebből az állapotból a gyógyulásnak az útját. Azért tárja most is elénk ennek a gyógyulásnak az útját, hogy mi hitünkben megerősödjünk, legyen reménységünk, és a hit útján azzal a bizonyossággal járjunk, hogy a sátán ebben a világban már nagyon sok csatát megnyert, de az utolsó ütközetet elveszti. Ha valamikor talán fölöttünk is diadalt aratott, de ha hívő életünkben eljutottunk odáig, hogy tudjuk mondani: „Élek többé nem én, hanem él bennem az Úr Jézus Krisztus", akkor a vesztett csaták ellenére is reménységgel mondhatjuk, hogy Megváltónknak a győzelme a miénk is, mert ő minket a bűn és halál fölött aratott győzelmének az érdemében részesít.

Ebben az igeszakaszban egy nagyon különös kép tárulkozik ki előttünk. János egy jelet lát az égen, egy asszonynak a képét és ennek

az asszonynak különös kettős egyénisége érzékelhető. Az egyik különös dolog az, hogy napba van öltözve. Fény veszi körül az egész lényét. Melegség és méltóságteljesség árad ebből a képből. A fején tizenkét csillagból álló korona van, lába alatt pedig a hold. A csillagok Izráel népének tizenkét törzsére emlékeztetnek, de egyben Józsefnek arra az álmára is, amely miatt a testvérei meg akarták őt ölni. De kit jelképez ez az asszony? A Jelenések könyvében nagyon sok jelkép van. Sokszor maga Jézus is jelképekben tárta tanítványai elé Isten országának a dolgait. Amikor Isten országáról beszélt, akkor olyan jelenségeket, dolgokat akart megismertetni, amelyeket mi nem ismerünk. Mi ismerjük a földi életnek a dolgait, az itteni lehetőségeket. Azért mondja Jézus, hogy amit szem nem látott, fül nem hallott és emberi értelem fel sem tud fogni, olyat készít ő az őt szeretőknek. Akik Isten Igéjével élnek és nemcsak a testüket táplálják, hanem a lelküket is, azok tudják, hogy a Szentírásban sok helyen van szó az asszonyról, a nőről, mint Isten népéről, a gyülekezetről. A menyegzőről szóló példázatban, ahol arról van szó, hogy hogyan várták a menyasszony barátnői a menyasszonyát haza vinni akaró vőlegényt, a menyasszony a gyülekezetet, az anyaszentegyházat jelenti, a vőlegény pedig Jézus Krisztust. Az Efézusi levélben is ilyen értelemben beszél Pál apostol az egyházról, mint Isten népéről és azért hangzik a férfiak felé a figyelmeztetés, hogy úgy szeressék feleségüket, mint Krisztus az ő népét, hogy életét adta értük. A napba öltözött asszony kettős lényének a másik vonása az, hogy bár fényt és meleget áraszt, mégis szenved. Az Igében ott van az is, hogy miért: mert vajúdik. Gyermek érkezik testén keresztül a világra. Hiszen ezen az asszonyon keresztül érkezett erre a világra a világ Megváltója. Fiúgyermeket szült, akinek érkezésére Isten a prófétákon keresztül évszázadokon át készítette elő a gyülekezetet. Úgy is hangzott a róla szóló ígéret, hogy egy olyan gyermek születik, akit majd csodálatosnak, tanácsosnak, békesség fejedelmének neveznek, és a második zsoltárban az is le van írva, hogy „Vasvesszővel bírja ellenségét, de szelíden őrzi örökségét”.

Tehát az első jel, amelyet János apostol látott ez a napba öltözött asszony volt, de látott egy másik jelet is az égen, egy tűzvörös sárkányt. Ennek a sárkánynak hét feje, tíz szarva, és hét fején hét diadém. Tehát a gonoszságnak a fejedelme is feltűnt ebben a látomásban. A gonoszságnak a fejedelme a Szentírásban néha ördögnek, sátánnak, hazugság fejedelmének, hitető kígyónak is van nevezve. Róla mondja Jézus, hogy az emberölő volt kezdettől fogva. Ez tehát azért jött, hogy pusztítson és öljön. Ezt az öldöklést úgy készíti elő, hogy előbb összekuszálja az embernek az érzéseit, gondolatát, akaratát. Ezt a sátáni magatartást édes anyanyelvünkön így nevezzük: keresztül-kasul dobáló. A sárkány tehát azért tűnt fel, hogy ha

az asszony megszüli a gyermeket, azt felfalja. Tehát a sátán is várta Isten fiának, a Megváltónak az érkezését. Azért várta, hogy amint megszületik, megölje. Így akarta elérni, hogy Jézus ne nőjön fel, ne hirdesse a szeretet és a békesség evangéliumát. Ne ismertesse az emberekkel Isten országának csodálatos dolgait és ne áldozza oda életét a bűnbe esett ember megváltásáért. Olyan jó lenne, ha ebben a templomi csöndességben most egy kicsit mindnyájan elgondolkodnánk azon is, hogy a mi gondolkodásunk, életmódunk nincsen e összekuszálva? Tisztázzuk magunkban: az embertársak iránti tisztelet, becsületesség, emberség és jóakarat vezeti gondolatainkat és tetteinket mindennapi életünkben? Nincs ott az életünkben a hit mellett a hitetlenség, a szeretet mellett a gyűlölet az igazmondás mellett a hazugság, a rágalmazás? Hiszen a világban lévő sokféle baj könnyhullatás, háborúság, gonosz tettek eredője az, hogy sok mindenre figyelünk, de közben kiesik az életünkből a legfontosabb, hogy életünket mindenben Isten szeretetének és békességének az evangéliuma irányítsa. Ez a következménye annak, ha tért adunk a sátán keresztül-kasul dobálásának, amelynek keserű gyümölcseivel tele van az életünk. Bizonyára észrevesszük a Szentírásban, hogy ennek a sárkánynak a külső megjelenése is szembetűnő. Amikor a sárkánynak a jele megjelent az égen, a farka maga után vonta az ég csillagainak egyharmadát, és ledobta azokat a földre. Ezzel leleplezte ellenséges indulatát Isten iránt és a menny iránt. Minden mozdulatával rendetlenséget akar hozni Isten rendezett világába. Nem szereti a világosságot, és különösen nem szereti a Messiást, mint a világ világosságát. A hét fej, a koronák, a szarvak, azt fejezik ki, hogy a sátán nagyon értelmes, okos, hatalomra törő lény. Az erőszak mindig hazugság és gonoszság eszközeivel dolgozik. Ezt Jézus egyik példázatában így fejezi ki: „A világ fiai a maguk nemében okosabbak a világosság fiainál". Hiszen a szépnek, jónak teremtett világban az által jött be a szakadás, lépett be a teremtés után még nem létező bűn, hogy egy az angyalok közül lázadást szított. Az angyalok az embernél magasabb rendű lények. Valamelyik közülük lázadást szított Isten ellen. Azért akarta maga mellé állítani az embert, hogy azt elszakítva Istentől, döntse meg Isten jól teremtett világának a rendjét. A kígyó képében megjelent kísértő eredményes volt az Édenben. Kételyt támasztott az ember szívében Isten igazmondása iránt, és azt mondta neki; ha szakíttok a fának a gyümölcséből, nem haltok meg, hanem olyanok lesztek, mint az Isten. Az embernek ezen a földön azóta is állandó törekvése, hogy naggyá legyen. Sokan már egyenesen azt mondják: Az ember az Isten.

Az Igében olvassuk, hogy Isten gondoskodott róla, hogy a sárkány a megszületett gyermeket ne falhassa fel. Ezt a sárkány azért nem tudta véghezvinni, mert Isten mást akart. *„A gyermek elragadtatott Istenhez,*

az ő királyi székéhez.”. Akkor a sátán szolgálatába akart szegődni a hatalom és vérszomjas Heródes is, mert ő is meg akarta öletni a megszületett új királyt, akinek születéséről a napkeleti bölcsektől hallott, amikor azok a hosszú út után megérkeztek Jeruzsálembe. Annak a megszületett gyermeknek az életét rögtön születése után több oldalról is próbálta kioltani a Sátán. Az asszony pedig elmenekült a pusztába, ahol Istentől készített helye volt.

Isten ebben az Igében is elmondatja, hogy életünk alakulásának az ügyében a mennyben is folyik a harc. Az Igében a Dániel könyvében van szó arról, hogy a mennyben Mihály angyal harcol Isten ügyének az alakulásáért a földön. Mihály angyalt, az ószövetség Istenre figyelő népe a maga szószólójának tartja. Mihály angyalaival együtt a sárkánnyal vette fel a harcot, és ez a harc a sárkánynak és angyalainak a vereségével végződött. A nagyhatalmú sárkány, az ősi kígyó, aki az egész emberiséget megtéveszti, angyalaival együtt levettetett a földre. Hogy milyen örömet váltott ez ki a mennyben, halljuk az Ige 10–12. verseiben. Mert a levetett sátán haragszik, mint aki tudja, hogy nem sok ideje van. A mennyben tehát már nincs helye a sátánnak, ennek a szellemi nagyhatalomnak. Mert a sátán azért volt jelen a mennyben, hogy onnan is figyelve a földön élő emberek között munkájának az eredményét, Istennek jelentést tegyen. A sátán mindent elkövet, hogy az embert elszakítsa Istentől, és ha az sikerül neki, akkor oda áll Isten elé és bevádolja az eltántorított embert. Örül, ha azt mondhatja az eltántorított emberről Istennek: Ez az ember már nem a tiéd, már nem a te akaratodat cselekszi, hanem az enyémet. De ezt a győzelmet nem Mihálynak és angyalainak az ügyessége hozta, hanem a Bárány vére, és a bizonyságtétel Igéje.

Mikor a napba öltözött asszony megszülte Fiát, akit Isten a mennybe ragadott, az anyáról úgy gondoskodott Isten, hogy két nagy sasszárnyat adott neki, hogy a pusztába repüljön az elkészített helyre, ahol a kígyó elől elrejtve lehet. A sárkány tudta, hogy a csatát Istennel és a leendő Messiással elvesztette, ezért került a földre. Üldözőbe vette az asszonyt, aki a gyermeket szülte. A fáraó is hasonlóan cselekedett, amikor a csapások után a már elengedett népet vette üldözőbe, átgondolta, hogy az ingyen dolgozó népet bocsátotta el. Istennek erre a szabadító szeretetére utal kedves énekversünk: „Sasszárnyon hordozott, vezérelt, bajodban védett.” Az embernek akkor még nem teljesedett ősi vágya, hogy a magasba emelkedhessen, és úti célja felé átrepülhessen a közbeeső akadályok fölött. A napba öltözött asszonynak ezt a lehetőséget adta meg Isten, így jutott pusztai helyére, hogy „ott tápláltasson ideig, időkig és az idő feléig. Ez a jelképes időmeghatározás azt fejezte ki, hogy egy ide-

ig ott kell tartózkodnia. A sárkány a vesztett csaták után nagyon haragudott az asszonyra. Azt is tudja, hogy az emberiség sok százezer éves múltjához képest már nagyon rövid ideje van. Ezért, mint kígyó, szájából folyónyi vizet árasztott az asszony után, hogy elsodortassa az árral. Ez is jelképes beszéd, mert a 13-18 versben leírt események a szárazföldön játszódnak le. Azt fejezi ki, hogy mindent megtett, hogy az asszonyt elpusztítsa. De itt is kudarcot vallott, mert a veszélyeknek az özönét is el tudja hárítani Istennek a hatalma. Itt úgy hárította el, hogy az áradatot elnyelte a föld. Mert a föld a teremtés rendje szerint Istennek a tulajdona (24. zs.). Ha sok szörnyű dolog történik is ezen a földön, a sátán itt csak bitorló. A sorozatosan kudarcot valló haragos sárkány folytatja a harcot a *„többiek ellen, akik az asszony utódai közül valók, akik megtartják az Isten parancsait, akiknél megvan a Jézus bizonyságtétele."* Ebben a seregben tehát benne van a lelki Izráel is. A földi emberek pedig szépen hangzó neveket adnak az eszméknek, amelyeknek atyja a Sárkány: Felvilágosodás, racionalizmus, ateizmus, vagy akár liberalizmus. A mi ajkunkon pedig zengjen az ének:

Elrejtve él a Krisztus népe, bűn és halál takarja még.
Nem látszik szent örök reménye, hordozza a kereszt jelét.
De, egykor véget ér az út. S a szent hajó majd célba fut. Ámen
Dallama a 274. dics. Ki Istenének átad mindent.

Örökkévaló Isten, hálát adunk neked, hogy megtartó szeretetteddel velünk vagy. Hálát adunk Igéd üzenetéért, hogy te minket Jézus Krisztusban megváltottál. Hálát adunk azért az emlékeztetésedért, hogy a sátán azért végzi a földön megtántorító munkáját, hogy bennünket, földi embereket elszakítson tőled. Kérünk, adj nekünk bátorságot és lelki erőt, hogy tudjunk kísértésének ellenállni, és ne tudjon minket tőled elszakítani. Ne engedd, hogy a gonoszság fejedelmének, hatalma legyen fölöttünk. Könyörgünk, naponta segíts meg, hogy legyen elég erős a hitünk, hogy naponta keressük és találjuk meg az üdvösség útját. Erősítsd bennünk az új embert, hogy az a jóság, szeretet és világosság, amely Jézus Krisztusban testet öltött, a mi életünkön keresztül is terjedjen ebben a sok sötétséggel és gonoszsággal terhelt világban. Áldd és szenteld meg otthonunkat, hogy mint Urunk tanítványai és megváltottai, tudjunk egymás javára és a te dicsőségedre élni. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 23. zsoltár. (1998.)

Féljétek az Istent

Főének: 197. dics. Igeolvasás: Jelenések 14,1-20

És láttam: íme, a Bárány ott állt a Sion hegyén, és vele százegyvennégyezren, akiknek a homlokára az ő neve és Atyjának a neve volt felírva. Hallottam egy hangot a mennyből, mint nagy vizek zúgását, és mint hatalmas mennydörgés hangját; és a hang, amelyet hallottam, olyan volt, mint a hárfásoké, amikor hárfán játszanak. És új éneket énekelnek a trónus előtt, a négy élőlény és a vének előtt, és senki sem tudta megtanulni ezt az éneket, csak az a százegyvennégyezer, akik áron vétettek meg a földről: ezek nem szennyezték be magukat nőkkel, mert szüzek, ezek követik a Bárányt, ahova megy, ezek vétettek meg áron az emberek közül első zsengéül az Istennek és a Báránynak, és szájukban nem találtatott hazugság: ezek feddhetetlenek. És láttam, hogy egy másik angyal repül az ég közepén: az örök evangélium volt nála, és hirdette azoknak, akik a földön laknak, minden népnek és törzsnek, minden nyelvnek és nemzetnek; és hatalmas hangon így szólt: „Féljétek az Istent, és adjatok neki dicsőséget, mert eljött ítéletének órája; imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, a tengert és a vizek forrásait!" Egy második angyal követte őt, aki így szólt: „Elesett, elesett a nagy Babilon, amely féktelen paráznasága borával itatott meg minden népet". Egy harmadik angyal is követte őket, és így szólt hatalmas hangon: „Ha valaki imádja a fenevadat és annak a képmását, és felveszi annak a bélyegét a homlokára vagy a kezére, az is inni fog az Isten haragjának borából, amely készen van elegyítetlenül haragjának poharában, és gyötrődni fog tűzben és kénben a szent angyalok és a Bárány előtt; gyötrődésük füstje száll felfelé örökkön-örökké, és sem éjjel, sem nappal nincs nyugalmuk azoknak, akik imádják a fenevadat és az ő képmását, és akik magukra veszik az ő nevének bélyegét. Itt van helye a szentek állhatatosságának, akik megtartják az Isten parancsait és a Jézus hitét". És hallottam egy hangot az égből, amely ezt mondta: „Írd meg: Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg, mostantól fogva. Bizony, ezt mondja a Lélek, mert megnyugszanak fáradozásaiktól, mert cselekedeteik követik őket". És láttam: íme, egy fehér felhő, és a felhőn ült valaki, az Emberfiához hasonló: a fején aranykorona volt, a kezében pedig éles sarló. Egy másik angyal jött ki a templomból, és hatalmas hangon kiáltott a felhőn ülőnek: „Ereszd neki a sarlódat, és arass, itt az aratás órája, mert beérett az aratnivaló a földön." A felhőn ülő pedig ledobta a sarlóját a földre; és learatták a földet. Egy másik angyal is jött ki a mennyei templomból, akinél szintén éles sarló volt. Az oltártól

pedig ismét egy angyal jött ki, akinek hatalma volt a tűzön, és hatalmas hangon kiáltott annak, akinél az éles sarló volt: „Ereszd neki éles sarlódat, és szüreteld le a föld szőlőjének fürtjeit, mert megértek a szemei". Az angyal ledobta éles sarlóját a földre, leszüretelte a föld szőlőjét, és belevetette Isten haragjának nagy borsajtójába; megtaposták a borsajtót a városon kívül, és a borsajtóból vér ömlött ki, amely a lovak zablájáig ért ezerhatszáz futamnyira.

Örökkévaló Isten, jó Atyánk, gyermeki hálaadással csöndesedünk el szent színed előtt, mert tudjuk, hogy tőled jön minden jó adomány és minden tökéletes ajándék. Neked mondunk köszönetet a megtartó kegyelemért, azért az üdvözítő szeretetért, hogy amikor mi földi emberek bűnbe esett emberekké lettünk, te könyörültél rajtunk, nem hagytál minket elesettségben, hanem eljöttél az Úr Jézus Krisztusban, aki ideadta értünk megváltó életét. Hálát adunk, hogy azóta az Ige által hangzik a földön Megváltónk hívogatása: Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugosztallak titeket. Hálát adunk, hogy te meg tudsz bennünket vigasztalni a bűnbocsánat örömével. Hálát adunk, hogy életünk nagy útkereszteződéseinél, - amikor nem hallgatunk Igéd útmutatására rossz útra térünk, nem büntető ítélettel, hanem bűnbocsátó szeretettel fogadod bűnbánó gyermekeidet. Kérünk Atyánk, áldd meg szívünkben Igédet, hogy az ne térjen vissza hozzád üresen, hanem áldott gyümölcsöt teremjen. Urunk nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen

Igehird. előtti ének: 370. dics. 2. vers Alapige: Jelenések 14,7

Féljétek az Istent és adjatok neki dicsőséget

Kedves Testvéreim,

Amikor a Szentírásban a Jelenések könyvét olvassuk, amelyben sok a jelképes beszéd, nem mindig értjük azt meg. Mai igeolvasásunk azzal kezdődik, hogy János apostol látomásában látta magát és a százegyvennégyezer elpecsételtet a Sion hegyén, és hallotta, amint a vele levő sereg hárfakísérettel új éneket énekel. Ezt az éneket azonban csak azok tudják megtanulni, akik nem fertőzték meg magukat nőkkel. Ezt a mondatot kevesen értik meg. Hiszen a házasság Isten ajándéka. Ő mondta a teremtés hajnalán, amikor még csak Ádámot teremtette: „Nem jó az embernek

egyedül lennie, alkotok hozzáillő segítőtársat." Megáldotta őket, és ebben már benne volt a sokasodás és a föld betöltésének a kívánalma is. Itt pedig úgy tűnik, mintha az Istentől megáldott házasélet tisztátalan lenne. Hogy ezt megértsük, nemcsak azt kell tudnunk, hogy Isten az embert férfivá és asszonnyá teremtette, hanem azt is, hogy Isten Ábrahámmal szövetséget kötött, olyan távolra tekintő ígérettel, hogy az ő leszármazottaiban megáldatnak a föld népei is. Isten a Tízparancsolatban azt is megparancsolta ennek a népnek, hogy ne legyenek idegen istenei. Isten az ő népével kötött szövetségben magát Úr-nak nevezi és ebben az életszövetségben a gyülekezet a hitvestárs, a feleség. Az Úr szereti az ő népét, és Krisztusban életét adta érte. Így lett ez a szövetség vérrel megszentelt szövetséggé. Ebben a szövetségben az idegen istenekhez fordulás, a teremtő Isten elhagyása, paráználkodás. A tiszták, az Isten akarata szerint élő elpecsételtek könnyen megtanulják az új éneket, de a tőle elfordultak, már egy idegen lelkiségű világban élnek, ők nem tudják követni a Bárányt.

János apostol aztán egy angyalt látott látomásában repülni az ég közepén, és hangosan hirdette minden földön lakó népnek: *„Féljétek az Istent, és neki adjatok dicsőséget, mert eljött ítéletének órája."* A sárospataki kollégiumnak e mondatnak az első fele a vezérigéje. Az istenfélelem, amelyről az angyal itt beszél, nem azt jelenti, hogy Isten nekünk félelemmel teljes életet akar adni, hanem ellenkezőleg. Az istenfélelem Isten iránti gyermeki bizalom, olyan érzés, amely, ha egyszer az ember szívében van, minden félelem elcsitul. Az istenfélő embernek a szívébe be van vésve ez az igevers is: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítlak, te enyém vagy," Istennek dicsőséget adni azt jelenti, hogy minden tettünk, minden szavunk, minden gondolatunk arról tesz bizonyságot: Tudom kinek hittem. Így válik az egész életünk istentiszteletté, a munkánk is, a reménységeink, a terveink is. Ez a mondat tehát: féljétek az Istent, figyelmeztetés, nem fenyegetés. Isten ezt féltő szeretetből fakadó atyai szóként mondja. Bizonyára vannak itt köztünk is szülők, apák és anyák, akik életük bizonyos szakaszában ezekkel a szavakkal bocsátják el gyermekeiket a szülői házból közeli vagy távoli útra: gyermekem, vigyázz. Ez a figyelmeztetés szeretetből fakad, és nem azért hangzik el, mert a szülők éreztetni akarják gyermekeikkel, hogy lenne hatalmuk parancsolni is gyermekeiknek.

Az Igében szó van egy második angyalról is, aki ezt hirdette ki: *„Elesett, elesett a nagy Babilon, aki féktelen paráznasága borával itatta meg valamennyi népet".* A Jelenések könyvében rendszerint van a helységneveknek is egy történelmi vonatkozású múltja, de egy jövőre vonatkozó tanítása is. Már az ókorban is mindenki tudta, hogy Babilon az a hely, ahol az emberek először tudtak téglát égetni, és azt szurokkal egymáshoz ragasztva,

hatalmas épületeket építeni. Amikor a babiloniak ezt a lehetőséget megismerték, összefogtak, és elhatározták, hogy építenek egy olyan hatalmas tornyot, amelynek a teteje eléri az eget. Így akartak maguknak nevet szerezni, így akartak világhírűvé válni. Isten ezt az eget ostromolni akaró tervüket úgy akadályozta meg, hogy összezavarta a nyelvüket, nem értették meg egymást, és így nem tudták folytatni a munkát. Isten azért akadályozta meg nagyra törését, mert az ember lehetetlen dolgot akart, még hozzá a maga erejéből. A világűr méreteit modern korunk magas szintű technikai fejlődése eredményeivel dicsekedve is így jellemzi: Végtelen. Az ember életének az egyik legnagyobb veszélyeztetettsége abban rejlik, hogy az ember, ha valamit már tud, nem akarja magát sem Isten, sem az embertársak előtt megalázni. Azért omlanak össze modernnek nevezett korunkban is Babilonok, nemcsak tornyok, hanem települések, gyárak és bányák, mert az ember a maga értelmét emeli isteni rangra, és így imád idegen isteneket, így él tisztátalan életet, és maga körül is ilyen lelkiséget áraszt. Maga a Babilon név szintén jelképpé lett. Minden olyan kezdeményezésnek a jelképévé, amelyben az emberek olyan dolgot kezdeményeznek, ami sokszorosan meghaladja erejüket, és ezt önzésből cselekszik, hogy maguknak hírnevet szerezzenek. Az előző fejezetben is szó esett, ebben a fejezetben is meg van említve két fenevad. Az egyik a tenger mélységéből emelkedik föl, a másik a földi alvilágból. Ebben a fejezetben egy harmadik angyal jelent meg, aki arra figyelmeztetett, hogy ha valaki imádja a fenevadat, és annak pecsétje a homlokán vagy máshol van a testén, az Isten ítélete alatt van. Mert a fenevad is megpecsételte azokat, akik őt imádják, és azoknak szabad volt adni-venni, tehát olyan dolgokat is tenni, ami másoknak tilos volt. Ezek a fenevadak hatalmas dolgokat vittek véghez, és a nép csodálattal és imádattal vette körül őket. Rájuk utalt Jézus, amikor azt mondta, hogy hamis Krisztusok és hamis próféták jelennek majd az ő nevében, és kérte övéit, hogy ne hagyják magukat megtéveszteni. János apostol is írta első levelében: „Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta jött el a világba." Jézus is megpecsételi az övéit, de ő övéinek nem a homlokára, vagy kezére teszi a pecsétet, hanem Szentlelkével tesz láthatatlan pecsétet övéinek a szívére. „Mert szívünkbe áradt Isten szeretete a nekünk adott Szentlélek által." Isten gyermekei még idegenben is, útközben is könnyen megismerik egymást. Elég néhány mondatot váltani egymással, és megmutatkozik Istennek a szívre tett szeretet pecsétje. A testvér megtalálja a testvért. Bárcsak mindnyájan szívünkön hordanánk ezt a pecsétet! Az Igében említett fenevadak is sok mindenre képesek. Tudnak adni anyagi javakat és sok mindent. De nem tudnak adni belső békességet.

Itt hangzik aztán az Igének ez a mondata: *„Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg. Bizony, ezt mondja a Lélek, mert megnyugszanak fáradozásaiktól és cselekedeteik követik őket."* Mi szomorúak vagyunk, sírunk, amikor szeretteink közül valaki síri pihenőre tér. Mi nagy veszteségnek érezzük a szerető családtag meghalását. Sajnáljuk, hogy teste a sírban enyészik el. Isten azt mondja, hogy akik az Úrban haltak meg, azok boldogok. Amikor a földi élet harca véget ér, amikor elnémul minden földi zaj, amikor a földi szemek lecsukódnak, miközben enyészik a porból vett test, akkor egy csodálatos élet várja a Krisztus megváltottait: Ennek a minden értelmet felülhaladó életnek a tartalmát az Ige ezzel az egy szóval fejezi ki: boldogság.

A fejezet további verseiben az ítélet képeit tárja elénk Isten. János apostol látomásában megjelent egy fényes felhő, amelyen az emberfia ült, fején arany koronával, kezében éles sarlóval. A templomból kijött egy angyal, és megszólította a felhőn érkező emberfiát, hogy arasson, mert megért a vetés. A felhőn ülő ledobta sarlóját a földre, és learatták a vetést. Az aratás itt az ítéletre mutat. Emlékezzünk arra a történetre, amit Jézus mondott el, hogy egy gazda szép tiszta búzát vetett a földjébe, és amikor a vetés kikelt, tele volt konkollyal. A gazda szolgái készségesen jelentkeztek, hogy ők kiszedik a konkolyt a búzából, de a gazda nem engedte. Azt mondta, hogy ne nyúljanak a konkolyhoz, mert azzal együtt esetleg búzaszálakat is kihúznának. Akarta, hogy maradjon együtt a vetés az aratásig, és amikor learatják a vetést, kiszedik közüle a konkolyt. Most arról van szó, hogy megérkezett az aratás ideje, most érkezett el az ideje a konkoly kiválogatásának. Addig Jézus azt mondja, hogy az aratás napját csak az Atya tudja. Az Igében az angyal tehát az Atya üzenetét tolmácsolta a Fiúnak. A konkoly kiválogatása után a gazda a tiszta búzát takaríttatja a csűrébe. Ez pedig az Isten országa teljességébe való megérkezést jelenti. Isten népe egy konkollyal teli világban is tiszta búzaként érkezhet az atyai hajlékba.

Az ítélet negatív része azzal kezdődik, hogy egy angyal jött ki a mennyei templomból, akinél szintén éles sarló volt. Az oltártól is egy angyal jött ki, akinek hatalma volt a tűz fölött és hangosan utasítást adott a szüret megkezdésére, mert a szőlőszemek megértek. Az angyal levetette sarlóját a földre leszüretelte a szőlőt, és berakta azt Isten haragjának a borsajtójába, ahonnan rengeteg vér folyt ki. Ítéletes figyelmeztetés ez, hogy Isten a bűneit megbánó embernek kegyelmet ad, de a bűneiben megátalkodottat megítéli. Ő Ura az életünknek. Jézus, amikor a földön járt, a szőlővesszők példájával emlékeztetett az ítéletre, amikor ezt mondta: Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda. Azt a szőlővesszőt, amely nem terem gyümölcsöt énbennem, lemetszi és a tűzre dobja, és amely gyümölcsöt terem, azt megtisztítja, hogy még több gyümölcsöt teremjen. Milyen

jó, hogy Isten figyelmeztet ezekre a dolgokra. Azért figyelmeztet, hogy óvjon az ítéletes életúttól, és a földi életút után ne ítéletre, hanem kegyelemre érkezhessünk. Ámen

Dicsőítünk téged, mennynek és földnek teremtő Ura, Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban. Hálát adunk neked, hogy üdvösségünket munkáló szereteted tervét most újra kitártad előttünk Igédben, és kérünk, ne engedd, hogy a szívünk hideg és kemény legyen, hanem segíts, hogy tudjunk, mint hálás gyermekeid egymás életét gyógyító szeretettel a te dicsőségedre élni. Tégy bennünket bizonyságtevő gyermekeiddé, hogy téged féljünk, és neked adjunk dicsőséget, szavainkkal, tetteinkkel és egész életünkkel. Áldd meg családunkat, hogy legyen az szent hajlékká, templommá, ahol a család tagjai el tudnak otthon is csöndesedni Igéd körül. Áldd meg gyülekezeteinket, hogy legyenek azok lelki otthonunkká, ahol jó imádságos szívvel előtted elcsöndesedni, Igédet hallgatni, és szívünkbe zárni. Áldd meg munkánkat, szenteld meg azt, hogy legyen nemes harccá, minden jó ügynek az előre vitelében, és minden gonosznak a fékezésében. Ha bajok, betegségek gyötörnék testünket vagy lelkünket, add vigasztalásod, hogy te a jajból is tudsz jót, a bajból is gyógyulást adni. Ilyen életre segíts bennünket, maradj velünk és szeretteinkkel könyörülő kegyelmeddel Istenünk, Megváltónk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Záróének: 198. dics. (1998.)

Hét angyal, hét aranypohárral

Főének: 6. zsoltár 1-4 vers Igeolvasás: Jelenések 15,1-8

És láttam egy másik nagy és csodálatos jelet a mennyben: hét angyalt, akiknél az utolsó hét csapás volt, mert ezekkel teljesedett be az Isten haragja. És láttam valami üvegtengerfélét, amely tűzzel volt vegyítve, és láttam azokat, akik legyőzték a fenevadat, annak képmását és nevének számát, amint az üvegtengernél álltak az Isten hárfáival, és énekelték Mózesnek, Isten szolgájának énekét és a Bárány énekét: „Nagyok és csodálatosak a te műveid, mindenható Úr Isten, igazságosak és igazak a te utaid, népek királya: ki ne félne téged, Urunk, és ki ne dicsőítené a te nevedet, hiszen egyedül te vagy szent: mert a népek eljönnek mind, és leborulnak

előtted, mert nyilvánvalóvá lettek igazságos ítéleteid". Ezek után láttam, hogy megnyílt a bizonyságtétel sátrának szentélye a mennyben, és kijött a szentélyből a hét angyal, akiknél a hét csapás volt: tiszta fénylő gyolcsba voltak öltözve, és mellüket aranyöv vette körül. És a négy élőlény közül az egyik átadott a hét angyalnak hét arany poharat, telve az örökkön-örökké élő Isten haragjával. A szentély megtelt füsttel Isten dicsőségétől és hatalmától, és senki sem mehetett be a szentélybe, míg be nem teljesedett a hét angyal hét csapása.

Atyánk, kihez mehetnénk máshoz, mikor örök életnek a beszéde csak nálad van egyedül. Sokféle beszédet hallunk mi magunk körül a világban, de az embertársak nem az örök élet forrásából merítik szavaikat. A felénk forduló szavak zuhatagában megdöbbenve halljuk sokszor azt a más beszédet, amely azért hangzik, hogy bennünket elszakítson tetőled is és egymástól is. Ez a beszéd azt akarja elérni, hogy a szívünkben ne legyen szeretet, hit, az életünkben ne legyen a te békességed, és az a reménység, hogy minket semmiféle hatalom nem szakíthat el tetőled, ha szívünk szerint gyermekeid lettünk. Hálát adunk, hogy most újra együtt lehetünk szent házadban, hogy újra a te beszédedet, az örök életnek a beszédét hallgathatjuk. Kérünk Atyánk, nyisd meg szívünket, fülünket és értelmünket, hogy Igéd ne szóljon hiába, és szívünk ne legyen tövises vagy köves talaj, amelyben igéd nem tud gyökeret ereszteni, gyümölcsöt teremni. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: Hozzád jövünk. Énekgyűjtemény 108. old., 2. vers

Alapige: Jelenések 15,7

És a négy élőlény közül az egyik átadott a hét angyalnak hét aranypoharat, telve az örökké élő Isten haragjával.

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyvében az eddigiekben is többször hallottunk Isten haragjáról. Isten szeretet, de a bűnt nem hagyja büntetlenül. Az ember, akit Isten a saját magával és egymással való közösségre teremtett, sok szomorúságot okoz a teremtő Istennek. Isten a Tízparancsolatot védőkorlátul adta az embernek. Nem azért hogy korlátozza szabadságát, hanem azért hogy véd-

je az életét. Tehát Isten már a tíz tőle kapott életszabállyal is kifejezte, hogy szereti az embert. Védi az embernek az életét nemcsak az eleséstől, a mélyre zuhanástól, hanem attól is, hogy az embertársak beszennyezzék becsületét, nevének tisztaságát. Isten a saját nevének a szentségét védi, beszennyezéstől óvja, és féltő szeretetből a bálványok gyártását és imádatát megtiltja. Tőlünk pedig elvárja, hogy szeressük őt, mint teremtőnket és életünk Urát, és egymást, mint testvéreket. Haragjának poharait is azért tölti ki ránk, mert akaratának ellenszegülünk, nem igazán szeretjük őt se, embertársainkat se. A beszéd ajándékát adja, hogy ki tudjuk fejezni, szavakba tudjuk önteni érzéseinket, gondolatainkat és reménységünket felé is és egymás felé is. Nagy ajándék és kiváltság, hogy imádságainkban Isten előtt is kitárulkozhatunk.

Isten tud türelmes szeretettel várni, nem büntet mindjárt. Amikor látja, hogy népe szívében érlelődnek a rossz gondolatok, akaratok és tervek, figyelmeztet, hogy mi lesz a következménye az Isten akarata elleni tervek megvalósításának. Isten a meg nem hallgatott figyelmeztetés után kiönti haragjának poharát keményszívű és kemény-nyakú népére, mert nem tértek meg gonosz útjaikról, nem teljesítették Isten akaratát. De egyszer végére ér Isten türelmes szeretetének az ideje is. Az ember azzal, ahogyan él, nem teljesíti Isten akaratát, szinte kikényszeríti magára Isten ítéletét. Így kerül sor az Isten haragja poharának a kiöntésére. Mégis Isten haragjának a kiöntésében is ott van a kegyelem és a szeretet.

A haragnak a poharát az angyalok töltik ki, mint Isten szolgái. Öltözetük papi öltözet, fehér gyolcs, amely aranyövvel van összefogva. Isten haragja nem hasonlítható az ember haragjához. Az ember haragjában ott izzik az emberi indulat tüze. Ha egy indulatos ember haragra lobban, amikor lecsillapodik, maga is haragszik magára, hogy úgy elragadták az indulatok. Egyik kedves énekünkben ezt énekeljük: „Azt bünteti, kit szeret, Másként ő nem is tehet." Isten nem ember, és éppen azért bünteti a bűneiben maradó embert, mert szereti, és azt akarja, hogy a bűn és az ember ne tartozzanak egymáshoz, hanem váljanak el egymástól. Istennek kezében még haragjának a pohara is, amit az embernek nyújt, aranyból van. Arany eszközt csak nagyon gazdagok nyújtanak annak, akit szeretnek, és szívesen maradnának vele életközösségben. Ezt így végiggondolva Isten szeretetének ez a haragpohara arra a másik pohárra is emlékeztet, amelyet Jézus Krisztus nyújtott tanítványainak nagycsütörtök este, amikor utoljára ünnepelte tanítványaival együtt a pászkabárány vacsorájának az ünnepét. Mert ez az utolsó pászkabárányra emlékeztető vacsora lett Jézusnak és tanítványainak az első Úrvacsorája Mert ott már nemcsak emlékezés történt az egyiptomi rabságból való szabadításra, hanem ott Isten Krisztusban új szövetséget kötött minden népből azokkal, akik őt

követik. Az akkor esti ünnepi események történetét Pál apostol így írja le: *„Mert én az Úrtól vettem, amit át is adtam néktek, hogy az Úr Jézus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, vette a kenyeret, és hálát adva megtörte, és ezt mondotta: <Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik.* > Hasonlóképpen vette a poharat is miután vacsoráltak, és ezt mondta. < *E pohár amaz új szövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.*> Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret, és isszátok e poharat, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljön." Az a test másnap megtört, és az a vér kiomlott. Urunk testének és vérének a jegyei mindenki számára, aki azt bűnbánattal kéri és elfogadja, Isten bűnbocsátó és életet adó kegyelmének a jelei.

Az Isten haragjának az angyalok által előkészített aranypohara pedig mindazon túlmenően, amit róla eddig elmondtunk, rámutatnak Isten igazságosságára és szentségére is. Isten, amikor figyelmeztet a nélküle való élet veszélyeire, megmondja azt is, mit kell tennünk. Azt mondja: térjetek meg. A megtérés irányváltoztatás, az ellenkező irány felé, mert számunkra az a célhoz vezető út. Mindnyájan tudjuk, hogy széllel szemben még gyalog is nehéz előre haladni, de ha megfordulunk, akkor ugyanaz a szél, ami megnehezítette az utunkat, előre visz, a cél felé segít. Itt ellenkező a helyzet, mint az úszásnál, vagy evezésnél. Jézus korában keresztyén elődeinknek egyik jelvénye volt a hal. Ez nemcsak azért lett jelvényükké, mert Jézus első tanítványai, akiket elhívott, halászok voltak, hanem azért is, mert mint halászok, halászás közben hamar megtanulták, hogy a hal, amelyet magával sodor az ár, már nem él. Csak az elpusztult halat tudja magával sodorni az ár. Az élő halat életösztöne szembe fordítja az árral. Jézustól pedig azt is megtanulták, hogy amióta az ember bűnbe esett, sodorja magával a világ gonoszságának az áradata. De az Istenre figyelő engedelmes ember nem hagyja, hogy őt magával sodorja a világ szennyes árja. Így lett a hal a keresztyének titkos jelévé. Ha abban a korban két ismeretlen ember találkozott egymással, és a lábával a földre, vagy kezével a levegőbe halat rajzolt, ez annak a jele volt: én is testvér vagyok, szembe úszok az árral.

Ez az ellenszél Isten szeretetének a jele. Megnehezíti, hogy az ember vesztébe rohanjon. Mai fejezetünk kezdete is és vége is sötét színeket tár elénk. Sötétet, mert az ember engedetlenségéért, az annak eredményeként következő hét csapással, Isten haragjának a poharát készíti elő. Az Isten akaratával dacoló ember hajlamos arra, hogy Istent vádolja a saját életének a nehézségeiért. Zúgolódik, hogy miért kell neki ellenszéllel küzdve előre haladni. Nem jut eszébe, hogy neki kellene irányt változtatnia. De János apostol látott valami üvegtengerfélét tűzzel vegyítve, és látta azokat, akik legyőzték a fenevadat, amikor az üvegtengernél álltak az Isten hárfáival és

énekelték az Isten szolgájának, Mózesnek és a Báránynak az énekét. Mózes ezt az éneket akkor énekelte az egyiptomi rabságból szabadulásnak a kezdetén, amikor Isten a népet keresztülsegítette a Vörös tengeren. Isten megnyitotta a tengert. A rabságból szabadult nép, amelyet közben üldözőbe vett a fáraó serege, hogy visszavigye őket Egyiptomba, maga se remélte, amikor nekivágtak az előttük megnyíló tengernek, hogy elérik annak túlsó partját. Feszültséggel teljes veszélyes vállalkozás volt ez, de Isten értelem feletti módon átvezette őket a túlsó oldalra. Azért énekelte Mózes ezt az Istent magasztaló hálaadó éneket. Volt miért hálát adni, hiszen az egész népet megmentette Isten a biztosnak vélt pusztulástól. Mindnyájunknak az életében vannak olyan körülmények, hogy nagyon szükséges lenne valamit gyorsan elintézni, vagy valami veszélyt elhárítani, de tehetetlenek vagyunk, mert körülvesz az akadályok tengere, és mi ilyenkor csak kétségbeesni és imádkozni tudunk. Ha mégis megtörténik a remélni is alig mert csoda, akkor is csak egyet tehetünk: megköszönjük Istennek, akitől jön minden jó adomány és tökéletes ajándék. Ez a hálaének már fény a sötétségben. Aztán az is fény a sötétségben, hogy ebben a látomásban a trón közelében lévő tengeren nem tombol a vihar, nem fenyegetnek senkit sem életveszélyesen a magasra csapó hullámok, mert ez a tenger üvegtenger tűzzel vegyítve, amelyben a hullámok tükörsimává váltak. A tűz a Szentírásban Isten lényének egyik megjelenési formája. Tűzben jelent meg Mózesnek az égő csipkebokorban, amely égett, de nem égett el. Akkor bízta meg Mózest a nehéz feladattal, hogy vezesse ki népét az egyiptomi rabságból. A Jelenések 4,5-ben Isten királyi székéből villámok törtek elő, a királyi szék előtt pedig hét lámpás égett lobogó lánggal, az Isten hét lelke. János apostol e mellől az üvegtenger mellől látta azokat, akik legyőzték a fenevadat, és Isten hárfáin játszva énekelték Mózesnek az Isten igazságosságát magasztaló énekét: *„Nagyok és csodálatosak a te műveid, mindenható Úr Isten. Igazságosak és igazak a te utaid, népek királya, ki ne félne téged Urunk.”*

Sok veszéllyel és bizonytalansággal teli életutunkon Igéje olyan nekünk, mint a tengerpartokon a világító torony. Ezek a világító tornyok azért vannak, hogy a tengeren utazó hajósok és utasok éjszaka is tudjanak tájékozódni. Ezek a világító tornyok éjszaka vibráló fényt bocsátanak ki, hogy a tengeren talán éppen viharba került hajók utasainak jelezzék: Ne féljetek. Jó irányba haladtok, itt van a kikötő. Így villantja fel nekünk Isten az Igén keresztül a hívogató biztató jelzést: Ha ehhez a fényhez igazodunk, ha ebben az irányban haladunk; megérkezünk. Mai Igénk is ilyen biztató jelzés akar lenni, hogy aki Istent szereti, mint ahogyan ő szeret minket, és aki Igéjének az útján jár, az életének sok vihara után is biztonságos kikötőbe érkezik. Ámen

Hálát adunk néked könyörülő Édesatyánk, hogy naponta megújítod életünkön gondviselő jóságodat. Hálát adunk, hogy te akkor is atyai jósággal fordulsz hozzánk, amikor mi elfordulunk tőled és nem figyelünk Igéd életünk viharai közepette fel-felvillanó fényjelzéseire. Köszönjük Urunk, hogy te vagy a világ világossága, és aki téged követ nem járhat sötétségben. Hálát adunk, hogy ma is, közöttünk is és sok ezer helyen ezen a földön hangzik a te Igéd, és kérünk, áldd meg azt a magvetést is, amelyet ma is végeztél közöttünk. Segíts Atyánk, hogy tudjuk naponta atyai kezedbe helyezni terveinket, és esténként tudjuk kérni elvégzett munkánkra a te jóváhagyásodat. Kérünk, légy velünk mindig mindenben tanácsoddal, és adj engedelmes szívet, hogy Igédben kapott tanácsodat megcselekedjük. Segíts, hogy tudjunk mindenkinek, aki azt tőlünk kéri vagy elvárja, jó szót, szeretetet, és emberséges magatartásunkkal jó példát adni. Áldd és szenteld meg életünket ünnepeinkben is, és munkás hétköznapjaink eseményei között is, hogy látszódjon az életünkön: szavainkat, tetteinket és gondolatainkat a te Szentlelked vezeti és a te Igéd irányítja. Megváltónk, Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 446. dics. (1998.)

Öröm a mennyben Babilon bukásán

Főének: 394. dics. Igeolvasás: Jelenések 18,21–19,10

Egy erős angyal felemelt egy akkora követ, mint egy nagy malomkő, bedobta a tengerbe, és így szólt: „Így vettetik le Babilon, a nagy város, egyetlen lendülettel, és többé sehol sem lesz található. Nem hallatszik benned többé hárfások és zenészek, fuvolások és trombitások hangja, nem található benned többé egyetlen mesterség egyetlen mestere sem és malom zúgása nem hallatszik többé benned. És nem világít benned többé lámpás fénye, nem hallatszik benned többé vőlegény és menyasszony szava, mert kereskedőid a föld hatalmasai voltak, mert a te varázslásodtól tévelyedett el valamennyi nép: de benne találtatott a próféták és a szentek vére, és mindazoké, akik megölettek a földön". Ezek után hallottam, mintha nagy sokaság hatalmas hangon szólna a mennyben: „Halleluja, az üdvösség, a dicsőség és a hatalom a mi Istenünké, mert igazak és igazságosak az ő ítéletei, mert elítélte a nagy paráznát, aki paráznaságával megrontotta a

földet, mert számon kérte kezéből szolgái vérét.”„Még egyszer mondták: „Halleluja, felszáll a füstje is örökkön-örökké!” Ekkor leborult a huszonnégy vén és a négy élőlény, imádták Istent, aki a trónuson ül, és így szóltak: „Ámen! Halleluja!” És megszólalt egy hang a trónus felől: „Dícsérjétek Istenünket, ti szolgái mindnyájan, akik félitek őt, kicsinyek és nagyok”. És hallottam valami nagy sokaság hangját, mely mintha nagy vizek zúgása és erős mennydörgés hangja volna: „Halleluja, mert uralkodik az Úr, a mi Istenünk, a Mindenható! Örüljünk és ujjongjunk, és dicsőítsük őt, mert eljött a Bárány menyegzője, felkészült menyasszonya, és megadatott neki, hogy felöltözzék fényes, tiszta gyolcsba. Ez a gyolcs a szentek igaz cselekedeteit jelenti”. Így szólt hozzám: „Írd meg: Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára!” Ezt is mondta nekem: „Ezek az Isten igaz igéi”. És leborultam a lába elé, hogy imádjam őt, de így szólt hozzám: „Vigyázz, ne tedd: szolgatársad vagyok, és testvéreidé is, akikben megvan a Jézus bizonyságtétele. Az Istent imádd, mert a Jézusról való bizonyságtétel a prófétaság lelke”.

Örökkévaló Isten, a te dicsőségedet hirdeti ezen a teremtett világon minden. Itt a földön, és a földön túl az egész világmindenség hirdeti: nagy vagy te Isten, nagy a te hatalmad. Mi is úgy állunk most előtted, könyörülő Úristen, hogy gyermeki hálaadással köszönjük meg, hogy te nagy hatalmadat nem ítéletre fordítottad, hanem napjainkhoz napokat ajándékoztál, nem nézed sokszori hűtlenségünket, világgal sodródásunkat, hanem újra hozzánk hajolsz, megszólítasz, és munkálod, hogy gyermekeid hozzád térjenek és éljenek. Így köszönjük meg neked ezt a napot, amelyre felvirrasztottál, és kérünk, hogy te, aki irgalmaddal eddig is velünk voltál, aki örömöt adtál és a bajban megvigasztaltál, aki adod a gyógyulást és a reménységet, szólj hozzánk Igédben, nyitogasd szívünket, és cselekedd, hogy nyitott szívvel hallgatott Igéd áldott gyümölcsöt teremjen életünkben. Urunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 164. dics. 1. vers Alapige: Jelenések 19,9-10

Boldogok, akik hivatalosak a bárány menyegzőjére. Ezt is mondta nekem: Ezek az Isten igaz igéi. Leborultam lába elé, hogy imádjam őt, de ő így szólt hozzám, vigyázz ne tedd: szolgatársad vagyok neked és testvéreidnek akikben megvan a Jézus bizonyságtétele. Az Istent imádd.

Kedves Testvéreim,

A Jelenésekről írott könyvnek előző fejezetében odáig hallottuk Isten Igéjének a jövendőbe néző üzenetét, hogy azon a mennyei istentiszteleten, amelyen a jövő képeit János apostol elé tárta Jézus Krisztus elhangzott ez a különös mondat: Elesett, elesett a nagy Babilon. Mivel Babilon nemcsak egy ismert földrajzi hely, hanem az Isten nélküli életet, a maga erejéből naggyá lenni akaró embert, tehát magát a gonoszt fejezi ki. Babilon elestének a híre azt jelenti, hogy a sátán hatalma nem tart örökké. Ennek az ítélethirdetésnek szomorú csengése is volt, mert a gonosz hatalom megítélésével az is együtt jár, hogy megszűnik az élet. Nem hallatszik benned többé hárfások és zenészek, fuvolások és trombitások hangja, és nem világít benned többé lámpás fény. Nem lesz többet az otthonokban a vőlegénynek és a menyasszonynak a hangja. Nem lesz többet a malom zúgása, mert ez mind az élet ritmusának a jele. Míg zúg a malom, ez azt jelenti, hogy élnek az emberek, van kinek kenyeret sütni, de amikor bekövetkezik az ítélet és a gonosz elnyeri büntetését, mindez megszűnik.

A mai igeszakaszban az áll előttünk, hogy János apostol egy meghitt mennyei istentiszteletnek volt a résztvevője. Ott újra egészen világosan látta azt a világot és látta azt a környezetet, amely körülveszi a világot teremtő Istent. Ezen az istentiszteleten ott vannak Isten királyi széke körül a huszonnégy vén a lelkes állatok és nagy sereg. A huszonnégy vén, mint tudjuk a tizenkét törzs pátriárkái és az Úr Jézus tanítványai. De nemcsak róluk van itt szó, hanem mindazokról, akik a Jézus bizonyságtétele nyomán hittek, és akik földi életük során oda adták szívüket ennek az üdvözítő szeretetnek. Ez a nagy istentisztelet azt is kifejezi, hogy a világot teremtő hatalmas mindenható a mennyei dicsőségben sem akar egyedül lenni. Isten vágyakozik az után, hogy akiket ő örökkévaló szeretettel szeret, akiket megváltott azok ott legyenek vele. Földi élete során így beszélt erről Jézus is, amikor ezt mondta: Eljövök tihozzátok és magamhoz veszlek titeket, mert az én Atyámnak a házában sok lakóhely van. És akarom, hogy ahol én vagyok az enyéim is ott legyenek. Ott tehát ott vannak mindazok, akik a földön Isten gyermekeiként élték az életet. Amikor Isten gyermekei befejezik a földi életet, nagy űr marad a családban ahol éltek, mert az Isten gyermekei szerető szívűek, szelídek és áldott életet éltek. Azért marad olyan nagy űr utánuk, mert akik itt szeretetet árasztanak, sok embernek hiányzik a megtapasztalt átélt szeretet. Sajnos nem minden családban van ez így, minden családban igyekeznek, hogy a koporsó melletti búcsúzás tiszteletteljes legyen, de azért sok családtagnak a szívébe belenyilallik a fájdalom, mert az is emlékeiben van, hogy a koporsóban nyugvó testvér sokszor meg-

bántotta, megkeserítette, nehézzé tette az életét. Nem mindegy tehát, hogy hogyan éljük földi életünknek a napjait. Mivel ezek nem álomképek, hanem az Isten által készített jövendőnek a képei, ezek azt is mutatják, hogy akik itt a földön már befejezték az életet, nem haltak meg, hanem élnek. Az az élet olyan, amilyen lehetne itt a földön is, ha minden ember istenfélő, egymást szerető, Isten szíve szerinti életet élne. Hiszen éppen azért lépett be a világba a földi élet befejezéseként a meghalás, hogy ez a nem Isten szíve szerinti élet befejeződjön és Isten újjáteremtő hatalma és szeretete egy újjáteremtett világban új életet adjon megváltottainak.

A mennyei istentiszteleten hangzik a dalba ömlő imádságban a mindnyájunknak ismerős szó Halleluja. „Az üdvösség, a dicsőség és hatalom a mi Istenünké, mert igazak és igazságosak az ő ítéletei." Már az előttünk élt nemzedékek is ismerték azt a kedves sok nép énekeiből összegyűjtött énekes könyvet, amelynek ez a címe „Halleluja". Gyülekezeteinkben is gyakran elővesszük, hogy énekeket tanuljunk belőle. Ez a szó azt jelenti: Legyen hála Istennek, legyen dicsőítve Istennek a neve. Istennek az Ószövetségben, mint tudjuk, több neve van. Köztük talán legismerősebb a „Jahve" név, amelyet némelyek Jehovának mondanak. Istennek ezt a nevét rövidítve használták, a szónak csak a második felét kiejtve, amely így „Ja"nak hangzik a Ja szó jelenti Istent a szónak az első fele pedig az Isten dicsőítésének a hangsúlyozását tartalmazza. Mi már kiszámítani sem tudjuk hány nemzedék élt ezen a földön, akik rég kiléptek már ebből a világból. A földi testek maradványai egykori, vagy mai temetőben, tengerek mélyén, hegyek csúcsán vannak talán szétszórva, de Isten megváltott gyermekei ott azon az újjáteremtés utáni istentiszteleten mind együtt lehetnek. Földi életünk során ezekről a dolgokról családjainkban is alig esik szó és olyan jó, hogy azt ami felől sokan bizonytalanságban vannak Isten ezen a Igén keresztül kitárja előttünk. Bár csak ez mindenkit arra indítana, hogy drága ajándékként fogadva ezt a földi életet őszinte igyekezettel arra törekedne, hogy majd résztvevője legyen az Isten újjáteremtett világában folytatódó mennyei istentiszteletnek. Azon az istentiszteleten azért hangzik az Istent dicsőítő hálaének, hogy a földi lét évszázezredei után ezen a földön, ahol annyi szörnyű dolog történt, Isten véget vetett minden gonoszságnak és Isten újjáteremtett világában nem lesz többet szenvedés és halál. Az előttünk élt nemzedékek és mi, akik most élünk ezen a földön Isten Igéjének ezt az üzenetét hallva, különösen ha a hitünk erőtlen szomorú szívvel azt mondjuk; dehogy vetett véget Isten minden gonoszságnak. Hiszen a szörnyűségek a gonosz dolgok ezen a világon nem elfogytak, hanem sokasodtak. A hitben élő ember szívében nem kell ilyen gondolatoknak lennie. Arra kell gondolnunk, azt kell tudatosítanunk, hogy mi még itt vagyunk

a földi világban, Isten még nem fejezte be az újjáteremtés munkáját. Jézus Krisztusban megkezdte és amióta ő itt járt ezen a földön az utolsó időket éljük mindaddig, amíg az új teremtés napja meg nem érkezik. Számunkra tehát mindaz, amit az Igében ma is hallottunk prófécia, annak a jövőnek a vetülete, amely Isten szívében, Isten tervében kész van, de még nem jött el számunkra az ideje. Mi nem tudjuk az életet, a világot Isten szemével nézni. Nem véletlenül mondta Jézus, hogy azt a napot és az órát csak az Atya tudja. Számunkra legyen megnyugvást hozó bizonyosság az Ige, hogy Isten nem felejtette el ígéretét és a földi lét kegyelmi idejének a hosszabbításában is valamilyen formában Isten kegyelme és szeretete hosszabbodik meg.

A felolvasott Igében kétszer is szó van arról, hogy nagy sokaságnak a hangja hangzott, mint a mennydörgés hangja és Halleluja zengett, mert uralkodik az Úr a mi Istenünk a mindenható. Örüljünk és ujjongjunk ezen. Ha nagyon figyelmesen olvassuk ezt az Igét, azt is észrevesszük, hogy itt két külön istentiszteletről van szó. Az egyik istentisztelet, amely a mennyben van, de a hatodik verstől kezdődően már arról van szó, hogy a földön is van istentisztelet. Hogy annak az istentiszteletnek, amely a mennyben megkezdődött, folytatása van itt a földön. Az hálaadás, köszönetmondás azért, hogy Isten Krisztusban eljött minket megváltani, és amikor elkeseredünk, és sok mindenben visszaránt a sátán, újra jön, szólít, mert nem akarja, hogy elvesszünk. Sokszor megráz az életünk eseményein keresztül is, hogy ébredjünk már fel és adjuk oda életünket annak, aki adta azt, aki megváltott és szeret. Ne tegyük tönkre földi életünket, üdvösségünket. A mennyei istentisztelet a földön azoknak az életében visszhangzik, akik már valóban felébredt gyermekei Istennek. Ne áltassák magukat azzal, hogy én tagja vagyok annak a közösségnek, amit úgy hívnak, hogy egyház, hanem kérdezzék meg magukat, élő tagja vagyok én annak a közösségnek? Az egyéni életünkben ott van az a hálaadás naponta, amikor új napra virradunk, hogy köszönöm Istenem ezt az új napot, hogy ma is szolgálhatok neked, és este amikor pihenőre térünk ott van-e a köszönet, hogy Istenem köszönöm, hogy velünk voltál, hogy bajok között megőrizted az életemet? Sokan azzal nyugtatják magukat, hogy én ugyan nem járok templomba, de van rádió, televízió otthon is tudok istentiszteletet hallgatni. Ezekkel a lehetőségekkel éljünk hálaadással, ha rendkívüli helyzetbe kerülünk, ha betegek, erőtlenek vagyunk. Mert az istentiszteletnek drága lehetősége az, hogy egymással is közösségben vagyunk. Áldott dolog, ha otthon is tudunk elcsöndesedni, imádkozni, de ez legyen folytatása a gyülekezeti együttlétnek, nem pótléka. Sok ember nem tudatosítja, hogy milyen szörnyű életet él és milyen drága kincset, a kegyelmet, az életet tékozolja el, amikor Ige nélkül, templom nélkül, gyülekezeti közösség nélkül él.

Az örvendezve halleluját zengő gyülekezetben, amelyben énekelték, hogy eljött a Bárány menyegzője, menyasszonya felkészült, és megadatott neki, hogy felöltözzön tiszta fehér gyolcsba, valaki, talán egy a hét angyal közül így szólt János apostolnak: „Írd meg: Boldogok, akik hivatalosak a bárány menyegzőjének vacsorájára." Ezt is mondta nekem: „Ezek a szavak igazak, az Isten Igéi." Ez a Jézus visszajövetelével megvalósuló állapotra, Isten országának a teljességére mutat, amelynek, amíg itt élünk ebben a földi világban, földi kiábrázolója, előképe az Úrvacsora, amellyel időnként mi is élhetünk. Földi életünk során kialakulnak vőlegény- menyasszony kapcsolatok is. Kedves alkalmak azok a vőlegény és menyasszony életében, amikor találkozhatnak, amikor örülhetnek egymásnak, és a vőlegény újra elmondja menyasszonyának, leendő feleségének; én szeretlek téged. Most még csak meglátogatlak, de eljön az idő, amikor magammal viszlek az én otthonomba, hogy ott legyünk együtt. Amíg itt élünk ebben a földi világban Isten is ezt teszi velünk. Meglátogat, eljön hozzánk, gyülekezetéhez, megváltott népéhez, és a Krisztus evangéliumában elmondja: én szeretlek téged, és amikor eljön annak ideje, magamhoz viszlek téged, hogy együtt legyünk.

Köztünk is hangzik az üzenet a Bárány menyegzőjének a vacsorájáról. A menyasszonynak, a Krisztus gyülekezetének készülnie kell. Az, hogy most itt hangzik az Ige, hogy együtt énekelünk és imádkozunk, azt jelzi: Nekünk is megadatott, hogy felkészüljünk, hogy fényes tiszta gyolcsba öltözzünk. Az Igében magyarázatként ott van az is, hogy a gyolcs a szentek igaz cselekedeteit jelenti. Más szavakkal kifejezve: Legyen őszinte szeretet kapcsolatunk Istennel és egymással. Mert a szeretet nem illet gonosszal senkit. Isten ilyen életmódra készíti mindnyájunkat Igéje által, és ki akar venni szívünkből minden gonoszságot és önzést. A felkészülő gyülekezet, amely a menyegzői ház felé tart, már örvendező gyülekezet. De a sátán, aki a megváltáshoz készülő Jézust is megkísértette, mindenkit megkísért. Ha a megkísértett ember életútja szenvedéseken át halad, megkérdezi önmagát, hogy azok, akik hivatalosak a Bárány menyegzői vacsorájára biztosan boldogok lesznek? Valószínűleg nem előrelátó gondosság nélkül mondta az angyal, aki János apostollal ezt a boldogság ígéretet leíratta, az üzenet után ezt is: Ezek a szavak igazak, az Isten Igéi." Ezzel akart minden kételkedést és bizonytalanságot kivenni az üzenet nyomán elindulók szívéből. Aki ismeri azt, aki az ígéretet tette, az elhiszi az ígéretet.

János apostol leborult az üzenetet tollbamondó angyal előtt. Valószínűleg a mennyeien fehér fényes angyali öltözet késztette erre, de tudatosította, hogy az angyal szolgatársa, és csak Isten méltó arra, hogy imádatban részesítse az ember.

Viszont mint szolgatársaknak, mindkettőjüknek az a feladatuk, hogy bizonyságot tegyenek Jézusról, „mert a Jézusról szóló bizonyságtétel a prófétaság lelke." Aki tehát Jézusról prófétai lelkülettel beszél, az arról a jövőről beszél, amelyet majd ő hoz erre a világra. Ámen

Mindenható szent örök Isten, itt ebben az ünnepi templomi csöndben, amelyet a te Igéd körül töltöttünk, résztvevői voltunk annak a mennyei Istentiszteletnek is, amelyet ott azokkal együtt tartasz, akik valamikor itt éltek ezen a földön, de már kiléptek ebből a földi életből, akiket mi, ma még élők megsirattunk, és akik hisszük, hogy megváltott gyermekeidként érkeztek hozzád. Hálát adunk, hogy elmondtad: a mennyei istentisztelet drága ajándékként folytatódhat itt a földön. Megköszönjük, hogy odatartozhatunk ahhoz a sereghez, amelyet megszólítasz, akikhez idehajolsz az Ige pásztoróráiban és üdvözítő szeretettel mondod el nekünk, hogy örök szeretettel szeretsz bennünket, és előkészítesz a nagy vacsorához, a Bárány vacsorájához a te országodban.. Hálát adunk, hogy most földi világunkban mi is készülhetünk kegyelmed asztalához. Kérünk, áldd és szenteld meg készülődésünket. Atyánk, te tudod, mennyi akadályozó körülmény van ebben a világban. Sok szívből hiányzik az élő hit, a ragaszkodó szeretet, a vágyakozás Igéd után, mert sok minden más tölti be a szíveket. Erősítsd hitünket, hogy vallhassuk magunkat gyermekeidnek, akiket te megtérítettél, magadhoz vontál. Így áldd meg életünket, családi, hitvesi, testvéri kapcsolatainkat. Szent Fiad nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 195. dics. (1998.)

Krisztus megjelenése

Főének: 398. dics. Igeolvasás: Jelenések 19,11-21

És láttam a megnyílt eget: íme egy fehér ló, és aki rajta ül, annak neve Hű és Igaz, mert igazságosan ítél és harcol, szeme tűz lángja, és fején sokágú korona és rajta egy egy név, amelyet senki sem tud rajta kívül; és vérbe mártott ruhába volt öltözve. Ez a név adatott neki: az Isten Igéje. A mennyei seregek követték őt fehér lovakon, tiszta fehér gyolcsba öltözve. Szájából éles kard jött ki, hogy megverje vele a népeket: mert ő vasvesszővel fogja pásztorolni őket, és fogja taposni a mindenható Isten búsult harag-

jának borsajtóját. Ruhájára és derekára az a név van írva: Királyoknak Királya és uraknak Ura. És láttam, hogy egy angyal áll a napban, aki hatalmas hangon kiáltott minden madárhoz, amely az ég közepén repül: „Jöjjetek, gyülekezzetek össze az Isten nagy vacsorájára, hogy királyok, vezérek és hatalmasok húsát egyétek, lovak húsát és a rajta ülőkét, minden szabad ember és rabszolga húsát, kicsinyekét és nagyokét.

És láttam, hogy a fenevad meg a föld királyai és seregeik gyülekeznek, hogy harcra keljenek a lovon ülő és serege ellen, de foglyul esett a fenevad és vele együtt a hamis próféta, aki a csodákat tette az ő nevében, amelyekkel megtévesztette azokat, akik a fenevad bélyegét magukra vették, és imádták az ő képmását: élve vettetett mind a kettő a kénnel égő tűz tavába. A többiek pedig megölettek a lovon ülő kardjával, amely a szájából jött ki, és a madarak mind jóllaktak az ő húsukból.

Megfáradt gyermekeidként csöndesedünk el színed előtt jó Atyánk. Ahogy múlnak életünk napjai, és a napnak múlnak az órái és peregnek percei mint homokórán a homokszemek, úgy érezzük mindnyájan, hogy elfáradunk. Jó nekünk ilyenkor előtted elcsöndesedni, új erőt nyerni, lélekben megvidámodni, áldott útmutatást kapni. Ilyen gondolatokkal és érzésekkel állunk most előtted Atyánk, és kérünk, szólj hozzánk Igéden keresztül. Odakint a világban sok az útvesztő, és nemcsak a körültünk levő természetben, hanem egész földi világunkban ki vagyunk téve az elesés veszélyének, mert a sátán jégre akar vinni mindnyájunkat, mert el akar ejteni bennünket. Olyan jó tudnunk hogy te ettől akarsz megóvni minket, mert azt akarod, hogy földi életünk is jó úton haladjon, és üdvösségünk is bizonyos lehessen. Kérünk Atyánk, szólj hozzánk most is Igéden keresztül, vésd szívünkbe üzenetedet, és tégy Igédet figyelmesen hallgató, és akaratodat hűségesen cselekvő gyermekeiddé bennünket. Megváltó Jézusunk nevében kérünk hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 487. dics. 2. vers Alapige: Jelenések 19,16

Ruhájára és derekára az a név van írva:
Királyoknak királya és uraknak Ura

Kedves Testvéreim,

Isten Igéjének az üzenete, amelyet ma itt az igeolvasásban és alapigében hallottunk, részben szívet megvidámító, részben pedig megdöbbentő. Szí-

vet megvidámító, mert folytatása ez annak a földön is visszhangzó menynyei istentiszteletnek, amelyről az előző igeszakaszban hallottunk. Áldott dolog, hogy Isten az Igében elmondja, hogy azok, akik már túl vannak a földi életen, kiléptek ebből az ideigvaló világból, és életüket, míg itt éltek átadták Jézusnak, ott vannak az Isten dicsőségét magasztaló mennyei istentiszteleten, és ez az ének összecsendül a földi gyülekezetek énekeivel. Ez pedig azt jelenti, hogy az emberek, akiket a földön nemcsak vérségi, hanem lelki, testvéri kapcsolatok fűznek össze, akkor is közel vannak egymáshoz, amikor kilépnek a földi életből. Az előző igeszakaszban hallottuk, hogy a földön is visszhangzó mennyei istentiszteletnek résztvevője volt János apostol is, akit egy angyal ott arra kért, hogy János írja le: „Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára." János ezt leírta, és mivel János akkor lélekben mennyei istentiszteleten résztvevő földi ember volt, az üzenet már benne van a Szentírásban. A mai igeszakaszban János azt a jövőben megvalósuló látomást írja le, hogy látta a megnyílt eget, így látott egy fehér lovat, és a lovon ülőnek a neve: „Hű és Igaz, mert igazságosan ítél és harcol. Az eddigiekben, ahol Isten a jövő képeit pergette János előtt, több esetben előfordult, hogy János nem tudta, hogy ki az, vagy mi az, amit lát, és meg kellett kérdeznie valakit. Amikor ez a fehér ló, és lovasa feltűnt, nem kellett kérdeznie senkit. Tudta, hogy az Isten Fia, a Megváltó van visszatérőben. Fején sok koronát látott. A sárkánynak hét korona volt a fején, a tengerből feljövő fenevadnak tíz, de ennek a fehér lovon ülő fejedelemnek még sokkal több. Ennek a fejedelemnek véres a ruhája és fehér gyolcsba öltözött mennyei sereg követi őt. Most már nem azon az egyszerű szamáron viszik, amelyen őt Heródes gyilkolni akaró haragja elől szülei menekítették Egyiptomba. Vagy harminc évvel később szintén szamáron vonult be népének fővárosába. Akkor sokan fogadták, ruhájukat, vagy pálmaágakat hintettek útjára, de harmad napon Pilátus már ezt a feliratot íratta keresztjére, amelyen kiszenvedett. „Názáreti Jézus, a zsidók királya." A Jézus korában világhatalommá lett Római Birodalom hadvezérei egy győzelmes csata után fehér lovon vonultak be fényes kísérettel a fővárosba, Rómába, ahol a nép üdvrivalgással fogadta őket.

Lelke mélyén bizonyára János apostol is örült, amikor a jövőnek ezt a képsorát látta. Ő értette meg legjobban, hogy Jézus nemcsak egy győztes csata hadvezére. Az emberiség történelme tele van háborúkkal köztük győzelmet hozó csatákkal. De a háborúk győzelmes csatái után sohasem kezdődött egy egészen új világ. A háborúk után mindig a még eltemetetlen halottak eltemetése, a romok eltakarítása, és a sebek gyógyítgatása következett. De Jézus nem egy hadsereget győzött le, hanem a bűnt és a halált. Tehát azt győzte le, ami miatt belépett a világba a szenvedés, és az a sok-

féle gonoszság, amely a teremtőt arra indította, hogy új világot teremtsen. Egy új világot, amelyben, ha teljességre jut, meghal a halál, és amelyben új lehet az élet. A bűn és halál fölötti győzelmével nyerte Jézus a döntő csatát. A Szentírásnak éppen ebben a fejezetében látjuk, hogy a csatát elvesztett bűn és halál már le van legyőzve, de még él és újabb csatára készül. Sőt a büntetésében is irgalmas Isten a kegyelmi időt még meg is hosszabbítja. Gondoljunk Krisztus ezeréves uralmára. A végső időkről több helyen van szó a Szentírásban. Már az ószövetségi prófétákon keresztül is beszél Isten ezekről a dolgokról. Ezekre a dolgokra - az adott körülmények közt – különösen vonatkozik az Ige, hogy „most még, mint egy tükör által, homályosan látunk, de egykor színről színre." Eljön tehát a tisztán látás ideje is. Isten nem mond le a világfölötti hatalomról, nem mond le az emberről, hiszen már el is végezte megváltásunkat. Éppen Igénk mai szakasza tárja elénk azokat a képeket, amikor harcra készülő királyok és seregek, a fenevad, a hamis próféta hitető és elhitetett népe harc nélkül fogságba esnek, vagy madarak és vadak eledeleivé lesznek.

Ezekben az utolsó időkről szóló fejezetekben már nem esik több szó Babilon elestéről, hanem folytatódik a 16. részben levő, a harag pohara látomásának keretében antikrisztusi harcra készülés folyamata. Krisztusnak ez az utolsó megjelenése vezet ahhoz az állapothoz, amelyről János apostol azt írja első levelében, hogy „meglátjuk őt, amint van." A menny megnyílása az emberiség felé, Krisztus visszatérését jelenti, és az utolsó idők eseményeinek a megvalósulásához vezet. Jézus fehér lovon jön. Keleten nagy jelentősége van annak, hogy mire ül egy ember. A fehér ló királyi harci paripa. Amikor szamárra ült, akkor úgy jött, mint Isten Báránya, hogy odaáldozza magát a világ bűneiért. Most úgy jön, mint királyok királya, és uraknak Ura. Már átvette a királyi széken ülőnek a kezéből a könyvtekercset, a mennyei istentisztelet résztvevői leborultak előtte, és hárfakísérettel új éneket énekeltek. Isteni tiszteletben részesítették, de még voltak körülte, akik vitatták hatalmát. Eljött az idő, hogy azokat hatalma szavával eltávolítsa, és a Sátán országát lerombolja, mert megérkezett az utolsó ítélet. Ő többször már nem fog ezekkel harcolni, most van az ítéletnek az ideje. Ő igazságosan ítél. Nem engedi elnyomni az elnyomottat, és nem ad igazat az igazságtalannak. Egy uralkodónak a méltóságát a kísérete is tükrözi. Jézusnak ez a kísérete díszkíséret. Fehérbe vannak öltözve, és nincsenek harci eszközeik. Öltözetük Uruk dicsőségét tükrözi. Az Igében azt olvassuk, hogy Jézus szájából éles kard jön ki. Hogy ez mit jelent, Ézsaiás 11, 4-ből értjük meg: „Igazságosan ítél a nincstelenek ügyében, és méltányosan dönt az ország szegényeinek dolgában. Megveri a földet szájának botjával, ajka leheletével megöli a bűnöst." Jézus királyi nevé-

vel kapcsolatban (Királyok királya, uraknak Ura) azt mondják az írásmagyarázók, hogy így nevezték az ókorban azokat a keleti nagykirályokat, akik sok helyi kiskirályt leigáztak, és körülöttük minden király alattvalójuk volt. A paruziakor, mint Isten Báránya ezt az igényt támasztja majd a föld királyai felé. Akkor majd minden térdnek meg kell hajolnia előtte.

A földön élő ember sokféle kötelezettségnek kell eleget tenni. Isten Igéjének az útmutatása ebben is segítségünkre van. Egyik parancsa így hangzik: „Senkinek semmivel ne tartozzatok, csak azzal, hogy szeressétek egymást." Más a szülői szeretet, és más a testvéri szeretet. Mindenkit szeretnünk kell, de másképpen viszonyulunk elöljáróinkhoz és munkatársainkhoz. Jézus ezt mondja: „Adjátok meg ami a császáré a császárnak, ami az Istené, az Istennek". Ha ezekhez az útmutatásokhoz tartjuk magunkat magunknak is jót teszünk és egymásnak is. Sokan azt mondják: Sok kötelezettség vár rám, sokan várnak el tőlem valamit. Sok az útvesztő, az elbizonytalanító körülmény az életünkben. A Szentírásnak ez az utolsó könyve is sok áldott tanítást, útmutatást vés a szívünkbe. Figyeljünk oda, zárjuk azokat valóban a szívünkbe. Ne mondja senki: nem tudom, hogy kell ebben a zűrzavaros világban élni, hogy helyes és eredményes legyen az életem. De ki mit tart eredménynek az életében? Mert aki gazdagságra, hatalomra, fényes karrierre vágyik, az mellékvágányra futott. Aki szeretetet és békességet akar az otthonában, szép és megszentelt élet után vágyakozik, aki lelki kincsek után sóvárog, az jöjjön, és vegye naponta hálaadással az élet kenyerét. Szakítson minden nap arra is időt, hogy merítsen az élet vizének a forrásából ingyen. A többit, a földi élet szükséges javait szent ráadásként megadja Isten. Az találja meg életünk sok botlása és feszültsége közepette is a kívánt életformát, aki tudja önmagát is csitítani a kedves énekverssel: „Csak légy egy kissé áldott csendben, Magadban békességre lelsz. Az Úr rendelte kegyelemben, örök, s bölcs célnak megfelelsz. Ki elválasztá életünk, Jól tudja, hogy mi kell nekünk." Akkor, amikor benne vagyunk egy nehéz helyzetben, a sátán el akar tántorítani Istentől, embertárstól, a hitben élő ember a hit reménységével tudja mondani, hogy Isten engem ezen a nehéz helyzeten keresztül vezet, és ott leszek Megváltóm mellett, aki jön fehér lovon, és a győzelemben, amelyet ott a Golgotán értem is megvívott, engem is részesít. Ez a győzelem akkor érte el célját, amikor Megváltónk lepecsételt sírjáról lehullottak a pecsétek, és amikor valóra vált, amit Urunk mondott: „Én élek és ti is élni fogtok." Számunkra ez akkor válik megtörtént eseménnyé, amikor a képsorok, amit mai Igénk tár elénk, történelmi valósággá válnak. Megváltónk övéihez a fehér ruhába öltözött seregével együtt érkezik. A fehér ruhára, amely Isten szeretete, kegyelme elfogadásának a jele, nekünk is szükségünk van, különösen, amikor kegyelmének

az asztalához készülünk. Ő hívogat kegyelme asztalához, hogy nekünk is adhassa megbocsátó kegyelme fehér ruháját, hogy megtisztítsa szívünket, gondolatainkat, indulatainkat, lázadozásainkat, hogy Isten engedelmes gyermekeiként tudjunk élni. Ezt munkálja Isten az Igén keresztül. Minden istentisztelet, és minden Úrvacsora elő-állomása a Bárány vacsorájának, ahova hivatalosak Isten megváltott gyermekei. Amikor a megváltó szeretet elvégzett munkájának már-már záró mozzanatai következnek – mint az Igében halljuk- a már legyőzött gonosz, a fenevad és a föld királyai összegyülekeztek, hogy harcoljanak a lovon ülővel és seregével. Ez a csata lett volna a Harmagedon-i csata, amely a harag ötödik poharának a kiöntése után került volna sorra. A sátán az utolsó pillanatig fogja folytatni a maga harcát. De erre a harcra akkor már nincs idő. Ők már legyőzettek akkor, amikor a kereszten szenvedő Jézus ajkán ez a szó hangzott: „elvégeztetett." Már csak az ítélet végrehajtása volt hátra, és az is bekövetkezett. Az Igében ezt így olvassuk: „De foglyul esett a fenevad és vele együtt a hamis próféta, aki csodákat tett az ő nevében, amelyekkel megtévesztette azokat, akik a fenevad bélyegét felvették, és imádták az ő képét: élve vettetett mind a kettő a kénnel égő tűz tavába, a többiek pedig megölettek a lovon ülő kardjával, amely a szájából jött ki." A „szájának kardjával" képes beszéd, amely itt a Jézus által mondott Igét jelenti. Miközben a gyülekezet, Isten gyermekei a Bárány menyegzőjének vacsorájához készülődtek, egy másik nagy vacsorát készít Isten az ítéletben. Ez ennek a fejezet igei üzenetének a megdöbbentő része, amire az igehirdetés kezdetén utaltunk. A napfénybe öltözött angyal már hívogatott a nagy vacsorára. A keselyűk talán már ott keringtek a sereg felett, akik harcolni akartak a lovon ülő Krisztussal, hogy egyék a királyok, vezérek és hatalmasok és mindazok húsát, akik ezen a földön Isten nélkül éltek, és egész életükben Isten ügye ellen harcoltak. Ez pedig már ítélethirdetés. Ha ez az ítélet minket is sújtana, akkor nem jönne el sohasem Isten országa, és nem lenne meg a földön is Isten akarata. Tehát Isten Lelkének a munkája, Krisztus kegyelmet készítő szeretete és üdvösséget készítő hatalma nem érvényesülne a földön. Olyan jó tudni, hogy Isten ettől akarja megóvni minden gyermekét. Mert az ő szeretete olyan nagy, hogy minket a földi élet után örök életre akar vezetni. Ámen

„Isten, kit a bölcs lángesze föl nem ér, csak titkon érző szíve óhajtva sejt, léted világít, mint a fénylő nap, de szemünk bele nem tekinthet," dicsőítünk téged, mert örökkévaló a te hatalmad és szereteted. Csodálattal nézzük ezt az általad teremtett hatalmas világot, és ha tekintetünket felemeljük, ahonnan éjszakánként csillagok milliói ragyognak ránk, magunkat csak porszemnek érezzük a nagy-

világban, és magasztalunk téged teremtő bölcsességedért. Hálát adunk néked, hogy amikor munkanapjaink után ünnepnapra virrasztasz fel, újra együtt lehetünk Igéd körül, és megköszönhetjük néked, hogy ilyenkor, mikor fáradt testünk egy kicsit pihen, meg-meglankadó hitünket erősíted, lelkünket táplálod. Megköszönjük néked, hogy Igéden keresztül nemcsak ismereteinket gyarapítod, amikor szent országod titkaiból mindig megismertetsz velünk egy eddig ismeretlen részt, hanem arra a reménységre is elvezetsz, hogy látható anyagi világunk távlatain túl, sok olyan része van láthatatlan világodnak, amit szem nem látott, fül nem hallott, és emberi értelmünkkel fel sem tudunk fogni. Kérünk, világosítsd meg értelmünket, hogy titkaidból többet megérthessünk, és néked engedelmes gyermekeid lehessünk. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 487. dics. 6. vers (2010.)

Krisztus ezeréves uralma

Főének: 166. dics. Igeolvasás: Jelenések 20,1-15

És láttam, hogy egy angyal leszállt a mennyből; az alvilág kulcsa volt nála, és egy nagy lánc a kezében. Megragadta a sárkányt, az ősi kígyót, aki az ördög és a Sátán, megkötözte ezer esztendőre, levetette a mélységbe, bezárta, és pecsétet tett rá, hogy meg ne tévessze többé a népeket, amíg el nem telik az ezer esztendő: azután el kell oldoztatnia majd egy kis időre. És láttam trónokat: helyet foglaltak rajtuk, és ítélő hatalmat kaptak azoknak a lelkei, akiknek fejüket vették a Jézusról való bizonyságtételért és az Isten igéjéért; akik nem imádták a fenevadat, sem az ő képmását, és nem vették fel az ő bélyegét a homlokukra és kezükre: ezek életre keltek, és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig. A többi halott nem kelt életre, míg el nem telt az ezer esztendő. Ez az első feltámadás. Boldog és szent az, akinek része van az első feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második halálnak, hanem az Isten és a Krisztus papjai lesznek, és vele fognak uralkodni ezer esztendeig. Amikor pedig eltelik az ezer esztendő, a sátán elbocsáttatik börtönéből, és elmegy, hogy megtévessze a népeket a föld négy sarkán, Gógot és Magógot is; hogy összegyűjtse háborúra azokat, akiknek annyi a száma, mint a tenger fövenye. És felvonultak a fennsíkra, és bekerítették a szentek táborát és a szeretett várost, de tűz szállott alá az égből, és elpusztította őket. Az ördög pedig, aki megtévesztette őket, a tüzes és

kénes tóba vettetett, ahol a fenevad és a hamis próféta is van, és gyötrődnek éjjel és nappal örökkön-örökké. És láttam egy nagy fehér trónust és a rajta ülőt: színe elől eltűnt a föld és az ég, és nem maradt számukra hely. És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsinyek a trónus előtt állnak, és könyvek nyittattak ki. Még egy könyv nyittatott ki, az élet könyve, és a halottak a könyvbe írottak alapján ítéltettek meg cselekedeteik szerint. A tenger kiadta a benne levő halottakat, a Halál és a Pokol is kiadták a náluk levő halottakat, és megítéltetett mindenki cselekedetei szerint.És a Halál és a Pokol belevettetett a tűz tavába: ez a második halál, a tűz tava. Ha valakit nem találtak beírva az élet könyvébe, azt a tűz tavába vetették.

Gondviselő Isten, mennyei Édesatyánk, hálát adunk néked, hogy ma újra letehetjük a munka terhét, és hallgathatjuk atyai útmutatásodat. Ezen a helyen is jó keresni a testvéri közösséget abban a tudatban, hogy ma is sok ezer templomban van a te néped együtt, hogy előtted elcsöndesedjen csöndes imádságra, Igéd hallgatására. Atyánk, aki ígéretet adtál, hogy a te meghallott Igéd nem tér hozzád vissza üresen, kérünk, munkáld, hogy köztünk hangzó Igéd se térjen hozzád vissza üresen, hanem az megvidámítsa a szomorú szíveket, megerősítse a lankadozókat, és erőt adjon az erőtleneknek. Add, legyen a szívünk Igéd áldott termő talajává, amelyben kikél a krisztusi szeretet, jóság, emberség magvetése, és erősödik a hit. Kérünk, betegeinknek adj gyógyulást. Amikor gondolatainkat, érzéseinket, akaratunkat összezavarja a gonoszság atyja és hazugság fejedelme, adj jóságos szívet, józan értelmet és tiszta látást hogy ne legyünk borúlátók, hanem tudjuk életünket és szeretteink életét reménységgel atyai kezedbe helyezni. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 493. dics. 6. vers Alapige: Jelenések 20,12

És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsinyek a királyi szék előtt állnak, és könyvek nyittattak ki. Még egy könyv nyittatott ki, az élet könyve, és a halottak a könyvbe írottak alapján ítéltettek meg cselekedeteik szerint.

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyvének ez a huszadik része az egész Szentírásnak egyik legcsodálatosabb, legkülönösebb fejezete. Azért különös, mert azon

túlmenően, hogy csodálatos összhang van az egész Szentírásban a világ és az élet nagy dolgait illetően, mint az élet keletkezése, az ember küldetése, jövője, itt, ebben a 20. részben a jövőnek egy olyan mozzanatát tárja elénk, amely sem az ószövetségi próféciákban, sem az evangéliumokban a Jézus tanításában nincs benne. Egyedül itt a Jelenések könyvében van szó Jézus ezeréves uralkodásáról. Jön egy mennyei követ, egy angyal, kezében tartja az alvilág kulcsát, és a sok szörnyűség után, ami lejátszódott már ezen a földön, a sátán eredményes munkája, milliók csodálatát és gonosz imádatát eredményező győztes csaták után megragadja a hazugság atyját, és megkötözve azt, leveti az alvilágba. A hitben élő emberek szívében, akik őszinte hittel és reménységgel várják az újvilág teremtésének a befejezését, a teljes megváltást, a Szentírás e fejezetét olvasva ott van a kérdés, hogy az ősi hitető, a világ megrontója miért nem örökre került az alvilág börtönébe? Hiszen le van írva ebben a fejezetben, hogy utána egy kis időre újra feloldozódik a büntetés alól a hitető. Isten itt arra akar figyelmeztetni, hogy ha ő ad olyan időszakokat, amikor a sátán nem tombol úgy a világban, amikor az embernek nem kell félnie, hogy a hite megvallásáért veszélybe kerül a hivatása, vagy egyenesen üldözés lesz az osztályrésze, sokan akkor is a sátánra figyelnek, és nem élnek az Istentől megadott szabadság ajándékával. Akkor derül ki, hogy mennyi embernek nincs hite. Az egyházhoz tartozás szülői örökség, amit még egy ideig megtartanak, gyermekeiket elküldik konfirmációi előkészületre, de már nem állnak gyermekeik mellett hívő életmódjukkal, imádkozó szeretetükkel. A konfirmáció után aztán fájdalmasan nyilvánvalóvá válik, hogy a konfirmációnak sok családban nincs hitbeli gyökere, és az lassan üres, hideg hagyomány, amit egy ideig még megtartanak, aztán az is elmarad, mert a szülők nem tudnak már átadni gyermekeiknek semmi lelki örökséget.

Az Igében le van írva, hogy amikor a sátán rabságának ezer esztendeje lejár, és szabadlábra jut, királyi székbe, és így ítélő hatalomhoz jutottak azoknak lelkei, akiknek az azelőtti üldözés idején fejüket vették, vagy üldözték őket a Krisztusról tett bizonyságtételért. Ezek feltámadtak és uralkodtak Krisztussal ezer esztendeig. Ezt nevezi az Ige első feltámadásnak. „Boldog és szent az, akinek része van az első feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második halálnak, hanem az Isten és a Krisztus papjai lesznek, és vele fognak uralkodni.“ A többi halott nem kelt életre, míg el nem telt az ezer esztendő. Ez összhangban van a Szentírás többi részével, mert a János evangéliumában is beszél Jézus kétféle feltámadásról. Ő a hitnélküli embereket nevezi halottnak, rájuk mondja: az a neved hogy élsz, pedig halott vagy. De ebből a halálból életre lehet kelni. Pál apostol is leírja, hogy a „halottak Krisztusban mind életre kelnek, mindenki

akkor, amikor sorra kerül: első zsengeként támad fel Krisztus, azután, az ő eljövetelekor következnek azok, akik a Krisztuséi. Mert addig kell uralkodnia, amíg lába alá nem veti valamennyi ellenségét. Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál."

A Jelenések könyvében a sátánnak Krisztus ezeréves uralma utáni szabadon bocsátása azért történik, mert Isten kegyelmes Isten. Még a sátánnak is kész lenne kegyelmet adni, ha meg tudná bánni életpusztító és világromboló múltjának a bűnét. De a sátánnak az ezer év is kevés arra, hogy magába szálljon, bűnbánatot tartson. A sátán nem tud bűnbánatot tartani. Isten esélyt adott neki, de a sátán, akárcsak sok földi bíróságok által elítélt, amikor büntetési ideje lejár, ott folytatja a gonoszságot, ahol abbahagyta. A sátán a szabadulás után elmegy a föld négy szélére, hogy megtévessze az emberek óriási tömegét, és bekerítették a szentek táborát és a szeretett várost. Az emberek évezredek hosszú során át úgy gondolták, hogy a föld, mint a világ közepe, egy hatalmas lapos korong. A földnek a szélei, sarkai, olyan hely, ami kívül esik a föl lakott területén, ahova a gonosz emberek tömege gyülekezik össze. Tudjuk, hogy az ószövetségi nép egyik bűnbakját szintén a pusztába űzték ki. A föld szélén toborzott sereg azonban hiába vonult a fennsíkra, hiába kerítették be a szentek táborát, tűz szállott alá az égből, és elpusztította őket. Az ördög pedig, aki megtévesztette őket, a tüzes és kénes tóba vettetett, ahol a fenevad és a hamis próféta is van.

A sátán az ezeréves büntetés után hiába szövi gonosz terveit, azok eleve eredménytelenségre vannak ítélve. Nemcsak azért, mert mennyei tűz pusztítja el őket, hanem mindenekelőtt azért, mert a szentek táborában akkor már Krisztusnak az első feltámadáskor feltámadt mártírjai lesznek. Azok fölött pedig nincs hatalma a második halálnak. Érdemes odafigyelni ezekre a dolgokra, még akkor is, ha tudjuk, hogy ez prófécia. Azonban ehhez a csapathoz nemcsak a vértanúk tartoznak, hanem azok is, akik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem hordták annak pecsétjét a homlokukon vagy kezükön. Ezek is az élő hitű gyülekezetnek a tagjai, akik részt vesznek Krisztussal együtt az uralkodásban. Erről több helyen beszél Pál apostol is, aki Krisztus halálát a gyülekezet tagjaira is vonatkozó meghalásnak nevezi: „Mert meghaltatok, és a ti életetek el van rejtve a Krisztussal együtt Istenben. Mikor Krisztus a mi életünk megjelenik, akkor vele együtt ti is megjelentek dicsőségben" (Kol. 3,4). János apostol így ír a gyülekezetről: „Azért nem ismer minket a világ, mert nem ismerte meg őt. Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, és még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk. Tudjuk, hogy amikor ez nyilvánvalóvá lesz, hasonlóvá leszünk hozzá, és olyannak fogjuk őt látni, amilyen valójában." (1. János 3, 1-2).

A 20. rész utolsó verseiben olvassuk, hogy a fehér királyi széken ülőnek a színe elől eltűnt a föld és ég. A következő mondat azonban még megvilágítja az eltűnő földön történő nagy eseményt a feltámadás utolsó részét és az ítéletet. Valósággá válik minden, amit Isten ígért, amiért Krisztusban emberré lett, és valósággá válik áldozati halálának a hatása a világ és az emberiség életére nézve. A halottak mind a királyi szék előtt állnak, még akkor is, ha a tenger hullámai alatt pihentek. A könyvek és a könyv említése szimbolikus, ami arra utal, hogy Isten nem felejt. Nála minden és mindenki úgy rögzítve van, mintha könyvbe lenne leírva. Ő a szívekbe is belelát és a gondolatokban is olvas. Krisztusban nemcsak akaratát jelentette ki, hanem meg is váltotta az embert, hogy aki hisz benne, el ne vesszen. A föld lakosságának szűk harmada keresztyén, de a hitben élők számát csak Isten tudja számon tartani. Ő minden embert lelkiismeretesnek teremtett, de a lelkiismeretet is el lehet altatni. Mégis biztosak lehetünk benne, hogy ő mindenkit igazságosan ítél. Mi még a hozzánk közelieket is csak részben ismerjük, ő ismeri minden ember életének az összefüggéseit, és tudja, hogyha ketten mondják vagy teszik ugyanazt, az nem ugyanaz. Ha valaki önhibáján kívül nem tud valami fontos dolgot, amit tudnia kellene, nem fogja neki felróni. Aki törvény nélkül él, mert nem a törvény népéhez tartozik, azt törvény nélkül fogja megítélni.

Mi is a Szentírásból tudjuk, hogy ha elmúlik az óvilág, az jelzés arra nézve, Krisztus visszatért, hogy befejezze az újjáteremtés munkáját. A Jelenések könyve következő fejezetének az első mondata már így hangzik: „És láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt."

Az ég és a föld elmúlása azonban nem jelenti az élet elmúlását. Isten az embert életre teremtette, ezért újjáteremtett világában az élet már az eredeti terv szerint folytatódik. János apostol már így ír erről: A világ pedig elmúlik és annak kívánsága is, de aki az Isten akaratát cselekszi, az megmarad örökké. Ámen

Atyánk, hálát adunk neked, hogy a te Igéd teremtő hatalom és a te legyen szavadra lett ez a hatalmas világmindenség. Hálát adunk, hogy ezt a földet szinte terített asztalként teremtetted, amelynek terméseként kapjuk tőled mindennapi kenyerünket, és sok más testünket tápláló eledelt. Megköszönjük neked, hogy nemcsak teremtetted ezt a világot, hanem azt, és benne a mi porból vett életünket is gondviselő atyai kezedben tartod. Nagy ajándékod, hogy nemcsak a testünknek adod meg a naponkénti eledelt, hanem a lelkünket is táplálod. A hétnek ezt a napját arra rendelted, hogy sok ezer templomban hangozzon ezen a földön a te Igéd. Kérünk, tedd

szívünket a te Igéd számára jó termőtalajjá, amelyben kikél és gyümölcsöt terem szereteted igemagja. Áldd meg néped szívében Igédet, hogy tudjunk mindnyájan szent házadból otthonainkba tőled nyert békességet és szeretetet vinni. Megváltónk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: 167. dics. (2010.)

Új ég és új föld

Főének: 483. dics. Igeolvasás: Jelenések 21,1-27

És láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger sincs többé. És a szent várost, az új Jeruzsálemet is láttam, amint alászáll a mennyből az Istentől, felkészítve, mint egy menyasszony, aki férje számára van felékesítve. Hallottam, hogy egy hatalmas hang szól a trónus felől: „Íme, az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga az Isten lesz velük; s letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak." A trónuson ülő ezt mondta: „Íme, újjáteremtek mindent". És így szólt: „Írd meg, mert ezek az igék megbízhatók és igazak!" És ezt mondta nekem: „Megtörtént! Én vagyok az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég. Én adok majd a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen. Aki győz, örökölni fogja mindezt, és Istene leszek annak, az pedig fiam lesz. De a gyáváknak és hitetleneknek, az utálatosaknak, gyilkosoknak és paráznáknak, a varázslóknak és bálványimádóknak, és minden hazugnak meglesz az osztályrésze a tűzzel és kénnel égő tóban: ez a második halál". És jött egy a hét angyal közül, akiknél a hét pohár volt, telve a hét utolsó csapással, és így szólt hozzám: „Jöjj, megmutatom neked a menyasszonyt, a Bárány feleségét". Elvitt engem lélekben egy nagy és magas hegyre, és megmutatta nekem a szent várost, Jeruzsálemet, amely az Istentől, a mennyből szállt alá. Benne volt az Isten dicsősége; ragyogása hasonló volt a legdrágább kőhöz, a kristályfényű jáspishoz, fala nagy és magas volt, tizenkét kapuja, előtte tizenkét angyal, és a kapura nevek írva, Izráel fiai tizenkét törzsének nevei: keletről három kapu, északról három kapu, délről is három kapu, és nyugatról is három kapu. A város falának tizenkét alapköve volt, és azokon a Bárány tizenkét apostolának tizenkét neve. Aki velem beszélt, annál volt egy arany mérővessző, hogy megmérje a várost, annak kapuit

és falát: a város négyszögben fekszik, és a hossza annyi, mint a szélessége; és megmérte a várost a mérővesszővel: tizenkétezer futam, hossza, szélessége és magassága egyenlő. Megmérte a falát is: százegyvennégy könyök, ember mértékével, ami az angyalé is. Falának építőanyaga jáspis, és a város színarany, tiszta üveghez hasonló. A város falának alapköveit mindenféle drágakő ékesítette: az első alapkő jáspis, a második zafír, a harmadik kalcedon, a negyedik smaragd; az ötödik szárdonix, a hatodik karneol, a hetedik krizolit, a nyolcadik berill, a kilencedik topáz, a tizedik krizopráz, a tizenegyedik jácint, a tizenkettedik ametiszt.

A tizenkét kapu tizenkét gyöngy volt, a kapuk mindegyike egy-egy gyöngyből, és a város utcája színarany, mint az átlátszó üveg. Nem láttam templomot a városban, mert az Úr, a mindenható Isten és a Bárány annak a temploma. Napra sincs szüksége a városnak, sem holdra, hogy világítsanak neki, mert az Isten dicsősége világosította meg, és lámpása a Bárány: a népek az ő világosságában fognak járni, és a föld királyai oda viszik be dicsőségüket. Kapuit nem zárják be nappal, éjszaka pedig nem lesz. A népek odaviszik dicsőségüket és tiszteletüket, tisztátalanok pedig nem jutnak be oda, sem olyanok, akik utálatosságot vagy hazugságot cselekszenek: hanemcsak azok, akik be vannak írva a Bárány életkönyvébe.

Világ teremtője, mindenható Isten, hálát adunk neked, hogy, újra felvirradt áldott szép napunk, és mi örvendezhetünk, hogy ennek fényénél kedves arcokat láthatunk, szeretteink és családtagjaink arcát, és örülhetünk annak is, hogy újra hallhatjuk atyai üzenetedet. Hálát adunk, hogy te azért adtad a munkára rendelt hétköznapok után a nyugalom napját, hogy ezen a napon, miközben pihen a testünk, örök Igéddel tápláljad lelkünket, erősítsd hitünket. A hitünk feladataink végzése közben is drága kincsünk, mert az által tanítsz bennünket, hogy mikor kell a mindig közel levő kísértőnek nemet mondani. Segíts Atyánk, hogy a most következő hétköznapokban is mindig Szentlelked és Igéd legyen életünk útjelző táblája amely megóv az eleséstől, az eltévedéstől. Így tarts bennünket kegyelmedben mindig könyörülő Istenünk, Megváltónk, Jézusunk nevében kérünk. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 226. dics. 2. vers Alapige: Jelenések 21,6-7

Én vagyok az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég. Én adok a szomjazónak az élet vizének forrásaiból ingyen. Aki győz, örökölni fogja mindezt, és Istene leszek annak, az pedig fiam lesz.

Kedves Testvéreim,

Az előző fejezet végén a jövendőnek azt a képét tárja elénk Isten, hogy a gonosz az idők végén, amikor a mai világkorszak befejeződik, megkapja méltó büntetését. A bűneset óta a világ telve van a sátán munkája gyümölcsének az eredményével. Pál apostolon keresztül Isten azt is elmondja, hogy a sátán siet, mint aki tudja, hogy nem sok ideje van. Ha sok ezer éves történelme van is az emberiségnek, a kegyelmi idő egyszer lejár. Jézus földre jövetelével, megváltó munkájának az elvégzésével megkezdődött a földön az utolsó idő. Ő azt is elmondta, hogy vissza fog jönni a földre, visszajövetelének az idejét azonban csak az Atya tudja. Ezért népének, bármikor érkezik, készen kell lennie fogadására. De beszélt az idők jeleiről, és e szavai éberségre figyelmeztetnek. Jézus azért tér még egyszer vissza, hogy befejezze, amit megkezdett. Nem ok nélkül tanít Jézus imádkozni Isten országának az eljöveteléért. Ebben a világban most még sok gonoszság van, de Isten országának megérkezése véget vet minden gonoszságnak. Az Igében azt is elmondja Isten, hogy nem az ember jut el a maga lehetőségeivel a mennybe, hiszen a sátán kísértése azzal kezdődött az ember felé, hogy olyanok lesztek, mint az Isten, és az ember azóta felfelé törtet, nagyságra, dicsőségre vágyik. Az Igében pedig azt halljuk, hogy nem az ember éri el az eget, hanem Isten országa száll le a földre. Az első lépést a föld felé megtette Isten akkor, amikor Isten létére emberré lett. Hiszen Jézus személyében a menny Ura szállt le a földre, és amikor Jézus dicsőséggel jön vissza, akkor maga Isten országa száll le a földre. Ameddig ez nem történik meg, addig az érvényes, amit Jézus mondott, hogy Isten országa nem itt, vagy ott, hanem tibennetek van. Nem az ember dicsőült meg a maga történetével, hanem Isten alázta meg magát földre hajlásával. Az angyalok nem azt hirdették karácsony éjszakáján, dicsőség az embernek a földön, hanem azt, dicsőség Istennek a magasságban és a földön békesség. Isten megváltott gyermekeinek az a küldetése hogy ne a megrontott földnek a gonoszságait, hanem a menny békességét és Jézus szeretetét tükrözzék a földön. Jézus ma is azt vési Igéjében övéinek a szívébe: „Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretni fogjátok egymást."

A földre szálló Isten országa ebben a fejezetben mennyei Jeruzsálemnek van nevezve. Jeruzsálem volt a földön az egyetlen hely, ahol Istennek temploma volt. Pogány templom volt már sok. De Istenről akkor még csak Izráel népe tudott, amióta Isten Ábrahámmal szövetséget kötött, és azt ígérte, hogy benne, az ő magvában, meg fogja áldani a föld minden népét. Ez a mag lett Jézus Krisztus. Abban a templomban készítette Isten elő ezt a népet a Jézus Krisztus érkezésére. Az ő születéséig az ott áldozatul bemutatott bárányok

őt jelképezték. Mert ő lett Istennek az a Báránya, aki elveszi a világ bűneit. Mint Isten Báránya, Jeruzsálemben áldozta magát a világ bűneiért. Bizonyára azért kapta a földre szálló Isten országa a mennyei Jeruzsálem nevet. Ebbe az országba mindenkit hívogat Jézus, de nem mindenki figyel hívó szavára. Most minket is hív, mert ő az élet vizének forrása és ő szeretetből, kegyelemből áldozta oda megváltó életét értünk. Mi nem tudunk neki a kegyelemből kapott bűnbocsánatért, tehát életünkért semmit fizetni. Mi neki csak hálát tudunk adni. Ő az Alfa és az Ómega, a teremtést az Atyával együtt végezte, ő visz át a halálból az életbe, és az ő győzelme a halál fölött, győzelem a mi halálunk fölött is. Ezért neveztethetünk Isten gyermekeinek.

A fejezet második részében a mennyből alászállott új Jeruzsálem szépsége van leírva. Benne volt Isten dicsősége. Nem volt szüksége Napra, mint fényforrásra. Mi nem tudunk elképzelni egy olyan világot, amelyben ne ennek a földi világunknak a törvényszerűségei lennének. Amikor Jézus feltámadása után megjelent tanítványainak, már nem vonatkoztak rá a földi világ törvényszerűségei. A bezárt ajtók ellenére is bement tanítványaihoz. Testén ott voltak ugyan a keresztre feszítés sebei, de már nem uralkodtak a földi világ törvényszerűségei. Voltak már feltámadása előtt is jelei, amikor megmutatta, hogy ő, mint Isten országának az Ura, Ura azoknak a fizikai törvényszerűségeknek is amelyek a földön uralkodnak. Ahogyan olvassuk az Új Jeruzsálem leírását, átérezzük, hogy abban egy más világnak más törvényei uralkodnak. Mindazok a lelki-testi létükkel kapcsolatos sajátosságok, amelyek hozzátartoznak bűneset utáni életünkhöz, ott már nem lesznek. Nemcsak szenvedés és halál, hanem a gonoszságok is ismeretlenek lesznek. Életünk és világunk megrontói azok a démoni erők, amelyek előtt itt az emberek kaput nyitnak, azokat szolgálják ki. Kérjük Istent, hogy tisztítsa meg lelkünket, hogy erősödjön a hitünk, és ne lehessünk játékszereivé démoni erőknek.

Amikor Urunk befejezi az új teremtést, az új világ a menyasszony óriási serege lesz, amely meghitt szeretetközösségben lesz Urával, vőlegényével, Jézussal. Legyen vigasztalás számunkra, hogy ő ma is jó pásztora az ő nyájának. Figyeljünk szavára, fogadjuk el figyelmeztetését, ébresztését, dorgálását. Az ő jó pásztor kezében a vessző és a bot nem azért van, hogy nyájának juhait bántalmazza vele, hanem azért, hogy a nyájat veszélyeztető ragadozókat távol tartsa a nyájtól.

Elgondolkodtatóak az Új Jeruzsálem méretei is. Tudjuk, hogy ez szimbólum, de mint ilyen is azt a reménységet táplálja bennünk, hogy az a kicsiny nyáj, amelynek Urunk az országot ígéri, nem lesz kicsi. Vigasztalás, hogy ott nem lesz szenny, ami homályossá, borússá, vagy szennyessé tenné az életet. Az Igében azonban azt is olvastuk, hogy az újjáteremtett

világban nem lesz templom sem. Ezen elgondolkodunk, mert európai kontinensünkön alig akad település, ahol ne lenne templom. Isten országában pedig nem lesz? A hitben élő ember örül, hogy van templom. Ebben a gyorsütemű világban van egy hely, ahol az ember elcsöndesedhet, Isten Igéjét hallgatja, imádkozik. De azért azt is tudjuk, hogy a templom egyrészt Istenre mutató jel, másrészt pedig a mi nagy elesettségünknek a jele. Mert a templomra akkor lett szükség, amikor az ember elszakadt Istentől. Az Édenben se volt templom, mert az ember együtt élt Istennel, figyelt Istenre. Addig volt boldog az ember, amíg Istenre figyelt. A bűneset választóvonal lett, mert az ember elkezdett a sátánra figyelni. Az ember elvesztette az Édent, pusztába kiűzött, Istentől eltávolodott lénnyé lett. Csak miután Ábrahám leszármazottai Egyiptomban nagy néppé lettek és Isten Mózest küldte el, hogy vezesse ki népét Egyiptomból az Ígéret földjére, a pusztai vándorlás idején rendelte el Isten a sátortemplom építését, törvényt és szertartási szabályokat adott népének, hogy a nép megismerje akaratát és figyeljen rá. Az újjáteremtett világban Isten már újra együtt lesz népével. Nem lesz sátán, aki bűnbe ejtené és eltántorítaná tőle és az embertársaktól. Ott már mindenben az Isten akarata szerinti tisztaság és rend uralkodik. Maga a mennyei Jeruzsálem is fényben tündököl, az utcák aranyból, a kapuk és falak gyöngyökből, drágakövekből lesznek.

A mennyei Jeruzsálemben nap sem lesz. Aki csak a földi életlehetőségeket tudja elképzelni, azt mondja, hogy nap nélkül nincs élet. Az Igében pedig azt olvassuk, hogy nincs szükség se napra, se holdra, mert az Isten dicsősége világosítja meg azt, lámpása pedig a Bárány és a népek az ő világosságában fognak járni. A földön sincs szükség mesterséges fényforrásokra, amikor feljön a nap. Mint az Igében halljuk, az új teremtésben nem lesz éjszaka sem, csak nappalok. Kapui a mennyei Jeruzsálemnek is lesznek, de ezek a kapuk nyitva lesznek. Városfalakat azért építettek a földön az emberek, hogy a kapukat bezárhassák. Ezek a falak voltak az ellenség elleni védelem bástyái. Isten országában már nem lesz ellenség, nem lesz háború. A falakon ott lesznek az ajtók, de azok nyitva lesznek. Mi már odajutottunk, hogy otthonaink ajtaját is csukva tartjuk. Az Igében az is le van írva, hogy az ajtók ugyan nyitva vannak, de Isten országába csak azok mehetnek be, akik be vannak írva a Bárány életkönyvébe. Az eddigiekből azt is tudjuk, hogy Jézus Krisztus mindenkit meg akar váltani, mert azt akarja, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Sajnos sokan letérnek az élet útjáról. Isten elénk teszi az élet és a halál útját, és sokan a halált választják. Az ilyeneket Jézus, mint a Jel. könyve harmadik fejezetéből tudjuk, kitörli az élet könyvéből. Legborzalmasabb dolog, amely az embert érheti, kitöröltetni az élet könyvéből. Az, hogy itt vagyunk a gyülekezetben, hogy

be vagyunk írva az élet könyvébe, hogy készülünk a kegyelem asztalához, azt jelenti, hogy komolyan vesszük Urunk hívogatását. Áldott az életünk, ha a felkínált kegyelmet hálás hittel szívünkbe zárjuk. Ámen

Édesatyánk, megalázzuk magunkat szent színed előtt, és úgy köszönjük meg Igédet, amely ezen a végéhez közelgő hét minden estéjén hangzik közöttünk. Hálát adunk, hogy mi, akik olyan sokszor megbotlunk, és sokszor engedetlen gyermekeid vagyunk, ma újra hallottuk, hogy kegyelmes szeretettel várod minden őszinte bűnbánattal készülő gyermekedet kegyelmed asztalához. Köszönjük, hogy Urunk és Megváltónk beírja mindenkinek a nevét az élet könyvébe. Köszönjük, hogy ő azért jött az idők teljességében erre a földre, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett. Hálát adunk, hogy a mi életünket, amely kegyelmed nélkül elveszett élet lenne, meg akarod tartani. Bűnbánattal valljuk meg, hogy szavainkkal, tetteinkkel, rendezetlen emberi kapcsolatainkkal mi is sokszor elszakítjuk a legáldottabb szálakat. Bocsásd meg, ha világunk viharaiban járva megfogyatkozik szívünkben a hit, és eltávolodunk, tőled, mennyei Atyánktól is és embertársainktól is. Légy irgalmas hozzánk, tisztítsd meg szívünket, érzéseinket, hogy ne vétkezzünk a te akaratod ellen. Az Úr Jézus Krisztus szent nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének: Estenként ha harang csendül. (Énekgyűjtemény 85. oldal)

Az élet vize és az élet fája

Főének: 378. dics. Igeolvasás: Jelenések 22,1-21

Azután megmutatta nekem az élet vizének folyóját, amely ragyogó, mint a kristály, s az Isten és a Bárány trónusából ered. A város főútjának közepén, a folyó két ága között van az élet fája, amely tizenkétszer hoz termést, minden egyes hónapban megadja termését, és a fa levelei a népek gyógyítására szolgálnak. Nem lesz többé átok a városon, hanem az Isten és a Bárány trónusa lesz benne: szolgái imádják őt, és látni fogják az ő arcát, és az ő neve lesz a homlokukon. Éjszaka sem lesz többé, és nem lesz szükségük lámpásra, sem napvilágra, mert az Úr Isten fénylik fölöttük, és uralkodnak örökkön-örökké. És ezt mondta nekem: „Ezek az igék megbízhatók és igazak, mert az Úr, a próféták lelkének Istene küldte el angyalát, hogy közölje szolgáival mindezt, aminek hamarosan meg kell történnie. És íme, eljövök hamar: boldog,

aki megtartja e könyv prófétai igéit." Én, János hallottam és láttam ezeket, és amikor hallottam és láttam, leborultam az angyal lába előtt, hogy imádjam őt, aki megmutatta nekem ezeket. De ő így szólt hozzám: „Vigyázz, ne tedd, mert szolgatársad vagyok neked és testvéreidnek, a prófétáknak, és azoknak, akik megtartják e könyv igéit: az Istent imádd!" És így szólt hozzám: „Ne pecsételd le e könyv prófétai igéit, mert az idő közel van. Aki gonosz, legyen gonosz ezután is, és aki bűntől szennyes, legyen szennyes ezután is, aki pedig igaz, cselekedjék igazságot ezután is, és aki szent, legyen szent ezután is. Íme, eljövök hamar, velem van az én jutalmam, és megfizetek mindenkinek a cselekedete szerint. Én vagyok az Alfa és az Ómega, az első és az utolsó, a kezdet és a vég". „Boldogok, akik megmossák ruhájukat, mert joguk lesz az élet fájához, és bemennek a kapukon a városba. Kívül maradnak az ebek, a varázslók és a paráznák, a gyilkosok és a bálványimádók és mindenki aki szereti és szólja a hazugságot! Én, Jézus küldtem el angyalomat, hogy ezekről bizonyságot tegyen nektek a gyülekezetek előtt. Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, a fényes hajnalcsillag". A Lélek és a menyasszony így szól: „Jöjj!" Aki csak hallja az is mondja: Jöjj!" Aki szomjazik jöjjön! Aki akarja, vegye az élet vizét ingyen! Kijelentem mindenkinek, aki hallja e könyv prófétai igéit: Ha valaki hozzátesz ezekhez, arra az Isten azokat a csapásokat bocsátja, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben; ha pedig valaki elvesz e prófétai könyv igéiből, attól az Isten elveszi osztályrészét az élet fájából, a szent városból és mindabból, ami meg van írva ebben a könyvben. Igy szól az, aki ezeket kijelenti: „Bizony, hamar eljövök". Ámen Jöjj, Uram Jézus! Az Úr Jézus kegyelme legyen mindnyájatokkal! Ámen

Gondviselő Édesatyánk, mindenható Isten, te vagy a mi egyedüli reménységünk, mert te vagy az Ura életünknek. Életünk változásaiban naponta látjuk, hogy minden elmúlik, minden megváltozik, csak a te kegyelmed és gondviselő szereteted marad meg örökké. Hálát adunk néked, hogy te üdvözítő szereteted evangéliumát hirdeted nekünk most is. Gyors ütemű életünk hajszájában mi néha elfelejtkezünk rólad, és amikor így Igéd hallása után vágyakozva együtt vagyunk, jó hallani atyai biztatásodat, hogy te nem feledkezel el rólunk. Köszönjük, hogy Jézus Krisztus minket is megváltott, és a mi életünket is kiragadta a kárhozat mélységéből. Atyánk, te ismered szívünket, gondolatainkat és érzéseinket is ismered. Mi szeretnénk tiszták és megszentelt életűek lenni, de a sátán minket is megkísért, és csak a te kegyelmed tudja megtisztítani életünket. Köszönjük, hogy most is az élet vizének a forrásánál lehetünk együtt, és szakíthatunk az élet fájának a gyümölcséből. Kérünk,

szenteld meg szívünket, hogy tudjuk cselekedni akaratodat és éljünk gyermekeidhez méltó életet. Megváltó Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehird. előtti ének: 464. dics. 2. vers Alapige: Jelenések 22,1-2

Azután megmutatta nekem az élet vizének folyóját, amely ragyogó, mint a kristály, s az Isten és a Bárány királyi székéből ered. A város utcáján túl és a folyón innen, középen van az élet fája, amely tizenkétszer hoz termést, minden egyes hónapban megadja termését, és a fa levelei a népek gyógyítására valók.

Kedves Testvéreim,

A Jelenések könyvének az utolsó részéhez érkeztünk. A Jelenések könyvében elénk tárja Isten az emberiség jövőjét. Ez prófécia, és ha figyelmesen hallgattuk a felolvasott verseket, bizonyára észrevettük, hogy vannak benne motívumok, amelyeknek megtörténtére a ma élő, vagy az előttünk élt nemzedékek, mint megtörtént eseményre emlékeznek. Jézus Krisztus, aki Isten áldozati Báránya lett, már kétezer évvel ezelőtt odaáldozta magát értünk, hogy bűnbánó népe bűnbocsánatot nyerjen. Az ő érkezését Isten évezredeken át ígérte. Elmondta róla azt, hogy szenvedni fog, hogy sebeivel gyógyulunk meg. Uralkodásának nem lesz vége a Dávid trónján. Még a születés helyét is megmondta. És minden úgy teljesedett be, ahogy Isten a prófétákon keresztül elmondta.

Hátra van még a megváltás befejezése, amikor Jézusban Isten befejezi a megváltást, az újjáteremtést. A teremtés hajnalán az Édenben ott voltak a folyóvizek, amelyeknek vize által biztosítva volt a bő termés és a folyamatos tenyészet. A kert két legfontosabb fája volt az életnek a fája, valamint a jó és gonosz tudásának a fája. Isten az embert életre teremtette és az élet fája azt jelképezte, hogy az embernek nemcsak arra van szüksége, hogy kenyérrel, a föld termésével éljen, hanem arra is, hogy éljen Isten Igéjével is. Az élet fájának gyümölcsével akarta Isten örökéletre táplálni az embert. A másik fa gyümölcsének a fogyasztását, amelyet a jó és gonosz tudása fájának nevezett, Isten megtiltotta. Azt akarta, hogy az ember ne ismerje meg a gonoszt, mert a gonosz megismerése halálra viszi. Az ember megszegte Isten parancsát, bűnbe esett és ezzel elindult a halál útján. El kellett hagynia az Édent, és már nem szakíthatott az élet fájának gyümölcséből. A mai Igében olvassuk, hogy az új teremtésben újra ott lesz az ember életterében az élet a vize, és az élet fája. Kánaánban, ahol időnként kevés az eső, nagy kincs a víz. Isten az

új teremtésben azt akarja, hogy folyjon az életnek a vize, és gazdagon teremjen az élet fája. Igénknek az a mondata, hogy az életnek kristálytiszta vize az Isten és a Bárány királyi székéből ered, Istennek a Krisztus által hozott áldozatára mutat, és azt a vigasztalást hirdeti, hogy van jövőnk, mert Isten megbocsátja bűneinket, és örök életet ad. Az új teremtésben az élet vize olyan bőséges nedvességet ad az élet fájának, hogy az havonta meghozza gyümölcsét, és levelei a népek gyógyítására valók. Ilyen áldott tápszert és gyógyszert fog adni Isten az emberiségnek, hogy a bűn betegségéből kigyógyuljon.

Az Ige ma még az óvilágban hangzik, de a vég közeledtével különös utasítást ad Isten az embereknek. Hiszen ő mindig hívogat mindenkit magához. Megtérésre hív, mert ha ez nem történik meg, az ember önmaga fölött mondja ki a halálos ítéletet. De megjön az idő, és vannak élethelyzetek, amikor a hívó szó elmarad. Mintha azt mondaná Isten: Most már késő. Amikor Isten az évekig tartó bárkaépítés után azt mondta Noénak, hogy övéivel együtt menjen a bárkába, és a körülte levő élő világból mentsen életet az özönvíz utáni időre, a bárka ajtaja ugyan még nyitva volt, de akkor már kellett az idő arra, hogy oda bevonuljanak azok, akik hosszú éveken keresztül hallották és cselekedték Isten akaratát. Azért kell vigyázni, hogy el ne tékozoljuk a kegyelmi időt. Mai Igénkben, a véghez közeledve, azt mondja Isten némelyeknek: „Aki gonosz, legyen gonosz ezután is, és aki bűntől szennyes, legyen szennyes ezután is, aki pedig igaz, cselekedjen igazságot ezután is, és aki szent, legyen szent ezután is." Isten nem ügyesen helyezkedőket, hanem bűneiket megbánni tudó embereket hív, hogy bűnbocsánatot, kegyelmet adhasson. Az ügyesen helyezkedők mindig csak a saját anyagi hasznukat nézik. Történelmi sorsfordulók alkalmával az ilyen emberek ügyesen átállnak a győzők táborához, és azok jelszavát harsogják. Nem új jelszavakat, hanem új szívet és új életet vár Isten a hozzá menőktől.

Az Ige boldognak mondja azokat, akik megmossák ruhájukat, mert joguk lesz az élet fájához, és bemehetnek a kapukon a városba. A ruhamosás a bűnbánatra utal. Mert nemcsak a ruhája szennyeződik be az embernek, hanem az élete, a lelke is. Szenny az Istentől való elhidegülés, mert ha nem figyelünk Istenre, nem halljuk útmutató, ébresztő szavát, nem is vesszük észre, hogy szennyesek vagyunk. Szenny a gyűlölködés, mert aki nem szereti felebarátját, az mind embergyilkos. A gyűlölködő szavak sebet ejtenek, ölnek. Szenny a hazugság, a rágalmazás, mert Isten az ember nevének a tisztességét és becsületét is atyai védelmébe veszi. Sok szenny van az életünkben, de ha Jézushoz megyünk, az ő vére megtisztít minket minden szennytől.

A Szentírás nagyon drága ajándéka Istennek, mert abban emberi eszközökön keresztül Lelke által Isten szólít meg minket. A Jelenések könyvének első mondata így hangzik: „Jézus Krisztus kinyilatkoztatása, amelyet az

Isten adott neki, hogy közölje szolgáival mindazt, aminek hamarosan meg kell történnie, és amelyet angyalával elküldve, kijelentett szolgájának, Jánosnak." E krisztusi, isteni parancsnak engedelmeskedve írta le János apostol a jövőnek azt a képsorát, amit Isten kitárt előtte. Így lett megírva a Jelenések könyve. Azért van leírva mindjárt a kezdetén ennek a könyvnek, hogy boldogok, akik olvassák és hallgatják e prófétálás beszédeit, és megtartják azt. Nem ok nélkül van a könyv végén, hogy abból, ami ebben a könyvben, tehát a Szentírásban le van írva, nem szabad elvenni se, de nem szabad ahhoz hozzátenni sem. Korunkban a hit dolgaival kapcsolatosan két ellentétes irányú folyamat zajlik körültünk. Sokan figyelembe se veszik Isten Igéjét. Úsznak a világ áradatával, Isten nélkül rendezik be az életüket, és sohasem keresnek választ arra a kérdésre, hogy mire adta nekünk Isten az életet. A másik véglet pedig az, hogy úgy olvassák a Szentírást, hogy leragadnak annak bizonyos részeinél, anélkül, hogy átgondolnák annak összefüggéseit, a nekik tetsző részeket kiemelik és a teljes Szentírás összefüggéséből kiragadva magyarázzák. Azt mondják, hogy ők új evangéliumot hirdetnek, mert jobban megértették az Igét, és kipróbált lélektani módszereket alkalmazva, mindenekelőtt a fiatalokra tudnak úgy hatni, hogy még családjuktól, szüleiktől is elszakítják őket. Így keletkeznek és gombaként sokasodnak az új vallások. Pedig nincs más evangélium. Megváltásunkat illetően „Istennek minden ígérete Krisztusban lett igenné és ámenné." Ezekben az új vallásokban ott vannak a keleti misztikus vallásoknak a vonásai. Egyre többet hallunk a jógáról, meditációról, agykontrollról, új korszak mozgalomról. Ebben a vallási egyvelegben a szavaknak egészen más jelentése van. A brahmanizmusban azt vallják, hogy Isten és a világ ugyanaz, mert maga a világ isteni. A jóga, amely mint testet erősítő gyakorlat nálunk is elterjedőben van, a brahmanizmus és a hinduizmus kulcsszava, ami összekötődést jelent. A jógának az utolsó fokozatai, tanításuk szerint, a meditáción és az én-tudat kioltásán keresztül juttatják az embert az istenséggel egyesülés magasztos állapotába. Az új vallásalkotók közt vannak, akik arra hivatkoznak, hogy ők új kijelentést kaptak, és most már azokat kell megtartani. E sorok írója egy ezen a területen végzett tanulmány írása közben fedezte fel, hogy ezek az emberek a spiritiszta médiumok által közvetített információt nevezték új kijelentésnek. Az új vallásalapítók tehát megszegik Isten parancsát. Isten Igéjéhez tehát nem hozzáadni, vagy abból elvenni, hanem azt megtartani kell.

Az Igében hangzik Megváltónk mondata: „íme, hamar eljövök." A Lélek és a menyasszony, és akik hallják, visszhangozzák: „jöjj". Megváltónk ígéretével kapcsolatban felvetődik sok szívben a kérdés: Mennyi idő a hamar? Mert az életünk rövid. Már a Kr. u. első évszázad vége felé is felvetették némelyek ezt a kérdést, mert ők a nehéz idők próbatételei közt azt remél-

ték, hogy a parúzia még az ő földi életükben megtörténik. Jézus visszajön, befejezi az új teremtés művét, és véget ér minden szenvedés. Ezekre a szorongató kérdésekre már magában a Bibliában választ kapunk. „Nem felejtette el az Úr, mit ígért, hanem hosszan tűr értünk." Kegyelmi időt ad. Jézus hangsúlyozta, hogy visszajövetelének az idejét csak az Atya tudja. A „hamar" szónak pedig kettős jelentése van, mert azt is jelenti: „hirtelen." Mint tudjuk, az ószövetségi kor évezredein keresztül tartott Istennek az ígérete, hogy Megváltót küld a világra, hogy az ember ne vesszen el. Évezredek várakozási ideje után „hirtelen" mennyei seregek sokasága jelent meg a betlehemi mezők felett, akik Istent magasztalták, és kihirdették, hogy megszületett a Megváltó. Ez azt jelenti, hogy ma is érvényes, ezért megszívlelendő Jézusnak az a figyelmeztetése, hogy: „legyetek azért készen, mert sem a napot sem az órát nem tudjátok." Az idők jelei, amelyről Jézus földi életében beszélt, figyelmeztetőek.

Kiváltságunk, és míg hangzik ezen a földön Isten Igéje, ajándékul kapott lehetőségünk az, hogy gyermeki hálával és szeretettel odafigyeljünk rá, Igéjét hallgassuk, szívünkbe zárjuk, és akaratát gyermeki engedelmességgel cselekedjük. Így lesz számunkra áldássá az áldás, amely a Szentírásban olyan sokszor hangzik, és amellyel a Jelenések könyve, és az egész Szentírás befejeződik:

Az Úr Jézus kegyelme legyen mindnyájatokkal. Ámen

„Igaz Isten ígéretedben Változhatatlan valóság! Amit te a te beszédedben Megmondasz az mind valóság. Könnyebb megavulni, Végképen elmúlni A természetnek, Mint semmibe menni Az igaz isteni Szent ígéretnek." Hálát adunk, hogy hangzott Urunk üzenete az ő eljöveteléről. Hálát adunk, hogy míg itt adod ezt a földi életet, drága ajándékként adod Igédet is, hogy mindenki döntsön, hogy a világban hangzó sok beszédre hallgat-e, vagy a te üzenetedre, az örök élet beszédére. Atyánk, azért is hálát adunk, hogy szívünkbe vágyakozást adtál a te Igéd után. Kérünk, adj hű és hálás szívet, hogy Igéd életünkben gyümölcsöt teremjen. Hálát adunk, hogy hívogatsz kegyelmed asztalához is, és kérünk, őrizz meg bennünket attól, hogy asztalodnál való méltatlan megállásunkkal kárhozatot együnk és igyunk magunknak. Tedd bűnbánatunkat őszintévé, és segíts, hogy mi is tudjunk őszinte szívvel megbocsátani azoknak, akik vétettek ellenünk. A hétköznapokban adj elégséges erőt feladataink végzéséhez. Légy velünk erősítő kegyelmeddel, amikor megfáradunk. Add mindnyájunknak a te békességedet, amelyet ettől a világtól nem kaphatunk meg. Így maradj velünk kegyelmeddel, Megváltónk, Jézusunk nevében kérünk.

Záróének: 398. dics. (2001.)

Hálaadás az örömért

50 évvel ezelőtt konfirmáltak hálaadó ünnepe Csicserben
2008. augusztus

Alapige: Lukács 10,20

Kedves Testvéreim,

Amikor 50 évvel ezelőtt itt álltatok az Úrasztalánál, hogy hitetekről vallást, és Krisztus anyaszentegyházához való hűségetekre fogadalmat tegyetek, így szólítottalak meg benneteket: kedves gyermekeim, majd úgy, hogy kedves ifjú testvéreim. Azóta már eltelt 50 esztendő, és most már nem szólíthatlak benneteket kedves gyermekeimnek, mert neves költőnkkel együtt ti is elmondhatjátok: „Sötét hajam őszbe vegyült már, s a tél dere már megüté fejemet." Már ifjú testvéreimnek se szólíthatlak benneteket, mert az 50 esztendő a ti ifjúságotokat is elvitte. Hadd fejezzem tehát ki örömömet, hogy itt vagytok, hogy én is itt lehetek, és együtt adhatunk hálát Istennek azért, hogy 50 évvel ezelőtt lelkiismeretesen elkészültetek a konfirmációra, és a mostani kedves visszaemlékezés azt is jelenti, hogy az akkor tett fogadalmat és hitvallást ezután is meg akarjátok tartani. Fogadjátok tehát mindnyájan szeretetteljes köszöntésemet. Örülök, hogy mindnyájan éltek és hiszem, hogy Jolánka, aki most betegsége miatt nem tudott eljönni erre az ünnepre, lélekben szintén itt van. Nekem is emlékezetes a ti konfirmációtok, mert 50 évvel ezelőtt, miután elfogadtuk a csicseri gyülekezet meghívását, és a gyülekezet lelkipásztora lettem, ti voltatok ebben a gyülekezetben az első konfirmáló csoport, és mivel Vajkóc is az én gyülekezetem volt, és Margitka ott egyedül konfirmált volna, ő is társult a csicseri csoporthoz. Veletek együtt köszöntöm a csicseri gyülekezetet is, és együtt ünneplésünk alkalmával hallgassátok meg Isten Igéjének az üzenetét a Lukács írása szerint való szent evangélium 10. részének 20. verséből:

Ne annak örüljetek, hogy engedelmeskednek nektek a lelkek, hanem inkább annak örüljetek, hogy a nevetek fel van írva a mennyben.

Ezek a szavak az Úr Jézus ajkán hangzottak el, a tanítványok nagyobb csoportja felé. Tudjuk, hogy Jézusnak a 12 tanítványon kívül, akik állandóan vele jártak, volt egy 70 főből álló tanítvány csapata is, akikkel időnként találkozott. Mint ahogyan kiküldte próbaszolgálatra a tizenkettőt, úgy küldte ki a hetvenet is. A felolvasott Igét akkor mondta Jézus nekik, ami-

kor azok a próbaszolgálatból azzal az örömhírrel tértek vissza, hogy még a gonosz lelkek, a démonok is engedelmeskedtek nekik. Jézus örült a tanítványok örömének, de azért figyelmeztette, tanította is őket, mert az eredményes próbaszolgálat után elő akarta készíteni őket arra is, hogy tanítványi munkájuk során sok kudarcuk is lesz, és a démoni lelkek az ő munkájukat is meg fogják nehezíteni. Azért mondta nekik, hogy ne csak annak örüljenek, hogy a munkájuk nem volt hiábavaló, hanem annak, ami a legfontosabb, hogy majd hittel és szeretettel végzett odaadó munkájuk után nekik is azt mondhassa visszatérő Krisztus; hűséggel szolgáltatok és nevetek fel van írva a mennyben. Mert ő különösen a gonosz erőkkel is megvívni kész hűséget keresi. Ez a hűség azért olyan nagyon fontos, mert az élet nemcsak az a néhány esztendő, amit itt töltünk a földön. Jézus Krisztus, mielőtt Lázárt feltámasztotta ezt mondta a Lázárt sirató asszony-testvéreknek: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz bennem, ha meghal is él." Néhány perc múlva odament Jézus a Lázár sírjához, Lázárt nevén szólítva hívta, és a meghalt Lázár feltámadt és kijött a sírból. Így mutatta meg Jézus a Lázár sírjánál, hogy amikor ő még egyszer visszajön a fölre hatalommal és dicsőséggel, ébresztő szavára így ébrednek fel a halottak mindnyájan, és akik megváltó kegyelmét a földi életben hittel elfogadták, nem halnak meg többé.

Ti most az 50 évvel ezelőtti konfirmációtokra emlékeztek hálaadással. Hadd mondjam el nektek, hogy a konfirmáció szertartása se létezett mindig protestáns egyházainkban. Amikor Jézus Krisztus megszületett, ezen a földön még csak egyetlen nép, a zsidó nép tudott Istenről, a többi nép mind pogány volt. Jézus tanította tanítványait Isten országának titkaira, és mielőtt a mennybe visszament, megparancsolta tanítványaink, hogy menjenek szét a világba, és hirdessék Isten országának az evangéliumát. A tanítványok meg is kezdték ezt a munkát, de a mi őseink, amikor mintegy ezer esztendővel Krisztus születése után a Kárpát-medencébe érkeztek, még pogányok voltak az akkor már javarészt keresztyén Európában, és hittérítők munkája nyomán itt lettek keresztyénekké. A reformáció nagy lelki megújulást jelentett őseink számára, az azelőtti latin szertartás helyett édes anyanyelvünkön hangzott Isten Igéje. De a 18. században hazánkba is eljutott a felvilágosodásnak nevezett eszmei hullámverés. Az ember elkezdett büszkélkedni a maga tudásával, és azt hirdette, hogy a világon csak az nevezhető létező valóságnak, amit látunk, amit megfoghatunk. A Szentírástól elfordulva nem tudatosították, hogy ez a látható világ a láthatatlan Lélek Isten teremtménye. A levegő se látható, de ha nem lenne levegő, perceken belül mindnyájan meghalnánk. A felvilágosodás korának ez a tanrendszere, hogy csak a látható és kézzel fogható dolgok létező valóságok, milliók szívében elapasztotta a hitet, és kezdett egy hitetlen nemzedék felnevekedni.

Ezt a sajnálatos állapotot látva egyházaink vezetői egy közös konferencián elhatározták egy utasítás kiadását, hogy a hitben élő szülők hűséges szeretettel neveljék gyermekeiket hívő életmódra. Hogy ezt mindenki vegye komolyan, azt is elrendelték, hogy a szülők, amikor kérik gyermekeiknek a keresztség sákramentumában való részesítését, kötelesek fogadalmat tenni, hogy gyermekeiket hívő életre segítik, hogy amikor felnőnek, tudjanak a gyülekezet előtt hitükről vallást tenni. Ehhez csatlakozóan törvénybe iktatták, hogy az egyházak lelkipásztorai a gyermekeket úgy készítsék elő a hitben való megerősödésre, hogy hitükről a gyülekezet előtt vallást tudjanak tenni. Ilyen körülmények közt vált szükségessé a konfirmáció elrendelése. A mai körülmények pedig azt teszi szükségessé, hogy mind a lelkipásztorok, mind a növendékek az előkészítés évei alatt úgy készüljenek konfirmációhoz, hogy a hitvallástétel után tartsák is meg mindazt, amire fogadalmat tettek. A megbetegített hit gyógyításához, éppen azért, mert minden értéket felülhaladó kincsről van szó, a tanítás önmagában nem elég. Ahhoz mindig szükséges a szülők példaadása is. A hit azért drága kincs, mert ez az a híd, amelyen keresztül Isten kegyelme átvezet a halál szakadéka fölött az örök életre. A hit nélküli ember ma is azt mondja: Igyekszem élvezni az életet, mert ha meghalok, rám borul az örök éjszaka. A testem elporlad, és én nem leszek. A Szentírásban Isten több helyen is elmondja, hogy ez nem így van. A legismertebb ezek közül a gazdag embernek, és a szegény koldusnak, Lázárnak a haláluk utáni története, amit Jézus mondott el, aki ismeri Isten országának a titkait. Ő mondta el nemcsak azt, hogy a meghalás után folytatódik az élet, hanem azt is, hogy aszerint folytatódik az élet, ahogyan az ember a földön élt. Aki hisz benne, annak örök életet készített. Ez a nap azért örömünnep, mert Isten nektek olyan szülőket adott, akik titeket hitre segítettek, hitetekről 50 évvel ezelőtt ebben a nekem is kedves templomban vallást tettetek. Kérjük Istent, hogy áldjon meg titeket, és őrizze meg életeteket, hogy az 50 évvel ezelőtti fogadalmatokat ne csak magatok tartsátok meg, hanem azt hitben élésetek által véssétek gyermekeitek és unokáitok szívébe is. Ámen

Édesatyánk, hálát adunk neked, hogy amikor megváltó Krisztusunk keresztre feszítése előtt készítette elő tanítványait a rájuk váró feladatokra, arról is beszélt, hogy amikor ő már nem lesz itt velük test szerint, a világ hatalmasai üldözni fogják őket. Hálát adunk, hogy Megváltónk vigasztaló szavai közt azt is mondta, hogy ha a hatalmasok hitükért maguk elé idézik őket, ne féljenek, hogy mivel védjék magukat, ne nyugtalankodjanak, mert a Pártfogó, a Szentlélek, akit az ő nevében küld az Atya, eszükbe juttatja mindazt, amit

tőle, Jézustól hallottak. Amikor ezek a testvérek fiatal korukban, ebben a templomban hitüket megvallották, nem volt kockázat nélküli nyilvánosan hitvallást tenni. Hálát adunk, hogy szüleik ehhez a hitvallástételhez mégis hozzásegítették őket. Hálát adunk, hogy nagy Pártfogónk, a te Szentlelked, aki mindig és mindenütt velünk akar lenni, eszükbe juttatta ezeknek a hitvallást tevőknek azt a nevezetes vasárnapot, azért akartak ma hálásan emlékező szeretettel együtt lenni, és neked, megtartó Istenünknek, gondviselő Édesatyánknak mindenért hálát adni. Segítsd őket, hogy hitüket drága kincsként tartsák meg, és adják tovább a következő nemzedékeknek. A te áldó kegyelmedet kérjük ennek a gyülekezetnek az életére, amelyben én kegyelmedből 45 évet át hirdethettem Igédet és gyarlóságaim között is igyekeztem a gyülekezetnek hű lelkigondozója lenni. Hálát adunk azért a szívemben őrzött reménységért is, hogy az évtizedeken át hirdetett Ige nem tűnt el nyomtalanul az idők hullámverésében, hanem azokból valami ma is érlelődik a szívekben a nagy aratásig. Jézusunk nevében kérünk teljesítsd ezt a reménységünket, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Tanácsoddal vezetsz engem

Konfirmáció Csicserben. 1958

Alapige: Zsoltárok 73,23-26

De én mindig veled leszek, mert te fogod jobb kezemet. Tanácsoddal vezetsz engem, és végül dicsőségedbe fogadsz. Nincs senkim rajtad kívül a mennyben, a földön sem gyönyörködöm másban. Ha elenyészik is testem és szívem, szívemnek kősziklája és örökségem te maradsz, Istenem, örökké!

Kedves Gyermekeim, kedves ifjú Testvéreim!

Az anyaszentegyház életében mindig kedves és reménységre indító esemény az, amikor egy kis csoport fiatal megáll itt az Úr asztalánál hitvallástételre, és elmondja, hogy az életét nem a vak sorsra, hanem a minket szerető Istenre, és drága vérén megváltó Jézus Krisztusra bízza. A most felolvasott Igében az emberi bizonyságtétel hangja csendül fel. Ez az emberi bizonyságtétel a felelet arra, amit Isten a Szentírás sok helyén elmond; „ne félj, mert én veled vagyok”. Jó nekünk egész életünkön át szí-

vünkbe zárni azt a bizonyosságot, hogy Isten velünk van, és az ő velünk létének leghatalmasabb bizonyságtétele az, hogy elküldte a földre megváltásunkra Jézus Krisztust. Ő az az Immánuel, akiben velünk van Isten. Azért mondta a tanítványoknak, mikor feltámadása után ment vissza az Atyához: „Én veletek maradok minden nap a világ végéig." Ő tehát nem akarja soha elhagyni földön élő megváltottait, de fennáll az a veszély, hogy mi hagyjuk el őt. Aki ezt teszi, a legdrágábbat, a legnagyobb kincset, az elkészített örök életet, az üdvösséget tékozolja el. Amikor ezerféleképpen csalogat a sátán és el akar tántorítani titeket is Istentől, legyen mindig ajkatok és szívetek hitvallása Isten felé fordulva: „én pedig mindenkor veled maradok." Bárcsak később is, amikor Isten az életeteket kiteljesíti, tudnátok mondani: én és az én házam az Úrnak szolgálunk. Azért hangzik az Isten üdvözítő szeretetét átélő ember ajkán a vallomás, hogy Istennel maradunk, mert Isten tanácsával fogja jobb kezünket és így vezet bennünket. Ugye nektek is vannak kedves emlékeitek talán már a gyermekkortól, amikor jó szüleitek megfogták a kezeteket talán csak egy pár lépésre, talán az óvodába, vagy később az iskolába kísértek benneteket. Nem tudjuk ezek a drága életek, akik titeket sok szeretettel neveltek, vezettek, meddig maradnak mellettetek. De az Igében hangzik az áldott biztatás, hogy Isten fogja a kezeteket, akkor is, amikor ők már nem lesznek mellettetek. Csak vigyázzatok, ti ne viselkedjetek úgy, mint az engedetlen makacs gyermekek, akik kiszakítják magukat a jó szülői kézből, mondva, hogy ti másfelé akartok menni. Ezért ne feledkezzetek el sohasem, hogy Isten vezet mindnyájunkat a legáldottabb cél felé és így téve tapasztaljátok majd meg ti is, hogy a sebek gyógyulnak, a könnyek nem peregnek, és tiszta örömmel tudtok örülni. Eddig olyanok voltatok kedves gyermekeink, mint a fiatal gyümölcsfák, amelyek mellett különösen ott ahol gyakran fúj a szél, ott van a támaszték, a karó, amely tartja, hogy a vihar le ne hajtsa, ki ne törje. De amikor a támasztékot elveszik, akkor már a viharban is meg kell állani egyedül. Bárcsak titeket megőrizne Isten a nagy viharoktól, de bármi is történik, ha viharba kerülne is az életünk ne felejtsétek el, hogy Isten a viharokban is velünk van. Az Igében hallottuk a zsoltáros felsóhajtását: kicsodám van nékem az egekben, rajtad kívül másban nem gyönyörködöm. Mi szívesebben beszélünk arról, hogy kicsodánk van nekünk a földön. Mindnyájan szívesen beszélünk nagy, vagy nevezetes emberekről, ha dicsekedhetünk, hogy az a nevezetes ember nekünk valakink. Isten megadja nektek azt az örömet, ha most őszinte szívvel és hittel álltok itt, hogy ti a legnagyobbról beszélhettek, a világ Megváltójáról és mondhatjátok: ő az én Megváltóm. Ne ijedjetek meg attól a gondolattól, hogy eljön az idő, amikor egyedül maradtok, mert az élet nagy döntéseinél és nagy ügyeinél

minden embernek magának kell helyt állania. Most is azért vagytok itt, hogy elhangozzon életetek nagy bizonyságtétele, amelyet mindenkinek magának kell megtennie. A magunk harcát mindnyájunknak magunknak kell megharcolni még akkor is, ha vannak mellettünk áldott társak, de ha a földi társak elmaradnak is, Isten veletek marad. Nem tudjuk, hogy a hivatás a különböző életlehetőségek kit- kit hova szólítanak majd közületek. Lehet, hogy némelyek közületek nagyon távol kerülnek a szülőföldtől, lehet, hogy némelyeteknek ünnep lesz az a nap az életében, amikor itt lehettek szülőföldetek kedves templomában, ahonnan indultatok, ahol konfirmáltatok, de bármilyen távol kerültök, vagy a szülőföld közelében éltek soha ne felejtsétek el, hogy ti Istennek Krisztusban megváltott gyermekei vagytok, hogy az ő szeretete soha el nem fogy és ha ti nem fordultok el tőle ő mindig veletek marad. Ez a gyülekezet most szeretettel akarja meghallgatni, hogy mit tanultatok abból a tudományból, amelyet Isten Krisztusban küldött a földre, mert az ember nemcsak kenyérrel él, hanem Istennek minden Igéjével. Ez a gyülekezet örömmel fogja hallani ajkatokról a hitvallástételt és kérünk benneteket, hogy azt egész életetekben hűséges szeretettel hordjátok a szívetekben. Ha pedig valamikor ideológiai viharba kerülne az életetek, ne hagyjátok magatokat idegen szelekkel távol sodorni Istentől, aki titeket is megváltott és szeret. Ámen

Záróistentisztelet Csicserben 44 évi szolgálat után.

Főének: 200. dics. Igeolvasás Márk 6,44-56

Akik pedig ettek a kenyerekből, ötezren voltak, csak férfiak. Ekkor Jézus azonnal arra kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak hajóba, és menjenek át előre a túlsó partra Bétsaida felé, amíg ő elbocsátja a sokaságot. De miután elbúcsúzott tőlük, felment a hegyre imádkozni. Amikor beesteledett, a hajó a tenger közepén volt, ő pedig a parton egyedül. Mikor meglátta, hogy mennyire küszködnek az evezéssel, mert ellenszelük van, a negyedik éjszakai őrváltás idején a tengeren járva közeledett feléjük, és el akart menni mellettük. Amikor meglátták őt, amint a tengeren jár, azt hitték, hogy kísértet, és felkiáltottak. Mindnyájan látták ugyanis, és megrettentek. Ő azonban azonnal megszólította őket, és ezt mondta nekik: „Bízzatok, én vagyok, ne féljetek!”Ekkor beszállt hozzájuk a hajóba, és elült a szél, ők pedig szerfölött csodálkoztak magukban. Nem okultak a kenyerekből, mert a szívük még kemény volt. Ezek után a túlsó partra átkelve, Genezáretbe érkeztek és kikötöttek. Amikor

kiszálltak a hajóból, azonnal felismerték őt, és némelyek befutották az egész környéket; kezdték a betegeket ágyakon oda hordani, ahol hallomásuk szerint éppen tartózkodott. Ahova csak bement, falvakba, városokba vagy településekre, letették a tereken a betegeket, és kérték őt, hogy legalább a ruhája szegélyét érinthessék; és akik csak megérintették, meg is gyógyultak.

Örökkévaló Isten, csodálatos a te kegyelmed, amely napjainkhoz napokat ajándékoz, és amely azt is munkálja, hogy az ajándékba kapott időt ne csak arra használjuk, hogy földi életünk szükséges javaiért fáradozzunk, hanem alkalmakat készítesz arra is, hogy örök Igéd üzenete utat mutasson nekünk életünk útvesztői közt. Hálát adunk neked, hogy szent házadban most együtt lehetünk egymással és Megváltónkkal, hogy ő minket az örök életre tápláljon. Te áldd meg életünknek ezt a múltra visszatekintő alkalmát is, és segíts, hogy tudjuk megköszönni azokat a lelki kincseket, amellyel minket távozó lelkipásztorunkon keresztül négy és fél évtizeden át megajándékoztál. Te ajándékozz ennek a gyülekezetnek hű pásztort, aki hűséges követője akar lenni a jó pásztornak, Jézus Krisztusnak, és aki fiatalos lendülettel, bölcsességgel és szeretettel tudja majd pásztorolni a gyülekezetet. Légy most is velünk Atyánk kegyelmes szereteteddel, szólíts meg minket és segíts, hogy Igéd elérje szívünket és formálja életünket. Jézusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Igehirdetés előtti ének: 377. dics. 3. vers Alapige: Márk 6,45

Akkor Jézus azonnal arra kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak hajóba, és menjenek át előre a túlsó partra Betsaida felé, amíg ő elbocsátja a sokaságot.

Kedves Testvéreim,

Negyvennégy és fél évvel ezelőtt álltam itt először ezen a szószéken, mint a csicseri gyülekezet meghívott és megválasztott lelkipásztora. Azóta nagyon sok minden történt a világban is, az anyaszentegyházban is és az én életemben is. Azon az első istentiszteleten ezzel a gyülekezettel együtt részt vett egy csoport az elbocsátó gyülekezetből is. Az akkori Ige egyik mondata így hangzott: „Úgy tekintsen minket az ember, mint Istennek a szolgáit és Isten titkainak a sáfárait. Ami pedig a sáfároktól megkívántatik az, hogy

hű legyen". Akkor szeretettel hívtam a gyülekezet minden tagját, különösen a presbitereket, tehát a lelki életért is felelős vezetőit a gyülekezetnek, együttmunkálkodásra, a lelkipásztor melletti megállásra és a lelkipásztorral együtt az Isten útjain való hűséges járásra. Arról is beszéltem, hogy nagyon szeretem az egyszerű fejkendős édesanyákat, mert ilyen volt az én jó édesanyám is. Azt is mondtam, hogy nagyon szeretem a tisztességben megőszült édesapákat, mert ilyen volt az én édesapám is. Közben mentek az évek, sok minden történt körülöttünk a világban és voltak az életünknek itt a gyülekezetben is, különösen az első években olyan áldott mozzanatai, amikor én igen nagy reménységgel néztem a gyülekezet lelki épülése, fejlődése és növekedése felé. Egy olyan korban, amikor az ateizmus volt körülöttünk az uralkodó eszme, ez a csicseri gyülekezet volt az egyetlen az egész egyházmegyében, sőt sok más egyházmegyében is, amelyben külön ifjúsági összejövetelek, biblia esték és énekkar esték voltak. Áldott reménységre indító állapotok voltak ezek. Komolyan vettem, amit hirdettem is, hogy a sáfároktól Isten hűséget kíván és őszintén igyekeztem hűséggel szolgálni, Isten Igéjével és a többi rám bízott feladattal a gyülekezetben is.

A most felolvasott Igében is arról van szó, hogy volt az Úr Jézus életében is olyan időszak, amikor nagyon sokan vették körül. A felolvasott igeszakasznak az első versében egy olyan történetnek a befejező részét hallottuk, amelyben arról van szó, hogy az Úr Jézus a próbaszolgálatból hozzá visszatérő tanítványokkal együtt akart lenni, és zavartalan csöndességben szeretett volna velük egy kicsit elbeszélgetni és megpihenni. De az emberek észrevették, hogy ott van Jézus és hiába mentek egy puszta helyre, távolra a lakott területtől, utána mentek az emberek és egyszer csak azt vették észre, hogy óriási sokaság van együtt a pusztában, akik várnak valamit Jézustól. Ő mindig azt adta, amit adnia kellett, ami a küldetése volt. Hisz ő azért jött, hogy hirdesse és megvalósítsa Istennek az országát. Akarta, hogy a földön élő ember ne hagyja magát sodorni a világgal, hanem minden ember találja meg az élet útját. Csak férfiak ötezren voltak ott abban a gyülekezetben. Jézus hirdette Isten országának a titkait ennek a nagy gyülekezetnek. Pedig hosszú volt a prédikáció, mert majdnem estig tartott, akkor került sor a kenyér megáldásának és megsokasításának a csodájára. Jézus megáldotta az öt kis kenyeret és a két halat, a sokaságot csoportokba hagyta leülni, a megáldott eledelt tovább adták, mindenki jóllakott és kosarakban szedték össze a maradékot. Jeladás volt ez, hogy ebben a világban ott nincsen szükség, ahol az emberek tudnak és akarnak együtt lenni az élet Urával, a megváltó szeretettel, Jézus Krisztussal. Mi az ő élete történetéből, az egyháztörténetből már tudjuk, hogy mindaddig, ameddig vissza nem jön hatalommal és dicsőséggel, amikor

vele együtt Isten országának a teljessége is megérkezik, ő így akarja táplálni az örök élet kenyerével az élet után vágyakozó embereket. A tanítványok örültek, mert Jézus kenyeret adni is tudó hatalma és szeretetének fénye rájuk is vetítődött, mert kell a kenyér, kell az élet. Ezért akarták őt a tömeg akaratából megfogni és királlyá tenni, mert ő kenyeret adni is tud. Ő azonban nem akart egy földi ország királya lenni. Amikor nagypénteken az életét kioltani akaró tömeg zsivajgása közben Pilátus megkérdezte tőle, hogy valóban király-e, azt válaszolta, hogy az ő országa nem ebből a világból való. Hiszen ő Isten országának örökkévaló királya.

A próbaszolgálatból visszatért tanítványoknak jó lett volna a tömeg megvendégelése utáni szeretet és öröm meghitt légkörében együtt lenni Jézussal, de ő hajóba szállást, és a másik oldalra evezést parancsolt nekik. Ő pedig, miután elbocsátotta a sokaságot, felment a hegyre imádkozni. Onnan látta, hogy a feltámadt viharban tanítványai küzdenek az evezéssel. Az ellenszélben minden erőfeszítésük ellenére sem tudtak haladni. Bizonyára megsajnálta a hiába evező tanítványokat, akik lelkük mélyén már arról is lemondtak, hogy elérik a túlsó oldalt. A hiábavaló küzdelmet látva, vagy átélve mi csak a kétségbeesésig, vagy a sajnálkozásig jutunk el, de Jézus Ura a viharoknak is. Ő is elindult a tenger felé, és a tengeren keresztül a túlsó part felé. Ő tud parancsolni a természeti törvényeknek is. A tanítványok, amikor látták, hogy valaki a tengeren közeledik feléjük megrémültek. Azt hitték, hogy valami kísértetet látnak, de Jézus félelmüket és hiábavaló küzdelmüket látva megszólította őket: „Én vagyok, bízzatok, ne féljetek.” Ezzel a rövid mondattal elsősorban is azt akarta érzékeltetni tanítványaival, hogy ő v a n és hogy o t t v a n . Mózesnek annak idején arra a kérdésére, hogy ki ő, aki őt Egyiptomba küldi a nép megszabadítására szintén azt mondta, hogy a v a g y o k küldött engem hozzátok. És ezzel azt fejezte ki, hogy ő az, aki mindig van. Ezt az emberek közül senki nem mondhatja, de azt mi emberek is tudjuk, hogy ahol Isten van, ott van szabadulás a nagy veszélyek között is, ott lehetséges a gyógyulás a legreménytelenebb betegségekből is. Jézus szavai, aki a tengeri viharban szólította meg övéit, ugyanezt jelentik. És mert ő ott volt, megszűnt a vihar és a reményt vesztett tanítványok mindjárt megérkeztek a túlsó partra.

A szelíd Jézus tudott szigorú is lenni. Ahol az Atya iránti bűnt látta nem tehetett engedményeket. Ezért hirdetett a bűn fölött mindig ítéletet, de a bűnös embert kegyelemre hívta. Az ítélethirdetésre sokan azt mondták: kemény beszéd ez kicsoda hallgathatja ezeket. És akik ezt mondták otthagyták őt. Azok, akik otthagyták úgy vélekedtek róla, hogy a nép hitetője. És amikor már sokan elhagyták őt, megkérdezte a tanítványokat is: ti is el akartok menni? Ő nem akart senkit erőszakkal maga mellett

tartani. Mert Isten országába nem erőszakkal, hanem drága lehetőségként lehet bemenni Isten gyermekeinek. Jézus is megérte, hogy nagycsütörtök éjszakán még a hűséget ígérő Péter is háromszor megtagadta őt. Így volt ez az Úr Jézus életében, az Ószövetség korában sok próféta életében és az Újszövetség korában sokszor az Isten kegyelméről hűségesen bizonyságot tevő és kegyelemre hívó Ige szószólói körében is. A Krisztus követségében járó, neki szolgáló embereknek lelkiismereti kötelessége mondani az apostollal együtt: ha az embereknek akarnék tetszeni, nem lennék Isten szolgája. Mert Istennek a szolgája azt akarja, hogy az ő mulasztásai miatt senki ne maradjon Ige nélkül, az örökéletre szóló bizonyság nélkül. Emberi gyarlóságaim közepette is erre törekedtem én is az itt töltött évtizedek során. Voltak áldott alkalmak, reménységes időszakok, még nagy gyülekezetek is voltak. Az ateista időszak vége felé, amikor már kezdtek lazulni az egyházi életet bilincsbe verni akaró szándékok, még az is megtörtént, hogy én az ország ellenségének tartott lelkipásztor útlevelet kaptam Nyugat-Németországba, hogy egy egyházközi-nemzetközi összejövetelen legyek egyike egyházunk képviselőjének. Ennek az összejövetelnek a vezér-Igéje egy Zsoltárok könyvéből vett mondat volt: „Az én időm a te kezedben van". Számomra elképzelhetetlennek tűnt az, amit a konferencia helyén Berlinben láttam, hogy a világváros sok helyén, tereken, utcákon, földalatti metró állomásokon fúvós zenekarok egyházi énekeket játszottak, néhol énekkarok zengték a vezérige szövegét tartalmazó bizonyságtételt, hogy emberi életünk ideje halad, lejár az élet, meg kell ragadnunk az örökkévalóságot, ameddig Isten meghosszabbítja kinek-kinek a kegyelmi idejét. Minden országban lévő egyháznak volt pavilonja. A mi egyházunk részéről a különböző országból érdeklődőknek én adtam információt egyházunk életéről a sok apró részletkérdésekre is. A záró istentiszteleten, amely egy nagy stadionban volt megtartva megteltek az ülőhelyek és a pályán is voltak a becslések szerint legalább húszezren.

Az Igében arról is hallottunk, hogy a tanítványok ellenszélben eveztek. Krisztus egyháza ezen a világon sehol sem tudja elkerülni az ellenszelet. A sátán mindenütt munkálkodik és ellenszelet támaszt. A mi itthoni egyházi életünkben is építkezési törekvéseinkben is és munka közben is gyakran találkozunk ellenszéllel. A kezdet kezdetén csodálatos lendülettel kezdődött csicseri templomunknak külső és belső megújítása. Ide érkezésünkkor még a háború nyoma is meglátszott a templomon. Aztán lelassult a lendület, lehalkult a lelkesedés. Egyéni életem fájó sebévé lett, hogy Isten elszólította hűséges segítőtársamat, feleségemet. Közel kilenc évig ettem az özvegység kenyerét, míg Isten ebből a gyülekezetből ajándékozott nekem reménységem fölött hűséges segítőtársat.

Isten megáldotta építkezési erőfeszítéseinket is. Az erősen salétromos lelkészlakás helyett új lelkészlakást épített a gyülekezet. A megrepedt nagyharangot újraönttette. Sok harc előzte meg az elkonfiskált egybeépített iskola és tanító lakás visszaszerzését. Ennek hivatalos egyházi körökben is olyan visszhangja volt, hogy az egész országban nem tudnak olyan esetről, hogy az egyház visszakapta volna az államosított iskolát és tanítólakást. Erre azért volt szükségünk, mert ez volt a kiindulási alaptőke a lelkészlakás építéséhez. Isten különös kegyelmi ajándéka, hogy a parókia területén egyetlen épület sem maradt az eredeti épületből, minden újjá lett építve, az újra és újra megismétlődő ellenszél ellenére. Ugyanígy épült az új gyülekezeti terem, amely az adott körülmények között korszerűnek nevezhető, és amelyben száz körüli ülőhely van. Fel lett újítva a torony fakonstrukciója és a toronyra helyezett csillag. Sok más apró építési feladat is el lett végezve. Az új lelkészlakás tervezője testvérbátyám volt, aki ezt a munkát testvéri szeretetből végezte. A politikai nyomás enyhüléseinek az éveiben stipendiumot kaptam a Bern-i egyetemre, és ott egy Bern melletti gyülekezetben a szanatóriumi kezelésen lévő lelkipásztor helyett a stúdiummal egyidejűleg én végeztem a lelkipásztori szolgálatot. Amikor a sokféle építkezéshez már-már nem volt anyagi fedezet, kopogtattam a svájci testvéreknél és kérésünk nem volt eredménytelen. A pénzt azonban nem a lelkipásztor vette át, hanem a gondnokok és a kántor. Ezzel azt akartam kikerülni, hogy a titkos rendőrség, amely mindig a sarkamban volt megvádolhasson nyugati pénz kezelésével. Minden nyugati látogatás után vallattak, hogy én nem adtam-e a nyugatiaknak valami ellenszolgáltatást.

Hálát adok Istennek, hogy svájci szolgálataim során is, a nehezítő politikai körülmények között is, nem eredménytelenül szolgálhattam egyházunk javát, és épülését. Isten különös kegyelme hogy egyházmegyei és három gyülekezetben folytatott szolgálataim mellett, a politikai változás óta itthon is végezhettem irodalmi munkát. Munkáim nemcsak magyar lakta területre jutottak el, hanem szlovák és német nyelvterületre is. Ezzel a munkával is anyaszentegyházunknak szolgáltam. Kívánom ennek a gyülekezetnek, hogy Isten áldja meg közöttük ezután is Igéjének az üzenetét mindazoknak az ajkán, akik azt hűséggel és szeretettel fogják itt majd utánam hirdetni. Isten áldása maradjon a csicseri gyülekezeten. Ámen

Örökkévaló Isten, hálaadással tárjuk ki előtted szívünket, nemcsak azért, hogy megajándékoztál bennünket ma még az együttlét ajándékával ebben a gyülekezetben, hanem mindazért a lelki testi ajándékért, amit az elmúlt évtizedekben adtál ennek a közösségnek. Én is hálát adok, hogy emberi gyarlóságaim között is

adtál elégséges erőt, hogy ebben és néhány környékbeli gyülekezetben hirdethettem a te Igédet. Add jó Atyánk, hogy a most még talán nem csirázó elvetett magvak is csirát hajtsanak és termést hozzanak. Kérünk, légy irgalmas hozzánk, légy gyógyítója a betegeknek, vigasztalója a megkeseredetteknek. Légy kegyelmeddel tovább is ezzel a gyülekezettel és egész egyházaddal, hogy Igéd mindig a te Szentlelked által szóljon, hogy itt ne visszaesés, hanem előrehaladás, lelki épülés, építő és épülő szeretet legyen. Áldd meg Úr Isten a te népedet, kik téged szeretnek s tartsd meg közöttünk a gyülekezetet. Megváltó Krisztusunk nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Záróének 484. dics. (2001. szeptember 30.)

Ötven évvel ezelőtt konfirmáltak találkozója

Kedves ötven évvel ezelőtt konfirmált egykori ifjak,
kedves Testvéreim,

Lélekben, veletek együtt ünnepelve vagyok most a nekem is nagyon kedves csicseri templomunkban. Bizonyára nektek is kedves ez a hely, ahol keresztvíz hullott a fejetekre és ahol ötven évvel ezelőtt vidáman és reménységgel álltatok az Úr asztala körül, hogy hitetekről vallást tegyetek. Az én életemben is kedves ünnepek voltak azok az alkalmak, amikor egy hitéről vallást tevő fiatal csoportot imádkozó reménységgel az élet útjára indítottam. Még kedvesebbé és nevezetessé teszi ezt az ötvenéves évfordulót az, hogy egyike az akkor konfirmált lányoknak, Hires Erzsébet lett felvidéki református egyházunknak első női lelkipásztora. Csicseri gyülekezetünk neve tehát ilyen vonatkozásban is belekerül egyházunk történelmébe. Szeretettel köszöntsük őt ma szülőföldjén. Kegyeletes szeretettel emlékezünk arra a négy testvérünkre, akik ebből a konfirmált csoportból síri pihenőre tértek: Bodnár Gáborra, Móré Barnabásra, Szűcs Gáborra és Szűcs Ernőre. Emlékezzünk rájuk egy perces néma felállással.

Kedves testvérek, engedjétek meg, hogy néhány mondatban közvetve szóljak hozzátok. Azért közvetve, mert betegségemnek egyik következménye, hogy nehézkesen beszélek. Ötven évvel ezelőtt, amikor a konfirmációhoz készültetek elmondtam nektek, hogy ez a szó: konfirmáció, hitben való megerősítést jelent. Hitre azért van szükségünk, mert Isten nekünk nemcsak földi életet készített, mert ez a földi élet olyan, mint a

pára, hamar elszáll. Isten, a világ teremtő Ura, sokkal többet ad nekünk, mint csak földi életet, amelyet az ember Istennel való hitbeli közösség nélkül könnyen eltékozolhat. Isten mindenkinek, aki azt tőle kéri, hitet ad. Isten azért hajolt egy földi emberhez, Ábrahámhoz, szövetséget kötött vele és ezt mondta neki: Én megáldalak téged és áldás leszel, és a te magodban áldatnak meg a föld népei. Isten itt ígérte először Jézus Krisztust, akit elküldött, hogy odaáldozza életét az emberiség bűneiért, hogy Isten Jézus áldozatának érdeméért megbocsássa bűneit mindenkinek, aki azt kéri tőle. Emlékeztek rá, mivel végződött a konfirmáció? Isten szolgája fejetekre tett kézzel, Isten Igéjének szavaival megáldott benneteket. Mindenki, aki a konfirmációhoz őszinte lélekkel készült, aki az áldást lelki örömmel fogadta, aki szívébe engedte az előkészítés éveiben kapott tanítást, és az igehirdetések során azóta is hallható Igét, és hagyja, hogy életét emberi gyarlóságai közt is az Ige formálja, annak az meglátszik az életén. Az boldogan vallja magát Isten gyermekének. De ha ez nem lenne így az életedben, mert sokszor nem figyelsz Isten szavára, vagy ha hallgatod is az Igét, de gyarlóságaid tövisei vagy a világ javainak túlzott kívánsága elfojtják azt szívedben, még mindig van egy drága kiváltságod: Még élsz. Még ha őszintén akarod, lehet változtatni. Még nem vagy a koporsóban, nem vagy a sírban. Akkor már késő lenne. Idézem a kedves énekverset: Elszáll a perc, az életed, ma még ha jössz, elérheted. Ne késs tovább, ne várj tovább, ma kérd Atyád bocsánatát.

Áldás békesség kívánásával, a régi szeretettel köszöntöm a csicseri gyülekezetet.

Pándy Bertalan, a gyülekezet egykori esperes lelkipásztora.

Nagykapos – Csicser, 2012. augusztus 26-án.

EGYHÁZTÖRTÉNELEM

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház történetének rövid összefoglalása 1920–2011

A Felvidéki Református Ker. Egyház az első világháború utánig, az 1920. Január 27.-én aláírt békeparancs kiadásáig a Magyarországi Református Egyházhoz tartozott. Az egyháznak az új keretek közt való szervezése tehát az Osztrák-Magyar Monarchia megszűnése után, az újonnan szervezett Csehszlovák Köztársaság megalapításával kezdődött. Amikor a győztes hatalmak Magyarországot feldarabolták, a Magyarországi Református Egyháznak kétezer nyolcvanhat gyülekezete volt. Ebben nincsenek benne a szórványok. A Trianoni békeparancs értelmében Magyarország területének kétharmad részét elveszítette, és ezzel ezerhetvennyolc gyülekezet lett az anyaegyháztól elszakítva. Magyarország északi részén, az északnyugati és északkeleti Felvidéken az újonnan szervezett Csehszlovák Köztársaság keleti részén keletkezett Szlovákia, amelynek legkeletibb része Kárpátalja volt. Így Szlovákiában az anyaegyházakat, leányegyházakat és a szórványokat beszámítva négyszázkilencvenkét gyülekezete volt az új keretek közt szervezett egyháznak. A gyülekezeti tagok anyanyelve négyszáznegyvenkilenc gyülekezetben magyar és harmincegy gyülekezetben a szlovák nyelv volt. Ezen kívül volt még 12 vegyes nyelvű gyülekezet. A szlovák gyülekezetekben már ezerkilencszáz tizennyolc előtt is a szlovák volt az istentiszteleti nyelv. Tizenkét gyülekezetben kétnyelvűen hangzott az igehirdetés. Ezerkilencszáztizennyolc végén ennek a felvidéki református egyháznak kétszázhuszonháromezer százhatvannyolc tagja volt.

Az első világháború után részekre szaggatott Magyarország utódállamaiban élő magyarság története azonban csak nagyon hiányosan és szinte csak a politikai hatalmak közlései alapján volt ismerős Európában. Európában sem mindenki tudja, hogy Magyarország részekre szakítása nem az első világháború után történt és nem is ezerkilencszáz negyvenötben, amikor sor került az úgynevezett Beneš dekrétumok kiadására, hanem évtizedekkel azelőtt. E. Beneš és egy kis csoport cseh emigráns Angliában, Franciaországban és az Egyesült Államokban, már az első világháború kezdetén olyan gyűlöletkeltő aknamunkát kezdtek, amelynek kitűzött célja Ausztria- Magyarország szétrombolása volt. Londonban, Párizs-

ban és Amerikában sajtóirodákat létesítettek és kiadványaikban lélektani tervszerűséggel szerkesztett híreket közöltek a Magyarországon élő nemzetiségek elnyomásáról. Beneš 1915-ben adta ki Párizsban „Romboljátok szét Ausztria- Magyarországot" című kiadványát. Olyan tervszerű propagandamunkát fejtettek ki, hogy az egész Közép Európára kiterjedő politika sugalmazóivá váltak. Olyan széleskörű összeköttetéseket szerveztek, amelyben tőkeerős pénzemberek, bankárok ügyvédek, szabadkőművesek, állam és kormányfők is elfogadták és támogatták koncepciójukat. Még az Egyesült Államok elnökét Wilsont is megnyerték politikájuk támogatására. Pedig a magyarországi nemzetiségek elnyomásáról terjesztett propaganda durva rágalom volt. A magyar uralkodókat a nemzetiségek iránti magatartást illetően is az a szellemiség hatotta át, amit Szent István király egy levélben így kötött fia lelkére: „ A vendégeknek és idegeneknek adj helyet országodban. Hagyd meg a nyelvüket, szokásaikat, mert gyenge és törékeny az az ország, amelynek csak egy nyelve és azonos szokásai vannak. Ne légy igazságtalan, de légy mindig jóságos azokkal szemben, akik hozzád jönnek letelepedni. Bánj velük olyan jól, hogy jobban érezzék magukat nálad, mint bármely más országban."

Hogy ezt a tanácsot az évszázadok folyamán milyen becsületesen alkalmazták a királyok, arról Szekfű Gyula történész így ír: „A magyar középkor méltán nevezhető a kisebbségek aranykorának. A Magyarországon élő nemzetiségek nyelvi megújulási mozgalmai és irodalmi központjai nem a nemzetiségek anyaországában, hanem Magyarországon alakultak ki. Az első világháború előtt Erdélyben több román iskola volt, mint Romániában. A Magyarországhoz tartozás idején minden szlovák falunak is saját iskolája volt. A legkiválóbb szláv és román nyelvészek a budai egyetemen tanultak és saját nyelvükön adták ki írásaikat. Ezek a konkrét tények azt mutatják, hogy a magyar elnyomást hirdető propaganda a történelmi Magyarországra vonatkozóan hazugság."

Pedig a 13. század tatárdúlása és 16.-17. század török megszállása utáni korszakokban az uralkodók egyre több idegen nemzetiségű népet telepítettek le az országban. Ennek ellenére a 19. század első feléig ezek a népek szép egyetértésben éltek a magyarokkal. A feszültségek akkor mutatkoztak meg konkrétan, amikor a felvilágosult abszolutizmus uralkodójaként emlegetett II. József vezette az országot. Voltak ennek az uralkodónak áldásos intézkedései is, például az 1781-ben kiadott Türelmi rendelet, amelynek eredményeként a protestáns egyházak, amelyek akkor sok országban nem élhettek nyilvánosan hitükkel, néhol a templomokat is becsukták, szabadabb vallásgyakorlatra kaptak engedélyt. Ezután a Türelmi rendelet után indultak el fiatal magyar református lelkészek, végzett

teológusok Csehországba, hogy az ottani reformáció ügye ne vesszen el. Ez az uralkodó azonban kiadott egy rendeletet, amellyel az addig Európa szerte használt latin nyelvet a hivatalvezetésekben eltörölte, és helyette az egész Osztrák-Magyar Monarchia területére elrendelte a német nyelv használatát. Ez ellen minden nemzetiség tiltakozott. A bécsi udvar úgy akarta ezt az egységes ellenállást megpuhítani, hogy a kisebb nemzetiségek és a legnagyobb „nemzetiség" a magyarok és a kisebb nemzetiségek közti ellenállást akarta megtörni. Erre a feszültség szításra az adott bizonyos hivatkozási alapot, hogy a magyar kormány, amikor el lett törölve a hivatalokban a latin nyelvű hivatalvezetés, elrendelte, hogy a monarchia magyarországi részén a magyar legyen a hivatalvezetés nyelve. Ennek eredményeként a későbbiekben akadtak már a magyarok és a nemzetiségek között feszültségek, de egy néhány sajnálatos esettől eltekintve, amely éppen szlovák-magyar – viszonylatban történt, jó egyetértésben éltek együtt ezek a különböző nyelvet beszélő népcsoportok a régi Magyarországon. Ennek egyik bizonysága református egyházunkban éppen az volt, hogy a magyar többség szlovák énekeskönyvet nyomtatott ki az országos viszonylatban kis lélekszámú szlovák híveknek. Feszültségek minden emberi közösségben még a legharmonikusabb családban is adódnak az együttélés folyamán. Ezt nagyította fel, torzította el és használta fel országromboló céljainak az elérésére a cseh emigráció néhány embere, akiknek vezetője E. Beneš volt. Ennek a kis csoportnak kitűzött célja volt, hogy a csodálatos természeti és gazdasági egységet alkotó régi Magyarországot, amelyben a nemzetiségek évszázadokon át példás egyetértésben éltek együtt, szétszaggassák és a saját hatalmi törekvéseiket megvalósítsák.

A Trianoni békefeltételeket meghozó döntésen megdöbbentő tények elé állították az 1920 január 7.-én megérkezett magyar küldöttséget. Foglyokként fogadták, és a Madrid palotában rendőrségi őrizet alatt tartották őket. A bizottság tagjai szinte teljes egészében elfogadták Beneš és társai előkészített néprajzi, földrajzi adatait, és a határok meghúzását illető sugallatát. Pedig az adatok tele voltak földrajzi és néprajzi képtelenségekkel és hazugságokkal. Például az akkor szervezett Csehszlovákia keleti határvonalául, amely elválasztja Magyarországtól, a hajózhatónak nevezett Ronyva folyót rajzolták be. Pedig Ronyva folyó nem létezik, mert a Ronyva nem folyó, hanem egy kis patak, amely forró nyári időben néha közel áll a kiszáradáshoz, és amelyben olyankor még egy kis gyermekjáték papírhajó is elakad. A bizottság tagjai pedig nem ismerték annak az országnak természeti, földrajzi és néprajzi tényeit, amely fölött Trianonban majdnem halálos ítéletet hoztak. A magyar küldöttség vezetője Gróf Apponyi Albert rámutatott a „Békeszerződésben" levő adatok és argu-

mentumok hazug és igazságtalan voltára, de azt senki sem vette figyelembe. A magyar delegáció sajnálattal vette tudomásul, hogy a „Trianoni béke" nem más, mint rosszul informált és tévútra vezetett bírák műve, a szomszédok sóvárgásának a gyümölcse, összekötve a nagyhatalmak bűnös tudatlanságával. A nagy békebírák nem ismerték azon nemzetek néprajzának, földrajzának és történelmének az alapelemeit, amelynek sorsát rendezniük kellett. A magyar küldöttség vezetője a fenti tények láttán azt kérte, hogy az ország nemzetiségi területein tartsanak népszavazást, hogy kihez akarnak tartozni; Magyarországhoz-e, aki a több évszázados együttélés jogán méltán meg akarta őket tartani, vagy a szomszéd államokhoz, amely különböző indoklással magukhoz akarták őket csatolni. Ezt a kérést visszautasították. Pedig ez a kérés éppen azért született, mert a magyar bizottság tagjai, ha az utolsó években voltak is néha feszültségek, ismerték a nemzetiségek sokszázadra visszamenő békés együttélés-történetét, és hitték, hogy a népszavazás Magyarország javára döntötte volna el ezt az ügyet. Így nemcsak a nemzetiségi területeket és annak népeit, hanem három és félmillió magyart is elszakítottak területtel együtt az anyaországtól. Az autonomista szlovákok egy küldöttsége is megjelent Párizsban, hogy a szlovákok részére népi referendumot kérjen. A szlovákok ugyanis nem akartak az új államként tervezett Csehszlovákiában a csehekkel egy országban élni. Beneš azonban a Francia rendőrség segítségével, erőszakkal eltávolíttatta az autonomista szlovákok delegációját. Így tehát a szlovákokat is megkérdezésük nélkül csatolták az akkor összekovácsolt Csehszlovákiához. Így alkalmazták Trianonban a népek önrendelkezési jogának sokat hangoztatott jelszavát.

A trianoni békéhez kötődően, mivel magában a békeszerződésben a kisebbségi jogok rendezetlenül maradtak, úgynevezett „kisebbségi szerződéseket" írattak alá az utódállamokkal. Ezzel kapcsolatban Yves de Daruvár többek között ezt írja „Ezek az államok kötelezték magukat arra, hogy a területükön élő kisebbségek nemzetiségét, nyelvét, anyagi javait tiszteletben fogják tartani, és a szerződés végrehajtását a Népszövetség felügyelete alá helyezik. Fogadalmaikat azonban nemcsak hogy nem tartották meg, hanem annak éppen ellenkezőjét cselekszik. Tervszerűen hágják át a kisebbségi szerződéseket. Céljuk, hogy eltávolítsák, vagy beolvasszák a kisebbségeket és ez a módszer folytatása annak az erőszaknak, amivel ezeket a kisebbségi területeket megszerezték. Ők elnyomóknak nevezték a magyarokat, országaikban ezzel szemben a legcsekélyebb autonómia biztosítását is megtagadják, és ezen kívül az elnyomásnak olyan módszereit alkalmazzák, amelyekre sohasem volt példa a régi Magyarországon." Ott valóban soha nem hirdettek ki kollektív bűnösségi elvet egyetlen nem-

zetiségre vonatkoztatva sem. Nem tiltották meg az anyanyelv használatát, nem deportáltak tízezreket, nem telepítettek ki senkit az országból, és nem tettek hontalanná senkit a saját szülőföldjén, az őseitől örökölt anyanyelve és lelki, szellemi örökségének a megőrzése miatt. Ennek éppen az ellenkezője történt. Sokszor és nagy tömegben telepítettek be és állampolgárul fogadtak idegeneket. Az ott élt más nyelvű népek tudatosították ezt és szívesen vallották hazájuknak az országot.

* * *

Az új Csehszlovák Köztársaság megalapítása után egy ideig az a reménység élt az új ország Szlovákiának és Kárpátaljának nevezett részén élő református egyháztagokban, hogy meg tudják tartani a régi szervezeti egységet a magyarországi anyaegyházzal. De aztán szükségesnek mutatkozott az új körülményekhez alkalmazkodni, és az új államban egy új önálló egyházat szervezni. A csehszlovák hatóságok megígérték, hogy egy ilyen módon szerveződő egyháznak teljes szabadságot és önállóságot biztosítanak. Kérték, hogy az egyház maga válassza meg vezetőit és adja ki egyházalkotmányát. Az állami hatóságok azt is kívánatosnak tartották, hogy az egyház a leendő lelkészeket ne külföldön, tehát nem Magyarországon, hanem Csehszlovákiában képezze ki. Az államhatóság mindezeken túlmenően elrendelte, hogy a szlovák gyülekezeteknek saját szlovák egyházmegyéje legyen.

Ilyen körülmények közt lett megalapítva az új egyház, amely a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház nevet kapta. Az így megalapított egyház három egyházkerületre lett felosztva: a Dunamelléki, a Tiszáninneni, és a Kárpátaljai egyházkerületre. A Dunamelléki egyházkerület püspöke lett Balogh Elemér, pozsonyi lelkipásztor, a Tiszáninneni egyházkerület püspöke lett Pálóczi Czinke István, rimaszombati lelkipásztor, és a Kárpátaljai egyházkerület püspöke lett Bartók Béla, munkácsi lelkipásztor. Ezek utódai voltak: Dr. Magda Sándor csicseri, Péter Mihály gálszécsi, és Idrányi Barna, szalánci lelkipásztor. 1923-ban, hosszú előkészítés után összeült Léván az egyház alkotmányhozó zsinata. Az alkotmány elkészült, amit aztán be kellett nyújtani az államigazgatási hivatalnak jóváhagyásra. Az államigazgatási hivatal azonban a benyújtás után újabb követelményeket támasztott. A tárgyalások egész 1938-ig, Csehszlovákia felbomlásáig tartottak, anélkül, hogy az alkotmány jóváhagyása megtörtént volna. Az állam mindenekelőtt szolidaritási fogadalmat kért a lelkészektől, viszont a lelkészek azt mondták, hogy ezt nem kérhetik tőlük addig, ameddig az egyházi törvények, az alkotmányban levő cikkelyek nincsenek jóváhagyva. Az állam által követelt szlovák egyházmegye ügye sem lett rendezve. Az állam a szlovák egyházmegye létesítésének az elrendelésével figyel-

men kívül hagyta a saját ígéretét is, amit a kezdet kezdetén megígért, hogy az egyház függetlenségét, amely egyházunknak évszázados hagyománya is volt, biztosítani fogja. Ezek miatt a halogatott ügyintézések, illetve az ügyek nem intézése miatt a lelkészek anyagi hátrányt szenvedtek. A lelkészek egy része, ahol a kis gyülekezetek alig rendelkeztek valami kevés földingatlannal, ami elég lett volna a lelkész és családja kenyerének a biztosítására, a lelkészcsaládok anyagi gondokkal küzdöttek, vagy egyenesen szegénységben éltek. Ilyen nehézségek miatt a lelkészek kénytelenek voltak bizonyos dolgokban engedni a hatalom követelésének. A nehézségek közt az egyház a jóval nagyobb evangélikus egyház jó nevű püspökétől, Zoch Sámueltól kért segítséget, akit az állami hatóságok is tiszteletben tartottak, és akinek az is előnye volt, hogy hívei szinte teljesen szlovákok voltak. A segítőkészség megvolt, de a kormányhatóságok az ő közbenjárása után sem rendezték a rendezendő dolgokat. Az állam és az egyház közti problémák még akkor is megoldatlanok voltak, amikor 1938. október 6-án Szlovákia önálló országgá lett.

Iskoláztatási gondok

Az egyház vezetői ebben a félig megtűrt állapotban is mindent elkövettek, hogy a gyülekezeti élet folyamatosságát és annak rendjét megtartsák. A folyamatosság és a rend megtartásához mindenekelőtt felsőfokú, de utána középfokú tanintézetre volt szükség. Az új határok által el lettünk szakítva az egyházi élet területileg közeli tanintézeteitől, és az állam kötelezte az egyházat, hogy lelkészeit Csehszlovákia területén képezze ki. Végül is sikerült Losoncon külföldi erkölcsi és anyagi támogatással egy teológiai akadémiát létrehozni. Ebben a tanintézetben 1925. szeptember 15.-én kezdte meg teológiai tanulmányait az első 22 hallgató. Az akadémia első dékánja Sörös Béla volt.

Az egyház következő nagy gondja volt az egyházi elemi iskolák fenntartása és a tanítók kiképzése. Az első világháború után a Felvidéken 225 református iskola volt. A teológiai akadémia után tehát szüksége volt az egyháznak tanítóképző intézetre is. Ennek a szükségletnek a megvalósítását azonban a nehéz gazdasági helyzet miatt nem tudta az egyház megoldani. Azok az évek Közép Európa sok országában a gazdasági válság évei voltak. Végül a losonci teológiai akadémia indulása után 10 évvel, 1935-ben sikerült az egyháznak egy tanítóképző intézetet nyitni Komáromban. A közbeeső években, amikor egyházunknak nem volt tanítóképző intézete, a római katolikus egyház segítségével volt a tanítóképzés megoldva. A

katolikus egyház ugyanis megengedte, hogy magyar nyelvű tanítóképző intézetükben református növendékek is tanuljanak.

Az egyházi irodalom biztosítása is akadozott, mert Bibliákat és időszerű egyházi vagy teológiai kiadványokat Magyarországról csak ritkán és keveset lehetett behozni. Ez a körülmény arra kényszerítette az egyházat, hogy saját nyomdát létesítsen. Ezzel megoldódott a gyülekezeteknek énekeskönyvekkel és imakönyvekkel való ellátása, iskolai tankönyvek, valamint egyházi újságok, folyóiratok és brosúrák nyomtatása is.

Az egyház szívügyének tartotta a diakóniai szolgálatot is. Minden tőle telhető erőfeszítést megtett azért, hogy az árva gyermekeket az evangélium szellemében gyámolítsa, és azok neveléséről az árvák részére létesített otthonban gondoskodjon. A nehéz gazdasági helyzetben is akadt két jótevő, akik erre a célra alkalmas, két tágas házat ajándékoztak az egyháznak, a hozzá tartozó kertekkel együtt. Két további diakóniai szolgálatra szánt házat aztán a gyülekezeti tagok összefogásából, áldozatkészségéből vásároltak meg.

Az egyház helyzete az első Szlovák Köztársaságban

Amikor 1938-ban Csehszlovákia felbomlott, Szlovákia önálló állammá lett, és annak határait 1938. november 2-án, az első bécsi döntésen határozták meg. A határvonal megállapításánál, ahol az sikerült, igyekeztek a településeken élők anyanyelve szerint dönteni. De más szempontokat is figyelembe vettek, és így ez a határ sem volt, és a vegyes települések miatt nem is lehetett pontos nyelvhatár. Mivel a trianoni határok meghatározásánál a nyelvhatárt nem vették figyelembe, és így három és félmillió magyar is idegen országhoz lett csatolva, a második bécsi döntés után a református gyülekezetek túlnyomó többsége vissza lett csatolva Magyarországhoz. Az így visszacsatolt magyarokat tehát nem választotta el országhatár, és minden akadály nélkül mehettek régi szellemi központjaikba, az egyházi középiskolákba és főiskolákba, vagy egyetemekre. Így a nagy erőfeszítéssel szükségmegoldásként létrehozott teológiai akadémia Losoncon, és a komáromi tanítóképző intézet szükségtelenné váltak. A Szlovák Köztársaságban 25 református gyülekezet maradt. Akkor ezeknek megközelítően a fele magyar, a fele pedig szlovák anyanyelvű volt. Az új Szlovák Köztársaságban egy kis szlovák csoport létrehozott egy bizottságot, amelynek a „Református Egyház Szervezőbizottsága” nevet adta. Ez a bizottság a Szlovákiai Református Egyház vezető testületének nevezte magát.

* * *

A Bécsi döntés alapján 1938-ban Magyarországhoz visszacsatolt területen ismét arra törekedett a magyar kormány, hogy a nemzetiségek otthon érezzék magukat Magyarországon. Gróf Teleki Pál, Magyarország akkori miniszterelnöke 1940-ben egy külön kiadványt szentelt a nemzetiségeket illető törekvésének, az alábbiakban ebből idézek néhány mondatot: „Tehát nem a demokrata imperializmusnak, hanem a közel ezer esztendős magyar vendégszerető alkotmányosságnak tradícióit kell munkálnunk és abban kell ismét tökéletesen egységessé válnunk. Elismerjük kisebbségeink jogát kulturális életük, népi sajátságaik megfelelő ápolására. Mindenkinek vitathatatlan joga a maga anyanyelvét, ősi szokásait, a maga tradícióit ápolni és a magyar államnak, mint minden államnak, kötelessége más anyanyelvű polgárait ebben a törekvésében támogatni, az ismereteknek anyanyelvükön való tanítását lehetővé tenni, sőt azt istápolni. Ezt az alapelvet hirdettem a parlamentben, hirdetem társadalmi egyesületekben és minden lehetséges alkalommal. Mint a magyar toleranciára jellemző esetet felemlítem, hogy Kossuthnak felvidéki kormánybiztosai közül többen nem bírták jól a magyar nyelvet, jelentéseik tele vannak hibákkal, de ezen mégsem akadt fenn senki. Az idén, március 15.- én Kassán mondott beszédemben megmondottam azt is, hogy ahol az iskola megválasztása nem önként történik, ezzel szemben hogyan fogunk állást foglalni. Azt mondtam ott Kassán, hogy hallottam panaszokat is. Ha még többször hallok olyat, hogy például leventeoktatók és mások is aláírásokat gyűjtenek nemzetiségi vidékeken magyar iskola létesítése érdekében, én kénytelen leszek és a kultuszminiszter úr is kénytelen lesz minden ilyen kérvényt a papírkosárba dobni, mert az ilyen kérvények nem a nép igazi óhaját mutatják meg. Hangsúlyozta elsősorban a közigazgatási tisztviselők, a rendőrök főleg a csendőrök a leventeoktatók a lelkipásztorok és a tanítók előtt, hogy nekik az idegen nemzetiségi nyelvet meg kell tanulni és azon kell érintkezni a néppel, mert a Szent Istváni gondolat nem jelent erőszakkal magyarosítást a nyelvben és a külsőben. Ilyen intelmek az én ajkamról nem egyszer hangzottak el, sokakkal és egyesekkel szemben is. Ezt azért hangsúlyoztam, mert tudom azt, hogy Európában a 19. század végén és az akkori felfogás következtében volt egy idő, különösen a világháborút megelőző évtizedekben, amelyben a nemzetiségi kérdés tekintetében sok hibát követtek el. Azért hangsúlyoztam Kassán azt is, hogy én akkor fogok ünnepelni, amikor a hazának minden fia és minden lakosa összefog és megszűnik a vállon keresztül való lenézés felülről és az irigység alulról. Ez ugyanis nemcsak a nemzetiségi kérdésre és a különböző nyelvű állampolgároknak egymáshoz való viszonyára vonatkozott, hanem általában mindenre, mert csak így kelet-

kezhetik megértés, béke és szeretet az emberek között, kölcsönös megbecsülés és a nemzetnek egysége. Természetesen az egyenlőségbe beletartozik az egyenlő szabadság joga is. Ehhez tartozik elsősorban az anyanyelv teljes és minden béklyótól mentes használata. A magánéletben minden rendű és fajú embernél minden gazdasági és más vállalkozásoknál a nemzetiségek egyesületi életében és természetesen az egyházi életben is. Mindenütt biztosítani kívánjuk az anyanyelv használatát a hatóságokkal és a hivatalokban való érintkezésben is. Ha voltak hibák a múltban ezek nem okvetlenül a magyarságnak a számlájára írandók. Ezekben a miniszteri székekben 1867-1940-ig háromszázhatvankét miniszter ült. Ezek közül százhuszonhárom nem magyar származású volt. Ebben a székben ahol magam ülök, a harminc miniszterelnök közül tíz nem volt magyar származású. Mindezek az urak részt vettek a magyar állam igazgatásában és így ugyanúgy részesek abban, ami a nemzetiségi kérdések terén hibaként jelentkezett. A kormány már intézményes módon gondoskodik arról, hogy a hivatalnokok tanítók, tanárok, csendőrök a működési területükön használt nyelveket beszéljék, a néppel ezeken a nyelveken érintkezzenek, és rendelkezések végrehajtását szigorúan ellenőrizni fogjuk. Különösen hangsúlyozni kívánom, hogy sem állami, sem más közigazgatási szervek, a lelkészek, esetleg mások, bárkit is befolyásolni merészeljenek abban, hogy melyik nemzetiséghez tartozónak vallja magát. Ebbe a gondolatkörbe tartozik az is, hogy a kevert nemzetiségű családokban széthúzást és egyenetlenséget egyik részről sem szabad bevinni. Nem tehetik ezt sem hivatalnokok, sem mások. A kevert lakosságú, vagy kifejezetten nemzetiségi vidékeken működő tisztviselőket ezután nyelvvizsgának vessék alá és csak a vizsga letétele után alkalmazzák őket. Van egy jog, amit a mai világ ismét jobban tisztel, mint az utolsó évszázad materialista és individualista Európája. Ez a családjog. A szülői jogok tiszteletéhez tartozik, hogy a szülők akarata döntse el, melyik iskolát látogassa a gyermek. Mindent meg kell tenni, hogy ennek az akaratnak szabad érvényt szerezzenek."

Gróf Teleki Pál tehát a két világháborút követő magyar sorstragédia után is, tudatos és következetes folytatója volt a magyar szellemi és történelmi örökségnek. Az országban élő kisebbségeknek az élet minden területén, tehát nemcsak otthon a családban, hanem a közélet minden területén, a hivatalokkal való szóbeli és írásbeli ügyintézések során természetes jognak tartotta az anyanyelv használatát. A törvények nemzetiségi és vegyes területeken nem a lakosságot kötelezték az államnyelv megtanulására, hanem a nemzetiségi településeken a tisztviselőket és más állami alkalmazottakat kötelezték arra, hogy megtanulják a nemzetiség nyelvét, hogy velük anyanyelvükön értekezzenek.

E sorok írójának az életében, akinek lelkipásztori munkáját a gyülekezeti szolgálat második évétől kezdve a titkosrendőrség regisztrálta, kivételes időszak volt a Dubček kormányfőség ideje, amelyet a nép prágai tavasznak nevezett el. Az üldözések megszűntek, én sem éreztem a rám állított titkos ügynökök közelségét. Kelet-Szlovákiában is jó néhány helyen akkor ért meg a helyzet arra, hogy új templomot kezdjenek építeni. Olyan esetek is előfordultak, hogy az építkezés kezdeményezői az addig minden egyházi munkától távol maradó kommunista párttagok, vagy pártvezetők voltak. Jelzések voltak ezek az esetek, hogy ezek a párttagok sohasem voltak ateisták, de hagyták, hogy az áradat őket is sodorja. Sajnos, a bevonuló szovjet tankok dübörgése véget vetett ennek az enyhülésnek. Az enyhülés idején stipendiumot kaptam Svájcból, de amikor onnan hazatértem, már megkezdődött az azelőtti állapot visszaállítása, amit „normalizációnak" neveztek, ezért rám is nehéz idők jártak.

Az egyház helyzete a második világháború után

Amikor a második világháború után Csehszlovákiát újra visszaállították, újra megismétlődött az első világháború utáni módszer, hogy a határok meghúzása előtt sok politikai és diplomáciai sakkhúzás volt, amelyeknek az útvesztőjében nehéz lenne eligazodni. De egy dolgot világosan láthatunk: Azt, hogy mind az első, mind a második világháború után sokan rúgtak a politikai játékok labdájába, egy fő sugalmazó (Beneš) utasítását elfogadva sokan beleszóltak a leendő határok kijelölésének az ügyébe, de nem kérdezték meg azokat a milliókat, akik a meghúzandó határ által idegen fennhatóság alá kerülnek. Ezek, miután a határokat meghúzták, kisebbségi sorsra jutottak, és őket ahol csak módjukban áll elnyomták, és akiknek emberi és állampolgári jogaikat évtizedek óta szűkítik, sőt akiknek át kellett élni a teljes jogfosztottság éveit is. A második világháború után visszaállított Csehszlovákia határait azonban úgy változtatták meg az 1920-1938-ig tartó állapothoz képest, hogy Kárpátalját a Szovjetunióhoz csatolták. A szerződést, melynek értelmében ez a határváltoztatás történt, 1945. június 29-én írták alá. Így lett Kárpátalja az akkor Szovjetunióihoz tartozó Ukrajna részévé. Csehszlovákia visszaállításával református egyházunknak egy jelentékeny része újra Csehszlovákia részévé lett. Gyülekezeti tagjaink, akiknek nagy többsége magyar, a szovjet csapatok bevonulása után teljes létbizonytalanságban éltek. A férfiak tízezreit vitték el családjaikból azzal, hogy csak egy kis munkára viszik őket, de az elhurcoltak, akik útközben nem haltak meg, mindnyájan a Szovjetunió fogolytáboraiban kötöttek ki. Szlovákia majdnem minden magyar

falujában van egy emlékmű vagy emléktábla, amelyen azoknak a nevei vannak, akik a szovjet fogolytáborokban haltak meg. Csehszlovákiában a Kassai kormányprogram, a Beneš dekrétumok sok esetben azoknak a hazajövetelét is lehetetlenné tette, akik nem haltak meg a szovjet táborokban. Ennek a könyvnek a szerzője maga élte át ezt a tényt, amikor mint hazulról elhurcolt, de három év múlva a Szovjetunóból hazatérő foglyot útközben a Romániában levő foksányi szűrőtáborba vitték. A tábor kapuja előtti sorompó le volt zárva, ezért várni kellett a sorompó előtt. Egy kis idő múlva kinyílt a tábor kapuja, és fegyveres őrök kíséretében egy csoport, kb. 20 főből álló feltűnően szomorú fiatal jött ki a táborból. Nagyon kevés idő és lehetőség volt arra, hogy velük szót váltsunk, de amikor ezt megpróbáltuk, kiderült, hogy a fogolytársak magyarok. A háború után őket is elhurcolták hazulról, a Szovjetunióban töltöttek három évet, és most már hazaengedték őket, de nekik is le kellett szállni Foksányban, és az ottani szűrőtáborban felfedezték, hogy lakhelyük Csehszlovákiához tartozik. Mivel Beneš azelőtt egy kevés idővel kijelentette, hogy Csehszlovákiának egyetlen foglya sincs a Szovjetunióban, mint csehszlovák állampolgárokat, útnak indították őket vissza a Szovjetunióba. Valószínűleg annak a szerelvénynek egyik vagonjába vitték őket, amely minket hozott odáig. Ezt hallva én is kétségbe estem, mert az én visszavitelem tragikus véget ért volna. Kegyelmi ajándék volt, hogy volt időm és lehetőségem ezt a veszélyt elhárítani.

A Beneš dokumentumok a szülőföldjükön, tehát Szlovákiában maradt magyar nemzetiségű reformátusoknak is lehetetlenné tették a normális egyházi életet. A magyarokat megfosztották állampolgárságuktól, hontalanokká lettek szülőföldjükön. A kemény téli időben is családok százait deportálták Csehországba, ahol különböző munkahelyeken, mindenekelőtt a mezőgazdaságban foglalkoztatták őket. Aztán egy, a kormány által elrendelt lakosságcsere értelmében családok ezreinek kellett otthagyni otthonát és minden ingatlanját, és át kellett költöznie Magyarországra. Az egyházi életet ellehetetlenítette az ú.n. Szervező Bizottság, amely a Szlovák Köztársaság idején született, de Csehszlovákia visszaállítása után szintén a Csehszlovák államkeretbe került. Ez a Szervező Bizottság felhatalmazva érezte magát arra, hogy kezébe vegye a több mint 100.000 magyar taggal megnövekedett egyház vezetését, és a beneši dekrétumok szellemiségével összhangban elrendelte, hogy minden gyülekezetben szlovákul kell tartani az istentiszteleteket, tehát a magyar lelkészeknek szlovákul kell az igehirdetés szolgálatát végezni. Ebből sok bonyodalom keletkezett. Hiszen a lelkészek is, a gyülekezetek is magyarok voltak. Ahol a lelkészek a törvény be nem tartása miatti félelmükben a kapott cseh nyelvű igehírdetéseket próbálták a templomban felolvasni, ott a templomok hamar üresek

maradtak, mert a nép nem értette az igehirdetést. Az ú. n. szervező bizottság az egyház vezetőjének tartotta ugyan magát és megtiltotta a magyar igehirdetést, de olyan kevés szlovák lelkész volt, hogy nem volt ki szlovák igehirdetéseket írni a több mint 300 magyar gyülekezetben való felolvasásra. Prágában a Kalich (kehely) kiadó minden éven kiadott egy cseh igehirdetés sorozatot, a szlovák egyházfők tehát ezeket importálták a magyar gyülekezetek részére. De a magyar gyülekezeteknek mindegy volt, hogy melyik idegen nyelven hangzott a felolvasás, ha azt nem értették. Ezért maradtak üresek a templomok. Ilyen körülmények között tehát a szlovák nyelvű igehirdetések parancsa teljesíthetetlen maradt.

* * *

1948. február 28-án Csehszlovákiában a kommunista párt vette át a hatalmat. Ez a hatalomátvétel a következő évtizedekben a református egyházra sok súlyos problémát hozott. Mégis volt valami, ami az itt élő magyaroknak a vészt jósló körülmények között is örömöt hozott. Az új hatalom ugyanis ígéretet tett a magyarok állampolgársági jogának a visszaadására. Nem ment ez olyan hirtelen, de egy néhány év múlva a magyarok, legalább részben, élhettek állampolgári jogaikkal. Mivel a református egyházban az említett Szervező Bizottságnak nem volt semmi jogi alapja ahhoz, hogy az egyház vezető szerve legyen, az egyházban volt ki megszervezni az általános választások megtartását. Az új politikai hatalom szigorú ellenőrzés alatt tartotta az egyházat, és a református egyháztól az adott helyzetben elvárta az egyházalkotmány elkészítését. A választásokat megtartották és 1951-től az egyházat a Zsinati Elnökség vezeti, amelynek tagjai a püspök és két helyettese, valamint egy nem lelkész, világi elnök és annak két helyettese. Az új egyházalkotmányban hangsúlyozva van, hogy az egyházban élő mindkét nemzethez tartozó egyháztagoknak, a magyaroknak és szlovákoknak egyenlő jogai vannak. Ez a cikkely azért került az egyházalkotmányba, hogy kizárjon minden nacionalista túlkapást.

A háború utáni hatalmi viszonyok azt hozták magukkal, hogy a Református Egyház mind területileg, mind lélekszámban kisebbé lett. Az egyház két háború közötti harmadik egyházkerülete, a Kárpátaljai Egyházkerület, mint az előzőkből tudjuk, a Szovjetunióhoz lett csatolva. A háború és az utána következő időszak eseményeinek a szörnyűségei, valamint az egyre erősebben ható ateista ideológia nyomása következtében egyre kevesebb lett az egyház tagjainak a száma. Az egyházi iskolákat minden anyagi kárpótlás nélkül elvette az állam. Ez a körülmény nagyon megnehezítette a gyermekek és az ifjúság hívő életre való segítését. Most már nem volt semmi lehetőség arra, hogy az egyház a leendő lelkészek képzésére saját tanintézetet nyithasson. Később ez a probléma úgy nyert megoldást, hogy a lelkész-

képzésre teológus diákjaink lehetőséget kaptak Prágában a Károly egyetem teológiai fakultásán, amit a nevezetes cseh teológusról és pedagógusról J. A. Komenský fakultásnak neveztek. Külön nehézséget jelentett, hogy Prága Kelet-Szlovákiától közel 800 km távolságra van. Később a Református Keresztyén Egyház ezen a fakultáson két tanszéket kapott, ahol Dr. Csémy Lajos professzor és Th.Mgr. Bihary Mihály docens tartották az előadásokat. A cseh-magyar testvéri kapcsolatoknak már a 18. századba visszanyúló hagyományai vannak, amikor a II. József által kiadott Türelmi rendelet után magyar református lelkészek jöttek Csehországba, hogy az ott addig becsukott református templomokban hirdessék Isten Igéjét, pásztorolják a nyájat.

Mivel Kárpátalja a Szovjetunió részévé lett, a Szlovákiai Ref. Ker. Egyháznak akkor 307 gyülekezete volt. Mivel a teológiai stúdiumra felvehető diákok létszámát az állami hatóságok korlátozták, folyamatosan csökkent a lelkészek száma, és oda jutott a helyzet, hogy egy lelkésznek két, három vagy négy gyülekezetben kellett végezni a lelkigondozás szolgálatának minden teendőjét. A templomokon, lelkészlakásokon és egyházi melléképületeken keletkezett háborús károsodásokat a gyülekezetek sok szeretettel és áldozathozatallal igyekeztek megjavítani.

A református egyház ezekben az évtizedekben nem tudott saját alkotású teológiai műveket kiadni. Csak annyit lehetett tenni, hogy az egyház utánnyomásként kiadta a Magyarországon megjelent gyülekezeti énekeskönyvet és egy ugyancsak ott megjelent imakönyvet. Az énekeskönyv szlovák fordítása bővített terjedelemben lett kiadva, és megjelent szlovákul egy imakönyv is. Megjelent még a Hitvallásaink című könyv, melynek tartalma a Heidelbergi Káté és a Második Helvét Hitvallás, valamint Katekizmus mind a magyar, mind a szlovák konfirmandusok részére. A szlovák reformátusok az Ágostai hitvallású Evangélikus Egyház által kiadott Bibliát használják. Magyar Bibliát alkalom adtán Magyarországról kaptunk, de sajnos keveset. Sokkal jelentősebb volt a hollandiai hittestvérek segítsége, akik néha ellátogattak Szlovákiába, és látogatásaik során nem kis kockázatvállalással Hollandiában kinyomtatott egyházi sajtótermékeket és Bibliákat hoztak mind szlovák, mind magyar nyelven.

Változás 1989-ben

1989 őszén a Szlovákiai Református Keresztyén egyház történetében is új korszak kezdődött. Akkor váltak valósággá számára a 126. zsoltár szavai: „*Mikor jóra fordította Sion sorsát az Úr, olyanok voltunk mint az álmodók. Akkor megtelt a szánk nevetéssel és örömkiáltás volt a nyel-*

vünkön. Ezt mondták ekkor a népek: Hatalmas dolgot tett ezekkel az Úr, ezért örvendezünk." Nagy öröm volt, de nemsokára az is kiderült, hogy az ölünkbe hullott szabadság problémákat is hozott. Szlovákiai egyházunk életében is megismétlődött az ószövetségi nép története, ami nemsokára akkor történt velük, amikor Isten kiszabadította őket az egyiptomi rabságból. *„A nép pedig elkezdett zúgolódni"(2.* Mózes 16,2 és több más helyen). Számunkra igen nagy esemény volt, hogy lehullottak az életünket sok vonatkozásban gúzsba kötő politikai megkötözöttség bilincsei. Az egyházi életnek, a szolgálatoknak sokféle lehetősége, amelyről eddig csak álmodoztunk, valósággá váltak. A mi egyházunk is betöltheti küldetését. Most már semmi hatalom sem tiltja meg, hogy gyermekeinket keresztyén nevelésben részesítsük. Most már meg szabad szólítani az ifjúságot, akit eddig ateista szellemben neveltek és az egyháznak lesz lehetősége különböző keresztyén szellemiségű kiképzésben részesíteni a különböző érdeklődésű csoportokat. Most már szabad lesz teológiai és egyházi irodalmat kiadni és terjeszteni. Szabad lesz szükséges intézményeket létesítenünk és diakóniai szolgálatot végezni. Ezek csodálatosan szép távlatok számunkra!

Amikor azonban ezeket az ígéretes lehetőségeket kezdtük volna megvalósítani, tudomásul kellett vennünk, hogy a sok szép tervnek a véghezvitele számunkra még csak elméleti lehetőség. Mert a politikai bilincsek ugyan lehulltak, de a gazdasági bilincsek továbbra is szorítanak, és sok építési vagy szolgálati lehetőséget megakadályoznak. Szerencsére egyházunk sincs azért egészen magára hagyva, mert mi is beletartozunk a világ keresztyén egyházainak nagy családjába.

Egyházunk életére ebben az időben egy egyházon kívüli, tehát politikai változás is hatással volt. 1993. január 1-én Csehszlovákia két részre oszlott. Szlovákia elszakadt Csehországtól, és ez a változás újra felélesztette az egyház szlovák tagjaiban a vágyat, a külön szlovák egyházmegye szervezésére az egyház országos keretében. Ebben az ügyben a szlovák gyülekezetekben szavazásra került sor, és a szavazás eredménye kimutatta, hogy nem minden szlovák gyülekezet akar a magyar gyülekezetektől különválni. Voltak gyülekezetek, amelyek semlegesek maradtak, voltak gyülekezetek, amelyek a magyarokkal együtt maradást, tehát közös egyházmegyét akarták továbbra is megtartani. A nagy többség azonban a különválásra szavazott, ezért a különválási óhaj meg is lett valósítva. Az akkori püspök, Dr. Mikó Jenő egyszerre két külön egyházmegye szervezését ajánlotta nekik. Így mindkét egyházmegye kicsiny lett, de tekintettel arra, hogy a szlovák gyülekezetek a keleti egyházmegyék északi peremén helyezkednek el, a szlovák egyházmegye két vége között közel 100 km távolság lett volna. A kormányok asszimilációra törekvő politikája által a szlovákok lélekszá-

ma 1920 óta 4 %-ról 12 %-ra emelkedett. Az átszervezés folyamata teljes nyugalommal, minden zavaró körülmény nélkül lett végrehajtva. A szlovák gyülekezetek képviselői az utolsó közös együttlét alkalmával, amely Csicserben történt, hangsúlyozták, hogy ők nem nacionalista, hanem gyakorlati okokból akarták a külön szlovák egyházmegyét. A közös kétnyelvű gyűlések, különösen az egyházmegyei gyűlések a kétnyelvű beszámolókkal és jelentésekkel nagyon hosszadalmasak és fárasztóak.

Új lehetőségek reménysége

Amikor a totalitárius társadalmi rend utolsó éveiben a Szovjetunió felől új szelek kezdtek fújdogálni, a mi közép-európai országainkban is erősödött a szívekben a reménység, hogy összeomlik az erőszak hatalma. Ez a reménység azáltal is erősödött bennünk, hogy az erőszak hatalmának utolsó évében, 1989 nyarán a mi egyházunk is képviseltethette magát a Nyugat-Berlinben tartott egyházi napokon, ahova addig a mi „vasfüggönnyel elválasztott" keleti zónánkból senki se jutott el. Az egyik küldött, aki egyházunkat ezen a nagy protestáns világtalálkozón, ezen az ötnapos konferencián képviselte, e sorok írója volt. Nagy öröm volt a „túlsó oldalra" eljutni és ott sok országból odasereglett testvérrel találkozni, de ezt az örömöt beárnyékolta a szomorúság is, hogy legközelebbi testvéreinkkel, a Kárpát-medencében élő véreinkkel évtizedek óta nem tudunk így Isten Igéje körül együtt lenni. Hálát adtunk Istennek, hogy amikor a politikai bilincsek lehullottak, ezekkel a legközelebbi testvérekkel is megadatott a találkozás lehetősége. Ez először az egyházmegyék vezetőinek, espereseinek, esetleg gondnokainak a találkozói voltak. Találkoztunk Magyarországon, Kárpátalján, Erdélyben és Szlovákiában is. A konferenciák rendszerint három napig tartottak és a nappali tanácskozások után a vendég lelkipásztorok kimentek a gyülekezetekbe Igét hirdetni, istentiszteleti közösségben együtt lenni a gyülekezetekkel is. Jó volt együtt lenni a kis és nagy templomokban a napi munka terhe után is buzgó Igére figyelő gyülekezetekben ahol édes anyanyelvünkön beszélhettünk egymással és így zengtek az ősi zsoltárok és a dicséretek.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy az évtizedekig tartó egymástól való elszigeteltség után az együtt örvendező szívekben feltámadt a vágy, hogy ezeket a találkozókat rendszeresíteni kellene, szervezni kellene egy olyan zsinatot, ahol a különböző országokban élő, egymástól elszakított testvérek együtt lehetnek, közös gondjaikról beszélgethetnek, problémáikra együtt keresnek megoldást. Ezt a gondolatot, tervet vágyat és akaratot Dr.

Hegedűs Loránt és Márkus Mihály püspökök a Genfben székelő Református Világszövetség európai területi bizottsága elé tárták. A tervezett zsinatnak az Egyetemes Magyar Református Zsinat (EMRZS) nevet adták.

A Református Világszövetség európai területi bizottsága az elé terjesztett tervvel kapcsolatban sajnálatos következtetéseket vont le. Az első az, hogy: „Az EMRZS létrehozásának a gondolata etnikai nézőpontból ered, ami ellene mond az egyház katolicitásának, egyetemességének." „…Mivel a keresztyén hitet nem szabad felhasználni etnikai célokra, a Református Világszövetség európai területi bizottsága azt javasolja, hogy az EMRZS létrehozásának a tervét teológiai és egyházpolitikai okok miatt el kell vetni." Ez a genfi üzenet megdöbbentette a testvéri megértő üzenetet váró magyar közösséget, mert annak végső kicsengése azt mondja, hogy a Egyetemes Magyar Református Zsinat létrehozását megtiltják.

Válasz a genfi levélre, a megértés és megbékélés jegyében

Az Egyetemes Magyar Református Zsinat nem etnikai, hanem eszkatológiailag univerzális szempontból származik: a Bibliának a végső időkre vonatkozó egyetemes evangéliumi szempontjából ered, amely soha nem vész el elvont általánosságban, hanem magába foglalja minden emberi lénynek férfi, vagy női nemhez tartozását, egy családhoz, egy néphez, egy kultúrához, egy kontinenshez, egy történelmi korszakhoz kötődését. („Összegyűjtenek elébe minden népet…") Máté 25, 32; „…Tegyetek tanítványokká minden népeket…" Máté 28, 19; „ Jézus Krisztus tegnap ma és mindörökké ugyanaz." Zsidókhoz írt levél 13: 8. Krisztus tehát mindig ugyanaz, de a tegnap és a ma és az örökké nem ugyanaz és ez egyáltalán nem mond ellent, hanem tökéletesen megfelel az egyház egyetemességének.

A pogány filozófiai igazság minél egyetemesebb annál elvontabb, a keresztyén életigazság minél egyetemesebb annál személyesebb. Úgy szerette Isten e világot, (kozmikus egyetemesség!), hogy az ő egyszülött fiát adta, hogy aki hisz őbenne (krisztusi és hívő személyesség!) el ne vesszen, hanem örök élete legyen (szellemi egyetemesség!). Nyugat tehát csak a nácizmus nacionalizmusa által elrabolt egyetemesség és személyesség elvesztését szenvedte meg, amelynek roppant szörnyűségeit mi is ismerjük. De mi megszenvedtük az „internacionalista" kommunizmus nacionalizmusát is a hatvanmillió halottat produkáló Gulág szigetcsoporton. Nem kérünk ennek az „internacionalista" kommunizmusnak az álegyetemességéből, mely megölte az egyéniséget, szétbomlasztotta a

családot, kiölte a népben és nemzetben való egészséges gondolkodást a társadalomból, szocialista realizmusba fullasztotta az európai kultúrát, embertelenné tette az emberséget a legyőzhetetlen béketábor hidegháborús őrületében. Az egyház az egyetemes személyesség és a személyes egyetemesség jegyében vallja, hogy Jézus Krisztusban nincs sem zsidó, sem görög, sem férfi, sem nő. De a világ végéig, tehát eszkatológikusan, minden személy, ha egészséges vagy beteg, vagy férfi, vagy nő, vagy zsidó, vagy görög, vagy angol, vagy francia, vagy holland, vagy orosz, vagy arab, vagy zulu, vagy magyar, vagy cseh, szlovák, szlovén, szerb, horvát, román, bolgár, albán és nem semleges nemű nem anyanyelv nélküli szupervilágpolgár. Mindenki egy hazának, egy kontinensnek, egy korszaknak szülöttje. Senki sem beszélhet több ezer nyelvet Mezofanti is csak százhármat, de mindenkinek csak egy anyanyelve van, amelyen igazán imádkozik. Vállalni kell ezt! Nem tudom, holland testvéreim mit szólnának, ha kisebbségben a vallást is csak pl. németül tanulhatnák gyermekeik. S ahogyan ők nem átallják a szülőföldjükön őslakosokat, kisebbségi református testvéreinket megkérdezni, hogy hogyan mernek magyarul prédikálni és nem a többség nyelvén teszi ezt, mit szólnának, ha rajtuk a háborús időben, Hollandiában a németül, az Indonézia körüli szigetvilágban Nyugat-Iriánban japánul való prédikálást kértek volna számon?! Ráadásul hetven éven át és azon túl is, miközben létszámuk halálos fogyásnak indul?

Itt az utolsó pillanat, hogy ne kőkorszaki szakiként meredjünk a közeli, vagy távoli nacionalista múltba- ne a csúfosan megbukott szovjet internacionalista minta nyugati szabadkőműves változataként propagáljuk a személytelen, családtól, néptől, nemzettől és kontinenstől, történelmi kortól megüresített és elvonatkoztatott álegyetemességet, amely a megsemmisítő Semmi, a Nihil álarca csupán, hiszen ettől elpusztulunk! Valamennyien!

Az örökkévaló Isten szeretetének végső dinamikus krisztusi rendjébe épüljünk új emberiséggé ezen az élő koordinátarendszerben, minden a maga helyén, minden a rendelt időben kapja meg, ami őt megilleti. Egyén, család, nép, nemzet, kontinens egyike sem túlhangsúlyozható, maximalizálható, abszolutizálható eredeti jelentősége fölött. Ekkor felborulna az igazi egyensúly, zsarnoki erőszak lépne föl, álistenek új totális diktatúrái jönnének végső romlásunkra. De nem is bagatellizálható, minimalizálható mindez. Ez esetben a bizonytalan álmegoldások vezetnek biztos robbanásokhoz, nagy pusztulásokhoz. Csak az örökkévaló szeretet abszolút uralma alatt helyére kerülő kontinentalitás, etnicitás, familiaritás, individualitás élhet úgy, hogy saját azonosságát megőrzi a másik másságának elismerésével és elfogadásával a kölcsönös tolerancia él az igazság jegyében, melyben a többség és kisebbség érdeke találkozik a nagyobb egység részeként.

Az egyháznak így egységesen képviselt, lépcsőzetesen felépülő ökumenicitása – katolicitása az egyetemes világ egész javát és üdvét szolgálja. Ebből a szempontból ered az EMRZS javaslata!

Az EMRZS elsősorban nem jogi, hanem spirituális vonalak szerint felépített szervezet, jogi legális vonalai nem adnak neki hatalmat tagegyházai fölött, mert e Zsinat döntései csak javaslatok a tagegyházak számára, amiket azok minden esetben elfogadhatnak, vagy elutasíthatnak. Az 1881. évi történeti örökség törvényes szelleme így kodifikáltatik.

A „Zsinat" név és a hozzákapcsolódó struktúrák flexibilis és nem fixált jelentést hordoznak a magyar református egyházakban, ahol partikuláris, semigenerális és generális szinódusokról is tudunk.

Az egyház kezdeményezése úgy nem tekinthető, mint bátorítás az 1920-i trianoni realitások mögé való visszatérésre. Ez csupán bátorítás magára a puszta létre és a Jézus Krisztusban való életre: Egyáltalán a megmaradásra annyi pusztulás után.

Nincs vita: a keresztyén személyes egyetemesség jegyében vállalni kell az egyéni, családi, népi, nemzeti adottságainkat, mint Jézus az egész Ószövetséggel összhangban tette: „Áldott népem, Egyiptom! Kezem munkája Asszíria! Örökségem Izráel!" (Ézsaiás 19, 25). „ Nem küldettem csak Izráel házának elveszett juhaihoz" (Máté 15, 24). Majd: „Tegyetek tanítványokká minden népeket!" (Máté 28, 19). „Lesztek nékem tanúim, Jeruzsálemben, Judeában és a földnek végső határáig" (Ap. Csel. 1, 8). Ezt tette Pál is, aki átokká kész lenni az ő népe megmentéséért (Róma 9, 1-5), S csak Ilyen zsidóként, népének krisztusi szenvedélyű, hű héber fiaként lehet minden pogányok apostola! Az evangéliumi személyes egyetemességből radikálisan eltávolított népiség legijesztőbb példája a hitleri zsidótlanított Biblia. Ennek ellenpróbája a görögből a feltételezhető arám-héber eredetire lefordított Újszövetség Strack – Billerbeck kommentárral. Ugyanezt a keresztyén egyetemes személyességen belüli, mert helyénvaló (!!!) népi-nemzeti jelleget leheli a reformáció minden egyes Biblia-fordítása. „ Minden népnek az ő nyelvén, hogy minden az Isten törvényén éljen, minden imádja nevét."

Luther így fordítja a Szentírást németre, Wyclif angolra, Károli magyarra s a többiek ma már több mint kétezer nyelvre. Talán káros nacionalizmus volt a sok bibliafordítás s a belőlük származó népi- nemzeti kultúrák? Hagyjuk abba gyorsan a fordításokat, sőt semmisítsük meg őket, mert „etnikai szempontból eredtek, s ellentmondanak az egyház katolicitásának?" Tartsuk a katolicitás elárulásának az osztrák innsbrucki dalból született „O, Haupt voll Blut und Wunden", s az angol jelle-

get hordozó „Abide with me" énekeit éppen úgy, mint Kodály Psalmus Hungaricusát, Bartók Andante religiosoját? Ez árulás lenne a Szentlélek, a Szentírás, a Reformáció, a keresztyénség, az egyház katolicitása, Pál, Jézus, Mózes, Ábrahám, valamint az emberiség, a kultúra, a civilizáció ellen egyaránt.

A keresztyén személyes egyetemességet ezzel szemben kontinentális távlatban is meg kell élni. Jaques Delors méltán mondja, hogy ha Európának tíz éven belül nem adunk európai spiritualitást, minden gazdasági és technikai fejlettsége ellenére menthetetlenül elpusztul! Az afrikai és az ázsiai fiatal egyházak ezért tiltakoznak oly vehemensen saját népi-nemzeti-kontinentális keresztyénségük európaizálása, vagy amerikanizálása ellen! S a „fekete teológiának" ezt az alap-igazságát túlnyomó többségben elismerik a nyugati teológusok. Csak a többszörösen halálossá nyomorodott Közép – Európa vonatkozásában, ahol Szarajevóval kezdődött és végződik a végső pusztulással fenyegető század, ott tapasztalható vonakodás az igazság elismerésétől és egy kontinentálisan emberséges rend megteremtésétől a kölcsönös tolerancia szerint.

A nacionalista tendenciák előmozdítása, a menekültek tízezrei szülőföldjükről való elűzésének szörnyűségéből származhat csupán. A megbékélés szükségszerűsége éppen az által is lesz lehetőséggé, hogy együtt imádkozhatunk a békéért anyanyelvünkön az EMRZS-ben mi nem végeztünk etnikai tisztogatást, nem küldtünk egyetlen menekültet sem a fordulat (1989) óta határainkon kívülre, a környező országokba. Viszont befogadtunk mindenhonnan minden menekültet minden megkülönböztetés nélkül, a legkülönbözőbb etnikai és vallási közösségekből. Tízezreikkel tele vannak menekült táboraink, a kommunizmus alatt megürült parókiáink. Épp a Magyarországi Református Egyház ezirányú szolgálata nemzetközileg messze földön elismert. Itt nincs a nacionalizmusnak még árnyéka sem, csak egyházi és egyetemes ökumenizmus létezik Krisztusban.

Ha „nem világos" a Református Világszövetség európai területi bizottsága előtt zsinatunk alapszándéka, miért nem várnak a világos bizonyságokra, és menekültügyi munkánk tanúságtételének – mely magáért beszél – miért nem hisznek? A kétséges ügyben tartózkodj. „In dubio abstine"! mondja a római jog. „Idő előtt semmit ne ítéljetek!" parancsolja Isten Igéje. (1. Korinthus 4, 5). Ha konkrét problémája lesz testvéreinknek, meghallgatjuk. Eleve gyanúsításokat, jogtalan beavatkozásokat visszautasítunk. Reméljük, hogy a féltő meg nem értés, együttes egyetértéssé változik! De egy napon át Genfben, négy órán át Kassa mellett mindent kifejtettem így teológiailag, és Márkus Mihály püspök társam az utóbbi helyen történetileg. Jaj, ha nem értenek azok, akik nem akarnak érteni, mert előítéleteiket

összetévesztik meggyőződésükkel! Üdv azoknak, akik az igazság és szeretet Krisztusban növekedő életét élik (Efézus 4, 15). Őbenne nem hagyhatjuk el bajbajutott testvéreinket, mintha Kainként nem lennénk őrizői atyánkfiainak (1. Mózes 4, 9), és őbenne végezzük irgalmas samaritánusi szolgálatunkat mindvégig, a példázatot (Lukács 10, 25-37) bevezető igénk szerint: „Szeresd az Urat, a te Istenedet" és ugyanígy „Szeresd felebarátodat, mint magadat!"

Dr. Hegedűs Loránt püspök
A Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke

Az egyház szervezete

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház alapokmánya a Szentírás. Ehhez csatlakozik még a Második Helvét Hitvallás és a Heidelbergi Káté, mert ezeknek minden tanítása összhangban van a Szentírással. Az egyház Jézus Krisztust tartja egyedüli fejének. Az egyház kormányzása Zsinat-presbiteri elvek alapján történik. Tagjai vagyunk a Református Világszövetségnek és ápolni akarjuk a testvéri közösséget a világ minden református egyházával, bárhol is élnek. Az 1955-ben megújított egyházalkotmányban többek között ez áll: „Az egyházban magyarok, szlovákok és más nemzetiségűek élnek együtt, és mint ilyenek akarnak a Jézus Krisztus evangéliumának a szellemében élni és szolgálni. Így akarják megmutatni Isten népének a valóságos egységét és így akarnak a maguk környezetében jó példával elől járni. Élő kövekként akarják magukat beépíteni Isten Lelkének a templomába. (1. Péter 2, 5)." Az egyházalkotmányban hangsúlyozva van, hogy a gyülekezet presbitereinek kell megtartatni a gyülekezetben azt az alapelvet, hogy az evangélium mindenütt a nép anyanyelvén hirdettessen.

Az országban lévő gyülekezetek alkotják az egyetemes egyházat. Ennek vezető testülete a Zsinat, amelynek élén a zsinati elnökség áll. A zsinati elnökségnek hat tagja van három lelkészi és három világi tagja. Lelkészi tagjai a püspök és két helyettese. Világi tagjai az egyház egyetemes gondnoka és két helyettese. Az egyetemes egyház kilenc egyházmegyéből áll. Ebből kettő 1993 óta a két kis szlovák egyházmegye. Az egyházmegyéket egyházmegyei elnökség vezeti, ami két lelkészi és két világi tagból áll. A lelkészi elnököt esperesnek a világi elnököt pedig egyházmegyei gondnoknak nevezik.

Istentiszteleti élet

Az istentiszteleteket a templomban, vagy a gyülekezeti teremben tartják. A templomok berendezése egészen egyszerű, nincsenek benne se ikonok, se szobrok. A szegényebb gyülekezeteknek orgonája sincs. A templom közepén van az Úr asztala és a szószék. A liturgia is egész egyszerű. Ennek középpontja az igehirdetés és a sákramentumok, a keresztség és az úrvacsora kiszolgáltatása. Az istentiszteleti keretben történő alkalmakon, mint például a konfirmáció, esküvő és temetés, szintén az igehirdetés áll a középpontban. Szívesen énekeljük a zsoltárokat, melyeket Szenczi Molnár Albert fordított le magyar nyelvre.

A zsoltárok szlovák fordításban is elkészültek. A gyülekezeti énekeskönyvben a zsoltárokon kívül van még 360 dicséret, sőt a szlovák változatban a dicséretek száma még emelkedett. Az adakozás az Isten iránti hálának a kifejezője. Az Úrvacsorával a református gyülekezetekben két szín alatt, tehát kenyérrel és borral élünk. Az úrvacsora előtti héten minden este úrvacsorai előkészítő istentiszteletek vannak. Az istentiszteleti alkalmakon való részvétel nagyon különböző és a húsztól nyolcvan százalékig terjedőnek mondható. A gyülekezetek nagy többsége kicsiny. Ezekben a gyülekezet lélekszáma a húsz és a kétezer között ingadozik. A lélekszám csak két nagyvárosban, Komáromban és Kassán haladja meg a háromezret.

Az egyetemes egyház gyülekezeteinek a száma, ha az anyaegyházközségeken és leányegyház községeken kívül a szórvány gyülekezeteket is beszámoljuk háromszáznegyven. A háború borzalmas eseményei és a háború utáni évek megpróbáltatásai, az ifjúság ateista szellemben való nevelése, majd a falusi lakosság jelentékeny részének városokba költözése akkor, amikor a mezőgazdaságot erőszakos eszközökkel kollektivizálták, igen nagy számbeli veszteséget hoztak a gyülekezetekbe. A lélekszám veszteségének másik okozója az volt, hogy sokan, akik az egyháztól már elhidegültek és a falvakból a városokba helyezték át lakhelyüket, az új lakóhelyen már nem jelentkeztek gyülekezeti tagként, és mivel templomba se jártak lassanként teljesen elidegenedtek a gyülekezeti élettől. A változás óta némelyek már visszajöttek az egyházba, de sokan sajnos még mindig távol maradnak. A velük való kapcsolatfelvétel nagyon összetett feladat, munka- és idő igényes tennivaló. Az egyháznak tehát sok lelkigondozói munka végzésére van szüksége ahhoz, hogy a gyülekezetek lélekszáma aktív résztvevőkkel emelkedhessen.

Teológiai és katekétikai munka

Református egyházunk 1991-ben Komáromban megnyithatta saját teológiai akadémiáját. Ennek kezdeményezése és elintézése egyházunk akkori püspöke Dr. Mikó Jenő és az akkori egyetemes gondnok Dr. Takács Zoltán nevéhez fűződik. 2004-ben megnyílt Komáromban a Sellye János egyetem, amelynek egyik része a református teológiai fakultás. Azok a diákok, akik a Zsinati elnökségtől engedélyt kapnak külföldi fakultáson vagy pedig az Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház pozsonyi fakultásán is végezhetik tanulmányaikat. A kelet-szlovákiai diákok, akik teológiára mennek, a földrajzi közelség miatt szívesen választják a sárospataki vagy debreceni teológiát.

A politikai változás után szüksége volt egyházunknak katekétikai szemináriumokra is, hogy egyházunknak legyenek olyan munkásai is, akik a gyermekek és ifjúság krisztusi lelkületű nevelésében segítenek, vagy helyettesítik a lelkipásztorukat. Ilyen katekétikai szeminárium a komáromi teológia részeként létesült, majd l992-től a komáromi teológia fiók intézeteként Kassán is. A katekéták értékes szolgálatot végeznek gyülekezeteinkben és a hittan iskolai tanításán kívül ifjúsági konferenciákon vakációi táborokban is jó munkát tudnak végezni. A kassai katekétikai szeminárium tízévi fennállás után 2002-ben technikai okokból megszűnt.

Református egyházunk idejében tudatára ébredt annak, hogy szolgálatát csak az egyházak ökumenikus közösségének a részeként tudja betölteni. Ezért lett tagjává a Református Világszövetségnek, amelynek konferenciáin igyekszik részt venni. Ugyancsak igyekszik részt vállalni a református és ortodox egyházak közötti dialógusban is. Az a tény, hogy csatlakozott a Leuenberger Konkordiához, arra utal, hogy együtt akar dolgozni az Ágostai hitvallású Evangélikus egyházzal is. Az 1972-ben Kassán tartott zsinat óta a két egyház tagjai interkommunióban vannak egymással, tehát együtt élhetnek az úrvacsora sákramentumával. Szlovákiai református egyházunk igyekszik erőfeszítéseket tenni az egyházi iskolák létesítése területén is. Fontos, hogy az ifjúság a keresztyén hit és szeretet szellemében legyen nevelve. A mai szülők két nemzedéke és a mai ifjúság nem jelentéktelen része a hitetlenség légkörében nevelkedett fel. Hiszen az egyháztól elvették iskoláit. Most szeretné pótolni, amit lehet abból, amit évtizedeken keresztül nem végezhetett. Igyekszik az iskolákon kívül ifjúsági központokat, tanulmányi központokat és vakációi táborokat is szervezni az ifjúságnak. Ezeknek a feladatoknak a gyakorlati kivitelezése azonban lassan halad. Egyházunknak Alistálban, Martoson, Kétyen, Rozsnyón, Léván és Vajánban van alapiskolája, Rimaszombaton és Léván gimnáziuma. Egy tanulmányi központ épült Deregnyőben, missziói központ Jókán és ifjú-

sági központ Alistálban, a Kelet Szlovákiában lévő Nagykaposon 2008-ban már megkezdte működését a még nem egészen kész ifjúsági központ.

Sajtószolgálat

Mivel református egyházunknak nincs saját nyomdája, sajtószolgálata is nagyon szerény. Hivatalos lapja a két nyelven megjelenő Kálvinista Szemle- Kalvínske Hlasy, egy területi lap: Református Újság és egy kis szlovák nyelvű folyóirat Duchovná Obnova. A politikai fordulat után örvendetesen emelkedett a Szlovákiában írt, vagy fordított kiadványok száma. Ezek közül itt azokat a teológiai vagy egyházi jellegű könyveket említjük meg, amelyeknek szerzője vagy fordítója Szlovákiában él, vagy egyházunk életéről tudósít. A könyveket vagy valamelyik itteni kiadó, vagy közösség, esetleg szervezet adta ki.

Bogoly János művei közül a *Templomaink* című könyvben van legtöbb egyházi vonatkozás, mert fényképekkel illusztrált könyvének tartalma Felső-Bodrogköz környéke templomainak az eredettörténete (188 oldal, 1996).

Boiten Harm Jan holland lelkész *Jónás jele* című igehirdetéseket tartalmazó könyvét László Emőke fordította (72 oldal, 2007).

Czibor József: *A Viharok szárnyán című* könyve A deáki református keresztyén egyház története (216 oldal, 2006).

Csémy Tamás összeállítása: *Doctor universalis.* Emlékkönyv Csémy Laos 80. születésnapja alkalmából (202 oldal, 2003).

Cséplő Ferenc: *Réte – bástya és menedék. Helytörténet. Két egyházi könyv köré építve*.

Cséplő Veronika: *A rozsnyói református keresztyén gyülekezet és temploma (*60 oldal, 2005).

Csomár Zoltán: *A csehszlovák államkeretbe kényszerített magyar református keresztyén egyház húszéves története (*226 oldal, 1940).

Dienes Dénes: *Tanulmányok a Tiszáninneni Református Egyházkerület életéből* (144 oldal, 1998).

Erdélyi Géza: *Erőt kaptok és tanúim lesztek. Igehirdetések, elmélkedések, interjúk* (356 oldal, 2005).

Erdélyi Margit, Peres Imre (Szerk) : *Gaudium et corona. Tanulmánykötet Takács Zoltán tiszteletére 80. Születésnapja alkalmából* (351 oldal, 2007).

Édes Árpád - Halko József: *Mindennapi kenyerünk.* (2 kötet, 76+76 és 80+80 oldal, 2004. 2007).

Ferencz Anna: *Hitből táplálkozva. Az 1674-es pozsonyi vértörvényszék elé idézett gömöri lelkészek és tanítók.* (127 oldal, 2004).

Filep Tamás Gusztáv: *Koncsol László* (A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház volt egyetemes gondnoka) (2004 oldal, 1997).

Fodor Ferenc: *Az Exodus 1-4 fejezeteinek magyarázata*. (204 oldal, 2002*).*

Haraszy Károly: (Utánnyomás) *Az Ungi Református Egyházmegye. Adalékok az Ungi Református Egyházmegye történetéhez.* (480 oldal, 1991).

Hermán M. János (szerk) *: Életvédelem magzatvédelem.* A komáromi és nagyváradi konferencián elhangzott előadások. (108 oldal, 2000).

Hodossy Lajos: *Bátorkeszi István, a veszprémi gályarab-prédikátor* (64 oldal, 2004).

Kamocsai Gál László: *Emlékezzetek az előttetek jártakra* (108 oldal, 2000).

Karasszon István: *Ószövetségi ismeretek. Vallástanár szakos hallgatók számára. (134 oldal, 2006).*

Karasszon István-Molnár János (szerk.): *A szent hely. Tanulmányok Dr. Erdélyi Géza tiszteletére, 70. Születésnapja alkalmából.* (291 oldal, 2007)

Kúr Géza: *A Komáromi Református egyházmegye* (334 oldal, 1993).

Kúr Géza: *Küzdelmeink. Három református egyház története.* (159 oldal, 2000).

Liptay Lothar*: Kis találkozó a vallásokkal. Keresztények, keresztyének számára.* (200 oldal, 2005).

Liptay Lothar*: A keresztyénség viszonya más vallásokhoz* (232 oldal, 2003).

Medgyessy László: *Miért hasonló a mennyek országa: Evangelizációs igehirdetések* (38 oldal, 1998.).

Molnár János: A keresztyénség. Keresztyén vallások és felekezetek. Jegyzet. (161 oldal, 2003).

Molnár János: *Háború és erőszak a vallásokban. A SJE Református Teológiai Kara Vallástudományi szimpóziumának az előadásai* (153 oldal, 2007).

Nagy László: *Szenczi Molnár Albert. A kutatás új útjai.* (100 oldal, 1993).

Pándy Bertalan: *Testvéri szó mindenkihez a Jehova tanúiról.* (218 oldal, 1996). A könyv szlovák fordításban is megjelent (1999).

Pándy Bertalan: *Lélekvándorlás. Többször megismételt földi élet?* (218 oldal, 2000). A könyv szlovák fordításban is megjelent (2004).

Pándy Bertalan: *Meggyújtott gyertya. Egy felvidéki lelkipásztor életútja az idők viharaiban* (260 oldal, 2003). A könyvet a szerző németre is lefordította, kibővítve egyházunk történetének az összefoglalásával, és a Svájcban elhangzott igehirdetésekkel (447 oldal, 2008).

Pándy Bertalan: *A világ teremtése. 49 igehirdetés imádságokkal a Genezisből.* (402 oldal, 2004).

Pándy Bertalan: *Örök élet. 120 igehirdetés imádságokkal, 16 igehirdetés a Monte Carlo – Trans World evangéliumi rádióban, tanulmányok, cikkek, előadások, énekfordítások az „Énekgyüjtemény"- ből és egy DVD lemez konfirmációi istentisztelettel, Úrvacsorával* (1103 oldal, 2006).

Pándy Bertalan: *Nincs örök titok.* (Titkosrendőrségi dokumentumokkal - 231 oldal, 2008).

Pándy Bertalan: *ÉNEKGYŰJTEMÉNY. A lelkipásztor körzetébe tartozó gyülekezetek részére, fényképezési eljárással.* (103 oldal, 1974. 1994).

Pándy Bertalan fordításai:

Elisabeth Kübler – Ross és munkatársai: *Éretté válni a halálra* (192 oldal, 2002).

Jörg Zink: Feltámadás – Útban a fény felé (127 oldal, 1999).

Jörg Zink: Vendégfogadó ház az út mellett. Az Úrvacsora és az Eucharisztia megértéséhez (132 oldal, 2008).

Pápai Dunántúli Halottas Énekes (146 oldal, 2002).

Pásztor János: Liturgika - a magyar református istentisztelet múltja, jelene és jövője a Szentírás világosságában. (246 oldal, 2002).

Pásztor János (összeállítás.): Kis ágenda (200 oldal, 2004)

Peres Imre (összeáll.): Újszövetségi bibliaismeret. 2. (90 oldal, 1994)

Peres Imre: Rövid bevezetés az Újszövetségbe. Az „Újszövetségi bibliaismeret" 3. bővített kiadása. (124 oldal, 2001).

Peres Imréné (összeáll): Református hittan I. A pozsonyi református egyházmegye belső használatára. (96 oldal, 1995).

Peres Imréné (összeáll.): Református hittan II. A pozsonyi református egyházmegye belső használatára. (83 oldal, 1995).

Peres Imréné (összeáll.): Református hittan III. (87 oldal, 1997).

Peres Imréné (összeáll.): Református hittan IV. (82 oldal, 1996).

Prokop Mária: Somorja középkori temploma (64 oldal, 2005).

Puntigán József (összeállitás): A Losonci Teológiai Szeminárium (144 oldal, 2000).

Puntigán József: A Losonci Teológiai Szeminárium (1925-1939 186 oldal, 2005).

Puntigán József- Puntigán Tünde: A Losonci Református temető (312 oldal, 2003).

Sándor Károly: Itt születtem - versek (80 oldal, 1998).

Somogyi Alfréd (szerk): Bibliaolvasó kalauz a 2007 évre (137 oldal).

Somogyi Alfréd (szerk): Bibliaolvasó kalauz a 2008 évre (149 oldal).

A Szeretetnaptár 1995-2008 évfolyamai

Takács Zoltán: A kolosséi levél Krisztus-himnusza (146 oldal, 2001).

Thury Etele: A Dunántúli Református Egyházkerület története 1-2 kötet. (608+440 oldal, 1998).

Tiszai Nagy Menyhért: Veled Uram- imádságok (132 oldal, 2003).

Vajda János-Somogyi Alfréd: Énekfüzet a gyülekezet tagjai számára (108 oldal, 2003).

Varga Béla: Szívem hangjai (140 oldal, 2004).

Varga Imre (összeállítás): Református keresztyén kis káté (1-2, 124-120 oldal, 1997-2005).

Varga Katalin, (szerk): Vitetnek ítélőszékre…Az 1674-es gályarabper jegyzőkönyve. (344 oldal, 2002).

Végh Ferenc: Nemesek faluja: Szap Helytörténet- valamint a Bartalos család és a református egyház története (246 oldal, 2001).

Vígan énekelj az Úrnak te egész föld! FIRESZ (82 oldal, 1997).

Zalabai Zsigmond (összeállítás): Szenczi Molnár Albert „Szorgos adósa vagyok hazámnak" avagy „Életemnek leírása". (123 oldal, 1993).

Zalabai Zsigmond (összeállítás) Szenczi Molnár Albert emlékezete. (456 oldal)

Pándy Bertalan a Sajtószolgálat fejezetben jelzett könyveken túlmenően a totalitárius évtizedek alatt a holland testvérek megbízásából végzett sok gyakorlati teológiai fordító munkát itteni vasárnapi iskolásaink részére, amit a hollandok - miután a fordítás megtörtént és otthon kinyomtatták visszahozták, hogy azokat gyermekeinknek kiadhassuk. Sok brosúrát és füzetet fordított le javarészt magyar nyelvre és minden munkáját névtelenül végezte azokban az évtizedekben. A politikai változás után előbb svájci, majd holland testvérek segítségével adja ki könyveit. Ezzel a segítség-háttérrel tudja ajándékozni könyveit Szlovákiában minden lelkipásztornak és a lelkészek egy részének Kárpátalján és egy néhány lelkésznek Magyarországon is. Ő tehát azért kér, hogy adni tudjon.

Szociális szolgálat

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház egy diakóniai központot épített. Gyülekezeteink nőszövetségei helyenként rendszeresen támogatják az állami szociális intézményeket, árvaházakat és öregek otthonát. Kerti termékekkel, ruházattal és élelmiszer csomagokkal segítenek. Ezeknek az adományoknak az átadásakor az illetékes szociális intézményben az adományozó gyülekezet lelkipásztora istentiszteletet tart, Igét hirdet. Ezeken a gyülekezeti adományokon is láthatóvá válik, hogy ha a szívben szeretet és hit van, olyan emberek is tudnak másokon segíteni, akik maguk is szegények. Mert a hitből fakadó szeretet szívesen tesz jót.

A legújabb helyzet 2011-ig

A legutóbbi népszámlálás alkalmával Szlovákiában 109763-an vallották magukat reformátusnak.

2003-ban befejeződött Hanván a diakóniai és találkozó központ építkezése. Ebben az épületben már helyet kapott egy idősek otthona.

Hosszú és nehézkes tárgyalások után 2004-ben megnyílt Komáromban a Sellye János egyetem. Ezen az egyetemen kapott helyet a Református Teológiai fakultás is.

A lévai gyülekezetben megnyílt egyházunk második gimnáziuma.

Az egyházi iskolák ügye egyházunkban lassan halad, de ha figyelembe vesszük, hogy a szülők és jelentékeny részben a nagyszülők nemzedéke, akiknek otthonaiban éltek a mai tanítványok ateista szellemben voltak nevelve, akkor nem látjuk helyzetünket reménytelennek. Egyetemes

egyházunkban még nincs egyetlen óvoda sem, van azonban két kis és két nagyobb alapiskolánk és két középiskolánk. Alapiskoláinkban négyszázötven körül van az iskolások lélekszáma és középiskoláinkban mintegy kétszáz diák tanul.

Jó szolgálatot teljesít a nyugat-kassai egyházmegyében a Csécsen megszervezett Ifjúsági Központ. Ebben a központban különböző konferenciák és ifjúsági találkozók vannak.

Az előzőkben már említettük, hogy Csécstől mintegy száz kilométerre keletre Nagykaposon, amely az Ung-vidék szellemi központja - befejezéshez közeledik az ott évek óta épülő Ifjúsági központ. Ebben 2008-ban már megkezdődött a különböző gyermekprogramok, konferenciák és ifjúsági rendezvények szervezése.

Az egyházi ingatlanok visszaadásának nagy része már lezárult. A földeket és egyházi épületeket, amelyeket az ateista kormány 1948 után elvett, visszakapta az egyház. De azokat az ingatlanokat, amelyeket 1945 és 1948 között a Beneš dekrétumok alapján konfiskáltak el, nem kapta vissza az egyház. Tárgyalások már voltak ebben az ügyben, de azok eddig nem hoztak eredményt.

Örömmel beszélhetünk azonban arról, hogy egyházközi kapcsolataink szépen fejlődnek. Jóllehet a politikai fordulat előtti lehetőségeink korlátozottak voltak, külföldi egyházakkal és a más kontinensen levő ökumenikus közösségekkel nem szűnt meg a kapcsolatunk. Mint említettük egyházunk az egykori magyarországi református egyháznak egy elszakított része. Ennek az egyháznak elszakított részei vannak Romániában, Kárpátalján és az egykori Jugoszlávia területén is. Ezekkel az egyházakkal évtizedeken át nem lehetett hivatalos kapcsolatunk. Ezekben az országokban népünk alá volt és alá van vetve egy hol durva, hol finomabb asszimiláló törekvésnek. Ez a törekvés sehol sem maradt eredménytelen. Ott élő népünknek a saját lelki szellemi kulturális és nyelvi örökségét megőrizni nehézzé vált. De most már legalább a meglévő nehézségek ellenére is kapcsolatot tarthatunk ezekkel a különböző országban élő testvéreinkkel.

Nagyon jó, hogy végül is megszületett az Egyetemes Magyar Református Zsinat, ahol közös ügyeinket, problémáinkat meg tudjuk egymással beszélni. Igyekszünk ezt az adott lehetőséget minden vonatkozásban kihasználni. Szaporodnak az egyházi vezetők találkozói és ahol ez nincs vízumhoz kötve a különböző ifjúsági csoportok és partner-gyülekezetek találkozói. Megvan az a reménységünk, hogy lelki, szellemi és nyelvi egységünket a határok változtatása nélkül is előbb, vagy utóbb hivatalosan is kifejezésre juttathatjuk. Nem tudjuk elfelejteni azt az időt, hogy

szülőföldünkön, ahol atyáink és őseink éltek anyanyelvünk miatt jogvesztettek és hontalanok voltunk. Az ezt okozó gondolkodásmódnak a következményeit jogilag még ma is érezzük. Azokban az években idegennek tartottak bennünket Magyarországon, mert mi az ország határain kívül élünk, de idegenek vagyunk szülőföldünkön is, mert nem tartozunk az államalkotó nemzethez. Ezért deportáltak bennünket és ezért csukták be iskoláinkat, egy országnak se lehettünk állampolgárai. Ilyen körülmények között a kettős állampolgárságot egy kicsit rehabilitációként értékelnénk.

Nagy örömünkre szolgál, hogy 2009-ben megvolt Magyarországon a Magyar Református Alkotmányozó Zsinata. Nagyon sajnáljuk, hogy a mi egyházunk, tehát A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Elnöksége az együvé tartozás hitelesítő jeleként, nem írta alá az Alkotmányozó Zsinat alapokmányát. E sorok írója nem érti, miért kell a politikai életben sajnálatosan felmerülő feszültségeknek az egyházban is megmutatkozni. Egyházunk szlovák tagjainak nagy része Kelet Szlovákiában él. Amikor ott a Csehszlovákia kettéválása után az egyházban is éppen a mi legtöbb szlovákot számláló Ungi Egyházmegyénkben szavazást rendeltünk el a szlovák gyülekezetekben, nem minden szlovák gyülekezet szavazott a szlovák egyházmegyéhez tartozás mellett. Mint az előbbiekben említettük, voltak semleges, és a magyarokkal együtt maradni akaró gyülekezetek is. A többség a különválás mellett szavazott, de hangsúlyozták, hogy döntésüket nem nacionalista érzület, hanem a kétnyelvű gyűlések hosszadalmasságának a fárasztó terhe motiválja. De e-mögött az is ott van, hogy egy részük ismeri sok évszázados közös történelmi múltunkat, és azt is, hogy lélekszámban a Magyarországhoz tartozás évszázadaiban is gyarapodtak. Annak ellenére, hogy református egyházunkban a régi statisztikai adatok szerint 1920-ban csak 0.4% volt a református szlovák lakosság, az egyház vezetői azonnal, amikor azt kérték, lehetővé tették nekik a gyülekezeti életben a saját nyelvük használatát, majd anyanyelvű imádságos és énekeskönyveket nyomtattatott ki részükre az egyház. Ezen kívül eljutott hozzájuk Szikszai György nevezetessé lett „Keresztyén tanítások és imádságok" című könyvének 1805 körül kiadott cseh fordítása. A fordítás munkáját Végh János végezte, aki egyike volt annak a lelkész-csoportnak, amelyik a II. József által kiadott „Türelmi rendelet" után ment Magyarországról Csehországba, mert addig ott éveken át tilos volt protestáns istentiszteletet tartani. E sorok írójaként volt alkalmam megismerni, milyen

volt a Türelmi rendelet utáni idő Csehországban, mert 1949-től 1954-ig prágai teológus voltam, és a Magyarországról Csehországba ment lelkipásztorok sok magyarul írt levelét kellett cseh nyelvre fordítanom. A lelkészi szolgálatot csak a Magyarországról Csehországba menő lelkészek végezték mindaddig, amíg Magyarországon, vagy magyar segítséggel végzett lelkészek nem voltak kiképezve. Addig az ott szolgáló magyar lelkészek a hivatalos leveleket is magyarul írták, hiszen a cseh nyelvet ők is csak szolgálat közben tanulták. Leveleikből nyilvánvalóvá válik, hogy a szegénység ott még sokkal súlyosabb volt, mint Magyarországon. Az évek során át lakatlan lelkészlakások igen elesett állapotban voltak, és ezeknek a lelkészeknek nemcsak az idegen nyelvvel kellett birkózniuk, hanem a szükséggel is. Némelyek közülük, akik a szükséget elviselhetetlennek látták, néhány évi szolgálat után visszatértek Magyarországra. A Magyar Ref. Egyház nemcsak odáig ment a testvéri segítségnyújtásban, hogy fiatal lelkészeket, végzett teológusokat küldött a nehéz helyzetben levő cseh testvéreknek, hanem odáig is, hogy cseh teológusokat fogadott a magyarországi teológiákon, hogy a Türelmi rendelet után normalizálódjon az egyház helyzete Csehországban. Elődeink, egyházunk akkor élt vezetői tehát az akkori nehéz idők közepette is megtartották Megváltónk parancsát: „Ahogy én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást." Urunk tehát az övéitől áldozatot hozni is tudó szeretetet vár, de nem túlterhelni akarja övéit, hanem azt akarja, hogy a legáldottabb kincsként kezelt szeretet-tőke, nekünk kamatozzon a hálás viszontszeretet kamatjával. Szülőföldünkön nekünk sem lehetnek példaképeink a 20. és 21. század itteni politikusai. Azok nagy része a szívükben lévő gyűlöletet, a hatalom és gazdagodás utáni vágyat, a diplomatikus hazugságok aranypapírjába csomagolva tárják fel azok előtt, akik által el akarják érni céljukat. Így született és így ért célhoz a Trianont eredményező diplomácia. Egyházi közösségeinkben gyakran elhangzik a vélemény, hogy az egyház, különösen a lelkipásztor, ne politizáljon. Aki így vélekedik, át kell gondolnia, mit jelent ez a szó: politika. A szó gyökere közösséget jelent. A politizálás tehát a közösség ügyeiről való beszédet, vagy közösségi ügyek intézését jelenti. Az emberi társadalomban sokféle közösség van. Áldott közösség lehet az egyház, ha tagjait hit köti össze. De ahol egy közösség tagjait nem a hit és nem a szeretet köti össze, ott gyakran sokféle akarat és érdek ütközik egymással. A hívő ember, akinek a szívében a hittel együtt szeretet is van, kerüli az ütközéseket, ezért ilyen politizálásban nem akar részt venni. De egy

társadalomban, ahol sokféle ügy intézése kerül terítékre, amennyiben ez lehetséges, azokon részt kell venni a hitben élő embereknek is. A totalitárius hatalom évtizedeiben hozhattak könnyen az egyházat diszkrimináló határozatokat úgy, hogy azokon az egyház képviselete nem volt, nem lehetett jelen. Nagyon fontos azonban az, hogy ahol a hitben élő emberek ügyeit intézik, azt Jézus Krisztusnak olyan követői intézzék, akik nemcsak az egyházalkotmányban deklarálják, hogy hitünk és életünk egyetlen szabályozója a Szentírás, hanem féltő szeretettel vigyáznak is arra, hogy a Szentírás alapvető szeretet-parancsát mindenki komolyan vegye. Ha nem ez történik, szánalmas állapot alakul ki, mert ott az egyház nemcsak a szeretet parancsát szegi meg, hanem uralkodik is az övéi felett. Jézus pedig ezt megtiltotta, amikor ezt mondta: Aki közöttetek nagy akar lenni, legyen a többiek szolgája. A mi életrendünkben nem uralkodhat senki az embertárs felett. Az igazi nagyság az embertárs javára végzett szolgálatban ölt testet.

Ha történelmi távlatokban nézzük sok balsorssal tépett nemzetünk múltját, jóleső érzéssel mondhatjuk, hogy egyházunk vezetői a múltban a Szentírás mérlegén mérve is emberséges és egészséges kisebbségi politikát gyakoroltak. Magyarországi viszonylatban, ebben a könyvben a gróf Teleki Pál neve van említve, aki az 1940-es években volt az ország miniszterelnöke és nagyon emberséges nemzetiségi törvényt alkotott. Az első magyar király ebben a vonatkozásban is jó örökséget hagyott Imre fiára, és ezt az örökséget a magyar királyok törvényszerűen megtartották. Ezt a magyar történelemírás konkrét irodalmi és néprajzi tények tükrében mutatja ki. Trianon mégis azért lett, mert voltak politikusok, ravasz diplomaták, akik a nemzetiségek elnyomásának hamis vádjával vádolták meg az országot és az illetékesek hagyták magukat félrevezetni, nem ellenőrizték a politikusok lavinaként Magyarországra zúdított vádjainak néprajzi, történelmi, és földrajzi igazságát, és hagyták magukat félrevezetni. A félrevezetés tényeiről és annak részletkérdéseiről évtizedeken át még beszélni sem nagyon lehetett. A félrevezető adatokhoz, ha arra alkalom adódik, még ma is, felelős őrhelyen álló emberek is hivatkoznak. E sorok írójának ezzel kapcsolatban két vonatkozásban is van személyes tapasztalata. 1994-ben, amikor már a berlini fal is eltűnt, mi is örültünk, hogy eljuthatunk a szomszéd országokba, és egyházi vonalon is találkozhattunk hazánk más országokhoz csatolt részein élő hittestvéreinkkel, akikkel évtizedeken át nem lehetett kapcsolatunk. Az első találkozások öröméből fakadt a gondolat, egy olyan zsinat szervezésére, ahol időnként összejöhetnénk és közös ügyeinket, gondjainkat megbeszélhetnénk. Egyházunk két püspöke ebben az ügyben összeköttetésbe is lépett a Református Világszövetség európai szekciójával, amely Genfben székel, és megdöbbentünk, amikor

azt a választ kaptuk, hogy a zsinat megvalósítását nem javasolják, mert az nacionalista szándékból fakad, és ez a gondolat ellentétben van az egyház egyetemességének, katolicitásának a gondolatával. Mint már említettük a levélre Dr. Hegedűs Lorant püspök alapos, teológiai alapokra helyezett, a zsinat nem engedélyezésének az indoklását elfogadhatatlannak nevező választ írt. Svájci tanulmányutam óta sok egyházi kötődésű ismerősöm van Svájcban, és mivel én is a zsinat kezdeményezőihez tartoztam, lelkiismereti kötelességemnek tartottam, hogy a veszély elhárítása érdekében én is minden tőlem telhetőt megtegyek. Tíz ismerősömnek levélben írtam meg az üggyel kapcsolatos helyzetünket, és kértem segítségüket. Közben vendégeim is érkeztek Svájcból, és azoknak még aprólékosabban el tudtam mondani a tilalom elleni argumentumainkat. Ezt nagyon szívesen tettem, mert megtudtam, hogy a Református Világszövetség főtitkára egy egykori prágai teológustársam, és sejtettem, hogy az egykor közös hazában élt, de Trianon óta utódállamokhoz tartozó magyar reformátusok közös tanácskozó zsinatának a tervét nem a Református Világszövetség, hanem annak cseh főtitkára nevezi meggátolandó nacionalista törekvésnek. Ő vezeti a gyűléseket, és a világszövetség tisztviselői udvariasan elfogadják koncepcióját. Leveleim címzettjei közt akadtak olyanok, akik egyházi lapokba cikket írtak az üggyel kapcsolatban, olyanok is, akiknek volt alkalma személyesen is meglátogatni a Református Világszövetség genfi intézményét és a valós helyzet ismeretében bírálták a Ref. Világszövetség ügyintézését. De egy férfi a leveleim címzettjei közül időközben meghalt, és a levelet már csak özvegye vette át. Ez a család, akiknél többször meghívtak egy-egy családjukban töltendő esti beszélgetésre, meglehetősen ismerte itthoni kisebbségi helyzetünket. Amikor az özvegy megkapta levelemet, amelyik éppen kisebbségbe kényszerített létünk egyik fájó pontját érintette, segíteni akart nekünk igazságos ügyünkben, de tanácstalan volt. Elment tehát gyülekezetük vezető lelkészéhez, az egyházunkban Európaszerte ismert nevezetes emberhez, Walter Lüthihez, aki azt tanácsolta neki, hogy küldje el levelemet Genfbe, a Református Világszövetség európai központjába. Így került a levél éppen ahhoz az emberhez, aki püspökeink ez ügyben nekik írt levelére, azzal az indoklással, hogy a gondolat etnikai okokból fakad, és a keresztyén hitet nem lehet etnikai érdekek szolgálatába állítani, mert az nem lenne összhangban az egyház katolicitásával, elvetette. Ez az egykori prágai teológustársam a fakultás egyik professzora, majd a Református Világszövetség európai részlegének a főtitkára lett. Az özvegy által Genfbe küldött levelemre kapott választ aztán a meghalt címzett özvegye elküldte nekem, és az, mint az igazi okot világosabban feltáró értékes dokumentum, belekerült a Nincs örök titok című könyvem-

be is. Ebben a válaszlevélben az ügyet intéző professzor - főtitkár igazolni próbálja, miért utasították vissza a magyar zsinat tervét, de közben olyan valótlanságokat állít, hogy: „szlovákiai református egyházunk lélekszámának a harmada vagy negyede szlovák, akiknek a magyarsághoz nincs semmi köze, csak az 1918-ig tartó elnyomás emléke." Mindkét adat távol áll a valóságtól. Nemcsak azért, mert magyar történészek szerint a szlovákok ősei mintegy kétszáz évvel később érkeztek a Kárpátok közé, mint magyar őseink. Hiszen az a kor még a népvándorlás kora volt. Az ázsiai bölcsőből kinőtt népek hazát kerestek. Az itt élők kedélyének a megnyugtatása végett, – mivel ebben a vonatkozásban is fantasztikus elméletek láttak már napvilágot, - jó lenne ezeket az adatokat is tisztázni. Ebbe a történelmi kutatómunkába be kellene vonni semleges kutatókat is. De az itt élő népek mostani körülményei közt nem ez lenne a legfontosabb.

A Református Világszövetségnek az én egykori prágai diáktársam által írt negatív határozata nem a valós helyzet tükre azért, mert mind az egykori Csehszlovákiában, mind a mai Szlovákiában a politikusok beolvasztásra irányuló törekvése által ugyan a szlovákok százalékaránya az egyházban is növekedik, de távol áll a 33 – 34 %-tól. A mostani állapot 12 %. A genfi válaszlevél abban sem tükrözi a valóságot, hogy az együttélés évszázadai folyamán a szlovákoknak semmi köze nem volt a magyarokhoz, csak az 1918-ig tartott elnyomás emléke. Sok-sok családban alakult ki jó barátság a két nép között. Sok száz családba jöttek a hegyek közt élő szlovák családtagok aratáskor aratni. Sokan évtizedeken át az ismerős családokhoz mentek, és hagyományos munkabérük volt a „minden tizedik kereszt." Az aratás heteiben ezek a szlovák aratók a gazda család vendégei voltak. Aratás után aztán nagy örömmel szállították, vagy szállíttatták a jó néhány mázsa kenyérmagot haza. Ezeknek a családoknak így biztosítva volt egy évre való kenyerük. Ősszel, rendszerint októberben aztán jöttek a szlovák asszonyok kendert vágni és tilolni, mert a hegyeken kendert sem lehet termelni. A sík vidéken élő magyarok kendert, vagy lent is termeltek. Ezt, amikor megnőtt és eljött az ideje, kinyűtték, majd tóban vagy folyóban áztatták, a kiáztatott kendert megszárították, és várták a szlovák asszonyokat, akik a vágás és tilolás munkáját szívesen végezték, mert a vászonra is szükség volt minden családban. A szlovák férfiak alsó és felső ruházatának nagy része akkor még a családokban szőtt vászonból készült. A magyar családokban is szükség volt vászonra, mert abból díszesen szőtt kendőket, háziszőttes szőnyegeket, törlő és törülköző kendőket és ágyba való lepedőket szőttek. De a szlovák asszonyok is megtalálták számításukat, mert munkájuk végterméke a pozdorjától megtisztított szösz volt, amit hazavittek, otthon fontak, szőttek és az így készült vászonból a szükséges ruhadarabokat családjuknak elkészítet-

ték. A magyar családokban töltött munkaidő folyamán ők is a magyar család vendégei voltak. Tehát a genfi válaszlevél nem az igazságot tartalmazta, de a hozzájuk érkezett püspöki argumentumok, az ügyet közlő újságcikkek és személyes tiltakozások végül is megtörték a jeget, és a Református Világszövetség jóváhagyta a magyar Egyetemes Zsinat megalakulását.

Most az lenne a legfontosabb, hogy az itt élő népek megfogják egymás kezét. Komolyan, és hálaadással kell venni Istentől, hogy nekünk itt adott hazát. Itt születtünk, évszázadok óta egymás mellett élünk. Ne arra tékozoljuk rövid földi életünk idejét, hogy néhány olyan emberre hallgassunk, akik nem tudnak komolyan gondolkodni. Ne engedjük magunkat gyűlöletre tüzelni az embertársak ellen, csak azért, mert más az anyanyelve. Legyünk annyira műveltek, hogy a műveletlenségnek ezt a jelvényét nem viseljük. Akik ilyen irányba akarnak vezetni, törekvéseik mögött az egyéni haszon, a hatalomvágy, az embertársak fölötti uralkodni akarás van. Fogjuk meg tehát egymás kezét és munkáljuk közös hazánk javát. Ez lenne az első lépés ahhoz, hogy az anyanyelvünket sújtó diszkrimináció minél hamarabb megszűnjön. Nekünk fáj Trianon. Félrevezetett és hatalomra törő gonosz emberek hosszú ideig előkészített munkájának az eredménye ez. A kesergéssel ezen nem tudunk segíteni. De azzal igen, ha megragadjuk az Isten által elkészített új lehetőségeket, amelyek már részben megvannak, vagy most vannak kibontakozóban. A gazdaság vonalán, sőt egyházi életünk egyes területein már megvalósítható a határokon átívelő együttműködés. Éljünk vele hálaadással. A nehezen megvalósult Magyar Egyetemes Zsinat, amelynek megvalósulásában nekem is részem van, valójában előszobája volt, az alkotmányozó zsinatnak, azért örülnék, ha az azon hozott döntéseknek a mi Szlovákiai Református Egyházunk is aláíró tagja lenne. Sajnálatos, hogy ez nem történt meg.

A mi egykori egyházmegyénkben, a Csicserben lezajlott választási folyamat igazán jó kiindulópont lehetett volna ahhoz, hogy ebben az irányban tovább haladva a szlovák gyülekezetek többsége tisztelettel beszéljen a közel ezeréves közös történelmi múltról és annak az örökségnek egyházunkban ma is nyomot hagyó, és megbecsült továbbviteléről. A közös egyháztörténelmi múlt, amely szinte mindvégig harmonikus és így példás szép együttélés volt, elég mély gyökereket hagyott a szlovák népben ahhoz, hogy ennek tiszteletteljes emlékét ma is ébren lehessen tartani a ma élő nemzedékben. Egy ilyen lelkületű nyilatkozattal nem tagadnák meg nemzeti hovatartozásukat, és egyben hangot adnának az egyházban élő testvéri együvé tartozás tudatának is. Kár, hogy ebben az egyháztör-

ténetileg fontos fordulóban, amikor az idő megérett egy új alkotmányozó zsinat tartására, nem volt ki őket ilyen irányú lelkigondozással útnak indítani a közös jövő felé. Az ilyen irányú lelkigondozás képviselné az egyház küldetéséhez méltóan a jövőt. Remélem, hogy az illetékes vezetők, ha késve is, megtalálják annak helyes módját, s így ez a sajnálatos állapot még gyógyítható lesz. Mi nyugodt lelkiismerettel emlékezhetünk és emlékeztethetünk a régi Magyarországon együtt töltött közös múltra. Ma itt a magyarok lélekszáma folyamatosan csökken, ez sem véletlenül történik, de azt is tudjuk, hogy ennek napjainkban több oka van. Tény viszont, hogy a szlovákok egykori elnyomása, amire Trianon összekovácsolói, és azoknak utódai ok nélkül hivatkoznak, enyhén szólva hazug mese. Trianon, illetve a Beneš dekrétumok után az itt élő magyarok elvesztették állampolgárságukat, hontalanokká lettek a szülőföldjükön. Minden községbe kineveztek egy szlovák komiszárt, azzal a céllal, hogy magyarázzák meg a magyaroknak, hogy ők szlovákok, de az évszázadok folyamán, elnyomták őket, és szlovákokká lettek. Ha Csehszlovákiában akarnak élni, szlovákoknak kell magukat vallani, akkor ittmaradhatnak. Amikor engem is sok ezer más emberrel együtt elhurcoltak hazulról, mondva hogy csak egy kis munkára visznek, sok megpróbáltatás után szovjet fogságban kötöttünk ki. Amikor háromévi távollét után útban voltam hazafelé és Debrecenig eljutottam, ott azt az utasítást kaptam, hogy utazzak Budapestre, mert szülőföldem Csehszlovákiához tartozik és oda csak útlevéllel lehet menni. Budapesten, a nagykövetségen kérésemet azzal utasították vissza, hogy szülőföldemen csak szlovákok vannak. Ellenvetésemre, hogy azért ez nem így van, nagyon udvariatlanul azt mondták, hogy igen, voltak olyan elmagyarosodott szlovákok, akik magyarnak vallották magukat, de azokat áttelepítették Magyarországra. Megadták a Budapesten levő kitelepítési kormánybizottság címét, hogyha testvéreim magyarnak vallották magukat, ott megkapom a címet, hol élnek Magyarországon. Elmentem ebbe a hivatalba, de ott nem találták testvéreim címét. Visszatértem a Csehszlovák nagykövetségre és kértem őket, hogy ha nem akarnak útlevelet adni, pecsételjék le a „Hazatérő hadifogoly igazolványomat" Ezt a kérésemet is megtagadták, pecsétet sem kaptam. Isten azonban gondoskodott róla, hogy mégis hazajussak. Hazatérésem után a szülőfalum komiszárja hamar meglátogatott, és mivel nem voltam hajlandó magamat szlováknak vallani, a hadifogság után újabb nehéz időszak várt rám.

* * *

Amikor 1938-ban a Bécsi döntés után a trianoni határok megváltoztak, mert a magyarlakta területek jelentékeny része vissza lett csatolva Magyarországhoz, az ország akkori miniszterelnöke a Kassán tartott beszédé-

ben, amelynek a kormány nemzetiségi politikája is része volt, részletekig menően kifejtette, hogy Trianon után is a hagyományos, messzemenően humánus nemzetiségi politikát fogják gyakorolni. Felvidéki egyházunkban a szlovákok vannak kisebbségben, és tudatosítanunk kell, hogy nekünk elsősorban a saját népünk szellemi örökségét, anyanyelvünket kell ápolni és megtartani. Mindnyájan a Teremtő akaratából élünk a földön és minden nyelv egy sajátos szellemiség hordozója, amellyel gazdagíthatjuk egymás életét. Fogadjuk ezt hálás szeretettel, szeressük és ápoljuk a magunkét, a másét pedig tartsuk tiszteletben. Mert ez a mi utunk.

Ha valaki őszinte hittel vállalja az Isten útjain, a keskeny úton járást, Isten megtartja rajta, mert ezen az úton ő velünk jár. Ha erről megfeledkezünk, sokszor nehéznek, gyötrelmesnek, vagy egyenesen zsákutcának tűnik ez az út, pedig ez az egyetlen út, amelyen Isten ígéretei megvalósulásához érkezünk. Én most a nyelvekre gondolok. Kis középiskolás koromban kezdtem tanulni németül. Tanárnőnk a második félévtől kezdődően, amikor szókincsünk még gyenge volt, minden órára feladta a tankönyvből néhány sornak a megtanulását. Míg kevés szót tudtunk, nehéz volt a szöveg megtanulása, és bosszantott ez a nyelvtanulási módszer. De a későbbiekben megmutatkozott, hogy ennek a módszernek is megvan az az előnye, hogy a megtanult olvasmányokkal együtt bizonyos, a nyelvre jellegzetes szófordulatok, kifejezések is rögzítődtek, amelyek által az ember bátrabban beszéli a nyelvet. A latin tanárnak más módszere volt. Rokonszavakat és grammatikai szabályokat kötött csokorba, amely során izgalmas összefüggésekhez, szinte kalandos felfedezésekhez jutottunk a nyelv-világban.

* * *

Közben engem is elsodort hazulról a háború vihara, és végül egy szovjet hadifogolytáborban kötöttem ki. Sok próbatételen kellett keresztülmennem, köztük volt az éhezés és a fogoly sorshoz tartozó durva bánásmód, de elhatároztam, hogy ha oda sodort a háború vihara, tanulnom kell az orosz nyelvet is. Ceruzához és papírhoz nagyon nehezen jutottam, és a munka is nehéz volt, mert követ kellett nagykalapáccsal törni és targoncával 30-40 métert tovább tolni a kijevi röptér beton kifutójának a nagyobbításához. Én mégis elhatároztam, hogy minden nap megtanulok legalább 20-25 szót. Mindig borzadva gondoltam az olyan emberekre, akik csak a saját nyelvük megtanulását szeretnék mindenkire ráerőszakolni, mintha ők lennének a világ központja. Szótárhoz jutni sem tudtam, ezért munka közben is, targoncát tolva is megálltam az orosz őr mellett, rámutattam néhány közelünkben lévő tárgyra, vagy eszközre, hogy mondja meg annak orosz nevét, amit egy rövid ceruzával hamar

leírtam. A táborban az egyik ottlévő tisztet kértem meg, akinek szállás-helyén mindig volt egy napilap, abból írtam ki néhány szót, és kértem, magyarázza meg nekem, mit jelentenek azok. Ez nehezebben ment, mert az elvont fogalmaknak a jelentését nehezebb megmagyarázni, de a tiszt jóakaratú ember volt, szívesen segített, és örült a tanulásban elért eredmé-nyeknek. Mivel a táborban németek is voltak, munka közben gyakoroltam a németet is. Egy év múlva egy más tábor német-orosz-magyar tolmácsa és vezetője lettem. Háromévi fogság után segített haza Isten. Itthon tud-tam meg, hogy kollektív-bűnös és hontalan vagyok a saját szülőföldemen. Mivel szülőföldemen sok száz magyar iskolát bezártak, át kellett mennem az ismét visszatelepített határon Magyarországra, és így ismerkedtem meg az éjszakai határon átszökésekkel, finánc és határőrlaktanyák zárkáival. Ezek átvészelése után Prágába jutottam, hogy prágai teológus legyek. Ez csak nagy jóakarat és testvéri segítség által valósulhatott meg. Jóakaratú jótevőm a teológiai fakultás neves professzora, hosszú időn át dékánja, J. L. Hromádka volt. Szorongatott körülmények közt, a Sárospatakon letett érettségi, éjszakai határon átszökés után, ahol letartóztattak, egy napot és éjszakát a fináncok zárkájában töltöttem, és ezek után mentem Prágába, mert Szlovákiában még erős volt a magyar-üldözés. Prágában Hromádka professzor lett a „védő angyalommá."

A teológiára beiratkozásnak előfeltétele lett volna a nosztrifikációs vizs-ga, amely a Csehországban megkezdeni akart stúdium előtt elfogadhatóvá tette volna a sárospataki érettségit. De csehül még nem tudtam, ezért mind-ezeket meg kellett volna előzni a cseh nyelvvizsgának. Ehhez készülni kel-lett volna és a háborús körülmények és a szovjet fogság miatt már így is öt évet vesztettem el. Hromádka professzor végül úgy intézte el ügyemet, hogy magára vállalta a jótállást értem, hogy a második szemeszter végére bepótolom a nyelvi hiányosságot. Szerencsére az első két szemeszternek ő volt a főelőadója. Megígérte, és meg is tartotta, hogy minden előadása után szán rá 10 percet, hogy előadását nekem németül összefoglalja, amit én meghallgattam, és utána azonnal jegyzeteltem. Így segített áthidalni a kez-deti nehézségeket és így tudtam a szemesztervizsgákat becsülettel letenni. Közben néha meghívott családjukhoz, és többek között elmondta nekem, hogy nagyon örül, hogy segíthet nekem a fakultáson helyt állani, mert ő ezzel legalább egy kicsit viszonoz abból a nagy jótéteményből, amit a Magyar Ref. Egyház cselekedett akkor, amikor II. József Türelmi rende-lete után végzett teológusokat és lelkészeket küldött Csehországba, ahol azelőtt sokáig tilos volt protestáns istentiszteleteket tartani. Én is nagyon örültem a segítségének is, és annak is, hogy akkori hányatott életünk pró-batételes körülményei között, amely rám is azért nehezedett, mert magyar

vagyok, most valaki éppen magyarságomért hajlik hozzám, Isten felé is forduló és az ő nevében jótéteményt gyakorló testvéri szeretettel. Hromádka professzor ezt a jótéteményt folytatta azzal, hogy a totalitarizmus évtizedeiben, amikor egyházunknak nem volt teológiája, fogadta a református teológiára jelentkezőket, de a felvehető teológusok számát az állam határozta meg. Ezzel pedig nyilvánvalóvá lett, hogy az ateista ideológiára épülő államhatalom diszkriminálja az egyházat. Ez a tény sok gyötrelmet okozott Hromádka professzornak, mert egy ideig Amerikában végezte professzori munkáját, és amikor hazajött és talentumait otthon akarta gyümölcsöztetni, honfitársai egy részének az volt a benyomása, hogy kompromisszumot kötött a párt-állam ideológiájával. Én, aki előtt egy náluk történt látogatásom alkalmával őszintén kitárta a lelkét, tudom, hogy azok, akik ezt gondolják, nem ismerték őt igazán. Igazi énjét nemcsak élete utolsó éveiben tett nyilatkozatai, hanem a németül írt: „Evangelium für Ateisten" című könyve is megmutatja. Ebből a könyvéből kiérződik, milyen őszinte emberséggel fordul azokhoz, akiket élethelyzetük, felületes és a mélyebb összefüggéseket nem kutató életstílusuk, a bibliaismeret hiánya, vagy karrierista hajlamuk, az ateizmus felé sodortak. Ismerte a gazdasági élet sok területén meglévő igazságtalanságokat, és szükségesnek tartotta azoknak gyors gyógyítását, de szükségesnek tartotta az e betegséget legemberségesebben gyógyító, leghatékonyabb gyógyszer megismerését, és gyakorlati alkalmazását is. Ezt a gyógyszert nem most kell feltalálni, mert az már évszázadok hosszú sora óta az ember kezében van. De az örökké siető, a szebb, boldogabb jövő után rohanó ember elrohan mellette, mert alig tud róla valamit, vagy azért nem használja, mert nem is tud róla. Ez az emberi társadalom sok baját és sebét gyógyító orvosság az evangélium, az Isten Igéje. Akik ezzel a gyógyszerrel, következetes őszinteséggel élnek, azoknak gyógyul, élhetőbbé, szebbé és boldogabbá válik az élete. Ha mindezt abban a korban egy teológiai professzor bátran el merte mondani, az nem megalkuvás, hanem becsületes, és lelkiismeretes egyházi szolgálat volt. Ebben a vonatkozásban én is tanítványa vagyok a gyakorlati teológia, különösen a lelki-gondozás, és a rendszerező szisztematika egykori prágai és sárospataki professzorainak, tehát Hromádka Józsefnek is. Sárospatakot azért említem, mert amikor a szovjet fogságból hazakerültem, és az otthoni mostoha kisebbségi sors keservei miatt már öt iskolaévet elvesztettem, Sárospatakra szöktem az akkor lezárt határon át, és bár az elvesztett évek miatt még csak hetedikes gimnazista voltam, - mégis, amikor meg tudtam oldani, a teológián elhangzó előadásokat is hallgattam. Említett könyvében Hromádka professzor finom érzékenységgel, és emberséges testvériességgel szólítja meg az ateistákat, és hívogatja őket, hogy legyenek a szeretet

nagy tanítómesterének, Jézus Krisztusnak a tanítványaivá, aki az örökkévalóság távlatait is felmutatva hívogatja a szerető szívű emberiség – sajnos -- nem túl népes családjába éppen azokat, akik ettől a családtól távolra kerültek. Ezzel valójában azt mondja el nekik, hogy az emberi társadalmat nem lehet az erőszak eszközével meggyógyítani. Az erőszak a háború eszköztárához tartozik. Az anyagi javak egyenlőtlenül elosztott állapotát, ami betegség szimptóma, nem lehet úgy meggyógyítani, hogy attól, akinek több van, elvesszük, és odaadjuk annak, akinek nincs, vagy nagyon kevés van. Ezt csak olyan lelkületű emberek tartanák helyes megoldásnak, akikben krisztusi lelkület van. Másoknál ez olyan következménnyel járna, amely valamilyen formában pusztulást, vagy pusztítást eredményezne. Pusztítást, ha a tulajdonjogában megsértett mögött ott áll a társadalom jogrendje, mert ebben az esetben a tulajdonos harc árán is vissza akarná szerezni elvesztett tulajdonát. Az ilyen harcoknak pedig sok esetben élet-áldozatai vannak. Ha viszont a jogaiban megsértett mögött már nem áll a társadalom jogrendje, a volt tulajdonos, tehetetlensége miatt elkeseredve, elveti magától az életet. A háború utáni konfiskálások idején, Szlovákiában is jó néhány ilyen eset volt. (A Svájcban elhangzott igehirdetések című fejezetben, „A teremtett világ sóhaja" című igehirdetésben részletesebben szólok ezekről a dolgokról.)

Ebben a rövid történelmi összefoglalásban, a stúdiumommal is kapcsolatos tömör mondatokban is, azt akarom érzékeltetni, hogy azokban a nagyon nehéz időkben, amikor hazulról már elhurcoltak, de kuszált eseménysorozat közben még a háború tüzébe is belekerültem, Istennek csodálatos módon gondja volt rám. Hiszen órákon át süvítettek körültem a géppisztoly-golyók, és másnap egy nem nagy területre összpontosított aknatűzbe kerültem. Körültem sebesültek, halottak voltak, és nekem szabad volt mindezt átvészelnem egy nem veszélyes sebesüléssel. Ez kegyelem. Azóta tudatosítom, hogy minden, amit azután, a fogság éveiben, a hazajutáskor, a határon átszökések, a prágai stúdium során, a lelkipásztori szolgálat évtizedeiben végezhettem és megfáradt nyugdíjasként is alkothatok, mind–mind Isten kegyelmi ajándékai. Ezek a könyvek is, amelyeket Isten iránti hálaadással diakóniai munkásként írtam. Ezekért is legyen Istené a dicsőség.

* * *

Lelkipásztori szolgálataimat a politikai fordulat után az a lelkésztársam és barátja tette felhőssé, akiről e könyvben többször említés történik, mert ok nélkül vádlómmá lett, és ezt azzal a váddal kezdte, hogy fékezem az egyház megújulását. Aztán néhai Langos, volt NEI elnökkel készített

interjúra hivatkozva azt bizonygatta, hogy átvilágítási bizonyítványom nem hiteles, mert abban nevem egy vesszővel meg van változtatva (Pandy helyett Pándy), és a számítógép azért írta ki, hogy ilyen nevű nincs az ügynökök névsorában. Ez mese, mert névadó községünk Pánd, és nem Pand. Ott terem a nevezetes üvegmeggy. Az ártatlansági bizonyítványon pedig rajta van a szöveg, hogy az csak személyi igazolvánnyal együtt érvényes. Vádját aztán azzal folytatta, hogy hitetlennek nevez, aki nem hiszi, hogy Krisztus az utolsó ítéletkor kihirdeti az igazságot, ezért iratokkal igazolja vélt ártatlanságát, és másokat bűnösebbnek tart önmagánál. Ez volt a reakciója arra, hogy 2003-ban kiadtam a Meggyújtott gyertya című könyvet, amelyben az őáltala megindított alaptalan váddal kapcsolatos, gyülekezeteinknek írt körlevelek, és az átvilágítás utáni ártatlansági bizonyítvány is mellékelve van.

A saját személyére vonatkozó titkos iratokra hivatkozva rólam azt írta újságjában, hogy három jelentést írtam róla a titkosrendőrségre. Ez is mese, és éppen azért annyira bántott, hogy emiatt külön felutaztunk Pozsonyba a NEI-be, (Langos elnök úr már meghalt) és vádlóm újságjának cikkére hivatkozva kértem az intézet akkori vezetőjét, hogy mutassa meg nekem azt a három levelet, amit állítólag én küldtem a titkosoknak Cs-a L.-ra. A választ nagyon hamar megkaptam, mert az intézetben külön dossziéja van „minden titkos ügynöknek" és az én „titkos jelentések" című dossziémat üresnek találták. Én ebben biztos voltam, de esetleges mástól származó hamisítványra gondoltam. Legközelebbi könyvem a Nincs örök titok 2008-ban jött ki, és ezért ebben a könyvben hivatkoztam újságjában közölt állítására, és kértem, hogy azt a három jelentést, amit állítása szerint én írtam, közölje újságjában. Éppen abban a könyvben én is bőséges ízelítőt közlök a jelentésekből, amit rólam jelentettek az én megfigyelésemre beépített ügynökök. Az én vádlóm azonban nem tudott mit közölni, pedig mindent megtett annak érdekében, hogy legyen. Azért szerezte meg a rám vonatkozó titkos iratokat, amelyek csak engem illetnének, hogy abból ügyeskedjen ki valamit, amivel be tudja bizonyítani, hogy titkos ügynök voltam. Nem volt könnyű dolga, mert azokból, a sok ott található csalafintaság között is az válik nyilvánvalóvá, hogy mindvégig üldözött voltam. Ő azonban céljai megvalósításában nem ismer lehetetlent. Ebben az esetben is talált megoldást. Isten azonban nem engedte, hogy cselszövéssel és csalással tudja hitelesíteni koholmányait, mert a grafológiai analízisből mindnyájan tudjátok mi történt. Azt azonban fájlalom, hogy egyházunk püspöke, aki elődje irányvonalának keménykezű folytatója, mindezek ellenére lezártnak tekinti az ügyet.

KÜLÖNÖS ÜZENET AZ EGYHÁZAKNAK

Az üzenet tartalmát bemutatja: Pándy Árpád
Az üzenetre válaszol: Pándy Bertalan

Másfél évvel ezelőtt jelent meg Szlovákiában Dr. Szathmáry Sándor professzor előszavával, Pándy Bertalan Lélekvándorlás című könyve. A könyv alcíme: Többször megismételt földi élet?

A szerzőt már sok év óta foglalkoztatta az indiai pogány hitvilágnak a lélekvándorlásról szóló tanítása, amely a médiák közvetítésével a magyar és szlovák nyelvterületen is egyre szélesebb körben lett ismertté. A múlt század második felében ezen a területen az ateista ideológia szellemében tanították, nevelték az ifjúságot. A mai szülők és a nagyszülők jelentékeny része tehát az ateista ideológia szellemiségének a területén nevelkedett fel. Ennek következménye lett az, hogy híveink közül is sokan elbizonytalanodtak hitükben. Ez a hitbeli elbizonytalanodás azonban a legtöbb ember esetében nem jelent hitetlenséget, hanem inkább keresést. A hitében elbizonytalanodott ember feleletet keres az élete sok kérdésére, amelyre nem talált megnyugtató, iránymutató feleletet. Az ebben a lelkiállapotban levő testvérek lelkében nagyon könnyen hullik jó talajra akármilyen tetszetősnek mutatkozó idegen tan. S közben ezek a testvérek nem veszik észre, hogy ezek a tetszetősnek tűnő tanítások eltántorítanak a megszentelt földi élet és az örök élet egyetlen útjától és egyetlen szilárd fundamentumától, Jézus Krisztustól. Ez azért is történik meg sok ember esetében könnyen, mert a pogány lélekvándorlás mai hirdetői a mi térségünkben már bibliai idézeteket keresnek tanításuk igazságának a bizonyítására, sőt Jézus Krisztust a lélekvándorlás tanának a szolgálatába állítják. Testvéreink közül sokan olyan erősen hatása alá kerültek a lélekvándorlás pogány gondolatának, hogy nem tudatosítják, hogy az úgy viszonyul Isten Igéjéhez, a Szentíráshoz, mint víz a tűzhöz. Kioltják, megsemmisítik egymást.

Ezért kezdett a fent említett könyv szerzője sokoldalú kutatásba, hogy könyvét megírhassa. Először is a Szentírásból mutat rá arra, hogy Isten éppen azért küldte a földre Jézust, hogy minket, elesett embereket megváltson. Nem a lelkek évezredekig tartó bolyongásában és megtestesülésében, hanem Jézus Krisztusban van örök életünk. A szerző olyan szellemtudományi területeken is kutatott, amelynek az eredményei is azt mutatják, hogy nem igaz az, amit az egyre több tudományos bizonyítékra hivatkozó „új hittan" hirdet, hogy a lélekvándorlás tudományosan bizonyított tény. Ennek a könyvnek azért örültek meg egyházi életünk tudós őrállói, hívő vezetői, mert a hitéletnek ezen a területén, a lelkipásztorok sem voltak

fakultásainkon felkészítve a tisztánlátásra, ezért a könyv útmutatása – mint dr. Geréb Zsolt professzor írja a Kolozsváron megjelenő Út című teológiai folyóiratban, és Dr. Szathmáry Sándor professzor a Magyarországon megjelenő Református egyház című hivatalos lapban-, a lelkipásztoroknak és a híveknek egyaránt jó szolgálatot tesz. Ezért kapta meg Szlovákiában a könyvet egyházunk minden lelkipásztora, és ezért jelentek meg a könyvről recenziók és ajánlások más erdélyi és magyarországi egyházi lapokban is. A Presbiter című lap, pl. szövegrészeket idéz a könyvből, és ezt írja: Ennek a könyvnek minden presbiter könyvespolcán ott kellene lenni. Hasonló értelemben tájékoztat a könyvről az Evangélikus Élet című lap is.

Akikhez gyülekezeteinkben, vagy a katolikus testvérek gyülekezeteiben eljutott a könyv, - amely azóta ökumenikus kiadványként szlovák fordításban is megjelent -, és azt elolvasták, bizonyára örülnek neki. De az nemcsak a keresztyén gyülekezetekhez jutott el ott, ahol a lelkipásztorok azt megismertették, - sajnos, ez a mi gyülekezeteinkben nem mindenütt történt meg, - hanem a lélekvándorlásban hívő, és előző életeikről beszélő csoportokhoz is. Ott azonban nyugtalanságot váltott ki. Azért váltott ki nagy nyugtalanságot, mert azoknak a csoportoknak a kiadásában már sok magyar nyelvű könyv is megjelent, amelyekben a lélekvándorlás gondolatát népszerűsítik, de az egyház ebben a vonatkozásban hallgatott. Ez a könyv megtörte az egyház hallgatásának csöndjét. Kár, hogy a csend nem sokkal régebben tört meg. Mert közben az ezoterikus kiadványok sokasodnak, és lelkes terjesztők által a legeldugottabb településekre is eljutnak. Az okkult robbanás a Kárpát-medencében is megindult. Városainkban, sőt a nagyobb községekben is egyre-másra tartanak olyan tanfolyamokat, amelyek összefüggésben vannak a hindu és buddhista filozófiával, hittannal. Ilyenek a: „Kapcsolatfelvétel a szellemvilággal", „Agykontroll", Meditációs gyakorlatok", és hasonló címszavak alatt szervezett összejövetelek. Nálunk is minden nagyobb településen van ezoterikus klub. Városainkban egyre több a modern mágus, akik sok helyen keresztyén szimbólumokkal körített mágikus műhelyekben fogadják a betegeket. Már buddhista szentélyek épültek, és a szerveződés erősödésével továbbiak építésének a tervét szövögetik. Ennek a keleti pogányságnak a tervszerűen szervezett terjesztése nyomán, - amelynek hátterében bizonyára célirányosan felhasznált idegen tőke van, - híveink közül egyre többen elbizonytalanodnak. Nő az új pogányság serege, a mi templomainkban pedig fogy a feltámadás és az örök élet evangéliumában hívő, Isten Igéjét áhítattal hallgatók csapata. Ezért nagy kár, hogy a keresztyén egyház a mi nyelvterületünkön ilyen sokáig hallgatott és nem tanítgatta híveit mindarra, amit tudnunk kell ahhoz, hogy ebben az egyre erősebb idegen hullámverésben

el ne ragadjon bennünket a pogány áradat. Ehhez akar testvéri segítséget nyújtani ez a sajnálatosan késve megjelent könyv. Az ezoteria táborában azért keltett nyugtalanságot ez a könyv, mert érzik, hogy akik annak tartalmát ismerik, azokat nehezen szerzik meg a hozzájuk csatlakozáshoz. Mert ez kitűzött céljuk.

Engem mélyen megdöbbentett, amikor a könyv szerzőjétől megtudtam, milyen könyvet, és milyen tartalmú 14 oldalas levelet küldtek Budapestről az ezoterikusok neki, és Szathmáry professzor úrnak, aki könyvéhez az előszót írta.

Az alábbiakban megpróbálom összefoglalni a terjedelmes iromány lényegét: Annak tartalma mindenek előtt vád a keresztyén egyházakra. Követelik, hogy az egyházak vallják be tévedésüket, és térjenek át a lélekvándorlás és újra-testet öltés világrendjének a hirdetésére. Többek közt ezt írják: „ Pándy B. „Lélekvándorlás" című könyve nem illeszkedik az EGYETEMES ÜDVÖZÜLÉS FELTÉTEL RENDJÉBE OLY JÓL, MINT A REINKARNÁCIÓK KARMÁVAL SERKENTETT SORA."

P.B. könyvében van egy olyan megjegyzés is, hogy ha a lélekvándorlás valóság lenne, és általa megvalósulna minden újra testetöltésnél az ember javulása, - ahogyan azt hirdetik -, akkor az emberiség életének sok százezer éves történelme folyamán ismétlődő testetöltések eredményeként, ma már csupa jó és csak szerető szívű emberek élnének a földön. Erre most a Budapestről jött levélben ezt válaszolják: „A javulók már nem ide térnek vissza". Ez azt jelenti, hogy azok más bolygóra mennek.

Hangoztatják, hogy nemcsak Jézus Krisztus, de a tanítványok is, és minden ember, praeegzisztens lény, azaz földi élete előtt már élt egy más bolygón. Ismereteiknek a forrása pedig a „Szent Szellemek új kijelentése". Ennek az állításnak „alapigéje" Jézusnak a János 16. 12-13-ban levő mondatai: „Sok mondanivalóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok. De amikor eljön az igazságnak a Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra". Azt állítják, hogy Jézus akkor a reinkarnációról akart beszélni, de a tanítványok nem voltak elég műveltek ahhoz, hogy ezt megértették volna. Most azonban 1840 óta a „Szent Szellemek" rendszeresen kijelentik azt, amit Jézus akkor nem mondhatott el. Aki ezt nem fogadja el, és nem cselekszi az új kijelentésben kapott parancsot, az a Szentlélek elleni megbocsáthatatlan bűnbe esik.

Jézus főpapi imájának ezt a mondatát: „… Nem e világból valók, mint én sem e világból vagyok" így kommentálják: „Megváltónk e döntő fontosságú nyilatkozatai közlik a világgal, hogy az ember jövevény, akinek földi élete előtt már volt létezése egy másik világban".

Írásukban állandóan Megváltónak nevezik Jézust, de tagadják, hogy Jézus drága vérén váltott meg minket. Szörnyűségnek nevezik az egyházak tanítását, hogy Isten akarta Fia meggyilkolását. A Szentlélekről is beszélnek, de tagadják mind Jézusnak, mind a Szentléleknek Isten voltát. Hangoztatják Bibliához való hűségüket, közben érvénytelennek minősítenek benne mindent, ami nem egyezik a lélekvándorlás karmás rendszerével, és a „Szent Szellemektől" kapott új kijelentésekkel.

Kárhoztatják az egyházakat az eredendő bűnről, az eleve elrendelésről, az örök kárhozatról, a helyettesítő véres áldozatról, és a hitre jutás esélyeiről hirdetett tanítás miatt, mert azok szerintük „bántóan ütköznek a mennyei Atyánkat jellemző abszolút bölcsesség, hatalom, igazságosság és szeretet szempontjaival." A keresztyén egyházak hittanát hitromboló, az értelem mérlegén soha nem ellenőrzött hittannak tartják, amelyek mind szószéki, mind személyes bizonyságtételre alkalmatlanná váltak. Az egyházaknak - úgymond- nem volt, és nincs sem komoly ellenérve, sem bátorsága, sem ügyszeretete, de még hitbizonyossága sem, hogy hittanuk gyengeségeivel szembenézzenek, és ezekről velük párbeszédbe bocsátkozzanak. Az általuk készített, lélekvándorlásra, reinkarnációra alapozott új hittan érvényességét egyetlen mai hittan hirdetőjének a képviselője sem vonhatja kétségbe mindaddig, amíg a hit és lét kérdéseit fedő titkoknak az övéknél tökéletesebb megvilágítását fel nem mutatja! Közben nyomatékosan figyelmeztetnek, hogy hittanuk beteljesedett isteni ígéretekre vannak alapozva, ezért annak tárgyilagos és igei cáfolatának a lehetőségében senki ne bizakodjon.

Erősen központi témává teszik a theodicea kérdését, bizonygatva, hogy az egymástól olyan nagyon különböző életsorsok miértjére nincs az egyházaknak elfogadható válasza. Ezért a sok szenvedés és baj okozójának, az egyháztól ezekre magyarázatot nem kapó tömegek, Istent tartják. Ez is nagy bűne - szerintük - az egyháznak.

A Lélekvándorlás című könyv szerzője felé pedig, mindezeken az egyházzal együtt őt is illető vádakon túlmenően, még egy nem is nagyon burkolt fenyegetés is hangzik: „Ez írások fel nem karolásának mentségéül, csak az élet megszűnése szolgálhat !"

Mindezekből tehát az a komoly ébresztés hangzik felénk, hogy miután a lélekvándorlással kapcsolatos biblikus és tudományos alapozású ismeretközlés nyelvterületünkön sajnálatos késéssel ugyan, de megtörte az eddigi csendet, az egyháznak ezt a megkezdett munkát hitbeli felelősséggel, és aktív szervezéssel folytatni kell. Felelőtlenség lenne az egyház ezirányú aktivitásának a további halogatása. Meg kell találni a módját a hozzánk méltó lépések megtételének. A könyv szerzője, édesapám, az ezoterikusoktól

kapott terjedelmes könyvre és levélre igyekezett biblikusan, és vallástörténeti konkrétumok vitathatatlan tényeinek a felmutatása által válaszolni. Ez a szükségessé vált válaszadás könyvünk szerzőjét ismét komoly elmélyülésre késztette ennek a területnek a teológiai kutatásában, és fontosnak tartjuk, hogy mind ez a levél, mind a Budapestre küldött válasz, mint külön kiadású sajtótermék jusson el egyházi lapunk külön mellékleteként minden olvasóhoz. Hiszen a nagyon erősen folyamatban lévő ezoterikus offenzíva egyértelmű célkitűzése, hogy a Krisztusban hozzánk hajló megváltó szeretet evangéliumát egyházainkban, vagy legalábbis minél több egyháztag szívében elnémítsák. Nagy szükség van rá, hogy ebben a helyzetben híveink megkapják egyházuktól a féltő szeretetből fakadó tájékoztatást. Ez lenne ebben a vonatkozásban az első lépés. Ezzel elő lenne készítve a talaj ahhoz, hogy ezek alapján, a lelkészi találkozókon, presbiteri összejöveteleken, gyülekezeti bibliaestéken, olyan ismereteket szerezzenek testvéreink a gyülekezetekben, amelyek segítenek abban, hogy az ezirányú kísértések áradatában is megálljanak hitükben.

Testvéri szeretettel

Pándy Árpád
Nagykapos - Vel'ké Kapušany, 2002. 06. 28.

Válasz az üzenetre

Tanulmány

Balogh Dezsőnek és
közösségének
Budapest

Kedves Testvérem !

Mindenekelőtt köszönöm könyvküldeményedet. Személyes jellegű, 11 oldal terjedelmű leveledből kitűnik, hogy lelked mélyén érzed, hogy leveled és könyved tartalma miatt lenne okom megharagudni. Azért kéred, hogy megbocsátásom jeleként ne szakítsam meg veled a testvéri közösséget, válaszoljak leveledre, valamint terjedelmes könyvedre, és tegezzelek. Ez a levél tehát jelzi, hogy nem haragszom, válaszolok leveledre, és kérése-

det meghallgatva tegezlek. Ezt azért tudom megtenni, mert én a Szentlélek hatósugarában és így Krisztussal közösségben élek. Számomra tehát belső szükségszerűségből fakad annak komolyan vétele, amit Urunk mondott: „Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok"(János 13,35). Az is ott van a Szentírásban, hogy: "Akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai" (Róma 8,14). Mint ilyen fogadom el alázattal az Ige emlékeztetését: "Rész szerint van bennem az ismeret" (1. Korinthus 9). Nem akarok szellemeket idéztetni, hogy több ismeretet szerezzek, mint amennyit Isten szükségesnek tartott elmondani Jézus Krisztus által. Mert ő mindent elmondott és megtett megváltásunkért.

Ebben a vonatkozásban különösen hangsúlyos az Ige: „Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít" (1. Korinthus 8,1). Könyved és leveled azért szomorított el, mert a Szentírásra hivatkozol, sőt a bibliai üzenet hűséges tolmácsolójának tartod magad, és közben lelkiismeretlenül támadod a Bibliát. Tehát a Szellemek általad továbbított új kijelentéseit „támadhatatlanoknak, megdönthetetleneknek és cáfolhatatlanoknak" tartod, de a Szentírás sok kijelentését –saját magadat is meghazudtolva- támadod, cáfolod, és meg akarod dönteni. Ezzel pedig meg akarod dönteni Krisztus egyházát. Pedig talán Te is ismered a református gyülekezeteknek azt a kedves hitvallásos énekét, amely így kezdődik: „Az egyháznak a Jézus a fundamentuma, A szent Igére épül fel lelki temploma. Leszállt a mennyből hívni és eljegyezni őt, Megváltva drága vérén, a váltságban hívőt".

Könyvedben aztán kimondod a summás szentenciát: A sola scriptura reformátori jelszó érvénytelen. A Biblia utolsó oldalának mondatait (Jelenések 22,18-19), „Igének álcázott bibliai versnek" nevezed. Miért? Mert itt világosan az áll: „Ha valaki ezekhez hozzá tesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra; És ha valaki elvesz e prófétálás könyveinek a beszédéből, az Isten annak részét eltörli az élet könyvéből, és a szent városból, és azokból, amik e könyvben megírattak". Ennek az Igének az érvényességét is megszűntnek minősíted és ezt azzal a bibliai idézettel indokolod, hogy „nem feljebb való a tanítvány a tanítónál, sem a szolga az ő uránál". Ehhez aztán azt a magyarázatot fűzöd, hogy a Biblia utolsó oldalán levő tiltó sorok nem Jézustól, hanem az öregedő János apostoltól származnak, sőt azok a kanonizálók sötét sugalmazású önkényes betoldásai. Pedig a Jelenések könyve e könyv keletkezésére nézve rögtön az első sorokban ezt az egyértelmű magyarázatot adja: „Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott néki az Isten, hogy megmutassa az ő szolgáinak, amiknek meg kell lenniük hamar. Ő pedig elküldvén azt az ő angyala által, megje-

lentette az ő szolgájának, Jánosnak." Aztán többször szó van a könyvben arról, hogy János apostol azt írta le, amit a Lélek mond a gyülekezeteknek. Nem véletlenül van tehát a krisztusi kijelentés kipótlásának a tilalma a Biblia végén. A mindeneket tudó és átlátó Lélek tudta, hogy lesznek majd emberek, - ilyenek már az apostoli korban is voltak, és ma egyre többen vannak -, akik a világosság angyalának kiáltják ki magukat, és az Ő nevében, a Lélek nevében olyan új kinyilatkoztatást hirdetnek, amire nézve neki csak ez a rövid parancsa van: „Ne higgyétek"! (Máté 24, 23). Az 5. Mózes 18,10-12 -ben levő tilalom, ahol Isten a szellemidézést tiltja, általatok szintén érvénytelennek minősül, hatályon kívül helyeződik.

A Biblia eredendő bűnnel kapcsolatos tanítását úgy minősítitek, hogy „A Szent Szellem által Pál apostol ebben a kérdésben nem volt felkészítve". Hasonlóan értékeled ki a helyettesítő véres váltsághalál bibliai bizonyságtételét is. Pedig Isten üdvözítő szeretete a megváltásnak ezt a módját készítgette és hirdette a bűneset után évezredeken át a próféták által. Közben azt is elmondja, hogy az eljövendő Megváltó Isten létére lesz emberré. „Mert egy gyermek születik nékünk, fiú adatik nékünk, és az uralom az ő vállán lesz, és hívják nevét csudálatosnak, tanácsosnak, erős I s t e n n e k, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének" (Ézsaiás 9,7)! A prófétán át azt is elmondja Isten, hogy ez a Megváltó „megsebesíttetik a mi bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyulunk meg" (Ézsaiás 53,5). Keresztelő János a Jordánnál így tett róla bizonyságot: „Íme, az Isten ama báránya, aki elveszi a világ bűneit". Jézus ezzel a küldetéssel jött a földre, vállalta, hogy áldozati báránnyá legyen, beszélt erről tanítványainak.

Amikor Jézus egy alkalommal ismét közelgő áldozati haláláról beszélt, Péter volt az, aki így tiltakozott: „Mentsen Isten Uram, nem eshetik ez meg veled. Ő pedig megfordulva ezt mondta Péternek: Távozz tőlem Sátán; bántásomra vagy nékem, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra" (Máté 16,22-23). Jézus itt magyarázatot ad arra, hogy milyen lélek sugallata van a mögött az akarat mögött, amely ki akarja kerültetni Jézussal a Golgotát, az áldozati halált. Péter nagyon emberileg gondolkodott, Jézus iránti féltő szeretetét akarta kifejezni, de az a szeretet ott a Sátán eszköze akart lenni, hogy ilyen módon is megpróbálja Jézust eltántorítani az ember megváltását jelentő golgotai haláltól. Vajon milyen lélektől származik az a gondolat, amely könyvedben is azt hirdeti, hogy „szó sem lehet az emberiség bűnei miatt felgerjedt isteni harag istenfiúi vérrel történő kiengesztelésének szükségéről, mert ilyen igazoltan nem létezik". Ez pedig ismét summásan azt fejezi ki, hogy a Bibliában egy csomó bizonyságtétel, amely Jézus áldozati haláláról beszél,

igaztalannak minősül, Istennek azt a tettét pedig, hogy Jézust a mi megváltásunkra halálra adta, tagadja, mert azt igazságtalannak, kegyetlen gyilkosságnak és szükségtelennek tartja. Tehát a Szentírást olyannak tartja, mint azokat az áruházi, vagy piaci részlegeket, ahol bizonyos hitványabb árukat olcsón kiárusítanak, amelyekben a vásárló kedve szerint turkálhat, miközben eldönti, hogy mit vesz meg, mit hagy ott. Nincs értelme kezébe venni a Szentírást annak, aki a saját hitbeli koncepciója szerint szedi ki az Igéből azt, ami neki tetszik, ami megegyezik vallási nézeteivel, a többit pedig elveti, vagy annak üzenetét eredeti jelentéséből kiforgatva a saját koncepciójának igazolására használja. Te, kedves Testvérem, mesteri ügyességgel alkalmazod ezt a módszert ! Erről a sajnálatos tényről a későbbiekben konkrétabban is szólok. Durva csúsztatással kezded könyved üzenetét, amikor a médiumokkal, szellemekkel való kapcsolatotok eredményét a Szentlélek kinyilatkoztatásának, és annak fel nem karolását Szentlélek ellen való bűnnek tartjátok. A Szentlélek elleni bűn ott kezdődik, ahol az ember nem veszi komolyan, hogy a „t e l j e s Í r á s Istentől ihletett” (2. Tim. 3. 16). „Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó; hanem a Szentlélektől indíttatva szólottak az Istennek szent emberei” (2. Pét. 1.21).

A transzcendens világról, a földi élet utáni életről írva, Te is említést teszel Jézus példázatos tanításáról, amelyet a szegény Lázárról és a gazdag emberről mondott. De abból éppen azt nem emelted ki, ami miatt Jézus a tanítást elmondta; „Van Mózesük és prófétáik, hallgassák azokat”. Ez azt jelenti: Ott van a Biblia, amelyen keresztül Isten mindent elmond az embernek, ami szükséges ahhoz, hogy az ember, aki Igéjére figyel, istenfélő, és így emberszerető életet éljen, és földi élete után ne kelljen szenvednie Isten nélküli földi életéért. Nincs szükség a szellemek világából küldött figyelmeztetésre.

Pál apostolnak sok szomorúsága volt a Korinthusban tapasztalt pártoskodások, vádaskodások, és súrlódások miatt. A problémák fő oka az volt, hogy az apostolt sokan túl egyszerűnek, szegényes külsejűnek, sok szenvedést hordozónak ismerték. A gyülekezetben meg-megjelenő „új apostolok”, a gnosztikus szónokok, sokkal imponálóbbak voltak. Pál apostol mindig Jézus Krisztusról, Isten benne ajándékozott kegyelméről, üdvözítő szeretetéről beszélt. A gnosztikusok ezt kevésnek tartották. Ők új ismeretekről, túlvilági kapcsolatról, elragadtatásokról beszéltek. Ezzel akarták megújítani, színesebbé, „ésszerűbbé és elfogadhatóbbá” tenni a Jézus egyszerű tanítványai által hirdetett evangéliumot. Mert ez az evangélium kezdettől fogva nagyon egyszerű volt. Legfontosabb üzenete ezekben a mondatokban van legtömörebben kifejezve: „Mert úgy szeret-

te Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen" (János. 3,16). „Higgy az Úr Jézus Krisztusban és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe" (Ap.csel. 16,31). Pál apostol bizonyságtételének középpontja az volt, hogy Jézusban megjelent Isten üdvözítő kegyelme, hogy nincs senki más által üdvösség csak ő általa, és hogy az ő egyszeri tökéletes áldozatával örök életre váltott meg mindenkit, aki a benne készített kegyelmet hálás gyermeki hittel elfogadja. Jézus elfogadta, és áldozata által megvalósította Istennek ezt az atyai szeretetből fakadó üdvözítő tervét. Az Atya pedig Krisztus feltámasztásával ütötte rá a megváltás tényére a hitelesítő pecsétet. Ezért nincs senki másban üdvösség csak Krisztusban. Ezért mondta ő, hogy „Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, csak én általam" (Jn. 14, 6). Aki tehát a megváltásnak, az Atyához jutásnak más útját hirdeti, az ne hivatkozzon a Szentírásra! Az beszélhet a maga hitéről, elmondhatja, mire alapozza ezt a hitét, de ne éljen vissza a Szentírással, ne alkalmazzon az abból kinyírt idézetekkel „filmtrükköket", amely által a legelképesztőbb dolgokról is az igaz tények látszatát keltő képeket lehet a szemlélők elé vetíteni.

Pál apostolról az előbbiekben elmondtam, hogy élete központi szívügye a Krisztus áldozata által megvalósított megváltás hirdetése volt. Ezért nem akart másról tudni, nem akart mást hirdetni. Pedig Isten egyszer őt is megajándékozta transzcendentális tapasztalattal. Betekintést nyert a harmadik ég, a paradicsom világába. „Hallott kimondhatatlan beszédeket, amelyeket nem szabad az embernek elmondania"(2. Korinthus 12,4). De erről az élményéről 14 évig hallgatott. És amikor ezt 14 évi hallgatás után mégis elmondja, azért teszi, mert a gyülekezetben futkározó „új apostolok", a gnosztikusok azért tartották magukat nagyobbnak, több hitigazság letéteményesének, mert - mint a gnoszticizmus történelméből tudjuk -, gnózisukat, tudásukat, földöntúli forrásból kapottnak vallották. Amikor Pál apostol is kijelentést kapott, belebetegedett ebbe a földöntúli kapcsolat által kapott nagy élménybe. Ő ezt így írja le: „Hogy a kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott a testembe, a Sátán angyala, hogy gyötörjön engem, hogy felettébb el ne bizakodjam" (2. Korinthus 12, 7). Élményéből nem kovácsolt magának tekintély-tőkét, hanem alázatosan leborult az Úr előtt és kérte őt, hogy vegye ki testéből a betegség tövisét. Imádságát úgy hallgatta meg az Úr, hogy tudtára adta: „Elég néked az én kegyelmem". Így kapott az apostol választ arra a minden szenvedő embert foglalkoztató kérdésre, hogy miért kell szenvedni. De ebben a válaszban az is benne van, hogy a kegyelemre nemcsak halálunk után van szükségünk, hanem életünkben is. Ez a kegyelem elég volt az apostolnak arra is, hogy a testében levő

tövissel is tudja hirdetni, hogy a Krisztusban adott kegyelem nagyobb ajándéka Istennek, mint a testi erő és egészség. Az egészség se ember voltunk természetes következménye, hanem Isten ajándéka, amit naponta neki kell megköszönni. De a kegyelem megnyitja előttünk az örökkévalóság távlatait is, és így erőt ad a földi szenvedések hordozására is. Pál apostolnak arra is elég volt, hogy gyengeségében még jobban átérezze a maga kicsinységét, és még jobban megragadja hitével azt a kegyelmes Istent, aki teremtette az eget és a földet, és aki minket Krisztusban a halálon át is az örök életre vezet. Így munkálkodott az ő gyengeségében Isten Lelkének, kegyelmének ereje. Már nem kesergett gyengesége miatt, és nem is csak odáig jutott el, hogy azt elfogadta, hanem odáig is, hogy dicsekedett vele. Amikor élete alkonyán visszatekintett életútjára, megbékélt lélekkel tudta mondani: „Többet dolgoztam, mint a többi apostol együttvéve." De míg élt, mennyei élménye után is megmaradt a Krisztusban kapott kegyelem hirdetőjének. Nem hivatkozott az átélt kijelentésre, hanem ahhoz tartotta magát, hogy: „hitben járunk, nem látásban"(2. Korinthus 5,7).

Mi ma szívesen olvasunk olyan beszámolókat, amelyek a klinikai halálból visszahozottak ajkán hangzanak el. Ők már átmentek, - képletesen szólva - az első határsorompón. Egy kicsit túljutottak a mi háromdimenziós anyagi világunk korlátain, és bepillantást nyertek olyan dolgokba, amit mi a „sorompón innen" nem láthatunk. Örülünk, hogy az, amit el tudtak mondani, sok vonatkozásban összhangban van azzal, amit mi a Szentíráson keresztül tudunk, vagy sejtünk. De hívő életünket nem ezekre a beszámolókra építjük, hanem Isten ígéreteire, mert ő megváltásunkat Krisztus által ígérete szerint meg is valósította. Ez valóban megcáfolhatatlan.

Könyved telve van ellentmondásokkal. Az is durva csúsztatás benne, hogy úgy beszélsz hittitkokat feloldó új kijelentésről, hogy azt hol Szent Szellemtől, hol Szent Szellemektől származónak nyilvánítod. Biblikus keresztyén hitünk szerint a Szentlélek, (a ti terminológiátok szerint Szent Szellem) a Szentháromság egy Isten harmadik személye. Mint ilyet, nem lehet többes számban írni. Ebben a vonatkozásban többes számot használni, és szellemekről beszélni, a keresztyén hittől való elszakadást és a politeista pogány hitvilághoz való tartozást jelenti. Mivel Te könyvedben a reinkarnáció hite mellett kardoskodsz, ez még közelebbről is meghatározza, honnan fakad ennek a hitnek a forrása: Indiából, a hinduizmusnak és a buddhizmusnak a hitvilágából. A hinduk pl. mintegy háromszáz-millió isten létezéséről beszélnek. Ebbe az isteni panteonba sok minden belefér. Ebben a hitvilágban természetes a szellemekről való beszéd. A reinkarnáció hitének egyik tartóoszlopa, a „karma" fogalma is, ó-indus szanszkrit szó. Sajnálom, hogy ezt a nyelvtudósok által közismert tényt is cáfolod írá-

sodban. A szanszkrit nyelv, mint a Védák szent könyveinek nyelve, hosszú időn át már majdnem csak a tudósok nyelve volt, - mint nálunk az egykori világnyelv, a latin -, de a múlt század első felében, a Kelet Indiában levő Udaypur államban újra hivatalos nyelvvé tették.

Könyved elején vastagított betűkkel, majd aztán több más helyen erősen kinagyított betűkkel idézed a halálhoz készülő Jézus búcsúbeszélgetésének ezt a mondatát: „Még sok mondanivalóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok, de amikor eljő amaz, az igazságnak Lelke (Szelleme), elvezérel majd titeket minden igazságra" (János 16. 12-13). Jézusnak ebből a mondatából aztán messzemenő következtetést vonsz le. Először is azt mondod, hogy: „E messiási kijelentés minden értelmes ember számára nyilvánvalóvá teszi az isteni kijelentés lezáratlanságát" Aztán kifejted, hogy Jézus szeretett volna még valamit elmondani a tanítványoknak, de a tanítványok értelmi szintje, fejletlen felfogóképessége miatt ezt akkor még felesleges lett volna elmondani, mert nem értették volna meg. Pedig Jézus azt szerette volna nekik elmondani, hogy haláluk után a reinkarnáció, talán sok-sok reinkarnáció vár rájuk, újra megszületnek, és a karma, tehát a cselekedetek törvénye szerint, amely büntet az előző élet rossz tetteiért, addig fogják folytatni a reinkarnációt, amíg minden rossz tettükért megkapják büntetésüket, és végül mindent jóvátesznek. Pedig Jézus, akinek minden szava és minden tette az atya akaratának a tejesítése volt, egy szót sem szólott a reinkarnációról. „Lélekvándorlás" című, „Többször megismételt földi élet?" alcímű könyvemben egy kicsit részletesebben is írok arról, hogy a reinkarnációban hivőknek a bibliai idézetei, amelyet a reinkarnáció bizonyítására hoznak fel, miért tarthatatlanok. Ezt ebben a levélben nem szükséges tehát részleteznem. Jézus nem azért jött a földre, hogy egy több évezredes pogány hiedelem terjesztésében asszisztáljon, hanem azért, hogy a kísértőnek engedelmeskedő, Istentől elszakadt, tehát önnön vesztébe rohanó embert az Atya akarata szerint, drága vérén megváltsa. A nagy szeretet nagy áldozatra képes ! Hogy ez érthetetlen, nem fér össze a józan logikával ? Az igazi nagy áldozathozatalok ma sem a hidegen számító értelem logikai megfontolásából, hanem szeretetből fakadnak.

Ti azt állítjátok, hogy az egyházak hittana rossz, tele van feloldásra váró súlyos ellentmondásokkal. Ezért fel kell oldani, meg kell változtatni a keresztyén hittanokat, ezt pedig - úgymond -, csak a reinkarnáció tanrendszerének elfogadásával lehet. Csak ebben a tanrendszerben „kap az ember az összes súlyos lét, ill. hitkérdésben érthető, hihető, Isten tökéletességét mindenben tükröző, abszolút támadhatatlan választ". Ezért szólítjátok fel könyvetekben minden keresztyén egyház lelkészét, hogy hagyják abba az eddigi rossz hittan szerinti tanítást, prédikálást, mert így

tovább is félrevezetik a népet. Mert a Krisztus golgotai megváltó áldozatára épülő hittan, amely által hirdethetjük a nagy örömhírt, az evangéliumot, hogy ez az áldozat értünk történt, hogy Urunk halála és feltámadása nékünk az élet forrása, szerintetek rossz. Aki ezt tanítja az Istent kegyetlennek, embertelen gyilkosnak tartja. Azt mondjátok, hogy e miatt a hittan miatt nő a hitetlenek serege, és ez vezette az emberiséget egyre fokozódó erkölcsi romlásba.

De így van ez valóban? Az elhangzó súlyos vádakra nem lehet egy szóval válaszolni. Vádat zúdíttok az egyházakra, az eredendő bűnről, eleve elrendelésről, a kárhozatról, a sátánról, a helyettesítő véres engesztelő váltsághalálról, a feltámadásról, Krisztus Istenségéről, a Szentlélek Istenségéről, tehát a Szentháromságról, és a hitre jutás esélyeiről szóló tanítás miatt. Megdöbbentőek ezek a vádak, mert a vád alá helyezett kérdésekre adott felelet, tehát az egyházak hittana, a Szentírásban leírt konkrét tényekből indulnak ki. Aki ezt vádolja, a Szentírást vádolja. Isten a Szentírásban elénk tár tényeket, amelyek a felsorolt életterületeket érintik, és a földi történelem sokféle viharába jutott hívő ember az adott vihar szorongattatásai között úgy kereste az életét éppen veszélyeztető problémák megoldását, hogy a szorongató kérdésekre a Szentlélek világosságát kérve a Szentírásból keresett feleletet. Ezeket a feleleteket elmélyülő Szentírástanulmányozás alapján igyekeztek hitük és tudásuk szerint a lehető legjobban megfogalmazni. Így születtek a hittanok, hitvallások.

Az általad is említett II. Helvét Hitvallást szerző H. Bullinger atya, és mindazok, akik hozzá hasonlóan imádságos tusakodások közepette igyekeztek a Szentírásba gyökerező életgyakorlatra nézve tanítást adni, tudatában voltak, hogy a legnagyobb tudású, legmélyebb hitű ember sem tud ezen a területen sem tökéleteset alkotni. A hívő ember, aki a Szentírásból ismeri Isten akaratát és tervét a világgal és az emberrel, de aki ismeri a maga gyarlóságát és elesettségét is, a legőszintébb igyekezet ellenére sem mondhatja magabiztosan, hogy az éppen boncolgatott kérdésekre tökéletes választ tudott adni. Azért mondja az említett hitvallást szerző atya is, hogy ha valaki majd Isten Igéje által az érintett kérdésekre adott feleleteket illetően több világosságot kap, helyt ad annak. Te hivatkozol erre a nyilatkozatra, de abból is pontosan ellenkező szellemiségű következtetést vonsz le, mint ami abból árad. Mert a Szentlélek által vezetett emberek ennek a Léleknek a gyümölcseit termik és ezek között ott van a szelídség, tehát az alázatosság is. Sajnos, a Te könyved ezzel ellentétes szellemiséget árasztó kijelentésekkel, vádakkal, és ítélethirdetésekkel van tele. Szemrebbenés nélkül valljátok, hogy a ti új hittanotok tökéletes. Erről sokszor, és sok változatban ismételve magabiztosan azt írod,

hogy az: „…részleteiben is kizárólag jézusi szellemű igékre hivatkozó, a józan csiszolt és jó szándékú értelem számára mindenben érthető, hihető, a teremtettség (és benne az ember számára) - általánosan és tudományosan tapasztalt jelenségeivel egyező válaszokat ad, amelyek - szemben a jelen hittanaival, - még tökéletesen egybehangzanak az isteni abszolút: bölcsesség, hatalom, igazságosság, valamint szeretet szempontjaival is". Közben a legmélyebb és legszentebb bibliai szavaknak a ti átértékelésetek szerint egész más jelentése van. Idézitek a Jézusról mint Megváltóról szóló szövegeket, tehát úgy tűnik, mintha a keresztyén hit közösségéhez tartoznátok, de közben kétségbe vonjátok és szükségtelennek tartjátok megváltó áldozatát a Golgotán. Beszéltek a Szentháromságról, de közben tagadjátok Jézus Krisztus Isten voltát is és a Szentlélek Isten voltát is. Mindezeken túlmenően érvénytelennek minősítitek a Szentírás sok tanítását, de azért a Szentíráshoz hű közösségnek valljátok magatokat, sőt kijelentitek, hogy új hittanotokat nincs joga kétségbe vonni senkinek, aki ma a keresztyén hit szószólója, amíg fel nem mutatja az általatok feltárt hittitkok jobban kielégítő megvilágítását. Mindezek után aztán egy magát legyőzhetetlennek tartó ügyvéd magabiztosságával nyomatékosan figyelmeztetsz, „hogy könyved tárgyilagos és igei cáfolatának a lehetőségében senki ne bizakodjon."

Pál apostol levelein keresztül betekintést nyerünk az apostoli kor keresztyén gyülekezeteinek a mindennapi életébe is. Hogy a hívő ember is gyarló és esendő, hogy az egyház, mint gyarló esendő emberek közössége nem tökéletes, az éppen a Korinthusi levelekben mutatkozik meg a legvilágosabban. A gyülekezetek mindennapi életéhez hozzátartoztak az Ige körüli összejövetelek. Az igehirdetést prófétálásnak is nevezték, hiszen az Igében Isten úgy tanít a mában engedelmes, Lelke által irányított, Krisztus golgotai megváltó áldozatát hálás hittel elfogadó életet élni, hogy közben azt is felmutatja, hogy milyen gyümölcsöket terem a megváltást elfogadó hit, vagy az azt elvető hitetlenség az ember, a világ holnapjára nézve. Az igehirdetésben tehát ott kell lenni ennek a prófétai elemnek. De nem ok nélkül rendeli el az apostol a gyülekezetben, hogy „a próféták ketten vagy hárman beszéljenek, a többiek pedig ítéljék meg." Utána még ezt is hozzáfűzi: „Mert a prófétalelkek engednek a prófétáknak" (1. Korinthus 14,29-32). Vajon miért volt és van szükség arra, hogy a gyülekezetben elhangzó prófécia, az igemagyarázat a testvérek, a „lelkek megítélésének kegyelmi ajándékát kapott" (1. Korinthus 12,10) prófétalelkek hitének a mérlegére kerüljön? János apostol így válaszol erre a kérdésre: „Mert sok hamis próféta jött ki a világba" (1. János 4,1). A gyülekezetekbe különböző irányzatú tévtanok „apostolai" is befurakodtak. Köztük éppen a transz-

cendentális, földöntúli kapcsolatok által szerzett tudással dicsekvő gnosztikusok voltak az egyházra nézve a legveszélyesebbek. Ezért lett szükséges az elhangzó prófécia mérlegre vetése, megítélése. A Szentlélek ajándékát vett, Isten Lelke által vezetett emberek képesek voltak kiszűrni az idegen tanításokat, amelyek nincsenek összhangban a Szentírással. Biztos, hogy a reinkarnáció gondolata ezért nem tudott gyökeret verni a keresztyén gyülekezetekben!

A könyvedben felsorolt problémákra és kérdésekre, amelyekre szerinted az egyházak félrevezető rossz választ adnak, vagy nem válaszolnak, „Lélekvándorlás" című könyvemben részben megvan a válasz. Egy - így is hosszúra nyúló - levél keretében nem lehet minden felvetett kérdést érdemlegesen tárgyalni. A problémákat könyvedben dramatizálod, és –sajnos- sok esetben egyoldalúan és a spekulatív filozófia módszereivel boncolgatod.

Az eredendő bűnnel kapcsolatban egyértelmű a Szentírás üzenete. A teremtéstörténet azzal fejeződik be, hogy „Látta Isten hogy minden, amit teremtett, íme, igen jó" (1. Mózes 1,31). A föld tehát nem bukott angyalok javítóműhelyeként lett teremtve. Hiszen éppen a bukott lázadó angyal lett az ember kísértőjévé, bűnbeejtőjévé. Azt pedig az élet, a történelem tényei bizonyítják, hogy az Isten iránti engedetlenség bűne folytatódik az emberiségben. Isten szánja és szereti az elesett embert, nem szívesen büntet. De ha mégis büntet, nem az eredendő bűnt bünteti, hanem a mindenkinek elkészített kegyelem visszautasítását. A büntetés nem Isten kegyetlenségének, hanem Isten tékozló fiakat is hazaváró szeretetének a bizonysága. „Mert melyik fiú az, akit nem fenyít meg az apa" (Zsidók 12,7)? Dr. Török István az eredendő bűn elleni tiltakozással kapcsolatban találóan írja: „Mennél lazább a bibliai kötöttség, annál hangosabb és gátlástalanabb a tiltakozás az eredendő bűn ellen. A tiltakozáshoz az elvi alapot valamilyen filozófia adja. Olykor már egészében se több mint filozófiai önáltatás."

A kegyelmi kiválasztással, a predestinációval kapcsolatban az említett nevezetes dogmatikaszerző ezt írja: „A predestináció nem spekulatív alapelv. Nem tanalkotó, hanem tanszabályozó szerepe van. Olyan, mint a só: Magában véve még nem étel, de mint nélkülözhetetlen ízesítő, szükséges az eledelhez, és az életműködéshez is".

Barth Károly ezzel kapcsolatban így tanít: „Mi az ember-Jézus szenvedéseiben, tehát mindenek előtt a golgotai kereszten szemlélhetjük, mi az elvettetés. Benne ismerhetjük meg a mi saját elvettetésünket, hiszen ő érettünk, helyettünk »szálla alá poklokra«. Az elvettetésről keresztyén módra csak őreá nézve beszélhetünk. Az elvettetésről való minden más beszéd üres spekuláció, és kárhozatos pogányság".

A mondanivaló második fele az, „hogy amikor elvettetésünket Krisztusban megismerjük, ugyancsak őbenne kiválasztottságunk is nyilvánvalóvá válik, mert az elvettetésből az ember-Jézussal együtt Isten minket is új életre hív (Efézus 1,4-11 és a párhuzamos helyek). Ezért ő a mi kiválasztottságunk tükre. Kiválasztottságunkat egyes-egyedül ő benne láthatjuk. A predestináció tehát azt jelenti: Isten kegyelmes hozzád, az elvetetthez. A kiválasztottságról való minden más beszéd üres spekuláció. A predestináció tehát a mi legszemélyesebb hittitkunk, s a hiten kívül nincs semmi értelme. Nem lehet szólam, vagy világnézeti elv."

Mindebből tehát nyilvánvalóvá válik, hogy a predestináció miatt nem lehet Istent igazságtalansággal, vagy kegyetlenséggel vádolni. A keresztyén hittanokat sem lehet azzal vádolni, hogy azoknak alapján az egyházak egy örök kárhozatra ítélő irgalmatlan Istennel riogatják az embereket, és ezért fordul el az emberek tömege a keresztyénségtől. Az egyházak elsődleges küldetése annak a nagy örömhírnek a hirdetése, hogy Isten Krisztus érdeméért kegyelmesen megbocsát bűnbánó gyermekeinek, és örök életet ad. Fájó ténye viszont a történelemnek, hogy az egyházak ezt a küldetésüket nem mindig, és nem mindenütt töltötték be az ügy komolyságához és szentségéhez méltó hűséggel és felelősséggel. Bárcsak erről a fájó tényről már csak múlt időben beszélhetnénk!

Levelem végén majd mellékelem tanulmányaimat, amelyeket a Jehova tanúiról szóló könyvemben írtam a gnoszticizmusról, Krisztus istenségéről és a Szentháromságról. Bibliai bizonyságtételek ezek arról, hogy a keresztyénség életét már az apostoli korban megzavarták a gnosztikus és más „apostolok," akik transzcendentális kapcsolataikra, túlvilágból szerzett ismereteikre hivatkozva hirdettek más evangéliumot, nem azt, ami a Szentírásban van. Az indiai eredetű új kinyilatkoztatásra való hivatkozás tehát nem 160 évvel ezelőtt kezdődött, amint könyvedben írod, ez már az apostoli kor egyházát is megzavarta, az apostoli igehirdetést is megnehezítette.

Ezután a kitérő után visszatérek könyved alapigéjéhez, Jézus búcsúbeszédének ehhez a mondatához: „Még sok mondanivalóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok. De amikor eljő amaz, az igazságnak Lelke (Szelleme), elvezérel majd titeket minden igazságra." Ezt a mondatot óriásira kinagyított betűkkel is sokszor megismételed, és ezzel kifejezésre juttatod, hogy ez, és a később ehhez kapcsolt néhány bibliai mondat számotokra több, fontosabb, mint az egész Szentírás. Az még nagyon áldott dolog lehetne, ha a hívő ember lelkében a Szentírás bizonyos mondatai életutat megvilágító fényforrássá válnak. Az azonban nagy veszély, ha ezeket a mondatokat nemcsak kinagyítjuk, hanem ki is ragadjuk a Szentírás

összefüggéséből, és arra egy idegen hitvilágból, vagy világnézetből átvett koncepciót építünk.

Ezt a magatartást ostorozza Isten a Szentírásban. Nem ok nélkül kezdődik a Tízparancsolat ezzel a mondattal: „ Én vagyok az Úr, a te Istened,… ne legyenek idegen isteneid én előttem." Már pedig a reinkarnáció gondolatának, vagy hitének az őshazájában talán évezredekig nem tudtak semmit az emberek a világot teremtő Istenről. Állításod szerint Isten „a reinkarnáció kegyelmi ajándéka által akarja a bukott angyal-embert visszavezetni a mennybe, ahonnan levettetett." A reinkarnáció őshazájában háromszázmillió isten létezéséről beszélnek, de isteni mindenekelőtt a Kozmosz, amelybe hitük szerint sok-sok reinkarnáció után beleolvadnak azok, akiknek sikerült levetni minden vágyat és akaratot. Hogy mennyire nem Isten gondolata és akarata az, hogy az ember sokszori élet és halál körforgásában hordozza régi élete bűneinek a büntetését és az azokért való szenvedést, arról mindenekelőtt a Szentírás tesz bizonyságot azzal, hogy rámutat Jézusra, aki bűneink büntetését magára vette. A karma kérlelhetetlenül büntet, büntetése kozmikus törvényszerűség. Isten Krisztusban kegyelmesen hozzánk hajlik, üdvözít. Isten Krisztusban elkészített üdvterve, az erre vonatkozó ígéretek beteljesítése a Szentírásban világosan kirajzolódik előttünk. A reinkarnáció gondolatához, vagy hitéhez, éppen azért, mert az távol áll Isten üdvtervétől, ma már Európában is sok hittani elmélet fűződik, és ezek az elméletek sok vonatkozásban szöges ellentétben vannak egymással.

Mi hittel valljuk, hogy Isten hatalmas és erős Isten, aki minden embert külön lélekkel ajándékoz meg, és ezzel minden embernek megőrzi személyiségét és önazonosságát. Istennek arra is lenne hatalma, hogy egy-egy kedves gyermekének a lelkét, bizonyos sajátos körülmények között visszaküldje talán ugyanabba a családba, ahonnan a meghaláskor eltávozott. Megteheti, és nincs kizárva, hogy valamikor esetleg meg is teszi. De az ember megváltására, örök életre vezetésére, a Krisztusban testet öltött üdvözítő szeretet útját ajándékozta nekünk. Ezért mondta Jézus, hogy: „én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, csak én általam." És ezért nem beszélt Jézus egy szót sem a reinkarnáció hiedelméről. Ezért megdöbbentő, hogy Jézus búcsúbeszédének általatok kiemelt mondatába bele akarjátok magyarázni, hogy Jézus akkor az inkarnációról akart beszélni, de a tanítványok gyenge felfogóképessége miatt ezt nem mondhatta el. Ez a gondolat megcsúfolása a Szentlélekkel felruházott tanítványok apostoli méltóságának, tehát magának a Szentléleknek. Hiszen Jézus ezekre a tanítványokra rá merte bízni a minden emberi értelmet meghaladó örömhírről, az Isten Krisztusban megjelent üdvözítő

kegyelméről szóló bizonyságtételt, a krisztusi világmissziót! Szentlelke által erőt és bölcsességet is adott nekik az emberfölötti feladat végzéséhez. Az Ap. Csel. könyvéből és az apostoli levelekből tudjuk, hogy az apostolok mennyi szólásban való bölcsességgel, és Krisztus Lelke által kapott csodatételekkel mutatták meg, hogy munkájuk nehéz fordulóiban valósággá vált, amit Jézus ígért, hogy a Lélek az emberileg veszélyes órákban is megmondja nekik, mit kell szólniuk, cselekedniük. Környezetükben, hallgatóik között is voltak nemcsak egyszerű emberek, hanem műveltek is. Az a kor már az ókori műveltségnek nagyszerű alkotásaival dicsekedhetett. Tehát sem a tanítványok egyszerűsége, sem a kor műveltségi színvonala nem akadályozták volna Jézust, hogy a reinkarnációról beszéljen tanítványainak, ha Isten ezt akarta volna. De Isten Jézus golgotai áldozatában készített megváltást, a reinkarnációs üdvösség gondolata emberi gondolat.

Annak, hogy Jézus azon a nagycsütörtök estén búcsúbeszédében miért nem mondott el mindent, ami lelkében volt, egészen más oka volt, mint amit ti hirdettek. A szívekbe látó Jézus tekintettel volt tanítványai lelkiállapotára. Az események evangéliumi leírása nyomán minden érző szívű olvasó kiérezheti, milyen lelkiállapotban voltak a tanítványok. Jézus a páskabárány ünnepi vacsoráján együtt van tanítványaival. A virágvasárnapi hozsánnás fogadás után a tanítványok már reménykedtek, hogy Jézus szenvedése, amelyről már azelőtt is beszélt, talán elmaradhat. Ismét nagyon emberien gondolkodva az a reménység is erősödött bennük, hogy Jézus kihirdeti Isten országának a kezdetét. Erre gondolva némelyeknek hatalmi álmai, vágyai voltak. De valami más történt, mint amiben reménykedtek. Jézus vacsora közben bejelenti, hogy egy közülük el fogja őt árulni. A Jézus által jelzett falat lenyelése után Júdás otthagyta őket, kiment az éjszakába. A tanítványok megrendültek. Féltették Jézust, és a saját életüket. Jézus pedig búcsúzott. Az ünnepi vacsora végén Jézus már úgy vette hálaadással a kenyeret, hogy annak megtörésekor már a saját teste megtörésére emlékeztetett. A hálaadás poharának a vételekor pedig a saját vérének kiontásáról beszélt, amely kiontatik a bűnök bocsánatára. A páskabárány ünnepén így akarta beírni tanítványai szívébe, hogy valóban „ő Istennek az a báránya, aki elveszi a világ bűneit.” Ezzel az aktussal akarta övéinek a szívébe vésni, hogy testének megtörése, vérének kiomlása, Isten kegyelmének és szeretetének a jegyei és pecsétei. Így részesültek mindnyájan az első Úrvacsorában. Meghagyta a tanítványoknak, hogy ezt cselekedjék az ő emlékezetére. A megrendült tanítványokat pedig vigasztalta. Látta nyugtalanságukat, félelmüket, ezért mondta: „Ne nyugtalankodjon szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem”. Azért erősítette hitüket, mert a nehéz idők, amikor úgy tűnik, hogy minden, ami-

ben hiszünk, összeomlik, a hit igazi próbái. Könnyű akkor hinni, amikor az, amiben hiszünk, érzékelhetően megvalósulóban van, amikor reménységünk várfalai épülnek, emelkednek. Jézus azt akarta, hogy a tanítványok akkor is higgyenek Isten ígéreteinek a beteljesülésében, a benne készített megváltás győzelmében, ha őt kivégzik, ha őt sírba zárják. Akarta, hogy a tanítványok ne felejtsék el, amit mondott: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz bennem, ha meghal is él az". Azért ismételte meg az ígéretet, hogy elküldi a Szentlelket, amely bölcsességet, bátorságot, és erőt ad nekik, hogy missziói küldetésüket betölthessék. Jézus tehát tanítványai megrendült lelkiállapotát látva mondta, hogy sok mindent mondana még nekik, de most azt nem tudnák elhordozni. Hogy mit akart volna még Jézus mondani, azt pontosan nem tudhatjuk, de ha az adott helyzetbe mélyebben beleéljük magunkat, akkor valószínűnek tartjuk, hogy egyenként akart tőlük elbúcsúzni. Valahogy úgy, mint Jákob, aki a halálhoz készülve külön áldva búcsúzó, jövőbe mutató és jövőt formáló atyai szavakat mondott minden fiának. A nagycsütörtök esti helyzetben egy ilyen búcsúzást valóban nehezen hordoztak volna el a tanítványok. Lehet, hogy éppen egy ilyen egyénenkénti búcsúzás helyett helyezte új parancsolatként tanítványai szívére a szeretet régi parancsát: „Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek: amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást." Jákobnál más volt a helyzet. Ő hosszú élet után, élettel betelve búcsúzott övéitől.

Kedves Dezső Testvér! Nehéz elképzelnem, hogy ha ezeket a dolgokat Te is hívő keresztyén lelkülettel átgondolod, és beleéled, beleérzed magad az Utolsó vacsorát tartó, tanítványaitól búcsúzó Jézusnak és tanítványainak a lelkiállapotába, komolyan tudod gondolni és mondani, hogy Jézus ott a lélekvándorlásról, a reinkarnációról akart beszélni tanítványainak. Lehetetlen, hogy ő, aki az Atya küldötteként Megváltóul jött erre a világra, és aki küldetését áldozatos szeretettel töltötte be, a pogány hitvilág idegen isteneinek a szolgálatába akarná állítani a tanítványokat. Hiszen az Utolsó vacsora minden mozzanata, majd később missziói parancsa, ennek pontosan az ellenkezőjét hirdeti.

Testvérem, mostani életutad nagyon hasonlít az egykori Saulus életútjához. Ő jól képzett teológus volt. Tudása, képességei magasan átlagon felüliek voltak. Hitében fanatikus volt. Amikor fanatikus hittel üldözte a Krisztusban hívőket, azt hitte, hogy Isten akarata szerint cselekszik. Meglátásom szerint Te is hasonló egyéniség vagy. Biztos, hogy valamilyen léleknek a hatása alatt vagy. Ezért vagy ilyen fanatikus reinkarnációs hitedben. Sok hittársaddal együtt ezért nem vagy képes megérteni Isten-

nek azt a minden értelmet felülhaladó üdvözítő szeretetét, amely által nekünk Krisztusban megváltást, örök életet készített. Sajnos, az egyháznak is vannak belső nyomorúságai, de küldetése, a krisztusi misszió, igaz és szent ügy. Ha talentumaiddal krisztusi lelkülettel sáfárkodnál, áldássá lehetnél az egyházban, és nem írnál rá ilyen szellemiségű vádiratot, mint mostani írásaidban.

Leveledben elsődlegesen azért ostorozod az egyházat, hogy az az egyetlen földi élet - szerintetek - tévhitét hirdeti. Pedig a Szentírásban sehol sincs szó az ember többszöri földi életéről. Az egyszeri meghalásról viszont egyértelműen szó van: „Elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak" (Zsidók 9,27). És itt az „egyszer" szó nem általános időhatározó, hanem határozott számnév. Az ember praeegzisztenciájáról szintén nincs szó a Szentírásban. Az Úr Jézus főpapi imájából idézett versekben (János 17,14; 16; 18.) sincs szó semmiféle praeegzisztenciáról. Jézusnak az a mondata, hogy a tanítványok „nem e világból valók, amint hogy én sem e világból vagyok" a fantasztikus regényeiről elhíresült Hubbard, a későbbi Szcientologia közösség szervezője dús fantáziájában nyerte – 1900 és egynéhány évvel később - azt az értelmezést, amit Te már így kommentálsz:

„Megváltónk, ill. a Szentírás e döntő fontosságú nyilatkozatai közlik világunkkal azt a tényt, hogy az ember jövevény, akinek e földi élete előtt már volt létezése egy másik világban. A tanítványok egy másik égitestről, Urunk Jézus által szolgálattételre kiválasztott, e földre küldött munkások, angyalok. Egy jobb csillagzaton már élték szellemi életüket, miként Urunk is az Ő istenfiúi életét. Tökéletes bizonyság ez arra, hogy az ember, -ha Isten törvényében él,- a menny angyala, küldötte, ha törvénytelen, akkor a sátán angyala, és hogy mindkettő praeegzisztens teremtmény."

Örülök ennek a kommentárodnak, mert ezen keresztül egészen pontosan meg tudom állapítani, hogy honnan származnak azok az információk, amelyeket ti a Szent szellem(ek)től származónak vallotok, és azokat támadhatatlan, cáfolhatatlan, megdönthetetlen, mindenki által érthető ténynek nevezitek.

Megváltónk főpapi imájának az a mondata, hogy a tanítványok „nem e világból valók, amint hogy én sem e világból vagyok" /János 17.16), távol áll a tanítványok más csillagon töltött előző életének, és földi reinkarnációjának a gondolatától. Ezt a gondolatot Megváltónk imádságának e mondatába belemagyarázni újabb durva erőszaktétel a Szentíráson. A tanítványok nem éltek más csillagon, de hittek Jézusban. Hitték, hogy Jézus az Atya akaratának engedelmeskedve jött a földre, hogy minket „nem aranyon vagy ezüstön" hanem drága vérén megváltson", és Isten országának a polgáraivá

tegyen. Erről az országról sokat beszélt a tanítványoknak. Azt is elmondta nekik, hogy ez az ország, mint mustármagnyi kezdet, bennük van (Lukács 17,21). Ennek az országnak mindenki polgárává válik, aki Istennek a Krisztusban készített üdvözítő kegyelmét hittel elfogadja. A hit tesz Isten országának polgárává. Hittel kezdődik a feltámadás, az örök élet. Gyülekezeteinkben csodálatosan zeng az ének, amelyben ott van ez a mondat is: „Érzem, hogy az örök élet, már e földön az enyém lett." Templomainkban hangzik a jézusi Ige, hogy: „Aki hisz bennem, ha meghal is él." Az apostoli Ige is hangzik, hogy: „A mi országunk a mennyben van, ahonnan a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk; Ki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonlóvá legyen az Ő dicsőséges testéhez, amaz Ő hatalmas munkája szerint, amely által maga alá is vethet mindeneket" (Filippi 3,20-21). Ebben a hitben elmélyülve éneklik gyülekezeteinkben boldogan az Úrvacsora szentségével élés alkalmaikor ezt az énekverset is.." Ha meghaltunk Úr Jézussal, Nem illik már vétkeznünk. Feltámadván Úr Krisztussal, Le kell a bűnt vetkeznünk. Mint mennyei lakosok, Legyünk tiszták s okosok. Mint testének s vendégének, Szükséges lennünk szenteknek." Tehát Megváltónknak az a mondata a tanítványokról, hogy „nem e világból valók", nem azt jelentik, -mint állítod-, „hogy az ember jövevény, akinek e földi élete előtt már volt létezése egy másik világban, hanem azt, hogy a Krisztusban megváltott hívő emberek Isten országába valók, még akkor is, ha e földön vannak. Ezért mondta Jézus a hívő tanítványokra: „Nem ebből a világból valók". Te ezt kedves Testvérem, tudod. Könyvedből örömmel olvastam azokat a részeket, amelyekben az Igére figyelő, megtérő, hívő emberekről -ebben az esetben biblikusan-, úgy beszélsz, mint feltámadottakról. Hit nélkül, Istentől, az élet forrásától elszakadva, halott az ember. De „a halottak, akik hallják az Isten Fiának szavát, élnek." Ez pedig azt jelenti, hogy Isten országához tartoznak. Megdöbbent, hogy Te ezt tudva is újra ellentmondásba kerülsz önmagaddal is, amikor azt próbálod Megváltónk szavaiba belemagyarázni, hogy azok bizonyítékok az ember más bolygón töltött előéletére. Az egyházakról könyvedben ebben a vonatkozásban is , -mint sok minden más dologban is- torz képet rajzolsz, különösen a 98. oldalon, ahol ezt írod: „ Az egyházak a feltámadást sajnálatosan az Úr Jézus újból való földrejövetele idejére teszik, és így hirdetik évszázadok óta". Nos, ez egyszerűen nem igaz. A parúziakor, az új teremtés keretében megvalósuló feltámadás csak teljességre jutása, befejező mozzanata annak, ami a földi életben a hitre jutással megkezdődött. Az egyházban ezt hirdetik.

Viszont Te, -és közösséged tagjai- a feltámadásról szóló írásoddal is ellentétbe kerülsz reinkarnációs hited princípiumával is. Egyházias természetességgel beszélsz Jézusról, mint Megváltónkról. Ez nagyon szépen hangzik.

De hogy mondhatja ezt valaki, aki elveti azt az egész Szentíráson végigvonuló tanítást, hogy Isten igenis az Úr Jézus golgotai áldozatának ténye által váltott meg bennünket. Te könyvedben ennek ellenére leszögezed (83.old): „Az Úr jövetelének egyedüli célja a világosság kiárasztása, hogy ezt a bukott teremtmény a reinkarnáció által neki nyújtott kegyelmi időajándék hasznos felhasználásával, -élő és ható valósággá asszimilálhassa önmagában,- hogy cselekedetei is fedjék belső meggyőződését. (Máté 7, 21) Az Úr által értelmezett megtérés csak ez esetben nevezhető befejezettnek és maradandónak!"

Ezek után az általad válogatott és idézett igeversekre utalva ezt írod:

„Egyetlen szó sem esik ezekben az emberiség bűne miatt felgerjedt rettenetes atyai harag véres kiengesztelésének szükségességéről!"

Ezt követően ügyes (hatásvadászatra célzó) fordulattal, hosszú sorát idézek azoknak az apostoli levelekben levő idézeteknek, amelyekben Isten haragjáról, és Jézus bűneinkért hozott golgotai áldozatáról van szó. De ezek az idézetek elé oda teszed az előző mondatokhoz hasonlóan vastag betűvel szedett mondatot, amely így hangzik: „Annál több szó esik viszont (Isten haragjáról és a véres kiengesztelés szükségességéről) a levélíró apostoloknál, ahol a véres golgotai halál, helyettesítő engesztelő áldozati jellege egyenesen tengelyét képezik megváltás szemléletüknek".

Az idézetek után pedig ezt a minden hívő keresztyént megdöbbentő kijelentést teszed:

„Miután tisztáztuk, hogy miért az Ige világossága az egyedül hatásos eszköz a bűn sötétségének az eloszlatására, - a levélíró apostolok helyettesítő engesztelő véráldozat megváltásképzetét, mint mértékadó igei alap nélküli tévedést, a Szent Szellem bizonyságtétele alapján Urunk Jézus egyedül illetékes szavaira hivatkozva érvénytelennek kell minősítenünk…."

Tehát miután figyelmen kívül hagyjátok Isten ószövetségi parancsát, a szellemidézést illetően (5. Mózes 18,10-12), figyelmen kívül hagyjátok Jézus Krisztusnak a Lélek által írásba rögzíttetett parancsát is arra nézve, hogy ha valaki a Jelenések könyvével lezáródó kijelentésből valamit elvesz, vagy ahhoz valamit hozzátesz, Isten ítéletét vonja magára (Jelenések 22, 18-19). De még itt sem álltok meg, ráadásul érvénytelennek minősítitek a mennyei erővel, Szentlélekkel felruházott apostolok bizonyságtételét Isten üdvözítő kegyelméről, amelyet Jézus Krisztus áldozata által készít megtérő gyermekeinek. Hiszen ő éppen azért küldte az akkori, és küldi mai tanítványait, a világba, hogy ennek a megváltásnak az evangéliumát hirdessék minden teremtménynek!

A teljes Szentírást, mint Isten Lelke által készített kijelentést igazán őszintén tiszteletben tartó hívő embernek a lelkében joggal merül fel a

kérdés: Mi marad meg az általatok jelentékeny részben érvénytelennek minősített Szentírásból? Azok a részek, versek, amelyeket alkalmasnak találtok arra, hogy belőlük kedvetek szerint válogatva, azokat kirakókockaként alkalmazva, felépítsétek belőlük reinkarnációs hitetek fellegvárát. Hiszem, hogy ez a felsőfoka a Szentlélek elleni, meg nem bocsátható bűnnek, amelyről Megváltónk beszélt.

De ha a Megváltó által kiküldött apostolok bizonyságtételét a bűnre haragvó, és azt büntető Istenről azért minősítitek érvénytelennek, mert azt nem a Mester, nem Jézus Krisztus mondta, akkor próbáljátok meg reinkarnációs előítéletek nélkül, a teljes Szentírás összefüggésében komolyan venni azt, amit Ő az utolsó ítéletről mondott….." Távozzatok tőlem ti átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készíttetett." Jézus tehát a kárhozat veszélyére is felhívja a figyelmet, de hangsúlyozza, hogy aki megváltó áldozatát hittel és bűnbánattal fogadja, az örök életre érkezők seregéhez tartozik.

Jézus véres áldozatáról azonban nemcsak az általatok érvénytelennek minősített apostoli iratok szólnak, hanem maga Jézus is. Nagycsütörtök este, az Úrvacsora elrendelésekor a kenyér megtörése után „vevé a poharat és hálákat adván adá a tanítványoknak ezt mondván: Igyatok ebből mindnyájan, ez az én vérem, az új szövetségnek a vére, amely sokakért kiontatik, a bűnök bocsánatára" (Máté 26,27-28). Ezt a tényt azért írom ismétlésként ebben a levélben, mert ez az üdvtörténet egyik döntő fontosságú mozzanata.

Ezen túlmenően súlyos vallástörténeti tévedés Jézus Krisztus nevét a reinkarnáció gondolatával, és a reinkarnáció gondolatát a krisztusi megváltással összefüggésbe hozni. Ez két külön világ. Olyan, mint a tűz és a víz, nem lehet összekeverni, az egyik kioltja a másikat. Mint említettük, Indiában, a hinduizmus őshazájában évezredek óta politeista, sokmillió istent emlegető hitben élnek az emberek. A vallási fejlődés az évezredek során aztán olyan változást hozott, hogy a sokmillió isten közül személyes jellegű istenként tisztelt Indra isten személyes jellege megszűnt. A lélekvándorlás hitének a karma törvénye nemcsak feleslegessé tette, hanem ki is zárta annak a szükségét, hogy az ember az egymás után következő életek körforgásában isteni segítséget vegyen igénybe ahhoz, hogy a megismételt életek szenvedés-sorozatából kiszállhasson, és a teljes érzéstelenség helyére, a nirvána szenvedés nélküli boldogságára jusson, mintegy összeolvadva az isteni kozmosszal. Ehhez már nincs szükség semmiféle istenre, mert a karma kozmikus törvényként hat, és könyörtelen igazságossággal büntet az előző élet bűneiért. A reinkarnáció körforgásából kiszállás után azért vágyakoztak, mert hitük szerint ebben a körforgásban a pária sorsba süllyedés, sőt

állattá inkarnálódás veszélye is fennállt. Az élet ismételgetésének a gondolata így inkább félelmetes volt, mint megnyugtató. Csak a 18. században, és a reinkarnáció hazájától távol, Nyugat-Európában vetődött fel az a gondolat, hogy a reinkarnáció ázsiai hitének új tartalmat kell adni. Az eredeti tartalom nem teszi kívánatossá a földi élet ismétlését. Úgy gondolták, hogy szép gondolat az élet megismétlése, de rettenetes gondolat a szenvedések megismétlése, megsokszorozása. Ilyen emberi tépelődés gyümölcseként született az a gondolat, hogy a reinkarnáció hitét össze kell kötni az evolúció, a fejlődés elméletével (Lessig, Goethe…), ami azt jelenti, hogy a reinkarnációk karma büntetései által a tökéletesség irányába fejlődik az ember. De ha ennek az elméletnek az ismeretében próbáljuk kikutatni, hogy az emberiség sokszázezer éves történelmében van-e bizonyítéka annak, hogy az ember a tökéletesség irányába fejlődik, akkor a tények ennek ellenkezőjét bizonyítják. Mert a technikai fejlődéssel együtt növekedik az emberi gonoszság, a pusztító szándékok megvalósítási lehetősége. Leveledben, mintegy válaszként könyvemnek arra a mondatára, hogy ha a reinkarnáció és a vele egy idő óta összekötött tökéletesség irányába ívelő fejlődés elmélete valóság lenne, akkor „ma már csupa jóakaratú, szerető szívű, és egymásnak csak jót tenni akaró emberekből állana a világ", ezt válaszoltad: „Ez azért van így, mert a javulók már nem ide térnek vissza". Bizonyára magad is érzed, hogy ez a magyarázat aligha győzhet meg valakit. Rosszul sikerült kibúvó ez, az elmélet csődjének a bevallása helyett. Ezen túlmenően pedig a reinkarnáció alapjára épített „új hittanotokban", sokszorosan ismételve hangoztatjátok, hogy az „minden gondolkodó ember számára érthető, támadhatatlan, megdönthetetlen és cáfolhatatlan igazságokat tartalmaz. Már pedig ha valaki csak egy kicsit is elgondolkodik azon, amit most is, ebben a dologban is állítasz, hogy a reinkarnációk után a javulók már nem ide, tehát nem a Földre térnek vissza, akkor rájön, hogy ebben az állításban is logikai rövidzárlat van. Mert ha ez az állítás igaz lenne, akkor a föld, a százezer évek ily folyamata során elnéptelenedett volna, vagy elnéptelenedőben lenne. A valóság pedig az, hogy a Föld erősen túlnépesedőben van. Magyarázataitok tehát tele vannak áthidalhatatlan ellentmondással.

Pl. E. Swedenborg, aki a 17. század végén és a 18. század első felében élt, és aki korának nevezetes természettudósa, majd később okkult erők vonzáskörébe kerülve misztikusa volt, nem tudott a reinkarnációról. Pedig könyveiben ő is ír a szellemekkel való közösségéről, állítása szerint kijelentést vett az ószövetségi Dávid királytól és az újszövetségi Pál apostoltól, de a reinkarnációról nem beszél. A gnoszticizmus sikertelen próbálkozásaitól eltekintve, csak később, a Teozófia, majd Antropozófia társaság

megalakulása nyomán (H.P. Blavatsky, E Besant, majd R.Steiner) hangzott el a reinkarnációval kapcsolatban a Jézus Krisztus neve. Az akkor keresztyénnek nevezhető Európában úgy próbáltak teret nyerni a pogány vallások reinkarnációs elméletének, hogy annak keretén belül, Jézus Krisztusnak is helyt adtak a megváltás folyamatában. Mindezeknek az emberi bölcselkedésből fakadó elméleteknek ellentmond a Szentírás. De a Szentírás a felvilágosodás és racionalizmus korában, a keresztyén közösségekben sem tudta betölteni központi fontosságú helyét. Az új ismeret hangsúlyozása, az emberi ész, a ráció trónra ültetése, ezeken a vallással is összefonódó szellemi csatornákon át ér el a reinkarnációs hit emberein keresztül a mai kor emberéhez is. Hiszen a Te új hittanodban is több az emberi értelemre, érthetőségre, észokokra való hivatkozás, mint a teljes Szentírásban kapott isteni kijelentés komolyan vétele. Ezekre építve tartod új hittanotokat egyértelműen világosnak, támadhatatlannak, megcáfolhatatlannak, mindenki által érthetőnek. Ez a reinkarnációs hittan nem a Szentírásra, hanem mindenekelőtt a felvilágosodás szellemi talajára épül.

Hogy ez mennyire így van, az megmutatkozik abban is, hogy az ember bolygókon való életéről nem az asztronómusok, nem a kozmosz tudományos kutatói beszéltek először, hanem a filozófusok. Tehát a 20. század ilyen témájú fantasztikus íróinak (Hubbard), filozófusok voltak a gondolatgerjesztői, előfutárai. Azt az elképzelést, hogy a lelkek más bolygókon reinkarnálódhatnak, I. Kant fejlesztette ki, egyik fiatalkori írásában 1755-ben. Könyvének címe: Allgemeine Naturgeschichte und Theorie des Himmels (Általános természettörténet, és az ég elmélete"). Ennek a könyvnek a harmadik fejezetében „Von den Bewohnern der Gestirne" (A bolygók lakóiról) cím alatt azt fejtegeti, hogy az ember továbbélése lehetséges a távoli bolygókon. Kant azt bizonygatja, hogy a bolygók lakói annál inkább szellemi, és annál kevésbé anyagi lények, minél távolabb vannak a Naptól. Azt mondja, hogy a bűnös kísértéseket a középtávon levő két bolygón, A Földön és a Marson élők élik át a legerőteljesebben, mert ők a lélek és az anyag közötti feszültség erőterében vannak. Kant szerint lehetséges, hogy a Jupiter bolygói egyszer majd a mi életterünket fogják megvilágítani, mert ott fogunk élni.

Korunk tudománya már egyértelműen meg tudta állapítani, hogy ezeken a bolygókon nem létezik élet. Kant legalább őszintén bevallotta, hogy ezt az egész elméletet ő találta ki.

A másik nevezetes filozófus, Schopenhauer is beépítette filozófiájába a reinkarnáció képzetét, mégpedig annak erőteljesen indiai, tehát nem evolúciós változatát. Felvetette a praeegzisztencia gondolatát is, de tudatosította azt, amit már az óegyház is hangoztatott a nevezetes 553-ban tartott

Konstantinápolyi zsinaton, hogy a praeegzisztencia gondolata ellentétben van a Szentírás teremtéstörténetével. Ezért vetették el azon a zsinaton Origenes elméletét.

Éppen a Szentírás teremtéstörténete alapján került aztán a Konstantinápolyi zsinat jegyzőkönyvébe ez a mondat: „Aki azt mondja, vagy ragaszkodik ahhoz a véleményhez, hogy az emberi lelkeknek már előélete volt, ami azt jelenti, hogy azok valamikor szellemek és szent hatalmasságok voltak, de aztán Istentől elfordulva a gonosz felé fordultak, Isten szeretete pedig elhidegült bennük, és ezért kapták a <lélek> (ami azt jelenti hogy hideg) nevet, és emiatti büntetésként lettek testben létre kárhoztatva, legyen (az egyházból) kizárva. A zsinat tehát komolyan vette, és tiszteletben tartotta Istennek a teremtéstörténetben adott kijelentését. Isten a teremtés hajnalán, teremtő munkája koronájaként „e m b e r t" teremtett. „És látta Isten, hogy minden, amit teremtett, igen jó" (1. Mózes 1,31).

Kedves testvérem, könyvedet a Szent Szellemektől kapott új kijelentésnek minősíted, és annak felkarolását kéred, sőt szinte fenyegetéssel és ítélethirdetéssel követeled a lelkészektől.

Én egyre jobban elszomorodok, amikor mindig újabb kijelentésekről, hittitkok megfejtéséről hallok. Ezek akadtak már régebben is, de az utóbbi időben úgy szaporodnak, mint nyári eső után a gombák. Néhány példa:

*

Az utolsó idők szentjeinek, a mormonok közösségének az alapítója J. Smith volt. Ő is új kijelentést kapott. Elmondása szerint egy sötét erdőben napnál is erősebb fénysáv ragyogott fölötte, amely rá szállott. Ebben a fényözönben megjelent feje fölött két személy. Az egyik nevén szólította őt, rámutatott a fényben megjelent másik személyre, és ezt mondta: „Ez az én szeretett fiam, őt hallgassátok" Smith azt mondja, hogy a két személy egyike Isten, másika pedig Jézus Krisztus volt. Később megjelent neki egy Moroni nevű angyal, amelynek utasítása nyomán egy domboldalban mélyen elásva talált egy kézirat csomót, amelyen a szöveg arany lemezekre volt vésve. A mellékelt „prófétai szemüveggel" sikerült Smithnek lefordítani a szöveget, amelyet aztán a Mormonok könyve címén kiadott. Aztán látomásainak leírásából még két új kijelentést tartalmazó könyv lett. A könyvek tartalma sok helyen megváltoztatott, meghamisított Biblia.

*

Jehova tanúi teokratikus szervezetének a vezetői is új kijelentést kapnak. Magukat Jehova egyetlen hiteles összekötő, és üzenetközvetítő csatornájának tartják. .

*

Hubbard Szcientologia egyháza azt hirdeti, hogy megváltottságra csak az ő közösségükben juthat el az ember, a szcientologiai technikák alkalmazása által.

*

Az Univerzális élet nevű közösség feje Németországban Gabriele Witek prófétanő. Ő is új kijelentéseket kap, amelyekről azt vallja, hogy azok a keresztyénség részére kapott utolsó kijelentések. Ennek az eredménye is egy megváltoztatott Szentírás, amelynek magyarázására csak a prófétanő hivatott, aki a kapott kinyilatkoztatást mindig így kezdi: „Én Krisztus, megmagyarázom, kijavítom és elmélyítem az Igét".

*

A „teozófia" szellemisége ma is sok vonatkozásban formálja a sokrétű spiritiszta közösségeket. Ezeknek a közösségeknek egyik jelentős csoportja a „Nagy Fehér Testvériség", amelynek elképzelése szerint az új kijelentések nagy vallásos személyiségeken, filozófusokon, sőt mitikus istenalakokon keresztül érkeznek hozzájuk. Valójában ezek irányítják a földet, és az egész Naprendszert. Az üzenetadó szellemeket „mestereknek" nevezik, akik a népes szellemi hierarchia tagjaiként küldenek egyre több médiumon keresztül új kijelentéseket. Az üzenet tartalmának a megvalósítását illetően itt is kizárólagos igényeket támasztanak. Sejtésem szerint Ti ennek a közösségnek valamelyik csoportjához tartoztok.

*

Az ugyancsak spiritiszta jellegű „Egyesítő Egyházban", a moonista közösségben is új kijelentés alapján akarja Moon atya teljességre vinni a keresztyén életet, befejezni azt, amit szerintük Jézus nem fejezett be, mert ő maga nem alapított családot, és a keresztyén hit és a teremtett világ megújulásának, és Isten országává fejlődésének alapja a krisztusi család.

*

Kurt Hutten, aki ezeknek a szektás új kijelentéseket kapó, hitújító mozgalmaknak a kutatására szentelte életideje jelentékeny részét, „Was glauben die Sekten" (Mit hisznek a szekták) című könyvében azt írja, hogy ma annyi hittitkokat kitáró új kijelentésről, üzenetekről beszélnek a szekta apostolok, hogy könyvtárakat lehetne betölteni azok tartalmával. Azt mondják, számukra megnyílott a kapu a világ titkainak megismerésére.

*

A szerző az új kijelentést kapók hosszú sorának az üzenetével ismerkedett meg. Ezek közül is megemlítek röviden néhányat:

*

Margaret Römer egy atyai üzenetet kapott. Ennek tartalma az, hogy egy új világkorszak kezdődik, amely gyógyulást hoz a világnak. Beszámolóját így kezdi: „Így szólított meg az Isten". És hirdeti a szeretet győzelmét, amelyet Isten az ő kormányzása alatt fog megvalósítani.

*

Sayo Kitamura japán prófétanő ezt hirdeti: „Általam Isten tanít, hogy rajtam keresztül kormányozza a világot".

*

Berta Dudde próféciájának első tétele a világ végéről és Krisztus visszajöveteléről szól. Ő is azt állítja, hogy rajta keresztül Isten sugározza az igazságot az emberek felé.

*

Külön irodalma van az „Ufológiának", melynek egyik ágazatában olyan „tudósítások" hangzanak el, hogy a „repülő csészealjak" küldöttein keresztül érkeznek új kijelentések. Isten –úgymond-, ezen a módon készíti elő a veszélyeztetett Föld népének a megváltását.

*

Nem sorolom tovább ezeket az új tanokat. E néhány példa rövid leírásával csak arra akarom felhívni a figyelmet, hogy hova vezet az, ha az ember nem veszi komolyan Isten egyetlen, Szentlelke által ihletett kijelentését, az általa adott és lezárt Szentírást, amelyen Krisztus áldozati vére a hitelesítő pecsét. Égbekiáltó felelőtlenség arra még csak gondolni is, hogy annak üzenetét, szellemek médiumokon keresztül közvetített új kijelentésére hivatkozva, „érvénytelennek lehetne minősíteni". A sok külső háborúság által súlyos károkat szenvedett, és belső nyomorúságok által is veszélyeztetett Keresztyén Egyház népére nézve nagy veszélyt jelent a Szentírás hitelét, és így az egyházat is „érvénytelenítéssel" rombolni akaró médiumos üzenet.

Megdöbbentő az a tény, hogy az új kijelentéseknek az özönében, a hittitkoknak médiumos üzeneteiben hiányzik az összhang, sőt azok a legtöbb esetben ellentmondanak egymásnak, miközben mindegyik magát tartja az üdvösség titka egyedüli igaz letéteményesének. Mondd kedves testvérem, ha nem tartoznál ahhoz a közösséghez, amelyikhez tartozol, és mint kívüllállóra zúdulna rád az egyedül igaznak és üdvözítőnek hirdetett új kijelentéseknek az özöne, Te melyiket választanád?

Ilyen körülmények között fokozott mértékben szükség van rá, hogy gyülekezeteinkben még szárnyalóbban zengjen az egyházról szóló kedves ének: "A világ fejedelme feltámad ellene, Vagy hamis tudománytól Gyaláztatik neve, S míg egykor felderül majd Az Úrnak hajnala, Csak virrasztói kérdik: Meddig az éjszaka"?

Kedves Testvérem! Nekünk címzett személyes leveledet a „Theodicea” problémával kezded.

Én levelem végén válaszolok arra a vádra, amellyel, ezzel kapcsolatban is illeted az egyházat.

A Theodicea probléma régi, de az sohasem volt a hívő emberek problémája, mert az filozófiai okoskodásnak a produktuma. Vádolod az egyházat, hogy az egyetlen földi életről tanít, és ezt tévtanításnak nevezed. A hívő ember tudja, hogy Isten a legnagyobb bajt, a legelesettebb állapotot is örömteljessé, még a halált is életté tudja változtatni. Mi sok mindent nem tudunk, nem értünk, de hisszük, hogy Isten mindent tud. Azt is, hogy miért adta, vagy engedte meg az embervilágra zúduló sokféle szörnyűséget, és azt is, hogy ő hogyan hoz ki végül is mindezekből áldást és örömet. Filozofálsz, hogy az egyház nem tud magyarázatot adni a sok szenvedés okára, és ezzel kiveszi az emberek szívéből az Isten igazságosságába, szeretetébe vetett hitet, akik azt mondhatják, hogy ha Isten szeret és igazságos, akkor miért van olyan sok egymástól szélsőségesen elütő életsors, baj és szenvedés. Arra nem is gondoltok, hogy a sokféle bajnak szenvedésnek, ami itt az emberi életet sokszor gyötrelmessé teszi, nemcsak oka, hanem célja is van. Isten éppen az ilyen helyzetekből való szabadításon keresztül mutatja meg dicsőségét (János 9,3). A lélekvándorlás, tehát a reinkarnáció tanában pedig – szerintetek – logikus, és mindenki számára elfogadható, logikus válasz van erre a kérdésre. Ez a válasz pedig úgy hangzik, hogy azért van olyan sok szélsőségesen nagy különbség az emberi életsorsok között, mert az emberek nem egyszer élnek, és ha életükben gonoszul viselkedtek, a következő életben a „karma” büntetése által bűnhődni kell az előző élet bűneiért. Tehát így már egy keserves küzdelmes élet miatt sem vádolható Isten, mert az az ember előző életének a büntetése. Hiszen -szemléletetek szerint- Istentől azzal is eltántorítja az egyház az embereket, hogy olyan Istenről prédikál, aki azért küldte a földre szent Fiát, hogy őt itt a mások bűne miatt meggyilkolják. Az emberek pedig a mai világban különösen megundorodtak a gyilkosságoktól, a vértől, és azért hidegülnek el az egyháztól, mert az egy gyilkosságot akaró istenképet tár eléjük. Szerintetek emiatt rendült meg az Isten igazságosságába vetett hit, és ezt a folyamatot az egyház csak úgy tudja megállítani, ha azt hirdeti az embereknek, hogy a nehéz, szenvedésekkel teli életsors nem Isten, hanem a „karma” büntetése. Ez a „karma” a lélekvándorlás törvényszerűségei alapján büntet az előző élet bűneiért. Ezen túlmenően szerintetek szükség van arra is, hogy a lelkészek a lélekvándorlás és reinkarnáció tanát hirdessék az egyházakban, és mondják el azt is, hogy Krisztus véres áldozata szükségtelen volt, azt Isten nem akar-

ta. Pedig a Szentírás ennek az ellenkezőjét mondja. Tanrendszereteket mégis a Szentírásra alapozottnak mondjátok, de közben érvénytelennek minősítitek a Szentírásban a Krisztus üdvözítő áldozatáról szóló részeket. Ez egy hívő keresztyén számára, aki hittel vallja, hogy „lábaimnak szövétneke a te Igéd", megdöbbentő. Igazi prókátori „ tranzakció" ez, amellyel meg akarjátok védeni az „ Isten igazságosságába és tökéletességébe vetett hitet." Szánalmas vállalkozás. Istennek nincs szüksége arra, hogy őt az ember igazítsa meg. Ennek az elméletnek is az emberi értelem, a logika a mozgató rugója. De ha mélyebben átgondoljuk azt, rájövünk, hogy ez a logika sem megoldáshoz, hanem ismételten logikai rövidzárlathoz vezet. Mert ha a szenvedés, a gyötrelmes élet, a „karma" büntetése az előző élet bűneiért, kinek a bűnéért bűnhődött az első ember, akit Isten tökéletesnek teremtett, tehát nem lehetett sem bűne, sem előző élete, amelynek a bűneiért bűnhődnie kellett volna. Előtte csak Isten volt. Tehát ebből a logikából rettenetes következtetést lehet levonni. A vád éppen ez által hullik vissza teljes súllyal Istenre.

Valóban nagyon sok nehéz emberi életsors van a világon. Egyéni életünkben is, a világ eseményeiben is vannak olyan fájó, megdöbbentő mozzanatok, amelyeknek miértjére nem tudunk feleletet adni. Előfordul ugyan, hogy egy-egy miértre már itt a földi élet változó eseményeinek a sodrában feleletet kapunk, de sok mindenre csak a színről színre látásnak a világában kapunk választ. Tudatosítanunk kell, hogy Isten nem a mi korlátolt értelmünk, nem a mi logikánk szerint kormányozza a világot és adja az egyéni életsorsokat. „Mert amint magasabbak az egek a földnél, úgy magasabbak az én útjaim a ti útjaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál" (Ézsaiás 55,9).

Amit Jézus mondott a lábmosás ellen tiltakozó Péternek, azt sok értelmetlennek vagy érthetetlennek tűnő dologra mondja ma is mindnyájunknak: „Amit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted" (János 13,8).

Amikor sokasodnak bennünk a miértek, mert sok mindent nem értünk, ami velünk és körülöttünk történik, jó megszívlelnünk az ószövetségi Jób könyvének a tanulságát. Jób a jólét után váratlanul rázúduló csapások és veszteségek sorát sokáig hívő reménységgel, türelmes szívvel hordozta. De aztán belefáradt a gyötrelmekbe és az ő szívébe is belopódzkodtak a miértek. Isten aztán úgy felelt neki, hogy kérdéseket tett fel neki, amelyek a teremtés, az élet, a világmindenség összefüggéseit boncolgatták. Dorgáló szeretetből fakadó kérdésekkel ébresztette rá Jóbot arra, hogy menynyire nem érti az élet, a világ, és a Teremtő tervének mély összefüggéseit és végső célját. Jób rá is ébredt erre, azért válaszolt így: „Íme, én parányi

vagyok, mit feleljek néked? Kezemet a szájamra teszem. Egyszer szóltam, de már nem szólok, avagy kétszer, de nem teszem többé".

A hívő ember ma sem viselkedhet másképpen. Ha életünk, világunk sok kuszált, sokszor könnyes rettenetes eseményét nem is értjük, hit által tudjuk, hogy Isten szerető és kegyelmet készítő Ura ennek a világnak és mindnyájunknak. Nem akarja, hogy az ember elvesszen, hanem azt akarja, hogy a bűnös megtérjen és éljen. Ezért áldozta ide értünk Jézust, hogy „aki hisz benne el ne vesszen, hanem örök élete legyen". Ezért mondhatjuk a vajúdó világunkban ránk zúduló megrázkódtatásaink között is: „Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakíthat el minket Isten szeretetétől, amely van a mi Urunk Jézus Krisztusban" (Róma 8,38-39).

Kedves Testvérem, mint látod, sajnálatos tartalmú könyved és leveled ellenére sem tagadom meg tőled a testvéri közösséget. Örülnék, ha Isten előtti imádságos csöndben tudnál elgondolkodni levelem tartalma fölött, és az áldássá lenne számodra, úgy, hogy segítene visszavezetni abba a hívő közösségbe, amelytől eltávolodtál.

Befejezésül közlöm még a „Testvéri szó mindenkihez Jehova tanúiról" című könyvemből a Gnoszticizmusról, Jézus Krisztusról és a Szentháromságról szóló fejezetek szövegét.

Gnoszticizmus

Az első keresztyén gyülekezetek életének a mozgató ereje az egymást segítő, egymás életét gyógyító krisztusi szeretet volt, ami azt eredményezte, hogy egyre többen néztek rájuk tisztelettel, és naponta új emberek csatlakoztak hozzájuk. Ebben a szép életet élő közösségben azonban csakhamar problémák is jelentkeztek; közöttük is akadtak, vagy közéjük is befurakodtak emberek, akik új tudományokat kezdtek hirdetni. Már az Újszövetségben is olvashatjuk, hogy az apostoli korban is sok tévtanítással kellett az egyháznak szembenéznie. Az új tudományokat hirdetők nem maradtak meg abban, amit az apostolok hirdettek, (1. János 2,24) hanem azzal az igénnyel léptek fel, hogy ők egy magasabb rendű, teljesebb keresztyén életnek a képviselői. Ezek a kor sokrétű eszmeáramlatának, a gnoszticizmusnak a hívei voltak.

E szellemi irányzat már a keresztyénség korszaka előtt megkezdődött, és az emberiség örök kérdésével foglalkozott: az igazság keresésével, az

élet megoldatlan rejtelmeivel. (Pl. azzal, hogy kicsoda Isten, mi az ember, mi a jó és a rossz, miért van annyi baj a világban, miért van szenvedés és halál, és mi az emberi életnek értelme, célja). E kérdésekre az emberi értelemben és ismeretben vélte megtalálni a választ. Maga ez a szó; „gnózisz", megismerést jelent, s e filozófiai irány követőit gnosztikusoknak nevezzük, akik alkalmazták a nagy filozófusok, pl. Platón és Arisztotelész gondolatait is, de alkalmazták a keleti misztérium-vallásoknak a motívumait is. Ezeknek a hatása alatt a megismerés, -amire hivatkoztak-, nem annyira intellektuális úton történt, hanem lelki elragadtatás, és az ilyen úton szerzett látomások által.

A keresztyénségnek a pogányok között való terjesztésénél éppen a gyülekezet tagjai között akadtak olyanok, akik úgy gondolták, hogy a keresztyén hit beépíthető a gnosztikus eszmeáramlatba, és a gnosztikus ismeretek által lehet a keresztyén hit a pogányok közt igazán naggyá, és teljessé. Céljuk eléréséhez azonban szükségesnek látták az apostoli keresztyénség átformálását. Elismerték, hogy az embernek megváltásra van szüksége, de azt már nem, hogy az ember olyan bűnös, hogy csak Jézus Krisztus vére, golgotai áldozata tudja megváltani.

A gnoszticizmus nem ismeri az emberi bűn mélységét és az ember elesettségét. Azt vallja, hogy az ember eredetileg szellemi lény, akit csak az átmenetileg kapott testi lét tesz rosszá. A megváltó ugyan a mennyei világból érkezik, de Jézus, - mint Megváltó - szellemi lény, aki csak átmenetileg, és talán csak látszattestet öltött magára, s az embert, mint szintén szellemi lényt, visszavezeti az igaz Isten fényes világába. Természetes, -mondták-, hogy csak a szellemi emberek jutnak célhoz, akikben az isteni szikra munkálkodik. A „csak hitben élők", lelki emberek, viselkedésükkel, cselekedeteikkel, - megváltó nélkül - az üdvnek csak egy alacsonyabb fokát érhetik el.

Bizonyára észrevesszük, hogy a gnoszticizmus mennyire megváltoztatta a klasszikus görög gondolkodást, amely az emberi erőt és szépséget, a testnek a kultuszát igen magas rangra emelte. A spártaiak sportjátékai a testi erő fejlesztésének a jelképévé váltak. A platonizmussal összhangba kerülő gnosztikus gondolkodás viszont a testet a lélek börtönének tartja, és a lélek boldog, ha ebből a börtönből megszabadulhat. Ennek a hellenisztikus gondolkodásnak a nyomai ma is megtalálhatók sok embernek a gondolkodásában, megnehezítve így a Szentírás üzenetének mélyebb és tisztább megértését.

A János apostol leveleiben – anélkül, hogy ő a gnosztikus szót leírná-, a gyülekezetet veszélyeztető, általuk hirdetett tanok ellen küzd az apostol. Ezért mondja: „Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók, mert ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna közöttünk. De nyilvánvalóvá kellett lennie, hogy nem mind közülünk valók."

Éppen az jelentette a nagy veszélyt a gyülekezetre, hogy azok az emberek, akik közülük indultak el, azzal álltak elő közöttük, hogy ők valami nagyobbat, valami többet ismertek meg, és most ezt hirdetik a gyülekezetben. Az a tény, hogy ezek az emberek, akik a gyülekezetben megtanulták, hogy megváltás és örök élet csak Isten könyörülő szeretete által van, aki megváltásunkra elküldte hozzánk Jézust, most mást hirdetnek, azt jelenti, hogy lélekben már régen eltávolodtak a gyülekezettől, s így lettek a tulajdonképpeni evangélium meghamisítóivá, tagadóivá. Ezért mondja az apostol: „Ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna közöttünk. De nyilvánvalónak kellett lennie, hogy nem mind közülünk valók." (János 2,19)

A belülről induló szakadások nem maradhatnak sokáig elrejtve. Isten nyilvánosságra hozza azt, ami nincs összhangban az Ő Igéjével. Az apostol hirdeti, hogy a gyülekezetnek is van istenismerete, de ennek tükröződnie kell az életben. „Aki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent, aki pedig nem szeret, az nem ismerte meg az Istent…"(1. János 4,7-8). A szeretet tehát nem emberi lehetőség, hanem a Szentlélek gyümölcse, egy új életforma. Szeretni csak az tud, akinek az életében megtörtént a döntő fordulat, az Isten Lelke által való újjászületés. A „megismerés" itt nem filozófiai, hanem bibliai fogalom, ami Istennel való teljes életközösséget jelent. A gnosztikusok magabiztosan hirdették, hogy ők megismerték a teljesebb igazságot, filozófiai, misztikus-vallásos úton megismerték Istent.

Valószínű, hogy a hallgatóknak tetszettek ezek a szépen hangzó, istenes szavak, de az apostol látta ezeknek az embereknek az életében az önteltséget, szeretetlenséget. Ezért hangzik az általa írt Igében az emlékeztetés, hogy az ember, akinek a szívében nincs szeretet, még akkor sem ismerte meg Istent, ha szépen tud róla beszélni. Mert az Isten szeretet. Mert a szeretet Istennek nem tulajdonsága, hanem lényege. Isten meg tudja mutatni a maga hatalmát is, igazságát is, haragját is, de sehol nincs az Igében úgy feltüntetve, hogy Ő hatalom, igazság vagy harag, hanem úgy, hogy Ő szeretet. Ez egy olyan sajátos kijelentése az Igének, ami semmiféle filozófiában, vagy vallásos rendszerben nem található meg. Mert Isten szeretet, előtte a szeretet nélküli ember elveszett ember. Ő az elveszettet megtartani jött el Jézus Krisztusban, úgy hogy az Ő áldozatáért megbocsátja bűneinket.

W. de Boor írja a János apostol leveleihez írt kommentárban, hogy ha egy gyilkost életfogytiglani börtönre ítélnek, ez a büntetés elégtétel az emberi igazságszolgáltatás részére, de a gyilkos tett ténye ezzel Isten előtt nem szűnik meg. A gyilkos nem tud békességben meghalni. Minél mélyebben hordja valaki szívében a bűntudatot, annál világosabban látja, hogy a bűnt semmiféle emberi teljesítmény által nem lehet jóvátenni, és a lelkiisme-

retet megnyugtatni. Azért áll az Igében Jézusra mutatva: „Ő az engesztelő áldozat a mi bűneikért”(1. János 2,2). Ez az Ige következetesen ellene mond minden más okoskodásnak régi és újkori gnózisnak, megismerésnek.

A galáciabeli gyülekezetben is korán megjelentek emberek, akik másképpen hirdették az evangéliumot, mint az apostolok. Pál apostol elmondja, hogy úgy állította eléjük Krisztust, mintha közöttük feszítették volna Őt meg, s így a gyülekezetben Krisztust követő új élet volt kibontakozóban. Az ő távozása után azonban a nagyrészt pogány származásúakból álló gyülekezetben zsidó származásúak kezdtek prédikálni. Azt mondták a gyülekezetnek, hogy megtettek már egy darabot a keresztyén élet útján, de megrekedtek félúton. Ha igazán keresztyének akarnak lenni, akkor meg kell tartaniuk a mózesi törvényt, mert csak akkor lehetnek igazán keresztyének, és kaphatják meg a Szentlélek ajándékát. Minden jel arra utal, hogy ezek a galáciai új keresztyének is nagyon figyeltek az új tanításra. Nem akartak fél hívők lenni. Elhitték, hogy új tanítóik hozzák a teljes igazságot.

Az nem baj, hanem jó jel, ha a keresztyének teljesebb keresztyén életre törekszenek, de az baj, ha fél igazságokkal hagyják magukat félrevezetni. Így a gyarapodásnak indult galáciai gyülekezetben zűrzavar keletkezett. Ezért emlékeztette a törvényeskedés útján elindulókat az Apostol ezzel az Igével: „Az egész törvény ebben az egy Igében teljesedik be: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Ha pedig egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, el ne emésszétek egymást”. Ahol az evangélium helyét törvényeskedés foglalja el, ott a gyülekezeti élet rendjét viszálykodások kuszálják össze. Ezért lépett fel az apostol is nagyon határozottan az új tanítások ellen ezt írva: „Akik a törvény által akartok megigazulni elszakadtatok Krisztustól, a kegyelemből pedig kiestetek”.

A hideg értelemmel gondolkodó ember nagyon nehezen érti meg, hogy az ember kegyelemből igazul meg a Jézusban való hit által. Jó, ha az ember érzi, hogy valamivel viszonozni kell Istennek a jóságát, és jó, ha megtanulja, hogy mi semmi mással nem tudjuk azt viszonozni, mint őszinte szeretettel, szívből fakadó hálaadással.

Kolosséban is hamar elérkezett az idő, amikor az apostoli igehirdetés helyett új tanokat kezdtek hirdetni. Az ószövetségi étkezési törvényekről, a bőjtölésről, és a szombat megtartásáról szóló tanítások arra engednek következtetni, hogy az új evangélium hirdetői zsidó származásúak voltak. Ők is azt hirdették, hogy a Krisztus követésében teljesebb szent életet úgy érhetik el, ha ragaszkodnak a Törvényhez is. A zsidó hatáson túlmenően azonban itt is jelentkezett a gnoszticizmus, némelyek itt is azt hirdették, hogy a teljesebb keresztyén életet csak úgy lehet megvalósítani, ha az ember magasabb szintű ismereteket szerez. Az egyszerű, Krisz-

tusba vetett hitet filozófiával akarták magasabb szintre emelni. Ezért írja az apostol: „Vigyázzatok, hogy rabul ne ejtsenek titeket olyan bölcselkedéssel és üres megtévesztéssel, amely az emberek hagyományához, a világ elemeihez, és nem Krisztushoz alkalmazkodik. Mert benne lakik az istenség egész teljessége testileg” (Kolossé 2,8-9)

A gnoszticizmus tanításában tehát teret nyert az önmegváltásnak a gondolata is. Krisztus áldozati halálát - mondták - ki kell egészíteni úgy, hogy a szellemvilágot is figyelembe kell venni (Kolossé 1,9-28 Kolossé 2,10;16;18;21;23 Kolossé 3,5;14). Az apostol egyértelmű feleletet ad. Levelében elmondja, hogy Jézus Krisztus isteni méltósága és dicsősége nyilvánvalóvá lett. Örökkévaló, teremtés előtti, és mindenség fölötti nagysága minden teremtménye fölött – az angyal és a szellemvilág fölött is, nyilvánvalóvá lett. Benne lakozik az istenségnek egész teljessége test szerint. Ő a mi Megváltónk. Rajta kívül nincs senki, aki üdvösségünk ügyében közbenjárna. Ő a feje az egyháznak, amely az Ő teste (Kolossé 1,19f. 2,2f).

A krisztusi evangéliumtól és apostoli Igehirdetéstől eltérő tanítások több más gyülekezetben is előfordultak. (Pl. Korinthusban némelyek nem hittek a feltámadásban. Thesszalonikában némelyek azok miatt nyugtalankodtak, akik meghaltak, mielőtt Krisztus második visszajövetele megtörtént volna). Mindezekre a hitbeli elbizonytalanodásokra és tévelygésekre ad feleletet az apostol az 1. Korinthus 15-ben, valamint a 2. Thesszalonika 2-ben. A Jelenések könyvében az efézusi gyülekezet angyalának küldött üzenetében (Jelenések 2,6;14;15) Jézus Krisztus a nikolaiták csoportjáról beszél, akiket gyűlöl, mert a Bálám tanítását tartják.

A tévtanítások az apostoli kortól kezdődően sohasem szűntek meg. Soha olyan mértékben nem sokasodtak azonban, mint az utóbbi években. A közép-kelet-európai totális rendszerek összeomlása óta gomba módra szaporodnak a vallásos közösségek, új kijelentések, szektacsoportok.

Jézus Krisztus

Jehova tanúi (ezután csak JT) tagadják Jézus Krisztus istenségét. A Szentháromságot az ördög meséjének tartják. Teremtés című könyvükben így írnak róla: „Isten Igéje jegyzi fel, hogy jóval a föld teremtése előtt, amikor tengerek, tavak, források nem voltak, sem hegyek és halmok nem emelkedtek, még a Nap, Hold és csillagok teremtése előtt fogott Isten az Ő teremtő művéhez, és az Ő első teremtése az Ő kedveltje volt, akit a szent könyv „Logosz” néven említ. A Logosz név Isten szeretett fiának egyik címe”.

A Teremtés című könyvet még Rutherford írta. Ő tehát a Logoszt, Isten Fiát teremtménynek mondja. Pedig a Szentírásnak az a mondata, ahonnan ezt a szót idézi, a János evangéliuma első részének az első három mondata így hangzik: „Kezdetben volt az Ige (Logosz) és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige (Logosz). Ő kezdetben az Istennél volt. Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött".

Rutherford a fent említett könyvben Jézus Krisztust teremtménynek mondja. Ezt az állítását a Példabeszédek könyve 8. részének 22-29 verseivel akarja bizonyítani, ahol ez áll: „Az Úr útjának kezdetén alkotott engem, művei előtt réges-régen. Az ősidőkben formált engem, kezdetben, a Föld keletkezése előtt. Mikor még nem voltak mélységek, megszülettem, amikor még nem alkotta meg a Földet, a rónákat, még a világ legelső porszemét sem. Ott voltam, amikor megszilárdította az eget, amikor kimérte a látóhatárt a mélységek fölött, amikor megerősítette odafönt a fellegeket, amikor felbuzogtak a mélység forrásai, amikor határt szabott a tengernek, hogy a víz át ne léphesse partját, amikor kimérte a Föld alapjait."

Az idézet megértéséhez tudnunk kell, hogy a Példabeszédek könyvében a BÖLCSESSÉG, - jóllehet az elvont fogalom, - SZEMÉLYESÍTVE van. Az első rész 20. versétől kezdve ezt olvashatjuk: „A bölcsesség az utcán kiált, a városkapuk bejáratánál mondja mondásait: Együgyűek, meddig szeretitek az együgyűséget… A bölcsesség az előbb idézett 8. rész kezdetén is személyként van említve: „Nem kiált-e a bölcsesség, nem hallatja-e szavát az értelem? … Hozzátok kiáltok férfiak, szavam az emberekhez szól… Én, bölcsesség, együtt lakom az okossággal, és nálam van a megfontolt tudás. … Enyém a tanács és a jutalom, én vagyok az értelem, enyém a hatalom. Gazdagság és megbecsülés van nálam, maradandó vagyon és igazság." Ezek után következik az az előbbi idézet, amelyre Rutherford hivatkozik.

Kiszakít egy néhány verset az összefüggéséből, azt a „Logosz" szájába adja, és levonja a következtetést, hogy Jézus Krisztus teremtmény. Ez Teremtés című könyvének 12. oldalán van. A 194. oldalon pedig ezt írja: „Jézus nem teremtetett, hanem Isten fia volt". A figyelmes bibliaolvasó előtt nyilvánvalóvá válik, hogy Rutherford írása telve van ellentmondásokkal. Krisztusról egyébként más furcsa dolgot is mond. Említett könyve 196. oldalán ezt írja: „A Krisztus egy sok tagból álló testület. A teljességre jutott Krisztust olyanok fogják képezni, akik az emberiség közül kiválasztva, tisztázva, és Jehova szellemétől az ő fiaivá megszületnek, az ő szellemével felkenetnek, és mindhalálig híven kitartanak." Ebben a homályos értelmű mondatban a JT tanításának az a tétele áll előttünk, amit azóta dogmatikájuk alaptételévé tettek; hogy Isten az ő népét, sőt az egész világot egy általa kiválasztott közösség által kormányozza. Ez a Jehova által

kiválasztott közösség, akiket szent szellemével felkent, az Őrtorony vezérkara, a hű és okos szolgák kasztja. Ők az a fej, akiknek a tagok engedelmeskednek. Ezt az állítást a Kolossébeliekhez írt levél 1,1-19 verseivel akarja bizonyítani, ahol ez áll: „ Mert ő a feje a testnek, az egyháznak". Csakhogy az Igében egyértelműen az van, hogy az egyház feje Krisztus, és sehol sincs arról szó, hogy ő uralkodói hatalmát átadta volna egy Jehova Lelke által felkent testületnek, akinek uralkodói hatalmat adott!

Rutherford más olyan dolgot is állít Jézus Krisztusról, ami nincs összhangban a Biblia tanításával. Mint tudjuk, a görög „Christos" szó a héber „Másiah" szónak a fordítása, amely „Felkentet" jelent, mert Jézus Krisztus hármas tisztségre Prófétai, Főpapi és Királyi tisztségre kenetett fel. Rutherford említett könyvének l98. oldalán mégis ezt írja Jézusról: „Születésétől kezdve felkenetésének pillanatáig ember volt, sem több, sem kevesebb". Állítja, hogy Jézus hivatala megkezdésekor a Jordánnál kenetett fel, és csak ettől fogva lett felkentté, Krisztussá. Pedig a Szentírás egyértelműen bizonyságot tesz arról, hogy Ő Isten létére öltött emberi testet. A Filippibeliekhez írt levél 2,6-7-ben ezt olvassuk: „Mert ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett…" Már évszázadokkal születése előtt így beszélt róla Ésaiás próféta: „Mert gyermek születik nékünk, fiú adatik nékünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos, Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség fejedelme!" (9,6-7). Megszületésekor, karácsony éjszaka pedig így hangzott a betlehemi mezők felett az angyali bizonyságtétel: „Ne féljetek, mert hirdetek néktek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz; Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus a Dávid városában" (Lukács 2,10-11). Amikor Jézus születése után a napkeleti bölcsek egy csillag jeladása nyomán Jeruzsálembe érkeztek, s a királyi palotában akarták megérdeklődni az új király születésének a helyét, akkor „Heródes összehívatta a nép valamennyi főpapját és írástudóját, és megkérdezte tőlük, hol kell megszületnie a Krisztusnak. Azok ezt mondták neki a júdeai Betlehemben, mert így írta meg a próféta…" (Máté 2,4-5).

Ezekből a bibliai idézetekből nyilvánvalóvá válik, hogy az Isten Fia nemcsak Jézus, Szabadító, Megtartó, hanem Felkent, Krisztus, Messiás volt születésétől fogva. Tehát nem igaz az, amit Rutherford ír Teremtés című könyve 198. oldalán, hogy: „Alámerítkezése után Isteni természetre nemzetett". A további oldalakon aztán az áll, hogy Jézus ezután az alámerítkezés ill. Szentlélekkel való felkenetése után kezdte Istennel a viszonyát, és az elvégzendő munkát megérteni. Ezzel az állításával is ellentmondásba kerül nemcsak a Szentírással, hanem önmagával is, mert

mint láttuk, az előzőkben a Logoszt ő maga is Jézus Krisztussal azonosította. Hogyan mondhatja hát mégis hogy Jézus harminc éves koráig egyszerű ember volt?!

Hogy az Úr Jézus nem a Keresztelő János által való keresztelkedés, bemerítés után ébredt hivatástudatára, hanem már gyermekkorában is tisztában volt vele, hogy miért van Ő ezen a földön, azt mutatja az a történet, amikor Őt szülei 12 éves korában felvitték Jeruzsálembe, a templomba. Az ünnepi szertartás után a család és rokonság haza indultak, de csak később vették észre, hogy a gyermek Jézus nincs a hazaindult rokonság közt sem. Visszatérve Jeruzsálembe Jézust ott találták a templomban, amint a tanítómesterek körében ült, hallgatta és kérdezgette őket. Ott a tanítómesterek is elcsodálkoztak értelmén és feleletein. Amikor édesanyja megkérdezte miért maradt ott a templomban, miért nem indult velük együtt haza, Jézus így felelt neki: „Miért kerestek engem? Nem tudjátok, hogy nekem azokban kell foglalatosnak lennem, amelyek az én Atyámnak a dolgai" (Lukács 2,49).

Egészen önkényes Ruterfordnak az - az állítása is, hogy ahol a Bibliában Mihály arkangyalról van szó, (Júdás levele 9. vers, Dániel 10,13, Jelenések 12,7) alatta tulajdonképpen Logoszt, Istennek fiát kell értenünk. Arra hivatkozik, hogy a Dániel könyvében Mihály az előkelő fejedelmek egyikének van nevezve, és azt mondja, hogy ez a cím minden esetre Isten nagy és kedves Fiát illeti meg. Könyvében pedig előzőleg azt írja, hogy minden néven nevezendő angyalt a Logosz teremtett. Ezek szerint tehát a teremtő azonos a teremtménnyel.

Ezt a fejezetet azzal kezdtük, hogy a JT tagadják Jézus Krisztus Istenségét. Aztán idéztük a János evangéliuma első három versét, amelynek első mondata így hangzik: „Kezdetben volt az Ige (Logosz). És az Ige Istennél volt, és az Ige Isten volt". Most visszatérünk még a Szentírásnak ehhez a mondatához, és leírjuk, hogy az utóbbi időben hogyan magyarázza az Őrtorony társaság (ŐT) ezt a mondatot, és hogyan akarja bizonyítani az ellenkezőjét annak, mint amit ez a mondat tartalmaz. Az eddigiekből bizonyára mindnyájan megértettük, hogy ebben a mondatban az Ige (Logosz) Jézus Krisztust jelenti. Az ŐT. egyik kiadványában, az „Örök életre vezető igazság"-ban is ezt írják: „Jézus nem Isten, noha Isten Fia. Az Ige (Logosz) valami Istenhez hasonló hatalmasság". Bibliafordításukban, az „Új világban", ebben az igeversben Krisztus „egy Isten", de nem „az Isten".

Ezt a döntő fontosságú kérdést vizsgáljuk meg közelebbről is. Az Új világ bibliafordítói arra hivatkoznak, hogy ezt a mondatot azért fordították így, mert az Isten görög szava, „Theosz" előtt nincs ott a határozott

névelő. A görög nyelv ismerői azonban, - mint azt az Evangéliumi Iratmisszió Krisztus Istenségéről szóló kiadványában is leírják - , egyértelműen kimutatják, hogy a görög nyelv szerkezeti szabályai szerint itt el kell hagyni a határozott névelőt, mert a határozott állítmány kiegészítő, amely az ige előtt van, nem használatos határozott névelővel. A János evangéliuma 1,1-ben a görög szöveg így hangzik: „theosz en ho Logosz" (Isten volt az Ige). Ebben a mondatban az Ige szó az alany, a „volt" szó az Ige, és az állítmány kiegészítő: „Isten". Az állítmány kiegészítő itt megelőzi az igét és ezért nincs szükség a névelőre.

Ha egy görög szerző ki akar emelni egy személyt, vagy dolgot, amely a mondatban állítmánykiegészítőként szerepel, akkor azt inkább az Ige elé teszi, és nem utána. A kiemelésnek ezt a módját alkalmazta János apostol is, hogy hangsúlyozza azt a tényt, hogy az Ige (Logosz) teljességgel Isten volt.

A Filippibeliekhez írt levél 2. részéből az előzőkben idéztük, hogy Jézus Krisztus megüresítette, megalázta magát, amikor Isten létére emberré lett, és engedelmesen odaáldozta magát bűneinkért. A 9-11 versekben azután ez következik: „Ezért fel is magasztalta Őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon mennyeieké, földieké és föld alatt valóké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére".

Ezekben a versekben ugyanaz van mondva Jézusról, amit Isten az Ószövetségben (Ézsaiás 45,22-23-ban) önmagáról mondott: "Mert Én vagyok az Isten, nincs más! Magamra esküdtem,…szavam megmásíthatatlan: Előttem hajol meg minden térd, rám esküszik minden nyelv". Most Jézus Krisztus előtt hajlik meg minden térd és ez az Atya Isten dicsőségére történik. Az Atya visszaadta neki azt a dicsőséget, amelyet kínos kereszthalála előtt kért tőle imádságos beszélgetésben: „Én megdicsőítettelek téged a földön azzal, hogy elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bíztál, hogy elvégezzem: most te dicsőíts meg Atyám, önmagadnál azzal a dicsőséggel, amely már akkor az enyém volt tenálad, mielőtt még a világ lett". (János 17,4-5).

A zsidók szent istenfélelemből nem ejtették ki Jahve nevét, helyette mindig Adonaj-t (Uram-ot) mondtak, vagy olvastak. Az Ószövetség görögre fordításakor, 300 évvel Krisztus születése előtt az ún. Szeptuaginta fordításban Jahvét Úrnak, görögül Kyriosznak fordították. Az Újszövetségben – mint a Filippi levél idézeteiből láttuk – Jézus Krisztus Úr. Az 1. Korinthus 8,6-ban ezt olvassuk: "…nékünk mégis egyetlen Istenünk az Atya, akitől van a mindenség, mi is őérte, és egyetlen Urunk, a Jézus Krisztus, aki által van a mindenség, mi is őáltala". Pál apostol a Rómabeliekhez

írt levél 10. részében is leírja, hogy az ószövetségi népben nagy Isten iránti buzgóság van, de az Isten igazságát nem ismerték, hanem a magukét igyekeztek érvényesíteni. Nem értették meg, hogy az ószövetségi törvény végcélja Krisztus, Isten benne készített üdvösséget minden gyermekének, aki kegyelmét hittel elfogadja. Ehelyett a törvény megtartását szorgalmazták az igazság, ill. megigazulás útjaként. Pál apostol ebben az összefüggésben is úgy beszél Jézus Krisztusról: „Aki hisz benne, nem szégyenül meg… mert aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözül". Ez a mondat pedig idézet a Jóel próféta könyve 3,5-ből, ahol az „Úr" héber nyelven írt neve Jehova. Az Ézsaiás 43,11–ben így beszél Isten: „Én vagyok az Úr rajtam kívül nincs szabadító". A Jézus születését hirdető evangélium így hangzik: "Mert született néktek ma a Megtartó (Szabadító), ki az Úr Krisztus a Dávid városában."

Ezt a néhány mondatot összehasonlításul idéztük, párhuzamosan az Ó és Új szövetségből, hogy lássuk, Isten maga ruházta a maga Isten nevét, Jehova nevét Jézusra. Ez a szó teljes értelmében is így van, mert ez a név „Jézus", szószerint ezt jelenti; Jehova – Szabadító. Az Ószövetségben, Jeremiás 23, 6-ban Istenre vonatkozik a bizonyságtétel: „Az Úr a mi igazságunk". Az Újszövetségben (1. Korinthus 1,30) Jézus Krisztusról szól ugyanez a bizonyságtétel: „Az ő (Isten) munkája, hogy ti Krisztus Jézusban vagytok. Őt tette nekünk Isten bölcsességgé, igazsággá, megszentelődéssé és megváltássá." János apostolon keresztül is hangzik ez a bizonyságtétel: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen" (János 3,16). Jézus Krisztusban tehát a kegyelmes Isten, a bűnt megbocsátani akaró szerető mennyei Atya hajol le a földre hozzánk, emberekhez. Az egész Újszövetségnek alapfontosságú ügye, hogy erről bizonyságot tegyen. „Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával,… Mert azt, aki nem ismert bűnt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő benne" (2. Korinthus 5,19-20).

JT kiadványaiban sokszor ismétlődik a vád a keresztyén egyházak ellen, hogy az egyházak nagyon kiemelik Jézust, és ezzel Istent lealacsonyítják. Nem újak ezek a gondolatok. Megtérése előtt, tehát Saulus korában, ugyanezeket a gondolatokat hordozta szívében Pál apostol is. Ezért üldözte a christianosokat, krisztuskövetőket. Azért ment gyűlölettől izzó szívvel Damaszkuszba is, hogy a törvény szigorával megbüntesse őket. Ez a magatartása csak akkor változott meg, amikor a megdicsőült, élő Krisztussal találkozott, amikor belépett az életébe. Addig engedelmes eszköze volt a teokratikus vezetőknek, akik Isten nevében uralkodva a maguk hatalmát építgették, és saját dicsőségüket igyekeztek megszilárdítani. Csak azután hangzott el ajkán a kérdés: „Mit akarsz Uram, hogy cselekedjem?" (Ap. Csel. 9,6)

Az ószövetségi nép vezetői, a magukat kegyeseknek tartó buzgó farizeusokkal együtt, - akikhez valamikor Pál apostol is tartozott, - azért üldözték Jézust, mert azt tartották róla, hogy szavaival és tetteivel Istent lealacsonyítja. Azt mondták, hogy megszegi Isten törvényét, amikor szombaton gyógyít. A hegyi beszédben is többször mondott Jézus ilyeneket: „Megmondatott a régieknek,… én pedig azt mondom néktek". És ezzel új értelmet adott, -mintegy isteni hatalommal, Isten törvényének. Bűnöket bocsátott meg, amit csak Isten tehet meg (Márk 2,5-7). Azt mondta, hogy ő és az Atya egy (János 10,30). Bár a JT Jézusnak ezt a mondatát úgy magyarázzák, hogy Jézus ugyan szándékában egy az Atyával, de nem volt egy lénye és természete szerint. Az evangéliumi versekből azonban nyilvánvalóvá válik, hogy amikor Jézus az Atyával való egy-voltáról beszélt, a zsidók felháborodtak ezen, és ezért akarták őt megkövezni (János 10,33). Mindezek a dolgok azt jelentették a zsidó teokratikus vezetők előtt, hogy Jézus Istennel azonosnak, Istennek tartja magát, ezért üldözték, és önmaguk hatalmát féltve készítgették neki a halálos ítéletet. Az első pünkösd után, amikor a keresztyén egyház a Szentlélek kitöltetése nyomán az apostolok bizonyságtétele által gyarapodni kezdett, Saulus is egy halott tévtanítónak tartotta Jézust, és azért üldözte követőit, akik őt Uruknak, Megváltójuknak vallották. Megtérése után már az életének azt a szakaszát nevezi istenkáromlásnak, amikor még Krisztust nem vallotta Úrnak, megváltó Istenének: „És hálát adok annak, aki engem megerősített, a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, aki engem hívnek ítélt és szolgálatra rendelt, ki előbb istenkáromló, üldöző és erőszakoskodó voltam, de könyörült rajtam, mert tudatlanul cselekedtem, hitetlenségben. Szerfelett megsokasodott pedig a mi Urunknak kegyelme a Krisztus Jézusban való hittel és szeretettel. „Igaz beszéd ez, és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én" (1. Timotheus 1,12-16). A továbbiakban is elmondja az apostol, hogy az a bűnbocsátó kegyelem, amit ő megtapasztalt, példa arra nézve, hogy Isten nem elveszteni akarja a bűn miatt ítéletre méltó embert, hanem meg akar bocsátani mindenkinek, aki Jézus Krisztusban készített kegyelmét elfogadja, aki őszinte bűnbánattal hozzá tér. Erről a kegyelmi akaratról Isten már az Ószövetségben, mindjárt a bűneset után kezdett beszélni. Tervéről aztán a Törvényben, a Zsoltárokban, a prófétákon keresztül egyre többet elmond. Így lett az Ószövetség Krisztushoz vezérlő mesterré, áldott útjelző táblává. A Krisztusról szóló kijelentéseken át ad egyre több fényt üdvözítő szeretetének a megértéséhez. Jézusban aztán megjelent a teljes fény, „a világ világossága" (János 8,12). Ezért mondja Jézus az ószövetségi híveknek, a buzgó bibliatanulmányozóknak: „Ti azért kutatjátok az Írásokat, mert azt gondoljátok, hogy azokban van az örök életetek: pedig azok rólam tesz-

nek bizonyságot, és mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen" (János 5,39-40).

Élete tehát annak van, aki Jézushoz megy. A hívő keresztyén, aki tudja, hogy ez a földi élet Isten drága ajándéka arra, hogy itt a Krisztusban készített kegyelmet magunkhoz öleljük, nem akad el az ószövetségi Jehova vallásnál, nem marad állva az útjelző táblánál, hanem az általa mutatott irányban tovább megy, hogy találkozhasson az örök élet Urával, Jézus Krisztussal. „Mert nincsen üdvösség senki másban, nem is adatott az embereknek más név, amely által üdvözülhetnénk" (Ap. Csel. 4,12).

Szentháromság

JT tagadják a Szentháromságot. Rutherford a „triádot" a sátán meséjének, mítosznak tartotta. Beszélnek az Atyáról, a Fiúról, a szentlélekről (kis betűvel írják) mint isteni erőről.

A Szentháromság tan nem született az egyházban könnyen és hamar. Maga a Szentírás sem ad tanítást, amely a Szentháromság titkának a részleteit magyarázná. A Szentírás nem dogmatika. Keletkezése, -mint tudjuk-, kb. 1500 esztendőre terjed, és benne Isten mindig annyit jelent ki önmagáról, teremtő hatalmáról, majd megváltó szeretetéről és megszentelő akaratáról, amennyit az adott élethelyzetben szükségesnek tartott. A Szentírás telve van a Szentháromságról szóló bizonyságtétellel. De ez nem történik egyszerre. Mindjárt a Szentírás első mondataiban teremtő Istenként jelenti ki magát Isten. A teremtés befejezésekor örömmel tekintett teremtett művére, a világmindenségre, és „látta, hogy minden, amit alkotott, igen jó" (1. Mózes 1,13).

Ebbe a jónak teremtett világba aztán belépett a kísértő. Az ember elbukott. Az életre teremtett teremtmény ezzel lépett rá a pusztulás és halál útjára. Isten felelősségre vonta, megbüntette az elbukott embert, de nem hagyta el. Mindjárt a bűnbeesés után elhangzik Isten atyai szeretetből fakadó ígérete, hogy „az asszonynak magva megtöri a kígyónak fejét". Az ezután következő korszakban előttünk áll a Paradicsomot elvesztett ember bujdosó életének a nyomorúsága. Az első emberpár első két gyermeke közül az egyik megöli a másikat. Az első ember tehát, aki ezen a földön meghalt, testvérgyilkosság áldozata lett .

A Paradicsomban a bűneset után Istennek ez a kiáltása hangzott az ember felé: „Hol vagy?" Emlékeztetés volt ez arra, hogy az ember már nem ott van, nem abban az engedelmes boldog állapotban él, ahogyan őt, és amire őt Isten teremtette. A testvérgyilkos Káintól Isten már a testvé-

re életét kéri számon. A bűn sötét folyója egyre szélesebb mederben tört utat, és elöntötte az egész emberi világot. Ezért jött Istennek az ítélete, az özönvíz. Isten azonban az ítéletben is kegyelmes volt. Megadta az élet folytatásának a lehetőségét. Amikor a bűn tovább terjedt, Isten újra és újra megismételte az ígéretet az eljövendő Szabadítóról. A teremtő Atya-Isten megígérte, hogy elküldi a Fiút.

Egyike a legismertebb ígéreteknek, amely Ésaiás prófétán keresztül hangzik: „Mert egy gyermek születik nékünk, Fiú adatik nékünk, az uralom az Ő vállán lesz, és így fogják nevezni, Csodálatos, Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség fejedelme". Isten aztán népe történelmének buktatói során ítéletekkel hívta megtérésre népét, de közben egyre többet elmondott az eljövendő szabadítóról. Aztán Szentlelkét ígéri. Babiloni fogságban gyötrődő népének ezt mondja: „Mert vizet árasztok a szomjas földre, Lelkemet árasztom utódaikra, áldásomat sarjadékaikra" (Ézsaiás 44,3). Jóel prófétán keresztül már úgy szól Isten, hogy szinte érezhetővé válik az eljövendő pünkösd közelsége: „Azután kitöltöm majd Lelkemet minden emberre. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok látomásokat látnak, még a szolgálókra és szolgáló leányokra is kitöltöm Lelkemet abban az időben."

Az Újszövetségben aztán már előttünk áll, hogyan teljesítette be Isten minden ígéretét. Egyszer csak fény ragyogott a betlehemi éjszakában és hangzott a nagy örömhír: „Üdvözítő született ma néktek, aki az Úr Krisztus a Dávid városában". Isten Lelke, mely a teremtés hajnalán ott lebegett a vizek fölött (1.Mózes 1,1), mint a galamb szállt le a Jordán folyó mellett Jézusra, és hangzott a mennyei üzenet: „Te vagy az én szerelmes Fiam, kiben gyönyörködöm".

Keresztelő János azt mondja Jézusról: „Én vízzel keresztellek titeket, de Ő Szentlélekkel keresztel majd" (Márk 1,8) János apostol levelében ezt olvassuk: „Hárman vannak, akik bizonyságot tesznek a földön, a Lélek, a víz és a vér, és ez a három egy. És hárman vannak, akik bizonyságot tesznek a mennyben, az Atya, az Ige, és a Szentlélek, és e három egy". (1 János 5,7-8) Mind ezekből látjuk, hogy az egész Szentírás telve van az egy Istenről szóló bizonyságtétellel, aki először, mint teremtő Atya Isten, majd mint Krisztusban testet öltött Megváltó Isten, és végül mint Szentlélek Isten áll elénk. A Szentírásban nincs magyarázat arra nézve, hogy hogyan értheti meg az ember Isten hármasságának ezt az emberi értelmet meghaladó titkát. Jézus az Atyától jött Fiú, aki a földről való távozása előtt a Szentlelket megígérte. Mennybemenetele előtt már ezekkel a szavakkal hagyja meg tanítványainak a keresztség parancsát: „Menjetek el, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelvén őket az Atyának

és a Fiúnak és a Szentléleknek nevében". (Máté 28,19) Jézus Isten voltának titka a tanítványok előtt is csak lassan bontakozott ki. De egyre jobban megértették, hogy amit tesz és mond, azt isteni hatalommal cselekszi. Éppen Jézusnak ez az igénye háborította fel a farizeusokat, a kegyes zsidókat. Milyen isteni szuverenitással beszél például Jézus a Hegyi beszédben, amikor többször is mondja: „Megmondatott a régieknek…én pedig ezt mondom néktek". (Máté 5,17-48) Itt tehát Jézus valami olyat tesz, aminek a megtételére Isten illetékes. Jézus feltámadása után az azelőtt hitetlenkedő Tamásnak az ajkán is elhangzott a kiáltás: „Én Uram és én Istenem!" (János 20,28) Amikor a Szentlélek kitöltése után az összegyülekezett hatalmas sokaság előtt Péter apostol azt prédikálta: „Tudja meg tehát Izráel egész háza teljes bizonyossággal, hogy Úrrá és Krisztussá tette Őt az Isten. Azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek". (Ap.Csel. 12, 36) Ez a zsidók nagy részében megütközést okozott. Számukra megbotránkoztatóan hangzott, hogy Isten a Názáreti Jézust nemcsak Messiássá, hanem Úrrá is tette. Hiszen, mint az Isten nevével kapcsolatos fejezetben írtuk az a szó Úr (Küriosz) Istent jelentett.

Pál apostol elmondja, hogy Jézus akkor, amikor Isten létére emberré lett, levetette isteni dicsőségét, szolgai formát vett föl és alázatosan hordozta küldetése keresztjét. Ezt gyermeki engedelmességgel cselekedte. Ezért kapta vissza az Atyától azt a dicsőséget, amely az övé volt Istennél a világ léte előtt. (János 17,5)

És azért „magasztalta fel Őt Isten és adott neki olyan nevet, amely minden név fölött való; hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon menynyeieké, földieké és föld alatt valóké, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére" (Filippi 2,11).

Jehova tanúinak az az érvelése, hogy a Fiú tisztelete kisebbíti az Atya tiszteletét, nem áll meg az Ige mérlegén. Mint az előző fejezetekben már említettük is, ez a mondat az Ószövetségből van idézve, amely Ézsaiás 45, 23-ban van, Istenre vonatkozik. „…magamra esküdtem és igazság jött ki számból, egy szó, amely vissza nem tér. Hogy minden térd nékem hajol meg, Rám esküszik minden nyelv". Ezzel az idézettel együtt sok más igerész is arról beszél, hogy Jézus Krisztusban maga Isten jött el hozzánk. Szóltunk már arról, hogy a keresztyén hit a Krisztusban való életből táplálkozik. A keresztyénség nem tan, hanem Krisztussal való együttjárás. Ez által a Krisztussal való járás által mélyül el a Krisztusban való hit. Az első pünkösd óta a Szentlélek is élő valósággá és életet formáló hatalommá lett azoknak az életében, akik a Szentlelket kérik, elfogadják. Jézus mondta, hogy az Atya elküldi a Lelket mindazoknak, akik kérik azt tőle. Az Újszövetségben több helyen van arról szó, hogy ez a Lélek az Atyának vagy a

Fiúnak az ajándéka. (János 14,16; 5,26). Jó néhány helyen van szó a Szentírásban a Szentlélekről, amely annak Isten voltára utal.

A János. 14,23-ban ezt olvassuk: „Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet, az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakunk". A Róma 8,9-11-ben: „…Akiben pedig nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé. Ha pedig Krisztus tibennetek van, jóllehet a test holt a bűn miatt, a Lélek ellenben élet az igazságért. Ha annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, aki Krisztus Jézust feltámasztotta a halálból, megeleveníti a ti halandó testeteket is". Az 1. János 4,7-ben arról van szó, hogy akik Jézusban hisznek, Istentől születtek. A János 3,5-8-ban ez a Lélektől való születés fogalmával van kifejezve. Nagyon sok olyan bibliai hely van, amelyikben a Szentlélekről ugyanaz a kijelentés hangzik el, mint egy másik helyen Jézus Krisztusról. Jézus például ezt mondja: „Nem hagylak titeket árvákul…"A János 16,7-ben pedig ugyanezt mondja a Szentlélekről, mint eljövendő vigasztalóról. A Máté 28,20-ban így olvassuk Jézus ígéretét: „Én veletek maradok minden napon a világ végezetéig".

A János 14,16-17-ben ezt mondja: „Én kérem az Atyát és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké, az igazságnak ama Lelkét". Ugyanígy szó van az Újszövetségben a Krisztus által való megelevenítésről, (János 5,21) és a Lélek által való megelevenítésről.

Pál apostol ezt így foglalja össze: „Az Úr pedig a Lélek". (2. Korinthus 3,17) Idézzünk még itt néhány Szentháromságra utaló mondatot: „A kegyelmi ajándékokban ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz". „Különbségek vannak a szolgálatokban is de az Úr ugyanaz. És különbségek vannak az isteni erő megnyilvánulásaiban is, de az Isten, aki mindezt véghezviszi mindenkiben, ugyanaz". (1. Korinthus 12,4-6)

Aki pedig minket tiveletek egyben Krisztusban megerősít és megken minket, az Isten az: Aki el is pecsételt minket és a Léleknek zálogát adta szíveinkbe". (2. Korinthus 1,21-22).

A Szentírás Szentháromságról beszélő mondatai között talán legismertebb ez: „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme az Atya szeretete és a Szentlélek vigasztaló ereje legyen, maradjon mindnyájatokkal". (2. Korinthus 13,13).

Amint látjuk ezek a Szentháromságra mutató mondatok nem adnak tanítást, hogy az Atya, a Fiú és a Szentlélek hogyan viszonyulnak egymáshoz, hanem arra mutatnak, hogy hogyan viszonyulnak hozzánk, emberekhez, hogy hogyan éljük át mi Jézus Krisztusnak a kegyelmét, az Atyának a szeretetét és a Szentléleknek azt a hatalmát, amely közösséget teremt Istennel és egymással. Az Igének a Szentháromságra vonatkozó üzenetei már a hitnek, a Krisztusban való életnek, és Szentlélekben munkálkodó szeretetnek megtapasztalt valóságából indulnak ki.

Ezekből a hitbeli és történelmi tapasztalatokból, amelyek mint látjuk, mélyen a Szentírásban gyökereznek, formálta Isten népe sok vívódás és a történelmi helyzet általi feszültségek közepette a Szentháromság tanát. Az eddigieket összefoglalva mondhatjuk, hogy a hármasságnak az egysége a következő módon is előttünk áll a Szentírásban: Az Atya vallást tesz a Fiúról: „Ez az én szerelmes Fiam… Őt hallgassátok". A Fiú az Atyára utal: „Én azért jöttem, hogy annak az akaratát cselekedjem, aki engem elküldött". (János 6,38) És utal a Szentlélekre is: „Ama vigasztaló Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazt, amit mondottam néktek". (János 14,25).

A Szentlélek viszont visszautal Jézusra, és dicsőíti Őt: „Ő engem fog dicsőíteni, mert az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek, hogy mindaz, ami az Atyáé, az enyém, azért mondtam, hogy az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek" (János 16,17).

Jézus Istenségéről beszél sok bibliai hely, és ezért Ő már isteni tiszteletben részesült. Amikor a tanítványok Jézushoz imádkoztak, kegyelmét kérték a gyülekezetre, kifejezték, hogy tudatában vannak Jézus Istenségének. Hiszen imádatban csak Istent lehet részesíteni. Ez a tény azonban magával hozta annak a kérdésnek a felvetését is, hogy nem mondott-e le ezzel a keresztyénség az egy Isten hitről. Ezt a felvetett kérdést még hangsúlyosabbá tette, hogy a Szentlélek is Isteni dicsőségben részesül. A zsidók kétségbeesetten vették ezt tudomásul és még jobban elfordultak Jézustól, és a Jézus tanítványai által hirdetett Igétől. Mindezek a körülmények kényszerítették az egyházat arra, hogy tegyen vallást hitéről, mind kifelé a régi ószövetségi gyülekezet felé, mind befelé, a keresztyén gyülekezetek felé, a hitbeli tisztábban látás kedvéért is. Így jött létre sok elmélyülő bibliatanulmányozás után, sok külső és belső harc után- a Szentháromság tana. Ennek lényege az, hogy Isten egy, aki mint teremtő Atya, megváltó Fiú, és megszentelő Szentlélek jelentette ki magát és munkálkodik a világmindenségben és az emberiség életében.

H.J. Twisselmann, aki a JT szervezetének éveken át tagja volt, a következő kérdéseket teszi föl volt hittestvéreinek a Szentháromság tanának visszautasításával kapcsolatban:

1."Tudatosították-e, hogy a dogma megértése az egyházakban, különösen a protestantizmusban a történelem figyelembe vétele nélkül nem lehetséges.

2. Mindenek előtt azonban meg kell kérdeznünk JT -tól, hogy ők a korai keresztyén egyháznak különös helyzetét valamikor is figyelembe vették-e? Ehhez a különös helyzethez az is hozzátartozott, hogy az egyházra az Újtestamentum által egy probléma-csomag is ránehezedett. Prob-

lémák, amely alól nem bújhatott ki, és amelyeket úgy kellett megoldani, hogy a bennük felvetett kérdésekre felelni kellett. Ha JT és mások ezt a Szentháromságról szóló kérdéscsomagot – mint problémát – nem is látják, hogy tudnák a rájuk való feleletet megérteni?

3. Így vetik el „teokratikus" Őrtoronytársaságuk utasítása alapján a Szentháromságról szóló bibliai üzenetet éppen úgy, mint ennek a bibliai bizonyságtételnek az alapján adott egyházi feleletet is úgy, amint az a Szentháromságról szóló tanban is ki lett fejtve. Joguk van ezt megtenni? Ha igen akkor viszont el kell fogadniuk egy kérdést, ahogy ezt az Újszövetség mindnyájunk elé odatárja:

Hogyan akarják kifejezni Krisztus Istenségét, és a Szentlélek Úr voltát – a Szentírás mindkettőről bizonyságot tesz, úgy, hogy az összhangban legyen az egy Istenben vetett hittel? Ha megtagadják Krisztus Istenségét és kétségbe vonják a Szentlélek Úr voltát, akkor összeütközésbe kerülnek a Szentírás (Újszövetség) nyilvános bizonyságtételével. Ha viszont mindkettőt elfogadják, mert a JT tanításában az is benne van, hogy Jézus „egy Isten", tehát nem az Isten, hanem a Mindenható Jehova mellett egy másik alárendelt Isten. Hogy tudják akkor megtartani az egy Istenbe vetett hitet? Nem vezet a Szentháromság elvetése ahhoz, hogy Krisztus Istenségét teljesen meg kell tagadni, vagy pedig a bibliai monotheizmust (egyistenhitet) is elvetni? Ebben a kérdésben a JT -nak és mindazoknak, akik velük egy nézetet vallanak – világosan állást kell foglalni".

Testvéri üdvözlettel
Pándy Bertalan
Nagykapos - Vel'ké Kapušany 2002. 06. 27.

Válasz egy újabb üzenetre

Pándy Bertalan

Kedves Dezső Testvérem!

Mindenekelőtt köszönettel nyugtázom leveledet. Neked írt előző hosszú levelem feladása után egy régen tervezett munkához fogtam, amit most fejeztem be, ezért késtem a válaszadással. Örülök, ha levelemben felismerted a segítő szándékú testvéri üzenetet, de elszomorít, hogy abból nem szívleltél meg semmit. Ha valóban komolyan átolvastad és jegyzetelted

levelemet, akkor fel kellett fedezned, hogy annak fundamentuma az a teljes Szentírás, amelyet Isten Szentlelke ihletett, és amelynek örök érvényéből senki nem alkudhat le semmit. Te pedig egy csomó bibliai üzenetet érvénytelennek minősítesz, közben pedig mondanivalódat a Szentírásra alapozott logikus új tanrendszernek tartod. Az egyházi tanról pedig továbbra is azt vallod, hogy az istenkáromló tan, amely örök kárhozatot hirdet. Pedig az egyházi tan tartóoszlopa a Krisztus golgotai megváltó áldozata által elkészített kegyelem. Ennek az elfogadására hívogat az Ő Igéjét hirdető egyház. A kárhozatról pedig annyit mond, amennyit arról Jézus Krisztus mondott (Máté 25,41; 46). Levelemben sok minden mással együtt ott van az is, hogy Isten senkit sem visz kárhozatra az eredendő bűn miatt, hanem az elkészített kegyelem visszautasítása miatt.

Gondolatrendszeredben az a megdöbbentő, hogy a „Szent Szellemekre" hivatkozol, és az azokon keresztül kapott sugallatnak nem engedelmeskedést pedig Szentlélek elleni bűnnek minősíted. Az biztos, hogy a Szentlélek nem mond ellent önmagának, tehát a Szentírást nem változtatja meg, a különböző „új kijelentést kapók" szája íze szerint. De az is biztos, hogy a „Szent Szellemek" amelyről Te beszélsz, nem azonosak a Szentlélekkel. Imádságos tusakodásom nyomán kaptam választ arra, hogy Te, az őszintén kereső lelkületű ember hogyan kerültél a pogány reinkarnációs hit mellékvágányára. Mint életrajzodban magad is elmondod, érthető, hogy katolikus közösségben nem volt alkalmad megismerni az Ige mélységeit. Több után vágyakoztál, mint amennyit ott kaptál. Ez eddig egészséges állapot. Veszélyessé akkor kezdett válni ez a keresésed, amikor spiritiszta vonzáskörbe kerültél, és az élmény, amiben ott részesültél, tetszett neked. A Szentírást nem ismerted, és nem ismerhetted Istennek ezt az utat megtiltó parancsát sem (5. Mózes 18,10-12, Ézsaiás 8,19). Szomjúságod oltását jó helyen kerested, amikor megragadtad a KIE, SDG és Bethánia közösségekkel való találkozások lehetőségeit. Őszinteségedet mutatja az is, hogy a számodra nagy lelki élményt jelentő spiritiszta összejöveteleken tapasztaltakról ott bizonyságot tettél. Nem tudtad, hogy ezzel olyan lelki kötődésedről beszéltél, amit Isten megtiltott. Hidd el, hogy azok az igehirdetők, akiknek nevét felsorolod, áldott eszközök voltak Isten kezében az evangélizációban, akik a Szentírásban levő isteni parancsokat és mindent, ami ott van, szívükbe zárták. Ne csodálkozz, ha ezek a testvérek megdöbbentek, amikor beszámolódat hallgatták. Valószínűleg megdöbbenésüknek tulajdonítható, hogy – a Szentírásban levő Ige parancsa szerint- negatívan és szigorúan beszéltek a spiritiszta praktikákról. Hidd el, az irántad való féltő szeretet adta ajkukra a szót. Leírásod nyomán azonban úgy sejtem, hogy szavaikban

nem volt egyensúlyban a féltő szeretet, és a szükséges szigorúság. Valószínűleg több tapintattal, és a szeretet mélyebb kinyilvánításával kellett volna mondani, amit mondtak. A legáldottabb ember is gyarló. Neked akkor arra lett volna szükséged, hogy szeretettel oldalra vonjanak, és elmondják neked, miért tiltotta meg Isten a szellemekkel való kapcsolatot, és milyen veszélyes az, ha az ember az élet, a világ, és az üdvösség dolgában nem Istentől, hanem a szellemektől tudakozódik. Tévutakra, mellékvágányra kerülhet az ember élete. Emberileg nagyon érthető, ha neked zokon esett, amit mondtak, és talán az is, ahogyan mondták. Azt jól tetted, hogy megkezdted a Szentírás tanulmányozását, és igyekeztél abban elmélyülni. De ez a jó dolog számodra mégis veszélyessé lett, mert a szellemek hatása, majd vezetése alá kerültél, és közben éppen e szellemeknek a hatása alatt az a tudat érlelődött benned, hogy az, amit a velük való kapcsolat által hallasz isteni kijelentés, a Szentlélek munkája. Valószínűleg volt még a lelked mélyén valami bizonytalanság, azért kutattad a dogmatikákat, és kérted a jónevű professzor tanácsát. Sajnos, ott sem ragadták meg az alkalmat azok az emberek, akikkel akkor az üggyel kapcsolatos kereséseid során találkoztál, hogy veled ezekről a dolgokról mélyreható beszélgetést folytassanak, vagy a kérdést írásba foglaltan megvilágítva adják át neked. Közben a Te életedben egyre teljesebbé lett a váltó más sínre állítása. Így jutottál arra a vágányra, amelytől Isten Téged is óvni akart. Nem tudatosítottad, hogy a Szentlélek helyett idegen lélek hatása alá kerültél. Ennek a hatása által írtad meg, nagyszerű képességeidet erre használva, új hittanodat, és ennek a léleknek a hatása alatt hiszed most is, hogy valami Isten akarata szerinti dolgot művelsz. Ha a Szentlélek vezetése alatt élnél, egész más szellemiségű könyvet írtál volna. Az Úrtól kapott képességeiddel áldássá, fényforrássá lehetnél Krisztus drága vérén megváltott anyaszentegyházában. Pillanatnyilag csak azon a vágányon tudsz tovább menni, amelyre sok évvel ezelőtt az idegen lélek átállította számodra a váltót. Hogy ez mennyire így van, azt bizonyítja a tény, hogy levelem testvéri figyelmeztetését figyelmen kívül hagyod, mindent, amit az idegen lélek sugallatára tettél, továbbra is mindenki által követendőnek tartod, és nem veszed észre, hogy éppen ezzel a magatartásoddal követed el a Szentlélek elleni bűnt. Bizonyított ténynek tartod, hogy nem volt szükség Jézus golgotai véres áldozatára, Isten nem ez által váltja meg az embert, hanem a reinkarnáció által. Hivatkozol Jézusra, filozofálgató csűrés csavarással elhiteted magaddal, és el akarod hitetni másokkal, hogy a Szentírásban benne van az inkarnáció isteni terve, és Jézus eszköz annak a végrehajtásában, közben a Szentírásba azt még belemagyarázni is nehéz, mert arról ott egy szó se esik. Lekicsinyled a taníit-

ványok képességeit, akikre Jézus ígérete szerint elküldte a Szentlélek ajándékát, és annak erejével végezték a mártíromságig hűségesen a rájuk bízott missziót. Az idegen lélek viszont azt sugallja neked, nektek, hogy Jézus nem mondott el mindent a tanítványoknak küldetésüket illetően, mert nem lettek volna képesek megérteni és megvalósítani Jézus akaratát, és most a médiumos szellemidézésen keresztül mondja el Jézus, mit akart akkor mondani. Ez valóban a Szentlélek káromlása. Az egész Szentírás egyértelműen azt tárja elénk, hogy Isten a megváltást Jézus golgotai áldozatán keresztül készítette el. Ismered az Ézsaiás 53-ból: „Megsebesíttetett bűneinkért, ...békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyulánk meg". De az idegen lélek, amelyet „Szent Szellemnek" neveztek, Jézus áldozati halálának központi jelentőségét nemcsak az utóbbi évtizedekben, hanem az apostoli kortól kezdődően meg akarja tagadtatni az emberekkel. Lásd levelem gnoszticizmusról szóló részét. Ez a lélek akarta meggátolni, mindjárt a megváltói munka kezdetén, hogy Jézus végigjárja a megváltás golgotai útját, amikor a pusztai kísértés során háromszor is el akarta tántorítani a szenvedés útjáról, és arra akarta rávenni, hogy neki engedelmeskedjen. Ez a lélek szólt Péter apostolon keresztül is, amikor Jézus közelgő szenvedését és halálát jelezte a tanítványoknak, és Péter ezt mondta: „Mentsen Isten Uram, nem eshetik ez meg veled" És ott Jézus egész világosan meg is mondta, hogy milyen lélek az, amely el akarja vele kerültetni a golgotai áldozat vállalását. Ezért mondta Péternek: „Távozz tőlem Sátán, mert nem gondolsz az Isten dolgaival, csak az emberi dolgokkal" A Sátán valóban nem akarta, hogy Jézus legyen az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit. Ennek a sátáni léleknek a közelségét jelzi Jézus pillanatnyi megingása a gecsemáné kerti imádságos tusakodásában, amikor ezt mondta: „Atyám, ha lehetséges, múljon el tőlem e keserű pohár." De tudta az imádságot rögtön így folytatni: „De ne úgy legyen Atyám, ahogy én akarom, hanem úgy, ahogy te akarod. Tehát itt maga Jézus mondja meg világosan, hogy bűneink büntetését, Isten akarata szerint kész a Golgotán magára venni, és a váltságdíjat kiomló vérével kész megfizetni. Ez a sátáni lélek még akkor sem hagyta abba Jézus kísértését, amikor Ő már halálos harcát vívta a kereszten. Akkor is így szólt hozzá a gúnyolódókon keresztül: „...ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről". A Sátán valóban mindent megtett, hogy Jézus ne teljesítse az Atya megváltó akaratát, ne váltsa meg véres áldozatával az embert. Pedig Isten üdvözítő terve évezredeken át e felé a megváltó áldozat felé irányult. Erre utaló jelképként rendelte el az Ószövetségben a bűnért való véres áldozatokat, amit a főpap minden évben megismételt a Szentek Szentjében. És erre mutatott Jézus az Utolsó Vacsorán, amikor ezekkel a szavak-

kal vette a hálaadás poharát: „Ez az én vérem, az újszövetségnek vére, amely kiontatik sokakért a bűnök bocsánatára" Arról van ott szó, hogy Isten ezt az áldozatot a megváltás aktusaként akarta, és Jézus azt engedelmesen véghez vitte. A Zsidókhoz írt levél több helyén szó van erről, itt most csak ennyit idézek ezekből: „íme, itt vagyok, hogy cselekedjem a te akaratodat,…Amely akarattal szenteltettünk meg egyszer és mindenkorra a Jézus Krisztus testének megáldozása által."

A Sátán minden gáncsoskodása ellenére megtörtént a nagy engesztelő áldozat. De ez a sátáni lélek azóta sem nyugszik. Ezt a megtörtént megváltást hozó véres áldozatot úgy szeretné meg nem történtté tenni, hogy azt elbagatellizálja, szükségtelennek tartja, és azt körmönfont magyarázatokkal reinkarnációs eszköznek minősíti.

Kérlek kedves Dezső Testvér, Te ne légy tovább ennek a léleknek az eszközévé. A magad erejéből nem lehetsz képes arra, hogy letérj arról a vágányról, amelyen most életed vonatja robog. De Isten most ezzel a levelemmel is meghúzza neked a vészféket, hogy ez a vonat megálljon veled, hogy kiszállhass, hogy felszállj egy visszafelé menő szerelvényre, és menj addig, amíg oda nem érsz, ahol valamikor jól érezted magad az evangéliumi ébredési mozgalom közösségeiben. Azért kell lélekben odáig visszamenned, mert az onnan való távozás után hagytad, hogy életed sínjeinek a váltóját a nem Szentlélek más vágányra állítsa. Én fájdalommal látom, hogy az egyház szolgáinak a nem eléggé testvéries magatartása is okozója a Te idegen vágányra kerülésednek. De Jézus Krisztus érted is meghalt, áldozatával Téged is megváltott, Téged is örök életre készített az új teremtést jelentő feltámadásban, ami számodra is kész van, ha a benne készített kegyelmet hálás hittel elfogadod.

Az egyháznak ma nem az a bűne, amiről Te hosszú lajstromot írsz könyvedben és leveleidben, hanem az, hogy nem hirdeti mindenütt elég hűséggel és elég hiteles hitbeli hozzáállással, hogy „Krisztusban megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek." Ez a kegyelem elég arra is, hogy megszentelt életet éljünk itt a földön, és áldott legyen a folytatás a feltámadásban ránk váró lelki testben Isten országának a teljességében.

Még egyszer köszönöm leveledet, és fogadd el, ha most arra biztatlak, hogy saját érdekedben tedd meg, amire e levélben is testvéri szívvel kérlek.

Életedre és szeretteid életére Isten áldását kérem.

Pándy Bertalan
Nagykapos – Veľké Kapušany, 2002. 10. 12.

TANULMÁNYOK ÉS ÚJSÁGCIKKEK

Vigyázat, okkult hullámverés

(Tanulmány)

Beteg a világ, testileg-lelkileg beteg. A testi betegségeket ősidők óta ismeri az emberiség, mert amint az Éden kapuja becsapódott az ember mögött, és elindult a sír felé, ezzel együtt megkezdődött a szenvedés, a betegség is. A magára maradt, az Istentől távolodó embernek sok ellenséggel kellett szembenéznie, hiszen amikor dörgött és villámlott, az egész természetet ellenségnek látta. Azután elkezdett magának isteneket keresni, aki erősebb, mint ő, az ember, akit csodált, mert tud repülni, és a magasságba emelkedni, amire az ember nem képes. Vagy nagy és erős, és a többieket van ereje hatalmába keríteni. Megfigyelte a nap sugarainak jótékony hatását a növényekre, a saját életére, ezért a napot, holdat, és a csillagokat istenségnek vélte, és imádta. Megtapasztalta, hogy vannak növények, amelyek megbetegítenek, és vannak növények, amelyek gyógyítanak. Megtanulta, hogy mely növényeket kell kerülni, mert megbetegítik, talán meg is ölik az embert, és mely növényeket érdemes gyűjteni, mert azok által az emberi szervezet valamelyik betegségét meg lehet gyógyítani. Ezt a tudományt már az ókorban is olyan magas szintre emelte az ember, hogy a legújabb kor orvostudománya bizonyos területeken kezd visszatérni a gyógynövény kivonat gyógyszerek alkalmazásához, a kémiai úton előállított gyógyszerek helyett.

Aztán az ember arra gondolt, hogy az élet minden területének van istene, amely az életnek azt a területét segíti, eredményessé teszi. Így lett a különböző népeknek külön istene a különböző foglalkozásoknak, pl. a vadászatnak, földművelésnek, a különböző állapotoknak, pl. a szépségnek és termékenységnek. Később ezeknek a képzelt isteneknek templomokat építettek, amelyben annak az istennek a szobrát helyezték el, akinek a tiszteletére építették a templomot. Isteneiknek áldozatot mutattak be, és az áldozati állatok húsának áldozatra fel nem használt részéből áldozati lakomát rendeztek.

A lelki betegségekre csak a legújabb korban kezd komolyan odafigyelni az ember. Ez nem azt jelenti, hogy az embernek csak a teste betegedett meg, hanem azt is, hogy az ember évezredeken át csak a szemmel látható, kézzel fogható anyagi világban is jelenlevő ismeretlen, rejtelmes dolgok után kutatott. Kutatási eredményeitől megmámorosodva odáig jutott a 17.-18. században, tehát a felvilágosodás és racionalizmus korában, hogy világgá röpítette a gondolatot: Csak az létezik, amit az értelmével fel tud

fogni, érzékszerveivel meg tud ragadni. A kutató tudósok napjainkban sok területen, köztük az emberi szervezetben levő rejtelmek világában is kutatnak. Sok ideig úgy nézte az emberi szervezetet az orvostudomány is, mint egy csodálatos anyaghalmazt, amelynek tagjaiban néha megfoghatatlan, rejtelmes folyamatok mennek végbe. A betegségeket sokáig csak a test anyagában végbemenő folyamatok közben jelentkező kóros jelenségnek tartották, tehát az anyagi világra vonatkozó törvényszerűségek alapján gyógyították. Tehát a saját értelmével büszkélkedő, magát felvilágosultnak nevező ember odáig jutott, hogy a létező valóságnak csak a fél oldalát látta, psychéről, szellemről hallani sem akart. A maga tudományára büszke ember, aki a létező valóságnak csak az egyik oldalát látja, így csapta be maga előtt a fejlődés, az Istentől kapott értelemmel élés ésszerű útját. Ez a transcendenciát megtagadó tudomány nem tartotta tudománynak a lét legmélyebb titkait boncolgató tudományt, a teológiát. Nagy ajándéka Istennek, hogy a teológia, mint tudományág, sok száz esztendővel megelőzte a racionalizmust; hogy van ezen a földön egyház, amelynek ugyan -– különösen a középkorban -, gyakran merevedett dogmává lett a tanrendszere, ami nem kedvezett a teljes valóság megismerésére törekvő emberiségnek, de a transcendens világ titkainak megismerésére való igyekezetével, amit Krisztus áldozati halálának a fényében cselekszik, jó szolgálatot végzett az emberiségnek. A keresztyén teológiai antropológia Isten megváltó szeretetének a fényében vizsgálja életünket, amelynek etikai mélységei vannak, és amelyre korunk emberének is nagy szüksége van. Azért van erre fokozottan szükség ma is, mert a teológiai tantárgyak közt ott van a lelkigondozás tana is. Korunk a gyakorlati materializmus kora. Korunk emberisége életének a középpontjában ott van az aranyborjú, az anyagisten. Ez az anyagisten sokféle kísértésbe viszi a mai embert. Csillogásával elérhető közelségbe állítja az ember mellé a hatalmat, az uralkodást, a gazdagságot, a gondtalan életet, az ösztönélet kielégítését. Úgy szól az emberhez, mint a Jézust is megkísértő sátán, amikor felvitte őt egy magas hegyre, megmutatta neki az onnan belátható világ minden szépségét, és azt mind odaígérte neki. Sokat ígért, és csak egyetlen egy dolgot kért: borulj le előttem, és engem imádj. A nagy lehetőségeket felcsillantó sátán kísértésének ma nagyon kevesen tudnak ellentmondani. Sokan szeretnének álmaik és vágyaik hegycsúcsára érkezni. A sátán első kísértése óta ott visszhangzik sok ember lelkében a kísértő szó: olyanok lesztek, mint az Isten. Az ember naggyá szeretne lenni, hatalmat, gazdagságot szerezni, vagy legalább egy fenyegetettségből, bajból, betegségből, megszabadulni. Az is foglalkoztatja az esendő ember gondolatvilágát, hogy hatalmat szerezzen a másik ember felett. Némelyek azt akarják elérni, hogy sok ember legyen a hatalmuknak alárendel-

ve, sokan engedelmeskedjenek akaratuknak, hajtsák végre parancsukat. Ezek tehát nyilvános, társadalmilag is törvényesített hatalom gyakorlására törekszenek. Mások viszont úgy akarnak hatalmat gyakorolni az embertárs felett, hogy azt az embertárs nem is veszi észre, hogy idegen akaratot teljesít, mert azt abban a tudatban teszi, hogy az a saját akarata. Ebben az esetben az történik, hogy egy erős akaratú ember, - bizonyos módszerek alkalmazásával - rákényszeríti az akaratát a másik emberre. Ennek a módszernek az alkalmazásával az emberi élet sok területén vissza lehet élni. Ezen a területen már okkult hullámok csapdosnak. Az okkult szó azt jelenti: rejtett. Az erőszak az embertárs életébe való beavatkozásnak embertelen megnyilvánulása, amikr valaki láthatatlan, rejtett erőt használ ahhoz, hogy akaratát az embertársra erőszakolja, az embertársát tehetetlen bábbá degradálja, akivel azt visz véghez, amit akar. Nem ok nélkül hangzik felénk az apostoli figyelmeztetés: *„Mert a mi harcunk nem test és vér ellen folyik, hanem erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai, és a gonoszság lelkei ellen."* Az ember, aki a gonoszság lelkeivel szövetkezik, a másik embert is a saját gazdagsága, vágyai teljesülése, hatalma érdekében használja fel. A teremtő Isten nagy ajándéka, hogy a porból vett embernek az akarat képességét adta. De a bűnesetben az is megsebesült. Amikor Isten az Igében megszólít bennünket, az akaratunkra akar hatni, azt akarja meggyógyítani, hogy rá hallgassunk. Mert az ember a bűn igájában él és cselekszik mindig, ha nem hallgat Istenre. Milyen jó, hogy Krisztus, amikor az Atyához készült visszamenni, ezzel kezdte nagy missziói parancsát: *„Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön."* Isten világ fölötti hatalmát, és életünket oltalmazni akaró szeretetét nem változtatta meg a bűneset, sőt, ő éppen azért jött erre a földre, hogy lerontsa az ördög munkáját. Isten ennek az óvó, védő munkának hatalmas lendületet adott akkor, amikor Jézus által nemcsak országának, megváltó szeretetének titkait tárta fel, hanem azzal, hogy feltámasztotta őt a halálból jelezte, hogy: *„mint utolsó ellenség töröltetik el a halál."* Ezzel a bűn miatt ma még a halál útját járó embert is megvigasztalja. Mert Isten nem halálra teremtette az embert, hanem életre, és ő Krisztus által ezt az elveszített életet visszahozza. Nem ok nélkül mondta Jézus a zsidóknak az ördögről: *„Az emberölő volt kezdettől fogva."* Mutatja ezt az az elszomorító tény, hogy a bűneset után az első emberpár növekedni kezdő családjában Kain megölte a testvérét, Ábelt. Tehát az első ember az életre teremtett emberiségből, testvérgyilkosság áldozata lett. Így lett Ábel halála kapunyitás a temetők felé. De miért ölte meg a testvér a testvért? Azért mert haragra lobbant, mert Isten az Ábel áldozatát szívesen vette az övét pedig nem. Az nincs leírva a Szentírásban, miért vette Isten szívesen Ábel áldozatát, de a hitben élő

ember ebben nem szorul magyarázatra. Mindnyájan tudjuk, hogy a világot teremtő Istent az különbözteti meg a pogány bálvány, vagy elképzelt istenek millióitól, hogy ő mindenható Isten, aki belelát mindenkinek a szívébe, ismeri gondolatainkat, érzéseinket, egész lényünket. Isten látta, hogy Kainnak a szívében nincs szeretet a testvére iránt, és tudta azt is, hogy haragra lobbant. Meg is kérdezte tőle: „Miért gerjedtél haragra? Ha jót cselekszel, emelt fővel járhatsz, de ha nem jót cselekszel a bűn az ajtó mögött vár, és rád van vágyódása." Ebből már az is kiérződik, hogy Isten látta, milyen tett felé sodorja Kaint a szívében levő gyűlölet. Kain testvérgyilkossága tehát ajtónyitás volt a földön valahol mindig pusztító háborúk, gyilkosságok és vérontások felé. Ebben az elesettségünkben akarta Isten, hogy Krisztus feltámadása legyen kapunyitássá a háborúság, gyász és meghalás nélküli, békességes örök élet felé.

Az eddig mondottak alapján legyen tehát ennek a tanulmánynak három vezérszavává: S z e r e t e t, gy ű l ö l e t, a k a r a t. Istenről nemcsak azt olvassuk a Szentírásban, hogy szereti az embert, hanem azt is, hogy Isten szeretet. A bűnt gyűlölő Isten annyira szereti az embert, hogy meg akar bennünket szabadítani a halálba sodró bűntől. Ezért küldte Jézust a földre, hogy nekünk áldozata által kegyelmet, és kegyelemből életet adjon. Isten tehát mindent megtett azért, hogy nekünk szép életünk legyen. Mit nevezünk szép életnek? Mert ezen a földön, ahol annyi a háborúság, a könny, szenvedés, fájdalom és a gyász, ahol király és koldus, gazdag és szegény, tehát mindenki a sír felé közeleg, van valami egészen más is. Vannak itt Istennek gyermekei is. Vannak itt példás életű családok is, ahol naponta felcsendül az otthonokban az Isten kegyelmét megköszönő ének és imádság. Vannak itt, – különösen nagy katasztrófák után – egymás felé forduló, egymás terhét hordozni kész emberek is. Vannak itt a szeretet és hála adományaiból épített és fenntartott szeretetotthonok, árvaházak, aggmenházak is. Ezekben a szép életű családokban, intézményekben vagy közösségekben is emberek élnek, ott is megtalálható az emberi gyarlóság is, de közös vonásuk az, hogy az életük középpontjában ott van Isten Igéje. Hallgatják Isten beszédét, és igyekeznek Isten akaratának engedelmeskedni. Tehát ott van szépnek nevezhető élet, ahol a szeretet evangéliuma formálja és irányítja az életet. Mert a szeretet életet formáló és életet gyógyító hatalom.

Munkálkodik a földön egy másik hatalom is: a gyűlölet. Ez is igen nagyhatalom az emberek világában. Mindkettő képes erőfeletti erőfeszítésre késztetni az embert. János apostol levelében ezt olvassuk: aki nem szereti a testvérét, az mind embergyilkos. A Szentírásban elmondja Isten, hogy az ember szíve az érzelmek székhelye. Tehát nemcsak az anyagi világ anya-

gából készült pumpa, amely az életet tápláló vért az emberi szervezet minden részébe eljuttatja, hanem olyan hely is, ahol az érzelmek, gondolatok, akaratok keletkeznek. A szívben levő érzések formálják az ember lelkületét, akaratát. A Példabeszédek könyvében ez így van kifejezve: *„A szívnek bánata miatt a lélek megszomorodik."* Tapasztalatból tudjuk, hogy a szeretet is, és a gyűlölet is képes az embert erőfeletti erőfeszítésre késztetni. Az érzelem azonban nem az anyagi világ tartozéka. Ha igaz a racionalista gondolkodás, hogy csak a látható, hallható, kézzel fogható, tehát érzékelő szerveinkkel felfogható dolgok az igazi valóságok, akkor azt mondhatnánk, hogy érzelmek nincsenek. De életünk ismert tényei ennek az ellenkezőjéről beszélnek. Ha a normális emberi élet kerékvágásából kizökkent emberek életútját figyelemmel kísérjük, akkor látjuk, mennyi testileg-lelkileg beteg, tört életű ember van ezen a földön. Ha komolyan vesszük, hogy ez a rövid földi élet azért nagy ajándéka Istennek, mert Isten mindent megtett annak érdekében, hogy miután a bűnesetben, amelynek gyökere az Isten beszédének a komolyan nem vétele, elindultunk a halál felé, Isten megváltó szeretetéből, mégis életre, üdvösségre érkezzünk. Gondoljunk csak arra, hogy az orvosi rendelők várótermében, - különösen amikor ott sokan várakoznak – sokféle beszéd hangzik el. Talán jó tanácsok, szeretetből fakadó emlékeztetések is. De a váróteremben várakozók közt mindig vannak olyanok is, akiknek a szívében nincs szeretet. Akinek a szívében nincs szeretet, az nem tud szeretetet tovább adni. Az emberekre vonatkozik, amit Jézusunk az akkori kor képes beszédét alkalmazva így fejezett ki: *„Rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt. Gyümölcseikről ismeritek meg őket."* Boldog ember az, aki olyan helyen, ahol sok zagyva beszéd is hangzik, a jót munkáló jó beszédre figyel. A rádió hanghullámain is sokszor van hangzavar, egymást rágalmazó pártok, nemzetiségi acsarkodások, és érdekcsoportok szóharcai. Nagy a választék, meg kell gondolni, ki kire hallgasson, ki melyik hullámhosszon fogja az adást. Pál apostolon keresztül azt is elmondja Isten, hogy hit ott születik, ahol hallják, megismerik Isten Igéjét. *„Mert a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéjének hirdetése által."* Mert Isten akaratát az Ige hirdetése által ismerték meg az emberek. Isten gondoskodott róla, hogy legyenek emberek, akik akaratát elmondják az embereknek. Már évezredekkel ezelőtt is voltak emberek, ezek voltak a próféták, akik hirdették az embereknek mit akar Isten. Sőt az utolsó idők azzal kezdődtek, hogy Isten Jézus Krisztust küldte a mennyből, aki nemcsak továbbadta Isten üzenetét, hanem beszélt Isten megváltó szeretetéről, és ideáldozta magát, hogy megváltson minket. Évezredekkel ezelőtt még nagyon kevesen tudtak írni és olvasni, de az anyanyelven mondott beszédet minden korban megértették az

emberek. Isten Igéje ma is hangzik a világban. Ez jó, de hiábavalóvá válik ott, ahol senki sem hallgatja, és kevés gyümölcsöt terem ott, ahol kevesen hallgatják. Ezért éppen az embernek az érdeke, hogy a hangzavarral telt világban is hallgassa meg, és zárja szívébe Isten üzenetét. Isten azért szól hozzánk, hogy ha nem figyeltünk teljes szívvel Igéjére, letértünk az általa kijelölt útról, megváltoztassa akaratunkat. Mert Istennek a nagy ajándéka az a k a r a t, veszély forrásává válik számunkra, ha nem az ő szíve szerint döntünk. Akkor ellenségévé válunk önmagunknak, mert visszakanyarodtunk a rossz útra, a gyűlölet és a megbocsátani nem tudás útjára, mert a két erőforrás közül az egyik isteni erőforrás a másik pedig ördögi, démoni. Tehát a szeretetben és a gyűlöletben ható erő, ellentétes előjelű. Az egyik éltet, a másik pusztít, az egyik életet teremt, a másik öl. Még élnek köztünk idős emberek, akik mint katonák, vagy hazulról elhurcolt fiatal civilek, (e sorok írója is ilyen volt) belekerültek a második világháború viharába. Akiket Isten a háború poklának a szörnyűségei után még életben hagyott, és elbeszélik, mi mindenen mentek keresztül, azoknak még a visszaemlékezéseit hallgatni is borzasztó. A múlt háborúban is sokszor volt megdöbbentően egymás mellett a gyűlölet aratásának a képe: a meghaltak sokasága, még élő, vérző sebesültek, romba döntött otthonok, intézmények és aknagödrös terep. A mi országunkban már régen elhallgattak a fegyverek, mégse mondhatjuk, hogy Isten békessége van itt a népek szívében. A sátánnak sok módszere és eszköze van ahhoz, hogy folytassa a háborút, amelynek gyökere szinte minden szívben ott van. Ez a háború folytatódik gyilkosságra gyártott fegyverek nélkül is, éppen azért, mert lelkileg is nagyon beteg a világ. Eszmék, akaratok, elvek, vágyak vívják világunkban ördögi harcukat, és ilyen légkörben egy-két gyűlölettel telített mondattal is lehet embereket megölni. Vannak emberek, akik erre szakosítják magukat.

Ezt a nem könnyű állapotot súlyosbítja még az utóbbi években mutatkozó gazdasági válságtünet, amely miatt a fokozott igények kielégítéséhez szokott, vagy az után vágyakozó emberek eltűnő délibábnak látják vágyaik beteljesedését. Ha ehhez az állapothoz hitbeli fogyatkozás is járul, amely Isten Igéje komolyan vételének a megfogyásával is jár, ez az Isten által megtiltott eszközök és lehetőségek alkalmazását hozza magával. Pedig ha Isten megtilt valamit, azzal a mi javunkat akarja, még akkor is, ha mi ezt még nem látjuk. Németországban szolgált egy nagyon nevezetes lelkipásztor, aki, ha még él, most lenne 97 éves, és aki egész életén át az emberi lélek titkainak a mélységeit kutatta tudományos kutató felkészültséggel és hívő lélekkel. Lelkigondozó munkájáról, annak gyakorlati folyamatáról és tudományos kiértékeléséről több mint 70 könyvet írt, amelyek

közül néhányat a világ különböző országaiban tudományos kitüntetésben részesítettek, és sok nyelvre lefordítottak. Magas szintű nyelvtudása lehetővé tette, hogy könyvei egy részét angol és francia nyelven írja. Neve, (Dr. Kurt E. Koch) olvasóinknak a Lélekvándorlás című könyvből már ismerős. Hosszú szolgálati ideje alatt sok százan mentek hozzá, hogy feltárják előtte megtépázott életük keserveit. Volt egy szűk baráti köre, akik közül némelyek egy kicsit munkatársai is voltak, és amikor együtt lehettek, imaközösséget képeztek.

Ez a lelkipásztortársunk, akinek orvosi, pszichiátriai képesítése is volt, leírja, hogy lelkigondozó beszélgetéseinek, akárcsak igehirdetéseinek, első vezérfonala a Szentírás volt. Mindig ennek a fényénél kezdte a lélekgyógyítást. De egyre jobban sokasodtak az olyan esetek, amelyek egymáshoz több szempontból hasonlítottak, s amelyek az Ige fényénél idegen tannak, idegen lélek hatásának mutatkoztak. Kutatásai nyomán kiderült, hogy a lelki gyógyulás nagy elakadásainak az oka minden ilyen esetben az okkult háttér volt. Ez azt jelenti, hogy a lelki gyógyulást kereső személy már találkozott olyan egyénnel, vagy közösséggel, akitől bajában segítséget kért. Pl. halottidéztetés, kuruzslás, jövendő mondatás, kártyavetés, ráolvasás a fehér, vagy fekete mágia alkalmaztatása. Kiderült, hogy ezeknek a módszereknek az alkalmazása által a beteg eredeti baja valóban gyógyult ugyan, de azt felváltotta olyan lelki állapot, amit nagyon nehéz elviselni. Pl. tépelődés az öngyilkosság gondolatával, depresszió, rémítő álomképek, szitokmondási kitörések valakire, vagy az erkölcsi életszabályok semmibe vétele. Ezt a helyzetet az teszi még aggasztóbbá, hogy az ilyen gyötrelmes lelkiállapot az Isten parancsai tudatos megszegésének a gyümölcse. Ez pedig azt jelenti, hogy aki ezen az úton indult, tettével visszaadta Istennek a Krisztus áldozata által nekünk adott szövetség levelet. Ezen a sajnálatos tényen az sem változtat semmit, ha pl. a mágia alkalmazása (a fehér mágia esetében) kegyes, istenes szavakba volt csomagolva. Az okkult fertőzés útjára sodródott lelki betegek gyógyítása is lehetséges, mert Jézus meg tudja kötözni a sátánt, de ilyen esetekben a lelkigondozónak is nehezebb harcot kell vívni a szabadulásért. Korunkban az okkult hullámverés megdöbbentő méreteket ölt. A sok vallásos színben feltűnő, és Isten nevét szaporán emlegető, de Isten akaratának a sorompóját minden további nélkül átlépő emberek csoportjai között az okkultizmus a legerősebb. Egyházainkban sok a veszélyeztetett ember. Legveszélyeztetebbek azok, akik csak névleges Krisztust követők, de szívükkel, életvitelükkel távol vannak tőle, mert őket könnyen sodorja el a tanításnak akármilyen szele. Az egyházhoz tartozás csak akkor drága kincs, ha az egyházhoz tartozók élnek Isten üdvözítő szeretetének kegyelmi ajándékaival. Jézus azért

küldte tanítványait a világba, hogy azok hirdessék az evangéliumot, hogy az emberek hallhassák azt, és engedelmeskedjenek Isten akaratának. Ha valaki csak odáig jut el, hogy valamikor hallgatja az Igét, de nem teljesíti Isten akaratát, hanem megy a maga gonoszságainak jól kitaposott útján, annak majd azt mondja Jézus: „nem ismerlek titeket, távozzatok tőlem, ti gonoszt cselekvők."

Koch doktor felkereste azokat a helyeket is, ahonnan csodálatos gyógyítások és gyógyulások hírét hallotta. A Fülöp-szigeteket háromszor is beutazta. Ott végzik azt a világszerte elhiresztelt műtétet, amelyet ő spiritiszta látszatműtétnek nevez, de ott alkalmazzák azt a műtétet is, amelyet ő dematerializált állapotban végrehajtott műtétnek diagnosztizált. Braziliában is tájékozódott az ottani hír szárnyára kapott gyógymódokat illetően. A saját lelkigondozói adattára alapján beszél egy hozzá közelálló családról, amelynek egyik lány tagja írt neki a Fülöp-szigetekre való utazásukról, és annak fejleményeiről. Ennek a nagyon hosszú levelének a tartalmát megpróbálom összefoglalni: Édesanyám izomsorvadásban szenvedett és béna lett. Sok orvosnál próbálkoztak gyógyíttatni, de mind eredménytelen volt. Ekkor ajánlotta nekik egyik orvos ismerősük a Fülöp-szigeteken élő Antonio nevű orvost, aki keresztyénnek vallja magát, és gyermekkorától minden éven 40 napot a pusztában tölt, ahol bőjtöl és imádkozik. Elintéztünk mindent a hosszú utazáshoz, de amit a gyógyásznál átéltünk, az sokkoló volt. Minden eszköz nélkül benyúlt édesanyám testébe. Az orvos keze, édesanyám teste és ruhája csupa vér volt. Az édesanyám testének nyílása aztán bezáródott. Ezt látva a családtagok, elkezdtek rémületükben imádkozni. Ezt észrevette Antonio munkatársa, aki bizonyára elmondta ezt főnökének, és a következő találkozás alkalmával figyelmeztették a családot, hogy hagyják abba az imádkozást, mert az megzavarja azt az erőt, amely által ők gyógyítanak. Ez a figyelmeztetés megdöbbentette a családot, és kétséget támasztott bennük az orvos iránt. Ennek az lett a következménye, hogy a család tíz napi ott tartózkodás után összecsomagolt, és hazautaztak Svájcba. Hazautazásuk után, a beteg anyuka lánya, aki ki akarta puhatolni, hogy milyen erő által gyógyít Antonio, ha az imádság zavarólag hat gyógymódjára, mivel karácsony közeledett, írt neki egy karácsonyi üdvözletet, amelyet ezzel az Igével fejezett be: „N*incsen senkiben másban üdvösség, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által kellene nékünk megtartatnunk, csak a Jézus Krisztus neve*." Ennek a levélküldésnek egy néhány nap múlva félelmetes következménye lett otthonunkban. Éjjel megjelent a lány fölött egy nagy fekete kéz, amely őt meg akarta fojtani. Szülei és testvére ágyánál egy sötét alak jelent meg, és mielőtt megjelent volna, a beteg anyuka nehéz lépések zaját

hallotta. A sötétség erőinek ez a támadása sokkolta őket, és félelmükben Jézus Krisztus nevét kiáltották, de az apa ezt csak lélekben tette, mert az ijedtségtől egy szót sem tudott kiejteni. De amikor Jézus neve elhangzott, eltűntek a sötét alakok. Dr. Koch sajnálattal állapítja meg, hogy a teológiai professzorok által írt lelkigondozásról szóló szakkönyvekben nagyon kevés, vagy semmi szó sem esik az okkult fertőzésben is szenvedő betegek gyógyításáról, pedig kitartó lelkiismeretes gondozás által ad Isten szabadulást, mind az öröklött, mind a saját akaratból okkult szférába sodródott betegeknek is.

Koch doktor, amikor már mint lelkigondozó dolgozott, felfedezte magán, hogy testében okkult erő van. Elhatározta magában, hogy kísérletezni fog önmagán egy kis ideig, hogy lelkigondozó munkáját a saját tapasztalataival is gazdagítva, hitelesebb szolgálatot végezzen az emberek között. Van egy egyszerű eszköz, amelyet a különböző célokra való használathoz több változatban készítenek, és amelyet ingának neveznek. Valamikor valaki rájött, hogy ezzel az eszközzel ki lehet tapogatni, hogy hol vannak a földben vízerek, források. Ezt az eszközt ma is sok más rejtett dolog felkutatására is használják. Így lett ez az orvosok némelyikének használati eszközévé, a betegségek megtalálásában, és a betegséget gyógyító hatóanyagoknak a keresésében. Koch doktor lelkigondozói tapasztalatai alapján már tudta, hogy az inga alkalmazása okkult tevékenység, amelynek a használata sokszor súlyos torzulásokat idéz elő a lelki-szellemi, sőt erkölcsi életvitelben is. Mivel ő szakképzett orvos is volt, alkalma és lehetősége is volt jó nevű szakorvosoknak a diagnosztikai eszközök és műszerek segítségével készített diagnózisát és a saját, inga által kapott vizsgálati eredményeit összehasonlítani. Meglepődve állapította meg, hogy a legjobb szakorvosok diagnózisa, és az ő inga segítségével végzett diagnózisa azonos.

De mást is megállapított, és ebben a megállapításban a felesége, és néhány barátja is részestárs volt. A megállapításokat ő így foglalja össze: A kísérletezés folyamán az egész egyéniségem megváltozott. Rendkívül idegesen viszonyultam mindenhez. Mozgásom gyors és nem kiegyensúlyozott volt, és menés közben nyugtalanul pislogtam. Hangulatomra nyugtalanító nyomás nehezedett, rosszul aludtam, amelyeket rémítő álmok szakítottak félbe. Gondolataimat mindig érzék fölötti megtapasztalás utáni vágy töltötte be. Az orvostudomány eddigi eredményeit lekicsinyeltem, és ebben a tudományágban korszakalkotó felfedezésre törekedtem. Erőt vett rajtam a telhetetlenség, a betegeim hogyléte nem nagyon érdekelt, szerettem volna kollegáimat, mint konkurenseimet letol-

ni az útról. Önző és türelmetlen ember voltam, és belém gyökerezett az a meggyőződés, hogy diagnózisaimban ezután sohasem lesz tévedés. Voltak időszakok, amikor szellemeket láttam, amikor úgy éreztem, hogy valaki üldöz, a legkisebb zajra is megrettentem. Jellememnek ez a változása az idegösszeroppanás peremére sodorta életemet.

Számomra mindezeken túlmenően az volt a legfigyelemreméltóbb megfigyelés, hogy az Istennel való kapcsolatomra sötét árnyék borult. Ez az életemet beárnyékoló felhő nagyon lassan vonult el fölöttem. Amióta az ingát letettem, tudok imádkozni, és az inga nem ad feleletet semmi kérdésemre. Koch doktor nem írja le, mennyi ideig tartott ennek a kísérletezés miatt ráborult felhőnek a lassú elvonulása, de amikor a felhő elvonult és testileg-lelkileg rendbe jött és ő maga is önvizsgálatot tartott, a következő tartalmú közleményt adta ki: Az inga, és mindaz, ami vele összefügg, nem mese, hanem valóság, amit komolyan kell venni. Ugyanúgy, mint a telepátia, jövőbe látás, asztaltáncoltatás, horoszkóphoz kötődés, és több más hasonló dolog, az érzékeinken túli jelenségekkel foglalkozó tudomány, és a parapszichológia tárgykörébe tartoznak.

Ezek alkalmazhatók minden olyan ember esetében, akiknek szenzibilitása (érzékenysége) elégséges ahhoz, hogy médiummá (közvetítővé) legyen. Médiummá lenni azt jelenti, hogy át kell engedni magán egy erőt. Hogy ezt az erőt valaki átengedhesse önmagán, le kell vetnie minden egyéni akaratát, hogy egész lényével a rajta átmenő erő szolgálatába állhasson. Az így levetett, felszabadított „én"-je az embernek tud, - miközben lénye a rajta átáramló erő szolgálatában áll -, egyéni dolgaira figyelmet szentelni. Így tudott pl. Koch doktor, amikor a kísérlet idején médium is volt, családjával beszélgetni, vagy telefonbeszélgetést folytatni. Így tud beszámolni a kísérlet során szerzett tapasztalatairól, és hitelesen el tudja mondani, hogy milyen hatással vannak az érzékeinken túli világ erőinek a gyógyászatban való igénybe vétele az orvosra, a betegre, és gyógyászaton kívüli környezetére. A gyógyászaton kívüli környezet alatt azokat az embereket érti, akik okkult titkokat boncolgatnak.

A kutatáshoz felhasznált eszközök démoni erővel fedik fel a rejtett dolgokat. Ezeknek értelmezése a teológia, vagy talán egy létrehozandó diabológia, (sátán-tan) feladata lenne. Örömmel tudatosítja, hogy a modern gyógyászat elfordulóban van a csak természettudományosan anyagelvű irányzattól a test, lélek, szellem, tehát az egész embert gyógyítani akaró antropológiai irányzat felé, úgy ahogyan azt V. von Weizsäcker, és a „Heidelbergi Iskola" értelmezi. (V. von W. székszomszédom volt egy ötnapos konferencián Svájcban. Ő mint ember is és tudós is nagyszerű.) Ezt a témát Koch doktor vallási vonatkozásban így világítja meg: A bűneset óta,

amikor emlékezetében még friss volt az Istennel eltöltött közösség emléke, megpróbálja az ember az elveszett Édent saját erejével visszaszerezni. E törekvése folyamán a Renaissance-tól kezdődően a természettudományosan formálódó gondolkodás kiszorította Istent az ember gondolkodásából. Az Istennel való közösség keresése helyett a ratio, az ész uralma lépett. Hogy milyen mélyre jutott a csak az észre épített gyógyászat, arról képet nyújtanak az elhíresült orvos-perek. A gyógyászat nagy természettudományos előrehaladásának nagy ára van. De azért az eredményei ennek a fejlődésnek hozhatnak valóban jó gyümölcsöket, ha mi készek vagyunk arra a helyre állni, amely számunkra eleve el volt rendelve. Azonban a mágus, aki az érzékeinken kívüli, értelmünkön túli világ erői által magának is, és pácienseinek is csak testi, anyagi előnyöket keres, sohasem fog igazi gyógyítási eredményhez jutni. Azt nevezhetjük orvosnak, aki az ember testi, lelki és szellemi egészségét igyekszik megtartani.

Egy evangelizáció alkalmával feltették Koch doktornak a kérdést, hogy az okkult képesség, vagy okkult erő birtoklása bűn-e. Feleletében elmondta, hogy az sok körülménytől függ. Viszonylag sok embernek van okkult képessége, és sokan közülük ezt egész életükön át nem fedezik fel. Akik ezt az erőt önmagukban felfedezik, és elkezdenek kísérletezni és ezt az erőt alkalmazni, ez már komoly vészjel, és bűnjel. Az ezzel való kísérletezést abba kell hagyni, Istentől erőt kérni a szabaduláshoz. A kérdésre, hogy létezik-e semleges okkult erő, a doktor igennel felelt és mondta, hogy ez a telepátia, a távolba érzés, a gondolatolvasás területe, amit sokan megtapasztalnak. Egymást őszintén szerető, egymáshoz lelkileg is közelálló emberek sokszor tudják egymás gondolatait, regisztrálják egymás érzéseit. A doktor erre vonatkozóan egy saját tapasztalatából vett példát is mondott. Több hosszú időt igénybe vevő missziói szolgálatot is végzett. Így töltött hosszabb időt Nyugat-Ausztráliában egy 2000 lelkes törzsnek a földjén. A törzs tagjai javarészt pusztaságban élnek szétszóródva, és az általuk lakott terület nagyobb, mint Németország. A doktor a törzs főnökének a Fekete Péter nevet adta, hogy azt könnyebben ki tudja ejteni. A törzsnek nincs se postája, se telefonkapcsolata. Péter telepátia által vezette és irányította a törzs tagjait. Ebben a törzsben Péter lett az első keresztyén. Később a doktor meghívta őt Németországba, ahol az ő vendége volt. Ottlétekor kérdezte meg tőle, tudja-e tartani a telepátia általi kapcsolatot a törzs tagjaival? Tőle tudta meg, hogy amióta keresztyénné lett, a törzs tagjai között megszűnt a telepátia kapcsolat, de a családjával, szeretteivel továbbra is megmaradt az ilyen módon megoldható kapcsolatnak a lehetősége.

H. S.-né asszony a maga rokonságának a környezetében arról volt nevezetes, hogy mikor közeledett egy-egy hozzá közelálló rokonnak

az utolsó órája, őt annak a napnak a reggelén erős ajtóján való kopogás ébresztette fel. Nehezen viselte ezt az állapotot, mert azt tudta, hogy valaki a rokonságból meg fog halni, de a rokonság szétszórtan élt az országban, és valamelyik rokon 1500 km-re lakott tőle. A rokonságban némelyek szinte féltek tőle, és azt mondták, hogy a bekövetkező bajt az ördög tudatja vele előre. Egy újabb haláleset után nem bírta elhordozni ezt a lelki terhet, és kérte Koch doktor gyógyító segítségét. Ő mindig azzal kezdte a lelkigondozást, hogy igyekezett kitapogatni a betegség előzményeit. Ez a tapogatódzás végül oda jutott, hogy a betegség hátterében okkult erő van, amit a lelkigondozó sejtett, sőt tapasztalatai alapján azt is sejtette, hogy ennek az okkult képességnek a hátterében az elődök varázslással foglalkozó bűne van. H.S.-né alig ismerte a nagyapját, de amikor a nagyapa szót hallotta, mindig eszébe jutott egy régi emlék. Amikor negyedik gyermekük született, az a mellettük levő kiságyban feküdt. Amikor egy éjszaka felébredt álmából, egy hosszú hajú és hosszú szakállú öregembert látott a gyermekágy mellett állani, aki a gyermek fölé hajolt. Ő odaugrott, és védelmezően a gyermek fölött tartotta karjait. Másnap az akkor még fiatal H.S- né elbeszélte ezt az élményét a velük együtt élő édesanyjának. Amikor elmondta milyen volt az öregember aki éjjel a gyermek fölé hajolt édesanyja rögtön mondta: Ő a te nagyapád. A lelkigondozó aztán kibogozta, mi történt ott azon az éjszakán. A nagyapa aktív varázsló és spiritiszta volt. Az ördög játékszabályaihoz tartozik, hogy a varázsló nem halhat meg addig, míg varázslói tudását valakinek nem adja át. Mivel lakhelye környékén nem volt senki, aki ezt a tudást szívesen átvette volna, a tőle nagy távolságra született csecsemőre akarta tudását hagyatékozni. A spiritiszta manipulációk egyike a lélek kirándulása, exkurziója. Így ment el éjjel a távoli csecsemő ágyához. Mikor ebben a hagyatékozásában őt a fiatal anya gyermekét védő karjaival megzavarta, megátkozta őt. Nem lehetett több gyermekük, és akkortól kezdve nem tudott a férjével házastársi közösségben lenni. A múlt történetének felszínre hozása után tudott aztán a lelkigondozást végző Koch doktor a szabadulás útjára, Krisztusra mutatni, majd hozzásegíteni a kétségbeesett asszonyt az okkult bilincsektől való teljes szabaduláshoz. Amikor ezt a lelkigondozást végző doktor aprólékosan leírja naplójában, ezt a megjegyzést fűzi hozzá: „ Aki életében először hall ilyen dolgokat, gyenge idegű emberek beképzelésének tartja, és nem hiszi el. De azoknak, akik évtizedeken át ezekkel a sötét erőkkel vívják embertársaik gyógyulásáért a harcot, sokszor megtapasztalt megdöbbentő valóság.”

Az okkult erők és hajlamok eredetére utal az a tény, hogy Isten minden kegyelmi ajándékának, karizmának, van okkult ellenkarizmája, mert

az ördög az Isten majma. De mint az egyiptomi tíz csapás történetében látjuk, hála Istennek, abban is alaposan lemarad.

A Biblia:

Bement azért Mózes és Áron a fáraóhoz, és úgy cselekedtek, ahogyan az Úr parancsolta nekik. Áron odadobta botját a fáraó és szolgái elé, és az kígyóvá változott. Akkor a fáraó is előhívta a bölcseket és varázslókat, és azok, Egyiptom mágusai is ugyanazt tették a maguk titkos mesterségével. 2. Móz. 7, 10.

A varázslók is odadobták botjukat és azok kígyóvá lettek. 2. Mózes 7,12.

Biblia:

Mózes kinyújtotta kezeit Egyiptom folyói felé és azokból békák jöttek ki és ellepték Egyiptom földjét. 2. Móz. 8,12.

Okkult utánzás:

De a mágusok is így cselekedtek titkos mesterségükkel, és békákat hoztak fel Egyiptom földére. 2. Móz. 8, 3.

Biblia:

A 2. Kir. 1, 10-ben Illés így felelt az ötven ember parancsnokának: Ha én az Isten embere vagyok, szálljon le tűz az égből, és emésszen meg téged ötven embereddel együtt. Ekkor tűz szállott le az égből, és megemésztette őt ötven emberével együtt.

Okkult változat:

Thailandban, Malaysiában és Tibetben járva, élménybeszámolójában Koch doktor azt írja, hogy ezekben az országokban a tűz-kultusz szövetség tagjai bármely helyen minden eszköz nélkül tüzet tudnak lobbantani.

Biblia

Amikor Pál felnyalábolt egy csomó rőzsét, és a tűzre tette, egy vipera jött elő a melegből, és a kezébe mart. Ő azonban lerázta a kígyót a tűzbe, és semmi baja sem lett. Ap. Csel. 28, 3. 5.

Okkult változat:

Libériában, Ghanában és az Elefántcsont pusztán, a kígyókultusz tagjainak nem árt a kígyó-méreg. Ha valakit megcsíp a kígyó nem is ijed meg, mert biztos benne, hogy az élete nincs veszélyben.

***

Elgondolkodtató Koch doktor Lelkigondozás és okkultizmus című 688 oldalas könyvének az utolsó oldalán levő híradás. Ez a közlemény valójában utóirat, amelyben a szerző leírja, hogy amikor a könyvet nyomdába akarta adni, felhívta őt telefonon egy asszony, hogy elpanaszolja neki bánatát. Bánatának az volt az okozója, hogy a lánya lelkibeteg. Ő, mint anya, ezt a betegséget úgy nevezte, hogy „lányát visszajáró lélek gyötri." Az anya elmondta, hogy már kérte gyülekezetük lelkészének a segítségét is, aki azt tanácsolta neki, lányának erről az állapotáról beszéljen egy parapszichológussal. A parapszichológus azt mondta, hogy lánya élt már ezen a földön, és most azért jár vissza ide, hogy egy ügyet, amit előző életében nem rendezett el, elrendezze. Koch lelkigondozót elszomorította ez az állapot, hogy egy protestáns teológus elhárította magától a lelkigondozói szolgálatot és a lányát gyógyíttatni akaró anyát egy olyan „szakemberhez" küldte, aki a tudomány mezébe öltöztetve mondott neki lánya állapotáról olyan információt, amit a saját tudományága nevében sem lett volna szabad mondania. A parapszichológia mint tudományág óriási erőfeszítéseket tett a lélekvándorlás gondolatával kapcsolatos kutatások területén, a kutatók közül legismertebb Ian Stevenson aki sok és szívós kísérletei során 2000 embert hipnotizált, hogy azok múltját feltárja. Ő megpróbálta, hogy a hipnotikus álomba merült embereknél nemcsak a születésig ment vissza, hanem az azelőtti állapotról is kezdett érdeklődni. Ez nagyon nehezen indult, de idővel kapott feleleteket a születés előtti időre vonatkozó kérdéseire is. Igen, de az adatok tele vannak ellentmondásokkal. Közben megállapítást nyert az is, hogy a hipnózisban lévő ember, ha a születése előtti időről kérdezik, kényszerhelyzetben érzi magát, és a konfabulációhoz belemeséléshez folyamodik. Ez pedig azt jelenti, hogy a valós életéből vett események motívumaihoz kitalált motívumokat, meséket tett. Kísérletei után 1993-ban kiadott könyvébe ezt írta: Van egy néhány eset, amely közel van a lélekvándorlás és inkarnáció gondolatához, de nagyon szomorú lennék, ha valaki ezek alapján tenné magáévá a lélekvándorlás tanát. Ennek ellenére a kiadó ilyen reklámmal indította útnak ezt a könyvet; Ian Stevenson ebben a könyvben bebizonyítja a lélekvándorlás igazságát. Milyen jó, hogy a hit kérdéseiben nekünk az alapkő, szegletkő, tartókő és zsinórmérték Jézus Krisztus, aki az Atyától jött, és azt mondta el, amit az Atyánál látott és hallott. Nemcsak elmondta, hanem hozta az Atya szeretetét, megváltó áldozatával pedig a kegyelmét.

A történetünkben levő lelkipásztor azon túlmenően, hogy nem vállalta a lelkigondozói szolgálatot, egy keresztyén anyát olyan tanácsadóhoz küldött, akinek az indiai pogány filozófiából vett tanácsa még jobban felkavarta az anyát.

Én is azzal a reménységgel írom ezeket a sorokat a közép-európai országokban egyre erősebb okkult hullámokról, hogy fiatal lelkipásztorok, teológusok megismerjék ennek démoni erejét, és akarjanak készülni ehhez az igehirdetéssel együtt fontos lelkigondozói szolgálathoz, amit az okkult hullámverés egyre égetőbben szükségessé tesz.

Kurt E. Koch ezt az utószót könyvéhez még hozzáírta, és azt imaközösségre hívogatással fejezi be: *„Urunk, adj nekünk lelkigondozókat, és te készítsd fel őket erre a különös szolgálatra."*

Két nyelvtörvény összehasonlítása

(Újságcikk)

Napjainkban minden józanul gondolkodó értelmes embert elszomorít az, ami szeretett szülőföldünkön történik. A nép vezetői, akiknek az a küldetése, hogy népünk minden részét szép együttélésre segítsék, törvényhozásukkal ennek az ellenkezőjét cselekszik, és ezzel az ország lakosságának egy részét megalázzák, emberi méltóságukban megbántják. Pedig ezt egy olyan országban cselekszik, amelynek lakosai évszázadokon át a különböző anyanyelv ellenére is jól megértették egymást, jó békességben éltek egymással. E méltatlan tett jogosultságának az igazolásaként olyan argumentumokat hoznak elő, amelyek arról tanúskodnak, hogy nem ismerik az itt élő népek valós történelmét. Egy cikk keretében nem lehet célom népeink életének sokévszázados történelmét ecsetelni, erre vannak történészek, akik szakterületük mélyebb ismerete alapján biztosíthatják a múlt történelmének az elfogulatlan feltárását. Én itt csak a legutóbbi nyolc évtized eseményeinek konkrét adatok alapján leírt tényeit állítom egymás mellé, hogy a cikk minden olvasója, a múlt és a jelen összehasonlítása nyomán tisztázza magában a tényeket. Ha ezeket a tényeket Szlovákia minden polgára megismerné, szükségszerűen indokolhatatlanná és tarthatatlanná válnának azok a feszültségek, amelyek ma az itt élő kisebbségek életét nehézzé teszik. Az említett nyolc évtizedből vessünk egy pillantást a második világháború utáni időszak sok hamis hírveréssel ködösített éveire. Ez volt az az időszak, amikor az édes anyanyelvünket beszélő emberek nagy része, miután Csehszlovákia részeire bomlott és Szlovákia önálló állammá vált, újra Magyarország részévé lett. A Magyarországhoz visszacsatolt területen a kormány mindent megtett annak érdekében, hogy a nemzetiségek otthon érezzék magukat Magyarországon. Gróf Teleki Pál, Magyarország akkori miniszterelnöke 1940-ben egy külön kiadványt szentelt a nemzetiségeket illető törekvéseinek, amely az akkor formáló-

dó törvények alapokmányává lett. Az alábbiakban ebből idézek részeket: „Nem a demokrata imperializmusnak, hanem a közel ezer esztendős magyar vendégszerető alkotmányosságnak a tradícióit kell munkálnunk, és abban kell ismét tökéletesen egységessé válnunk. Elismerjük kisebbségeink jogát kulturális életük, népi sajátosságaik megfelelő ápolására. Mindenkinek vitathatatlan joga a maga anyanyelvét, ősi szokásait, a maga tradícióit ápolni, és a magyar államnak, mint minden államnak, kötelessége más anyanyelvű polgárait ebben a törekvésében támogatni. Az ismereteknek anyanyelvükön való tanítását lehetővé tenni és azt istápolni. Ezt az alapelvet hirdettem ki a parlamentben, hirdetem társadalmi egyesületekben és minden lehetséges alkalommal. Mint a magyar toleranciára jellemző esetet említem, hogy Kossuthnak felvidéki kormánybiztosai közül többen nem bírták jól a magyar nyelvet, jelentéseik tele vannak hibákkal, de ezen mégsem akadt fel senki. Az idén március 15-én Kassán mondott beszédemben megmondottam azt is, hogy ahol az iskola megválasztása nem önként történik, ezzel szemben hogyan fogunk állást foglalni. Megmondtam Kassán, hogy hallottam ott panaszokat is. Ha még többször hallok olyat, hogy pl. leventeoktatók, vagy mások aláírásokat gyűjtenek nemzetiségi vidékeken magyar iskola létesítése érdekében, én kénytelen leszek és a kultuszminiszter úr is kénytelen lesz minden ilyen kérvényt a papírkosárba dobni, mert az ilyen kérvények nem a nép igazi óhaját mutatják meg. Hangsúlyoztam ezt elsősorban a közigazgatási tisztviselők, a rendőrök, főleg a csendőrök, a leventeoktatók, a lelkipásztorok és a tanítók előtt, hogy nekik az idegen nemzetiségi nyelvet meg kell tanulni és azon a nyelven kell érintkezni a néppel. Mert a Szent István - i gondolat nem jelent erőszakkal magyarosítást a nyelvben, vagy a külsőben. Ilyen intelmek az én ajkamról nem egyszer hangzottak el sokakkal és egyesekkel szemben is. Ezt azért hangsúlyoztam, mert tudom, hogy Európában a 19. század végén az akkori felfogás következtében volt egy idő, különösen az első világháborút megelőző években, amelyben a nemzetiségi kérdés tekintetében sok hibát követtek el. Azért hangsúlyoztam Kassán azt is, hogy én akkor fogok ünnepelni, amikor a hazának minden fia és minden lakosa összefog, és megszűnik a vállon keresztül való lenézés felülről és az irigység alulról. Ez ugyanis nemcsak a nemzetiségi kérdésre és a különböző nyelvű állampolgároknak egymáshoz való viszonyára vonatkozott, hanem általában mindenre, mert csak így keletkezhet megértés, béke és szeretet az emberek között, tehát kölcsönös megbecsülés és a nemzetnek az egysége. Természetesen az egyenlőségbe beletartozik az egyenlő szabadság joga is. Ehhez tartozik elsősorban az anyanyelv teljes és minden béklyótól mentes használata. A magánéletben minden

rendű és faju embernél, minden gazdasági és más vállalkozásoknál, a nemzetiségek egyesületi életében és természetesen az egyházi életben is. Mindenütt biztosítani kívánjuk az anyanyelv használatát a hatóságokkal és a hivatalokban való érintkezésben is. Ha voltak hibák a múltban, ezek nem okvetlenül a magyarságnak a számlájára írandók. Ezekben a miniszteri székekben 1867- 1940 -ig háromszázhatvankét miniszter ült. Ezek közül százhuszonhárom nem volt magyar származású. Mindezek az urak részt vettek a magyar állam igazgatásában, és így ugyanúgy részesek abban, ami a nemzetiségi kérdés terén hibaként jelentkezett. A kormány már intézményes módon gondoskodik arról, hogy a hivatalnokok, tanítók, tanárok, csendőrök, a működési területükön használt nyelvet beszéljék és a néppel ezen a nyelven érintkezzenek. E rendelkezések végrehajtását szigorúan ellenőrizni fogjuk. Különösen hangsúlyozni kívánom, hogy sem állami, sem más közigazgatási szervek, a lelkészek, esetleg mások, bárkit is befolyásolni merészeljenek abban, hogy melyik nemzetiséghez tartozónak vallja magát. Ebbe a gondolatkörbe tartozik az is, hogy a kevert nemzetiségű családokban széthúzást és egyenetlenséget egyik részről sem szabad bevinni. Nem tehetik ezt sem a hivatalnokok sem mások. A kevert lakosságú, vagy a kifejezetten más nemzetiségű területen élő tisztviselőket ezután nyelvvizsgának vessék alá, és csak a vizsga letétele után alkalmazzák őket. Van egy jog, amit a mai világ ismét jobban tisztel, mint az utolsó évszázad materialista és individualista Európája. Ez a családjog. A szülői jogok tiszteletéhez tartozik, hogy a szülők akarata döntse el, melyik iskolát látogassa a gyermek. Mindent meg kell tenni, hogy ennek az akaratnak szabad érvényt szerezzenek."

Teleki Pál miniszterelnök tehát a világháborúkat követő magyar sorstragédia után is következetes folytatója volt a magyar történelmi és szellemi örökségnek. Az országban élő kisebbségeknek az élet minden területén, tehát nemcsak otthon a családban, hanem a közélet minden más helyén is, a hivatalokkal való szóbeli és írásbeli ügyintézések során is természetesnek tartotta az anyanyelv használatát. A törvény a nemzetiségi és vegyes lakosságú területeken nem a lakosságot kötelezte az államnyelv megtanulására, hanem a tisztviselőket és más állami alkalmazottakat kötelezte arra, hogy megtanulják a nemzetiség nyelvét és velük anyanyelvükön beszéljenek.

Hat évvel később, a második világháború befejezése után, amikor megszűnt az önálló Szlovákia és visszaállították a széthullott Csehszlovákiát, amelynek a magyarok által lakott területei ismét részévé lettek, az újonnan szervezett ország miniszterelnöke is Kassára látogatott. Ez a miniszterelnök, Eduard Beneš, a kassai kormányprogram kihirdetője, szintén beszélt az új állam kisebbségéről, - itt már mi is ismét kisebbséggé lettünk

- , de valami egészen mást mondott, mint a hat évvel azelőtt ott járt magyar miniszterelnök. Kihirdette a magyar kisebbség kollektív bűnösségének a doktrínáját. Ennek szellemében becsukták az ország területén levő több száz magyar iskolát. A városok utcáin veszélyes volt magyarul megszólalni. Sok esetben került sor vagyonelkobzásra. Családok ezreit deportálták marhavagonokban Csehországba. Kikényszerített államközi megállapodás alapján sok tízezren voltak kénytelenek otthagyni otthonukat és átköltözni Magyarországra. Az éveken át tartó durva diszkrimináció után ez a helyzet enyhült, változott, de miközben az ország felelős vezetői között olyanok is akadnak, akik az országban élő nemzetiségek átlagon felüli kisebbségi jogairól beszélnek, mindennapi életünk tényei ennek az ellenkezőjét mutatják. Mert átlagon felüli jogok nem létezhetnek ott, ahol az ország minden polgárának egyenlő joga van. El tudnánk képzelni, hogy az ország mai legfőbb vezetői és munkatársai az itt leírt történelmi tények ismeretében elgondolkodnának ezeken a dolgokon, és más lelkülettel vezetnék a népet? Ez a mai körülmények között, miután a Beneš dokumentumok érvényességét prolongálták és most a lelkiismeretlen és megalázó nyelvtörvényt boncolgatják, még elképzelni is nehéz. Pedig erre lenne szüksége az országban levő államalkotó többségnek és az államalkotó kisebbségeknek egyaránt. Csak egy ilyen irányváltás után nem lenne elérhetetlennek tűnő álom az, ami után mindnyájan vágyunk, hogy legyen ezen a földön, a földnek ebben az országában is ahol élünk, békesség és a különböző anyanyelven beszélő emberek lelkületében is egymást elfogadó jóakarat.

Az Új szó ezt az első változatot nem közölte.

Válaszlevél egy katolikus testvérnek

Csicser, 1997. március 23-án

Kedves Testvérem,

Levelét Csicserben is és Bajánházára is megkaptam. Szíves elnézését kérem, hogy megkésve válaszolok, de előbb nem tudtam időt szakítani az írásra. Gyülekezeteimben való szolgálataimon kívül mostanában több gyülekezetben egyházlátogatási feladatot is végeznem kellett. Munkatársa vagyok a Trans World evangéliumi rádiónak, amely nyugat-európai központjából magyar nyelvű istentiszteleteket is sugároz és most is egy igehirdetés sorozatot kellett elkészítenem. Mindezeken kívül teológiánk kassai katechetikai iskolájában is előadó (docens) vagyok, ami szintén sok időt igényel. A kérdező embereknek mindig szívesen válaszolok, de a levelekre nem tudok mindig hamar válaszolni.

Örülök, hogy Testvérünk Isten Igéjében keresi az élete fundamentumát. A mi református hitünk is az Igére épül, a Szentírás életünk zsinórmértéke.

Valóban nagyon fontos, hogy beszédünkben az igen valóban igen és a nem valóban nem legyen. Testvérünk kérdéseire azonban nem lehet ilyen egyszerűen igennel és nemmel válaszolni. A nyugalom napjának a /Szentírás eredeti héber nyelvén szabbat, amit mi szombatnak ejtünk/ a hét első napján való megtartására nézve nincs a Bibliában közvetlen parancs, mert ez egyenes következménye annak, hogy Jézus a Törvényt egészen betöltötte, bűneink váltságdíját a Golgotán lefizette, meghalt a mi bűneinkért és feltámadott, hogy mindenkinek, aki kegyelmét hittel elfogadja, örökéletet adjon. Jézus tanítványai ugyan megünnepelték a nagypéntek utáni szombatot, amikor Jézus a sírban volt, de ez a szombat már nem volt számukra a nyugalom napja és akkor nyugodtak meg igazán, akkor lett örömük teljes, amikor találkoztak a feltámadt Krisztussal. Az Újszövetség aztán már telve van arra való utalással, hogy a tanítványok, az őskeresztyének a hét első napját ünnepelték. Hogy ez mennyire nem jelenti a Tízparancsolat megszegését és Isten akaratának a megváltoztatását, arra nézve mellékelek egy teológiai tanulmányt ezzel a dologgal kapcsolatban. Olvassa el figyelmesen, keresse meg az ott idézett bibliai Igék összefüggését és bizonyára rájön, hogy Krisztus feltámadása óta azokat, akik Krisztus váltseghalálát hittel elfogadták, nem köti a szombat törvénye.

Nekünk, reformátusoknak nagyon megnyugtató az a tudat, hogy hitvalló elődeink a reformáció korában élő hittel és nagy teológiai tudomá-

nyos felkészültséggel kutatták a Szentírást, és azt, ami nem egyezik annak tanításával, az egyházi életben megszüntették. Így szüntették meg pl. a szentek képeken és szobrokon keresztül való tiszteletét. Sajnálattal látták, hogy az egyház sok mindenben letért az Isten útjáról, megváltoztatta Isten Bibliában kijelentett akaratát, és szerették volna az egyházat visszavezetni az eredeti egyszerű őskeresztyén életformához, a Szentíráson alapuló élethez. Semmi se volt távolabb tőlük, mint az a gondolat, hogy új egyházat alapítsanak. Maga a szó: reformáció, azt jelenti: visszaformálni, tehát olyanná alakítani vissza a deformálódott egyházat, mint a tanítványok és őskeresztyének korában volt. Az egyházi hatalmasságok azonban hatalmuk ellen való merényletnek minősítették a reformátorok tiszteletteljes kérését és kiátkozták őket az egyházból. Így jöttek létre a protestáns egyházak. De amikor reformátor elődeink a vasárnap ünneplésével kapcsolatos problémát kutatták a Szentírás fényében megállapították, hogy ebben nem tért el az egyház Isten akaratától. Remélem, hogy ezzel kapcsolatban testvérünk lelkiismerete is megnyugszik, ha a mellékelt tanulmányt nyitott szívvel áttanulmányozza. Ilyen módon a levelében feltett első három kérdésre is választ kap.

Következő kérdése, hogy Szűz Mária Isten anyja-e vagy nem. Mi soha nem vesszük ajkunkra ezt a kifejezést, „Szűz Mária Isten anyja". Ennek több oka van. Az első az, hogy mi annak tartjuk Máriát, aminek ő tartotta magát. A Bibliában ott van mit mondott: „Ímhol az Úrnak szolgálóleánya, legyen nekem a te beszéded szerint". Ezt akkor mondta, amikor Isten angyala megjelentette neki, hogy kegyelmet talált Istennél és általa születik meg Szentlélektől fogantatva a világ Megváltója; Mi azért tiszteljük Máriát, abban látjuk igazi nagyságát, hogy szelíd és alázatos tudott maradni akkor is, amikor Isten őt arra méltatta, hogy Jézus anyjává legyen. Nem tartotta magát Isten anyjának, az ég királynőjének, hanem az Úr szolgálólányának. Az evangéliumi történetből látjuk, hogy nehezen értette meg Mária, hogy Jézus, az ő elsőszülött Fia a világ megváltója. Azért hangsúlyozom, hogy elsőszülött Fia, mert a Biblia egyértelmű bizonyságtétele nyomán tudjuk, hogy Máriának aztán még fiai és lányai születtek, tehát Jézusnak testvérei is voltak. Mária végül megértette, hogy az ő Fia az ő Megváltója is, az ő életének is Ura és mint az Apostolok cselekedeteiről írott könyv első részének a végén látjuk, már ő is ott volt a Jézus által megígért Szentlelket imádkozva váró gyülekezetben. Azért sem nevezzük őt Isten anyjának, mert ez a név a religionisztikának nevezett tudományág bizonyságtétele szerint több pogány vallás mitológiai fogalmává lett. Több pogány vallásban beszélnek Isten anyáról, és ha mi Máriát is annak neveznénk, beállnánk a pogány vallások sorába. Ugyanezért nem nevezzük őt

az ég királynőjének sem. Kanaánban az ottani őslakosság között volt egy pogány bálványozott istennő, akinek kultusza az ószövetségi nép, tehát a zsidó nép között is kezdett elterjedni. Isten a prófétákon keresztül nagyon szigorúan ostorozta választott népét, az ószövetségi gyülekezetet ezért a bálványimádásért. Olvassa el kérem ezzel kapcsolatban a Bibliában a Jeremiás könyve 7. részének 16-20 verseit és a 44. rész 15-26 verseit. Mi nem akarunk ebbe a bűnbe esni, mert éppen ezzel csorbítanánk Jézus anyja, Mária tisztességét és Isten dicsőségét.

Következő kérdése az, hogy csatlakozik e a református egyház az ökuményéhez. Válaszom: A huszadik század elején kezdődő ökumenikus törekvésekben a protestáns egyházak a kezdettől fogva az élvonalban voltak. Ebben a törekvésben éppen a katolikus egyház vesz részt a legkisebb intenzitással, mert ők az ökumenizmust a pápai hatalom fennhatósága alatt képzelik el. Mi szívesen testvért látunk mindenkiben, aki Krisztust Megváltójának és Urának vallja. Mi őt tartjuk az egyház egyedüli fejének, mert a Biblia egyértelműen ezt tanítja. A pápát magas trónra emelik és aranykoronával koronázzák meg, hogy uralkodjon. Jézus trónja a golgotai kereszt volt. Az ő fejére nem uralkodói aranykoronát, hanem töviskoronát tettek. Így váltott meg minket. Ezért mi az ő nyomdokain akarunk járni. – Én a magam részéről őszintén szorgalmazom az ökumenikus együttléteket a katolikus egyházakkal. Sok eredménytelen próbálkozásom után a kommunista hatalom vége felé sikerült eljutni odáig, hogy a görög és római katolikus lelkészekkel együtt tartottuk januárban az ökumenikus istentiszteletet. Első alkalommal a református templomban jött össze a három gyülekezet, ahol katolikus lelkész prédikált. A hét más napján a római, majd a görög templomban jöttünk össze és ott én prédikáltam.

Sajnos ez a januári közös imahét néhány éve már nem folytatódik. Katolikus lelkésztársaim mindig „mással voltak elfoglalva" amikor az ökumenikus imaheteket velük együtt szerettem volna megtartani. Így most már én se kérem őket tovább. Akadnak azonban társadalmi rendezvények, ahol együtt vagyunk. 1995 májusában volt egy közös egyházi alkalom is. A csicseri katolikusok felújították a község közelében levő nagyon elhanyagolt szűz Mária kápolnát. A felújításhoz a reformátusok is hatékony segítséget nyújtottak. A kápolnaszenteléshez a katolikusok engem hívtak meg igehirdetési szolgálatra. Azt akarták, hogy református lelkész prédikáljon a szűz Mária kápolna szentelésén. Én a meghívást elfogadtam és a Szentírás fényében beszéltem Jézus édesanyjáról. Az ünnepélyre videóst is hívtak. Nekem ugyan nincs video készülékem, de ez a video szalag több más egyházi alkalom video szalagjával együtt megvan. Ott elmondtam, hogy mi bibliai szellemben tiszteljük Jézus édesanyját, de Isten ellen véte-

nénk, ha őt Isten Igéje határozott utasításával ellentétben Isten és emberek közt közbenjáróvá magasztosítanánk. A Bibliában egész egyértelműen ott áll: „ mert egy az Isten és egy a közbenjáró Isten és az emberek közt az ember Krisztus Jézus" /I.Timótheus 2, 5/. Következő kérdése, hogy követelmény-e az örök élethez, hogy valamelyik egyházhoz tartozzak.

Válaszom: Az egyház Isten ajándéka, amit az első pünkösdkor Szentlelke által keltett életre. De az egyháznak nem az a küldetése, hogy magát dicsőítse, vagy magát vallja „egyedül üdvözítő közösségnek", hanem az, hogy Krisztushoz hívogasson. Hogy melyik egyház tölti be ezt az Istentől kapott küldetést Isten akarata szerint, arra nézve mindenki elég világosságot kap, aki a Bibliát őszintén kereső lélekkel olvassa. Egyik egyház sem tökéletes, mert emberek vannak benne, és mi mindnyájan Isten kegyelmére szoruló emberek vagyunk.

Testvéri üdvözlettel:

Pándy Bertalan

A jóga igenis vallási tényező

(Hozzászólás egy Új Szó cikkhez)

Az Új Szó 2001. augusztus 6-i számában megjelent E. Hajts Kornél „Kövessük az igazságot" című cikke. A szerző védelmébe veszi a jóga kötelező oktatásának a tervét iskoláinkban, és méltatlankodik, hogy a szlovákiai püspöki körlevél tiltakozik a terv megvalósítása ellen. Soraiban le is szögezi, hogy „a jóga nem vallás" és ezzel azt akarja érzékeltetni, hogy az egyházaknak, a különböző keresztény, keresztyén felekezeteknek nincs oka a tiltakozásra, hiszen az mindenekelőtt a testi erő megtartásának és fokozásának kipróbált módszereit adja. Ezzel szemben a valóság az, hogy a jóga az indiai vallásoknak (hinduizmus, buddhizmus) egyik legfontosabb alkotó eleme, tartó oszlopa. Ezek a vallások hangsúlyozzák azt, amit a fent említett cikk szerzője idéz, „hogy minden embernek kötelessége keresni az igazságot, és ha megtalálta azt kövesse." E tanrendszer szerint az ember életének a célja, hogy kitörjön a „karma" (az igazság okkult törvénye) szorításából. A karma szó cselekedetet jelent, és a tanrendszer szerint az ember mindenért, amit mondott és tett, a karma kérlelhetetlen kozmikus törvényének az ítélete alá kerül. Mivel az embernek tervei, vágyai vannak, azok megvalósítása során összetűzésbe kerül az embertársakkal, ezzel elrontja az életét és a karma ítélete az, hogy meg kell ismételni az elrontott életet. Ebből a gondolatból fejlődött ki a lélekvándorlás tanrendszere. Ebben a tanrendszerben tehát a lélekvándorlás gondolata nem azt az örömet hoz-

za, hogy meg lehet ismételni a földi életet, hanem azt a félelmet, hogy az ember nem tud kitörni a lélekvándorlás, tehát az elrontott élet körforgásának a kényszeréből. Hogy kitörhessen, olyan módszerekre, gyakorlatra van szükség, amely megváltoztatja az ember tudati állapotát. Éppen ez a módszer a jóga, amelynek nyolc fokozata van. Ezek a jóga fokozatok nemcsak testi edzésre, hanem tiszteletre méltó etikai erőfeszítésekre is késztetik az embert. Az ötödik, hatodik, és hetedik fokozat a szellem fegyelmezésére, a meditáció állapotához, és ennek csúcsán az „én" tudat kioltásához és a szellemi világ szemléléséhez vezet. Az érzéki világtól megüresített én-be belép az isteni világ, és ezzel az ember elérkezik a legmagasztosabb állapotba az istenivel való egyesülés állapotába. Maga a jóga szó összekötődést jelent, ami azt fejezi ki, hogy általa az ember a Brahmával az istenséggel kötődik össze. Ez az összekötődés már az én tudat kikapcsolódásának, tehát az önkívületűségnek az állapotában történik.

Mindezekből nyilvánvalóvá válik, hogy a jóga mennyire nem semleges, hanem vallási tényező. Az említett cikk szerzője nagy igazságot fejez ki, amikor azt mondja, hogy Isten csak egy van. Arról azonban úgy látszik megfeledkezik, hogy az az egy Isten egyetlen utat adott, akin keresztül vele összekapcsolódhatunk, közösségben lehetünk. Ez az egyetlen út Jézus Krisztus. Ez egyértelműen így van a Szentírásban „Én vagyok az út az élet és az igazság."Aki tehát más útra hívogat, más úton akar összekötődni az istenséggel, az már szem elől tévesztette, vagy nem tudja azt, hogy a jógát gyakorló vallási közösség 330 millió istenségről beszél, és azt az egy Istent, amelyről a cikk szerzője is beszél, nem ismeri. Amikor a hindu tanrendszer istenről beszél, ez alatt az isteni világegyetemet a kozmoszt érti, amelynek része az ember is. Így végső fokon az ember megisteníti önmagát. Aki ebbe a szellemi áramlatba kerül, könnyen olyan sötét szellemi erőknek a hatáskörébe juthat, amelyek által összekuszálódik az egyének és a közösségek élete. Nagy mélységek ezek, egy ilyen rövidre szabott cikk keretében ezt csak érinteni lehet. Akik ezekben a dolgokban több, mélyebb, átfogóbb, megismerésre vágyakoznak, mert tájékozódni szeretnének ezen a sokat vitatott és alig ismert területen, azok olvassák el „Lélekvándorlás" című, „Többször megismételt földi élet ?" alcímű könyvemet. A könyv sok elmélyülő kutatásnak a gyümölcse, amely a hit mélységeit és a tárgyalt területtel összefüggésben lévő tudományos kutatások távlatait is megnyitja előttünk.

Sajnálatos dolog, hogy honatyáink sok más téves döntés után, a jóga ügyében is téves döntést hoztak, és örvendetes, hogy a püspöki körlevél ezt a téves döntést hitbeli és lelkiismereti felelősséggel korrigálni akarja.

Pándy Bertalan

Közelednek egymáshoz, vagy távolodnak egymástól a keresztyén egyházak?

(Tanulmány)

Amikor a római katolikus egyház 2. vatikáni zsinata befejeződött, az utána következő ökumenikus imahéten kedves hangulatúak voltak csicseri gyülekezeteinkben az imaheti találkozások. Előtte volt a görög és római katolikus gyülekezetben egy kis negatív hullámverés az Úrasztala elhelyezésével kapcsolatban, de a kedélyek hamar lehiggadtak, és a találkozók testvéries légkörűek voltak. Én a magam részéről legnagyobb horderejű rendelkezésnek tartottam, és ezt el is mondtam összejöveteleinken, hogy a zsinat elrendelte a Szentírásnak a gyülekezeti élet középpontba helyezését, és annak intenzívebb használatát, amelynek megvalósításához ma már különböző ifjúsági képes biblia kiadványok is hozzájárulnak. Ennek jótékony hatása az egyházi életre már érezhető. De az egyházban és a társadalomban, mint egy tradíció tiszteletére nevelő közösségben, ha a tradíció megváltoztatása mégis szükségesnek mutatkozik, sok körülmény fékezi le. A katolikus egyház pedig a tradíció tiszteletére nevelő egyház. Ez az egyházban abban nyilvánul meg legerőteljesebben, hogy a hagyományt az egyház azonos szintre helyezte a Szentírással. A mi evangéliumi egyházainkban mi arra igyekszünk tanítani népünket, hogy életünk és hitünk egyetlen zsinórmértéke a Szentírás. Ettől nem szabad elfordulni. Sajnos, mégis, a mi evangéliumi egyházainkban is előfordul, hogy ettől az alapszabálytól elfordul az egyház. A hagyományt azért nem tanácsos az élet zsinórmértékévé tenni, mert egy szüntelenül változó világban élünk. Ez teszi szükségessé a polgári törvények gyakori változását is. Ott még bonyolultabb a helyzet, mert a társadalom rendjétől függően ott ideológiai szempontok is másképpen formálják a törvényeket.

Az Ószövetség népének az életét, - miután Isten törvényt adott nekik – Isten törvénye szabályozta. Isten pedig mindenkinek az életét féltő és védelmező törvényt adott. Igen ám, de a nép élenjáró vezetői, az írástudók és főpapok, akik a hagyomány őrei is voltak, a törvényhez törvénymagyarázatot írtak, és előfordult, hogy a magyarázattal megváltoztatták a törvényt. Jézus, amikor a földön élt, gyakran a szemükre hányta, hogy írásmagyarázatukban sokszor félreteszik Isten törvényét, és a magukét teszik helyébe. Isten pl. elrendeli a Tízparancsolatban a szülők iránti tiszteletet. Abban a korban még nem ismerték a nyugdíj intézményét. A szülők iránti tisztelethez hozzátartozott a megfáradt szülőkről való gondoskodás. Az írástudók írásmagyarázata azonban úgy hangzott, hogy ha a megfáradt szülők gyermekei csak úgy tudnak eleget tenni a szülők iránti köte-

lességüknek, ha nem fizetik a tizedet, akkor fontosabb a tized megfizetése, tehát elmarad a szülőkről való gondoskodás. Így került Isten törvénye teljesítésének a helyére az emberi akarat teljesítésének a kényszere.

Tudjuk a Szentírásból, hogy Jézus feltámadása és a Szentlélek kitöltetése után az apostolok, akiknek Krisztus az Atyához visszamenetele előtt lelkére kötötte a misszió parancsát, a zsidó gyülekezethez tartozóknak érezték magukat. Hiszen Péter a pünkösdi igehirdetésében éppen azt magyarázta meg a sokezer lelkes gyülekezetnek, hogy Krisztusban Istennek ígéretei valósultak meg, amelyeket az atyáknak mondott, tehát ő az a Messiás, akinek az eljöveteléhez Isten olyan sok ígéretet fűzött. Az apostolok, míg Jeruzsálemben voltak, felmentek az imádkozás órájára a templomba. Pál apostol a damaszkuszi úton történt megrendítő élménye után, amikor Krisztus üldözőjéből Krisztus apostolává lett, minden városban a zsinagógákba ment először, mert ők ismerték Isten Igéjét és ígéreteit, és csak azután fordult a pogányokhoz. De amikor a gyülekezet örvendetesen gyarapodott és lassan kiformálódott az egymás terhét hordozó szeretetközösség is Úrvacsorával és szeretetvendégséggel, kezdtek külön közösséggé alakulni. Akkor már nem a zsinagógákban, hanem a hit által testvérré lett családoknál gyülekeztek össze. A gyülekezeteknek valószínűleg sokáig nem volt, mert az üldözések idején nem is lehetett keresztyénnek nevezett temploma.

Lényeges változás csak a negyedik században, az üldözések megszűnése után következett be. Addig tudtak az apostolok, és az apostolok utódai szép, és vonzó rendet tartani a gyülekezetekben. Az apostolok munkatársai, a diakónusok, majd a presbiterek és „episkoposok, = felügyelők", (ebből lett a püspök név), az üldözések idején hosszú ideig tanították a Krisztus életének történetét a krisztuskövetővé lenni akaró pogányoknak, beszélgettek velük a jelekről és csodákról, mint Isten eljövendő országának a jeleiről, és csak amikor mindezekkel megismerkedtek, vehették fel a keresztség szentségét, amely után a fehér öltözet felvétele az új életnek a jele lett.

A keresztyén egyháznak akkor lett a legnagyobb, szinte emberi lehetőségeket meghaladó gondja, amikor legjobban lett volna oka minek örülni, mert amikor a császár is keresztyénné lett, százezres tömegek jelentkeztek, hogy ők is keresztyénné akarnak lenni. Ilyen változásra nem volt az egyház felkészülve. Az egyház vezetőinek tudatában kellett lennie, hogy a tömegek jelentkezésében nagy része van annak a gyarlóságnak, hogy nem hitbeli meggyőződésből, hanem az érvényesülni akarás egyéni szempontjából fakadt a keresztyénné lenni akarás döntése. Ebben pedig benne volt annak a veszélye, hogy ha az egyház ilyen lelki felkészülés nélkül egyháztagok tömegével gyarapodik, ezzel a keresztyénné

válással megkezdődik az egyház elpogányosodása. Sajnos, ez az aggodalom nem volt alaptalan, mert nem volt olyan csapata a hitben és szeretetben elmélyülő embereknek, amely a tömegek lelki átformálásával megbirkózhatott volna. Sok minden, ami az egyháztörténelem letűnt évszázadaiban történt, magán hordja ennek az eseménynek a jeleit. Ez pedig a Nyugatrómai Birodalom hanyatlásával végződött.

Az egyház életének és fejlődésének további részleteit is sok körülmény befolyásolta. Az egyház valójában egy pogány világban növekedett, mint olyan közösség, amely az első pünkösdkor Szentlélek ajándékát kapta. Mindkettőnek a jele mai napig is meglátszik rajta. A pogányok nem hitetlenek, hanem Istent kereső emberek, és sok esetben isteni erőt és hatalmat vélnek felfedezni sok dologban, ami nem isteni, hanem Isten teremtménye, mint például a kozmosz sok millió bolygója és csillaga, vagy mint például sok isteninek vélt erős állat vagy madár, amelyet az ember azért vélt isteninek, mert repülni tud. Azért van a sok bálvánnyá lett isten a földön élő emberek millióinak a szívében. Pedig Istent, aki a hatalmas világmindenség Teremtője és Ura, nem lehet kiábrázolni, mert Lélek. Ezért nincs a mi protestáns templomainkban sem Isten, sem emberszobor, vagy más olyan alkotás, amelyek isteni tiszteletet érdemelnének. A keresztyén egyház növekedésével a későbbi századokban is szembesülni kellett azzal, hogy a zömében keresztyénné vált gyülekezet tulajdona lett az addigi pogány templom. A keresztyénné lett lelkek mélyén is ott volt a pogány megszokás hatalmának a varázsa, azért hiányolták keresztyén templomaikban a szobrokat. A fejükkel, az értelmükkel talán sokan tudták, megértették, hogy Isten nem akarja, hogy az ő tiszteletére épített templomokban szobrok legyenek, de a megszokás ereje ahhoz a lelki elbizonytalanodáshoz vezetett, amelyben felvetődött a kérdés: templom az, amelyben nincsenek szobrok? A keresztyén papságot a probléma megoldásához hozzásegítette az akkoriban bevezetett miseáldozat, amellyel együtt fejlődött ki az, ami aztán meghonosodott, hogy aki Istennek hű gyermeke és Krisztusnak a szeretetét hordva szívében sok jót tesz, azt szentté avatják. Ez aztán hagyománnyá, tradícióvá lett. A kegyes, alázatos szentekről úgy gondolták, hogy több jót tettek, mint amennyi egy embernek az üdvösségre jutáshoz szükséges, ezért a népnek azt a tanítást adták, hogy az egyszerű hívő igénybe veheti a szentek segítségét, úgy, hogy kéri tőle: járjon közben érte Istennél. Így született a szentté avatás folytatásaként a katolikus egyházban a szentek segítségül hívása, amely szintén szent hagyománnyá, tradícióvá vált és mély gyökeret vert a katolikus hívők lelkében.

Több más olyan dolog is van, ami emberi gondolatból származik, és ami az egyházban meggyökerezett, kegyes és talán kedves hagyománnyá

lett. Az egyszerű hívők nem is tudják, hogy ezzel Istennek a Szentírásban adott parancsát szegik meg, és ez nem katolikus hagyomány, hanem pogány örökség. Ezt a pogány örökséget a lelkiismeretes katolikus hívők hitükhöz tartozó kedves örökségként gyakorolják. De ők nem tehetnek róla. Az ezer, ezerötszáz évvel ezelőtti történelmi eseményeket ma már csak az oknyomozó történészek, vagy ezen a területen kutató nagyon kevés ember ismeri. Hitben élő katolikus testvéreinknek legyen vigasztalása az, hogy a szíveket ismerő Isten igazságos és kegyelmes. Nem bünteti azt a bűnt, amiről az ember nem tud, hogy azt elkövette. A Szentírásban az a vigasztalás is ott van, hogy a tudatlanság idejét elnézi az Isten.

Isten várt egy akarata szerinti egyházi vezetőre. Ez az egyházi vezető XXIII. János pápa személyében a múlt század hatvanas éveiben megérkezett. A deformáció, (torzulás) amelynek gyógyítására Isten őt rendelte, már közel ezer évvel a rk. egyház Tridenti Zsinata előtt megkezdődött, amikor a pogány tömegek folyamatosan keresztyénné akartak lenni. Hogy Isten a nevezett pápát rendelte a bajok gyógyítására, azt onnan tudjuk, – mi, evangéliumi keresztyének is – hogy küldetésének a kezdetén elrendelte a gyógyítandó bajok megszüntetésére irányuló reformok megkezdését. Ennek mi, evangéliumi keresztyének is örülünk.

Bizonyára nem véletlen, hanem Isten akarata, hogy élt Rómában, az akkori pápának, XXIII. Jánosnak valamivel talán fiatalabb nevezetessé lett kortársa, egy jezsuita szerzetes pap és tanár, aki a Vatikán könyvtárában évtizedeken át tudományos kutatásokat folytatott. Kutatásának az volt a mozgató rugója, hogy munkája során az egyház történelmének olyan részeihez jutott, amelyről tanulmányai idején alig hallott valamit, vagy semmit sem hallott. Ő pedig egyéniségéből adódóan vágyakozott az igazság megismerése után. Munkája során mindenekelőtt egyháza történelmének a pápaságra vonatkozó részét dolgozza fel legrészletesebben. Munkájának gyümölcse egy hétszáz oldalas könyv, amely a múlt század kilencvenes éveiben lett kész. Úgy látszik, fordító kollektívák is hamar összeszedődtek, és mind az angol, mind a német fordítást mindkét nyelven egymillió példányban adták ki. Viszonylag hamar elkészült a magyar fordítás is, kár, hogy egy ilyen tartalmas könyvet ilyen legegyszerűbb kivitelben adtak ki.

A könyv szerzője, Peter de Rosa jezsuita szerzetes-tanár. Ebben a tanulmányban néhány gondolatot idézek tőle. Leírja, hogy a pápa hatalmával kapcsolatban közvélemény kutatást hajtottak végre, amelynek eredményeként kiderült, hogy a legtöbb katolikus nemcsak hogy másképpen gondolkodik, mint a pápa, hanem az is, hogy a másképp gondolkodók száma folyamatosan emelkedik. A kérdésre, hogy mi ennek az oka? - a szerző

így válaszol: Az első ok maga a pápaság, vagyis az a mód, ahogyan a pápák a saját szerepüket VII.Gergely és IX. Pius óta értelmezik. Olyan kérdésekben érzik magukat döntésre jogosultaknak, amelyekben nem kompetensek. Véleményük szerint mindenki számára részletes előírást kell adniuk, különösen családi vonatkozású dolgokban és az orvosi erkölcs olyan kérdéseiben, amelyekben a határok változékonyak. Így esnek abba a kelepcébe, hogy Krisztus csalatkozhatatlan képviselőinek tartván magukat, csak ők tudhatnak választ adni a legbonyolultabb erkölcsi és családi kérdésekre. A valóság pedig az, hogy a pápa se tud többet, mint más. A szerző azonban nagy szeretettel beszél XXIII. János pápáról. Azt írja, hogy amikor ő trónra lépett, úgy tűnt mintha az egek nyíltak volna meg. Ő ösztönösen megérezte a különbséget az Isten országa és az egyház között. Az egyház viszonylag kevés emberből áll, viszont Isten országához hozzá tartozik minden szelíd lelkű, tiszta szívű és alázatos ember. Az egyháznak ezt az országot kell építeni. Az egyházat soha nem vallja tökéletesnek, ezért az mindig reformálásra szorul. Ennek ellenére mindig csak egyház marad. Nem vitás, hogy sok pápa hagyta hátra azt a benyomást az emberekben, hogy VII. Gergely tipusú diktatúra volt az uralkodása és az a nyelvezet is, amelyet az ő alatta tartott zsinat használt, a jogi felsőbbség megfogalmazása volt. Ez pedig ellentétben áll az Újszövetséggel, ahol mindig alázatról és szolgálatról van szó.

A szerző könyvéhez utószót író munkatárstól idézem az alábbi mondatokat: „a XXIII. János pápa szíve teljes összhangban volt az evangéliummal. Ezért volt világos számára, hogy a pápaság nem lehet egyedüli tanítója a világnak, ez istenkáromlás, mert csak Isten tud mindent. Ő volt eddig az egyetlen pápa, aki megértette, hogy a világnak is van üzenete az egyház számára és az egyház a világ missziói területe. Mivel ő tudott másokra hallgatni mások is meghallgatták őt."

Peter de Rosa azt is leírja könyvében, hogy a régi Izráelben a másként gondolkodók soha nem papok, hanem mindig a próféták voltak. Gyakran terhesnek tűnt a próféták jelenléte, többnyire mégis igazuk volt, míg a papoknak nem. Jézus a prófétai tradícióban gyökerezett, nem a papiban. Ezért tartották másként gondolkodónak. XXIII. János elismerte, hogy minden intézménynek, de különösen az egyháznak elengedhetetlenül szüksége van a prófétákra. A szabad szólást elnyomni annyit jelent: elnyomni a prófétai hangot. Ez pedig Isten szava. Úgy tűnik ő azt akarta kifejezni, hogy a másképp gondolkodás gyümölcsöző: hiszen itt vagyok, és Istenben atyátok vagyok. Más pápák azonban azt mondták: másként gondolkodni tiltott dolog, hiszen itt vagyok és én vagyok csalatkozhatatlan tanítótok. Ám egyik csalatkozhatatlan tanító sem tud semmi értékeset mondani, ha

nem hallgat a prófétai szóra. Ő, (János pápa) emberileg is nyugodt, békés Krisztus- tanítvány volt, eltelve könyörülettel és szeretettel.

A szerző sajnálja, hogy katolikus népe sok vonatkozásban nem tartja meg Isten rendelkezéseit, de azt is érzékelteti: tudatában van, hogy népe nem tehet róla, mert az Isten Igéjétől való részleges elfordulás már jóval több, mint ezer esztendővel ezelőtt történt az akkori történelmi kihívások áthidaló megoldásaként, és így lett deformált tradícióvá. Ezért testvéri szívből fakadó kérdéseivel akarja népét hozzásegíteni, hogy ha a XXIII. János pápa magvetése beérik, könnyebben, és szívesen visszatérjenek a régi ösvényekre. Ezért van igen nagy jelentősége annak, hogy reformációjának első lépése az volt, hogy elrendelte: a Szentírást az egyházi élet középpontjába kell helyezni, hogy az a hitben való elmélyülésnek, a hit vérkeringésének a mozgató erőforrásává válhasson. Ő, míg küldetését betölthette, minden megtehetőt megtett, hogy egyháza ebben az irányban haladjon. A könyv utószavának szerzője, aki őt mint embert is, és mint pápát is nagyon szerette, ezen az úton akarja egyháza népét ezekkel a kérdésekkel is előre segíteni: „Vajon hihetik-e a katolikus keresztények még most is, hogy a II. Vatikáni Zsinat után, lehetséges a régi diadal-ittasság áldozatának maradni azt gondolván, hogy az ortodoxok és a protestánsok egyszerűen rossz lóra tettek? Azt állítják, hogy ezek az egyházak nem is egyház, tehát meg kell bánniuk megtett lépéseiket és vissza kell térniük az anyaszentegyház kebelébe. Ezt mondta XIII. Leo pápa is az anglikán egyházra. Pedig nem az anglikán és nem a protestáns egyháznak kell visszakoznia és felhagyni az új egyháztagok megkeresztelésével, hanem annak az egyháznak, amely jelenleg római katolikus néven ismeretes.

Peter de Rosa felteszi a kérdést: Mire lenne hihetetlenül szüksége ma az egyháznak? Egy zsinatra, mégpedig az egész egyházat átfogó zsinatra, jóllehet a II. Vatikáni Zsinat a maga keretei között csodát tett. A keresztényeknek egy ökumenikus zsinatra van szükségük, amely mindenkit összefog, akik Krisztus nevét vallják és az ő akarata szerint élnek. Egy ilyen zsinat már több mint ezer éve esedékes lenne. Egy ilyen összejövetel alkalmával nem lenne nehéz közös nevezőre jutni az örömhír döntő kérdéseiben, hiszen ami vitás maradna, az nem lenne nagy jelentőségű. Egy ilyen zsinat alkalmával úgy kitöltetne a Szentlélek, hogy a résztvevők tekintetüket csak Jézus Krisztusra irányítanák. Ő tud egyedül egységet teremteni.

XXIII. János szivárvány volt az éjben. Talán még nagyobb szivárványra van szükségünk, hogy műve, Isten munkája beteljesedjen. Emberi erővel ez a munka elvégezhetetlen. A legnagyobb bűn, amit a mai kereszténység elkövet, így hangzik: „Nem hinni többé, hogy a Lélek jelen van és hogy a keresztények megosztottsága csak ideiglenes.”

A könyv szerzőjét e tanulmány írója közeli testvérének érzi. Az egyháztörténelem folyamán Isten is, a sátán is embereken keresztül végzi a maga egyházépítő, vagy egyházromboló munkáját. Az egyház a Szentlélek munkájának a gyümölcse. Ahol Isten akarata szerint mennek a dolgok a Szentlélek gyümölcseként formálódott emberi közösségben, az egyházban, Isten szeretetben összeforrt gyermekeinek kell végezni az építő munkát. De sajnos, ez nem mindig és nem mindenütt történik így az egyházban sem. Az ember gyarló, tökéletességre kellene törekednie, de nem tud tökéletes lenni. Hol szavakban, hol tettekben, hol gondolatvilágában téved, megbotlik. Az önfegyelmezés mértéke szerint igen nagy különbség van ember és ember közt. Ebből eredően valóban igaz az, hogy ha két ember ugyanazt mondja, vagy cselekszi, az nem mindig ugyanazt jelenti, mert két azonos mondatnak vagy cselekvésnek nem azonos az indítéka. Az egyik hátterében lehet szeretet, segíteni akarás, őszinte emberség, a másik hátterében lehet rosszakarat, gonosz szándék, gúny, vagy uralkodni akarás.

Legnagyobb kísértésben azok az emberek vannak, akik hatalomhoz jutnak. A hatalom korrumpál, és az ember könnyen elesik. Ez válik nyilvánvalóvá Peter de Rosa szerzetes - tanár írásából is. Minden közösségnek szüksége van vezetésre, és ebben lehet eszköz a szeretet is, és az erőszak is. A pápák pedig az erőszakot választották. Úgy gondolkodnak, hogy ha ők Jézus Krisztus helytartói, joguk van uralkodni, mert az Atyához visszamenetele előtt Jézus is mondta: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön". Igen, Jézus ezt mondta, de nyomatékosan meg is magyarázta, mit jelent az Isten szíve szerinti uralkodás: Az Isten szíve szerinti uralkodás, a szolgálat. Jézus ezt így mondta tanítványainak: „Tudjátok, hogy a pogányok fejedelmei uralkodnak népükön, de ne így legyen közöttetek, hanem aki első akar lenni, legyen a szolgátok." Jézus úgy uralkodik a bűnön, hogy azt, ahol bűnbánatot lát, megbocsátja, és ezzel eltörli. Krisztus uralkodása tehát az életét odaadni kész szeretetszolgálatban ölt testet. Minden tiszteletünk és testvéri köszöntésünk XXIII. János pápa felé azért, hogy ezt ilyen őszintén, szívéből fakadóan elmondta, mint annak idején reformátor elődeink, mert ő nem uralkodni akart, mint az egyháztörténelem folyamán sok más pápatársa, akik korukban világi uralkodók trónjait is megingatták hatalom utáni törekvésükben, de éppen azt a tanítást hanyagolták el évszázadokon keresztül, amelynek hűséges szeretettel való gyakorlására Krisztus Urunk kiküldte Pétert és tanítványtársait, mert Jézus szava természetesen lelki utódjaikra is vonatkozik.

Hiszen Megváltónk akkor, amikor népekről, nemzetségekről beszél, a távoli jövendőre is utal. A kifejezés is, hogy Krisztus helytartója, nem Péter apostol korából származik, nem is Jézus mondta Péternek. Péter

apostol tudta, hogy őket nem uralkodásra, hanem szívükből fakadó szent szolgálatra küldte Jézus. Az általa írt levélben, amely benne van a Szentírásban, így kéri szolgálatra a gyülekezetben levő presbitereket is: „A köztetek lévő presbitereket kérem én, a presbitertárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese; legeltessétek az Isten közöttetek levő nyáját, ne kényszerből, hanem önként, ne nyerészkedésből, hanem készségesen, ne is úgy, mint akik uralkodni akarnak a rájuk bizottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak."

A Krisztus helytartója kifejezés egy évezreddel később, VII. Gergely pápa idejében keletkezett, abban a korban, amikor ő IV. Henrik császárt is megalázta és Canossa-járásra kényszerítette. Az ő akaratából keletkeztek a hatalmi és uralkodói jogot igazolni akaró hamisítványok is. Az ő pápai trónon ülésének az idején született az a minden eddiginél szigorúbb rendelet, amelynek szigorúsága miatt a papok kénytelenek voltak feleségükkel szakítani, aminek következtében ezek a feleségek sok esetben a legsajnálatosabb és legmegalázóbb női sorsra jutottak. Az ilyen módon életre kelt „Krisztus helytartója" név is magában hordozza, amint Peter de Rosa szerzetes tanár írja, a jogi felsőbbrendűség és hatalom elvárásának az igényét.

* * *

Egyházaink életének egyik legmeghittebb szertartása a szentségek kiszolgáltatása. Protestáns egyházainkban két szentség van: A Keresztség és az Úrvacsora. Azért csak ez a kettő, mert Megváltó Urunk csak ezekhez kötött üdvígéretet.

A katolikus egyházban külön szentség a gyónás, amely az egyházban, ahol rendben mennek a dolgok, a gyülekezet egyik legerősebb egységet formáló tényezője. Ott válik igazán azzá, ahol a gyóntató pap a lelkek felelős pásztoraként végzi feladatát. A gyóntatás hivatalával együtt járó kötelesség a titoktartás, amelyre a gyóntató papot eskü kötelezi és a hívőnek nem kell félnie, hogy legbensőbb énjének a titkait valakinek elárulja. Ez azonban a lelki szükségleteknek csak egyik fele. De mi következik a gyónás után? A katolikus testvérek ilyen vonatkozásban papnak nevezik lelki-gondozójukat. Mert amint az ószövetségi pap minden esztendőben állat áldozatot mutatott be a saját és a gyülekezet bűneiért, úgy minden mise-szertartás megismétlése Krisztus áldozatának. A protestáns gyülekezetek Úrvacsorája nem megismétlése Krisztus áldozatának, hanem hálás megemlékezés arról, hogy úgy könyörült Isten a bűnössé lett emberen, hogy szent Fiát áldozta oda, hogy aki ezt az áldozatot hálás hittel elfogadja, annak a Krisztus áldozatáért kegyelmet adjon.

Gyónás után a pap feloldozást adhat a hívőnek. Kell is adnia, hiszen a hívő éppen azért gyónt, hogy bűneitől megszabaduljon. Jó, ha a hívő és

a pap közt egy kis párbeszéd alakulhat ki, hogy feloldozása a helyzethez szabott lehessen. Erre azonban, különösen nagy gyülekezetben, amikor sokan gyónnak, alig van lehetőség. A pap is ember, elfárad, nincs annyi ideje és ereje, hogy mindenkivel annyi időt töltsön, amennyire az adott esetben szükséges lenne.

Az evangéliumi egyházakban nincs fülbe gyónás. Ez sok esetben, különösen olyan emberek életében, akik komolyan veszik életük dolgait és nincs senkijük, aki előtt kitárulkozhatnának, hiányérzetet kelt. Ez azonban olyan baj, amire van gyógyír. Mert ahol a dolgok rendesen mennek, ott a lelkipásztorok felhívják a gyülekezet figyelmét, hogy a parókia ajtaja, és a lelkipásztor szíve mindig nyitva van, hogy bárkivel, akinek lelkiismereti gondjai vannak, vagy egy adott helyzetben tanácstalan, lelki beszélgetést tartson, és segítsen megoldani a felmerülő egyéni, esetleg családi problémákat. Mert testvéries lelkigondozói szolgálatot csak meghitt környezetben tud végezni a lelkipásztor, aki lelkigondozás alkalmával nem mint hivatalnok, hanem mint testvér beszél a testvérrel. Nem mellékes dolog azonban, hogy a lelkipásztor a lelkigondozói munkára is, mind teológiailag mind mélylélektanilag és a kiegészítő tudományok vonatkozásában is felkészült legyen.

Az utóbbi években egyre szélesebb hullámokat ver a rk. egyházban meghonosodott, tradicióvá lett cölibátus, a papi nőtlenség ügye. Ennek az elrendelése is emberek akaratából származik, és többen bábáskodtak körülte, mert életbe léptetése ellen sokan vállalták a harcot, és több eredménytelen próbálkozás után annak általános érvényre juttatása csak VII. Gergely pápa kemény büntető ítélete által volt megvalósítható, a 11. század vége felé. Ő alkalmazta legszigorúbb büntetésként a 11. század végétől, hogy a nős papok nem szolgáltathatták ki a szentségeket. Ez pedig a gyakorlatban azt jelentette, hogy vagy szakítanak a feleségükkel, vagy abbahagyják a papi szolgálatot. Ennek ellenére voltak helyek, ahol még kétszáz év múlva is nősültek a papok. Az angol katolikus egyházban volt a klérus olyan egyakaratúan összefogó, hogy ott nagyon sokáig nem lehetett a büntetéseket végrehajtani, mert megszűnt volna a papi szolgálat.

Az egyház egész Péter apostolig vezeti vissza a pápaságot, a Máté evangéliuma 16. részében levő beszélgetés alapján. Ott le van írva, hogy Jézus Pétert kősziklának nevezte, és ő erre a sziklára építi az anyaszentegyházat. Az evangéliumokban több helyen van szó arról, hogy Jézus, amikor az ország különböző részein járt tanítványaival együtt, és hirdette Isten országának az evangéliumát, mikor arra járt, mindig betért Kapernaumba, ahol Péter anyósa olyan szeretettel fogadta őket, hogy Jézus Kapernaumban otthon érezte magát. A Szentírásban sehol nincs szó arról, hogy Jézus

neheztelt volna Péterre ezért, hanem éppen az van leírva, hogy Péter anyósa is szívesen fogadta Jézust, megvendégelte, sőt, amikor az anyós beteg volt Jézus és a tanítványok látogatásakor, meggyógyította őt, hogy tudja fogadni a vendégeket. Ez pedig azt jelenti, hogy Jézus Péter családos voltát természetesnek tartotta. Isten ószövetségi népének a papjai is családosak voltak. Isten a Szentírásban sehol nem ad olyan utasítást, vagy parancsot, amelyet házasság-tiltásnak lehetne nevezni. Isten teremtő rendjéhez hozzá tartozik a házasélet, mert ő férfivá, és nővé teremtette az embert. Tehát egy egyház sem mondhatja, hogy a nőtlenség Isten rendelése. Ezért ellentmondásos, hogy a legnagyobb keresztyén egyház, amely a házasságkötést szentségnek, sákramentumnak nevezi, a saját papjait nem részesíti abban, hanem egyenesen megtiltja nekik. Az is ellentmondásos, hogy a házasság szentség voltára hivatkozva nehezíti meg, hogy valaki más keresztyén egyházhoz tartozó hitvessel, mint Krisztusban testvérrel, minden akadály nélkül házasságban éljen. Ilyen esetekben mutatkozik legszembetűnőbben, hogy hitben élő emberek, akik az ökumenikus istentiszteleteken testvérnek nevezik egymást, emberek által szerkesztett törvényük által azt fejezik ki, hogy nem tartják igazán testvérnek az igazán testvért. Pedig a Krisztust követők testvérek, mert a chrisztianosz, magyarul keresztyén szó jelentése: Krisztushoz tartozó, krisztusi. Ha pedig a Krisztusba vetett hit összeköt bennünket, szabad embereknek olyan törvényt készíteni, amely elválaszt egymástól? Krisztus az övéinek mondta, hogy a hozzá tartozók ismertető jele, hogy kölcsönösen szeretik egymást. Ennek fokozott mértékben kell érzékelhetővé válni a házasságban, amelynek a szeretetre kell épülnie, és amelyben a hitvestársak szeretnének minden lelki harmóniára árnyékot vető körülményt kikerülni. Nem méltó, hogy Krisztusban testvér egyház nehezítse ezt meg szeretetlen szívvel hozott törvénye által. Pillanatnyilag - sajnos – csak reménységünk lehet, hogy az illetékes egyházi szervek ökumenikus törekvéseinek a kölcsönös őszintesége rövidesen egy új egyházi törvényben fog megmutatkozni. Egy olyan törvényben, amelyben a katolikus és protestáns felek kölcsönösen őszintén figyelni fognak arra, hogy ilyen egymáshoz közeledést gátló törvények Krisztus egyházához tartozó vegyes házasságok esetében ne legyenek. A papi nőtlenség tilalmát is a hatalmát ilyen módon is fontossá tenni akaró pápa és nem Isten rendelte el, mert ilyen tilalomnak a Szentírásban nyoma nincs. VII. Gergely pápát az indította ennek a kemény lépésnek a megtételére, hogy az akkori kor gyakorlata szerint a nős papok feleségének joga volt az egyházi vagyonból valamilyen részesedést kérni. Pedig a pápának joga és hatalma lett volna az egyházi birtokok sérthetetlenségét elrendelni, amely helyenként óriási terület volt, de ő kemény és szigorú ember volt, aki hatalomra, világi

hatalomra is tört, aki maga is kemény aszkéta életet élt, és az egyház papjait is ilyen életre kötelezte. A teremtés hajnalán Isten az embert férfivá és asszonnyá teremtette, tehát a házasélet hozzá tartozik Isten teremtő rendjéhez, ezért azt nevezhetjük szent rendnek. Jézus valószínűleg azért nem rendelte el a házasságkötést senkinek, és nem is tiltotta azt meg senkinek, mert az hozzátartozik ugyan Isten teremtő rendjéhez, de ő mindenkinek akarja adni az üdvösséget, akik Krisztus megváltásunkért hozott áldozatát és kegyelmét hittel elfogadják.

Amikor Isten a Tízparancsolat kőbevésett tábláin adta Mózesen keresztül népének a figyelmeztető és útmutató tilalmakat, Isten választott népe útban volt az Igéret földje felé. A választott nép tagjai Ábrahám leszármazottai voltak, akivel Isten szövetséget kötött, és megígérte neki, hogy az ő magvában fogja megáldani a föld minden nemzetét. Isten itt jelezte először, hogy megkönyörült a bűnbeesett emberen, és Megváltót küld a világra. Isten ezt a szövetséget Ábrahámmal, tehát az egy Istenről tudó, a teremtő Istent imádó nép leendő ősatyjával kötötte. Ha ezt tudjuk, akkor jobban megértjük, hogy Isten féltő szeretettel akarta, hogy a pogány tengerből nem is régen kiúszott népek, - mert a keresztyénséghez folyamatosan áttérők félpogányok voltak, - ne váljanak ismét teljesen pogánnyá, hanem váljanak lelkük mélyéig keresztyénné, Krisztust követővé, hogy ők is hívogassák Istenhez, Krisztushoz a többi népet. Isten minden népből meg akarja váltani az őt szeretőket és Igéjére figyelőket. A Római Birodalomban az addig magukat imádtató császárok egyike, nagy Konstantin, aki Jézus Krisztus születése után 312-ben kezdett uralkodni, Jézus Krisztus követőjévé vált. Ezt azért tette, mert látta, hogy birodalma krisztuskövetői engedelmes, jóakaratú és szerető szívű emberek. A történészek leírják, hogy a császárra nagy hatással volt a keresztyének becsületes életvitele és egymás szeretete, de a keresztyén hittel kapcsolatban csak sejtelmei voltak.

Isten tehát a Tridenti Zsinat előtti, alatti és utáni eseményeken keresztül is egyháza megmaradását munkálta. Mert az első pünkösdkor nem azért formált Szentlelke által egyházat, hogy azt elveszítse, hanem azért, hogy azt megtartsa, és fontos feladatot bízzon rá. Azt a feladatot, hogy egyháza végezze a Krisztusban készített kegyelem evangéliumának a hirdetését. Az egykori tanítványok küldetését folytató lelkipásztoroknak ma is az a küldetése, hogy az evangéliumot hirdessék.

Ezek a másfél ezer évvel későbbi tanítványok a Tridenti zsinat táján már nem Krisztusnak akartak szolgálni, hanem népek fölött uralkodni . Pedig egykori elődeiket, az első tanítványokat, Jézus már Nagypéntek előtt megkezdte előkészíteni, hogy ő visszamegy az Atyához. Azért

vigasztalta őket, és lelkükre kötötte, hogy mindazt, amit ő mondott nekik Isten országának a titkairól, mondják el az embereknek, tehát hirdessék az örömhírt, hogy Isten, Krisztus áldozatáért kegyelmet készít mindenkinek, aki ezt hittel elfogadja. A bűnbocsánat Isten kegyelmének az ajándéka, tehát nem lehet pénzért megvásárolni. Ha a Tridenti Zsinat után is, amelyet Krisztus egyházához nem méltó harcok és vérfürdők előztek meg, amelyek a zsinat után is folytatódtak, de közben és már elhangzott a reformáció indokoltságának a beismerése is, merték az egyházat e g y n e k, e g y e t e m e s n e k nevezni, közel ötszáz évvel ezután a zsinat után, ezt még sokkal indokoltabbnak és természetesnek tarthatjuk. Ez a latin szó, hogy k a t o l i k u s, anyanyelvünkön azt jelenti e g y e t e m e s, amely éppen a z é r t e g y e t e m e s mert ezen a földön csak egy keresztyén egyház létezik. A történelmi adottságok következményeként a reformáció folyamatában, amikor az evangéliumi egyházak formálódtak, ezek különböző neveket vettek fel, de egyedüli Uruknak, Megváltójuknak Jézus Krisztust vallják. A megszakításokkal együtt 21 évig tartó Tridenti Zsinat (1542–1563), a katolikus egyház válasza volt a reformációra. Ehhez a válaszhoz sok szomorú esemény fűződik; protestánsok üldözése, vértörvényszék, gályarabság, inkvizíció, mindezek sajnos lesújtó tények, de hozzá fűződik a némileg reményt keltő igazság is, hogy az egyházban voltak mélyebben és távlatokban is gondolkodni tudó emberek is. Ilyenek voltak, és ma is vannak. Ezek akkor is látták, hogy a reformáció által Isten ébresztgeti a küldetése útjáról letért egyházat, amely a hatalmaskodás és a fényűzés útjára lépett.

Pedig, hogy a reformáció megvalósulhasson, - írja Peter de Rosa, rk. jezsuita szerzetes-tanár, - azért az ellenreformáció kegyetlen folyamatában sokszázezer embernek oda kellett áldozni az életét. – A szerző azt is írja, hogy ezért az ébresztésért a katolikus egyház hálás lehetne a protestánsoknak. Mint könyve utószavában írja a szerző, történelemkönyve harmic évig érett a lelkében, amíg megírta. Ilyen katolikus tudós által írt könyv, amely a történelmi tényeket nevén nevezi, a múltban alig volt a katolikus egyházban, de napjainkban már egyre több ilyen mű születik. Ez pedig reménységünk szerint a jövő felé mutató jó jel. Isten azért teremtett szép és jó világot, és azért áldotta meg a jónak teremtett embert, hogy az ember áldásul éljen embertársai mellett a földön. Júdás apostolon keresztül mondja Isten a Szentírásban, hogy „amikor az Úr a népet kiszabadította Egyiptomból, azokat, akik nem hittek, később elpusztította. Azokat az angyalokat is, akik nem becsülték meg a maguk fejedelemségét, hanem elhagyták saját lakóhelyüket, örökkévaló bilincsekben és sötétségben tartja fogva annak a nagy napnak az ítéletére.” Júdás apostol ebben a bibliai

levélben nagyon szerényen úgy ír önmagáról, mint Jézus Krisztus szolgájáról és Jakabnak a testvéréről. Pedig ebben az egyetlen fejezetet tartalmazó részben nagyon fontos titokról ír az apostol. Mert Istennek vannak titkai, amelyeket nem akar egyszerre elmondani az embernek. Talán azért is mondja el ilyen módon ezt a történetet. Ő mondja Igéjében, és ezt maga is alkalmazza: „Mindennek rendelt ideje van". Ő a teremtés alkotó munkája közben többször mondta, amikor alkotására tekintett, hogy minden, amit teremtett jó. A teremtés hatodik napján, amikor már embert is teremtett, nem azt mondta, hogy minden jó, hanem azt: minden igen jó. Isten tehát igen jól teremtette a világot. A teremtés után egy ideig hosszú életet adott Isten az embernek. Matuzsálem közel ezer évig élt, az emberiség gyorsan szaporodott. Egy nap kígyó alakban elment a kísértő az Édenbe, és ezzel a hazug kérdéssel szólította meg Évát: „Csakugyan azt mondta Isten nektek, hogy a kert egyetlen fájáról se egyetek"? Éva pontosan megmondta a kísértőnek mit mondott Isten: Isten azt mondta, hogy a kertnek minden fájáról szabadon ehetünk, de a jó és a gonosz tudásának a fájáról nem ehetünk, mert azt mondta Isten, ha eszel róla meg kell halnod. Végül is az asszony nem azt cselekedte amit Isten mondott. Szakított a gyümölcsből és adott belőle a férjének is. Így indult el az ember a meghalásnak az útján.

Isten azonban megkönyörült a halál útjára lépett emberen és Jézus Krisztusban elkészítette a kegyelmét hittel elfogadó embernek a megváltást. Nem azért teremtette az embert, hogy meghaljon, hanem hogy éljen. A Júdás apostol levelében ki van fejezve Istennek a haragja is. Azokat az angyalokat sújtja ez a harag, akik nem becsülték fejedelemségüket, többre bizottságukat és lakásukat, ahol Isten szolgálatára mindíg készenlétben kellett lenniük, - elhagyták. Itt kapunk feleletet a régi kérdésre: Honnan jött a gonosz? (Unde malum?) A Szentírás történetében nyomatékosan le van írva, hogy Isten jó, sőt igen jó világot és jó embert teremtett, akit meg is áldott. A gonosz fogalmának a Szentírásban több neve van: ördög, sátán, keresztül-kasul dobáló. Jézus a János evangéliumában emberölőnek, és a hazugság atyjának nevezi. Azért akarja elpusztítani a hitet, szeretetet, jóságot, tisztességet és az Isten iránti hálát, hogy az ember üdvösségét elvegye, kárhozatra juttassa. A bűnt büntető Isten nem ok nélkül verte bilincsbe és tartja sötétségben többre hivatott követeit az ítélet napjáig. A mód, ahogy ez Judás apostol levelében le van írva, arra utal, hogy az ember bukását megelőzően volt egy elesés Isten földre küldendő követeinek a világában is, és ez a bukás olyan mély, hogy annak lezárása csak az utolsó ítéletkor lehetséges.

* * *

Visszatérve a Tridenti Zsinathoz, bizonyára felvetődik lelkünkben a kérdés: Ha már akkor is voltak az egyház vezetői közt, akik látták, hogy tarthatatlan állapotok uralkodnak az egyházban, miért engedtek szabad utat a pusztító folyamatnak? Erre a nagyon fontos kérdésre nehéz röviden válaszolni. Kezdjük azzal, hogy az a folyamat, amellyel ez a történet kezdődött, Istennek nagy és drága ajándéka volt a Krisztus gyülekezetét üldöző korszakban Isten népe számára több mint háromszáz év keresztyénüldözés után, amelyet a császárok azért rendeltek el, mert a keresztyének nem borultak le előttük, hogy őket imádják. Az akkor uralkodó császár azonban észrevette, hogy a keresztyének nem lázadók és lázítók, hanem nagyon szép rendezett életet élnek, de imádatban csak Istent részesítik. Ez a császár, Konstantin, a keresztyének szép életét látva, megértette őket, maga is keresztyénné lett, a keresztyének üldözését a birodalomban pedig megszüntette. A keresztyének örültek, hogy hitük miatt nem lesz veszélyeztetve az életük. De amikor a császár pogány népe megtudta, hogy császáruk keresztyénné lett, nem nagyon tudta ugyan hogy kik azok a keresztyének, mégis egyre több pogány gondolt arra, hogy ők is olyanok lesznek, mint a császár, hogy kedvesebbek legyenek neki. Így aztán az évszázadok során keresztyénné vált pogányok tömege a lelke mélyén inkább pogány volt mint keresztyén. Az első tömeges áttérési hullám után, különösen ahol a gyülekezetben sokkal több áttért pogány volt mint eredeti keresztyén, az évszázadonként mintegy négyszer születő új nemzedék folyamata azt hozta magával, hogy a keresztyén gyökér az egyre régebbivé váló múltba nyúlott vissza. Az egyház vezetőinek a nemzedékeiben is kevesebb volt a keresztyén gyökér. Közben minden kornak az eszmeiségében, filozófiájában és ideológiájában van valami új, és az egyházak vezetői is, mint koruk gyermekei, szinte észrevétlenül vitték be az új eszméket tanrendszerükbe.

Az egyház vezetői, a papság között mindig akadtak kiemelkedő képességű filozófusok is. Az ókorban a filozófia nagyon közel állt a teológiához, mert a pogányok istenkereső emberek. Plato pl. többet foglalkozott a láthatatlan, mint a látható világgal, és az ember legboldogabb napjának a meghalás napját nevezte. A teologiával sokat foglalkozó terület volt az ún. skolasztika. Ennek korábbi művelői a neoplatonizmusból és Arisztotelesztől vettek át gondolatokat. A későbbi skolasztikai irányzatok kedvelői közt több neves teologus volt, mint pl. Aquinói szt. Tamás és Albertus Magnus, akik még szétágazóbbá, még sokszínűbbé tették a skolasztikát. Aquinói szt. Tamás volt az Úrvacsoratan (Eucharisztia) és a hozzá tartozó trans-substancia = átlényegülés tan kidolgozója. Ő korának elismert nagy tudósa volt. Ha egyszer megérik rá az idő, és meg lehet való-

sítani XXIII. János pápa és Peter de Rosa reménységgel melengetett tervét és sor kerül az összkeresztyén közös zsinatra, utána valószínűleg nem sokáig kellene várni, hogy az őszintén akart és munkált összkeresztyén l e l k i egység megvalósuljon. Mert ahol a Szentlélek, és annak első gyümölcse a szeretet hathatósan együtt munkálkodik, ott eltűnnek az akadályok. Aki mélyen átgondolja a mostani állapotot, azt is, hogy miért vannak ezek a dolgok úgy, ahogy vannak, az eleve elveti a szervezeti egység gondolatát. Az elvetésnek a gondolata nemcsak azért jön elő, mert a nemkatolikus egyházak is sokszínűek, és mindegyiküknek kedves az a szín, abban a teológiai gondolatban különösképpen való elmélyülés, amelyet a saját színének választott. Ehhez hozzátartozik az őszinte igyekezet is, hogy a más színt választó gyülekezetekkel testvéri egyetértésben a más színt nekünk is elő kell hozni a magunk lelkéből. Az egyház rétjén virító hit virágoknak ilyen lelkülettel és szeretettel munkált sokszínűsége bizonyára kedves Istennek is. De hogy ez megvalósulhasson, és ennek mindnyájan örülhessünk, szükséges, hogy sok sokszínű virágot termő rét területének gyülekezeteiben mindenütt hangozzon a szeretet evangéliuma. Hatalmi parancsszóval nem lehet szeretetközösséget életre kelteni. A szeretettel hangzó evangélium szavai által azonban megteremtődik a lelki közösség. Mert a hit hallásból van, és a hallás pedig Isten Igéjének a hirdetése által.

* * *

Az egyháznak a pogány tömegek csatlakozása azonban nemcsak hitbeli lazulást, elpogányosodást hozott, hanem a keresztyénnek nevezett egyház gyors nagyobbodását, hirtelen növekedését is. Valószínű, hogy a Konstantin korában jelentkező pogányoknak nem könnyen adtak hitbeli engedményt a Szentírás rovására. Akkor még nem volt túl messze az apostoli kor. A tanítványok közül János talán megérte a második századot. Azt már Konstantin korában is látták az egyházi vezetők, hogy itt nagyszabású növekedés indul és a naggyá lételt sem akarták eleve megakadályozni, ezért teljesítették a pogányok kérését. Később, amikor a keresztyén gyökér az egyre régebbi múltba nyúlott vissza, valószínűleg nem volt nagy az ilyen gond. Számunkra már a középkor kezdete is régmúlt. Ha csak a reformáció előtti századokra és az ellenreformáció folyamán elkövetett igazságtalanságokra és kegyetlenségekre gondolunk, igazat kell adni Peter de Rosa szerzőnek: A hatalom korrumpál. Ez itt azt jelenti: a hatalom uralkodni akar. Az volt az a sajnálatos korszak, amikor a pápáknak jobban tetszett az uralkodás, mint a Krisztus által Péter apostolra és társaira bízott evangélium hirdetése. Igaz, Péter és apostoltársai (Júdás kivételével) hűségesen betöltötték küldetésüket, sőt, még egy jó néhány nemzedéken át azután is. Az uralkodás ezer évvel később kezdődött. Több császártól azonban csak

durvább módszerekkel tudták a hatalmat kiharcolni. Abban a korban ez a hatalmi harc az uralkodásért többször megismétlődött.

* * *

Már Trident óta is évszázadok teltek el, és azóta sok minden történt földünkön. A protestáns egyházak is méltóképpen kivették részüket a diakóniai szolgálatokban. Már száz éve vannak ökumenikus kapcsolataink egymással és mégiscsak közelebb vagyunk egymáshoz, mint századokkal ezelőtt. Ezalatt a közel ötszáz év alatt olyan eszmék hullámverései is csapkodták földünket, amelyekben antikrisztusi erők hatottak (ateizmus, materializmus). Isten is elmondja mindenütt, ahol ezen a földön Igéje hangzik, hogy mi a mi emberi küldetésünk. Nem természetes az, hogy a 15. – 16. század nagy lelki édredései után, Isten ma is ébresztgeti az embereket. A középkorban csak az akkori protestánssá lett evangéliumi egyházakban, és most, erős fél évezreddel később XXIII. János pápa reformrendelete nyomán ehhez a szolgálathoz csatlakozik a katolikus egyház is. Mi ennek a csatlakozásnak az idősebb testvér őszinte örömével örülünk.

Egyházközi találkozókon, ökumenikus együttlétek alkalmával, hangzik néha a kérdés: A sok egyház közül melyik vezeti híveit igaz hitre? Erre a kérdésre én ezt a választ idézem a Szentírásból: „A hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéjének hirdetése által." Tehát mindegyik egyház, amely a hit forrásához, Krisztushoz vezet, - ezért van Isten kegyelmére mindnyájunknak szüksége -, amelyik tiszta szívvel hirdeti Isten kegyelmének üzenetét. De elhangzanak másféle kérdések is: Az igehirdető nem téved, amikor az Igét hirdeti? Erre lehet így válaszolni: Ő is ember, a bűneset óta az ember nem tud tökéletes lenni, tehát az igehirdető munkája sem teljesen tökéletes. De ha amit hirdet, teljes hittel hirdeti, Isten elfogadja tőle. A keresztyéneknek, akik odafigyelnek Isten Igéjére, könnyebb Isten akaratát teljesíteni, mint a pogányoknak, akik nem ismerik a Szentírást, mert Isten a Tízparancsolaton kívűl az élet sok területére nézve ad külön útmutatást is népének. Tehát azoknak, akik Isten parancsa szerint élnek, nem könnyű tévedni. Pál apostol és Silás, akiket pedig börtönbe zártak, de Isten csodálatosan kiszabadította őket onnan, egészen világosan megmondták a börtöntartónak, hogy mit kell tenni annak, aki üdvözülni akar: „Higyj az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz mind te, mind házadnépe." Az üdvösségre, Isten országa öröklésére nézve tehát nekünk ez az alapszabály. Isten azt akarja, hogy minél több ember üdvözüljön. Ő belelát a szívünkbe, és tudja: mi gyarló emberek vagyunk és még azt se tudjuk mindig véghezvinni, amire őszinte szívvel törekszünk. Azért hirdeti minden Igéjére figyelő embernek, hogy minden olyan bűnért, amit emberi gyarlóságból ejtünk, Krisztus

keresztje az elégtétel. Ez a hit minden üdvösségünk végetti szorongást és félelmet ki akar venni a szívünkből. Amióta a II. Vatikáni Zsinat elrendelte, hogy katolikus testvéreinknek is gyakrabban elő kell venni a Bibliát, és ahol megtartják, annak áldott gyümölcsei már most is megmutatkoznak. Világszerte sokezer példányban nyomtatják a gyermekek és az ifjúság számára külön színes képes Bibliákat is, hogy a gyülekezetek minden rétege örömmel tudja azt olvasni. Annak is nagyon örülünk, hogy hitben elmélyülő katolikus teologusok is vallják a reformálció szükségességét. Ezek a változások azért örvendetesek, mert azt jelzik, hogy egyházainkban, - ha vannak is ellenerők – a Szentlélek munkálkodik, tehát mégiscsak közeledünk egymáshoz. Isten Igéjének olvasása és hallgatása a hitben élő keresztyéneknek nem terhes kötelessége, hanem drága kiváltsága. Valamikor az a gondolat is felvillan bennem, hogy katolikus testvéreink, akik őszintén élnek hitükben, a Zsinat rendelkezéseit megtartva gyarapodnak bibliaismeretben, és felfedezik, hogy egyházi életükben sok minden nem úgy van, ahogyan azt a Szentlélek a Szentírásban leíratta, és elkezdenek az üdvösségük felől nyugtalankodni, vigasztalódjanak. Mennél teljesebben elmélyűlnek a Szentírás olvasásában, annál világosabban megértik, hogy Isten igazságos és kegyelmes. Istennek ez a két ajándéka együtt végtelenül nagy. Ezt az ajándékot az teszi még a drágakincsnél is értékesebbé, hogy isteni. Mert az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, Isten pedig azt nézi, ami a szívben van. Az ember csak kivételes esetben lát bele az embertárs szívébe, különösen akkor, ha az ember igazságtalan, vagy gonosz tettei és szavai ezt többször is elárulják. A tettek és szavak beszélnek. A Hegyi beszédben Isten az emberekre vonatkoztatva mondja: „gyümölcseikről ismeritek meg őket". Mivel az ember nem lát bele embertársai szívébe, azért tiltja meg Isten az embernek, hogy az embertársról ítéletet mondjon: „Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek." Az ember az embertárs igazságtalan tetteit, vagy mulasztásait számon tudja ugyan tartani, de ha nem ismeri annak indító okát, mert nem ismeri a két illetékes embertárs előző kapcsolatának az összefüggéseit, és ítéletet mond, bűnt követ el Isten és az embertárs ellen is. Isten ellen azért, mert rosszat, ítéletet mondott embertársára, amit Isten megtiltott, az embertárs ellen pedig azért, mert vádolta, vagy rágalmazta az embertársat, akinek becsületét Isten védi, ezért mondja: „Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot". Milyen jó, hogy Isten nekünk mindentudó, mindenható mennyei Édesatyánk! Ő hosszan tud várni, és hosszan tud tűrni is. Nem büntetni akar mindenek előtt, hanem kegyelmet adni. Mert Istennek az igazságossága össze van kötve a szívekbe látással.

A pogányok keresztyén hitre való térése több évszázados folyamat volt, mert a Római birodalommal kezdve, az évszázadok folyamán majd-

nem az egész Európa népei keresztyénné lettek. Magyar őseink, és a Kárpát-medencében élő szlávok az első és a második évezred fordulóján tértek keresztyén hitre. Azóta három-négyezer nemzedék született a földön és a tradíciótisztelő katolikus egyházban az akkor megváltoztatott hagyomány maradt. A nemzedékek hosszú sora ebben élt, és mivel az elmúlt idők történelmét nem ismerte, megszokta az egyházi életnek ezt a rendjét és a szertartásokat.

* * *

Jézus Krisztus idejében valószínűleg hetven nép élt a földön. Mint tudjuk, a tizenkettőn kivül volt Jézusnak egy hetven tagú tanítvány csoportja, és a Szentírásban olvasunk róla, hogy Jézus őket is kiküldte próbaszolgálatra. Ezek csak időnként voltak vele együtt. Ezekkel a tanítványokkal Jézus a feltételezések szerint a földön élő népek számát akarta jelképezni. Azóta a föld népeinek a száma nehezen meghatározható magasra emelkedett. Nehezen meghatározható, mert a föld elmaradottabb részein még mindig vannak törzsszövetségben élő népcsoportok, akik kezdetleges fejlettségű nyelvet beszélnek, és valamelyiknek még nyelvtankönyve sincs. A keresztyén egyházak teljesítik Krisztus misszói parancsát, az evangélium el is jutott minden világrészbe, de Indiában pl. a lakosságnak ma is csak a két százaléka keresztyén, pedig csak Németországból az egyesült protestáns egyházakból 248-an végzik ott a misszió szolgálatot. A katolikus missziót több mint kétszer ennyien. A missziói munka tehát ma is folyamatban van, és napjainkban a nem keresztyén világrészeken; Ázsiában 40 millió, Afrikában 48 millió és Latin-Amerikában 12 millió protestáns, Ázsiában 49 millió, Afrikában pedig 40 millió katolikus keresztyén van. Az utóbbi évtizedek új missziói területén, Európa és Észak-Amerika kivételével; Szigetvilág, Filippi szigetek 65 millió katolikus keresztyén (a lakosság 49, 62 % -a), protestáns 58 millió (a lakosság 44,27 %-a), Ortodox 8 millió, (a lakosság 6,11 % -a). A kisebb vallásos csoportok, szekták, nem végeznek külmissziói munkát, ehelyett az egyházak vizein halásznak.

Ez a rövid statisztika mutatja, hogy a külmisszió nehéz, és az egyházaktól áldozatot kívánó feladat, amelyet sok körülmény megnehezít. Egyik a nyelv. Az elmaradott kultúrájú népekkel együtt a földön több száz nyelven beszélnek az emberek. A világegyetem titkait fürkésző tudósok az universum, tehát a teremtett világmindenség korával, a rajta levő élettel kapcsolatban millió évekről beszélnek. Az emberiségnek is volt gyermekkora. Az Édent elvesztett, bűnbe esett ember bizonyára sokáig sokféle félelemmel és remegéssel töltötte életét ebben a nagy világban. Félt a vadállatoktól, a villámlástól és mennydörgéstől. Még a növényektől is félt, mert megtapasztalta, hogy azok némelyike táplál, erőt ad, de azt is megtapasztalta hogy néme-

lyik megmérgez, öl. Az emberiség életében bizonyára akkor indult meg a lendületes fejlődés, amikor megtanult írni. Az sem ment olyan hirtelen, mert az azzal kezdődött, hogy az ember kőbe, fába, vagy más anyagra jelzéseket, rovásokat tett, hogy az juttasson eszébe valamit, amit később el kell végeznie. Így keletkezett a rovásírásból kiindulva a földön élő népek sokféle írása. Az írni tudásnak, a fejlődésben nagy jelentősége volt. Arról, hogy mi volt a földön, amíg az ember nem tudott írni, alig tudunk valamit. A régmúlt időről rendszerint a fejlettebb korban felszínre kerülő ásatások után tudunk meg adatokat. A kutató tudósok nemcsak a földi élet különböző területeit keresik fel, hanem ma már a kutatás egyre szélesebb körben halad és az egész világmindenségre, a világűrre is kiterjed.

A föld történetének évmilliói során az itt élt nemzedékek sok kulturális örökséget hagytak az utókorra. Szinte minden nemzedékben bukkannak fel új gondolatok, új eszmék, amelyek egy darabig nagy hatással vannak az akkor élő emberekre, de a változó korral változnak a gondolatok is, a gondolatok és akaratok értékszemlélete is. Ez okoz gondot, vagy nehezen megoldható problémát az utókor életére nézve. A gondok abból erednek, hogy az ember sok mindent nem tud sem a multról, sem az egymástól távol lévő világrészen élt ember életéről. Annyit biztosan tudunk, hogy a hittel vagy hiedelmekkel, Istennel, halállal, gonosz lélekkel foglalkozó kérdések foglalkoztatják az embert öntudatra ébredése óta. De a gondolatok, elképzelések, akkor is, ma is, - sok körülménytől függően – nagyon különbözőek. Azért született a különböző világrészeken ezekkel a dolgokkal kapcsolatban sok mítosz.

Az öntudatra ébredt ember már tudott gondolkodni. Talán álmélkodással csodálta ezt a csodálatos világot és látta éjszakánként az égbolton fénylő csillagokat. Tapasztalatból azt is tudta, hogy magától semmi nincsen, tehát ez a világ sem lehetett magától. Azt is látta, hogy egyszer mindenki meghal, és hogy ezen a földön a gonosz igen munkálkodik. Ebben a sok bizonytalanságot rejtő titok sötétségében Isten gyújtott világosságot. Krisztust küldte a világba, aki elmondta az élet, a halál és a gonosz lélek titkát. Megtudtuk, hogy Isten Krisztusban Megváltást adott és a halálon át is életre visz. Jézus elmondta azt is, hogy Isten nem elérhetetlen messzeségben van az embertől, mert ő szereti az embert, és Igéjét, jó útra segítő akaratát, a Lelke által ihletett prófétákon keresztül már az Ószövetség századaiban elmondta a rá figyelőknek. A Szentlélek kitöltetése után, az Atyához való visszamenetelekor nemcsak azt mondta el övéinek, hogy ő testben is visszajön egyszer, hogy a megkezdett újjáteremtés munkáját befejezze, hanem azt is, Lélekben mindig az övéivel marad. Így tehát nincs okunk elkeseredésre, bizonytalanságra, mert Isten Krisztusban az üdvös-

ségre nézve mindent elkészített. Titkaiból is kijelentett annyit, amennyi szükséges ahhoz, hogy próbatételeink közt is akarata szerint éljük az életet, és ne sodródjunk a káthozatba vezető széles útra.

Igen, Istennek vannak titkai is. Ezek a még hátralévő földi életútra vonatkoznak inkább. Búcsúzáskor mondta az itt maradó tanítványoknak ezt is: „Sok mondanivalóm lenne még hozzátok, de most nem hordozhatjátok el." Hiszen ez már a búcsúzás ideje volt, és nem akarta őket elszomorítani azzal, hogy hozzá már közel a keresztre feszítés kínja, ők pedig egyedül maradnak. Ehelyett inkább ekkor is vigasztalta őket, mert a megrettent, félelemtől remegő embernek vigasztalásra van szüksége. Ezért mondta búcsúvigasztalásként: „Nem hagylak titeket árvákul, eljövök tihozzátok." Némelyik orvos is így tesz; nem mondja meg betegének a nehéz órákban, milyen súlyos a betegsége, nehogy még jobban elcsüggedjen. De az orvosok sem titkolják el mindenütt a betegséget. A hitben élő orvosok megmondják, mert komolyan veszik, hogy a meghaláshoz testileg, lelkileg készülni kell. Aki nem tudja hogy készülni kell, talán reménykedik, hogy meggyógyul, az sok mindent nem tud elmondani szeretteinek, és sok mindent nem tud illő módon elrendezni, aminek az el nem rendezése ha az idő lejár, helyrehozhatatlan mulasztás. Isten is azért nem mond meg egyszerre mindent az embernek, mert ahhoz, hogy Isten ajándékaival élni tudjunk, és azt ne vesztünkre, vagy szeretteink vesztére használjuk, testileg-lelkileg meg kell érni, hogy felelősségtudattal és hálával tudjunk fogadni minden napot tőle. Isten a bűneset miatt nem vette el a bűnbeesett embertől a fejlődés, tanulás és haladás képességét. Erről szép képet tárnak elénk a földön levő építészeti, művészeti és technikai alkotások. De ha a világtörténelmet olvassuk, akkor megborzadunk attól, hogy mivé tette a világot és a természetet a magát homo sapiensnek, okos embernek nevező ember. Ezen a földön valahol mindig embervér ömlik. Valahol mindig háború van, amelyek során egyre növekedik a halálos áldozatok száma, mert a fejlett haditechnika már tömegeket is pusztít. Ezek az ismert, elszomorító tények pedig arra mutatnak, hogy a magát okosnak és bölcsnek tartó ember sokat téved és az emberiség vonatja nem mindig a teremtő által elindított vágányon halad. Amíg az ember közelebb élt a természethez, közelebb volt Istenhez. Pl. az orvostudományban nem ismerte, vagy nem alkalmazta a vegyszeres gyógyszereket. A racionalista világnézet, amely csak a szemmel látható, kézzel fogható anyagi dolgokat tartotta létező valóságnak pl. az orvostudományban is, az embert is az anyagi világhoz tartozónak tekintette és ha beteggé lett, mint ilyet kezelték. A pszichológia valójában új tudományág, a test - lélek kölcsönhatást az ember testében a pszichológusok ma már sokféleképpen boncolgatják.

Az ember lényének hármas tagoltságáról; a testről, lélekről és szellemről, mint az élő ember egységet képező tényezőiről, a Szentírásnak is fontos üzenete van az emberhez. Az anyagi világhoz kötődő természettudomány a lélekről, a különleges lelki - szellemi képességekről szóló beszédet sokáig a mesék birodalmába száműzte. Ezért tudományos kutatók, mivel ők sem hittek ezekben a dolgokban, nem foglalkoztak ezekkel a területekkel. A 19. század második felében ez a helyzet kezdett megváltozni, és a 20. században már akadtak kutatók, akik kapcsolatot vettek fel különleges képességű emberekkel, és szigorú szabályokhoz kötötten próbálták kinyomozni, valóban léteznek e ilyen különleges képességek. Waldemar Wasielewski pszichiáternek sikerült baráti találkozón három olyan emberrel találkozni, akik látnokoknak mondták magukat. A kísérlet hosszú ideig tartott, a kísérletező minden csalási lehetőséget eleve kizárt, és a három közül a legjobb, 95 % pontosságú látnoki képességét tudta bizonyítani.

Egy másik látnoki képességű kivizsgálás alanya Stefan Ossowiecki, aki akkor, mikor róla ez a tudósítás a Svájci Orvosi Közlöny 1924 évi 10. számában megjelent, már évek óta a parapszichológusok figyelmének a középpontjában élt és mint ilyet hívták meg őt egy Varsóban tartott nemzetközi orvosi találkozóra. Ott egy nyolctagú orvoscsoport arra kérte őt, hogy egyezzen bele egy vele tartandó rövid kísérletbe. Miután beleegyezett, a kísérletet végző orvos átvitte őt egy másik helységbe, és mivel személye szimpatikusá lett az orvosok között, arra gondolt, hogy egy névjegykártyára kedves bókoló mondatot fog írni neki. Közben meggondolta, és csak egy szívet rajzolt a névjegykártyára, a borítékot leragasztotta, és egy vastagon bélelt másik borítékba téve azt is leragasztotta. Visszament az orvoscsoport helységébe, a leragasztott borítékot átadta a látnoknak. A látnok néhány percig gondolkodott, majd elmondta, hogy az orvos előbb egy bókoló mondatot akart írni a névjegykártyára, végül mégis egy szívet rajzolt rá. A siker teljes volt.

Lelki dolgokról, a hitről, Istenről, lélekről, a racionalizmus és materializmus korában leginkább csak az egyházban beszéltek, mert a maga tudására büszke ember a racionalizmus korában primitív képzelődésnek, műveletlenségnek, butaságnak vagy babonának nevezett mindent, ami nem egyezett a materialista és racionalista szemlétettel. Mint a szellemtudományok fejlődése jelzi, éppen ez a szemlélet lett fékezője a minden tudományágra kiterjedő fejlődésnek. Ebben a könyvben már említettük Dr. E. Kurt Koch nevét, aki a tudományos kutatók és lelkigondozók között földünk minden kontinensén ismert; 70 könyvet írt és világjáró németországi előadó volt. Németországban, ahol mint evangélikus lelkész szolgált, úgy végezte lelkigondozó munkáját, hogy minden lelkigondozottját naplóz-

ta, és igyekezett követni és jegyezni munkájának fejleményeit. Naplójában sokszáz olyan beszámoló van, amit nekünk, egyszerű embereknek követni is nehéz. Hallunk pl. a lélek kirándulásáról, az ember kettős „én"-jéről. Van egy folyamat, amelyet a tudósok materializációnak neveznek. Ennél a jelenségnél az anyag alaktalan szubsztanciát jelent, amely az ember testéből lép ki, majd eltűnik. A jelenségnek 6 fokozata van. A negyedik fokozatnál az akkorra már fantommá váló alak aktívvá válik, és távolra ható mozgásokat végez. Ezt a távolra ható mozgató erőt telekinézisnek nevezik és meg tud szólaltatni pl. egy harangot, vagy zeneeszközöket. Az ötödik fokozatnál előjönnek az a p p o r t o k. Ez a fogalom a parapszichologiában azt jelenti, hogy tárgyak kerülnek oda egy ismeretlen helyről. Pl. elkezdenek tégladarabok vagy más tárgyak hullani, mintha a levegőből hullanának. E terület ismert kutatója Schrenk Nozik pszichiáter. A folyamat fényképezhető, tehát objektiv valóság. Ezenkívül az USA-ban, Svájcban és Lengyelországban is folynak ezirányú kutatások. A szellemtudományok területein dolgozók néha találkoznak olyan esetekkel, vagy eredményekkel, amelynek a hátterében valamilyen mindeddig ismeretlen erő, mégpedig óriási szellemi erőforrás van. Tudományos magyarázatig a tudósok még nem jutottak, mert a jelenségek rejtélyesek. Pedig ennek a rejtélynek a felismeréséhez talán nincs szükség különleges tudományra, mert a legegyszerűbb hitben élő ember is vallja, hogy a leghatalmasabb szellemi erőforrás: Isten.

Ezért nem hagyja abba az egyház a misszió munkáját, amit Jézus parancsolt tanítványainak az Olajfák hegyén. Világviszonylatban több ezer ember végez keresztyén missziót, akiknek munkája először is a missziói területül választott világrész népének, vagy népeinek a nyelvét tanulni. A munka megindításához is nagy anyagi áldozatra, sok szeretetre, hitre és ádozatkészségre van szükség. A missziót különböző foglalkozású emberek végzik. A területen való előlátogatás során megnézik, milyenek a helyi adottságok, mivel foglalkozik az ott élő lakosság, milyen pénzbeli segítséggel tudnák az ott élő lakosság életkörülményeit javítani, esetleg megváltoztatni. Ha pl. művelhető termőföldön élnek az ottani bennszülöttek, (sok ilyen helyen még faekével szántottak) visznek egy néhány modern talajművelő, vagy termés feldolgozó gépet, és megtanítják az embereket azokkal dolgozni. A bennszülöttek sok helyen fogadják bizalmatlanul a misszionsokat, de amikor látják, hogy azok segíteni akarnak rajtuk, kezdenek velük beszélgetni. A településen rendszerint építenek iskolát, egészségházat, a misszionsok közt orvos is van, aki betegeiket gyógyítja, és egyre jobban elfogadják őket a bennszülöttek. Istenről, Jézus Krisztusról, lelki dolgokról rendszerint csak akkor kezdenek el beszélni, amikor a benn-

szülöttek észreveszik, hogy ezek a missziósok egészen megváltoztatták az életkörülményeiket, pedig messziről jött idegenek. Mikor idáig jutottak, akkor mindig akad köztük valaki, aki megkérdezi ezeket az idegen missziósokat, hogy mi indította őket, akik messze idegen országban élnek, hogy rajtuk így segítsenek, értük ilyen nagy áldozatot hozzanak.

Ekkor veszik elő a missziósok az otthon előkészített Bibliákat, amelyekben legalább válogatott bibliai részek vannak kinyomtatva a bennszülöttek nyelvén, és elkezdenek beszélni a világot teremtő hatalmas Istenről, aki a bűnbeesett, engedetlenné vált emberen megkönyörült, és elküldte Jézus Krisztust, hogy az embert megváltsa. Elmondják, hogy azért jött el Jézus Krisztus, mert ő a bűnbeesett és halál útjára tért embert is olyan nagyon szereti, hogy ideáldozta magát értünk, hogy mi a halálon át is életre, örök életre jussunk. Ez a bennünket szerető Jézus Krisztus azt parancsolta; ahogy ő szeretett minket, nekünk is így kell szeretnünk egymást. Aztán a misszósok azt is elmondják a bennszülötteknek, hogy ők is ennek a szerető Jézus Krisztusnak a népéhez tartoznak, és az ő parancsát megtartani akarva tudtak értük Krisztusban testvérekként áldozatot hozni. Ebben a stádiumban kezdődik az igazi missziói munka. A bennszülöttek otthonaikban is elmondják egymásnak, milyen céllal jöttek a misszió-sok, akik már addig is sok mindenben segítettek nekik. Amikor idáig már eljutnak, akkor oldódnak fel a lelkek, kezd kialakulni a testvéri kapcsolat a bennszülöttek és a missziósok között. Így értik meg a szeretet életformáló és gyógyító hatalmát. Amikor közben kezdenek elmélyülni Jézus áldozatos életének, áldozati halálának és az azután következett eseményeknek ismeretében, akkor érkezik el a megismert új élet gyakorlati alkalmazásának az örömteli ideje. Ez azonban már össze van kötve azzal az igyekezettel, hogy az új gyülekezet templomot, lelkigondozója számára lakást, a bibliaórák és más egyházi rendezvények számára helyet készítsen. Az építkezések viszonylag nem sokba kerülnek, mert a gyülekezet minden számításba vehető tagja, még a gyermekek is rendszerint teljes odaadással részt vesznek benne. A lelkigondozói, igehirdetői munkát ezekben az új, misszióban született gyülekezetekben rendszerint az alapító gyülekezet lelkésze végzi egy ideig. Ha egy missziós csoport valahol befejezte a munkát és a következő nyelvterület már más mint az előző volt, új nyelvtanulás következik, majd az új nyelvterületre magukkal viendő Biblia lefordítása és kinyomtatása.

Jóllehet a Krisztus által parancsolt missziói munka az egyházban folytatódik, - leginkább a nyugateurópai országokban élő egyházak tudják Krisztusnak e parancsát teljesíteni. A jelenlegi helyzet az, hogy a föld lakosságának még a fele se keresztyén; jelentékeny része azoknak is – bár a szí-

vekbe csak Isten lát bele teljesen, – csak névleges keresztyén. Most itt nem szólunk annak további földi okairól, miért nem jött még el Isten országa, hanem idézzük Péter apostol tanítását: „Nem késik az ígéret teljesítésével az Úr, hanem hosszan tűr érettünk, mert nem akarja, hogy némelyek elvesszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson." A mi parányi életünkben ezer esztendő hosszú idő, de a Bibliában azt olvassuk, hogy Isten előtt az olyan rövid, mint egy éjjeli őrségváltás ideje. Számunkra az a fontos, hogy földi életünkben legyünk Istennek engedelmes gyermekei, mert ha Isten örökkévalóságához képest az csak olyan, mint a pára, amely hamar elszáll, Isten azt nekünk éppen arra adta, hogy innen ne kárhozatra, hanem az ő örök országába induljunk tovább. Ezért adta nekünk útmutatóúl a Szentírást, amely – ha élünk vele, és őszintén Isten országa felé akarunk indulni – sok szorongástól, és kikerülhető félelemtől szabadít meg minket. A földi életre nézve is megtanít, hogyan kell embertársainkhoz viszonyulnunk. Megtanít, hogyan kell Istent és embertársainkat szeretni, akik Krisztusban megváltott emberekként élünk, az Ige által mutatott keskeny úton járnunk. Szabad a földi élet dolgait figyelmes lelkülettel kísérni, ha valami vonz, azt Isten Igéjének a szemüvegével megvizsgálni, és csak azt magunkévá tenni, ami megegyezik az Ige vezetésével. Modernnek nevezett korunkban az élet minden területén sokasodnak a szakosítások, amely életünk gyorsabb üteművé válását jelzik. A szakosítások nagymértékben elősegítik az illetékes ismeret-terület mélyebb megértését. Ennek a folyamatnak a gyümölcseként ismerte meg az ember a természettudományos élet területén a 20. század közepe felé az atom részekre bonthatóságát, amely óriási erejű energiaforrássá lett. Sajnos, az ember ezt a hatalmas erejű energiát először sokezer embertársának és otthonaiknak az elpusztítására használta. Most már tudjuk, hogy ez az energia válhat a földön élő emberre nézve áldássá is és ítéletté is. Ez azon múlik, hogy az ember akar-e Istennel és embertársaival, mint Krisztus által szeretetből megváltott ember szeretetközösségben élni és Isten országának a teljességébe érkezni, vagy pedig, mint a teremtés hajnalán, a jónak teremtett, de elbukott angyalra, a kísértőre akar figyelni, annak engedelmeskedni, amely a teremtés után az embert bűnre vezette és – ha nem tér vissza Istenhez, - útban van a gonosznak engedelmeskedőkkel együtt a halálos ítéletre érkezők helyére.

Isten a maga titkaiból tehát mindig elmond annyit, amennyi szükséges ahhoz, hogy a földi életet, mint Isten gyermekei, Isten akarata szerint éljük. De tudunk mi bűnbe esett, gyarlósággal terhelt emberek Isten akarata szerint élni? Hiszen még Pál apostol is a maga apostoli életéről megvallja, hogy ő is harcol önmagával, mert tudja, mit akar Isten, akarja is a jót cselekedni, valamikor mégis a rosszat cselekszi, ami ellen pedig az

elméje törvénye szerint harcol. Ezzel azt vallja meg az apostol, hogy ő is ember, ő is gyarló bűnös ember, tehát ő is rá van utalva Isten bűnbocsátó kegyelmére, mert Isten szeretetből tette Jézust áldozati báránnyá, hogy bűneink váltságdíját áldozati halálával lefizesse. Ilyen nagy Isten szeretete. Ezért tudja Pál apostol is a Róma-i fogságból szeretett gyülekezeteinek írni nemcsak azt, hogy ő gyarló bűnös ember, hanem azt is, hogy „Isten az aki megigazít, ezért nem nevezhetjük bűnösnek azokat, akiket Isten megigazított." De ezen az Igén keresztül Isten arra is figyelmeztet bennünket, hogy a bűneset óta minden ember gyarló és bűnös, még akkor is, ha szíve szerint őszintén jóra törekszik, és Isten megadja neki a lehetőséget arra, hogy sok jót cselekedjen és él is ezzel a lehetőséggel. Azért vallja magát bűnösnek a pogányok nagyrabecsült apostola is és azért nem rendelt Isten egyetlen földön élő jó embert sem, hogy Isten előtt embertársáért közbenjárjon. Egyedül Jézus Krisztus lehet a közbenjáró mindnyájunkért, mert Isten őt küldte megváltásunkra, ő áldozta megváltó életét értünk, és így Ő lett Istennek ama Bárányává, akinek önfeláldozásáért Isten megbocsátja minden bűnünket, kegyelmet ad. Így lehetünk mi Isten kegyelméből megigazított emberekké. Tudom, hogy ez sok katolikus testvérünknek idegenül, sőt talán egyenesen szentségtörésnek hangzik. Ha valaki ennek tartaná is, én nem csodálkozom rajta, mert ennek oka nem a hitetlenség, hanem a Szentírás mélyebb ismeretének a hiánya. Ez még amíg Isten időt ad, pótolható. Ha valaki őszinte hittel katolikusnak tartja magát, testvéremnek tartom. Sajnos, mindnyájan érezzük, hogy az őszinte és kölcsönös szeretetközösségre jutásig még tovább kell mennünk. Ebben a tanulmányban részben már hallottuk, minek a következménye a Jézus Krisztus egyházának nem irígylésre méltó állapota. A Szentírásból tudjuk, hogy ezt a hatalmas világmindenséget Isten teremtette. A teremtés befejező láncszeme az ember teremtése volt. Először a férfit teremtette, és hogy a földet az ember lakóhelyének teremtette, azt úgy fejezte ki, hogy a földön minden élőlénynek az ember adjon nevet. Amikor Isten teremtett világára tekintett, látta, hogy minden, amit teremtett szép és jó, de azt is látta, hogy: „Nem jó az embernek egyedül lenni", és teremtett mellé hozzáillő társat. Az Édenben, Istennel való közösségben boldogan élhetett az ember. Isten megáldotta őket, rájuk bízta az Édent, csak egy fának a gyümölcsétől tiltotta el őket. A kísértő, amely megjelent, éppen a tiltott fának a gyümölcsét kívántatta meg. A bűneset után Isten kiűzte őket az Édenből és az Éden Istennel való közösségéből egy veszélyes, vad és zord világba kerültek. Ebben a veszélyes és zord világban távol érezték magukat Istentől. Féltek és kapaszkodót kerestek. Valakit, vagy valamit, aki erősebb mint ők, akinek az oltalma alatt tudhatnák az életüket.

…Észrevették, hogy derült éjszakákon különböző erősségű fénypontok csillognak fölöttük, és azt is észrevették, hogy bizonyos csillagok vagy csillagcsoportok az éjszaka folyamán nem egy irányban vannak tőlük. Ezeknek a csillogó csodáknak, a csillagoknak és csillagcsoportoknak is emberfölötti hatalmat, Isteni erőt tulajdonítottak. Akkor még ki tudja hányezer évig nem volt Szentírás, most már egy néhány ezer éve Szentírás is van, ahol le van írva, hogy a kozmosz Isten teremtő műve, és még ma is, keresztyénnek nevezett világunk kétezer éve után is, pogány horoszkóp határozza meg sok ember életrendjét. Ábrahám, aki a zsidók ősatyjává lett, Mezopotámiában született, amelynek népe hold-imádó volt. Isten őt úgy tette az emberiség történelme egy új szakaszának a kezdetévé, hogy szövetséget kötött vele, azzal az ígérettel, hogy általa fogja megáldani a föld népeit. Itt már Jézus Krisztust ígérte Isten, és az áldás ígérettel azt a parancsát is lelkére kötötte, hogy hagyja el szülőföldjét, és menjen el arra a földre, ahova ő vezeti. Isten egy új környezetbe vezette Ábrahámot, ahol egy széleskörű rokonság összekötő szálai nem nehezítik meg egy új népnek a formálását. De egy új nép formálásának a távlati tervében benne volt már a bűnbeesett, ezért a halál felé rohanó emberiség megváltásának a terve is. Mivel az emberiség már teljesen elpogányosodott, sok istenségnek gondolt faragott kép és szobor előtt hajlongott, Isten egy olyan népet akart formálni, akinek kijelenti magát, és ezzel a néppel megismerteti, hogy ő a világ teremtő Istene. Így lettek Ábrahám leszármazottai, a zsidók, olyan egyedüli néppé, akik tudtak Istenről, akiknek Isten először törvényt, majd vezető papságot, Isten akarata prófétai lelkű tolmácsolóit adta. Isten aztán azt is elmondta népének a prófétákon keresztül, hogy ő szereti az embert, fájlalja, hogy bűnbe esett, és ő atyai szeretettel meg akarja váltani népét. Közben a nép bemutatta Istennek az általa rendelt áldozatokat. Amikor közeledett a Megváltó jövetelének az ideje, az útkészítő Keresztelő Jánost is elküldte Isten. Rajta keresztül hívogatta megtérésre a tőle elfoduló embereket. Egyszercsak megjelent a keresztelkedni akarók közt valaki, aki mellett megállt a prófétai lelkű Keresztelő János és ezt kiáltotta: „Íme az Istennek Báránya, aki elveszi a világ bűneit”. Ez azt jelentette: Megérkezett a világ Megváltója. Nemcsak megérkezett, hanem tanítványokat is gyűjtött maga köré és velük együtt járva hirdette Isten országának csodálatos dolgait, utána pedig a kereszthalál kínjaival lefizette az emberiség bűneiért a váltságdíjat. Ezek után is beteljesedett minden, amit a Szentlélek a prófétákon keresztül megváltásunkkal kapcsolatban mejövendölt. Jézus nem maradt a sírban, harmadnapra feltámadt. Ezzel jelezte, hogy Megváltónk a kereszt kínjai közt elvégezte megváltásunkat, és feltámadása - mint ígérte, – záloga a mi feltámadásunknak. Urunk ígé-

rete szerint Szentlelkét is elküldte. Az azelőtt félénk tanítványok megbátorodtak, hirdették az evangéliumot, hogy az Ige a Szentlélek által egyházat formáljon. Ez Péter apostol első pünkösdi igehirdetése után úgy történt meg, hogy egyszerre háromezren vallották magukat Krisztus követőinek. Jézus azon a napon, amelyen visszatért az Atyához, még egyszer együtt akart lenni tanítványaival, hogy lelkükre kösse: Jeruzsálem, ahol megalakult az első krisztuskövető gyülekezet, csak egy kis pontja a világnak. Az evangéliumnak pedig az egész világon hangzania kell, hogy mindenkihez eljusson Isten üdvözíteni akaró szeretetének az örömhíre. Ezért mondta nekik: „Menjetek el e széles világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek"

Urunknak ez a hagyatéka nemzedékeket próbára tevő feladat. Az egyház akkor teljesítette leghűségesebben ezt a küldetését, amikor üldözték érte a Római Birodalom magukat isteníteni akaró császárai. A keresztyének komolyan vették, hogy csak Istent szabad imádni. Az egyháztörténelem századaiban az egyház sokszor nem töltötte be küldetését, de a világmisszióra vonatkozó parancsát Urunknak igyekezett lehetőségeihez mérten betölteni. Betlehem, ahol Jézus született, akkor a Római Birodalom egyik megszállt tartománya volt. Jézus, mivel egy nagy világbirodalom egy tartományában kezdte földi életét, kisebbségi sorsban született. Ő a Szentlélektől fogantatott, isteni tisztaságban és szentségben érkezett tehát a földre, de ő emberileg is mindig a kicsinyek, árvák, özvegyek, üldözöttek és szegények mellé állott, azokat gyámolította. Népének főpapjai ugyan igyekeztek, hogy Isten Mózes által kapott törvényét megtartsák, de mint népük vezetői, az írástudók, ők is Isten Mózes által kapott törvényét néha úgy magyarázták, hogy rászolgáltak Jézus dorgálására. Ez abból adódik, hogy a Szentírás Isten Lelkének az alkotása, és az írástudók néha úgy magyarázzák, mintha egy írásműnek nem is lenne lelke, csak betűi. Pedig egy írásmű sokat elmond arról, aki azt írta. A lélektelenség mégis mindennapi emberi kapcsolatainkat is veszélyezteti. Ezért Jézus emberileg is közelebb állott népe prófétáihoz, mint főpapjaihoz. Jézus elismerte a világi hatalom, tehát az állami törvények szükségességét, és mondta is az őt kérdezőknek: „Adjátok meg azért ami a császáré a császárnak, és ami Istené az Istennek." Mégis, amikor Poncius Pilátustól kikényszerítették halálos ítéletét, Jézus tudatában volt, hogyan történt halálra ítélése. A történelmi tényből azonban ott van az Apostoli hitvallásban is annyi: „Szenvedett Poncius Pilátus alatt." A római császárok az első három évszázadban üldözték a keresztyéneket, a pogány császárok önimádtatásának sok keresztyén áldozata van, de a pogányok miatti nagy gond akkor lépett az egyházba, amikor a negyedik században a pogányok nem

üldözték már a keresztyén egyházat, hanem tömegesen tértek át a keresztyénségre. Akkor ezzel örömet szereztek az egyháznak, de az ebből adódó gondok feloldása a jövőben vár a római katolikus egyház vezetőinek a bölcsességére.

Jó reménységgel vagyunk, hogy amikor a feloldás ideje elérkezik, a rk. egyház vezetői megtalálják annak módját. Örvendetes, hogy mint egykor protestáns őseink, most már ők is gazdagodnak a Szentírás ismeretében.Nekünk ez már drága örökségünk, de ebben az örökségben nekünk is el kell mélyülnük, mert mi is a Szentírásból ismerjük Isten akaratát, és annak cselekvésére nekünk is a hirdetett Ige hallgatásán keresztül ad erőt. Ha ehhez szabjuk életünket a családban, az egyházban és a világi társadalomban is, közelebb kerülünk egymáshoz. A mi protestáns őseinknek a középkor vérzivataros idején a Szentírás volt a mentőöve. Ezen keresztül adott erőt Isten az ország megosztottsága, világi és egyházi üldözöttségünk háborúságai között is megtartani a reménységet, hogy Isten nem hagyja elveszni, se nagy veszélybe sodródó egyházunkat, se veszélyeztett országunkat.

A rk. egyházban széleskörű Mária kultusz formálódott ki. Ő az első azok közül, akikről a Szentírás újszövetségi részéből megtudjuk, hogy Isten akaratából lett Isten megváltást készítő szeretetének választott edényévé, de akinek kultusza az Isten Igéjétől elhajolva, emberi akaratból lett kultuszformáló erővé. Élettörténete különleges és csodálatos, mert ő hordta szíve alatt az emberré lett Istent, az Úr Jézus Krisztust, aki a Szentlélek által fogantatva lett édesanyja a világ Megváltójának. A katolikus egyházak életére talán semmi sem hatott olyan mélyen, mint a lélektanilag is jól átgondolt, és az ember legemberibb érzéseire is hatni akaró Mária kultusz. Ő Istennek olyan különösképpen választott edénye volt, aki nem is értette, vagy alig értette, hogy mi történik vele és körülte, mert amire őt Isten elhívta, az értelem fölötti tett volt. Mégis, mikor Isten az angyal által elmondta, hogy ő lesz a világ Megváltójának az édesanyjává, ezt tudta mondani: „Ímhol az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te beszéded szerint." Azt már fel tudta mérni, hogy mennyi vád és gyalázkodás fogja érni, ha abban az istenfélő közösségben amelyben élt, mint menyasszony gyermeket fog szülni. Tudatában volt, hogy Isten őt nagy küldetésre méltatja, de nem szállt fejébe a dicsőség. Ez azért nem történt meg, mert nagyon odafigyelt Istennek az angyal által elmondott üzenetére. Megértette, hogy Isten nem azért ad neki ilyen méltóságteljes küldetést, mert ő Istennél különös érdemeket szerzett. Tudta, hogy ő is csak egy az esendő és gyarló emberek között. Ember, aki bármennyire jóra törekvő, nem tud tökéletes lenni. Isten kegyelméből sok áldott ember él a földön, az angyal őt áldott-

nak nevezte az asszonyok között. De ez nem jelent bűntelenséget. Krisztus születése óta minden hitben élő ember tudja, hogy a földön nincs, és nem volt más bűntelen ember Jézus Krisztuson kívül. Hogy ez így lehessen, azért gondoskodott Isten róla, hogy Krisztus ne emberi magból szülessen, hanem a Szentlélek által fogantasson. Így lett Isten létére emberré, hogy bűneink büntetését magára véve, megváltson minket. Mária szívében bizonyára visszhangoztak Isten üzenetének szavai: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál Istennél. Kegyelemre a bűnös embernek van szüksége, ezért kapta azt meg Mária is. Hálaadó imájában azért tudott örvendező hálaadással leborulni Isten előtt, mert tudta, hogy Isten őt kegyelmébe fogadta. Amikor elment rokonát, Erzsébetet meglátogatni, ott mondott imádságában is örvendező szívvel adott hálát Istennek mindazért, ami vele történt, és amit így köszönt meg: „Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben. Mert rátekintett az ő szolgálólányának alázatos állapotára; mert mostantól fogva boldognak mondanak engem a nemzetségek. Mert nagy dolgokat cselekedett velem a Hatalmas; és szent az ő neve." A Mária nagyságát éppen az alázatossága tükrözte. Ha nem is értett meg mindent, mélyen a szívébe zárta mindazt, amit születendő gyermekéről az angyal, majd később a jeruzsálemi templomban Simeon és Anna prófétaasszony beszélt. Nem magát tartotta nagynak, hanem Istent, aki őt kegyelmébe fogadta. Tudatában volt annak, amit Krisztus megváltó szeretete alapján mi már tudunk, hogy: a szeretet életünk lelki napja, fényforrás a gyűlölködés sötétségében. Református énekeskönyvünk ökumenikus éneke így kezdődik:

„Isten szívén megpihenve forrjon szívünk egybe hát.
Hitünk karja úgy ölelje, édes Megváltónkat át.
Ő fejünk, mi néki tagja, ő a fény, mi színei.
Mi cselédek ő a gazda, ő miénk, övéi mi."

Ezért kell Krisztus egyházának hegyen épített várossá lenni, hogy annak éjjeli fényei is minden irányból messziről láthatók legyenek. Ebben az irányban ezelőtt 100 évvel tette az első lépéseket a keresztyénség, amikor a világ sok országában megkezdődtek az ökumenikus imahetek. Sajnálatos késéssel, de idáig már eljutottunk. Talán egy kicsit ezek az imahetek is jelzést adnak arról, hogy világunkban, amelyre olyan sokszor ráborul a gyűlölködés éjszakája, melyik gyülekezetből látható messzebbre a szeretet fénye. Mert a hitből fakadó szeretet fényének az életünk minden területén, tehát az egyházi és társadalmi életben is láthatóvá kellene lenni. Jézus a világ világossága, és ha valaki őt követi, az már nem jár sötétségben. Ha pedig mégis sötétségben jár, az azt jelenti, hogy nem Jézus tanítványa, tehát az életéből nem árad sem a hitnek, sem a szeretetnek a fénye és melegsége.

Ha egy községben vagy városban ahol a lakosság jelentékeny része keresztyénnek vallja magát, mégis lelki sötétség van, az arról árulkodik, hogy ott senki sem őszinte követője Krisztusnak. Lehetséges ez? Sajnos, a tapasztalat erről beszél. Vannak települések, ahol különböző felekezethez tartozó keresztyének élnek, és egy-egy ökumenikus imahéten együtt hallgatják Isten Igéjét. Ez örvendetes jelenség, de csak akkor, ha különböző egyházi keretben élve is megvan köztük az őszinte akarat egymás közebbi megismerésére, megvan a testvéri szeretet, és az egymást meghallgatni és megérteni akaró készség. A közös alap, a Krisztus értünk hozott megváltó áldozata megvan. Ez által lehetünk mindnyájan Isten megváltott gyermekei. Ez igen nagy ajándéka Isten kegyelmének. Fontos, hogy tudjuk, hogy Isten ezt a bűneset után megígérte az embernek, és amikor ő elérkezettnek látta az időt, ígéretét Krisztusban teljesítette. Ezért a keresztyén élet zsinórmértéke a Szentírás, mert ott vannak megírva Isten ígéretei, és az ígéret teljesítése a Krisztus által készített megváltásban. Ha a közös fundamentum Jézus Krisztus, aki a kölcsönös szeretetet nemcsak hirdette, hanem példásan elénk is élte, ha szív szerint az ő követői vagyunk, köztünk se lehetnek elválasztó falak. Isten áldott ajándékai az ökumenikus imahetek, de azok folyamán is észrevehető, hogy egy őszinteségre törekvő lelki közösségben sem könnyű megvalósítani a feltétel nélküli egyakaratot. Sőt tökéletesen nem is lehet, mert Isten egyéniségeknek, és nem sablonoknak teremtett minket. Mindenkinek van saját akarata. De ahol szeretet van, ott a nagyon különböző akaratú emberek közt is megmarad a szeretetközösség. Erős a szeretet mint a sír, olvassuk az Énekek énekében. Erős a halál, mert elszakít a földön élőktől, de az, hogy soha el nem múlik, hanem mindörökre megmarad, az emberi dolgok közül csak a szeretetről van a Szentírásban. Mert sírbaszállva mindnyájan elszakadunk földön maradt szeretteinktől, de a Szentírásból azt is tudjuk, hogy Isten mindenkinek, aki üdvözítő szeretetét hittel elfogadja míg a földön él, örökéletet ad. A szeretetközösség megmaradásának az érdekében azonban mindenkinek kell áldozatot hozni. Ez mindenekelőtt abban mutatkozik meg, hogy a másik emberben, vagy a más felekezethez tartozó emberben tudomásul kell venni, és szeretetben elfogadni a másságot. A mi evangéliumi felekezeteinkben is sokrétűség van. De amikor erről beszélünk, arra kell gondolni, hogy az egyes közösségek talán más országban, más kontinensen, más földrajzi, társadalmi vagy gazdasági körülmények közt formálódtak, és talán más mentalitásúak voltak azok a lelki vezetők, akik egyházuk évszázadokkal ezelőtti születésekor bölcsődalt énekeltek fölöttük. Tehát már a formálódáskor, az elinduláskor különböző élethelyzetek, körülmények és elméletek nyomták rá bélyegüket a közösségre. De ha van egy közös alap, akire mint lelki-szellemi

vezetőre helyezzük életünket, akkor reménységgel nézhetünk a jövendő felé még akkor is, ha földi életünk olyan, mint a pára, amely hamar elszáll. Krisztus az élete szeretetből fakadó ideáldozásával mutatta meg nékünk megváltó szeretetét, hogy mi mint Isten megváltott gyermekei lehessünk szent országának polgáraivá. Néki adatott minden hatalom égen és földön, tehát Ura ennek a világnak, de Ő nem uralkodott, hanem arra tanított, hogy aki nagy akar lenni, legyen a többieknek a szolgája. Ezt a tanítását életével is meg halálával is hitelesítette, mert életével is és halálával is üdvösségünk ügyét szolgálta.

Ahhoz, hogy egy több felekezetből álló hitközösség őszinte szeretetközösséggé váljon, szükséges, hogy a jelenlévő személyek egyike se gondolja, még lelke mélyén se, hogy az ő vallása az egyedül igaz. Ne gondolja, mert nincs üdvösségre vezető vallás. Nagyon fontos, hogy ilyet senki se gondoljon, mert nem az egyház üdvözít, hanem Jézus Krisztus. Az egyházat nevezni üdvözítőnek az üdvözítő Jézus Krisztus helyett fanatizmust szül, a fanatizmus pedig nem buzgó, odaadó hit, hanem a hit gyilkosa. Azért mondta Jézus a fanatikus zsidóknak: Megkerülitek a földet, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek, és ha azzá teszitek, a gyehenna, tehát a kárhozat fiává teszitek. A fanatikus ember a másik ember vallását leértékeli, nem is tartja vallásnak. Ahol ilyen lelkület van, ez már gyűlöletszítás, ahol pedig gyűlölet van, ott meghal a hit. Krisztus pedig szeretetközösségre hívja az övéit.

Isten azért tanítgat bennünket Igéjében alázatosságra, szerénységre és azért akarja kivenni szívünkből a felfuvalkodottságot és a saját nagyságunknak a hiedelmét, mert ezek lelki betegségek, és ő ki akar gyógyítani ezekből a betegségekből. A saját nagyság hiedelme, és annak tettekben való megnyilvánulása sok háborúságot, ellenállást, és gyűlölködést váltott ki az egyének és a népek, sőt egyházak között is. Ezt fokozza még az a tény, hogy Isten az embert közösségi lénnyé teremtette, melynek alapsejtje a család, a családi élet. A Szentírásban ez így van leírva: „Megteremtette azért Isten az embert a maga képmására, férfivá és nővé teremtette őket." Hogy Isten a maga képmására, férfivá és nővé teremtette az embert, azt fejezi ki, hogy Isten önmagával és egymással való közösségre teremtette az embert.

Isten jó előre, még a teremtés hajnalán megmondta az embernek, amikor eltiltotta őket a jó és gonosz tudása fájának a gyümölcsétől, hogy annak a fának a gyümölcse halált hozna, ő pedig életre teremtette az embert. A kísértő pedig, amely egyszer csak szintén megjelent az Édenben, éppen a gonosz tudásának a fáján termett gyümölcsöt kínálta fel az embernek, azt tette kívánatossá azzal a hazugsággal, hogy ha azt megkóstolják, olyanok

lesznek, mint az Isten. Az így megkísértett ember pedig nagy akart lenni, nagy, mint Isten. Így indult az ember a halál útján. Hiszen a kísértő a gonoszság fejedelme, a hazugság atyja. Tud ígérni, és tud adni is. Álarcban jár és álarca a mammon, az anyag-isten, a pénz. Sok ember életszemlélete szerint ezzel kell rendelkeznie annak, aki nagy akar lenni, aki magasra akar jutni a társadalmi ranglétrán, vagy hatalomra tör, uralkodni akar emberek fölött. Ennek megszerzésére törekedve sokasodnak a korrupciók, a gyilkosságok, vérontások, a népek közötti háborúságok. Sok mindent meg lehet szerezni általa, de szívbeli örömet, lelki békességet, üdvösséget, semmilyen aranyért sem lehet megvenni. Megváltó Urunk ezt így fejezi ki: „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkében pedig kárt vall."

Isten Igéje, Isten törvénye mindörökké érvényes, nincs időhöz kötve. Az emberi törvények változtatását a változó élethelyzetek, a változó korszellem folyamatosan szükségessé teszi. A kegyes hagyományokhoz ragaszkodás az egyházban is más elbírálás alá esne, ha a pogányok tömeges keresztyén hitre térése minimális lelki átneveléssel is véget vethetett volna a keresztyén egyház pogányosodásának. Mert ez a pogányosodás, amely a szentek szobrainak keresztyén templomokba vitelével kezdődött, szükségszerűen magával hozta a liturgia szellemiségének a változását is.

Részben ezért is volt szükségszerű a reformáció, amely nem akart mást, mint visszaformálni az egyházat az eredeti, egyszerű őskeresztyén életformára, amelyben központi része volt Isten Igéjének, az evangéliumnak a hirdetése. Ennek iránya és szellemisége éppen ellenkező irányú volt, mint a pogányok áttérése utáni középkori egyház iránya. Amikor a reformáció korában Közép-Európa jelentékeny része protestánssá lett és kezdték formálni a maguk egyszerű, puritán egyházi életét, vonakodtak minden olyan tan, vagy gondolatrendszer elfogadásától és gyakorlati alkalmazásától, amely az egyházban később, tehát a keresztyének üldözésének megszűnése után, a pogányok tömeges áttérésének a folyamatában honosodott meg.

A svájci, berni reformációval kapcsolatban szájhagyományként él nemzedékről nemzedékre két templomnak az epizódja, amelyben arról van szó, hogy az egyik templomból, amely később lett református templommá, hordták ki a szentek szobrait, a másikba pedig, amely újra katolikus templom lett, hordták be az akkor már meghonosodott szentek szobrait.

Jó, hogy XXIII. János pápa hangsúlyossá tette az egyházban a reformáció folyamatosságának a szükségességét. Hogy ez most már nemcsak elv, nemcsak gondolat, hanem hitbeli komolysággal megindult folyamat, azt

azzal juttatta kifejezésre XXIII. János pápa, hogy a II.Vatikáni Zsinat nyomán olyan reformokat indított útnak, amelynek következménye, ha a gyümölcs megérik, az egyházat az őskeresztyén egyház életéhez hasonló életformához visszasegíteni. Mi Isten iránti hálaadással gondolunk reformátor elődeinkre, akiket Isten a Szentíráson keresztül figyelmeztetett arra, hogy baj van az egyházban, mert letért Isten Igéjének az útjáról, és ez az állapot az egyházi élet sok pontján áldatlan gyümölcsöket termett. Ez a folyamat éppen azzal kezdődött, hogy a negyedik században egy pogány császár keresztyénné lett, és ezzel megszűnt a keresztyének halálos fenyegetettsége, amely nagy ajándéka volt Istennek. Sajnálatos, hogy a Péter apostolék későbbi utódainak a nemzedékei elfelejtették Krisztus Urunknak a szeretettel való szolgálatra elhívó parancsát, és ehelyett uralkodni kezdtek. Az egyházi szertartást pedig úgy változtatták meg, hogy annak középpontjába az evangélium hirdetése helyett a mise-áldozat került. Ennek a gyümölcse lett az, hogy a templomokban ritkán hangzottak igehirdetések, ezért hamar odajutott a helyzet, hogy kevesen ismerték Isten Igéjének a mélységeit, és áldott szolgálatra elhívó parancsát. De akik ismerték, mert olvasták és szívükben hordták azt, azok elővették és hirdették a háború szorongattatásai közt élő, üldözött és tanácstalan népnek Isten Igéjének a vigasztalását és útmutatását. Sok elfelejtett igazságot újra megtanultak, és erőt kaptak küzdelmeikhez. A pogányok sokasodása vezetett ahhoz, hogy az évszázadok folyamán sok pogány életgyakorlat is a keresztyén egyház „szent hagyományává vált." Az idő halad, emberek generációi szállnak egymás után sírba, az egyházi vezetőknek az a nemzedéke, amely az áttérő pogányoknak több mint egy, vagy másfél ezer éve Isten Igéjének a rovására engedményeket tett, régen porladozik már, s mivel katolikus testvéreink a szentnek nevezett hagyományt a Szentírással egyenlő értékűnek tartják, az egyház egyszerű tagjai, akik nem ismerik a történelmi valóságot, nem is sejtik, hogy pogány „szent hagyományokhoz" ragaszkodnak, és ezzel Isten akaratát szegik meg.

* * *

A liturgiának az Isten Igéje szerinti megoldása valószínűleg azért nem egyszerű a katolikus egyházban, mert érinti a Mária kultuszt is. Bennünket, evangéliumi keresztyéneket az a vád ér a máshitű közösségek részéről, hogy nem tiszteljük mindnyájunk Megváltójának az édesanyját. Ez nagy tévedés. Mi pontosan annak tartjuk őt, aminek ő nevezte önmagát, amikor Gábriel angyalon keresztül Isten megüzente neki, milyen nagy küldetéssel ajándékozza őt az embervilág megváltásának a dolgában. Az angyalnak adott válaszában, és Erzsébet rokona meglátogatásakor mondott imájában hálatelt örvendezéssel nevezte magát az Úr alázatos szolgálóleányá-

nak. Mária tudta, mert az angyal azzal kezdte Isten üzenetének az elmondását, hogy Isten őt azért bízza meg a magasztos küldetéssel, mert kegyelmébe fogadta őt. Hiszen Jézus, amikor a földön járt, azt is elmondta, hogy ő az alázatosokat felmagasztalja, de aki magát felmagasztalja, azt megalázza. Mária alázatos volt, ezért kegyelmébe fogadta. Ezért tartjuk őt mi is nagynak, Isten áldott követének. De Isten nem rá bízta, hogy életét adja az ember bűnből való megváltásáért. Egyedül Krisztus áldozta életét az ember megváltásáért, ezért van a Szentírásban ez is: „Egy az Isten, és egy a közbenjáró Isten és az emberek között: az ember Krisztus Jézus."

A birodalom keresztyén hitre térő pogányainak a kéréseit bizonyára azzal a gondolattal teljesítették az egyház akkori vezetői, hogy valami olyan szívet is megmozgató elgondolással próbálkoznak a feléjük elhangzó kéréseket teljesíteni, amiben részben benne van a kérések teljesítése, és ugyanakkor erősebben fogják a pogányságból áttérteket a keresztyén egyházhoz kötni. Istennek azt a döntését, hogy Máriát különös módon és különös céllal tette Jézusnak az édesanyjává, alkalmasnak látták ennek a kettős kötődésnek a megvalósításához. Ez a kettős kötődés pedig abból adódott, hogy az akkor már folyamatban levő szentté avatások nyomán már voltak keresztény szentek, akiknek szobrait, mint az egyház tiszteletre méltó nagyjait ábrázoló szobrokat, bevitték templomaikba. Ez bizonyára megnyugtatta a pogány származású népet, mert kérésük teljesült, új hitük templomában is vannak szobrok; ha nem is isten-szobrok, de a teremtő Istenhez közel állónak mondott, tiszteletre méltó embereknek a szobrai. Ez a kialakult körülmény aztán azt hozta magával, hogy még fokozódott az egyházban a szűz Mária kultusza. Bizonyára sokan örültek az egykori pogányok közül, hogy a templomukban van szobor, ugyanúgy, mint egykori pogány templomukban volt, de visszaemlékeztek arra, hogy különösen a sok istent imádó pogány közösségekben mindig volt női isten is. Pl. az efézusi óriási pogány templomban, amelyet több méter magas márvány oszlopsorokra építettek és egyike volt az ókor hét csodájának, a Diana (Artemis) nevű istennő csodálatosan szép óriási szobra volt. A női szépségnek, és az áldozatokkal járó anyai hivatás magasztosságának, az ókori népek között is nagy vonzóereje volt. És mivel volt szobra a templomban férfiaknak, a szenteknek, akiknek emlékét és nevét tiszteletben kell részesíteni, női vonalon szűz Mária lett az a nő és anya, aki ennek az ideálnak megfelelt.

*

Összegezésül tehát mondhatjuk, hogy a keresztyén egyházak az ökumenikus törekvések hídján elindultak egymás felé, de sajnos, sok a nehezítő körülmény, sok a visszahúzó erő. Mindezen nehezítő állapotok

közt is reménytkeltő, hogy mind a katolikus, mind a protestáns részen vannak az Isten akarata szerinti testvéri közeledésnek és lelki egység ügyéért való fáradozásnak hűséges munkatársai. Ez a munka pedig világszerte folytatódik.

Az alábbiakban az Ökumenikus Tanulmányi Központ Budapesten tartott 2011-évi üléséről adunk rövid újsághír összefoglalót: A tanácskozáson résztvevőket Brückner Ákos Előd a szervezet katolikus alelnöke köszöntötte. Gáncs Péter, evangélikus püspök tájékoztatta a tanácskozókat a keresztyén egységet munkáló Egyházak Világtanácsa munkájáról, amelynek jelenleg háromszáznegyvenkilenc tagegyháza van. Tóth Károly nyugalmazott református püspök, a szervezet elnöke, áttekintést nyújtott a katolikus egyházban bekövetkezett eseményekről, külön hangsúlyozva a II. Vatikáni Zsinat előkészítőbizottságaként alakított Pápai Egységtitkárság létesítésének ötvenedik évfordulóját. Elmondta: Isten Lelke munkájának a csodája, hogy a belső feszültségek, és a rendkívüli módon felgyülemlett véleménykülönbségek ellenére, a római katolikus egyház meg tudta őrizni szervezeti egységét. Ezt annak ellenére képes volt megtenni, hogy az új pápa, XVI. Benedek, egy három évvel ezelőtti megnyilatkozása sértette a nem római katolikus keresztyén egyházakat, mivel a római egyházfő kétségbe vonta azok egyház voltát. Pedig éppen neki kellett volna őket szeretettel köszönteni, mint Krisztusban testvéreket, és nyilatkozatával éppen ezt a testvériséget vonakodik elismerni. A Vatikánban működő Pápai Egységtitkárság a széles látókörű és nyitott szemléletű Walter Kasper bíboros munkája nyomán mégis áldott és eredményes munkát végzett.

Reménységünk, hogy Isten hosszútűrő és kegyelmes. Ő a nagy elakadások és sátáni diadalok közt is mindíg ad embereket, akik komolyan és őszintén állnak az ő szolgálatában. Bizonyára ilyen volt annak idején XXIII. János pápa is. Mindnyájan tudjuk, hogy ezen a világon minden, ami jó, és jó gyümölcsöt terem, a Szentlélek munkája. Amikor pápává választották, bizonyára mélyen átérezte Isten előtti felelősségét és küldetésének lehetőségeit. Bizonyára sajnálattal gondolt arra a korra, amikor egykori elődeinek, a keresztyének üldözésének a megszűnése és a pogány tömegek keresztyénné válni akarása századaiban nagyon fontos dologban kellett dönteni. Döntöttek, de döntésük következménye, ahogyan a mai korban megmutatkozik, nem lehet kedves Istennek. Azért nem lehet kedves, mert az Isten Igéje több vonatkozásban való meg nem tartásához vezetett, de úgy, hogy az egyház népe nem is tudatosíthatta, hogy ő Isten parancsát nem teljesíti, mert a közelmúltig nem, vagy alig ismerték a Szentírást. Ezzel azt is tudatosítania kellett, hogy az ember még akkor sem tévedhe-

tetlen, ha magas egyházi méltóságra választják meg. Hit kérdésében pedig különösen nem, mert az ember szívébe csak Isten lát bele. XXIII. János pápa ezt tudasította is. Ezért látta szükségesnek és halaszthatatlannak a Szentírásnak az egyházi életnek a középpontba állítását, és nem törődött vele, hogy ezzel a Szentírással azonos értékűnek tartott szent hagyományokat szegi meg. Mert a hagyomány, ha megszokásból nagyon kedvessé is válik, nem Szentírás. Megváltónk tanításából is és a saját életünk tapasztalataiból is tudjuk, hogy a Szentlélek bátorságot is ad. Azért tartotta ő is legfontosabbnak, ugyanúgy, mint reformátor elődeink a 16. században, a már akkor is majdnem elfelejtett Szentíráshoz visszatérést, hogy abból Isten parancsát és tanácsát megismerve, gyógyítgathassa népét. Azzal, hogy a hagyományoknak egy részéhez nem ragaszkodott, amelyek miatt a gyülekezetek nem tartják meg Isten több parancsát, amelyeket a kialakult körülmények miatt meg se ismerhettek, egy régi sebet kezdett meg gyógyítani János pápa. Biztos, hogy ehhez a döntéséhez nemcsak szilárd történelmi ismerete által érezte magát feljogosítva, hanem az által a hitből fakadó engedelmesség által is, hogy Isten ennek a régi betegségnek a gyógyítására őt elhívta, és ő Isten engedelmes gyermekeként akart visszatérni az Isten akaratából kapott gyógyító feladat végzéséhez. Mert Isten nem felejt. Ő örök Isten, és a Zsoltárok könyvéből mi is tudjuk, hogy „ezer esztendő előtte annyi, mint a tegnapnak ő elmúlása, és egy éjnek rövid vigyázása". Mi nem tudhatjuk Isten terveit, de ha Igéje nyomán tájékozódunk, szabad remélnünk, hogy nem sokat tévedünk.

Reménységgel hordjuk szívünkben a hitet, hogy utódaink elérkeznek odáig, hogy tudnak majd testvéri békességben egymás mellett élni, mint Istennek Krisztusban megváltott gyermekei, eltemetve minden hatalmi vágyat, és minden rajtunk uralkodni akarók miatti szomorúságot. Csak ilyen lelkülettel élve érheti meg minden hitben élő közösség, hogy megvalósul benne Krisztus Urunk szava: „Arról ismeri majd meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok." Megváltónk ezt néhány nappal kereszthalála előtt mondta. Előtte még azt mondta el övéinek, hogy ő az a jó pásztor aki életét adja juhaiért, akinek a hangját ismerik a juhok, és követik őt. Megváltónk Igéjének ez a mondata egyértelműen kifejezi, hogy itt nem földi, ideigvaló emberről van szó, hanem róla, életünk Uráról, aki bár megváltó Ura az életünknek, mégsem uralkodni akar rajtunk, mert a jó pásztor az örök élet forrásvizéhez vezeti nyáját. Így válik valósággá Urunk ígérete, amelyről az evangéliumban beszél: „És lesz egy pásztor és egy nyáj."

A részekre oszló egyházrészek az ökumenikus törekvések hídján elindultak egymás felé, mert Isten az ő népét azért keltette életre Szentlel-

kével, hogy só és világosság legyen. A só megízesíti az ételt, a világosság által pedig látunk. A földön, ahol élünk sok a sötétség és ízetlenség, mert itt a sátán is toboroz. Isten népének az a küldetése, hogy legyen a világ világossága és a föld sója. Ez azt jelenti, hogy Isten népének a szeretet melegével és fényével kell áthatni az embervilágot, hogy a szeretet jó íze örömmel töltse be életünket. Ezt a küldetésünket mostani állapotunkban csak kicsiny részben tudjuk betölteni, mert sok itt a visszahúzó erő. Hiszen az is előfordul egyházainkban, hogy éppen azok tanítanak fanatikus gyűlöletre, akiknek a teljes lelki egység felé kellene terelni a soknevű egyházakat. Adjunk hálát Istennek, ha elindultunk már ezen az úton, még akkor is, ha tudjuk, hogy a teljes l e l k i egységhez valószínüleg csak Isten országának a teljességében érkezünk. De adjon erőt mindnyájunknak a tudat, hogy ezt Isten akarja. A sátán és Isten közötti harcban pedig Istené a döntő győzelem, aki Krisztust is feltámasztotta a halálból. Van tehát fundamentuma a hitünknek, hogy sok nehezítő körülmény, és sok sátáni csel ellenére is megvalósul az a szeretetközösség, amelyet Jézus búcsúbeszédében tanítványai lelkére kötött, és az a lelki egység, amiért a főpapi imájában imádkozott.

*

Mária nem értett mindent, ami vele és körülötte történt, különösen amikor megvalósult, amit Anna prófétaasszony mondott, hogy az ő anyai szívét is áthatja az éles tőr. Szeretett Fia járta az országot tanítványaival együtt és a leghatalmasabb és legfontosabb munkát végezte, amikor hirdette Isten országának az evangéliumát. Szavára, vagy érintésére meggyógyultak a betegek, elcsendesültek a viharok és feltámadtak a halottak. Ezt a hatalmas munkát végző szeretett Fiát a nép főpapjai halálra ítéltették, keresztre feszíttették. De ami mindezek után történt, amikor Fia feltámadt és Szentlelket ajándékozott mindenkinek, aki azt kérte, vagy elfogadta, akkor elmúlt a gyásza, megszűnt a fájdalma és hirdette az örömhírt mindenkinek, hogy aki hittel Krisztus nyomdokain jár, embertársait szeretni tudja, és tisztességes emberséges életet él a földön, azokra ez az atyai örökség vár. Megváltónk édesanyja helytállt a küzdelmekben, életet próbáló viharokban, és az ő nagyságát éppen az mutatta, hogy mindvégig tudott övéinek szeretettel szolgáló, Isten akarata szerinti életet élni. Nem tartotta magát nagynak, az ég királynőjének, hanem Isten alázatos szolgálóleányának, aki Istentől kapott magasztos küldetését elfogadta, és betöltötte. A Jeremiás próféta könyvében két helyen is szó van egy olyan pogány kultuszt követő csoportról, akik egy mítoszokkal körülvett istennőt az ég királynőjének neveztek, feleségükkel annak pogácsát süttettek és ezért Isten Jeremiás prófétán keresztül keményen ostorozta őket.

* * *

Ebben a tanulmányban tiszteletreméltó helyet foglal el a katolikus egyház néhány teológusa is. Magyarázatul ehhez csak azt fűzöm, hogy ezt azért teszem, mert ők mindnyájan – ha ezt édes anyanyelvünkön írom – Jézus Krisztus egyetemes egyházának a tagjai, tehát a testvéreimről írok. Miközben ezt teszem, előttem is egy könyv van kinyitva, és ebben a könyvben két lelki testvér ír egymásról. Ők már lelki testvérek. Olyanok, akikről azt a rendelkezést adta megváltó Krisztusunk, hogy úgy kell szeretniük egymást, mint ő szerette tanítványait. Pedig az egyik katolikus, a másik református. Mert akik Krisztust szívből fakadó hittel követik, azok mindnyájan az ő tanítványai. Az első tanítványok egymást követő nemzedékei, közel négyszáz évig ezt a tanítványi életmódot hűségesen meg is tartották, pedig közben a vészes időkben az életük is veszélyeztetve volt. A Krisztust követők akkor is szép egymást szerető életet éltek, amely sok pogányt is hozzájuk vonzott. A negyedik században a pogány császár is felfigyelt erre a vonzó életstílusra, és bár a hívő élet mélységeiből sok mindent nem értett, maga is keresztyénné, Krisztust követővé lett. Ez hamar éreztette hatását az akkor nagy Római Birodalomban, mert a császár keresztyén hitre térésével megszűnt a keresztyének halálos fenyegetettsége. Amikor azonban a császárt a nép is óriási tömegben követte, és ez a folyamat évszázadokon át tartott, ennek következménye van az egyházban, amely még megoldásra vár. Itt most nem részletezhetem a sok mindenre kiterjedő régmúlt történelmet, csak annyit említek, hogy a letűnt évszázadok során megdöbbentően sok elszomorító esemény játszódott le az egyházban. Isten a lejátszódott szörnyűségeken keresztül akarja egyházainkat felébreszteni, eszméletre téríteni, hogy azok a szörnyűségek soha többé ne ismétlődjenek meg. Mert amikor a szörnyűségek lejátszódtak, miközben a pogány tömegek csatlakozása által nagyobbodott, növekedett az egyház, az első századok nemzedékeinek az utódai kezdték elfelejteni Krisztus parancsát, és a parancs szerinti evangélium hirdetése helyett elkezdték a királyok és császárok trónfosztását, és az uralkodást, majd a fényűzést. A feleségek elbocsátását hosszú ideig tartó büntetések után végül is keresztülvivő VII. Gergely pápa is csak IV. Henrik nagy megalázásával érte el célját. Ezzel megkezdődött a Krisztus-követők szeretetközösségének a felhigulása is. A reformációt nemcsak vallási okok, hanem a társadalmi élet több területén érzékelhető rendnek a hiánya is segített kibontakoztatni. A feleségtől megfosztott papok kárpótlást kerestek maguknak, és ennek sok területen erkölcsi lazaság lett a következménye. Ezt az erkölcsi lazaságot sokan próbálták gyógyítani. A Tridenti Zsinaton, amely több mint húsz évig tartott, 1560-ban Ferdinand német – római császár levélben arra kérte a pápát, hogy engedje meg a papok házas-

ságát, mert ez az egyetlen módja annak, hogy helyes viselkedésre bírják a klérust. Kérését ezzel indokolta: Bár a test romlott, mégis a papi rend romlottsága a legrosszabb. A császár személyesen is elment a zsinatra Klev bajor herceggel együtt, és ott kérték, hogy mivel a botrányok már elviselhetetlen mértéket öltöttek, szabadítsák fel az egyházat, már a laikusok széles rétegére való tekintettel is a papi nőtlenség kötelezettsége alól. Azonban hiába ment a császár, hiába ment vele Klev bajor herceg személyében három sűrűn lakott tartomány ura népének nevében is zörgetni, nem vették figyelembe zörgetésüket. Amikor pedig a reformátorok a régi egyszerű istentiszteleti rendet akarták visszahozni, amelynek középpontjában az evangélium, az igehirdetés van, eretneknek nevezték, és kiátkozták őket az egyházból.

Amióta XXIII. János pápa azzal kezdte az új reformációt, hogy a gyülekezeti élet központjába helyeztette a Szentírást, és elrendelte annak rendszeres használatát, kezd a reformációról vallott gondolkodásmód a katolikus egyházban is megváltozni. Kezd, mert a pápa is azzal kezdte ezt az egyházébresztő munkát, mint középkori reformátoraink: Elrendelte, hogy az egyházat fel kell ébreszteni az egyetlen lehetséges módon, azzal hogy a Szentírást az egyházi élet minden területén a középpontba kell helyezni. Tehát nemcsak a templomi szertartások során, hanem szükséges időt szentelni a családokban is a hűséges bibliaolvasásra és abban való elmélyülésre. Szükség van az evangélizációs igehírdetésekre és bibliaórákra is. A középkorban ugyanez a reformtörekvés, amelynek élén akkor is tudományosan képzett vezetők, teológusok álltak, üldözést, és kegyetlen megtorló intézkedések évszázados sorát eredményezte. Most egészen más a helyzet. Isten bizonyára nem véletlenül várt évszázadokat az új reformációval. XXIII. János pápát talán éppen azért hívta el, adott neki erős hitet, bátorságot, testi és lelki talentumokat, mert akarta, hogy annak az egyháznak a főpapja végezze el az áldott szolgálatot, - akkor még nem is létezett más egyház -, akinek az egykori elődei, Péterék jóval későbbi utódai, letértek a nekik rendelt szolgálat útjáról. Uralkodni akartak, és az élet sok területén a szeretet parancsának, tehát Krisztus Urunk rendelkezésének terjesztése helyett, még több jog gyakorlására hivatottnak tartották magukat.

* * *

Ebben a lelkiségben találjuk meg a magyarázatát annak a magatartásnak, amely melegágya a Bezák érsek úrral lejátszódott sajnálatos történetnek, és a tudós Küng professzor esete is ide tartozik, aki szintén abban a sorban van, akikre Peter de Rosa jezsuita szerzetes sorai vonatkoznak: Szomorú látni, hogy az egyház nemzedékeken keresztül több nagy katolikust cenzúrázott, vagy hallgattatott el, mint amennyivel az összes nagy intézmény rendelkezett.

A fentebb említett tudósok azért írnak egymásról, mert egyik olvasta a másiknak a könyvét. Ezt nagy örömmel teszik, mert tudják egymásról, hogy mindketten a tudományok magas csúcsait ostromolják, és szívesen cserélik ki gondolataikat egymással, hogy még magasabb csúcsokat ostromolhassanak. Mert ők mindketten egyházi írók is, jó néhány könyvnek a kiadói. Az egyik közeli ismerősöm aktív szolgálati éveiben nem egyszerű körülmények közt tapasztalta meg a totalizmus visszahúzó erejét, hogy aztán mint református püspök és professzor szolgáljon egy nagy egyházkerületben. Őt talán barátomnak is nevezhetem. A másik nem személyes ismerősöm, mint elismert katolikus professzor és egyházi író, írásaiban hangsúlyozza, hogy ő ökumenikus teológus. Korunk telve van válságokkal. Az elmúlt 20. században is két világhábrú rázkódtatta meg világunkat. Az első azzal végződött, hogy szülőföldünk, hazánk, harmadára zsugorodott, és egy kicsit talán ez a tény már magában hordta a következő háború csíráját, amely két évtized múlva be is következett. Ennek a második háborúnak a végén szülőföldünknek az anyaországhoz hét évig visszacsatolt részeit ismét elvesztettük. De a háború befejezése után is a föld különböző részein háborúk vagy forradalmak tüze pusztított. Az ember bűnbeesésének a következménye, hogy az ember nem képes szépen nyugodtan egymás mellett élni. A sokféle, különböző életstílusú, sokféle mentalitású, hazudozástól sem irtózó ember egymás közelében élése már magában véve is problémákat, válságokat produkálhat. Az előbbiekben említett tudós egyházi írók a társadalmi együttélés sokféle válságáról írnak. Mint teológusok és tudósok felelősséget éreznek a föld és az emberiség jövőjéért.

Hans Küng professzor e témával foglalkozó könyvének eredeti címe: Projekt Weltethos. Könyvének célkitűzése, hogy sokoldalú tudásával felvilágosítsa a föld népeit, hogy az előjelek szerint újra egy világgazdasági válság közeledik - mielőtt az előző még valójában be se fejeződött – vegye ezt mindenki nagyon komolyan, és tegyen meg mindent, ami tőle telik, hogy ezt minden embertárs átvészelhesse. Amikor ez a tudós a válságos időkben a túlélés lehetőségeit keresi, azt más egyházak nevében is teszi. Az erről szóló munkájához hozzájutottam és nagyra értékelem a felelősségérzetet és erőfeszítést amit tesz annak érdekében, hogy mint hitben élő tudós, mindent megtegyen annak érdekében, hogy a világ lakóinak minden rétege hozzájárulásával megkezdené világunk végpusztulással fenyegető állapotát gyógyítani, a szinte minden embert érintő e t h o s z o n keresztül. Egyháza, mint professzortól megvonta a tanítás jogát mint sok más sorstársától, de egy barátja segítségével egy nem katolikus egyetemen folytatja tudományos munkáját, talán nagyobb hatáskörrel. A fentebb említett előttem levő nyitott könyv Hans Küng professzor „Pro-

jekt Weltethos" című munkájának magyar fordítása, amelyhez Hegedűs Loránt ref. püspök és professzor is írt előszót.

Többek közt ezt írja professzortársa könyvéről: Küng döntő kérdése, az evangélium Istenének és Jézus Krisztusban megszólaló evangéliumának ma elkötelezett teológusként az emberiség megmaradása, apokaliptikus válságának túlélése. Lehet-e alapvetően más kérdése bárkinek itt és most? A kérdésfelvetéseket és a válaszolási kísérleteket, azonban szinte minden esetben leárnyékolják, meghamisítják és lehetetlenítik az egyéni, csoportos és globális hatalmi érdekek, a részigazságokat más részigazságokkal kioltó előítéletek, melyeket alapvető és egyetemes igazság meggyőződéseként élnek át híveik, vagy éppen évezredes beidegzettségek, illetve modern átható agymosások. Mindezekkel párosulva a közügyeket századunkban leginkább befolyásoló nagyhatalom: az irányított tömegkomunikáció manipulál bennünket.

• Küng professzor evangéliumian összpontosított egyetemessége azonban soha sem engedi meg a részleges érdekek képviseletét az egész kárára.

• Mindezt a lehető legmélyebb és legegyetemesebb vallástörténeti alapokig hatóan s a legegyszerűbb és legátfogóbb napi politikai valóságokig konkretizálva foglalja össze e könyvben szerzőnk. Mint summázva írja: „Mind világosabb lett számomra, hogy a világ csak akkor rendelkezik a túlélés lehetőségével, ha benne többé nem állnak fenn különböző ellentmondó, sőt éppen egymással küzdő etikák érvényesülési körei. Ez az egy világ egy erkölcsiségre szorul; ennek az egy világtársadalomnak nem egységvallásra, nem egységideológiára van szüksége, hanem sokkal inkább néhány összekötő és kötelező normára, értékre, eszmére és célra."

• Az összevisszaság sokféleségében is egy világ számára a közös nevezőt Küng abban a humánumban találja meg és mutatja fel, amely a teremtésben mindenki számára adatott és a megváltásban: Isten emberré lételében áll a keresztyének előtt.

• Ennek az igazságnak és szükségszerűségnek bemutatása ez a bámulatra méltóan összpontosított és épp ezért minden olvasót telibetaláló könyv. E témának rendszeres teológiai kifejtése lehetne a szerző életművének igazi koronája. Üzenetének meghallása és megvalósítása pedig legyen a mi megtartatásunk a megtartó Isten kegyelméből.

Dr. Hegedűs Loránt református püspök - professzor

Mindnyájan látják a gomolygó felhőket, mindnyájan látják a fenyegetettséget. Éppen azért nem lapítanak. Nem keresik a maguk egyéni vagy egyházi érdekeit, hanem készek felhívni különböző kábulatban levő néprétegek (hatalom, haszon, érdek) figyelmét, hogy a hol itt, hol ott felbuk-

kanó veszélyt mindnyájan átvészelhessük. Ehhez közös kiinduló pont és támaszték az erkölcs lehet. Nem mintha nem lenne a világon élő emberiség különböző rétegeiben sokféle erkölcsi felfogás és erkölcsi gyakorlat, de közös törvények közösen alkalmazott szigorával lehet kiküszöbölni a veszélyes vadhajtásokat.

* * *

Szlovákiában a közelmúltban egy Bezák nevű érseknek a leváltása vert fel nagy port a sajtóban. A felzúdulás azért történt, mert a leváltott érsekről mind a lelkésztársak, mind azok, akik mint hívek gyülekezeteihez tartoztak, messzemenően jó véleménnyel voltak, a lapok pedig a leváltással kapcsolatban nem írtak semmi határozottat. A katolikus egyházi hatóságok nem szívesen szellőztetik belső titkaikat, ezzel pedig utat nyitnak a találgatásoknak. Egy riporter pedig, valószínűleg a titkolózás miatt azt írta, hogy be kellene szüntetni az egyházi hivatalokat. Ez viszont nem értelmes tanács, mert vezetőkre minden közösségnek szüksége van. De nem mindegy, hogy az egyházi vezető milyen lelkületű. Azért az egyházban mindig nagyon komolyan fontolóra kellene venni, hogy az egyháznak az a küldetése, hogy az ott élők szeretetközösségben éljenek, ami kölcsönösen ahhoz segíti a tagokat, hogy egymással ápolják a lelki-testvéri közösséget és legyen életük ismertető jele a nyíltság, őszinteség, becsületesség, egymás iránti testvéri bizalom. Szabad-e a titkolózás ködébe burkolni az igazságot azoknak, akik úgy akarnak az emberi közösségben élni, mint az egy szent örök Igazság, Jézus Krisztus szószólói. Hiszen ezeknek hivatásbeli kötelessége mutatni az Isten akarata szerinti, üdvösségre vezető utat még azoknak is, akik a tévedések ösvényén járnak, vagy a bizonytalanságok ködében tapogatóznak. A titkok sötétjébe rejtőzés az egyház népét érintő ügyek intézésénél egy szeretetközösségben, különösen, ha az azoktól származik, akik a népnek a testvéri szeretet evangéliumát hirdetik, a nép megalázása, mert ezzel az ellenkezőjét teszik annak, amire a népet tanítják. Sajnos, az ilyen irányú vezetésnek ebben a közösségben, sokévszázados múltja van. Azért van tele az egyháztörténelem is könnyel és vérrel.

Hisszük, hogy Isten meg tudja gyógyítani ezeket az évszádok óta nem kezelt sebeket is, amely az egykor sérelmezett népréteg sebeiként sajogtak, és sok évszázada már talán a történelem tudatalattijában várnak rendezésre. Ezt a rendezést mi, hitben élő keresztyének úgy nevezzük, hogy Isten megbocsátó kegyelme. Nagy kegyelem, hogy Isten meg tudja bocsátani a múltban elkövetett bűnöket, amelyekkel kapcsolatban mi, földön élő emberek már tehetetlenek vagyunk, mert a meghalt embertárstól már nem tudunk bocsánatot kérni. Az is nagy ajándéka Istennek, hogy a földön ma is élnek Isten akaratát cselekedni akaró engedelmes emberek is, akik értelmüket vagy izma-

ikat megfeszítve is mindent megtesznek, hogy embertársuk mellett áldássá, talán életmentővé legyenek. Így lett áldássá egykor Krisztusban Ábrahám is. Ezek a mai „Ábrahámok" igyekeznek minden tőlük telhetőt elkövetni, hogy ha a szükség úgy hozza, embertársuk életének a megmentése által is áldássá legyenek. Ilyenek a mai emberek közt Hans Küng professzor és társai. Az egyetemen, ahol előzőleg tanított, talán nem is tartották őt igazán testvérnek. Embertársain keresztül Isten gondoskodott róla, hogy egy távoli egyetemen kapjon katedrát. Mivel ő tudós író is, könyvein keresztül reménységünk szerint sok nemzedéket fog tanítani, hiszen „Világvallások etikája" című könyvében ökumenikus teologusnak vallja magát, és mint ilyen, válságokkal terhes korunkban felelősséget érez az emberiség minden rétegeért, hogy a válságot átvészelje. Azért fejezi be e vonatkozású könyvét e sorokkal:

Nincs esélyünk a fennmaradásra világethosz nélkül.

Nincs világbéke vallásbéke nélkül.

Nincs vallásbéke a vallások dialogusa nélkül.

Ha a régi híres kérdés elhangzana ezen a földön: „lenni vagy nem lenni" és aki kérdez, hozzá tenné; ma még lehet dönteni, és ha nem, holnapra már nem leszünk. Biztosra vehető, hogy a nap folyamán megszületne a döntés: Lenni. Küng professzor elé a társadalmi élet sok, már ma is létező hibalehetőségének az analízise nyomán, ez a vízió tárul. Mivel a társadalmi élet torzulásai napjainkban is sokasodnak, ezt az adatot csak komolyan lehet venni. Mert mit ér a gazdagság, a hatalom, a tudomány, ha nem lesz tovább élet? Bár ez a sokk lenne az emberi nem új életre ébredésének a napja a földön, amelyen még a felsőbbrendűségi jognak az elvárása és az ahhoz kötött uralkodás is meggyógyulna.

Mikor a hírlapokban a Bezák érsek úrral kapcsolatos riportokat olvastam, és közben megtudtam, hogy a riporterek javarészt hitben élő katolikusok, két dolog is kellemesen meglepett: Az újságírók addig bizonyára nem kezdtek a riport írásába, amíg biztonságosan nem merték kijelenteni, hogy a leváltással igazságtalan dolog történt. Először is, bizonyára kitapogatták az igazságot. Jóakaratú emberekként szomjaztak az igazság után. Mert megtudták, hogy az érsek is, mint igazság után szomjazó ember szedett rendbe hivatása terülén is ügyeket, ahol hivatalba lépése előtt nem volt rend. Ezt a tényt nemcsak megtudták, hanem a széles nyilvánosság elé is tárták. Közben kifejezték a saját emberségüket is az által, hogy nyilvánosan az igazság pártjára álltak. Ez napjainkban, sajnos, nem nagyon elterjedt erény. Jézus Krisztus követői pedig nem tehetnek másként, mint mások előtt is kitárják a nyilvánvalóvá lett igazságot, a mellébeszélést pedig nehezen viselik el, különösen, ha az olyan ember ajkán hagzik el, akit hivatása is arra kötelez, hogy nyíltan és őszintén beszéljen.

Akik Jézus Krisztus őszinte szívű követői, azokat a szíve nem engedi

más úton járni, mint amelyiken örök példaként járt előttünk Ő, aki mindnyájunknak mondja: Úgy szeressétek egymást, mint én szeretlek titeket. Ő a példa. Aki gyűlöli a Krisztusban testvért, az nem az övé, bármilyen rangja van is. Krisztus az ítéletkor ezt fogja mondani nekik: „Nem ismerlek titeket, távozzatok tőlem, ti gonoszt cselekvők."

Vigyázzunk azért, a napok Isten ajándékai. Igyekezzünk úgy élni, mint Isten szeretett és szerető gyermekei, hogy ott lehessünk abban a seregben, akiknek ezt fogja mondani Urunk: „Jertek Atyámnak áldottai, örököljétek az országot, amelyet elkészítettem számotokra."

Vers harangszentelésre

***Pándy Bertalan*:**
Elnémult harangunk

Isten felé száll most szívünkből a hála,
Köszönetet mondunk, hogy az Ő jósága,
Mely letörlé mindig a hulló könnyeket,
És mely gyógyítgatja a fájó sebeket,
Most minket is gyógyít, minket is vígasztal,
Ez újonnan öntött elnémult haranggal.

Mert mi is gyászoltunk, mi is szomorkodtunk,
Amikor elnémult kedves nagyharangunk.
Mely száz esztendőn át hívta a híveket,
S emelt az ég felé gondterhelt szíveket.
Száz hosszú esztendő! Nemzedékek keltek,
Előttünk járt ősök nyugovóra mentek.

Egy évszázad alatt sok minden változott,
A változó idő sok új eszmét hozott:
Voltak áldott idők, csönddel, békességgel,
Voltak szörnyű évek, telve könnyel, vérrel,
Árvák sírásával, özvegyek jajával,
Két világháború minden borzalmával.

Ó de sokat zúgtak akkor a harangok,
Hogyan szaporodtak temetői hantok,
Mennyi testvér nyugszik, némán porba hulltan,
Jeltelen sírokban idegen országban.
Kiket nem kísért el utolsó útjára,
Más, csak e harangok elkésett sírása.

Legyen érte hála az egek Urának,
Hogy most körülöttünk békés idők járnak,
Hogy a régi sebek lassan begyógyulnak,
Templomok, otthonok ismét megújulnak,
S hogy a szíveket is tisztítja, újítja,
Szent igéje által a szeretet Atyja!

Legyen áldott e nap, amelyen itt újra,
Megszólal templomunk elnémult harangja,
Legyen minden ember áldott, ki meghallja,
Mikor meg-megcsendül érces hívó hangja,
S elindul hű szívvel az Isten házába,
Csöndes imádságra, Ige hallására.

Hat harangtestvére van itt e harangnak,
Melyek három templom tornyaiban vannak.
S mikor egy földi társ elmegy tőlünk haza.
Egyszerre csendül meg Csicser hét harangja.
Így kísérjük őket csöndes nyugvóhelyre,
Édes anyaföldbe, a temetőkertbe.

De hagyjuk most már el e sok fájó gondot,
Köszönjük Istennek ezt az új harangot!
Hadd zúgjon a harang…, hangja messze szálljon,
S hogy Isten kegyelme minket is megáldjon,
Éljünk itt mindnyájan istenfélelemben,
Hűségben, jóságban, emberszeretetben!

NEM HAGYJUK EL A BIBLIÁT...

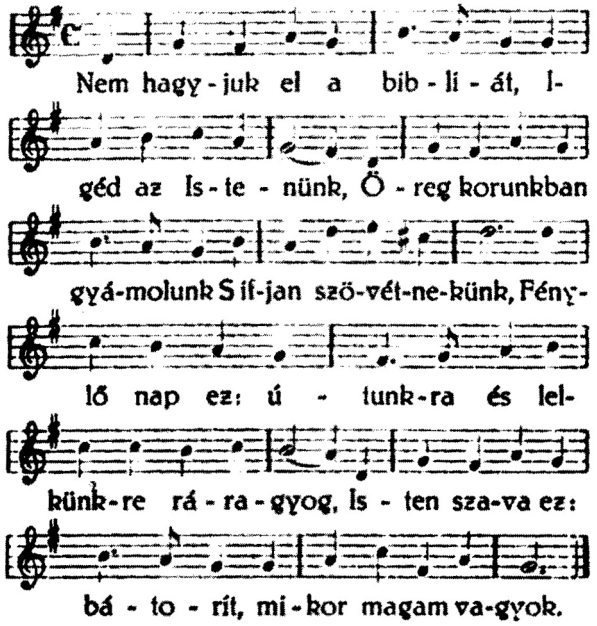

.Nem hagyjuk el a bibliát,Ezüstér aranyér.Drágább az mindennél nekünk S vigasz,ha bú,baj ér.Nem félünk ha egész világ,Támad is ellenünk,Mert van aki pártunkra áll,Te vagy az Istenünk.

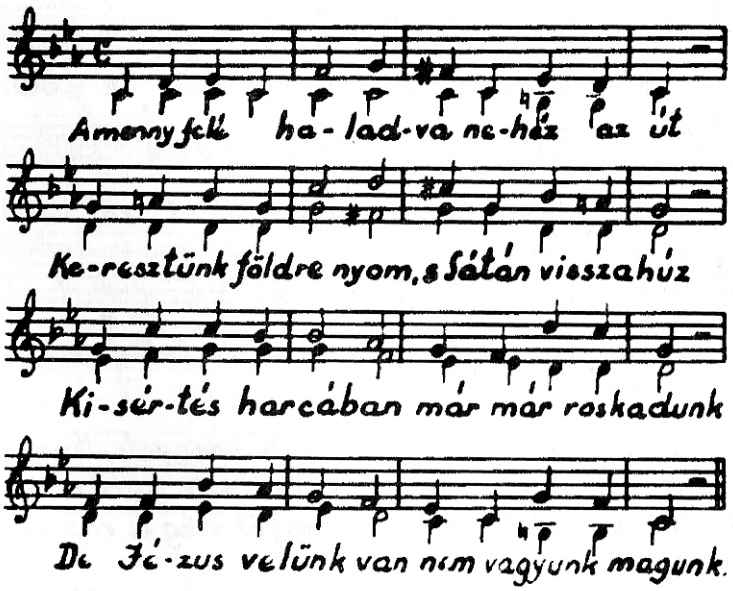

2. Ha beborul az ég s szenvedés gyötör,
Ha vad vihar dühöng, s villám öldököl,
És ha szelek zúgnak, Jézus van velem,
Vigasztalva mondja, ne félj gyermekem.

3. A földi harc után vár a jutalom,
Mit a hü harcosnak megad Jézusom.
Majd túl a Jordánon üdvöt ad s áldást,
Magához ölel, nem okoz csalódást.

Ford. Pándy B.

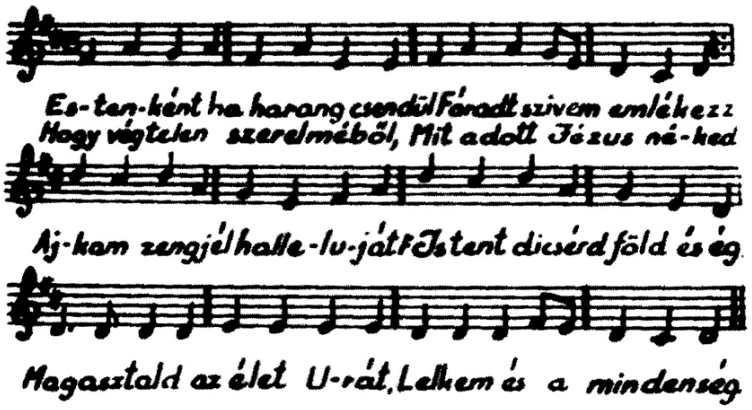

2. Ha nőnek az esti árnyak, Fény hazádra emlékezz, Ahol nem nyugszik le a Nap, Üdvöd napja, - Jézus ez. Ajkam zengjél...

3. Estenként ha jó éjt kívánsz, Tiéidnek, emlékezz Barátodra, ki rád vigyáz, Szüntelenül, - Jézus ez. Ajkam zengjél hallelujá-t...

Ugyanerre a dallamra.

Szent Igéd-et örök Isten, Hálás szivvel köszönjük, Te, ki velünk voltál itten, Maradj mindig mivelünk. Ajkunk hallelujá-t rebeg, Jóságodért Istenünk, Erősítsen meg szent kezed S kegyelmedet add nekünk.

2. Áldott Igéd szelid fénye, Ragyogja be utunkat, Hogy bün-szakadék mélységbe, Sőt ne zuzzuk magunkat. Hallelujá-t zengedezve, Könnyebb lesz a haladás, Békességre üdvösségre, Csak Te vezetsz, senki más.

Ford. Pándy B.

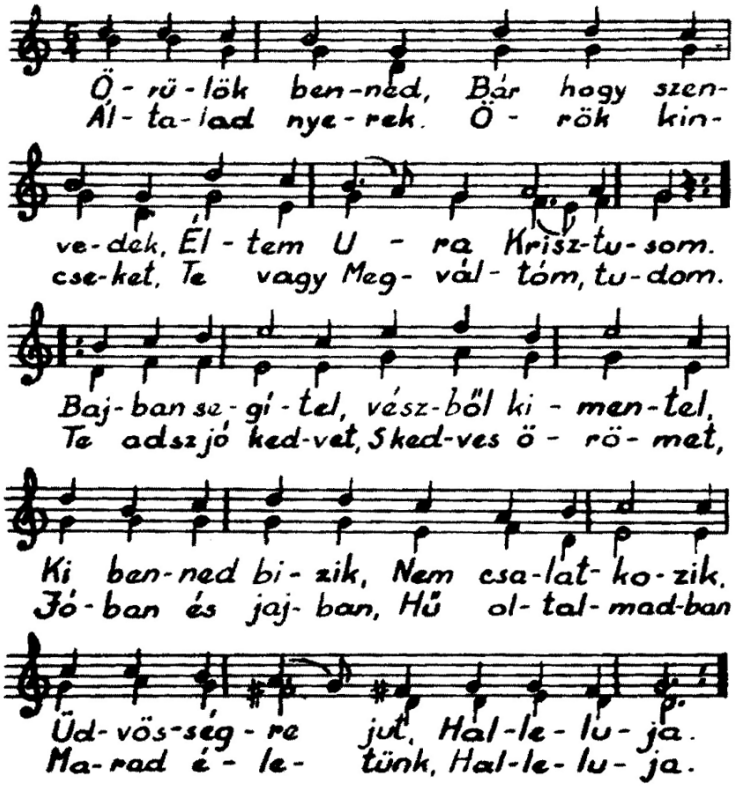

2. Ha Te vagy velünk Nem árthat nekünk,
Ördög, halál, baj, vétek, A Te hatalmad, Jóra fordíthat. Mindenféle szükséget. Ezért dicsérünk,
Téged, s éneklünk, Víg dicséretet, Te szent nevednek. Ajkam hát zengjed: Halleluja. Ujjong a szívünk, Feléd Istenünk, Szeretünk s áldunk, Mennyei
Urunk, S szívünk szánk mondja: Halleluja.

Ford. Pándy B

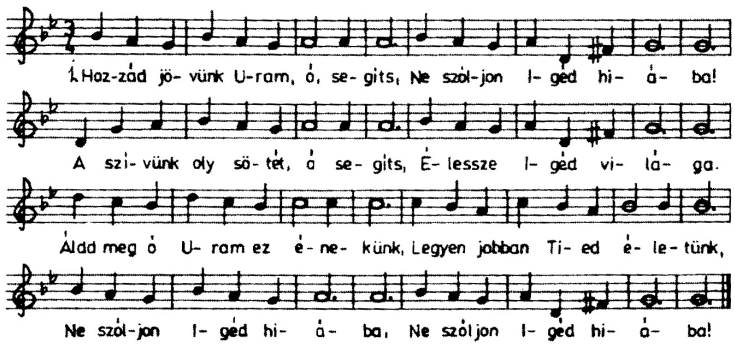

2. A fülünk Igédre nem figyel,
Lábunkkal járunk a sárba'.
Vágyaink szakítnak Tőled el,
Nem fénylik mécsünk világa.
Ó Uram, templomod hadd legyen,
A szívünk megszentelt hely legyen!
/:Ne száljon Igéd hiába!:/

3. Ajkunkon hazugság bélyege,
Megrontott életünk átka.
Hogy állunk Elődbe így, Uram,
Naponként Téged imádva?!
Nyisd meg a szemünk, hogy láthassunk!
Szentled meg ajkunk, hogy áldhassunk!
/:Ne szóljon Igéd hiába!:/

4. A szivünk összetört, ó, Uram.
Itt állunk Előtted gyászba'.
A mélyből hozd ki az életünk,
Ne szóljon Igéd hiába!
Áldd meg Igédet, hogy érthessük,
Dicsőségedre hogy élhessünk.
/:Ne szóljon Igéd hiába!:/

TARTALOM

CÍM		*IGEOLVASÁS*	*ALAPIGE*	*OLDALSZÁM*
Előszó				1
Keresztelő János születése	Adventi	Lukács 1,5-20	Lukács 1,21; 57-64	5
Imhol jön a vőlegény	Adventi	Máté 25,1-10	Máté 25,10-13	11
Íme, eljövök hamar	Adventi	Máté 7,7-20	Jelenések 3,20	17
Meglátták szemeim üdvösségedet		Lukács 2,21-33	Lukács 2,30	22
Anna próféta asszony		Lukács 2,33-38	Lukács 2,39	28
Mózes halála	Az év utolsó vasárnapja	5. Mózes 34,1-5	5. Mózes 34,5	32
Senki sem él önmagának		Róma 14,7-14 Jel. 5,11-14	2. Korinthus 1,3-4	38
Anániás és Szafira		Ap. Csel. 5,1-11	Ap. Csel. 5,12-15	44
Pál apostol útiterve		Róma 1,7-17	Róma 1,16 -17	50
Isten haragja		Róma 1,18-23	Róma 1,18-20	55
Hiábavaló gondolkodás		Efézus 4,17-29	Róma 1,24-29	61
Gamáliel tanácsa		Ap. Csel. 5,17-39	Ap. Csel. 5,38-42	67
Törvény nélkül - Törvény alatt		Róma 2,12-29	Róma 2,1	74
Teljesítem az Úrnak tett fogadalmaimat		Dániel 5.	Zsoltárok 116,12-14	80
Krisztus helyettes áldozata		Zsidók 10,1-18	Zsidók 9,27-28	86
Áldozatok		3. Mózes 9,1-8; 5. Mózes 16,8-16	3. Mózes 9,7	92
Áldozatos szeretet			Róma 12,1-2	98
A próféta gyarlósága		Jeremiás 15,10-21	Jeremiás 15,20-21	104
Reményteljes szenvedés	Feketevasárnap	Jób 42,10-16 Jakab 5,11-16	Jakab 5,11-14	109
Áldott, aki jön az Úrnak nevében	Virágvasárnap	Lukács 19,28-40	Jeremiás 17,9-10	115
Tisztítsátok meg lelketeket		János 8,34-47	1. Péter 1,22-25	120
Választás a jó és a rossz között		1. Mózes 1,26-31 1. Mózes 2,8-17	2. Királyok 21,7-16	125
Mert néktek lett az ígéret és gyermekeiteknek	Pünkösd	Ap. Csel. 2,29-40	Ap. Csel. 2,41	131
Dániel és társai Babiloniában	Gyermekek hittanvizsgája	Dániel 1,1-13	Dániel 1,14-15	137

SVÁJCBAN NÉMETÜL ELHANGZOTT IGEHIRDETÉSEK

A teremtett világ sóhaja	(A berni egyetemen, a fakultások hallgatóinak gyülekezetében)	Róma 8,18-25	143
Ne félj, mert megváltottalak	(Kirchlindach)	Ézsaiás 43,1-2	149
Isten vigasztal meg	(Kirchlindach)	Ézsaiás 66,13	153
Bartimeus	(Kirchlindach)	Márk 10,46-52	157
Ember hol vagy?	(Kirchlindach)	1. Mózes 3,8-9	162
A ház őrizője		Zsoltárok 127,1-2	166
A kegyelem mindenre elégséges		2. Korinthus 12,7-10	170
Egy az Isten és egy a közbenjáró		1. Timotheus 2,4-6	175
Nikodémus		János 3,1-7	179
Jézus bűnbánatra hív		Lukács 13,1-9	184
Szállj alá hamar	Imanap és Úrvacsora, hálaadás az év terméséért.	Lukács 19,1-9	188

CÍM		*IGEOLVASÁS*	*ALAPIGE*	*OLDALSZÁM*
Közösség a Lélek által			Filippi 1,27; 2,1-5	193
Belsazár halála			Dániel 5,3-6; 24-30	197
Az igazság szolgálata			Róma 6,17-23	201
Isten gyermekei vagyunk			János 3,1-3	206
Kandake királynő kincstárnoka	(Kirchlindach)		Ap. Csel. 8,26-39	210
Álljatok meg a hitben	(Kirchlindach – Esküvői)		1. Korinthus 16,13-14	214
KAZUÁLIÁK				
KERESZTELÉSI IGEHIRDETÉSEK				
Az Úr törvénye			Jeremiás 8,7	217
A kegyelem pecsétje			Róma 6,4	218
Az élet ajándéka			János 1,2	219
Az élet fundamentuma			Máté 7,24	221
ESKÜVŐI IGEHIRDETÉSEK				
Legnagyobb a szeretet			1. Korinthus 13,13	222
Nem jó az embernek egyedül lenni			1. Mózes 2,18-20	224
A kánai menyegző			János 2,5	227
Egymás terhe			Galaták 6,2	229
Engedelmesség			Ap. Csel. 9,6	231
Ne félj			Ézsaiás 43,1	233
TEMETÉSI IGEHIRDETÉSEK				
Krisztusban élni			2. Kor. 5,14-15; 17	236
Krisztus békessége			János 9,39 és 14,23-27	239
Ne feledd el, mennyi jót tett veled			Zsolt. 103,1-5 és 105,1-4	242
A szeretett beteg			János 11,20-26	245
A Fiú látása			János 6,37-47	248
Áldjad én lelkem az Urat			Zsolt. 90,1-4 és 146,1-5	251
ANYÁK NAPJA				
Az anyai szeretet ereje		Máté 15,21-28	Máté 15,28	254
Jézus édesanyja		Lukács 2,39-52	Lukács 2,49	259
Hittel imádkozni		Márk 11,22-26	Márk 11,24	265
Feleség keresés Izsáknak		1. Mózes 24,1-26	1. Mózes 24,51-52; 57-59	270
KATOLIKUS-PROTESTÁNS ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELETEK				
Ökumenikus istentisztelet			Róma 12,3-5 1. Korinthus 12,11-27	277
Akiket Isten Lelke vezet, azok Istennek gyermekei		Róma 8,9-25	Róma 8,23	284
Ökumenikus istentisztelet		Máté 11,25-30	Efézus 4,11-24	289
Ökumenikus istentisztelet		Zsolt. 122.; Jel. 5. Zofóniás 3,8-9	Zofóniás 3,8-9	296
Illés a Hóreb hegyén		1. Királyok 19,1-18	1. Királyok 19,13	303
IGEHIRDETÉS SOROZAT A JELENÉSEK KÖNYVÉBŐL				
Prófétai Ige		Jelenések 1,1-6	Jelenések 1,1-3	309
Első látomás		Jelenések 1,9-20	Jelenések 1,17-20	315

CÍM	*IGEOLVASÁS*	*ALAPIGE*	*OLDALSZÁM*
Levél az efézusi gyülekezethez	Jelenések 2,1-7	Jelenések 2,3-4 vers	321
Az egyház veszélyeztetettsége	Jelenések 2,8-11	Jelenések 2,10	326
Idegen kovász	Jelenések 2,12-29	Jelenések 2,12-29	332
Ébredj fel és erősítsd meg a többieket	Jelenések 3,1-13.	Jelenések 3,2	337
A világ központja	Jel. 4,1-2; 5,1-14	Jelenések 4,1	343
A hét pecsét	Jelenések 6,1-17	Jelenések 6	349
Az elpecsételtek	Jelenések 7,1-15	Jelenések 7,16-17	355
A templom megmérése	Jelenések 11,1-19	Jelenések 11,1-19	361
A napba öltözött asszony	Jelenések 12,1-18	Jelenések 12,12	367
Féljétek az Istent	Jelenések 14,1-20	Jelenések 14,7	373
Hét angyal, hét aranypohárral	Jelenések 15,1-8	Jelenések 15,7	378
Öröm a mennyben Babilon bukásán	Jel. 18,21–19,10	Jelenések 19,9-10	383
Krisztus megjelenése	Jelenések 19,11-21	Jelenések 19,16	389
Krisztus ezeréves uralma	Jelenések 20,1-15	Jelenések 20,12	395
Új ég és új föld	Jelenések 21,1- 27	Jelenések 21,6-7	400
Az élet vize és az élet fája	Jelenések 22,1-21	Jelenések 22,1-2	405
Hálaadás az örömért 50 évvel ezelőtt konfirmáltak hálaadó ünnepe Csicserben		Lukács 10,20	411
Tanácsoddal vezetsz engem Konfirmáció Csicserben, 1958		Zsoltárok 73,23-26	414
Záróistentisztelet Csicserben 44 évi szolgálat után	Márk 6,44-56	Márk 6,45	416
Ötven évvel ezelőtt konfirmáltak találkozója			422

EGYHÁZTÖRTÉNELEM

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház történetének rövid összefoglalása 1920–2011	424
Iskoláztatási gondok	429
Az egyház helyzete az első Szlovák Köztársaságban	430
Az egyház helyzete a második világháború után	433
Változás 1989-ben	436
Új lehetőségek reménysége	438
Válasz a genfi levélre a megértés és megbékélés jegyében	439
Az egyház szervezete	443
Istentiszteleti élet	444
Teológiai és katekétikai munka	445
Sajtószolgálat	446
Pándy Bertalan fordításai	449
Szociális szolgálat	451
A legújabb helyzet 2011-ig	451

KÜLÖNÖS ÜZENET AZ EGYHÁZAKNAK 465

Válasz az üzenetre (Tanulmány)	469
Gnoszticizmus	494
Jézus Krisztus	498
Szentháromság	505
Válasz egy újabb üzenetre	510

CÍM *OLDALSZÁM*

TANULMÁNYOK ÉS ÚJSÁGCIKKEK

Vigyázat, okkult hullámverés (Tanulmány) 515
Két nyelvtörvény összehasonlítása (Újságcikk) 529
Válaszlevél egy katolikus testvérnek 533
A jóga igenis vallási tényező (Hozzászólás egy Új Szó cikkhez) 536
Közelednek egymáshoz, vagy távolodnak egymástól a keresztyén egyházak? (Tanulmány) 538

Vers harangszentelésre 582
Az igehirdetésekben szereplő énekek az Énekgyűjteményből 584

Tartalom 590

Color Pack Nyomdaipari Zrt.
2013

© Pándy Bertalan: Egy pásztor, egy nyáj
ISBN 978-80-971384-4-8